

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatné: na čtvrt roku 8 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 4. ledna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Bratřím v poli.

Betlémská hvězda opět světem září
a u nás smutno je na Štědrý den,
jas světél tůle hasne na sláti:
Kam prchl štěstí vánočního sen?

Za vámi, bratři, v dáli, do daleka,
kde obzor zarudlý se zvedá výš...
Matička, otec, žena v slzách čeká:
„Kdy, hochu, v náruč svých se navrátíš?“

Jak dříve veselo tu u nás bylo
o Štědrý večer, v svatou Boží noc,
se stromku světlo jizbou zazářilo,
nebeské lásky snívá čaromoc.

„Nám Kristus narodil se!“ chrámem znělo...
Jak šťastní šli jsme domů z půlnoční,
co zvěstí radostných se rozletělo
perutí bílou písní vánoční!

Zas Dítě betlémské se s jeslí sklání,
jas lásky jeho září v celou zem,
a duše naše v tichém vzpomínání
k vám letí v dáli s vřelým pozdravem.

Zvítězí láska — v den se noc zas změní,
vy vrátíte se v rodin šťastný kruh!
Ve svatou noc Božího narození
za vás se modlíme: „Buď s vámi Bůh!“

Vladimír Hornej.

Politický přehled.

Dle vlastnoručního listu císařova ze dne 27. prosince 1917 uvedeno je v život ministerstvo pro sociální péči a zároveň říkány jsou mu věci společenstevních a sociálních pokladů. Prvním přednostou tohoto ministerstva ustanoven ministr Dr. Mataja. — Nařízení ministerské upravuje také sprostředkování práce na dobu, pokud potrvají mimořádné poměry, jež válka způsobila. Ke správě a dozoru na veřejnou organizaci sprostředkování práce povolána jest říšská úřadovna pro sprostředkování práce. — Akademický senát německé university s obecní radou Inšpruku protestují rázně proti zřízení nové university v Salcburku. Ježto tím smrtelně zasažena bude universita inšprucká, bez toho dnes jen živoří. — Ministerský předseda uherský dr. Wekerle chystá se založit novou vládní stranu s programem, jenž záleží především v rozdělení vojska a zřízení samostatné uherské armády. — Maďarská vláda tvoří zvláštní pohraniční pásmo maďarské, aby tak izolování byli sedmihradští Rumuni od Rumunska. Tím má býti pomáďarské 1600 rumunských škol pravoslavných a řeckokatolických a 800 školek mateřských. — Ukrajina uznána vládou petrohradskou za samostatný stát. Při tom Rada ukrajinská ohlásila svůj nárok, aby s ní jako s rovnocennou složkou celé Rusi bylo také jednáno v Brestu o podmínkách mírových. Nato ústřední mocnosti zvou Ukrajince do Brestu. Rakouská zpráva o jednání v Brestu Litovském má naději, že mezi čtyřspolkem a Ruskem dojde k úplnému dorozumění; nerozhodnuto prý, jak má hlasovati obyvatelstvo obsazených území. 5. ledna začne se pravděpodobně vyjednávati dále. — Dle londýnského tisku Anglie je prý ochotna k jednání o všeobecný mír, žádá však o sdělení podmínek. — Italský ministerský předseda Orlando prohlásil, že rok 1918 přinese Itálii mír, jest však nutno, aby

celá Itálie napjala všechny své síly. — Rakouská úřední zpráva ze dne 31. prosince oznamuje, že francouzské pěchotě na italském bojišti podařilo se na Monte Tombě vniknouti do našich zákopů. Na ostatních úsecích fronty namnoze čila dělostřelecká činnost. — Poněvadž nebylo možno docíliti shody mezi oběma parlamenty, stanovil císař, že k úhradě nákladu na společné záležitosti má od 1. ledna do 31. prosince 1918 přispívati Rakousko 63 6/10 %, Uhry 36 4/10 %. — Novým předsedou slovinské strany lidové zvolen posl. dr. Korošec. Poslancové dr. Šusteršič, dr. Lampe, Jaklič, Pegan a Zajic vyzváni, aby složili zemské i říšské mandáty, poněvadž poškodili stranu. — Na zemském sněmu dne 1. ledna prohlásil císař japonský, že je třeba vydatné součinnosti Japonska a jeho spojenců, aby se učinilo zadost válečné situaci.

Rozmanitosti.

I v slovinské soc. demokracii došlo k rozkolu. Národně cítili stoupenci strany měli původně v moci orgán „Napreje“. Ale když okázale dávali na jevo souhlas se státoprávním osvědčením z 30. května, vypudili je z redakce stranici dr. H. Tuma, který vtiskl listu heslo: „Nikoli boj proti Němcům, ale boj proti národnímu šovinismu“. Tuma docela v „Napreji“ denuncuje ušlechtilé národevce. Opozice rozhodla se vydávati vlastní list. — Ve sněmovně podán dotaz, jak se naložilo s velikými zásobami potravin, ukořistěných v Benátkách. Objevila se tam totiž spousta obchodníků zvláště z Uher, kteří potraviny skupovali a v nákladních automobilech si odváželi. — V době od 1. října 1916 do 30. září 1917 pruské soudy projednávaly na 400.000 případů přestoupení předpisů o zajištění lidové výživy. 26.954 osob bylo odsouzeno, 3923 osobám bylo zabaveno zboží a 8 osob zbaveno čestných občanských práv. — Ruský lid zachoval se podivně k přibuzenstvu lidového apoštola Nikolajeviče Tolstého. Část statku v Jasné Poljaně zpustošili a zabrali sedláci z vedlejší vesnice. Bída hraběcí rodiny vzrostla tolik, že hraběnka Žofie Andrejevna Tolstá poprosila ministerstvo vnitra o ochranu Jasné Poljany a o přiděl chleba k zahnání hladu. — V Přerově byl zatčen i s manželkou komerční ředitel továrny Fleischmann pro velké zdražování životních potřeb pomocí tetězových obchodů. Do aféry zapleteni četní obchodníci, které sama Fleischmannová udala jako spoluvinníky. — „Neue Zürcher Nachrichten“ dne 18. prosince v úvaze o velikém rozdělení lidu italského po Cadornově porážce poznamenaly, že parlament pozbyl ve veřejném mínění všelikého významu. Jsou tedy parlamenty opravdu zrcadlem lidových snah? Víme totiž, že i v zemích „nejdemokratičtějších“ při volbách platí více švindlu a peněz než poctivost a touha po uspokojení širých lidových mas. — Jaké jsou cesty tetězového obchodu, poví nám ná zorně tento příklad. Dne 14. dubna 1916 obchodník H. Fürst ve Vídni prodal žitkovému Porgesovi 10.184 kg mýdla po 4.50 K. Ten prodal Grabensteinovi po 4.75 K. Grabenstein prodal po 5.40 K. Eisenthalovi z Krakova a Ehrlichovi z Česanova v Haliči. Oba tyto unehličci však téhož dne pro-

dali Wolfovi a Riemrovi po 6.20 K. Od nich koupila část mýdla Beila Pinkasová v Řešově, ale když seznala špatnou jakost, vrátila je. Ale Grabenstein začal tetězový obchod druhý ve spolku s jinými polskými židy. Když se vše prozradilo, byli v Praze odsouzeni do žaláře Eisenthal a Ehrlich na 14 dní a Grabenstein na 10 dní. Co si však vydělali, to mají. Cena mýdla byla zvýšena tetězem od Fürsta k Pinkasové o 19.000 K na jednom stucentu. — Zástupce syndikátu socialistických kovodělníků francouzských Merrheim v Clermont Ferrandu ostře kritisoval postup „Confédération général de Travailes“ (Všeobec. svazu dělnického); prohlásil, že dohodové vlády měly jíti do Brestu Litovského. Ale ve sněmovně ministr zahr. záležitostí Pichon prohlásil, že se bude bojovati až do fyzického vítězství; prý vrácení Elsasko-Lotrinska bude zárukou trvalého míru. Sněmovna toto vládní prohlášení schválila. — Sultánova kapela přijela do Berlína uspořádat dva koncerty. — V jižní Francii se rozvířily veliké vánice, tak že při oblevě řeky zaplavily širé okolí a poškodily železniční trati. — Na horké hlavy přepjatých radikálů dal studený obklad vynikající předák Kautsky, který k úvaze o komunismu Novokřtěnců (v XVI. století) doložil: „Komunismus proveden tedy toliko částečně, v míře jen nepatrné, podobně jako se stalo v pařížské komuně. Válka se totiž nikdy neosvědčila jako vhodný okamžik k provedení v základu nového uspořádání společnosti.“ — Japonská finanční skupina získala na jihovýchodním výběžku Kamčatky 10.000 desjatín pralesa s právem osídlovacím. — V Německu již mají na 10.000 potravinových náhražek; ovšem tyhle vědecké výzkumy budou nevděčně odstrčeny ihned, jakmile se umožní výživa přirozená, při které již pradědové tloustli, ačkoli si netrápili mozků vědou chemickou. — Německé ženy a dívky na schůzi v pražském německém domě žádaly, aby vláda potrestala nestoudnou a oslavovanou velezradu a pod. České listy ovšem připojují svou kritiku, ale nezmiňují se, zdali se tak usnášely plnokrevné Němkyně. Kdo vyrábí nejostřejší německý radikalismus v Praze, jest sice známo obecně, ale kritika českých radikálních lvů tváří v tvář kapitalismu mění se v rozpačité koktání. — V Caletce anglikánští mniši vrátili se vesměs do katolické církve, tak že klášter, v němž nebyla sloužena katolická mše sv. od r. 1534, stal se katolickým. — Z německé řeholní provincie Oblátů od počátku války do 1. srpna 1917 do služeb válečných se odebralo 385 členů (mezi nimi 86 kněží a 80 junioristů). — Kdo vlastně ve válce vydělává, patrně také z těchto příkladů. Rolník tržba za centinu 40 K. ale za metr bavlněné látky musí zaplatit 200 K. Za 1 kg vlny se platí rolnictvu 5—10 K. Z polovice kila vlny se zhotoví dva páry mužských ponožek; za jeden takový pár se platí až 9 K. Rolník jest nucen odváděti cent cukrovky za 6 K, ale ve vídeňských obchodech se prodává kilo za 1 K 20 h. — Poslanec probošt dr. Štojan stal se residenčním kanovníkem v Olomouci. Veliký kruh přátel a ošitců obětavého pracovníka provázal toto povýšení srdečnou gratulací. — Proč byly o svátcích v naší zemi husy tolik drahé, vysvětlilo se nyní jednoduše. Velkoobchodník drůbeží Simon Hungerleider měl rozho-

Jej slovo pro určování sen za uherskou drůbež, byl v té příčině důvěrným úřadu. Před svátky zasláno nápadně málo hus a kachen z Uher, tak že maximální cena stoupala; vždyť Hungerleider sám zaslal veliké množství hus do Prahy (kilo za 24 K. ať sám platil 19 K). Drůbežníci dlouho marně si stěžovali na Hungerleidrovy daohry. Konečně však kořistník, který si koupil v Uhrách panství za půl druhu milionu korun, zatčen pro zdražování; ovšem statek mu zůstane. — V minulém roce narodilo se ve Vídni 24.000 dětí, ale zemřelo 45.000 lidí.

Volné listy.

A ještě jeden zmatek kritika J. Čapka v „Národních Listech“. Uvádíme jej kulhavou češtinou originálu. „Avšak jestliže moderní doba neměla víry v boha, přece po tomto překonání neměla, a — chtějme tomu věřit — nechťela ztratit víru v člověka. Neměl být opuštěným zvířetem na opuštěné planetě, zvířetem dravým a obětovaným, jež nemá než holé existence! Člověk, jenž stratil boha, spoléhal velmi mnoho na sebe a činil tak na vlastní nebezpečí; i jestliže se nechce strhnouti do bláta červů, musí se hledati v sobě. A musí se naléztí ne nízkou a nehodnou hmotou, ale takovým, tak cenným, jako se dříve nacházel v bohu.“

Překonání víry v Boha logickou důsledností přivodilo poklesnutí člověka na poli mravnosti a vůbec v sociálním životě.

Zřekne se Boha, nejvyššího mravního zákonodávce, prohlásili nezávislost lidského individua. A kam po překonání tom „moderní doba“ přišla? Odvozuje všechny své idey od nezávislosti člověka, „moderní doba“ poštědila si anarchii, která potlačila slabého v obchodu a v politice. V morálce pak vytvořila ledové sobectví, totiž osamocení a záhubu slabého, jenž nemůže sám sobě pomoci. Proto všechny reformy v každé zemi, nedbajíce zákona Božího, potvrzují, pokud rozmar nebo zájem silných jednotlivců budou chtít, neboť bez Boha, ať se již zavede jakákoli soustava obdanská, není možno naléztí jiného základu, než sílu hrubou, slepou a tyranskou. Buď závisl vývoj společnosti na zákoně Božím, kterým jsme povinni se spravovati, nebo podroben jest náhodě, okolnostem, okamžiku, člověku, kterýž ho dovede lépe užívatí. Buď máme poslouchati Boha, nebo sloužiti člověku, zda jednomu, či více, na tom nezáleží. Jestliže nevládně nejvyšší mysl nade všemi lidskými myslmi, kdo nás může chrániti od libovůle našich bližních, vědí-li, že jsou nás mocnějšími? Ne-li zákona svatého, neporušitelného, ne lidmi zdělaného, jaké pravidlo budeme mítí k posouzení, jestli ten který čin spravedlivý či ne? Jménem koho a jménem čeho budeme odpírati útlakům a nerovnosti?

Proto i českým snahám o právo a spravedlnost by neškodilo, kdyby vůdcové „zákonem Božím o rovnosti všech lidí“ oplodnili své požadavky a dali mohutnější výraz národní vůli. Když křesťané prohlásili, že lidé jsou syny Božími a bratry, všechny nauky zákonodárcův a filosofů starověkých, stanovících dvě lidské přirozenosti, pánů totiž a otroků, nemohly zabrániti, aby nebylo zrušeno otroctví. Mělo hluboký smysl, že republikáni toskánských měst před sněmováním shromažďovali se ve chrámech. A nevíme snad, jak před otevřením parlamentu angličtí a američtí poslanci vážně a důstojně oboují službám Božím? Vzpomeňme florenckých řemeslníků, kteří zamítali požadavek, aby vláda rodiny Medicejské podrobili svou demokratickou svobodu, zvolili slavnostním hlasováním Krista hlavou své republiky. Vzpomeňme moicha Savonaroly, jenž hlásal zároveň učení Boží a učení lidu, uved me si na mysl mnohé doklady jiné sem se odnášející a máme dovozeno, jak všechny spravedlnosti bojují proti moci a bezpráví moci jest podpráma myšlenkou náboženskou.

V tomto světle pak jest jasno, že „moderní doba“ překonává víru v Boha se oslabila a skočila do tmy. A tvrdí-li Josef Čapek v článku o Rodinovi, že člověk pozbyl víry v Boha neztrácí se ve hmotě, nestrhuje se do bláta červů, že se hledá v sobě a jest tak cenný, jakým byl dříve v bohu, pak to není pravda. Dokazovati, jak moderní lidé bez myšlenky Boží ponorili se do bahna vášní, bylo by do lesa nositi dříví. Kromě mnohých jiných zjevů dokazuje to umění samo. Na nedůvodné tvrzení Čapkovo odpovídáme slovy Lacordairovými: „Není-li Bůh původcem člověka, z toho jde, že má člověk původ sám ze sebe, nebo z nějaké příčiny nedokonalé, která není ani Bůh ani my. Řekneš, že je sám sobě vlastní příčinou? Ale pak nemáš jiných zákonů než svou osobní vůli; pak vše, co chceme, jest spravedlivé, vše, co konáme, jest dobré. (Potom nesměl by p. Čapek mluvit ani o červech a blátě, by nebylo důvodu, činiti rozdíl mezi člověkem vyšším a v blátě se válejícím.) Není-li tvůrčí příčina ani Bůh ani my, pak jest to nějaká moc nižší, jako na příklad hmotu. Ale jakým právem se pak člověku říká: buď dokonalý? O, ano! může se říci člověku: „buď dokonalý“, připojili se: „jako tvůj Otec nebeský dokonalý jest“. Ale není-li vůbec tohoto Otce nebeského, máme-li jen otce pozemského a porušeného, jak můžeme se snažiti o dokonalost? Není-li příčina, která nás splodila, lepší nás, pak ji uctíváme jen napodobováním její nízkosti. Jest-li naším původcem hmotu, jak jest možno od nás žádati, abychom dělali něco jiného, než váleli se v blátě a řekali červům: jste naši bratři a naše sestry! Čím více snížíme se k zemi, tím více budeme uctívati příčinu, ze které jsme vzali svůj počátek...“

V těchto Lacordairových vývodech, stejně jasných jako logických, jest vyvrácení páne Čapkovy řeči, že člověk zbaviv se víry v Boha, dostupuje dokonalosti a cennosti. Čapek tedy blíž se k těm filosofům, kteří provolávají člověka bohem, nedovedli posud tohoto boha učiniti nesmrtelným a nezranitelným. Klanějí se člověku! Proč tak činí, když člověk jest z bláta? Vůbec článek páně Čapkův hemží se nedůslednostmi a zmatky, a promluvíli jsme o něm obšírněji, protože jest příznakem doby, která se honosí exaktním myšlením. Mluví na příklad, že duše z toho světa odchází do nicoty. Popíráli tedy tímto způsobem ducha a ujišťuje-li na druhé straně, že umělec tvoří pro věčnost, staví před nás nesmyslné tajemství. Hovoří o překonání víry v Boha a potom hned, jak „duch boží ve dnech stvoření vznášel se nad vodami“. Jakoby Bůh byl a jakoby ho nebylo. Povrchní hra se slovy a pojmy.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Diskont úctě a směnek.

Novoroční projev Jeho Veličenstva.

Milý generále pěchoty barone Arzi!

Jménem Mých v poli stojících armád a loďstva tlumočil jste Mně a Jejmu Veličenstvu císařovně a královně vřele procítěné blahopřání ke změně roku. Vzpomínaje nádherných výkonů, které vykonala Moje branná moc, děkuji z nejhlubšího srdce Vám, milý generále pěchoty barone Arzi, jemuž jsem věnoval Svoji plně zdůvodněnou úplnou důvěru, všem vůdcům a vojákům, kteří ve věrném konání povinností vykonali veliké věci, přestáli nejtěžší strážně a námahy a s milostivou pomocí Boží mohou vzhlížeti na úspěchy, které přiblížily nás ke šťastnému zakončení úporného, po léta trvajících zápolení. Všichni Moji čestní válečníci jsou

dejista přesvědčení, jak vřabuně otcovsky s nimi cítím, jak velice Mne těší jejich hrdinské činy, jak bolestně cítím jejich utrpení a strážně. Pro všechny vyprošuji Já a císařovna a královna nejbohatší požehnání Všemohoucího v nadcházejícím roce a ve veškeré další budoucnosti. Všichni nechť s plnou důvěrou stojí při Mně a každý na svém místě nechť se Mnou spolupůsobí na šťastném skončení nám vnucené války a na vydatném a zdárném vývoji milované vlasti! Všem Svým čackým válečníkům posílám Svůj nejsrdečnější novoroční pozdrav.

1. ledna 1918.

Karel v. r.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Od r. 400 po Kr. až do r. 900 užívali Irové zvláštního písma, zvaného „Ogam“; zachovalo se pouze v četných nápisech, kterým učenci nerozuměli. Nyní profesor dublinské university prof. Meyer smysl písma rozluštil. — Ve Varšavě bude otevřeno gymnasium pro dospělé; učivo tam bude obsahovati látku posledních tří tříd vyššího gymnasia. Tato škola typu nejnovějšího jest určena pro ty osoby, které neukončily gymnasijských studií v mladém věku, ale nyní hodlají svá gymnasijská studia dokončiti návštěvou projektovaných kursů. — Uherský státní tajemník Nemeňy na schůzi Svazu ženských spolků v Pešti prohlásil, že ony fakulty universitní, do nichž posud ženy přístupu neměly, budou v nejbližší době pro akademické posluchačky otevřeny. — Papyrus, popsaný r. 200 po Kr. demotickým písmem, byl nalezen mezi egyptskými památkami nizozemského musea v Leidě před 70 lety. K obsahu písma badatelé dlouho nemohli proniknouti. Konečně letos štrasburský egyptolog W. Spielberg poštědil důkladný výklad. Obsahem jest obratná legenda o bohyni Tefnutě a přírodní mythus o bohu slunci. — Český Jesuita P. Spáčil, profesor v Iněpruku, byl povolán od papeže Benedikta XV. za profesora nově založené východní akademie v Římě. — Dne 22. prosince m. r. oslavil český básník a vynikající literární kritik Fr. X. Šalda padesátku. Jubilant má dar pronikavých postřehů. Forma jeho kritik a polemik prozrazuje sanguinika. Tolik však dlužno poznamenati, že se nesnížil k běžnému nyní obchodu pokrokařskými oetkami. Plul často proti proudu, poukazuje rukou energickou na cenu starobylých hodnot a dovedl různé odmítnouti i řadu paušálních frází, namířených proti kultuře katolické. — Rostliny vyskytující se v přilís suchých krajích afrických, jsou od přírody dobře opatřeny proti vyprahání vody z listův a květů, takže budí podiv svojí svěžestí uprostřed žhavého písku. Blíže polárního kruhu zase rostlinstvo jest podivuhodně obrněno proti mrazu. V nejmraznějších krajích sibiřských, kde teploměr v lednu ukazuje a 63 stupňů pod nulou, nalezli badatelé četné křoviny a docela i zeliny. Na př. nalezen zelený žlíník, který přetrval tuhou zimu a časně z jara nabyl znovu šťavnatě zelení. Učenec Picot svými pokusy dokázal, že některé řasy snášejí beze škody po delší dobu mráz až 200 stupňů. — V Sarajevě byla otevřena malířská a sochařská výstava umění bosenského a hercegovského. Práce vystavené nevzbuzovaly u odborných kritiků velikého zájmu; celý podnik byl totiž uspořádán na kvap. Zato však v zářtebském Ulrichovu salonu vystavili práce velice cenné prof. Kovačević a Jose Bužan. — Bezdrátové telegrafické spojení se připravuje mezi Skandinavií a Amerikou. Jiskrová telegrafní stanice nedaleko Stavangeru bude prý hotova již tento měsíc. — V „Obrazárně Zvonu“ nákladem „České grafické akciové společnosti“ „Unie“ vydány (v č. 8.) ladné obrazy A. Kašpara, J. Manesa, M. Dítěte a J. Úprky. Cena 2 K jest velice mírná.

Videařství soc. demokratů o právu sebeurčení. »Arbeiter-Zeitung« 28. prosince m. r. postavila se po bok hr. Czernina. Napsala: »Zdá se nám odkázání národních skupin na vnitrostátní ústavní boj nejen pro odpor k válce a její praktickou bezvýslednost daným východiskem z nouze, nýbrž také skutečně schůdnou a spolehlivou cestou k míru. Budou-li tím některé nacionalistické iluze rozrušeny, socialistickou ideologií toto východisko nerozruší.« — Patrně tedy, že ani soc. demokracie není povolána k zcela spravedlivému urovnání národnostních sporů. »Arbeiter-Zeitung« cestu Czerninovu považuje za schůdnou, ale opatrně zamlčuje, jaký tvar by měla mít ústavnost, aby skutečně byla opravdovým výrazem vůle a tužeb národů a rozhodla spravedlivě. Mluví-li týž deník o národních skupinách, má si uvědomiti, že Němci a Maďaři fakticky jsou také jen skupinami; z toho zřejmo, je-li zdůvodněna tak bezohledná hegemonie, k jaké tyto národové otevřeně směřují. Ano — vnitrostátně, ale cestou spravedlivé ústavní. »Arbeiter-Ztg.« sama přiznává, že padesátileté pokusy dosavadních forem ústavních o srovnání národnostních sporů zklamaly... Kdo tedy napovídá, nemá se vyhýbat jasně a upřímně dopovědi.

Zfalšovaný text papežova vánočního prohlášení. Papež má tak veliký politický vliv, že věřící buď se o jeho veřejném prohlášení nedovědí anebo čítají jeho manifestací listy hodně pozdě — ke všemu ještě zkomolené anebo docela falšované. Z ohniska »Agence Stefania« rozletěla se 24. prosince m. r. zpráva o vánočním proslovu Sv. otce, týkající se dobytí Jerusalema. Nyní švýcarské »Neue Züricher Nachrichten« zvěstuje, že »Agence Stefania« zfalšovala papežova slova. Benedikt XV. totiž nemluvil o událostech, nýbrž jen o svatých místech Jerusalemu a Betlému. — Ovšem za nepoctivou přeměnou papežova prohlášení všel politické a le úhořovitě diplomacie čtyřdohody.

Miliony přebíhají přesvědčení. Už je to zde. Vídeňská »Zeite« byla jediným vídeňským deníkem, který bojoval rázu proti snahám všenešmeckým a anexiostickým. Ale deník byl koupen od všenešmeckých kapitalistů a již 29. prosince m. r. v něm byl úvodník proti sebeurčovacímu právu rakouských národů. Tedy jen ať se nezapomene, kdo pořádá novou výpravu proti právům českého lidu. Volnomyslenkářů, kteří slibovali malým národům energickou podporu, jest právě ve Vídni plno; a tyto lidé — většinou bot a toci a nebo velice vlivní úředníci a jiní inteligenti — popřávají si v době nejvyšší pohnuté prázdniny. Vypustí oslnivé rakety svých humanitních frází znovu teprve tenkrát, až bude klid a váleční dodavatelé svůj kapitál dobře zabezpečí.

Politický význam židovstva. Když »Nár. Listy« a jiné časopisy konstatovaly silný židovský vliv v nynější politice petrohradské, »Právo Lidu« vzalo židy do ochrany a 5. prosince m. r. ve svém »Večerníku« napsalo: »Neuf Sonnino (italský zahraniční ministr) žid? Není židem Nathan, velministr zednářů, jejich význam na straně čtyřdohody je tak veliký? (Důležité přiznání!) Židem je hlavní důvěrník Wilsonův Brandeis; vůdce amerického poselstva vojenského v Rusku je Judson, patrně žid; židé dr. Adler, Rosa Luxemburgová (revolucionářka), Harden, Austerlitz hrají přece důležité úlohy. Ale ani v Čechách není o židy nouze. V boji o český stát vyniká (praví »Večerník«) dr. Stránský, který je žid, mezi mladočechy vyniká žid dr. Kerner, mezi realisty dr. Vohryzek, dr. Ledner atd.

A potom ještě se volá, proč nezastaví světový zápas — papež! Kdekoli se katolíci vyjádřili o válce rázně, byli bezohledně pronásledováni — zvláště v Itálii, kde zednářské listy přímo zuřily i proti mírové notě papežově. Zajímavé jest také přiznání, kteří lidé se prohlašují za zástupce a mluvčí katolického lidu českého. Tito »národní horlitéle« oslňují hřímavými hesly a medovými alibí. Až bude po veliké kam-

pani, případné nezdary svedou na klerikály — kteří nemají za českou zemi v říšské poslanecké sněmovně ani jediného zástupce. Katolická politika jest odsouzena k mlčení.

Církevní věstník.

Úmrtí. Dne 3. t. m. zemřel v Novém Hradci Králové vdp. farář v. v. Antonín Holub. Pohřeb zítra v sobotu o 10. hodině v Novém Hradci Králové.

V poslední den v roce naplnily davy věřících odpoledne celou kathedrálu. Vsdp. gener. vikář Dr. J. Soukup předčítal časový pastýřský list Jeho Excel. nejdp. biskupa, povzbuzující k takovému křesťanskému životu, za který Bůh se stává dárce míru, jehož svět dáti nemůže. Následovaly za asistence litanie s požehnáním a zapěno »Te Deum«.

K nouzové podpoře. Dodatkem sdělujeme, že c. k. místodržitelství vydalo také poukazy pro kněze pensionované, kteří budou o válečném přídatku vyrozuměni úředně v době nejbližší.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Upozornění! Podepsané Okresní oděvné bylo pro potřebu nemajetného obyvatelstva zdejšího politického okresu přiděleno Zemskou oděvnou při c. k. místodržitelství v Praze zboží pro zimní sezonu 1917 a 1918 v úhraně ceně asi 120.000 K. S rozprodejem jeho bylo již započato a sice tak, že v prodejně u firmy Průšek a Veselý v Hradci Králové č. 146 se prodávají: dětské: oblečky a svetry trikové, punčochy pletené, čepice sport; ženské: sukně vlněné, kazajky, punčochy a nátlásky pletené, kabátky vlněné. — V prodejně u firmy Emil Smrčka v Hradci Králové (Záložní úvěrní ústav) se prodávají kožené boty a dřevěnými podešvy, jakož i mužské: raglány, obleky, kalhoty, trikové vesty, ponožky zimní, čepice, punčochy (holené); chlapecké obleky a kamaše. Nemajetní, kteří pro sebe neb své děti chtějí něco ze zboží tohoto zakoupiti, vyzvedněte si kdykoliv odpoledne poukázku (bílou šatenku) u zdejšího c. k. okresního hejtmanství (kancelář č. 9, přední dům, v přízemí v levo). Okresní oděvna pro politický okres Hradec Králové. Předseda: c. r. R. Aruold. Jednatel: Dr. Viškovský.

Opitný soupis bramborů. Na základě §§ 10 a 13. nařízení c. k. úřadu pro lidovou výživu z 26. července 1917, č. 311 ř. z., nařizuje se zjištění zásob bramborů. Dle právě rozeslaných vyhlášek byli pěstitelé bramborů vyzváni, aby své veškeré zásoby bramborů neprodleně ohlásili na obecním úřadě místa, kde uloženy jsou.

Vánoční nadílky pro vojny. Na vánoční nadílku pro vojny sebráno v roce 1915 K 13 297 97, v roce 1916 K 7 259 28, (bez daru naturálních) a v r. 1917 K 9 600. Celkem korun 30 157 25.

Vánoční dar. Vdp. prof. Vladimír Hornof odevzdal 250 K, které obdržel v tyto dny jako cenu v užší čestné soutěži za českou lidovou píseň vlasteneckého obsahu, těmto lidumilně vlasteneckým účelům: Ústř. Matice školské 100 K, Severočeské jednotě 50 K, Matici Opavské 50 K, sirotkům po českých vojinech v Útulků sv. Josefa na Král. Vinohradech 50 K.

Lidumilnost. Hotelier p. Jaroslav Urban v Hradci Králové zakoupil ve veřejné válečné kuchyni pro chudou školní mládež v městě Hradci Králové 3000, na Pražském Předměstí 2000, a v Kuklenách 1500 obědů, celkem 6500 obědů, jež v měsíci lednu a únoru budou rozdány. Šlechtnému dárci a příznivci nejvíce trpící školní drobtiny budiž zasloužený dík!

Vánoce v civilní okresní nemocnici. Jako každoročně byl i letos péčí etih. sester ošetřovatelek zpříjemněn pobyt nemocných v okres. nemocnici královéhradecké o Štědrém večeru a vystrojen stromček. Umožnila to šlechtnost p. t. příznivců nemocnice. Zvláště díky naše platí: Jeho Exc. nejdp. arcipastýři Dr. Jos. Doubravovi, slav. okres. výboru, pp. primářům B. Honzákov, Saskovi a Tvrzskému, vdp. kanovníkům Magre Musilovi, Magre Fr. Kernerovi, Dr. Fr. Reylovi, Ant. Hrubému, vdp. Dr. J. Jindrovi, vdp. řediteli Rudolfinu Vl. Sekerovi, p. dvor. radovi z Isakoviců, p. Jos. Voženilkovi v Předměstích n. L., váženým dámám pl. M. Špačkové a M. Uhrové atd. Jménem nemocných voláme všem šlechtným dárcům: Zaplať Pán Bůh!

Vzrůst členstva červeného kříže v okresu královéhradeckém během války. Na počátku války bylo celkem členů 105, do 30. srpna 1917 přibýlo nových 2587, takže nynější stav činí 2692; z toho dámský odbor 632, pánský 2060.

Bilance.

Rok starý uložil se do hrobu, aniž byl schopen rozluštit celou řadu nejdůležitějších, velice naléhavých otázek. Doufejme, že jeho nástupce promluví určitěji a účtější.

Touha po míru stále se stupňuje. Katolictvo bude žehnati každému, kdokoli opravdově a prakticky přispěje k uklidnění válečného víru, který nebyl vyvolán církví ani vladaři, vpravdě křesťanskými ani lidem upřímně katolickým.

Filosofické theorie se řítí malomocně do prachu jako zvetšelé modly, ale katolicismus osvědčil i v tomto roce nezlomnou schopnost k vrácení míru lidstvu trpce zkoušenému; že nemá dostatek fyzické moci k provedení tužeb Vatikánu, není vinou jeho, nýbrž těch, kteří úsilně dlouhý čas jej olupovali o moc výkonnou a odsuzovali katolictvo k politické pasivitě.

Vojska naší říše znovu řečí nejmohutnější popletla výpočty nejpyšnějších čtyřdohodových myslitelů, diplomatů, stratégů a průmyslníků. Celá řada zahraničních předpokladů tu stojí na soudu dějin jako výron jalové chlubitosti a dobrodružných hokus-pokusů, které neměly reální základny.

Liberální systém hospodářský na straně jedné a socialisticko-komunistické idey na straně druhé prozradily zvláště loni při praktických zkouškách tak hrozitanské slabiny, že se na rychlo theorie opravují a upravují. Dnes pochopují i občané zcela prostomyslní, že hospodářská politika budoucnosti k těmto dvěma systémům sáhnouti nesmí, nemají-li se u nohou malých hloučků povýšenců krčiti celé davy ubohých vyděděnců. Vždyť mnoho okolností svědčí, že i při kontrolovaných ústředních zásobárnách otvírá se stěrač k jednání sobeckému a podloudnému. A tak sociálnímu programu křesťanskému výmluvné události dávají satisfakci a zklamání snilkové věnují našim sociálním zásadám pilnější pozornost.

Národ náš přes všechny svízele a ne-spravedlivé pomluvy na sklonku roku morálně okřival, z pevné vůle a větší svornosti čerpá mnohoblibné naděje pro časy příští. Již jest zřejmo, že ani nejvážnější nepřítelé nás neponíží, nebudeme-li se zrazovati a zaprodávati sami. Jest tedy potřeba zvýšiti charakternost v nejširších vrstvách lidu, učiti se neochvějně opravdovosti na staročeských vzorech a pak naši loď nevmetnou ke dnu ani vlny nejbouřlivější.

Vážné příznaky povzbuzovaly české katolíky stále výmluvněji, aby pracovali horlivě o záchranu posvátného dědictví otců; ať poválečná tvářnost českého světa bude jakákoli, tolik jest jisto, že bez organizované práce, bez davových žádostí a vzmachů české katolictvo znovu bude od-

Šťastný Nový rok

přeje svým P. T. hostům a příznivcům

Jaroslav Urban,
maj. Grandhotelu.

strčeno a nespravedlivě utiskováno. Vídeňské kruhy českému katolictvu podpory neposkytly; naopak protičeským nespravedlivým zápolením naši věc valně poškozovaly. Za to, co se dělo Čechům dolnorakouským, byli zcela nevinni a vlastenecky smýšlející katolíci v Čechách mrskáni od vlastních krajanů, třebaže rázně dokumentovali, že v politickém spojení s ním. křesť. sociály naprosto nejsou. Není-li možno čekat podstatnou záštitu z jiných zemí, nenalezneme opory ani mezi nynějšími »neklérkálními« stranami v Čechách, jak svědčí zvláště nedávná fakta a prohlášení. Jestliže naši liberálové tvrdí, že se neodporuje politická strana, nesoucí značku konfesní výlučnosti, nebezpečují sami žádnou akci ochranu nejnutnějších práv českým příslušníkům katolické církve. Právě naopak. V nových přípravách k národnímu sjednocení naši početné silnou stranu ani nevzali v rozpočet. Při sjednocovací akci českého dělnictva vypuštěno zcela ze zřetele Všeodbor. sdružení křesťanského dělnictva. Zkrátka vidíme, že se kolem nás svírá železný kruh. Ale právě taková situace nemá odstrašiti od nutné sebeobrany. Chceme se hájiti jako přirození a věrní synové národa bez pomoci cizokrajné a doufáme, že spravedlivá věc zvítězí i proti fanatickým našim odpůrcům domácím, kteří otevřeně prohlašovali, že jim jest milejší německý liberál než český »klérkář«. Pamatujme, že síla poctivého přesvědčení jest veliká, i když zápasí s tisícerými plachtami zakoupeného tisku. A katolíků jest počet obrovský. Jen jest potřeba organizaci prohloubiti, otvírati lidu oči systematicky a kráčet vpřed bezeštně, důsledně.

Snad největší pozornost vzbuzovaly v roce minulém kolosální přesuny majetku a sobělibé úsměvy zbohatlíků, kteří si nezasloužili milionů ani svým vzděláním ani tuhou prací. Tu můžeme směle prohlásiti, že by k takovým zjevům nikdy nedošlo, kdyby byla čtoucí veřejnost věnovala více pozornosti hospodářským statím a výstrahám tisku katolického, který byl hřmotně zakřikován i od »lidových« demagogů. Zakoupení sluhové spekulantů dopomohli finančnímu dlouholetému vývoji k vyvrcholení. Teď se snad pochopí, že křesťanská veřejnost má konečně nalézt samu sebe a že jest potřeba, aby praktickým využitím zásad křesťanských se zvolna zjednávala sociální úprava. Doufejme, že poctivý katolický tisk nebude aspoň nyní hlasem volajícího na poušti, neboť kdo dnes viděti nechce, zůstane slepcem do smrti.

Uplynulý rok znamená divě rozpoutanou vichřici. Přinesl přemnoho trpkých chvil, ale také hojnost cenných zkušeností, z nichž zavane při dobré vůli osvěžující dech nového jara; jen dobrou vůli míti a obrodná akce i po době nejsvůlejší vykoná divy!

Pamatujte při každé příležitosti

na »Červený kříž«,
na raněné vojiny, na
vdovy a sirotky po padlých našich bojovnících! Příspěvky zašlete na Zem. svaz katol. Orla v Hradci Král.

Všem svým velevděným
příznivcům a známým tímto
zdvořile oznamuji, že od 1.
ledna 1918 převzal jsem do
vlastní správy provozování

živnosti hostinské

v domě svém č. 175
v Hradci Králové.

V. Javůrek,
hostinský.

Pobožné písně v čas války:

Píseň k Srdci Páně.

100 kusů textu 1 K 20 h. Nápěv s průvodem varhan 30 h.

Píseň k Panně Marii.

100 kusů textu 1 K 30 h. — Na skladě má
Družstevní knihkupectví, Hradec Král.

Vhodná příležitostná koupě!

Skvostné umělecké dary! Nádh. ozdoby bytové!

Fr. Dvořák:

Madona.

Jemný barvořísk, vel. 95 x 65 cm.

Nenapiatý K 10—
v pěkném rámu K 45—
v skvostném rámu K 50—

Liška:

Hlava Kristova.

Zasklený, vel. 50 x 56 cm.

Nenapiatý K 5—
v pěkném rámu K 30—
v moderním rámu K 36—

■■■

Objednejte, dokud jsou na skladě; nechte si ujít příležitost ke koupi tak levných obrazů uměleckých, které by neměly scházeti v žádném křesťanském příbytku!

Ceny rozumějí se bez obalu a porta obal účtujeme za výrobní cenu.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Sňatek.

Veškeré zprávy ohledně sňatků ze všech míst diskretně podává konces. Informační kancelář Pavel Beyer, Hradec Králové

Výhradní zastupitelství pro východní Čechy veškerých sdružených rakouských továren na výrobu šamotového zboží.

Šamotové dlažby, glasované obklady stěn, kuchyní, koupelen, krámů, vestibulů atd.,

kameninové roury, žlaby, koryta pro hovězí a vepřový dobytek,

kameninové soudky a štoudve na vodu, zelí a omasek,
kuchyňské sporáky z bílých šamotových kachlů bez trhlínek v glasuře,

pokojeva kamna ze šamotových kachlů, jedno- i vícebarevná (majolika) dodává a

přestavby kamen a sporáků, jakož i veškeré opravy do oboru kamnářského spadající odborně provádí zručnými dělníky

Jindřich Wimmer a spol.,

Hradec Král., náměstí arcivévody Bedřicha 538.

Rozpočty, návrhy, vzorky a ceníky zdarma a franko.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 14 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, Ném. Brod, Holešov, Kroměříž, Mor. Ostrava, Opava, Olomouc, Třebíč.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Bankovní směnek, deviz a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo a. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na běžný účet

Ukládá se co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složitými listy počt. spořitelny, je-li banka na požádání zdarma zašle.

přestala vycházeti dobrá polovice. Maďarský kapitál odnárodňuje Slováků ještě účinnějším prostředkem, než jest maďarská škola; teprve slovenskou prostý lid se přivádí k rozumu. — Ludvík Markus, záložní důstojník, který od počátku války byl jako obilní komisař vyreklamován, vyžádal pokoutním způsobem jen na líhu pětidruhého milionu korun. Břilovským okresním soudem byl odsouzen k pokutě 5000 K a do vězení na 14 dní. — V Praze Moric Weissenstein nabízel krejčímu Pšovskému dvě civky nití po 30 K. Oba se pohádali, až Weissenstein rozbil pěstí skleněnou tabuli ve dveřích. Přivolaného strážníka chtěl obchodník podplatit desítkami korunami, ale nezdařilo se. Výtržník doveden na strážnici, kdež po zjištění jména propuštěn. — V londýnské divoaně Opery sbor židovského lidu pojednával o zřízení státu židovského. Předsedal lord Rothschild, z čehož patrno, kdo v době demokratických hesel v židovstvu posud nejvíce platí. Rothschild také pronesl velikou řeč, v níž naznačoval, že dobře situované židovstvo v zemích západních má zůstat doma. Východní židé nechtě zaberou Palestinu. — Františkáni bosenští vydali pro volání pro spojení Jihoslovánů a ve prospěch májové deklarace říšského klubu jihoslovanského z 30. května 1917. — Dne 2. ledna měla Praha zajímavou podívanou na pražské boj. Pod mostem u Rudolfiny se usadilo hejno vran. Jedna vrána srazila k zemi vrabce a pak s ním chtěla odletěti. Ale ostatní kolem poletující vrabci ve vzduchu začali na ni prudce dorážeti, až s ní přelítalo, takže vrána pustila mrtvolku na led. Nato celé hejno vran za velkého kráčení odletělo. Tedy — vítězná organizovaná obrana slabých beze všeho doktriny. Mezi lidmi jest jinak, protože právě rozum ukazuje cestičky k uklouznutí i z povinnosti té, ke které se individuum zavázalo dobrovolně. — V minulých dnech list „Notthaler Bote“ v bavorském Pfarrkirchenu z nedostatku materiálu vyšel na hnědém haličském papíru. — Od hr. Dobřenského koupili před rokem bukovinští židé na jihozáp. Moravě velkostatek Maříž za půl mil. K. Vykáceli mnoho z lesa, dříví dobře zpeněžili a nyní prodali též velkostatek haličskému souvěrci o milion korun draze. — Obchod nemluvnaty posud v Americe bují. Bezdětné, bohaté dámy kupují si novorozenáta od bohatých matek; platí za dítě od 90 K výše. Ačkoli zákon poroučí, aby se nevlastní matka starala o dítě jako o své vlastní, lze lehce uhadnouti, jak takový zvyk působí na rodiny a na budoucnost děcka samého. Přirozenou řádnou matku nenahradí dětem ani miliony. — Hráze u San Sebastiana na ostrově Gomyže byly bouří zničeny a město samo zaplaveno. — Městský hotelier Samuel Sonnenschein vydělal loni na macesech čtvrt milionu. Koupil na vídeňské burse mouku lacino, ale prodával výrobky tak draho, že byl odsouzen k pokutě 15 000 K a na měsíc do táborského vězení. — Soc. demokratický vůdce dr. Adler byl na veřejné schůzi ve Vídni ukřižován od vlastních lidí, když hájil diplomacii rakouské vlády a hr. Czernina. Posl. Modráček nato v „Soc. Listeche“ uveřejnil otevřený list dru Adlerovi. Právě zde: „Nedivte se, že německý dělník potíhl nesoulad mezi malou politikou vaší strany a ohromnými událostmi, které smí-

tají světem, mezi revolučními tradicemi strany a vaší politikou, která myslí, že vystačí s parlamentními řečmi.“ Zkrátka v soc. demokracii vídeňské oligarchie obracela na ruby ten program, kterému dříve učila obrovské masy; tyto však trnuly při pozorování nedůsledností a klíček svých učitelů.

Církevní věstník.

Válečná podpora kléru. V dnešních listech se objevovaly zprávy, že loni z jara kléru slíbená podpora bude započítána do podpory v listopadu 1917 povolené a právě vyplacené. Tomu není tak. Poukazy na onu podporu (třetí za války) se právě rozestílají, ovšem dle povolené dotace v obnosu nižším, než byla první podpora.

Hodný ministrant. Poučná knížka pro ministranty. Napsal J. Bloška, farář n. o. V první části všeobecná pravidla o chování ministrantů, v druhé podrobná agenda při různých mších sv. a všech úkonech, při nichž jest ministrant. Ministrantce uspořádána dle nejnovějších rozhodnutí. Z několika nejvýznamnějších stran projeveno přání, aby knížka k vůli jednotě byla zavedena všude. První vydání rozebráno za dva měsíce. Výtisk na silnějším papíře 47 stran za 24 h. rozesílá nakladatelství M. Nedomová a spol. v Olomouci.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

O k. ústřední komise pro zkoumání cen ve Vídni stanovila následující směrné ceny na víno. Na víno v Čechách vypěstěné u pěstitele: 1 hl 300 K. Rakouského neb uherského původu v Čechách — ve velkém na sudy: 1 hl bílého 335 K, 1 hl červeného 405 K. V 1/10 l lahvič: 1/10 bílého 390 K, 1/10 červeného 4 K. Na víno rakouského neb uherského původu, čepované ze sudu — ve výčepu hostinském, případně v drobném prodeji: 1 l bílého 465 K, 1 l červeného 485 K. Při prodeji v hostinské místnosti a lahvič 1/10 l 40%, přídavek nad fakturní cenu; při prodeji přes ulici, případně drobný prodej v lahvič 1/10 l 20%, přídavek nad fakturní cenu. — Dale stanoveny směrné ceny na pánské klobouky v detailním prodeji. Měkké plátěné klobouky II. kvality 35 K, I. kvality 47 K. Vellurské klobouky III. kvality 41 K, II. 48 K, I. 64 K. Úřadovna pro zkoumání cen v Hradci Králové, dne 8. ledna 1918.

Okresní oděrna královéhradecká konala schůzi výborovou 8. ledna. Usneseno, aby poukázka na prodej lidového zboží (bílé šatenky) se vydávala pouze nemajetným, kteří se vykážou jakýmkoli dokumentem své totožnosti (vyživovacím archem, jednoduchým potvrzením obecního úřadu, dělnickou legitimací a pod.). Současně se upozorňují správci škol, že v prodejné u fy. E. Smrčka lze obdržeti již dětské náhradní boty všech velikostí v ceně 14–24 K

jakož i dětské oblečky od 33–120 K. Tamtéž se prodávají na bílou šatenskou pracovní obleky, raglány a dělnické boty s dřevěnou podrážkou. — Usneseno, že červené šatenky nadále smějí být vydávány teprve po vyšetření skutečné potřeby; bez tohoto vyšetření jen tenkrát, jestliže žadatel odevzdá stejný kus starého šatstva proti náhradě ve stejné městské zaslavnárně.

Výtky z platebních rozkazů o daních z válečných zisků do konce II. pololetí 1917 vydaných jsou vyloženy v kanceláři berního referátu a. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové (dla. dveří 4) k veřejnému nahlédnutí v hodinách úředních po dobu 14 dnů počínaje dnem 8. ledna.

Na městském dívčím lyceu, reál. gymnasiu a vyšší škole pro ženskou povolání hospodářská počíná se pravidelné vyučování v úterý dne 15. ledna.

Na odborné škole pokračovací pro učedníce počne se vyučování ve středu dne 16. ledna odpoledne.

Čítárna a knihovna měst. přím. muzea otevřena bude po středoškolských prázdninách vánočních dne 18. ledna. — V r. 1917 navštívena byla v 61 dvouhodinách 3540 osobami, které svou návštěvu poznamenaly.

Valná hromada spolku paní a dívek „Anetka“ v Hradci Králové. Schůzi zahájil duchovní rádce spolku v. d. kanovník Dr. Reyl proslovem, v němž nastínil obříze, s níž spolková činnost již po 3 léta zápasí, vyzýváje členky k vytrvalosti ve spolkové práci, která zejména v době m. r. u. bude mít širokou působnost. Nato přečten zápisník minulé valné schůze a podány zprávy funkcionářek. Z jednatelešské zprávy bylo patrno, že spolek jen částečně mohl pracovati na poli charitativním, udělil celkem 254 K onemocnělým, zemřelým a chudým členkám. Patronát služebných dívek pro nedostatek pomocných látek přerušil letos svou činnost. Spolek čítá 218 členek, z nichž 4 zemřely a 2 nově přistoupily. Pokladní zpráva vykazuje obrát 953 K a přebytek 60 K. Knihovna čítá 393 svazků. Při volbě zvoleny byly do výboru p. t. dámy a slečny: Růž. Jirotková předsedkyně, Růž. Hobzková místopředsedkyně, Mar. Kieslichová jednatelekou, Ad. Eiglová pokladní, Em. Uhrová knihovna, Ž. Rezková správce patronátu, Jos. Smeliková, A. Škodová, Z. Hůlová, R. Pospíšilová, R. Pecoldová. Náhradnicemi: pí. Pastorová a sl. Alounková. Revisorkami: pí. A. Dvořáková a sl. Hodková. Spolek trvá již 15 let a za tu dobu vyplatil podporu chudým členkám přes 3000 K. Letošním rokem hodlá spolek zahájit opět vzdělávací činnost přednáškami. První přednáška bude v neděli dne 3. února v 5 hodin odpoledne v malém sále Adalbertina. Přednáseti bude pí. předsedkyně Jirotková o předmětu „Žena a válka“. — Zdať Bůh!

Ve prospěch českého srdce. Klub fotografů amatérů v Hradci Králové, první z venkovských korporací, získal ku promítnutí Chytilovy autochromy a to ve výběru, v jakém dosud vůbec ani v Praze promítnuty nebyly. Venkov poprvé už obrovský rozdíl mezi černou fotografií uměle obarvenou a fotografií autochromovou, která zachycuje přírodu ve všech jejích oslňujících barvách s úžasnou věrností tak, jak se oku jeví. Má tedy obecenstvo hradecké i z širokého okolí připraveno opravdu požitkem prvotřídním. Přednášky konají se v muzejním sále hradeckém dne 26. ledna o půl 8 hod. večer, dne 27. ledna ve 8 hod. odpoledne. Lístky v předprodeji u p. Piši.

Nová česká banka v Hradci Králové. Česká průmyslová banka v Praze otevřela právě v tyto dny další svoji filiálku a to v Hradci Králové v ulici u Labského mostu č. 279. Jejím vedením pověřen byl dirigent p. L. Langer.

Aprévizace. Do Hradce přišel se dítěm v ruce muž z venkova; nabízel půl druhého litru mléka za 4 K. Kritika občanstva byla ostrá, ale prodávající za krátko přece jen mléko za 4 K odbyl. Znamení doby!

Obodivra hradeckého zvonu. Dle úpravy »Čech« r. 1847 se měly dopravit do věže kostela čáslavského tři nové zvony, které ulil hradecký zvonář K. V. Paul. Když se měl největší zvon Petr lanem vytáhnouti, prohlásil sednický mistr, že tak velice těžký nevydrží ani trámy ani provazy; zvon vážil 64 centů. Ale zkušený zvonář námitkám se smál. Na důkaz své jistoty usedl na zvon i se svým šestiletým synkem a dal se tak vytáhnouti na věž se zvonom za pochvalného jásotu diváků.

Dobrotice. V neděli před Novým rokem rozdělila naše gruntovní paní Bedřicha Weinrichová na 140 párů obuvi, mnoho viněných šepic i šepiček dětem zdejšího chudšího obyvatelstva. K tomu obdrželo každé ještě balíček perníku a několik žablek. Pán Bůh šlechetné paní zaplať! — Dva zdejší domobrance, bratři František a Josef Klompitové, byli zajati na italské frontě. Sloužili u různých pluků a od doby naručení se neviděli — až se sešli jako zajatci v táboře u Salerno v Itálii.

Babice. V pravdě ideální »půlnoční« měli jsme v Babicích. Pěkně zasněžený krajina, odloučená od hluchých silnic, od černých továrních komínů, u lesíčka, za svitu měsíce zvala daleko viditelným kostelíčkem se štíhlou věží k uvítání knížete míru — Spasitele — o půlnoci. V kostele upraveny pěkné jesličky, obklopeny malou drobotinou ve válečných dřeváčkách a zabalenou od maminek v teplý šat přes hlavu a s důkladným napomenutím: »Franto, to ti povídám...!« — A což teprve, když malí zpěváčkové, navičení horlivým p. řídícím učitelem, spustili úderem dvanácté roztomilé koledy, a když staří se s nimi rozsvučeli...! Srdce radostí plesá — a zde zvlášť! Představte si chudý kostel, v něm nadšeně pronášené zpěvy všemi přítomnými o půlnoci, zasněžený kraj a k tomu ještě: střechou a stropem se na vás, jak třeptné hvězdičky, sypou vločky sněhové... Bez odporu se vám zdá, že jste na betlémské pláni, že přichází anděl, hlásající mír a radost celému světu —

malí i velcí — mladí i staří se radují i pláší! Chcete mít něco ideálnějšího, povznesenějšího nad toto? Přijďte za rok do Babic na půlnoční — stojí to za to — budete mít o jednu čistou radost, nestrojenou radost, v životě více, ale — sněžit do kostela již nebude, protože do té doby snad bude střecha kostela již opravená

Různé zprávy.

Poskivání osobních automobilů. Dle min. nař. ze dne 19. prosince 1917, č. 493 ř. z., smí od 1. března 1918 býti používáno jen těch osobních automobilů, jimž c. k. mini. sterstvo obchodu udělí povolení k spotřebě příslušných prostředků. Žádosti nutno podati do 15. ledna u okresního hejmanství, kde lze obdržeti potřebné tiskopisy.

Česká banka zvyšuje svůj akciový kapitál z K 8.000.000 na K 12.000.000, a sice vydáním 10.000 nových akcií IV. emise po K 400 nom. Na akci této usnesla se správní rada ve schůzi konané dne 4. t. m. a provádí ji na základě smecnění uděleného řádnou valnou hromadou akcionářů ze dne 3. března 1911; ve smyslu stanov není k ní potřebí dalšího státního schválení. — Při rozšíření vlastního jmění banky rozhodoval v první řadě přítomný veskrze příznivý vývoj vlastního obchodu a pak ovšem také zřetel na přísti potřebu, zejména jak se v nedávných dobách světových objeví. Banka má rozsáhlou klientelu, což dokumentuje její nesporný rozvoj a zároveň tvoří jistý podklad pro budoucí všestranný vývoj další. O emisi jeví se již nyní značný zájem, a to tím spíše, že banka po dobrých obchodních výsledcích minulého roku vyplátí zvýšenou dividendu. K emisi vydala Česká banka prospekty, z nichž vyjímáme, že akcie vydány budou za kurs K 420 pro akcionáře a K 435 pro neakcionáře. Cena tato stanovena jest tel. quel, t. j. bez náhrady úrokové bance, ale přece se zpětným nárokem na dividendu od 1. ledna 1918, čímž se upisovací kurs

značně snižuje. — Na každé 2 akcie staré připadá 1 akcie nová. Upisování končí 26. ledna t. r. — Tiskopisy emisní vydá nebo zašle na požádání centrála banky nebo její filiálky. Další podmínky obsahuje vyhláška banky v insertní části našeho listu.

Z a s l á n o.

Duchovní správa vzdává díky panu Janu Fejfarovi, pozlaťovači z Nové Páky, za pečlivé, svědomité a solidní opravení našeho hlavního oltáře ve farním kostele sv. Jakuba většího. Těm páni loňského roku dokončil skvělou výzdobu poutního chrámu u Studánky v Malých Svatoňovicích a duchovní správa může mu dáti jen nejlepší doporučení všem důstojným pánům spolubratřím.

Farní úřad v Úpíči.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy sádkar. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I. č. 12.

Tmel sklenářský

pro zahradníky a sklenáře nabízí Skuherský, Hradec Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a snovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ošeleur, stálý přísedící znalec o. k. zemského trestního a okresního soudu, Pr. na 1. 979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Česká banka v Praze

(ve vlastním paláci),

zvyšuje na základě usnesení řádné valné hromady akcionářů ze dne 3. března 1911 svůj

akciový kapitál z K 8.000.000— na K 12.000.000—

a zve pány akcionáře, jakož i veškeré ostatní kruhy české veřejnosti

k upisování 10.000 nových akcií

IV. emise za těchto podmínek:

Upisovací lhůta začíná 6. ledna a končí 26. ledna 1918.

Upisovací kurs činí **K 420—** pro akcionáře a **K 435—** pro neakcionáře tel. quel.

Při úpisu nutno složit první splátku jako kauci v obnosu K 120— resp. 135— na každou upsanou akci a zbytek K 300— nejpozději do 15. února 1918.

Pánům akcionářům přísluší ve smyslu stanov přední právo na akcie této emise dle zásady,

že na 2 akcie staré připadá 1 akcie nová.

Akcie, kterých starí akcionáři nepřevzou, budou dle výsledku subskripce přiděleny po repartici provedené správní radou jiným upisovatelům.

Upisovati lze u centrály České banky v Praze a jejích filiálkách: v Hradci Králové, Liberci, Pízni, Domažlicích, Jaroměři, jakož i u všech ostatních expositur pražských a předměstských.

Příplatky nad hodnotu jmenovitou případnou po srážce výloh emisních do rezervního fondu.

Nové akcie budou mít od 1. ledna 1918 nárok na dividendu.

Tiskopisy emisní vydá nebo zašle na požádání Česká banka nebo filiálky.

V PRAZE, dne 6. ledna 1918.

Správní rada České banky.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatné: za čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 11. ledna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Dvě památné schůze.

Dne 6. ledna konala se v Praze významná schůze všech parlamentních zástupců českého lidu ze tří zemí koruny. V době, kdy události světové títí se překotným tempem vpřed, zvolení strážci českých práv byli nuceni znásobiti svou pozornost a tlumočiti odhodlaně přání vyopleného národa, aby historie v budoucnosti neměla příčiny k těžké obžalobě.

Potěšitelno, že poslanci snesli se všichni na společné politické deklaraci, která tím nabyla zvláštní historické důležitosti. Dokumentováno, že síť nejvýznamnějších, životních tužeb pojí v jedno všechny upřímné národovce a že hustý, sražený šik zvedá se proti všem, kteří by se odvážili proti určitým státoprávním postulátům vystoupiti. Kdyby se byl jediný poslanec postavil do oposice, morální význam deklarace by se byl vážně zakolísal.

Bylo nám možno v listech čísti výpady Wolfovy, ale obsah deklarace všeho poselstva národního byl vesměs v našich listech vyhlášen. Tím ovšem ještě nezmišlel se světa; až bude zasedati říšská rada, stanoví jeho obsah každý.

Téhož dne večer konána v paláci „U zlatého klasu“ i za účasti dvou poslanců moravských porada důvěrníků spojených stran katolických. Jednomyslnou pochvalou zde bylo provázeno energické prohlášení Msgra dra. Šulce: „Nelikvidovali jsme, nelikvidujeme a nebudeme likvidovati.“ Promluveno zde o činnosti strany za války, o proudech protikatolických. Navrženo, aby se vypracovalo memorandum pro apoštolskou stolicí o protičeském vystoupení opata Helmera, v němž by shrnuty byly informace o našich národních požadavcích. Sděleno, že příspěvek na sekretariát strany se schází příznivě. Strana začne vydávati týdeník „Míra“ jako svůj orgán.

V resoluci jednomyslně přijaté se praví, že 1. Spojená strana katolická v Čechách dodržuje národní souručenství o prohlášení Českého svazu ze 30. května. 2. Vysloveno přání, aby vyšla naše říše z mírového jednání silná a ke všem národům stejně spravedlivá. 3. Nejoddanější díky se vzdávají Sv. stolici za mírovou akci na základě práva a mravnosti. Protestuje se proti mezinárodním smlouvám, uzavřeným vlivem zednářským, k potlačení toho ideálního úsilí pravé humanity. 4. Nejoddanější vděčnost shromážděných náleží Jeho Veličenstvu, který svou velmocenskou autoritou návrh papežův podepřel. 5. Strana trvá na křesťanském základě politicko-sociálního programu,

který tvoří nábožensko-mravní podklad světového řádu práva a mravnosti, od něhož se lidstvo osudně odvrátilo k modernímu materialismu a z něho plynoucímu militarismu. Schvaluje se sloučení obou katolických stran; jest povinností nejen kruhů lidových, nýbrž i hierarchie a šlechty, aby její rozvoj morálně a materiálně podporovaly. 6. Strana jako všennárodní, zavrhuje třídní boj a usiluje o sociální reformu odbornými organizacemi. 7. Hluboce se odsuzuje válečná lichva, žádá se zasloužené potrestání vyděračů; vyživovací ústředny, jež se zvrhly v ústavy zdražování výživy, nechť jsou zrušeny. 8. S rozhořčením se odmítají bídné denunce celého českého národa za provinění jednotlivců, hýčkaných před válkou od samé vlády; uznává se svoboda slova opata Helmera, ale shromáždění se dovolává u kněze povinnosti pravdy.

Tak vytkla katolická porada výstižně svůj program náboženský, národní i sociální jasně.

Schůze deklarací i následující katolická staly se věrným a poučným výrazem české duše. Program politický vyzněl z obou souhlasně. Nadto schůze důvěrníků katolických oznámila veřejnosti svou neochvějnou snahu o hájení toho životního názoru, který jest mezi českým lidem nejrozšířenější a podrobně ucelený. Kéž energická horlivost jedněch povzbudí a posílí vůli jiných!

Politický přehled.

V neděli 6. t. m. konala se v Praze v Obecním domě manifestací schůze českých poslanců ze zemí české koruny. Schůzi zahájil předseda Českého svazu posl. Staněk, který v obšířlé řeči podal historický obraz zápasu národa českého o své právo. Poté posl. Tusar přednesl proklamaci, která celým shromážděním přijata. Jihošlovanské poslali sjezdu pozdrav. — Většina zprávy o sjezdu nebyla censurou v pražských denících propuštěna. — Mírová konference v Brestu Litevském zatím přerušena prý pro různé neshody. Ve schůzi hlavního výboru německého sněmu tvrzeno, že Rusové vyšli Němcům dále vstříc, než se mohlo všeobecně očekávat. Proto překvapuje spor mezi státním tajemníkem německým Kühlmannem a něm. generálem Ludendorffem. Říšský kancléř hr. Hertling chláholí pak veřejnost, že lze jakýkoliv důvod k znepokojení v situaci vojenské a politické považovati za odklizený. — Pozoruhodno, že nejradikálnější listy maďarské pění její politiku uherského

minister. předsedy dra Wekerla za osamostatnění uherské armády a zato obšírně píše o demisi hr. Hadika, ministra pro výživu. Hr. Hadik ujišťuje, že na svém místě setrvá, nepřihlásí-li se Rakousko s novými požadavky ohledně potravin a uhlí. Pravděpodobně však hr. Hadik odstoupí. — Členové vládařské rady království polského byli přijati císařem Vilémem v Berlíně, odtud chystají se představití císaři Karlovi. — V hospodářsko-politickém vyjednávání mezi zástupci Rakousko-Uherska a Německa nebylo dosud dosaženo definitivního ujednání, toliko prý silného sblížení. — Mezi bolševiky a Ukrajinci opět zahájeny boje. — Ukrajinská vláda žádá, by mír uzavřely všechny ruské republiky. — Anglický min. předseda Lloyd George k delegátům odborových organizací prohlásil, že hlavními podmínkami míru Anglie jest obnova práva a náhrada škod. Anglie nezamýšlí zničit Německo, Rakousko a Turecko, žádá však pro rakouské a uherské národnosti vlastní vlády. Zároveň nutno omeziti zbrojení. — Na italské frontě mezi Asiagem a Piavou pro velikou zimu a spousty sněhu nastala přestávka, jen palba dělová trvá nepřerušeně. — Také na francouzské frontě zuří pouze prudké boje dělostřelecké.

Kulturní jiskry.

Kroměřížská manifestace pro druhou českou universitu. Každému, což jeho jest! Naš národ měl mít druhou českou universitu dávno dříve, než arcibiskup dr. Kohn svůj skvělý odkaz učinil. A praktický pokyn dárcův močně promluvil do duše kruhům rozhodujícím, které schválně odkládaly a odkládaly. Tu se však ukázalo, že vláda veliký náklad na novou vysokou školu byl věcí podružnou, ale že jí šlo hlavně o brzdní kulturních snah národa vyspělého. Vídeň přikazila realizaci arcibiskupovy závěti, ačkoli měla vyjádřiti uznání, že jednotlivec stal se jí znamenitou podporou v jejím povinném světovém úkolu.

Naš tisk vesměs jevil bolestné rozladění, katolické a jiné české korporace pokoušely se právníckým způsobem odmítavé rozhodnutí změnit. Všecko marno. Ale tím ještě otázka Kohnova odkazu není odbyta. Působením katolických organizací došlo dne 6. t. m. k manifestací schůzi v Kroměříži. Do nevytopené dvorany na pozvání katol. politické jednoty shromážděval se od 10. hod. veliký zástup mužů a žen i z kroměřížského okolí. Dostavila se celá městská rada, přišli zástupci kapitoly, posl. Valoušek atd.

Advokát dr. Traub z Prahy mistrným právníckým rozbořem dokazoval, že Kohnova nadace má povahu církevní fundace, k níž nemohou zůstatí lhostejnými církevní kruhy a kterou není dovoleno přezkoumati státní správě právě pro její právní poměr k církvi. Jestliže se tato správa zachovala blahovolně k odkazu ve prospěch volnomyšlenkářství, pak se má zachovati stejně spravedlivě i k závěti bývalého církevního kněze.

Poslanec Kadláček naznačil praktické nové cesty k dosažení cíle. Synovec arcibiskupa Kohna dr. Vavruša vylíčil průběh svého usilování o uskutečnění poslední

Dep. adresa: Albibanka,

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

 Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

na, který poukázal, že olomoucká fakulta theologická jest vybavena všemi právy vysokých škol; doklad to, že stará universita moravská posud trvá a potřebuje toliko doplnění a přispěsobení poměrům — zvláště národnostním. Pro ten akt není potřebí zvláštního říšského zákona.

Bouři nadšení vyvolala resoluce podepsaná od starostů všech obcí na Kroměřížsku, zasláná na schůzi; v memorandu tom prohlášeno, že arcibiskupství jest lémem slavné koruny české; tudíž pokládati sluší za dvojnásobné bezpráví, bere-li se obyvatelstvu této koruny to, co věnoval českému lidu lélek české koruny.

Souhlasy s účelem schůze projevíly i četné jiné příspěvy. — Přijata příslušná resoluce, ujednáno, jaké nové praktické kroky se podniknou. Zvolena pětičlenná deputace, aby odevzdala resoluci Jeho Em. kardinálu a jednotlivým kapitulám olomouckým.

V Kroměříži ozval se národ svorně a mládež rozházejícího se davu svědčila, že odkaz velikého mecenáše není dosud a nemí býti pro účel vyčtený ztracen.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Na babylonských zříceninách neuvázně pracoval i za této války učenec Koldewey. Pátral také, kde by v okolí bylo lze objeviti jiné zříceniny. Berlínský asyriolog Delitzsch po své poslední návštěvě v Babyloně podal své zprávy o stavu badání. Objeveny celé základní zdi paláce Nelrikadnezarova, pilíře městské brány s reliéfy draka, o němž se i bible v knize Danielově zmiňuje. Objevený chrám poměrně jest uchován dobře. Dle rozšířené pole zřícenin možno souditi, že ono veleměsto předčilo svou rozlohou i pozdější Řím Caesarův. Město chráněno trojími hradbami. Nejzajímavější jsou zbytky věže babylonské, o níž Písmo mluví. Veliká věž byla obehnaná zdi okružní, korunovanou celým lemem malých věžiček. Delitzsch objevil dále most přes Euphrat, který již ve starověku budil veliký podiv stavitelskou technikou. — R. 1913 bylo tomu právě 200 let, kdy objeveno starořímské zasypané město Herkulanum. R. 1718 dal podnik k soustavným a obtížným vykopávkám vojevůdce rakouské armády princ d'Elboeuf. Bylo potřebí odstraniti vrstvu lávy a půdy v tloušťce 25—30 metrů, aby se proniklo k pokladům antické kultury. Pompeje byly obyčejným místem obchodním, zato však Herkulanum honosilo se vilami římských epikurejců, naplněnými spoustou uměleckých předmětů. V jedné vile nalezeno asi 3000 papyrů a mnoho větších knih. Učenec Piagi delší čas řešil smysl zachovaného písma a seznal konečně, že majitel veliké knihovny shromažďoval jenom frivolní epikurejskou poesii. Posud ovšem zbývá mnoho práce, která jest velice nákladná. Ale objevy odměňují pracovníky skvěle. — Virtuosa na flétnu sl. Milada Endrštova vystupuje v samo statných koncertech. — Švédský profesor Alfred Jensen otiskl o našem Otakaru Březinovi ve švédské revui »Var Tid« rozsáhlou studii »Moderní český lyrik myšlenkový«. Ženiální uměleckou potenci Březinovu Jensen oceňuje s nadšením. — Již minulou zimu uspořádala bohoslovecká fakulta v Krakově vyšší náboženské kurzy pro světskou inteligenci. Přednáškové auly byly přeplněny — úspěch byl skvělý. Proto i na letošní rok schystala universita přednáškový cyklus. — Dle brněnského pokrokatého deníku nevšimavost ke staršímu náboženskému písemnictví českému živil liberalismus. Jeden protestant to přiznává (14. října m. r.) ve své úvaze o nové »Staročeské knihovně«. Dávno prý již neplatí Koniášův index — a přece stará literatura naše nachází tak málo pozornosti. (Proč tedy tak přikře a s líceným sdružením bolem Koniáše odsuzují ti, kteří sami svou tvář od skonfiskovaných sektářských pamfletů odvracejí? Pozn. red.) Když se profesor Gebauer ušmál přednášek o tak zv. střední době, hřkával povýšeně, že památky její — valnou většinou náboženské — jsou modernímu čtenáři

nestravitelná. (Tedy modernímu liberálovi jest vlastně nestravitelné čtení, nechoť rozuměti ose, kolem níž se točila staročeská duše) Na cyklu husovských přednášek r. 1914 evang. duchovní Kamil z Nagy otevřeně přiznal, že nelze čtení spisů Husových odporučiti. (Novodobí husité ovšem potřebují Husa zcela jiného, než jakým se jeví ve svých spisech. Již ho také přebroušili a přebarvili, aby dobře zapadl do rámce moderního liberálního programu. A proto pryč od Husových spisů, které ruší ilusi racionalistické legendy!) — V Amsterdamu bylo otevřeno novinařské museum. — Problematiky správy o nové metodě předpovědi počasí. Linecký kněz Štěpán Kaltenbrunner po vyzkoušení dlouhodobé statistiky udal nový způsob meteorologického proroctví pro druhý den. Tato metoda nalezla pozornost u meteorologického centrálního ústavu; dr. Rud. Schneider dle ní vypracoval tabulu jako pomůcku pro předpověď počasí ve Vídni a okolí. Tabela, sestavená na základě desítileté statistiky, má zatím na zřeteli 3 měsíce a vyjde tiskem. — Ve Varšavě objevilo se neobyčejné množství originálů starých polských mistrů; zbohatlíci a spekulanti, kteří umění nerozuměli, kupovali o překot. Ale náhle se zjistilo, že ve Varšavě jest zřícena celá dílna na výrobu starých originálů. Pozor, aby se neplatil švindl draze také jinde!

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Skompt účtů a smének.

Obrana.

Knižní obrana etí českého lidu. Veliké pohoršení zvláště mezi českými katolíky vyvolalo nespravedlivé osouzení českého národa opatem Helmerem. Pražské duchovenstvo po přezkoumání řeči Helmerovy usneslo se podati stížnost na tohoto německého preláta k samé apoštolské stolici. V závěru žaloby dokumentované citováním slov Helmerových je poukázáno, že řeč tato vyvolala silnou reakci proti českým katolíkům, jejich postavení tím značně stížila a vyvrcholila přímo v řadě nických útocích na církev, její práva i statky. Proto žádá české katolické duchovenstvo Svatého otce, aby zavržením a odsouzením stanoviska opata Helmera a jeho pokáráním zjednal českému národu dosti udivění, poněvadž opat Helmer opustil stanovisko lásky a smířlivosti, které učení Kristovo každému křesťanu ukládá a jež hájiti po opětné a opětné výzvě sv. Otce je svatou a přsnou povinností a tím větším úkolem katolického preláta. Poněvadž při nynějších poměrech nelze veřejnou schůzi českého katolického kleru bez valných obtíží uskutečniti, obracíme se na naše duchovenstvo se žádostí, aby listkem, zasláným na redakci »Čechas«, svůj souhlas se stížností projevilo a prohlásilo, že přeje si, aby jména na stížnost byla připsána. Jakmile tak se stane, bude celý akt v českém originále a vláckém překladě zvláštní deputací předložen J. Excel. knížeti arcibiskupu dru. Pavlu Huynovi se žádostí, aby stížnost obvyklou cestou zaslal Apoštolské stolici v Římě. Doufáme, že akce naše počtem podpisů bude odpovídati vlasteneckému citění našeho českého duchovenstva, které vždy práva církve i národnostní dovedlo věcně a důstojně obhajovati.

Premásladěvaný slovenský vlastenec. Dle zprávy »Nár. Listas« z 5. t. m. byl hned na počátku války uvězněn vynikající spisovatel a učenec, katolický farář Jos. Kačka. Vyslovil se prý nepřiznivě o maďarské politice a ohlácholil lid, aby se tak strašně nebál před ruskými vojny, kteří jsou také pokřtěni. Ačkoli svědkové byli jeho osobními nepřáteli a nemluvili ve všem pravdu, byl Kačka odsouzen vojenským sou-

dom na 18 let těžkého žaláře. Katolický farář v Bačarově K. Medvecký podal ministru spravedlnosti prosbu, aby spíš, žádajíc omloučení Kačkovo. Odvolal se na všeobecnou amnestii v Rakousku. List ten rozeslán všem redakcím a vysokým hodnostářům už v listopadu minulého roku. Kačkovo zdraví jest úplně podlomeno, ale nebohý kněz posud žije v žaláři.

Essé Rukopisů! Jest jisto, že otázka Rukopisů Zelenohorského a Královédvorského posud není zcela uzavřena. V nové době i učenéi poukázali na zajímavé okolnosti, o kterých naši odborníci mají povinnost důkladně promluvit. Je-li pravda, že i u nás jest věda opravdu svobodná a že není nikdy slovem některé autority zcela ukončena, necht se její služebníci nestrachují mluvit svobodně i o — Rukopisech. Nyní v Čas. Budějovických interný Jos. Bareš vydal obranný spis »Rukopisné jubileum«. Jeho vývody necht skoumají nestranné odborné autority. Zvláště však jest potřebí obrátiti zvýšený zájem k této poznámce spisovatelově: »Na Starohově nalézá se vzácný staročeský rukopis, kterýž stal se nepřítelům Rukopisů Královédvorského nepohodlným. Jistý středškolský profesor vyžádal si týž za účelem prozkoumání domů. Když byl navrácen, shledal bibliotékař v ozdobném rámečku iniciálky vepsáno jméno: V. Hanka, kteréž dříve tam nebylo, čímž zajisté tento rukopis byl již připravován na padělek Hankův. Varujeme vás a voláme: Ruče pryč od našich starých památek!«

Byl-li nepoctivcem Hanka, necht se také správně zjisti, od byla poctivější společnost, která uspořádala organizovanou výpravu proti pravosti Rukopisů. I jiné známky svědčí, že odpůrci Rukopisů nevedli si vždycky vědecky a spravedlivě. Nutno tu tedy promluvit i nikoli cholerickými výpady, ale jasně a přesvědčivě. Také žádáme nikoli v zájmu Rukopisů, ale v interese české vědy.

Úvěrní ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitosti.

V Syrakusách na Sicilii kněz Gaetano Brancato mluvil s kazatelny proti válece a proto byl okamžitě zatčen. — Anglický misionář, který ve vojenských táborech rozšiřoval výňatky z bible, hlásající lásku k nepřítelům, byl odsouzen do vězení na 4 měsíce pro »rozšiřování pobuřujících spisů«. — Ve Vídni vynořil se nový typ »domácího žida«, který jest za tučnou odměnu dodavatelem nejružnějších potřeb pro kuchyni. Sežene všecko z tajných skrýší svých souvenců, jejichž místo ovšem v zájmu vlastního prospěchu neprozradí. Kdo může hodně platiti tomu takový domácí žid jest nepostradatelným provizorem. Tito obratní židé dodávají vždy po celý týden a v sobotu za věci dodané vybírají peníze. Zbohatlíci takových domácích věčiček ovšem neprozradí, protože by tak ohrozili svoje vlastní pohodlí. — Dne 31. prosince m. r. došlo k velice mohutnému výbuchu Vesuvu. Veliké masy lávy tekly přes úbočí. — Amerika a Španělsko překvapeny byly tuhou zimou. V N. Yorku bylo 25 stupňů zimy, v severních státech 36. V severním Španělsku napadlo sněhu na několik metrů. V sámku La Graua vypukl požár. Protože všechny vodovody a studny zamrzly, bylo hašení velice stíženo, takže plamenům podlehl i sousední kolegiální kostel. — Francouzské listy »Matina« a »Journal des Debats« docházejí židovsko-německé redakci »Neue Freie Presse« svobodně. Listy české smějí však reprodukovati z francouzského tisku jen to, co libovolně vybere »Neue Freie Presse«. — Za války silně stoupají náklady maďarských listů slovenských, zatím co slovenských upřímně národních listů

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 18. ledna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Rod. XXIV.

Reální politika.

Náš národ nyní jest v situaci velice nesnadné, takže zodpovědnost jeho zástupců stává se deu ze dne vážnější. A jest již nyní jisto, že naše politické požadavky nevtělí se v skutečnost rozčilenými výkřiky, nepřipojí-li se clevědomá houževnatá práce. Perutných slov v posledním roce již vyletělo z českých úst jako včel s úla, ale posud těžko říci, že by jejich ozvěnou byly opravdové a trvalé triumfy české síly. Odměna za nadšení nepadá do klína řečníkům, nýbrž vytrvalým a obětavým pracovníkům. Kde se nejeví zvláštní a ohecná horlivost pro věci drobnou, jest otázka, zdali v takovém prostředí lze čekati soustředěný a důsledný postup v nšlechtilém úsilí velkého slohu. Pravda — množí se štedré ruce, podporující vlastenecké a národně-lidumilné snahy; ale na druhé straně se dovídáme, jak celé řady českých statkův a závodů přecházejí v ruce cizí. Různé národní organizace jeví jarou energii, ale jednotlivci i organizovaní v přítmi a za větrem prozrazují v zájmu osobního prospěchu duši měkkou, vládnou jako vosk.

A což politika širokého stylu? Nezbytnou její vlastností musí býti nejcitlivější prozřetivost, i kdyby náš národ byl desetkrát větší; jest potřebí také bedlivě změřiti fyzické síly a dobře prozkoumati obojnost všech bašt národních před započtím velkého politického zápasu.

Učme se z minulosti. Průběh války husitské stal se svědectvím překvapující síly českého živlu. A přece i výsledek politický po nezměrných obětech byl tak skrovný! Země koruny české, které představovaly před válkou faktickou, těsnou jednotu, uvolnily své spojení; i po válce zápasila země se zemí, kraj s krajem; politika vzdoru překážela valně mohutnému soustředěnému postupu. A což revolta r. 1547? Po všech velikých slovech, po vzájemných přísahách stala se přímo ubohou, protože sami původci jevíli příliš málo obětavosti. A že si z té krátké, ale v následcích velice žalostné epizody nevzali náležitého poučení vnukové, dokazuje Bílá hora až příliš zřetelně. Po svržení místodržících bylo řečí a chuti k rozkazům dost, ale právě zodpovědní vůdcové opatrně peníze ukrývali a osud české věci závisel hlavně na síle a vůli zjednaných žoldnéřův. Politika, která neviděla dobře do budoucnosti a které bránilo osobní prospěchářství využití nejúčinnějších prostředků k dosažení cíle, nebyla politikou reální.

Jestliže sami husité ze svých vítězství

měli tak málo, jak možno doufati, že bez úsilné práce a účelně vykrystalisovaného programu spadne do klína velká politická svoboda generaci nynější? Jest ovšem nespravedlivou zaujatostí a velikou chybou Němců, že proti našim požadavkům zarputile protestují. Ale byla a jest naše taktika nejšťastnější? Značná část Němců touží ve chvílích tolik těžkých po pokoji vně i uvnitř Hše. Tyto občany jest potřeba přesvědčiti jasně, že touha našeho národa po sebeurčení neznamena nespravedlivého ujařmení národa druhého. Proto bylo žádoucí, aby aspoň po osvědčení z 30. května Český svaz blže určil, jak si realisaci sebeurčení představuje a z jakých důvodů k nové scenarii dojiti musí. Vždyť přece i český lid má konečně právo se dověděti, jaké pilšše se připravují k paláci jeho sebeurčení. Víme dobře, že i mezi Němci toužícími po míru jsou lidé, kteří nemají pro svéprávnost českého lidu dostatečného pochopení. Ale tito lidé nebudou přesvědčeni a pro oportunitu získání úsečným odpovídáním, že Češi nechtějí nakládati s Němci tak, jako tito s národem našim. Kde panuje přítmi a nejistota, tam se snadno i pokornější Němci stávají kořistí radikálních demagogů. Známo, že i vynikající němečtí publicisté přiznali českému lidu právo sebeurčení. Kdyby veřejnost znala aspoň zhruba projekt české autonomie a náčrt budoucího poměru obou kmenů, pak by se kolem oněch publicistů seskupil větší počet Němcův; byl by jim poskytnut podklad k vyjednávání. Kdyby však přece resolutně odmítli, bylo by české státoprávní hnutí kryto před soudem budoucnosti.

I našim úkolem částečně mělo býti vysvoboditi některé skupiny Němců z rukou řemeslných agitátorů všenněmeckých; to se mohlo státi přesvědčivými řečmi a poučnými brožurami, jež by měly schopnost vésti k dorozumění.

Deklarace tříkrálová jest ovšem velice památná a má býti svědectvím nezlomné české energie. Marne však se tážeme, co vlastně pověděla nového a jaké praktické cesty k reálnímu vzestupu české politiky načrtla. V zemích okolních tedy dosud se neví, jaké určité obrysy má český plán — a proto se cynicky Čechům předhazuje imperialismus a dobývačnost.

K reální politice dneška náleží také horlivější jednání s králem a určité zaujetí stanoviska vůči živlům, které mluví za hranicemi naší říše jménem národa zcela neprávem. Musí se přece věděti zcela určitě, v kom a v čem hledáme oporu a kde je faktická pomoc dosažitelná; a posila ta musí býti předem zajiš-

těna, abychom naposledy nezůstali osamoceni zcela. Jen pozorujme, jak při všech častých výkřicích na evropském kolbišti ve skutečnosti již nyní každý národ výhradně se stará o zájmy vlastní. Jestliže právem žádáme od státu veřejné jednání a jasný program, pak nesmíme jednati opačně. Politika dávno pohřbených „šípů“ neznamena ještě postup.

O tužbách národa mluví mnoho netoliko ti zástupcové, kteří by nyní při volbách propadli, ale i ti, kteří jak krví, tak osobními zájmy a světovým názorem jsou mu hodně vzdáleni. Se skutečným českým lidem se jedná málo; za vlády hesla demokracie ustavila se rada spisovatelů i její výbor oligarchicky. Národní výbor, který se mohl státi nejspolehlivějším zrcadlem české duše, jest ochromen a k poruchám jeho došlo bez vědomí lidu. A při tom se neustále píše, co národ chce.

Nechť se nikdo nedomnívá, že řádky naše jsou výronem nezdravého oportunismu; vždyť právě čeští katolíci na vlastním těle pocíťují bolestné šlehy kruhů nečeských. Raději s národem v zápasu o nezadátná práva na Kalvarii, než sbíratí drobty padající se stolů cizích jako odměnu za jakékoli protičeské „umondření“. Ale právě proto, že nám velice záleží na faktickém zpevnění národních tvrzel, vyzýváme k jasnější definici programu a k důslednosti v jeho provádění. Dosud z velikých národnostních křiků má zisk jenom žid, který jeví za nacionálního víru — nejpružnější schopnost k přizpůsobování se — poměrům (nikoli lidem). Pracují reálně Poláci, Chorvati i Slovinci; nesmíme tedy ustrnouti na pouhých povšechných deklaracích, proklamacích a — deklamacích. Učme se z minulosti i přítomnosti!

Politický přehled.

Delegáti všech ruských oddílů na frontě schvalují program míru bez annexí a kontribuce a ustanovují komisi ke studiu demobilisace ruského vojska. — Kancelář posl. sněmovny rozeslala už pozvání ku plenární schůzi posl. sněmovny na den 22. ledna. — Hr. Andrassy vyslovuje se proti samostatnosti Poláků a navrhuje vytvoření trialismu rakousko-uhersko-polského. — V jihoslovanských zemích rakouských sbírány jsou hromadně podpisy na zvláštní petici za účelem vytvoření samostatného státu jihoslovanského. — Dne 9. t. m. konala se ve Vídni maršálská rada, která s největší rozhodností prohlásila se proti vojenským požadavkům maďarským. Tím vláda Wekerlova ocitla se v kritické situaci. — Pokusy založiti novou vládní stranu v Uhrách úplně ztroskotaly. — Minulý týden konaly se v Brestu Litevském tři schůze, na nichž se bez výsledku jednalo o vyklizení území, obsazených oběma válčícími stranami; v otázce provedení sebeurčení národů v Rusku jsou rozpory. Německý generál Hoffmann znovu protestoval proti ruským návrhům a státní tajemník německý Kühlmann vytýká Rusům prodlužování mírové konference. — Poláci jsou proti separátnímu řešení polské otázky mezi Ruskem a Německem. — Na základě porady na místodržitelství v Praze byly zahájeny přípravné práce k vytvoření nových hospo-

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bakont smánek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoli omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Volkoobohod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.978.

dávkových území v Čechách. — V Německu nastala krize. Zápasí tu o prvenství vlivy politické a vojenské, aby byl sjednán jednotný anekční program na východě i západě. Porada stihá poradu u císaře Viléma. — Také v řešení polské otázky, t. j. otázky ruského Polska, nastal nový obrát. V Berlíně upustili prý od řešení rakousko-polského, čímž by se o personální unii Polska s Rakouskem už vážně nejednalo. Nejvyšší rada pro národní majetek v Rusku vypracovala osnovu dekretu o zrušení všech národních půjček, které byly vydány carskou a měšťanskou vládou. — Rakouská vláda úředně uznala neodvislost Finska. — Podle úřední zprávy ze dne 15. ledna vyrazili Italové k útoku mezi Brentou a Monte Perticou. Také na dolní Plavě útočili Italové za stupňované činnosti dělostřelecké. — Na francouzském bojišti dělostřelecký boj neustává — při tom se píše mnoho o jarních plánech válečné rady dohody.

Rozmanitosti.

V anglickém dole v Nord Staffords-hire dne 13. t. m. došlo k výbuchu, za něhož většina z 247 zaměstnaných horníků přišla o život. — Ohuětrojná továrna švýcarská v předměstí ženevském, která připravovala traskaviny pro dohodu, vyletěla do povětří. — V Americe jest nyní 118 loděnic, z nichž 51 budují lodi ocelové. Stavba ve Spojených Státech odhaduje se za r. 1915 na 45 milionů tun. Strašnou sněhovou bouří bylo Chicago odříznuto ode všeho železničního spojení, takže i tam nastala katastrofa uhelná. — Berlínský prorok povětrnosti O. Voss byl vychválen i vědeckými kapacitami. Proto jeho předpovědi o této zimě se rozletěly celým světem. Zdá se však, že právě proto bude jeho slávy konec. Voss předpověděl, že měsíce od listopadu 1917 asi do poloviny února 1918 budou mírné. Zatím však netoliko v Čechách, ale i v zemích jižnějších jest zima velice tuhá. — „Ost-deutsche Rundschau“ píše, že československý stát by zničil Vídeň. Do Prahy by se vystěhovaly ústřední kanceláře velikých továren, vůbec těžiště obchodu a průmyslu by se přesunulo z Rakous do Čech; peníze vydělané z české půdy by neposílávaly Vídně. Tedy vida! Jestliže práce rukou českých a přírodní bohatství naší země pro Vídeň tolik znamená, ať se také náš národ v říši těší příslušné vážnosti a ať s námi nemluví Všeněmci jako s nevlastními dětmi státní rodiny! U policejního ředitelství ve Vídni referát pro péči o mládež byl z kriminální sekce vyloučen; protože totiž zpustlost mládeže stále stoupá, utvořeno oddělení samostatné s energičtějšímu potírání zločinnosti mládeže. — Katolický orgán záhřebský chválí a podporuje státoprávní deklaraci jiho-slovanskou. Proto vládní strana maďarská šlíná na arcibiskupa dra. Bauera silný nátlak, aby buď svým vlivem dal listu jiný směr anebo tištění toho orgánu v tiskárně vlastní vypověděl. — Prapodivný výsledek měla schůze organizovaných židů-zionistů ve Lvově. Všichni řečníci prohlašovali, že jest potřebí za světového dějství zachovati neutralitu myšlenky zionistické; jest to prý zájmem zionistickým nejprospěšnější. Na schůzi také přijata resoluce ve prospěch zřízení židovské vlasti v Palestině. Všem zionistickým organizacím haličským asláno vyzvání, aby pořádaly po celé země schůze k šíření těchto projevů. Tedy politika chytrosti — a zároveň snaha, aby zesplaskly měšce nikde, protože židovstvo rydlává všude. Ale přece — i zionisté sou posud občany různých států, kde mají plniti při nejmenším své povinnosti ak jako jiné obyvatelstvo; vždyť se jim vede dobře. Teď každá „politická neutralita“ jest ve státech válčících vyloučena. A co by se stalo požadatelem nějaké podobné schůze české? Židé často mluví o rovnoprávnosti. Mají tedy pamatovati, že jest potřebí rovnoprávnosti skutečné, praktické na všechny strany. — Koncem

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akciový kapitál K 100,000.000 —

Rezerva a pojištné fondy přes K 22,500.000 —

Centrála v Praze,

zal. r. 1899.

Filialky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradě po dobu lázeňské sezony a stála v Opatově, Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okrese.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v té i cizozemské; obstarává úhrady a výplaty, jaké i všechny ostatní bankovní transakce

na podmínkách co nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává oddělená při sídelním ústavu.

roku 1917 na Moravě bylo zapsáno do seznamu advokátů celkem 308 právníků. Pověstný hrabě Thun Salín, který tak nešetřně kritisoval v panské sněmovně český národ, věnoval pro místní chudé v Žehušicích 2000 K. Obec však dar pomluvače českého lidu s energickým sebevědomím odmítla. Dobře tak! Nejmenovaný vlastenec, kterého potěšil rázný projev obce, poslal oné chudině 2000 K sám. — Dne 5. ledna zemřel ve Vídni soc. dem. poslanec E. Pernstorfer. Z měšťanského demokrata stal se demokratem sociálním, ale nad úroveň vídeňských nacionálních názorů se nepovzněl. Bylo jeho přesvědčením, že v Rakousku jsou Němci povoláni k vládě nad slovanskou většinou. Jeho nacionalistický šovinismus za války se ještě stupňoval; postavil se i proti klidným spravedlivým řádkům H. Bahra o Češích. Pernstorfer byl pohřben ovšem necirkevně, ale s velikou slávou. Za rakvi kráčeli i ministři. — Veselou vojnu mají v Americe synkové milionářů. Do sedmého pluku jest možný vstup pouze těm, kteří mají ročního příjmu 20.000 dolarů. Příslušníci „pluku milionářů“ uenosí stejno-krojů, na čpích límce mají sedmičku zhotovenou z ryzího zlata. Kasárny „hochů od sedmého“ jsou v nádherném parku u New Yorku. Bohatí muži tam mají veliký dav služebnictva, cvičí se jen jako pro zábavu. Tito lidé ovšem pokládají vstup na bojiště za parádní výlet; do první bitevní linie jistě nepůjdou. — V Itálii pokračuje se v soudním pronásledování příslušníků katolické strany, kteří dali průchod mírovým projevům na kongresu ve Videnu. Dne 5. t. m. zahájil vojenský soud v tom směru svou činnost. Vážený římský kněz Gianelli byl odsouzen k šestiměsíčnímu vězení, protože pod velice fanatické válečné heslo napsal slova: „Ať žije mír!“ — V diecési mnichovské připadá jeden kněz na 800 katolíků, v pasovské na 700, v linecké však na 1300, ve vídeňské docela na 2800 duší. Tedy s tím vídeňským „klerikalismem“ to není tak povážlivé. — Rakouský episkopát v listopadovém shromáždění ve Vídni vydal v příčině protialkoholického boje důležité prohlášení: Otázka ta jest v přední řadě nábožensko-mravní. Autority Písma nesmí zneužívat ve prospěch krajní abstinence. Svazy abstinence budou církevně schvalovány jen tehdy, připojí-li se k hořejším zásadám; abstinentní svazy nekatolické a interkonfesní propagují leckde i cíle protikatolické, zednářské, proto se před nimi varuje. Naprostá zdržlivost se zcela schvaluje, je-li dobrovolná a vychází-li z pohnutek ctnosti. Vtravě agitátorská činnost, jež by mohla nésti jen stín demagogie či jedovaté nesnášlivosti, zavrhuje se jakožto prohřešení proti spravedlivosti a lásce bliženské. — V květnu r. 1915 zakázána noční práce v pekárnách. Ale soc.-dem. pekárna vídeňská na chléb s kotvou (řízená židem Mendlem) prohlásila, že by se podnik bez noční práce nevyplácel. A pekárna byla popřána volnost k nočnímu pečení.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Spisovatel ma byl i etnickým apoštolem národa. Přihlašuje-li se rada spisovatelů nyní

k zvýšenému vlivu na politiku a kulturu národa, tím více jest zapotřebí, aby naši literáti dávali českému lidu příklad občanské svornosti a obětavosti. Zatím však nejnovější události svědčí, že žárlivost a závist svádí muže sedící na českém Parnasu k manévřům přímo odporným. Ign. Herrmann píše ve „Zvonu“: „Snad po prvé se stalo, že dobrý a významný spisovatel byl vydán ulici proto, že jej čtvrtá třída České Akademie řádnou volbou zvolila za dopisujícího člena svého...“ Jedná se tu o spisovatele Fr. Procházku, jehož literární činnost byla po výsledku volby od závistivců snižována až příliš neomaleně.

V „Národu“ po smírné volbě vedroval kdosi vlastní kandidáty do IV. tř. Č. A. a urážel v horkokrevném článku téměř všechny, kdo jsou členy této třídy. Psal: „Tuctoví spisovatelé, obtíženi sice lety a vztahy ke zmíněné koterii, ale nadobře pohotovější literární uměleckého významu, obsadili přední místa členů řádných neb aspoň mimořádných.“ A ta přední místa jsou obsazena přece Jiráskem, Heydukem, Rašem, Svobodou, Sovou, Klášterským a jinými vynikajícími mistry pera. Jak posouditi takové cholerické, ba bezohavéterní výlevy zaujaté ješitnosti v době pro národ náš tolik vážné, pochopí každý rozumný muž, kterému slovo „poctivost“ není prázdným zvukem. — Dějiny posledních Přemyslovců jsou velmi poučné osvětleny historickou prací dra. Josefa Šusty (Dvě knihy českých dějin I.). Šusta zde dokumentuje veliký vliv českých králů na věci církevní. „Ani zbožný Václav II. nedával své záštity církvi z prosté úcty.“ Hleděl totiž podporou církve zeslabiti moc panstva, jehož politika otlácala mocí královskou a poškozovala jádro národa. Církev přijímáním podpory však stále více posilovala svou závislost na moci královské. Na př. „král platil zásluhy svých dvořanů duchovními obřadmi“. Při obsazování beneficí hledělo se více na osobu než na způsobilost. Prodeje a koupě nemovitostí klášterů byly prohlašovány za neplatné, jestliže nebyly povoleny od krále. Panovník ve přích o podací právo rozhodoval autoritativně mezi samým biskupem pražským a klášterem waldsaským. „Křížové desátky...“ plynuly většinou do pokladnice královské. Sedleckým oisterciákům Otakar II. o své ujmě prodal „les jakýsi, ale vzav peníze, podržel jej dále a po několika letech prodal jim též les znova za nemalý peníz 150 hřiven.“ Tudíž česká vláda byla s církve již tehdy, kdy tu nebylo žádné „církve národní“. Nebylo tedy potřebí nářkati na hamižnost Říma, z něhož měla koruna prospěchy i jiné, daleko větší. Historik dr. Novotný připisoval všechnu vinu původu nešvarů při obsazování beneficí kuriálnímu systému, zřízení papežskému. Míneš to dochází dokladů pro dobu po r. 1225. Šusta však ukazuje, kterak již v druhé polovině 13. století král „svým služebníčkům a členům kanceláře platil mnohdy prostě výsluhou duchovních obřadů...“ Proto bývali členové rady královské tak znamenitými mnohoobročníky. Taková byla situace více než půl století před uvedením kuriálního systému do české provincie církevní. Tudíž papežská stolice nedala podnětu k těm nešvarům, které u nás zdomácněly dávno před Římem.

Ředitelství c. k. školní komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám učitelské způsobilosti pro období jarní 1918 nejdříve do 15. dubna 1918. K žádostem později došlým se nepřihlédne.

Ředitelství c. k. ústava ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přijímá přihlášky externistů ke zkoušce učitel. dospělosti do konce měs. března 1918. Externistky však předloží žádosti do konce měs. února 1918 a uvedou v nich důvody, pro které žádají, aby směly maturovat na zdejších ústavě. — Žádosti externistek za připuštění ke zkoušce způsobilosti ze ženských ručních prací přijímají se nejdříve do 30. dubna 1918.

Úmrtí. Upřímnou soustrast hradecké veřejnosti vzbudila překvapující zpráva, že v neděli po 5. hod. odpo. na procházce náhle skončil na náměstí p. c. k. škol. rada Fr. Fischer. Zesnulý byl povahou tichou, pilnou, studující mládeží jako aktivní gymnasiální profesor věnoval se svědomitě. Byl také činným literárně. Byl zvolen jako dobrý pracovník do městského zastupitelstva a za člena místní školní rady. Při pohřbu, konaném za veliké účasti dne 16. t. m., ocenil jeho pozhnanou činnost krásně p. c. k. ředitel gymnasia Kořínek. Čest budiž světlé památce ušlechtilého pedagoga!

Vyháška. Uprázdňena jest jedna mužská a dvě ženské porce špitálské Denny pořítek porce špitálské obnáší 40 hal. Žádosti za udělení těchto porcí, dokladem o právu měšťanském doložené, podány buďtež do 23. ledna 1918 v podacím protokole purkmistrovského úřadu v Hradci Králové.

Předsednictvo záložní zálohy usneslo se věnovati opětovně z podpůr. fondu váleč. rodinám členů zálohy, kteří jakýmkoliv způsobem válkou postiženi byli, peněžitou podporu. Žádosti jen vskutku potřebných rodin takového členů podány buďtež ústně neb písemně v kanceláři zálohy.

K oběma přednáškám Klubu fotograf. amatérů v Hradci Králové 19. a 20. ledna v musejním sále dodáváme, že pořad sestaven jest tak, že z celé jedinečné sbírky autochromů Chytilových vybrány byly na vyplnění oznámeného už programu ony snímky, které zejména vyznačují neobyčejnou použitelností desek autochromových pro všechny druhy fotografie. Portréty při denním i umělém světle, fotografie v rozlehlých prostorách podzemních pomoci výbuchů velkého množství bleskového prášku, fotografování v zimě, na velehorách, v roklích Alpských, zimní scenerie v centrech zimního sportu (Krkonosě, Davos, St. Moritz, Engelberg), rozkošné večerní a noční snímky, zachycení velkolepého Alpenglühens — a to dokonce i v našich Krkonosích, snímky na mořském pobřeží, veškeré možnosti z oboru fotografie budou tu zastoupeny v jeden úchvatný celek, skýtající překvapení za překvapením. Zázrakem fotografie zvali odborníci barevné fotografie na deskách autochromových a těch zázraků předvedeno bude obecenstvu hradeckému na dvě stě. Ve prospěch Českého srdce.

Hlavní líčení porotního soudu v Hradci Králové, počínající dne 21. ledna 1918 o 9. hod. dopolední, konati se budou za účelem úspory topiva nikoli v sále porotním, nýbrž v budově c. k. krajského soudu v Hradci Král., Velké náměstí č. 1, v jedné síni č. 1. v I. poschodí.

Seržant porot v lednu. Dne 21. Vanický a spol. (krádež), 22. Šmíd a spol. (krádež), 23. Zámečník (vražda), 24. Bittnerová (vražda), Matějka (zločin těžkého ublížení), 25. Fránkl (zločin zpronevěry), Langer (krádež), 26. Vodička (krádež), Mad (loupež a krádež), 28. Pittermann (žhářství).

Škoda na krytině chrámu sv. Ducha. Projizová krytina na katedrálním chrámu sv. Ducha, která před lety snadným ná-

kladem byla provedena, utrpěla vichřicemi před týdnem na straně severní značného poškození. Ještě větší škodu způsobil víchř ve středu dne 16. t. m., neboť rozmetl v rozsahu as 4 čtvereč. metrů těžké prejzy na straně jižní a vytvořil nebezpečný otvor do krytu. Štěstí, že bouře strhla se k večeru, takže padajícími prejzy nebyl žádný chodec zasažen. Bezodkladné překrytí vzniklého otvoru ve středu je nevyhnutelným, protože každá nová vichřice měla by nejosudovější následky pro celou střechu.

Normy počasí. Mocná sněhová bouře minulý pátek odpoledne se rozvítila na Hradecku; divoký orkán natropil dosti škod na domech. V Jaroměři udeřil blesk do komína Etrichovy továrny. V noci na den 16. t. m. byl veliký mráz, ale rano v teploměru stoupala ráno rychle, takže po poledni ukazovala 11 stupňů C. Silná obleva rozpustila většinu sněhu. Dnele z některých úlů vyléily včelky. Večer rozzařila se strašná vichřice s deštěm. K ránu na čtvrtek byl znovu mráz.

Úvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Ceny insertů. Nedostatek a úžasná dražota všech tiskových potřeb přinutila nás pro tento rok k mimořádnému opatření. Insert na jeden sloupec ve výši 5 petito-vých řádků (asi 15 cm) se čítá od 1 K 60 h výše; ve výši 10 řádků (asi 3 cm) od 3 K 20 h výše. Cena insertů větších stoupá ovšem v poměru k rozšířenému rozsahu. Minimální zde udané ceny platí i pro ty, kteří by si přáli insert otisknouti častěji. Zatím nelze jinak. Jiný krajinský tisk oznamuje sazbu ještě vyšší; nelze se diviti, protože každý list počítá dle toho, jaké množství papíru si opatřil a za něj koupil.

Poslední zprávy. V Rusku se očekává nový převrat, protože zvolení zástupci bolševiků představují vůči jiným poslancům menšinu. — V Brestu německá delegace proti Trockému prohlásila, že z obsazeného území nyní německé vojsko neodjede. — V Dolních Rakousích šíří se značné stávkové hnutí. — Německá soc. demokracie v Rakousku vydala obrněné provolání mírové. — V Krakově klesají dále ceny potravin. — Nové útoky italského vojska na západním svahu Monte Pertici a Monte Fontana byly odrazeny.

Tmel sklenářský
pro zahradníky a sklenáře nabízí Skuherský,
Hradec Králové.

Na veškeré zástavy,
které až do konce měs. listopadu
1917 propadly, odbývá se

dražba

v obec. zastavárně královéhradecké

(v místnostech zastavárny) v sobotu dne
26. ledna 1918. (Začátek o 9. hod. ranní.)

Zástavy do dražby propadlé možno ještě před dražbou ve čtvrtek dne 24. ledna 1918 do půl 1. hod. odpolední pouze u pokladny zastavárenské zúrokovati nebo vyplatiti.

Každý, kdo se chce vyvarovat placení dražebních poplatků a sice z 1 koruny 2 hal. mimo úrok, nechť zúrokuje listky zástavy do 12. ledna 1918. V pátek před dražbou a v den dražby se neřaduje.

Správní odbor zastavárenský.

Paramenta, kostelní náčiní atd.
dodává nejlepěji odborný závod
JOSEF VEND,
Jablonec nad Orlicí.
Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukásku se franco zašlou.
V Praze prodává firma Marie Fejfarová,
Karlova ul. I. č. 12.

Koupím dům

moderní v Hradci Králové v ceně okolo 70.000 K.
Nabídky pod značkou „B. L. — 828“ do admini-strace tohoto listu.

Kostelní nádoby,
kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí
JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur, stálý přísední znalec o. k. zemského trestního a okresního soudu,
Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Kupuji
skelné střepiny,

jako rozbité láhve, okenní tabule a j., i všechny neupotřebitelné, třeba nečisté láhve. Osamte, dám odvézt z domu. Přijmou se nákupci. Hostinec na Růžku, Hradec Králové-II.

Srdečný dík

vzdáváme tímto Jeho Excelenci, p. c. a k. tajemnému radovi, nejdp. biskupu Dru. Jos. Doubravovi, vysoce ctěnému p. c. k. dozorcímu místodržít. radovi Jos. Smutnému, vsp. kanovníkovi J. Černému za vedení konduktu, slov. p. c. k. gymn. řediteli Jos. Kořínkovi za dojemnou řeč pohřební, dp. katechetovi V. Gyurkovicsovi za řízení sboru pěveckého, slov. p. starostovi města Dr. Fr. Ulrichovi a celé slavné městské radě, veledůstojnému kléru, všem pp. ředitelům a profesorským i učitel-ským sborům zdejších středních, měšť. a obec. škol, pp. dárcům věncův a kytic, jakož i všem ostatním, kteří vzácným účastenstvím svým při pohřbu našeho drahého v Pánu zesnulého bratra, strýce a švakra, pana š. r. **Frant. Fischera** jeho památku uctili a tím ke smírnění žalu našeho přispěli.

Marie Hausdorfová
roz. Fischerová.

Ad. Fischer,
o. k. místodržít. rada,
s rodinou.

MUDr. Jan Král
s rodinou.

HRADEC KRÁLOVÉ—ROKYCANY, 16. ledna 1918.

OBNOVA

Číslo 4

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 25. ledna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Modla vídeňského nacionalismu.

Modle nacionalismu zapalují její kněží a služebníci tak veliké hromady kadidla, až se v dýmu ztrácí rozum a logika. Polnice vídeňských Němců na všechny strany světové vytrvale hlaholí, že všerakouský patriotismus má hlavní stan ve středu kmene německého. Ovšem pokud centrální vláda má výhradně na zřeteli národnostní prospěchy Němců na úkor občanů jazyka jiného, jest takové rakouské vlastnictví velice příjemné, protože se vyplácí.

V nestřežené chvíli však se ukazuje pravá tvář. Dne 16. t. m. ve schůzi vídeňské městské rady poslanec Kunschak podal návrh, aby se protestovalo proti požadavku českého místodržitelství, které v učebnici jazyka německého chtělo změnit větu „Vídeň, jedno z nejkrásnějších německých měst“ ve větu „Vídeň z nejkrásnějších rakouských měst“. A starosta projevil za to upozornění „mimořádnou vděčnost“.

Předně Vídeň leží v centru říše, nazývané rakouskou. Dále jest hlavním městem Dolních Rakous. Jest to tedy město dvojnásobně rakouské. Němci mohou býti jistě spokojeni, že Cislajtanie nazývá se dle dvou německých zemí, které dohromady jsou menší než Čechy a o málo větší než Morava. Tedy slovo „rakouský“ jest v přední řadě hrdosti Němců. A je-li tato veleobec tak ohromná, má za to co děkovati také včeličkám českým, slovincům atd., které do ní snášejí med. V tvářnosti hlavního města říše mnohojazyčné má se zrcadlití ruch a povaha všech národů k státu připoutaných. Vídeňská radnice však se vším úzkoprsým šovinismem hájí přívlastek „německý“ proti označení „rakouský“. Tak sama před světem prozrazuje, že chce maskovati obecně známou pravdu. Vždyť přece ve Vídni jest Čechů více než v hlavním městě české země, je tam mnoho Poláků, Chorvatů, Slovinců, Vlachů. A to že jest město křesťálově německé? Jak se to představují světu i ti Vídeňané, kteří posud neodložili titul mužů „křesťansko-sociálních“, který se pro ně naprosto nehodí, jsa jim příliš těsný!

Katolík český cítí trpký bol, vzpomene-li, v jakém poměru byly a jsou vídeňské kruhy k šíření a posile katolicismu zvláště v národě našem. Pravíme předem, že katolicismu českému by se vedlo mnohem lépe, kdyby ve vídeňském obyvatelstvu převládal kurs protestantský. Lid český nikdy nepouští se zřetele národ-

nostní útisk vídeňský; cokoli tedy jen zdaleka nese značku vídeňské radnice — již to v masách českých budí nedůvěru, i když se jedná o ideu sebe lepší.

Právě Vídeň připravila horlivému katolickému apoštolu Brynychovi hořké chvíle pro jeho spravedlivé stanovisko národnostní.

Vídeň činí překážku Čechům, kteří dobrovolnou daní chtějí zjednat českým dětem vyučování náboženství v jazyku mateřském. A při tom — stýskajíc na úpadek ducha katolického, žádá od samých českých katolíků příspěvky pro německou katolickou universitu. Jest pak div, že dívky katolických rodičů českých tak rychle se stávají soc. demokraty? Kdyby vídeňská radnice posílila posici apoštola katolíků českých ve Vídni Tom. Blahy, kdyby dala obstojný plat českým stálým kazatelům, bylo by tam katolického ducha více.

Vídeň stará se horlivě o to, aby hierarchické hodnosti v místech s obyvatelstvem převážně českým byly udělovány rodilým Němcům. Právě se ventiluje poučným způsobem otázka obsazování kanonikátů olomouckých. Následky těchto praktik pak odnášejí katolický český lid a nižší české duchovenstvo.

Vídeň se postavila proti splnění vlasteneckého kulturního odkazu českého arcibiskupa. Snaží se nutkati i české duchovní hodnostáře, aby užívali svého vynikajícího postavení k „spokojenosti“ německých nacionálů.

Když bylo české Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva pro království České v květu, vídeňští křesťanští sociálové snažili se českými letáky lapati katolické dělníky naše do své německé organizace. Odpověděli jsme ovšem obrtným protestem.

Taková „pomoc“ jeví se i v jiných směrech. Z vídeňských kruhů nedostalo se nám podpory žádné. Zato však na katolické organizatory naše sypalo se plno nespravedlivého podezřívání, jako by hájením víry Svatováclavské ušlapávali cestičky do Vídně a jako by bylo jakési tajné politické spojení mezi organizovanými katolíky českými a vídeňskými křesť. sociály.

Komu jde vpravdě o katolicismus a realizaci skutečných křesťanských zásad, musí rozhodně napřed povaliti modlu nacionálního šovinismu, která překáží i uplatnění základních zásad spravedlnosti křesťanské. Jen ten, kdo působí k opravdovému obrácení národův a kdo osvědčuje upřímnou lásku k lidem stejně věřícím, má právo na titul sociála křesťanského.

Volné listy.

Nespravedlivá negace. Básník Ant. So-va, mluvící v „Národ. Listech“ o lásce k vlasti, považoval za vkusné o kapličkách takto promluvit: „Ve vsích a městech, kde chystají se postavit mohyly padlým a výčtem jich jmen na balvanech někde na náměstí, na návsi neb vedle cesty, mohyly, které snadno působením různých neblahých živlů zvrhávají se v tradiční kapličky, jichž vidíme na sta z dob minulých —“

Že by kapličky na našem venkově zatlačovaly památku nějakých hrdinův a velikánův a že by neměly původ toliko v náboženských potřebách lidových, to slyšíme teď poprvé. Nepřekvapuje nás to vzhledem k tomu, že poměrná přesnost ve věcech, týkajících se projevů náboženských, není podstatnou částí ve vědomostech moderních lidí a tedy i literátů. Probadali-li páni své duše tak, že v nich našli potřebu projevů náboženských, není tím ještě řečeno, že ve své obzory směřují vtěsnávají duševní končiny ostatního lidstva. V oboru náboženských možností jest osobivý individualismus moderní vůdcem nedostatečným. Jestliže jedním individualistům kapličky a jiné náboženské úkazy jsou proti mysli, jiní, na příklad spisovatel německý Bahr, tvrdí, že pouhý rozum v oboru tom člověka ukojiti nemůže. S Bahrem chápe i lid, že rozum na všechny tužby a potřeby nestačí a proto hledá milosti a pomoci shora. Člověk jsa bytostí smysly opatřenou, vyjadřuje se také nábožensky-smyslově a vyslovuje se tedy skrze chrámy, klíže a kaple. Kdo s pohrdavým gestem mluví o „tradičních kapličkách“, bezděčně prozrazuje, že není filosofem souborného života, nýbrž jen individualistickým detailistou, a že nedospěl ku představě lidstva v zástupech, které ho předcházely, obklopují a které přijdou ještě po něm.

Básnické náboženství pravdy, krásna a dobra pro základní duševní potřeby nemají smyslu a mohou se na nejvyšší teoreticky objevovati v krasomluvných úvahách. Již Renan řekl: „Přikážete lidu žiti aspiracemi pravdy, krásna a mravnosti — slova ta vyzní na prázdno. Přikážete však milovati Boha a neurážeti ho — a hned vám bude porozuměno. Prozřetelnost, Nesmrtnost, toť slova dobrá a nikdy s úspěchem nebudou nahrazena jinými.“

Jest zvláštní, že literátovi básníku překáží kapličky, v nichž lid uctívá Boha a hledá útěchy v útrapách života. Bylo by snad vhodnější vzpomenouti si, jak podivínsky počínal sobě básník básníků, Goethe. Nenáviděl kapliček a zvouův, ale konával svou ranní modlitbu před sochou Jupitera. Obludná to náklonnost a modloslužebné klanění. V kapličkách a chrámech rozumně modliti se nechtěl, ale před nesmírností směšna necouvl. Liberální duše projevil se zbudováním obrovského pomníku mistra Husi (třeba že nauce jeho nevěřil), činí přípravy ke gigantickému pomníku Žižkovu, chtějí budovati veliké domy k uctění památky sektářů. — Ponechte jenom kapličkám jejich oprávněnost a buďte spravedliví, neboť tomu, kdo se zabývá spravedlností, nechybí toliko obratnost, nýbrž také velice

Dop. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 68.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní a směnárské na podmínkách nejvýhodnějších. — Bankovní směnky. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Blahé listy poštovní spojitelné s dárma.

Veškeré obchody s křesťanskou a socialistickou literaturou. — Číslo účtu pošt. spojitelný 140.578.

● **mr. Smeky o mír.** pozorujeme s ne-menším zájmem, než události hmotného válečnictví a dychtivě díváme se k ob-soru, brzo-li zasvitne jitřenka pokoje. Prá-ce o mír jest obrovská a potkává se s ve-likými překážkami, z nichž některé na cestu staví úmyslně lidská vále a jiné zase vztyčují se samy sebou z těch zá-rodků, kterých postupným vývojem udá-lostí přibývá. Činitelům, kteří světový po-žár rozpoutali, zdála se ovšem válka na počátku matematickým úkolem, což jde na jevo z řečí hlásajících vojákům, že do té a do té doby navrátí se domů. Ozna-čený počet měsíců však uběhl a ukázalo se, že počítátská úloha není tak jednodu-cha, jak se mylně mysliilo, a že se v ní tají mnoho neznámých veličin, z kterých se navrhla složitost člův a zájmů. Opa-kuje se tu v obromných rozměrech his-torie učeníka, jenž sice znal přá-pověď, jak přivolati ducha a poručiti mu, aby donášel vody, ale neznal zaklínací for-mule, když voda stoupala a zdýmala se v ničivou potopu. Válka nabyla vlast-ností hrozného víru, který přitahoval stát po státu, a kdo byl stržen, nemůže se s objektu ohnivých spárů již vymknouti. Před vybuchnutím krvavé lávy jenerálo-vé a diplomati v poradách vlastní síly o-značovali samým plus a pod jména od-půrců malovali leckteré osudné minus. Dnes všichni ti účastníci předválečných konventiklů zajisté již dobře si uvědo-mili všechny své omyly a poznali, jak tajuplna a nezbadatelná jest síla myšlen-ky lidské, která oduševňuje národy, ustro-juje válečnou techniku a řídí obratnost diplomacie. Možná říci, že lidé neznali lidí a neznali ani sami sebe, což týká se ze-jména těch národů, kteří snili o světo-vládě. Slovem, události vyvinuly se mimo lidský výpočet.

V dlouhém usilování o mír konečně navázána byla nit s ruskými bolševiky v Brestu Litevském, a za té příležitosti dip-lomaté obou světových nepřátelských tá-borů rozbalují své papíry, mluví řeči, jež vynikají tu rázností, tam duchaplností a jinde měkkou patetickou výmluvností. Zdá se, že rozpory jsou veliké, neboť ani nad Brestem posud nesvítá, a dle posled-ních zpráv hlediska vyjednávací se ne-sblížila. Povaha smlouvání tamějšího vy-stihována jest podstatně těmito bolše-vickými požadavky: Ruská vláda nežádá, aby Polsko, Litva a Kuronsko nuceně setrvaly v rámci ruské říše, ale přeje si, aby jmenovaným zemím zajištěna byla svoboda sebeurčení pro vnitřní státní zří-zení a mezinárodní situaci. Proto po od-volání okupačního vojska budiž zemím těmto poskytnuta svoboda, aby národním a nerušeným hlasováním rozhodly o své budoucnosti. Ruská vláda se zavazuje, ne-sázovati samostatnosti těchto zemí zá-dnými celními, politickými a vojenskými konvencemi a proto důsledně žádá, aby vlády Německa a Rakousko-Uherska ka-tegoricky prohlásily, že nepřipojí těchto zemí ke svým říším. Všecek svět nyní naslouchá, na kterou stranu skloní se váhy rozhodnutí a jak vykoná se prvá zkouška, v níž běží o sebeurčení národů.

Ať již o bolševicích soudíme jak sou-díme, přece jen třeba pochváliti, co kdy promlouvají dobrého. Tak na příklad Trockij vyzval čtyřdohodu, aby žádajíc toho na Německo a Rakousko, poskytla také sama sebeurčovací práva všem svým národům. Samo sebou se rozumí, že Trockij vyslovil jen přání všech spraved-livých lidí, kterým přelí se myšlenka, že by národové krev prolévající měli i bu-doucně býti pod nadvládou a poručnic-tvím a že po tolikých hrůzách a obětech nemělo by se jim dostatí práva, kterého se dohlásují. Válka nám vrátil vojny vě-domé svých národních práv a uvědomě-lost ta bude nesena živelní silou. Skuteč-nost tato nedá se přeložiti do formul sta-rého státnického umění a vzepře se ně-mecké a uherské panovačnosti v naší říši, jejíž státníci zajiště si nepřejí, aby o nich historie jednou vyhlásila: zvaleni byli na váze a zhlédáni lehkými.

Politický přehled.

Rozpočtový výbor posl. sněmovny dne 17. ledna měl první schůzi v tomto roč. Tento den věnován plně mírovému jed-nání v Brestu Litevském. Většina výboru neschvaluje způsob, jakým o jednání mí-rovém postupují zástupci obou ústředních států. Ministr zahranič. záležitostí ústy ministerského předsedy dr. Seidlera upo-kojoval výbor, že se podaří jednání do-vésti k uspokojivému konci. — Vídeňská městská rada protestuje proti tomu, aby Vídeň byla považována za město rakous-ké; chce býti jen a jen městem němec-kým. — Ministr vnitra prohlásil k vůd-cům vídeňského dělnictva, že vláda co nejdříve předloží zemským sněmům osno-vy zákona o volebním právu do obcí za přizpůsobení ke zvláštním národním po-měrům v jednotlivých zemích a při do-plnění volebním právem poměrným. — V rozpočtovém výboru pravil ministr hr. Tögenburg, že se na nějaký oktroy v tomto směru nepomýšlí. Ministr zeměbra-ny Czapp uklidňuje dělnictvo, že vláda jest ochotna zákonem zrušiti tak zvané zmilitarisování válečných závodů. — Či-sař vyslal na vídeňskou radnici hr. Berch-tolda, aby tlumočil přání panovníkovo o demokratické úpravě obecního volebního práva. — Němečtí poslanci z Čech vydali manifest, kterým prohlašují požadavek sa-mostatnosti českého uzavřeného území, jehož hlavním městem bude prý Ústí n. L. Novou tuto »provincii« Deutsch-Böh-men chtějí míti Němci jako korunní ze-mi, která by byla zbavena závislosti na české části Čech. — Minister. předseda dr. Seidler 22. t. m. prohlásil v posl. sně-movně, že v české deklaraci ze dne 6. ledna není ani zdánlivého ohlasu dynas-tické a státní pospolitosti, že očekává od nepřátel Rakouska uskutečnění suveren-ního českého státu, pokoušejíc se rušit jednání o mír v Brestu Litevském. A pro-to že je deklarace ona protistátní a že vláda musí takový zjev odmítnouti a po-tíratí všemi prostředky. Dr. Seidler za potlesku německých stran dodal, že k u-skutečnění pražské resoluce nedojde a že české rejdy nezničí sílu Rakouska. — Ví-deňský tisk jásá nad řečí Seidlerovou, kterou prý ohlášen ostrý politický kurs proti Čechům. — Dne 23. ledna pokračo-vala posl. sněmovna v rozpravě o pro-hlášení minister. předsedy. — Česky ně-mecké strany jsou jednotny v názorech, že vláda neměla soc. demokratům slibo-vati volební reformu. Nejvíce cítí se po-stiženými němečtí poslanci z Čech. — Po-prve se stalo, že maďarský sněm úředně uznal parlamentní Klub nemaďarských národností a zvolil do výboru pro voleb-ní reformu zástupce uherských Rumunů; Slováci ve výboru zastoupeni nejsou. — Bolševičtí námořníci rozehnali zákono-dárné shromáždění, poněvadž odepřelo schváliti mírové jednání Trockého. Tak nastalo zase krveprolití v Petrohradě. — Mezi bolševickou a ukrajinskou delegací v Brestu Litevském nastala zřejmá roz-tržka. — U Dardanel došlo prý k ná-mořní bitvě, v níž potopeny dvě anglické a jedna turecká loď. — Na bojišti ital-ském a francouzském většinou dělostřelba bouří.

Záložna v Hradci Král.

Janaké náměstí č. 168.

Vklady na knížky 4%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

Kulturní listy.

Stručná liberální dogmata. Co napsali proti církvi a ve prospěch husitů Havlíček, Jungmann a Dobrovský, z toho stávají se v moderním liberálním prostředí gram-fografy desky, které opakuji tutéž písničku i opakrát, když již otělně chrupá. Lidé, kterým jest líto nahlednouti aspoň zblázně-do nevědeckých historických výskupů, v-

trofili si s některých otázkách probuzenost živno husitů — pohodlný koran. Jako by jmenování národního vlastního svorné ne-odkazovali přístím generacím účinnou sebe-vzdělávací snahu, zkoumání českých dějin. Jestliže dávní čeští osvícenci a jarého patriotismu v době romantických snů v dějepisných úsudcích přestřelili, rádo se jim odpouští, protože neměli daleko tak velikou příležitost seznati pravou tvář české historie jako generace nynější, na kterou kývá slušná řada moderních děje-piscův.

Právě v »Národních listech« (20. t. m.) dr. Herben uvádí protest Dobrovského proti jesuitskému kacerování husitův. Od-povídáme, že Jesuité v XVI. století znali husity lépe než Dobrovský. Rozmlouvali s nimi osobně a věděli, že pod pláštěm husitstva a pod jménem »strany pod obojí« se rozvíjely docela kacířské proudy na-vzájem odporne a hloucně se sváděcí.

Ještě smělejší jest citování těchto slov Jungmannových: »Český národ tu krásnou dobu, v které odtrhl se od papežstva, v uměních nade všechny Evropany vynikal.« K tomu doplňkem tyto řádky: Havlíček Čech nám praví: »Smažte husitskou válku z listův naší historie, i shasneť sláva če-ského národa.« — A takovým výrokům má věřiti inteligent moderní, kterého poučuje o pravém opaku dlouhá řada knih, sepe-ných velkým dílem i od liberálních odbor-ných badatelů.

Před dobou husitskou Praha stala se ohniskem vzdělanosti středoevropské, praž-ská škola malířská proslula daleko za hra-nicemi; do zemí německých povolávání čeští stavitelé k budování monumentálních ohrád, umění sochařské rovněž mělo za hranicemi slavný zvuk. Objevily se tu tak zvláštní druhy umění, které před tím ve střední Evropě vůbec byly něčím nevída-ným. Veliký počet učených Čechů před vypuknutím husitské bouře stával se i v daleké cizině biskupy, opaty, kanovníky, vysokými úředníky. Stát český byl za Karla IV. pokládán v Evropě za nejmo-nejší a čestina nabyla v cizině tak veliké vážnosti jako nikdy potom. Tak se přiro-zeně šířila česká sláva skutečná.

A husitská korektura? Flajšhans píše, že již před smrtí Husovou vinou vikleřismu »slavné učení Karlovo bylo v úpadku ne-odvratném«. Za následující revoluce roz-chvátili husité většinu universitních statků, z university Karlovy zbyla jedna živěší fakulta, která se nevzpamatovala ani za sto let, tak že sektáři v druhé polovici XVI. století posílali houfně své synky na vzdělání k pražským Jesuitům. V té době bylo národní uvědomění na takové úrovni, že sám liberální Denis praví: »Nikdy po-jetí světa a života nebylo dětinštější, po-věra obecnější.« Týž historik dodává o tehdejší českém umění: »V žádné době nebylo tak prostřední a tak málo původní. Není ani jednoho malíře nebo sochaře, jehož jméno by zasluhovalo zmínky.« A při tom sektáři posílali miliony za marnivé cesty — právě do Italie. Ostatně prohlé-dněte si staré umělecké památky Prahy (pokud je Táboři nezničili anebo do ciziny neprodali) a pak srovnajte, co velikého vy-tvořili katolíci a co husité. Ke všemu ještě v husitském století přistoupilo ujařmení celého lidu, veliké uvolnění svazku zemí koruny české a z toho politická mdloba, ohlížející se prosebně po pomoci vnější (dvorů polského i knížat německých).

Naš tu pokračovati ostatně v tom, co má každý průměrný inteligent u nás dobře znáti? Tolik však jest důležito řídati, aby se nestávaly národními dogmaty ony vý-roky národních probuzenců, které včas vyhlásila do neškodného přístíní starých archivů výmluvně.

Vědecký přehled 1886. V tomto stálet v naší zemi byly biblické pravdy (světlo nákona starého) napadány přímo fanatiky. Jiní se tvářili, jako by jim Písmo bylo nejdražším klenotem po předcích zábl-ným; ale ve skutečnosti dělali pro zách- na autority bible velmi málo — a na- na Jesuité se dala, kacířství, osvíc-

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialky v Olomouci.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 14 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, Nám. Brod, Holešov, Kroměříž, Mor. Ostrava, Opava, Olomouc, Třebíč.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Exkont směnek, deviz a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným sežatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo o. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na krátký na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh slovními listy poštou. — Je-li banka na požádání zdarma zále.

Oddělení pro zbroj.

liekých spojovala proti katolictvu s voľno-myšlenkáři, pak bylo patrno, že těm lidem záleží víc na konfesním boji než na evangeliu. V českém světě katolickém zatím tise znovu zčeštil svédomitě Nový zákon.

Nyní pak již vydán 14. sešit vědeckého překladu Zákona starého (Genesis Judit). Práce ta jest ovšem velice zodpovědná a choulostivá i pro odborného učence. Překladaťel vystavuje se přísné kritice netoliko archeologů, historiků a theologů, nýbrž i linguistů. Proto bylo potřebí aby se takové práce ujal muž nad jiné povolaný. Tím jest dr. J. Hejřel, který i v Palestině samé po průpravných pracích vědu biblickou studoval. Překlad provázen jest čas tými vysvětlivkami, vytěženými z moderního badání; vždyť víme, jak těžko i moderní inteligent dopátrá se smyslu obrazné mluvy biblické, nemá-li po ruce poznámek z pera odborného znalce. Právě na účet ignorance čtenářstva mohli psatelé protikřesťanských přicházeti s častými cynickými poznámkami o tom neb onom dějství biblickém (na př. o veliké potopě a korábu Noachově). Prostý věřící se druhdy četbou Starého zákona i pohorřoval, scházel-li příslušný návod k porozumění.

Učený katolický theolog vykonal velikou práci k očištění smyslu Písma, projevil svou záslužnou snahu živou touhu, aby se jen bible v katolických kruzích pilně četla, aby nejširší davy chápaly vlastním rozumem, že Písmo jest posud fakticky knihou knih.

První svazek prvního dílu jest ukončen. Překladaťel, obracuje zřetel k různým textům a překladům, vynasnažil se pořídit překlad takový, který by byl v souladu s duchem našeho jazyka, s moderní češtinou. Zčeštil jest výrazné, srozumitelné a vyhýbá se přirozeně zbytečným hebraismům. Každé biblické knize jest předestán zvláštní stručný úvod. Podrobnější poznámky zabíhají hluboko tam, kde jest širší věcná apologie nutna.

Dílo vyšlo nákladem »Dědictví sv. Jana Nep.« v Praze. Stran 1344 Cena 14 K.

Mnoho se mluvilo o roce Husově, ale odkaz, na který mistr kladl největší důraz, právě v letech přípravy k jubileu byl u nás znevažován tolik, jako nikdy před tím. Výrazná to známka, jaká asi opravdovost vedla ty mluvčí a pisatele, kteří opakovali často: »Následujeme Husa!« Katolická theologie v Čechách však dokazuje úsilnou práci, jak jí záleží na autoritě bible. Ze Králícké bible pro čitatele Písma v našich časoch daleko nestačí, zajiště přizná inteligent každý. A práce Hejřelova jest velice cenným obohacením vědecké literatury české vůbec.

Velice řízný ústřel. Dle nepravdivé a tendenční vládní zprávy maďarské skončovaly si »Národní listy« zcela rychle svůj úsudek o slovanství kaňák a pošliťel Jurigovi, který již za svůj lid mnoho vytrpěl. Napsaly o něm dne 10. t. m.: »Ve svém obresu je odbyt nadobro a slovanství národově dleho (!) přerušili s ním všechny styky. Jménem slovenského národa mluvili asi stejným právem jako »Slováci.« — Ten suchý, úbočný a na pohled klidný ústřel prozrazuje nápadně šlehta pisatelovu. Takhle vyrábějí »marxistické« pánové z »Času«. Vytkali úsudek nejnepravdivější, aniž by hočens svédomitě přemýšleli, aby se zdálo, že takové

poprava jest zcela přirozená, vyplývající z fakt přesvědčivě. — Zatím však sám známý slovenský pracovník K. Kálal, který odpadl od katolické církve k církvi evangelické, dne 15. t. m. ve »Večerní« odpověděl: »Nemohu potvrdit, co o Jurigovi napsaly 10. t. m. »Národní listy«. Juriga jest muž schopný, individualita mocná. Slovák věrný, nepoddajný. Shledal jsem přímo před válkou, že je ve svém působení vážen. Mně, aniž jsem se ho tázal, pravil, jak se těší z rozvíjející se kulturní vzájemnosti československé a vřadil se mezi první její stoupence. Přece známé uherskou svobodu: Kdyby byl Juriga ve stoličném výboru prohlásil souhlas s 30. květnem, sotva by se byl dostal živ domů. Nechal kozy na živu, vlku hodil kost, k takovému jednání svádí ta obrovská násilnická většina. A maďarský časopis si vysoustruhuje z toho, co se mu hodí — což už někdy maďarské časopisy mluvily pravdu? Nikoli, já Jurigu nesmím.«

Úvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Národohospodář. hlídka.

Živnostenská banka. Dne 5. února konati se bude v Sladkovského sále Obecního domu v Praze mimořádná valná hromada akcionářů Živnostenské banky, na jejíž pořadu jest návrh na změnu stanov za tím účelem, by kmenová jistina zvýšena býti mohla ze K 100,000,000 na K 150,000,000; prozatím bude správní rada domáhati se zmocnění ku zvýšení akciové jistiny o K 20,000,000, na K 120,000,000. Právo účasti na této mimořádné valné hromadě přináležejí všem dosavadním akcionářům, kteří mají nejméně 20 akcií na jméno jejich znějících a dne 31. prosince 1917 co jejich majetek v knihách akcijních zapsaných; po případě možno též právo volební, akcionáři příslušící, vykonati plnomocněním, jenž vykáže se řádnou legitimací. Legitimace tyto vydávány budou akcionářům filiálkou v Hradci Králové proti deponování akcií starých i s příslušnými kupony a to až včetně do 28. t. m.

Vyvláštění půdy. Moderní hesla sociální nabývají v prostém lidu čím větší obliby, čím obratněji snaží se průkopníci nových směrů liditi reformy spleťtí a obtížné jako jednoduché a zcela přirozené. Ale právě nyní každý nový návrh sociální reformy zasahuje velice hluboce a mnohostranně do společenského zřízení, tak že jest po třetí před schválením nejdůležitější a podrobné pitvy odborné. Chce-li poskytnouti nové právo jednomu stavu, není tím dotčen pouze příslušný sok, nýbrž ihned se hlásí se svými kritikami zástupci zájemníků jiných; ozývají se docela dlouhé úvahy, zdali žádanou změnou trvale se prospěje těm, kteří nejhorlivěji reformu požadují.

Nyní se ozývá návrh: »Budiž zrušeno soukromé vlastnictví půdy; ta má býti postoupena v užívání těm, kteří ji budou vzdělávatí prací rukou vlastních, a to pro účelů zemědělských nebo průmyslových; půda se má rozděliti mezi pře-

vojící dle místních poměrů a její výnosnosti.

Faktum jest, že nyní z půdy nejvíce těží ti, kteří ji svou prací neobdělávají, ba docela lidé tací, kteří ani polní hospodářství neobstarávají. (Vychytralý obchodník vytěží pohodlnou spekulací z polních plodin často stonásobně více než malý majitel půdy, který se dře ode tmy do tmy.) Proti takové hospodářské situaci staví se křesťanská sociologie rozhodně.

Ale jest otázkou, zdali dojde k nejvýhodnější nápravě návrhem uvedeným výše. Netoliko jest dlužno počítati se spleťtými vztahy nejrozličnějších společností k půdě, ale jest potřebí také míti na zřeteli, že problém hospodářské reformy jest i otázkou mravní. Zjistiti chytráci dovedou totiž zneužívatí postranními cestičkami i střízení na pohled nejlepší k ukojení svého egoismu na účet davů. Již nyní konají boháči chytré přípravy, aby z eventuelní změny zemědělské drby žádná škoda nepočítali. Dle úředních výkazů Hypoteční banky království českého úžasné se zmáhá zadlužení velkostatkův, třebaže střední zemědělci dluhy své uplácují. Velkostatkáři totiž obrovské nynížší zisky z půdy uchovávají bezpečněji než opět v půdě; při tom hledí obejítí velikou daň z válečných zisků. Plodiny se prodávají za ceny veliké — a pro případ vyvláštění půdy zadlužené polnosti by se musily platit velice drahé, tak že potraviny by dlouho nebyly slevněny. Dr. J. Macek v »Social. listech« vybízí Hypoteční banku, aby v zájmu obecného dobra a zdraví obyvatelstva zastavila velkostatkářům povolování dalších (až milionových) úvěrů.

Prozatím tedy heslo pronesené pro pracující nezaměstnaný lid nepřináší užitku. Prospěje návrh aspoň v budoucnosti, až by se vtělil ve skutek? Rolník by nepracoval na vlastní půdě, na kterou by měla dědičný nárok jeho rodina. Byl by pouze zaměstnancem, stál by v službách veřejnosti. Tu by se právní poměr zemědělcův k společnosti dal upravití několikařím způsobem. Dejme tomu, že by rolník pracoval za pevnou mzdu a byl povinen odváděti bez dalších nároků své produkty do ústředny. Tu se hned naskytá otázka, zdali by pracoval tak energicky a s takovou chutí jako na vlastním k prospěchu domácího krbu. Jestliže se udržel chalupník i na malé usedlosti, pak to lze vysvětliti z lásky k zděděné půdě, s kterou rostl a ze zvýšené starosti o rodinu. Kdyby pracoval jen tolik hodin denně (zvláště v čase pilném) kolik se vyžaduje v továrnách, kde průměrný dělník se vychází obstojně většinou, vydělal by druhdy sotva na daně. A nejen práce nejsvédomitější tu rozhoduje, nýbrž i zvýšená starost. Malý držitel půdy ví, že každé zanedbání, každá neopatrnost jest jeho škodou osobní. Po vyvláštění půdy by mu již na výsledcích vlastní práce tolik nezáleželo. Vědne, kdekoli se pracuje těžce ve prospěch společnosti, energie ochabuje. Pozorujme jenom, jaké výkonnost bývá ve službách erárních na účet eráru, ať toho či onoho. V továrnách, zvláště těch, kde se nevyjde většinou všem požadavkům dělnictva, pracuje se potud, pokud dozorec nutí. Zato při práci akkordované výkonnost se značně zvyšuje. Leží to v přirozenosti lidské, kterou nezmění sebe libivější hesla a výzvy moderní.

Nebere se rolnictvu svoboda a radost z práce, jestliže v ústředních (ovšem neválečných) prodejnách se mu vyplácí peníze dle kvality polního produktu nebo vypěstovaného jatečného dobytka (na př. v Dánsku). Sedlák v těch krajích stává se sebevědomým pánem na své půdě. Ale naopak zaměstnání na obecním mluše brzy přibratí příznaky nevolnictví. Nutno také uvážit, jak velkého tetězu přikaz by bylo zapotřebí, aby zemědělci na »majetku národa« aspoň přibližně plnili své povinnosti tak, jako když se jedná o jejich prospěch vlastní. Pracovní řád by byl daleko komplikovanější než při práci tovární; a možnost obmyslného obeházení povinností naskytne se více než kde jinde.

Poměry se mění sítentě, stane-li se

nemohli svéprávným dějstvím, smáli-li plody svého přičinění sponžiti svobodu, měli naději na odměnu podle velikosti, srácnosti a údelnosti své práce. Ale i tu jsou stíny těžce utajitelné. (Dokoně.)

Církevní věstník.

Spisy diecézní. Jmenování jsou vikariátními sekretáři vdp. Alois Wittich, farář v Maršově a vdp. Frant. Kubánek, děkan v Rychnově n. K. — Ustanovení jsou pp.: Martin Klouda, admin., za fary v Rosicích n. L., Václav Falta, kaplan v Náchodě, za kaplana do Chrudimě, Josef Danek, kaplan ve Zdobově, za kaplana do Kostelce n. O., Hubert Kuhn, kaplan v Teplici, za kaplana do Hostinného, Karel Prucha, koop. v Dobřem, za koop. do Mělníka, Josef Krkoška, voj. kurát, za admin. do Studnice, Ludvík Tůma, kaplan v Poděbradech, za admin. do Kovanice. — V Pánu zesnuli pp.: Václav Petřík (V Vln.), děkan v Kovanicích, † 23. prosince 1917 (naroz. 1853, vysv. 1877), Josef Svoboda (V Vln.), jubilar, děkan n. o. v Heřmanově Městci, † 28. prosince 1917 (naroz. 1836, vysv. 1860), Ant. Holub (V Vln.), farář n. o. v Novém Hradci Král., † 3. ledna 1918 (naroz. 1846, vysv. 1870). — Uprázdňené místo Kovanice, fara patron. kníž. Morice Hohenlohe Schillingfürst, od 3. ledna 1918.

Drahota přídavků a sprava kongreg. Dr. Stojan dne 23. t. m. telegrafoval „Čechu“: Die informací na příslušných místech sdělených dostane se drahotoňho přídavku veškerému duchovenstvu, kaplanům i těm, kteří nemají přídavku, z matice náboženské. Ministerstvo kultu a vyučování doručilo právě předlohu o úpravě kongreg. předsednictví Městské rady, které ji dá do tisku.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Velkodušné dary věnovali královéhradeckému odboru českého zemského pomocného spolku pro nemocné plieninami chorobami lask. prostřednictvím p. a k. místopředsedního rady J. Smutného P. T. pp. Bratři Vitouškové, továrníci v Třebechovicích 2000 K, p. Jos. Taussig, velkoobchodník v Hradci Král. 600 K, p. Filip Berger ve Vídni (firma Berger a Muš. v Hradci Král.) k uctění památky na bojišti padlého syna Ant. Bergra 1000 K, firma David Kreitner a synové, továrna v Třebechovicích 2000 K, p. Karel R. Müller, továrník 1000 K, firmy: Alois Lipe a spol. 1000 K, A. Fucha, Kukleny 1000 K, A. & J. Nejedlý, Kukleny 2000 K, Hugo Stein 1000 K. Stali se tak zakládajícími členy jmenovaného dobročinného spolku. Výbor spolku děkuje se nejvíceji šlechetným dárcům, a prosí P. T. obyvatelstvo našeho okresu za dobrotivou podporu spolku, jehož účelem jest podporovati a léčiti nemocné plieninami chorobami, v čemž v brzkou bude započato. Dobrotivě věnované příspěvky budou ve veřejných listech kvitovány.

Vyznamenání při c. k. okres. hejtmanském. Válečným záslužným křížem 3. třídy byli vyznamenáni pp.: vřeh. okres. komisař E. Pačovský, c. k. okres. komisař Dr. Bohuslav Štránský, místopředs. konceptní praktikant Dr. Josef Berpoň a c. k. okres. tajemník František Štrunc; a třídou kancléřský oficiant Adolf Bureš.

Proti anonymním sdělováním postavil se šéfk. Úřední list těmito řádky: V poslední

části této anonymní sdělování, zasahující hrubě čest určitých jednotlivců. Okresní hejtmanský úřad takové zákeřné jednání, odlišné ovšem rovněž jako úřady nadřízené — z pravidla podobné dopisy, považuje nemohou vyházeti z přetvářek úmyslů posloužit dobré a pravdivé věci. Kdo zjistí nějakou nepřístojnost, má právo přednostovi úřadu to oznámiti, který ovšem se zatajením jména sdělovatele věc vyšetří a nápravu zjedná. Nikdy však nemůže anonymní dopis býti vzat za základ vyšetřování.

Sociální politika. Výsledky všeobecného sprostředkování práce okres. úřady, zřizování dle zák. ze dne 29. března 1903 č. 57, jeví se ve IV. čtvrtletí r. 1917 v obvodu zemské centrály práce pro východní Čechy, sídlem v Hradci Král., takto: Počet přihlášených pracovních míst 2.662, počet přihlášených uchazečů 2.372. Umístěno 1.952 osob. Dle hlavních oborů povolání připadá na: I. malozivnosti: míst 199, uchazečů 153 a umístění 138. II. čeleď hospodářská a dělnictvo zemědělské: míst 860, uchazečů 638 a umístění 620. III. čeleď domácí: míst 949, uchazečů 826 a umístění 689. IV. dělnictvo tovární a průmyslové: míst 309, uchazečů 390 a umístění 213. V. nádeníky: míst 192, uchazečů 174 a umístění 157. VI. ostatní povolání: míst 66, uchazečů 60 a umístění 51. VII. na učeb. míst 87, uchazečů 131 a umístění 84. Nezaměstnaných textilních dělníků bylo umístěno 164. Podnikům válečného průmyslu dodáno 435 náhradních pracovních sil. Dále umístěno v uplynulém čtvrtletí 123 válečných invalidů.

Pro mír a chléb manifestoval v úterý o 10. hod. na zdejší náměstí obrovský tábor lidu. Věčně promluvil posl. Jaroš. Hymnou národní a Písní práce daly davu průchod svému citění a tužbám. Na c. k. hejtmanský deputace oznámila úsilné požadavky širokých vrstev lidových. Ačkoli tábor trval dosti dlouho, nedošlo k žádné vzrušující příhodě. Mír a chléb! Ta dvě hesla ovládla mysl občanů všech českých politických stran. Kdo v tom směru jeví upřímné úsilí, mluví ovšem i z duše lidu katolického a všech konservativců. To nutno si uvědomiti i všude nahoře.

Předsednictvo zdejší záložny usneslo se věnovati opětovně z podpůr. fondu váleč. rodinám členů záložny, kteří jakýmkoliv způsobem válkou postiženi byli, peněžitou podporu. Žádosti jen vskutku potřebných rodin takového členů podány buďtež ústně neb písemně v kanceláři záložny.

Chovanky a táhly soukromé kadební školy v pensionátě škol. sester v Hradci Králové sehraji pohádku „Krákonoš“ o 4 obrazech. Dne 2. února pro dospělé a 3. února pro školní mládež. Začátek vždy o 4 hodině odpolední. Čistý výtěžek věnuje se na obědy pro žactvo zdejších obecných a měšťanských škol. Předprodej lístků v pensionátě.

Všemu úřednictvu, náležitosti a zřizování. Všechny stížnosti v záležitostech aprovisačních hlášeny buďtež zástupcům organizací v aprovisační komisi a to Em. Geisslerovi, K. Mlynářovi a A. Koehlöffelovi a to buď písemně nebo ústně. Všichni gáziisté bez rozdílu se vyskyvají, aby všemožně podporovali akci „Českého srdce“, za kterýmto účelem provedena bude jednotlivými organizacemi sbírka Soudasné žádají se rodiny gáziistů, případně vdovy a sirotci po těchto, kteří nejvíceji postiženi jsou dnešními poměry, by oznámily případně své nároky komitétu pro ochranu gáziistů.

Dobráta. (Koncert.) Sdružené jednoty „Dobráta“, „Vlasta“ a „Filharmonie“ pořádaly v neděli dne 6. ledna koncert z děl českých skladatelů. Již podruhé byli jsme svědky krásné produkce umělecké, kterou překvapila nás sborová tělesa, sevíce obratnou taktovkou nadšeného sborníka p. Jaroslava Nováka, jenž s písní kázal vojenskou dovede též spojití všehý takt

vedeny bezvadně, až již Křížkovského „Učená di. Bendlov“ Křížek, „Učená Jeronímův“ Český praporek, Vymetelova „Lodě“, di. obří harmonicky — zato však duchu času odpovídající — sbor V. Nováka „Dvanáct bílých sokolů“. Chvála píně zasluhuje vokalisté při zpěvu, což u posluchačů budí vždy zájem a nadšení. Solová díla, až na indisposici samého klavíru, době dnešní přílehavě volaná, provedena bravurně a přijata s povděkem od umělmilovného obecenstva, jež do posledního místa naplnilo sál. Opravdu v nadšení rozebraly se četné zástupy a radostí plesalo i „České srdce“, v jehož prospěch odevzdáno přes 600 K. Litovatí dlužno, že nemohl se koncert opakovati, aby i ostatním interestům byla dána možnost poslechnouti něco krásného a vznešeného.

Cholice. Po válece na pardubském okres. hejmanství (Pardubice, Holice, Přelouč) má býti zřízeno co nejdříve 30 škol obecných a 5 měšťanských. V Mělicích, ve Veselí u Choltic a v Brloze u Lipoltic mají býti zřízeny obecné, v Sezemicích a Cholticích měšťanské. Jen aby nastal co nejrychleji mír, aby kulturní akce byla uspišena. — O prázdninách se vyvířela u Těšínských v Cholticích polévka pro chudé, staré a výdělků neschopné osoby. Když však zásoby, došlé od úřadů a dobrodinců, byly spotřebovány, byl konec. Jak mile v prosinci uhodily mrazy, otevřela se kuchyně pro školní děti. Ježto bylo 15. ledna dovezeno do zdejší školy uhlí, vyučuje se dále a polévka se zase vyvíř. pro sto dětí denně. Pro různé překážky teprve nyní zakoupeny pro školní děti botky z peněz darovaných od vysokorod. p. hr. Jana Thuna z Hohensteinu a komtesy Arnošky. Nyní se snad docházka zlepš. Vřelé díky!

Ceny insertů. Nedostatek a úžasná drahota všech tiskových potřeb přinutila nás pro tento rok k mimořádnému opatření. Insert na jeden sloupec ve výši 5 petio-vých řádků (asi 15 cm) se štítá od 1 K 60 h výše; ve výši 10 řádků (asi 3 cm) od 3 K 20 h výše. Cena insertů větších stoupá ovšem v poměru k rozšířenému rozsahu. Minimální zde udané ceny platí i pro ty, kteří by si přáli insert otisknouti častěji. Zatím nelze jinak. Jiný krajinský tisk oznamuje sazbu ještě vyšší; nelze se diviti, protože každý list počítá dle toho, jaké množství papíru si opatřil a zaš jej koupil.

Výborné mýdlová náhražka

k všeobecnému používání místo mýdla tukového 5 kg (38–50 kusů) K 7.50 debítkou. Bednu 25 kg (250 kusů) za K 36.— zasílají Bekerovy závody v Solnici.

Tmel sklenářský

pro zahradníky a sklenáře nabízí Skuherský, Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevnější odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma v Hradci předněty na ukázkách ve fráhko zálohu.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Kupují skelné stěropiny,

jako rozbité láhve, sklení tabule a j., i všechny nepotřebitelné, třeba neobtěžte láhve. Osmanna, dle odvětví a domů. Přijmou se náhupat. Hradec na Růžku, Hradec Králové, II.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 1. února 1918.

Inseraty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Deklarace

**všeobecného poselstva ze dne
6. ledna 1918.**

Ve čtvrtém roce hrozné války světové, jež si vyžádala bezměrných obětí na životech a statcích národů, dějí se první pokusy o mír. My čeští poslanci rady říšské, jež byla rozsudky nepřístojných vojenských soudů zbavena celé řady svých členů slovanských a zároveň my čeští poslanci rozpuštěného a dosud neobnoveného sněmu království českého, jakož i po celou dobu války nesvolávaného sněmu markrabství moravského a neobnoveného sněmu vévodství slezského, jako zvolení zástupcové národa českého, zdůrazňující veškerá prohlášení českého poselstva na radě říšské, jsme povinni určitě a jasně za lid český a za porobenou a politicky umlčenou větev slovanskou v Uhrách vyznáti svoje stanovisko k nové úpravě poměrů mezinárodních.

Když čeští poslanci obrozeného národa našeho promluvili za války francouzsko-německé o mezinárodních otázkách evropských, prohlásili v memorandu svém dne 8. prosince 1870 slavnostně:

„Všichni národové, ať velcí, ať malí mají rovné právo sebeurčení a rovnost jejich má stejně šetřena býti. Jen z uznání rovnoprávnosti a ze vzájemné vážnosti svobodného sebeurčení všech národů může vykvést pravá jejich svoboda a bratrství, všeobecný mír a pravá lidskost.“

My, poslancové národa českého, věrní jsonce i dnes těmto zásadám svých předchůdců, s radostí jsme pozdravili, že dnes všechny ony státy, jež jsou založeny na zásadách demokracie, válčící i neutrální, pokládají stejně s námi toto svobodné sebeurčení národů za záruku trvalého míru všeobecného.

Nové Rusko při svém pokusu o mír všeobecný vložilo do stěžejních podmínek mírových zásadu sebeurčení národů tak, aby národové svobodnou volbou rozhodli o svém životě a usnesli se, chtějí-li vybudovati stát samostatný, či tvořiti státní celek ve spolku s národy jinými. Naproti tomu prohlásil zástupce Rakousko-Uherska jménem čtyřspolku, že otázka sebeurčení oněch národů, jež dosud nemají své státní samostatnosti, má býti řešena v každém státě cestou ústavní. Vzhledem k tomu jsme za český národ povinni prohlásiti, že toto stanovisko zástupce Rakousko-Uherska není stanoviskem naším. My jsme se naopak ve všech svých projevech a návrzích tomuto řešení vzpírali, ježto po bezpočetných trpkých zkušenostech

našich neznamená ono nic jiného, nežli úplné zamítnutí zásady sebeurčení národů. Trpce žalujeme, že národ náš byl zbaven své samostatnosti státoprávní i svého práva sebeurčení umělými řády volebními, vydán nad to panství německé menšiny a německé centralistické byrokracie. Slovenská větev naše stala se pak obětí brutality maďarské a neslýchaného násilnictví ve státě, jenž přese všechny zdánlivé konstituční formy zůstává nejtemnějším koutem Evropy a v němž národové nemaďarští, tvořící většinu, jsou panující menšinou týráni a hubeni, od kolébky odnárodňování, zůstávající takřka beze všeho zastoupení na sněmu i úřadech, bez veřejných škol a bez volnosti ve školách soukromých.

Ústava, na niž se odvolává zástupce Rakousko-Uherska, znetvořila i spravedlnost všeobecného práva hlasovacího, rozmnoživši v rakouské radě říšské způsobem umělým počet mandátů německé menšiny a celá její bezcennost pro svobodu národů objevila se až křiklavě jasně v krutém vojenském absolutismu po dobu války. Každý poukaz na tuto ústavu znamená proto ve skutečnosti jenom odmítnutí práva sebeurčení, vydání v plen všech národů neněmeckých v Rakousku a přímo krutý trvalý výsměch pro nemaďarské národy v Uhrách, kde jest ústava jen nástrojem nejbezohlednějšího panství oligarchie několika šlechtických rodů maďarských, jak to bylo znovu potvrzeno novou předlohou o volební reformě. Národ náš touží se všemi demokraciemi světa po míru všeobecném a trvalém. Jest si však plně vědom pravdy, že trvalým může státi se jenom mír takový, jenž odstraní staré křivdy, brutální moc převahy zbrání, jakož i nadprávi států a národů nad národy druhými — mír takový, jenž zabezpečí samostatný rozvoj národům velkým i malým a osvobodí zejména ony národy, kteří sténají dosud pod cizí nadvládou. Proto také toto právo na svobodný život národní a sebeurčení národů ať malých či velkých a jakékoliv příslušnosti státní, musí býti základem příštího práva mezinárodního, zárukou míru a přátelského soužití národů i velkým statkem ideálním, který si lidstvo vydobude z hrůz světové války.

My, poslancové národa českého, prohlašujeme, že mír, který by národu našemu nepřinesl spravedlnosti a svobody, nemohl by pro něho býti mírem, nýbrž jen počátkem nového mohutného a důsledného zápasu za státní samostatnost, v němž by národ náš napjal veškeré síly hmotné a mravní až do krajnosti a v tomto

bezohledném boji neustal až do šťastného konce.

Národ náš se hlásí o tuto svou samostatnost, opíraje se o své historické právo státní a jsa všecek prodchnut vřelou touhou, aby ve svobodné soutěži s jinými národy svobodnými a ve svém státě svrchovaném, plnoprávném, demokratickém, sociálně spravedlivém i na rovnosti všeho občanstva vybudovaném a v hranicích historických zemí a sídel svých a své větve slovenské přispěti mohl k novému velkému rozvoji lidstva, založenému na volnosti a bratrství, přiznávaje v tomto státě národním menšinám plná rovná práva národní.

Vedení jsonce těmito zásadami, protestujeme slavnostně proti odmítání práva sebeurčení národů při jednání mírovém a žádáme, aby ve smyslu práva toho zabezpečena byla všem národům, tedy i našemu, účast a plná volnost, obhájení svých práv na mírovém kongresu.

Politický přehled.

Ministr hr. Czernin předložil zahraničnímu výboru rakouské delegace otázku důvěry. Ze 24 členů výboru hlasovalo pro hr. Czernina 14, t. j. pouze zástupcové sněmovny pauské. Delegáti lidového parlamentu hlasovali proti Czerninově politice. Ani jeden Polák, ani Čech, ani Slovinec, ani Chorvat, ani jeden soc. demokrat nevyslovili hr. Czerninovi důvěry. — Láda Wekerlova podala panovníkovi demisi, ale císař opětně jmenoval, příp. potvrdil ministry v jejich dosavadních místech po návrhu minister. předsedy dr. Wekerla. — Úřední kruhy ve Washingtoně jsou toho názoru, že se s mírovými návrhy hr. Czernina lze zabývat a že lze ústředním mocnostem předložiti nové protinávrhy. — Posl. sněmovna sešla se zase 29. ledna. Spočátku byla volba místopředsedy posl. sněmovny; zvolen soc. dem. Seitz 230 hlasy ze 237. — Návrh posl. Staňka, aby se odpověď vlády na dotaz poslanců českých pro konfiskaci české deklarace nebrala na vědomí, byl zamítnut dle jmen 155 proti 105 hlasům; před hlasováním vyšli ze zasedací síně Poláci, němečtí soc. demokraté a Rusíni. Minister. předseda ryt. Seidler pak prohlásil, že se zrušuje konfiskace zpráv o pražském generálním sněmu a konfiskace resoluce, která na něm byla přijata. — Ministr financí Wimmer nově žádá 1649 milionů korun. Schodek za finanční rok 1917—18 činí 19 miliard, bankovek jest v oběhu za 18 a půl miliardy. Parlament povolil za jediný správní rok minulý 21 miliard k úvěrovým operacím. — Posl. sněmovna 30. ledna přijala konečně válečnou daň ve znění, na němž se poslední usnesla panská sněmovna a kterou se posl. sněmovna zabývala už čtyřikrát. Soc. demokratický návrh, aby se setrvalo na původních usneseních posl. sněmovny, zamítnut proti hlasům Čechů, Jihoslovánů a němec. soc. demokratů; tito pak hlasovali pro návrh pan. sněmovny. — Trocký pochybuje o možnosti dorozumění na konferenci v Brestu. — V Rusku šíří se anarchie, bolševikům ubývá síly. Fínsko, které bylo už prohlášeno republikou, na novou zachváćeno revolucí. Revoluci snáší se bolševici zanést i do Ukrajiny a mluví

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Eskont směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.273.

lovsky. — V Rusku u Lucku poraženi byli bolševiči ukrajinským vojskem. — Na horské planině asijské píše Val po třídenní průpravě dělostřelecký a stoku pěchotou, který vedl k těžkým bojům o Col del Rosso a Monte di Val Bella.

Zač bude asi letos zelenina?

„Venkově přináší nyní inserty semenářských obchodů. Cena semen, dostupivší báječné výše, dokazuje, že u nás i v krajích převážně zelenářských tomuto odvětví žádná pozornost se nevěnuje; a přece stačí vsaditi z jara 2—3 loňské řepy, mrkve, cibule, nechati jednu okurku na semeno vyzrát, a máme semena, že ho nespotřebujeme.

Uvádíme v následujícím ceny jedné východočeské firmy a aby si čtenář mohl udělati úsudek o poměrech u nás a v Německu, v závorce ceny jedné německé firmy. Ceny za 100 g. Turín „Perfection“ 45 K (1 M 60 f), vodnice 42 K (80 f), cibule 14 K (1 M 40 f), zelí 62 K (17 M 20 f), mrkev červená 58 K (10 M 60 f). Marka stojí při nynějším vysokém kursu asi 155 K.

Vývoz semen z Německa jest zakázán, ač letos vláda zajisté zase o dovoz semen se postará v náhradu za ovoce atd., které se od nás do Německa vyváží.

Zač bude však při té drahotě semen na podzim zelenina? Bude si moci úředník, kněz, učitel se stálým platem, bude si moci koupiti dělník, třeba měl nyní vyšší mzdu, na př. zelí? Byly loni lichvářské ceny, budou letos ještě horší! Rolník řekne: „Kilo zelného semene stálo 450 K — musím draze prodávat.“ Na korec pole třeba 100—150 g semene, to zaplatilo loni 100 kg zelí. Mucho li zelí jeden korec dá, nevíme. Tolik však můžeme říci, že ceny, loni za zelí ustanovené, byly obrovské. A tak je to i s ostatní zeleninou. Ceny se dělaly u zeleného stolu po poradě s lidmi, kteří měli na vysokých cenách zájem. Inu ovšem — odborníci.

Tu si dovoluujeme poukázat na zařízení u nás téměř neznámé, v Německu však velmi rozšířené, na tak zvané Schreberovy zahrady, pojmenované dle původce jich, lipského lékaře dra Schrebera (* 1808, † 1861). Obec nebo průmyslový závod koupí pozemek, dá jej ohradit, hluboko zorat, případně i pohnout, rozdělí na zahrádky po 200—300 čtv. m, přístupné z hlavní neb vedlejší cesty, oddělené obyčejně drátěným plotem, vystaví po případě lehkou budovu pro náčiní a oddělí hřiště pro děti. Jednotlivé zahrádky promajme, obyčejně na 15 let, úředníkům, řemeslníkům, dělníkům za mírný nájem. Ti si postaví ve své zahrádce loubí, pěstují zeleninu, květiny, vysadí keř nebo stromek angreštu, ryvízu, malin, i krsek ovocný, který třetím, čtvrtým rokem plody nese, takže po 12 let z něho užitek mají.

Tam každý sám vše pěstuje, s rodinou po kanceláři nebo práci v továrně čas svůj tráví; tam je ve svém, má radost nad výsledkem své práce a manželka jeho radost nad laciným obohacením špižírny i sklepa v létě i pro zimu.

Aby povzbuzena byla péče o zahradu a krasochůť, jsou určeny ceny na nejlépe ošetřovanou zahrádku. Kdo nemá sklepa, suší si zeleninu, zaváří jemnější druhy a ovoce do lahví. Jaký to hmotný prospěch se zahrádek těch — a jaký mravní, pro jednotlivce i rodinu, když ještě povážíme, že obyčejně jest zakázáno v zahrádkách těch lihoviny pít!

Proč by nemohlo i u nás něco takového se zařídit? Město Hradec Králové na př. má velké pozemky volné. Pěstuje na nich chvalitebně řepu a zeleninu. Tam mu přijde zajisté draho, a nemůže dáti takový výnos, jako když soukromník sám si v zahrádce pěstuje, nehledíme-li ani k tomu, že může na některém místě dva až třikrát sklízet. Jako jinde města

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA LIÁLKA V HRADCI KRÁLOVÉ

Přijímá přihlášky na pojištění životní a pojištění úsporné a důchodové, pojištění pro výbavu a pojištění pro výbavu kombinované s pojištěním smrtelným a důchodovým, rovněž na podkladě vlt. půjčky.

Příslušná vysvětlení podá a přihlášky pojištění na přání zašle: Živnostenská banka liálka v Hradci Králové.

zahrádky pro své příslušníky zřizují, za levný peníz (který městu vše hradí) je pronajímají, tak by se mohlo dít i u nás. A jako v cizině závody průmyslové pro své dělníky „šrebrovky“ zakládají, tak by to mohly učiniti i závody naše.

Jak bilance všech závodů vykazují, vydělávají tyto ve válce více nežli kdy v míru. Nechtějí obětují malou část tohoto zisku na zakoupení neb najmutí příhodných pozemků a zařídí na nich „šrebrovky“. Škodu z toho mští nebudou a dělnické i úřednické rodiny budou jim vděčny. Na táboru lidu volal nedávno řečník po rozdělení půdy těm, kdo na ní chtěli pracovat. Každý netoužil po těch asi 3 korcích půdy, která by naň (i s neproduktivní půdou) připadla, ale na 2 až 3 arech by skoro každý rád pracoval.

Hlas volajícího na poušti.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4%.

Půjčky. — Úvěry osobní. — Zálohy. — Eskompt účtů a směn.

Rozmanitosti.

Za vítězné ofensivy rakouské v Benátsku Italové uprchli, ale Slovinci na výzvu svých energických kněží setrvali přes pohrůžky italské. Staříčský a chorý farář Ant. Gujon nechtěl opustiti své farníky; působil mezi nimi vlastenecky i za velkého příkoří italského. Válečné útrapy jej konečně přivedly do hrobu. Čest pravému otci svěřeného stáde! — V nevelkém městě Mariboru (30.000 obyvatel) napočítalo se 52 válečných milionářů, z nichž 11 má každý přes 2 miliony. Mělo by se hned začít s podrobným pátráním, jak pernou práci vydělávali denně tisíce. — „Neue Preie Presse“ v sobotu napsala, že byla Vídeň zásobována od konce prosince 1916 do začátku března 1917 z Čech, ale nyní že nejsou žádné přebytečné „provincie“. A pak přý české kraje dodaly málo! — V továrně bratří Thonetů v Bystřici pod Hostýnem nalezeno 5 vagonů mouky a veliké zásoby jiného vařiva. Když loni tato továrna expedovala vagon obýbaného dřeva, nemadálá prohlídka zjistila, že je tam mnoho tisíc vajec. — V posledním století se počet obyvatelstva evropského víc než zdvojnásobil. Kolem r. 1800 dosahoval sotva 180 milionů, roku 1900 nescházelo mnoho do 400 milionů. Do r. 1870 první byli počtem obyvatelstva národové románští, ale pak je překonali národové germánští. Kolem r. 1900 bylo asi 120 milionů Germánů, Románů 107 milionů a Slovanů 121 milionů. (Ovšem sčítání Slovanů v naší říši dlužno přijímati kriticky.) — Olomoucká metropolitní kapitula na doporučení J. Em. kardinála Lva Škrbenského jednohlasně se rozhodla, že se zříká podílu, který by jí měl připadnouti dle rozhodnutí finanční prokuratury z odkazu arcibiskupa dra Kohna; projevila důrazné přání, aby odkazu se užilo k zřízení nadace ve prospěch české university na Moravě, jak to bylo zcela stejným úmyslem zakladatelovým. Toto rozhodnutí v české veřejnosti bez rozdílu stran jest

přijímáno s velkým povděkem. — Italové odvezli z kláštera Františkánů v Kostanjevici velkou knihovnu. Složili ji do beder, aby ji odvezli do Italie. V tom však vítězná ofensiva rakouská překvapila Italy tolik, že bedny byly našim vojskem v Gorici nalezeny, takže knihovna navrátna Františkánům. — Choť Kerenského Olga pro velkou nouzi hledá insertem v jednom ruském listu práci. Jedná se asi o první choť, s kterou se dal Kerenský v době své slávy rozvésti, aby se mohl oženiti s petrohradskou zpěvačkou. Kerenský hlásal, že do posledního dechu se chce starati o celý národ, zatím však vykopl z domácnosti vlastní ženu, aby život zpříjemnil sobě. A při tom tvrdil, že vleklá choroba ho jistě sklátí brzy do hrobu. — Jeden slovenský voják při jízdě z Tridentu na frontu byl překvapen, když slyšel Italy mluvit plynule česky. Vysvětlilo se mu, že ty ženy trávily delší čas jako uprchlice na Moravě; rády na tu zemi vzpomínaly. — Stále hustěji se prodávají velké i malé lesy haličské německým kapitalistům, kteří co nejrychleji kmeny k váli výhodnému zpeněžení kácí, takže na mnoha místech jest obava, aby tam rychlým vyvážením kmenů nenastala citelná nouze o dříví. — Píše se o nových podvodech na pražských jatkách. Jeden z pánů, přidávajících řezníkům maso na škodu obce, zaznamenával menší váhu a rozdíl pak si dával vypláceti. Při velkém obratu takový rozdíl může dostoupiti statisíců. Když se ledacos prozradilo, vyjednával s obcí o odškodné, aby se o jeho rejdech nedověděla veřejnost. A — městská aprovisace dala se s ním do jednání, jakoby nevěděla, jak s tajným kořistníkem naložiti. — Jelikož italským zednářům se plány válečné hatí, pořádají štvance proti katolíkům pro jejich mírové projevy. Proti Vatikánu svolávají jsou hromadné schůze, ve Florencii zorganizovány „protiklerikální“ demonstrace. Děsné následky zednářské výbojnosti mají odnésti katolická záda. — Praktické křesťanství osvědčilo katolické hornolužické město Budyšin; obec věnovala za rok 1917 celkem 4234 marek na ušlechtilé účely náboženské a lidumilné. — Centralistická strana soc. dem. česká vydala v Brně provolání ve prospěch sebeurčení národů v obsazených územích, ale nemluví o sebeurčovacím právu národů vůbec. Patrně, že tito čeští soc. demokraté jsou pečlivě zpracováni vídeňským vedením.

Kulturní listy.

Na svém vědeckém a uměleckém. V českém časopise historickém a uměleckém srovnáním pláma dokazuje V. Hrubý, že Hanka skutečně Rukopis Královédvorský psal. Kritik tvrdí: „Tvrdíme a úplně bezpečností a jistotou: zlomek evangelia, sv. Janekho, podléhající glosy, v Masejích Matej verborum, Zalm 109. a část Zalmu 146. v glosovaném Zalmu. Masejím, Písech na Vyšehrad. Rukopis Zelenohorský, Písech milostná králová Václava, Libušina, poropství i Rukopis Královédvorský jsou papay Hanka. Písech Hanka. podléhající přípis k illuminačním rukopisům knihovny Musea král. Českého. — Poslední velké legenda starověké lidové pověsti, vydaná

Ukážte důležitosti polního hospodářství. Ještě bude asi třeba vhodná opatření učiniti, žádají se obecní úřady a správy škol, by se případněm vyskytování se polních myší jakož i o opatřeních proti nim učiněných správu podaly politickému úřadu. Ministerstvo orby prohlásilo se ochotným poskytovat všemožnou podporu k hubení hradců.

Nová osmašetistka. Pod tímto názvem připravuje se krásná kniha, obšírný pamětník osmašetistého pěšího pluku. Bude to dílo, po němž každý rád sáhne; vždyť bude líbiti osudy našich osmašetistých hochů, vždyť přinese jejich obrázky, jejich písně a žerty. K takovému pamětníku třeba jest však spolupráce všech, kdo mají nějaké fotografie, zvláště padlých neb významných vojáků, zajímavé snímky neb skupiny a pod. Vše bude neporušené vráceno. Také literární příspěvky, příběhy, válečné deníky, nekrology a vzpomínky se vyprošují; ať každý pomůže tak, aby dílo to také obsahem odpovídalo svému pyšnému názvu. Veškeré příspěvky přijímá Redakce válečného alba dopl. batalionu pluku č. 18 v České Lípě.

Občasní chudých dětí v Hradci Králové. Od zdejší okresní oděvní zakoupeno bylo městskou radou královéhradeckou a mezi zdejší chudé školní děti rozděleno: 40 oblečků pro chlapce, 60 sweatrů pro dívky, 80 párů punčoch pro chlapce a dívky v úhrnné ceně 8 000 K.

Přednáška. Ve spolku „Anežce“ bude přednášet pl. plukovníková Jirotková o předmětu „Žena a válka“ v neděli 8. února h. r. Začátek v 5 hod. odp.

Spolek na podporu chudých studentů. Koná v úterý dne 5. února 1918 o 5 hod. večerní v Besedě svoji řádnou valnou hromadu. Na programu jsou zprávy funkcionářů a volba nového výboru. Nesejde-li se dostatečný počet členů, koná se valná hromada o hodinu později za každého účastenství.

Speditér zdejší trpí naprostým nedostatkem krmiva pro koně. Požádali proto c. k. okr. hejtmánství, aby působilo na ústřednu pro krmiva v Praze, v jejíž rukou spočívá přiděl krmiva pro jednotlivé okresy, aby okresu zdejšímu toto u větším množství a rychleji než dosud bylo přiděleno. Výkonnost potahů jest již tak zeslabená, že se prosí P. T. obecenstvo, aby speditérům nepravdivosti v dodávání došlých zásilek jako nezaviněné ve zlém vykládány nebyly. Hrozí nebezpečí, že v krátké době pro úplný nedostatek krmení povozníci vůbec budou nuceni koně prodati a práci zastaviti.

Slavnostní představení. Sňatku p. Fr. Prokeře a sl. F. Jukovy bude 5. února požehnáno ve farním chrámu poučovském. Gratulujeme.

Redakční. V době, kdy technika knihtiskářská těžce zápasí s různými nesnázemi, není možno bráti zřetel na dopisy, které se nám dostanou do ruky ve čtvrtek odpoledne. Z těch zpráv, které obdržíme ze čtvrtek ráno, obyčejně jest možno otisknouti jen některé. Tedy nejlépe zaslati tak, aby bylo možno dáti do tisku již ve středu.

Úvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Teplota. První polovice ledna na Hradecku vyznačovala se tuhými mrazy a vánicemi; v druhé polovici však rtuť v teploměru málokdy klesla pod nulu. Největší mrazy byly ve dnech 8., 10. a 16. ledna (8, 7, 9 stupňů Réaumur). Ve dnech 8. a 11. byly 4 stupně R nad nulou. Dne 17. stoupla rtuť na 9. stupňů nad nulu, dne 21. bylo 8, dne 26. 9 stupňů tepla.

Ovšem veliká obleva zhořtila na řekách ledové mosty. Dne 18. t. m. odpoledne vzepraly se kry kolem labického mostu a směrem k elektrárně v močné a nebezpečné hradby. Nahromaděné kry bylo nutno trhati výbušnými látkami. Výška vody v řekách posud přesahuje značně normál. — K jedné kartárce v Hradci (za Labem) dochází tolik žen z lidu i paníček inteligentních pro dar proroctví, až někdy na chodbě se těsní fronta. A že jest jasnovidka opravdu aspoň v jistém směru prozíravá, patrně z toho, že posluhuje svými předpověďmi jen za aprovisací. — Dne 22. m. m. obžalovaný chlapec při porotním přelíčení po řech obhájce p. dra Kafky vyskočil a podává se nadšencem uznalostí ruku, přinesl znalecky: „Já vám gratuluju, pane doktore!“ Bezpochyby mladý rozumek se už do kriminalistiky dost zapracoval. Přesto však chlapci naměřeno šest měsíců.

Pobožné písně v čas války:

Píseň k Srdci Páně.
100 kusů textu 1 K 20 h. Nápěv s průvodem varhan 30 h.

Píseň k Panně Marii.
100 kusů textu 1 K 30 h. — Na skladě má

Družstevní knihkupectví, Hradec Král.

Profesor

učil by žáky neb žákyne obecných, měšťanských neb středních škol. Nab. pod značkou „Zkušeny“ do adm. t. l.

Kostelní harmonium

koupím. Nabídky pod značkou „O. 28.“ do adm. t. l.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur, stálý přísedící znalec c. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha 1-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Tmel sklenářský

pro zahradníky a sklenné nádobí. Hradec Králové.

ýberná mýdlová náhražka

k všeobecnému používání místo mýdla tukového 5 kg (28-30 kusů) K 7-50 dohrkou. Bednu 50 kg (250 kusů) za K 85- — zasílají Bekorovy závody v Solnici.

Dům

v Hradci Králové, nádherný, prodá se pouze za 110 000 K. Blíží v administraci tohoto listu.

Kupuji skelné střepiny,

jako rozbité láhve, okenní tabule a j. i. všechny neupotřebitelné, třeba nečisté láhve. Oznamte, dáte odvést z domu. Přijmou se nákupci. Hostinec na Růžku, Hradec Králové-11.

Paramenta, kostelní náčiní atd. dodává nejlevněji odborný závod JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.
Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Místové předměty na ukásku se franco saílou. V Praze prodej u firmy Marie Fejfarova, Karlova ul. I. č. 12.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jená, založen jes r. 1908 na zásadě křesťanské spolupomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách již na 150 000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí společenstva 2 K, jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** odbor, jenž poskytuje též do-
spělým v den jejich sňatku, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vyplácí se tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihlášeno.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let každý, jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil 66. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Blíží v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme. — Adresa sni:

Spolek „Charitas“ v Hradci Král.

Dr. František Rojl, Václav Jončovsky,
předseda. jednatel.

Poděkování.

Jsouce stížen krutou ranou osudu úmrtím vroucně milovaného manžela a otce, pana

Josefa Šlechtice z Helly,

nádražního restaurátora v Hradci Králové,

zahrnutí jsme byli tolika soustrastnými projevy, že nelze nám každému zvlášť své vřelé díky vysloviti. Pročez tímto

děkujeme všem

z hloubi duše své, kteří jakýmkoli způsobem v době kruté snažili se zármutek náš zmírniti.

V HRADCI KRÁLOVÉ, 28. ledna 1918.

Josefina z Helly, choť.

OBNOVA

Číslo 6.

Předplatná: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 8. února 1918.

Inzeráty poštují se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Sázejme ovocné stromy.

Všeobecná dražota zdrazila nám loni také ovoce. Přispěly k tomu vysoké směrné ceny a vývoz do Německa a do Vídně. Kdežto však pěkné ovoce ze země se vyváželo, musili jsme doma draho platit otlučené a červivé padanky. Neplatilo se míru za 1 kg tolik haléřů jako loni desetihaléřův. Mohlo by se mysliti, že krásný příjem za ovoce, které výrobce nestál o mnoho více než v míru, povzbudí nejširší vrstvy, aby zakládaly zahrady a vysazovaly aleje. Vždyť se utržilo při za 1 kg jablek tolik, co stojí i při vyřezaných cenách vysokokmen ve školce. Viděli jsme však na podzim vysazovat někde stromky? Neviděli! Povzbudit ku vysazování na jaře mají za účel tyto řádky.

Pějeme s nadšením: „V sadě atkví se jara květ, zemský ráj to na pohled.“ Odpovídá tomu však všude skutečnost v naší míře? České vísky nebývalo ze stromů ani vidět a nivy bývaly alejemi ozdobeny jako pole šachovnice. Aleje řídí, sady řídí, leckde nebude mít poálu co kvést. Jedeme-li po silnici od Hradce k Vys. Mýtu, není místy na každém kilometru u silnice ani stromku. A kde rostou, jsou to většinou křivoláci, klonící se jako studem k zemi. To prospívá říšský i zemský zákon o vysočování stromů podél silnic, když se nechová? Hubovalo se na podzim na vývoz ovoce do Německa. Ježto se tak v míru ještě ve větší míře děje, domnívá se snad někdo, že tam jsou v ovocnictví zádu. Jest však na omylu. Ježto je potřeba ovoce v Německu ohromná (je mnohdy v různé úpravě i na stole dělníka), on tam sady veliké, nádherně vypravené. Město Naumburg na př. vysázelo v letech 1900—1903 plantáže s 27.000 vysokokmeny. Kdyby u nás některého státu města něco podobného napadlo, stal by svérací kazajku, aby nezpůsobil ještě horší „neštěstí“.

Svob. pán z Friesenu v Rõthu v Sasku má 10.281 vysokokmenů, 2000 krsků, 9960 keřů a stromků angreštu, 2300 rybízů, 5.000 malinových keřů. Karel Mietzsch v Dolní Sedlici u Drážďan má zahrady s 5.000 krsků. Místo jiných plodin pěstují Německu velmi mnozí jen ovocné stromy na svých pozemcích. Dokud vysokokmeny se nevzmohly, pěstují mezi nimi ovoce na krscích, ovoce bobulové, jahody, leninu. Půda se v sadech pravidelně dělá, mrví, zavodňuje, škůdci soustavně se hubí. Pak arci sady každoročně mají užitek.

Taková péče věnuje se u nás stromoví málo kde. Stromek se vysadí — a pak ať se stará sám. Ježto pak za několik roků jednou plody nasadí, ztrácí se chuť k sázení stromků k veliké škodě potomků. Sázení stromky v poli a u cest nedá se také mnohem. Bojí se, že by ovoce neobstálo — a že by stromky někdo poškodil. Námitka tato je, bohužel, pravdivá. Jako smutný doklad stojí tu alej u Piletického potoka. Pahýly trčí ze země, plně stromků kůry zbavené, korunky rozlámané — smutní svědkové vzdělanosti jistých vrstev v našem osvětleném století. Jsou surovci, kteří z jara stromek sotva zasazený bezcitně lámou, na podzim — ovoce se stromů rvou s odůvodněním: „Vyrostlo to pro každého.“ Leč to nesmí býti důvodem nesázení stromů vůbec nebo jen okrasné, divoké. Pak nemá majitel a jeho nástupci také nic. Dály se takové škody před námi také, a přece sázeli naši otcové stromky. Jinak bychom měli nyní velmi málo ovoce. Nemysleme tudíž malicherně a sázejme ovocné stromy — o sadbu není nouze. Vždyť máme tolik dobrých školek! — Necht' zmizí také vedle cesty k nádraží, kudy tisíce cizinců přejdou, poslední mohykán ze školek zesnulého pana řiditele Kulíře, plodící ostudu celému kraji tím, že se dočkaly ve školce tak vysokého stáří, a to v kraji eminentně agrárním.

Jak malý zájem se u nás ještě ovocnictví věnuje, dokazuje skrovný počet odběratelů našeho velmi cenného díla „České ovoce“, na něž musil ovocnický spolek pro král. České tisíce doplácet. A přece předčí dílo to jak obsahem tak vyobrazení podobná díla jinajazyčná.

Výtka malého zájmu pro ovocnictví netýká se však pouze kruhů zemědělských, nýbrž také i městských a naší inteligence, pokud zahrady má. Pohlédneme do zahrad okolo vil. Vidíme tu různá křoví, okrasné stromy, tu a tam cizokrajnou jedličku. Majitel chce míti zdobný park. Za nějaký rok křoví, obyčejně málo pěstěné, vzroste, konifery zmohutní, je z toho prales. O mnoho užitečnější by bývalo, kdyby majitel byl vysázal keře angreštové, rybízové, malinové, ovocné jehlan, stromky tvarové a osázel pergolu svislými odrami. Též svislé odry révy vinné by se k tomu hodily. A krásné by to také bylo. Z jara by lahodil oku květ, v létě a na podzim oku, ústům a — kapsě ovoce. Ponechme okrasné stromy a keře veřejným sadům a majitelům latifundií, jimž na několika jitrech půdy pro park nezáleží.

Hlas volajícího na poušti.

Volné listy.

Nové základy? V „Nár. Listech“ co chvíli rysuje se kulturní život českého národa a oznamují se základny, na nichž prý bude založen budoucí vývoj. Dr. Uhlíř přímo kategoricky tam předpověděl, že zmizí theokracie a že na vědeckém podkladě vznikne nová morálka.

Víme sice, že theokracie byla na příklad ve starověku u národa židovského, když nejvyšší státní moc drželi kněží, ale docela nic není nám známo o theokracii v době přítomné. Dr. Uhlíř vidí tedy příznaky, o kterých ostatní lidé nemají ani potuchy. A ten budoucí vývoj na základech vědecké a laické morálky? To jest stará a známá píseň, kterou racionalistická filosofie začíná vždy znovu do omrzení, jsou to vždy nové pokusy, založení veřejnou intelektuelní společnost a veřejnou jednotu mravního života.

Jaké jsou nutné základy k takové společnosti, kterou dr. Uhlíř ohlašuje? Bez společných ideí není jednoty duchův a důsledně žádné intelektuelní společnosti. Základními společnými ideami jsou jenom ty, ze kterých plyne činnost člověka a které se týkají principu, úkolu a účelu života. Dokud se lidé nesjednotí na tomto základě, nikdy nesetkají se v téže morálce a činnosti.

Založila filosofie racionalistická takovou jednotnou soustavu, která jsouc uznávána a obecně přijata, shrnuje v souladný celek učení o původu, smyslu a účelu lidského života? Nikoli. Racionalistická filosofie splodila jenom školy, to jest společnosti, v nichž několik žáků naslouchá mínění některého učitele. A ze zkušeností nabytých s filosofickými pokusy víme až nazbyt, že žák jest člověk, který za své přijme několik myšlenek s podmínkou, že je odhodl, až přijde na něho býti učitelem a mluvit ke svým žákům.

Co tu různých škol, směrův a světových názorů! Materialism, skepticism, soustava positivistic, která dle Comta bohem vyhláší samo lidstvo, pantheism, učení pragmatické, energistické a hromada jiných systémů, jež vypočítávají bylo by zbytečno. Zmatek pojmův a názorů bují nejen ve všech filosofiích, ale i u nás dochází pořád větších rozměrů. Nuže, dr. Uhlíř odvážně slibuje, že z tohoto chaosu bude zbudována jednotná intelektuální společnost a vědecká morálka, kteréž tvrzení jest zajisté obrovskou zatěžkávkou lidské soudnosti. Dr. Uhlíř měl by si uvědomiti, že nepíše svou úvahu nezralým žákům, ale inteligentům, kteří ve filosofických otázkách jsou již hodně proťeli. Ci píší se takové nápady jen proto, aby se vůbec něco napsalo? Zdá se tak.

Dávno před válkou soudní lidé byli přesvědčeni, že nápoředi, jaké činí dr. Uhlíř, jsou jen planými sliby, které dle pravdy také ničím jiným se neosvědčily a které lesklými slovy zakrývají jen svoji malomoc. Prof. filosofie v Bernu, Ludvík Stein, nazývá směr světových názorů babylonským zmatkem, a po jeho soudu měla by se zřídit „všeobecná akademie“ s rozhodující autoritativní mocí, aby učiněno bylo konec rozbitým a vzájemně se potírajícím soustavám. Štrasburský prof. filosofie, Arnošt Laas, žádá ústřední ústav státní, který by byl obdoby papežství a který by stanovil pra-

Dep. adresa: Alhibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bakont směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoli omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Volkesbohed uhlím, koksem a cementem.

Žitový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.878.

vidla pro školy a činnost výchovnou. Takové hlasy nevznývají jinak, než důraznou ironií vůči všem těm, kdož z nynějšího stavu filosofického slibují jednotnost názorův a vědecké morálky. A tak pozorujeme, že náměty dra Uhlíře ve světle zkušenosti hodně vrávorají a že již při prvním dotčení diskuse prozrazují životní neplodnost.

Politický přehled.

Hr. Apponyi prohlásil v uherské posl. sněmovně, že vláda odmítá jakýkoliv kompromis v otázce volební a trvá na původní reformě tak, jak byla podána. — Předsedou Kola polského zvolen posl. bar. Goetz. Tím rozbroje v Kole polském neodstraněny, poněvadž strana lidová a národní demokrati nesouhlasí s názory bar. Goetze. — Čeští, jihoslovanští a ukrajinští delegáti naléhají na svolání schůze delegace. — V Brestu Litevském pohádali se zase bolševici s delegáty ukrajin-skými, jichž oprávněnost čtyřspolek uznává. Po hádce té zahraniční ministři hr. Czernin a šl. Kühlmann odjeli do Berlína, ale brzy se zase vrátili. Nový spor vznikl o přání Německa, aby k mírovému jednání připuštěni byli také zástupci Polska a Finska. Trockij rozhodně ohradil se proti tomuto přání. Proto vlády polská a finská protestují proti bolševikům. — Německá vláda ohlašuje v tisku plné vítězství ve stávce; dělnictvu v ničem nevyhověla, ba ani s delegáty jeho nemluví, a některé vůdce dělnictva pozavírala. Přes to »Prager Tagblatt« oznamuje, že v lidu je všeobecné roztrpčení proti vládnímu systému brutálního potlačování a dle všeho systém ten dlouho se neudrží. — Po poradě u min. předsedy ryt. Seidlera prohlásilo předsednictvo Jihoslovan-ského klubu, že nemá příčiny měniti své stanovisko vůči vládě. — V poslan. sněmovně 5. února podala vláda osnovu zákona o elektrárském hospodářství a přikročeno ke druhému čtení státního rozpočtu. — Vláda slíbila, že nebude povolávat zemědělce, zproštěné služby vojenské. — Na důrazné přání Poláků byl zrušen známý Foersterův jazykový výnos o výhradném zavedení všenněmecké služební řeči u železnic. — O poradách hr. Czernina, šl. Kühlmanna a gen. Ludendorffa v Berlíně se tvrdí, že dosavadní kurs v Brestu Litevském ukončen. Dosavadní politika bolševiků a události v Rusku, Finsku a Ukrajině ukázaly nemožnost pokračovati na dosavadní cestě. Zato se prý zlepšily vyhlídky separátního míru s Ukrajinou a v důsledku toho i s Rumunskem. — V Rusku se teď pilně agituje mezi Poláky, aby se zmobilisovali k boji proti dosavadnímu ruskému vedení. — Výkonný výbor polské rady v protestu svém všem zástupcům spojených a neutrálních států zaslaném oznamuje, že polský národ nikdy neuzná smlouvu uzavřenou mezi Ruskem a středními mocnostmi, a neustane bojovati všemi prostředky za svou úplnou nezávislost, za své úplné sjednocení a za volný přístup k moři. — V celé posl. sněmovně vídeňské dne 5. února odpoledne bylo pouze na 30 poslanců. Téhož dne nemohl míti schůzi rozpočtový výbor, poněvadž téměř nikdo z výboru nepřišel.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Pro-lát dr. Wilpert má italskou malbu Panny Marie. Tušil, že pod obrazem tím se táj malba starší. Dal tedy plátno fotografovati Roentgenovými paprsky; na fotografii se skutečně objevila bezvadná malba původní. — Ještě letos bude zřízen v Turecku ústav pro filosofii islamu, který bude propagovati mohamedánství; ústavu na pomoc se přidělí rada, sestávající z vyších mohamedánských duchovních. — Na katolické bohoslovecké fakultě v Pešti byly podmínky k dosažení doktorátu ztřeštěny.

Na kalvínsko-reformované bohoslovecké fakultě v Debrecínu zavedeno nyní také právo promoci; ale učený svět se diví, jak jsou tam hned s počátku podmínky doktorátu mírné, jak jsou tu proti katolickým fakultám veliké úlevy v učebné látce, počtu semestrů a rigorosech. A pak jsou prý katolici inferiorní, kdežto sektářství znamená pokrok! — Čím více se zabýváme přírodopysy do tajů přírody, tím větší bohatství netušených krás objevují. Americký učenec Wilson A. Beutley téměř čtvrt století fotografoval podobu sněhových vloček za pomoci mikroskopu a s neúpornou trpělivostí zachytil přes 2000 zdatilých snímků, které reprezentují přímo nádherné formy krystalků. Všecky mají podobu šestúhelníku, ale všecky se navzájem poněkud různí. Nyní obrazy droboučkých vloček mohou se státí výtečnými předlohami umělecko průmyslových výrobků. Takovou krásu — dlouho lidskému oku ztajenou — ovšem nevytvořila pouhá mrtvá příroda; naopak byla vedena živou Moudrostí. — V bavorském vědeckém časopise soc.-demokratickém »Sozialistische Monatshefte« Walter Oehme energicky potírá některé ztřeštěné moderní proudy vychovatelské. Poukazuje, že rozhodnutí bremského sjezdu učitelského (z r. 1905) pro školu bezkonfesní se neosvědčilo. Vymyslíli tedy pásové různé náhražky, které jsou omylem novým. Právě, že bezkonfesní vyučování mravnosti nemůže míti výsledku, protože přesvědčení o mravní závaznosti nespočívá v nějakých poučkách rozumových, nýbrž v tom, co smíme nazývat náboženským citem. Jest nemožno vystřídati náboženství filosofickou propaedeutikou, protože předmětem výchovy jsou děti a nikoli universitní profesoři. Výchova esthetická nikdy se nestane náhražkou za náboženské vyučování, protože jí schází subjektivní, osobní charakter. Kde umění vylučuje obecné účinky, tam projevuje povahu náboženství. Oehme ke konci otevřeně dří, že tvoření charakteru musí se zakládati v pevném náboženském přesvědčení; paedagogika v budoucnu si musí výchovných momentů náboženství co nejvíce využíti a je spravovati.

Nová mírová akce katolického světa. Papež rozmlouval s éditoraktorem novo-yorského listu »Sundus Munseyem« o svých snahách mírových. Projevil při té příležitosti vřelé přání, aby americký tisk podporoval uspišení světového míru; vyslovil mínění, že prozíravý americký lid zbytečného dalšího válčení si nepřejí. — Ve dnech 29. až 31. ledna konána v Curychu druhá konference mezinárodní katolické »Unie«. Shromáždění vynikajících katolických notabilit jednomyselně uznalo, že v požadavcích mírové noty papežovy z 1. srpna 1917 jsou silné základy pro trvalý mír mezi národy cestou dorozumění. Savnostní protest byl pronesen proti štvani-cím, které byly proti stolci papežskému zahájeny pro opravdový mírový projev od fanatických nacionálních šovinistův. Pronesen stesk na to, že papežská stolice stále zřejměji jest tísněna a obmežována ve svých stycích s katolickými instancemi velkého počtu států, přes to, že jí jest takový styk na papře zákonitě záručen. Nechtě katolici celého světa věnují tomuto nesnesitelnému stavu vážnou pozornost. S pochvalou konstatováno, že se utvořil katolický výbor k vypracování návrhů pro opátné vybudování a rozšíření mezinárodního práva na křesťanském základě. Konference zabývala se též otázkou dělnictva, středního stavu a rolnictva po válce. Pro »Unii« bude zřízena stálá úřadovna v hlavním sídle příštího všeobecného mírového vyjednávání po dobu jeho trvání. Požadají se vlády, aby delegacím pro mírové vyjednávání byl přidělen odborný znalec pro katolické otázky. — Hlavní cíle konference byly: sblížení zneptáčených národů světa ve znamení křesťanské lásky, docílení lepší budoucnosti a pře levším rychlého míru.

Volnomyšlenkář proti českému státnímu právu. Poukázávali jsme nejednou, kam se mají obrátiti v první řadě o pomoc ti

čestí liberálové, kterým se nezdá národní právo českých kněží dostatečné. Ví se velmi dobře, že do politické malomoci české kněžstvo vlekli právě liberálové. Zato však samy sokolské jednoty a jiná sdružení národní zasílaly nadšené pozdravné telegramy volnomyšlenkářskému sjezdu v Praze. Tohoto mezinárodního kongresu se účastnili i politikové němečtí a vídeňsko-židovští. Na sjezdu slavnostně se prohlašovalo, že mají a utiskovaní národové se mají podporovati; volnomyšlenkářtí řečníci slibovali pomoc jejich spravedlivé věci.

Ale již na sjezdu samém v jedné praktické zkoušce německý volnomyšlenkář prozradil chtě nechtě pravou barvu.

A teď? Z které strany slyšíte majestátní hlasy německých volných myslitelů, aby se přiznala českým zemím autonomie? Naopak — parádní řečníci němečtí ze slavnostních protikatolických kongresů pracují horlivě a německými nacionály proti českému státnímu právu. Dne 5. t. m. v poslanecké sněmovně pohlavár volných myslitelů vídeňských dvorní rada bar. Hook prohlásil, že bude se svými druhy hlasovati pro rozpočet, protože vláda zastává se vším důrazem stanovisko společného mocnatství a usiluje, aby Němci v Čechách nebyli podrobeni cizímu národnímu panství. Kdy se tento páu ozval slovem aspoň na obranu nejdůležitějších a nejspravedlivějších požadavků našeho národa? — Po válce takovým Hookům patentovaní vlastenci čeští znovu budou tleskati, jakmile uslyší z jejich úst nějakou frázi proti Římu.

Záložna v Hradci Král.

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Záloby. - Eskompt účtů a směnek.

Obrana.

Dra. Herbera »Podstata čelství«. Jakmile se počalo minuleho roku mluvit o samostatném českém státě, přihlásili se ihned čestí evangeličtí kazatelé za nejlepší představitele Husa a za nejčestější lidi vůbec. Veřejnost česká ovšem dobře ví, že protestanté čeští mají svou konfesi augsburskou aneb helvetskou, katechismus z Heidelbergu, peněžitě podpory z ciziny, hlavně z Německa; proto zachována byla v národě českém celkem chladná reserva k těmto námluvám českých evangeliků. Celková lhostejnost k nejčestějším Čechům nezamlouvá se však Dra. Herberovi, který po svém odpadu od církve katolické projevovat v »Case« vždy dojemnou vděčnost nové své církvi, ačkoliv mistr Masaryk prohlásil slavnostně, že »řáduje Čech žije vůbec bez jakéhokoliv církevnictví«.

Dr. Herbera pokouší se v »Národních Listech« vyhledávati »podstatu čelství«, a dle všeho ji nalezne jenom v protestantismu, neboť odsuzuje katolickou církev nejen v minulosti, ale i v přítomnosti. Považte si nevlastenectví nynějšího katolického kléru! »Takový kněz je služebníkem církve, je placen státem, proto je závislým na církvi a na státě, takže mu pro národ zbude sotva třetina srdce.«

Dle dosavadních názorů nebyli považováni za »pravé Čechy« jen ti, kteří z vlastenectví jsou živi, nýbrž také ti, kteří existenci svou měli v jiném povolání a nedávali se národem živit. Nikdo dosud nebyl proti tomu neměl, že kněz je služebníkem církve, protože každý řádný katolík si přeje, aby kněz právě v této úřední své funkci spatřoval přední obor své působnosti. (Pokrokový státní úředník český slouží jen a jen svému národu!) Kdyby advokát zanedbával advokacii a zabýval se astronomií, a kdyby zase astronom vyráběl přístroj vápno, minuli by se oba svým povoláním. Když však oba zmínění pracovníci

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialka v Chrudimí.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 14 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, Nám. Brod, Holešov, Kroměříž, Mor. Ostrava, Opava, Olomouc, Třebíč.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na knížky na běžný účel

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složeními listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Oddělení pro zboží.

ve svém oboru, zaslouží vděk národa, protože organizace společnosti vyžaduje nezbytně dílbu práce. Žádný rozumný člověk nemůže mít knězi za zlé, že plní povinnosti své jako služebníka církve a proto Dr. Herben svou naivní výtkou sotva pohodí; leda u těch, kteří myslí, že jen plané vlastenčení je podstatou češství.

Než ani druhá výtka proti kléru katolickému nevyniká vyšší logikou. Když prý je placen státem, proto na něm závislý a tudíž nemůže být pravým Čechem. Kdyby se měl všichni státem placení Čechové vyloučiti z národa, pak by do něho nepatřil vládou placený Masaryk, prof. Drtina, na sta realistických profesorů, a české inteligenci by nezbyvalo, než ponechat úřednická místa Němcům a přijít službu portýrů, topičů a nádeníků, ačkoliv tato zaměstnání mnohem by poskytla příležitější obor působnosti nežli ve vyšší kariéře.

Jestliže přijatá odměna za práci může také kupovati přesvědčení, jak se Dr. Herben domnívá, pak bychom musili nutně ztratit víru v pravé češství Dra. Herbena, protože po léta byl živ z redakce „Času“, jehož majitelem byl israelita Dubský; ba ztratili bychom víru v češství „nejčeštějšího“ básníka Machara, jenž je ve službách německé israelité banky. Ubohou svou logikou zabil by dr. Herben docela i své chráněnce, evangelické pastory, protože dostávají hmotnou podporu nejen od státu, ale i ze zahraniční ciziny. Dr. Herben nechtěl odsoudit a také jistě neodsoudí protestantské pastory pro jejich plat a proto usuzujeme: Mohou-li být pastoři „nejlepší“ Češi i při svých podporách státních a zahraničních, mohou být aspoň dobrými i Čechy katoličtí kněží, kteří svůj plat ani nedostávají od státu, nýbrž jen čistý doplněk svého existenčního minima, a to ještě jako náhradu za statistické práce za skonfi-kované statky a budovy církevní v době josefinské. Větší část příjmů duchovenských pramení z vlastního církevního jmění a ze stolových poplatků lidových, takže i dle charakteru platů je kněz více závislý na národu nežli na státě. Ostatně snad nechtěl Dr. Herben dokazovat svými vývody, že pastoři nekonají své povinnosti jako služebníci svých církví a státní příslušníci, když vytýkal kléru katolickému, že jest závislý na církvi a na státě.

Bylo by plýtváním drahé černé tiskárské a papíru, kdybychom chtěli sáhodlouhými články dokazovat teprv nyní vlastnictví českého kléru, který pochází z lidu a mezi lidem prožívá své celé povolání. Ukázali jsme jen na ubohost logiky Dra. Herbena, který podobá se člověku, jenž chválí své zboží haněním cizího. Tomu se říká v obchodě špinavá konkurence. Jak se tomu říká v politice, ponecháváme úsudku veřejnosti, která sotva pozná z článků Herbenových pravou „podstatu češství“.

V soumraku duchů. Jar. Hilbert dne 2. února v „Venkovu“ praví, že se máme podívat na bolševiky zpřímá. Prý bolševictví není jen speciálně ruským třetím, nýbrž je to zjev světově dějinný. Pokračuje: „Když totiž před staletími po Vio Appie pašovali špinaví proletáři z Východu do světovládnoho Říma své rozkladné myšlky o posledních, kteří budou prvními a

o prvních, kteří budou posledními, tu tito dnešní světci a mučedníci lebyli v celku význačnějšími zjevy, než rozkladníci moderní, kteří ze Švýcar podkopávali caristickou Rus, až skutečně se také sesula; a štítění vznešeného Římana před křesťanem, jak tehdy bylo běžné, nebylo hloupější odporu dnešního buržoy před odřeným limečkem anarchistovým a jeho „potrhými“ ideami, jak jsme ho dnes svědky.“

A tyto ztřeštěné řádky, z nichž ignorance čpí na sto honů, polkne česká inteligence jako sladkou mandli. Odkud ví Hilbert, že ti „proletáři“ chodili neumytí a že to byli jen proletáři? A jaké rozkladné nauky apoštolů hlásali? Vždyť i v době krutého pronásledování přikazovali poslušnost k pohanským vrchnostem ve věcech občanských a nehlásali vyvlastnění. Jestliže mluvili o posledních, kteří budou prvními, mínili tím přece roztržení v království Božím — nikoli poměry v politice, v římském imperiu. Nauku Kristovu nehlásali jen proletáři, protože již za života apoštolů propagovali evangelium vynikající filosofové a hodnostáři nežidovští; na samém dvoru Caesarově byla již tehdy řada křesťanů, kteří by byli resolutně odmítli každého „ztřeštěného špinavého proletáře“, který by se byl odvážil mluvit náhle veřejné řády občanské bezohlednou revolucí. Tolik k tomu „štítění vznešeného Římana před křesťanem“. Vždyť vznešení Římané sami docela tehdy pro nauku náboženskou byli strašným způsobem popravováni. Od moderního pozéra v našem národě těžko jest žádati, aby četl bibli; ale tací lidé, kteří o prvních křesťanech něco s veřejností sdělovati, mají povinnost čísti aspoň výzkumy anebo úvahy vážných dějepisců třeba racionalistických nebo protestantských, aby svou ignoranci nevystavovali tak okázale.

Pro zajímavost uvádíme opačný pól ignorance moderního učitele lidu. Dr. Ant. Uhlíř totiž (ve své „Ethice“) vidí v prvokřesťanství tuto zásadu: „Člověk, chce-li být svatým, musí (!) se odloučiti od světa.“ Uhlíř kupí fráze další. Prý Kristus nebyl reformátorem sociálním, „o skutečný život se nestaral“. Také prvokřesťanství „nemělo sociálního smýšlení“. (Str. 18—19.) Bylo by zbytečno tyto ubohé nápady vyvracet. Ale pozoruhodno, jak jmenovaní dva učitelé českého lidu navzájem si škrtají své lidové výklady. A tito lidé horují pro lidovou vysokou školu. Věru by bylo potřeba dříve vysoké školy pro přezkoušení a k doplnění vědomostí akademických sугurů a sofistů, kteří hovoří tak, jako by nikdy neviděli katechismu katolického ani protestantského — a při tom se odvažují poučovat širé davy.

Úvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitost.

Westminsterský arcibiskup Bourns navštívil vojny na západní frontě za střelby v předních zákopech, jsa obrněn přílbou

a maskou proti plynům. — Na vídeňské universitě zapsáno jest pouze osm procent nežidů; židovští posluchači tvoří 92 %. Patrně, kde jest právě nyní nejvíce peněz na vysokoškolská studia; a při tom vídeňští Němci nejvíce se strachují „nebezpečnosti“ českého. — Soupisy a odhady na jaře minulého roku stály 15 milionů K. Zemědělské listy odborné dokazují nyní, že ten veliký peníz byl vydán zbytečně, protože skutečná polní úroda dopadla zcela proti jarnímu rozpočtu. Nynější a-provisační krise souvisí s klamnými jarními předpoklady. Zajímavě, že jediný katolický „Hlas“ hned po vydání nařízení o soupisech důrazně a dokumentárně poukázal na to, že to celé opatření jest pochybené. — Zemská jednota knihtiskařských gremií dlouho hájila houževnatě svou zemskou autonomii; jsou v ní Čechové i Němci. Ale na pražské předporadě gremiálních starostů dne 3. t. m., v níž jednáno k vůli vídeňským pánům výhradně německy, přijato členství v římském svazu. Valná hromada pak skoro bez debaty a se zimničným chvatem usnesení to schválila se všemi důsledky. A to měli Čechové v poradě starostů většinu! Ve valné hromadě byly jen asi tři hlasy opoziční. Zase jeden kámen k stavbě české autonomie! — Dle norvěžského státního základního zákona (§ 92) jen příslušníci státní církve mohou se státi členy vlády a státní rady. Ve Švédsku trvá toto ustanovení dosud. Ústavní výbor norvěžského stortingu podal návrh na změnu onoho paragrafu. Ale tento návrh byl dne 12. prosince 1917 zamítnut 63 hlasy proti 54. Jaký poplach by nastal v protikatolickém tisku, kdyby k takovému zamítnutí došlo ve státě s většinou katolickou! Vzpomeňme, soc. dem. předák Brautning znovu vstoupil do státní církve, aby se mohl státi ministrem! — Palác „Hvězda“, na Václavském náměstí, který náležel národním sociálům, byl prodán 29. prosince 1917 zlínskému továrníkovi Fr. Štěpánkovi za 2,900.000 K. Tedy ta demokracie v praxi znamená ústup před kapitalismem. — Debrecínský superintendent v novinách si stěžoval na „středověké“ zařízení v Uhrách a nařikal, že takových poměrů „panující církev“ zneužívá k posílení svého vlivu. Týmž dechem však kalvínský spravedlivec upozorňuje, že se příliš snadno odpouští lichva rolníkům a „malým lidem“, kdežto obchodníkům se zazlívá, že tu a tam „s velikými procenty pracovali“; židům, kteří za vlast bojovali a krváceli, musí se přiznati, že svým povinnostem dostáli; proto prý pan superintendent hodlá s nimi společně potíratí zpátečnického ducha katolických reakcionářův. Po tomto veřejném prohlášení židovský konfesní list navrhl sbírku na podporu kalvínských bohoslovců debrecínské fakulty. Podivná aliance a ještě podivnější přípravy k ní! — Irský Jesuita P. Doyle byl již loni dvakrát vyznamenán za statečnost. Konečně letos za velké bitvy ve Flandřích se mu do-stalo nejvyššího vyznamenání, totiž kříže královny Viktorie. Dlouho se Doyle této poctě netěšil, protože na těžké zranění zemřel. — Liberální a zednářští stoupenci války v Itálii na schůzi v Miláně dne 4. t. m. vyslovili se pro zastavení soc. dem. listu „Avanti“ a projevíli rozhodnou vůli k válce. — V Praze byla objevena pokoutní tiskárna chlebeček a cukřenek. Hlavou společnosti byl Fr. Mráček ze Žižkova; přiznal, že padělal petrolejenky, cukřenky, chlebenky a různé průkazní listky. — Když se jednalo o Staňkův návrh, aby Seidlerova odpověď v příčině konfiskace české deklarace nebyla brána na vědomí, zdržel se hlasování také český soc. dem. centralista Petr Cingr, zástupce horníků slezského Ostravska. Tento muž, smutně pověstný již z velké stávkové horuictva před 19 lety, stále ještě stojí v čele českých ostravských dělníků, ačkoli své děti posílal do německé školy. — Anglická vláda ke konci ledna prohlásila samostatný židovský stát v Palestině s hlavním městem Jerusalemem.

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné: na čtvrt roku 8 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 15. února 1918.

Inseraty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Mým národům!

Děk milostivému přispění Božímu uzavřeli jsme s Ukrajinou mír.

Naše vítězné zbraně a naše upřímná mírová politika sledovaná s neúnavnou vytrvalostí přinesly první ovoce obranného boje, jež vedeme ku svému zachování.

Společně s Mými těžce zkoušenými národy důvěřuji v to, že po prvé pro nás tak potěšující smlouvě mírové bude popřán trpělivému lidstvu v brzkou mír všeobecný.

Pod dojmem tohoto míru s Ukrajinou obrací se náš zrak pln sympatie k onomu snaživému mladému národu, v jehož srdcích u našich odpůrců nejdříve probudil se cit lásky k bližnímu, a který dokázav v četných bitvách svou statečnost našel také k tomu dostatek odhodlání, aby skutkem projevil své lepší přesvědčení před celým světem.

Vystoupil tedy jako první z tábora našich nepřátel, aby ku nejrychlejšímu dosažení společného nyní velkého cíle spojil své snahy s naší silou.

Cítil-li jsem se již od prvního okamžiku, kdy jsem vstoupil na trůn Mých osvícených předků, za jedno s Mými národy, ve skálopevném odhodlání, že boj nám vnučený dobojujeme až ku dosažení čestného míru, cítím se s nimi také za jedno v této hodině, ve které byl nyní učiněn první krok k uskutečnění tohoto cíle.

S obdivem a láskyplným uznáním téměř nadlidské vytrvalosti z neporovnatelné obětavosti Mých hrdinných vojsk jakož i těch, kteří denně doma projevují ne menší sebezapření, hledím pln důvěry do brzké, šťastnější budoucnosti.

Všemohoucí dopřejž nám dále síly a vytrvalosti, abychom nejen pro sebe a své věrné spojence, nýbrž i pro celé lidstvo dosáhli konečného míru.

Dne 12. února 1918.

Karel v. r.

Soldier v. r.

Ve prospěch českých menšin.

Národní česká rada v Praze spolu se svými odbory adresuje celé české veřejnosti důraznou a vřelou výzvu, aby byly podporovány přední strážné našeho národa v území národnostně smíšeném.

V svolání se praví:

„V dějinné době, kdy myšlenka všeobecného národního soustředění a procítěného sjednocení rází si vítěznou cestu za neby-

valé svornosti a nadšení všech vrstev národa, nutno vykonati také tyto povinnosti v zájmu sociálně slabších národních menšin do důsledků a proto Národní rada česká se zemskými svými odbory Moravským, Slezským a Dolnorakouským důtklivě klade na srdce všem Vám ve jménu vznešené naší ideje celonárodní:

Především pečujte o naše národní nezbytnosti, jež mají na starosti tyto spolky: Ústřední matice školská v Praze (Husova 3.) a družící se k ní školské spolky a matice místní, Národní jednota severočeská v Praze (Spálená 26.), Národní jednota pošumavská v Praze (Školská 1.), Výbor pro správu českých menšinových domů při záložně „Otčina“ v Praze (Spálená 34.), Národní jednota pro jihozápadní Moravu v Brně (Velké náměstí 21.), Národní jednota pro severovýchodní Moravu v Olomouci (Bělidla 3.), Národní jednota slezská v Praze (Jindřišská 32.), Matice Opavská v Opavě (Matiční dům), Matice osvěty lidové pro knížectví Těšínské v Polské Ostravě (Stará radnice), Spolek pro zřízení a udržování českých škol dolnorakouských „Komenský“ ve Vídni (Münzgasse 8.), Československá jednota v Praze (Jindřišská 32.).

Povinnosti každého Čecha jest, aby nečekaje písemné výzvy, dnes velmi nákladné, podle své příslušnosti byl sám členem těchto spolků, by jim ve svém okolí členy získával a vůbec přispíval jim podle možnosti.

Místní odbory uvedených spolků buďte v dohodě s příslušným ústředím zřízeny všude a odvádějte své příspěvky hromadně vždy přímo tomuto svému ústředí v zájmu ústrojnosti a hospodárnosti také při sbírkách.

Pokud nebude provedena myšlenka jednotné národní daně, žádáme, aby české korporace zařadily do svých rozpočtů pravidelně co největší příspěvky pro národní obranné ústředí.

Nelze dále trpěti tříštění veřejných sbírek a proto žádáme především českou žurnalistiku i veškeré obětavé podporovatele české věci národní a menšinové, aby za mimořádných poměrů, kdy nelze rozvinouti novou sbírkovou organizaci, podporovala v tomto směru do všech důsledků jenom příslušné ústřední korporace pro národní obranu, kterým štědrými dary nutno umožniti opětové zavedení rovnováhy do finančního jejich hospodářství i souměrnou podporu všech nejdůležitějších úkolů a akcí v jich oblasti Obranné spolky místní ve smíšeném území, udržované tanními Čechy, dohodněte se vždy se svým příslušným ústředím, které jim

podle potřeby finanční pomoci poskytne samo.

Nynější doba nás také poučila, že více než kdykoli dříve dlužno pamatovati na to, aby byly zřizovány rezervní fondy ve všech jednotlivých národních ústředích pro doby zlé, a pokud byly zřízeny, aby byly zvýšeny, o čemž rozhoduj si každé ústředí samo.

Staniž se národním příkazem, aby věrní Čechové a Češky, pokud podle rodinných poměrů mohou, pamatovali na ústřední obranné spolky také ve svých závětech co nejštědřeji a tím zachovali si trvalou památku ve vděčném národě.

Situace nynější jest tak výmluvná, že není potřeby doličovati mnoha slovy důležitost vyzvání Národní rady. Kdo má opravdový smysl pro zdar akce celonárodní, vykoná svou povinnost.

Situace.

Rozvážný pozorovatel sleduje se smíšenými pocity výlevy radosti nad energií českého poselstva, koncentrací stran, nad voláním po demokratisaci, hospodářském osvobození atd.

Na zřeteli míti musí každý pracovník opravdový, že sebe lepší kostra nové organizace a sebe lákavější myšlenkové proudy znamenají málo, není-li dostatek žulových, obětavých povah. Pracovitě, nepoddajné svalstvo organizační kostry mají tvořiti důsledné charaktery, do myšlenkových proudů má vniknouti živná míza ušlechtilé opravdovosti. Jinak místo reálních úspěchů budou se míhati před naším zrakem prchavé filmové obrázky; až tyto paprskovité zjevy dokončí svůj pochod, může nastati v českém biografu egyptská tma.

Nezkušeným lidem oči radostí se jiskří při čtení energických řečí českých poslanců. Ano, mnozí z české delegace se nebojí — na řečnické tribuně, která jest proti trestnímu stíhání zabarikádována poslaneckou imunitou. Ale při praktické práci taková energie ukazuje svůj rub. Loni český tisk svorně a přísně vytýkal naši delegaci hříšné a do očí bijící zanedbávání poslaneckých schůzí v říšské radě. Jest viděti nějakou nápravu v okamžicích tolik patrných? Ozývají se veliké stesky znovu.

A jiné zjevy! V Polské Ostravě a v celé řadě jiných obcí na Ostravsku (právě v kraji Bezručově!) prodávají rychle čeští vlastenci svá obydlí a polnosti uhelným magnátům německým; ještě sami se nabízejí. A jaká řada celých statků v Čechách ocitla se za války v rukou cizího kapitálu dobrovolným prodejem! V přímořských chorvatských lázních v Cirkvenici i v německých a maďarských restauracích musí býti jídelní lístky nejprve v jazyku chorvatském; jinak se zabaví. V pražském Obecním domě však se vydávají pro určité osoby jídelní lístky jen v textu německém. Knihtiskaři země české rychle a skoro bez debaty zapřeli v Praze svou zemskou autonomii, zapomněli docela na práva jazyková při jednání a pokoušeli se vídeňskému centralismu. Jak potichu pracovali průmyslníci a agrárníci čeští ve společném sdružení rakouském k vůli svým hmotným zájmům i za blýskavice nejhroznějších autonom

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Rokont směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složení lístky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.273.

ních hesel, jest obecně známo. Za jak velké miliony prodávali jednotlivci v Čechách nejpotebnější produkty k válce násobnému osobnímu zisku za hranice, není potřebí lífe doličovat. Dlouholetý místo starosta „Sokola“ ve Vyškově a člen výkonného výboru lidovo-pokrokové strany J. Dorazil prodal svůj dům, největší činžák na hlavním náměstí, židovsko-německé firmě Moritz Alt. Inserty německo-židovských firem nadále poskytují velice vydatnou podporu hmotnou listům patřícím vlasteneckým atd.

Do těchto nedůsledností a morálního chaosu vpadaly jásavé výkřiky o reformě a očištění politického života, jakoby schůzky a manifesty několika mužů kouzelným proutkem přečarovaly povahy statisícův občanů. Zároveň ovšem zrádcování ti zcela poctiví Češi, kteří hned na slovo nechťeli poslouchati různých oligarchií, ustavených nedemokraticky. Lidé, kterých se nové tribuny na mínění neptaly, které k poradě nepřizvaly, mají býti najednou vhaněni jako ujařmené stáde do různých těch forem, které se vynořily přes noc. Zatím pozorujeme dobře, že řadu politikův a žurnalistů přivedla k jinému přesvědčení a k lásce všenárodní věci trapná nezaměstnanost a docela i — nedostatek tiskařského papíru. Ale tací lidé, kteří našli v národní práci své hmotné zaopatření a kteří by tedy změnou fronty anebo brzděním vytrestali v přední řadě sebe samy, mají býti velice opatrní ve svých útocích proti jiným, kterým národní práce není výnosnou živností.

Ustavila se česká státoprávní demokracie, která ve svém svolání dle, že v českém státu „veškerá moc bude pocházeti z lidu“. Zatím však lid nebyl tázán ani za vzniku nové strany. Mladočeši, dříve než s touto demokracií splynuli, měli svolati svůj příslušný sjezd, který by demokraticky odhlasoval rozpuštění. Rovněž tak strana lidová. Ale to se nestalo. Výkonný výbor čítá 23 členy, mezi nimiž jest 15 doktorů, ale ani jediný živnostník, jako by demokratické straně nezáleželo na městském lidu pracujícím, který má přece dodávati hlavní kádr voličstva. Ovšem agrárníci se nepřipojí, nýbrž dále budují svou samostatnou stranu. Soc. demokraté a nár. sociálové zůstanou také při vlastních korouhvích. A našinci nemohou jíti k těm, kteří jejich světový názor bezohledně potírají, ba počínají si tak, jakoby idea, která hýbe tak mocně světem, byla vlastně věcí obyčejnou.

Zatím však dlouhá dějinná zkušenost nás poučuje, že právě světový názor náš zocelil charaktery a sdružoval ladně davy k dobru českého lidu. Mluví-li se tolik o zdravém vlastenectví, necť se nezapomíná, že právě naše strana hájila český lid proti eskamotérství sobeckých demagogů přesným rozlišováním Čechů od živlů notoricky cizích a že nepodváděla své stoupence tvrzením, jako by žid byl výhodnou a obrodnou složkou českého národa.

Ta koncentrace nás nemusí vyrušovati z klidu. Rozhodují v ní právě ti, kteří před válkou národ třeštili bezohledně. V době klidné, kdy pocítí větší možnost osamostatnění, začne tříštění znovu, ale materiálem k dělení nebude katolictvo.

Politický přehled.

Výkonný výbor mladočeské strany ušnul se ve své schůzi 8. února po řečích dra Kramáře a dra Rašína, aby národní strana svobodomyšlná prohlášena byla za rozpuštěnou v téže chvíli, kdy nová strana české státoprávní demokracie svým prohlášením vstoupí v život. A dne 9. února zástupci stran národní strany svobodomyšlné, pokrokové, státoprávně-pokrokové a lidovo-pokrokové dohodnuvše se prohlásili, že je strana české státoprávní demokracie ustavena. — Císař Karel vlastnoručním listem ze dne 7. února nepřijal odstoupení ministerstva Seid-

ler. — Z německých hradeb poslanec-ůch se tvrdí, že tajný slib vlády o zřízení krajského soudu tratnovského byl zámyslně německými radikály vyrazen, aby se dr. ryt. Seidler porazil a přivede na byla tak situace německým radikálům příznivější. — V prvních ranních hodinách 9. února podepsána v Brestu mírová smlouva s Ukrajinou. Tato mírová smlouva obsahuje 9 článků, z nichž 1. zůstává při starých hranicích mezi Rakouskem a Ruskem. Dle čl. 5. vzdávají se strany náhrady válečných výdajů. Dle čl. 7. zavazují se strany vzájemně dodávati si přebytky na zemědělských a průmyslových výrobcích. — A ve schůzi v Brestu dne 10. února bolševici, nemohouce se dohodnouti o mírových podmínkách, prohlásili válečný stav za skončený — bez mírové smlouvy. — Po prohlášení míru v Brestu přechází Kolo polské do opozice proti vnitřní i zahraniční politice. Poláci jsou roztrpčeni také sdělením, že západní hranice polského státu nebudou takové, jaké čekali, že se i od Kongresovky oddělují polská území k Ukrajině a že přístup k moři jim nebude dovolen. I polští členové panské sněmovny v rozmluvě s dr. Seidlerem prohlásili, že rozpočet nepovolí ani vládě nynější ani žádné jiné a že prováděti budou opozici nejen v obou sněmovnách, nýbrž i v delegacích. — Ministerský předseda dr. Seidler radil se i s Čechy, také s německými nacionály. — Všechny státní půjčky ruské, které byly uzavřeny vládami ruské buržoasie, prohlašuje vláda bolševická za neplatné. — Chystá se samospráva Běloruska, vyhlášena i neodvislost Turkestanu. — Pololetní vídeňský list W. Allg. Ztg. rozptýluje poněkud veliké naděje v ohledu aprovisačním, vkládané do uzavření míru s Ukrajinou. — Císař Vilém v německém Homburgu prohlásil, že Německo chce se sousedními národy žíti v přátelství, ale dříve musí býti uznáno vítězství německých zbraní. Vítězství a německý mír jest prý jedinou myšlenkou všech Němců. — Na mírové projevy německého císaře a hr. Czernina prohlašuje prezident Wilson, že nutno dbáti národních nároků dle zásady: Národům smí se toliko podle jejich souhlasu vládnouti a panovati. Sebeurčovací právo není žádnou frází: nedbati napříště této zásady mohou státníci jen na vlastní nebezpečí. — Anglický král ohlašuje pokračování ve válce veškerou silou. — Zatím co hr. Czerninovi uspořádali Vídeňáci oslavné ovace při příjezdu jeho z Brestu, demonstrovali proti němu Poláci ve Lvově a Krakově. Varšavská vláda polská a všichni úředníci její odstoupili. — Dr. ryt. Seidler konferuje dále s vůdci stran.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3¹/₄ %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Eskompt účtů a směnek.

Kulturní listy.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V 1. čísle „Cyrilla“ jest informativní článek o přednesu zpěvu sborového, unisona a lidové písně v chrámě. Ouskuuto tam Jos. B. Foerstra „Pange lingua“ pro 4 hlasy mužské. — Ve 4. čísle „Sborůku Historického Kroužku“ Cyril A. Straka píše o Švéděch na Strahově a obležení Prahy r. 1648 na základě nových dokumentů, jichž posud použito nebylo. V témž čísle Dr. Ant. Kubíček uveřejňuje důležité české listiny z městské knihy opavské. — V č. 4. a 5. „Obrazárny Zvonu“ uveřejněno nových 6 obrazů vynikajících českých mistrů (mezi nimi polychromované) a vkusné zobrazení dvou Myslbekových sousoší. Cena jednotlivých sešitů (po 2 K) jest věru nízká; sbírka tato, vycházející měsíčně, jest našim

umělcům vhodnou podporou a vhodnou příležitostí k uplatnění talentu. — Někteří myslitelé novější žádali, aby se psychologie úplně osamostatnila, aby byla nezávislou na filosofii. Vynikající německý psycholog William Stern v díle „Die Psychologie und der Personalismus“ však takové nápady odmítá. Dokazuje, že filosofické základy předsvědčení jeví se docela hluboko i v nej-speciálnějších pojtech a výkladech. Stern žádá, aby odborníci v duševně stavěli mosty k základním otázkám světového názoru. Svůj systém nazývá autor personalismem a dokazuje jeho nezbytnost k vědecké psychologii. Personalismus může také odstraniti četné polovičatosti a nedůslednosti, jimiž psychologie docílených dat ohuraví. Celou řadu nových hledisek může osvětliti a známé věci v novém světle ukázat. Obáváný a sesměšňovaný princip účelnosti má být uznán jako plně oprávněný princip pozorování a vysvětlování. Při poranění pomáhá si tělo samo k vyléčení nejrozumnějším a často horečným způsobem dříve, než se dostaví lékař. Nedávno dr. Holländer v Berlíně při přednášce předvedl několik vojáků, jichž těla po zranění byla vyléčena skoro zázračně. Jednomu projela šrapnelová kulka plíce, játra a žaludek. Vojín čtvrtého dne kulku zvrátil a za několik měsíců se úplně uzdravil. Ke všemu musil vykonati cestu pěti kilometrů, než se dostal do nejbližšího lazaretu. Jinému vnikla kulka do srdce, vrostla tam do svalů, jak roentgenováním zjištěno — a voják jest zdrav. U jiných vojáků kulka provrtala střevo, těleso zranila a pak vyšla stolici; vojáci se pak uzdravili zcela. Takové samočinné uzdravování těla jistě není „samo sebou“. Taková účelnost vložena do těla od moci převyšující rozum lidský. — V Olomouci dne 11. č. m. zemřel vysoce zasloužilý prelát, organisátor katolického hnutí a spisovatel dr. Fr. Ehrmann. Narodil se r. 1866 ve Vev. Bytýšce. Čestná mu paměť! — Největší varhany elektro-pneumatické jsou nyní v Jahrhunderthalle ve Vratislavi. Stroj má 200 rejstříků, z toho 187 znějících hlasů, které jsou rozděleny na 5 manůlův a pedál. V celém stroji jest 80 km drátu. Souhrnná váha stroje jest 50.550 kg. Varhany jsou postaveny podle nového systému elektrického, jehož dosud nebylo užito nikde. — Velice poučné informace o Lutherovi a jeho činnosti z výtěžku moderních výzkumů uvádí 2. číslo „Hilfky“. Na př. dokazuje se zde, že jest jistou frází nazývati Luthera tvůrcem moderního ducha. Na př. sám Harnack dle: „Je zcela jednostranné, ano trestuhodné posuzování Luthera, které oslavuje v něm muže nové doby, hrdinu vznikající éry a tvůrce moderního ducha... Jak se může jen popřati, že katolicismus od té doby, co se vzhopil k protireformaci, ... více než století byl v daleko užší spojitosti s novou dobou než lutherský protestantismus?“ Protestantský dějepisec V. Walther praví, že po celý svůj život Luther setrval při zásadě, že nauka jeho musí býti hlášána, i kdyby bylo při tom všecko zničeno. Protestant Horst Stephan dle, že mnozí, kteří původci německé reformace přičítají toleranci, nemají ani tušení o protěv mezi tímto pojmem a Lutherem. Protestant Karel Sell píše: „Kde pronikla reformace, stalo se to pomocí světských mocí, knížat a republik, a reformace sama posílila vůle moc těchto vrchností.“ — Mladá katolická inteligence chorvatská, sdružená kolem deníku „Novine“, projevuje přání po připojení k omlazené „Slovinské lidové straně“, z níž by se stala „Jihoslovanská lidová strana“. — Pro dějiny chorálu učiněn důležitý objev maichem Beuronským P. Albanem Doldem. Zkoumal pomocí fluorescentní fotografie (vynalezené maichem Beuronským P. Rafaelem Kögelm) dvakrát přepsaný manuskript Wolfenbütelický. Zjištěno, že starý přepsaný text pochází nejspíše z konce IX. století. Jsou tam načrtnuty i noty nad mešními zpěvy. A tu shledáno, že melodie srovnává se podstatně s vatikánským vydáním gradualu,

Středočeský

Čím jest Kestranek v kartelu železářském, tím jest Artur Kuffner v kartelu textilníků; jest presidentem válečného svazu bavlnářského a místopředsedou největší akciové uherské textilní společnosti. Ačkoli surovin k zpracování byl citelný nedostatek, přece docílil kartel 15 mil. K, protože Kuffner jako president válečného svazu naháněl peníze do kapes milionářů. Teď Kuffner zkarteloval skoro sto největších textilních závodů pro vojenské dodávky; jedná se docela o kapitalistické monopolisování textilnictví, takže skoro celý tento průmysl ocitá se v rukou Kuffnerových. — V Paříži byla provedena ve slovansko-anarchistických kruzích četná zatčení. — Dne 6. t. m. byl odsouzen v Praze Goldberger proto, že prodával maso z mršin a pro zdražování do těžkého žaláře na jeden rok a k pokutě 1000 K. Jeho pomocníci Kejha a Mařan odsouzeni k čtyřměsíčnímu žaláři. — Pověstný bolševický Krylenko při přijímání gardy v lednu prohlásil: «Svoboda jest hezká věc, ale za boje svobody s buržoasií musí býti veškeré svobody potlačeny. Máme moc sovětů a neustoupíme. Všude budeme šířiti hrůzu a běda těm, kdož se pokusí, aby proti nám vystoupili. Nesmíme svých nepřátel šetřiti, neboť byli bychom ztraceni.» Ale proč tedy pánové před převratem podváděli lid slibováním svobody? — Nejtrvanlivějším dřevem jest cypřišové; z něho byla vyrobena před 600 let vrata Svatopetrského chrámu římského, která jsou posud beze změny. — V Opavě před půldruhým rokem byl zatčen tamější správce barákové nemocnice Schweizer, protože bylo u něho nalezeno několik vagonů zboží patřícího nemocnici. Ale obviněný byl později z vazby propuštěn a žaloba posud na něho nebyla podána. Schweizer se chlubil, že vyvázne bez pohromy; tvrdí, že v nemocnici byly pořádány nákladné pitky a že u něho v nemocnici kupovala celá řada úředníků potraviny. — Eliška Belluomini z přístavního městečka italského Viaregia vstoupila za zvláštní protekce do námořnické školy, vykonala zkoušku a nyní byla jmenována kapitánem nákladní lodi. První ženský kapitán! — Ve Francii byla o ženichy nouze dávno; ta se za války silně vystupňovala. Dívčám francouzským tedy přišli velmi vhod černí a žlutí dělníci, vyplňující v obrovském množství mezery mezi pracovním lidem za frontou. Šňatky francouzských dívek s těmito barevnými hosty se množí stále více. — Bývalý turecký sultán Abdul Hamid II. zemřel dne 10. t. m. Narodil se r. 1842 a na trůn vstoupil roku 1876. — Za volby vlády Tiszovy Waszonyi (dříve Weiss!) pravil, že censura tisková jest poutem v době nové nepřipustným. Volal, že tisk musí býti volný. Ale nyní se stal veliký demokrat ministrem spravedlnosti a tak nastal obrat i v přesvědčení. Když řečník strany Karolyiovy činil na Waszonyiho útoky, odpověděl ministr, že nikdy nepřipustí zrušení censury; spravedlivou kontrolu nutno zachovati proto, že ve čtvrtém roce války setkáváme se s nebezpečnými výstřelky bolševismu. Dodal, že reakčním postupem není možno nazvati, jestliže byly k udržení pořádku připraveny kulomety a rozestaveno vojsko. — Jelikož všechny kostely polských mariavitů v obsazeném území byly zavřeny, hledají nyní mariavité podporu u německého evangelického svazu. Zdálo se, že mariavité budou velikou církví národní. — «Družba sv. Mohorja» k vydávání slovinských katolických spisů za války ještě zmohutněl; přírůstek činí 3881 členů. Velké těleso katolíků českých však za Slovinci v tom směru pokulhává značně. — Při prohlídce skladišť města Pešti zabaveno 250 vagonů potravin, jmenovitě sádla. — Národně-pokroková strana slovinská (tedy nikoli katolická) podala návrh na utvoření národní strany slovinské ze všech stran pro otázky všenárodní. Zatím však orgán soc. demokratický »Na-

prej» oznámil, že soc. demokraté do národní rady nevstoupí, protože mají taktiku »internacionálního, revolučního boje«. Prý samostatný (?) postup soc. demokracie německé ukazuje, že úspěch jest možný jedině ve spojení s internacionálním proletariátem. — Německá vláda chtěla původně vesměs oddělití administrativní správu v Belgii. Ale po velice houževnatém odporu 50.000 obecních úředníků a zřízení poshověli Němci Belgičanům 6 měsíců. Kardinál Mercier projevil starostovi brusselskému písemně svůj obdiv a díky za velikou lásku k vlasti. — Nedávno v africkém Kongu objeveni sloni trpasličí; tito jsou mnohem menší než sloni do té doby známí. — V Uhrách arcibiskup Varády věnoval pensijnímu fondu svého duchovenstva 200.000 K, biskupové Glattfelder a Balás po 100.000 K. — V Budapešti reformovaní evangelíci založili si deník výlučně protestantský. Budou za to vyhazováni z národa? — Ve vile Pirogovu nedaleko Jasně Poljany bydlela vdova po bratru slavného filosofa Tolstého. Loupeživé davy zapálily zámek a tak zničily veliké množství dopisů Tolstého. — V Parmě byli zatčeni katolíci nakladatelé Bosetti a Soncini, správce katol. tiskárny San Agostino a farář Toricelli pro vydání a šíření brožury »Mírový papež«. Budou souzeni soudem vojenským. A pak — proč prý katolíci neučiní válce přítrž!

Nová zásoba kalendářů

127 na rok 1918
již došla, objednejte obratem v Družstevním knihkupectví v Hradci Král., Adalbertinum.

Národohospodář. hlídka.

Moravská agrární a průmyslová banka zvyšuje akciový kapitál ze 14 na 18 milionů K vydáním 10.000 nových akcií po K 400 — nominále při kursu K 500 — pro staré akcionáře a K 540 — pro nové upisovatele, a sice připadne na 4 staré jedna nová akcie. Správní rada vyhrazuje si právo repartice, jež bude provedena do 14 dnů po skončeném upisování. Nové akcie mají nárok na dividendu za rok 1918. Celé ažio připadne ve prospěch rezervního fondu. Vlastní prostředky budou pak činiti přes 20 milionů K. Upozorňujeme na prospekt v insertní části, v němž jsou veškeré podmínky objasněny.

Obchod s Ukrajinou. Radikálně-političtí naši nadšenci čekali od smíru s Ukrajinou veliké věci pro český národ. Zatím se rýsuje na obzoru něco jiného, co ostatně střízliví pozorovatelé předvídali. Komise, která jednati má mezi středními mocnostmi a Ukrajinou o hospodářských otázkách, sejde se v Berlíně. Židé spěchali zabezpečit své zájmy předem. Jakmile došly zprávy o smíru s Ukrajinou, již v časných hodinách dopoledních neméně než 530 polských židů se dostavilo na policejní ředitelství berlínské a žádalo za informace, kdy a prostřednictvím kterého úřadu budou jim moci býti vydány pasy do Ukrajiny. Ti budou mít zisk nejpříjemnější, bezprostřední a první.

Úvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Zprávy místní a z kraje.

Zřizování Šreberových zelinářských zahrad. Poměry válečné vyžadují, aby bylo plně využito letošního roku všech, i těch nejmenších ploch půdy, jež dosud ležely ladem, zejména stavebních míst, zahrádek

při staveništích, dvorků atd. tím způsobem, že budou obdělány a pěstovány na nich zelenina všeho druhu. Zvláště města, větší obce a průmyslová střediska mohou pronajímáním takovýchto pozemků za levný obnos příslušníkům středního stavu a dělnictva poskytnouti možnost, aby se zásobili levnou zeleninou. Výsledky, jež minulý rok ve zdejších okresech v tomto oboru některými zájemci byly docíleny, mohou býti povzbuzením všem, kdož minulého roku z nedůvěry se k této akci nepřipojili, aby se zdvojeným úsilím věnovali se letos zřizování zelinářských zahrádek. Obecní úřadům a průmyslovým závodům doporučuje se tato veřejně prospěšná akce k všeobecnému podporování. Spolek »Rodinné zahrádky« na Žitkově zapůjčuje ochotně svůj osvědčený zahradní řád a stanovy všem zainteresům, a zemědělská rada království Českého projevila ochotu poskytnouti odborné rady, po případě vyslati odborné poradce, jež by zájemníkům v jejich akci byli nápomocni.

Úřadovna pro zkoumání cen ustanovila ve schůzi ze dne 12. ledna 1918 nyní platné tyto směrné ceny na uhlí. A Pro prodej uhlí ve velkém, t. j. na vagony: 1. Fakturní cena na dole a dovoz, pokud strana tento sama nenese, 2. zisk včetně režie na 100 kg při tuzemském uhlí 20 h, při cizozemském uhlí 30 h. B. Pro prodej uhlí v malém, t. j. na fůry v menších množstvích: a) Fakturní cena na dole per 100 kg, dovoz a vedlejší poplatky, 2. 5%, z fakturní ceny včetně dovozného, jako ztráta za rozprášení, 3. režie 80 h na 100 kg, 4. zisk 40 h ze 100 kg. Za dovoz uhlí straně ze skladiště, výlohy dopravy a eventuelné výlohy za složení do skládky. Směrné ceny, stanovené pro prodej uhlí v detailu, platí též pro velkoobchody, prodávající v detailu. Úřadovna pro zkoumání cen v Hradci Králové. Předseda: Steinfeld m. p.

Okresní uhoňná komise ve schůzi, konané dne 26. ledna 1918, uvažující o tísnivé situaci obyvatelstva následkem nedostatku zásobování topivem, usnesla se apelovati veřejně na zámožnější vrstvy a vůbec každého, jemuž prostředky dovolovaly, včas si opatřiti dostatečné zásoby uhlí, aby to množství, jehož sami nepotřebují nezbytně a kterého mohou při náležitém uskrovnění postrádati, věnovaly, resp. prodaly ve prospěch strádajících domácností. Purkmistrovský úřad vyhláší usnesení toto, žádá, aby každý, kdo by ohtěl uhlí, jehož nezbytně nepotřebuje, věnovati, resp. prodati ve prospěch strádajících domácností, ohlásil to do 24. února 1918 v městské aprovisační kanceláři (v radnici, II. poschodí). Starosta: Dr. Fr. Ulrich.

Dva koncerty Pěveckého sdružení moravských učitelů budou v měst. Klieperově divadle v Hradci Králové v neděli velkonoční 31. března. Záznamy sedadel v knihkupectví F. Piši.

Kliepera v Hradci Král. sehraje v sobotu 23. a v neděli 24. února 1918 v 7 hodin večer divadelní představení »Ohnivá země«. veselohra o 3 jednáních od V. Štecha. Čistý výnos ve prospěch místních chudých školních dětí. Předprodej u papírníka p. Růžičky. Programy nebudou pro trvající obtíže po domech roznášeny. Možno je obdržeti v předprodeji, u pokladny a u bilietářů v divadle.

Osební ze Živnostenské banky filiálky v Hradci Králové. Dosavadní ředitel filiálky Ant. Mašek jmenován byl ředitelem Živnostenské banky filiálky v Krakově a jeho nástupcem jmenován byl Frant. Vavruška, dosud prokurista filiálky v Liberci. — Prokurista filiálky hradecké Václav Jarkovský přeložen byl co prokurista do filiálky liberecké a na jeho místo jmenován byl prokuristou dosavadní účetní Frant. Albrecht.

Mýdlo v tiskárnách a strava olovem. Gremiu knihtiskatů pro severovýchodní Čechy, k němuž patří 44 knihtiskáren, přídělem dostalo se nyní pro typografický personál celých 200 kousků mýdla. Dle toho dostanou jednotlivé tiskárny 2 až 6

houeké po 40 h — s výlohami poštovními
jístě po 60 h. S kouskem 100 gr má 1 osoba
stačiti 2 měsíce. Jinak tiskárny přiděl mý-
dla dosud nedostaly a nedostanou. A při-
tom má se čistotou deliti eo nejpečlivěji
dle statního nařízení otravě olovem, která
e. k. orgány je kontrolována. Jak se to má
dít? Myjeme se — nemajíce jiného —
kličou

Orlám! Dle usnesení konference Orel-
ské v Chocni bude prozatím časopis 'Orl'
na Moravě též orgánem našim. Jelikož již
první číslo vyšlo, objednejte si veškeré
odborné a jednoty tento časopis. Adresa:
Říšská Tělocvičná Rada Orla v Brně, Hō-
tenská ul. 8.

Kaleny. Panu V. Chalupovi odešlo 6
synů na vojnu. Dva z nich jsou v ruském
sajetě, třetí, inženýr, dne 18. ledna t. r. padl
na jižním bojišti.

Paraboles. Sdružené katolické spolky
obstávaly 17. a 23. prosince 1917 vá-
noční nadílky, při nichž bylo poděleno
287 dospělých potravinami, uhlím, šaty a
jinými dárky, dítty menšími věcmi, v cel-
kovém obnosu 2967 K. 38 h. Při všech
nadílkách promluvil o nadílkách ty zaslou-
žilý dp. předseda Jos. Novotný. Nejkrásnější
byla nadílka 17. prosince v Bubenči; spo-
jená s akademii, při níž účinkovali malí
ochotníci velmi zdříle. Dne 3. února 1918
přesídliily sdružené katolické spolky do
katolického domu, který zakoupily za
70.000 K. Při otevření uspořádán slavnost
ní večerek, jehož čistý výnos 358 K 12 h
věnován svému účelu. Členstvo všech spol-
ků vděčí za tento krok k dalšímu vývoji
a děkuje veřejně jak slavným výborům,
tak zvláště jich předsedovi dp. Jos. Novot-
nému, za jehož vedení práce v katolických
společích vzdor všem překážkám se daří.
Valná hromada spořitelního a záložního
spolku odbývá se 17. února v místnosti
spolkové katolického domu. — Zdař Bůh!

Villa na Slez. Předměstí

o 3 pokojích a kuchyni, se stájí, kurníky a ovoc-
nou zahradou za K 40.000— prodá Záložní úvěrní
ústav v Hradci Králové.

Zahradníka

zelenáře přijme továrna Skuherský
v Hradci Králové.

Moravská agrární a průmyslová banka

provádí na základě povolení c. k. ministeria vnitra ze dne 25. ledna 1918 číslo
2820 zvýšení akciového kapitálu

ze 14.000.000— na 18.000.000— korun

vydáním 10.000 kusů akcií emise roku 1918 v nom. hodnotě jedné akcie K 400—
a sice v kursu K 500— pro staré akcionáře.

Upisovací právo majitelům starých akcií vyhražuje se v tom smyslu, že
na každé čtyři akcie připadá v zásadě jedna akcie nová.

Při upisování akcií jest nutno složit na každou akcii zálohu K 150— a
zbytek K 350— musí býti složen u upisovatelů míst do konce měsíce března.
Nové akcie mají nárok na dividendu za rok 1918. Každý upisovatel nahradí 5%ní
úrok z jmenovité hodnoty K 400— od 1. ledna 1918 do dne odpůtu.

Správní rada vyhražuje si právo repartice při přepsání vyloženého akciového
kapitálu, která bude provedena do 14 dnů po skončení subskripce.

Akcie, které nebudou rozebrány starými akcionáři, budou nabídnuty novým
upisovatelům v kursu K 540—.

Upisovací právo vykonává se předložením pláště akcií neb předložením
depositní potvrzenky.

Upisuje se v době

od 10. února 1918 do 22. února 1918

u pokladny Moravské agrární a průmyslové banky a sice: V centrále
v Brně a ve filiálkách: v Praze, Beskovicích, Břeclavi, Helešově,
Chrudimi, Kroměříži, Mor. Ostravě, Nám. Bredě, Olomouci, Opavě,
Přerově a Třebíči.

BRNO, 7. února 1918.

Za správní radu:

Josef hrabě Seliern-Aspang, president.

S hlubokou lítostí oznamujeme, že na věčnost odešel oddaný
a zasloužilý náš spolupracovník pán

JAN CHALUPA,

inženýr, rozený v Kuklenách dne 23. května 1882.

Padl hrdinnou smrtí při vykonávání těžké vojenské povinnosti
dne 29. ledna 1918 na italském bojišti, kdež i pochován.

Prosíme, aby přátelé šlechtetného zesnulého zachovali světlé jeho
památce čestnou pamět.

V PRAZE, dne 12. února 1918.

Ing. B. Hollmann & spol.,

podnikatelství staveb, technická a stavební kancelář
Praha-I, Kaprová ul. 34.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady na knížky od 1. března t. r.

3 3/4 %

Daň dědičková i s přírůstkem vál. platí záložna ze svého.

Odebírejte **Obnovu!**
a rozšiřujte

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové
má více poptávek na

domy v Hradci Král.

Majitelé domů, kteří miní reality prodati, sdělte
svoje adresy.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské
prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a
snovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasit a ciseleur, stálý přísečný znalec c.
k. zemského trestního a okresního soudu,
Praha t.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Kupuji skelné střepiny,

jako rozbité láhve, okenní tabule a j., i všechny
neupotřebitelné, třeba nečisté láhve. Oznamte, dám
odvézt z domu. Přijmou se nákupníci. Hostinec
na Růžku, Hradec Králové-II.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové
předměty na ukásku se franko pošlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová,
Karlova ul. I., č. 12.

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatná: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 22. února 1918.

Inzeráty podávají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Armádní rozkaz cisáře Karla I.

Ruské milionové vojsko se chystá složit úbraně, pozvednuté proti mocnaství. Nechtějí sechatí tuto chvíli minouti bez vzpomínky na Moji branou moe. Pohlížím především opět na těžké týdny a měsíce, ve kterých hranné síly Rakousko-Uherska, doprovázené blahopřáním Mého nezapomenutelného praujce, měly čelit skoro celé prudkosti prvního ruského náporu. Všechno, co se gonději naplnilo ve věrné součinnosti s našimi udatnými ep-jenci, čerpalo svoji sílu z oné zkoušky otiném. K jara u Gorlice a Tarnova bylo třeba bolestného krvavého semene, které zasely první polské a habsburské bitvy a první karpatská zima. Opětné dobytí Lvova, dobytí Lvangorodu a Brestu a obrana v r. 1916, jejíhož vítězného výsledku mohli jsem se dočkati jako vojovůdce uprostřed svých věrných, všechny tyto úspěchy byly by sotva myslitelné bez vzletu a obětavosti oné počáteční perrody. Veliká ruská škola dostala svůj první náraz na Sanu a na Dunajoi. Toto poznání bude po všechny doby patřiti ku nejkvotnějšímu tradiciu vlasteneckých dějů. Neptiště ještě chvíle, ve které mohou své válečníky poslati zpět k domácímu trbu, ale k návratu domů dojde a pak nechtějí Moji národové čerpati z povznášejících vzpomínek na slavné činy jejich synů a k znovuzřízení a k novému zdaru. Bůh budiž s námi!

Karel v. r.

Naše stanovisko.

Na schůzi výkonného výboru národní strany svobodomyšlné dne 8. t. m. dr. Kramář prohlásil: „Celý národ musí státi za politikou národa, nikdo nesmí mítí pocit, že je vyděděný, že národ se o něho nestará, a že nemá, proč by bojoval a trpěl za něco, co se ho netýče.“

To nechtějí si všípiti hluboce v paměť oficiální zástupcové českého lidu při dalších politických akcích. Jest na př. směšno, jestliže Dr. Stránský, který se stal z národní práce kapitalistou, a který ani z české krve nepochází, houká své řízné rozkazy do uší moravských katolíků jako diktátor nřarmencům. Ty obrovité zástupy skutečného českého lidu, shromáždující se na Velehradě, nejsou rozhodně jen nevolnickým materiálem pro politické experimenty nekatolických radikálů. Má-li se otevřít brána skutečné demokratisaci, musí se rozhodně bráti zřetel na přesvědčení a city širých davů. I organisovaný

katolík musí mítí pocit, že není v národní společnosti vyděděncem a že bojuje a trpí za něco, co se týče i jeho práv.

Jak trpké chvíle prožívali čeští kněží za režimu Stürgkhova a k jakým službám byli chťej nechtěj připoutáni pod vyhrůžkami, měla by už česká veřejnost věděti; tu by národní a vůbec bliženský soucit měl pečovati o to, aby kněz svůj zodpovědný církevní úřad mohl vykonávati svobodněji, protože taková svoboda prospěje národu celému. To budiž řečeno důrazně, že Vatikán za války Čechům zůmyslně nezkazil nic a že nevybízel k podpoře války ve škole a na kazatelně. Takové fermány šly z jiné strany — i čeští protiklerikálové vědí, odkud. Ale místo pomoci radikálové s netajenou jizlivostí vytýkali, co kněžstvo koná a co prý zanedbává. K výtčám připojovány zřetelné pohrůžky. Učitelé, profesori a úředníci, kteří ve válečných úkonech se účastnili ještě více (a to leckdy i za značnou hmotnou odměnu), obdrželi od české žurnalistiky generální pardon. Proč mohou polští kněží za války pro svůj národ konati více než kněží naši? Protože za sebou mají politicky organisované velké masy. Rovněž tak duchovenstvo slovinské. Tam se uvážlivému občanu ani nezazdá, že by katolicismus nějak jaré národní proudění ohrozil. U nás však měl katolický kněz za průvodkyni denunciaci anebo pomluvu. Politikové čeští, kteří se slovinským kněžstvem vyjednávali, ani si nevzpomněli, že by duchovenstvo české mohlo zrovna tolik konati pro svůj lid vlastní jako kněžstvo jiné, kdyby se mu rafinovaně nepodkopávala pod nohama púda a kdyby se nebudila v lidu nepoctivými úskoky ke kněžstvu nedůvěra.

Zrovna nyní někteří agilní stoupenci české státoprávní demokracie dokazují netoliko v tisku, ale zvláště drobnou agitací, že by nejraději kněžstvo z národní spolupráce vyhostili — a že by ve svém fanatismu s největším jásotem vítali dobrovolné vypřáhnutí kněžstva; že by to uškodilo národu značně, bylo by pro ně věcí vedlejší. Agituje se pro novou stranu od jednotlivce k jednotlivci tak, že se před oči přistrčí provolání, ale skutečný program se utají. Lapají se naši zrovna tak podlouně jako dříve křesť. sociální dělníci. A tohle není práce vlastenecká ani demokratická.

Komu jde o dobro všeho národa upřímně, hledí slučovati a při tom vřelmi dobře, že spojováním uení, jestliže se osnují plány proti nezbytným kulturním požadavkům veliké části národa, jakou tvoří katolíci. Pokud čeští kněží v říšské

radě zasedají, zajisté se nezprone věřili společné věci národa a zaslouží tedy podpory netoliko kléru, nýbrž i ti občané, v jejichž jménu kněžští poslanci mluví. Pro uklidnění v české domácnosti důrazně mluví i události zahraniční. Vždyt nyní vidí každý, jak se zachovali netoliko Ukrajinci, nýbrž i bolševici. Jsme odkázáni výhradně na síly vlastní i pro budoucnost. Kdyby čeští „klerikálové“ byli k vládě povolnější, pak by katolické redakce jistě obdržely aspoň tolik papíru, kolik ho mají radikálové, za kovy odebírané by se platilo kostelům více a naléhavé církevní požadavky české by nebyly tak dlouho odkládány.

Ale ať už se utvářila situace jakkoliv, prohlašujeme, že stojíme věrně dále při prohlášení z 30. května i při deklaraci tříkrálové. Co jest právem národa přirozeným, s tím katolíci nesmějí kupčiti; setrvání při nezadájných právech českého lidu u nás nikdy nesmí býti předmětem stranické spekulace; naopak katolictvo i v době těžké zkoušky musí dokazovati, že to, co jest bezprostředním a přirozeným výronem nezměnitelných křesťanských zásad, jest nutno realizovati za každých okolností. Jestliže nyní vídeňské kruhy jednou rukou hladí a volají k smlouvání, druhou rukou raní. Vizme zcela nekřesťanské tažení proti českým bohoslužbám ve Vídni. Vzpomeňme, že po zdolání českého odboje na Bílé Hoře byli těžce politicky utiskováni i čeští katolíci, ačkoli proti povstání protestovali. Nyní by úslušnost českých katolíků k vládě zrovna tak málo byla odměněna jako dříve. Sami Němci by měli příležitost k ironickým poznámkám. Ve věcech všenárodních stůjme pevně, protože historie bude v příštích časech velice pečlivě posuzovati povahu každého kroku politického v době světové války.

Zachovali jsme se čestně a čestně také vytrváme, protože nám jde o skutečnou důvěru vrstev nejširších.

Volné listy.

Objevitel třetí polekousle. Volá-li se v novinách, že v této veliké době na národ náš hledí všechna Evropa, má se dbáti také příkazu, jenž se vnucuje sám sebou, aby s důležitými prohlášeními politickými ve shodě dály se i velké projevy kulturní. Sebevědomý a zralý národ musí pilně hleděti k tomu, aby nikdo z jeho pracovníků naivní žvavostí neuváděl v podzírání ciziny to, co nazývá se kulturní silou a co má rozhodující význam ve světové soutěži. Na této stráži mají státi zejména novináři a spisovatelé. Nuže, vizte, jak tuto úlohu řeší Jaroslav Hilbert, jenž ve „Venkově“ dne 2. února, rozepsav se o bolševicích ve článku „Setba psanců“, promluvil o prvých věrozvěstech křesťanských takto: „Když totiž před staletími po Vie Appie pašovali špinaví proletáři z Východu do světovládného Říma své rozkladné nauky o posledních, kteří budou prvními a o prvních, kteří budou posledními, tu tito dnešní světci a mučedníci nebyli v celku význačnějšími zjevy, než rozkladníci moderní (bolševici), kteří ze Švýcar podkopávají caristickou Rus...“

Považujeme za jisto, že tito křesťanští „pastolé“ neměli vyčleněných klíčů, ná-

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Šlešní listky poštovní spořitelny sdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Široký obět a Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.378.

prsenek a smokinků, jako ten který dramatický spisovatel v Praze; a protože ověřená kulturní historie nepovídá nic ani o jejich špinavosti, delikátní tato záležitost ponecháváme vybroušenému mravu a uměleckému vkusu páne Hilbertovu. Hůře však jest s p. pisatelem co do věcného tvrzení, že apoštola pašovali do Říma rozkladné učení. Pan Hilbert má asi náramnou úctu ke svým vědomostem, že je staví proti všestranně doloženým skutečnostem a proti pravdě hlášené nestrannými a směrdatnými dějepisci. Nemíníce páne Hilbertova nesmyslu vyvracetí podrobně, protože věci tyto náležejí již ke školským vědomostem, přestáváme na stručných a podstatných pravdách, vyvážených z minulých věků těmi badateli, kteří historické práci věnovali všecek život a kteří za svými knihami stáli svým mužným přesvědčením.

Nauky křesťanské nevpašovaly Římu rozklad z toho jednoduchého důvodu, že světovládné město, jeho kultura a jeho panství byly již v dokonalém rozkladu samy. Přicházel den, kdy veliký stroj ten praskl a svět hřmotem praskotu toho byl probuzen. Řím neměl již zdravé krve ve svých žilách a život jeho dohasínal. Křesťanské náboženství jej podchytilo a svojí konstitutivní mocí vdechlo mu nový život. Tak mluví nestrauné dějiny, ale protože p. Hilbert, jak patrně, poučovatí se z nich považuje za věc zbytečného přepychu, podstrkujeme mu před oči Mazziniho, jenž demokratismu pražského kritika jsa blízek, pončuje ho tímto způsobem: «Každý národ (v té době) měl cizince čili barbary ve svém lůně, tedy miliony lidí, nepřipouštěných k náboženským obřadům občanů, kteří se považovali za lidi jiné přirozenosti a kteří měli otroky mezi svobodnými. Jednota pokolení lidského mohla býti uznána jen jako důsledek jednoty Boha. A jednota Boha, tušená několika vzácnými mysliteli starověku, vznešeně zvěstovaná Mojžíšem, byla poznána teprve při rozpadání říše římské, když přišlo křesťanství. Kristus postavil v čelo své víry tyto dvě nerozlučné pravdy: jest jeden Bůh, všichni lidé jsou syny božími; a rozšíření těchto dvou pravd změnilo tvářnost světa a rozšířilo mravní povinnosti až po končiny obydlených zemí.» To jest jiná řeč, než jakou mluví p. Hilbert, že ano!

Pan Hilbert k svému cíli nesprávně také dovolával se výroku: «poslední budou prvými a první posledními», neboť, přirovnávaje demokratism křesťanských věrozvěstů k demokratické konfusičnosti bolševické, neuměl si vybrati stěžejnou zásadu, již tak bystře a životně vystihl Mazzini a jež proti rozkladu světovládného Říma postavila jednotu nejvznešenější lidovosti a bratrství. Z toho jde, že p. Hilbert výroku o «prvých a posledních» nerozumí, kterážto skutečnost jest dcerou onoho povrchního ovzduší, v němž dovoleno jest proti křesťanství mluvit, co deně slina na jazyk přináší. A takové dílo jde od ruky snadno a rychle, neboť postačí k němu vznešené gesto, výsostně sebevědomí, ale nesmí při tom býti šířka a hloubka rozhledu a vědomostí. Není dovoleno neznati některého českého dramata, ale jest dovoleno o největší epoše lidských dějin pronášeti nejpoptelejší brimboria, při nichž si pisatel myslí, že objevil třetí polokouli.

A všimněte si ještě této nabubřelosti: «ti dnešní světcí (rozuměj křesťanské prvě věrozvěsty) nebyli v celku význačnějšími zjevy než rozkladníci moderní (bolševici) ...» Prosím, tak s majestátní jistotou prohlásil spisovatel Hilbert, a oslňující jeho duchaplnost udělala tady historický puntík, po němž o začátcích křesťanství nemůže již nikdo nic povědět. Nic naplat, objevitel třetí polokoule!

Vytýkané námi místo v článku páne Hilbertovu má asi takovou věcnou cenu, jako čeština, již bylo vyjádřeno. Musíme-li čísti: «Když totiž před staletími po Vie Appie pašovali ...», nabýváme přesvědčení, že tento český spisovatel neumí

Založna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 108.

Vydavky na knížky 3¹/₄ %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Diskonty účtů a směnek.

skloňovat. Nedovedli napsati po VII Apii, měl mu vlastní důvtip našeptati, že se potáže s dobrou, když nechá jména ta neskloněna. Nebo to «štitění vznešeného Římana před křesťanem!» Správa čeština se takových chyb štítí.

Bolševik. Jakkoli z Ruska dochází k nám málo zpráv a ty, které proniknou, jsou hodně zkomolené a nejasné, přece obraz o tamějších zmatcích se poněkudli vyjasňuje, a leckteré mínění se musí opravit. Když počali bolševici vyjednávat se středními mocnostmi v Brestu, Litevském, nechybělo těch, kteří soudili, že se tak děje po předchozí úmluvě a dorozumění a že se tak má strategicky ulehčiti rakouské a německé frontě. Neústupnost bolševických vyjednávačů a odpor jejich proti požadavkům, přednášeným Kühlmannem, dokazují však, že Lenin a Trockij mají na zřeteli cíle mířící k tomu, aby ruskou revoluci způsoben byl společenský převrat také v zemích ostatních. Kdyby se byli domáhali pouze politické svobody a občanské rovnosti, byli by dnes již uspokojeni, neboť práv těch dle jejich mínění v Rusku bylo již dosaženo. Pokud pak běží o sebeurčení národů, nevíme posud dobře, zda ho dopřávají národům všem nebo jen těm, kteří obývají v bývalém carském imperiu. V této věci totiž dostává náš tiskový kancelář vždycky škytavku a nemůže se o sebeurčení jasně vyjádřiti.

Z nejnovějších zpráv jde najevo, že ruští bolševici usilují o úplný převrat hospodářský v ten rozum, aby socialistický stát po zrušení soukromého majetku stal se jediným hospodářem. Používajíce rostoucí nespokojenosti a béd z války vznikajících, snaží se přenést revoluci přes ruské hranice a se snahami mírovými rozpoutati lidové davy ve státech sousedních. Nedbajíce, že ponštějí s řetězu pustou anarchii, jdou za cílem svým slepě, jménem svobody deptají práva svých bližních, utrácí životy, rozněcují nejnížší vášně a zapalují oheň v hromadě prachu. Jest pochopitelné, že se k nim připojila nevázaná soldateska a zločinci všeho druhu, neboť živlům takovým zamlouvá se nepořádek a lahodí chtivost, kterou odpočítal politický a společenský rozklad.

Že fanatičtí bolševičtí teoretikové jsou bez vyššího rozhledu a potřebné inteligence, jest patrné z toho, že vyhlásili boj soukromému majetku. Ačkoli kde komu jest zřejmo, že rozdělení majetku potřebuje naléhavých oprav, přece jen soukromý majetek, jsa konstitutivním živlem života, náleží k samé přirozenosti lidské a představuje nezbytnost hmotných zájmů jedincových. Ti, kdož nalézajíce vlastnictví chybně upraveno prohlašují, že dlužno je odstraniti, popírají živél lidské přirozenosti, a kdyby se bezhlavost jejich podařila, zdržela by pokrok a zmrazila život. Vlastnictví by se za nedlouho objevilo zase. Bolševici nechápají, že by ncpali zároj závodění, blahobytu, činnosti a že by se podobali divocho, který porazil strom, aby očesal ovoce. Není třeba odstraniti soukromý majetek proto, že jest dnes v rukou nečetných lidí, ale dlužno jest umožniti, aby ho mohli nabýti mnozí. Dlužno postaviti společnost na stejnéjší základy rozdělování mezi vlastníka kapitálu a dělníka.

Odstraniti vlastnictví osobní jest lékem, který se doporučuje rozličnými soustavami socialistickými, o jejichž činnosti již se mnoho napsalo a namluvilo, a nyní přibyla soustava bolševická, která hlásá již na plné hrdlo svobodu, přece jen po-

žadavkem svým svobodu popírá, stlačuje individuum a zavírá cestu k hospodářskému pokroku. Mýlí se tedy bolševici, když se domnívají, že se jim hýbají světoborné události. Nikoli! Požadavkem jejich, odstraniti vlastnictví, představuje se jen starý osel, který dostal novou ohlávku.

Politický přehled.

Polští členové zemského výboru se svým maršálkem v čele zaslali minister. předsedovi a ministru zahraničních záležitostí telegramy, ve kterých projevují veliké rozhořčení a politování nad odloučením cholmského území od Polska. Protest tento podepsali všichni profesori university i techniky, všichni zástupcové kulturních ústavů, úředníci soudní, železniční a finanční správy, lékaři, advokáti atd. Stejně mocně protestovali polští členové panské sněmovny a regentská rada varšavská. — Císař jmenoval zahranič. ministra hr. Czernina generálmajorem u příležitosti ukončení vyjednávání v Brestě. — Rakouská komise odvolána z Petrohradu pro panující tam anarchii. — Ukrajinská vláda vydala manifest, dle něhož se sousedními státy (Ruskem, Polskem, Rakouskem, Rumunskem a Tureckem) chce žiti v přátelství. Bolševikům vyhlašuje se bezohledný boj. Ještě před začátkem jarních prací provedeno bude vyvlastnění pozemků a tyto odevzdány budou selským komitétům. — Minist. předseda dr. Seidler vyjednával nejen s celými stranami, nýbrž také s jednotlivými poslanci. Jeho snahou je, získati každého jednotlivce pro rozpočet a nelze-li to, aby aspoň při hlasování ze sněmovny vyšel.

— V pondělí protestoval všecken polský lid v Haliči proti odloučení Cholmska od Polska jednodenní smuteční stávkou. — V neděli odpoledne manifestovaly v Praze české ženy za samostatný československý stát, všeobecný spravedlivý mír a rovnost občanskou. — Polákům bylo vládou nabídnuto, že se hr. Czernin pokusí, aby na ukrajinské vládě dosáhl změny II. článku rakousko-ukrajinské smlouvy mírové. — Rumunsko je prý ochotno zahájití předběžné porady o míru. — Dne 18. února po vypršení příměří nastal zase válečný stav mezi Německem a Ruskem. Vojsko německé hned vyrazilo, zmocnilo se Dvinsk a Lucku a postupuje k Rovnu. Pod dojmem těchto zpráv rada lidových komisařů bolševických přistoupila prý bez každé výhrady na mírové podmínky, stanovené v Brestu. — Dne 19. února sešla se zase posl. sněmovna. Sotva se jal mluvit o míru z Brestu předseda Gross, opustili Poláci a po nich Čechové a Jiho-slované zasedací síň. Po projevu Grossově vrátili se všichni, načež ryt. Seidler pojednal o rakousko-ukrajinském míru, při čemž byl stále přerušován výkřiky, jež chvílemi znemožňovaly všechno jednání. — V posl. sněmovně předložila vláda čtyřměsíční zatímní rozpočet, se kterým je spojen úvěr šestimiliardový. — Poláci jsou ještě více podrážděni zprávou, že není dosud rozhodnuto, co se stane s Polskou, a že poslední rozhodnutí záviseti prý bude na způsobu, jak se Polsko zachová jednak k Německu a jednak k Rakousku. — Haličský místodržitel hr. Huya odstoupil. — V posl. sněmovně 20. února posl. bar. Goetz jménem Polského kola protestoval, že byla velká část polské země přiznána ukrajinské republice a že nebyli zástupci polského národa připuštěni k vyjednávání. Ukrajinci ohrazují se však proti názoru Poláků, že byl mír uzavřen na útraty národa polského. Posl. Daszyński varuje Německo a Rakousko, aby podporovaly metodu rozeštvávání národů. Na místo, aby Rakousko vzalo Polsko a Ukrajinu pod svou ochranu, odstoupilo celé vedení říši německé. — Brannému výboru posl. sněmovny dána byla čtyřnedělní lhůta k podání zprávy o návrhu posl. Staňka na zrušení císař. nařízení, kterým prodloužena branná povinnost domobranecká z 42 na 50 let. —

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiální v Olomouci.

Telefon: 48.

Akiový kapitál 14 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiální: Praha, Nám. Brod, Holešov, Kroměříž, Mor. Ostrava, Opava, Olomouc, Třebíč.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Bankovní směnek, deviz a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo a. k. rakouské říšské loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na krátký a na dlouhý čas

Ukládá se co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složitými listy pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Oddělení pro zbroj.

Na odklizení vnitropolitické krise hodlá přý vláda navrhnouti parlamentu přestavbu rakouské ústavy.

Kulturní risky.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Janáčkova »Jenůfa« provedena pod titulem »Jenufa« ve dvorní opeře vídeňské dne 16. t. m. s velkým úspěchem. Německé listy rozepisují se o ní velice široce. Provozovací právo »Jenufy« bylo zadáno kromě Pešti a Lipsku také Strassburgu, Vratislavi a Zářtebu. — Školy se nebudují za tím účelem, aby v nich záci určité počet let vysešli. Pokrok sebevzdělání má býti úměrný době ve škole strávené. A kdo už věc umí, ať se mu dá ab-solutorium dříve. Trapno jest, jak právě v nynějším čase vtipnější žák bývá školou přímo znuděn, musí-li vyslyšeti často to-též k vůli spolužákům nechápavým, udržovaným v postoji umělými berlami do-máček učitelů. Konečně se v Německu rozhodují k urychlení vzdělání žáků výj-iměčně nadaných. Na rýnsko-kolínském gymnasiu byla zřízena třída, do které při-jato 35 žáků z druhé třídy obecných škol. Stejně tak na obchodní reálce. Na gymnasiu postupně se zřídí pět dalších tříd pro tyto žáky dříve vyspívající, tedy šestitřídní gymnasium a na obchodní reálce třídy tři (pro ostatní průměrné a podprůměrné na-dané žáky jsou třídy čtyři). Pro vstup do zrychlených škol nerozhodují známky na vysvědčení, nýbrž určité schopnosti, které se zvláště vyšetřují. Vzpomínáme při tom, jak někteří moderní paedagogové prohla-šovali, že úkolem školy jest nabytí vědo-mostí, nikoli výchova. Tomu-li tak, proč právě titíž rozkazovali přisue, aby dodržel povinná léta i ten žák, který k jedné třídě jest i při vynikajícím talentu přidržován dvě až tři léta? Neať-li mu potřebí škol-ské disciplíny a obstará-li první rok ve zkoušce líp než ten, který tutéž třídu navštěvuje třetí rok, proč ho zadržovati dotud, pokud neoznámí, že vstoupí do ně-kté školy jiné? A ty školy pomocné pro slabě nadané studenty jsou také moderní specialitou, vždyť přece každý synek zá-možných rodičů nemusí studovati a tre-stati svou nechápavostí učitele. Každý k to-mu, k čemu se svou schopností hodí. A pouští-li se synek liknavý nebo zcela ne-umělý do vyšší třídy z útrpnosti či pro-tekce, pak se tím pokroku vzdělání nepro-spěje. — Sedmdesátku oslavil zasloužilý a velice populární český spisovatel Karel Klostermann dne 15. t. m. Ušlechtilý jeho duch dobře pochopil kvalitu a skloný duše lidu jihočeského, pronikl až do dna srdce lidu drobného. Proto nezkrasoval dle mo-derně-pitvorných doktrin a subjektivních dohadů. Poddal se kouzlu přirozeného ži-vota lidu nezkaženého, i v drsném životě bohémského a zbožného. Ostře jsou Kloster-mannovy postřehy — a přece spisovatel se přesvědčil, jak duše téžee zápisného pošumavského horala nachází nejdělejší odpočinek a potěchu v prostředí katoli-cismu. Proto se náš jubilant nedotýká svě-tového názoru jihočeského nikde nešetřně; dobře volil, že zamítl posu hyperkritického osvícence — nyní již velice vědní a laci-nou. — Evropa seznala značnou šíři ja-pěnského umění po prvé na světové vý-stavě v Paříži r. 1887, tak že nyní Japon-

sko oslavilo padesátiletí svého uměleckého rozběhu do Evropy, který měl značný a trvalý úspěch. — Ve středu starého Říma (na Palatinu) při vykopávkách nalezena skvostná socha vítěze z V. století. Provedení v starořeckém stylu jest dokonalé. — Na hvězdárně v Königstuhl profesor Wolf objevil novou malou oběžnici, okolo níž obíhá měsíček. Zjev ten zkoumán pomocí fotografie; jest ovšem potřebí ještě výzku-mů podrobnějších. — Významný záhon v sadě slovinské poesie vzdělal farář Fr. X. Meško, působící v německo-slovinském kraji. V době politické persekuce vrhli se Němci předem na slovinské faráře, udávajice je lživě z velezrady. (Patrně se vědělo, kde mají Slovinci největší oporu.) Mnoho kněží žalářováno. Meško v těžké vazbě vy-šetřovací vytrpěl mnoho. Byl propuštěn, protože na něm nebyla shledána žádná vina. Ale zemská vláda sdělila s ordina-riátem, že Meško na svou faru nesmí. Pu-toval tedy ubožák sem i tam, až po císa-řově amnestii se přece jenom na svou faru vrátil — ale se zdravím již podrytým.

K podstatě četství patří snad také pe-etlivost. Po květnovém manifestu poselstva českého r. 1917 uveřejňovaly listy české souhlasné projevy duchovenstva z vikariát-ních konferencí, tlumočící plný souhlas s manifestem květnovým. Nepočít-li jsme tyto četné projevy, a nevíme také mnoho-li podobných souhlasných projevů bylo od-hlasováno na okresních poradách učitel-ských, ale tolik nám bylo známo, že tyto projevy kléru byly zcela svobodně pro-nášeny a beze všeho odporu vyšších cír-kevních úřadů uveřejňovány. Proto nás překvapuje zpráva v »Kraji Královéhradec-kém«, vyňatá z »Národních Listů« že ně-jaký kaplan učinil na vikariátní konferenci návrh k odhlasování souhlasu s květnovým manifestem, ale že jeho návrh nedošel ohlasu přítomných 25 kněží. Docela prý bisk. vikář ukončil debatu šalomounským výrokem: »Pánové, myslím, nechme toho. Souhlasem tímto mohl by pohořevati se náš nejmiloslivější pan biskup.« Plných 6 měsíců minulého roku uveřejňovány byly souhlasné projevy kléru k malé asi radosti nezfalšovaných Čechů rázu Herbenova, takže jsou v křiklavém kontrastu s »dů-kazy« Herbenovými o nevlastenectví kato-lického kněžstva; proto najednou v únoru 1918 stěžuje si kaplan na bezpáteřnost vikářovu, která by se musila přihoditi nej-méně před 8 měsíci, protože vikariátní po-rady v královéhradecké diecési pořádají se nejdéle koncem června. Neuvádí se jméno vikariátu ni jméno vikářovo, utajil své jméno i vlastenecký kaplan; krátce zpráva zmíněná nese pečeť vymyšlenosti, což však nevaří státoprávní demokratickým listům v tom, aby ji učinily základnou pro ne-poctivé výpady na vlastenecké citění ndp. biskupa Dra. Doubravy. Taktika státoprávní demokracie v boji proti pozitivnímu nábo-ženství a proti kléru uelíš se pranic od zavilosti, kterou se vyznamenávaly bývalé strany mladočeská, pokroková a realis-

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

tická. Nevíme sice, jakými prostředky op-pomůže nám politický novotvar k českému státu; je-li však ohlášeny již boj proti ka-tolické církvi jednou ze složek osvobo-voací metody, pak můžeme předem proro-kovati pánům úplnou blamáž v jejich po-litice.

Rozmanitosti.

Sestra Bedřicha Smetany Ludmila ze-mřela 15. t. m. ve Vídni u věku 98 let. — Bolševičtí komisaři Krašikov a Koz-lovský přijali velké částky peněz od ob-chodních spekulantův a odpůrců revolu-ce. Za úplatky docela zrušili tito kořis-tníci i soudní procesy již zahájené. Po pro-hlídce uvěznění v Petropavlovské pev-nosti. — Wilson celé odstavce svého po-selství z 22. ledna 1917 opsal z listu bra-silského císaře Dona Pedra II., adresova-ného presidentu Lincolnovi r. 1864. Tedy monarcha minulého století byl přijat za vítaného učitele presidenta největší re-publiky moderní. — Slovinský katolický týdeník »Domoljub« získal 8000 nových odběratel, takže vychází v 48.000 výtisků. Deník »Slovenec« tiskne se v 50.000 exemplářích. Není to důtklivým upozor-něním pro katolíky české? — Francouz-ského obyvatelstva po třech letech války ubylo o 2.200.000 lidí, takže nyní má Francie obyvatelstva méně než r. 1875. — Katolíci maďarští bez rozdílu politické příslušnosti spojili se k založení moder-ního deníku, který by politicky stál nad stranami, ale kulturně byl řízen duchem katolickým. Do akciové společnosti dení-ku vstoupily episkopát, šlechta a všechny vrstvy katolické společnosti maďarské. Nyní konečně tedy uslyšíme řeč skuteč-ného jádra maďarské národnosti; dosud totiž za ten národ v žurnalistice mluvili hlavně Orientalci dle vlastních finančních zájmů. — Pražský kníže-arcibiskup hr. Huyn užil příležitosti svých 50. naroze-nin k věnování 50.000 K na založení si-rotčince pro děti vojínů ve válce padlých nebo zemřelých, jakož i pro děti arcibi-skupských úředníků a sluhů. — Kníže Jan Schwarzenberg, vévoda krumlovský, věnoval chudým příslušníkům 38 obcí na panství Chýnově 7345 metrů dříví zdar-ma a zámožnějším 2862 m.; dále chova-telům dobytka 1200 for hrabanky za vel-mi nízké ceny. Teď počkáme, co asi pro chudinu učiní nová šlechta finanční z vý-chodu, která u nás zakoupila řadu velko-statků. — Bolševická vláda zavedla dnem 14. února řehorský kalendář. — Chof Wilsonova adresuje americkému národu různé manifestace k podpoře války. — Nová česká společnost obchodní pro do-voz a vývoz na Plzeňsku nazvána stydlí-vě »Pilsenac«. Když nazval tak kdysi ra-kouský Lloyd jednu loď, bylo mezi Če-chy rozčilení. — V Horní Vsi v okrese holešovském byly vydraženy pozemky ve výměře 4 mětic za 22.800 K. Tudíž jedi-ná měrice stála 5700 K. — Dne 16. t. m. v italské sněmovně ohlásil ministr věcí zahraničních Sonnino svůj odpor proti ú-časti papežské stolice na všeobecné kon-ferenci mírové. Ozvaly se z řad poslanec-kých významné hlasy o tajné diplomacii, která má zakrývatí zodpovědnost. — Čer-vená garda v Livonsku přece už má kus nového kulturního programu. Pořádá v kostelích taneční zábavy. Ovšem skutečná ruská duše rozhodně se tak neprojevuje. — Berlínský soc. dem. deník »Vorwärts« napsal: »Pro revoluční bolševické metho-dy není již v Německu půdy. Musí však býti také přímo a zcela nedvojsmyslně řečeno, že my jako sociální demokraté tyto násilné metody bolševiků odsuzuje-me. . . . Musíme mezi bolševiky a sebou utvořiti tlustou, viditelnou oddělovací čá-ru.« — V hromadné schůzi dělnictva v New Yorku prohlásilo několik řečníků že hlavní masa amerického dělnictva jest pro válku až do konce. — Jak se Plzeň baví, patrně z těchto čísel: Obecní dávka ze zábav vynesla loni 4588r44 K, zem-ská 57.463r44 K. Tyto dávky ze zábav

vynesly skoro dvakrát tolik, než na kolik bylo v rozpočtu počítáno. — Židovský týdeník »Selbstwehr« v příčině německých menšin na českém území praví: »Musí býti mezi námi jasno o tom, že tyto menšiny z největší a převážné části tvoří židé a proto nám nemůže nadhrozná otázka (sebeurčení Němců v Čechách) býti lhostejnou.« — Když vojenský kurát P. Hammerle z Vorarlbergu meškal za bubnové palby u těžce zraněných, byla mu granátem urvána celá noha; tělo vymrštno do výše, takže kněz byl ihned mrtev. Dosud na bojišti padlo 31 katolických polních kněží. Ještě více však jich zemřelo válečnými útrapami. — Vojín Federer (v civilu obchodník) byl v Děčíně dopaden, když chtěl dráhou odeslati do Uher 179 tuctů cívek nití. Posílal již dříve podloudné veliké kufry se zbožím za hranice. Federer byl zatčen. — Uher-ský politik stěžuje si v »Reichspostu«, že israelita Vaszonyi (bývalý Weiss) upravil volební reformu tak, aby pomohl do sedla židům a zednářům. Z voličstva ženského se vlastně připouští k volbě 80 procent židovek a jen 20 proc. křesťanek. Ve městech (kde jest množství židů a soc. demokratů) má se voliti tajně, na venkově, kde jest lid selský a křesťanský, má se voliti zjevně. — »Nár. Listy« dne 17. února ohlašují: »Z evangelické církve v Praze. Dnes u Klimenta o 10. hod. vik. Polák, o 5½, Dr. Herben, u Salvátora o 10. hod. far. Hrejša, v 6. hod. prof. Dr. Hlouška, v Žižkově kand. Valeš, na Smíchově ve škole na Zatlance vik. Hromádka. Na Vinohradech vik. Kučera.« Tedy Masarykův theoretický odpor »proti všem konfesím« se mění u nejvěrnějších v pravý opak; žactvo Masarykovo provádí misie církve kalvínsko-evangelické. — Zpráva o charakteru bolševických předákův a jejich pomocníků vyznívají velice prosaicky. Teď zas nová! V Brestu Litevském se objevil jako »povoláný představitel Poláků« Radek; Poláci se podivili silně sami. Radek se nazýval dříve Zobelsohn a v Krakově byl chycen při krádeži hodinek. Pak upláchl s vypůjčeným jménem do Varšavy. Ale Poláci na jeho vyvolávací talent nezapomněli.

Národohospodář. hlídka.

Jaké máme sázeti stromy. O tom rozhoduje úkol, kterému mají sloužiti a místo, kde se sázeti mají. Kdo míní sázeti pro svou potřebu, může voliti více druhů. Kdo má v úmyslu ovoce prodávati, ten se má omeziti na 2—3 druhy, ježto spíše najde obchodníka, který, máje ve velkém dodáváti, většinou množství tohož druhu potřebuje. Kdo vysazuje aleje v poli, dobře udělá, když sází v řadě střídavě štěp se švestkou. Nežli jablonoň neb hruška doroste, odumírá již švestka. Tím se také předejde přílišné blízkosti jabloní a hrušní, jež jejich vzrůstu a plodnosti škodí. Střídavé sázení štěpů se švestkami doporučuje se i pro domácí zahradu. Tato slouží obyčejně jen majiteli samotnému; prodá-li se něco, odbude se to v malém dome neb na blízkém trhu. Proto je tu více volnosti pro rozmanitost druhů. Tu se mají voliti druhy tak, aby bylo ovoce pro celé léto, zejména tam, kde jsou děti. Aby se to docílilo, nesmí se zapomenout také na ovoce bobulové, rybíz a srsťky, případně i maliny a pak jahody. Při výběru druhů varuj se každý před koupí novinek, mnohdy dryadnický vychvalovaných. Jen osvědčené druhy uspokojí plně. Které, to řídí se dle poměrů místa. V domácí zahradě, kde se nehledí tak na výnos trávy pod stromy, doporučovali bychom místo švestek mezi štěpy též krsky, a kdo chce pozorovat vývoj stromu a pěstovat při tom ušlechtilou záslavu, také pravidelné jehlany. Krsky mu dají brzo hojnou a krásnou úrodu. Kdo má jen menší, zeleninovou a květinovou zahradku, i ten tam najde místo pro krsek. Při sázce může pěstovati na špa

Hrech, palmetu jabloni a hrušce, neb v Oosty v zahradce může obřezávati vodě rovným věncovím, do stinných koutů na sázení krsky, amorelky stínu, krásné to vše, jež co rok chutné ovoce nese i na severní straně domu Stromky nekupuj nikdy na trhu, ale v dobře vedené škole. Dostaneš stromky zdravé, pravidelně vy- pěstované a ručí se ti za pravost druhu. Na trhu dostaneš brak, kořeny vyschlé, koruny rozlámané — a nevíš, co koupíš.

Pravdou ke ctnosti.

Lidová kázání na všechny neděle a svátky roku církevního.

76 thematických kázání na 365 stranách.

Sepsal Antonín Křížek.

Cena i s připočtením 20% válečné přírůsky K 662. — Objednávky vyřídí

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.**

Církevní věstník.

Děkovné bohoslužby. V neděli dne 24. února b. r. o 9 hodině ranní budou v katedrálním chrámu Páně konány slavné služby Boží na poděkování Pánu Bohu za uzavření míru s Ukrajinou. V diecési budíž konány druhou nebo třetí neděli postní po předchozím ohlášení. Veškeré úřady obvyklým způsobem budíž pozvány.

Kongres. Podstatné zlepšení platů kněžských má se býti nekonečným růžovým snem. Nyní — kdy cena peněz jest tolik skrovná, pořád se ještě jen uvažuje a uvažuje. Kdyby bývaly navržené platy vypláceny duchovenstvu aspoň již před třemi lety, mohli si za ty peníze kněží přece koupiti věci nejpotřebnější. Dojde-li k úpravě teprve nyní, budou přídavky znamenati již jen slabou podporu jako špitálská porce chudiny. A zmaří-li se osnova, bude ovšem ještě hůře. V rozpočtovém výboru samém se pracuje o vládní předložce liknavě. Dne 19. t. m. místo praktického postupu ozval se návrh, aby byly porady přerušeny se zřetelem na demisi ministra kultu a vyučování. Při hlasování konstatováno, že výbor není sehopen usnášení; proto schůze skončena. Ze všeho patrně, jak zodpovědným a vlivným činitelem jest stav duchovní poslední v berní abecedě. Jiným stavům se už přidalo několikrát, ale kněz vzhledem k drahotě živoří hůře než před třiceti lety. Věcné kněžské kritiky vládní předlohy jsou výmluvnými dokumenty, jak málo se zlepšil stav kléru i po přijetí návrhu. A při tom ti, kteří cynicky poukazují, že kněz »jest placen od státu«, starají se pečlivě, aby nebyl štědrou placen ani od národa. Ale zbědovaná situace kněžstva aspoň poučuje zřetelně i široké vrstvy, že bylo velikým podvodem našeptávání demagogů, jak »vátku rozvířili kněží, aby z ní měli prospěch«. Orientální obchodníci a banky poučují o něčem jiném.

Zprávy místní a z kraje.

Sedmá válečná půjčka. U všech peněžních ústavů zdejšího politického okresu upsáno bylo na sedmou válečnou půjčku celkem 21,732.700 K. Z obnosu tohoto upsáno bylo u peněžních ústavů v obvodu soud. okresu: Královéhradeckého 20,582.350 K, Nechanického 1,150.350 K. Úpisů těch účastnilo se na Královéhradecku 3173, na Nechanicku 620 upisovatelů, 475 upisovatelů z města Hradce Králové včetně peněžních ústavů a úpisů městské obce Královéhradecké upsalo 4,734.900 K.

Pro překročení válečných sazísmů byli v měsíci února potrestáni: Pro neoprávněný prodej čerstvého zelí: Jan Piroutek

a Plešinský pokutě 200 K, ev. k 7dennímu vězení, Fr. Dědeňský z Věže k pokutě 50 K, ev. k 2den. vězení. Pro neoprávněné ziskování a ukrývání bramborů: a) v Březě: Růž. Pečenková, Marie Kučerová, Václ. Hoff, Marie Skořepová Jda, Jezbova k pokutě 50 K, ev. k 24hod. vězení, Fr. Štastná, Václ. Václavík, Václ. Stránský, Jan Kudrna k pokutě 100 K, ev. k 2den. vězení, Fr. Voženilek k pokutě 300 K, ev. k 6den. vězení, Jan Kudrna k pokutě 600 K, ev. k 12den. vězení, Bohdan Stráček k pokutě 1000 K, ev. k 20 en. vězení; b) ve Světlé: Jos. Barta, Jos. Krušina k pokutě 100 K, ev. k 2den. vězení, Fr. Skořepová, Anna Petrova k pokutě 200 K, ev. k 4den. vězení, Al. Krušina, Jos. Konít k pokutě 300 K, ev. k 6den. vězení, Jan Břeska k pokutě 400 K, ev. k 6den. vězení.

Dobrotinné odkazy. Zesnulý p. škol. rada profesor F. Antošek Fischer učinil ve své závěti následující odkazy: Ústřední Město školské 500 K, spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové 200 K, podpůrnému fondu c. k. gymnasia v Hradci Králové 200 K, městským chudým Hradce Králové 200 K, spolku na ochranu mládeže v Hradci Králové 100 K, Obecní kuchyni v Hradci Králové 100 K, spolku pro péči epileptiků v Praze 100 K, na vnitřní úpravu nové kapličky na Rožberku 100 K.

Společenská a zájmová družstva jednoty tříd. Města rak. uherského v Hradci Králové konati bude 36. valnou hromadu dne 10. března o 10. hod. dopol., po přepadě o hodi u později, v kanceláři družstva třída 18. pluku č. 543.

Divadlo. K provedení Shakespearovy tragedie Romeo a Julie (středa 19. t. m.) Sediáčkovou společností na naší scéně nemohu, než opakovati, co již jednou jsem zde uvedl, referuje o Goethově Faustovi, sehralem činohrou Východočeského divadla. Takové kusy jsou sice »repertoárními hrami všech světových divadel«, ale také jen na jejich scéně se hodí, vyžadujíce velkého scénického aparátu s moderními technickými vymoženostmi k rychlému měnění scén, aby nebylo potřebí bud délkou kusu nuditi obecenstvo, anebo délati škrty celých scén. Tím vzniká dojem tak zkomolený a kusý, že děj sčvrká se, jako u Romea, v několik milostných a ještě více vražednických výjevů, hodných kina. Samozřejmě představitelé musí býti prvotřídní sily a nikoliv herci tak podřadní, jejichž výkony nemohla vyzvednouti ani výstředná sice, ale trochu pathetická hra »mistra« Matijevice j. h. A protože je pan Matijevič silný, statný muž, sklízal po každé scéně nadšený potlesk hlavně divácké publika, kterému kus a hra ostatních byla věci zcela vedlejší. — C.

Zelinařský kurs uspořádá Hospodářská škola v Kuklenách ve dnech 7. až 21. března, 17. a 18., pak 24. a 25. června 1918. Přednášky provázeny budou demonstracemi a příslušnou praxí. Vzhledem k veliké důležitosti zelinařství a pěstění zeleninových semen jest účast se strany rolnictva nejvíc žádoucí. Přihlášky rolníků, hospodářů, dorostu zemědělského a všech interestů přijímá ředitelství hospodářské školy v Kuklenách, které všechny dotazy obratem zodpoví.

Valná hromada spolku »Státní slopy divky« v Praze-III, Kampa 33, konati se bude tamtéž dne 27. února o 2. hod. dopol. dle § 12. spol. stanov.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy sádky. — Hotové předměty na ukádku se franco saílou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 1. března 1918.

Inzeráty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Cesta k humanitě vede křesťanstvím.

Každý věk měl své bludy a každé století zavádělo člověka od pravého jeho určení, ale 19. století předstihlo v tom ohledu všechny věky předchozí. Veliký ruch vzbudil na př. blud Ariův, neboť mnozí národové byli jím ve století IV. zachvázeni; celou střední Evropu zavedl Luther na zcestí ve věku 16.

Ale všechna tato poblouzení byla pouze částečným odchýlením od zjevené pravdy. Popíráno bylo na př. božství Ježíše Krista, zavržováno bylo 5 svátostí, ale uznávána byla dosud potřeba náboženství a mravní zodpovědnost člověka. Katoličtí křesťané stáli se bludaři, rozkolníky, ale stáli přece křesťany a lidmi.

Století 19 však nenapadlo pouze jednotlivých článků víry, nýbrž zavrhl náboženství a lidskost vůbec. Hrozný blud, zvaný materialismus čili hmotářství, popřel jsoucnost duchových bytostí, tedy jak jsoucnost Boha tak i nesmrtelné lidské duše a prohlásil člověka za čistou hmotu beze vši mravní zodpovědnosti.

Druhdy páčány byly též zločiny, ale zločinů těch nikdo neschvaloval a nikdo jich také za přirozenou nutnost neprohlášoval, jako to učinil právě 19. věk. Dříve usilováno o zeslabení a zotročení církve, dnes však běží vůbec o lidskou společnost, neboť jsou zvráceny ony nepostradatelné pilíře, bez nichž se neobejde ani pohanská společnost.

Hlásá-li se vědecky, že není věčného Soudce, nýbrž že jen nevědomá příroda vládne, učí-li se, že není duše smrtelná, nýbrž jenom hmota, věří-li se, že není pravdy Bohem zjevené, nýbrž jenom pravda čidly poznatelná, nečiní-li se rozdílu mezi hříchem a ctností a pokládá-li se každý lidský čin za stejně nutný projev tělesného ústrojí lidského: pak společnost lidská ztratila pevnou půdu pod nohama a nemůže déle trvati.

To, co se ještě udržuje na nějaké zemske oblasti pod bičem paragrafů a ve stínu četnických bajonetů, není již společností lidskou, nýbrž s hlukem četných jedinců, vyhledávajících životní podmínky za každou cenu i za škody druhých. Soužití ve spořádané společnosti jest jenom tehdy možno, jestliže každý jednotlivec plní své povinnosti, šetří práv druhého a když plně cítí, že za své skutky zasluhuje spravedlivou odplatu. Nevěříme-li ve věčného Boha a v nesmrtelnou duši, jest spravedlivá odplata vůbec nemožná, konání dobra

jeví se býti nevýnosno a život společenský stává se nevlídnou pustinou, kde za každým krokem může mne skoliti chytřejší a silnější souduh.

Z rozkladu společnosti lidské teprv patrno, jakého zločinu na lidstvu dopustili se ti, kteří podkopávají náboženskou víru, zničili základ mravnosti, vyhladili pojem práva, odstranili každou autoritu a tvora Božho — člověka — strhnuvše se stolce kulturního poslání, zavlékli na mříník mezi obmezenou němou tvář. A tak král tvorstva, člověk, o jehož duševní rozvoj pečovaly všechny předchozí věky, zbaven byl věkem devatenáctým roucha křesťanství a údelu lidskosti. Byl v pravém smyslu slova odkřesťaněn a odčlo věčen, stav se vydědencem všech lidských práv.

Za hříchy století 19. odpykaly hrozné děti století 20. ve strašlivé řezi národů. Co nám zbývá? Máme slepě pokračovati v osudných zločinech proti lidskosti? Odpověď výstižnou dává závěr zajímavé knihy Bahrovy „Vernunft und Wissenschaft“: „Válka ubila veškeré city lidskosti. Musíme se státí opět křesťany, abychom mohli státí se lidmi. Cesta k humanitě vede křesťanstvím.“

Bolševici.

Nebylo potřebí proroka zvláště důmyslného k předpovědi, v jakých soutěskách se radikálové ruští brzy ocitnou. Vždyť žádná veliká revoluce nebyla vedena tak bezhlavě a s použitím tak nasmýslého násilí jako nyní v Rusku.

V době, kdy vojska centrálních mocností stála v pořádku připravena k další ofenzivě, bolševici uvnitř říše si počínali proti vlastní krvi tak, jako by byli ztratili poslední jiskru národního citění. Když byly volby do ústavodárného shromáždění, bolševici znásilňovali voliče bezohledně. Přes to však vypožirovali, že mezi zvolenými zástupci nenabudou většiny. Proto konstituantu násilně rozeznali. Zástupcové menšiny ruského lidu pak prolévají s rostoucím fanatismem krev, snažíce se katanstvím umlčet hlas většiny. Jakoby měli plnou jistotu, že stačí na dvě fronty: proti ruské opozici i proti Němcům.

Z fronty protiněmecké vojny posílali domů, ale posilovali červenou gardu proti krajanům. A jestliže negramotným gardistům platili až 40 rublů denně, pak znali dobře „ideály“ těchto „obránců revoluce“. Věděli, že gardistům jde výhradně o kořistění a pak o slepou mstu na vlastní krvi. Bylo to vlastně podplácení jedné

části ruského lidu proti většině, a to z peněz vydíraných od Rusů všech.

Bolševici s počátku byli chváleni, jak se starají o prostý lid, jak rozdávají neumdlévající rukou. Ale tahle ctnost byla velice laciná. Předně rozdávali z cizího a pak — hlavně nejoddanějším svým agitátorům. Vždyť i úřady velice zodpovědně svěřovali lidem, kteří sotva uměli psátí anebo mladíkům zcela nezkušeným. Jestliže tu a tam se ozval obdiv nad bolševickým rázným postupem, nad jejich silou, najednou se dovídáme, že pyšní diktátoři se spoléhali na vydatnou pomoc zahraniční, že čekali notné dodávky rozkladného jedu z Hší cizích. Vybízeli k revoluci v jiných státech, propouštěli ty zajatce, kteří slíbili, že v armádách jiných budou šířiti revoluční idey. A ve své naivnosti si mysleli, že demokraté v jiných státech s hlubokou poklonou budou přijímati poučení ruských třešidel a že docela přijmou bez debaty i jejich diktát. Daleko osvícenější demokraté západoevropští za celé století neprovedli a provést nemohli ani desetinu bolševického programu přes časté, důkladně uvážené pokusy. Ale sverepí červení gardisté se pokoušeli svými bajonetami obroditi obrovské Rusko v několika měsících. A čím nebezpečnější na frontě bylo větší, tím úporněji řádil bolševismus proti vlastním krajanům. Trockij si počínal s mladičkými komandanty tak, jako by měl stem pečeti stvrzeno, že německá fronta se nehne ku předu — a že rozhodně ujařní protestující většinu ruskou. Docela zapomněl v žaru bratrovražedného boje dojednatí s Německem mír.

Tolik mohlo přece napadnouti pány sovětů, že občané barbarsky utiskovaní budou hledati k záchraně svého jmění a života pomoc i za hranicemi — již proto, aby v Rusku zavládla aspoň částečná jistota občanského práva.

Leninovicům mělo býti velice výstražným mementem, že demokraté v jiných zemích za války krok za krokem slevovali ze svých revolučních ideí. Při tom sluší vykáhati do příslušných mezí tuctovou a nevěcnou omluvu, která říká, že jsou při počátcích revoluce zcela přirozeny horečné přemety a fanatické a davové omyly. Předně revolucionáři moderní se chlubí vysokou rozumovou vyspělostí a nejlepšíším chápáním dosažitelného. Mají v historii učitelku velikých revolucí jiných. Tolik poctivosti také mají míti, aby nevycházeli se skrovnou menšinou na lap proti obrovské většině. Celý velice komplikovaný účel revoluce má býti předně podrobně promyšlen. Zločinem však jest napřed páchat krvavou záplavu a potom teprve svolávati zástupce lidu, aby se uradili, k čemu to všechno.

Byla revoluce v Americe, v Řecku, v antickém Římě; protože revolucionáři zcela dobře znali její dosažitelný cíl, dočkali se úspěchů, aniž se mezi sebou hromadně vraždili.

Nyní Trockij začal si hráti na udivného, proč německá vojska táhla ku předu, čímž zároveň mafen bolševismus v krajinách nově obsazených. Jakoby nepřátelské vojsko, vydržované miliardami a prolévající tak dlouho krev, po fysickém vítězství a před sjednáním míru mělo jednoduše s hlubokou úklonou před anarchistou ustoupiti. A tohle žádal Trockij právě od Němců, jichž přání a cíle přece

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské na podmínkách nejvýhodnějších. —
Bekost směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Šrovní listy poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.
Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.878.

mohl v době těžké hroby, ať už v
i chlapec.

Bolševici chtěli se zaplýsnouti ruše-
ním trestu smrti. Tedy zločinec studem
usvědčený neměl býti popraven, ale —
za to beze všeho řádného soudu tíž hu-
manitáři vraždili tisíce dobrých krajanů
pro jejich odchýlné idey v domácí válce.
A čím nebezpečnější na frontě bylo ná-
padnější, tím více stříkaly krvavé pění
z úst bolševických pohlavářů, prikazuji-
cích vraždění opozitních napořád.

Bolševická škola strojnými puškami
pěchovala do občanů nové přesvědčení;
nejmodernější uvědomění a přerod hodnot
duševních hleděla provéstí mocí fysickou.
Při tom zapomněla, že se má učití mnoho
a mnoho sama. Proto konce nemohly býti
jiné než zhroucení. Vzbuzuje-li něco při
čtyřicetirublových světloňších podiv, pak
jest to jen ta okolnost, že se udržela je-
jich vláda tak dlouho.

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3³/₄ %
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

Politický přehled.

Mezi Spojenými Státy a Norskem byla
uzavřena rozsáhlá smlouva hospodářská,
na které jsou účastněny také Velká Bri-
tanie a druzí spojenci. — Orgán němec-
kancléře odmítá tvrzení polské, že roz-
hodnutí o chelmské otázce stalo se za
vedení Němců — naopak zástupci ra-
kouští měli prý v tom dělení hlavní slo-
vo. — Rozpočtový výbor posl. sněmovny
rozešel se 25. února večer po dvoudenním
rokování o zatímním rozpočtu, aniž se
konalo nějaké hlasování. — Minist. před-
seda dr. Seidler i 26. února vyjednával se
stranami. Krise trvá však dále, ba zhor-
šuje se. — Za přerušení schůze posl. sně-
movny konala se 26. února porada před-
sedů klubů, na níž bylo usneseno, aby
byly prozatímní rozpočet i šestimiliardo-
vá půjčka s jednacího pořadu odstaveny,
aby bylo získáno času pro vyjednávání
vlády s parlamentem. — V ministerské
radě dne 25. února v noci bylo usnese-
no, že vláda trvá na stanovisku, že veš-
kerý zatímní rozpočet musí býti sněmov-
nami přijat i s šestimiliardovou půjč-
kou. — Ministr zeměbrany šl. Czapp
v branném výboru odvolal svůj pro-
jev o českých vojácích. — Německo
vyhlašuje Rusku nové mírové podmínky.
Livonsko a Estonsko budou prý obsaze-
ny německou policií, až zemská zařízení
zaručí bezpečnost. Rusko uzavře ihned
mír s Ukrajinou, vyklidí Ukrajinu a Fin-
sko od vojska a červené gardy, zajistí
odevzdání východoanatolských provincií
Turecku atd. Německo a Rakousko určí
příští osud území v dohodě s obyvatel-
stvem. Podmínky ty musí prý býti při-
jaty ve 48 hodinách. — Německý kancléř
ve schůzi říšského sněmu 25. února ne-
přímou vyzval k mírové konferenci zod-
povědných zástupců válčících států. Kan-
cléř dokonce prohlásil, že všeobecný mír
může býti projednáván na základech vyt-
čených ve čtyřech bodech Wilsonovy řeči
z 11. února. — V panské sněmovně při-
jata pilnost návrhu z levice, aby se mi-
nistru zahranič. záležitostí hr. Czerninovi
projevila plná důvěra a zároveň aby se
projevilo, že monarchie naše, uznávající
věrnost německé říši ve válce, trvá na
spolku s Německem. Při hlasování o pi-
losti zůstali sedět všichni Čechové a Po-
láci. Býv. předseda Kola polského dr. Bi-
linski vytkl hr. Czerninovi, že se choval
k Polákům obojetně a že je klamal. —
Bar. Götz vzdal se předsednictví Kola
polského. — Zástupcové Českého svazu
posl. Staněk a Tusar byli povoláni 26.
února do Badenu k císařské audienci,

kteří tržili od 5. do 6. března. —
Seidlerova vláda vypracovala již pro-
gram ústavy národních zemí. — Úřad po-
výřky lidu jako samostatný odbor me-
nisterský zrušen a přičleněn k předsed-
nictvu ministerské rady. Předsedtem vy-
živovacího úřadu jmenován pak náměstek
ředitel pro administrativní službu stát-
ních drah dr. L. Paul. — Německý tisk
varuje před postupem německého vojska
v Rusku. — V Brestu Litovském počalo
nové vyjednávání o mír s Ruskem.

Pravdou ke ctnosti.

Lidová kázání na všechny neděle a svátky
roku církevního.

76 thematických kázání na 366 stranách.

Sepsal Antonín Kačka.

Cena i s připočtením 20%, válečné přírůžky
K 3.52. — Objednavky vyřídí

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.**

Kulturní jiskry.

**Boj proti přírodě v Rusku po 336 le-
tech skenten.** Úzkoprsý schizmatismus rus-
ký vedl po staletí tvrdohlavý odpor proti
opravě kalendáře, zavedené Řehořem XIII.
r. 1582, a řídil se stále kalendářem julián-
ským, jak jej upravil r. 46 před Kr. Caius
Julius Caesar v Římě. Tímto nesmyslným
bojem proti rozumu a přírodě z nenávisťi
proti papeži zůstal kalendář ruský proti
celému světu ostatnímu o celých 13 dní
pozadu, až posléze bolševická vláda letos
v únoru učinila této vědecké ostudě konec
zavedením gregoriánského kalendáře. Zdá
se téměř neuvěřitelné, že rozkolnictví
mohlo tak dlouho vzpírati se vědecké
pravdě a je to tragické, že teprv anarchis-
mus mohl provést v ruské říši žádoucí
tuto reformu. Kdyby něco takového vysky-
tovalo se v církvi katolické, neměl by po-
směch inteligence ani mezi. Schizmatikům
promíjí se zřejmý spor s rozumem, ale
církvi katolické se zapomínají zásluhy o
skutečný vědecký pokrok a tropí se boho-
pustý povyk, když církev katolická nepři-
jímá za věrojatnou pravdu nedokázané
ještě vědecké domněnky.

Je zajímavé, že i velebený protestan-
tismus, jenž prý osvobodil ducha lidského
od římské pověry, vedl zavilý odpor proti
opravenému kalendáři gregoriánskému po
celá staletí. Tak v Anglii byl zaveden o-
pravený kalendář teprv r. 1752 nařízením
parlamentu za veliké nevole celého národa,
který prohlašoval, že „chce raději vésti
válku s nebem, nežli by žil v míru s pa-
pežem“ (Draper). V Německu byl kalen-
dář gregoriánský úplně zaveden teprv r.
1774, tedy za 192 léta po provedené opra-
vě! A to ještě vzpírali se proti reformě
kalendáře protestantští theologové v Tübin-
gách a prohlašovali, že nechtějí mítí žád-
ného spojení s Antikristem a ďáblem, že
jim chyba v kalendáři nic nevádí atd. Po
léta udržoval se zabedněný odpor proti
vědecké pravdě i v kruzích vzdělanců z
důvodu, že ji dal prohlásiti římský papež,
takže sám Voltaire sarkasticky charakte-
roval tuto úzkoprsost míněním, že by snad
snáz přijali odpůrci kalendáře od Velikého
Turka, nežli od papeže. (Dr. Zahm, věda a
učenost katoličtí.)

Opravený gregoriánský kalendář vysta-
díl nám na 3200 let a teprv tehdy vzroste
zase chyba o 1 den.

Soc. demokraté a bolševici. Mnoho se
psalo před válkou v soc.-dem. listech o
veliké sociální revoluci, kterou prý pro-
vede k obrození lidstva žačtvo Marxovo
a Beblovo. Ovšem k světové revoluci bylo
by zapotřebí nejhouževnatější solidarity
Internacionály ve všech zemích. Jestliže
se však začala Internacionála drobiti dle
zájmů jednotlivých států již v prvním roce
války, bylo hned patrné, jak neupřímná,
čistě agitacní byla hesla předválečná. Roz-

hodili bojů. Na ná-
mluvy bolševiků odpovídali zcela zřetelně
a rázně pápež soc. demokraté němečtí,
ježt slovo v Internacionále znamená nej-
více. V berlínské Internacionále deník
„Vorwärts“ Friedrich Stampfer se, stekl
bolševiků a revoluce vůbec; rozhodně od-
mítl žalobu, že by chtěl německý proletariát
přijímati stávký, které by směřovaly
všude k udzbrojení země. Sam místo-
kancléř německý Payer pochválil odborové
organizace německé a soc.-dem. stranu
vůbec za to, že odmítly účast na gene-
rální stávce.

V Rakousku klub německých soc. de-
mokratů se usnesl hlasovati pro první pa-
ragraf zákona o prozatímním rozpočtu.
Jestliže se však rozhodli k odporu proti
druhému a třetímu paragrafu téhož zákona
(proti výdajům na válku), neměl jejich
protest praktické ceny. Vždyť se vědělo,
že Seidler hledí dva ony paragrafy od-
deliti, odložiti a projednati zvlášť. Sociální
demokraté své loyální stanovisko odůvod-
nili tím, že nechtějí ničiti parlament. Němci
prý jsou nuceni žádati jako národ svoje
sjednocení a národní sebeurčení v rámci
státu. Prohlášení na oko pěkné plní poso-
rovatele úžasem, protože soc. demokraté
v praxi se spojují s těmi Němci, kteří za
žádnou cenu nechtějí upustiti od nadvlády
nad národy jinými. Kdo jen v Cislaťantě
ohrožuje spravedlivé sebeurčení národa
německého, že soc. demokraté spěchají
Všeněmcům na pomoc? Adlerova strana
místo revolučních záchvatů v době gene-
rální zkoušky zachraňuje stát a imperialis-
mus, což jest zřejmým odmítnutím Mar-
xovy zásady. Utužuje panství jednoho ná-
rodního kmene nad kmeny jinými, k če-
muž se spojuje s měšťáky. Tudiž na roz-
hořčený skřek Trockého odpovídali soc.
demokraté němečtí v Rakousku ještě o-
chotnější podporou vlády. A tak praktic-
kým obratem zřekli se dlouholetých ná-
dějí převratných zásadně; změnili tak svůj
program. Tak se ukázalo, že Internacionála
není schopna právo sebeurčení národností
řešiti souborně a důsledně. Dala se pědin-
kou vyšlápanou od nacionalistů. Sam „Pra-
ger Tagblatt“ dne 24. t. m. vzpomíná, jak
vůdcové soc. demokracie německé byli již
dříve rádeci ministrů, jak znali dobře tajné,
nenápadné vchody do vládních paláců.
Nedávná stávka byla velmi zdvořilá, shod-
bila ihned po vládních slibech. — Tedy
čím více třátil bolševismus, tím spokoje-
něji se ohlíželi i rakouští soc. demokraté
u vládního krbu.

Odmítáme takové prostřednictví. Křesť.
soc. poslanci němečtí v rozpočtovém vý-
boru navrhovali své prostřednictví mezi
politickými protivami slovanskými a ně-
meckými. Dle všeho patrné, že by takové
intervence potřebovali sami pro sebe. Jinak
si nelze vysvětliti náhlou jejich vřidnost.
Návrh jejich však byl zamítnut od Slovanů
hned na místě; vždyť pánové nechtěli uči-
niti české deklarace východiskem k smlou-
vání.

Stoupencům „Reichspostu“ pravíme se
své strany zároveň, že již duch křesťan-
ské spravedlnosti nás nutí k odmítnutí
takových prostředků. Lidé, kteří klekají
před modlou nacionalistického šovinismu
a z náboženství činí jen příkrasu modly
této, nestanou se prostředníky bezeletnými.
Kristus poručil, aby se evangelium kázalo
všem národům. Ale právě teď za války
učinila vídeňská radnice útok na české
bohoslužby, kterých sama neplatí, třebaže
jest ve Vídni Čechů více než v samé Pra-
ze. To jest nejmarkantnější svědectví, jak
křesť. sociálové se snaží utvrzovati ducha
katolického a mírniti národní protivy. Za
svůj obrovský rozvoj zajisté Vídeň děkuje
zvláště Čechům. A necht si pánové
vzpomenouti, že v Praze bylo zřízeno dříve
arcibiskupství než ve Vídni pouhé biskup-
ství. Dávni předkové nynějších Vídeňanů
přijímali za své duchovní hodnostáře o-
chotně české inteligenty. Vždyť v XVI.
století se tam stal Antonín Prus z Mohel-
nice doseda biskupem. A tehdy přece ne-
byla Vídeň z Čechů tak, nátku jako dnes.

Ne nyní v katolickém rozvoji. Na Vídeň tak daleko, že netoliko diktuje, kdo smí být v zemích českých duchovním hodnostářem, nýbrž docela zakazuje ve Vídni české kázání k rodilým Čechům; zabíráje vyučování českých dětí náboženství v jazyku mateřském. Taci reformátorie odporují zcela bezohledně samému evangeliu, které dří: »Kteříkoli jste v Kristu pokřtěni, Krista jste oblekli. Není Žid ani pohan, není služebník ani svobodný, ... neboť všichni vy jedno jste v Kristu Je-
žíši.« (Gal. 3, 27-28.)

Tedy čeští katolíci jdou a půjdou ve spravedlivých požadavcích jazykových se svým národem, protože jest jen v duchu katolických zásad volnost národního sebeurčení. At se k nám zachová celek národa na naší kooperaci jakkoli, svého svědomí neobtěžíme mafením věci spravedlivé. To nechť křesťanská sociálně vídění dobře si zapamatují, že české katolíky na jejich lep ani kouzelná píšťalka nevláká.

Tajné pláni protikatolických aliancí probleskuje patrně v překvapujících ob-
jevech, jak jsou katolické kruhy národně nepolehlivé. Jistí lidé snaží se úsilně bu-
dit náladu proti českým katolíkům a při-
tom chytře spekulují: Jestliže nepoctivé
obvinění a podezřívání bude usvědčeno ze-
lži, aspoň se katolíci našimi útoky po-
dráždí tak, že vyptáhnou z národního sou-
ručenství. A to my právě chceme, protože
užblesky k národním klatbám dávno má-
me připraveny. — Že by čeští katolíci,
kteří v zájmu národa již tolik snášeli,
měli mít také trochu národní podpory, to
aminěným spekulantům ovšem ani na
mysl nevstoupí; ti jen vyhrožují a stávají
se docela jasnovidci. »Právo Venkova«
aspoň praví, že v kněžských seminářích
jsou zavedena »přísná opatření za tím ú-
čelem, aby nastávající kněžstvo české bylo
odeřízeno svému národu«. Prý se hledí »u-
biti u bohoslovců poslední špetka národ-
ního citění«. — Kdo a jaká »přísná opa-
tření« učinil, jasnovidce hospodárně zaml-
čuje. A jak by se mohla vůbec s úspěchem
mrzačiti v seminářích česká duše uloupe-
ním »poslední špetky vlastenectví«, také
augur nedokládá. Bezpochyby ani neví, že
by taková téměř nemožná přeměna byla
v přímém rozporu s naukou křesťanskou.
»Právo Lidu«, které jindy vytýká agrární
žurnalistice úmyslnou a odvážnou proha-
nost, věří tentokrát oné kachně ochotně,
ačkoli již její forma prozrazuje fantasií
přilíší smělou. Tendence jest tu patrná. A
tu máme právo utvořiti si správný názor
o tom, zdali k budování českého svorného
státu náleží otravnými poznámkami buditi
antipathii k theologům, kteří se připravují
v pohnutých chvílích na důležitý a obtí-
ný úřad netoliko v církvi, ale i v národě.
Patentování vlastenci by jim osvědčili u-
přímný zájem lépe, kdyby jim u nechá-
pavé vlády vymohli lepší seminární bu-
dovy.

Uvěrni ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a
poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitost.

Ve Francii po usvědčení Bola paši z
velezrady byli povoláni k výslechu i dva
ministrští předsedové Painlevé a Briand.
Materiál sebraný proti Bolovi byl utajen,
nedostal se do rukou vyšetřujícího soudce
Bouchardona. Teprve na opětovné vy-
zvání byl dán materiál k dispozici. Ale
přes to ležely listiny v ministerstvu vo-
jenství 5 měsíců, než je mohl Bouchar-
don prohlédnouti. Vláda Painlevého dlou-
ho váhala vyžádati si telegraficky zprávy
od washingtonské vlády. Takový byl po-
řádek v republice v době pohnuté
válečné. — Devádesátiletý člen italského
senátu a bývalý universitní profesor Ro-
bert Ardigo na smrtelném loži smířil se

s církví. Býval v Mantově kanovníkem a
r. 1869 odpadl. Zednáři ho velebili jako
předního zástupce pozitivismu. Nyní kmet
jejich radost zhatil, protože svědomí bylo
mocnější než sofistické fráze atheistické.
— V »Opav. Věstníku« napsal Jar. Prav-
da poctivě: »Světový názor sokolský a
katolický jsou odděleny sráznou, nepře-
klenutelnou propastí. Je to přirozeno a
proto se též nelze diviti, že proti »Soko-
lu« se utvořili s katolické strany »Orli«.
Jsme ovšem proti tomu a nijak s tím ne-
sbuhalasme, z národa je však vyloučit ne-
můžeme a nesmíme.« Tedy jest patrné,
že nepomohou proti »Orlům« nepoctivé
fráze o klerikalismu. Jsou tu dva zcela roz-
dílné světové názory. Mělo by se však
zrovna tak otevřeně přiznati stanovisko
»Sokola« k stěžejným zásadám Husovým.
I tu jest propast nepřeklenutelná. Jde
hlavně o to, odkud volnomyšlenkáři be-
rou smělost k vylučování z národa kato-
líků, kteří se drží přesvědčení dávných a
charakterních českých předkův. — Fran-
couzský novinář Guilbaux šířil ve Švý-
cařích protiválečnou propagandu. Nyní
jest ve vyšetřování pro dorozumívání s
nepřítelem. — V Přemyslu za obrovského
shromáždění mluvili dne 17. února bisku-
pové Pelczar a Fischer proti odpučení
Chelmčizny a Podlesí od Polska. Promlu-
vy vyšly v polském tisku bez překážky,
ale v »Čechu« byl stručný jejich obsah
zabaven. — Kníže-biskup dr. Ant. B. Jeg-
lič, kterého stíhal český tisk radikální
posměchem a pohanou, byl jmenován
čestným měšťanem města Lublaně. —
Městská rada královédvorská věnovala
600 K na podporu nového zkoumání Ru-
kopisu Královédvorského. — Dlouhý čas
obětavě pečoval v Brémách o katolické
vystěhovalce český kněz Fr. Prachař. Na
jeho přičinění vystavěn pro ně kostel sv.
Rafaela. Nyní za války stará se horlivě o
Čechy a Poláky v Brémách pobývající,
navštěvuje je, posluhuje jim sv. svátostmi
atd. Loni umožnil 220 českým dětem
brémským letní pobyt na venkově v o-
sadě Gesmoldu. I jinak budí jeho práce
pro české duše zasloužený obdiv. — Proč
jest uherské krmivo u nás úžasně drahé,
vysvětluje dopisovatel »Práva L.« dne
21. února. Taxa na povolení vývozu z
Uher jest obrovská. Někdy činí i při lev-
ném zboží za vagon až 20.000 K; při tom
často jest nutno různým osobám podstr-
kávati další tisíce, aby se vývoz dovolil.
Proto leckdy věc, která v Uhrách stojí
korunu, u nás se platí 10 korunami. Div-
ná to obětavost národa vládnoucího v ča-
se pohnutém pro společnou věc říšskou.
— 27. ledna »Reichspost« přinesl zprávu
z Mármaros Szigetü o svatbě domácí ra-
bínovy dcery se synem rabína polského.
Slavnost trvala 8 dní; účastnilo se jí
všecko židovstvo z místa a mnoho židů
z okolí. Jediný žid daroval k té svatbě
200 hus, 8 volů, vagon mouky a vagon
vína. Bylo těžko pro jiné lidi sehnati po-
voz, protože všechny byly pronajaty vá-
lečnými výdělkáři. Pro návštěvníky sva-
ty byly docela na dráze rezervovány va-
gony, jichž jest jindy nedostatek. Z toho
také patrné, kteří lidé v Uhrách mají
nejvíce peněz a vlivu. Jest pak div, že
skuteční Maďaři se konečně hlásí k slovu
pevnější katolickou organizaci? — »Vor-
wärts« praví, že masa dělnických tříd v
Německu jest bolševismu vzdálena; nej-
větším nepřítelem bolševiků jest jejich
omyl. — Posl. Šamalík v říšské radě po-
dal návrh, aby zahálčiví a veliké podpo-
ry beroucí židovští uprchlíci byli konečně
z Moravy dopraveni do Haliče. Mnoho z
nich se totiž zařizuje na trvalý pobyt a
provádí nekalé obchody. — V Tarnopoli
shromáždilo se 20.000 vojáků, vrátivších
se ze zajetí ruského. V Ukrajině jest asi
60.000 rakouských zajatců, kteří budou
vyměněni asi ve 4 měsících. — Vyživo-
vací rada začala se zabývati pověstnou
ústřednou »Geose«, o které přiznává sama
»Neue Freie Presse«, že se neosvědčila; a
rozhodovali v ní přece židé! Jakkoli se
pěstovalo loni zeleniny daleko více než
léta předcházející, jakkoli úroda ovoce byla

nádherná, nastala právě u nás o ty věci
nouze nejvyšší. Jakmile se začal o nás
»starati« kapitalistický syndikát. Raději
se nechala dlouhá řada vagonů ovoce
zkaziti, než aby se dopřálo českému drob-
nému lidu laciné jablíčko. Zvláště švestky
zmizely nám před očima jako divem, ač-
koli jejich doprava jinam jest tolik chou-
lostivá. »Geose« pečovala o nás tak, že
nyní čeští lidé ovoce u nás vypěstované
kupují ve Vídni levněji než doma.

Výborová schůze

Tiskového družstva

pod ochrannou sv. Jana Nepomuckého
v Hradci Králové

Koná se ve čtvrtek 7. března 1918.

o 2. hodině odpolední

v diecézním spolkovém domě »Adalbertinum«
třída 18. pět. pluku, č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
jedenatel.

Dr. Frant. Šule,
předseda.

Pozvání

k řádné valné hromadě

Jubilej. vzájemně dobročin. živ-
nostenského spolku »Charitas«
se sídlem v Hradci Králové,

která se koná v pondělí dne 1. dubna
1918 o půl 2. hod. odpo. v malém
sále Adalbertina v Hradci Králové.

Pořad:

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé valné schůze.
3. Zprávy jednatele, pokladníka a revizorů.
4. Volby 8 členů výboru, 3 náhradníků, 3
revizorů účtů a 9 členů rozhodčího soudu.
5. Stanovení výše zápisného, členského a ro-
čního příspěvku. Výše úmrtní podpory pro
příteli rok.
6. Volné návrhy, které musí býti 8 dní pře-
dem výboru písemně podány.

V Hradci Král., dne 15. února 1918.

ThDr. Fr. Reyl,
starosta.

Zprávy místní a z kraje.

Mimořádní schůze okresního zastupitelstva konati se bude dne 2. března o
půl 12. hod. dopoledne. Na programu m. j.:
Žádost obce Hradce Králové o povolení
zálohového úvěru 100 000 K k účelům
městské aprovisace. Žádost obce Hradce
Králové o schválení usnesení stran usa-
vření zápůjčky 200.000 K k upsatí VII.
rak. válečné půjčky.

Opatření proti zpatlosti mládeže. C. k.
okresní hejtmanství upozorňuje na místo-
držitelské nařízení, vyhlášené v zemském
zákoníku pro království České se dne
28. ledna 1918, kterým se částečně mění
nařízení ze dne 4. dubna 1917, č. 81 z. z.
s tímto podotknutím: Doplňuje § 24. před-
pisů pro trafikanty, nařídilo c. k. minister-
stvo finanční toto: Prodávati tabákové vý-
robky všelikého druhu dětem a mladistvým
osobám jest zakázáno. Mladistvími osoba-
mi dle tohoto výnosu rozumějí se osoby
obojího pohlaví, které ještě nedokonalý
16 roků. Přestupky tohoto nařízení budíž
trestány dle §§ 52. a 53. pf. pro tr. pokud
se týče § 47. pf. pro pf. sp.

Vykonávání dohledu k zábránám. Úřední
list upozorňuje: V zájmu veřejnosti, ochotně
podporující veškeré podniky sledující úče-
ly pomocné válečné práce, jest přísná kon-
trole způsobu hospodářství pořadatelstva,
pokud se týče vybraných peněz, nůžek.
Z příčin těchto ukládá se obecním úřadům,
aby veškeré zábravy v tomto ohledu podro-
bovaly kontrole, prozkoumavše nejen účty
výloh pořadatelstvu vzniklých, nýbrž i pře-
svědčivě se, že čistě výnosy označeným
účelům také byly skutečně odvedeny.

Správnost bilance záležitosti z obecního úřadu potvrditi. V obcích venkovských nešlo by obtíž, kdyby vstupné přímo pod dohledem zástupce obce pořadatelů se přijímalo. Konečně výsledně se upozorňuje na záležitost přítomnosti školních dětí při veřejných zábavách ve veřejných místnostech.

Potravinový svaz válečného průmyslu východočeského, zaps. spol. s obm. ručením v Hradci Králové konal 21. února ustavu její valnou hromadu v zasedací síni okresního výboru královéhradeckého za velmi četné účasti jak průmyslníků tak zástupců dělnických konsumních spolků z celého českého východu. Po přečtení stanov usneseno jednomyslně potravinový svaz válečného průmyslu východočeského v Hradci Králové založiti, a všichni přítomní prohlásili bez výjimky, že k svazu přistupují. Do představenstva byli zvoleni: Za odbornou organizaci zaměstnavatelskou tajemník Dr. Viškovský, za dělnickou Václ. Kořáb; dále za podnikatele: řed. K. Rovný a cís. r. R. Arnold, za konsumní družstva J. Kotek a R. Velda (Pardubice). Za delegáty do pražské dozorní rady zvoleni pp. kom. r. Bedř. ryt. Šlechta a Jos. Hlaváček (Holice). Na odpoledne konaných ustavujících schůzích představenstva a dozorní rady zvolen ředitelem nového potravinového svazu tajemník Ústředny Dr. Viškovský, předsedou dozorní rady pak řed. Vítězslav Glaser z Holce.

Správkárna obuvi, zřízená Okres. oděvnou královéhradeckou v Živnostenském domě, má sloužiti pouze nejméně majetným vrstvám obyvatelstva. Osoby, chtějící si opatřiti levnou správkou obuvi v této správárně, nechtějí si vyžádati poukázku v Okresní oděvně (v kanceláři Ústředny v domě p. Dra. Tvrzského). Poukázka bude vydána pouze těm, kdo se vykážou vysvědčením nemajetnosti, vyživovacím záznamem nebo potvrzením svého obecního úřadu, že správy obuvi nezbytně potřebují.

Dary a příspěvky místnímu spolku pro potírání tuberkulózy věnovali p. t.: Jan Kalous, zástupce firmy J. Frank synové Pardubice, v Hradci Králové 400 K, sbor dobrovolných hasičů v Radkovicích 200 K, spolek div. ochotníků v Nepesicích 175 K, mládež a dívky v Bukovině 50 K, uhládina v Plotiškách 150 K (co čistý věšák ze zábavních večírků). Záložní Úvěrní Ústav věnoval ještě dodatečně 50 K. Za šlechtěné dary ty děkuje výbor p. t. dárcům co nejvřeleji a zapisuje je jako zakládající členy lidumilného spolku.

Jmenování. Pp. a. k. berní správoce Dr. Sternwald a Josef Dušek jmenování a. k. vrovními berními správoči. Pan a. k. řin. koncipista JUDr. Alois Bajer jmenován a. k. finančním komisařem.

Úmrtí. Dne 28. února zemřel, zaopatřen jím sv. svátostmi, ctihodný a zbožný stařec p. Fr. Gyurkovics, otec zdejšího dp. katechety. Pohřeb v neděli o 2 hod. odp. z domu smutku č. 299 v Pospíšilově třídě na hřbitov Pouchovský. Zázrační má sv. bude obětována 4. t. m. o 10. hod. v katedrále. Odpočívaj v pokoji!

Přednáška. Míst. průmyslové museum v Hradci Králové uspořádá v sobotu dne 2. března o 7 hodině večerní přednášku stavitele domu sv. Víta architekta Kamila Hilberta z Prahy: O domu svatovítském od X. století na dnešní dobu. Dodatkem přidá pan architekt i zajímavé zprávy o nálezu hrobu sv. Václava z r. 1848. Přednáška provázena bude asi 120 světelnými obrazy.

Písnový koncert za účasti jiných uměleckých sil uspořádá ve prospěch Českého srdce dne 6. března koncertní pěvkyně pl. Mina Lavanova v Klieperově divadle. Umělkyně, která poprvé vystupuje na zdejší scéně, došla si vřelého uznání odborných kritiků i cizozemských. Proto sluší chystané vystoupení v městě našem vítati. Doufáme, že i vzhledem k dobročinnému národnímu účelu hojnost obecen-

stva se dostaví. Začátek koncertu o půl 8. hod. večer.

Přednáška. Spolek paní a dívek sbl. Anežky České pořádá přednášku v neděli 3. března o 5. hod. odp. v malém sále »Adalbertina«. Přednášet bude p. kanovník Dr. Fr. Rojl o předmětu »Cestování po Krkonoších v minulosti a v době přítomné«.

Divadlo. V sobotu dne 9. a v neděli dne 10. března sehraje jednota divadelních ochotníků Kliepera v Hradci Králové L. Stroupežnického drama »Václ. v Hrobčický z Hrobčice« ve prospěch sanatoria pro tuberkulosní. Předprodej u p. J. Ružičky. Lístky jsou dány dnem 1. března do prodeje a záznamy se nepřijímají.

Konkura. Při nadání Josefa Bartuška pro posluchače lékařství obsadí se místa č. 2, 3, 4. a 5 od 1. října 1917 s počátkem ročním po 600 K a s nárokem na náhradu útrat promočních. K počátku tohoto nadání povolání jsou posluchači lékařství, kteří pocházejí z příbuzenstva zakladatele, a kdyby jich nebylo, královéhradecký synkové, pokud vyborně lékařství studují. Propůjčovací právo přísluší obecnímu zastupitelstvu města Hradce Králové. Uchazeči o toto nadání, kteří z důvodu příbuzenství se zakladatelem, aneb poněvadž jsou příslušníky královéhradeckými, domnívají se mít právo k nároku na toto nadání, po dejetě žádosti doložené listem rodným a domovským, vysvědčením oškovacím, ne majetností a příměřeními vysvědčeními studijními, po případě přiznání z příbuzenství, do 15. března 1918 u č. t. místodržitelství v Praze a zároveň v úloh odejít, zda-li sami nebo sourozenci jejich snad již užívají nadání některého a kterého. Za studující, kteří vykonávají službu vojenskou, mohou doložené doložené žádosti podati rodiče, poručníci neb jiní příbuzní a zntní. Starosta: JUDr. Fr. Utráň v. r.

Omezení doprava knižních zásilek. Upozorňujeme vážené pp. zákazníky, že nyní až do odvolání se přijímají k poštovní dopravě toliko ty balíčky s převedením adresou, které jsou nejdůležitější. Jinak úspory se přijímají do váhy 1 kg. Knižní zá- silky těžší (na prív. adresu) by se přijaly na p. ště jen za poplatek velice zvýšený. Doufáme, že přechodné omezení knižní dopravy brzy pomine. — Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Na celoplošnou vojnu, invalidy, střežky a vdovy a strádající katol. dělnictvo dobrovolně věnovali Pan Edv. Sponar, Č. Třeb. vá 50 K, divadelní kroužek ohovauč bisk. Borromaea 7 K. Zaplať Bůh! Prorok se, aby daší sbírky byly zasílány na adresu katol. »Orla« v Hradci Králové.

Ochotnické divadlo. Šlechta veselohra »Omluvná země«, kterou sehraji Kliepera v sobotu a v neděli (23. a 24. února), je práce staršího data, vystihující vtipně maloměstské poměry jakož i národní snahy a jejich různé projevy v letech hrozné předválečné. Po dramaticky nejživějším a nejsilnějším prvním jednání obabne vnitřní účín a spád děje, přecházející v morální vyklady. Přes to však podařilo se živě souhrně našich šilých a pilných ochotníků — a to více ještě při druhém představení — udržeti zájem obecenstva v napětí až do konce hry. Z dnm hlavní úloha připadla sl. Skorkovské (Vlasta), která nesmí však místy tolik přehánět a spíše role své v různých kusech charakterem a hrou rozlišit, což se jí při jejím talentu jistě časem zdaří. Z panů vedle p. ing. Hrušky (Pazderra) hlavně p. Janatovi zvlášť povedlo se založení i podání úlohy (Laudas). Též všichni ostatní platně přispěli ke zduro obou večerů, jako p. Ružička vytvořením komické figurky Calaby atd. Hrání při vyprodaných domech ve prospěch místních chudých školních dětí. — C.

Zalíbený jez. Velká voda protáhla u Předměstí dne 27. února večeř starý vet chý jez. Stoupnutí vody labeké ovšem bylo patrné i v Hradci. Plovoucí trosky jezu ohrožovaly vodní stavby. Proto při-

voláno vojsko a mnoho stížených k masce a elektrárny, kde byla blesce vyřazena, aby nezpůsobila velkých škod.

Teplota v únoru. Do 6. února se pohybovala rtuť kolem nuly, pak až do 14. byly dny v poměru k době velice teplé (až 8 st. R). Od 15. do 20. následovaly ošteiné mrazy (až — 8 stup. R); od 21. do konce měsíce teplota byla celkem větší než ve dnech 7.—14. Průměrná teplota byla asi 1 stupeň nad nulou, takže únor nebyl příliš drsný.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlepší při veřejných obchodech bankovních a úsporných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik.

Věsta. V dnech 16.—22. února konána ve farnosti Veselické od věků snad poněprv svatá misie od vldp. P. Jana Černého, člena Tovaryšstva Ježíšova z Hradce Králové. Všecka kázání i slavnosti misijní zanechaly hluboký dojem v duši věrných osadníků veselických. Při večerních kázáních býval chrám Páně do posledního místa naplněn věřícími, kteří se zbožností naslouchali velmi krásným kázáním vldp. misionáře. Nezapomenutelným dojmem zůstane kázání o Nejblahoslavenější Panně Marii a pobožnost před nádherně vystrojeným oltářem Panny Marie, na němž jest umístěna milostná socha Panny Marie, pocházející dle pověsti ze zaniklého kláštera Opatovického. Kajícníků bylo na 750 komunistů na 1000. Při misích laskavě vypomáhali vldp. Josef Pelouš, bisk. vik. sekretář a farář ve Ždánicích, vldp. Aug. Novák, farář v Dobřenicích a dp. Karel Hubert, katecheta z Bydžova. Překrásné a zdařilé zpěvy řídí obětavý p. Josef Vašík, ředitel kůru. Duchovní správa všem, kteří jakýmkoliv způsobem přispějí, aby krásné duševní misie a spásy o svatých misích zůstali nezapomenutelnými u všech osadníků veselických, vzdává srdečné: Zaplať Pán Bůh!

Žádná nouze o mýdlo více.

Výborná mýdlová náhražka »Dob Hygiene«, která se ku všeobecnému používání jako mýdlo tukové, předtí svojí úspornou, hodnotou a láci všechny podobné výrobky, 1 hodna asi 50 kg 250 kusů 25 K nevyplacené. Poštovní paklík 28 kusů K 7 50 franko dobírkou. Sekerovy závody v Sečinci.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské přetopy, hodiny, jídelní přístroje, opravy a renovace oděrné a levně provádí
JAN STANĚK,
past. a císlov. atd. přímý záznam o. l. současně vstřední okresního soudu, Praha 4-979, ul. Karolíny Světlé, 12 n.

Zahradníka

zelená přímá továrna Stukarský v Hradci Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevnější odborný závod

JOSEF VOND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hlavní předměty na ukázkou se franko pošlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fojšarová, Karlova ul. I., č. 12.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné: na čtvrt roku 8 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 8. března 1918.

Inzeráty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Staročeská církev.

Jestliže se mluví mnoho o národní církvi, širší veřejnosti jest příliš málo známo o tom, že taková církev v naší zemi byla téměř tři sta let. Neměla sice titul církve národní, neodpírala tvrzení a právníckým důvodům, že jest součástíkou církve obecné, římské, ale ve skutečnosti řídila si svoje záležitosti po celá dvě století dle vlastní vůle a dlouho potom ještě přijímala z Říma jen některá omezení své samosprávy. Ba co více — v té staročeské církvi měli v rukou vrchní správu knížata a jiní laičtí velmoži; kněží vyšší i nižší byli pravidelně vykonavateli jejích rozkazů, funkcionáři placenými z přebytků urozených pánův.

Uvážíme-li, že v říši římské byla odprávena katolictvu občanská práva až do r. 313, naplňuje nás podivem, jak rychle se šířilo křesťanství mezi Franky, jinými germánskými kmeny a Slovany o několik století později. Ale podiv zmizí, přihlídneme-li k poměrům blíže. Sami vladaři a jiní velmoži podporovali horlivě novou nauku, protože křesťanská víra přinášela národům i veliké prospěchy časné. A ti, kteří nehorlivěji se starali o církevní instituce, také nejvíce pro sebe získali.

Pohanské tradice nehynuly s přijetím křesťanství rázem. Přestala sice víra v bohy pohanské; nahradila se vírou v trojičného Boha křesťanského. Ale církevní ústrojí křesťanské vtěsnáváno do forem starých. V pohanské době u národů jmenovaných zvláštního stavu kněžského nebylo. Oběti a jiné funkce náboženské vykonávali ve jménu lidu světští pohla- váři. U Slovanů vždy jeden bůh byl bohem celého kmene; jeho svatyně byla veřejnou svatyní pro všechny kmenové příslušníky, kteří k ní odváděli určité a pevné dávky; v oznámené dny se tam shromažďovali k společným obětem a soudům.

Když se u Čechů začalo šířiti křesťanství, vzali si na starost církevní organizaci v přední řadě kněze a pak jiní velmoži. Kostely se s počátku stavěly výhradně na pozemcích knížecích. Pak i jiní urození je stavěli při svých hradech. Kněze kostel vystavěl, pojistil mu důchody; vybíral si sám občany, kteří se měli státí u kostelů kněžími. Který kněz se nezachoval dle jeho vůle, toho libovolně sesadil. Kněze určil štólové poplatky, desátky a jiné dávky, které se měly ke kostelu odváděti. Z těchto dávek platil kněžím dle vlastního uznání, ostatek si nechával na potřebu dvora. Výnosnější

úřady kněžské udílel obyčejně svým dvořanům, kteří třeba si neosvojili řádně ani nejnútnejších vědomostí theologic- kých, ale prokázali knížecímu dvoru dobré služby. Ba nezhůdka udělovali čeští vladaři církevní úřady osobám nesvěce- ným.

Knížata čeští se pokládali za vrchní hlavy církevní ve svém státu; sami tvr- dili, že jest jim svěcena správa duší ne- smrtelných.

Ústrojí církve v době knížecí v Če- chách bylo dlouho zeměpanské. Když bylo umožněno urozeným jiným stavěti na vlastních pozemcích kostely, byl rovněž tak majitelem kostela pán půdy. Šlechtic mohl ke kostelu ustanovit kně- ze kterékoli jako svého zřízence. Docela někdy kostel na určitou lhůtu pronají- mal. Vypověděl kněze kdykoli. Z dávek odváděných obyvatelstvem kostelu bo- hatl. I kláštery náležely vlastníkům půdy, na které stály. Klášterníkům ponecháva- no k výživě jen nejnútnejší. Ostatek se- bral majitel. Klášter mohl býti libovolně darován i prodán. Vlastník mohl vyhnati celý konvent.

Při vybírání kněžských kandidátů pa- novníci měli pilný zřetel k vojenské o- braně země. Kláštery tvořily u nás vo- jenskou zálohu knížecí. Proto také se do- čítáme, že čeští vladaři na vojenských výpravách byli provázeni velikým poč- tem osob duchovních.

Kandidáti kněžství přijímali u nás svěcení od biskupů různých. Klerikové z cizích zemí přicházeli si do Čech pro be- neficia a dostávali je, jestliže vrchnostem zaplatili.

Zřízení biskupství r. 973 se mnoho na poměrech nezměnilo. Založení to bylo více dílem politiky císaře německého než vyplněním tužby národní. Prvním bisku- pem se stal saský mnich. O některých pozdějších biskupech máme stvrzeno, že byli dosazeni německým císařem přímo. Přání papežského dvora při tom nebylo bráno v úvahu. Ovšem zřízení biskupství pražského a olomouckého dotýkalo se vážně zájmů knížat ústředních i údělných. Proto se knížata vynasazila podrobiti si biskupy zcela. V zápase s politikou císa- řů německých dosáhli tolik, že uhájili svůj rozhodující vliv na volbu biskupů. Biskup se stal dvorním kaplanem kníže- cím. Bylo mu zakazováno visitovati kněž- stvo, nebylo mu možno dosazovati kněze na fary; chtěl-li laik kostel prodati nebo někomu darovati, neptal se na svolení biskupovo. Přirozené pásy mezi bisku- pem a ostatním klérem trhány. Biskup nesměl vymezovati určitý okruh farností.

Biskupství skrátka pokládáno za majetek knížecí. Když biskup zemřel, spadaly všechny důchody biskupské na knížete po- tud, pokud vladař se nerozhodl k vybrá- ní nástupce zemřelého. Panovníci některá beneficia dlouho neobsazovali proto, aby z církevních statků co nejvíce vyzískali. Tak zv. volba biskupů byla obyčejně jen formalitou, protože stejně kandidát knížecí byl přijat.

Čechy byly církevně závislé s počátku na Řeznu a pak na Mohuči; ale tato od- vislost byla spíše symbolická, ideální než skutečná a praktická. Biskupovi byl před- ním poručníkem český vladař, nikoli cizí hierarchie.

Takové poměry netoliko odporovaly organizačním plánům církve katolické, ale přímo bily ve tvář Písmo; překážely ob- rodnému a vzdělávacímu úkolu církve a přispívaly k přílišné moci laických vel- možů nad prostým lidem. Organizační idey prvotní církve byly blápany v prach právě církví národní. Papežský dvůr pro velikou vzdálenost Čech od Říma po dvě století ani nemohl přes nejlepší vůli zjed- nati podstatnou nápravu částečnou. A o- tevřený boj o nápravu radikální trval pak ještě jedno století. Výnosy obecných sněmů církevních působily silně i na bi- skupy pražské a olomoucké, takže tito ve spojení s Římem osvobozovali netoliko sebe od nehodného područí, ale i lid u- sazený na statcích duchovenských.

Ještě počátkem XIV. věku bylo dosti laických patronů, kteří dle starých tradic ustanovovali kněze ke kostelům a zba- vovali je úřadů bez ohledu na biskupa, pokládající duchovenstvo za své nájem- níky.

Z toho patrno, jak nesmyslně soudí „o hrabivosti Říma a hierarchie“ různé historické romány, beroucí svou látku z XII a XIII století. Také snadno vysvit- ne, proč byl sv. Václav zabit a proč sv. Vojtěch i jiní biskupové prchali z Čech. Toto ušlechtilé duše snažily se lid polo- pohanský přivést k důkladnému křesťan- skému obrodu, ale narážely na prudký odpor velmožův. Také lze se dovtipit, proč již před tím sv. Method byl sužován jak od velkomoravského knížete tak od biskupů bavorských, kteří proti vůli Ří- ma byli vlastně státními zřízenci. Svědčí jen o velice stoupající mravní autoritě papežského stolce, že již tehdy ochrana poskytnutá z Říma sv. Methodu měla přece jenom výsledek. Skutečná církevní organizace širšího slohu v zemích če- ských byla v plenkách netoliko za Svato- pluka a Bořivoje, nýbrž ještě ve XIII. století.

Volné listy.

Království polské, o němž dlouhá de- síletí Poláci snili a jehož energickým heslem bývala slova „od moře do moře“, octlo se v soumraku. Řekli bychom, že v nadějích polských nastala kapitola tem- nosti, kteráž postupně bude se měnit, ale konečného rozjasnění nabude teprve kon- cem války.

Jakmile rodícímu se království bylo do vínku dáno jméno státu nárazníkového, byla tím zároveň vyslovena nejistota. Mezi různými pojmy, válečnou termino- logií splazenými, vznikl totiž velmi po-

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bankovní směnk. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakého-
koliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Železný účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.978.

Královéhradecká bankovní jednota předsídlí

Velmi výhodné a naprosto bezpečné sčročení kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2 % dluhopisy
Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny

Živnostenské banky filiálky v Hradci Králové,

kteřá provádí i veškeré ostatní bankovní transakce

za podmínek se nejvýhodnějších.

dezřelý pojem státu nárazníkového, a řekněme hned, že mohl se vylíhnouti jen v myslích, kterým není dosti dosavadního krveprolévání a které již nyní snují záměry o opětných válkách budoucích, o jejich nárazech a odrazech. Takový nárazníkový stát má podle toho fysiognomii hrubosti a drsnosti, kterou autoři tohoto pojmu vsáhli ve vůli všeho světa, aby pro všechnu budoucnost války byly zne-možněny.

Jest velikým neštěstím, přijde-li národ • samostatnost a když území jeho jest rozděleno; působí drásavou mravní tiseň, když naděje na zcelení a obnovu samostatnosti počínají se hroutiti. Na takovém místě křížové cesty octli se nyní Poláci, jimž na počátku války nasypáno bylo do klína tolik medových slibů! Bolestně vykřikli, když uslyšeli, že v Brestu byly přiděleny polské kraje Ukrajině, a srdce jejich hrůzou se zachvěla, když docházely správy všenněmecké, že se pomýšlí z důvodů strategických na odkrojení západních krajů ruského Polska. Jakmile zvěsti • západním oddělování vnikly do veřejnosti, dostalo se všenněmecké hltavosti od-souzení i v samém Německu, a rozhořčení mezi Poláky a ve státech neutrálních bylo tak veliké, že hned puštěn byl hlas, že věc není posud rozhodnuta, což vlastně bylo litím oleje v rozbourané moře.

Poslední řeč německého kancléře Hertlinga však zdá se napovídati, že jaký taký anekdotický program již byl sestaven. Reklíť zajisté: »Z této strany bude při úpravě pohraniční otázky žádáno jen to, co jest z vojenských důvodů nezbytno.« Výrok tento zněl dosti nejasně a proklouzl ostýchavě, ale že nemůže se vztahovati na úpravu hranic ukrajinsko-polských, vysvítá z toho, že není příčiny, proč by se Němci starali o vojenské hranice polské. Mířil tedy Hertling na východní německé sousedství a tím pověděl mnoho, odlišiv se tak od našeho zahraničního ministra Czernina, jenž důsledně zdůrazňuje mír bezanecký.

Mluvití dnes o strategických hranicích znamená přípravu na budoucí války, a přece kde kdo již každé války se bojí. Jest-li hlavním vztahem mezi státy boj, lze dobře pochopiti, že přijímají se za přirozené hranice každého státu takové linie, za kterými je stát nejvíce chráněn od nájezdů. Nynější válka však přesvědčila, že strategických hranic vůbec není. Širokými moři a řekami zadrženy byly armády tak málo, jako hřbety vysokých hor a pověstnými čtyřúhelníky pevností. Hmotné a mravně silnému státu naskytují se všude dostatečné vojenské hranice, a v dobách úpadkových takové hranice jsou jen na mapách.

Souhlas s Wilsonem. Německý kancléř Hertling přijal mírovou zásadu, již americký prezident vyslovil v ten rozum, aby národové a provincie se nepřesunovaly z jedné státní suverenity do druhé, jakoby šlo jen o předměty nebo kameny ve hře; třeba také ve veliké hře rovnováhy sil, která jest nyní pro všechny časy diskreditována. »Také s touto větou«, děl Hertling, »jest možno bezvýminečně souhlasiti, ano vyslovuje se podiv nad tím, že prezident Spojených států uznal za pilno ji znova zdůrazniti.«

Hertling neodepřel ani souhlasu čtvrté Wilsonově větě, která požaduje, aby všechny jasně vytyčené národní nároky dosáhly nejúplnějšího uspokojení, kterého se jim může dostat a aby při tom nevznikly nové jitiřivé podněty a nepotrvaly příčiny starého nepřátelství, které by pravděpodobně záhy rušily mír Evropy a celého světa. Dovolávajíc se souhlasu Hertlingova, upozorňujeme na historickou skutečnost, že německá a uherská nadvláda v naší říši byla a jest stálým jitiřivým živlem a trvalým pramenem starého nepřátelství. A prohlásil-li zahraniční ministr Czernin, že odpírati myšlenkovým proudům působí povážlivé škody, pak není příčiny, aby o sebeurčení národů, jež jednou zdůraznil, halil se ještě dále v mlčení. Dnes může tedy mluvit o sebeurčení národů již nebojácně, neboť kancléř Hertling octl se s ním v dojemné shodě.

Hertling podepisuje s Wilsonem i všeobecný trvalý mír a podotýká, že zásady takového míru musily by uznány býti všemi státy a národy. Velmi dobře voláme vstříc Hertlingovi, ať již mu na potlesku našem záleží nebo nic. Protože však zásady trvalého míru mohou býti sestaveny jen na poválečném mírovém kongresu, jest zřejmo, že výrok a souhlas Hertlingův přiznává kongresové účastenství delegátům všech národů. Nebyli-li tedy zvolenci slovanských národů připuštěni k rokování o částečném míru v Brestu, nesmějí býti odmítnuti, až se bude rozhodovati o národech na mír všeobecném. Aby rozličná prohlášení státníků nebyla ošemetností a klamem, jest třeba, aby mimo národy, žijící ve válečných územích, jednání mírového účastnili se také neutrálové s papežem, kterým již dnes napřed dohodovými diplomaty přístup jest zapovídan. Obecný trvalý mír musí býti sjednán všemi národy, neboť po ohromném duševním obratu, ničivou válkou způsobeném, národové nesnesou, aby o osudu jejich rozhodovala diplomacie vyvolených, jejichž pletichy připravily toto krvavé šílenství. Diplomaté musí býti již jednou vyléčeni z bludu, jakoby jen oni měli zvláštní rozum a jakoby národové byli toliko pokusnými králíky. Tak jest to a ne jinak!

Jest to národnostní idea? Pozorovatelé se diví, co židů jest v bolševické revoluci a co jest jich ve hnutí tom vůdci. Židé hráli dějinnou úlohu již ve středověku, a nebyli to nepatrní spisovatelé, kteří spojovali revoluční ořesy v Německu na konci čtyřicátých let minulého století s působením, jaké prováděli četní židé na německou společnost. Jména židů socialistů jsou vepsána jak ve vědeckou činnost, tak i v letopisy sociálního hnutí periody, jež potom následovala. Nelze tudíž popírati jejich vlivu, kterého zase nemůžeme oddělit od jejich národnosti. Samo antisemitské hnutí, jehož důvodnost odmítali u nás zejména realisté s Masarykem a Herbenem v čele, jest přiznáním, že židé ve svém specializovaném celku tvoří společenskou sílu, která zasahuje v nejpodstatnější funkce soudobé společnosti. Přechetní židé bolševici tedy opětně dávají poňnět k úvahám, zda revoluční činnost jest národnostní ideí židovskou a pokud bylo by lze otázku vědecky řešiti.

Politický přehled.

Mírová smlouva s Ruskem byla 3. března v Brestu Litevském podepsána; bolševici přistoupili na všechny podmínky kapitulace, které byly sděleny v německém sněmu. Rusové vyklidí Ukrajinu, Estonsko, Livonsko, Finsko a ostrovy Aalandy, dále turecké území a vzdají se tří okresů na Kavkazu. Německo vyklidí ostatní okupované části ruského území východně nové hranice až po všeobecném míru. Váleční zajatci obou stran propouštějí se do své vlasti. Po podepsání míru s Ruskem byly všechny německé vojenské pohyby na Rusi zastaveny. — S Rumunskem zahájeno mírové jednání na základě rakouských, bulharských, německých a tureckých podmínek. — Předseda bolševických delegátů protestoval v Brestu proti vnucení míru, který není mírem dorozumění, nýbrž mírem s annexemi. — Mezi Anglií, Francií, Itálií a Spojenými Státy vyjednává se o zakročení Japonském v Sibiři. — Dne 5. března začala v poslanecké sněmovně rozprava o zatímním rozpočtu a šestimiliardové půjčce. Vláda a s ní pak obě německé strany, křesť. soc. a německo-sociální, prohlašují důrazně, že trvají na přijetí vládní osnovy v celém jejím rozsahu. Sněmovna přiznala pilnost návrhům posl. Staňka na poskytnutí dovolené vráti-
vším se váleč. zajatcům a posl. Stölzla stran nakládání s rakousko-uherskými vojáky, vrátiivšími se z ruského zajetí. — Aalandské ostrovy byly obsazeny vojskem německým. — Ve Vídni konaly se porady zástupců Českého Svazu, Jihoslov. klubu a Kola polského o jednotné základně, na kterou se tyto kluby postaví v odpověď na vyzvání vlády, aby byla dosazena komise, která by vypracovala novou ústavu a přestavbu celé organizace správy státu. — V Záhřebu konala se 2. a 3. t. m. porada pro soustředění Slovinců, Chorvatů a Srbů. Policie z počátku účastníky rozehnala, ale pak zákaz odvolala. Při tom byly v Záhřebě bouřlivé demonstrace proti vládě. Porad se účastnili i říšští poslanci slovinští z Rakouska. — Rumunsko podepsalo prozatímní mír se čtyřspolkem, přijavši všechny podmínky jeho. Odstoupí Dobrudžu a část svých západních hranic a vyhoví i jeho hospodářským požadavkům. Rumunsko musí propustiti vojenské transporty ústředních mocností do Oděsy a okamžitě demobilizuje část armády. Do 20. března musí býti uzavřen mír definitivní. — Ministr zeměbrany Czapp prohlásil, že zajatcům z Ruska povolena bude čtyřnedělní dovolená. — Dne 6. března ministr financí sdělil sněmovně, že výdaje pro armádu budou učiněny, ať je parlament povolí nebo ne.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 1/4 %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Escompt účtů a smének.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Vídeňské univerzitní kruhy vydávají »Oesterreich, Zeitschrift für Geschichte«. Shánějí mezi českými historiky přispěvatele a předplatitele. Ale vídeňská škola historická pracím slovanských autorů jevila příliš málo pozornosti. Celé řady dokumentů, pojednávajících o věcech českých, dovedla bezohledně vypouštět; referáty slovanských autorů se král v listě vzadu, jsoucny vysázeny drobným tiskem. Proto také Hanuš Opodenský praví, že nepotřebujeme ohoditi pro uznání a klasifikaci české vědy historické do Vídně. Chceme-li se svou produkci historickou proniknouti do světa, půjdeme přímo — a nikoliv oklikou přes Vídeň. — Devátý měsíc Jupiterův, objevený r. 1914, obíhá dle nových výskumů

helem Jupitera v dráze elipsavité v době dvou let a dvou měsíců. Lze jej spatřit pouze nejdokonalejšími dalekohledy. — Františkánský řád v Německu rozhodl se pro velkolepý podnik. Ve sbírce Monumenta Germaniae Franciscanae bude uveřejněn výbor z německé literatury františkánské středověké i novověké. Monumenta budou zřetel na českou provincii Observantů, mající kláštery ve Slezsku. Žakana i řada spolupracovníků českých; kdo se přihlásí nově, bude vítán. Redakce je v Bonnu (Kreuzberg). — V literárních kruzích španělských stoupl zájem o sv. mučedníka Orosii (Eurosii), domnělou deuru českého knížete Bořivoje a sv. Ludmily. Česká literatura zabývala se památkou této světice teprve od r. 1862. Ve Španělsku již v XVIII. století složena devítidenní pobožnost k počtu oné svaté pauny. Připejmena píseň, v níž se praví výslovně, že zarozena byla Orosie ze vznešeného rodu v Čechách. I nyní nejnovější spisek španělský tvrdí, že sv. Orosie pocházela z Čech. Ale důkazy neklamné chybí. — V č. 6 „Obrazárny Zvonu“ vyšly pečlivě provedené reprodukcce uměleckých prací Jul. Matáka, Petra Brandla, J. V. Myslbeka a Fr. Chalupy. — Latinský popě Praha od utrakvistického faráře Bartoloměje Martínovského z r. 1615 nabyl nyní širší známosti článkem C. Straky (v Čas. sp. přát. star. XXIV.) — Kritik K. B. Mádl ve své studii o M. Alšovi upozorňuje, jak psaly „Národní listy“ o ilustracích Alšových ke Královédvorskému rukopisu; prý jsou to „hrubé bezmyšlenkovité klikatiny“, které by se hodily „za etiketu na láhev s punčovinou“. Libuše prý tam vypadá jako „stará bréca“, jako by to kráslil „nedovědný záček“; práce Alšova je „tak mělká, povrchní a ohyzdná, že škoda na ni nákladu a papíru. Idu pranic se nedivíme malým liberálům, kteří z vlasteneckosti křičí, že pochopili ducha češství dle vlastních zakrslých dušiček a že jim výtvarné sklony českého lidu byly španělskou vesnicí. Vždyť zrovna tak liberální pozření smáhem odmítali působení českého kněžstva v národě jako něco škodlivého. Kdo si spachtuje vlastenecký výhradně pro sebe a bojí se kontroly svých zistných elů, hází jiné pracovníky bezohledně do starého železa.

Od nepřítelů uříme se pravdě. Strana české státoprávní demokracie prohlásila při svém ustavení, že hodlá zabezpečiti národu blahou budoucnost. O prostředcích, k vytknutému cíli vedoucích, se nevyslovila a také není známo, jaké pokroky státoprávní demokracie v tom směru učinila. Veřejnosti je pouze známo, že někteří příslušníci nové strany zahájili vpadu proti vlasteneckému cílení katolického duchovenstva, jemuž upírají dostatek vlasteneckého uvědomění. Nevědek a závist je národní českou chorobou, jak to přiznává ve své závěti Dr. Fr. Rieger, jenž ve službách národa se ožebračil a na sklonku svého života odměněn byl vděčným lidem několika kameny, které mu nadějná mládež vysokoškolská naházela při demonstraci do oken. Když osvědčený vůdce národa, jenž vedl národ k nesporným úspěchům, byl kamenován, nelze se diviti, že se zvedá také v nynější době kamení proti českému kléru, jenž leckterému nynějšímu demonstrantu poskytl skývu chleba na studiích. S takovými karaktery je zbytečná polemika, protože sledují nekalé cíle za všech okolností.

Pozoruhodno je, že v době zahájené štvánie proti „nevlastenectví“ kléru vydal mimoděk skvělé uznání českému duchovenstvu zarytý nepřítel českého národa. V okresním zastupitelství brigittenavském ve Vídni dne 8. února t. r. útočili přtkři 3 obecní starší Dr. Frey, Kanitz a Wieser proti českým bohoslužbám vídeňským, prohlášeje je za rejdické české drzosti. Štok svůj končili slovy: „Českému národu musí být zajisté záviděn jeho stav kněžský, kterýž v národnostním boji se vždy nalézá v prvních řadách. Lze však také těžko poznati, jaká příležitost k provozování

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.
Filialka v Chrudimi.
Telefon: 46.

Akeiový kapitál 14 milionů koran.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, Ném. Brod, Holešov, Kroměříž, Mor. Ostrava, Opava, Olomouc, Třebíč.

Peněžní obchody bankovní a směnárské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devís a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo a. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.
Oddělení pro zboží.

vání národnostního štvání (!) v nábožen ském rouše skýtá se konáním českých kázání! Jakkoliv zmíněný výrok dopouští se hrubého podezřívání bohoslužebných výkonů, jako by to byl prostředek národnostního štvání, přece jen vystihuje význam českých bohoslužeb pro zachránění českého lidu ve Vídni a vydává skvělé svědectví vlasteneckému citění obětavého českého kléru. A tak od nepřítelů uříme se v Čechách pravdě!

Význam kněze v sociálním životě. „Žádná jiná třída občanská nepůsobí tak nezištně pro spoluobčany, jako právě duchovní. A přece převládá často ve veřejnosti náklonnost, zlehčovatí stav duchovní. Směr tento je ovšem zaviněn naprostou neznalostí povinností duchovních. Kdyby lidé, hovořící s impertinentní pohrdavostí o pastorech a kněžích, poznali blíže jejich pracovní a nevděčný život, jest by se asi zastyděli. Nejkrásnější postavou veřejnou, jakou mohu si představit, je postava vesnického duchovního. Jeho osadníci jsou rolníky, proto i on je rolníkem, ale on mimo to nezanedbává ostatních jejich potřeb, navštěvuje je, těší, pomáhá; slovem, je obrazem upřímného, horlivého a těžce pracujícího křesťana. Je to snad typ nejzdravější.“ — Slova tato napsal bývalý americký prezident Roosevelt v knize „Silný život“. Patrně ušel tento úsudek pozornosti Dra. Herbena, jinak by české katolické kněžstvo nevyklučoval ze státu budoucnosti.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Národohospodář. hľadka.

Otázka výživy. Stále se klade drobné mu lidu na erdce, aby se hodně uskrovnil, jinak že by došlo k největšímu nedostatku věcí nejpotebnějších. Myslíme, že předražených bramborů a předražených černé mouky střední vrstvy a proletáři nekupují z labužnictví nad míru nejpotebnější. Zato však by se měla zvýšiti kontrola nadbytečné spotřeby ve velkoměstských hotelech a nádherných lázních, kde se hemží orientální a jiní zbohatlíci — a kde lze obdržeti všecko, i to, čeho onemocnělý chudák postrádá. Jaká privilegia měly lázně již minulá léta válečná, jest obecně známo. Nyní se oznamuje, že úřad pro výživu lidu poskytne Karlovým Varům, Mariánským a Františkovým Lázním 30 vagonů pšenice mouky pro „lázeňské pečivo“. Teď by se mělo pilně kontrolovati, zdali toto pečivo obdrží jen lidé opravdu nemocní. Aspoň loni lidé zdraví jako buci, jestliže za druhé peníze nemohli míti luxusních pokrmů a napojů doma, spěchali užívati radostí světa tohoto do závěti velkolázeňského. — Nyní vídeňští agenti uzavírají v Čechách smlouvy na dodávky bramborů z příští sklizně; nabízejí mimo vysoké ceny celé vagony umělého hnojiva a komisionářům dávají značné spropitné. Nejedná se tu tedy o nějaké povinné rekvisice, ale o prodej z volné ruky. A tu můžeme čekat, že přes všechno vlastenecké najde se u nás ochot

ných prodavačů mnoho — jako léta předtím. Také jsme zvědaví, zdali české jablíčko v Čechách obdržíme aspoň za takovou cenu, za jakou se dostane ve Vídni. Jedná se hlavně o to, jak se zachovají k drobnému lidu velkozemědělci. Vklady v českých peněžních ústavech vzrůstají rychle o celé desítky milionů, ale obyčejní gazisté, malí řemeslníci a dělníci prodávají z domácnosti věci nejpotebnější, aby si opatřili nejnutnější výživu k pouhému zachování života. Tak se pokračuje za blýskavice demokratických hesel, kdy celé spousty tiskopisů hlásají rovnost, moderní humanitu a předstírají vzletnými slovy nejhlubší soustrast a lidskou bídou. Ve skutečnosti propast mezi zbohatlíky a nuzáky se prohlubuje. Nikdy neslavila vypočítava spekulace a obchodování ideami takové triumfy jako dnes.

Bilance Moravské agrární a průmyslové banky. Banka konala dne 1. března 1918 schůzi správní rady, na níž předložena bilance za uplynulý rok obchodní. Čistý zisk činí K 1.717.663-58 proti K 1.062.380-24 za rok 1916 a usneseno navrhnouti valné hromadě, která svolána jest na 26. března 1918 aby na výplatu 7% dividendy z akciového kapitálu K 14.000.000 — použito bylo obnosu K 980.000 —, řádnému rezervnímu fondu přiděliti K 85.883-17, pensijnímu fondu úředníků a zřizovců banky vzhledem k mimořádným válečným poměrům, jakož i vzhledem k desetiletému trvání banky přiděliti jako jubilejní dar K 500.000. — a po srážce tantiem převéstí zbytek K 31.014-05 na nový účet.

Církevní věstník.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pánové: Jan Groh, farář na Nové Pace a Jar. Malý, exposita ve Staré Pace obdrželi Expositorium canon. Ustanovení jsou pánové: Fr. Bílek, administrátor, za faráře v Žichlinku. Jos. Frey, farář v Teleci, za faráře do Čachetína, Fr. Dlabáček, kooperátor, za administrátora v Borové (u Poličky), Fr. Zrzavecký, administrátor v Morašicích, za administrátora v Hlinsku. Jos. Petera, kaplan v Kněžicích, za kat. katechetu v Novém Bydžově, Tom. Pokorný, kooperátor na Novém Hradci, za kaplana do Kněžic, Jiljí Hulek, kaplan v Úpici, za kooperátora do Dobrého, Jos. Vorlíček, za kat. katechetu do Ném. Brodu, Al. Dvořák, katecheta v Kostelci n. Orli, obdržel dovolenou, Fr. Pukl, kooperátor v Jedlově, za administrátora do Teleci. Na odpočinek vstoupil Ant. Rejzek, farář v Borové u Poličky. Uprázdňena benefícia: Fara v Hlinsku patronátu knížete Thurn Taxise, fara v Borové u Poličky, patron. nábož. matice, fara v Teleci, patron. nábož. matice, fara v Studnici, patron kníže Schaumburg Lippe, vesměs od 1. března 1918. V Páru zesnul p. Jos. Valenta, kaplan v Kopidlně dne 7. února 1918 (naroz. 1873, vysv. 1899).

Zprávy místní a z kraje.

Železniční legitimace. Jak z denních listů známo, obmyslil a. k. ministerstvo železnic obmeziti cestování tím, že příští vydávány budou listky při pokladnách pouze těm cestujícím, kteří se vykážou le-

střimacemi okresního hejtmanství ohledně
činnosti obmyšlené cesty. Ačkoliv den,
kdy nařízení to vstoupí v platnost, není
dosud ustanoven, doporučuje se přesto os-
tujícímu občanstvu k uvarování zbyteč-
ných pochybností, před nastoupením cesty
v čas zjistiti u dotyčné železniční stanice,
stává-li již zmíněné obmezení.

Historie válečných uprchlíků. V po-
slední době bylo p. zoroováno, že mnozí
váleční uprchlíci v uboí svého přikázaného
pobytu více se nezdružují, ačkoliv o vzdá-
lení se jich z obce v tédné formě sem-
anámami nebylo učiněno. Tím vznikají
četné obtíže, zejména když jde o vuceny
sávrat uprchlíků do jich užší vlasti. Vzhle-
dem k tomu budí každé vzdálení se vá-
lečného uprchlíka, trávající přes tři dny,
nejbližší četnické stanici oznámeno. Uprch-
líkům, kteří se odeberou do nemocnice,
nemí býti po čas nemocničního ošetřování
státní uprchlická podpora ani dodatečně
na dny léčby vyplacena, ježto za ošetřo-
vací dny v nemocnici musí okresní hej-
tmanství hraditi příslušné poplatky a pro-
vésti potřebné sčítování.

Historické válečné album vydá p. pluk
č. 18 pod názvem „Naši osmnáctníci.“
Redakce téhož prosí všechny ty, jež u jme-
novaného pluku sloužili, o zaslání příspěvků
pro část tiskovou i obrazovou. (Foto-
grafie padlých, vyznamenaných, epizody a
popisné bojů, tragické i humoristické atd.)
Příspěvky budtež adresovány na redakci
váleč. alba „Naši osmnáctníci“ v Č. Lípě

**Na oslavu prohlášení míru s Ru-
sskym** vyvěšeny byly v našem městě
prapory.

Národní dar. K uctění jmenin velostř-
hodné sestry Hlady M. R. Brusákové věnují
šákyně II. tř. b, IV. tř. b, V. tř. a jakož i
V. tř. b obecné školy dívčí v Hradci Krá-
lově Českému srdci 112 K.

Zajímavá přednáška p. architekta Ka-
milla Hilberta z Prahy v síle průmyslové-
ho muzea o domu Šratovském poskytla
nám bohatým obsahem a četnými obrazy
historický přehled o vývoji stavby české
velestatyně od století 10. do doby nejno-
vější. Pan architekt Hilbert je vynikajícím
odborníkem, který s celým zápletem věnuje
se výslovně věkovitého monumentu a dra-
máho skvostu českého národa a dovede
vhodným výrazem vzbuditi zájem v duši
posluchačstva. S povděkem kvitujeme slo-
va uznání pro tři vynikající činitele v dě-
jinách výstavby chrámové, kterými byli
ve 14. století kanovník Beneš Krabice z
Veitmilu, kanovník Pěšina v letech pade-
sátých 19. věku a v době přítomné ka-
novník Antonín Podlaha. Přednáška byla
velmi čteně navštívena a vědně přijata.

Nadace. Zemědělský kontrolor záložny v
Hradci Králové, pan B. E. Tolman, knih-
kupec, založil roku 1898 nadaci na osavu
50letého panování J. V. císaře a krále
Františka Josefa I. Požitek z této nadace
K 84— udílí se výborem záložny dne 26
března každého roku. Nárok na požitek
ten mají bez vlastní viny schudlí členové
záložny v Hradci Králové, v své řadě ze
stavu řemeslnického. Žádosti podány bud-
tež ústně neb písemně do 25. t. m. v kan-
celáři záložny.

Mladý náš krajan Josef Holub, virtuos
na housle, rodem z Holce, pořádá dne 20.
března ve Smetanově síle za účinkování
České filharmonie první svůj samostatný
koncert ve prospěch „Českého srdce“ Obe-
censtvo pražské poznalo mladého virtuosa
již v koncertech České filharmonie a oce-
nilo hlavně při provedení velkého Schil-
lingsova koncertu jeho nadějný talent. Pře-
jeme mladému houslistovi mnoho zdaru
a úspěchu nejen na den 20. března, ale na
umělecké dráze vůbec. Lístky pro den 20.
března jsou v předprodeji u fy. M. Jmír
Urbánek Praha II, Jungman. tř., Mezar-
toun.

Na stopu velkých krádeží přišlo se v
chalupě při Orlicích, obývané pověstným
Beránkem, který se stal obratným komi-

sionářem celé společnosti, zabývajícím se ne-
pochybným velkoobchodem smyšleným zbo-
žím. Když Beránek vtrhl nepřiznivý vtr,
prchl, ale dne 4. t. m. dopaden a dán
v Hradci do vazby.

Zatčení na Pražském Předměstí. V ne-
děli právě při večeri byl zatčen v Husově
třídě majitel krámu s kartáčovými zbo-
žím Galka i s ženou a sestrou. Na jmeno-
vaných lidí důvodně podezření, že měli
úcast na velikých krádežích v Šingrově
továrně v Hradci a jinde. Vloupání do
kanceláře velkoobchodu uhlím firmy Fiala
a spol. přičítá se rovněž té rodině. Při
prohlídce bytu zatčených nalezen metrák
mouky a podezřelá velká zásoba jiných
potravin.

Pardubice. Sdružené katolické spolky
v Pardubicích sehrály v neděli 3. března
t. r. v městském divadle při úplně vypro-
daném domě Tylův kus „Venkovsky po-
slanec“ neb „Jen a pravdou věc.“ Věchui
účinkující zhostili se své úlohy zvláště ve
hlavních rolích velice čestně — podali věr-
né krásné myšlenky hry, v níž Tyl mistr-
ně vykreslil svéráznou postavu českého
kováře, jehož životním heslem je vždy
„pravda a postavit proti ní v celé nahotě
leť a pokrytectví, nad nímiž na konec
pravda vítězí.“ Úcast ze všech tříd, inteli-
gence, důstojnictva byla veliká, divadlo do
posledního místa naplněno. Mezi před-
ními pozorovali jsme p. t. p. generála Ma-
jowského, velitele, p. starostu města ois-
radu Šochora, p. hraběte Mensdorff, pana
hraběte Henckla, všechny se svými váže-
nými rodinami. Čistý výnos 501 K 10 hal.
věnován fondu pro sirotky a vdovy po
padlých vojácích. — Všem o zdatný vy-
sledk zasloužitým srdečný dík. Zdat Bůh!

Sek. starší katol. mládeže v Čechách
účinkuje nyní v Praze II., ve Spálené ul.
č. 15 každodenně ráno od 9—12 hod. a
odpo. od 3—6 hod. Na tuto adresu řezny
budtež všechny dotazy v záležitostech celo-
zemské organizace. Diecéšní výbor jed-
notné organizace se ustaví ihned po schvá-
lení stanov a ustavující schůzi usřídí.

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí a věna dítěte
poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

ještě, založen jara r. 1906 na zásadě křesťanské své-
pomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách
již na 150 000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí
společně 2 K. jež se vyplácí bez průtahů buď
zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež
si člen písemným prohlášením výboru za svého
života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** ne-
odbor, jenž poskytuje též **věno** do-
spělým v den jejich smrti, případně v den
despólosti jejich, aneb také při úmrtí
těch, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vy-
plácí se tolik korun, kolik osob v době nároku
u odboru bylo přihlášeno.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let každý, jen když týž jest tělesně
sdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Zaplacené
6 K. je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po
1 K. ve výše zmíněných případech povinné pod-
pory. — Bližší v prospektu, jež na požádání
sdarma zasíláme. — Adresa sni:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. František Repl, Václav Jančevský,
předseda, jednatel.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové
předměty na ukásku se franco pošlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová,
Karlova ul. I., č. 12.

Profesor

**všem by školy neb školké obecných, měšťanských
neb středních škol. Nab. pod značkou „Zkoušený“
do adm. t. I.**

Moravská agrární a průmyslová banka

svolává

X. řádnou valnou hromadu akcionářů

na den 26. března 1918 o 1/11 hodině dopolední do zasedací síně zemědělské
rady (nový Zemský dům) v Brně.

Program.

1. Výroční a účetní správa za rok 1917.
2. Zpráva dozorního výboru.
3. Účesní o rozdlení a upotřebení čistého zisku.
4. Návrh aby s výhradou státního schválení byl akciový kapitál zvýšen na 36.000.000 — K.
5. Návrh aby správní rada byla zmocněna, aby toto zvýšení provedla a příslušnou změnu stanov opatřila.
6. Doplnění volby správní rady a dozorního výboru.

Dle paragr. 18. stanov mají právo valné hromady se účastniti akcionáři, kteří složí nej-
méně 10 akcií alespoň 8 dní před valnou hromadou do pokladny banky v centrále v Brně, anebo
ve filiálkách v Boskoviciích, Břeclavi, Holesově, Chrudimi, Kroměříži, Mor. Ostravě, Ném. Brodě,
Olomouci, Opavě, Praze, Přerově, Třebíči a Val. Meziříčí. — Na každých 10 akcií přísluší 1 hlas.
Akcionář ku hlasování oprávněný může se dáti zastoupiti akcionářem ku hlasování oprávněným,
ještě se vykáže písemnou plnou mocí dle předepsaného formuláře od správní rady.

V BRNĚ, dne 1. března 1918.

Josef hrabě Seliern-Aspang,
president správní rady.

Upřímně „Zaplat Bůh!“

vzdáváme tímto J. Exc. c. a k. tajnému radovi, nejdp. biskupu Dru. Jos. Doubravovi,
slovutnému p. c. k. dozornímu místopředsedě radovi Jos. Smutnému, slov. p. c. k.
okresnímu školnímu inspektoru Al. Krčmářovi, slov. p. starostovi Dru. Fr. Ulrichovi,
vysocedůst. kapitole, veledúst. kléru, vldp. p. řediteli Borromaea K. Kepplovi za vedení
konduktu, chovancům bisk. Borromaea, ctih. pp. bohoslovcům, pěveckým sborům chrá-
mu katedrálního a c. k. gymnasia, všem pp. ředitelům a profesorským i učitelským
sborům zdejších škol i v Kuklenách, všem ctih. sestřám, jakož i všem ostatním, kteří
vzácným účastenstvím při pohřbu nebo projevenou soustrastí památku našeho v Pánu
zesnulého drahého otce a dědečka, p. Františka Gyrkovice, učinili a tím žal náš
zmírnil.

Jménem příbuzných:
Václav Gyrkovice,
katecheta.

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 15. března 1918.

Inseraty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Reální politika.

Nač jsme v zájmu reálného postupu české politiky vážně upozorňovali, to nyní dochází ozvěny v listech jiných. Jestliže se provolávala hesla o sjednocení a demokracii, bylo to sice hezké; ale zapomínalo se, že se musí za tím účelem velice úsilně také pracovati. Jestliže v našem národě před válkou byla tak veliká ideová a třídní roztržičnost, jen lidé naivní se mohou domnívati, že se udělá ve světě myšlenkovém pořádek pouhým povelům anebo všedním afektem. K dokonale proměně jest potřeba jíti ke kořenům národních nesuází a pracně odstraňovati skutečné příčiny zla.

Pozorujeme již nyní, v době tolik pohutě, po velkých heslech o zjednodušení spíše sklon k novému tříštění. Pokrokaři, kterým česká státoprávní demokracie nevyhovuje, již vydávají opoziční týdeník „Českou Stráž“. Hned v prvním čísle tam čteme: „Voláme proto po opravdovém zjednodušení stranickém, to jest po společném vedení národní politiky, po znovuzřízení Národního výboru, v němž budou zastoupeny všechny politické strany, aby pod společnou odpovědností vedly národní politiku. Nemáme zemských sněmů (a kdybychom je měli, jsou to sněmy stavovské i národně privilegovaných vrstev), naše obecní a okresní samospráva (rovněž jen z privilegovaných vrstev složená a nelidová) ustrnula ve finanční a aprovisační bezmoci. A zastoupení národa na říšské radě? Řada mandátů není obsazena, protože poslanci zemřeli nebo byli odsouzeni. Ti druzí sami si prodloužili mandáty do konce tohoto roku. Víte, jaký vtip říkají vládní lidé ve Vídni o dnešním lidovém parlamentu? To je směška splatná 31. prosince 1818 a jen do té doby má nějakou cenu. Jen tři čtvrtě roku budeme mít ještě ten kusý parlamentarismus Rakouska, nikoli národa!... Deklaraci ze 6. ledna 1918 nutno právě provádět a uvádět ve skutek v denní práci politické. Aby se tak vskutku dalo, je třeba znovuzřídit Národní výbor. V Národním výboru sestoupí se strany českého národa k společnému vedení české politiky ve věcech společných, ve věcech národního celku. Stoupenci české strany pokrokové, kteří nevstupují v nově zřízenou stranu státoprávní demokracie právě proto, že vzniká bez účasti širších vrstev lidových a organizuje se mechanicky, nikoli na podkladu ideově propracovaného programu, zachovávají nadále svou samostatnost...“

V těchto vývodech paprskují tak zřetelně myšlenky, které probleskovaly v katolickém tisku českém dávno!

V manifestu české státoprávní demokracie (ze dne 10. února) čte se výzva: „Dnes budiž konec veškeré trpnosti, konec pouhému přihlížení; dnes je doba činné účasti, neúnavné práce, obětovné odvahy všech bez výjimky, bez odpuštění! — K tomu poznamenává 8. t. m. „Český Západ: „Nechť zejména organizace dosavadní národní strany svobodomyšlné provedou tak jako druhé řádnou likvidaci, a organizace nové České státoprávní demokracie buďtež ustaveny čistě nově, ne klikou a na komando někde z radnice, nýbrž opravdu členstvem, demo-

kraticky, aby to byla skutečně demokracie!“

Nehotovost a malá opravdovost vláčí své stíny i jiným nápadným způsobem. Viktor Dyk v „Nár. Listech“ z 12. t. m. vytýká Klobáčkovi „Pondělníku“ přílišné politickostranické útočení na čes. stát. demokracii. Dyk se táže: „Skutečně už je tak dobře, že můžeme si dovoliti rvačky? A mysl všech je tak pevná, neotřesená a jasná, že bylo by hříšné trochu ji nezkalit? A je už dobře nahradit diskusi polemikou, přišel čas agitací strany mařit společný politický boj?... Naše věc není vyhrána: Jsme v boji a budeme v boji. Mysleme více na to a méně na zájmy stran.“

Ale nyní jest na podobné domluvy poněkud pozdě. Pokrokaři již ohlašují svou kooperaci se stranou národně-sociální, takže ke čtyřem silným politickým složkám v národě našem přistupuje pátá. Před tvořením společné městské strany měly se dobře uvážiti potřeby a přání dosavadních skupin — a pak měla nastati značná reforma i ve vedení. Spekulantů rázu dra. Stránského, který si v národních službách zahospodářil veliké kapitály, který dle směru větru obrací pláň v zájmu osobním, zajisté nejsou jako předáci přílišnou atrakcí pro stranu. V lednu tohoto roku na brněnském sjezdu strany dra. Stránského přijata demokratická resoluce. V ní se žádá revise velikých válečných zisků a velkého majetku vůbec, zveřejnění lesův a všech odvětví hospodářských, rozdělení velkostatků k pronikavé vnitřní kolonizaci, nahrazení továrních námezdních smluv společenskou smlouvou pracovní atd. Dr. Stránský odůvodňoval požadavky ty v podrobném referátu. Od té chvíle uplynulo již dosti vody; ale kde se jeví nějaká skutečná známka, že by sami autoři resoluce chtěli opravdově takové postuláty realizovati? Bylo by totiž k tomu potřebí mnoho obětí osobních. A tu se obyčejně radikální sociální reforma v rozpacích zastavuje. Veřejnost, zklamaná tak často, přijala velká demokratická slova zrovna s takovou nedůvěrou jako předešlé předchozí resoluce jiné.

Ovšem strany konkurenční vytýkají nové straně měšťanské příliš mnoho a žádají od ní věci, které vzhledem k třídním zájmům svých příslušníků ani splniti nemůže, nemá-li se rozpadnouti. Ale tu má platiti zásada: Více politické upřímnosti! Necht' se vytýčí cíle jen dosažitelné a na důkaz opravdovosti buďtež tyto plány dle možnosti ihned realizovány. Seznejí-li se nezdolné kontrasty v politickém

a sociálním proudění jasně ihned, správná orientace aspoň důkladně poučí, co a s jakými silami možno podniknouti pro národní celek. Vábný ohňostroj demokracie, který jest zapalován u nás každý týden, zjasní sice na chvíli zrak prostomyslných důvěřivců, ale nepřinutí k stavovským a hmotným obětím, nezpůsobí pronikavého sanačního obratu.

Politický přehled.

President Wilson prostřednictvím kongresu sovětů (dělnických a vojenských rad), který se právě sešel, ujišťuje, že vláda Spojených států použije každé příležitosti aby Rusku zabezpečila úplnou suverenitu a neodvislost ve vlastních záležitostech. — Prozatímní rozpočet, společné výdaje i 6miliardová půjčka schváleny poslaneckou sněmovnou dne 7. května, což umožnil Poláci svým odchodem před hlasováním. Prozatímní rozpočet schválen 240 hlasy proti 121, společné výdaje 203 hlasy proti 161, šestimiliardová půjčka 202 hlasy proti 165. — Týž rozpočet schválila i panská sněmovna 9. března. Z Poláků nedostavil se do schůze panské sněmovny ani jediný, z Čechů toliko dva. — V panské sněmovně dne 9. března prohlásil slavně člen konservativního velkostatku baron Parish, že v celém českém národě ve vnitru každého jednotlivce zakotveno je pevné přesvědčení, že království České má právo býti v Rakousku samostatnou individualitou a že se národ český tohoto práva nikdy nevzdá. Bar. Parish obvinil vysokou byrokracii, že zavedla centralismus, který stát jen oslabil, českou otázku přistřelil, všechny otázky zatlačil do pozadí a stal se tak pro stát nebezpečným. — V plánu Seidlerovy revise ústavy rakouské je prý také nynější národní protivy vyloučiti zavedením krajských vlád. — V poslanecké sněmovně dne 12. března schválen zákon o poskytování náhrad osobám bezdůvodně zatčeným. Pak přijata resoluce polského soc. dem. Liebermanna, kterou sněmovna odsuzuje přehmaty, jež se za nynější války opakovaly v soudnictví civilním i vojenském a které způsobeny byly tajnými rozkazy, otřásajícími neodvislostí soudcovskou. Vláda vyzvána, aby zakročila proti nepřipustnému tlaku na soudy, a žádala od příslušných míst, aby byly odvolány tajné rozkazy. — Polští národní demokraté vystupují z Kola polského. — President vyživovacího úřadu Paul ve vyživovací radě prolásl, že žijeme nyní z ruky do úst; varoval také před přehnaným očekáváním dovozu potravin.

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské na podmínkách nejvýhodnějších. — Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Šlošní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.378.

z Ukrajiny. — Bývalý americký prezident Taft očekává, že válka potrvá jistě 2 nebo 3 roky. — Posl. sněmovna 13. března povolila novou úpravu kněžské kongruy, dle níž zvýšeny platy především nižšímu duchovenstvu. — Ministerstvo vojensví připravuje propuštění nejstarších ročníků, počínaje ročníkem 1867. — Moskevský kongres sovětů schválil mírovou smlouvu s ústředními mocnostmi. — Z italské a francouzské fronty hlášeny jsou četné boje ve vzduchu. Rakousko-uherské a německé vojsko stojí před Oděsou. Na francouzské frontě vedle menších oboustranných výpadů oživil dělostřelecký boj.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. »Cyrille« oznamuje, že jednotným zpěvníkem se stane »Český kancionál«, který bude vytištěn v trojím vydání: pro lid, školy měšťanské a obecné, školy střední. Do konce tohoto roku má být zpěvník hotov. Redakce »Cyrilla« žádá opětně o včasné návrhy a přání ze všech diecésí. — V témž listě jest otištěna zajímavá stať o poměru zbožného mistra Dr. Ant. Dvořáka k zpěvu chrámovému. Dvořák za svého pobytu v Americe (v letech 1892—94) v rozhovoru se zpravodajem newyorského »Herald« pravil: »Kloním se k náhledu, že obec, která (při bohoslužbách) zpívá, jest spíše dojata nežli obec, která naslouchá.« Mistr líčil své dojmy z návštěvy českého městečka Spillnillu (ve státě Iowa). »V neděli jsem šel do malého katolického kostela a hrál na varhany. Takřka nevědomě začal jsem pozvolna hrát starou českou (kostelní) píseň, tak jak jsem ji hrával před 40 roky jako hoch. Celá obec ihned vpadla do zpěvu a zpívali ji způsobem, že jsem pohnutím až elzel. Byl to prostý nápěv »Bože před Tvou velebností«. Po bohoslužbách přišly ke mně stařeny na kůr a děkovaly mi za tu naši starou drahou melodii.« — Při světoborných osvicenských besedách a agitaci pro lidovou universitu najednou se dovídáme, že není ani kale postaráno o ústav, který jest institucí na prouto nepostradatelnou pro českou inteligenci. Museum království Českého jest prý zrovna v tak přípravném stadiu, v jakém bylo museum české před rokem 1892. Společnost byla nucena rozmnožiti počet úředníkův a zřizencův a zvýšiti platy, tak že nyní subvence zemská měla by býti aspoň dvojnásobná. Vina finančních nesnází se dává bývalému zemskému výboru, kde přece zasedalo tolik liberálních horlivců. Tisnivé poměry se nezměnily ani tehdy, kdy musejní referát r. 1891 převzal poslanec Adámek. Ani nynější zemská správní komise nepodnikla finanční reformy. — »Kmene« napsal o humoreskách K. Horkého, vydaných pod bohémko pozérským titulem »Má úcta«, že jsou »velmi zvětřelé a vyčpělé a ukazují světle, jaký humbug tropil se s Horkým poslední léta před válkou a jak těžce probřešovala se na něm i na literatuře nekritická kritika česká, která jej odnaučila vůči opravdové umělecké práci a sebekritice a jest jistě spoluvinná na tom, že propadl samolibé povrchnosti a mělké, jalové manýře«. Ale kdo jen Horkého tolik býčkal? Některé jeho polenové protikatolické blágy zalíbily se masarykovcům tolik, že o něm psali jako o literární hvězdě vynikající svítivosti.

Liché podezřívání kněžstva. »Kraj Královéhradecký« otiskl z »Nár. Listů« lokálku o stesku nějakého kaplana na nedostatek národního sebevědomí, objeveného při jistě vikariátní poradě kněžstva v diecési královéhradecké. Prohlásili jsme minule tuto lokálku za mystifikaci dle zřejmých známek nevěrohodnosti a ohradili jsme se proti tomu, aby vymyšlené báchorky sloužily za základ k nepoctivým výpadům na vlastenecké smýšlení ndp. biskupa Dra. Doubravy, protože týž hodnostář nebránil souhlasným projevům s květnovým manifestem. Ohrazení naše mohl »Kraj Kr.« vyvrátiti prostě tím, kdyby byl uvedl jméno vikariáta, k němuž se vylíčený případ udál,

Akceový kapitál K 100,000.000.—. Rezervní a pojistné fondy přes 22,500.000.—.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon 4. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tuzemských a cizozemských burzách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detache dospelých kuponů, inkasso tažeností, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankovní transakce za podmínek co nejvýhodnějších.

a kdyby byl dokázal, že předseda jistě vikariátní konference skutečně jednal pod přímyrým zákazem diecésního biskupa. Místo věcných důkazů přinesl »Kraj Kr.« nový útok, a to na celý diecésní klerus, tvrdě, že z naší diecése nebylo učiněno vůbec žádných souhlasných projevů s květnovým manifestem poselstva českého. Na základě tohoto zcela nepravdivého předpokladu pokračuje »Kraj Kr.« v úsudku: »Je právě porušíhodno, že nedostatek národního vědomí kněžstva projevil se v diecési královéhradecké, v diecési Dra. Doubravy.«

Místo dlouhých polemik prohlašujeme klidně, ale zcela rozhodně: Není pravda, že nebylo žádných souhlasných projevů s květnovým manifestem poselstva českého z diecése královéhradecké, nýbrž je pravdou, že projevy ty uveřejnily v »Čechu« vikariáty: jaroměřský, křtelečský, poděbradský a lipnický, pokud nám je známo. Mimo to uveřejnila »Obnova« 21. září 1917 obesthlý projev Tiskového družstva královéhradeckého, v němž je soustředěno na 600 kněží diecésních. Projev Tiskového družstva přinesly všechny časopisy katolické v Čechách a na Moravě v celém rozsahu, ve výstupu pak »Nár. Politika« a »Hlas Národa«. Je tudíž nepochopitelné, jak se mohl »Kraj Kr.« odvážiti k popření fakt, která jsou ve veřejnosti známa... Jak předpokládá, tak i další úsudek »Kraje Kr.« o nedostatku národního cítění kněžstva je zcela mylný, a proto další šíření tohoto nepravdivého tvrzení nebylo by ničím jiným, nežli falšováním veřejného mínění. Počinání toto zasloužilo by tím větší odsouzení, protože by v době národnostně tak citlivé zlehčovalo kněžský stav upíráním vlasteneckého citu, jehož pěstění bylo vždy přední chloubou českého kněze.

Přinesli jsme v minulém čísle výrok německých radikálů vídeňských, kteří interpelaci proti českým bohoslužbám ve Vídni končili slovy: »Českému národu musí být jistě záviděn jeho stav kněžský, kterýž v národnostním boji stojí vždy v předních řadách.« Můžeme zcela sebevědomě prohlásiti, že české kněžstvo nepotřebuje žebroniti u české státoprávní demokracie za milostivě vysvědčení o vlasteneckém uvědomění. Jestliže Č. S. D. vlastenecké cítění kněžstvu upírá, musíme od ní žádati průkazy, kdo ji opravnil, aby udělala výsadu na vlastenectví. Jsme proti tomu toho náhledu, že Č. S. D. je dosti malým hloučkem českých lidí a že musí nejprve sama dokázati skutky, zdaž její sliby nejsou jenom velikými slovy, jichž politická činnost bývalých Mladočechů vykazuje celé kopy. Radíme zcela upřímně, aby mladočeská strana věnovala raději větší pozornost svým nynějším spojencům z realistického tábora, jež po léta nivelisoval národní nadšení v české mládeži a po celých 30 let v čele svého orgánu »Čas« opakoval střežnou zásadu své politiky: »Nám je stále žvanění o národnosti a vlastenectví překonaným stanoviskem.« Když tisk Č. S. D. bude utužovati vlastenecké cítění svých vlastních lidí, nezbude mu ani času na nevědomé klevety, které velmi málo sluší — demokracii.

Náš svornost. »Liga kněží arcidiecése olomoucké« usnesla se na schůzi 14. února t. r. »ohraditi se veřejně proti tomu, aby duchovenstvo pro svoji katolickou víru bylo lidmi nepovolanými a národa

vylučováno«. Podnět k tomuto usnesení dán byl zvláště způsobem psaní o + pro látu Ehrmannovi, o němž napsaly »Lid. noviny«, že byl »jedním z Čechů, s kterými český národ dávno již nepočítá«. List tento z nepravdy usvědčil sám pokračový »Pozor«, jež o Ehrmannovi píše: »Byl to vynikající český kněz, který v národním ohledu české věci za zvědného arcibiskupa Dr. Frant. Bauera platné služby, zvláště v oboru českého školství na Olomoucku, prokázal a česká věc v něm nejen jako v členu kapitoly, nýbrž i ve členu zemské školní rady měla vždy vydatnou podporu. ... jak se to má se svorností v jiném ohledu? Na provedení »České srdce Moravě« podepsání jsou zástupci všech stran a společenských vrstev, tudíž i zástupci strany katolické. A v Čechách? Na některých místech žádáno bylo duchovenstvo o součinnost v této akci; učinilo by tak jistě i bez toho vyžvání. Ale odsouzení zaslouhuje, jak se nám zdá, z některých míst, počinání jistých lidí, kteří této akci zneužívají, aby prostému lidu vštěpovali zášť proti církvi katolické a kněžst. u. Bylo by dobře, až skončena bude celá akce »Českého srdce«, ukázati, jaký podíl má v tom české kněžstvo, které už dávno, dříve než se o »Českém srdci« aniho, spolky sv. Vincence a jiným způsobem se staralo a dosud stará o chudé. — F. M.

Rozmanitosti.

Redakci »Katolických Novin« v Prusku, které tolik vykonaly na záchranu živlu českého, převzal po faráři Otavovi farář Jos. Hlubek v Bořutíně v Pruském Slezsku. — Na uprchlíky jest v rozpočtu 995 mil. K. Až na maličké území u jezera Gardského jest celá říše prosta nepřátele, křesťanství uprchlíci tedy jsou skoro všemř zase doma. Kdo tolik peněz nyní ještě spotřebovuje, jest očividno. — Z Vídně obstarával plamenné vlastenecké články do »Večera« a »Lidového Deníku« dr. Lev Borský. Dle zprávy »Práva Lidu« tento žurnalista z Vídně zmizel, zanechav po sobě památkou dluhy. Přijal v Haagu místo u zpravodajské kanceláře, kamž byl dosazen jako důvěrník našeho zahraničního ministra hr. Czernina za roční plat 36.000 K. Za tím účelem byl sprostěn vojenské služby. — V Běstvině na Chotěbořsku přinucen farář dělati si kostelníka i zvoníka. Po odchodu kostelníka na vojnu nikdo se nechtěl »výnosné« funkce kostelní ujeti. Také známka církevního blahobytu! — Uherský ministr spravedlnosti Vaszonyi (který se dříve jmenoval Weiss) navrhl, aby se dostalo volebního práva těm ženám, které aspoň vychodily měšťanskou školu. Důmyslný politik znal dobře praktický dosah vysloveného přání. Volební právo by totiž dostaly šmahem maďarské židovky, jejichž zámožní rodiče mohou zcela dobře dopřáti svým dcerám vyššího vzdělání. Ale co by z toho práva měly těžce pracující venkovské ženy slovácké, rumunské a srbské? — Soc. revolucionář ruský Vlad. Černov, který nabývá nyní v lidu velké moci, napsal v »Dělu Naroda« o boji bolševiků proti kapitalismu: »Socialistický despotismus velké kapitály ničí, ale neničí nikterak kapital sám. Podnikavost kapitalistů jest o-

zhomena, ale na místo normálního sisku zmocnila se nyní šílená spekulace malých lidí. Každý bere, co může vzít a nikdo nechce více pracovat a prodává jen to, co uloupil. Obhajování moci sovětů ozbrojeným proletariátem neznamená nic jiného, než pokračování v anarchii a proti této anarchii musí být konečně vystoupeno. Bolševici musí nahlédnouti, že svými utopistickými ideami dohráli svoji úlohu a že musí vystoupiti z vlády, poněvadž žádné naděje, jež do nich byly vkládány, nesplnili. — Red. J. Pachmajer před lety navštívil Svatopluka Čecha, dal se s ním do hovoru a z privátní rozmluvy udělal „interview“, do něhož vložil i smyšlené hanlivé výroky básnickovy o ministru Pacákovi. Pachmajer byl brzy nato z „Nár. Listů“ propuštěn; nyní jest spolupracovníkem „Večera“ a „Lid. Deníku“. Nedávno nalezen byl neodeslaný dopis S. Čecha, v němž se protestuje ostře proti vymyšleninám Pachmajerovým. — Proti zavedení letního času adresoval ministerskému předsedovi jménem svého voličstva protest poslanec Kadlčák. — Ty práce, které se ukládají chudinně, nejsou zdrazeny. Na Moravě za hektolitr sebraných chroustů určeny jsou 2 K a za hektolitr ponrav 10 K. — V pražském starobylém chrámu sv. Jiří v kapli sv. Anny nalezena byla původní náhrobní deska slavné abatyše Kunhuty, dcery krále Přemysla Otakara II. Na desce vyryty obrysy zesnulé abatyše. — Dne 6. t. m. zemřel v Římě kardinál Domenico Serafini, který býval apoštolským legátem v Mexiku. — Na památném sněmu kroměřížském Palacký proti Polákům zdůraznil, že Ukrajinci jsou národem samostatným; osvojili si západní kulturu, stanou se zbraní v rukou Rakouska proti nepřítelům. V následující schůzi (24. ledna 1849) pravil Rieger, že svoboda tisku dá Ukrajincům velký význam. Jejich svobodná literatura roztaví led ruského absolutismu, rozdrtí carismus a strhne za sebou miliony Rusů. »Zhroucení severního absolutismu se přiblíží, jakmile Ukrajinci dostanou místo po boku slovanských národů.« Patrně, že jmenování proslulí zástupci českého lidu dovedli předpovídati důmyslněji než poslanci nynější. — Veliký poplach na burších způsobilo v sobotu odhalení o úžasných výdělcích Daimlerovy továrny na automobily. Tento velkopodnik prodával automobily armádě se ziskem až třisetprocentním. Vydělal snadno celá sta milionů, dividendy rostly. Loui Daimlerova společnost zvýšila svůj akciový kapitál z 8 na 32 mil. marek. V účetních knihách k vůli zakrytí lichvářských výdělků byly falešné položky; knihy ukrývány před státní kontrolou. Nejzajímavější při tom, že velkopodnik platil z obrovského zisku celé miliony na agitaci pro další vedení války, skupoval listy i žurnalisty k účelu, který byl velice výhodný pro pokladnu té společnosti. Odhalením jest těžce kompromitováno i několik jiných průmyslových a akciových společností. A pak prý válku způsobili kněží, aby z ní těžili! — Anglická vláda povolala na biskupský stolec v Heresfordě racionalistického duchovního. Tento čin narazil na prudký odpor anglikánského kněžstva; řada biskupů podala proti volbě protest a čtyři vynikající kněží anglikánské církve přestoupili k církvi katolické. — Sjezd strany národně-sociální bude se konati od 30. března do 1. dubna na Smíchově. — Doprava ve vzduchu rychle pokračuje. Dnes již jest zavedeno pravidelné poštovní spojení ve vzduchu ve Francii, Itálii, Americe a v Alžíru. Spojené Státy mají už 37 vzdušných spojení. Komunikaci takto kynou obrovské výhody. Na př. aviatik setuší Hesse urazil cestu z Londýna do Mosulu za 34 hodiny; vlakem by k tomu bylo potřebí 10 dní. — Na den 9. t. m. připadlo 350. výročí narození sv. Aloise. — Pověstný vídeňský dr. Kranz, jehož zemský soud loni odsoudil pro zvláštní praxi v nakupování piva a vyhánění cen, puštěn byl na svobodu na záruku. Po odvolání bylo však

trestní řízení proti tomuto zbohatlíkovi zastaveno. — Někteří sedláci na Kojetínsku prodali obilí pod rukou polskému židu, metrák po 700 K. Žid platil pokadě tisícovkou, na kterou dostal vždy 300 K zpět; ještě přidal ochotně pro pantátu láhev vína a cigárko, pro panímámu trochu kávy a lahvičku rosolky. Ale když rolníci chtěli tisícovky měniti, ukázalo se, že jsou falešné. Chytřejší a ti, kteří se styděli, mlčeli. Ale kteří běželi pro ochranu k úřadům, platili pokutu za překročení předpisů aprovisačních. Zatím ovšem chytrý žid, který předvídal všecko dobře, byl již za horami. — Při horování pro český stát dlužno střízlivě uvažovati, co z české země vlastně českému lidu ještě zbývá. Na př. ze 120 českých cukrovarů jenom malé procento jest v držení českého kapitálu. I ty cukrovarnické podniky, které nám zbývají, pracují z valné části pro závody cizí. Co bylo za staročeské éry chloubou českého kapitálu, to v době následujícího liberálního fanglickářství se roztrousilo do rukou německých a židovských. Český rolník stává se vasalem německého kapitalismu.

Kaška:

Hvězda pokoje.

32 kázání k májové pobožnosti o blahoslavenství Písmu svatého.
Stran 120. Včetně 20%, váleč. přírůstek K 1.92.
Objednávky vyřizuje
Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Zprávy místní a z kraje.

Oslava. Když se rozhlásila v Hradci zpráva, že se narodil Jejich Veličenstvům nový princ, město ozdobeno prapory. V neděli odpoledne dělostřelci ze Orlicí vypálili ze čtyř děl 101 ránu. K slavnostní stělobě sešel se veliký dav zdejšího občanstva.

Bezplatné léčení tuberkulosních. Nemajetní okresu královéhradeckého, kteří jsou stíženi nemocmi plicními, hlaseť se v kterýkoli všední den odpoledne od 2—3 hodin v kanceláři východočeského ústavu pro péči o invalidy v Čelakovského ulici, v Živnostenském domě v 1. patře. Zde dostane se nemajetným lékařského vyšetření a ambulančního ošetření zdarma, jakož i léků od místního spolku pro potírání tuberkulosity. Výbor spolku děkuje za lidumilné přispívky a to: měst radě v Hradci Král. za 1000 K, okres. výboru v Hradci Král. za 1200 K. Dále věnovali p. t.: mládenoi a dívky z Prohluz 60 K, spolek mládenoi na Pražském Předměstí 70 K, kroužek mládenoi u Smutných zde 50 K, spolek »Máje« v Pláčicích 100 K, kroužek div. ochotníků v Plotištích 200 K, sportovní klub zde dvakrát po 200 K, ochotnický spolek »Kolár« v Chlumu 160 K, dívky královéhradecké ze zábavy na Střelci 70 K, J. Kubů, hotelier zde 150 K, spolek »Havlíček« v Malšovicích 180 40 K. Obnosy tyto, za něž výbor spolku děkuje, došly spolku prostřednictvím p. t. o. k. místodržitelského rady Smutného v Hradci Králové.

Okresní oděva královéhradecká. Dle zprávy kanceláře vydáno bylo dosud 740 červených šatek; další vydávání jich dlužno vzhledem k přímým úředním předpisům podstatně umeziti průkazem potřeb, resp. učiniti závislým na předchozím odevzdání opotřebeného šatstva městské zastavárně. — Páni obchoďáci, kteří dosud šatek za únor neodevzdali, necht tak ihned v kanceláři ústředny učiniti.

Spřetrhování práce válečným invalidám. Zemská centrála práce pro východní Čechy (oddělení invalidů) v Hradci Král. 439 (č. telefonu 46) dovoluje si pp. zaměstnavatelům oznámiti, že má v zájmu

velký počet pracovních sil z řad válečných invalidů, a to jak řemeslníků (mimo kovářů a dřevodělníků) tak hospodářských zvířeců, úředníků, praktikanů, lesníků a polních hajných, hlídačů a pomocných, dále obchoďáckých příručů, skladníků, kancelářských sil, polířů, tkalců (mistrů, podmistrů, expedientů, manipulantů, vzorkačů, přetahovačů zboží atd.) a mnoho jiných, ucha zeť invalidů bez povolání, kteří by přijali zaměstnání přiměřené jich invaliditě. Žádá proto pp. zaměstnavatele, aby se v případech potřeby o sily tyto laskavě a s hláslí písemně, osobně neb telefonicky.

Uprázdňená nadace pro studující university. Dle místodržitelského výnosu ze dne 25. února 1918 č. 13 A 260 ai 1918 m. č. 44. 635 obsadí se dnem 1. října 1917 »Tomkova nadace« s ročním počtem 210 K. Nadace ta určena jest pro chudé posluchače všech světských fakult o. k. české university, a sice v I. řadě pro ty, kdož jsou v Hradci Králové zrozeni, a v II. řadě pro ty, kteří do Hradce Králové přišli a s dobrým prospěchem studují. Nadaci tuto propůjčuje o. k. místodržitelství v Praze na základě praesentace městského zastupitelstva v Hradci Králové. Žádosti, řádnými doklady opatřené, přijímá podepsaný úřad purkmistrůvský do dne 26. března 1918 v podacím protokole. Purkmistrůvský úřad král. věnovala města Hradce Králové. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Spolek divadelních ochotníků »Kliopera« v Hradci Králové věnoval na zakoupení obědů ohrožným školním dětkám částku K 500 10.

Ve prospěch »Českého srdce« vytěžilo se z koncertu pí. Niny Lavanové přes 300 K. **Repertoire Kliop. divadla.** Dnes (15. t. m.) vystoupí pí. H. Benoniiová v Šabínově veselohře »Insérát«.

Odber klubu českých turistů spoju s klubem fotografů amatérů pořádá v neděli 17. t. m. odpoledne výlet do Hoděšovic. Sraz o 1. hodině u nemocnice. Proviant a cukr nutno vzít s sebou. Hosté vítáni. Blíží se návštěv u pp. knihkupectví.

Přednáška. Universitní docent PhDr. a JUDr. Viktor Dvorský přednáší 21. a 22. t. m. v museu o Alpách Slovinských a »Od moře Jaderského k Egypťskému«. Přednáška, kterou pořádá klub fotografů-amatérů, bude provázena světelnými obrazy.

Ochrana kojenců. O úmrtnosti kojenců, nebezpečí dětské tuberkulosity a prostředcích obranných bude přednášet p. medicínální rada Dr. Leopold Batěk v pondělí dne 25. března t. r. o 3. hod. odpol. v přednáškové síni měst. průmyslového musea v Hradci Králové. Vstup volný.

Shromáždění členů III. řádu sv. Františka v Hradci Králové v sem. kostele sv. Jana Nepom. bude konati v úp. P. Dr. Kapistrán Vysoký, provinciál, v pondělí dne 25. března o 3. hod. odpol. Přístup mají také nečlenové.

Ochotnické divadlo. (Sobota a neděle 9. a 10. t. m.) Po řadě úspěšných provedení veseloher původní tvorby podjala se ochotnická jednota Kliopera záslužného úkolu provésti Stroupežnického drama Václav Hrobčický z Hrobčic. Proti starším kusům české dramatické produkce v širších i inteligentních vrstvách našeho občanstva tkvěla neoprávněná předpojatost, odsuzující již předem všechny podobné hry mezi zastaralý, neupotřebitelný brak. Zásluha Klipery je tím větší, ježto kus byl proveden s takovou pietou a vnitřní propracovaností jak jednotlivých osob tak celkových scén, že zájem o průběh hry a opakovaný, zasloužený potlesk po každém jednání byl důkazem více než dostatečnou odměnou. Zároveň tím podán jasný příklad, jak při náležitém výběru a důstojném i poctivém provedení dovedou naše věci působiti ne-li účinněji tedy jistě stejně jako importované výtvořby ceny leckdy pechybné. — Hrou i maskou vynikli nejvíce pp. Hruška (Václav Hrobčický), Otta (Vrba), sl. Kumpoštová (Vrbova žena) a p. Tomek (Kmínek). Též ostatní jako pí. Petrovová (paní z Kalenic) a p. Peřina (Jiří Hrobčický) dle svých sil přičinili se o zdar

kusu. Výtky zaslouží pouze neovládnutí slovní části dílohy u některých, což při tak snadné soubře a bezvadném provedení jiných tím více zaráží. Takové zjevy u ochotníků tak disciplinovaných a činlivých si právem nárok na přední místo v řadách českého ochotnictva zvláště při tak významných hrách neměly by se opakovati. Hráno opět při vyprodaných domech ve prospěch sanatoria pro tuberkulózní. — C.

Koncert Niny Lavanové (Klieperovo divadlo, středa 6. t. m.) ohlašoval vystoupení „uznané mistryně písni, která měla předvésti zajímavý rozdíl podání písni oproti jiným pěvkám. Zůstalo však jen při tom sméla. Až pořad vykazoval skladby celkem snadné a mnohokrát již předvedené, stačila interpretka snad jen na dvě (Nováková Dievča a Thomasova romance z Mignon). Jinak ani její hlas neznatelného rozsahu, s kterým dovede sice slušně zacházet, ani přednes, který ustrnoval v rozvláčných tempech, zastaralých portamentech a bezvýrazné dynamice, nemohly stažit k oprávnění hrdého titulu uznané mistryně, což nejvíce ukázalo se při provedení Gounodova Ave. Mimochodem uvádím, že slyšel jsem tuto skladbu několikrát provedenou ve venkovském kostele od prosté, neovčené choristky přijatelněji, o doprovodu houslovém ani nemluvě. — Na ostatní doplnění programu nutno ovšem jako na diletantské výkony klásti měřítko co nejhovivavější (doprovod písni také nevyhovoval), ale „uznaná mistryně“ a „virtuos na housle“ měli podati výkony rovnocenné pyšným názvům. I když při pustíme zřejmou snahu pěvkyně podati své nejlepší, nedověděli jsme se nijak, v čem onen rozdíl podání záleží, leč bychom jej připsali k minus umělecké její potence. — Zase nový důkaz, že v Hradci nelze pouze barnumským návštěvám udělati díru do zdi přes snahu celý ten nepodařený pokus, který po varietní produkci tanečnice Marje Niny a spol. je novým černým lístkem do památníku intendantce našeho divadla, zakrytí pláštěm „Českého srdce“. — C.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 1/4 %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

Za Josefem Kovářem. Dne 7. března zemřel po delším utrpení v Hronově spolu majitel a úředník firmy „Vzájemnost“ ve 45. roce svého věku. Zvědnělý se svým bratrem Janem jako horlivý pokračovatel v díle neúnavného a předčasně zesnulého kaplana Štiny získali si veliké zásluhy o organizaci katolického lidu. Oba pracovali většinou tiše, ale vydatně a účelně. Když r. 1906 došlo k sloučení všech katolických frakcí, Kovář svolal do Václavie poradu našich stoupenců a utvořil pevný šik horlivých důvěrníků. Za voleb r. 1907 vyvinul Kovář agitaci širokého slohu, tak že dr. Horský byl zvolen i proti nejsilnější agitaci našich protivníků. Hlavně Kovářovým dílem byly pak skvělé katolické sjezdy v Náchodě a městech sousedních. Postaral se o vydávání přílohy „Štitus“, kterou později změnil v samostatný časopis. Zvláštní energii vyvinul pro záchranu tkalcovského družstva „Vzájemnost“ proti židovské konkurenci. V jednání byl Kovář skromný, tichý a velice úslužný. Pro katolickou organizaci vykonal práci obrovskou a jeho dílo jistě nezahyne. Odpočívaj v pokoji, duše horlivá!

Zotavovna Všeobecného penzijního ústavu pro zřizence v Luhačovicích. K podnětu Jednoty českých soukromých úředníků za koupil v těchto dnech „Všeobecný penzijní ústav pro zřizence“ v Luhačovicích hotel „Arco“ a stědí z něho zotavovnu pro pojištěnce-rekonvalescenty. Správu zotavovny

povede Zemská úřadovna I. jmenovaného ústavu v Praze II., Palackého nábřeží 16, která hodlá předati ji již počátkem letošního lázeňského období v Luhačovicích jejímu určení a vynasnaží se, aby se stala ochotným pojištěncům druhým domovem.

Živnostenská banka zvyšuje na základě usnesení své mimořádné valné hromady svoji kmeňovou jistinu z K 100,000,000 — prozatím na K 120,000,000 —. Přednostní právo na nové akcie přináležejí starým akcionářům a to v poměru: 1 nová na 5 starých akcií po K 285 —, kdežto neakcionářům přenechány budou nové akcie, pokud staří akcionáři své přednostní právo na ně neuplatní, po K 310 —. Ažiovým ziskem, ze subskripce této resultující, zvýší se rezervní fondy na přibližně K 40,000,000 —. Subskripce končí dne 28. t. m. Veškeré upisovací přihlášky přijímá a vysvětlení na požádání ochotně podá Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové, u níž též pláště starých akcií za účelem vykonání přednostního práva odebrasího předložiti dlužno.

Úvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Momentky z r. 1848.

I.

Toho roku živelní silou se hnaly vpřed proudy národnostní a sociální. Právě dusivá soustava Metternichova vyvolávala mohutný protitlak národnostní. Ministerstva se střídala rychle, ale přes časté zkušenosti žádné z nich nechtělo pracovati na základě zásady, že povznesení národností upevní životní sílu mocnářství. Sjezd slovanský ovšem pracoval o osnově, dle které Habsburské soustátí mělo se přetvořiti tak, aby nastala skutečná národní rovnoprávnost.

V Praze vojska přibývalo, jakoby se bylo jednalo o nejhorší despotické zámysly českého lidu. Havlíček dne 8. června v „Národ. Novinách“ napsal: „Nesmírné patroly, časem i s jízdou vláčí se ustavičně ve dne i v noci po Praze, a neví nikdo, proč by toho bylo zapotřebí, ne-li snad proto, abychom měli ustavičně „Memento mori“ na očích. A národní garda tak jest obtížena ustavičnými ponůčkami, že věru se domýšletí musíme, nechce-li snad vláda mermomocí každému zoškliviti tento nový konstituční ústav... Ostatně můžeme ubezpečiti vládu, že se od nás násilí obávati nemusí... Skutečně ve všech schůzích, i ve schůzích horkokrevné mládeže mluveno jen o pořádku, o zákoně, o cestě ústavní a dávána výstraha, aby se nedal nikdo uchvátiti vášní a nešel Windischgrätzovi pod nůž.“

Dlouho se čekalo, že vláda dostojí svým slibům z 8. dubna. Proto samy „Národ. Noviny“ hájily vládu v domněnku, že jenom nepřekonatelné překážky přechodně brání vyhověti spravedlivým požadavkům českého lidu. Když však vláda si založila 6. června v Praze list „Pokrok“, Havlíček svůj list prohlásil za opoziční a v 7. čísle žádal rovnoprávnost Čechů s Němci, ale s předností Čechů, protože jsou většinou. Napsal též, že koruna česká musí požívatí úplné samostatnosti.

„Pokrok“ již po šestém čísle zanikl, což bylo výmluvným svědectvím skálopevné důslednosti charakterního českého lidu.

Napětí stoupalo, čeští mluvčí dopustili se v horkokrevnosti několika taktických chyb. V době, kdy vojska ještě přibývalo, žádali studenti, aby byl Windischgrätz odvolán, aby jim byla vydána baterie děl, pušky a náboj.

O Božím hodn svatodušním silné oddíly vojska procházely a projížděly městem. Sladkovský napomínal v Karolinu studenty, aby se nedali strhnouti k činům nerozvázným. Ale studující, kteří neuměli zbraní zacházeti a dělům vůbec nerozuměli, hráli si na vojáky dále. Windischgrätz jejich požadavky odmítl příkře. Když to Sladkovský oznámil, ozývaly se k studentstvu hlasy varovné. Ale mladý akademik Tieftrunk, který se vrátil z Vídně do Prahy, podráždil shromážděné heslem o barikádách. Slovo to hlučelo a bouřilo slepě beze všeho rozmyslu. Dávám nepřicházelo na mysl, jak mohou úspěšně vzdorovati dobře vycvičené moci vojenské. A i kdyby barikády byly pevnou záštitou, jak dlouho se budou za nimi obránci skrývat? A jak tytéž barikády dopomohou k českému státnímu právu, pokud vojenská moc rakouská bude v plné síle v samé Praze?

Sladkovský klidil. Také dr. Kampelík na schůzi v lázních Svatováclavských vroucně vybízel přítomné, aby se nedali odvrátiti od cesty zákona a pořádku. Zval je ke mši sv. u sochy sv. Václava na Koňském trhu (nyní Václavské náměstí), při níž by se oslavilo sbratření všech vrstev pražského obyvatelstva. Necht se dostaví všichni účastníci bene zbraně. — Patrně tedy, že příprav k vzbouření nebylo; vždyť přední řečníci vybízeli ke klidu a — k odzbrojení.

Ke mši sv. dostavil se obrovský počet měšťanstva, studentstva a zástupci spolků. Dělníci v počtu 2500 se postavili kolem hlavní strážnice. Nikdo neměl pušky. Mši sv. sloužil pensista Jan Ed. Arnold, spoluzakladatel Měšťanské besedy pražské, který si i jinak získal o probuzení českého lidu značné zásluhy. Z tisícových úst hlaholil zbožně chorál „Svatý Václave“. Před sochou světcovou si účastníci přísahali věrnost a vytrvalost až do těch hrdel a statkův. Společná idea náboženská se tu snoubila dojemně s překypujícím citem vlasteneckým.

Ale když se zástupy rozcházely, měli slovo agenti provokatéři, kteří vedli bebranný lid jako slepce kolem generálního velitelství. Pak došlo za výkřiků jízlivých protinárodních placených agentů ke srážkám vojska s neozbrojeným lidem. Nastaveny barikády. V nastalém zmatku nikdo nevěděl, kdo vlastně jest duší odporu, kde jsou orgány vzpoury, kdo má koho poslouchati. (Pokračování.)

Podrážky a podešve Ima

(Hádný papír nebo lepenka) prodávám nebo očkoli vyměním. — Jindřich Mařín, Kutná Hora, Andělská ul. 301.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franco pošlou.

V Praze prodeje u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Zahradníka

zelenáře přijme továrna Skuherský v Hradci Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské přeteny, hodiny, jídelní přibory, opravy a znovuslacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

parit a ošleu, stálý přísedný znalec o k. zemského trestního a okresního soudu, Praha 4-979, ul. Karolíny Světlé, 12 n.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatná: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 22. března 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Naše výsady.

Nyní už jen zarytý vášnivec může podváděti křesťanský lid tvrzením, že katolíci mají v naší říši zvláštní výsady a — že těží z války. Zvony, varhany, svíce a střechy kostelů mluví o pravém opak přesvědčivě. Ale jest tu dlouhá řada i jevů jiných.

V kostele budětickém na Sušicku vyprávěly schátralé varhany službu. Varhanář byl ochoten podniknouti důkladnou opravu jen za potraviny. Paraf se zbožnými osadníky tedy učinili sbírku z toho, co jim bylo úředně přiděleno a ponecháno. Tak sebráno ze čtyř obcí na 50 kg obilí, které si utrhlí katolíci od úst. Ale ohresním hejtnanem sušickým odsouzen farář na 10 neděl do vězení, že dal sbírat, jedna osoba za svůj dar na 5 neděl a varhanář na 2 neděle. Tu se vtírá otázka, potřebuje-li katolický lid zástupce na říšské radě, či zdali tam mají býti jen takí poslanci, kteří jeví velkou nervositu, zavádějí-li dosti skrovně a zcela spravedlivě o přehmaty židovského obyvatelstva. Vzpomeňme, jaké klatby byly metány od potentovaných reprezentantů národa na „amerikální troufalost“, když katolíci volali chtěli míti ve Vídni své mluvčí.

Pražská „Union“ uveřejňuje v delší stati, jak byl potrestán slovinský kaplan Žirovník ve Sv. Vídni u Ptujce (ve Štýrsku). Četník Čelule 20. srpna 1914 na pouhou nespravedlivou denunciaci jej zatkl a spoutal; pak jej vedl do Ptujce. Po cestě byl od davu s výkřiky: „Pryč s velezrádce!“ bit holí, tahán za uši a vlasy, pomazán kolomazí a koňským trusem. Četník se ho nezastal. Teprve před obecním hostincem jej vyrval fanatikům z rukou strážmistr Zlatar. Nastal v kanceláři výslech přímo úžasný. Žirovníkovi řečeno i to, že vyvěsil prapor a modlil se za císaře v den Nejvyšších jmenů jen proto, aby zakryl své velezrádné smýšlení. Zlatar dav obklopil hostinec za volání: „Dnes musí býti mrtev! Ať ti tvůj Kristus pomůže!“ Patrně tedy, jaké „zbožné“ duše poroučely knězi. Když Žirovník upozornil Zlatara, aby takového rouhání netrpěl, bylo mu odpověděno, že to jest jen válečné nadšení. Na nádraží v Pražsku týral kněze nový dav. Žirovník pobyl v posádkovém vězení štýrskohradeckém 19 dní. Spoután byl 12 hodin; prosil o úlevu, ježto krev se mu usadila na rukou, ale četník odpověděl, že to není válné. Kněz si nemohl ani umýti obličej mčičštěný krví a trusem. Přelíčení s kaplanem nekonáno. Po 19 dnech byl z vězení propuštěn, aniž se dověděl, proč vlastně byl zatčen.

Český farář v Poštorné Jan Láník byl pro pouhé podezření svého místa zbaven a konfinován ve Znojmě. Nyní již jest propuštěn, protože na něm nebyla shledána žádná vina. Dne 14. září 1914 postaven před vojenský soud pro zločin vyzvědačství tři Ukrajinci: farář Roman Berezovski z Protesy, obecní písař Kobylanski a sedlák Zabiak. Všichni ještě téhož dne oběšeni. Ale nyní 17. února 1918 zeměbr. polní soud ve Stryji rozsudek nad popravenými v plném rozsahu zrušil, protože vina nemohla býti nijak prokázána.

Při rekvisicích rolnický znalec má denně 10 K a 1 K cestného za kilometr. Kněží se nechce přiznati při docházce do přespolních škol ani 30 h za kilometr. Jeden kněz píše do „Čechas“, že za půlroční docházení do filiální školy dostal poukaz na 80 K, ale místo žádaného zvýšení mu okresní rada strhla 56 h. V kongruové parlamentní debatě vhodně bylo poukázáno, že v Uhrách civilní vedení matrik stojí ročně 18 milionů korun, kdežto v Rakousku tutéž funkci koná kněžstvo zdarma. Ovšem ve Vídni odhlavováno zlepšení příjmů duchovenstva. Ale každý uvážlivý občan dle těch cifér sezná snadno, že se i tak povede nyní duchovenstvu hůře než při počátku války. Dělní ve válečných závodech leckde si vydělají více a přes to — často právem prohlašují, že ten plat nestačí. Tedy při nejmenším: kněz z války hmotného zisku nemá; naopak musí platit na řadu podniků, které dříve nebyly a k tomu ještě vykonávají zdarma mnoho funkcí, které ho zdržují od vlastních kněžských úkolů a jež mu sjednávají pramalou popularitu.

Kde jsou mimořádné funkce snadné anebo dobře placené, tam se usazují zcela jiní lidé než kněží anebo jiní „klerikálové“. Křesť. soc. poslanec Stöckler vyšetřil, že ve vyživovacím úřadě jest 70 procent soc. demokratů; tito tam mají dalekosáhlý vliv. Tedy vláda, která soc. demokraty tam usadila, nijak si nelámala hlavu faktem, jak velký počet jest v Rakousku křesť. sociálů a jak i tito by měli právo spolupracovati v úřadě nejvyšší důležitém. Vyživovací úřad má dohled na řadu ústředí, v nichž se soustřeďuje nákup a prodej nezbytných životních potřeb.

V německém časopise pro mládež „Jungdeutschland-Posta“ se praví: „Válka je nejvyšší a nejsvětější projev lidského jednání. Dává příležitost, abychom na příkaz Boží obětovali nejvyšší statky za bratry a dává statečným život věčný... Válka je krásná. Její vznešená velikost povznáší srdce lidské nad pozemskost a všednost.“ — Hledejte jediný katolický

catechismus, kde by stálo takové tvrzení. Ale taková a podobná slova ozývala se i od státního úřednictva u nás. Patrně tedy, že náboženské názory státu jsou trochu jiné než věrouka katolická. A tažme se, zdali kněžstvo svobodně mohlo o státních názorech mluvit pod zorným úhlem své vlastní nauky.

V samých poměrech tiskařských jeví se reprezentace katolictva v naší říši výmluvně. Listů židovských přibývá a mají papíru nadbytek. Celá řada katolických listů však zhynula nedostatkem papíru a jiné pro tutéž příčinu živoří. A přece má vláda velké slovo v příčině přidělu tiskařských potřeb. Při rekvisici kovů nebyla poskytnuta katolickým tiskárnám žádná úleva. Zato dvojí loket hned se pozná při přidělu papíru; vždyť i katolický deník „Našinec“ musí se tisknouti na tuhém balicím papíru, aby mohl vůbec vycházeti. Patrně tedy, jak velikými pány jsou „klerikálové“, kteří přece zasluhují větší ohled a šetrnost než strany tíhnoucí k zhoubným převratům. Takové „výsady“, jaké mají katolíci, by odmítly strany všechny, které touží po skutečné svobodě.

Volné listy.

Vysoká politika. Mír s Ruskem dal podnět k četným úvahám, jejichž obsah a forma ovšem tlumeny jsou cenzurní bdělostí. Nezbyvá nám tedy nic jiného, než zachycovati zprávy a poznámky, které vyplývají jen tak na povrch, a tak nepřímou dobírat se jádra a smyslu událostí, které by byly všelijak obarvovány, nemohou přece utajiti pravé své povahy.

Především bychom rádi upozornili na metodu výkladů čtyřdohodových. Projevy této mocenské skupiny mluví povšechně o míru, nebo jak jinak říkají o kapitulaci, která podepsána byla státníky bolševickými na rozkaz středních mocností. Tvrzení toto jest správné jen co do formy, nikoli však pokud se týká věci. Naši vyjednávači sice podepsali společně se zástupci našeho severního spojence, ale smluvní obsah musíme považovati za dílo německé potud, pokud to světu hlásají sami německí politikové, kteří zajisté jsou u samého pramene a myšlenkové směry svých diplomatů znají lépe nežli my.

Tak především bystrý Harden praví: „Ani Bonaparte ani Palmerston (znamenitý státník anglický, pozn. pis.) neusilovali o nic podobného. Takových věcí posud nebylo. Nikde ve viditelné době nestal se pokus, aby velmoc, útvar státní hejsal a hurál byl v drobčky rozdrčen. Jásající slepci nepochopují, že Německo kladivem, jímž spěšně mává, bije samo do sebe a že žádný válečný zisk nemůže mu nahraditi ztrátu Ruska. Abych neklopýtl, čtu kancelérovu (Hertlingovu) řeč ještě jednou: „Spravedlnost musí býti základem každé smlouvy. Národové a země nesmějí býti posunováni z jednoho pásma státní výsosti do druhého. V každém sporu o území rozhodné slovo náleží vůli lidu. Oprávněné požadavky národa, kde jest bez nebezpečení možno, buďtež splněny. Anglie nebere pojem práva sebeurčení tak vážně jako my, její cíl jest povahy imperialistické, naším cílem pak jest obrana vlasti, teritoriální integrita a svoboda našeho hospodářského rozvoje.“ Další vývod Har-

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárské za podmínek nejvýhodnějších. — Rakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

denových pro obšírnost jejich neuvádíme. Prosycuje mluvu svoji ironií, neboť i v politice ironie jest dovolena, Harden končí těmito slovy: »Po tomto ultimátu každý ještě válčící národ bude si představovati německé požadavky jako hrůzu všech hrůz.«

Německý poslanec Max Cohn ve »Vossische Zeitung« pravil: »Nikdy nebyla tak krátkozrace ohrožena bezpečnost a budoucnost německého lidu.« Pomyslíme-li si, že i jiní předáci v říši našeho spojence mír s Ruskem prohlašují za práci výhradně německou, máme s dostatek dokázáno, že i přes formální spolupodepsání smlouvy Brestlitevské trvají dále bezaneckní cíle Czerninovy, které bezpočtukrát byly tak jasné a určitě prohlášeny. Beží však o to, aby tato prohlášení našeho zahraničního ministra nezamrzávala stále ve stavu pouhé teorie, ale aby se vtělila ve skutečnost. Ve smysle usilování o tuto určitou skutečnost ozvaly se již také rozvázné hlasy německé v říši naší a vzkázaly do Německa, co a jak o Brestlitevském míru myslí. Vše Němci poté chytali se stropu a bouřili, že v Rakousku jsou německé časopisy, které prý brojí proti německé říši jako Čechové. I v horní rakouské sněmovně prof. Lammasch potřásal starostlivě hlavou a vyslovil s obavami otázku, kam další válčení povede? Poslanec Pattai a kníže Auersperg prohlásili rázně, že se bude válčiti dále až do konečného vítězství. Tu bychom poznamenali, že Rakousku žádného vítězství již není potřeba, protože hranic svých obhájilo, a nic jiného ministr Czernin za válečný cíl neoznačil. Pánové tito, pokud víme, na frontě osobně nebojovali a snad tedy nevědí, že tam hyne výkvět národův a že zbytečným prodlužováním války, když již hranice nejsou ohrožovány, vyhlazuje se všechno, co jest obsaženo v pojmu hospodářského, kulturního a politického života budoucnosti. Či snad tito stateční pánové považují zprávy o krvavých bitvách za dráždivou a příjemně lechtající zábavu, jakou na příklad poskytují divadla?

Český demokratismus. Jeden z katolických kněží v Pardubicích chtěl se přesvědčiti, zda české hnutí demokratické jest skutečně neseno velikou myšlenkou, nebo vězí-li posud v slepičím obzoru předválečné nesnášlivosti, jakou na příklad v Národních Listech představuje dr. Herben. Milý kněz přihlásil se tedy za člena státoprávní demokracie, ale — byl odmítnut. Když věc vnikla do veřejnosti a když o ní promluvil klub katolických poslanců ve Vídni, přinesly »Národní Listy« vysvětlení, že to nebylo odmítnutí, nýbrž že místní organizace poslala jen do Prahy dotaz, smí-li katolického kněze za člena přijmouti. I když vysvětlení toto by nám postačilo, přece jen věc není bez žabího chloupku a tají zaujetí proti katolickému knězi. Jinými slovy, ozývá se tu lichý tón, jímž dr. Herben v »Nár. Listech« vykládal, že dobrým Čechem nemůže býti katolík a kněz, nýbrž jenom ti, kdož navazují na českou reformaci. Málokdo pak v Čechách se domyslí, že doktrinářské tvrzení Herbenovo jest nepravdivé právě tak jako ošuntělá teorie jeho, že naši buditelé byli oživováni myšlenkami české reformace. Jest na kopy dokladů, že katolík a češství jsou

pojmy navzájem sobě neodporní a že v protivu je staví jen stranická vášnivost.

A potom, jaký pak jest to demokratismus, jenž na jedné straně hlásá náboženskou snášlivost a svobodu mínění, a na straně druhé opovažuje se uchvatitelským národním soudem odměřovati češství dle náboženského vyznání?! Chápeme tedy dobře, proč bývali mladočeští poslanci tak dlouho váhali vstoupiti do státoprávní demokracie a proč si nyní vyhradili míti vliv na vedení žurnalistické. Vždyť se očitě přesvědčili, že by jim Herben »Národní Listy« hned přeměnil v list nesnášlivého evangelického pastora, ke které muž výroku jsme oprávněni již tak tím, že v této veliké době žádný z čelných katolických listů nevzal v podezření češství našich evangeliků.

Mluvíme těmito řádky ke všem směrnatným činitelům národa — národa, je muž cizina, soudíc dle úkazů tady uváděných, suaduo by mohla vytýkati, že ve vyšším smyslu nemůže býti prorokem demokracie a vnukatelem epochy lid, jenž vůdčí ideu doby nedovede praktikovati ani v nejbližším okolí a v dostupných možnostech. Demokratická myšlenka není tedy u nás ještě jak náleží zpracována a zakulacena, nýbrž musí projíti očišťujícím ohněm, aby zbavena jsouc všech zrudných přívěsků mohla se státi zdravým základem všeho národního života.

Kaška:

Hvězda pokoje.

32 kázání k májové pobožnosti o blahoslavenství Písma svatého.
Stran 120. Včetně 20%, váleš. přírůstek K 1.92.
Objednávky výtisků

Družstevní knihupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Politický přehled.

Dne 14. března ve Vídni shromáždění zemští maršálkové, zemští hejtmani a jiní zástupci autonomních zemských správ všech 17 korunních zemí rakouských co nejslavnostněji ohradili se proti snahám vlády: zmenšovati práva zemí, státními základními zákony stanovená, a zužovati jejich obor působnosti. — Dne 14. března schválila posl. sněmovna zprávu branného výboru, aby se platy vojákům zvýšily aspoň tak, jako se poskytují mužstvu německému. Téhož dne schválila sněmovna válečnou přírůzku k dani rentové a tutěž přírůzku k daním přímým na r. 1918-19 a prodloužení platnosti válečné daně na r. 1918. — Někdejší německý velvyslanec v Londýně kníže Lichnovský vydal pamětní spis, v němž hlavním původcem nynější světové války udává Německo. — Minister. předseda dr. Seidler slibuje sebeurčovací právo národní prozatím — židům. — V Chorvatsku zakázala vláda některé slávnosti, pořádané na oslavu stých narozenin básníka Preradoviče. — Uherský ministr spravedlnosti Vászonyi radí, aby se otázka národnostní neřešila volebním právem, nýbrž spíše tím, aby vzdělání učitelů bylo bez výjimky sestátněno — a tak školství tím více odnárodněno. — Německý ministr Helferich prohlašuje, že nevrátí-li mír Německu kolonie a nevrátí-li svobodu německé práci a podnikavosti, bude národ zmrzačen. — Rakousko Uhersko žádá na Rumunsku opravu hranic. — Nizozemská vláda přijala podmínky dohodových vlád o používání nizozemských lodí výměnou za potraviny. — Na londýnské konferenci dohody protestováno proti jednání s Polskem, proti německému míru s Ruskem a Rumunskem a smlouvy s nimi neuznány. — V říšském sněmu německém pro-

hlásil posl. dr. David, že v nejbližších kruzích německého národa vyvolal mír s Ruskem nelibost, otřesena důvěra v poctivost německé politiky. — Japonská vláda usnesla se definitivně zakroiti v Sibiři a to co nejdříve. — Bitevní činnost na francouzské i italské straně nepřekročila dosud období příprav, v němž i větší útok slouží buď zakrývání dějů za vlastní frontou, nebo výzvědům stavu za frontou nepřátelskou. — Po Němcích tyrolských hrozí vládě Němci štyrští, štvouce proti Jihošlovanům. Spolek s německou říší musí prý býti vybudován politicky, hospodářsky a vojensky. — Vláda dodala se t. m. předsednictvu posl. sněmovny vídeňské osnovu zákona, která stanoví všeobecnou pracovní povinnost za války (pro vojsko) pro muže od 17-60 let, pro ženy od 19-40 let. — Orgán polských lidovců »Piant« píše, že Kolo polské v nejbližší době přestane existovati, neboť od té chvíle, kdy v něm nebudou lidovci, národní demokraté a socialisté, nebude Kola polského.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 168.

Vklady na knížky 3³/₄ %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

Kulturní jiskry.

Pro jednotnou stranu katolickou. Když byli občané katolického přesvědčení v letech předválečných vystoupili zcela srovně, v organizaci ukázněné, bývali by nejmocnější stranou národní i v říšské radě. V jedné kolátuře se organizovalo, v pěti okolních nic Horlivci říkávali roztrpčeně: »My tu děláme, seš jsme, ale jiné okresy nám vždycky v rozhodném okamžiku všechno pokazí.« Ale do organizování namnoze nejvíce se chut také pro roztrpčenost vedení. V žádné straně české totiž nebyla tak báječná svoboda jako mezi křesť. sociály českými. Vždyť i mladí, nezkušení pracovníci, jakmile se přihlásili do strany, vydávali povely dle vlastní libovůle. Různé proudy se potíraly i v novinách k radosti našich nepřátel — a to velmi ostře. Takovým způsobem ovšem nemůže postupovati ani strana s největším počtem příslušníků. A takova strana také nepřiláká spolupracovníků nových. Ti, kteří zavinili hříšné tříštění, měli pamatovati, že právě katolickému občanu nejméně sluší podrážděná hrdá póza velitele, zvláště je-li přeběhlíkem. Ti, kteří vskakovali na přední místa, měli nahlédnouti, že jest přímo nekřesťanské z osobní vrtošivosti anebo docela cizí záostlosti rozptylovati řady upřímných a obětavých dobrovolníků. A při tom organizační pokladna byla tak chudá jako v žádném táboru jiuém. Pak ovšem nebylo možno jíti ku předu tak, jak by si byli ideální pracovníci přáli.

Nyní nutno přemýšlet o nápravě a novém zápasu. Že se boj kulturní rozpoutá znova, o tom nás nenechávají zapísaňší protivníci po všecka léta válečná v žádných pochybnostech. K nejbezohlednějšímu boji se chystají ti, kteří pod bengálem hesel vlasteneckých fakticky se opírají o živly a kapitál cizí a kteří prozrazují největší odpor právě proti tomu, co nejvíce charakterisovalo naše pradědy jako svěrázná, houževnatá Čechy. Již tedy k vůli národu, ze soucitu s lidem zmítaným potřebí jest silné strany naší. Jestliže však jiné strany v Čechách se posilují spojením s moravskými přáteli, musíme rozhodně uhnouti k užšímu přimknutí k našim moravským bratřím také. Sabe krásnější hesla a sebe ušlechtilější činy naše u protivníků vzbudí respekt zcela nepatrný, jestliže nebude spojené katolictvo imponovati mohutnou stavbou organizační. Méjme dobře na zřeteli, že všude tam, kde nepřátelé mají velikou převahu fyzickou, ne-

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akiový kapitál 14 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, Ném. Brod, Holešov, Kroměříž, Mor. Ostrava, Opava, Olomouc, Třebíč.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devís a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složeními listky post. spořitelny, jež banka na požádání sdarma zašle.

rozpakují se jí užiti bezohledně i proti nejprospěšnějším podnikům katolickým. Dobře víme, jaké tyranie jsou pláštěm okřídlené fráze protikatolických živlů o svobodě.

Proto vítáme vše výzvu „Našince“ a reskupení jedné mocné strany československých katolíků. Choeme, aby se utvořila velká strana pro české katolíky v Čechách, na Moravě, ve Slezsku i v Dol. Rakousku. A mohla-li mít soc.-dem. internacionála své příslušníky i mezi Maďary a Slováky, nutno přemýšlet již nyní, jak upravit poměr slovenských katolíků k Moravě a Čechám pro případ bližšího přimknutí politického. Žádná strana nebude mít tak pevný a jasný ideový základ jako velká spojená strana naše. Takový tábor bude i mocnou tvří národní. Pak také se neodváží Vídeň vměšovati do záležitostí katolíků českých tak směle, jak se posud dalo. A k přípravám jest potřebí přikročiti co nejdříve; jestliže nás jiné strany v akcích sjednocovacích předstihly, jest potřebí mnoho rychle dohnání.

Uvěrni ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitosti.

Noviny uveřejňují zvěsti o sensačních kouscích podvodníka Gabriela Chládky, který svou spekulací předčil daleko pověstného ševce z Kopníku. V samé vojenské trestnici tereziánské padělal dokumenty; vyhotovil si legitimaci na jméno „poddůstojník Osvald Stein od pět. pl. 80.“ Padělky mu dopomohly 15. října 1915 na svobodu. Chládek pak nastoupil službu vojenskou v Chomutově. Odtud prchl do Prahy, přeměnil si uniformu a na základě padělků stal se klíčником v posádkovém vězení. Počínal si tak zručně, že mu byly svěřovány i funkce velice důležité. Na př. převážel dr. Soukupa a Cyr. Duška jako politické vyšetřovance do garnisonního vězení vídeňského. Přilepšoval si na platu novými padělkami. Když jeden jeho podvod byl vyrazen, ujel do Vídně v civilu. Počátkem roku zase na základě falešných listin stal se pomocnou kancelářskou sílou v brněnské kadetní škole. Přihlásil se tam jako důstojnický zástupce „Karl Berg“. Postaral se o vojenská vysvědčení několika lidem — novými rafinovanými podvody. Když se vrátil ze služební cesty z Bukoviny, začal se psát „Dr. Berg“. Chlubil se, že s knížetem Fürstenbergem byl na vědecké cestě a že obdržel čestný doktorát za přírodní a historické sbírky. Když se velitelství kadetky távalo telegraficky akademického senátu vídeňského, je-li Berg doktorem a učinilo též dotaz u dopln. velitelství v Eperjes, provedl Chládek úhořovitou eskamotáží nové podvody. Odeslal sám kadetní škole telegramy, jako by pocházely z Vídně a Eperjes. Když Chládek přece po krátkém čase byl zatčen a dopravován r. 1916 do Chomutova, na státním nádraží oklamal strážce a prchl. Opatřil si civilní oblek a jel do Vídně, kde bydlil v různých hotelích. Vy-

stavil si nové falšované vysvědčení a jel s ním do Prahy, kde začal podváděti zase jiným způsobem, až byl zatčen znova. Přelíčení s osobou Chládkovou začalo u divisiního soudu vlastně 5. února, kdy byl vyšetřován muž jiný pro podvody zaviněné Chládkem. — V Anglii přestupy příslušníků církve anglikánské ke katolické se množí zvláště ve vojsku. Při vypuknutí války bylo v anglickém vojsku jen 15 kněží katolických a u loďstva pouze čtyři. Již tehdy to byl počet nedostačující. Po zakročení kardinála Bournea u Asquita počet polních kurátů katolických byl rozmnožen. Nyní se nachází na frontě 455 katolických kněží a u loďstva 31. — V Praze, která tolik strádá nedostatkem potravin, posud se zdržuje 3000 židovských uprchlíků haličských. — Na vzpomínuté Dykovy výtky Klofáčovu „Pondělníku“ odpovídá Klofáč poukazem na stranickou agitaci české státoprávní demokracie. Dí: „Musí tu býti spor ihned, když uprostřed velkého českého zápasu... jménem strany chodí se od člověka k člověku. To je, příteli, akce předvolební, shánění voličů, a ne organisování elementárního boje za českou svobodu.“ Klofáč upozorňuje, jak celá řada radnic dostává se opět nad vodu a s radnicemi těmi celá řada osob, které v minulých třech letech stály ve tmě, a to všechno děje se jménem jednoty a jménem demokracie! — „Nár. listy“ pustily do světa příliš křiklavou lež, že prý „Našinec“ vystupoval „otevřeně“ proti připojení Slovenska k českému státu; na základě této nepoctivé vymyšleniny „Nár. listy“ předstírají škodolibý údiv, proč „Našinci“ byla odňata maďarskou vládou doprava do Uher. — „Mezinárodní katolická Unie“ připravuje mezinárodní sjezd křesť.-soc. dělnických organizací mužských i ženských. Zásadní usnesení o tom stalo se na lednových poradách v Curychu. — V Corneouve u Paříže došlo k strašlivým výbuchům nábojů, které svým rozsahem předstihují všechna dosavadní podobná neštěstí. Vybuchlo prý na milion granátů, které byly umístěny v nekonečném krytém spojovacím zákopu. Jen lehce raněných osob se čítá na 1500. V Paříži samé mnoho domů pobořeno, v celém městě popraskaly okenní tabule. Kopule národní knihovny v Paříži se zbořila. — Praví se, že klerikalismus jest zneužívání náboženství k účelům světským. Nuže — po manifestaci schůzi dělnictva plzeňského nápis, které dělníci nesli, byly ponechány tam, kde byly postaveny — v rukou soch světců u sochy mariánské. Sv. Václav měl nápis: „Pomsta původcům války!“ Sv. Kateřina: „Propuštění Bedřicha Adlera!“ V Karlových Varech jest usazeno 30 advokátů, z nichž jest 24 židů. Pak se nelze diviti, že německví jest tam tolik tuhé a nepřístupné. — Protestantská mírová konference ztroskotala, protože francouzští protestanté odmítli účast na sjezdu, který chtěli svolati protestanté skandinávští. — Norvěžský sněm zamítl 63 hlasy proti 54 návrh na změnu § 92. ústavy, dle něhož členem vlády a státní rady smí býti pouze příslušník státní evangelické církve. Podobný zákon také vládne ve Švédsku. Soc.-dem. poslanec Branting musil se státí lutheránem, aby mohl býti ministrem. — Sněmovna reprezentantů svobodných Spojených států přísně odsoudila stávkující v válečném průmyslu a určila pro stávkující

v tomto oboru dohromady na 30 let žaláře. — Teď už víme, kdo bude míti v komisi zásobování z Ukrajiny. Ve Vídni se utvořila společnost „Gig“, která má jako generální komisionář obilí skupiti a do Rakouska dopravit. Hlavními funkcionáři té společnosti jsou: Moric Kohn, G. Fischel, K. Gehorsam, V. Löwy, O. Fuchs, B. Glatz a jiní z téhož národa. — Co nejvíce na srdci leží soc.-dem. poslancům rakouské delegace, patrně mimo jiné z tohoto případu. Dr. Ellenbogen, Glöckel a jiní odebrali se k minist. předsedovi s žádostí, aby při mírovém jednání s Rumunskem se Rakousko zasadilo o řešení otázky židovské ve smyslu a dle přání 250.000 rumunských židů.

Církevní věstník.

Děkovné bohoslužby. V neděli o 10. hod. v katedr. chrámu byly konány za přítomnosti kapituly, úřednictva, důstojnictva, zástupců škol a samosprávy slavné děkovné bohoslužby za zrození prince Jejich Veličenstev. Na konec zapěno Te Deum a rakouská hymna.

Magro. Dr. Ant. C. Stojan, kanovník olomoucký, říšský a zemský poslanec konsist. radou a přisedlím bisk. konsistoře v Hradci Králové. Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava, ceně velice zásluhy Magra. Dra A. C. Stojana o církev a vlast a zaaje z osobního styku a účasti v práci neumorné dlouholeté snahy jeho, podnikané na dobro kněžstva vůbec a na úpravu duchovenanské kongruy zvláště, ráčil vděčně projevit vážnost svoji jmenováním zmíněného církevního hodnostáře skutečným radou a přisedlím bisk. konsistoře královéhradecké. Srdečně blahopřejeme v přesvědčení, že dojde radostného ohlasu u všeho duchovenstva diecése naší.

Svěcení bohoslovců. J. Exc. nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava ráčil udíleti ve dnech minulých: na 4. neděli poslat 16 bohoslovcům tonsuru a 17 alumnům čtvero nižších svěcení. V sobotu před nedělí smrtelnou 13 bohoslovcům podjáhensství a v neděli smrtelnou 14 podjáhňům svěcení na jáhny

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Vyplácení vyživovacích příspěvků. Vzhledem k tomu, že některé obecní úřady při vyplácení příspěvků srážejí na různé dobročinné účely určité obnosy z příspěvku, upozorňují se obecní úřady opatně, že vyplácení vyživovacích příspěvků musí se dítí bez jakýchkoliv srážek.

Letní čas. Jak z denních listů seznáno, zaveden bude letoš obvyklý „letní čas“ již v noci 31. března (velikonoční pondělí) na 1. dubna a potrvá do 30. září.

Přenechání vojenských baráků k účelům péče o mládež. C. k. ministerstvo zemské obrany jest ochotno přenechati po odzbrojení jistý počet zřezaných vojenských baráků k účelům péče o mládež, sportovním a pod. Přihlašky, jež nutno podati c. k. okresnímu hejtmanství do 20. dubna 1918, musí obsahovati údaje: Jméno žadající korporace, sídlo téže, žádaný počet baráků, účel, jemuž sloužiti mají, počet dítek, který pojmuti třeba a místo, kde by se barák umístil.

Vyložení rejstříků všeobecné daně výdělkové pro období 1917. Rejstříky obsahující sazby všeobecné daně výdělkové jednotlivým poplatníkům zdejšího ukládacího okresu III. a IV. třídy berní pro ukládací období 1917 uložené, budou k nahlédnutí vyloženy až včetně do 31. března v berním referátě c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové v kanceláři č. 8 v úřed. hodinách

pro oprávněné poplatníky všeobecné daně
vzdělkové. — V této lhůtě jsou vyloženy
rejstříky I. a II. třídy berní ukládacího
okresu obchodní komory liberecké v ber-
něm referátě o. k. okresního hejtmantství
v Liberci.

Ko 2. porotnímu obědění u o. k. kraj.
soudu v Hradci Král. počínajícemu 8. dub-
na, vylosování následující porotcové: J.
Červinka ve Stěžerách, T. Deutschmann
v Rychnově n. Kn., F. Divíšek v Plotěšicích,
B. Glückselig v Žamberku, J. Havlas v Ří-
kově, J. Havlík ve Vel. Skalici, V. Hofman
ve V. Jesenici, F. Hroneš v Rozbětovicích,
A. Ippen v Praž. Předměstí, K. Kábrt v Č.
Skalici, E. Katschner v Polici n. M., J.
Kopecký ve Lhotě Doubravici, K. Kotan
v Týništi, K. Krauser v Dobrušce, J. Ku-
bina v Červ. Kostelci, J. Lazar v Náchodě,
T. Lederer v Kváčinách, V. Matějka v Lípě,
Al. Moravek v Nechanicích, J. Nedvídek
v Úpici, A. Nyklíček v N. Městě, V. Pavlát
ve St. Plose, Ot. Pitter v Týništi, F. Ráček
v Náchodě, J. Štřemcha v Pláckách, J.
Šrámek v Píleticích, V. Valdek v Kostelci
n. Orli, J. Vavra ve Dvoře Král., J. Vít
v Čes. Skalici, V. Vitek v Libli, K. Vintera
v Náchodě, M. Winternitz v Čes. Skalici,
J. Vojtíšek v Praž. Předměstí, J. Wolf v
Máslovědech, F. Zimmer v Nebes. Rybné,
Ant. Železo v Krčíně. — Náhradní porot-
cové z Hradce Král.: F. Černý, K. Janda,
V. Javůrek, J. Lederer, J. Pilnáček, Al.
Pinkava, F. Podhora, J. Ráliš, J. Thoř.

Dar byv. studentů hradeckého gymnasia.
Podpůrnému fondu o. k. gymnasia v Hradci
Králové zaslali maturitanti z r. 1894 dar
250 K k uctění památky + kolegy oís. rady
p. K. Macháčka, místotajemníka »Pražské
městské spořitelny«. Šlechtitný tento dar
jest krásným projevem tradiční lásky, a ja-
kou lnou bývali žáci gymnasia k ústavu,
z něhož vyšli, vzpomínajíc při každé pří-
ležitosti podpůrného fondu gymnasijského,
jehož význam, obzvláště v nynější těžké
době, jest pro chudé studenty tak veliký.
Humánní čin maturitantů z r. 1894 jest
zajisté i mladé studentské generaci vzác-
ným příkladem vlastenecké obětavosti čes-
kého studentského srdce.

Dar. Pan Sigmund Heller, velkoobchod-
ník v Hradci Králové, věnoval ve prospěch
zdejších chudých k nákupu masa o Veli-
konocích částku 40 K.

Přednáška. O dějinách a památkách
katedr. chrámu Sv. Ducha bude přednášeti
v městském museu dne 24. března o 3.
hod. odp. p. ředitel V. Vach. Při té příle-
žitosti dokončí zajímavé dějepisné líčení
o věnných městech a zdejším královském
hradu.

Koncerty. V Klieperově divadle budou
pořádány dne 31. března dva koncerty
Pěveckého sdružení moravských učitelů.
Začátek o půl 4. hodiny a večer o půl 8.
hod. — České kvarteto bude zde hrát 27.
března. Začátek o půl 8. hod. večer.

Česká činohra (Klieperovo divadlo, úte-
rý až neděle 12.—17. března) provedla, ne-
hledíme-li k dvěma představením pro děti,
 šest her původní tvorby, z nichž dvě dra-
mata Kollárovu Moniku a Maryšu
bratři Mrštíků a čtyři veselohry Šabínův
Inserát, Klieperův Divotvorný klo-
bouk, Šamberkovo Jedenácté příká-
zání a Škružného Vrbského Láska si
nedá poroučet. Česká činohra vykula
si za úkol prováděti pouze české práce v
dobrém úmyslu jednak v novém vypra-
vení zhodnotiti starší práce našich drama-
tiků, jednak umožniti nadějným autorům
naším nové generace provedení jejich
prací a povzbuditi je tak k další úspěšné
činnosti. Přes to že mladému sdružení
bylo začátkem překonati různé finanční i
technické obtíže, za dnešní doby jistě
značné a pochopitelné, jako pořizování
garderoby, výpravy, značné gáže atd., po-
dařilo se přece seskupiti několik dobrých
sil, jak z provedených kusů bylo patrné.
K tomu přistupuje pečlivé nastudování
všech, naprosté ovládnutí úloh, přesné ná-

stupy v živé souhře, dobrý příklad star-
ších neb vyspělejších a upřímná láska k
věci u sil mladších. Mezi první nutno za-
řaditi p. Pražského, jenž předvedl nám
několik maskou i hrou typických figurek
(správce hradu v Monice, Lízala v Maryši,
Goliáš v Divotvorném klobouku, Pecku
z Jedenáctého příkázání atd.). dále pp.
Šotta a Gentnera, z dam pí. Třebovskou,
sl. Richtrovou a Stockou, k nimž řadí se
svěrázné výkony pí. Hany Benoniové j. h.;
k druhým pak patří pp. Hart a Vrbský, u
nichž další píle doplní počáteční nevyrov-
nanost. Jedinou slabší stránkou zájezdu
bylo nevhodné uvedení se veselohrou
»Láska si nedá poroučeti, která vedle
podprůměrné hodnoty má i různé nechut-
nosti. Nadějeme se, že při pilné práci a
neochabující lásce k vytčenému úkolu po-
daří se novému sdružení podati budoucně
výkony, jež v rámci zelenějšího výběru
repertoaru podávající v náležitém osvětle-
ní ukázky starší naší tvorby dramatické i
nejnovější její produkce, budou sloužiti k
povznesení výchovy vrstev širších i do
rostu inteligence v tomto směru. — C.

Zvýšení sazeb živnosti povoznické v
Hradci Králové. V základě zmocnění o. k.
místodržitelství ze dne 28. prosince 1917,
č. 15 A 800 ai 1917 m. č. 372 476, zvyšují
se až na další ve smyslu § 54 odst. 2. živ.
řádu k návrhu měst. úřadu v Hradci Král.
a po slyšení Obchodní a živnostenské ko-
mory v Liberci posléze zd. výnosem ze
dne 25. října 1911 č. 34.114 stanovené
sazby pro námezdu živnost povoznickou
v Hradci Král. o jedno sto procent.
V ostatním zůstávají příslušná ustanovení
dále v platnosti. Dnem vyhlášení pozbyvají
sazby starého tarifu platnosti. Starosta:
JUDr. Frant. Ulrich.

Nová vloupání. Už to zase začíná. Dne
16. t. m. se vloupali ceznamí škudci do
místnosti okresního výboru a ukradli tam
něco přes 100 K. Hlavní pokladnu se jim
však nepodařilo otevřít. Do domu p. K. V.
Skuherského dne 20. t. m. se vplížil večer
zloděj, dal se do rána zavřít a pak zmizel
se šatstvem.

Náhod. Zdejší »Israelitische Cultusge-
meinde« obdržela »Osterbrod« v pěti bed-
nách ve váze 824 kg. Ale přicházejí jí
i zásluky poštou.

Výprachtice. Ve dnech 8.—10. března
konal ve zdejším chrámu Páně vld. pau

převor Pražského Dominikánského ke-
ventu P. Odilo Pospíšil třídenní pobožnou
Prostými slovy, ale srdečnými slovy, svěd-
cími o důležitosti hlásaných pravd, získal
srdce všech posluchačů. 769 věřících
vykonalo sv. zpověď a skoro 1100 přistou-
pilo k sv. přijímání. Vděčná a častá vzpo-
mínka na obětavou horlivost kazatele
zpovědníka bude opětovanou prosbou fan-
tosti k Bohu o odměnu

Živnostenská banka v Praze. Čistý zisk
K 8.292.719 65 (+ K 1.009.000 92), dividendy
7½% (+ 1½%), dotace fondu a přenos
1.926 667 44 (+ K 831 304 11) Dne 18. t. m.
konala se bilanční schůze správní rady
Živnostenské banky v Praze, které před-
loženy byly závěrečné účty za rok 1917.
Z bilančních dat jest patrné, že největší
česká obchodní banka učinila r. 1917 další
podstatný krok ve svém dosavadním vý-
voji. Výše provozovacích kapitálů banky
stoupila o celých 217.000.000 K a také ob-
chodní činnost banky — jak patrné již ze
stručných dat, jež máme k dispozici —
se rozšířila a prohloubila. Vykázaný výnos
banky jistě uspokojí akcionáře nejen proto-
že stoupl, nýbrž i tím, že zvýšený výnos
plyne z úroků, tedy z pravidelného příjmu
vého zdroje bankovního. K tomu dlužno
dodati, že Živnostenská banka pracovala
v minulém roce 1917 s kapitálem 80 mil.
K a že zvýšení akciové jistiny o 20 mil.
na 100 mil. K bylo provedeno teprve v
druhé polovině roku. Tyto nově vydané
akcie nemají také podíl na dividendě za
rok 1917.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

odává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové
předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová,
Karlova ul. I., č. 12.

**Nájem církevního statku
je uprázdněn.**

Celková potřeba půl milionu K. Uplatíte podíl o
50 K výše u Společnosti pro pozemkový nájem v Ol-
omouci. (Redakce Našince) Podotýkáme, že lubov-
ním se dosud ani jeden církevní statek nedostal do
našich rukou a ani budoucně se nedostane.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA V PRAZE

Filiálky: v Brně, Českých Budějovicích, Frýdku-Místku, Hradci Král., Jihlavě, Karlových
Varech, Klatovech, Kolíně, Krakově, Liberci, Lvově, Mělníku, Olomouci, Moravské O-
travě, Pardubicích, Plásku, Plzni, Prostějově, Táboře, Terstu a ve Vídni-I., Herengasse 12.

Dne 4. dubna 1918 o 10. hod. dopol. konati se bude v Sladkovského
sále Obecního domu král. hlav. města Prahy

50. řádné valné shromáždění akcionářů

Živnostenské banky v Praze,

ku kterémuž se tímto P. T. akcionáři k hlasování oprávnění zvou.

Program:

1. Zpráva výroční a účetní.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Návrh správní rady na rozdělení čistého zisku.
4. Návrh na změnu stanov.
5. Volby do správní rady.
6. Volby do výboru revidujícího.

Páni akcionáři, kteří této valné hromady se zúčastniti chtějí, račte u pokladny banky
v Praze nebo u její filiálky nejdéle do 27. března t. r. ku prokázání práva hlasovacího dle
článku 12. stanov*) potřebný počet akcií, jež dne 31. prosince m. r. v knihách akcijních
na jich jméno zapsány jsou, proti vydání legitimacího listku uložit. V rozvahu a účet-
stráty a zisku mohou páni akcionáři nahlédnouti v místnostech banky.

V PRAZE, dne 18. března 1918.

Správní rada.

*) Čl. 12. stanov smí: Ve valném shromáždění oprávněn jest hlasovati, kdo má nejméně
20 akcií na jméno jeho snějících a dne 31. prosince předcházejícího roku v knihách akcijních
co jeho majetek zapsaných. Kdo má více akcií, nabývá nad to každými 20 akciemi o hlas
víc. Akcie potřebné k vykonávání práva hlasovacího mají 8 dní před sejitím se valné hro-
mady i s kupony k výplatě nedospělými složený býti u pokladny správní radou vykázané.
(Za výtisky neobje nané se neplatí.)

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatné: na čtvrt roku 8 k.
na půl roku 6 k.

V Hradci Král., 29. března 1918.

Inzeráty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Hymna velkonoční.

Po teskném odmlčení
zda smem se rozhlabolil nebem, šírou zemí
na vzkříšení:

Alleluja!

● hymno, plesající věky lidstva všemi,
naděje lkajících a věštka lásky Boží.
A životu novému hrob otevíráš němý
a květy budiš tam, kde tvrdé rostlo křehlé —

Hrob katakomb jsi otevřel! — Víry žalmy
všaly Ježíše, jenž Vítěz evěncený
šel s křížem arénami
a nesl mučedníkům nesmrtelné palmy...
Svět nový rodil se, bolesti očištěný,
dech jara jásavý vál srdce hlubinami:
Pán života je s námi!

Tvé velké alleluja jako vlnobití
vítězné hláholi zas času přejeví,
svet hrobů rozlamuje!
Za srdcem národa a mrtvé volá k žiti,
hrob lidstva zemílenou zas plní nadějí,
buráci bystřinou a větrem jarním duje:
Vzkříšení oznamuje!

Naslouchám rozechvěn, jak nad rodnými kraji
ovčnou dávných tužeb velkonoční hrany
v s úzvuku jediném všech srdci zaznívají:
„Jdem opět k životu ze smrti temné brány!“ —

Po teskném odmlčení
to hymna velkonoční slavně jásá semi
na vzkříšení:

Alleluja!

Vladimír Horáek.

Císař v Čechách.

Obyvatelstvo české vděčně uvítalo milo
vaného mocnáře ve své zemi, v níž se
bláhá k slovu nálehavé nezbytnosti.

Nejjasnějšímu císaři a králi se vzdává
všude na jeho informativní cestě upřímný
hald.

Když přijel panovník dne 27. t. m. do
Lysé n. L., přijal v audienci deputaci obcí
Velké Prahy. Starosta dr. Groš v nadšeném
pozdravu vzpomněl pobytu Jeho Veličen
stva v Praze. Připojil věcné vylíčení trud
ných poměrů zásobovacích v pražském
okrese. Poprosil panovníka o velice zá
važnou ochranu.

Jeho Veličenstvo poděkoval za projev
loyality a dodal, že obřížným poměrům
vyživovacím věnuje veškerou svůj zájem.
„Buďte ujisti, že pro obyvatelstvo vaše,
které s uznáhodnou trpělivostí snáší
všechny potíže této války, učiním vše, aby
se jeho trudné poměry zlepšily.“ Panovník
vyslovil naději, že se poměry utváří pří
znivěji a dodal: „Doufaje, že přání vaše
mu, abych navštívil s Jejím Veličenstvem
královské hlavní město Prahu, budu moci
v dohledné době vyhovět, ujišťuji opětně,
že Velké Praze vždy budu věnovati svoji
vládní pozornost.“

Panovník pak si dal zhrubně vyloužit
zásobovací poměry v jednotlivých obcích.
Téhož dne zaje Jeho Veličenstvo do St.
Pau, odkudž do první vlak jel večer přes
Josefov a Hradec na Pardubice.

Reforma volebního práva.

Náprava dosavadního způsobu volení
jest nejnaléhavější nutností, má-li se ve
složení našeho poselstva zrcadlit vůle
národa pravdivě. Kapitalismus triumfoval
za „demokratických“ voleb ještě drzeji
než před zavedením všeobecného voleb
ního práva. Která strana měla vydatný
kapitál na sta agitátorů a statisíce letá
ků, ta byla již předem jista vítězstvím.
Volici se podpláceli za bílého dne, jiným
se hrozilo hospodářským bojkotem anebo
docela zničením existence. Agitátoři ne
rozhodně vybízeli, aby jim podali ruku
na důkaz, že odevzdají lístky pro jejich
kandidáty. Pracováno den před volbou
prohanými a nepodepsanými letáky ane
bo docela tiskopisy opatřenými falešnými
podpisy.

O tajnosti voleb nebylo možno mlu
vit. Kdo jednou ruku podal, ten musil
agitujícími inkvizitorům ukázati, či jmeno
do lístku vepsal. Chtěl-li se raději vol
bám vyhnouti, aby nešlapal po vlastním
přesvědčení, již se u něho objevili dva
muži z bdělé policejní stráže strany, kteří
ho pak vedli k urně jako zajatce. Vášni
vý boj volební nevedl k tříbení názorů,
zato však k neslýchanému zesurování. A
kdo z kandidátů si neosvojil tak velikou
smélost a chytrácké kličky jako konkure
rence, mohl obyčejně už předem zapětí
nad svým mandátem pohřební elegii. Ni
kdy při volbách v naší zemi nedocházelo
k násilnostem a úskokům tak hromad
ným a bezohledným jako za — éry li
dové.

Poctivým občanům bylo dusno k za
lknutí, když ještě po volbách četli zlobné
vyhrůžky na adresu těch, kteří si chtěli
zachovati za volební horečky trochu svo
body.

A ty volby užší! Někteří mandáto
lovci dovedli k záchraně svého poslanec
kého titulu podnikati kompromisy přímo
úžasné, kterými se poličkovala veřejná
morálka přímo neomaleně. Kterému tá
boru se včera nadávalo jako nejhorší hlí
ze národní, před tím se druhý den obna
žovaly hlavy — k vůli rozmnožení hlasů.
A tak ve volebním okrese zvítězil často
kandidát, proti kterému před první vol
bou prudce bojovaly dvě třetiny volič
stva.

Volby budou brzy zase. A komu ná
leží na vítězství faktické svobody volič
stva, má povinnost již nyní přemýšlet o
nápravě a hlavně o zabezpečení skutečné
tajnosti volební. V kom bije upřímné
české srdce, má také podporovati návrhy
proti zesurování politického kolbiště. Ji
nak po volbách se rozbují osudnější ná
rodní roztržsténost než jakou jsme viděli
u nás před válkou.

Jak by se dala provésti skutečná taj
nost voleb zcela dobře, pověděli jsme již
dávno; ale podivno — právě nejradikál
nější hlasatelé volební svobody k návrhu
tomu svorně mlčeli, protože by tím způ
sobem přišli dobře o 30 procent hlasova
cích lístků. Ti se ovšem ani netajili ra
dostí, že přes 84 000 katolických voličů
neobdrželo ani jednoho říšského mandátu.

Ale nade všechny volební triky a klič
ky hřmí hlas volající po spravedlnosti. A
kdo nyní vykřikuje každodenně potřebu
sebeurčení národů, má svou lásku k spra
vedlnosti dokumentovati také podporou
politického sebeurčení politických stran;
nesmí zakřikovati despoticky hlas té stra
ny, která se chce také ozvati v parla
mentě.

„Našinec“ opětovně doporučuje v zá
jmu spravedlnosti, aby se zavedlo volební
právo s poměrným zastoupením. Navr
huje:

1. Zavedení naprosto spravedlivého
způsobu voleb do sborů zákonodárných
a samosprávných, skýtajícího každé ná
rodnosti, každému politickému neb soci
álnímu směru zastoupení úměrné počtu
pro něj odevzdaných hlasů.
2. Odevzdávání hlasovacích lístků zné
jících na jméno politického neb sociál
ního směru (nikoli na osoby).
3. Jmenování členů oněch sborů poli
tickými neb sociálními směry samými.
4. Volební povinnost.
5. Co nejdokonalejší ochranu čistoty
voleb.

Tedy místo odporných politických
handlů (zvláště při užších volbách) má
promluvit důrazně a účinně číslo ode
vzdaných hlasů pro určitý politický směr.
A pak také žádná strana, mající slušný
počet stoupenců, nemůže odejít od vo
lebního osudí s prázdnou.

Aspoň stručně přehlédněme výsledek
provedení voleb s poměrným zastoupením.
Roku 1911 bylo odevzdáno v Rakousku
4503 627 hlasů pro 516 stanovených říš
ských poslanců. Na jednoho poslance
tedy připadalo průměrně 8728 hlasů. Na
základě tohoto čísla dokazuje „Našinec“
velice přesvědčivé ciframi, jak by při vol
bě s poměrným zastoupením každá poli
tická strana, každá národnost dostala v
říšské radě spravedlivé zastoupení. Pře
dešlo by se rozlíceným bojům, třídy uti
kované promluví by hlasovacími lístky
důrazněji než na vášnivých schůzích; ná
rodnosti, které jsou v počtu mandátů
zkráceny, doplnily by bez křiku a pro
testů spravedlivé číslo svých zástupců.
Odpadl by příliš složitý volební aparát.
Zastoupení národů a stran v říšské radě
by bylo nejvěrnějším obrazem skutečného
smýšlení obyvatelstva. Ovšem bylo by
potřebí střežiti tajnost hlasování co nej
bedlivěji. Tak by se lidovost voleb pro
vedla prakticky beze všech jalových frází
a vliv kapitalismu ve volebním ruchu
byl by zlomen. Kdo smýšlí opravdu do

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakého
koliv omezení. — Složní lístky poštovní spořitelny sdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.878.

mokraticky, jest povinen opakovat ná-
vrh katolického tisku podporovati slovem
i skutkem.

Politický přehled.

Amerika vybízí prý Rusko k obnově
války s Německem. — V říšském sněmu
německém schválena nová 15miliardová
půjčka proti hlasům neodvislých soc. de-
mokratů. — Amerika zabavila již holand-
ské lodi. Ústupky Holandska dohodě ne-
přichází prý se neutralitě. — Ve Španělsku
mají novou vládu, v níž jsou zastoupeny
všechny větší strany. Programem vládním
jsou: vojenské opravy a amnestie. — Vo-
ličstvo polského města Jaroslavě nepo-
kládá poslance (42), kteří porušili opoziční
postup polského národa, za zástupce pol-
ského lidu. — V Lublani schváleno vše-
obecné rovné právo hlasovací do obce. —
Panská sněmovna rakouská 22. března
rozešla se na velikonoční prázdniny. Z věcí,
dodaných jí sněmovnou poslaneckou, pro-
jednala jenom část, zvláště nechala ne-
vyřízen zákon, kterým se zřizuje zvláštní
ministerstvo veřejného zdravotnictví, mi-
mořádný přídatek pro učitele neprojednán
atd. — V Mnichově zřízena tajná berlínská
police proti všem zastancům míru. —
Císař Karel dne 25. března odejel do krá-
lovství Českého, kde po 2 dny byl
návštěvou v nouzových okresech v zá-
padních a severovýchodních Čechách;
v průvodu císařově byl i minister. před-
seda dr. Seidler. — Na frontě 80 km mezi
Arrasem a La Fere zahájili Němci novou
ofensivu; ve čtyřech dnech byla oddělena
ztráta území, vyklizeného Hindenburgem
na jaře 1917. Po obou stranách Sommy
ustoupili Angličané na široké frontě;
Němci překročili tu svoje stará postavení
před bitvou na Sommě v r. 1916 a počí-
tají si už přes 30.000 zajatců a na 1000
ukojistěných děl. Paříž ostřelována jest
německými (rakouskými) děly prý ze vzdá-
lenosti 120 kilometrů. — Mimořádný sjezd
českých okresů v Praze 27. března odmítá
návrhy krajského zřízení v království
Českém i německý návrh na zřízení sa-
mostatné korunní země Deutsch-Böhmen
jako pokusy o rozdělení království Čes-
kého a prohlašuje je za naprosto nepří-
jatelné. — Slovinské ženy a dívky ode-
vzdaly dru Korošcovi 200 000 podpisů žen
pro státoprávní prohlášení ze dne 30. května
1917. — Úřední německá zpráva ze dne
27. března ohlašuje další postup Němců
v neschůdném jámovém území soumské
bitvy. Naproti tomu anglická zpráva píše
o zastavení Němců západně od Roye a
Noyonu. — Na francouzské frontě počet
všech zápasících odhaduje se na 10 mi-
lionů mužů.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 $\frac{3}{4}$ %.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnec.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Již
před válkou psáno u nás o novém směru
filosofickém, který se uchycoval pod jmé-
nem »pragmatismu« v Americe, Anglii a
Francii. Jeniž všechny pokusy o vědecký
zakrouhlený názor světový ztroskotaly,
úpadkáři k vůli brzdění myšlenkové anar-
chie chopili se směru, který by vnesl do
společnosti aspoň trochu myšlenkové dis-
cipliny — i když tento směr naprosto
nelze zdůvodniti vědecky. Nyní vyšla v
českém překladu kniha Williama Jamesa
»Pragmatism«, kde jest stručné poučení
o základních zásadách jmenovaného filo-
sofického systému, jehož počátky vlastně

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akciový kapitál K 100.000.000.—.

Reservní a pojistné fondy přes K 32.500.000.—.

Centrála v Praze,

zal. r. 1868.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek,
Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín,
Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravské
Ostrava, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Tábor,
Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony
a stálá v Opatově. Vídeň v I., II.,
III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a
XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směnec, inkasem směnec a
čeků na všechna místa v tu- i cizině; obstará
výhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní
bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává oddělením
při sídelním ústavu.

praktický rozum od »čistého«. Řecké slovo
»pragmata« znamená čin. Pragmatism má
tedy vésti k praktičnosti v životě, má vy-
bírati z různých směrů to, co dle zkuše-
nosti jest pro život prospěšné, i když filo-
sofický zkusm vypovídá při tom službu.
James sám na př. není člověkem nábožen-
sky věřícím, ale přejí ideu Boha každému,
kdo jí potřebuje; útočí proti racionalismu
a monismu. Pragmatism znamená kom-
promisní cestu mezi dogmaty a životními
náhledy; z každého něco — dle požadavků
praktického užítí. Přirozeně autor se za-
pietá do nedůsledností. A právě tato klika-
tina jest novým dokladem, že filosofie,
která pohrdla autoritou Zjevení, ocitá se
znovu a znovu jako bludný poutník na
půdě sopečné a vlnité. — Odborná obrov-
ská knihovna zespulého preláta dra. Ehr-
manna byla darována od jeho dědiců Spo-
lečenosti sv. Cyrila a Methoděje. Pode jmé-
nem »Knihovna preláta Františka Ehrman-
na« bude zřízena v Olomouci katolická
studijní knihovna, přístupná všeobecně. —
Dle nabytých zkušeností skrovné dávky
sacharinu lidskému organismu neškodí, ale
pokusy dokázaly, že i malé dávky tohoto
výrobku nečl rostliny a rostlinné buňky. —
Na 4. valné hromadě katolických žurnalistů
v Praze dne 24. t. m. zvolen předsedou
šéfredaktor Fr. Světlík. Odporčovány de-
batní večírky. Světlík navrhl svolání
katol. žurnalistů k veřejnosti. — Tvrdilo se
honosně, do jakých výšin uvede lidského
ducha moderní Musa. Zatím však pozoru-
jeme, že moderní výdělkáři odvažují se
často ženiální klasiky odřívati rouchem
harlekýnů. Berté složil operetu »U tří
dávčatek«, ke které raboval melodie mistra
písní Fr. Schuberta. Protože zkomolená
hudba Schubertova měla značný finanční
efekt, pořídil profesor K. Lafite pokračo-
vání s názvem »Hannerle. Obě operety se
nyní hrají ve vídeňském Raimundově di-
vadle a umělečtí spekulanti hrabají veliké
peníze. Teď zas Berté v Hamburku vy-
stoupil s operetou »Láska a vesna« na
podkladě Schubertových skladeb. V Ně-
mecku dává se také opereta »Kočující
muzikanti«, k níž jest »supravena« hudba
soivého Schumanna. Vídeňský kapelník
Artur Gutmann si vypůjčil k nové operetě
»Bábník a láska« hudbu z Mendelschona.
A protože velkoměstské i inteligentní davy
na taková představení jen se hrnou, pro-
razují, jaký jest vzestup uměleckého ošidní
fakticky. Zmrzačení autoři, přinucení ke
kejkltům, líbí se více než jejich původní
práce. A tohle znamená dekadenci přímo
odpornou. — V Chorvatsku nadšeně se
oslavuje ženiální národní básník Petar
Preradović, který se narodil r. 1818 a ze-
mřel jako generál-major u věku 54 let.
Umělec ohnivého vlasteneckého zápalu byl
duší velice zhořnou. Čím větší stesk ho
jímal nad vlastí, tím toužebněji jeho verše
volaly k Bohu. Nejkrásnější jeho básně
vznikly v bolu nad katastrofami rodinnými
a v následujícím nato mystickém zánosní.
Jako příloha »Kazatelny« vyšel ve vkusné
úpravě Dvořákův překlad mistrných ho-
milíí sv. Jana Zlatoústého. Takový literární
čin sluší vřele pozdraviti jako činorodou
touhu po navazování na sv. otce. Ovšem
hodí se velmi dobře k četbě i laikům,
kteří opravdově touží po seznání myšlen-
kových proudů katolických reformátorů.
Klikatina státoprávní politiky. V »Ne-

své bývalé strany státoprávně pokrokové.
Do čela ze dne 27. února napsal:

»Brzy po vítězných volbách mladoče-
ských r. 1891 začalo se couvati od
linie státoprávní a proticentrali-
stické bez živelního odporu
veřejnosti; naopak spíše: zahájila se
era t. zv. národohospodářského a kultur-
ního sesilování národa »k přístupu velkým
zápasům; co dříve bývalo věci čisté sou-
kromou — na př. stavba továrny nebo
povýšení do vyšší hodnostní třídy — to
se stávalo záležitostí veřejnou, k vůli které
se začaly skrývat, ohýbat, lámat se
kladní linie dosavadní české politiky. Přiv-
lékla se proti českému státnímu právu
v nejmodernějším hávu hesla světových
centralisací na hospodářském i kulturním
poli; a podléhaly tomu osoby vysokých
intelektů, které ve skutečnosti citově byly
ve Vídni nešťastny, když byly tam pově-
řeny za ministry, neboť Vídeň nenáviděla
(Bráň). Také rozbujelo stavovství, které
hravě pro své zájmy zadávalo a lámalo
posavadní stanovisko zemské autonomie,
které jednak popohánělo, jednak v pa-
skvil zvrátilo volební předlohu
do říšské rady r. 1906. Prostě úloha
naši strany v této nezdravé atmosféře zá-
žila se býti praporečkem českého státní-
ho práva, za kterým však už nejde velká
strana, nekulí celý národ, pouze větší
hlouček věrných až na smrt. Co strana v
oboru státní svobody národa nebo třeba
jen proti centralismu podnikala, bylo pak
již pravidelně hlasem volajícího
na poušti — na př. právě její zoufalý
zápas proti volební předloze r. 1906; stra-
na naše jako by tu byla již jen proto, aby
činila výhrady na zachovanou kontinuitu
myšlenky státoprávní a stanoviska proti-
centralistického.«

Tedy přední novokusilští strážci české-
ho Sionu právě před válkou státoprávní
politikou odstavovali zřetelně a zcela bez-
ohledně. Co znamenalo »národohospodář-
ské a kulturní zesilování«, to jsme pozná-
vali hlavně z žalostných afér sobeckých
spekulantů. Občané, kteří mávali červeno-
bílým praporekem, aby zaujali výhodná
křesla v české reprezentaci (zvláště v Pra-
ze), podnikali pod rukou vychytralé sou-
kromé obchody, hledali sinekury a dovedli
na účet českého lidu činiti báječné hospo-
dářské koncese Němcům. Zvláště kupní
aféry pražské, k nimž docházelo krátce
před válkou, nevymizí tak brzy z paměti.
Teď už lehce pochopitelné, proč státo-
právní idea před válkou přestala býti osou
české politiky. Ale z toho také poznává-
me, z jakých důvodů rozpoutával se na-
mnoze vášnivý boj proti živlům »konserva-
tivním, oštějším se uplatniti v autonomii
a v parlamentě. Lehce vysvětlitelné, proč
»protiklerikální strážci Žižkova tolik tou-
žebně prosili Vídeň za osobní vyznamená-
ní.

Volební předloha z roku 1906 měla
býti výrazem skutečné demokratisace; če-
kalo se, že bude etapou k »spravedlivé fe-
deralisaci. Ale sestavena tak, že byla těš-
kou urážkou našich státoprávních snah;
rozeznávala demokracii méněcennou a po-
výšenou. Státoprávní protivníci »politických
drobečků« však po ní sáhli dychtivě. A
nyní titíž pánové eldi s povýšeným čelem
ideálních a přianých tribunů po kačících,
kteří by se odvážili volně přemýšlet o je-

Národohospodář. hľadka.

Kroš.-ses. textilním. Vláda jedná společně se spolkem českých průmysl. textilních na úpravě podpor text. dělnictva. Devídáme se, že vláda navrhuje, aby podpory dělnictva činily: 8 K mladistvým, 10 K ženským, 12 K mužským a 18 K mistrům. Naproti tomu z podpurného komitétu navrhuje: K 12, 15, 18 a 27, na což vláda přistoupiti nechce. Mimo to řada dosud podporujících firem ztíká se jakékoliv další podpurné akce, vymlouvajíc se na naprostou nezaměstnanost po celou dobu války. Jest tedy nejisto, jak dalece bude akce podpurná ještě se strany zaměstnavatelů podporována. Jisté v mnohých případech zanikne. Má býti též zvýšena doba zaměstnanosti a sice z 36 na 50 hodin týdně a po této době teprve by nastala povinnost, resp. nárok.

Pokladniční poukázky Rakousko-uherské banky. Dnem 2. dubna t. r. začnou se vydávat u hlavních ústavů, filiálkách a expositur Rakousko-uherské banky pokladniční poukázky zatím tříměsíční na úrok 3 1/2 % a šestiměsíční s úrokovou sazbou 4 %. Poukázky na doručitele (kteří svoje jména nemají bance nikterak hlásiti) zníti budou na obnosy po K 5.000—, 10.000— a 100.000—, poukázky na určitá jména a firmy (jen majitelův žirových účtů u Rakousko-uherské banky), nepřevoditelné, pak na obnosy od K 200.000— výše, dělitelné K 100.000—. Úroky platiti bude banka předem za celou dobu 3- resp. 6měsíční hned při složení kapitálů za poukázky. Daň z úroků nese banka sama. Poukázky eloužití mají v přední řadě ke stažení přebýtečných bankovek z oběhu a tím také k zlepšení měny. Mimo to skýtají ovšem i účelné uložení peněz, jež se všude hromadí. Za poukázky pokladniční možno obdržeti bez poplatků i před jich splatností kdykoliv kapitál zase zpět, po srážce úroků do dne splatnosti, jež účtovány budou o 1/2 % nad sazbu, za kterou byly vydány. Dále lze jimi také platiti válečné půjčky, upsané u Rakousko-uherské banky, přičemž se výjimečně počítati bude srážka úroků z poukázek dosud nesplatných v jich původní výdejní výši (3 1/2 a 4 %).

Rozmanitosti.

Posl. Kittinger podal v parlamentě interpelaci v příčině ústředny pro obchod kožní. Celý zisk měl připadnouti válečné péči, ale vyplácena procenta obchodníkům Allinovi a Schnablové; tato procenta činila 1.300.000 K. Ředitel ústředny Sús dostává 80.000 K ročně; předtím jako samostatný obchodník učinil veliký úpadek, který ho přivedl před samý práh vězení. Firmě Schnablové v ústředně přiděloval mnoho zboží na úkor firem jiných; též firmě dostalo se monopolu na tuková mazadla, který vynášel kolem 300.000 K měsíčně. — Apoštolský nuncius mnichovský Pacelli poděkoval papežské stolici za to, že vymohla u francouzské vlády, aby vojenští zajatci němečtí z Afriky byli dopraveni z Francie do Švýcarska. — Starešínové a členové chorvatského katolického akademického družstva »Domagoje« usnesli se zříditi za války dům pro katolické akademiky. Podnik již vešel v život. — »Proti proudu« nazývají žáčky voršilské školy v Saarbrückenu v Porýní svaz, jež mezi sebou založily. Účelem svazu toho jest šířiti a zaváděti prostotu a počestnost v oděvu, v módě. Tři zákyňě spravují svaz, jsou voleny členkami. Členkou může býti zákyňě, která má k tomu dovolení. — Na vánoční blahopřání kardinála kolínského šl. Hartmanna odpověděl papež vlastnoručně: »V posledním svém dopise jsi se obíral také trpkou skutečností (světovou válkou), která nejostřeji odporuje štěstí ohlašujícímu narození Kristovo, jak uvádíš, a od níž vlivem tak velkých útrap nemůžeme odvrátiti své mysl. Obíráš se pak jí tak, že

totiž cítili, že sdílíš naši žalost i bolest upřímně s námi; poznali jsme, že úplně přisvědčujes všemu, co jsme podnikli dosud, abychom odvrátili nebo ukončili válku ve prospěch všeobecného dobra. Především nás těší vědomí, že jsme jednali spravedlivě, a také okolnost, že s námi souhlasí všichni, kdož jsou dobré vůle a pravdivě posuzují věci. Ježto pak jsme ničeho nedosáhli svými napomináními, aby nepopsatelné utrpení bylo skončeno, chceme se modliti k Pánu Bohu, poněvadž mír není toliko plodem lidského přičinění, nýbrž je darem boží dobroty.« — Pravoslavná církev v Rusku čítá nad 50.000 popů, na 100.000 osob, které slouží církvi. V 800 pravoslavných klášterích je nad 60.000 řeholníků a řeholnic. Ruský státní rozpočet vykazoval pro církev vydání přes 30 mil. rublů, které vydány většinou jen na pravoslavnou církev. — Když se dostavila do arcibiskupské residence na Hradčanech deputace žen, metropolita ujistil, že všechno k nápravě podnikne, co bude v jeho moci. Přítomný arcibiskupský rada Homolka vyžádal si svolení, aby mohl sděliti, co od pražských arcipastýřů podniknuto v době válečné k zažehnání bídy. Uživatelé arcibiskupské mensy od r. 1914 do těchto chvil vydali na darech přes 415.000 K. Denně v kuchyni arcibiskupské jest podělováno 45 dětí polévkou. Na velkostatech rozdáno nuzákům 25.000 K. Ve prospěch pražských chudých od 1. dubna 1915 věnuje se měsíčně 600 K, což činí do 31. března t. r. 21.600 K. Služné upraveno na statech úřednictvu a zřízcům tak, že na zlepšení platů zvýšen náklad o 126.000 K. Drahotní přídavek poskytnut ve výši 67.380 K, penzistům 16.128 K. Na sirotčinec zřízců arcibiskupských statků věnováno 50.000 K, na Pelhřimovsku 3200 K. Jest potřebí o těchto věcech mluvit veřejně, protože víme, jak se mluví o statech hierarchie paušálně. Kdyby každý válečný zbohatlík a dodavatel rozdával v poměru k svým důchodům tolik co arcibiskup, bída těch, kteří do ní upadli bez vlastní viny, by vymizela.

rově divadle o půl 8. hod. večer. Účinkují umělci zvůných jmen: Olga Berová-Va-loušková, nejlepší česká altistka a Jaroslav Jeremáš, klavírní virtuos. Jejich umělecká pouť po českých městech jest všude provázena skvělým úspěchem. Předprodej zbylých vstupenek v knihupectví p. Píly.

Přednáška p. ředitele V. Vacha o pamětkách a historii katedrálního chrámu hradeckého byla četně zdejší inteligencí navštívena, velice pozorně sledována a odměněna velikou pochvalou. Pan ředitel vy-líčil rozvoj velepamátné svatyně od za-čátku XIV. století. Přednáška bude opa-kována.

Při jub. městském divěm lyceu a reál. gymnasiu v Hradci Králové bude ve škol. roce 1918—19 otevřena I., III. a V. třída lyceijní a I., III., V. a VII. třída gym-nasijní. Při městské vyšší škole pro ženská povolání hospodářská bude se vyučovati ve všech třech ročnících. — Podrobné prospekty a zprávy podá ředitelství ústavu.

Valná hromada Královéhradecké ban-kovní jednoty odbývá se 10. dubna o 1. hod. odpo. v Adalbertínu. (Blížší viz v in-sertu)

Odebrání činu. Čekali jsme na opravu varhan u sv. Klimenta. Zatím se tam de-stavila komise a zrekvirovala 40 kg činových píšťal.

Kontumace psů. V obci Hradci Králové bylo dne 16. března 1918 zjištěno pode-zřetel vztekliny u oiz ho psa. Pes byl malý, černý, na prsou a břichu bílý, dlouhé srsti, slechy vzhůru, ohon dlouhý, huňatý. Na krku měl známku č. 101 obce Břehy, okres Pardubice. Za účelem utlumení a zabránění dalšímu šíření se vztekliny u psů nařizuje c. k. okresní hejtmanství v Hradci Králové výměrem č. 15.146 ze dne 20. března 1918 aby psi v následujících obcích: Březhradě, Hradci Králové, Novém Hradci Králové, Krasnici, Kuklenach, Lhotě Mal-šové, Malšovicích, Potiši, Pouchově, Pi-leticích, Plačicích, Praž. Předměstí, Roud-ničce, Praskacce, Slez. Předměstí, Střebši, Svob. Dvorech, Věkoši, do 16. září 1918 na pevných řetězích uvázáni neb kovovým náhubkem opatřeni a kromě toho na šňůře voděni byli. Tam, kde jest dvůr cizím psům přístupný, nařizuje se domácí psy za doby noční v uzavřených místnostech držeti, aby s cizími, v noci se potulujícími psy do styku přijiti nemohli. Psy ke krmení neb v noci odvázoovati zakazuje se. Řetěz, na kterém pes uvázán jest, nesmí býti me-touzem ani drátem vyspraven, obojek musí býti kožený neb kovový, pevný na krku obojku a tak utažen, aby ho pes přes hlavu nemohl smeknouti, konec obojku musí býti podstrčen pod závěsečku neb k obojku přišit tak, aby se obojek rozpouti nemohl. Psi nesmí býti uvázáni na výsluní a o přimě-řené množství potravin jakož i pitné vody budiž majitelem postaráno. Povinností kaž-dého majitele psa jest, aby jeho zdravotní stav měl stále na zřeteli a každé jeho po-dezřelé onemocnění aby ihned obecnímu úřadu oznámil a psa opatřil tak, aby ne-mohl utéci, osoby neb zvířata poraniti a s jinými psy do styku přijiti. Každé za-běhnutí neb ztrátu psa jest povinností ma-jitele téhož ihned obecnímu úřadu ozná-miti. Přestupky tohoto nařízení budou potrestány dle ustanovení zákona ze dne 6. srpna 1909, č. 177 ř. z. Purkmistrovský úřad král. věnného města Hradce Králové, dne 26. března 1918. Starosta: JUDr. Frant. Ulrich.

Rafinované vleupnutí. Byli tři, protože podnik velice kombinovaný volá po sor-ganisování vzájemně podpurné společnosti. Jeden ve sklepení pod zlatnickým a ho-dinářským krámem p. Broulíka (na pod-síní) vylamoval obtížné otvor do klenutí velice masivního. Druhý hlídal u schodů před vchodem, třetí chodil po podsíní, aby vštífl, nehrozí-li nebezpečnoství z náměstí. Zločinci měli klíče i pakišče. Který z nich právě v temnici pracoval, vždy se zavřel. V neděli p. Broulíková kolem 6. hodiny odpoledne šla do sklepa. Hlídač od-scho-dě svítkně odskočil a beal se ven. Na něj

1. a 2. číslo ARCHY

měsíčníku pro literaturu, umění, kulturu a život
s přílohou

„Archiv literární“ vyšlo.

Obsahuje: Slovo úvodem. — K. Dostál-Lutinov: Z knihy „Květiny“. — B. Konářík-Bečvan: Jenofka. — Paul Claudel: Zlatohlav. Vilém Bitnar: Miloš Marton. — Indignus: Z „Modlit-b“. — F. Odvalil: Stvoření. — Fr. Dobnal: Problém Krista v moderní krásné li-teratuře. — Jaroslav Hruban: Z cyklu lyriky „Addolorata“. — Fr. Střížovský: Slzám. — Fr. Zíbal: Jitro. — Kard. J. E. Mannig: Antikrist čili Nynější krise Svatého stolce ve světě pro-roctví. — J. Gr. Orlov: Píesna moja. — Okna. „Archiv literární“ obsahuje: Vilém Bitnar: Nedostatký české literatury katolické. — Miloš Babor: Látka, obsah a forma básnického díla. Otto Stehlík a V. Bitnar: Z doby Douchovy. „Archiv“ vydává

**Družina literární a umělecká
v Olomouci, Dolní náměstí 17.**

Roční předplatné 11 K.

Zprávy místní a z kraje.

Ve sv. týdně těší se oba zdejší chrámy velké návštěvě zbožných věřících, zvláště těch, kteří přistupují k sv. svátostem. Na Zelený čtvrtek Jeho Exo. nejdp. biskup světil v katedrále sv. oleje a vykonal ob-vyklým způsobem obřad mytí nohou tři-nácti starcům. Dnes v témtž chrámu vy-konává posvátné obřady velkopáteční. **Velký píšňový a klavírní koncert uspo-**

mu náměstí, kde pronásledovaný vrazil u Bohátů až do druhého poschodí. Byl zatčen. Pozůstal v něm maďarský desentér. Nalezeny u něho paklíče a kus elektr. drátu. Zatím ve sklepě byla práce skoro skončena. Zbývalo jen odstranit dlaždičky. Utajený pracovník v nastávším zmatku sebral své nástroje a zmizel, protože seznal, že dovršení plánu by bylo velice nebezpečné. Ještě jeden z této společnosti byl polapen v pondělí na nádraží. A tak mládežníci sklepa si nyní pobudou delší čas v jiném sklepení bez kyklopské práce.

Holešavky. Naše veleoblibený slavnostní řečník vřdp. Mgr. Dr. Fr. Šulc promluvil v děkanuském kostele 4 konferenční řeči ve dnech 24 a 25. t. m.; na 1000 věřících přijalo sv. svátosti. Po poslední slavnostní promluvě, v níž vděčně vzpomenu zasloužil duchovního pastýře vřdp. konsistorního rady J. F. Seidla, po ardebném oslovení přijal slovnou p. okr. hejtman Jos. Ruth ze Dvora Králové n. L. rytířský řád našemu milému p. děkanovi. Za celou kolaturu gratuloval místní kaplan vřp. J. Petrásek. Oslovenec, neobyčejně dojat, děkoval všem, kteří naplnili chrám Páně přes neklidné počasí, a vzpomenu vděčně i významnou vřdp. Monsignora rytířským řádem. K zvýšení slavnostního dne přispěla bezvadně přednesenými, vybranými solovými zpěvy oběť pana c. k. okr. komisaře pl. L. Hanousková. Chrámový sbor také prokázal svoji zdatnost. Mezi účastníky pozorovali jsme oběť p. c. k. okr. hejtmana, p. c. k. okr. komisaře Hanouska, reprezentanty všech úřadů, samospráv, učitelstvo i korporace. Slavnosti nevymizí nikdy z paměti přečetných zástupů věřících. — U.

Pardubice. Při veškeru výberu katol. spolků v Pardubicích, uspořádaném na počest jmenin vřp. předsedy Jos. Novotného, vyhráno bylo na slepé dívky na Kampě v Praze 70 K. Zdať Bůh!

Chotěbořsko. Dne 30. t. m. dovršuje padesátý rok svého agálního života náš milovaný, horlivý a obětavý veřejný pra-

cevník vřp. farář heřmaňský Ferd. Vlček. Kdo ho jen poněkud zná, nepotřebuje širokých výkladů o jeho učenosti, organizátorské zdatnosti a řečnické pohotovosti. Jeho vynikajícím vědomostem vzdali zaslouženou chválu sám dr. Rieger a dr. Bráň. Neunavň vesnický farář pěstuje se zápalen národopis, filosofii, jazykozpyt. A při tom organizátorskou činností na zdejších volebních okresech tolik dokázal, že zvolen zde r. 1907 náš poslanec Říšský a pak do zemského sněmu jediný kandidát naší strany v Čechách. V různých listech rozestřel celou síť výborných informativních článků a přes mnohé práce spojené s úřadem faráře v literární činnosti pokračuje. Kouzlo jeho organizátorských úspěchů tkví také v jeho křesťanském charakteru a v krajské obětavosti. Zdravíme pana faráře v okamžiku významném nadšeně a přejeme mu hojnost posily Boží v dle dalším.

(Zasláno.)

České mládeži katolické!

Konečně i katolická mládež česká přihlašuje se k veřejné práci. Váika i její činnost odsoudila na dlouhý čas k spánku; bohudík — nebyl to spánek smrti, ale hluboký posilující spánek k novému životu.

Procitla sice záhy, avšak bylo nutno nejprve všechny překážky zdárného vývinu organizace, o něž ztroskotávala společná práce dřívější, odkliditi. Šťastně rozluště na palčivá otázky ústředí, stížen zatím sekretariát mládeže v Praze, pracováno na sjednocení mládeže. Teprve, když všechny tyto předběžné práce byly skončeny, můžeme s pomocí Boží začítí Stanovy této jednotné organizace mládeže, od pracovníků z celých Čech sestavené, jsou již schváleny ordinariaty i místodržitelstvím. Na svátek sv. Jana Nepomuckého koná se v Praze ustavující valná hromada. Zveme k ní pracovníky i mládež z celých Čech.

Přijď každý, kdo uznává potřebu jednotné organizace katolické mládeže!

Katolická mládeži! Slavíme Velikonoce — svátky Vzkříšení! Také příroda procitá k novému životu. Procitni i ty, česká mládeži, a připrav se k práci! Vztýč vysoko svůj čistý prapor, ať hrde zavlá nad tvou hlavou! Podejme si ruce všichni bez rozdílu k nové, svorné, záslužné práci. směřujíc k vzdělání a zušlechťování naší mládeže a vybudování tak lepší budoucnosti.

Naši práci zehnej Bůh!

Sekretariát katol. mládeže
Praha II., Spálená ul. č. 15.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablenské nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy sdarma. — Hotové předměty na ukásku se franko pošlou.
V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová,
Karlova ul. I., č. 12.

Zahradníka

zelenáře přijme továrna Skuherský
v Hradci Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a snovuslacení odhonné a levné provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec c. k. zemského trestního a okresního soudu,
Praha t. 979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Královéhradecká bankovní jednota,

společnost s r. obm., konati bude

ve středu dne 10. dubna 1918 o 1. hodině odpolední
v Adalbertinu v Hradci Králové

čtvrtou řádnou valnou hromadu

s následujícím programem:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní za rok 1917.
2. Zpráva dozorčí rady.
3. Návrh na rozdělení čistého zisku.
4. Volba za odstupující členy jednatelešského výboru a dozorčí rady.
5. Volné návrhy.

NB. Nesejde-li se dostatečný počet členů, koná se o hodinu později valná hromada za každého počtu přítomných se stejným programem.

OBNOVA

Číslo 14.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 5. dubna 1918.

Inseraty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Provedení voleb. práva s poměrným zastoupením.

Jaké hromadě nesnázi a nespravedlností by se předešlo skutečnou lidovou reformou volebního práva, poučí nás jasné názorné příklady. Dle katolických požadavků má se dostati každé národnosti, každému politickému nebo sociálnímu směru zastoupení, jehož síla by odpovídala počtu odevzdaných hlasů. Lístky by se odevzdávaly nikoli na jméno kandidáta, nýbrž na jméno politických nebo sociálních směrů.

Jelikož v dosavadních volbách rozhodly po strašném zápolení cifry, přihlídneme k mluvě číslic i při volebním právu s poměrným zastoupením. R. 1911 dle úředních zpráv za volby 516 poslanců bylo odevzdáno 4.503.627 hlasů. Tedy na jeden poslanecký mandát připadlo 8728 hlasů. Toto důležité číslo podržme si pevně před zraky. Abychom se dověděli, kolik mandátů měla míti v našem státě určitá země, spočítejme předem, kolik v ní bylo odevzdáno hlasů dohromady; pak dělíme úhrnův počet číslem 8728. Kolikrát jest toto číslo v úhrnům součtu hlasů oné země obsaženo, tolik jí náleží mandátů.

Máme-li na pilném zřeteli netoliko práva zemí, nýbrž i národností, i zde by se tímže způsobem zjednala nejzdravější náprava. Spočítá se na př., jak velký počet hlasovacích lístků mezi jmenovanými 4.503.627 bylo odevzdáno od Čechů ve prospěch stran českých. Počet zjištěný dělíme rovněž číslem 8728 a dovíme se ihned, kolik mandátů má připadnouti Čechům. Zrovna tak bychom po spočítání lístků seznali obyčejným dělením, kolik poslanců má míti ta která strana politická nebo sociální.

Ovšem při dělení tak velikým číslem (8728) se nám objevují zbytky i dosti značné. Kdyby se zauedbávaly, pak by se všech 516 mandátů nemohlo obsaditi; vždyť součet zbytků, dělených číslem 8728, by vydal několik mandátů. Tedy plný počet mandátů (516) by se doplnil tímto způsobem: přibralo by se tolik největších zbytků, kolik by jich bylo potřebí k doplnění 516 mandátů. Každému tomuto zbytku by bylo dáno právo na jednoho poslance.

Nyní praktický příklad! R. 1911 volilo 1.085.751 Čechů. Dělíme tento počet číslem 8728. Obdržíme číslo 124 a k tomu zlomek. Měli by tedy míti Čechové 124 poslanců; při dosavadním způsobu voleb však obdrželi pouze 108 mandátů.

Zrovna tak Ukrajinci měli by dle na-

značené reformy 50 mandátů, ale v říšských volbách obdrželi pouze 29.

Realisté prohlásili za nepoctivce ty muže, kteří by se odvážili nesouhlasiti s všeobecným hlasovacím právem, jak právě zrál. My však můžeme s větší oprávněností prohlásiti za demagogické spekulanty občany, kteří ještě před nastávající volební kampaní ani prstem nehnu pro poměrné zastoupení. Vždyť netoliko jednotlivým politickým stranám, ale i odstrkovaným národům kyne za reformy navrhované spravedlnost, náprava nesrovnalostí křiklavých. Nynější volební právo naprosto není rovné; zároveň však volebním handlířům, kapitalismu a podvodům otvírá stero výpadochů branek.

Výjevy, jaké se odehrávaly ve volbách r. 1911, odstrašovaly právě muže nejlepší a nejschopnější od demoralisujících volebních rvanic, které mnohemu kandidátovi otrávil život nadsmrti. Přijme-li se zásada, že lístky nebudou odevzdávány ve prospěch osoby, nýbrž na adresu strany, pak si každá strana může do říšské rady vyslati opravdu pracovníky nejlepší a nejcharakternější; její politická síla nebude záviseti na snělosti agentů-křikavců, na mrštném jazyku smělců, kteří proto jsou ochotni podstupovati svízelný zápas, že ve vlastním mandátu vidí svou obživu.

Až potom v parlamentě zasedne skutečná elita národa, pak tam bude jednání netoliko zručnější, nýbrž i klidnější. Jestliže se některý zástupce svému úkolu zpronevěří, strana bude moci rychle nedbalého poslance nahraditi jiným, aniž by se obávala ztráty svého mandátu v doplňovacích volbách.

Viděli jsme zřetelně, zač stojí okřídlená lidová hesla těch, kteří se utkali k lišáckým čachrům, aby — zvláště v užších volbách — vůli voličstva přímo drze padělali. Věděli jsme také, proč harcovníci tolik „lidové“ v theorii pro volební právo žen tolik horovali, ale v praxi na uskutečnění tohoto požadavku naprosto nespěchali.

Také seznáme zřetelně, jaké kvantum dobré vůle projeví vláda. Ale tolik jest jisto, že stanovisko k poměrnému zastoupení bude bezpečným měřítkem spravedlnosti.

Volné listy.

Pozadí války. Když Rusko r. 1812 organizovalo se proti vpádu Napoleonovu, jedni za vlast se obětovali, a druzí honili se za hodnotami a statky. Tolstoj kreslí

stíny tehdejší společnosti ruské ve „Vojně a Míru“. „Osmá, největší to skupina, jejíž svým ohromným počtem byla k ostatním jako 99:1, sestávala z lidí, kteří si přáli co nejvíce výhod pro sebe a zábav. V oněch kalných vodách, křižících a splétajících se intrik, jež hemžily se v hlavním stanu panovníkově, bylo možno dospěti úspěchu v tom, co jindy nebylo možno. Jeden si přeje, aby nepozbyl výhodného postavení, souhlasil dnes s Pínelem (generálem), zítra s jeho soupeřem, pozítve tvrdil, že nemá žádného mínění v smákové věci, jen proto, aby unikl odpovědnosti a zavděčil se panovníkovi. Druhý, který si přál získati výhody, obracel na sebe pozornost panovníkovu hlasitě vykřikuje totéž, o čem se panovník den před tím letmo zmínil, hádal se a křičel při poradě, tloukl se v prsa, vyzýval ty, kteří nesouhlasili, na souboj a takto dokazoval, že jest ochoten obětovati se obecnému prospěchu. Třetí vyprošoval si jednoduše za zády protivníků podporu jednou pro vždy za věrné služby své věda, že v té chvíli nebude času jemu odepřiti, čtvrtý namátl se co chvíle z nenadání panovníkovi před oči, jsa přetížen prací. Pátý s tím účelem, aby dostalo se mu dávno žádoucího cíle, pozván k obědu u panovníka, dokazoval zarputile důvodnost nebo nedůvodnost mínění nově se objevivšího a uváděl pro ně více méně důrazné a správné důkazy. Všichni příslušníci této strany lovili ruble, kříže a hodnosti a při tomto lovu pozorovali pouze směr korouhvičky na střeše carské milosti a sotva zpozorovali, že korouhvička se obrátila v jednu stranu, všichni tito trubci v armádě foukali v tutéž stranu, tak že bylo panovníkovi tím obtížnější obrátiti ji v jinou stranu.“

Požehnanou činnost ústředí Tolstoj ovšem nelíčí, protože jich tehdy nebylo. Také se dočkáme snad až po válce, že některý dovedný spisovatel bude se modř svobodněji ptáti, jak bylo možno snášeti hromadění milionů jednotlivců, kteří na újmu státních potřeb a na škodu obyvatelstva smějí se nedovoleným způsobem dnes obohacovati.

Rukopisné jubileum. S tímto nadpisem rozeslal p. inž. Josef Bareš leták, v němž volá po revisi rukopisného boje. Žádá v letáku, aby noviny hlavní myšlenky jeho otiskly. Příčinou toho, že tak listy neučinily, jest jeduak nedostatek papíru, jednak mínění, že nepravost Rukopisů jest přesvědčivě dokázána. Pan inž. Bareš hovoří s nadšením o tom, že pravost památek jest mimo pochybnost a vyzývá národ, aby se tohoto literárního díla s láskou ujal. Po našem mínění nesklonily se války vítězství posud tam ani onam.

Uvážíme-li dnes nepodjatě dosavadní výtěžky důkazů a protidůkazů, můžeme je seřaditi v ten smysl, že jazykozpytná stránka nerozhodla a nerozhodne. Dovelávati se Gebaura, že nepravost dovodil, jest počínání marné, neboť byly mu dokázány četné omyly, a pak jazyk spisovný sám mění se tak, že nelze ho odměřovati mluvnickým pravítkem. S hlediska literárně-historického mocný důvod proti Rukopisům vynesl prof. Máchal prokázav, že písně Rukopisu K. myšlenkově překvapujícím způsobem shodují se s některými ruskými Byljiemi, které Rukopis

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní lístky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Účtový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.973.

svého času dobře znal. Mocný tento hřebík obhájel posud nebyl oviklán. Chemici zase uznávají Rukopisy za pravé, a žádný sbor vědeckých celebrit posud nerozhodl, zda na všech okolnostech chemického důkazu a paleografii dlužno přiznati prvenství čili nic. Pau inž. Bareš o tom dí: »Řešení otázky Rukopisné ve své podstatě jest vlastně výhradně technického rázu, vztahující se k technickému posouzení stáří pergamenův a na nich použitých inkoustův a barev. Technice je hostejno, co jest na pergameně napsáno. Je-li pergamen a písmo staré, pak nesporně je Rukopis pravý. Úloha filologova jest za této okolnosti podřadná.«

Že otázka Rukopisná není posud rozhodnuta, svědčí výmluvně obrázky, které nedávno na Rukopisech moderní fotografie byly objeveny, a snad p. inž. Bareš uhodil věci na kloub zdůrazňováním stránek technické. Soudíme, že tyto obrázky jsou takovou jasnou a hmatatelnou konkrétností, že posudky o nich nemohou ztratiti se v mlhách domněnek, jako se dalo při otázce jazykové. Za co pak by stála česká věda, kdyby nedovedla zjednotiti náležitě jasnosti v otázce, zda obrázky jsou původu starobylého, či nakresleny-li byly na počátku XIX. století. Domníváme se tedy, že se přiblížila rozhodující chvíle osudu našich Rukopisů.

Vzhledem k důležitosti těchto obrázků však překvapuje, že odpůrci kolem nich chodí způsobem slepcův a hluchoněmých. Nejedna z nich mluví o stoletém jubileu Rukopisném prohlásil, že otázka jest již vědecky rozřešena a při tom o novém objevu ani nešpetl. Nuže, věda ještě o obzích těch nepromluvila, a nejpředevším zájmem odpůrců samých mělo by býti, aby ilustrace ty vědecky byly probádány a oceněny, kteréžto touze mohl by odolávati snad jenom člověk, který se obrázků těch bojí.

Inž. Bareš oznamuje veřejnosti také toto: »Na Strahově jest vzácný staročeský rukopis, jenž se stal nepřátelům Rukopisu K. nepohodlným. Jeden ze středních profesův vyžádal si jej domů na účelem prozkoumání. Když byl rukopis vrácen, bibliotekář shledal, že v oslabném rámečku iniciálky vepsáno je jméno »Hanka«, kteréž tam před tím nebylo, čímž zajisté rukopis byl připravován na padělek Hankův. Prošla-li nedávno novinami zpráva, že Rukopisy jsou napsány tímže písmem jako jiné padělky Hankovy, pak ovšem bude dlužno prozkoumati, které padělky Hanka skutečně vyrobil. Zpráva p. inž. Bareše o rukopisu Strahovském nutká k největší opatrnosti.

Opakujeme, že hlavní zájem k sobě obrací obrázky, a protože p. inž. Bareš žádá o příspěvky, aby práce o Rukopisech mohly býti vydány, jest záhodno, aby veřejnost ho podporovala.

Náboženský filosof. Dr. Herben důsledně a v potu tváře své pracuje o to, aby lehkověrným a naivním lidem vnučil mínění, že katolickým náboženstvím národové slábnou tělesně a duševně a že toto vyznání nesnáší se s podstatou národnosti. Herben již se snad nikdy neodloučí od své stranickosti, jako se muzikant neodloučí od svého nástroje a hlemýžď od svého domku. Herben pak rád se choulí do domku historie, ovšem zdánlivé historie, neboť tato věda v boji proti katolicismu jest mu jen pozlátkem a laciným náterem. Ondyno pustil se do Poláků, že prý Panna Maria jest královna polská a že prý jest hrozná podívaná na Poláka v kontuši a s šaví v ruce, jenž jest zároveň katolíkem a odhíkává horlivě růženec.

Mnohem větší myslitelé než-li Herben již sice usoudili, že není jistou metoda, měřili-li se prospívání národů dle jejich náboženství, ale když již tento náboženský filosof zabloudil až sem, promluvíme slovíčko i tady.

V historii polské byly doby, že národ v záplavě ozbrojených nepřátel takřka tonul a že zdálo se, jakoby bylo již po Polácích.

veta. Ale v osudových chvílích takových opět se a opět sbírala se polská vojska, a rytířové v kontuši a se šaví, rytířové, kteří se modlili růženec, vybíjeli útočníky z vlasti. S hlasitým vyjíváním P. Marie u Grunvaldu Poláci potřepli křížáky, jako když ženci posečou obilí. Král Kazimír veřejnou bohoslužbou a slavnostně zasvětil P. Marii všecek polský národ a potom porážel a vyhnal Švédy, divící se, že veliký národ před tím tak snadno sobě podrobili. Ctitel P. Marie, král Jan Sobieski, nejen že uhájil Polsko od hrozných útoků, ženoucích se s východu, ale zachránil i Vídeň, a jiných dokladů do nespočítána.

Z kulturní činnosti pro skrovnost místa všimněme si třeba jen literatury. Napal nám některý pokrokový spisovatel český takového Tadeáše jako polský Mickiewicz, jenž smýšlel vroucně nábožensky? Dal nám někdo z našich, jimž náboženství jest překonaným stanoviskem, takové epochální romány, jako Sienkiewicz nebo Gasiorowski nebo Kraszewski? Na tom přestáváme. Skutečně, není pomoci, Herbenovi již nic na světě nezabrání, aby tak svěhlavě neprojevoval své jednostrannosti, a podle všeho se mu zdá, že všichni nevědí nic a on že zná všechno. Věra vědění jeho vzdoruje tvrzením času a prostoru.

Kaška:

Hořda pokoje.

88 káseň k majové pobožnosti o blahoslavenství Písmu svatého. Stran 120. Věcné 20%, váleč. přírůstek K 192. Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Politický přehled.

Štyrskohradecký orgán soc. dem. Arbeiterwille proti výroku štyrskohradeckého starosty: Rakousko bude německé nebo nebude — prohlašuje: Rakousko může se udržeti jen jako svaz národních států. — Vědecký a odborný tisk možno zase z nepřátelské ciziny do Rakouska dovážeti. — Z příčin, proč národní demokraté polští opustili Kolo, jest nejpozoruhodnější jejich výtky o proradě Kola na slovanské opozici na Hlaské radě, výtky o tom, že Kolo neuvědomilo ostatní skupiny o svém úmyslu a že se nepokusilo o odročení hlasování. — Poslanci Zahradník a Křofáč v nedělní Nár. Politice žádají zřízení Národního výboru, který by svou autoritou držel všechny vrstvy české pohromadě a bránil nás před zhoubnými vlivy zevnitř i zvenčí. — Strana národně sociální měla o svátcích v Praze sjezd, na němž přijala nový program a změnila též své jméno; nazývá se nyní Česká strana socialistická. — Haličským Polákům dovoleno organisovati tiskové kanceláře v nepřátelských státech, prý na obranu polské věci před cizinou. — Dle maďarského listu Budapešti Hirlapu Maďaři prý se postarají, aby požadavky Čechů a Jihoslovánů nedostaly se na stůl příštího mírového kongresu. — Ministr zahraničních záležitostí hr. Czernin vykládal zástupcům vídeňské radnice o zásobovacích obtížích a o politické situaci, při čemž prohlásil, že zná jenom tři skupiny prodlužovatelů války: ty, kdo příliš chtějí mír — ty, kdo příliš chtějí anexe a konečně jisté vůdce národa, kteří vykonávají podvratnou práci proti německému spolku, kteří chtějí vytrhnouti část z uherského státu, kteří pod ochranou imunity pronášejí řeči, jimž prý nelze jinak rozuměti, než jako volání k nepřátelské cizině, aby pokračovala v boji atd. Tyto výtky netýkají se prý ani Němců ani Maďarů. — Předseda Českého svazu

posl. Staněk a místopředseda posl. sněmovny posl. Tusar 3. dubna protestovali u minister. předsedy dra Seidlera proti formě a proti obsahu proslovu ministra zahranič. záležitostí hr. Czernina k deputaci vídeňské městské rady. Také předseda čes. soc. demokratických poslanců posl. Habermann protestoval proti řeči hr. Czernina — Ofensiva německá ve Francii ustala sice, ačkoliv tu a tam svádějí se místní boje. Německý tisk poukazuje na veliké úspěchy dosavadní, jednak nadějně obrací zrak a připravuje veřejnost na novou bitvu. — Český svaz protestoval u předsedy zahraničního výboru rakouské delegace dra Baernreithera proti nesvolání zahraničního výboru této delegace.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3³/₄ %
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a smének.

Kulturní listy.

Jeho Veličenstvo císař a král vlastnoručním listem vzpomenu při narození Svého nejmladšího syna těch, kteří se provinili proti zákonům státu, aktem odpuštění. Prohlásil amnestování občanů odsouzených pro urážku Jeho Veličenstva, pro urážku člena císařského rodu anebo pro oba ty zločiny. Dále amnestoval občany odsouzené do vězení pro řadu deliktů jiných.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Lužický slovanský živel udržují skoro výhradně učení a obětaví kněží katoličtí. Dne 27. února zemřel farář lubijský Jan Winger, rozený roku 1872. Bohosloví studoval v Praze, kdež horlivě pročítal českou literaturu. Naučil se několika slovanským jazykům, stal se doma povídkářem, spisovatelem dramatickým, redaktorem, básníkem, osvědčuje talent neobyčejný a horlivost v skutku apoštolskou. Tento ideální kněz prokázal svému lidu služby neocenitelné. — Prvé dvojčíslo »Archy« reprezentuje se bohatostí obsažené látky velmi krásně. Celoroční předplatné (11 K) jest jistě velice mírné. — V 5. čísle »Kmene« dr. Jan Gallas konstatuje, že dospěla česká inteligence na pokraj proletariace; musí si tedy uvědomiti, že její místo je jinde než v České státopravní demokracii, jejímiž hlavními sloupy jsou čeští kapitalisté a velkovýrobci. Prý inteligenci nezbude nic jiného než utvořiti stranu vlastní, poněvadž nemůže splynouti ani se socialismem, který jest dnes dělnický třídní. — S českým spisovatelem a kanovníkem V. Štulcem byl proslulý básník chorvatský Preradović v literárním spojení. — Známý protestantský učenec Ad. Harnack rozepisuje se v »M. Fr. Presse« o válce. Předem konstatuje souhlasný názor, že nynější válka není náboženskou. Konfesní sármy nehrají v ní úlohy. Domněnka, jakoby křesťanství udělalo bankrot proto, že války nezamesilo, je falešná. Náboženství jako všechno ostatní za války ustoupilo do pozadí. Ale ideály a tendence náboženství nebyly válkou zničeny, nýbrž do krajnosti napjaty. — V Mnichově váleční malíři a sochaři z naší říše vystavují asi 300 náladových obrazů z 12 sečských bitev. — Architekt Vl. Hofman navrhuje, aby se vytvořil pomník Smetanova světilo Fr. Bílkovi. — V kritice Barbussova »Ohně« (který i u nás způsobil sensaci) Fr. X. Šalda vytýká autorem nedostatek vyššího stanoviska náboženského, které jediné může vyložit a usmířit hrůzy válečné. — Zemská rada katolická pořádá nový cyklus veřejných přednášek v paláci Colloredo-Mansfeldském o časových themech. — V příčině stati našeho p. dopisovatele o Rukopisech znovu konstatujeme: V. Mou-

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Finální v Chručíně.

Telefon: 48.

Akceový kapitál 14 milionů korun.

Centrála v Brně.

FINÁLKY: Praha, Nám. Brod, Holešov, Kroměříž, Moř. Ostrava, Opava, Olomouc, Třebíč.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont směnek, deviz a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo a. k. rakouské střední loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady (na běžný účet)

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složení listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma nále.

bý v Č. Č. M. dokazuje přesvědčivě, že Manka sám Rukopis Královédvorský psal. Nyní se tedy jedná hlavně o to, odkud vypáso (případně i se změnami), z čího rukopisu prastarého či — z hlavy některého probuzence v XIX. století. Ale soudcem Rukopisů nejvíce záleží na tom, aby nastala revize — rukopisného boje. I slepé kuře někdy zrno najde; a tak i odpárci Rukopisů mohli povědět ledacos spolehlivého. Ale o to jde, zdali si byli před 30 lety svými důkazy jisti a — jak charakterní byla jejich metoda. Jest silně podezřelý, proč si počínají jako včelou bodnutí, žádá-li se na nich, aby zaujali stanovisko opravdu vědecké k novým objevům.

Prof. dr. Al. Kolísek padesátáctem. Horlivý pěstitel vzájemnosti československé, zásluhný pořadatel poutí do Lurdu a vynikající spisovatel doplnil dne 1. t. m. padesátý rok svého požehnaného života. Věleplodná jeho činnost, která nese zdárné úspěchy, byla také mnohonásobně oceněna. Dr. Kolísek zdoben čestným křížem »Pro Ecclesia et Pontifice«, jmenován konsistorním radou diecése královéhradecké a auditorem diecése brněnské. Slovem i perem šířil vznešené pravdy a umění. Přednášel velmi často, organizoval důležité výstavy, účastnil se různých podniků národních a osvětových. Zbožná mysl jej vedla zvláště k sepsání díla »Do Lurdu«, nejlepšího to spisu o tom tematiku v české literatuře. V živé paměti jest dosud jeho spis o Andreji Hlinkovi. Na Orlicku posud vzpomínají jeho krásné přednášky o slovenské písni. — Narodil se r. 1868 v Protivanově; dokončil svá studia v Římě, kde nabyt doktorátu filosofie. V duchovní správě působil od r. 1894 a jest od roku 1898 profesorem náboženství na české reálce v Hodoníně. Svou horlivou činností buduje slatý most družnosti mezi Čechy a Moravany. Přejeme krajně nešťastnému pracovníkovi, aby Pán dopřál mu zdraví, sil a slatá klasů práce i v padesátce druhé.

Zvláštní výpočty. Před válkou soc. demokratický poslanec v říšském sněmu sám páčil církevní jmění (z jehož důchodu bralo kněžstvo jen kvotu malou) na jednu miliardu. Ale »Právo Lidu« na nějakém pakatýlku nezáleží. Dne 4. t. m. praví, že jmění církve v Rakousku před válkou »páčilo se na miliardy (!) a ve válce o další miliardy (!) vzrostlo«. — To by musili být kněží většinou válečnými dodavateli; zatím na př. mnozí dodávají chudším, nemocným vojínům atd. zdarma více než celá řada demagogů; zatím »dodávají« svony a součástky varhan. A jestliže privilegovaná socialistická matematika pohazuje miliardami jako drobnými oblázky, pak už se nedivíme, že tatáž lokálka jest nadeptána: »Stopro-

centní přídavky — kněžím. I ten drahý válečný papír to snese.

Uvěrni ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitost.

Strahovský lazaret vyžádal si posud nákladu přes 366 tisíc korun. Sám klášter na úhradu tak veliké spotřeby věnoval přes 125 tisíc. — Jednota českých katolických товаришů ve Vídni zakoupila za pomoci příznivců vlastní dům. Ovšem zapůjčené obnosy jest nucena zvolna spláceti; proto si velikých zásluh získají dobrodinci, budou-li na jednotu pamatovati laskavými dary. — Ve Varšavě při prohlídce židovských příbytků nalezeno několik desetitisíců párů obuvi a velké zásoby kůže. — Nedávno starostové lázní Františkových, Karlovarských a Mariánských vyjednávají v Pešti s uherským ministrem výživy o zásobování hostů; připomněli, že dojíždí do těch lázní také mnoho Maďarů. Ovšem nepotřebovali ani dodávati, že jsou to Maďaři největším dílem nepokřtění. Při celé té audienci nebyla řeč o chudém obyvatelstvu, které si tak nákladného lázeňského pobytu popřati nemůže. — Moravské kněžstvo doporučuje, aby se z vděčnosti k obrovské práci dra. Stojana věnovaly větší obnosy na exerciční dům velehradský, který by nesl název »Stojanov«. — Generální sekretář agentury zajatců u francouzského Červeného kříže vyslovil Vatikánu jménem Francie nejhlubší dík za veškeru péči, kterou sv. Otec věnoval zajatcům. — Brněnská »Rovnost« zděluje, že sekretariát České státoprávní demokracie rozesílá do všech obcí moravských přihláškové formuláře, s nimiž se chodí pro podpis od čísla k číslu — i mezi rolníky. Tedy »vnitřní obrození« strauna dra. Stránského provádí velice jednoduše. Pouhým podpisem stane se venkovan okamžitě uvědomělejší. — Přímo plývají papírem vídeňské židovské listy. Na př. »Neue Freie Presse« vyšla o Božím hodě o 86 stranách a »N. Wiener Tagblatt« má přes 100 stran. A zatím české katolické týdeníky nemohou sehnati obstojnou zásobu papíru; natož deníky! — Dobře si zapamatujme, kde vidí uherský ministr spravedlnosti největší oporu maďarisace. Vaszonyi (dříve Weiss) prohlásil, že maďarská státní myšlenka má nejlepší opěrné pilíře v Chorvatsku mezi reformovanými evangelíky a dále mezi židy. Vaszonyi pokračoval: »Stejně mezi Slovaky jsou evangelíci daleko přichylnější a přístupnější blahodárnému vlivu maďarské kultury; na ně se můžeme spolehnouti.« — Pověstný Leopold Hilsner, který seděl v žaláři 18 let, dne 2. t. m. jako amnestovaný byl propuštěn z věznic ve Steinnu. Dne 19. března deputace israelské Unie žádala ministra spravedlnosti o milost pro Hilsnera. Kroky deputace tedy setkaly se s žádáním úspěchem. — V Prešpurku byly skonfiskovány všechny pohlednice, které vydal Ferdiš Juriga ve prospěch polních

pro padlé slovenské vojiny, jakož i pohlednice pro kulturní a humanitní ústav Bratislavu v Bratislavě (Prešpurku). — Katolíci slovinští usvědčují z nejsmělejších lží demagogy, kteří podvádějí lid tvrzením, že katolicismus jest lučavkou národních snah. Do nedávna byl vůdcem slovinského lidu kněz Krek, nyní jest jím kněz Korošec. V neděli dne 24. března podán dru. Korošcovi pamětní spis, opatřený asi 200.000 podpisů slovinských žen; v memorandu tom se projevuje souhlas s jiho-slovanskou deklarací květnovou. Den před tím Korošec byl uvítán v Lublani přímou triuálně. V městě vyvěšeno plno slovanských praporů. A s takovými katolickými politiky vyjednávají a jim se obdivují čeští liberálové, kteří slovo »Vatikán« nedovedou vysloviti bez přehany. Po velké slavnostní schůzi zapěly Slovinky nadšeně »Kde domov můj«. — Na přímou žádost papežovu Rakousko dovolilo dopravit do Italie tuberkulosní italské zajatce, aniž vyslovilo podmínku, aby Italie navzájem se zachovala stejně. Vše provedeno bez hnutí tak, že některé listy zásluhu o to připisovaly italskému Červenému kříži. — Pro jednotnou stranu socialistickou vyšlo v několika listech ohnivě provolání s podpisy. Nyní oznamují někteří podepsaní, že jejich jmen bylo zneužito; neměli možnosti informovati se o obsahu prohlášení. Proto podpisy své odvolávají. Také známka podivné demokratické reformy! Když »Lidové Noviny« dra. Stránského vzpomněly kriminálův a šibenic a ozvaly se proti politickým »aktivistům«, odpověděla soc. dem. »Rovnost«: »Pan dr. Stránský a jeho panosí nesešli v této době ani v kriminále ani nebyli zralými pro šibenici. Pan dr. Stránský dlel v této době spokojeně na Seimeringu a když se vrátil do Brna, obšlapoval denně místodržitelské schody. Choval se jako vzorný rakouský patriot, odřikal se v »Lidových Novinách« slavnostně prof. Masaryka, přichvaloval si jeho vymetání z valašských měst a úřadoval nezmarne v Hypoteční bance. Nezavadil o kriminál a o šibenici ani šosem! Že by byl v této době kdokoli z českých politiků ujišťoval Vídeň »spokojeností a nadšením českého národa«, o tom opravdu nám není nic známo. V soukromých svých obchodech dr. Stránský může míti volnost. Ale za jeden z předních sloupů »obrozené strauny politické« se rozhodně nehodí. Tím méně mu přísluší právo k majestátním národním klatbám, metaným na hlavy Čechů »neposlušných«. — V Lipsku zemřel nedávno rabín Jakub Rosenfeld, který zanechal po sobě v různých bankách jmění na pátá milionu marek. Vedle toho k pozůstalosti jeho náležejí tři obrovské lipské činžáky a velkostatek v Čechách. Rosenfeld pocházel ze staré pražské rodiny rabínského, která se vystěhovala před lety do Berlína. — Za války vzniklo v Praze několik tajných heren, v nichž zbohatlíci v úloze hazardních hráčů každý týden dávali do sázky statisíce, ba i miliony. Do Represenčního domu docházeli halíči uprchlíci, váleční zbohatlíci a lichváři různého druhu, kteří »šatili« hrozně občany, jež do svých tenat vlákali. V poslední době kterýsi velkostatek tam prohrál několik set tisíc korun. V herně zřízen z opatrnosti celý systém zvonkový, aby hráči byli zabezpečeni před možnou prohlídkou. Vrátný za 30 K denně pečoval o výstražné znamení. Po uzavření místnosti vpuštění jen ti, kteří znali heslo. Konečně však detektivové dostali se hráčům na kobytku. Dopadení hráči Kornfeld, Kohn, Braun, Flegner atd. — celkem 68 osob. Za pátého měsíce odvedli karbanici restaurátora Oplovi »pinku« 17.743 K. — V celém severním a středním Stýrsku napadlo 26. m. m. mnoho sněhu. — V Kristianii jakýsi Kahrs objevil způsob výroby potravinového výrobku z rybích hlav. Posud se na severu rybí hlavy snily na hnojivo; nyní však jedlý výtažek bude znamenitou a sytou potravou.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Velikonoční svátky. Na Bílou sobotu bylo sice ještě chladno, ale počasí bylo velice klidné. Proto k oběma slavnostem Vzkříšení dostavilo se i mnoho věřících z hradeckého okolí. V katedrále teotokráté byly zpívány slavné hodinky od 4 do 5 hod. Pak J. Exc. nejdp. biskup s četnou asistencí vstoupil do kaple sv. Klimenta, odkud vedl theoforiický průvod po náměstí. Po návratu do katedrály zpíváno Te Deum a uděleno požehnání. — V chrámu Panny Marie nesl tělo Páně nejdp. gener. vikář. — Na Boží hod o 9. hod. nejdp. arcipastýř sloužil pontifikální mši sv., po níž uděleno apoštolské požehnání s plnomocnými odpustky.

Válečná vyznamenání. V 9 pluku horského dělostřelectva byli za chrabré chování se před nepřítelem a výtečné služby v poli vyznamenáni: Bronzovou med.: Jar. Jetmar z Hradce Král., Ed. Panenka z Třešovic, Fr. Retter z Čibuzy a V. Rychtera ze Suché. Železný záslužný kříž obdrželi: Jos. Souček z Praž. Předměstí, Jos. Řehounek z Dol. Přim. Stan. Fejtek ze Slatiny, Jos. Toman z Librantic a Jos. Sedláček a Třebechovic.

Maso a léky na poukázky poskytované budou nemajetným nemocným plísními chorobami po vyšetření spolkovým lékařem p. MUDrem. Soutkem ve všední dny od 2—3 hod. odp. v místnostech Východočeského ústavu pro péči o invalidy (v Živnostenském domě), kdež má i spolek na ochranu tuberkulosních svou síň lékařskou. Šlechtnými dárci věcí obnosů jsou p. t.: Sdružení dívek v Rosnicích 150 K, K. Ctibor na Praž. Předměstí 150 K, dívky královéhradecké na Slatině 70 K, ochotnický spolek „Kolár“ v Chlumu 160 K, Em. Wagnier zde 100 K, spolek div. ochotníků „Tyle“ zde 65 K, město Hradec Král. 1000 K, ochotníci v Urbanicích 200 K, dívky a mládenci v Roudnici 200 K, sportovní klub zde 200 K, Adolf Schick v Pardubicích 150 K, Dr. Albert Ippen v Hradci Král. 100 K.

Obecné kuchyně bylo věnováno: Odkaz od zesnulého p. škol. rady Fischera, vyplacený při správcovou Hausdorfovou 100 K, od Záložny v Hradci Král. 50 K, od p. Münicha, obchodníka 10 K, od p. Lud. Jakoubka, delegáta válečné kuchyně v Náhodě 4 K. Šlechtným dárcům vzdává výbor Obecné kuchyně srdečné díky.

České kvarteto (Klioperovo divadlo, středa 27. března) zahajuje řadu uměleckých koncertů letošní sezony, shromáždilo nejen, jako obvykle, přátele komorní hudby, nýbrž i mnoho jiného inteligentního publika, které přišlo, aby obdivovalo se výkonům našich slavných umělců a seznalo skladby různých skladatelů, provedené Českým kvartetem vždy v ideálním podání. Jako Dvořákův kvartet D-moll (op. 34), vyznívali dumpnou melodií Allegra a Adagia, vášnivým Scherzem v rytmu a rázu polky a svižným závěrem Allegra rázem zaujal celé posluchačstvo, tak sytá a takřka operní hudba Caesara Francka (zemřel 1890), kvartet D dur, přes uchvacující provedení zřejmě jeví se mistrovskou technikou a strhující vřavou kvarteta virtuosů zůstávala do jisté míry cizí našim sluchům. Beethovenův kvartet (op. 18. č. 5.) byl by jistě svou láskovnou melodií thematic všech vět a zvlášť bravurního finale rozechvěl v posluchačstvu každou strunu, kdyby mrazivý chlad, který již od počátku kazil náladu a jevil hrubou nešetrnost

pořadatelstva k účinkujícím umělcům, nebyl tlumil projevy posilů, které přes to propukaly po každé větě v nadšený potlesk. Tuto sebezapření publika na koncertě, jeví se v tomto směru tak markantní sledy válečných nouzových poměrů, bylo nejpádňším projevem pietní vděčnosti a ocenění výkonů Českého kvarteta. C. — Pozn. red. Našemu p. referentu nebylo možno účastnit se koncertu moravských pávou-uditelů.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek sbl. Anežky České bude přednáška dp. Jiří Šahula dne 7. t. m. o předmětu: Zda-li překážela katolická církev národnímu rozvoji. — Začátek o 5. hod. dopol.

30. hudební matiné pořádá p. hudební a klavírní škola Ferd. Knepra v Hradci Král. v neděli dne 14. dubna t. r. v Městanské Besedě. Začátek v 10 hod. dopol. Vstup volný.

Vandalství v přirodě. Kolem silnice ke Střební jest celá řada stromků polámana; a zbude-li aspoň třetina nezmrzačených podél Piletického potoka, bude to veliký div. Ranné květy v parcích, na které se ušlechtilá mysl tolik těší, jsou rvány i od slečinek jako luční tráva. Znovu opakujeme: Kdokoli takové vandalství zastihne, zakroč ihned se vši rázností. Kdo nosí domů z cizího celé masivní kytice, okrádá veřejnost.

Jaroměřské. Biskupským notářem jmenován byl J. E. nejdp. biskupem vdp. Václav Jelínek, farář v Hoříněvsi. Vele důstojnému pánu, jenž pro svoji horlivost, skromnost a dobrotu srdce požívá všeobecné lásky a úcty nejen u svých farníků a duchovenstva, ale u všech, kdož vzácné jeho vlastnosti poznali, k tomuto vyznamenání upřímně blahopřejeme.

Německý Bred. Máme tady světlohošce zvláštního druhu, který jest vzhledem k pohutě době opravdovou raritou. Slyšeli jsme před válkou setrvačné hlasy reprezentantů různých směrů pokrokových, že nauka náboženská do školy nepatří. Ale pan ředitel zdejší městské obchodní školy mermomocí hovory o náboženství vplétá i do vyučovacíh předmětů zcela laických; své názory usiluje vštěpovati i těm žákům, kteří o ně pranic nestojí. A jaké jsou to ohytosti! Sami učení moderní racionalisté, kteří se s pozitivní vírou rozešli, by se divili, jak pan Zeman bravě luští theologické problémy, před kterými stojí v rozpacích sám Harnack, Spieker, Frischeisen-Köhler — a jak se všichni vynikající filosofové moderní jmenují. Pane Zemane, dobrou radu: Byli li Kristus Bohem či „jen filosofem“, o tom nerozhodne tribunál německo-brodské obchodní školy. Jestliže jste nečetli žádné moderní opravdu vědecké knihy o tomto thematic, nemůžeme zažít. Ale nepleťte se do vědomostí odborných znalců. Má-li budoucnost protestantství a zanikne-li katolictví, o tom soudí soudasní myslitelé hodně jinak než vy. Ale kdo má tak pomíchané pojmy, že v původci křesťanství vidí jen filosofa a při tom prorokuje veliký rozvoj protestantismu, s tím je rozumná řeč těžká, že ano! Máte-li času nadbytek, napomeňte takové mluvy a — hlavně využijte volných chvil k prohlubování odborného studia, což jest vaší povinností. Také jest potřebí pilněji vštěpovati žákům tu vlastnost, které jako obchodníci budou velice potřebovat: totiž společenskou zdvořilost, ušlechtilé vystupování. V čase, kdy se mluví o nutnosti sousedění národa, jest jistě odporudivelnou trochou jinačí konfesi soužití, než jak mu rozumíte vy. Tolik zatím. Nestačí-li, povíme si o vaší theologické učenosti více.

Sleupálec. Na Zelený čtvrtek dva naše zvony, které byly zaznamenány k rekvizici, rozhlaholily se naposledy. Když se mělo zvoniti na Bílou sobotu, seznáno, že zmizely jako páperky. ač větší vážil pět centů. Neznámí pachatelé využili obratně velkopáteční přestávky ve zvonění k provedení smělého plánu, který byl jistě kom-

binovaný a vyžadoval několik párů silných rukou. Zdá se, že menší zvon byl vlečen po dřevěných schodech, proto tyto byly místy odřeny. Velký zvon však byl asi spuštěn ze zvonice po provazech. Ačkoli bylo učiněno úřadům okamžitě oznámení, po pachatelích není dosud stopy.

Velký požár v Masavřech. Na Veliký pátek vypukl ráno na Votance oheň. Při prudkém víchru, jaký právě b. uťil, strávil oheň v krátké chvíli tři stavení úplně a všemi zásobami i náradím. Také jedna kráva uhořela. Lidé zachránili téměř jen holé životy. Nášel jest tím citelnější, že hospodari všech tří stavení jsou na vojce a z těch dva jsou vdovci, takže jednomu z nich hospodari šlety syn s babičkou druhému sešira se dvěma jeho dětmi.

Pracovní sjezd československé strany křesťansko-socialní na M. r. v. v. ve Slesku Dol. a Hor. Rakousích připravuje se na letošní svatoúšní svátky. — Blížící program ustanoví tříský výkonný výbor křesť.-socialní, jenž se svolává na Bílou neděli, 7. dubna, do Brna. Sjezd bude mít mimořádně významné úkoly a má potrvati dva dny. Krajské a místní organizace připravte se na sjezd připravujte! Vánde třeba zveřejnovati soupisy stoupenců a oživiti činnost, pokud jen možná.

Modistka,

ručná pracovnice, která byla zaměstnána ve vládních závodech, hledá v Hradci Králové nebo v okolí přiměřené místo. Reflektuje se na celou záopatnost a vlivné zacházení. Ct. nabídky pod znač. „L. G. 22“ do administrace t. l.

Za hospodyně

přijala by místo na menší venk. farmě starší slečna, která podobně po 20 let zastávala. Jest sděrává, statečná, ve vši práci úplně obeznalá. Lask. nab. p. d. zn. „Druhý domov“ do adm. t. l.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy sdarma. — Hotové předměty na ukásku se franco sáhou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Slečna k dítkám,

lepší, u věku 23 let, k dětem vlídná, hledá v Hradci Králové nebo v okolí přiměřené místo. Proci v domě rodiny o dobré zacházení. Ct. nabídky pod značbou „L. G. 22“ do administrace t. l.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské spolupomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporu již na 150.000 korun, siskav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolnělema 2 K, jež se vyplácí bez průtlahu bez zákonitým přibuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka sdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** odbor, jenž poskytuje též **věno** do spělým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili. V-platí se tolik korun, kolik osob v době smrti u odboru bylo přihlázeno.

Jinocny může přihlásiti až do státi 18 let a dívky do 15 let každý, jen když t. j. jest členem sdáv a nepřekročil 55. rok věku svého. Základní 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Blíží v prospektu, jež na požádání sdarma zasíláme. — Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Král.

Dr. František Reyl, Václav Jemčevský, předseda, jednate.

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 12. dubna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Ruské poměry.

Revoluční Rusko jest výstražnou od-povědí na otázku, zdali lidstvo ve svém duševním vývoji opravdu pokračuje. To, co se tam děje, jest hotovým posměchem zásadám domácního filosofa Tolstého. Pa-trno, jakou plytkou autoritu má všechna lidská moudrost mezi živly odpoutanými od pudy náboženské.

A pod jakým zorným úhlem filosofic-kým bolševici vůbec postupují? To, co se tam děje, jest opakováním francouzské veliké revoluce — ale v zhoršeném a ne-obratnějším vydání. Přední slovo nemají myslitelé, ale sobečtí kořističníci; rozhodují nikoli obránci spravedlnosti, ale fanatičtí mstivci. Místo práce a balsámu na zho-jení ran — laciné trávení z toho, co jiní vypracovali a uspořili.

Kaděti a socialističtí opozičníci poza-víráni do žalářů, rozhodování v náhlých soudech svěřeno lidem bezgramotným. Rudé gardy udržovaly se a rostly nikoli ideami, ale velikými platy.

Lenin dal konstituantu — zastupitel-stvo lidové — rozeznati se svolením menšiny demokratického zastupitelstva, v níž rozhodovali občané neruší. Prohlásil, že do veřejných věcí nesmějí mluvití stoupenci měšťácké opozice.

Plupy nekázaných vojáků vraždily své důstojníky, prodávaly vojenské koně, děla, postroje, lichvařily při prodeji vojenských šatů; a kdo všechno rozprodal, hleděl si získati nové prostředky k blahobytnému životu loupením, plenem a krádeží — i v ruských museích, kostelích a jiných ve-řejných budovách.

Bolševici, jejichž zásady čelí proti po-sitivnímu křesťanství, proti ideám Do-stojevského, Turgeněva, Solovjeva a ji-ných předních myslitelů ruských, nebrali nejmenšího ohledu na to, co jest vlastně pro ruský lid základnou ušlechtilých vznětů a hlavní zpruhou humánního a kulturního tvoření. Chovali se totiž k ná-boženskému fondu největší masy národa jako k záležitosti podružné, ba jako k ob-tížnému balastu. A přece dějiny dosvěd-čují výmluvně, že nastává hrozné tříštění nedozírného rozsahu tam, kde se přetrhá-vá páska víry, kde se bortí náboženství, základna každého pevného, spolehlivého práva. Co dali bolševici lidu náhradou? Utopie, lákavé předpovědi materialistické, které prozrazují zkrachování již při po-čátku. I nejprostomyslnější kořističníci pře-ce musejí konečně nahlédnouti, že stát, v němž se žije z ruky do úst a z toho, co vytvořili jiní, nemůže se udržeti. A sám Gorkij prohlásil, že bolševické živly tyjí

ze zásob starých, ale do nové práce se jim nechce. Jak se tedy situace utváří, až přestane vláda železné a drazé placené moci vojenské? Pevný ideový základ pro národ veškerý bolševici neobjevili a ne-objeví. Zatím zakázáno kněžím konati obřady a vyučovati náboženství ve ško-lách. V této době oddává snoubence a rozvádí manžely obyčejný muž z lidu, který sotva má slabou představu o práv-ním dosahu a podmínkách manželství. Kláštery prohlášeny za státní majetek, ale na toto vlastnictví si učinily hned vý-hradní nárok ozbrojené tlupy; když vláda již nemohla platit vojákům 30 rublů den-ně ze státní pokladny, dala jim v plen kláštery.

Jelikož věřící davy demonstrativními průvody protestovaly proti bezohlednému deptání základních věročlánků, bolševický protikřesťanský fanatismus poněkud pole-vil. Již proto bylo nutno poněkud se mír-niti, že lid byl silně rozjitřen proti des-potům, jichž většina není ruského pů-vodu.

Takový systém není možno udržeti již proto, že základní počet jest falešný. (Již nyní necitěji sedláci obdělávati půdu z toho důvodu, že nevědí, kdo vlastně bude jejím držitelem.) Ale soustava praskne ta-ké proto, že právě nejuvědomější obča-né připravují organisovanou mohutnou sebeobranu a — že bolševické utopie ne-hodlá podporovati žádný stát jiný.

Politický přehled.

Vídeňský „Zeit“ u příležitosti českých protestů proti řeči Czerninově radí, aby se s českými vůdci už jednou vážně a o-tevřeně promluvilo. Na jejich požadavek: Český stát — musí prý jim býti dána odpověď: Nikdy! Státoprávní požadavky Čechů jsou prý nesplnitelné. — Na ně-mecké straně uvažuje se všeobecně o nut-nosti pádu hr. Czernina. — Výročí vstu-pu Ameriky do války dohodou státníci oslavili projevy pro další a usilovnější válku. President Wilson slibuje spojencům všechny pomocné prameny Ameriky. — Bolševici prohlašují Japonsko za nepřitele republiky ruské na život a na smrt a pro-testují proti vylovení japonského vojska ve Vladivostoku. — Teď se dostala také do veřejnosti zpráva, že před počátkem nynější německé ofensivy na západě vy-jednáváno bylo mezi Rakouskem a Fran-cií, že však vyjednávání to bylo rozbito. — Zástupci Českého svazu 10. dubna po-zváni k minist. předsedovi dru Seidlerovi na poradu. — Po bojovné řeči Wilsonově

vládní socialisté němečtí prohlásují, že mosty k míru porozuměním jsou strženy a že proto třeba vynutiti mír německou mocí. — Parlament rakouský sejde prý se až počátkem května; do té doby snad se situace vyjasní. — Německý tisk N. F. Presse šve nyní proti členům panské sněmovny, kteří se připojili k protestu proti hr. Czerninovi. — V odboru ra-kouské delegace pro vojenské dodávky jal se 9. dubna posl. Zahradník odsuzo-vati protičeský projev hr. Czernina, bylo mu však předsedou dr. Exnerem slovo odňato a schůze ukončena. — Ruská vlá-da vyhlásila v celé Sibiři válečný stav a nařídila, aby sibiřské sověty zřídily co nejdříve oddíly rudé armády a kladly Ja-poncům odpor. — Východní Prusko žádá za připojení západních krajů Polska k Ně-mecku a také vynucení obchodního přátelství polsko německého. — Říšsko-ně-mecké listy v poslední době útočí proti některým polským politikům, kteří prý v cizině nepřátelské, horlivě agituji a štvou proti Německu. — Telegramy, kte-ré vyměnili dr. Korošec s předsedou Čes. svazu Staňkem na zdůraznění sjednocení obou národů, provázeny jsou v jihoslo-vanských listech vřelými projevy, že Ji-hoslované Čechů v boji za svá práva ne-opustí. — Pražská deputace důrazně žá-dala minister. předsedu, aby co nejdříve byla zlepšena výživa obyvatelstva v Pra-ze; v téže záležitosti byli u dra Seidlera zástupcové Čes. svazu. — Na západě u-deřili Němci na anglická a portugalská postavení mezi La Bassée a Armentières a dobyli tu prvních jejich linií. Na ital-ské straně ukazují se známky nové ofen-sivy proti Italii.

Zpráva o XI. valné hromadě jub. podpůrného spolku „Charitas“ v Hradci Králové.

O velkonočním pondělí 1. dubna 1918 pořádána byla 11. řádná valná schůze, kterou zahájil předseda a zakladatel spolku, p. kanovník Dr. Fr. Reyl proslovem, v němž zběžnými rysy nastínil 10 letou zdárnou činnost dobročinného a podpůr-ného spolku „Charitas“. Spolek založen byl dne 12. dubna 1908, proto slaví letos 10 leté jubileum své činnosti.

Za 10 let ve 128 případech úmrtí vy-platil na úmrtních podporách 158.000 K, při tom nahospodařil 51.497 K rezervního fondu, který je majetkem členstva a při-náší kolem 2000 K ročního úroku. Členů čítá nyní 655, takže včetně se zemřelými 128 a vyloučenými 100 členy získal cel-kem 883 členy.

Nemalou výhodou pro spolek je kře-sťanský názor, pod jehož zorným úhlem spolek byl založen a veden. Správa spol-ková vykonává se obětavě a nezištně, výplata úmrtních podpor děje se s nej-větší rychlostí a přesností, ve styku s člen-stvem zachovává se krajní shovívavost, kdy běží o zřejmou nemožnost pohotové-ho placení povinných příspěvků. Celá řa-da děkovných přípisů dosvědčuje, že lida-milnost není pouze slovním heslem spol-ku, nýbrž obvyklou skutečností v daných případech.

Po zahajovací řeči předsedově čten byl zápisník minulé valné hromady. Zprá-vy jednatele a účetní nebyly čteny, pro-

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.
Žirový účet u Rakousko-uherské banky. Číslo účtu pošt. spořitelny 140.878.

tože byly tiskem členstvu oznámeny. K návrhu revisorů udělila valná hromada absolutorium účetnímu i pokladníku spolku. Při provedené volbě zvoleni byli jednomyslně navržení pánové do výboru.

Výbor navrhl valné schůzi ke schválení dosud stávající členské příspěvky i výši podpor při odboru úmrtním, jak to bylo přijato na valné schůzi 27. února 1910. Pouze při věnném odboru stala se změna ke zlepšení tohoto odboru. Snížen byl totiž režijní příspěvek roční z 5 K na 2 K, zato však byl zvýšen členský příspěvek u příležitosti sňatku a dospělosti pojištěných dětí aneb v případě úmrtí přihlašujícího člena z dosavadní 1 K na 2 K, takže budou nyní platiti pp. členové věnného odboru při daných případech 2 K a pojištěné děti obdrží tolik dvoukorun, kolik členů odbor věnný čítá. Opatření toto zvyšuje podpory věnného odboru o 100 proc. a neukládá členstvu žádných velkých obětí, protože dosud věnný odbor čítá málo členů. Kdo se nově přihlásí k věnnému odboru, zaplatí na zápisném jednou pro vždy 6 K, režijní příspěvek ročně 2 K, pro 3 případy předem 6 K, tedy celkem 14 K na poprvé; později však jen po 2 K v daném případě. Zvláštních volných návrhů nebylo podáno; proto předseda zakončil schůzi přáním plného zdaru novému desítiletí. »Zdař Bůh!«

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Ani faktický ucelený názor životní, jenž by měl za základnu nejjasnější vědu, nemůže utvořiti závaznou morálku. Tím méně jest možno sestaviti vědeckou mravouku v době, kdy vědeckého názoru světového není. Svědčí jen o veliké málkosti současných inteligentů, jestliže tak zřejmé poznání musejí přední myslitelé nynější znovu a znovu dokazovati. K vážným kritickým hlasům připojuje vlastní vývo-
dy štrasburský profesor Dr. Otto von der Pfordten, který ve své »Ethice« praví: »Všechny empirické vědy jsou ethicky (v příčině mravnosti) indiferentní (hostejné)... Náboženství je matkou ethiky, jako filosofie vůbec.« Metoda zakladatelů náboženství byla správnou, protože se jí podařilo lidi přetvořiti. O pokusech materialistů, založiti novou ethiku a uvésti ji v souhlas s determinismem, praví takto: »Překrouceniny a nejasnosti, jež jsou k tomu potřebny, převyšují nejdůležitější sofismata všech dob.« — Staříčský a zasloužilý spisovatel dr. Servác Heller v jeseni svého života utkvěl zaníceným zrakem na krásném českém vzplanutí z r. 1868. Vydal cennou práci: »Jubileum velké doby. Obraz našeho národního rozmachu před padesáti lety. Založení Národního divadla roku 1868. Vydání první státoprávní deklarace českých poslanců a její politické účinky.« Je to užitečná četba pro každého Čecha. Našince může zajišťati stanovisko tehdejších českých idealistů k prostředí náboženskému. Knihu lze objednat buď písemně u spisovatele samého (Praha I., Divadelní ul. 26) nebo koupiti ve všech knihkupectvích. Cena 6 K, s poštovní zásilkou K 630. — V »Obrazárně Zvonu« vydány nejnověji umělecké výtvo-
ry od A. Gareise, J. Vaice, A. Kašpara a Fr. Dvořáka. Cena 2 K. Zvláště tato serie svědčí o redakci velice svědomité. — Moderním důkladným zkoumáním shledalo se, že křepelky náležejí k ptactvu nejužitečnějšímu; žijí se obtížným a škodlivým hmyzem, semenem plevele, pupami a listy; nejvíce hmyzu zničí v létě, kdy se vyvíjejí mláďata. — Dr. Šusta píše v »Lumíru«: »Málo zjevům bylo tak křivděno jako dílu západoevropských učenců doby 12.—15. století... Mužové jako Baco a Albertus Magnus pozorovali svět a kladně obohatili zásobu vědění. Scholastika naučila středověkého člověka bezvadně užívati schopností logického soudu a vytvořila tak nezbytný podklad pro další intelektuální tvořivost.

Velmi výhodné a naprosto bezpečné súročení kapitálů

skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2 % dluhopisy
Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny

Živnostenské banky filiálky v Hradci Králové,

která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

... Samostatný rozbor veškerého vědění jest cílem scholastiky, snaha po poctivém využití psychických ústrojů, soustavném oklepání všech obvyklých představ a pojmů. — V katolických kruzích se mluví nadšeně o projektu »Dantea« Myslíme, že by se mělo také trochu přemýšleti o »Karinu« na počest Otce vlasti. Měl by se zřídit zvláštní dům, do něhož by byly sneseny dle možnosti všechny (i uáznoré) dokumenty o činnosti Karla IV. Nechtě si zase liberálové zřídí nějaké museum Husovo. Až cizinci shlédnou oba domy, pak si mohou učiniti bez dlouhého studia srovnání; seznají snadno, kde obsah pozitivní kultury jest větší. — V novinách ozvaly se hlasy, jak mají čeští rodiče dávatí dětem jména výhradně česká — i jména významných mužů těch, kteří nejsou světci. Tedy křestní jména by prý měla býti tato: Komenský, Blahoslav, Přemysl atd. Ale tu by se měl přece přede vymýtití křiklavý zlozvyk právě těch, kteří se snaží hráti v národě vynikající úlohu. Ti se podpisují: Arne, Joe atd. Kdo mrzáčí samochtě svá česká křestní jména, sotva se stane národnějším, pojmenuje-li své děti »Žižka, Hus, Rokycana«. — Vysvětlování dědičnosti methodou lamarckismu a darwinismu končilo velikými rozpaky a zřejmým bankrotem. Po výzkumech starobrněnského preláta Mendela († 1884) vědecké badání se dalo zcela jiným směrem. Kodaňský biolog dr. Johansen (v »Naturwissenschaft« z r. 1917) porovnává všechny dosavadní hypotézy a poukazuje k dobrým vlastnostem názoru Aristotela, který se blíží k mendelismu. Plodivá podstata zůstává od pokolení do pokolení v souvislosti, moderně pojímaný genotyp se přenáší, ale nevytvoruje se každým jedincem dědičně Mendelismus zásadon svojí o čisté linii uvedl biologii opět na správnou cestu. Nyní jest povinna jak sociologie a vychovatelství tak kriminallistika překonati darwinistické předsudky o přenášení dobrých nebo špatných vlastností duševních. Znám, že mnoho bohatých zločinců po prohlídce lékařské bylo na základě zastaralé doktriny propouštěno na svobodu a — bujná mládež odmítala za své kousky zodpovědnost. — Loni tomu bylo sto let, co se narodil proslulý buditel českého Slezska a pořadatel prvního tábora politického v roce 1869 na Ostré Hůrce, farář velkopolský Kazimír Tomášek. Dne 14. dubna vzpomene Maticе Opavská zásluh tohoto harcovníka »Tomáškovým večerem«.

Československý říšský výkonný výbor křesťansko-sociální konal dne 7. dubna schůzi za předsednictví Msgra. J. Šrámka a usnesl se na tomto projevu: 1. Vyslovujeme plný souhlas s projevem předsednictva strany proti řeči hr. Černina. 2. Vnitřní i zahraniční vývoj všeobecné politické situace dává za pravdu našemu stále zdůrazňovanému stanovisku aktivního účastenství českého na vybudování federace Habsburské říše na podkladě státoprávních našich deklarací. Voláme znova po aktivitě české politiky a žádáme brzké svolání Národního Výboru. 3. Ohražující se proti nezřízené agitaci v úřadech a korporacích pro českou státoprávní demokracii pod záminkou jednotné české strany, žádáme naše stoupence, aby pevně vytrvali při praporu naší stra-

ny vpravdě státoprávní a demokratické, která v otázkách společných stojí v jednotném šiku národním. 4. Vitáme úsilí curyšské konference o všeobecný mír do rozumním a vybudování mezinárodních katol. institucí pro reformu sociální a pro mezinárodní právo na podkladě křesťanském. 5. Sjezd strany ustanovuje se na pondělí a úterý svatodušní tohoto roku do Brna a vybízíme k nejčtetnější účasti.

Náš úsudek o foti Gzeralnové byl skoufiskován. V »Míru« a jiných katolických listech celé sloupce vybileny. Tím se ovšem katolické stanovisko nezmění. Opakujeme: Půjďme s národem ve věci spravedlivé i tehdy, když se za spolupomoc vděku nedočkáme.

Kalhy. Brněnská »Hlídka« počíná v čísle dubnovém kriticky rozbíratí Jiráskova historická dramata. Byl již nejvyšší čas, protože dějepisná dramata a romány jsou většinou českých lidí jedinou historickou čítankou — a právě nejnovější dějzpyt (i učenců nekatolických) dělá tak veliké průlomky do romantického pojmání českých dějin. Revue tak svědomitě vedená, jakou jest »Hlídka«, měla by se těšiti v českém světě zasloužené pozornosti. Řada důmyslných statí, jež jsou znamenitým obohacením české vědy a rozptylují plno zastaralých předsudků — jako by pro většinu členů literární obce české neexistovaly. Přechází se přes ně klidně k vyšperkování starých jalových frází. — Neunavný moravský Mezzofanti O. S. Vetti vydal nákladem brněnské knihtiskárny benediktinů rajhradských novou sbírku povídek »Na táčkách u cizích spisovatelů«. Cena 3 K. — Nákladem G. Francla v Praze vyšla lidová kázání o sv. patronech království Českého »Naše naděje«. Sepsal Fr. Malý. Cena 3 K. — Vyšlo 1. a 2. číslo homiletického čtvrtletníku »Kazatele« (u Prombergera v Olomouci). Zvláště jsou zde krásná kázání eucharistická. Také postní cyklus a promluvy o svatých jsou velmi vhodné a časové. O předzvěstech světové války prozíravě psal katolický spisovatel R. Vrba. O neustálém zbrojení zevrubně pojednal v několika spisech. Jsou to: 1) Russland und der Panславismus. 2) Vláša peněz. 3) Světové zbrojení. Objednávky důležitých těch knih vyřídí sám spisovatel R. Vrba, Praha VII. 14.

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitosti.

Na Dunaji srazily se parálky Drina a Sophie. Řada lidí bylo zraněno anebo utonulo. — V New Yorku jsou moderní byty zařízeny tak, že služebnictvo tam jest skoro zbytečným. Celá řada elektrických přístrojů slouží k čištění bytu, k vaření atd. — V Krakově zahájila činnost obchodní společnost »Agrumaria«. Bude dovážeti k nám obilí z Ukrajiny. V předsednictvu jsou Abeles, Löwy, Pick, Ekstein, Popper, Wien atd. Začnou tedy zlaté časy; pro koho, ještě nevíme. — Ve »Víd. deníku«

napsal Machar o chování české inteligence v době persekuce za Stürgkha: »Česká inteligence ukázala tolik rezu a kazu národního charakteru, že bylo člověku úzko z toho. Zbabělost, podlost, pitulizace, ničemnost, otrockost — byly to dny zkoušek, a naše inteligence hanebně propadla.« Ale vždyť byla vychována těmi, kteří ohlašovali, že chtějí tvořiti zcela nové, žulové české karaktery. Nepropadla jenom inteligence, ale i moderní filosofické proudy. — V Čechách jest nedostatek zvláště tuků. Ale sýrarna a vývoz másla a vajec Maxe Weise (Viedeň XIV.) rozesílá tlaštěné nabídky na převzetí »přejímáren« svého závodu v českých krajích; slibuje trvalý a dobrý výdělek. Kdyby se vyskytly vývozní obtíže, prý dovolení k vývozu firma vymůže. — Ve schůzi správní rady rakouské baňské a hutní společnosti přednesena 6. t. m. bilance za rok 1917. Konstatován hrubý výtěžek 31.566.263 K. — Do nedávna se soudilo, že stěhovaví ptáci se vzáušejí až ve výši 5000—12.000 metrů. Nyní však různými pokusy dokázáno, že hranici vzletu bývá 400 m; nad 1000 m málokdy jest spatřen některý pták a to ojedíně, nikoli ve stěhovavém hloučku. — Profesor Kalinovič uvádí jména i náboženství všech vůdců činitelů mezi bolševiky, kteří na čas uchvátili vládu v Kyjevě, kam přišli z Čarkova. Práví: »Mezi bolševickými vládci v Kyjevě byl pouze jediný Ukrajinec. Městským komisařem v Kyjevě byl žid Moses Tschudnowski. Válečným komisařem žid Israel Šapira, finančním komisařem 24letý žid Kreisberg. Komisařem vnitra židovka Eugenie Boschová. Pokud nebyli bolševici svou mocí v Kyjevě jisti, nikdo nevěděl, kdo vlastně jest vedoucím činitelem v boji proti ukrajinské vládě. Jakmile však se jim zdálo, že moc svou již dostatečně upevnili, hned se k nim židé otevřeně přiznávali jako ku starým známým. Finanční komisař Kreisberg hned vydal nařízení, že peníze vydané ukrajinskou radou neplatí. Židé hned se toho chopili a od křesťanů v Kyjevě »neplatné« peníze lacino skupili. Za několik dní nato Kreisberg vydal nové »vládní« nařízení, že následkem vyskytnuvších se technických obtíží s pořízením nových peněz staré zase budou dále platit. Tímto lichvářským manévrem bylo křesťanské obyvatelstvo citelně poškozeno. Tyž Kreisberg jmenoval 19letého židovského studenta práv říditelem státní ukrajinské banky — po zahnání bolševiků v Kyjeva se zjistilo, že banka jest vykradena!« — Dr. Laquer v »Med. Klinice« sděluje, že léčil s dobrým výsledkem tuberkulosu pobříšnice umělým světlem slunečným. — V říšské radě zasedá 30 židovských poslanců. V novém ministerstvu sociální péče jest na 80 úředníků Němců, ať jen 6 Slovany. — V pražském velikém deníku uveřejněn insert: »Tancovat na levo nebo podobně kdo naučí mladého inteligenta? Ct. nabídka pod šifrou... do adm. t. l.« Z toho jest vidět, že bujará moderní část našeho národa ani v těžké době nezalyne. Ale jest otázka, zdali neměla administrace vlasteneckého inteligenta hnáti okamžitě ze dveří. Za peníze i v době nejvyšší pohnuté všecko. — Pomýšlí se zříditi v Palestýně bursovní ústřednu celého světa. Váš už také většina zlata v pěti dílech světa jest stažena do pokladen finančních a dodávkových neutralů palestýnských. — V poslední době ve Švýcarsku vyrojilo se plno insertů, jimiž se nabízí sprostředkování zákonných diplomů doktorských. Před válečnými zbohatlíky v demokratické (!) době totiž klekají celé davy. Těm se dávají netoliko šlechtické tituly, ale i náhražky za učenost. Když nabízení doktorských klobouků bylo příliš drzé, úřady začaly vyšetřovati. Shledalo se, že doktorské tituly za velké peníze obstarává washingtonská »Oriental University«. Prodejním listům švýcarským výzvy ke koupení doktorátu byly pak zakázány. — Na den 30. března připadlo 100. výročí narození B. V. Raiffeisena, muže proniknutého křesťanskou láskou bliženskou, zakladatele

rolnických záloženských společenstev. — Ve Vratislavi stoupl počet válečných zbohatlíků, jejichž příjmy se páchí ročně na sto tisíc marek, ze 130 na 341. Přece jest tedy dosti lidí, kteří s válkou jsou zcela spokojeni.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3³/₄ %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. Eskompt účtů a směnek.

Národohospodář. hlídka.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové konala dne 10. dubna svou čtvrtou řádnou valnou hromadu za účasti 18 společníků, zastupujících 144 podílů. Pan předseda Bohumil Hobzek, c. k. profesor, zahájil o 2. hodině valnou hromadu následujícím proslovem: »Velevážené shromáždění! Vítám srdečně všechny, kdož za nynějších obtížných poměrů dopravních dostavili se k čtvrté valné hromadě Bankovní jednoty a konstatuji, že jest zastoupeno sedm desetin kapitálu, takže dle 20. článku stanov je valná hromada schopna usnášení. Prohlašuji valnou hromadu za zahájenou a jmenuji 2 skrutátory a sice p. redaktora Pochmoua a p. katechetu Jos. Světelského a 2 verifikátory vldpp. Seidla a A. Nováka. Dříve než přikročíme k vyličené činnosti Bankovní jednoty za rok minulý, dovolte, abych vřele a vděčně vzpomněl dvou členů naší společnosti, kteří úmrtím opustili nás navždy. Dne 22. srpna zemřel náhle uprostřed své činnosti ve své úřadovně náš uhlavý disponent p. Otakar Hurdálek, který od založení Jednoty byl jejím úředníkem pilným a svědomitým a jemuž jako zkušenému odborníku podařilo se dodělati v období uhlavném krásných výsledků. Dne 26. září zemřel jednatelem svého člena p. Julia Russa, náměstkou starosty král. věn. města Hradce Králové, muže vzácných vlastností, všestranně činného, který všechn svůj čas a všechny své síly věnoval zájmům veřejným a byl platným činitelem v naší Bankovní jednotě. Oběma mužům zachováme čestnou paměť! (Vzpomínku tuto uctili přítomní povstáním.) Velevážení! Uplynul rok od té doby, co rozcházelí jsme se po valné hromadě s přáním a nadějí, aby nová valná hromada konala se již v paprscích teplého míru. Bohužel, sešli jsme se dnes za poměrů v podstatných směrech stejných jako roku předcházejícího.

Také rok 1917 byl rokem válečným a na dále udávaly směr poměrům hospodářským požadavky a vlivy válečné. Průmysl i obchod pracovaly z velké části k uspokojení válečných potřeb a peněžní trh byl v první řadě pohotov pro emise válečných půjček. Také ústav náš účastnil se čile obstarávání úpisů pro účet vlastní i svých klientů. Na všechny válečné půjčky upsala Bankovní jednota na účet vlastní K 35.000—, na účet cizí K 992.050—, dohromady K 1.027.050—. Peněžní hotovosti, které se z obchodních úvěrů během války uvolnily, jakož i všeobecný nadbytek peněz vůbec přispěly k dalšímu vzestupu vkladů, jichž výše obnáší K 546.015.58. Míra úroková zůstala ve stejné výši jako roku loňského. Diskont směnečný přizpůsobil se peněžnímu trhu. Úvěru žádáno bylo velmi málo. Veškeré naše zápůjčky obnášejí K 621.732.11. Větší obraty vykazuje účet zboží.

Shrneme-li výsledek činnosti své, jeví se v roce minulém peněžní obrát K 9.024.751.74. Rezervní fond obnáší K 6.163.63 při kapitálu K 109.500—. Čistý zisk za rok 1917 jeví se obnosem K 14.523.88.

Jelikož valná hromada v roce 1915 usnesla se, aby jednatelem výbor v př-

hodné době provedl zvýšení společenského kapitálu Bankovní jednoty na K 200.000—, jednatelem výbor vzhledem k stávajícím poměrům uznává nynější dobu za příhodnou pro budoucnost a přikročil k zvýšení kapitálu, avšak žádá valnou hromadu, aby obnos povolený zvýšila na K 300.000—, což přijato jednohlasně.

Ze článku 18. stanov přísluší valné hromadě povolování příplateků. Jednatelem výbor, uváživ dnešní velmi dobrý stav Bankovní jednoty, výši fondu rezervního a speciálních, navrhuje valné hromadě, aby povolila vyžadování 5% příplateků z kapitálu nově upsaného, takže na každých K 500— příplatec se bude K 25—. I tento bod přijat jednohlasně.

Při nastávších volbách do jednatele výboru byli zvoleni pánové: Bohumil Hobzek, c. k. profesor, Jindřich Jelinek, soukromník, ThDr. František Reyl, kanovník, ve směr z Hradce Král. a Josef Kvasnička, starosta v Bukovině. Do dozorčí rady zvoleni: p. František Seidl, vikář v Holohlavech a p. Josef Kousal, děkan v Hořicích.

S přáním plného zdaru další činnosti Bankovní jednoty skončil pan předseda valnou hromadu.

Po valné hromadě konala se ustavující schůze jednatele výboru a zvoleni pánové: Bohumil Hobzek, c. k. profesor, předsedou, ThDr. František Šule kanovník, prvním místopředsedou a František Šabata, starosta ve Vrbici, druhým místopředsedou.

Církevní věstník.

Světící biskup Dr. Fr. Brusák zemřel dne 5. t. m. v nemocnici Milosrdných bratří. Narodil se r. 1840 v Ohavci, ve farnosti Ostružno u Jáchova, vysvěcen byl r. 1868 a světícím biskupem se stal r. 1908. Býval poslancem za velkostatkářskou kurii na sněmu království českého. Byl velice dobročinný, povahou tichý, skromý, vlivný. Požehání zesnulého preláta konal se dne 8. t. m. z děkanské residence na Hradčanském náměstí za účasti předních hodnostářů jak duchovních tak světských. Výkrop vykonal nejdp. biskup litoměřický, ve velechrámu Svatovítském sloužil pontifikátem rekviem J. M. kníže arcibiskup. Po vykonání posvátných obřadů v chrámě vedl kondukt na hřbitov u sv. Markéty v Břevnově nejdp. světící biskup Dr. Sedláček. Z hradeckých hodnostářů církevních účastnili se pohřbu vsdp. gener. vikář Dr. J. Soukup a vsdp. kanovník Dr. Fr. Reyl.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou: vys. dust. pan Jan Hejtmánek, konsist. rada, majitel kníže pro Eccl. et Pontif., b. vikář, děkan v Bystrém a vys. dust. pan Frant. Proschwitzer, čest. kanovník, majitel kníže pro Eccl. et Pontif., zlat. zasl. kníže s kor., konsist. rada, b. vikář a děkan ve Vrchlabí, tajnými papežskými komoťmi; vdp. Jan Letošník, rytíř řádu Frant. Josefa, b. notář, děkan v Poličce a vdp. Jos. Klapálek, b. notář, farář ve Sloupnici, bisk. vikář. Ustanovení jsou pánové: Josef Pácal, farář v Křižlicích, farářem v Bystrci, Engelbert Stejskal, farář ve Vítkovicích, farářem v Morašicích, Frant. Pöter, farář ve Velké Zdobnici, farářem v Knapovsi, Ant. Drašner, farář v Huatnici, děkanem v Sadské, Fr. Beneš, kooperátor ve Vojnově Městci, za osob. kaplana do Sopot, Al. Sgl, kaplan, za administrátora do Roztok, P. Emanuel Hulinský, O. S. B., za kaplana do Machova, Jan Abendroth, kaplan v Hořicích, za administrátora do Hořic. Na oápočinek vstoupili: p. Jos. Pacholik, jubilár, konsist. rada, děkan v Roztokách, p. Ant. Rejzek, farář v Borově. Uprázdnila se: kanovnická prebenda Ullersdorfská, při kathedrální kapitole v Hradci Králové, od 1. dubna; fara v Hlinsku, patron kníže Thura Taxis, od 1. března, fara v Borově u Poličky, patron. nábož. matice, od 1. března, fara v Teleci, patron. nábož. matice, od 1. března, fara v Roztokách, patron hrabě Harrach, od 1. března, fara v Křižlicích, patron. nábož. matice, od 1. dubna,

fará ve Vltkovicích, patron. nábož. matice, od 1. dubna 1918. V Pánu zesnul: p. Fr. Dvořák, farář v Ostružně, † 4. dubna (naroz. 1857, vysv. 1882).

Královéhradecká bankovní jednota

vyplácí na každý podíl K 500
6% dividendu v obnosu K 30.

Zprávy místní a z kraje.

Výdej zboží osvědčení potřeby podléhajícího. V nařízeni místodrž. z 29./X. 1917 č. 50 z. z. a v nařízení ministerstva obchodu z 13./XII 1917 č. 482 ř. z. vyčleno bylo zboží (vlněné, bavlněné, lněné, obuv), jež se může vydávati jen na osvědčení potřeby, vystavená příslušnými zkušebními okresními odvětví. Ačkoli tato nařízení nabyla platnosti dnem vyhlášení a na přestupky stanoveny tresty, nedbá obchodnictvo namnoze ještě těchto předpisů. Interesenti se proto upozorňují, že zboží, podrobené osvědčení potřeby, má býti vydáno jen proti odevzdání osvědčení potřeby (šateňky). Příležitostnými revisemi bude zjištěno, zda obchodnictvo šetří těchto nařízen. Jednání proti těmto předpisům čelící bude trestáno politickým úřadem peněžní pokutou do 20.000 K neb vězením do šesti měsíců.

Z „Klicpery“ v Hradci Králové. V sobotu 27. a v neděli 28. dubna sehráno bude drama „Ekvinokce“ od předního chorvatského spisovatele Ivo conte Vojnoviče. Hráno bude ve prospěch Ústřední Matice školské. — **„Klicperas“** stal se činným členem Společnosti musea království Českého, zaplativ příspěvek 420 K.

Paní Olga Borová-Valentová, známá vynikající altistka a nyní host Národního divadla, provedla na svém písňovém koncertu (Klicperovo divadlo, sobota 6. dubna) několik typických ukázek tvorby české písně doby nové i nejnovější (Smetana, Dvořák, Fibich, Novák, Křička, J. Jeremiáš) svým svým hlasem v mistrovském a proslulém podání. Někteří čísla programu (Foerster a Kunc) odpadla, ježto zavezadla pěvkyně byla převezena a dotyčné hudebniny nebylo možno okamžitě opatřit, jako se to podařilo při ostatních. Virtuosi ovládnutí nástroje a zvláštní osobitý ráz pojetí přednesených skladeb, zračící se ve vyrovnané jemnosti a citovém prohloubení, projevil nadaný skladatel J. Jeremiáš jak v doprovodu, tak zvlášť v solové reprodukci klavírní komposice české (Smetana, Novák, Suk). — C.

Potár gymnasia a kostela v Rychnově n. Kn. Veškerou řadu rodáku a bývalých studujících rychnovských hluboce zarmoutí zpráva, že gymnasium a kostel Nejsv. Trojice vyhořely. V sobotu 6. dubna kolem 3. hodiny ranní z neznámé dosud příčiny vznikl oheň v kolně, postavené při zdi, uzavírající dvorek za zvonicí. Oheň záhy přenesl se na šindelovou střechu gymnasia, která v malé chvíli byla v jednom plameni. Žárem hořící střechy začal chytati již kryt památné kamenné zvonice z r. 1604, kde umístěn jest zvon „Kryštof“, vážící 140 centů a dle velikosti třetí zvon v Čechách. Památný tento zvon zhotovil mistr Jan Benešovský z Moravské Třebové nákladem tehdejšího majitele panství rychnovského Kryštofa Betengla. Úsilí několika členů hasičského sboru podařilo se oheň na střechu zvonice uhasiti a tak zvon zachrániti. Oheň však brzy zachvátil i střechu kostela Nejsv. Trojice, s nímž spojena jest gymnasijská budova, druhdy kolej piaristů. Proschlé trámy krytu rychle vzplanuly a tak celá střecha padla dravému živlu za oběť. Pohled na hořící tyto dvě budovy, stojící na návrší, byl příšerný.

Vnitřní zařízení kostela poškozeno nebylo; nebezpečí však bylo veliké, zvláště pro hlavní oltář. Malým ohněm draly se již plameny k hlavnímu oltáři, zvláště když žárem popraskaly ohenní tabulky; v nejvyšší čas však byl oheň v těchto místech díky Bohu lokalizován a tak hlavní oltář zachráněn. V budově gymnasijské strop v některých třídách prohořel; sbírky a knihy odneseny byly v čas do klenutých místností v přízemí. Vyučování se bude zatím suad v místnostech obecné školy. — Podobné neštěstí stihlo kostel i kolej před 120 roky, kdy 17. května 1798 za bouře uhořel hrom do kostela a zapálil střechu, takže zůstaly z kostela jen holé zdi; tehdy vyhořela též kolej. Kostel dostal později dřevěnou krytu a teprve r. 1838 přikročilo se k opravě. Slavné svěcení vykonáno bylo 15. srpna 1843. Celkový náklad na tuto stavbu obnášel 120 000 zlatých. Jaký as obnos státi bude oprava dnes, za tak hrozného nedostatku materiálu i pracovníků sil? Na r. 1914 připravovala se oslava 200leté památky založení gymnasia a při tom sjžd bývalých studujících a všech přátel města Rychnova n. K.; pro válku slavnosti byly odloženy.

Chotěborské. Bylo-li promluveno o značných organizačních zásluhách vdp. Vlčka, jest vhodné také oceniti horlivou činnost jeho spolupracovníka, p. učitele Vlka. Jakým útokům a ústrkům jde vstříc učitel, který se odváží organizovati katolíky, není po třebi zvlášť vykládati; rovněž jest zřejmo, že jen učitel nejobětavější dá se na cestu tolik trnitou. Práce pana správce školy Vlka ve veřejném životě jest gigantická. Byl v době nejpohnutější duši organizační činnosti na Chotěborsku Lidové tábory, sjezdy strany a schůze řídil většinou sám. Svaz hosp. společenstev a „Ústřední jednota“ naše by dovedly dosvědčiti, kolik nočních cest pan řídící ve prospěch hmotných zájmů našeho lidu vykonal. Pan farář Vlček v přední řadě by mohl vyložit, co všecko p. Vlček za svou nezištnou akci přetrpěl. Přímou okouzluje energii tohoto šlechetného vychovatele poznal i p. c. k. okres. hejtman a proto ho navrhl za obilního inspektora. I v této zodpovědné úloze horlivý pracovník zůstal nám všem milý, ačkoli musil zakročovati leckdy přísně. Ba i sami političtí odpůrci dali mu vysvědčení nejskvělejší a pronesli obdiv nad jeho taktností a spravedlností. Jestliže naši protivníci předhazují p. správci školy, že u „klerikálů“ se nikdy vděčnosti nedočká, pak odpovídáme, že jsou mu hluboce vděční ti, kteří pracovali s ním zároveň opravdově a že nikdy na zásluhy jeho nezapomenou. Nemají-li po ruce tučné fondy jako strany, které své agitátory kavalírsky platí, pak aspoň k svému vůdci upřímně lnou. A jsme-li posud slabí, může se ještě kolo obrátiti. To jsme chtěli povědět na důkaz nezlomené vděčnosti a úcty k našemu vůdci, který nemá ustláno na růžích.

Nám. Rybná. 60. narozeniny slavil 23. března dp. Jan Šelichar, farář zdejší, jehož činnost známa je v dalekém okolí. Nejen že svědomitě koná povinnosti světeného úřadu, nýbrž i jinde jeví se jeho záslužná práce. Jest členem c. k. okr. školní rady, kde upřímně zastává se zájmů učitelstva a školy, předsedou místního odboru N. J. Severočeské, režisérem ochotnického divadla, členem a funkcionářem různých spolků jiných. Milého pana faráře často navštěvovali a na faře rybenské rádi pobývali spisovatelé rada Jirásek, Dr. H. Jeřábek, rada Goll, prof. Tylš a jiní, zde našla stánek malířská kolonie. Do Německé Rybné přicházejí z blízka i z daleka shlédnouti jeho obrazárnu, v níž jest mnoho cenných děl zemřelého mistra Slavička. Občanům jest pan farář ochotným rádcem a pomocníkem. Když třeba zastání a obětavého přispění, jest vždy na prvním místě. — Přejeme důst. p. faráři, aby ještě mnoho let ve zdraví mezi námi působil a aby jeho záslužná činnost došla všude také náležitého ocenění!

Kostelní nádoby,
kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské přeteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí
JAN STANĚK,
pasit a ciseleur, stálý přísežný znalec c. k. zemského, trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Piano nebo pianino
v dobrém stavu ihned se koupí. Ctěné nabídky s udáním ceny i výrobní firmy do administrace t. l.

Paramenta, kostelní náčiní atd.
dodává nejlepější odborný závod
JOSEF VEND,
Jablonec nad Orlicí.
Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukásku se franko zašlou.
V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Kyselinu vinnou
la. krystal. nabízí
B. MACNER, komisionář, PRAHA, Nekázanka 18

Výborné jablečné víno
slazené sacharinem a konzervované kyselinou benzoovou,
cognac, veškeré druhy likérů, tu- i cizozemská přírodní vína
v sudech i lahvicích,
tuzemská šampaňská vína,
nabízi za nejlevnější cenu pp. obchodníkům, hostinským, kavárníkům a ctěným konsumentům
ARNOŠT KÖRPER,
komisionářství a jednání
Hradec Králové, Šafaříkova ul. 484.

Zahradníka
zelenáče přijme továrna Skuherský v Hradci Králové.

Na veškeré zástavy,
které až do konce měsíce února 1918 propadly, odbývá se

dražba
v obec. zastavárně královéhradecké
(v místnostech zastavárny) v sobotu dne 20. dubna 1918. (Začátek o 9. hod. ranní.)
Zástavy do dražby propadlé možno ještě před dražbou ve čtvrtek dne 18. dubna 1918 do půl 1. hod. odpolední pouze u pokladny zastavárenské zúrokovati nebo vyplatiti.

Každý, kdo se chce vyvarovat placení dražebních poplatků a sice z 1 koruny 2 hal. mimo úrok, nechť zúrokuje listky zástavy do 6. dubna 1918 v pátek před dražbou a v den dražby se neúčastňuje.
Správní odbor zastavárenský.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 19. dubna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Slavná manifestace českého národa.

K složení slavného slibu českého lidu v památný den 13. dubna nebylo potřebí zvláštní agitace. V době, kdy i mezi národy nejmenšími silněji a silněji hlásí heslo sebeurčení, nemůže národ náš snést potupnou přihanu, jako by nezadajné právo k uvolnění národních sil bylo »velezradou«.

K čemu se sešli v Praze vynikající zástupci obce české, to odpovídá požadavkům křesťanské spravedlivosti, hlásají to základní morální poučky různých filosofických proudů, mají to v programu strany sociálně-reformní. Proto také přihlásili se k společné obraně jak čeští laikové tak kněží, jak političtí konservativci tak radikálové, jak prostý lid tak inteligentní zástupci světa literárního. A hlas náš posílen byl nadšenou kooperací hostů jiných slovanských národů v říši.

Hrabě Czernin jako tvůrce trojího míru měl by vědět, že za války jest nejdůležitějším v říši mnohоязыčné mír vnitřní. K tomu má pracovat každý velký státník a není dovoleno uvádět vzrušení do národa, který tolik pro celou říši obětuje a dynastické smýšlení osvědčil stkvěle již v okamžiku nejdůležitějším — při první velké mobilisaci.

Kdo v Rakousku veřejně horuje pro sebeurčení zahraničních Ukrajinců, Irů, Vlámův, a Finů, měl by přece aspoň část své lásky pro volnost uštědřit také národu, který nese s Rakouskem břímě dne i horka. Nežádáme jiného, než co přejeme spravedlivým Němcům. Chtějí-li býti pány ve svých domech jiní, my jsme přímo povinni pro oblast osídlenou lidem československým žádati totéž. A proto opakujeme památná slova svorné manifestace sobotní: Vytrváme, dokud nezvítězíme! Vytrváme, až pozdravíme samostatnost svého národa!

Vyvláštění půdy.

Některé reformy v právním držení půdy žádají se právem. V které zemi jest velká řada obrovských velkostatků, takže na drobné rolnictvo připadá půdy málo, zemědělství hyne; a tak i ze zemí, kde půda jest nejúrodnější, stěhují se drobní a pracovití lidé valem do dálných krajů. Kdyby latifundie (rozsáhlé pozemky spojené v celek) byly rozparcelovány na střední statky, hned by půda vynášela více. Vyvláštění by se nemusilo ani nesmělo státi násilně a jednotlivé větší par-

cely by se měly přidělit nikoli kapitalistům, ale pracovníkům povoláním. Majetkový přesun by se děl na základě dobrovolné dohody — zvláště tam, kde zadlužený velkostatek by ani neposkytoval zisku právě pro dluhy.

I takové klidné vyvláštění vyžaduje ovšem zvláštní obezřetosti; nutno zde přiblížit k spleťtým okolnostem. Na př. uvážiti dlužno, zdali by národnímu hospodářství prospělo rozdělení mezi řadu držitelův obrovské lesy a veliké hospodářství rybníkářské.

Aby půda hojně vynášela a prospívala jak zemědělci tak konsumentovi, naprosto se nesmí přehlížeti požadavek soukromého držení. Vždyť již dlouholetá prakse a zkušenost středověku jest nám velikou učitelkou. Maloroľník raději přijímal dobrovolně poddanost, zavazoval se k robotám a povinným dávkám, než by byl jako samostatný občan pracoval pilně na půdě cizí. Bylo potřebí rozvíti lásku k půdě, aby země vydávala hojnost úrody. Proto vrchnosti i cizím kolonistům poskytovaly přiděly, které přecházely v dědičné držení.

Jestliže řekne někdo, že půda náleží národu vůbec, obcím anebo kterýmukoli korporacím, nechť se trochu rozhlédne, jak se daří hospodářství při takových zásadách. V Rusku není prostý lid vychytalý, rafinovaný; za skrovné a snesitelné zaopatření pracuje ochotně. Ale právě ruská zásada vlastnictví půdy tento lid kazila. Když byla vyhlášena selská svoboda, nestal se vlastníkem půdy někdejší nevolník, nýbrž obec. Příslušníci jedné a téže obce začali užívatí přidělené půdy společně. Obec rozhodovala, které pozemky mají jednotlivci obdělávati. Aby se předešlo závisti, že jednomu svěřena půda úrodnější a druhému horší, obdržel každoročně každý člen obce jiné pozemky. Rozsah přidělu se řídil počtem hlav v rodině. Takto sedláci nestávali se osobními držiteli žádné polnosti.

Dle toho dopadalo také obdělání. Má-li půda hodně vydati, nestane se tak hned první léto. Rok od roku jest ji potřebí zlepšovati netoliko nejsvědomitější prací, ale i značným peněžitým nákladem. Ale uvolněný mužik si řekl: »Nač bych melioroval dobrovolně kus země, kterou zabere za rok jiný? Nač se starati o lepší polní nářadí a statnější potah? Ani příliš pracovat ani mrvit nebudu ve prospěch jiného. Učiním jen tolik, kolik jest potřebí, aby se mi přiděl půdy neodebral.« A tak se v obcích pracovalo jen potud, pokud toho bylo nevyhnutelně potřebí — a skrovné práci odpovídal výtěžek. V ob-

cích přes to, že půdy přiděleno drobným lidem málo, celé lány zůstávaly neobdělány. Primitivní silnice byly široké třebas devět sáhů. Když se silnice v deštivé době vyjezdila, pohybovaly se povozy po vedlejších polnostech.

Ony mužiky možno přirovnati k drobným nájemcům u nás. Nájemce pronajatou půdu nemelioruje, ale vymrskává, i když si ji najme na šest let. A český rolník, i kdyby mu byl vykázán dočasný přiděl za nejvýhodnějších podmínek, nikdy by se tolik nenamáhal a nestaral na nevlastním jako se lopotí na pozemku svém. Kdyby se stala půda majetkem obecním mezi obyvatelstvem politicky hašteřivým, tu by se snadno přiděly řídily politickou konfesí; bylo by zde více nespravedlnosti než kde jinde. Potutelná protekce, která všude vzrůstá v mocnou paní, nesložila by ani zde ruce v klín.

U nás velmi často se mluví o svépomoci družstevnické, která by ovšem dovedla překaziti výdělečné obchody sprostředkovatelů, kdyby byla předem zabezpečena solidarita členstva. Musilo by se předpokládati, že členům jde o prospěch družstva nad pokoutní výdělky osobní. Družstevnictví jest u nás v plenkách — a jakmile kde začne působiti, již za tři měsíce se šušká o protekčních dětech, o lidech vykořisťujících. Jako bankovní úředníci mívají v oblíbě soukromé obchody a hru na burse s cizími penězi, tak funkcionáři družstevní jeví sklon k sebeobohacení na úkor družstva, prodávají na vlastní účet a svádějí tak ostatní členstvo k poruchám družstevní činnosti. Pokud nebude tedy zajištěna u družstev opravdová solidarita, skutečná mravní vyspělost, potud třetí ruka bude kořistiti z cizí práce dále.

Jestliže sama družstva již při svém zrození si přinášejí dnes zárodek choroby, tím méně lze čekati sociální zázraky od faktického zobecnění půdy. Půdu musí vzdělávati ten, kdo si i její tvrdost zamiloval, kdo má k práci polní náležitě schopnosti a železnou vůli. A k takovému důležitému úkolu se hodí nejlépe odborně vzdělaný rolník-majitel.

Volné listy.

Vytkněte chyby. »Národní Listy« dne 7. dubna vyzývají všechny příslušníky národa ke svorné práci a přejí si, aby odpor k vedoucím osobám podržován byl zájmu celkovému a aby vytýkány byly chyby v národní správě. Přihlašujeme se tedy a vytýkáme opět zásadní a velikou chybu, že v čelném českém denníku mohl dr. Herben upíratí české citění katolickému kněžstvu a katolickému lidu vůbec. Ačkoli katolické noviny proti tvrzení tomu již protestovaly, vracíme se k věci jednak na výzvu »Národních Listů«, jednak ze zkušenosti, že Herbenova štvavost zapustila kořeny, což ovšem může se dít i v takovém veřejném mínění, jaké dlouhou dobu bylo nasycováno učením, že národní živel husitismu jest ovocem jeho náboženské reformace.

Dr. Herben, jda za příkladem Masarykovým, vytrvale tedy hlásá, že jako husitismem vznícen byl národní český život, tak i naši národní buditelé navazovali na husitskou reformaci. Dr. Herben,

Dep. adresa: Alhibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské za podmínek nejvýhodnějších. — Eskont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.373.

kroutě skutečnosti, všechno národní uvědomění vede násilně zpět k reformaci, odkudž pořídil si pak pohodlnou cestičku ke svému tvrzení, že česky cítiti mohou jen evangelíci, husitismu ovšem hodně vzdálení, a že katolíci národního citění jsou neschopni. Národní probuzení koncem osmnáctého a na počátku devatenáctého století bylo velikou událostí a proto všechna zásluha o ni dle Herbenova musí se přičítati reformaci a evangelíkům.

Jak se tedy událo, že katoličtí kněží, kteří lvím podílem o probuzení se přičinili, navazovali na reformaci? Na tuto otázku má dr. Herben vytáčku, že prý oni kněží smýšleli josefinisticky. Dle pravdy však jest celá Herbenova budova domkem z karet.

Napřed jest jisto, že národní buditelé naši na reformaci nenavazovali, neboť o takových úmyslech v projevech jejich není ani zmínky. Příčiny každé činnosti, kterou lidé konají, musíme přece hledati u nich samých. Buditelé pak hlavní a zásadní příčinu svého konání zdůrazňují láskou k národu. Nejčelnějšího z nich, Dobrovského, od reformace dělila hluboká propast, a buditelská díla jeho označena jsou výhradně jen láskou k českému jazyku, nikoli však k humanitnímu nebo náboženskému odkazu husitských předků.

O Palackém, jenž náleží k mladším buditelům, dr. Herben pravil, že náboženský ideál Bratrský prohlásil za ideál českého usilování národního. To jest prostě výmysl, neboť Palacký pouze řekl, že mezi křesťanskými konfesemi vždy dával a dává přední chválu »Jednotě českých bratří«.

Naše obrození reformátorského obsahu náboženského nemělo, bylo pouze mocným a přirozeným projevem snahy prospěti národu, vzpružiti a zachovati jeho život, a snaha tato, jsouc vlastní národu každému, u nás jest tak stará jako naše dějiny. U národa pak našeho, jenž jest vklíněn v národ německý, projevuje se snaha tato hned od počátku.

Působilo-li co v činnost našich buditelů, nebylo to rozhodně navazování na reformaci, nýbrž spíše revoluční myšlenky osmnáctého století. Revoluci francouzskou byl utvořen nový politický pojem státu, v němž uvedena byla v život rovnost všech před zákonem a odstraněna byla porobenost lidu, jenž proti privilegiovaným domohl se státně-občanských a politických práv. Svoboda tato přirozeným vývojem ideově přenesena byla pak na potlačené národy, a tak se stalo, že usilování buditelské v českém národě chopilo se této vnější podpory, aby národnímu právu přidalo většího důrazu.

Podobný úkaz spatřujeme i za dnešní války. Sebeurčení národa, jež žilo již před světovým požárem, nabylo mohutnějšího rozletu heslem, které se šíří od jednoho národa ke druhému a vynucuje si uznání od nejpřednějších státníků evropských s tím toliko rozdílem, že jedni vyslovují se pro sebeurčení s rázovitou upřímností, a jiní zase kysele a se záludnými podmínkami.

Ale když dr. Herben uvědomění a citění národní připisuje toliko reformaci a katolíkům jich upírá, kam pak potom s historií českého národa před Husem, před evangelíky a Českými bratry? Zda tehdy katolický národ svého češství neznal a ho nebránil? Jak zřejmo, bývají slavnostní chvíle, kdy nesmyslnost a nepravda samy se starají o to, aby se vystavovaly na odiv ve všech svých tvárnostech, kdy potměšilý úskok proti své vůli podporuje řeč historické pravdy. Katolický nacionál Dalimil, ať dotkneme se jen několika příkladů, žil sto let před Husem, a český nacionál jesuita Balbín plamennou obranu jazyka českého napsal dvě stě let před Palackým. A katolický sedlák Vavák? Co ten tomu? Z vlasteneckých řádků Vavákových mluví přece širé vrstvy národa vesměs katolického! A co nejslavnější kulturní doba Karla IV.?

Jen několik těchto dokladů postačuje, aby soudní lidé poznali, že národní citění jest přítomno ve všech našich dějinách a že otázka národního uvědomění jest nezávislá na náboženské konfesi. Tvrzení Herbenovo, že katolík jest češství neschopen, jest tedy zařazen do pantheonu úmyslných klamů. I přes sibylinskou tvářnost Herbenovu nemusíme mu záměry jeho z pod patého žebra dobývati, jsou kde komu známy a nazývají se účelem, jenž posvěcuje prostředky.

Malý lid. Spisovatel Dyk stěžuje si, jak nepříjemně se ho dotýká, slyší-li mluviti o malých lidech, jimiž politické strany snaží se rozmnožiti své stoupence. »Představa«, dí Dyk, »že můj národ byl by složen z ohromného počtu malých lidí, jest něco tak mučivého, že by stačilo na životní hoře; ale představa, že tito malí lidé nejsou si vědomi pejorativního významu a že přijímají jen jako označení sociálního rozvrstvení, co hrdý a sebevědomý člověk cítil by jako urážku důstojnosti lidské, ta myšlenka už docela nedala by spáti. Malý člověk chce asi říci: chudý člověk. Se stanoviska dnešního není hanbou a nesmí býti hanbou, být člověkem chudým: se stanoviska dnešního i ztřeššího, má-li existovat zdravý a vývoj schopný národ, je a musí zůstat, hanbou, být malým člověkem. Je to nepříjemné, nedemokratické, ošklivé rčení. Malý člověk jest stvůra doby materialistické, která netřídí společnost dle toho, co v jedinci je, ale co jedinec má. Je malý, je-li bez peněz a patrně stává se velikým, zbohatne-li. Maloživnostník, malorolník — budiž. Ale malý člověk? Buďme kritičtí k takovým produktům doby a potlačujeme je jako býlí škodlivé!«

Dyk správně touží do tohoto významu, ale chce-li jej z literatury a novinářství vystrnaditi, musí žurnalistům a spisovatelům dívat se na prsty, pokud se týká mluvnice. Chyba vězí v tom, že na označování příslušných vrstev občanstva nemá se užívati slova malý, nýbrž toliko drobný. Pojmenování chudý by pojmu dobře nevystihovalo, ale slovo drobný zahrnuje vhodně všechny, o jejichž povznesení sociálním a socialistickým stranám běží. Né tedy maloživnostník, malorolník, jak Dyk myslí, nýbrž drobný rolník, drobný živnostník a ostatní drobní lidé vůbec.

Kam se poděl Slováci? Okénko do svého nitra otevřel zahraniční ministr hr. Czernin, když veřejnost uctil rozklady, kdo zavinuje prodlužování války. Mohli bychom chápati hledisko, s něhož posuzoval český národ a některé jeho příslušníky v cizině působící, ale kdo z této části řeči jeho přisoudil mu spravedlivé rozlišování, za chvíli uznal, že dalšími větami dojem nestrannosti důkladně se stírá. Když totiž ministr emphaticky se tázal, co tomu říkají maďarské a německé ženy a když vyzval národ německý a maďarský, aby se postavili k boji proti škůdcům, počínal sobě, jako by Slované v naší říši nebylo a jako by všechny zásluhy o obranu měly jen obě jmenovaná plemena. Ký div tedy, že z toho po vlastech slovauských vzniklo pohoršení a že řeč zahraničního ministra byla tak pocuchána?

Profesor Soukup nám v semináři říkal: »Jste-li rozčileni, mluvte a jednejte až třetího dne.« Kdyby se touto vyzkoušenou zásadou spravoval náš zahraniční ministr, nebyl by prohlásil, že Čechové za hranicemi a domácí někteří vůdcové prodlužují válku. Nemíníce omlouvati provinilých za hranicemi, přece

jen tvrdíme, že ohromné a válku prodlužující síly světové jsou známy již průměrnému pozorovateli

Politický přehled.

Ministr zahraničních záležitostí hrabě Czernin 14. t. m. podal císaři žádost za propuštěnou a mocnář ho také propustil. Příčiny odstoupení hr. Czernina vymykají se prý veřejné rozpravě. Jednou z příčin těch jest prý též neshoda názorů císařových v různých otázkách s názory ministra věcí zahraničních. Němečtí nacionálové roní slzy nad ztrátou hr. Czernina. Ministrem zahraničních záležitostí po audienci císařské v Pešti jmenován společný ministr financí bar. Burian, který i dosavadní odbor svůj podrží. — Minulou sobotu konala se v Praze v Obecním domě památná schůze 6000 mužů a žen, zástupců to národa českého, slovinského, chorvatského a srbského. Po řeči předsedy Českého svazu posl. Staňka projevil celé shromáždění, že je odhodláno vytrvati po boku svých poslanců v boji za samostatnost národa. Se spisovatelem Jiráskem všichni slíbili, přísahali, že zůstanou věrni v práci, věrni v zápase, v utrpení, věrni až do hrobu. Nadšenými řečmi připojili se k Čechům bratři jihoslovanští, načež dr. Kramář v úchvatné řeči za český národ Jihoslovanům slavnostně slíbil, že jich Čechové nikdy neopustí, že jejich boj je bojem naším, naše vítězství jejich vítězstvím. Věrnost za věrnost a navždy! — Za soc. demokraty promluvil posl. Habermann, zásluhou práce české ženy na poli národním osvětlil pak posl. Klofáč. — Ku sjezdu došlo hodně pozdravů z Jihoslovenska i z Polska, ač se Poláci slavnosti této nesúčastnili. — Zpráva o připojení Bessarabie k Rumunsku vzbudila ve všech vrstvách ukrajinského obyvatelstva veliké rozhořčení. — Císař vydal dva vlastnoruční listy, jeden hr. Czerninovi, druhý novému ministru zahraničních věcí bar. Burianovi. — Parlament svolán je na úterý 30. t. m., Czernin chtěl ho míti až v květnu. — Ministerský předseda ryt. Seidler k deputaci německé prohlásil, že politický směr na venek i uvnitř změnou v ministerstvu zahraničních záležitostí zůstal úplně nedotčen a proto obavy Němců jsou prý zbytečné. — Uherské ministerstvo Wekerlovo podalo císaři žádost za propuštěnou. — Ruská šlechta protestuje proti míru brest-litevskému. — Německá ofensíva narazila ve Flandrech na anglické posíle, kdež se zase ukazuje drolení a otřásání fronty. — Ač ruské město Batum mělo býti dle mírové smlouvy vydáno Turkům, musili si jej Turci dříve dobýti.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3³/₄%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Eskompt účtů a směnek.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Po českém geologickém ústavu volá brněnská »Hlidka«, protože v naší vlasti jest dostatek zdatných pracovníků; řídký geologický ústav jest vlastně německý a jeho mapování postupuje krokem hlemýžďím. — Konají se veliké přípravy ke květnovým skvělým oslavám padesátiletého trvání Národního divadla. — K vyléčení otravy krve zavedl berlínský profesor Bumm kombinovanou léčbu serem a sloučeninou etfíbra. Vstříkával chorému pod kůži oba léky střídavě a docílil znamenitých výsledků. — Dne 16. t. m. odešli členové orchestru Česká filharmonie v Pardubicích dirigenta

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialka v Chrudimí.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 14 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, Ném. Brod, Holešov, Kroměříž, Mor. Ostrava, Opava, Olomouc, Třebíč.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složením listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Oddělen pro zboží.

dru. Zemánkovi další součinnost. Za důvod se kladou nesnesitelné poměry sociální. Věru dlužno se zamyslet nad tím, jak vypělí umělci i na nákladných cestách jsou placeni hůře než tací dělníci, kteří se vůbec žádnému řemeslu nevyučili. — Za války došlo k překvapení. Založen ve Vídni družstvem »Chelčický« soc. dem. list »Svědění«. V 1. čísle se píše: »Soudí se, že kdo je sociálním demokratem, musí být i zatvrzelým atheistou. Není to správný názor. Člověk nemusí být atheistou a přece může být dobrým socialistou. Proč? Poněvadž idea socialismu není v rozporu s ideálů náboženství... V myslích nastává obrát a poznává se, že věda nemůže nahradit náboženství a bez náboženství že nelze člověku žít tak, aby vyplnil smysl života. Evropské lidstvo touží po náboženství.« — Na německých gymnasiích a reálkách pražských v studijním roce 1916—1917 bylo 938 židů, 760 katolíků, 143 protestantů, 12 řecko-východních a 3 starokatolíci. Tedy židovské žactvo tvořilo přes 50% všeho studentstva. — R. 1714 do Číny se odebral český jezuita a výborný hudebník Karel Slavíček. Přízeň císařského dvora si získal sestavením sboru hudebního. Zemřel v Pekingu 24. srpna 1735 a zanechal po sobě i řadu prací historických a filosofických. — V Knižnici »Evy« vyšla »Judita«, kresby z východní Moravy z pera Bedřicha Konáříka Bečvana.

POZVÁNÍ

K 25. VALNÉ HROMADĚ

TISKOVÉHO DRUŽSTVA

POD OCHRANOU SV. JANA NEPOMUCKÉHO V HRADCI KRÁLOVÉ

dne 23. dubna 1918 o 1. hod. odpo. v Adalbertinu.

1. Zápisník minulé schůze.
2. Zprávy funkcionářů.
3. Volba nového výboru.
4. Volné návrhy.

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 19. dubna 1918.

Dr. Fr. Šulc.

Dr. Fr. Reyl.

Rozmanitosti.

Dle zpráv maďarského tisku ve stolici aradské v obvodu obce »Gyulato« ohledána hlína, mající značné množství tuku; seznáno, že se této prsti může užívat místo mýdla, tak že k »mýdlovým dolům« jsou pořádány celé velké výpravy. Vždyť v Čechách se již také myjeme různými hlinkami. — Předseda mohilevské bolševické rady Holman předvolal katolického děkana Evžena Swiatopolska Mirského před soud. Poněvadž se dostavilo mnoho katolického posluchačstva, prohlásil Holman, že jest líčení odročeno. Když katolíci upozorovali, jak jest Mirski přivážen právě červenou gardou, žádali za jeho propuštění. Gardisti však řadu žadatelů postříleli nebo poranili. Druhý den mrtvola knězova nalezena před městem s pěti střelnými a čtyřmi bodnými ranami. Hlava nebožákova byla rozpoltněna a ruce zlámány. Zkrátka bolševici osvědčili svůj zájem pro »svobodu svědomí« tím, že kněze zvířecky mučili. Teprve po dlouhých okolcích bylo katolíkům dovoleno »odstranění mrtvol«, ale zakázány jakékoli obřady. — V Topičově sbírce »Hovory básníků« vydal Fr. Frýdecký »Hlas Tater«, kde poplává slovo

řadě mladých básníků slovenských. Zůmyšlné tam však vynechává typického J. G. Orlova, který vedle Rázusa jest nejvýraznějším zjevem mezi mladými slovenskými poety. Orlov jest totiž — katolický kněz. Proto zastrčen do řady němých. — Ted, kdy zednářská vláda italská katolíky vhnala do předních zákopů, má v zázemí dosti času volného, prostředkův i vyreklamovaných agitátorů k dalšímu utloukání katolických práv. Již se konají rozsáhlé přípravy k založení moderní školy Ferrerovy v Miláně — dle vzoru barcelonského, aby v ní byly zvláště vychovávány katolické dívky, zejména z dělnictva, v nevěře. Bída chudých lidí se využije k olupování o viru. A dle příkladu milánského má se pokračovati v jiných městech. Houkáli se v protikatolických společnostech italských tak často o jasných paprscích vědy, proč tedy k ateismu tam nestačí university, tak že se přikročuje k prostředkům umělkováním, ano zákeřným za zády těžce spoutaných katolíků? Takový jest vděk zednářství za katolický patriotismus. Na šíření nevěry prostředkův dost i za války, která tolik finančně vyčerpává katolíky i nekatolíky. — Po delších pokusech podařilo se ve Švédsku vyráběti svítivý plyn z dříví, tak že Švédové ohlašují, že pro budoucnost v přičině výroby plynu jsou nezávislí na dovozu uhlí. — Také — uvědomění pěstuje »Český socialista«, který v 5. čísle napsal: »Velikonoční svatá legenda (!?) o smrti a vzkříšení Syna člověka, jak jsi zeslábla za 20 století! Proto jsi tedy zemřela na kříži, Spasiteli světa, aby za 2000 let znovu umřely miliony na poli krve a hrůzy?« Neobrátěmu ignorantovi, který by měl přece trochu znáti aspoň katechismus protestantský, odpovídáme, že ta »legenda« mezi moudrými lidmi právě pro tu válku zeslábla, nýbrž vystoupila v rysech daleko mohutnějších. To přece jest známo, že dodřední vzkříšení Kristova neplatí zarytým nevěrcům, jimiž se nynější svět hemží. Kristus předpověděl vlastní vzkříšení, ale zároveň prokeval, že jeho protivníci zakusí strašných válečných hrůz v samém Jerusalemě, k čemuž také došlo. Jestliže tedy ani po dvou tisíciletích nechtějí celé davy Kristu pochopiti, kříži se vysmívají a staví svůj světový názor na základě nekřesťanském, nechť nepodstrkávají pašerácky výsledky svého cynismu Kristu a katolicismu. Ježíš, který předpověděl a dopustil velké pronásledování nejvěrnějších svých žáků, nechtěl jen proto, aby výhradně posluhoval hojivým balsámem liberálům, zednářům a jiným svým odpůrcům. A naopak: nedával návod k vymýšlení nových válečných strojů; ty zdokonalovali liberálové, aniž se tázali evangelia nebo papeže. Kristus dále nezemřel proto, aby vykouzil nerušený ráj na zemi, ale aby spasil duše. Nechtěl tedy ignoranti nevkládají do katolického katechismu to, co tam nestojí. — V Cetyni zemřel u věku 92 let člen vojvodského rodu pop Pero Matanovič, který býval slavným junákem. — Pověsiny že ležácký ředitel alpinek Kestranek ve své řeči se osopil na ministry, prož nepřejí líným spekulantům, žijícím z dividend, osmáctiprocentní dividendu; ta prý jest nepatrná, normální měla by býti 35—40 procent. Našinec žasne, kdo že to z nesčetných mrazilů staví nové paláce blabytu a zavádí nevolnictví tužší, než jaké

bylo za ranného středověku. — Vídeňská ústředna pro zužitkování zeleniny a ovoce »Geose« má za inspektora Leona Schenkera, který byl již dvakrát trestán pro zločin podvodu. Dne 3. dubna byl znova zatčen. Nabídl firmě Record Office, že jí opatří svým vlivem 20 vagonů zeleniny a vylákal tak na úředníku té firmy 1700 K. — Tak zvaná kolínská aféra po 5 letech skončena tím, že dr. Hrachovský, bývalý kolínský katecheta, který byl tiskem velice napadán, byl u krajského soudu v Olomouci osvobozen. — V dolní sněmovně anglické byla dávána snědauš deputaci Američanů, sledující v Anglii válečnou situaci. Předseda svazu modelářských dělníků amerických James Wilson pravil, že americké dělnické hnutí se staví na půdu válečnou. »Bylo usneseno, že žádný zástupce amerického dělnictva nemá se účastniti konference se zástupci nepřátelských zemí a že dělnictvo bude pokračovati ve svém boji proti ukončení války. Zde není žádného kompromisu. Dlužno se rozhodnouti buď pro svobodu lidstva, nebo pro pruskou autokracii.« Tedy nový doklad, že organisované dělnictvo neučiní krvavému zápolení přítrž. — Maďarský poslanec dr. Lad. Hamori ukryl před rekvisiční komisí 15 vagonů obilí a velké zásoby kůže. Tento »zástupce« lidu páchal také různé výdělkářské šmejdý; přemršťoval ceny kukufice a prodával maso z chorobných vepřů. Teprve na opětovanou žádost aradské policie bylo proti Hamorimu zakročeno.

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Zprávy místní a z kraje.

V mimořádné schůzi měst. zastupitelstva dne 18. t. m. jednohlasně odmítáno obvinění českého národa, pronesené hr. Czerninem. Rovněž jednomyslně projevono připojení se k pražskému slavnostnímu slibu národa ze dne 13. dubna t. r. — Spisovatel vlád. rada Al. Jirásek jmenován čestným měšťanem. — Žádosti družstva pro stavbu domů soukr. úřednictvu o upuštění od práva předkupního ke třem domům v Hradci Král. vyhověno. — Usneseno, aby se zřídilo místo řídícího učitele pro obecnou školu chlapeckou. — Požitky z nadace Jos. Bartuška pro studující medicíny přiděleny Rud. Němcovi, Ant. Rufrovi a K. Prokšovi. MUDru Otu Pickovi neponechán požitek nadace do konce března 1914, protože tu scházejí příslušné podmínky. — Nadace K. Collina pro městské strážníky udělena strážníku Krajákovi. — Nadaci Fr. Hermannové pro jednu starou pannu obec přejala do své správy. — Vdově po měst. lesním pl. M. Sporové vedle výslužného 776 K vyměřen měsíční váleč. přídavek 25 K. — Měst. hajným bude se počítat definitivně po 1 služ. roce. — Zamítnuta žádost E. Fránkla za rozšíř. živnosti o obchod vínem, uměl. viny a moštem a výčep těchto nápojů. — Podá se žádost za uvolnění některé školy od vojska v zájmu lepšího opatření školství. (Ministerstvo války si přeje, aby pro případ vyprázdnění některé školní budovy obec propůjčila jiné, stejně veliké místnosti.)

Státní vyživovací příspěvek. V poslanecké sněmovně bylo si na to stěžováno, že obecní úřady často zpědují se přijmouti přihlášky k vyživovacímu příspěvku u nich podáváné. Ježto jedná se o oprávněné osoby, které většinou jsou ve stísněných majetkových poměrech a jež nepožadují milosrdenství, nýbrž svého práva, jest na přístě nutno, aby obecní orgány nezavdávaly k podobným stížnostem příčiny. Nárok na vyživovací příspěvek jest uplatňovati u obce řádného bydliště.

Schreberovy zelinářské zahrady. Majitelé zelinářských zahrádek se upozorňují,

že mohou obdržeti potřebná zeleninová semena prostřednictvím úřadovny pro zásobování zeleninou a ovocem v Praze II., Václavské nám., semenářské oddělení. Tato úřadovna uzavřela mimo to smlouvu se zahradníkem Václavem Beránkem v Chlumci o dodávání semen a sazenic, a mohou se tedy spolky pro Schreberovy zahrádky i jednotliví majitelé přímo na tohoto zahradníka obrátiti.

Úmrtí. Dne 13. t. m. zemřel náhle obchodník p. St. Jirásek, vynikající odborník a horlivý pracovník pro povznesení stavu obchodního. Pohřben dne 16. t. m. za velice účasti na hřbitově Pouchovském.

Záležna v Hradci Králové poskytla ze zisku z r. 1917 na různé dobročinné, kulturní a vlastenecké podniky úhrnem K 1.637.50.

Česká filharmonie (Klicperovo divadlo, neděle 14. dubna) provedla v odpoledním koncertu cyklus Dvořákových slovanských tanců, které v celku s menší přestávkou po první řadě sehrány nejen že neunavily, nýbrž čím dále zájem jen stupňovaly. Zvláště tance druhé řady, působící snivostí a vroucností jednotlivých (E moll, Des dur, As dur) neb zvýšeným efektem koloritu instrumentace a rytmu (H dur, B dur a C dur) na cit, rozvířily pravou bouři po tlesku. Nejpoutavějším a nejcenějším číslem večerního koncertu byla vedle Smetanovy předehry k Libuši Dvořákova symfonie čís. 2, D moll, kde, jako v jeho orchestrálních skladbách vůbec, jeví se nejvíce kompoziční a instrumentální umění našeho mistra. Provedení, hlavně vinou dirigentovou, do jisté míry zklamalo. Jeho nepohotovost a povrchnost v nastudování zřejmě byla již v některých číslech odpoledního koncertu, ale na těžké symfonii, kde schopnosti hudebního tělesa, sestávajícího ponejvíce z výborných hráčů, nejlépe mohly by se uplatniti, vystoupily uvedené nedostatky tím citelněji. Z večerního programu relativně nejlépe po Libuši provedena Foerstrova symfonická báseň „Mé mládí“, rozvíjející v lehkých a libových barvách myšlenkový podklad svého názvu. Z Berlioze mohly býti vybrány skladby nám sympatičtější, aneb vůbec mohl býti nahrazen jiným naším skladatelem. — C.

Divadlo. Dne 27. a dne 28. dubna v 8 hodin večer sehraje Jednota divadelních ochotníků „Klicperas“ v Hradci Králové drama známého chorvatského spisovatele Ivo conte Vojnoviče „Ekvinokce“. Hráno bude ve prospěch národních účelů. Před prodej v knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Zamocení krádeží na dráždách. Vyhláškou ze dne 11. ledna 1918 č. 1500 zakázáno bylo každé bezúčelné zdržování se obecnostva v blízkosti nádraží a upozorněno na přísné zakročování proti těm, kdož zákazu nešetí. K dožádání o. a k. nádražního velitelství a k vyzvání o. k. okresního hejtmánství v Hradci Králové ze dne 13. dubna 1918 čís. 10862/18 se oznamuje, že za účelem bránění krádežím na královéhradeckém nádraží byla zřízena zvláštní místní stráž, jež přísný dozor ve shora uvedeném směru bude vykonávati a osoby bezúčelně v obvodu dráhy se zdržující zatkne. Proti osobám při krádeži postiženým a o útěk se pokusivším neb na odpor se postavivším bude použito zbraně. Výstraha tato se veřejně vyhláší. Purkmistrovský úřad král. věn. města Hradce Králové, dne 16. dubna 1918. Starosta: Dr. Fr. Ulrich.

Aprévisace. Do Hradce zálétla zpráva, že na Pražském Předměstí lze obdržeti veliké množství čerstvých uzenek. Sklad byl opravdu hojně zásobený; ale radost z objevu hned se vytratila, když se koupě chtivým řeklo, že párek váží 5 deka stojí jednu korunu. Sytá večere toho druhu by vyžadovala 8—10 K. Toužebně čekáme na okamžik, kdy za korunu nám bude podána aspoň třetina toho, co jsme za ni obdrželi před válkou. — Kilo vepřového na Pražském Předměstí jest za 32 K, skopového za 12 K; kilo sádla za 40 K. Při tom

však ještě musí spekulovat a ztratit hodně času doptávkami, chozením a čekáním, abys vůbec něco obdržel. Nyní po zkušenostech loňského roku musí se dbáti aspoň o to, aby v Čechách zůstalo dostatek bramborů a ovoce. Kdyby nám tu bývalo k malým zásobám ponecháno přidavkem aspoň to, co se zbytečným a loudavým převozem pokazilo, byla by se nouze zmírnila značně.

Kronenbo. Dne 24. t. m. dovršuje šedesátku neúnavný, ideální kulturní pracovník p. F. V. Kodým, řídící učitel ve Žďárkách. Narodil se v Karlově u St. Paky, studoval v Jičíně. Působil na Semilsku, Úpísku a pak na Náchodsku. Uveřejnil dlouhou řadu poučných statí a sepsal mnoho spisů pro lid a pro mládež. Horlivě cestoval, zakládal knihovny a spolky a často ve společnostech přednášel. Šedesátka čilého ducha pana řídícího nikterak neobtěžila, což jest patrné z další pružné práce na poli kulturním. Přejeme zasloužilému pedagogovi, aby se dočkal v plném zdraví a se svěží myslí i sedmdesátky.

Větrný Jonkov. (Slavnost svěcení.) Dne 7. dubna t. r. konána byla v našem farním chrámu Páně krásná slavnost svěcení sochy Božského Srdce Páně, která dobrovolnými sbírkami věřícího lidu byla zakoupena. O 3. hod. odpo. za krásného počasí hnul se mohutný průvod od farní budovy za zpěvu do chrámu, kdež po velmi krásné a dojemné zapěné vložce k Božskému Srdci Páně a slavnostním svěcení sochy velmi úchvatně a kazatelně promluvil k mohutnému zástupu věřícího lidu jak domácího tak i z okolních osad účastného vdp. světitel Dr. Fr. X. Novák, farář ve Skále. Promluviv velmi tklivě a dojemně o významu Nejsv. Srdce Páně, jakožto nevyčerpatelném zdroji nepochopitelné lásky Božské, dokazoval jsoucnost Boha, vyvracel lapidárními důkazy všecky námitky časové proti existenci Boha jakož i Jeho Božských vlastností, povzbuzoval věřící k lásce k Bohu a bližnímu, kterážto dvě hlavní přikázání právě v dnešních pohutých dobách by lidstvo mělo k zmírnění béd uplatňovati, odsuzoval bezcitnost srdcí tvrdých a uváděl krásné příklady lásky k bližnímu. Po litaniích k Božskému Srdci Páně bylo Te Deum a sv. požehnání. Dojemná slavnost zakončena nábožnou písní válečnou k Božskému Srdci Páně. Slavnost tato v srdcích všeho účastného lidu věřícího zanechá jistě hluboký dojem. Za tento projev upřímně a nezištně lásky jakož i neccenitelnou ochotu a přičeň vdp. světiteli a neúnavně horlivému kazateli jménem všeho farního věřícího lidu i všech cizích vážených účastníků této slavnosti vyslovuje nejvřelejší dík a „Zaplat Bůh“ duchovní správa.

Našemu dělnictvu v severovýchod. Čechách a katol. dělnictvu vůbec!

Znovu a znovu nám docházejí stížnosti našich, že se činí na ně nátlak, aby vstupovali do organizace huď nar. sociální anebo soc.-demokratické. Taži se nás, jak se brániti.

Čest těm, kteří se nechtějí státi porobeným materiálem pro stranické cíle lidí jiného smýšlení. Odpovídáme tazatelům takto: Všichni dělníci katolického přesvědčení mohli se osvoboditi od vlivu bezohledných poručníků cizích již dávno, kdyby se byli stali řádnými organizovanými křesťanskými sociály. Za nepatrné členské příspěvky Vám poskytnou Všeodborové sdružení křesť. dělnictva ochranu velikou. Co tu bylo křesť. dělníků, kteří přes domluvy říkali, že organizace nepotřebují! Ted je vidět, kdo měl pravdu. Pamatujte dobře, že tu nejde pouze o zájmy dělnické. Kdokoli se přidá k organizacím jiným, podporuje zároveň jejich program kulturní, oslabuje posici katolictva, vchází pod jho těch, kteří své masy vedou do boje proti katolickému názoru světověmu, aniž by poskytovali náhradou náboženství jiné. Jedna se tedy katolickému dělníkovi také o záchranu svobody náboženského přesvědčení. Jak provádějí naši protivníci vlastní heslo o „svobodě svědomí“, poznalo se již před válkou až příliš zřetelně.

Jestliže budeme státi k sobě věrně, žádných pohrůzek se báti nemusíme. Sami se však musíme vynasnažiti, aby naše strana byla opravdu mohutná. Nova doba přísně připomíná, že každý katolik se má státi ve svém oboru muštem organizovaným, členem sdružení, nechce-li státi při velkém zápasu opuštěným jako sirotek.

Při tom srovnávejte i hmotné výhody! Žádná strana taková, která má dobře placené funkcionáře, nemůže Vám poskytnouti tak značné finanční opory jako sdružení, jehož představenstvo pracuje zdarma. Jestliže jinde agitátoři docházejí hmotného zaopatření, v našem sdružení příspěvky členů vracejí se v různé formě zase zpět těm, kteří je vydali.

Před válkou jste slyšeli mnoho velikých slibů organizací jiných, ale skutek utek. My jsme však místo demagogické agitace a jalového slibování pracovali prakticky. Naše sdružení za samé války bylo a jest strádajícím členům oporou zvláště významnou.

Jest tedy Vaši čestnou povinností, abyste stáli věrně po boku svých bratří a sester, bojujících i za svobodu Vaši. Horlivě agitujte a centrejte Všeodborového sdružení pomáhajte. Jednejte rychle, pokud k práci jest čas příhodný!

To je naše odpověď všem. Kdo rozumí znamením doby, nesmí váhati s organizací ani na okamžik.

Ústředí Všeodbor. sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.
dodává nejlevněji odborný závod
JOSEF VEND,
Jablone nad Orlicí.
Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.
V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová,
Karlova ul. I., č. 12.

Poděkování.

V krutém osudu, jenž nás stihl tak neočekávaným a předčasným skonem našeho milovaného manžela, otce, bratra a švakra, pana

Stanislava Jiráska,

obchodníka, člena měst. zastupitelstva a lesního kontrolora,

dostalo se nám mnoha upřímných projevů soustrasti, že není nám možno každému jednotlivci dle svých citů poděkovati.

Hluboce dojatai těmito srdečnými projevy vzdáváme tímto všem

své nejvřelejší díky.

Zejména děkujeme velečestnému duchovenstvu, slavné městské radě a pp. členům měst. zastupitelstva se starostou p. JUDrem Ulrichem v čele, velečestnému p. lesnímu radovi Strachotovi a lesnímu personálu, sl. obchodnímu gremiu a p. předsedou K. Richtrem, p. t. pp. zástupcům škol, dárcům krásných věnců a kytic, jakož i všem přátelům a známým, kteří tak čestným účastenstvím v těžké této době soustrast svou nám na jevo dali a drabého zesnulého k posledním odpočinku doprovodili.

Rodina Jiráskova.

Pohřebnímu ústavu p. H. Richtra patří současně náš dík za pečlivé vypravení pohřbu.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 26. dubna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Vlastenecký projev

**J. E. ndp. Ora Josefa Doubravy,
biskupa královéhradeckého.**

Dne 23. dubna 1918 o svátku sv. Vojtěcha, mučedníka a patrona českého, konalo Tiskové družstvo pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové valné shromáždění, významné tím, že Tiskové družstvo letošním rokem ukončuje svou 25letou činnost. Významné schůze účastnil se protektor Družstva J. E. nejd. arcipastýř, Dr. Josef Doubrava.

Po zahájení schůze, pozdraven bývalým předsedou, Msgrem Drem Fr. Šulcem, ujal se ndp. biskup slova k projevu, jenž zabýval se dosavadní činností Družstva a poté soudobými suhrami našeho národa. Družstvu dostalo se tu čestného uznání záslužné činnosti: „Po 15 let již“, pravil ndp. biskup, „jsa v úzkém svazku s Tiskovým družstvem jako protektor, sleduji záslužnou činnost jeho v zájmu katolického tisku, kulturního rozvoje a uvědomování katolického lidu v oboru politickém a národním.“

Hojně postaveno památník této činnosti na dlouhé cestě celého čtvrtstoletí, jež nejednou byla Družstvu cestou trnitou. Právem těším se, že činnost bude — až nadejde doba příznivější — vypsána po zásluze na paměť budoucí. Dnes na sklonku čtvrtstoletího trvání oživujeme si vděčnou památku velezasloužilého biskupa nejd. Edvarda Bryncha, jenž vzniku Družstva podnět dal, horlivých členů a činovníků v Pánu zesnulých, já pak ke vzpomínce té přičítuji též vrchnopastýřský vřelý dík činovníkům živým a členům Družstva, zehraje dalšímu jeho působení.

Zmíniv se o uvědomování Družstvem v oboru politickém a národním, nemohu mlčením pominouti důstojný projev, jež Družstvo ve výborové schůzi dne 18. září 1917 učinilo „v zájmu lidskosti a národních práv“. — Hned tehdy dal jsem Družstvu na jevo souhlas svůj se zásadami v projevu obsaženými a byl bych neváhal projev spolu podepsati, kdyby tou dobou úřední povinnost nebyla mne po delší dobu držela mimo diecési. Přítomnost má v dnešním shromáždění jest mi příležitostí, abych souhlas svůj tehdejší formálně ještě projevil.

Než přítomnost ve shromáždění, které zastupuje valnou část duchovenstva milé diecése mé, jest mi přímo výzvou, abych na jevo dal povinný zájem o cíle a tužby vlastenecko-národní, jež přirozeně z lásky k vlasti má a musí míti každý upřímný vlastenec, jež má a míti musí i kněz jako věrný syn rodné vlasti.

Co opětovně již z upřímného přesvědčení jsem projevil, lze shrnouti v následující zásady: 1. Jsem za jedno v tužbě a snaze národa našeho po samostatnosti a to především v nedílné vlasti pod korunou svatováclavskou v rámci říše rakouské pod žezlem rodu Habsburského, jak věkovitým právem a významem národa zaručeno a zdůvodněno jest.

2. Jsem přesvědčen, že v této úpravě země koruny svatováclavské, v nichž by se dostalo a zaručilo stejné právo oběma národům, národ český i německý má mí-

sto i možnost stejnoprávně žít a v pokoji se vyvíjet na dobro společné a nedílné vlasti i moc říše. Rozkvět našeho národa ovšem bude na blahodárnou oporu i sbratřeným větvím v národním i v kulturním jejich snažení.

3. Jsem prodchnut nezvratným přesvědčením, že národ náš, povždy věrný, i v těžké době válečné dostal věrnosti a jí též drahé oběti přinášel, pro něž úcty hoděn jest.

Jsem hotov, jako dosud pokaždé, kde toho příležitost se naskytla, rozhodně o přití se podezírání národa českého na základě jednotlivých případů.

4. Jsem hotov státi v řadě zastanců a horlitelů věrných vlasti, ovšem zároveň jako biskup a věrný syn českého národa neochvějně stoje k církvi svaté, která nezkráceně láskou a péčí svojí chová i národ český na jeho duchovní a kulturní dobro.

5. Maje solidaritu národa, opětovně deklaracími právem žádanou a zdůrazňovanou, za záruku šťastného postupu snah o samostatnost naši, vroucně toho přeji, aby i nám katolíkům, k ušlechtilým cílům v jednotnou stranu spojeným, dostalo se v národní ucelenosti na společné liše pracovati v pravém štěstí vlasti, k jehož dosažení i dějiny i přirozený význam národa nás opravňují.

Valné shromáždění přijalo s radostným pocitem vrchnopastýřské uznání dlouholeté práce Družstva a projevilo bouřlivý souhlas s vlasteneckým projevem J. E. nejdůstojnějšího pana biskupa, jenž tak okázalým způsobem vyjádřil své nejvnitřnější vlastenecké citění a plnou solidaritu s národními snahami českého lidu.

Politický přehled.

Proti Čechům a Slovincům. Většina panské sněmovny dala dru Seidlerovi ultimatum, je-li ochoten splniti německé požadavky do soboty. Němci žádají totiž, aby se v království Českém zřídil krajský soud trutnovský, aby se podle národnosti rozdělila okresní hejtmanství, soudní a berní okresy, aby se nově upravily poměry jazykové, aby se omezila tisková svoboda, spolčovací a shromažďovací zákon, pokud se týká požadavku českého národa po státní samostatnosti. Proti Slovincům žádají Němci důkladnou persekuci státních úředníků a všech duchovních, kteří se přihlašují k státoprávním požadavkům českým a jihoslovanským. — Zástupci Českého svazu a Jihoslovanského klubu 24. dubna u minister.

předsedy ohradili se už rázně proti německým požadavkům. — Kn. Windischgrätz vzdal se předsednictví panské sněmovny. — Celovecký biskup dr. Hafter, rodem Němec, schválil výzvu, kterou se všecko slovinské duchovenstvo v Korutanech vybízí k písemnému souhlasu s květnovou deklarací a přistořil ji dokonce vlastnoručními opravami. — Býv. ministerský předseda bar. Gautsch zemřel ve Vídni dne 20. dubna t. r. — Zástupcové zemědělství na konferenci ve Vídni dne 22. dubna t. r. protestovali proti novým rekvisicím. — Předseda úřadu pro výživu lidu Paul označil nynější situaci za nejtěžší snad od počátku války — jsme odkázáni pouze na samo Rakousko. — Podle výkazu komise říšské rady pro kontrolu státního dluhu vykazují rakovské státní dluhy koncem druhého pololetí 1916 - 17 celkový dluh 55 105,455 542 K. — Ukrajinská rada odstoupila, protože velitel německý gen. Eichhorn prohlásil, že ukrajinští sedláci nesmí požadovati od velkostatkářů více půdy, než stačí sami obdělati, a že dělníci zemědělští mohou býti násilím donuceni k práci na pozemcích velkostatkářských. — Po Německu i v Rakousku připravují se nové daně. Finanční ministr Wimmer ve finančním výboru zmínil se o nové dani z vína, uhlí, cukru, o zvýšení daně výdělkové, pozemkové a kořaleční. — V branném výboru posl. sněmovny přijat návrh posl. Seitze, aby místo vládní osnovy zákona o všeobecné pracovní pospolitosti a v žádném směru nevyhovující, byla vypracována osnova zákona o pomocné služební povinnosti, která na podkladě civilně právním upravuje pracovní poměr osob, povolanych k veřejné službě a směřuje k tomu, aby zrušena byla opatření, spadající pod hromadné pojmenování „militarisation“. — Čechové dohánějí prý Němce k smrti hladem (jakoby se nevědělo, že i mezi Čechy je hrozný nedostatek); proto liberečtí volají na pomoc Německo. — Na západní frontě přestávka ve hlavních bojích trvá. Německý tisk uklidňuje znepokojení zaražením ofensivy vzniklé. Prý milionové vojsko dohody porazit jest neobyčejně těžká úloha, která může býti provedena jen po kusech. Na italské a makedonské frontě drží se značné síly v šachu.

Sv. Vojtěch a cizina.

Nové výzkumy Kroftovy, Vackovy, Hrubého a Novotného vrhají ostré paprsky na „holubičí národ“ staročeský v

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Rakont smének. — Přijíma vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobohod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.978.

X. století, kdy zde otroctví ještě bylo v plném květu, bojovnost intenzivní a životospráva polopohanská. To platí ovšem hlavně o čelných representantech českých kmenů, kteří sice sami se přičinili, aby česká země byla formou křesťanská, ale církve si spachtovali pro vlastní zisk. Jak nižší správcové duchovní tak kanovníci a biskupové byli ujařmeni, výtěžek požitků z duchovních nadání shrabovali většinou velmoži. Ideálnímu kněžstvu bylo v reformaci bráněno.

Jestliže zaplatil vlastní krví obrodné snahy sám ústřední kníže sv. Václav, nebylo divu, že ze země byl vyštván po dvakrát i sv. Vojtěch. Když nepřátelé rodu Vojtěchova (Slavíkovců) přikročili r. 995 k vyvraždění bratrů Vojtěchových, vzkázali obléhaným na Libici: »Vaším-li svatým jest Václav, našim zajisté jest Boleslav.« Když polský slavný kníže Boleslav Chrabrý (syn české kněžice Dúbravky) dotazoval se prostřednictvím poselstva, žádají-li Čechové, aby se vrátil Vojtěch do země po druhé, bylo samému odpověděno dopisem jedovatě jízlivým. Poselstvu bylo řečeno: »Nechceme ho, poměvadž kdyby přišel, nepřijde pro spásu naši, nýbrž aby potrestal zločiny a přikorí, jež jsme proti bratrům jeho spáchali, a těší nás, že spáchali. Není nikoho, kdo by jej přijal, ani jediného není.« Velmoži ovšem lhali, protože bylo v Čechách dosti ušlechtilých duší (zvláště mezi nevolníky), které by bývaly Vojtěcha přijaly s otevřenou náručí. Ale proti rozhodujícím kruhům byl odpor bezvýsledný.

Zato však v cizích zemích vynikající hodnostáři uctívali Vojtěcha již za živa jako světce. Když se v Římě dověděla ovdovělá choť císaře Oty II. Theofano, že Vojtěch obmyšlí cestu do Jerusalema, prosila ho, aby se pomodlil za duši manžela. Dala mu na cestu tolik stříbra, kolik bratr Radim sotva mohl zdvihnouti. Světec však všechno stříbro rozdál chudině. V klášteře kasinském chtěl sloužiti nepoznan jako nejnižší bratr. Když však se bratři poděleli, že znají duchovní hodnost Vojtěchovu, biskup ušel do kláštera valliluckého, jehož mniši se zaměstnávali výhradně zemědělskými pracemi. Opat s Nilus, který se těšil veliké úctě i na dvoře cařihradském, dal mu doporučení do kláštera aventinského v Římě. Od r. 990 žil zde náš svatý krajan jako člen řádu benediktinského. Nikdo mimo opata neznal vznešenost rodu a duchovní hodnost českého askety. Vojtěch zde vykonával práce nejnižší a nejtěžší. Opat byl okouzlen jeho pokorou, askesí a vzácnou učeností. Při druhém pobytu na Aventině opat s bratřími tvrdil, že Vojtěch kromě mučednictví opravdu jest svatý. Opat jej učinil převorem kláštera a jmenoval ho svým zástupcem při visitování italských klášterů.

Císař Ota III., který seznal našeho krajana v Itálii již r. 989 jako prince jedenáctiletý, za svého pobytu římského vstoupil s Vojtěchem v intimní přátelství a učinil jej svým zpovědníkem. Arcibiskup mohučský Villigis v Římě prohlašoval, že jest hříchem »jedinou Prahu nechati ve stavu vdovském bez pastýře«. Na římské synodě r. 996 pohnul papeže a biskupy, aby přiměli Vojtěcha k návratu. Vojtěch se poddal, ale v audienci u papeže si vymínil, aby v případě nezdaru arcipastýřské práce v Čechách směl šířit evangelium mezi pohany. Řehoř V. ochotně prosbě vyhověl a ihned Vojtěcha jmenoval arcibiskupem těch zemí a národů, které by získal Kristově víře.

Po delším putování po evropském západě náš biskup prodlel nějaký čas v Mohuči u Oty III. Když nastávala chvíle rozloučení, císař se mu vyzpovídal a poručil se do jeho modliteb. Oba se objali a rozloučili se tklivě. Pak byl vřele uvítán na dvoře Boleslava Chrabrého, který hleděl Vojtěcha i s bratrem jeho Radimem trvale připoutati k Polsku. Vznešený host dal popud k založení slavného kláštera benediktinského v Třemešně. Ve

Akceový kapitál K 120,000.000.—. Rezervní a pojištné fondy přes 40,000.000.—.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tuzimských bursách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detache dospelých kuponů, inkasso tažeností, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankovní transakce za podmínek co nejvýhodnějších.

Hnězdně pokřtil pomoranského knížete Svatopluka.

Pak se vydal na misijní cestu k pohanům. Tam nalezl r. 997 smrt mučednickou. Polský kníže vykoupil mrtvolu velikými penězi a dal ji slavně pochovati v chrámu třemešenském. Dne 6. listopadu r. 1000 svaté ostatky přeneseny do chrámu Pauny Marie ve Hnězdně.

Smrt askety Vojtěcha, známého mezi tolika národy, zachvěla celým světem katolickým. Celé zástupy zbožných pouťníků vydávaly se i na dalekou cestu k hrobu Vojtěchovu.

Císař Ota III., jakmile se r. 1000 pozdravil z těžké nemoci, odebral se v průvodu dvou kardinálů do Hnězdně. Do chrámu Pauny Marie krácel bos a modlil se u hrobu našeho krajana-světce dlouho. Při té příležitosti uznal Boleslava králem a jeho synovi zasnoubil svou sestru. V Hnězdně tehdy založeno arcibiskupství a prvním arcibiskupem stal se tam bratr Vojtěchův Radim.

Již r. 999 budován první chrám svato-vojtěšský v italských horách sabinských. Ota III. položil základy ke chrámu svato-vojtěšskému v samých proslulých Cáchách, r. 1001 k počtě téhož světce založil oratoř na ostrově perejském a kostel na ostrově tiberském v Římě.

Na vrchu kasinském zřízen našemu světcovi oltář. I v Uhrách, kdež světec pokřtil syna Gejzova, památka mučednickova slavena. Král Štěpán zbudoval k jeho cti v Ostrihomě svatyni, v níž se dal r. 1000 korunovati. I v jiných zemích prokazovány svatému biskupovi počty. V Polsku ovšem byl oslavován apoštolský biskup nejokázaleji různým způsobem. Zvláště v Třemešnu, Hnězdně, Krakově a Opoli.

Národ český manifestačně a svorně projevil svou úctu k ostatkům světcovým r. 1039 za okupace Hnězdně. Ale svato-vojtěšský kult jest v Polsku posud živější než u nás. Ke konci minulého století hyperkritikové, kterým jest odporne i všechno české, co má ráz katolický, docela s vážnou tváří zasedli k přísnému soudu nad naším patronem, hledíce ušlechtilou jeho tvář vpraviti do masky hodnostáře nevlasteneckého. (Ti, kteří povraždili jeho příbuzenstvo, ovšem byli boдрými národovci!) Nové výzkumy zvláště o staročeské církvi národní a významu liturgie slovanské dávají Vojtěchovi tak skvělou satisfakci, že není potřeba dalších obranných slov. Ale tak se projevuje v jistých kruzích láska k českým velikánům, že po vědeckém odražení domácích pomluv místo radosti nad rehabilitací se mlčí — a přeskočí se při každé příležitosti od dávných věků na dobu husitskou. Kdo však z českých lidí byl v X. věku chloubou Evropy, má býti hrdostí a povzbudivým příkladem i nám.

Kulturní jiskry.

Národní solidarita není opravdovou tužbou právě těch lidí, kteří heslo o sourodentství nejčastěji opakuji. Jinak by tací vlastenečtí heroldové nedráždili konservativních poctivých Čechů novým a novým ohlašováním odivných nesprávností, které byly již rázně odmítnuty z kompetentních míst spolu s uvedením přesvědčujících

protidůvodů. Dne 23. t. m. napsal »Venkov«: »Nám známo je zakročení episkopátu královéhradeckého u duchovenstva, aby potíralo snahy o český stát. Zakročení toto stalo se na podnět místodržitelství.« Téhož dne jako na telegrafický signál o tiskují slova ta »Národní listy«.

Kam až se odvážílo místodržitelství nevíme; jak agrárníci tak ovšem i jiné strany vědí dobře, že nepřekvapuje nyní již žádný vládní nátlak. Ale »Národní listy« snad se pamatují dobře, jak agrární tisk uveřejnil kachnu o rozkazu brněnského biskupa, jak se má zachováti kněžstvo jeho diecése k české deklaraci v přičině Slováků. Když dokázal katolický tisk, že agrární zpráva jest holou vymyšleninou, původcové klepu místo odvolání vytrvale mlčeli.

Jeví snad nová kachna takových zpravodajů větší pravděpodobnost? Již její forma j-ť zřetelnou pastí na chytání hejlů. A pak ten obsah! Pánové zapomněli na vlastenecké projevy vikariátů; zapomněli docela i na manifestační prohlášení Družstva tiskového z 18. září m. r., kterým tlumočeno stanovisko několika set kněží v naší diecési. A což katolický tisk diecésní, který přece také má za úkol sdělovati národní tužby českého duchovenstva? Pánové z jiných táborů stávají se úmyslně slepými, jako by nevěděli, že týden za týdnem náš tisk uveřejňuje řádky projevů soubles se třemi státoprávními deklaracemi českými. To by bylo znevaženo, kdyby kněžstvu našemu diktovalo politickou směrnicí o k místodržitelství. Ovšem kdyby se v našem tisku ozvala jen vzdálená kritika deklarací, liberálové by o ní věděli okamžitě.

Setrvačné pronášení výtek zcela nepoctivých jest dokladem, že jistí lidé místo upřímné péče o pevný šik všeobecný s cynickým gustem v době tak vážné hledí vyprovokovati roztržku. Patrně to i z toho, že před velikými počiny všennárodními některá oligarchická »družení« ani biskupy ani jiné kněze neinformují, ale po skutku vyžadují pro sebe bezpodmínečný hold a manifestační dušování na věrnost. Sami jsme již po publikování memoranda českých spisovatelů naznačili, že nemusí každý kaplan jako poplašený běže rychle k liberálům pro vlasteneckou legitimaci a prosit za milostivé strpění v národní společnosti. Opakujeme tak znovu. Zároveň však důrazně poukazujeme na to, co jsme již ve prospěch samostatnosti českého národa napsali. Projev uveřejněný v čele dnešního listu jest ovšem důkladnou sprchou pro agenty-provokatéry; ale kdyby ani toho nebylo, uvážlivý čtenář katolického tisku mohl poznati dávno, že nevlastenecké manévry našemu kněžstvu mohou podkládati lidé jen vůle nedobré, kterým na zmohutnění české solidarity a tudíž ani na vítězství českých politických práv nezáleží.

Nová orientace. Důsledně přemýšlejší sociální demokraté stále jasněji nahlízejí, že dosavadní náboženská negace duší nenašití; zklamal darwinismus i monismus, duše tu stojí hladová. V sociálně-demokratické straně slovinské vznikla rozkolná »Socialistická omladina«, která dává na jevo odpor proti německému režimu ve straně. Omladina zároveň se staví rozhodně proti materialistickému světovému názoru, prohlašuje: »V socialistických vrstvách, přimá-

vajíček se k německému socialismu, přibliží se téměř úplně duševní stránka přirozenosti lidské, nazírání na problémy sociální jest mechanické, materiální; rozřešení demokratického problému očekává se tam jen od okolností zevnějších... V důsledku svého názoru sociálního nemůžeme přehlédnouti fakta, že cítění náboženské tvoří u většiny našich lidí podstatnou část jejich duševního života a že tudíž znamená vážnou složku kulturní. Náboženské cítění proniklo duši národa tak, že se stalo podstatnou částí jeho bytosti.

Odpor proti zobenání půdy. Napsali jsme, že rolník na »obecním« nebude se lopotiti tak horlivě jako na vlastním kuse půdy. V Ukrajině již rolníci protestují proti bolševické socialisaci půdy. Pokud si myslili, že socialisace znamená rozchvácení latifundií, potud ovšem vyvlastňovali hořečně. Počátkem dubna však časopis »Nova Rada« sdělil, že sedláci nestojí o zobenání pozemkového majetku, ale že dávají přednost menším podílům k individuálnímu obdělávání. Protože velká část velkostatkářských ploch ležela ladem, vybídl sedláci původní majitele, aby si svůj majetek sami spravovali. Ale velkostatkáři odmítli vzhledem k nedostatečným zárukám. Novější zprávy na druhé straně sdělují, že mnoho sedláků odpírá pracovati na přidělených pozemcích, pokud se nestanou jejich pevným vlastnictvím.

3. a 4. číslo »Archy« s velmi bohatým a zajímavým obsahem (viz insert) bylo všem, kteří si pouechni čísla první, odesláno. Kdo 1 a 2. číslo dosud nemá, ať si o ně dopíše administraci (Olomouc, Dolní n. 17). Družina literární zaslouží, aby její krásné a ušlechtilé snahy byly hojným odbíráním »Archy« všemožně podporovány.

Kaška:

Hvězda pokoje.

82 kázání k májové pobožnosti o blahoslavenstvích Pisma svatého.
Stran 120. Včetně 20% váleč. přírůžky K 1-92.
Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Rozmanitost.

Když francouzští letci vrhali pumy na Trevír, apoštolská stolice prostřednictvím pařížského arcibiskupa kardinála Amettea požádala francouzskou vládu, aby bylo šetřeno svatých trevírských. Z Francie došla odpověď, že letcům zakázáno poškozovati starobylé stavitelské památky, tak že budou vrhati pumy toliko na vojenské budovy a nádraží. — V soc. dem. moravském »Hlasu lidu« napsal posl. Bechyně: »Každý kapitalismus počínal národním vyznáním a demokratickou fraseologií. Ale každý také dospěl k mezinárodnímu uctívání zlaté internacionály, každý se pustil boha demokracie a chytil se vrby militarismu... Budou-li zachovány dnešní soukromokapitalistické řády, kdo nám za to ručí, že vzniklý český kapitalismus nebude dělat již za den po válce společnou věc s německým kapitalismem, aby proti českému i německému lidu společnou rukou uhájily své právo na vykořisťování práce a ovládnutí státu?« — »Reichspost« sděluje z Černovic, že vídeňská »Rakouská vývozní společnost« pro dovoz a vývoz z Ukrajiny a Bessarabie založila v Černovicích filiálku, do které přibrala bukovinské kapitalisty Nathana Fliedra, Nathana Krafta a obchodníka Dosenfelda. Flieder a Kraft před posledním obsazením Bukoviny od Rusů vydělali bravé přes 10 milionů. Za koupili od pronajíkatelů obyvatelstva za pakatel několik tisíc kusů dobytka, jež ihned prodali za vysoké ceny státní přejímací nákupně dobytka. Tak dobytek v Bukovině skoro všeschn zmizel; proto také se

tam platí za litr mléka 4 K. — Ve Widéy u Paderbornu zemřel Jesuita bar. Vilém Schorlemer. Po gymnasijských studích dal se na vojnu a prodělal válku německo-francouzskou. Důstojníkem byl devět let. Zanechal však slibné kariery, vstoupil do bohosloví a r. 1883 vysvěcen ve Fuldě na kněze. Za dvě léta nato vstoupil do řádu jezuitského. — Když »Národ. Listy« projevili nespokojenost nad tím, že poslanci Křofáč a Stříbrný navazují styky s německým lidem, odpověděl jim dne 22. t. m. »Pondělník«, že s německou buržoasi nelze se dohodnouti. Ale dohoda může přijíti z lidu. »V té příčině nelekáme se žádných styků, protože nám, kterým se jedná nejen o to, abychom svůj stát měli, nýbrž i jeho další klidný rozvoj zajistili, není a nemůže býti lhostejno, jak chovají se bude k našim snahám německý pracující lid.« — Velmi ostře vystupuje Clémenceauova vláda proti pacifistům. Nedávno zatčen ruský socialista Rappaport, usedlý již dlouho v Paříži — protože kdesi ve sklepě mluvil o nutnosti brzkého míru. Pro podobný rozhovor v tramvaji zatčen válečný invalida, předák odborového hnutí Broutchouse. — Proč polští židé zapomínají na svou vlast? Dne 16. t. m. bylo posláno 82 židovských uprchlíků z Tovačova do Kolomyje. Vyšetřováním přišlo na jevo, že každá z vykázaných židovských rodin si ušetřila ze státních podpor 6—8000 K; kolik vydělaly pokoutním obchodem, těžko uhadnouti. — »Neue Freie Presse« uspořádala sbírku pro Hilsnera, která za kratičký čas vynesla 13.661 K. Pohrnouli se tak peníze dál, bude mít Hilsner brzy pro zamýšlený obchod palác. — Uzenář Jos. Mandelbaum v Praze najal tři židovské rodiny, jichž členové chodili po frontách, kupující veškeré druhy salámu. Mandelbaum jim pak vyplácel za každé přinesené kilo jako provisi 1 K. Ovšem tuto korunu vždy připočítal na účet konsumentů, tak že salám přišel hodně draho. Zavedeno trestní řízení. — Bilance závodů Škodových v Plzni vykazuje za rok 1917 hrubý výdělek K 57.975.850, tedy o K 11.517.315 více než v roce 1916. Dividenda na jednu akcii činí 56 K, totiž 175 procenta; tak veliké úroky herou kapitalisté beze vši práce. — Nynější generalissimus Foch jest svým přesvědčením rozhodný katolík. Ale sám veliký odpůrce církve Clémenceau, když se znal jeho znamenitou kvalifikaci, nabídl mu místo ředitele vojenské akademie. Foch odpověděl: »Snad nevíte, pane presidente, že jeden z bratří mých je Jesuita a že já sám jsem svého nejvroucnějšího náboženského přesvědčení nikdy netajil.« Clémenceau odvětil, že to nevádí. Zvláštní ironie ději! Důstojníci katolického přesvědčení byli tajně špehovány vládními detektivy, na denunciaci beze všeho soudu degradováni a z vojska propuštěni. A teď najednou zednářská republika v největší tísni vkládá celý svůj osud do rukou »zpátečnického« katolíka. — Maxim Gorkij znovu ve své »Nové Žizni« tepe bolševické zločiny. Bolševická vláda páchá největší tyranii, ale proti notorickým vrahům a lupičům jest bezmocná, protože tito kořistníci ji vlastně drží; vláda bojí se zakročiti proti těm, kteří jsou usvědčeni z největších zločinů. Omezení mužici hrají největší roli a dostávají nej důležitější úřady. Největším neštěstím jest dle Gorkého, že dle rozkazu Lenina každý odpůrce sovětů se má usmrtiti. Toho využívají ozbrojení dělníci k osobní mstě a lupičství. Zatýkají libovolně, sami odsuzují a usmrcují. — Irští katolíci biskupové se usnesli, aby se ve všech církevních obcích konaly schůze proti branné povinnosti. — Výkonný výbor radikálně-socialistické strany republikánské v Paříži vydal válečný projev, v němž pozdravuje vojny francouzské a projevuje naději ve vítězství. — Z bolševiků stávají se militaristé. Vždyť se tolik tužili v pobíjení vlastních krajanů, že jejich antimilitarismus byl směšný. Trockij nyní vyzývá každého občana do boje proti Němcům. Sám Lenin prohlásil obnovu armády za neodkladnou.

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 163.
Vklady na knížky 3¹/₄%.
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

Národohospodář. hlídka.

Podpurná akce textilního dělnictva dospěla v přítomných dnech do kritického stadia, v němž ocitne se řada podporovaných alespoň dočasně úplně bez prostředků životních. Zaměstnavatelé totiž poukazují zcela správně na to, že podpora dělnictvu jest vyplácena již skoro po 4 léta od firem, které buď úplně neb z velké části zaměstnání nemají a tak z vlastních prostředků k akci podpurné přispívají. Na druhé straně závody, které pracují, nejsou že podpor nevyplácejí, nýbrž z války obrovské zisky mají, usilují o pronikavou změnu podpurné akce samotné a žádají, aby stát sám nesl tíhu podpor za spolupřispění oněch závodů, které válkou dotčeny nebyly, alespoň ne příliš. K tomu můžeme podotknouti, že věc celá jest velice důležitou a jest nutno, aby dělnictvo samo dalo iniciativu a podpurnou akci hledělo uvést na jiný základ. Předně výše vyplácených podpor jest směšně nízkou. Se 14 až 18 K týdně levýstačí ani nejskromnější dělník. Uvážíme-li, že na př. v kruzích jiných dostane se namnoze podpor vyživovacích lidem, kteří mají značný majetek a naproti tomu dělník jest odbýván almužnou, přijdeme k názoru, že jest tu třeba značné reformy nejen podpor dělnictvu, ale i poskytování vyživovacích příspěvků. Jak starostové venkovských obcí mnohdy stranicky počínají si při dobrozdáních, která jsou směrodatná pro určení vyživovacího příspěvku, o tom mohli by mnoho vyprávěti naši stoupenci po venkově. Žádáme proto zastoupení ve vyživovacích okresních výborech a domáhejme se toho, aby i podpurná akce v textilním průmyslu došla sestátnění a upravení dle norem, platících pro ty, kteří mají nárok na příspěvky vyživovací. Všeodborové sdružení křesť. dělnictva bude o tomto palčivém bodu jednat na plenární schůzi dne 28. t. m. a dá potom příslušné pokyny našim odbočkám a skupinám. Nespouštějte tento důležitý úkol se zřetele.

3. a 4. číslo
„ARCHY“
vyšlo!

Obsahuje: Sigismund Bouška: Nové písně. — Em. Masák: Jako brušení v poli. Povídka. — I. G. Orlov: Básně. — Václav Lankaš: Smrt poesie? — Dr. F. X. Novák: Citát. — Jos. Hanák: Myšlenkový vývoj Anatola France. — Gab. Ronaj: Z cyklu »Má svatá«. — Fr. Dohnal: Problém Krista v moderní krásné literatuře. — Aug. Rozsypalová: Básně. — Dr. Jar. Řehulka: Doma. — Indignus: »Z Modliteb«. — Z básní Johanna Jürgensena. — Okna (obsahuje na plných 20 stranách příspěvky V. Bitnara, Leopj. Rečka, Andr. Hlinky, Alf. Neubauera, Ant. Daňka a redaktorů).

»ARCHY« vydává Družina literární a umělecká v Olomouci, Dolní nám. 17.

Roční předplatné 11 kor.

Církevní věstník.

Letní biřmování v Hradci Králové v kostele Panny Marie. Jeho Excel. nejdp. biskup bude letos v kostele Panny Marie udílet svátost biřmování v těchto dnech: v neděli dne 12. května ve 3 hodiny odpo. všem žákům zdejších škol; v pondělí dne 13. května v 10 hodin dopol. c. a k. vojsku a žactvu vojen. obec. školy; v úterý dne 14. května v 10 hodin dopol. žákům všech zdejších středních škol, obch. aka-

demie a c. k. odbor. školy; ve středu dne 15. května v 10 hodin dopol. žákům měšťanské a obecné školy chlapecké a žákům z Rudolfiny; v pondělí svatodušní dne 20. května o půl 10. hodině dopol. mužům a a jinochům z města a okolí. Odpoledne pak ve 3 hodiny ženám a dívkám z města a okolí.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Alois Jirásek, spisovatel, který jmenován byl ve schůzi měst. zastupitelstva dne 18. dubna t. r. čestným měšťanem královéhradeckým, zaslal p. starostovi JUDru Fr. Ulrichovi tento dopis: »Vysoce vážený pane starosto! Velice potěšen milou Vaší zprávou, prosím, abyste se slavným městským zastupitelstvem laskavě přijali srdečné díky za vzácnou poctu, kterou jste mně prokázali, jmenovavše mne Svým čestným měšťanem. Je mně velkým vyznamenáním, že jsem se stal občanem staroslavného Hradce Králové, proslaveného v našich dějinách, hlavy mého rodného kraje, kde se mi za mych studentských let dostalo tolik osvětových a vlasteneckých podnětů, na které mám tolik utěšených vzpomínek. Dovolte, abych opakoval, jak mne Vaše pocta upřímně těší a že vše Vám děkuji. Přeje Vašemu milému Hradci stálého rozkvětu, poroučím se Vám, vysoce vážený pane starosto, a slavnému městskému zastupitelstvu a jsem Váš v upřímné úctě a přátelsky oddaný Alois Jirásek. V Praze, dne 21. dubna 1918.«

Ve schůzi měst. zastupitelstva dne 24. t. m. svoleno, aby předkupní právo k domům čp. 549, 550 a 551 pro městskou obec bylo omezeno na dobu 10 let.

Vyznamenání. Pan c. a k. hejtmán Boh. Šeda (syn nedávno zesnulého p. ředitele měšť. školy) byl vyznamenán propůjčením řádu Železné koruny III. tř. s meči s promínutím poplatků.

Rekvizice kovových předmětů v našem okrese byla právě zahájena. Upozorňujeme na vyhlášky a podotýkáme, že se rekvizice vztahuje nejen na výrobce a obchodníky, nýbrž i soukromé domácnosti, hostince, kavárny a pod. V zájmu každého jednotlivce jest, aby požadované předměty řádně a včas odvedl a vyvaroval se tak různých nepříjemností.

Sproštění služby domobranové. Dnem 1. května 1918 nabývají platnosti nová ustanovení o vyčkávacích osvědčeních, vydaná výnosem c. k. ministerstva zemské obrany ze dne 6. dubna 1918, č. 555 XIV. Podstatná jeho ustanovení jsou tato: 1. Vyčkávací osvědčení může být vydáno jen na základě podané žádosti za sproštění osob, které dosud voj. službu nenastoupily, nebo které jsou do určité lhůty sproštěny. Vojenský poměr (hodnost šarže) nerozhoduje. Vyloučeno jest vydání vyčkávacího osvědčení dovolencům, osobám povolaným na výslovný rozkaz ústředních voj. úřadů a v případě zamítnutí žádosti za sproštění. 2. Vyčkávací osvědčení lze dáti pouze na dobu 10 týdnů. Prodloužení je vyloučeno. 3. Veškerá dosud vydaná vyčkávací osvědčení, odklady nastoupení služby a pod. pozbývají dnem 30. dubna 1918 platnosti, ať jsou vydána kterýmkoliv úřadem. Nová osvědčení mohou být vydána jen na zbývajících dobu 10 neděl od posledního sproštění termínu. 4. Rozlišování sproštění na sproštění »prozatím« a »konečnou lhůtu« v budoucnosti odpadá. — Poněvadž lze očekávat koncem měsíce v této záležitosti četné dotazy, ustanovuje okresní hejtmánství pro vyřizování dotazů pro soudní okres královéhradecký den 30. dubna a 1. května pouze odpoledne, pro okres mechanický den 1. května pouze dopoledne.

Osvědčení z dejšího úřadem vydaná a platnost do 12. nebo 13. května proměněna budou v osvědčení dle nových předpisů dne 11. května dopoledne. Ustanovení těchto budiž přesně dbáno, aby strany zbytečným čekáním nemarnily čas. C. k. mistodržitelství rada: Smutný.

Nakupování pyřavky vojenskou správou.

C. a k. intendantce při vojenském velitelství v Litoměřicích kupuje pyřavku za cenu 25 K za 100 kg franko z nakládací stanice a poskytuje za dovoz na tuto stanici 5 K za každých 100 kg. Případné nabídky jest říditi přímo na intendantci voj. velitelství v Litoměřicích.

Školní akademii na oslavu Nejvyšších jmenů J. V. císařovny a královny Zity pořádá c. k. gymnasium v Hradci Králové v neděli dne 28. dubna o 4. hodině dopol. v sále b. Borromaea. Na programu jsou čísla zpěvná, hudební a recitační. P. T. rodiče a přátelé žáků zdvořile se k této školní produkci zvou. Dobrovolné dary věnují se ve prospěch sirotek po padlých vojínůch a dětí strádajících událostmi válečnými.

Slavnostní koncert májový pořádán bude v Král. Hradci v Klicperově divadle v neděli 5. května na paměť 50tého výročí založení Národního divadla. Nejvyššího lesku dodá koncertu tomu zajisté účinkování paní Marie Bogucké, operní pěvkyně Národního divadla v Praze. S radostí pozdravíme však na prknech svých tentokrát i mladistvou, však již vynikající klavírní virtuosku Slávu M. Weberovou, jež na koncertech v Praze i jinde slavila právě již triumfy. Po boku Emy Destinové vystoupila na velkých koncertech jejich v Represenčním domě 27. ledna a 19. února t. r. Krásným koncertem tímto budou oslavy na paměť založení Národního divadla vůbec zahájeny.

Klicperovo divadlo. Paní Ema Marešová na svém samostatném koncertě (sobota 20. dubna) projevila opět vysokou technickou výpověď a hluboký smysl pro rytmus a pojetí, což zřejmě bylo po velmi obtížné Bachově Chromatické fantasii na reprodukci Mozartova koncertu č. 25. Orchestr, umělkyni pod taktovkou prof. Černušáka doprovázející, splynul s její hrou v jednotlivý celek, který zvláště v 1. a 2. větě podával vstřížný a názorný obrázek mozartovské hudby. Slabší byla část programu vyplněná barytonem, u nás zvláště od divácké publiky silně favorizovaným p. G. Svojsíkem. Poněvadž pěvec nemohl účasteniti se ani jedné zkoušky, kolísal se silně orchestr při doprovodu dvou aríí z Mendelssohnova oratoria »Eliáš«. Jinak o výkonech tohoto slaveného barytona, o jehož hře častěji při saisoně východočes. divadla jsem referoval, lze říci pouze tolik, že ani jeho hlas v timbru a ohebnosti ani způsob přednesu nejsou v žádném poměru s jeho oblibou. — C.

Vyhláška. Uprázdňena jsou 4 místa mužské porce špitálské; každé místo spojeno jest s denním požitkem 40 hal. Žadatelé — měšťané královéhradečtí — nechtějí podati žádost svoji v podacím protokole podepsaného úřadu nejdéle do 30. dubna 1918, doloženou dekretem o právu měšťanském. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich, v. r.

Hospodářství zřizenci. Ředitelství hospodářské školy v Kuklenách disponuje větším počtem hospodářských zřizenců, kteří mohou s prospěchem zastávat místa šafářů, poklasných, dozorců, polních hlídačů a p. Tíž absolvovali šestiměsíční hospodářský kurs pro hospodářské zřizence. Ředitelství doporučuje jenom síly naprosto svědomité. Nabídky velkostatků, nájemců, rolníků i obcí přijímá ředitelství.

Nákupní poměry. Taková fronta, jaká se včera utvořila před prodejnou mýdla, ještě v Hradci přece nebyla. Od tří hodin ráno již se lidé shromažďovali na náměstí. Před sedmou hodinou již tábor lidu městského i venkovského se táhl od krámu Pilnáčkova až za kostel Panny Marie skoro

k soše. Vlaky přivážely nové a nové čeka tele. Někteří členové hradeckých domácností se mohli aspoň střídati, tak že hlídky po jedné dvou hodinách se měnily. Ale jak bylo venkovanům, kteří musili stát 5 hodin i déle! Ještě o 4. hod. odpoledne před prodejnou stál zástup trpělivých kandidátů přidělu. Dávno jest už známo, že se dá těmto svízelným konsumentům předejti. A kdo by počítal, jaký výdělek čekajíci proměškají, dospěl by k sumě závratné. — Teď se nabízí cent uhlí za 30 K. »Kupujte raději hned, protože na podzim bude za 100 K!« Věru žasneme. Vláda přece ví, co se platí horníkům a — co stojí cent hned u dolů, zcela snadno může vypočítati režii uhlobaronů. Ví se, jak vysoké zisky jsou veřejně oznamovány. Jiní obětují za války všecko (i život), druhým však se nesmí poručit, aby nevydělávali (bez vlastní práce) desetkrát víc než před válkou.

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Česká montina v Trutnově dočká se v příštím roce významné památky 20tileté působnosti správy svého Národního domu. V uznání dlouholeté práce, strádání, zápasu na přední stráž Podkrkonošské a za hrdé a neochvějné hájení vlasteneckých cílů a odvěkých práv Českého národa — projevíte svoji vděčnost a sympatie darem, sbírkou, odkazem ke konečnému vysvobození Národního domu z dluhů. Ne dejte zahynouti ovoci dlouholeté práce, úsilí a námahy. Přispěvky přijímá administrace t. l. a Klub vlasteneckých přátel v Trutnově, který zašle ochotně složení listy a sběrací listiny.

Lurdský spolek. Pátá řádná valná hromada spolku českoslov. poutníků do Lurd koná se v neděli dne 28. dubna ve 3 hod. odp. v Měšťanské besedě v Praze II. (Vladislavova ulice). P. T. členové a členky spolku se žádají, aby se v hojném počtu účastnili. O půl 5. hod. odp. ve farním chrámu P. Marie Sněžné (u Františkánů) sv. růženec, v 5 hod. kázání dp. Jos. Röslera, faráře ze Solnice a jednatele spolku: »O bolesti P. Marie a bolesti lidstva v nynější době«, pak zpíváno litanie se sv. požehnáním a lurdský zdrávas.

Pátrací po nezvěstných obraťte se na »Pátrací list po nezvěstných« Praha-Karlín, Královská 48.

Poděkování. Při pohřbu naší milé matky p. Františky Svátákové bylo velikým účastnictvím a upřímnou soustrastí dáno na jevo tolik přátelství a lásky ke v Pánu zesnulé, že považujeme za svou milou povinnost veřejně poděkovati těm, kdož přispěli k zsmírnění našeho bolu. Zejména platí vřelý náš dík vdp. Fr. Jeřábkovu za vedení průvodu, dále vdp. Josefu Dokonalovi, faráři, dp. Jos. Světelskému, katechetovi, dpp. Jos. Kavovi a Fr. Šípovi, kaplanům, vesměs v Třebechovicích, p. řediteli choru a pěveckému sboru za jímavé zpěvy pohřební, ct. spolku katolickému, pp. nosičům a všem, kdož drabou naši staženku na poslední cestě vyprovodili. Bůh račiž jim všem dobrým tuto službu odplatiti. — Za všechny sourozence a příbuzenstvo: Jan Sváták.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukásku se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísečný znalec c. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 3. května 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Z řeči dra. Hrubana.

V neděli došlo k obrovské schůzi všech českých stran, na které mluvili řečníci o státoprávních požadavcích našeho národa.

Z řeči dra. Hrubana vyjímáme:

Jasně a nestranně poznáme právo naše národní jest samostatnost národa. (Nadšený souhlas.) Tato předpokládá však samostatnost vlasti a tou jsou Země koruny svatováclavské, ty nedělitelné naše země, v nichž po právu božském i lidském, přirozeném i historickém český národ má býti prvním mezi ostatními rovnocennými příslušníky jiných národů. (Všeobecný souhlas.)

Držíme se odkazu Riegrova a nikdy vášní nedáme se strhnout, abychom křivdy opláceli křivdami. Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážit každou! (Souhlas.) Slováků (sláva jim!) se ujímáme v tomto svém boji, poněvadž jsou krev z naší krve, kost z našich kostí, bratři a poněvadž trpí. Kdo se jich má zastat, když ne my? (Souhlas.) V tomto velikém zápole o přetvoření říše podali jsme ruky své Jihoslovanům (sláva!) a oni nám a cítíme, že v této svornosti je síla, které žehná Bůh!

Vytýká se nám, že program náš je proti říši — na to odpovídám: Má-li Rakousko býti jen stát, jak jej chtějí a oň usilují radikální Všeněmci rázu Wolfova, pak s klidným svědomím, že hájím se zájmy národa i zájmy dynastie a říše, pravím: proti takovému Rakousku jsme byli, jsme i dnes a budeme vždy! (Bouřlivý souhlas.) Padly desítitisíce synů českého národa, výkvět a naděje národa, radost matek, opora otců, živitelé rodin. Vděčně na ně vzpomínáme, vděční až za hrob. Položili životy ve vykonávání těžké povinnosti nejen za panovníka a říši, ale i za lepší budoucnost svého národa.

Bůh, který nám dal vzkřísit se, který nám dává žiti, ten nedopustí, abychom zanikli, dokud budeme plnit Jeho vůli, ten nedopustí, aby česká krev byla nadarmo prolita. (Souhlas.)

Strhali erby české z této budovy, sobrali je svorně i z našeho Katolického domu, ale ze srdcí nám je vyrvat nedovedli a nedovedou. (Nadšený souhlas.) Tam jsou hluboce uloženy jako posvátný odkaz, kterého nezcizíme.

Ideál národní dnes už pronikl a ovládl veškeren život náš a celým národem vážně, velebně a mužně plným akordem se nese touha vyjádřit slovy naší hymny: »A to jest ta krásná země, země česká, domov můj!« (Nadšený souhlas.) Ať se z

této dvorany rozletí celou Moravou, celým národem, ať ji slyší i celý svět. My od ideálu toho neupustíme a doufám, že dočkáme se chvíle, kdy symbol naší samostatnosti, koruna sv. Václava ozdobí hlavu krále našeho Karla (sláva), který se zapsal v srdce světa svými poctivými snahami o mír.

Poslední útoky skryté i zjevné z táboru Všeněmců nám jej činí jen bližším. (Všeobecný souhlas a potlesk.) My věříme ve splnění tohoto ideálu národního, své samostatnosti, věříme, že kníže a patron země české a našeho velechrámu sv. Václav nedá zahynouti ani nám ani budoucím.

Nestačí jen rukou si podat, jestliže bychom zároveň nesloučili srdcí svých. Podejme si tedy ruce, slučme srdce svá ve snahách a pracích za svým ideálem a zvítězíme! (Nadšený, bouřlivý souhlas a potlesk.)

Volné listy.

Přísahy. Slavná přísaha českého národa v Praze připomíná podobných velikých událostí v národě francouzském před »velikou revolucí«. Tehdy nejprve přísahová jiskra zašlehlá v městečku Étoile, kamž z okolí přiválily se zástupy občanův a tisícové národních gard. Přísaha konala se tam za břešných fanfár a ručníčních salv. Potom zavazovali se přísahou ve větším městě Montehinartu a pak následovala četná města jiná, až národní nadšení vyvrcholilo v Paříži na Champ-de-Mars.

Bylo usneseno, aby z každého z třiaosmdesáti departementů dostavily se deputace a aby účastnila se také námořní a vojenská moc. Přípravy konaly se ve velikých rozměrech. Patnáct tisíc lidí, nádeníků s kolečky a rýči pracovalo na Champ-de-Mars, aby jej vyhloubilo v »Národní amfiteatr«. A když vznětlivým Pařížanům zdála se práce postupovati pomalu, počali hartusiti na dělníky a vyčítali jim loudavost, ale dělníci zlostně prohlašovali, že všechno má svou míru a že lidské tělo potřebuje také odpočinku.

Proto v pondělí dne 1. července 1790, když dělníci odpoledne skončili práci, pařížští občané chopili se práce sami. Začalo jich několik, přibýli jiní a brzy hemžilo se pracovníků jako v mraveništi. V díle ustali za pozdního soumraku a odkládajíce rýče a motyky dali se do vítězného jásotu. Druhého dne nečekali, až najatí dělníci odejdou, nýbrž kde kdo sháněl se po náčiní, a mužové a ženy

nahrnuli se mezi nádeníky a lopotili se pilně celý den. Pracovní horečka rozšířila se po Paříži a po okolí, takže i z vesnic přicházeli muži pochodem a za zvuků skřípek, tamburin a trianglů. Počet pracujících vzrostl některý den až na dvě stě a padesát tisíc. Všechny třídní a hodnostní rozdíly byly odváty. Mniši v dlouhých klerikách vedle nosičů vody v krátkých kabátech, soudci, advokáti, jeptišky vedle operních div a prostitutek. Bylo viděti také abého Sieyse, předsedu »Národního shromáždění«, jak se potil při káfe, ba přiložil rukou k dílu sám generalisimus gard, Lafayette. Přišel se též podívat král Ludvík XVI. a uvítán byl hlučným pozdravem, a pojednou sestoupila se kolem něho čestná stráž s rýči na ramenou.

Dne 13. července úprava byla skončena, a druhého dne brzo z rána všemi branami amfiteatru proudily davy obecní a usazovaly se tiše na vykázaných místech. Všechny vyhlídky v Paříži jsou obsazeny diváky, kteří dychtivě hledí na skvělé průvody, beroucí se na místo, kde má vykonána býti národní přísaha. Na svazích kolem Paříže vlní se pestré zástupy, dívající se k amfiteatru, na vzdálených vesnických zvonících stojí lidé s dalekohledy, na kopcích jsou děla. Kde nemohou dozírat, nastavují aspoň uši, až se k nim donese hřmění dělové, a aby tak mohli sami začít s přísahami a palbou. Zatím do amfiteatru přišly deputace, přibýlo vážným krokem národní shromáždění, a král se svojí rodinou usedl na trůn.

Před shromážděním prováděny tance, po nichž vojsko pochlubilo se rozličnými evoluciony a pochody. Potom generalisimus Lafayette slezl s koně, stoupal po stupních »oltáře vlasti« a postaviv se, důstojně pronesl přísahu králi, zákonu a národu. Po jeho slavnostních slovech zavlaží prapory a všichni přítomní provolávají slávu. Povstávají poslanci národního shromáždění a přísahají, povstává král a přísahá také. Nejblíže k tomu účelu připravená děla hromově promluvila, po nich burácí dělové výstřely kolem Paříže, jejich znamení zahučelo v sousedství hlavního města, tam jest radostná zpráva přijata tímže způsobem, a tak bouří a hučí děla po celé Francii. Do Marseillu a do jiných přístavních měst doletěla zvěst až večer, a jásot občanů provázen byl skvělou iluminací ohnivých jazyků, které z děl vyšlehovaly, hlásající naději šťastnější budoucnosti.

Zpráva o 25. valné schůzi (jubil.) Tiskového družstva pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Král.

Na den sv. Vojtěcha, patrona země České, dne 23. dubna slavilo Tiskové družstvo v Hradci Králové ve spolkovém domě »Adalbertin« svou 25. výroční valnou schůzi. Politické a tiskové družstvo shromážděje ve svém středu na 600 kněží diecése královéhradecké české národnosti, pracující po 25 let usilovně vlastním tiskem i horlivou agitací k vlasteneckému a náboženskému vzdělání lidu českého ve správném předpokladě, že pravá politika musí odpovídati národnímu svérázu, jenž jeví v českém národě nepopíratelný sklon k náboženskému cítění, a že náboženské

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnky. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Šlošní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.
Zdrojový účet u Rakousko-uherské banky. Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

presvědčení je nepostrádatelnou složkou kulturní jak pro jednotlivce tak i pro celou společnost.

Vzhledem na svou čtvrtstoletou činnost mohl by spolek vším právem 25leté své jubileum oslaviti široce založenou slavností, ale pro nepříznivé poměry současné omezil se na tichou jubilejní schůzi, která stává se historicky památnou tím, že v ní přítomný protektor družstva, J. E. n. d. p. biskup Dr. Doubrava, učinil vlastenecký projev, jenž svým významem dotýká se celé české veřejnosti.

Jubilejní schůzi zahájil předseda Magre Dr. Šule spolkovou modlitbou a uvítal hosty J. E. n. d. p. biskupa, protektora Družstva a Magra Dra Soukupa, prvního jeho předsedu.

Po krátkém proslovu předsedově ujal se slova J. E. n. d. p. biskup Dr. Doubrava, oceňuje čtvrtstoletou činnost Družstva a pronáší významný projev o solidaritě českého kléru s národními snahami soudobými.

Po skončeném projevu odp. biskup vzdal vsdp. předseda vřelé díky za vřelou pastýřskou uznání činnosti družstevní a zahájil o vlasteneckém projevu delší debatu, která vyzněla jednomyslným souhlasem s politickým kredem českého biskupa, jenž od let své mladosti trval neochvějně v předních řadách upřímných vlastenců, takže jenom zloba může upřímnost národního cítění p. biskupova bráti v pochybnost.

Další projednání programu schůze proběhlo rychlým průběhem, protože bylo upuštěno od čtení zápisůků minulé valné schůze, jakož i od čtení zprávy jednatele, která stručnými rysy nastiňovala 25 letou činnost družstevní. Zpráva pokladní vykazovala celkem již malý zbytek stavebního dluhu, což jistě naplnilo potěšením činitele, kteří v kritických dobách vedli agendu velmi zadluženého Družstva. Vytrvalosti a neochabujícímu úsilí podařilo se na sklonku 25letého trvání přivést spolek na bezpečný finanční základ, takže za normálních poměrů bude Družstvo moci plnit svůj úkol daleko snadněji než v letech minulých. S povděkem dlužno zaznamenati vynikajících darů, kterých se Družstvu nedávno dostalo. Vdp. farář Boj. Flum věnoval obětavě celých 1000 K a vdp. Dr. Salša věnoval 200 K. Příklad tento jistě povzbudí též jiné k podpoře zasloužilého sdružení našeho.

Po schválení zpráv činnosti přikročeno k volbě nového výboru, do něhož byli zvoleni vesměs členové dosavadního výboru. Zvoleni byli následující P. T. pp.: dr. Hugo Doskočil, rektor bisk. semináře a prof. theologie, Antonín Hrubý, sídelní kanovník, Jos. Kousal, děkan v Hořicích, Ant. Láš, bisk. vik. sekretář a farář v Lomnici n. P., dr. Josef Novotný, profesor theologie, dr. Fr. Reyl, sídelní kanovník, Jan Seidl, bisk. vikář v Holohlavech, Vlad. Sekera, říd. Rudolfiny, Magre dr. Fr. Šule, říd. kanovník a prof. theologie, Jos. Vaněček, farář v Mikulovicích. Za náhradníky: dr. Bedřich Augustin, vicedirektor bisk. klášterského semináře, Vincenc Šetina, farář v Jeřicích, Karel Keppl, říd. Boromaea, Josef Světlý, katecheta v Třeběchovicích.

Památná schůze skončena byla přáním J. E. n. d. p. biskupa, aby Družstvo přispěním svých sv. patronů v novém čtvrtstoletí pracovalo tak zdatně jako v periodě právě uplynulé. Vsdp. předseda vzdal díky vznešenému protektoru a prohlásil schůzi za skončenou.

Po skončení valné schůzi výbor se ustavil; zvoleno předsednictvo: Magre Dr. Fr. Šule předsedou, b. vikář a ř. kons. rada Seidl místopředsedou, kanovník Dr. Reyl jednatelem, prof. Dr. Novotný pokladníkem. Revisory účtů pp. děkan Kousal, ředitel Sekera a ředitel Keppl.

Politický přehled.

Německí šlechtici z panské sněmovny konečně promluvili. U minister. předsedy ryt. Seidlera projeví velkou starost o ústavu, o zachování dosavadní zahraniční

politiky. Páni Němci si také přejí, aby se zodpovědnost ministrova neomezovala toliko na ony vládní akty, které potřebují spolupodpisu, nýbrž aby obsahovala také všeobecně politickou zodpovědnost za všechny politické projevy a jednání koruny. Dobře odpověděl ryt. Seidler, že mocnář má nárok na práva osobní svobody, tudíž také na právo volného projevu svého mínění. — Německo-národní strana usnesla se, že si ponechává volnou ruku proti ministerstvu Seidlerovu. — Sejití se poslanecké sněmovny odročeno na 7. květen, má tedy ryt. Seidler zase času k vyjednávání s Němci. — Panská sněmovna pruská dala svolení k trestnímu stíhání člena pauské sněmovny známého kn. Lichnowského. — Dr. Wekerlovi bylo císařem uloženo, aby sestavil nové, již páté ministerstvo. Zároveň vyzván dr. Wekerle, aby urovnal cestu k dorozumění o volebním právu. — Vídeňští křesť. sociálové prohlašují, že nevypovídají věrnost císaři ani říši. — Štyrští Němci na sjezdu ve Štyr. Hradci přísahali, že věrně vytrvají ve spolku s bratřími z říše, ať se stane cokoli, neboť nejsvětější nad veškeré povinnosti je věrnost k vlastnímu národu. — Němci v Ústí n. L. volají veřejně, aby někdo jiný učinil v našem státě pořádek. — Na výzvu Němců z Čech a z Tyrol, aby byli zásobováni potravinami z Německa, odpovídá se jim odtud, že není na to ani pomýšlení. — Němci chystají se zase k oktrojům; chtějí totiž administrativní rozdělení Čech, které má být provedeno ne zákonem, nýbrž pouhým výnosem. — V pruské sněmovně byla bouřlivá schůze v jedné z volebních reform. Návrh, aby volební reforma byla vzata s jednacím pořádku, zamítnut 333 proti 60 hlasům. — Na bojišti západním ve Flandřích rozvíjely se v jednotlivých úsecích prudké boje pěchoty o menší místa a zákopy. Na ostatní frontě omezovala se bitevní činnost jen na výzvědy a dělostřelbu. Na italské frontě bitevní činnost opět značně vzrostla. — Holandsko prožívá kritické dny, kdy se má rozhodnouti buď pro dohodu nebo Německo. —

Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Král.,

zapsané společenstvo s ruč. omezeným,
koná v pátek 10. května o 7. hod. večerní
v Adalbertinu

výroční valnou hromadu

s tímto pořadem:

1. Čtení protokolu minulé valné hromady.
2. Předložení účtů závěrečných za r. 1917 a zpráva účetní.
3. Zpráva revisorů účtů.
4. Návrh na rozdělení přebytku.
5. Volba členů ředitelstva, výboru a dozorců rady.

Nesede-li se valná hromada v ustanovenou dobu, koná se o hodinu později za každého počtu členů.

Kulturní jiskry.

VII. československý sjezd křesťansko-sociální pro Moravu, Slezsko, Dolní a Horní Rakousy koná se v pondělí a úterý svatodušní 20. a 21. května 1918 v Brně ve větším dvoraně Besedního domu. Sjezd je pracovní. Delegáti křesťansko-sociálních organizací na Moravě, ve Slezsku, Dol. a Horn. Rakousích vysílají se dle řádu pro sjezdy stanoveného. Kromě delegátů připuštění budou v omezeném počtu i hosté zvláště odtud, kde křesťansko-sociálního sdružení doposud žádného není, nejbližšími organizacemi doporučení, kteří se přihlásili u předsednictva výkonného výboru. Návrhy pro sjezd třeba zaslati předsednictvu říšského výkonného výboru do 12. května v Brně, Hötzenendorfova ul. č. 8. Vstupenky pro delegáty i hosty vydají se až v Brně. Sjezd začne o 10. hod. dopol. ve dvoraně Besední. O 9. hod. je pro delegáty mše sv. v kostele u Redemptoristů. Nebudíž sdružení křesťansko-sociálního v

žádné ze čtyř korunních zemí, které by zůstalo na pracovním našem zjezdě nezastoupeno. — V době v dějinách z největších seje se sjezd rozhlédnout se po veškerém hnutí našem za světové války; na prahu zcela nového období dějinného protřbití i nově stanovit směrnic pro další působení národní, kulturní i sociální a znova oživit ochablých sil v organizacích — za války i pro dobu poválečnou. Zdať Bo že VII. sjezdu! Dáno v Brně, 15. dubna 1918. Československý říšský výkonný výbor křesťansko-sociální: Předseda: Šrámek.

Protestujeme proti překrucování smyslu vlasteneckého projevu J. Exc. nejdp. biskupa dra. Jos. Doubravy. Naš protest platí zvláště vídeňské »Reichspost«, která z pavučin své fantasie spřádá báje. Úpravu poměrů národnostních, jakou by si přála »Reichspost«, nikdy neschválí česká katolice. Jako arcipastýř tak jiní čeští katolici v době tak kritické směřují k politice všenárodní a nehodlají trhati jednotný obranný šik za okrátka vídeňských úsměvů. Nejdp. biskup také zřetelně prohlásil, že má »solidarititu národa, opětovnými deklaracemi právem žádanou a zdůrazňovanou za záruku šťastného postupu snah o samostatnost naši.« A takhle slova neznamenaají odmítání »přestřelků deklarace.« Tím méně lze je považovati za pokus působiti na změnu politiky jihoslovenské. — Ostatně nedělní řeč dra. Hrubana v Olomouci jest novým dokladem, že jdou organizovaní katolice v národnostní politice v jednom šiku s národem a že tedy jak naděje »Reichsposty« tak podezřívání domácích pokrokářů spřádá se z pavučin. Ovšem — komu jest naše solidarita nepohodlná, bude kritizovat a překrucovat dále.

Řekl v matkách. Bývalý zahraniční ministr Otokar hrabě Czernin ve své pověstné řeči mluvil tak, jako by všechny zásluhy o obranu říše měli jen Němci a Maďari a zapomenuv na Slováky tázal se, co těm škůdcům (roz. Čechům) míru a říše říkají německé a maďarské matky. — Odkud to, že potomek slavného českého šlechtického rodu zná jen matky německé a maďarské? Matka tohoto hraběte dosud žije mezi Čechy v Hlušicích na Bydžovsku. Bude zřejmě zajímati naši veřejnost sdělení, že jen tato matka dymokurských Czerninů (plná čtenářka »Neue Freie Presse«) vychovala nám z potomků českého šlechtického rodu zaryté Němce a zapřísahlé nepřátele Čechů. Sama tchýně této hlušické »Excelence« řekla českému vychovateli hrabat Czerninů o své snaze: »Ta zkazila Czerninskou krev«.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3¹/₄ %.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálogy.
Escompt účtů a směnek.

Rozmanitosti.

V Itálii povzbuzovalo k boji s Rakouskem často opakované heslo o »sacro egoismo« (o svatém egoismu). Ale zatím co prostí vojíní italské krváceli, šifitelé hesla holdovali egoismu nesvatému, nacpávali se za větrem nenasytné kapsy podvodem a lichvou. Nedávno zatčení podvodní úředníci muničního ministerstva; jeden z nich — Buonamico — poškodil stát o několik set milionů korun zvláště tím, že sám dodával munici a opatřoval zprávy závodům, v nichž byl sám akcionářem. — Ve Vel. Varadíně židovka Strasserová měla pronajato stravování ve všech tamních vojenských nemocnicích. Vojíní zkusili dost hladu, ale paní traktérka vydělala několik set tisíc korun. Nejvyšší soud uherský ji odsoudil na pět let do káznice. Ale ministr spravedlnosti Vassonyi (dříve Weiss) nařídil, aby byla propuštěna. Nyní tedy bude moci obrátit pa-

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 14 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, Nám. Brod, Holešov, Kroměříž, Mor. Ostrava, Opava, Olomouc, Třebíč.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont směnek, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným sajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složnými listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

ní uživatel do libosti ovoce svého vyššího poštáťství. — Všeněmci na vládu žádají, aby vláda podnikla persekuci státních úředníků a veškerých kněží, kteří se přihlašují k státoprávním požadavkům českým a jihoslovanským. Tak dalece jde zarytost lidí, kteří se nedávno představovali světu jako osvoboditelé. — Pověstný monista Arnošt Haackel vyslovil v »Mitteilungen des deutschen Monistenbundes« naději, že po válce bude »zničená kultura znovu zřízena německým mírem na pevném podkladě naturalistického monismu.« Tu máte tedy volnomyšlenkářský smysl pro práva národností. Slovanský svět marně se ohlíží po těch německých a židovských volných myslitelích, kteří před válkou i v Praze vroucně deklamovali o rovnoprávnosti a sebeurčení národův. — Kam až zasahuje dogmatika českých pasivistů, patrně z toho, že moravský »Pozor« kárá dra. Hrubana, Kadlčáka a jiné, proč prý žádají na vídeňské vládě, aby odkaz Koh-nův byl realizován. Jest to prý ponižující žebračí a smlouvání. Tedy — až vláda řekne, že se budou vyplácet diety poslancům pouze německým, naši poslanci budou nuceni také prohlásit: »My od Vídně ničeho nechceme a spokojíme se tichou opo-
sicí.« Zrovna tak čeští vojenští dodavatelé nesmějí urgovat zaplacení. Jen trochu víc rozumu než radikální dogmatiky! — Vikář Celestin Briga v jižním Tyrolsku odešel čísti s kazatelny jakési nařízení politického úřadu, prohlašuje, že taková vyhláška do kostela nepatří. Hned se stal »podezřelým« a jako nespolehlivý byl konfinován. — Lhauí o nevlastenectví katolíků a tendenci mlčet o jejich národnostních projevech pokračuje právě tam, kde by měli nejvíce upevňovati národní solidaritu. »Ostravský Denník« škrtil jméno dra. Hrubana s listiny českých a jihoslovanských poslanců, kteří Seidlerovi šli oznámiti, že jakékoli jednostranné řešení českoněmeckého problému anebo jakákoli persekuce ohrozí parlamentarismus. Daleko smělejší matení veřejnosti však podnikl F. V. Krejčí v »Právu lidu« (21. dubna); vytkl, že na pražské manifestaci 13. dubna nemluvila »strana klerikální, politická organizace katolické církve«. Že nepromluvil žádný kněz, to prý »odpovídá, právě tak jako neúčast šlechty, přítomnému stavu národa«. Zkrátka Krejčí chytrácky píše tak, aby vzbudil domněnku, že čeští organizovaní katolíci manifestaci ignorovali. A to je nepoctivost tím povážlivější, že se jedná o schůzi tolik historicky památnou. Vynikající zástupci českého katolictva při manifestačním slibu byli a nemluvili proto, že jim slovo nebylo dáno. A souhlasné nadšené články v katolickém tisku neplatí nic? — Chytří ruští židé se zachránili před narukováním rychlým útokem do Anglie. Kdykoli je ohtěla Anglie povolati k přehlídce, ruské vlády protestovali. Ale nyní, kdy Rusko se shroutilo, vláda zařadí schopné židy do armady. — Čeští soc. dem. centralisté odmítli slaviti první květen s ostatními českými socialistickými stranami. Ale v Brně a jinde na Moravě vykonali centralisté oslavu společně s německými soudruhy. — Jestliže se v Čechách všecko rekvičuje, dle dopisů českých vojáků z Halie všechno se tam nechává haličským židovským obchodníkům. České mýdlo, česká jablka a zboží haličské — vše prodávají na náměstí židé veřejně za ceny

silně přemrštěné. — Dle ruského tisku v jednom kyjevském závodu bývalý generál a velitel sboru koná práci nádenickou. — Za krakovských demonstrací censura potlačila místním listům zprávy o bouřlivých událostech. Zkonfiskovala i každou uklidňující stať — docela i projev biskupa Sapiehy. Biskup tedy dal projev rozhlásiti ve všech krakovských kostelích, načež i censura jej v listech propustila.

Církevní věstník.

Narozeniny Jeho Veličenstva císařovny a královny Zity připadají letos na svátek nanebevstoupení Páně; obvyklé slavné služby Boží »Te Deum« budtež v předchozí neděli dne 5. t. m. ohlášeny jak v diecézním direktátu v poznámce »Notae« připomenuto.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

V den jmenia Jeho Veličenstva sloužil Jeho Exc. nejdp. biskup v katedrále slavnou pontif. mši sv. za přítomnosti všech místních notabilit. Jednotlivé školy měly bohoslužby zvláštní. Domy ozdobeny prapory.

Váleční zajatci. Zaměstnavatelé válečných zajatců z bývalé říše Ruské resp. ze států, které vznikly z říše té, upozorňují se na to, že zajatci mají nárok na přesné vyúčtování svých mzdových pohledávek, až budou vraceti se do své domoviny. Vzdáli-li se válečný zajatec z místa pracovního v úmyslu do místa toho se více nevrátiti, bude stíhán pro útěk. Pořadí do pravy zajatců do jich vlasti určí svým časem správa vojenská. Stran nových podmínek upozorňuje se na oběžníky všem obcím zvláště rozeslané.

Provolání. Náhradní prapor pěšího pl. č. 18 vydá v nejbližší době velké památné dílo pod názvem »Naši osmnáctníci«. Čistý výtěžek se věnuje vdovám a sirotkům po padlých příslušnících pluku. Aby tomuto účelu byla zajištěna co největší finanční podpora, rozhodla se redakce válečného alba, založiti v nákladném tomto dílu »Zlatou kapitolu«, ve které budou jména všech dárců, kteří věnují K 50 — nebo více jmenovanému účelu. Dle došlých obnosů důvěřuje správa tohoto památného díla, že tato »Kapitola« bude rovněž obsáhlá, aby náklad částečně mohl býti uhrazen. Dary, případně dotazy budtež zasílány na redakci válečného alba »Naši osmnáctníci« v České Lípě.

Na oslavu Nejvyšších narozenin J. V. císařovny a královny Zity uspořádají střední a odborné školy v Hradci Králové dne 9. května v 8 hodin večer v městském divadle Klioperově školní akademii ve prospěch České remské komise pro ochranu matek a kojenců v království Českém. Program vybraný a velice postrý. Předprodej vstupenek u p. B. Melichara.

Oslava 50letého založení Národního divadla v Praze uspořádána bude jednotou »Kliopera« v Hradci Králové pod protektorem městské rady ve dnech 15. a 16. května. Slavnostní představení zahájeno bude chorálem, který přednesou Nepasidli pěvci. »O významu založení Nár. divadla« promluví intendant Kliopera divadla. Na to provedeno bude Aloise Jiráska drama »Emigrante«. Začátek obou představení o 1/8. hod. večer. Čistý výnos ve prospěch národ. účelů. Předprodej v knihkupectví p. Tolmana.

Všeněmci dnem měl býti letos první máj. Také se na hradeckém náměstí sešlo přes 10.000 osob všech stran. Většina jich čekala na povzbuzení k národní solidaritě. Ale první řečník neponechal posluchačstvo v omylu, pro koho platí manifestace. Vyložil, že socialisté proto spolupracují o český stát, aby jeho zřízení ovládli. Stýskal, že se staví mnoho trestnic, ale hned zase kritisoval, proč není pro zkažené mladíky dostatek donucovacích pracoven. Prý žebrají děti a ženy, hned mají za sebou plno policajtů a četníků, ale jeptišky a kapucni žebrají volně. (To žebrají jen pro sebe?) Pro celé tisíce hluchoněmých prý není útulku. (A v samém Hradci rozsáhlý dům.) Kněží prý denně pracují jen několik minut a za to jsou placeni znamenitě. Zkrátka mluvil tak, že přítomná inteligence bez rozdílu stran, rolníci přišedší četně z okolí a jiní občané dávali pak průchod svému roztrpčení, že k obyvatelstvu kulturně vyspělému se mluvilo jako k obmezeným chlapcům. Druhý řečník (Č. Dušek) mluvil již lépe, ale rozladění nezažehnal. Byla tu vhodná příležitost k manifestaci za společná práva českého lidu, ale zatím se naznačovaly příznaky dalšího rozbroje.

Ochotnické divadlo. Ekvinokce Iva conte Voynoviče, provedená Klioperou v sobotu a v neděli (27. a 28. dubna), je markantními tahy zachycený obraz z dubrovnického přimoří, nanesený všemi barvami ostrého a zářivého koloritu jižního nebe a přec nezapírající i měkké, elegické linie, jevící národní příbuznost bratrského kmene Chorvatů. Jasná a přesná kresba charakterů je tu sloučena s mohutnými dramatickými výjevy, z nichž ještě nejsilnější je předvedení duševního boje mezi vrozenou láskou syna k matce a vypěstovanou hrdostí a smyslem pro čest, boje vedeného za přišerušeho vyří moře, hučení vichru a burácení bouře ekvinokce. Tento hluboce psychologicky založený akt dovršen je vačším efektem závěrečné scény, pomstou zhrzené milenkky a odmítnuté ženy, jež bojuje za práva a čest svého syna. Syn nesměl vzláhnouti ruky na svého otce, ale činí tak matka, mstíc tím surově zašlapaný lásky květ. Její osvobození soudem lidu a náhlá smrt, upomínající živě na katharsis starých tragedií, jsou posledními zákmity blesků ekvinokce, jež mizíce ustupuje zářivému slunkku štěstí mladých uprchnuvších milenců. Hra byla nastudována i provedena velmi pečlivě a třebaš dokonale pojetí některých charakterů bylo nad dobrou vůli a sílu, přec celek v rámci ochotnického představení podával obraz ladný a výstižný. Hlavní úlohy byly v rukou pp. Hrušky (Niko), Otty (Ivo), Huňáčka st. (Frano), sl. Kumpoštové (Jele), jejíž snaživý a poctivý výkon zasluhuje mimořádného ocenění, a sl. Skorkovské (Anica), která svým zjevem a temperovanou hrou působila velmi příživným dojmem. Dobře založena byla postava slepého Vlacha p. Tomkem; z drobných úloh pak Lucie pí. Zdobnické byla podána velmi přirozeně. — C.

Velkost. tku města Hradce Králové přiděleno bylo k zaměstnání 10 válečných zajatců. Vzhledem k tomu varujeme na základě výnosu c. k. okr. hejtmantství v Hradci Králové ze dne 26. dubna 1918 č. 22.909 zdejší obyvatelstvo co nejdůrazněji před jakýmkoliv stykem s válečnými zajatci a před prokazováním jakýchkoliv služ jim na př. sprostředkováním dopisů atd., neboť každé nerozvážené jednání domácelního obyvatelstva vůči zajatcům se stíhá

co nejpřesněji. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich, v. r.

Kouty a Poděbrad. Dne 7. dubna zesnul v Pánu ve zdejší obci statkář p. Vít Lazar a pochován dne 9. t. m. za velké účasti místního a okolního občanstva. Zesnulý hospodář vždy účastnil se dary svými při každé sbírce k účelům dobročinným. Povahu jeho nejlépe charakterisuje poslední vůle, v níž mimo jiné odkazy pamatoval na dobré účely. Odkázal totiž Útulku sv. Josefa v Praze 5000 K, slepým dívkám na Kampě 2000 K, na postavení kaple v Koutech 4000 K, farnímu kostelu v Oumyslovicích 500 K. V milé a vděčné dosud jest paměti, jak horlivě radou i hmotnou pomocí účastnil se slavnosti konané při zdejší poslední generální visitaci. Mohutný křtíz misionář jest darem jeho i vážené ohoti pí. Marie Lazarové, která spolu se svým manželem na dobročinnosti vždy měla podíl. Kež Bůh za vše dobré, co zesnulý pan Lazar za živa vykonal, na věčnosti jemu odplatí!

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Různé zprávy.

Ze světa vědeckého a uměleckého.
Kohnův odkaz na moravskou universitu posud ztracen není. Katoličtí předáci horlivě pracují o to, aby suma odkázaná byla věnována stanovenému účelu. Nedávno rokoval o té věci Český svaz, byv požádán, aby připravil puďu k audienci u panovníka. A tak lze doufat, že přece jen české úsilí bude korunováno úspěchem. — V době demokratických blýskavic plzeňští nadšenci po představení »Prodané nevěsty« vyptávali Emě Destinnové z kočáru koně a dělali valachy sami, aby osvědčili svou uměleckou kvalifikaci aspoň poskytnutím úlevy otvernožcům. Ale taková koňská práce se obyčejně nekoná k vůli umělkyni, nýbrž proto, aby se pak demokratičtí hrdinové svým velkým činem mezi známými pochlubili. — Jeden dělnický spolek ve Vídni požádal universitního profesora, aby opakoval přednášku, která se velice líbila. Učenec ve své odpovědi napsal: »Je mi líto, že vám musím sdělit, že jsem podvýživou a hladověním tak sešel, že se musím omezit na plnění svých úřed. povinností. — Bolesná rána stihla hudeb. tvorbu církevní tím, že zemřel přední její zástupce Karel Stecker. Výborový tento komponista šel cestou originální a vynikl značně nad nezapomenutelného Skuherského, s nímž usamostatnil českou hudbu církevní. — V semináři orientálních řečí v Berlíně začalo se učit jazyku tatarskému. — Dne 22. dubna t. r. bylo tomu padesát let, kdy byl položen základní kámen k budově českého gymnasia v Čes. Budějovicích. Veliký biskup-vlastenec Jan Valerian Jirsík postaral se tak o první českou střední školu v lidnatém jihočeském městě. — Bacil malarie objevil slovinský učenec Dr. Metko, který nyní se zdržuje jako štábní lékař ve Vídni. Podalilo se mu také vynaléztí prostředek k úspěšnému léčení malarie. — Začal vycházeti »Červen, tendenční čtrnáctidenník«, který svými články a zvláště ilustracemi překvapí i radikální esthety. Věak také ohlašuje: »Tiskneme toliko básně a prósy tvárně nové, ... rovněž výtvarné práce toho druhu.« Nové směry ovšem v každém čase jsou předmětem reptavé kritiky a nacházejí se počátku porozumění jen v úzkých kroužcích. Ale co podává »Červen«, věru jest velikou odvahou. V Německu se vynořují také originelní jepicovitě směry, které brzy zanikají; ale tamější průkopníci jsou přece jenom obratnější a dbají pozorněji — esthetické účel-

nosti. Ale »Červen«? Jakou podobu chce většina ilustrací představovati, dovíá se teprve nahlédnutím do seznamu obrazů. Na pt. hned první vyobrazení. Přemýšláš, je-li to křídlovka či dva rukávy. Sezoam tá však poučuje, že to jest hlava ženy. Umění výtvarné — a zvláště moderní — nemá přece reprodukovati tajemné »črty a tezy« a záhadné runy, jichž smysl dovedou rozluštit jen vyškolení kouzelníci. Právě umění nové má mluvit k duši jasné, bezprostředně. Lidé, kteří odbývají ironickými poznámkami tajemství víry, nemají práva vymýšleti tajemství přímo zrudlá, jimiž se karikuje docela i vznešená příroda. A ta literární výbojnost? Bylo jí přece v Čechách dost až k exportu již před válkou. A kde vidíme pozitivní úspěchy, zdravou obsažnost? Více by nám prospělo, zvláště v době tolik pohutě, utvzování absolutních pravd, kterých jest bezpodmínečně potřebí k zdraví duše a normálnímu usuzování. — Výbor Obecné jednoty cyrilské podnikl akci k úpravě hmotných poměrů varhaníků a ředitelů kůru. Toto úsilí jest velice zaslužené; právě nynější smutné poměry volají mohutným hlasem po nápravě. Nelze se nadíti důstojného, době přiměřeného rozvoje církevní hudby, nezlepší-li se opora finanční. Skutečný umělec, který vychovává sbor a má plno funkcí a starostí při katolickém chrámu, nesmí hladověti. Jestliže se žárlivě mluví o velikém jmění církevním ve středověku, budiž známo, že velká část církevních důchodů sloužila k zvelebení chrámového zpěvu a tím k značnému rozvoji zpěvu vůbec. Pouzí ochotníci, umělců kale jen několik akordů na varhany, chrámovou hudbu nezdokouali a skutečnému umělci jeho nákladné vzdělání se musí honorovati. Celá veřejnost má mít na zřeteli, že chrámy jsou často výhradní a neúspěšnější umělecké výchovny prostého lidu. Proto se nemá na ně skrbiti s přiměřeným nákladem. Otázka úpravy platů pro varhaníky a ředitele kůru jest nyní eminentně naléhavá. — V č. 8. »Obrazárny Zvonu« vyšly pečlivé reprodukce uměleckých výtvarů O. Blažického, V. Hynaisa, J. Mařákové a J. Maudra. — Nakladatelství A. Reinwarta v Praze zasloužilo se značně šířením literatury zemědělské a zvláště vydáním spisů zabývajících se racionelism moderním zahradnictvím. Právě vydalo z pera odborníka Boh. F. Růžinského »Rychlosti zeleniny v malém i ve velkém«. Cena 1 K 60 h. — V Lipsku bude zřízen ústav pro sociální studium. — Francouz Dr. Dubard tvrdí, že rakovinu nezavíňují bacily, nýbrž že nemoc vzniká z nedostatku magnesia v krvi. Učenec odporučuje operativní odstranění střediska rakoviny a pak podávání větších dávek magnesia; poukazuje, že jeho metoda se znamenitě osvědčila. Tedy zase nová oprava vědy »exaktní«.

Sázíme bobý. Bob jest zelenina a potravina, která je u nás velmi málo vážená. A přece obsahují lusky, které se buď jako chřest neb s omáčkou zasmaženou používají, 42% bílkovin a 96% uhlohydrátů. Vyhlášený špenát má pouze 22% bílkovin a 24% uhlohydrátů. Nechají-li se bobý uzrání, jsou zrna výživnější než hovězí

maso. Mají 23% bílkovin, 536% uhlohydrátů a 25% sloučenin železa. Mohou se používat bez velké přípravy, kdežto do špenátu a ke špenátu aby bylo — co vše nyní nemáme. Proto, nežli v žádné zahrádce nescházejí bobý, ať nízké ať upínavé. Péče nevyžadují téměř žádné Při zalévání nemá se liti na listy, a dokud bobý nevzklíčily, nemá se záhou udržovati příliš mokrá, by zrna neshnila.

Kde citlivé srdce v těle máte, přijďte do Útulny a chorobince slepých dívek v Praze-III. na Kampě — zaslžete — podpořte a v poslední vůli na ně jistě nezapomenete.

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám
poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách již na 150 000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolulena 2 K. jež se vyplatí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** ne-odbor, jenž poskytuje též **věno** dospělým v den jejich sňatku, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vyplatí se tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihlášeno.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let každý, jen když též jest tělesně zdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Bližší v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme. — Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. František Reyl, Václav Jenšovský,
předseda. jednatel.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Zahradníka

zelenáře přijme továrna Skuherský v Hradci Králové.

Všem, kdo v hlubokém bolu našem nad těžkou ztrátou mého milovaného manžela, starostlivého tatínka, bratra, švagra a strýce, pana

Eduarda Ebenhocha,

řezníka a obchodníka v Hradci Králové

přesetnými upřímnými projevy účasti soustrast nám projevíli, všem, kdo ho z blízka i z dále k poslednímu odpočinku doprovodili a rakev jeho překrásnými věnci a kyticemi pokryli nebo jakýmkoliv jiným způsobem památku jeho uctili, vzdáváme své **vřecí, upřímné díky!**
V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 2. května 1918.

Anče, Berta, dcery.

Anna Ebenhechová, manželka.

Panu Josefu Elsnerovi, majiteli pohřebního ústavu v Hradci Králové, děkujeme za pečlivé vyřízení pohřbu.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatné: na čtvrt rok 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 10. května 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Prameny o sv. Janu.

Původních zpráv o sv. Janu jest ovšem aspoň tolik, abychom si dovedli utvořit jasný názor o příčinách mučednictví a povaze mistra Johánka i jiných nejdůležitějších okolnostech, jak se vše jevílo roku 1393. Zato však dřívější léta působení Janova volají po důkladném zkoumání dalším.

Nápadno, že o samé smrti Janově cizinci podávají celkem zprávy výraznější než letopiscové domácí.

Mučedník byl uctíván katolickým lidem vroucně i za éry husitské, tradice byla stále svěží. A přece — v literatuře naší scházelo to, co by bývalo možno zváti skutečným životopisem svatého hrdiny. Jistě velice byla rozechvěna katolická veřejnost zprávou, že byl utracen vysoký církevní hodnostář způsobem tak surovým, jaký v Čechách nebyl slyšán celá staletí. Jestliže se sprádaří odporné bajky o hrůzách církevní inkvisice, vizine zcela tajnou inkvisici Václava IV., při níž král byl soudcem, žalobcem a mučitelem v jedné osobě. Těžko se domnívati, že by nebyli domácí letopisci věnovali zaslouženou pozornost životu muže tolik významného, který se těšil v mladším věku i za hrauicemi zvláštní vážnosti.

Ovšem veřejně nebylo možno literaturu o sv. Janu šířiti. Jestliže král pokoril tolik samé arcibiskupy Jana z Jensteina a Zbyňka Zajíce, že musili ze země prchat, tím spíše se mohl pomstít životopiscům sv. Jana. Již způsob mučení a noční utopení zmužilého trpitele naznačuje, že si král přál, aby se řeči a spisy o té tragedii nešířily. Ze s králem nebyly žádné žerty, věděl dobře sám jeho oblíbenec Hus. Když r. 1412 byli v Praze státi tři mladíci pro výtržné protesty v kostelích, tu Hus následující neděle slova o nich nepromluvil, ačkoli Betlemská kaple byla zvědavci přeplněna. Někteří reptali, že Husovi zamkli ústa páni a biřic. (Starí letop., 18.) Hus však věděl, že demonstraace tehdy byla namířena i proti výkonným orgánům vlády. Proto ta opatrnost, aby prchlivý a nestálý panovník najednou nedal oběsiti několik husitů.

Tím spíše jímál strach ctitele sv. Jana Nepom., jehož osud byl zřejmým svědectvím, co vlastně platila „všemohoucí“ církev. Přes to jistě potají chovány zápisky o mučedníkovi; vždyť tehdy kronikařské spisování bylo v květu. Tím spíše možno o tom souditi, že sami cizí zapisovatelé zmiňují se o tragickém losu Johánkově jako o věci obecně známé, o které netřeba šířiti dalších slov. Na druhé straně husit-

ští pisatelé ani se nepokoušeli vystupovati proti živé tradici, kterou nebylo možno účinně potírat. Jistě věděli, že proti známým katolickým jest boj těžký.

Ale vzpomeneme-li na pustošivou vášeň husitů zvláště tábořských, pak se nepodivíme, že obsírnější zprávy o životě sv. Jana zmizely. Táboři a pražští radikálové ničili celé knihovny netoliko z fanatismu slepého, ale i z vychytralé tendence. Na př. po usmrcení Jana Želivského nastalo r. 1422 pobíjení a žalářování předních reprezentantů mírných kališníků. Radikální výtržníci obořili se i na kolleje a domy kněží — osobních přátel Husových. Knihy jim odnímali a ničili. Jednomu z mistrů byl uloupen traktát Husův o přijímání pod obojí způsobou (psaný vlastní rukou Husovou) a od té doby ho nikdo z mistrů pražských neviděl. Právě tento traktát byl mocnou zbraní kališnou proti radikální nauce tábořské. Jistě tedy již dříve při drancování a boření přechetných domů katolických snažili se radikálové zničiti zvláště historické zápisky katolické, najmě materiál pro životopis sv. Jana.

Ale — ani tento fanatismus nedovedl zahladiti památku velikého mučedníka. Kristus řekl významně: „Budou-li tito mlčeti, kamení bude volati.“ (Luk., 19, 40.) A tato slova vyplnila se i v církevní historii české. Jestliže anál. obráceny v ohni v popel, promluví kameny hrobu sv. Jana. Všecka sofistika racionalistů nic neplatí pokud se nedokáže, že učená komise po otevření hrobu svatojanského se mýlila, když užívala veliké divy. Bůh dovedl oslaviti hrdinného svého sluhu skvěle i tehdy, kdy zbývaly prameny jen stručné a nečetné. A svatojanský kult rozšířil se ve všech dílech světa.

Volné listy.

Když mluví vláda. Nynější válka jest zkušebním kamenem národův a zejména jejich intelligence, což o našem národě častěji již bylo tu a onde v domácích novinách rozváděno a připomínáno. Kdybychom pravdu tuto dokazovali, nosili bychom do lesa dříví, protože v takové historické chvíli samo sebou se rozumí, že každý vůdce a každý spisovatel, jenž má co národu povědět, musí slova svá podávati tak, aby jeho ústy a perem mluvila zralá vzdělanost a vyspělá rozvaha.

Na místo toho, bohužel, potkáváme se nejednou s malicherným fanatismem a duševní malostí. Ano vyskytují se i jednotlivci, kteří obmezenou štvavost s politického pole zatahují až do umění.

Spisovatel Šalda ve „Venkově“ dne 21. dubna jemně přibil ostudný takový příklad těmito slovy: „Gammova ve své „Brázdě“ varuje českou duši před barokem a jeho svody; jest mu uměním katexochen protireformačním a katolickým. To není, tuším, správné jako fakt a není dost filosofické jako rada. Barok vytvořil se ovšem ve službách katolické církve, ale neplatí totéž o gotice? A to, že duše česká vyhnula se baroku v XVI. a XVII. století, že zůstala prostná a českobratrsky rozjímavá, bylo její minus, a my, moderní, v devatenáctém století musili jsme doháněti, co dědové zanedbali.“

Kolik však v Čechách jest lidí, jako Šalda, aby nebojácně pronášeli svůj úsudek toliko z lásky ku pravdě a nepluli po proudu způsobem leklých ryb? Kolik jest takových literátů, kteří dbajíce rčení o české světovosti, usilují o to, aby intelligence netopila se v ucourané straunosti a nesoudila jako vyválnenci za pecí?

Kdo brojí proti baroku proto, že vytvořen byl katolickou církví, přestává býti kritikem, jenž marně se namáhá přesvědčiti čtenáře o své síle a vyrovnané kultuře. Tak počíná si dítě příliš slabé, aby se samo udrželo na zohou a příliš naivní, aby se dalo vésti. Ostatně varování páně Gammova jest hodně zábavné a, chcete-li, může míti i humorné účinky. Provésti radu páně Gammovu znamenalo by vyhubiti především všechnu vědu, která si mnoho zakládá na metodě induktivní, neboť pozor, páni učenci, metodu induktivní nastolili katoličtí středověcí mniši. A p. Gamma důtklivě varuje před tím, co bylo ve styku s katolicismem, anebo přímo od něho pochází.

Také by Evropa neměla pořád dnes hovořiti o Americe, neboť západní polokouli objevil katolický plavec Amerigo Vespucci, a to, prosím, jest velmi podezřelé. Jest nám také divné, proč se ve školách vysvětluje, že slunce vychází a zapadá jen zdánlivě, ve skutečnosti slunce stojí a země se otáčí a pohybuje. Co s tím? Vždyť přece v tom měl prsty katolický kněz Koperník. V posledních dnech projevovalo bylo tolik starosti o zemské museum, což jest s povážením, protože prvé důležité museum bylo v katolickém Vatikáně. Všichni, kteří nosíte brýle, zahodte je, neboť otcem jejich jest katolický mnich Salvini. Pryč s hodinami! Prvé hodiny sestaveny byly od tří katolických mnišů. A jen smějí užívatí létadel nekatolíci? Prvé stroje létací sestrojili katoličtí kněží Mönger, Desforges, a Olivier z Malmesbury. Proto jen důsledně! Ukažte záda hvězdářství, geologii, botanice, matematice a vůbec všemu, kde katoličtí kněží razili cestu a proslavili se epochálními pracemi a kde bychom musili čísti rozsáhlé svazky, než bychom tuto katolickou činnost jen částečně uaznačili. Jakým zpátečnickem ve světle umu páně Gammova byl také Carlyle, jenž o katolických universitách napsal: „Tam vzaly svůj původ a zdokonaleny byly skoro všechny nálezy a ústavy občanské, skrze něž ještě nyní žijeme jako lidé civilisovaní.“

Kdyby důmyslná logika páně Gammova byla všude uváděna v život, brzo z národa českého stal by se zručený

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské na podmínkách nejvýhodnějších. —
Bankovní směnky. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoli omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

kulturní otrhanec. Až tam vede vášn, která se klame v povaze a vlastnostech věcí a která pravidelně provázena jest komičností, když člověk s vážnou tváří vykládá nesmysly.

Politický přehled.

Na konferenci předsedů stran ve Vídni 3. května (nedostavili se Čechové a Jihoslované) prohlásil minister. předseda ryt. Seidler, že co nejdříve vydáno bude nařízení veškerého ministerstva, dle něhož jmenování budou krajští hejtmani a to s obvodů národnostně ohraňčenými, při čemž jisté kompetence místodržitelství přenesou se na krajské hejtmany. Jihoslovánům pohrozil ministerský předseda stíháním, neustanou-li v agitaci. Vláda musí prý mítí volnou ruku, proto i říšská rada dnem 4. května odročena, ačkoliv většina poslanců vyslovila se proti jakémukoliv odkládání schůzí. — Proti vládním opatřením v Čechách a proti odročení parlamentu protestují rázně nejen Čechové a Jihoslované, ale také Poláci a něm. soc. demokraté, tedy většina parlamentu. — Podle Fremdenblattu Seidlerovou oktrojirkou odstraní prý se české státní právo do říše pohádek. »Volksráte« z Čech drze žádá o důkladné rekvisice českých krajů pro Němce z Čech. — K protestu českých stran přidávají se i čeští členové panské sněmovny říšské rady: zdůrazňují znovu státoprávní požadavky ve spojení s přirozeným právem na sebeurčení národů, protestují rozhodně proti neslýchaným útokům na český národ a ohraňují se proti všem pokusům vlády zasahovati jednostranným a mimoústavním způsobem do souboru otázek národnostních a státoprávních v království Českém. — Němci volají po »zkrocení Čechů« diktátorem, jako v Ukrajině. — Po ostré srážce německého vrchního velitele v Kijevě s Ukrajinskou radou, jenž vyvrcholil vojenskými soudy a zatýkáním v ministerstvech, dostavil se státní převrat. — Přívrženci kadetští udávají tu tón, hetman Skoropadskij prohlášen diktátorem Ukrajiny. — Reichenberg. Zeitung proti vládě volá: Místo potravin slibuje nám vláda — krajské hejtmany, jakoby se lid toho mohl nasytit. — Předseda Volksráty dr. Titta zajel do Němce žebrat o potraviny pro Deutschböhmen, při čemž odvážil se tam navrhnouti, že by se měla českým krajinám uložiti válečná daň, aby se z jejího výtěžku opatřily potraviny pro Němce. — Oktrojírky odloženy prý o nějaký den, poněvadž povstávají nové potíže s krajským zřízením. — Dne 7. května měl Český svaz a Jihoslovanský klub ve Vídni každý zvlášť poradu a nato společnou schůzi, na níž usnesena nejrozhodnější opatření obranná a dosazení několikačlenný výbor z Čechů a Jihoslovánů. Zároveň vydáno společné protestní svolání k českému a jihoslovanskému národu. — Na bojišti francouzském vedle dělostřeleckého boje odehrávají se výpady v menších rozměrech. Na italské frontě dělostřelba ochabla.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3³/₄ %.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Eskompt účtů a směnek.

Kulturní jiskry.

Nové listy o nevládnosti českého duchovenstva. »Venkov« dne 4. t. m. uveřejňuje, jaké stesky na duchovenstvo přednesli starostové arcibiskupovi pražskému dne 30. dubna, kdy se konalo birmování v Ořechu. Starostové řekli, že žádný český biskup vůbec se nepostavil po bok osamostatňovacím snahám českým. (Ale ně-

Akcelový kapitál K 120.000.000.—. Rezervní a pojistné fondy přes 40.000.000.—.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tuzo- i cizozemských burzách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detache dospělých kuponů, inkasso tažeností, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankovní transakce za podmínek co nejvýhodnějších.

kolik dní předtím sám »Venkov« otiskl projev arcipastýře královéhradeckého. Starostové také řekli: »Očekáváme bezpečně, že nejen duchovenstvo uizší, ale i vysoká hierarchie naše půjde v našich tužbách národních věrně a vždycky s námi, ale i v našem čele.« Tázeme se, od které chvíle pánové chtějí pokládati duchovenstvo i za své vůdce politické. Do té doby totiž se překáželo přímo fanaticky, chtěli-li se uplatnití politicky. Nešlo-li to jinak, rozvířily se v besedách a jinde husiady, jen aby kněz byl vystřádněn a umlčen. Listy, které nyní činí velikou reklamu protestantům, přece si nepřejí, aby v čelo národního hnutí se postavili rozhodní odpůrci Husových a Lutherových poblouzení.

Maďarské a německé hierarchie rozhodně starostové neměli dávat za vzor českému episkopátu. Církev jest pronárody a nikoli pro národ jediný — ale zmínění biskupové podporují nespravedlivý nacionalismus maďarský a německý na úkor práv národů jiných. Jestliže se starostové zmínili o energickém vystoupení biskupů slovinských, nechť jen se uváží rozdíl jejich postavení od situace biskupů v Čechách. Slovinští biskupové mají opravdu národ za sebou. Přes 90 procent obyvatelů jejich diecése jsou Slováci. V Čechách však oficiální reprezentanti slovanské politiky honosně prohlašují, že jsou proti Římu; a — diecése naše jsou národnostně smíšené; nastává tudíž otázka, zdali energické vystoupení hierarchie by fakticky prospělo českým menšinám, českým kněžím a vůbec národním podnikům našim v uzavíraném území, až by směr politiky české hierarchie byl opuštěn právě od Čechů. U nás po dlouhá léta se volalo, aby se kněží do politiky nemíchali. Při volbách v listech se ozývalo heslo: »Raději německého liberála než českého klerikála«. A teď snad si pánové přejí upřímně, aby se hierarchie postavila docela v čelo národa? Půjde za ní Tusar, Staněk, Šmeral a Stránský? Také jsme slyšeli výtky, proč se neozvou kapitoly, jakoby se nevědělo, že i ty jsou národnostně smíšené. Co je vinou liberálních a pokrokářských politiků, nechť se nestrká na kněze. Pro stálé výpady na církevní zřízení vůbec — zapomínalo se na podporu zájmů českých v církvi. Liberálové »byli hotoví« jak s kněžstvem českým tak německým a pronásledovali kněžské vlastence bezohledně. A teď se najednou diví, jak si Vídeň diktuje, kdo smí býti v Čechách hierarchou.

Přes to všechno známý jsou vlastenecké přelivy netoliko nejd. biskupa našeho a jiných českých kněží, nýbrž i katolického tisku. Hned po zprávě o memorandu starostů týž »Venkov« (5. května) uveřejnil vlastenecký projev českých pairů, mezi nimiž byl i náš arcipastýř a opat Bařina. Jaký bude úspěch, těžko hádati v době, kdy Vídeň dobře zná poměr českých členů poslanecké sněmovny k české hierarchii. Zatím sám křest. soc. »Volksbote« projev našeho vrchního pastýře kritizuje a vyzývá, aby také německé kněžstvo cílevědomě a řízně s jinými Němci se semklo na obranu své národnosti. Účel toho pokynu mohou čeští lidé dobře chápati.

Liberální tisk moravský rozšířil zprávu, že posl. Valoušek mluvil proti české-

mu státu, dokládaje, že český národ nebude nic zuamenati, až jej bude mítí. Ačkoli — jak obyčejně — klepař nenaznačil, kdy, kde a za jaké příležitosti tak kněz Valoušek mluvil, hned se zprávy chytil tisk v Čechách. Valoušek však v »Našinci« dne 8. t. m. praví, že zpráva ta jest čistou lží a pomluvou. — Ovšem lhaní se nezastaví ani nyní, pouze se bude hledati chytřejší forma.

Program VII. českoslovanského sjezdu křesťansko-sociálního v Brně dne 20. a 21. května 1918. 1. Zpráva výkonného výboru o vývoji a pracích strany od posledního sjezdu. 2. Českoslov. strana křesťansko-sociální a mír. 3. Výživa lidu a naše požadavky vůči veřejnému hospodářství státnímu. 4. Politika strany v národě za svět. války. 5. Naše sociálně-politické úkoly poválečné. 6. Mezinárodní katolické sociální instituce a náš děluý lid. 7. Nejblíže činnost organizace křesťansko-sociální mezi mládeží. 8. Součinnost křesťansko-sociálních žen v křest.-sociálním hnutí veřejném. 9. Nové proudy v našich ústředních organizacích stavovských a třídních. 10. Organizační daň strany. 11. Volba říšského výkonného výboru. 12. Případné návrhy.

»Všenárodní« májové oslavy napsalo »Právo lidu« na adresu »Národních listů« a agrárníků: »Nejprve československý stát a všechno ostatní nám bude přidáno!« Této frázi, vrhané stále měšťáky do českého lidu, žádný v českém národě nevěří, ani její šířitelé ani chudý lid, pro jehož svedení je určena. Zejména čeští agrárníci svou vlní dravostí za války se postarali o to, aby český lid dobře viděl do své budoucnosti. S »Nár. listy« budeme také krátce hotovi. Ze májová manifestace českého lidu byla vyhraněně socialistická, o tom svědčí holá skutečnost, že pořadatelstvo obou socialistických stran kategoricky odmítlo již v dubnu podnět výkonného výboru státoprávní demokracie, aby letošní 1. máj byl uspořádán jako slavnost všenárodní, věnovaná českým požadavkům národně politickým. Když byli takto odmítnuti, žádali pánové ze státoprávní demokracie, aby jejich zastupci mohli aspoň promluvit na projektovaných táborech, což bylo také oběma socialistickými stranami českými odmítnuto s odůvodněním, že 1. máj je manifestace socialistická.

Češi chtějí Němce vyhladověti. Tak volají Němci v obou sněmovnách, na schůzích, tak se štve ve všech listech. Vytlučká se z toho politický kapitál, český národ se zrádčuje před celým světem. Že však německí velmoži, německé okresy a obce nedodávají předepsaný množství potravin, o tom Němci mlčí. Mají moc ve státě v rukou a zabezpečili se, aby se o tom nic do veřejnosti nedostalo. Vyživovací úřady mají zakázáno — prý s ohledem na vál. poměry — dáti někomu informaci o odvedeném množství potravin. Zákaz ten platí asi jen vůči Čechům, protože se na druhé straně citují »úřední data«, aniž by bylo možno pravost jejich zkoumati. Proto musíme býti vděční, když se na německé straně zapomenou a s něčím na světlo vyjdou. V 17. čísle v Hostiném vycházejícího »Volksbote« stěžuje si správce okresní tukové sběrny v Hostiném, že nebylo možno obyvateľstvo tukem zásobiti, ježto obce jim

uložené množství neodvedly. Uveřejňuje také seznam obcí s jich povinností v minulém čtvrtletí, který tuto s ponecháním německých jmen otiskujeme. Číslo první vždy značí, kolik se mělo odvésti v kilogramech a druhé číslo v závorce konstatuje, kolik kg se odvedlo. Arnsdorf 45 (0), Hermannseifen 700 (0), Kleinborowitz 135 (0), Kottwitz 1395 (0), Mönchsdorf 135 (0), Mohren 630 (0), Niederöls 300 (808), Niederprausnitz 450 (7), Oberöls 1080 (5179), Oberprausnitz 1530 (2124), Öls-Döberney 45 (48), Polkendorf 180 (0), Proschwitz 450 (0), Switschin 90 (4064), Tschermma 225 (65).

Tak odvádějí Němci pro Němce. Místo 80 metr. centů ani ne 1 a půl, a to se děje v polit. okrese Vrchlabském hr. Černina-Morzina, který zasedá v komitétu pairů, kteří mají zabrániti, aby Češi Němce nevyhladovali, a jemuž byly Krkonoše přiděleny. Pohraniční Němci žádají, aby byli zásobováni z Německa, dokumentujíce tak své rakouské vlastenectví. Jen ať sami odvedou, co mají předepsáno a přestanou šlihat za hranice, kam máslo za drahé peníze — pašují.

Aby konsumenté nebyli najednou překvapeni, dělají židovské noviny ve prospěch svých obchodníků drahotní náladu předem. »Neue Freie Presse« a »Zeit« píší, jaká jest dražota v Oděse a jinde. Ruská libra (asi 40 dkg) prý stojí: máslo 11 rublů, cukru 6 rublů atd. Tedy židovská obchodní družstva mají platiti za velké dobrodince, jestliže z Ukrajiny něco dovezou za ceny úžasné. — Máme však zprávy zcela jiné od lidí našich. Jeden zajatec, který se právě vrátil od Oděsy, řekl nám, jak tam bylo ještě před třemi měsíci lacino. Kilo bílé mouky na našich penězích 8 h, hovězího masa 28 h. Jeden vojín přímo z Oděsy psal, že tam naši vojíní dostávají potraviny za ceny předválečné; litoval, že nemůže něco zaslati svému příbuzenstvu. Jestliže sami židovští zpravodajové mluví o přeplněných stodolách a velikých zásobách zboží na trhu, proč by ty věci byly počítány draž než u nás? A ještě jedna zajímavá okolnost! Dne 9. a 10. dubna konal se v Oděse sjezd delegátů Svazu německých kolonistů v Ukrajině; účastnilo se ho na 3000 osob. Jen na bohoslužby do protestantského kostela přišlo na 2000 osob. Konstatováno, že v okrese oděském mají Němci na 60 proc půdy (tvořice tam 40 proc. obyvательства), na Krymu 80 proc. Jestliže tedy židovský tisk píše, vytrvale o neochotě sedláků maloruských, jest možno se domnívati, že by statkáři německo-protestantští byli při prodeji rovněž tak zdrželiví? Pusťte do Ukrajiny sprostředkovatele křesťanské — a pak uvidíme, zdali dražota jest tam tolik hrozná!

Maxim Gorkij, jak známo, nalezl již před válkou k duchům velké radikálism. Ale nyní ve své »Nové Žizni« píše o revolučních řadách ruských toto: »Súčasná Rus skýtá obraz, že nemůže býti žalostnějšího. Jako jeden z nejdůležitějších náznaků velké ruské revoluce jeví se zahanbující skutečnost, že v Rusku se krade vše, co lze. Způsob, jak se Rus sama vyplnila, je beze všech pochybností bez příkladu v dějinách. Plení se kostely i musea, prodávají bohoslužebné nádoby a archeologické poklady, strojí pušky i děla. Paláce s drahocecnými uměleckými sbírkami, obilní sýpky a obchody jsou vypleněny a vydrancovány, celá Rus je rájem zlodějů, vrahů a zrádků, aniž by bolševická vláda dovedla tuto tragedii zameziti. Ve Feodosii kvete lidokupectví. Vojáci prodávají arménské ženy, jež přivlekli z Kavkazu a z Turecka, po 25 rublech veřejně na tržišti. Je hrozně v duši, čte-li člověk v Petrohradě právě uveřejněné zprávy o násilnostech v Simferopoli a Sevastopoli, nad nimiž vstávají vlasy. V Sevastopoli usnesli se plavci pobiti všechny občany, obývající dvě z hlavních tříd a v ustanovený den hrozný úmysl provedli a mrtvoly pobitých naházeli do moře.« Gorkij končí: »Dokud budu živ, budu volati na bolševiky: Ruco

od vlády! Nemáte ani sil ani moci stvořiti Nové Rusko!«

Kupte si cenné knihy poučné!

Jádro křesťanské sociologie.

Napsal Dr. Fr. Reyl. Stran 364. Cena K 6.—.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 250. Cena K 3-12.

Index a věda.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 210. Cena K 2-68.

Světlem k Bohu.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 468. Cena K 7-20.
Objednávky vyřídí

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.**

Rozmanitosti.

V Praze od 21. do 27. dubna zemřelo pětikrát více lidí, než se narodilo. Zemřelo 207 lidí a narodilo se jen 42 nemuvnat. — Papež přijal nedávno v soukromém slyšení japonského setníka Ymamoto, námořního přidělence japonského vyslanectví římského. Ymamoto jest katolík. — Uplynulo letos 60 let od zjevení v Lourdech, jehož slávu francouzská vláda nedovedla potlačiti žádnými kličkami, žádným násilím, ba ani podvodnými policejními referáty. — Ve Francii se ozval veliký odpor proti oslavě Karla Marxe. Listy otiskly četné výroky tohoto dělnického organisátora na důkaz, že jako německý žid Francii nenáviděl. Tlak veřejného mínění byl tak mohutný, že socialistická strana oslavu odvolala. — První záhřebský dělnický spolek požádal arcibiskupa dra. Bauera o převzetí protektorátu. Dne 24. konáno slavnostní nastolení nového protektora. Arcibiskup slíbil spolku svou podporu a ochranu a byl na to jmenován i čestným členem spolku. — Socialistický tisk dává pončení pro příští první máj. Na př. »Rovnost« napsala, že vedle upřímných přátel přišli do socialistického průvodu i tací političtí taškáři, kteří snažili se vplížit se pod vlajici naše rudé prapory, aby socialist. ráz našeho svátku májového setřeli a rozředili na pouhou slavnostní ceremonii bezbarvého, všem vyhovujícího nacionalismu.« Jinde též list praví: »Bířičům vlastního národa ruku podati nemůžeme, i když po česku mluví.« »Právo lidu« v řádkách o májové oslavě dí: »Před nešlechterností, zhoubou a vyděračstvím kapitalismu průmyslového i velkoagrárního nechceme zavírat a nezavřeme svých očí, i když je to kapitalism český.« Jinde tento list praví: »Letošní manifestací májovou počíná nové období dějin českého socialismu. Tímto dnem bylo projevono, že zdrcující majorita národa hlásí se pod rudý prapor a že je si vědoma nejen této své síly, ale také svých práv a nároků.« S tou zdrcující většinou jest to trochu jinak. Ale patolízaví polekanci, kteří k vůli získání pokoje se tváří k soc. demokratům příliš přívětivě a předstírají sympatie, kterých není, slyší nyní říznou kapitulu. — Šéf ředitelstva italského ministerstva pro střelivo Buonamico, který spáchal milionové podvody, byl nalezen ve své vězeňské cele oběšen. — První generální pobočník Jeho Veličenstva princ Zdeněk z Lobkowitz slaví tuto neděli 60. narozeniny. Císař mu blahopřál a daroval mu svůj obraz s vlastnoručním věnováním: »Mému milému Lobkowitzovi k jeho 60. narozeninám. Karel.« — Sekčním šéfem zahraničního ministerstva jest křtěný žid Wiesner, správce tiskového oddělení v zahra-

ničním úřadě. Lublaňský »Slovenec« o něm píše: »Tento muž je osobně vinen všemi nesprávnostmi úředního zpravodajství.« Tedy takový muž byl pravou rukou Czerninovou. — »Neue Freie Presse« podnikla hodně smělý útok na české členy panské sněmovny pro jejich vlastenecký projev. Vytýká knížeti dru. B. Schwarzenbergovi, že není českého původu. »Národní Politika« odpovídá poukazem na arciněmecký původ vydavatele »Neue Freie Presse« Morice Benedikta, dodávajíc: »Myslí patrně o sobě, že je potomkem Cherusků a že jeden z jeho předáků již v bitvě tentoburské byl válečným — dodavatelem.« — Dne 5. t. m. bylo americké socialistické poselstvo přijato v pařížské vojenské škole maršálkem Joffrem. Když zasednuto k hostině, vůdce poselstva James Wilson v přípitku tlumočil vůli amerických socialistů, aby se s Němci nevyjednávalo, pokud bude jediný nepřátelský voják na francouzské půdě. — V Německu byla slavnost prvního máje potlačena. Místo socialistického hromobití ozývá se však v soc. demokr. »Vorwärts« jen tklivá elegie, tak že samo »Právo lidu« stýská: »Žádné elementární slovo velkého probuzení, znovu-vzkříšení velké ideje Marxovy nečteme v orgánu německé říšské sociálně demokratické většiny. Jako by důvěra v sebe samy byla u nich podlomena, jako by zoufali nad sebou.«

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

V den Nanebevstoupení Páně v katedr. chrámu sloužil vsdp. kapit. děkan a gen. vikář dr. J. Soukup pontif. mši za Jeho Veličenstvo za účasti Jeho Exc. nejdp. biskupa a za přítomnosti četných notabilit zdejších. Školy měly své bohoslužby zvláštní. — Odpoledne o 3 hod. vedl Jeho Biskupská Milost obrovský procesní průvod k vyprošení míru z katedrálního chrámu k soše Panny Marie, kdež byly litanie, mírová modlitba Sv. otce a prosba k českým patronům. Velkolepá slavnost skončena v chrámu Panny Marie požehnáním. Mírového průvodu kromě kněžstva a úřednictva účastnily se školy střední, měšťanské i obecné, ústav hluchoněmých se svými učiteli a veliký dav věřících.

Na oslavu míru s Rumunskem byly vyvěšeny dne 8. t. m. v našem městě prapory.

Osobní. Slečna Ludmila Karlová z Králové Hradce podrobila se dne 30. dubna před c. k. zkušební komisí státní zkoušce z klavírní hry a byla uznána způsobilou s vyznamenáním.

Královéhradecké vzpomínky. Ke kladební základního kamene k Národ. divadlu 16 května 1868 vysláni od města jako deputace: starosta Collino, obchodník, měst. radní Ant. Komárek, vinárník a z výboru Jos. Hloušek, obchodník. — Májová pobožnost v našem městě po prvé slavena r. 1857, farní matriky zde zavedeny r. 1867. — V.

V zájmu ochrany polních plodin. Odměna poskytuje se každému, kdo odvede nasbírané chrousty a ponravý obecnímu úřadu té obce, ve které byly nasbírány. Výše této odměny ustanovuje se pro rok 1918 obnosem 6 haléřů za litr dodaných chroustů a 12 haléřů za litr dodaných ponrav. Obnos vypadáje na každou dodávku zaplatí se zcela z pokladny obecní a bude z polovice nahrazen z prostředků zemských. Odměna vyplácí se starostou obce aneb na místě ustanoveném obecním zastupitelstvem hned po odevzdání nasbíraných chroustů a ponrav. proti vlastnoručnímu potvrzení odvádějícího. Obecní představenstva určí, kde, u koho a v které

denní době chrousti a ponravy odvedeny býti mohou.

Změny železničního řádu. S platností od 6. května t. r. jsou tyto změny na našich tratích: Na trati Hradec Králové - Praha severozápadní nádraží vlak číslo 781, jezdící dosud do Velkého Oseka, je prodloužen až do Prahy. Odjezd Hradec Král. 6.15 ráno, příjezd do Prahy 10.28 dopol. — Na trati Pardubice - Rosice - Německý Brod byly opět zavedeny vlaky č. 313, odjezd z Ném. Brodu 6.55 ráno, příjezd do Pardubice 10.28 dopol. a číslo 314, odjezd z Pardubice ve 2.07 odpol., příjezd do Ném. Brodu v 5.55 odpol. — S platností od 15. května t. r. budou tyto změny: Na trati Rosice - Pardubice bude jezdit vlak číslo 1474, odjezd Rosice 7.55 ráno, příjezd do Pardubice 8.08 dopol. — Na trati Hradec Králové - Josefov - Jaroměř bude jezdit vlak číslo 587, odjezd z Hradec Král. 1.40 odpol., příjezd do Josefova 2.46 odpol. — Na trati Hradec Králové - Týniště n. O. bude jezdit vlak čís. 786, odjezd z Hradec Král. 9.07 večer, příjezd do Týniště v 10.09 večer. — Na trati Hradec Králové - Chlumec Velký - Osek bude jezdit vlak číslo 775, odjezd Hradec Králové 2.20 odpol., příjezd do Chlumce 4.22 odpol.; odjezd z Chlumce 5.05 odpol., příjezd do Velkého Oseka 6.33 večer. — Na trati Chlumec - Stará Paka bude jezdit vlak č. 987, odjezd z Chlumce 9.45 dopol., příjezd do Bydžova 10.14, do Ostroměje 12.12 a do Staré Paky 2.32 odpol. — Všechny tyto vlaky jsou vlaky nákladní s osobní dopravou.

Skupinám »Sdružení české mládeže katolické« Pokud jednotlivé skupiny neobdržely ještě dotazníků, jež sekretariát pražský rozeslal, necht se samy do ústředí pražského přihlásit (Praha II., Spálená ulice č. 15.) Dle daných pokynů se dosavadní skupiny formálně rozejdou a hned nově ustaví dle nových stanov (může se tak státi na jedné a téže schůzi). Pokud to možno, necht každá skupina vyšle aspoň jednoho delegáta k ustavující valné hromadě »Sdružení katolické mládeže v království Českém«, která se koná v Praze dne 16. května ve 2 hod. odpoledne. — **Ústředí »Sdružení české mládeže katolické«** v Hradci Králové.

Květnový koncert (Klicperovo divadlo, neděle 5. května) důstojně zahájil slavnosti na počest 50tiletého výročí založení Národního divadla. Sl. Sláva M. Weberová v klavírních číslech prokázala jemné technické vypracování a přes svůj mladistvý věk i pochopení věci, jež snad v hlubších místech (Smetana) nevyrovnala se dosud její technice, jinde však (Chopin) prozračovala skladby slibným svitem umělecké její duše. Druhá, u nás známá umělkyně, Marja Šl. Bogucká, člen Národního divadla, zaujala jak skvostným, zvonivým hlasem při rosení a bez námahy se nesoucím, plným v polohách hlubších a neztrácejícím na síle ani barvě i ve značných výškách, tak dramaticky živým přednesem. Jedině program písní mohl snad býti volen stilověji a více odpovídající motivu a rázu koncertu. — C.

Klub fotografů-amatérů v Hradci Králové vystavuje v těchto dnech až do 20. května v městském muzeu práce svých členů zároveň s vzornými výtvary členů klubu pražského. Výstavu zahájil v neděli 5. května o 10 hod. dop. předseda klubu p. B. Hobzek, c. k. gymn. profesor, který vše uvítav pražské hosty, případně poukázal na propagační účel výstavy členstva a vhodně ocenil jejich výkony. Výstavka velmi instruktivně uspořádána od obrázků začátečnicků, mezi nimiž vynikají portrity sl. Zd. Müllerové, až k oceňným a uměleckým uhotovkám a bromolejotiskům pp. ing. Krupky, dr. Cibulky, Červeného, poštěným náladovým obrázkům pp. ing. Nápravníka, řed. Sekery, zvětšeným partím p. mlynáře Duška, studiím p. Stoklasy, Žaloudka atd. působí velmi milým dojmem.

K jaké dokonalosti může vésti práce v tomto oboru, ukazují jasně práce členů klubu pražského, z nichž uvádíme zvlášť vynikající díla (studie, partie z cest, uhlo- i bromolejotisky, akty atd.) pp. Veverky, ois. rady Komerse, Neuberta, Andrieleho, Weymana, dr. Kabrhela, Loyky atd. Výstavka klubu plzeňského hájí též čestně svého místa. Hradecký klub v uplynulé době uspořádal v městském muzeu i v divadle Klicperově řadu cenných přednášek provázených světelnými obrazy, z nichž zvlášť zajímavé přednášky dra. Absolona o dívech jeskyň moravských a postojenských, o ponorných řekách Omble i Punkvě a poslední přednáška ois. rady Komerse o Ukrajině jsou účastníkům dosud v živé paměti. — C.

Drahotní poměry. Kdy se kolo zdrazování zastaví? Na sobotním trhu jeden prodávající nabízel se za 400 K, jinde se udala cena párku selat — 1300 K. Za house ještě nažloutlé požadováno 60 K, za house které se vylíhlo před 2—3 day, 20—30 K. Koza hyla za 280—320 K, kůzle za 60 K. Větší bochník chleba zde nabídl jedna žepa za 30 K; dáno jí 14 K, s čímž se spokojila. Tak se prodává veřejně. Zato jinde až úzkostlivě se dbá, aby chudina si nepřipočítala nějaký desetihaleť za nabízené maličkosti. Když tu děti oblečené v oáry prodávaly kytíčku konvalinek po 20 h, byly přísně napomenuty, aby přijímaly jen 10 h. Ale jsou ty kytíčky předmětem nezbytné potřeby? Právě zakázány hospodářským oddělením ministerstva války drahotní přírůžky k cenám knih, protože prý jsou předmětem denní spotřeby. Tedy — kůže a uhlí již předmětem denní spotřeby nejsou. S velikou protekcí obdržel pár botek za 200 K.

Uvěrni ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady za úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Vyznamenání v Bělenicích. Vdp. farář Jindřichovi Jakubičkovi byl propůjčen čestný odznak Červeného kříže II. třídy.

Máj plný krásy, vyhaslé oči nevidomých dívek neuvidí. Potěšme je aspoň dárkem, který přijímá Útulna slepých dívek, Praha, Kampa. Tam jsou ty nejnešťastnější.

Sbírejte se a zašlete dárek nové učitelské sbírky na osleplé vojny a sirotky. Obnos možno zaslati redakci t. l.

Na českých tratích jeví se vzorná nacionální snášelivost k — Maďarům. Lístky na vlak, na jejichž jedné straně je označení česko-německé, vydávají se Maďarům tak, že na druhé straně jest text maďarský. V jaké situaci však jsou sami čeští nádražní zřízenci v naší vlasti, není potřebí vysvětlovati.

Doba předhusitská a husitská.

Sepsal J. Sahula. — Stran 428. — Cena K 1.92. — Objednávky vyřídí Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Katolická mládež česká!

Dne 16. května o sv. Janě koná Sdružení katolické mládeže v kral. Českém ustavující valnou hromadu v sále Zemského Svazu ve Spálené ul. č. 15 v Praze.

Na troskách dosavadních organizací české mládeže katolické vzniká organizace nová, jednotná pro celé Čechy, pro mládež na venkově i ve městě.

Pořad ustavující valné hromady jest: Ve 2 hodiny odpol. zahájení předsedou přípravného komitétu;

referát o přípravných věcech; programová řeč; schválení stanov a jednacího řádu; volby předsednictva, revisorů, smírčího soudu; volné návrhy.

Účastníci mohou toho dne své náboženské povinnosti dostáti návštěvou dopoledních bohoslužeb ve chrámu Páně nejsv. Trojice ve Spálené ulici: v 7 hod. mše sv. s exhortací, v 8 hod. mše sv., v 9 hod. velká s kázáním, v 11 hod. mše sv.

Večer přátelská schůzka »U zlatého klasu«. Kde kdo z pracovníků i členů mládeže těší se na tento den, kdy se opět zahájí spolková činnost mezi mládeží. Pracovníci starší i noví z celých Čech přijdou si podati ruku ke společné, svorné práci. Upozorňujeme předem na potřebu při jízdě vlakem. Každý dále vezmi s sebou potraviny na celý čas pobytu. Kdo reflektuje na noceh, přihlaš se předem v sekretariátu, aby on jej dle možnosti obstaral.

Sekretariát katolické mládeže, Praha II, Spálená ul. 15.

Vápenopískové cihly,

vápno bílé i stavební dodá v každém množství „Tegula“ společnost s r. o. na výrobu vápenopískových cihel Hradec Král. Továrna na Slezském Předměstí, proti stanici dráhy. Telefon: Cihelna č. 55, kancelář č. 87.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou. V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Hoblovací stroj

v obvodu se nacházející prodá továrna nábytku Skuherský, Hradec Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec c. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách již na 150.000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 48 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí společenstva 2 K. jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 věno ne- odbor, jenž poskytuje též věno do- spělým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vyplácí se tolik korun, kolik osob v době nároku odboru bylo přihláшено.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let každý, jen když týž jest tělesně- zdravý a nepřekročil 55. rok věku svého. Záplacené K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Blíží v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme. — Adresa smí:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. František Rýzl, Václav Jendoušský, předseda, jednatel.

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatná: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 17. května 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Nová mír. akce papežova.

Ve svém nejnovějším prohlášení Benedikt XV. konstatuje s bolem, jak národové na svou vlastní škodu neuposlechli jeho mírových provolání. Cituje slova Písma: »Ty jsi Bůh nebe a Pán všech království... O Bože, Ty jsi poslední útočiště naše!« Poukazuje tudíž na veliký účinek úpěnlivé modlitby. Ale svatá oběť mše jest ještě účinnější. Proto nařizuje papež, aby 29. června všichni kněží sloužili mši sv. za lid na úmysl brzkého míru. Tak přinese duchovenstvo v jednotě s papežem oběť smíření a lásky a tak také bude působiti na Božské srdce. Kéž se splní přání Davidovo a touha všech národů: »Spravedlnost a mír se políbily!«

Mluví-li se tolik o potřebě sbratření národů a prohlašuje-li se zmírnění národnostních protiv a potlačení velikášství vládnoucích kmenů za nutné, měli by býti všichni národové papeži vděční. Ale sotva se Benedikt XV. ozval, už máme pohrdavou kritiku i v Čechách. Na př. »Venkov« dne 11. t. m. praví, že sloužením mše sv. se nenapraví převrácené poměry národnostní, jaké zavládly vinou Němců v našem mocnářství. Prý papežská stolice by měla promluvit co nejotevřeněji a nejsrozumitelněji proti nynějšímu nesnesitelnému stavu.

Tedy pisatel sám pojednou papeži přiznává obrovskou politickou moc — větší, než jakou mají miliony soc. dem. Internacionály, statisíce vlivných zednářů a vladaři, mající pohotově milionové armády. Nestranný znalec skutečných poměrů věru žasne, co všechno očekává liberál od rozhodného slova papežova.

Nuže — aspoň krátce o faktické exekutivní (výkonné) moci papežově, bez níž každý silně zahrocený politický projev jest jen hlasem volajícího na poušti. V samém středověku mezi katolickými národy energická slova papežova proti krvavým rúznicím málo platila potud, pokud stolice apoštolská neznamenal silnou politickou moc — pokud ke kárání nepřistoupily pohružky citelnými tresty.

A dnes? Předně před válkou právě čeští liberálové namáhali se houževnatě, aby poslední zbytky politického významu stolice římské vymizely. Posměchem stíhány snahy Vatikánu, aby papež byl faktickým suverénem aspoň v okruhu vlastních budov. Vzpomeňte na vtipy o »ubohém vězní vatikánském.« Když semita Nathan zatroubil k útoku i proti nejnutnějším zárukám papežovy svobody, bylo v Čechách tomu fanatismu tleskáno. Když za války vyjevené zástupy páchaly de-

monstrace proti Vatikánu pro jeho snahy o mír, neozvalo se ze středu českých protiklerikálů ani slůvko odporu. Ozývaly se i hlasy, že o »mír papežský« národ náš nestojí. Zastoupení našeho národa ve Vídni a na zemském sněmu téměř vesměs je protivatikánské. Hrdě a manifestačně nynější liberálové do světa prohlašovali, že všichni kandidáti naší strany r. 1911 při volbách propadli; tím sami dosvědčili, co tu vlastně rozhodní přátelé papežské stolice platí. A nyní měl papež českým liberálům své služby přímo vnucovati?

Ale i kdyby národ náš přijal prostřednictví vděčně! Podřídí se Němci — či naopak ještě vystupňují svůj politický nápor proti Slovanům? Němci z říšněmecké i naší cíti se za jedno — a osmdesát procent tohoto národa jest složeno z protestantů, racionalistů, volnomyšlenkářů; obrovský vliv zde mají listy židovské, opřené o obrovitý kapitál. Jediná »Neue Freie Presse« má mezi lidmi německy mluvícími praktického vlivu více než politické slovo papežovo. Protestauté němečtí manifestačně odporovali proti názvu synů v mírovém listu papežovu. Jestliže »Venkov« čítá Rakousko k nejkatoličtějším státům, nechť se jen porozhlédne, kdo vlastně v ministerském kabinetě osudy lidu katolického řídí. Proč jenom čeští lidé nevynutí rozhodné slovo z úst vrchního rabína vídeňského? Za ním přece stojí kruhy s vlivem obrovským. Vrchní rady evangelické také mají silný vliv. K těm však od Čechů žádná žádost nepřichází. Ví se totiž, že nynější válka naprosto není náboženskou a že docela ztroskotaly pokusy i silných korporací sociálních tvář v tvář milionovým armádám.

U našich Sokolů idey Garibaldiho, Mazziniho a jim podobných platily víc než snahy deseti papežů.

A jen dobře rozlišovati! Papež nepodniká akci k uspořádání vnitřních jazykových poměrů v různých státech; vždyť v té příčině i korporace fysicky daleko mocnější prozrazují slabost a bezradnost; nad to by si národy zakázaly řízně a příkře tak veliké vměšování papežovo do politiky. Papežská stolice usiluje výhradně o skončení krvavé války a povzbuzuje národy k dobrovolnému sebezpu, poukazem na nejsvětější oběť Beránka tichého chce rozmnožiti dobrovolnou smírnou náladu vnitřní, která je nejnutnějším podkladem smíru zevnějšího. A na jakém reálním podkladě má papež rozhodnouti spor mezi Čechy a Němci? Jakmile by došlo k sebe menšímu

pokusu, Němci odpovědí, že zástupci českého lidu posud určitě se oficiálně nevyjádřili, jaká práva chtějí Němcům ponechat. Byla by to ovšem nouzová výmluva, ale papež by pak musil poznati právní stanovisko Českého svazu jasně.

Kdo demagogicky odsuzuje papežovo mlčení, sám přece ví, že rázné slovo Vatikánu by netoliko krisi nerozhodlo, ale že by přineslo bezmocnému katolictvu nová pronásledování. Chytrí našeptavači vědí i více. Politický papežský list toho druhu by se u nás katolíkům vůbec nedostal do rukou; a že tak skrovně a přitom nejvýš opatrně smí papež se svými věřícími korespondovati, o to se zasloužili právě ti lidé, kteří po celá desetiletí bouřlivě odmítali jakýkoli politický vliv papežského stolce.

Hrst vzpomínek na r. 1848.

I.

Svatováclavský výbor z 11. března 1848.

Dr. Herben vyloučil v »Národních Listech« v zájmu svornosti »svatováclavské« Čechy (rozuměj katolíky) z národa. Historie politického probuzení našeho však dokazuje, že svatováclavští Čechové zastali se národních práv dříve, než zaplála v Čechách pochodeň helvetsko-realistické koterie a dříve než si Masaryk s Herbenem vzpomněli »navazovati« současnou politiku na Husa a Chelčického.

Rok 1848 nastal v Evropě za všeobecného napětí, jež bylo již tolik let připravováno na výbuch. Ve Francii ve spojení se židovskými bankéři zemi i národ vysávající královská rodina stala se do té míry nemožnou, že proti ní vypukla v únoru revoluce, která měla větší nebo menší ozvěnu po celé Evropě.

Když do Prahy a do Čech došly zprávy o únorové revoluci v Paříži, nebyly to jenom vrstvy lidové, jimž na rtech lpěla otázka, co dále? Ale byli to především četní čeští páni stavové, kteří se dne 2. března vypravili k nejvyššímu purkrabímu království Českého hraběti Stadionovi s dotazem, zdaž by nebylo vzhledem k tak důležitým událostem, jež začínaly celou Evropu rozechvívat, záhodno svolati český sněm. Avšak od purkrabího byli prostě odmítnuti námitkou, že by se všeobecně panující rozjitzení mysli tímto momořádným sněmováním jenom ještě zvětšilo.

Ale ve družině »Repealu« vyskytli se odvážlivci, kteří odhodlali se na den 11. března svolati veřejnou a volnou schůzi lidu do Svatováclavské lázně. Pánové Gauč a Ruppert po dohodnutí se s hostinským »od zlaté husy« Petrem Fastrem sepsali provolání, jímž český i německy vyzývali pražské obyvatelstvo k účasti na této veřejné schůzi. Provolání toto bylo opisováno a důvěrníky nebo poštou rozesláno čelnějším osobám a 8. března vyskytlo se také sem tam v noci vylepené na nárožích ulic. Provolání to znělo:

»Občané hlavního města! Události pařížské probudily ze spánku celou Evropu. Německo chystá se k boji a ozbrojuje své měšťany. Na Vás, občany hlavního města, hledí celá země. Vy musíte vystoupiti za své povinnosti a ono právo, jež vám přináleží, vysloviti. Musíte činem účastniti se záležitosti státních. Musíte ta-

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bankovní směnky. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.373.

své mohli proti každému útoku ochrániti a především o to všemožně se přičiniti, abyste svobodným a důstojným přetřásáním svých potřeb a záležitostí účastenství národa vzbudili, tak aby národní uvědomění stalo se jménem všech vrstev obyvatelstva, čímž teprv veškeren národ se povznese k inteligenci, k mravnosti a k patriotismu, aby hoden důvěry vládní, mohl jí býti podporou.

Občané! toho dosáhnete:

- I. Řádným poměrům zemským přizpůsobeným zřízením obecním;
- II. svoláním stavů ve spojení s poslanci všech král. měst a zastupitelstvem rolnictva;
- III. ozbrojením celého národa;
- IV. zrušením censury, kteráž jako můra svobodný vývin národa dusí a umoruje.

Rozvažte, prozkoumejte vše, občané hlavního města, a shromažďte se dne 11. března o 6 hodinách večer ve Svatováclavských lázních k všeobecné poradě. Tento skutek, občané, je zákonitý, protože nutný!

Provolání to, vzdor tomu, že se samo prohlašovalo za zákonité, způsobilo v Praze zděšení a velkou část obyvatelstva naplnilo nejfantastičtějšími obavami. Proto městské hejtmanství ihned 9. března vydalo okružník a vyvěsilo veřejné vyhlášky, v nichž se obracelo proti zlovolným individuí, která plakáty a dopisy pokojné a slušné obyvatele dráždit a ke srocování svádět usilují.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3³/₄%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.

Eskompt účtů a směnek.

Politický přehled.

Císař Karel s ministrem zahraničních záležitostí hr. Burianem a náčelníkem generálního štábu svob. p. Arzem dne 12. května byli návštěvou ve velkém hlavním stanu u císaře německého. Z německé strany vedle císaře přítomen byl kancléř Hertling, maršál Hindenburg, generál Ludendorff, státní tajemník Kühlmann a vídeňský vyslanec. Na poradě této smluvna prý mezi Německem a Rakouskem dohoda vojenská na patnáct let, dohoda hospodářská (obě s podmínkou personální unie mezi Rakouskem a státem polským), dále dohoda obou říší s Tureckem a Bulharskem. Vojenská dohoda platí pro všechny čtyry státy. — Vláda snaží se získat pro oktrojírky v Čechách — Poláky. Upravení poměrů v Haliči a a kongresovém Polsku po přání rakousko-polském, jak právě prý v Berlíně schváleno, má totiž Poláky zase uvést do vládní většiny. Parlamentarisace ministerstva považuje prý se nyní za úplně vyloučenou. — Oktrojírky budou prý do Svato-dušních svátků jistě vyhlášeny. — Předsednictvo Českého svazu odmítnuvši nanovo pozvání ministerského předsedy ryt. Seidlera, aby vyslechlo obsah chystaného nařízení o oktrojích, poslalo téměř 13. t. m. písemný nový protest proti oktrojírám. — Také Svazy českých okresů a měst ve schůzi 11. května v Praze protestují jménem všech sdružených okresů a měst proti chystané reformě. — Císař Karel povýšil ministra věcí zahraničních bar. Buriana do stavu hraběcího. — „N. Fr. Presse“ alarmuje Němce do boje proti všem pokusům, aby odstraněna byla vláda Seidlerova. — Carevna-vdova ruská a velkokníže Nikolaj Nikolajevič dostali se na Krymu z bolševického zajetí do rukou německých. — Na francouzské i italské frontě, nehledíc k čilé dělostřelbě a k místním menším bojům, panuje klid. — Základní úmluvy o užším spolku Rakouska s Německem, jak ujednáno v Berlíně, budou prý předloženy vídeňskému parla-

mentu ke schválení. — Ohlášené vydání výnosu o krajském rozdělení v Čechách odsunuto opět do 21. t. m. — Rovné právo volební do pruské poslanecké sněmovny zamítnuto 338 hlasy proti 75.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Rozvoj historické vědy krok za krokem potvrzuje pravdivost zpráv evangelia, které tak upřímně líčí povahu a okolnosti doby. Zároveň však prohnatost nepřátel Kristových vystupuje tu v liniích stále markantnějších. Abbé Lémann ve francouzském spise na základě nejpodrobnějšího studia předvádí čtenářstvu složení židovské velerady a kritizuje její protizákonné vystupování. Velerada měla předběžné trojí zasedání (před poslední večerí Páně); rozhněvala se na vojíny, že se jim nepodařilo Ježíše zajmouti v chrámě; vydala v první poradě klatbu na každého, kdo by uznal Kristovu mesiášskou důstojnost. V druhé poradě rozhodnuto o usmrcení Ježíšově. V třetí bylo rokováno již jen o vhodném provedení. To vše bez výsledku obžalovaného. Spáchány tu i jiné křiklavé přestupky stávajícího právního řádu. A což výsledek Spasitelův? Noční sezení byla přísně zakázána — zvláště v předvečer slavnosti. Kaifáš byl žalobcem i soudcem — proti výslovnému řádu zákoníka Mojžíšova. Kristus upozornil sám slovy „vydej svědectví o zlém“ na obvyklou právní formu. Odporující si tvrzení svědků byla bezcenná. Při druhém výslechu Kaifáš roztrhl roucho své proti znění zákona. Místo co by zkoumal odpověď, zvolal hned: „Rouhal se.“ Protizákonným byl rozsudek hned v den, kdy počal soud. Při rauním řízení v pátek nejednalo se již o výsledek a rozsudek, nýbrž jak by se poprava měla provést, aby se nebouřily davy nad patrnou nezákonností. — 15. a 16. číslo „České Hudby“ (v Hoře Kutné) přináší dokončení stati: „Vliv řecké hudby na naši nynější soustavu tonovou“. Kromě tří velice přístupných skladeb věnuje odběratelům snadnou a vděčnou mši pro smíšený sbor od Fr. Hartla. — V „Časopise katol. duchovenstva“ počíná vědecká úvaha dr. Fr. Kováře o farizeích a saduceích: Pokračují tam studie dra. Slabého o kultuře babylonsko-syrské a dra. Novotného o svobodě svědomí. — Prvý sešit II. ročníku „Zpráv Waldesova musea knoflíků“ (Praha-Vršovice) vyšel ve zvětšeném oběmu. Jsou zde zajímavé a poučné příspěvky k historii umění, jak se jevílo ve výrobě drobných předmětů ozdobných. — Obranná kniha PhDr. Eug. Kadeřávka o soustavě filosofie dosud pro nedostatek papíru tištěna býti nemůže. (Na literaturu protikatolickou posud jest papír nadbytek.) Autor ohlašuje, že nebude-li možno v dohledné době knihu vydati, zaslané již předplatné abonentům vrátí.

Za revizi pokrokovosti se přimlouvá, resp. ji ohlašuje v „Č. Socialistu“ Záruba. Píše tam: „Největší surovosti a zločiny let posledních byly páčány jménem pokroku. Dnes každému v Čechách jest patrné, že jsme v Čechách před vojnu prožívali zlou, bídnou, úpadkovou periodu svého národního života. Že uspávání relativním blahobytem strkali jsme znenáhla šíji do těžkého chomoutu. Jako uspávací prostředek sloužil nám německý „středoevropský“ tisk „pokrokový“, zprostředkovaný velkokapitálu v Berlíně, ve Vídni i Pešti; protože byla tato tiskovina studnou naším tiskem přímo i nepřímo až příliš používanou, prolezla národ kostižerem. My všichni poznali jsme ve vojně na svých hřbetech, jak jest tato pokrokovost pokroková. Toto její pokrytectví, tuto faleš český národ nikdy nezapomene a také nikdy nikomu neodpustí. . . . Proto u nás je nutná revize pokrokovosti. . . . Také bude třeba jednou u nás provést revizi pokrokových lidí, zejména od té chvíle, až lidé přestanou utíkat od

pokrokovosti k žlabům, a kdy zase bude možno licitovati o přízeň lidu frázemi bez strachu o hrdlo. Po skutcích jste je poznali!“

„Kniha Lži“. Pověstná „Neue Freie Presse“ napadla svým obvyklým prolhaným způsobem knížata Schwarzenberky pro jejich příznivé smýšlení k národu českému. Zuřivý výpad židovského péra odsoudil prof. dr. Josef Pekař v „Nár. Politice“ zaslouženou měrou. Vytýkáme však nepřipadnou stylisaci článku, protože universitní profesor nemusí zajisté zápasiti o vhodný výraz, když se zabývá s listem tak prokázaně prolhaným. Podivně znějí slova „Nejslavnějším chrámem bohyně Lži v tomto státě je „N. F. P.“ . . . V neděli obětována byla v této svatyni mše zvláště slavnostní atd.“ Proč takové okolky s prolhanou židovskou tiskovinou? Stačí vyvrátiti předivo lži a vhodné epitheton pro lhářku připadne samo čtenáři na mysl. Ovšem „kněžkou“ jí nikdo nenazve.

Proč papež válku „nepřetrhne“? Na tuto častou otázku lidí od demagogů zmámených dávají odpověď židovské listy, které každý pokus o křesťanskou ochranu národů utiskovaných hledí zmařiti v zárodku. Na obranu národa českého, jevíci se v státoprávním prohlášení nejdp. biskupa královéhradeckého, odpovídá pražská „Bohemia“ hněvivě; prý nyní i vždy nadále německý klérus bude státi na straně národa německého. — Čekali byste v zájmu společné věci národní, že liberální tisk český obhájí spravedlivé stanovisko arcipastýřovo. Ale zatím slyšíte škodolibé poznámky, ačkoli předtím se pánové tvářili, jako by veřejné přistoupení episkopátu k požadavkům české delegace bylo věci nejvyšší žádoucí a rozhodující. Naznačili jsme již dávno před uveřejněním biskupova projevu, jak se přijme od liberálů jakékoli národně-obranné slovo české hierarchie. A kdyby nyní na obranu našeho národa vystoupil energickými slovy papež, nebral by jízlivý posměch konce, až by „Neue Freie Presse“ zahájila ostřejší boj proti katolicismu. Jakkoli však z všennárodní pšenice každá „protiklerikální“ strana chce péci koláče výhradně pro sebe, zůstane vlastenecký projev Jeho Exc. pana biskupa historickým dokumentem upřímné lásky ke všemu lidu českému.

Doba předhusitská a husitská.

Sepsal J. Sahula. — Stran 428. — Cena K 1-92. — Objednávky vyřídí Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Rozmanitosti.

Jak ruský národ jest nadšen pro Trockého, patrné z toho, že se mu do armády nově svolávané dobrovolníci nechtějí hlásiti. V Petrohradě prý se přihlásilo pouze 50 dobrovolníků a v nově zřízené škole střelecké jsou jenom 102 žáci. — O velikonočních svátcích studoval v klášteře beuronnském katolické obřady protestantský universitní profesor, jehož názorem jest, že evangelická bohoslužba nestačí pro plný duchovní život a že tedy jest nutno pro duši protestantského lidu získati něco nového. — Německá katolická Görresova společnost pro pěstování vědy založena r. 1876. R. 1910 čítala 4300 členů a 1100 účastníků. Doposud vydala dva miliony marek na rozvoj katolické kultury. Významným podnikem dějepisné sekce jest „Římský institut“ pro badání v římských archivech, zvláště vatikánském. I v jiných vědeckých oborech koná společnost práci obrovitou. Dočkáme se tak velkého rozpětí v katolických kruzích českých? Jest potřebí stále upozorňovati, že podobný rozmach vyžaduje hojně peněz, štědrost zámožných. — Dne 9. ledna konal se v Praze veliký sjezd evangelické mládeže.účastnil se ho dr. Drtina a několik mlad-

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládati možno bez výloh složnými listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

šich profesorů z filosofické fakulty. Komu se nelení, tomu se zelení. — Dne 9 květ na píše „Česká Stráž“: „V literatuře dnešní student zřejmě se vrací k zálibám, k nimž by se byl student před válkou nechtěl hlásit a za něž by se byl většinou stydl. Tehdejší student miloval dekadenty a výstředníky, okultisty a futuristy, odhazoval vše obyčejné, pravidelné, střídmé, střízlivé, zvláště bylo li to domácího původu. Ale kdo pak právě takovým studentům k vůli ulovení laciného potlesku poohleboval? Kdo je odvážel od zdravých zdrojů opravdové národní kultury? Konservativci to nebyli; studentstvo naopak bylo štváno proti nim. — Dne 8. t. m. „Právo lidu“ uveřejnilo protest Českého svazu proti krajským hejtmanstvím a druhého dne napsalo: „Dnes můžeme zaznamenati úplně zaručenou skutečnost, že městské správy některých českých měst hned druhého dne po tom, co samy usnuly se na podobném protestu, jednaly o vyslání deputace do Vídně, aby sídlem nové zřízeného krajského obvodu stanovila vláda město jejich a ne město politického okresu sousedního. Poslanci čeští přirozeně intervenci v takové záležitosti odmítli.“ — V poslanecké sněmovně uherské 11. května Ferdiš Juriga žádal, aby byl proveden národnostní zákon; zároveň však prohlásil, že jak on tak i jeho slovenští voliči rozhodně odmítají jakoukoli českou aspiraci na rozkouskování uherské sněmovny. Lze jistě za to mít, že takové prohlášení mělo svou příčinu v zevnější nátlaku. Ale odtud potud! Juriga dobře situaci zná; a nežli takto posluhovat lidem, kteří nedovolili ani přečísti ve sněmovně pozdrav slovenských voličů, raději mlčet. Na př. složení mandátu by bylo v krajním případě také tichou, ale výraznou odpovědí. V českém liberálním tisku ozvaly se nápo vědi o charakteru Jurigově. Poslanec zajisté o tom ví a neodpovídá — v době tak pohnuté, kdy jest potřeba, aby i zástupce Slováků měl plnou důvěru lidí poctivých. Proto také čeští katolíci (jak v zájmu národa tak církve) nesmějí Jurigu bráti do ochrany tuctovými, bezobsažnými protesty, pokud pan poslanec nerozptýlí energickým a dokumentárním prohlášením mlhy podezřívání sám. — Horlivý zednář, italský ministr kultu Sacchi, zvláštním listem žádá italské biskupy, aby spolupůsobili k povznesení pokleslé válečné nálady v lidu; nechť prý zvláště evkovské duchovenstvo se zasadí o posílení vlasteneckého citu. Před válkou zvláště v Itálii se do duchovenstva kopalo, katolíci byli trýzněni za to, že protestovali proti loupežné, nespravedlivé válce. Nyní, když zednářským původcům boje dochází dech, pojednou kmotři Pozbylové hledí vyssáti z církve mravní mízu ve prospěch vlastní. Nyní — teprve nyní netoliko dovolují, ale přímo žádají, aby se církev plela silně do politiky — ovšem dle maršrutky zednářské. Od církve, která má být pro všechny národy a snaží se je usmířiti, z každého státu se žádá něco jiného; kdyby papežství vyhovělo každému, stalo by se tak pestrým chameleonem, o jakém se neče ani v pohádkách. — V posledním mírovém roce měly papírny neusídelné dístý zisk milion korun. V posledním válečném roce však stoupl tento zisk na 5 mil. K. — Bolševická vláda, když jí zbyli výhradně ti, kteří se chtěli živiti z potu

práce lidí jiných, zavedla opět námezdnou práci a dala zabavenou půdu v dočasné držení sedlákům. — Konce zednářství v Portugalsku jsou velice výstražné. Za režimu volnomyšlenkářských despotů bylo Portugalsko velikou sopkou a jevištěm nejkrutějších zápasů, protože drobný lid byl okrádán i o své přesvědčení a utiskován hmotně. Výsledek všeho zápolení jest, že volba presidenta a volby kortesů přinesly přes všechny zednářský teror veliké vítězství konservativním a monarchickým živlům. Presidentem zvolen konservativce Sidonio Paes.

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Církevní věstník.

Svatost biřmování udílel J. Exc. nejdp. biskup v chrámu Panny Marie ve dnech 12 — 15. t. m. obrovskému počtu žactva škol středních, měšťanských, obecných, Rudolfiny a školy odborné i vojsku a žactvu voj. obec. školy. Zvláště v neděli byla účast věřících i z dalekého okolí skvělá, tak že chrám byl přeplněn a bylo na silnicích povozů jako o velkém sjezdu. Přípravy v této mimořádné době činily nároky na násobnou námahu a starosti. Přes to vzorným spolupůsobením učitelských sborů vše postupovalo velmi zdárně. Nejd. arcipastýř měl promluvy uchvatné a na poděkování zástupců škol i biřmovanců odpovídal vřelými díky všem, kteří se o zdar památných slavností zasloužili.

Svatojanská pouť v chrámu seminářském vydařila se za nádherného počasí k velké spokojenosti. Ve středu večer bylo kázání s požehnáním. V den svátku našeho patrona bylo před 9. hod. ráno vedeno vesp. děkanem Magrem Musilem z kathedrály procesí. Při mši sv. zpívaly chovanky pensionátu za řízení ctih. sestry Cecilie velice ladně. Nato pontifikáloš mši sv. sloužil Jeho Exc. nejdp. biskup. S kůru hláholila velebné mše Píckova; dirigoval zručně docent zpěvu vdp. dr. Cbulka. Kázání bylo v kostele i na dvoře. Odpoledne v chrámu byla promluva s požehnáním. Věřících sešel se počet veliký. Večerní pobožnosti před sochou Svatojanskou, ozářenou elektrickými světly na Janském náměstí, obcovalo mnoho mládeže pěkně zpívající. — Po celou oktávu v chrámu seminářském jsou mše sv. od 6 do 8 hod. a o půl 6. hod. kázání s požehnáním.

Úmrtí. V Poděbradech zemřel horlivý, svědomitý katecheta divčí obecné a měst. školy dp. Leonard Sychra. Narodil r. 1876 v Ústí n. Orl., vysvěcen r. 1899. Tělesné ostatky převezeny do Ústí n. O., kdež dne 12. t. m. v rodinném hrobu pohřbeny. — Odpověď v pokoji!

Abrahamoviny oslavil dne 15. t. m. vdp. profesor theologické fakulty v Olomouci a proslulý orientalista Dr. Jan Hejdl, jemuž děkujeme za moderní překlad a vědecké ocenění Starého zákona. Bývalému hradeckému diecéšanu přejeme na prahu druhé padesátky hojnost Božího požehnání k další záslužné práci.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Školní akademie na oslavu Nejvyšších narození J. V. císařovny a královny Zity uspořádaly střední a odborné školy v Klicperově divadle ve čtvrtek 9. května za velikého účastenství obecnstva. Slavnostní vzhled divadla zvýšen byl množstvím národních krojů, jež působily kouzlem intimních a hřejivých dojmů. Akademie zahájena byla slavnostním hymnem, zapěným žactvem c. k. gymnasia za řízení katechety dp. V. Gyurkovicse. Nato povolal ředitel reálky vládní rada Libický Jejímu Veličenstvu trojnásobné „Sláva“, jež nadšené bylo opakováno a zapěna hymna rakouských národů. Další čísla programu vykazovala vesměs pečlivě nastudování, svědomitě vypracovaná a krásně provedená, ať již to byla houslová čísla provedená chovanci paedagogia za řízení prof. Dobše, či ženské sbory Sukovy a dvojzpěvy Dvořákovy, zapěné chovankami lycea a ref. gymnasia (řídila prof. zpěvu sl. Zd. Součková), nebo konečně mužské sbory provedené žáky c. k. gymnasia a reálky a řízené dp. V. Gyurkovicsem. K těmto číslům vhodně řadila se solová píseň pro klarinet (Fibich: Selanka) dovedně provedena chovancem c. k. paedagogia a vřele chovankou obch. školy přednesená básně Čechova „Mým Čechám“. Akademii ukončovala Slezská beseda, tančená chovankami lycea, ref. gymnasia a studujícími obch. akademie v národních krojích při zpěvu národních písní, jistě nejpůsobivější číslo programu. O ladné provedení tanců zasloužily se sl. prof. Součková a Špalová. Klavírní doprovod k jednotlivým číslům s precizností a jemností jim vlastní obstarali pí. M. Šulcová, choť prof. a prof. G. Černušák. Akademie vedle ředitelů škol středních a odborných, zástupců vyššího kléru, státních a samosprávných úřadů zúčastnily se též nejdp. biskup Dr. J. Doubrava a místodržitelský rada Smutný s chotí. — C.

Český klub fotografů-amatérů. Referát z posledního čísla doplňujeme výtahem z jednatele zprávy. Klub založen byl 9. července 1916; ustavující valná hromada konána 22. října téhož roku. Od oné doby pořádány dva kursy a to podzimní se 34 a jarní s 50 účastníky. Později pořádán i bromolejotiskový kurs s 10 účastníky. Přednášek za přednáškovou sezonu od 23. září 1917 až do 4. května 1918 pořádáno celkem 21. Kromě posledně uvedených uvádíme ještě z významnějších: Po hradech a zámcích českých (red. Fotogr. obzoru Mrskoš z Prahy), Hore Vahom (prof. Šimek), V kraji afrického púlměsíce (prof. Hobzek), V ovzduší Panny (V. Červený), Potulky po Bretaniku (M. Podhorová), Svata země (katecheta Dostál), Po stopách Šporkových (katecheta Kadlec). Pohádky vypravované členy klubu (dirig. Vavruška, Dostál, Podhorová a j.) a provázené vhodnými světelnými obrazy připravily útlé mládeži několik krásných chvil. Nyní čítá klub 70 členů, z nichž vystavuje 28. — C.

Očkování dětí. Hlavní očkování dětí narozených od 1. dubna 1917 do 31. března 1918 vykonávati bude ve dnech 22. a 23. května 1918 odpoledne od 4—5 hod. zástupce městského fysika pan MUDr. R. Zippe. Přehledka očkování dětí koná se dne 31. května odpoledne od 4—5 hod. Hlavní očkování jakož i přehledka očkování dětí se bude v místnosti zasedací síle měst. zastupitelstva (radnice) v domě čp. 124 na Malém náměstí, II. poschodí. Starosta: JUDr. Frant. Ulrich.

Pro plné nemožné jak nemajetné tak i majetné budou od 20. května poobíraje vydávány poukázky na hovězí maso v živ.

nostenském domě v I. patře v Čelakovského ulici ve všední dny od 2—3 hod. odpoledne po předchozím lékařském vyšetření p. MUDr. Součkem. Nemajetní, jež se prokaží průkazem o nemajetnosti, dostanou poukázku na maso levné nebo zdarma, majetní pak zaplatí za maso plnou běžnou cenu. — Pan c. k. místodržitelský rada J. Smutný v Hradci Králové projevuje se stále jako nejlepší příznivec spolku a těch četných nemocných nejen tím, že jeho intervencí dosáhl spolek značnými dary a příspěvky spolkového jmění, ale i tím, že akce masová je zavedena a podporuje i jiná opatření, jež se letos ještě provedou. Bude totiž vystavěn pavilon-lehárna na příhodném místě, kdež by na lehátkách na čerstvém vzduchu a světle slunečním plicní nemocní si odpočinuli, pookřáli a uzdravovali se. Pro dobu zimní budou léčeni sluncem horským, jež vydávají lampy zvlášť k tomu účelu se hodící. — Spolek pro nemocné tuberkulosou.

Požáry. Na Slez. Předměstí dne 14. t. m. vyhořelo o 3. hod. v noci obytné stavení a chlív p. Jakoubka a sousední stodola p. Řeháka. — V Hradci vznikl z neznámé příčiny dne 15. t. m. před 5. hod. odpo. požár na střeše domu p. Valdeka. Včasnému zakročení hasičského sboru zdejšího se podařilo dravý živel omezit tak, že prohořela pouze střecha.

Do okruhu náhodského Orla. Jest mi dopřáno meškati týden doma. Proto bych rád několik dní zasvětil práci orelské. Žádám tudíž horlivé bratry a sestry, aby v době od 19. do 26. t. m. svolali schůzku. Po případném proslovu by se mohlo ihned cvičiti. Necht' mi bratři a sestry, mající touhu po cvičení, ihned dopíší. Sdělím jim ihned, v který den bych se mohl dostavit. Jestliže život orelský na Moravě jest v plném proudu, doufám, že i u nás se pochopí důležitost obrozené činnosti. Srdečný pozdrav celému náhodskému okruhu Orla! Zdař Bůh! — František Alt, jednatel náhodského okruhu Orla ve Velkém Poříčí n. Met. — Zemský svaz Orla vřele doporučuje vyzvání bratra Orla a prosí za následování i v okresech jiných.

Z Čestie u Častolovic. 5 května zemřela zde u věku 66 let všeobecně vážená paní Alžběta Voglová, choť statkáře a obec starosty. V Pánu zesnulá byla matkou 18 dětí, z nichž 6 zemřelo. Z ostatních vychovala 5 synů, z nichž všichni zaujmají významná postavení, a 6 dcer. Byla prostou matkou z lidu, štědrá dobrodělkou chudých, upřímnou katoličkou, vroucí ctitelkou Rodičky Boží, u níž ve velkých starostech a těžkostech života útechy hledala a vždy nalezla. Jaké vážnosti ve zdejších kraji se těšila, byli jsme svědky o pohřbu 8. května. Z blízka i z dále dostavily se zástupy občanstva, aby starostlivou matku, dobrou a šlechetnou paní na poslední cestě doprovodily. Byl to pohřeb velkolepý, jakého jsme u nás po léta neviděli. Tělesné ostatky zesnulé vystaveny v domě smutku na bohatém katafalku v záři nesčetných svící. Na rakev položeno 22 věnců a kytic se stuhami. Smuteční obřady vykonal vřdp. farář Jaroslav Petr za asistence dp. Fr. Škeřtka z Častolovic. Po skončených obřadech rakev vyzvednuta a za zvuků národní hymny »Kde domov můj« vložena do pohřebního vozu. Za rakví kráčeli nejprve vnuci a vnučky, její miláčkové, zarmoucený manžel, synové, dcery, příbuzní a přátelé a nezvykle velký počet účastníků. Rakev v kostele vystavena na skvostném katafalku a slavné requiem s asistencí sloužil za dobrou matici syn zesnulé dp. Ferd. Vogel, kaplan v Hronově n. M. Po slavných zádušních službách Božích pochována v Pánu zesnulá na hřbitově sv. Matky Magd. za zvuků mariánské písně »Vzpomeň o královno milá«. U hrobu promluvil dojemnou řeč vřdp. farář Jar. Petr, a s matkou rozloučil se syn-kněz. Plakal každý, slzeli otužilí mužové, vždyť zesnulá byla dobračkou, byla matkou, jakých není široko daleko. V upomínku na v Pánu

zesnulou bylo rozdáno 800 smutečních obrázků. Odpočívej v pokoji — po boji — zbožná a starostlivá matka!

Momentky z r. 1848.

II.

Drastickým svědectvím nepřipravenosti a zmatených rozpaků byla epizoda v jednom středisku studentstva — v Klementinu. Když viděl osmnáctiletý Frič, že každý dělá, co sám za dobré uzná, vypůjčil si na rejdišti koně, přijel na něm na náměstí Křižovnické a prohlásil: »Já zde komanduju.« Stal se v Klementinu velitelem beze všeho odporu. Když byl v Klementinu internován hrabě Lev Thun, přikvapil tam Sladkovský, aby ho vzal v ochranu. Konal tam také »válečnou poradu« s Fričem a Brádkou. Ani jeden z nich nerozuměl vojenství. Přes to však rokováno, jak v případě potřeby technické přispějí Klementinu, bude-li naň udeřeno.

Odpor na barikádách byl lámán. Staroměstská radnice s Windischgraetzem smluvila dohodu dle níž nemělo býti ani vítězů ani poražených. Ozývalo se radostně všude: »Mír! Mír!« Sami důstojníci mávali bílými šátky.

Ale 350 obhájců Klementina setrvalo v rytířském postoji. Zajatý guberniální prezident hrabě Lev Thun odpíral studentstvu k čemukoli se zavazovati, pokud jest vězněn. V den uzavřené smlouvy (13. června) dostavili se do Klementina Palacký, Šafařík, Havlíček, Náprstek a jiní čeští předáci, aby Thuna osvobodili. Frič odporoval a odkvapil dolů se slovy: »Et si omnes, ego non!« (I kdyby všichni, já nikoli!) Když byl Thun přece Palackým a Šafaříkem odváděn, velel Frič studentům dole rozestaveným: »Namiřte zbraň!« Jediným dalším slovem mohl býti spáchán nejsurovější čin proti vůdcům národa. Frič se přece zarazil a zvolal pak: »Spustte zbraň!« Guberniální prezident sestoupil na nádvoří a byl na svobodě.

Samozvaný »velitel« Frič ze zlosti nad propuštěním Thunovým odešel domů. Ale již druhý den se vrátil do Klementina. Thun vydal provolání, že bude všechno odpuštěno, jestliže pražské obyvatelstvo dokáže svoji mírumilovnost odklizením barikád.

Ale studentstvo v Klementinu vydalo ohnivou vyhlášku (z pera Sladkovského), která tak výmluvně charakterizuje mladistvou přepjatost. Provolání hlásalo, že jest již vítězství dokonáno. »Na nás hledí celá země česká... ba celá Evropa... při nás jest celý národ... Ustoupení vojska do kasáren nic neprospěje.« Také studenti diktovali »poraženým« podmínky, aby v Čechách byl »komandant neb vojvoda« český, který s vojskem má složit přísahu konstituční »naší vládě české«, v níž ovšem také bude dotknuto všeobecného svazku rakouského. Windischgraetz budiž pohnán před národní soud český.

Zatím Windischgraetz, domnívaje se, že dojde k urovnání, odvolal z mnoha důležitých míst vojsko. Ale co činili čeští lvi? Když z rána 14. června starosta rozkázal svolati národní obranu, mimo několik mužů, kteří náleželi uniformovaným sborům, nedostavil se nikdo. Toto zbabělé chování Čechů ovšem vyvolalo po smích.

Usedlé obyvatelstvo pražské jásalo, že již mír nastává, ale strážci barikád z vojenských pohybů soudili, že před nimi císařské vojsko ustupuje. Pak došlo k přestřelkám, studenti se zapřísahali, že buď zvítězí anebo zemrou. Ani jim nestačila zvěst, že k vůli smíru Windischgraetz velení složil.

Co prospěly barikády a parádní pušky studentské, když byla pak Praha bombardována z děl? Dr. J. Kryštůfek praví:

»Jednak odboj neměl žádného středu, s kterým by se mohlo vyjednávat, jednak nerozvázná chátka, štvána jsou revolucními živly, opanovala ulici a mohla jen nejpříkřejšími prostředky přivedena býti k rozumu. Frič, Bakunin a jejich souspřeženci v této chvíli byli nejhoršími nepřáteli národa českého; běda národu, u něhož chlapeč a ztřeštěnci domohou se vedení!«

BESÍDKA.

Páperky.

Jestliže jsme dospěli tam, že největší listy skupují milionáři a že směr žurnalistiky závisí velkou většinou na bezohledných plánech a příkazech kapitalismu, možno, že není daleka doba, kdy stranám nuzným denní listy se budou pronajímat jako divadelní a hostinské dvorany na měsíce, na čtvrt roku a podle toho, jak se zaplatí.

Náboženství národní! Filosofický rozpor v samém pojmu. Filosofie se prohání jako volný oř, ale náboženství jest tlumočnickem nauky a kategoričtých příkazů Božích, vyžaduje podřízení člověka, má-li mít význam praktický. Zcela svobodná »úprava poměru člověka k Bohu« značila by smlouvu jednostrannou, protože tu diktuje podmínky pouze tvor, na které Stvořitel neodpovídá. A kde k takovému pokusu dojde, tam stojí lidé ne před náboženstvím, nýbrž před výslednicí lidské fantasie, ba druhdy před plodem rozmarné nálady lidského ducha; a v této úpravě nemohou viděti posvěcení a hůry a závaznosti ve svědomí. Pokud chtějí náboženství respektovati, činí tak zase dle individuálních sklonů, dle pestrých nálad vlastních. A tak náboženství i tak zv. národní stává se pozlátkem, zbytečnou příkrasou, ano i služkou snah pozemských; není divu, že v takovém stadiu bývá od lidí logicky myslících odmítáno jako zbytečná přítěž. Z národního náboženství utvoří si snadno pro sebe monopol živly nejmocnější, které mají třeba náboženské názory — jiné a vysažce z něho všecko zbývající mizí mravní ve svůj prospěch, odhazují je pak jako slupku. Ale morální poslání skutečného náboženství jest pojmem nadřazeným, reguluje svéprávné sklony i činy jednotlivců, společností, národů a vlád. Pozoruhodno, proč vítají sami pokrokaři, kteří se rozešli s biblí zcela, snahy o realizaci národní církve. Při svých formálních přestupech prohlašovali, že protestantismus více přejí vědě a pokroku než katolictví, že jest praktičtější a příčin politických a pod. Nyní snahy o přetvoření evangelických táborů českých vítají jako »národně sympatické«. Co jim záleží na vlastním obrovitém úkolu každé církve? — Právě v době, kdy lidstvo je spojeno tak pohodlnou komunikací a telegrafickými dráty, jeví se dvojnásobná potřeba církve opravdu obecné, která by mohla promluvit do duše s úspěchem národům všem a lučila zásadami křesťanskými ty veledůležité otázky, které rozum lidský spravedlivě řešiti ani nechce. Národní náboženství zklamalo nehorázně Rusy a Řeky. V Anglii a Německu o národní víře zavládají po dlouhých zkušenostech rovněž názory jiné než v XVI. století. Učme se ze zkušeností národů jiných!

Kdo svoji kontrol. pokladnu »National« prodati hodlá, necht' obrátí se ve vlast. zájmu přímo na nás:

„National“ registrující pokladny
sp. s r. o., Praha, Ferdinandova třída 21,
kde též veškeré přípravy k pokladnám lze obdržeti.

Hoblovací stroj

v shodu se nacházející prodá továrna nábytku
Skuherský, Hradec Králové.

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 24. května 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Významné zjevy.

V době silného nervosního napětí veliké události kvapí rychle vpřed, obrovitá vlna valí se v zápětí za vlnou jinou. A zle s tím lidem, který by přiblížil k pěnívým proudům nečinně.

Hřejivé dojmy zanechaly v srdcích českých manifestační oslavy jubilea Národního divadla. V zřízení tohoto stánku českých Mus spatřována netoliko nádherná tribuna národního umění; divadlo stalo se symbolem národní zpruhy vůbec — již při kladení základního kamene. Po 50 letech oživily se vzpomínky na všecko, co háralo v ideálních duších zakladatelů; slavnostním způsobem dán výraz vřelým vlasteneckým tužbám všeho lidu českého a společná páska národů slovanských v Rakousku skvěle utužena. Slovanská solidarita zazářila ve dnech 15. — 16. května skvěle před celým světem jako výmluvný dokument, že všechny útlaky krve slovanské jen vedou k zesílení naší vzájemnosti.

V těch radostných dnech vydáno od českých notabilit provolání ke sbírkám na důstojné národní divadlo v Brně, jehož potřeba se cítí čím dále živěji.

Pro české katolíky jest důležitým průběh pracovního VII. českoslovan. sjezdu křesťansko-sociálního v Brně ve dnech 20. — 21. t. m. Debaty i resoluce svědčí o vyspělosti organisovaného katolictva a bystrém pochopení znamení doby. Tolik nechť má na zřeteli každý, že postup a zesílení katolických organisací jest prospěchem pro pozitivní, činnorodé úkoly národa vůbec. Naše strana jak svým programem tak svými akcemi dokazuje, že jediná jest s to spojití různé třídy národa k solidárnímu vzestupu a k jednotnému názoru světovému. Byl nejvyšší čas, aby i v době nejvyšší obtížné našinci byli posíleni novou zpruhou. A otázka praktického sloučení českoslovan. organisací v zemích korunních nesmí již zmizeti s pořadu jednání. Máme-li své zásady za obrovitého zápasu duchů uplatniti v českých zemích prakticky, musíme státi jako jednotná hráz.

V den sv. Jana došlo v Praze k potěšitelné reformě organisace katolické mládeže. Úspěšný rozvoj našeho dorostu nemohl se dáti v pohyb, pokud zde bylo pět centrál. Nyní tedy máme jedinou velikou organisaci pro celé království. Je-li kostra řádná, pak i vzrůst a síla dostaví se bezpečně.

Do tohoto slibného národního a organisacího proudění zaskřípal zlovuk oktrojůrek, které sice byly vládou vydány

na uklidnění německých radikálů, ale jež od samých Němců jsou přijímány s kyselou tvářností.

Ale do realizace jest ještě daleko. Přes 7 měsíců má se připravovati uskutečnění — dvou krajských vlád. Zatím Seidlerův kabinet nabude času k ohlížení v pravo v levo, k čemu radí nové a nové okolnosti.

Jest až příliš zřejmo, že v zájmu obyvatelstva všeho měla by míti vláda na zřeteli starosti daleko naléhavější — na př. zlepšení aprovisace. Zatím však krajská »reforma« nesnáze situace jen zhoršuje a spleť poměrů ještě více křídí. Ty úřednické přesuny, vyhledávání a stavby nových úředních budov atd. znamenají v době tolik pohnuté starost obrovskou. A jak se tím »usnadní« aprovisační řízení, přesvědčí se kruhy zodpovědné samy. Zatím nechť český lid zůstane věrným sám sobě — a nezdolá nás oktrojírka ani tato ani žádná jiná.

Volné listy.

Pozitivní dobrých zásad. V neděli dne 12. května v »Nár. Listech« dr. Rašín uveřejnil velmi pěkné myšlenky o solidaritě národa. Jest to sice téma, o kterém v této veliké době mluví a píše se vytrvale, ale dr. Rašín posavadní rozpravy rozšířil novými myšlenkami. Věc stojí za to, abychom některé části vývodů jeho uvedli. »Nad zájmem třídy a kasty stojí zájem celku. Vyšší forma jest solidarita, nižší forma jest většina. Většinou mchu přivesti menšinu buď k mlčení, podrobení se nebo k zoufalému odboji. Kdo nechce umlčeti menšinu ani vyvolati jejího odboje, hledí docíliti shody ve jménu vyššího cíle, vyšší jednotky. Solidarita jest proto vyšší forma organisace nějakého celku, než vláda menšiny nebo vláda většiny. Jsou v každém celku, v každém národě věci, na něž nikdo se nedívá stranicky, nerozhoduje stranický názor a převažuje, nýbrž dohoda. Měla by politika činiti výminku, mělo by skutečně býti jejím trvalým cílem zachovati třídní zápa-

sy, povýšiti na nedotknutelný princip pouhou vládu většiny, nikoli vládu všech? Může jen politika a politické strany vzpírat se poznání, že vyšší formou je solidarita národa? Dnes solidarita může jeviti se jen v pevném souručenství stran politických a všech, kdož před válkou byli zhnuseni politickými boji a byli mimo strany. Do této solidarity náleží jistě všichni ti, kteří naslouchali tlukotu srdce národa jinde než na politických schůzích.

Dr. Rašín napsal rozpravu svou jistě z přesvědčení, podepřeného a utuženého žálářováním a dobře praví, že se musí umět naslouchati tlukotu národních srdcí a že se nesmí lidé posuzovat dle politických stran. Tak promluvil tedy jeden z národních vůdců.

Jaký však zlý zvuk dere se do této národní harmonické solidarity, když v tomže čísle »Národ. Listů« si přečteme zprávu o schůzi státoprávní demokracie v Něm. Brodě! Jako skřípavý doklad ke slovům dra Rašina čteme: »Ku slovu se přihlásil okresní tajemník JUC. Viktor Zettl, který vítaje utvoření strany české státoprávní demokracie, důrazně žádal, aby nová strana, má-li býti opravdu demokratickou, byla stranou protiklerikální.« Nuže, tady máme důkaz, že v těchto historických dobách jsou ještě lidé, kteří žijí s dojmy předválečných politických pranic. Kdyby p. tajemník Zettl měl hovořiti o článku Rašinově, jistě by mu vzdal všechnu pochvalu, ale v praksi posílá zásady ty ke všem všudy. Tímto způsobem představují se nám pozérové dobrých zásad, neboť p. tajemník Zettl není samotný. Kdo dnes opravdu cítí žhavě své češství a v kom dnes životně proudí národní bratrství, jest jímán úžasem, že p. t. Zettlové mohou takto mluvit a že mají ještě dnes před sebou rozloženou mapu voličských kontingentů a agitací.

Temperamenty národů a stran. Jest ku podivu, že liberální tisk a liberální lidé obviňují české katolíky, jakoby se nezdíleli o národní ideály. Nedávno na příklad »Právo Lidu« vyčtlo, že nikdo z katolických kněží českých nemluvil na schůzi »národní přísahy«. Jest jisto, že k tomu z katolických kněží nikdo nebyl vyzván a pověřen. Národní solidarita byla však určité a jasně vyznačena přítomností těch, již byli v »Právu Lidu« napadeni. Státoprávní přesvědčení, kromě jiných mnohých dokladů, bylo slavnostně prolašováno na vikariátních schůzích.

Což máme pořád křičet a ujišťovat? Promluvil také český biskup, a co bylo z projevu jeho uděláno? Ti, kteří slova jeho překroutili, jsou buď nepoctivci anebo nerozumějí odstínům myšlenek. I myšlenková diferenciacie má svoji mluvu... Ostatně mělo by se dbáti také temperamentu stran, osob a celých národů.

Francouzský národ před stoletím povahou svojí veden vykonával své přísahy hluchně, okázale, bouřlivě a ohnivě. Byla to přísahová horečka, skoro každá vesnice zavířila na svůj buben. Vážní Skotové přísahali zase svoji smlouvu a ligu nehluchně a rozšířili ji také do všech koutů své vlasti.

Národ náš jest povahy živé a nadějším svým zjednáva projevů, shodných se svojí

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnky. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobohod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

přirozenosti a politickou výchovou. Vnitř národa jsou strany, které, jak samo sebou se rozumí, nevyjadřují se stejným způsobem; má každá svoji zvláštnost a myšlenkový ráz. Jestliže již Paľacký uznává, že strany konservativní počínají sobě jinak než strany radikální, pak by se to mělo chápat i dnes. Postačí zajisté důrazně povědět své tužby a přesvědčení, než neustálým opakováním stírat s posvátných zájmů ideální pel a blížiti se tak dobrodružné záplavě slov. Bývají lidé, kteří sotva utrousí slovo — a pověděli již, jak o věci myslí a cítí. Chápeme dobře, jak jest potřebí přesvědčiti Vídeň a Němce, že český národ jest za jedno, rozumíme čilé výměně a tavení myšlenek v době velikých očekávání, ale žádáme právem, aby se rozumělo také neslyšnému tlukotu srdcí, která nám zajisté aspoň tak horoucně bijí, jako těm, kdož nás nebratrsky podzírají.

Hrst vzpomínek na r. 1848.

II.

Hlavní svou měli svolavatelé v dru. Braunerovi, který sestavil české požadavky. Jelikož však Brauner pak onemocněl, požádali svolavatelé, aby jim řečnil praktikant komorní prokuratury Al. Pravoslav Trojan.

Proti konání schůze vládní kruhy všemožně působily. Purkmistr Müller nařídil starším všech cechovních pořádků, aby mistrům poručili zdržeti své tovaryše a učedníky večer doma. Hrabě Fr. Thun upozorňoval, že jest konsignováno vojsko.

Se soumrakem začaly prouditi davy k Svatováclavské lázni. Hostinský Hošek teprve po důtklivých domluvách dovolil sál otevřiti. Když Trojan začal s galerie vysvětlovati, že schůze jest vlastně nezákonná, ale trpěná, shromáždění roztrpčeně vykřikovali, žádajíce, aby mluvil hned Fastr. Druhý řečník promluvil o naléhavých potřebách země svatováclavské a přednášel požadavky, které jest potřebí předložiti dobrotivému císaři a králi Ferdinandovi. Žádáno: »Zavedení ústavy reprezentované šlechtou, duchovenstvem, městským i selským stavem, každoroční svolávání zákonodárného sněmu, s právem povolovati daně a volby do něho dle okresů. Svoboda slova i tisku. Změnění počtu stálého vojska. Sídlo nejvyšších úřadů v Praze. Zrušení roboty, patrimoniálních soudů, laudemí a len. Skládání účtů ze všech státních příjmů a výdajů. Použití státní berně v zemi. Zavedení českého jazyka vedle němčiny ve školách a u soudů. Veřejné a ústní řízení s porotou. Nepřipouštění žádného cizozemce k veřejným úřadům. Zavedení národní gardy s vlastní volbou důstojníků. Král aby nejméně čtvrt roku sídlil v Praze. Zaručení osobní bezpečnosti. Svoboda náboženského vyznání. Svobodná samospráva obcí; zrušení dozoru a poručnictví v nich. Upravení práce a mzdy. Zrušení dosavadní policie a odevzdání její obcím. Zrušení potravních přírážek.« Požadavky ty byly přijímány pochvalně a některé ještě rozšířeny. Zvolen pětadvacetičlenný komitét k sestavení žádosti.

Nazítí pak 12. března na Staroměstské radnici jednal shromážděním ve Svatováclavské lázni zvolený výbor za předsednictví Vojtěcha hraběte Deyma o sestavení petice na základě oněch požadavků, již sepsati uvolil se dr. Pinkas. Výbor tento ustavil se pod jménem »Svatováclavský výbor«, který byl později ještě značně rozšířen.

Dne 13. března vypukly ve Vídni nepokoje, Meternich odtamtud prchl a nastalo tak zvané »jaro národů.«

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akciový kapitál K 120,000.000.—

Reservní a pojistné fondy přes K 40,000.000.—

Centrála v Praze, zař. r. 1868.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Jindřichův Hradec, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Mladá Boleslav, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatově. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem smének, inkasem smének a čeků na všechna místa v tu- i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce.

za podmínek co nejvýhodnějších.

Politický přehled.

Říšský zákoník ze dne 19. května uveřejňuje nařízení ministerstva, týkající se zavedení krajských vlád v království Českém. Krajské vlády zřídí se postupně, první bude od 1. ledna 1919 v Litoměřicích pro kraj litoměřický (782.000 obyv.) a na Král. Vinohradech pro kraj Praha-venkov (663.000 obyv.). Další kraje jsou budějovický (325.000 obyv.), čáslavský (359.000 obyv.), chebský (676.000), jičínský (528.000), královéhradecký (701.000), plzeňský (415.000), písecký (417.000), liberecký (526.000), tábořský (404.000), trutnovský (270.000). Krajským hejtmanům příkáže se okruh působnosti příslušící dosud místodržitelům, jemuž zůstává zachován vrchní dohled na úřadování krajských vlád a bezprostředně zůstává místodržitelům podřízeno město Praha se sousedními obcemi politických okresů Karlín, Král. Vinohrady, Smíchov a Žižkov asi se 600.000 obyv. — Tak přes protest národa českého, přes všechny výstrahy jeho zástupců přikročuje vláda k otrojům.

— Z krajů bude 7 českých a 5 německých (chebský, litoměřický, liberecký, trutnovský; kraj českobudějovický bude rozdělen na 2 odbory). Dále zřizuje se 14 nových okres. hejtmanství, a sice 8 českých: Karlín-venkov, Smíchov, Beroun, Vodňany, Hluboká, Veselí n. L., Česká Skalice a Rosice — a 6 německých: Nýřany, Kašp. Hory, Nová Bystřice, Králíky, Hostinné a Mimoň. — V berlínské »Voss. Ztg.« tvrdí dr. Redlich, že Němci v Rakousku sami nestačí, aby zajistili Rakousko jako trvalého spojence Německa. Je proto v zájmu Německa, aby v Rakousku našlo opory spolku v jeho národech. V Rakousku brání německé nadvládě především jeho národové, zvláště nejsilnější z nich, Čechové, kteří dosáhli politicky, kulturně i hospodářsky stupně, který činí nemyslitelným, stlačit je zpět do stavu, který překonali. — Císař Karel s císařovnou Žitou byli minulý týden návštěvou na dvoře bulharském v Sofii a v Cařihradě u sultána. — Slavnosti Národního divadla shromáždily v Praze přečetné zástupce i z Chorvatska-Slavonie, z Bosny, ze zemí slovinských, z Haliče-Polska; přišli také Slováci uherští, Italové a Rumuni. Slavnosti vyzněly ve sbližování národů slovanských v Rakousku. — V době, kdy vláda zavedením krajských hejtmanství rozhraničuje království České prý v zájmu národnostního smíru a spravedlnosti, ba i v zájmu státním, v téže době zemský výbor korutanský za přítomnosti zemských a říšských

poslanců protestuje proti podobnému trháni Korutan; co v Čechách prospívá Němcům, v Korutanech a Štyrsku mohlo by jim škodit — proto se tu země trhat nesmí. — Na italské frontě trvá zvýšenější bitevní činnost, na frontě francouzské bouří většinou jen dělostřelba.

Kulturní jiskry.

K stoletému výročí narození V. V. Tomka. R. 1818 (31. května) narodil se v Hradci Králové v domku č. d. 184 (v místě, kde je nyní hlavní pošta) proslulý náš dějepisec, který se řadí k předním historikům evropským. Otec jeho byl mistr obojnický a měšťan. Velikou zbožnost náš učenec zdědil po matce. Na zdejší gymnasiu studoval 6 let, do Prahy se odebral r. 1833 jako mladík patnáctiletý, kdež se stal domácím učitelem v rodinách Paľackého a Šafaříkově. Mladík musil si vydělávati chléb sám již proto, že měl ještě 11 sourozenců a rodiče nezámožné. A právě vstup do rodin tak významných v Praze určil jeho skvělou dráhu životní. Historické životní dílo Tomkovo jest gigantické, s nadlidskou houževnatostí vnikalo oko dějepisce do takových podrobností českého dávnověku, na jaké energie jiných nestačila. Tomek stal se r. 1882 prvním rektorem české university, r. 1885 členem panské sněmovny; v letech 1848 až 1849 byl poslancem ve Vídni a Kroměříži, r. 1868 poslancem na říšské radě a zem. sněmu. Dostalo se mu vynikajících vyznamenání vládních; o seznání historie rodného města získal si značné zásluhy, takže Hradec jmenoval ho čestným měšťanem. Nehynoucí čest budiž geniálnímu českému učenici!

Žebráckou mošnu má sociální demokracie pro invalidy práce a válečné invalidy. Tak alespoň vysvítá ze slov socialistického řečníka L. května v Hradci Král. Hlásal, že v Rakousku je jen mnichům a jeptiškám dovoleno žebřiti. Dělník ku práci neschopný a válečný invalida že žebřiti nesmí! To mají dělníci a vojín krásný výhled do budoucna, až ten sociálně demokratický stát bude uskutečněn! Žebrácká mošna bude jim odměnou, až k práci neschopnými se stanou. Dle našeho soudu má se o válečné invalidy starati stát, a pro dělnictvo má býti zavedeno starobní a invalidní pojištění. Tomuto stavěli se v Německu sociální demokraté v cestu (blasovali proti němu). Ovšem, kdyby bylo dělnictvo uspokojeno, bylo by zle — s předáky. Dohráli by.

Po kterých řeholnicích hodil řečník kamenem? Po milosrdných bratřích a sestřích z Mariánského ústavu v Praze. Jiné řády v naší krajině nesbírají milodary. Pro koho však sbírají bratři a sestry těchto řádů? Pro sebe ne. Milosrdní bratři pro své nemocnice, které mají vždy nadbytek nemocných, ať má téměř každý okres svou veřejnou nemocnici. Mnohý socialista došel již u milosrdných bratřích vyléčení, nebo mu tam bylo doslouženo k smrti. A zmíněné sestry sbírají na sirotky a na útulek pro služby, bez zaměstnání jsoucí. Kolik ubohých sirotek bylo již od otih. sester vychováno, kolik dětí, k nimž se otec-nevěreč zapomněl přihlásit! Kolik dívek zachráněno bylo před mravní zkázou přijetím do ústavu, když byly bez

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

místa a nechtěly ledakams do služby vstoupiti! Mnoho dívek tam bylo vycvičeno v různých pracích, takže obdržely místa dobře placená. Kolikrát však bylo také ústavu zneužito od slutek, nasáklých nevěrou, které tam řecmi svými jiné kazily. A za to hodil po cti. sestřích socialistický řekník kamenem pohany a šval proti nim nesoudný lid. Sociální demokracie má v Praze palác, ale na nemocnici a útulek pro soudruhy a soudružky se dosud nezmohli. O ty ať se starají katoličtí řekolníci — kteří za to budou potupeni.

Tuhá kůže staré nepravdy. Ve vzpomínkách na svržení místodržících dne 23. května 1918 píšou jak »Venkov« tak »Národní Noviny« o zapečetění, zavření kostela v Broumově. Ale Vavř. Vintera již dávno dokázal, že lutheráni broumovští násilím takové zavření překazili. Že se psalo a tendenčně o zavření mluvilo téhož roku v Praze, není ještě směrodatným dokumentem. Stará nepravda, vyvrácená pomocí nejvýmluvnějších pramenů, zní znovu a znovu jako písnička z krátkého chého kolovrátku.

5. číslo Archy vyšlo. Obsahuje: R. Stupavský: Biblické ženy. — Fr. Dohnal: Problém Krista v moderní krásné literatuře. — Jar. Hruban: Z cyklu lyriky »Adolorata«. — Kard. J. E. Manning: Antikrist čili Nynější krise ev. Stolec ve světle prorocství. — Jos. Hanák: Myšlenkový vývoj Anatola France. — Eug. Kl. Kletus: Svítání do tmy. — Em. Masák: Jako hrůš v poli. — Frant. Zýbal: Sláva na výsostech Bohu. — Okna (obsahují příspěvky Fr. Dohnala, M. Pavlíčkové, dr. Fr. Odvalila, E. Masáka, K. D. Lutínova, dr. Fr. Brachovského a Otty Lazara). — »Archiv literární« obsahuje: Vilém Bitnar: Nedo-statky české literatury katolické. — V. Bitnar: Technika básnických překladů K. Do-stála-Lutínova. — Dr. Otto Stehlík: Z doby Douchovy. Archu vydává Družina literární a umělecká v Olomouci, Dolní nám. 17. Roční předplatné 11 K. (Kdo doplácí po 31. červenci, platí 14 K)

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3³/₄%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. Eskompt účtů a směnek.

Církevní věstník.

Bitmování v Hradci Králové. Ve dnech 12—15. a 20. května za krásné pohody přijalo svátost 2741 bitmovanců. Z těch bylo žactva zdejších škol 1716 a dospělých z města i okolí 1025. Okolní obce měly zde bitmovanců: Kukleny 463, Loosenice 155, Plotiště 125, Probluz 69, Pouchov 39, Nový Hradec Král. 21, Libčany 19, Dohaličky 11, Opatovice 10 a zbývající byli z jiných kolatur. Namáhavá apoštolská práce J. Exc. nejdp. biskupa měla průběh nerušený a utěšený; o to si získali zásluhu i předstní faktori jiní, kterým Jeho Bisk. Milost ke konci vřele za jejich obětavou péči poděkoval.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pánové: V. Lachman, farář v Borovnici, jmenován osob. děkanem, Václ. Rosecký, farář v Záloňově a Václ. Jelínek, farář v Hoříněvsi, jmenování b. notari Al. Sedláček, děkan ve Dvoře Králové n. L. a Jos. Tesar, duchovní správce polepšovny v Opatovicích n. L., obdrželi Expositorium canonicale. Ustanovení jsou pánové: Václav Jetmar, kaplan v Jičíně, za faráře v Robousích. Frant. Hruban, administrátor, za faráře v Dobřanech, Bohumil May, administrátor v Morašicích, za administrátora do Hnátnice, Bohumil Dittrich, kaplan v Bohdanči, za administrátora do Velké Zdobnice, Václ. Bartoš, kaplan v Žamberku, za kaplana do Bohdanče u Pardubie, Dr. Václ.

Havřda, polní kurát, za kooperátora do Nového Hradce, Jos. Krejsa, administrátor, kaplanem v Sadské. V Pánu zesnul: p. Leonard Sychra, katecheta v Lázních Poděbradech. † 9. května (naroz. r. 1876, vysv. r. 1899). Uprázdňená místa: Zdobnice (Gross Stiebnitz), fara patron. nábož. matice, od 1. dubna, Hnátnice, fara patron. nábož. matice, od 1. dubna, Ostružno, fara patron. hraběte Schlicka, od 11. dubna 1918.

Kapte si cenné knihy poučné!

Jádro křesťanské sociologie.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. Stran 364. Cena K 6.—.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 259. Cena K 3.12.

Index a věda.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 210. Cena K 2.58.

Světlem k Bohu.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 468. Cena K 7.20. Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Slavnostní večer pořádaný Klicperou 15. května (opak. 16. května) na oslavu 50letí založení Národního divadla měl dovršiti a programem svým vystihnouti významnou tuto národní slavnost, jejíž celková oslava nedošla v našem městě náležitého pochopení. Na program večera s divadelním představením — nehledíme tu ovšem k jeho vnitřní hodnotě — zmohla se i docela malá městečka, jak mohl se každý dočísti ze zpráv denních listů. Město však, které v letech padesátých postavilo se v obětavosti své na čtvrté místo po Praze, mohlo národní ten svatek oslaviti jistě důrazněji. — Na pořadu slavnostního večera byl mocně působící chorál »Kdož jste Boží bojovníci«, zapěný pěvci Nepasickými, k němuž po potlesku přidána hymna »Kde domov můj«. Pak promluvil intendant divadla p. med. rada Dr. Batěk o významu oslavy. Z několika historických dat přešel k motivům, jež udeřivše silně na struny národního citění, vyvolaly sice nadšený potlesk, ale vlastní dosah kulturní práce a vývoje dramatického umění v naší Zlaté kapliče zůstal nejasněn. Násled-

valo velmi vhodně volené Jiráskovo drama »Emigrant«, čerpající děj z I. pol. 18. stol., kdy mnozí z Čechů hlásících se k víře Čes. bratří, kteří uprchli před náboženskou persekucí, vraceli se pod ochranou pruských vojsk do své otčiny. Hlavní dramatický moment nachází Jirásek v mravním rozporu mezi přesvědčením a obětováním se pro víru a mezi láskou k rodné půdě, jejímiž mimoděčnými nepřáteli stávali se vracějící se emigranti. K tomu přidružil spisovatel zápletku rodinné, vedoucí v důsledcích jednání reka hry, emigranta Peška, k zničení domácího štěstí, což konečně ho přinutil, aby zřekl se svého hlavního poslání a odešel z Čech s nepotízenou. Charakter horlivého tohoto přívržence víry česobratrské pojal p. ing. Hruška, hledíme-li k jistému sensitivismu oněch lidí a k uplatnění kontrastu, celkem správně, vyličiv Peška jako muže sice měkkého a rozcoitlivého při vzpomínce na milovanou dceru a její štěstí i při stycích s ní, zato však zatrpklého proti jej nechápající ženě katoličce a neústupného ve věcech víry. Sl. Kumpoštova (Apolina) velmi výhodně uplatnila charakteristický svůj talent. Také sl. Skorkovská (Lenorka) zcela mile a výstižně provedla svoji úlohu. Vedle pp. Otty (P. Bonaventura), Tomka (Kudrna) a Petiny (Moe) upoutal nový člen Klicpery p. dirig. Havruška (Březina) přirozenou hrou měkkých linií pohybů. Všichni ostatní až do nejmenších epizodních úloh přičinili se všemožně o důstojné provedení kusu našeho oblíbeného dramatika. Touto pietní snahou a uvědomělým nasazením energie dostal Klicpera plně svým povinností při oslavě. Aby bylo vyhověno velikému zájmu o představení »Emigranta«, bude opakováno ještě v sobotu 25. večer a v neděli 27. května odpo. — C.

Pěvecko-hudební a klavírní škola Ferd. Knopra v Hradci Králové

pořádá veřejné žákovské produkce ve dnech 25. a 26. května t. r. ve 3 hod. odpo. a hudební matinee dne 9. června v 10 hod. dopol. Dvorana měst. besedy. Vstup volný.

Zápis do I. ročníku obchodní akademie v Hradci Králové jest dne 28., 29. a 30. června a 1. července; přijímací zkoušky žáků ze školy měšťanské jsou 1. července o 9. hodině. — Na dívčí škole obchodní tamtéž bude definitivní zápis dne 2. července o 8. hodině.

Záložna v Hradci Král. svolává na den 6. června mimořádnou valnou hromadu k vůli schválení nových stanov, vyhovujících moderní potřebě a předpisům zákona o společenstvech. K významné té přeměně jest hojná účast členstva velice žádoucí.

Přidavkové listky na mýdlo. C. k. ministerstvo obchodu povolilo malším, náteřačům a lakýrníkům zvýšenou dávku mýdla ve výměře poloviční mýdlenky O. becní úřady se poukazují, aby jmenova-

Pozvání

k mimořádné valné hromadě Záložny v Hradci Králové,

která konati se bude ve čtvrtek dne 6. června 1918 o 8. hodině večerní v zasedací síni okresního zastupitelstva.

Pořad:

- I. Ustanovení zapisovatele, 2 členů k ověření protokolu a 3 členů ku sčítání hlasů.
- II. Rozhodnutí o přechodu Záložny v Hradci Králové z posavadního spolku záloženského dle zákona ze dne 26. listopadu 1852 na podklad zákona o hospodářských a výdělkových společenstvech s omezeným ručením dle zákona ze dne 9. dubna 1873 č. ř. z. 70 a přijetí nových stanov k tomuto zákonu přizpůsobených.
- III. Volby: a) starosty, místostarosty, kontrolora a tajemníka, b) 9 členů výboru, c) 3 náhradníků na dobu tří let; d) 3 revisorů na dobu jednoho roku a stanovení odměny těmže.
- IV. Zmocnění nové zvoleného představenstva, aby provedlo zápis nových stanov do rejstříku společenstev a v pádu potřeby zařídilo změny, neb doplňky v těchto stanovách jež by rejstříkový soud požadoval.

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 21. května 1918.

Výbor Záložny v Hradci Králové.

ným dělníkům vydali přídatkový lístek, který jim nyní náleží již v období spotřebním (duben až červenec).

Koupání dovoleno jest v obvodu města Hradce Králové jen na městském a vojenském koupadle. Kdo by se koupal na jiných místech, podléhá trestu dle § 338. trest. zákona. — Policejní úřad král. věn. města Hradce Králové.

Ukrajme zahrady! Za nynějšího dlouho trvajícího sucha rozmohl se v zahradách různý hmyz, který nejen letošní sklizeň ale i budoucího roku ohrožuje. Jsou to zejména různé druhy mšic, kterými jsou mladé výhonky a stopky plodů na stromech obaleny. Bohužel není tabákového výtažku, není sviňobrodské zeleně a není stříkaček rozprašovacích, aby se proti škůdcům těm s výsledkem bojovalo — a přece je nejrychlejší hubení jich velice nutné. V náhradu za tabákový výtažek zavádí zemědělská rada tabákový prášek (1 kg po 40 h), který, dle předpisu byv rozmočen, dá výtažek mšice hubící. Ten se zvláštními stříkačkami, mlhovitě tekutinu rozprašujícími, jako rosa na listy rozpráší. Snad by si mohlo několik sousedů společně i prášek i stříkačku opatřit a soustavně proti škůdcům bojovati. Jednotlivec ničeho nesvede, nechá-li soused hmyzu volnost se rozmnožovati. — Jiný škůdce zahrady, zejména rostlin křížokvětých, jest dřevčik zelný, jenž za sucha jen se hemží. Témuž jest lehčeji předejiti, než ho vyhubiti. Pomáhá tu hojně zalévání, jež jest ovšem jen v zahradách možno. — Brzo se objeví také bělásek zelný, jehož housenky mohou celou úrodu zelí zničiti. Nesmí se čekat, až se vylihnou. Hromádky jejich žlutých vajíček viděti jest z dálky; na jejich rozmnožování stačí děti po škole.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Vlastenecká solidarita a osvěta na Hořicích. V jubilejních dnech našeho národního divadla oslaveno bylo padesátiletí položení základního kamene tohoto našeho stánku Thalie i v Hořicích. Přednášku na thema »Před padesáti lety« konal redaktor »Hořického Obzoru« V. Črha. Mohlo-li co pokaziti dojem, s jakým každý upřímný Čech na tuto věcnárodní slavnost spěchal, byla to právě tato přednáška. I takové příležitosti má býti od předáka české státoprávní demokracie, volající po soustředění všech našich národních sil využítkováno jako štvánice proti katolicismu? Pak ovšem víme, kam zednáři zapustili kořeny svých nauk a co se dnes tou národní solidaritou myslí a pro koho se dnes pod firmou věcnárodních slavností pracuje. Ale chtějí-li pánové »věcnárodní« slavnost zahrobit proti katolictvu, pak ať si vyberou řečníka, který zná aspoň nejpodstatnější výtěžky moderního badání v české historii. Jest přímo směšné se domnívati, že uvědomění katolíci budou »zdracení« zpátečnickými slágry, čerpanými ze starých liberálních kalendářů a — románů. — Črha obviňoval církev z nepřátelství k českému národu. Jest mu tedy potřeba pověděti něco z abecedy českých církevních dějin. Právě církvi katolické výhradně jest co děkovati, že český národ, hluboce vklíněný do území německého, stal se vůbec skutečným politickým celkem. Až do sv. Václava národní celek politický vlastně neexistoval. Kmenoví vévodové vládli svým lidem samostatně a spojovali se druh proti druhu s cizinci. Tyto nesvorné a — dle dra. Novotného, Krofty a Hrubého — polobarbarské jednotky byly by bez podpory katolictva zmizely tak jako kmeny polabské.

Teprve politická centralisace, opřená o církev, utvořila z Čechů skutečný politický celek. Knížata a šlechtici utvrzovali všude v zemi křesťanství netoliko pro politický vzestup vlasti, nýbrž i pro své hmotné prospěchy. Spachtovali si katolicou církev pro sebe. Bez ohledu na přání Říma vybírali si biskupy, ustanovovali a vyháněli kněze, vybírali štólu, oblace a desátky pro sebe, bez dotazu u biskupů stavěli, pronajímali anebo prodávali kostely, kde se jim zlíbilo. Zkrátka církev katolická v Čechách byla napřed zeměpanským a pak statkářským monopolem. Z říma čeští notáblové přijímali veliké úžitky, ale papeži neplatili ničeho. Když se chtěla papežská stolice ujmouti českého kněžstva a jádra národa proti domácím despotům, spojovali se tito proti Římu se zahraniční německou hierarchií a německými velmoži. Tak to trvalo až do počátku XIII. století. Ale radikální náprava provedena teprve koncem téhož století. Když ve XIV. věku svazek mezi naší zemí a Římem byl utvrzen, když panovník (Karel IV.) byl nejoddanějším spojencem papežovým, naše země dostoupila vrcholu své politické slávy a česká řeč byla rozšířena a ctěna v cizině tak jako nikdy před tím ani potom. Že tehdy už Čechové papežské stolici hodně platili, jest pravda, ale brali za to od katolického světa neméně dvěstěprocentní úroky. Za husitství přestali platiti Vatikánu, ale zaslali z ochuzené země do Itálie zbytečné obnosy ještě větší výdělkářským spekulantům-lai-kům, jak naříkali sami sektářští předáci. (Pokrač.)

Pro nápravu mládeže v Hořicích. V našem městě je vyvěšena tato časová vyhláška: »Všeobecně se s politováním pozoruje stoupající spustlost mládeže. Krádeže všeho, ničení sadů, stromů, poškozování soch (Krakonoše, Husitů na stráž, sochy sv. Trojice za Gothardem, poprsí prof. Jandery), polní pych u veliké míře, jsou na denním pořádku. Chování mládeže jest spurné, neurvalé, vnitřní spustlosti odpovídající; dostane-li se jí od kohokoliv napomenutí, odbude ho tak surovým způsobem, že se každý příštímu napomínání vyhne. Příčinou toho jsou ovšem poměry válečné, které nelze měniti, avšak nám jde o to, abychom spustlosti mládeže kladli meze. Proto žádáme, a to důrazně: 1. V první řadě veškeré rodiče, aby vykonávali na své děti řádný dohled, netrpěli touhy a zahálky a přidržovali je ku práci. 2. Učitelstvo všech škol, aby chování žactva i mimo školy věnovalo pozornost a napomínáním hledělo jej odvrátiti od škodlivostí, kterým se nynějším svým chováním vydává. 3. Veškeré obecnstvo, aby si neobtěžovalo každé nepřístojné neb zločinné počínání mládeže policejnímu úřadu ihned oznamovati. Na policejním úřadě bude každý mladistvý pachatel bez rozdílu přísně potrestán.« — To mělo přijíti již dávno a ve všech městech, ba i na venkově, kde se toho potřeba jevila. Jedno jen měli bychom k připojení. Již pohanští Římané měli přísloví: »Počátkem třeba čeliti, pozdě připravuje se lék.« Ta spustlost byla již před válkou, touto jen se probudila k činům a posílila. A přece byl to český pedagog, který napsal: »Já směle škrtám čtvrté boží přikázání.« A co bylo inteligentů, kteří chtěli míti sebevědomé mladé pokolení! Dnes ta zavržená metla přichází k platnosti a zaslouhuje to jen chválu. Trestní zákoník má své §§ 273. a 525, jimiž dává se úřadům moc, zasáhnouti trestně všude tam, kde domácí kárné prostředky nedostačují, ale o těch paragrafech jako by se nevědělo. Přiliš jsme pěstovali kult dítěte, než abychom dovedli, lépe řečeno chtěli, rozeznávaní mezi dětskou živostí a zločinnou nezbedností a spustlostí. Ale ještě něco postrádáme ve vyhlášce, aby se děti přidržovaly nejen k práci, ale i ke kostelu a k modlitbě. Nejen k prostředkům mravním, ale i náboženským, neboť ty jsou dle Komenského základem vši výchovy.

„Jestliže Hospodin nevystaví domu, marně pracují, kdo staví jej.“

Jelice. Svátek sv. Jana Nep. byl letos v naší farní osadě oslaven mimořádným slavnostním způsobem. V ten den zavítal do našeho středu vzácný host, vedp. kanovník Msgr. Dr. František Šulc z Hradce Králové a za velikého účastenství věřících, školní mládeže a učitelstva za zvuků hudby a nábožných zpěvů vedl o 2. hod. odp. z chrámu Páně imposantní průvod k soše sv. Jana Nep. do zámeckého parku. Tam ve stínu krásných lip promluvil slovně tento kazatel úchvatnými slovy o utrpení sv. Jana v jeho životě i po smrti a utrpení našeho lidu a českého národa v dnešních dobách kruté války. Apeloval na cit křesťanské lásky k bližnímu a na konání skutků tělesného i duchovního milosrdenství po příkladu tohoto našeho národního světce, vyblídl shromážděné k účtě našich sv. patronů, povzbudil věřící k statečnému a horlivému vyznávání naší sv. víry a k vroucím modlitbám za mír. Po litaniích a modlitbách vrátil se průvod do chrámu Páně, odkud po sv. požehnání a za zpěvu velehradské hymny s nadšenými slovy »národ náš věrný víře vždy zůstane: Dědictví otců zachovej nám Pane!« odcházeli účastníci do svých domovů.

Škuteč. Pan Ant. Zástěra, učitel, rodák skutečský, povýšen byl v Ukrajině na c. k. poručíka.

BESÍDKA.

Páperky.

S nynější horlivě propagovanou demokracií se to má jako s válečnou kávou; pod jménem kávy se ti podává odvar z nejrůznějších plodin, někdy i z hotového smetli. Zrovna tak v demokratickém hrnci chytí kuchaři svaří všechno: snahy oligarchické, výbojné, protikonfesní i — protilidové. A běda tobě, odvážíš-li se před kuchaři obmyslué náhražky nazvati pravým jménem.

Prý revoluce obrozují povahy, násilný tlak nutí k nápravě i zakrslé zarputilce. Zatím však dějiny hlásají, že za revolučního kvasu nastupuje zvětšilost a lačná touha po zisku i tam, kde převládaly sebezápor a humanita. K hlavnímu slovu se dostávají sebecké pudy lidí, kteří se před výbuchem vyhýbali dobrovolné užitečné práci míru. Lidé, kteří zapovídají školní rákosku na nedospělé děti, domnívají se, že jest nejúčinnějším pedagogickým prostředkem na občany plnoleté hrozba dynamitem a pučami.

Vápenopískové cihly,

vápno bílé i stavební dodá v každém množství
Tegula společnost s r. o. na výrobu vápenopískových cihel
Továrna na Slezském Předměstí, proti stanici dráhy.
Telefon: Cihelna č. 55, kancelář č. 37.

Hoblovací stroj

v chodu se nacházející prodá továrna nábytku
Skuherský, Hradec Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské přesteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a oiseleur, stálý přísedný znalec o. k. zemského trestního a okresního soudu,
Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 31. května 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Za podmínek v oficiálním prospektu uvedených

**upisujte osmou daněprostou
rakouskou válečnou půjčku:**

5½% umořitelnou státní půjčku,

upisovací kurs K 92·50 resp. s ½% náhradou

K 92— netto,

5½% pokladní poukázky

splatné dne 1. března 1924,

upisovací kurs K 96— resp. s ½% náhradou

K 95·50 netto.

Veškeré podepsané ústavy poskytnou upisovatelům na jich event. přání za výhodných podmínek zápůjčku na zástavu válečných půjček dřívějších aneb jiných cenných papírů a jsou ochotny při větších úpisech 75% upisovací hodnoty upisovatelům na levný úrok kreditovati.

**Upisovací lhůta počíná dnem 28. května 1918
a končí dnem 2. července 1918.**

Vlastenecký a hospodářský význam půjčky
budiž každému pobídkou k účasti co největší!

Agrární záložna,
Česká banka filiálka,
Česká průmyslová banka filiálka,
Diskontní společnost,
Královéhradecká bankovní jednota,
Okresní hospodářská záložna,

Spořitelna Králohradecká,
Všeobecná úvěrní společnost,
Záložna,
Záložní úvěrní ústav,
Živnostenská banka filiálka,

8. Pamatuj 8. válečné půjčky 8.

VIII. válečná půjčka.

Od poslední půjčky uplynul delší čas — a za tu dobu veliké válečné události znovu pojistily hodnotu a bezpečnost dobrovolných vkladů.

Jisto jest, že za nynější doby jest svěřen peněz do státních rukou nejbezpečnějším uložením kapitálu. Proto mají rychle upisovati v přední řadě zvláště ti, kteří v čase válečném značně zbohatli. Již se také zaznamenávají půjčky předních bankovních domů. Proto nechť jejich příkladu následují i ti, kteří mají částky menší. Vždyť velký kapitalista neupisuje proto, aby zchudl a vítězná obrana říše zabezpečuje pro budoucnost po kojně užívání nastrádaných peněz, které se nadto rozmnožují vysokým úrokem.

Půjčka nynější poslouží zdatně upevnění hospodářských poměrů. Proto upisuj každý bez meškání, aby na výhodách půjčky braly podíl vrstvy co nejširší.

Katolické projevy.

„U zlatého klasu“ v Praze konal dne 17. t. m. širší výkonný výbor „Spojené strany katolické“ schůzi, v níž se rozpředla čilá debata a učiněna usnesení v příčině organizace a tisku strany.

Ze zprávy předsednictva pro celou veřejnost jest důležitý povahopis doby válečné v její příčinné souvislosti s ideovým vývojem doby. Uvádíme ze všeho aspoň tyto informace:

Poměr naší strany k politice českých stran ostatních jest určen původním usnesením „Národ. výboru“ a stálým jeho výkladem až podnes. Vedle společného cíle každá strana zachovává svůj individuální program sociální a kulturní. Socialistické strany prvního května manifestovaly pro zrušení soukromého vlastnictví a veškerých třídních rozdílu společenských. Jestliže neruší národní solidaritu tento program socialistický, nemůže ji rušiti program náš, založený na světovém názoru theisticko-křesťanském. Programem Trockého již z r. 1914 jsou „Spojené státy evropské bez monarchií.“ Lenini téhož roku vyslovil se pro týž požadavek a zároveň pro roztržení monarchií německé, rakouské a ruské prostřednictvím občanské revoluce.

Na mezinárodním zednářském sjezdu v Paříži 1889 bylo prohlášeno: „Cílem zednářstva je světová republika.“ Oficiální řečník Francolin provolal: „Nadejde den, kdy u národů, které neměly ani XVIII. století ani rok 1789, monarchie a náboženství se zhroutí. Jest úkolem zednářstva tento den uskáliti.“ Těmito názory nasákl i liberalismus a socialismus v Čechách.

Zednářský Velký Orient francouzský k vytvoření veřejného mínění stanovil takto: „Zednářstvo si musí zajistiti takovou všeovládající moc ve výchově školní a všennárodní, v tisku a organizacích politických, že se nikdo nebude moci ani hnouti, leč jak se zednářstvu líbí.“ K tomu účelu má zednářstvo k dispozici 23.000 loží, v nichž jest přes dva miliony bohatých nebo velice vlivných členů ve všech zemích.

Spojená strana katolická nestaví se nijak proti pravé demokracii. Vzestupný pohyb společenských tříd nižších na úroveň s vyššími jest nezbytný důsledek vzestupného pokroku kulturního, který má v organickém vývoji vyrovnati spo-

lečenské protivy kapitalismu a nemajetnosti, nadprávi a bezprávi vlivem cílevědomé a silné autority společenské za součinnosti veškerých vrstev společnosti samé.

Zato však naše strana jest proti demagogii a anarchii. Prohlášením anarchie a soc. revoluce zednářstvem dvacátého věku dospěl chronický rozklad evropské společnosti národů jich odkřesťaněním k své akutní krizi v přítomné válce. Chystá se veliký boj mezinárodního zednářstva proti světu křesťanskému. Nevzdá-li se naše strana orientujícího kompasu katolické víry, bude ochrannou archou trosečníkům ze všech stran a stane se teprve stranou všennárodní.

Širší výkonný výbor usnesl se na tomto prohlášení:

V souhlasu s projevy historických deklarací povoláných zástupců českého národa, nejposledněji českých členů panské sněmovny a vlasteneckého projevu biskupa a kléru královéhradeckého, trváme věrně v souručenství s celým národem na požadavku státoprávní samostatnosti zemí koruny Svatováclavské v nerozdílném svazku s mocnářstvím rakouským pod žezlem dynastie Habsburské.

Zároveň hájíme neochvějně svůj vlastní program sociální reformy ve smyslu pravé demokracie, založené na vyrovnání společenských protiv kapitálu a práce, nadprávi a bezprávi. Budující tyto reformy na základě křesťanského řádu práva a mravnosti, schvalujeme dotýčná usnesení konference důvěrníků strany ze dne 6. ledna t. r.

Protestujeme proti oktrojům krajských hejtmanství, jelikož vytržením této věci ze souboru celého vyrovnání je na úkor rovnoprávnosti českého národa v celém českém království. Protestujeme proti absolutismu vlády bez ústavní kontroly parlamentu a žádáme, aby jediné součinnosti povoláných činitelů státní samostatnost českého království vlastní silou historického a přirozeného práva národa v zájmu veškerého obyvatelstva i dynastie byla provedena, a ni žádným cizím vlivem rušena.

Proto vítáme s povděkem usnesení katolického poselstva moravského, jež chce politikou činnou se účastnit na řešení neodkladné otázky státoprávní, aby pasivní nečinnost v době tak kritické se nestala národu osudnou.

Politický přehled.

Na voličské schůzi ve Vídni posl. Zenker (Němec) podává zprávu o politické situaci pravil, že vnitřní i zahraniční tíseň, podle jeho přesvědčení, nezacončí žádný násilný mír, žádný mír meče,

nýbrž mír na základě dorozumění. Proto řečník káral politiku něm. národního svazu a pochybuje, že svatodušní protičeské nařízení znamenají konec krise. Účinek bude jen ten, že se všichni neněmečtí národové ještě úžeji semknou. — Na německém sjezdu v Celovci říš. poslanec dr. Waldner prohlásil, že vůbec pochybuje o možnosti zachování dosavadního směru ve státě. Bída je v tom, že nemáme a nebudeme míti na říšské radě německé většiny — řekl doslovně. — V pondělí 27. května na plenární schůzi Českého svazu v Praze pojednáno o mezinárodní a vnitřní situaci politické a protestováno proti zavedení krajského zřízení. Čestí poslanci vzeprou se se vši rozhodností, aby vláda podloudnou, absolutistickou cestou nařizovací zasahovala do ústavních a do nespornějších poměrů, jež dotýkají se soužití obou národních kmenů v království Českém; ohrožuje vláda nejnebezpečnějším způsobem výkonost celého správního aparátu na škodu obyvatelstva obou národností, českého i německého. Jeť pak první povinností vlády dbáti všemi silami toho, aby všechna pozornost a činnost úřadů soustředila se, aby nalezeny byly prostředky ke zmírnění válečných béd a vyvarováno se všeho, čím by rozrušenost, ve které obyvatelstvo žije, mohla býti stupňována. — Dne 25. května přijal císař Karel ve Vídni německé deputace z jižních zemí alpských, které dovolávaly se ochrauy mocnářovy proti všem snahám jihoslovanským. Tak zem. hejtman korutanský pravil, že Němci korutanští nechtějí viděti svoji domovinu ani politicky roztrhanou, ani zvláštní postavení jazykově smíšeného území v rámci hranic korunní země. Mluví ze Štýrska toužil po jednotné velici a státní řeči. (V zemích alpských mají Němci zemskou správu dílem úplně nebo většinou ve svých rukou, jde jim tedy o to, aby dosavadní jejich nadvláda zůstala tam nedotčena.) Císař mezi jiným odpověděl, že se jedná nyní o vyjasnění a zlepšení podmínek pro spoluzití jednotlivých národů ve státě. Jak se to stane, do toho nechce napřed zasahovati. Řešení takové nesmí však ani v nejmenším míti vliv na historické zvláštnosti zemí. — Při společných poradách němec. národních rad z korunních zemí zdůrazněn také požadavek německé státní řeči. Pouze silná centralistická státní moc může prý účinně chrániti německé menšiny. Zabezpečení cesty k Jaderskému moři pro celé německé je bezpodmínečnou státní nutností. Všechny snahy po československé samosprávě musí prý býti co nejrozhodněji potírány. — Dne 27. května na společné schůzi zástupců všech slovinských stran v Lublani vydán manifest k slovinskému národu, v němž vzhledem k audienci alpských Němců

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské týdenní loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složenými listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Oddělení pro zboží.

slavně slibují, že neupustí od svého požadavku po zřízení Jihošlovanského státu. Trváme na svých požadavcích a zřizujeme obrannou organizaci proti persekuci Jihošlovánů. — Národní rada česká dne 27. května v mimořádné plenární schůzi odsoudila vládní oktrojírky, čelící k roztržení království Českého. — Ministr zahraničních záležitostí hr. Burian chystá se zase do Berlína, kde za jeho přítomnosti bude se jednati o společném řešení polské otázky; od tak zvaného rakousko-polského řešení bude prý úplně upuštěno. — Němci vyrazili ve Francii k nové ofenzivě, dobyli několika míst, překročili řeku Aisnu a přivedli prý do 28. května na 15 000 zajatců. — Na italské straně chystají prý se Italové předejiti spojení k nové ofenzivě.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3³/₄ %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. Eskompt účtů a smének.

Kulturní jiskry.

Zájem Čech musejí býti opomenuty. Tak vzkázal dr. Seidler po hr. Sternbergovi našemu národu za jeho »neústupnost« ačkoli ví, že faktická a nespravedlivá neústupnost tkví jako žulový klin v národu německém. Němci by nikdy nevolili k takovému národnímu ústupkům, jaké houževnatě vyžadují od nás. Našemu národu jest již nyní slibován odměnou trest — za nejtěžší oběti, které podnikl pro blaho celé říše. Na naše celoférické povinnosti vláda nezapomíná nikdy; vyžaduje od nás často více než od jiných. A nejsou-li opomenuty povinnosti, nesmí se opomenout ani ochrana těch, kteří se obětovali. Tak žádá netoliko křesťanská, ale i všelidská morálka.

Národní manifestace moravského Slováků, která se uskutečnila dne 26. května v Uher. Hradišti, byla projevem velice mohutným. Na 10 000 osob všech politických směrů (ze 100 obcí) většinou v malebných krojích vyslechlo řeči českých předáků. Za naši stranu promluvil dr. Stojan. Poslanec Seifert přečetl Jirastův slib (z 13 dubna), který přítomní potvrdili svorným zvednutím rukou.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V 8. čís. »Vlasti« pokračuje V. O. Hložina v důležitém historickém pojednání »Husité a řady mnichů žebrajících.« — V 5. čísle »Hlídky« Dr. Fr. Kevář vědecky probírá farisejské názory z doby podlouho před narozením Kristovým. — Cenná dvě díla vyšla z pera dr. Karla Kašpara: »Pontifikát Pia X.« (cena 3 K) a »Prohlášení nevěstných za mrtvé a nový sňatek« (cena 1 K 60 h). — Překrásné tři polychromie vydala »Obrazárna Zvonu« nakladem »Umie« v č. 8. Jsou to obrazy M. Švabinského, K. Svobody a J. Mařaka. — Velikou sensaci způsobil úspěšný pokus chemické továrny o zkapalnění uhlí; nyní možno využití energie zkapalněného uhlí k výrobě elektřiny bezprostředně, k čemuž v Berlíně získány veliké objekty. — Společnou

práci povolaných odborníků dra. D. Orla a V. Hornofa vyjde již brzy toužebně očekávaný »Český kancionál«, který konečně uvede do zpěvu chrámového lad a sklad. — Německé pedagogické listy v prvním roce válečném projevovaly nadšení nad výchovnými účinky války pro nové pokolení; nyní však již soudí zcela opačně. — Za ministerské činnosti Gautschovy 12 března 1890 vydána školská novela, proti níž episkopát rakouský právem protestoval. Ale ukázalo se, že nestačí povšechné stesky, nýbrž že jest v době vážné a pokročitě potřebí detailních návrhů, jak náboženské vzdělání ústrojně přičleniti k nové osnově. Gautsch byl protektorem Masarykovým a velice obratně dovedl podporovati ve školství směr volnomyšlenkářský; a při tom potíral státoprávní snahy české. — Dne 30. května dovršil šedesátku ředitel družstva »Vlasti«, zasloužilý buditel katolického dělnictva, organizátor a spisovatel Tomáš J. Jiroušek. Jubilar získal si mnohostrannou činností o uvědomění a zpruhu organizovaných katolíků a zvláště dělníků zásluhy veliké. — Rozmary módy lze stopovati zřetelně i v hudbě. Ve »Kmen« v příčině budoucí formy hudby předpovídá B. Taraba: »Hudba uzraje na hubenost... Vráť se homofonie (stejnohlasnost), miláček prostých, hlubokých duší.« To by tedy nadešla triumfální éra — římského chorálu, nad nějž v homofonii posud není nic úchvatnějšího? Dosud však tučové duše liberální jevíly proti chorálnímu melodii odpor, třebaže rády si zapěly písně, jejichž nápěvy jsou bezprostředními dítkami chorálu.

Kupte si cenné knihy poučné!

Jádro křesťanské sociologie.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. Stran 364. Cena K 6.—.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 259. Cena K 3.12.

Index a věda.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 210. Cena K 2.68.

Světlem k Bohu.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 468. Cena K 7.20. Ohledávky vyřídí

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Rozmanitosti.

Dne 23. t. m. v kapli sv. Anny při starobylém chrámu sv. Jiří v Praze ohledány ostatky cti. zakladatelky kláštera Svatojirského Mladý-Marie. V zasklené rakvi z r. 1733 pod dvěma rouchy nalezeny v hedvábném obalu kosti, z nichž profesor Matiegka sestavil téměř úplnou kostru. Maska na lebce jest ze stříbra. V rakvi též uloženy odznaky proslulé abatyše a jiné pamětihodné předměty. Po ohledání drahocenné relikvie vloženy zase

do rakve a vše uloženo do bývalého výklenku v severní stěně kaple sv. Anny. — Brněnský »Tagesbote« a po něm »Ostr. Zeitung« žalují, že církev počestuje Moravu. Prý českému kněžstvu na ujmu německé věci příliš nadřžovali zvláště arcibiskup dr. Bauer a dr. Ehrmann, prý majetek řádu školských sester posud není rozdělen dle krajů národnostních atd. I z těchto stesků patrně, jakým »rajským« úkolem jest řídit arcidiecési za vášnivých bojů nacionalistických. Semita dr. Stránský, který vydělává obrovské peníze na národě českém, zase naopak míní, že hierarchie olomoucká nestará se dostatečně o Čechy. Ale ani jediný z horkokrevných žalobců nekoná povinností věřícího křesťana. — Mostecká uhelná společnost vykazovala r. 1917 čistého zisku 6,368.140 K a vyplácela 26 proc. dividendu 54 K. Severočeská uhelná společnost, která má kapitál 12 milionů, docílila zisku 4,324.364 K a vyplácela 19 proc. dividendu 76 K. — Novým čest. kanovníkem mikulovským jmenován katolický historik Jan Tenora. — Ve švédském časopise »Asea« se poukazuje, že jen Trollhättské vodopády za rok 1917 vyrobily pomocí strojů pracovní sílu 415 milionů kilowattových hodin. Při parních strojích by k tomu bylo potřebí 415.000 tun uhlí, jehož doprava i za normálních poměrů by stála 8 milionů korun. — Čeští poslanci byli v radničním sklepe vídeňském těžce uraženi. Významná to ilustrace německé »dobré vůle« k národnostnímu míru. Ale tu lze také promluvit slovíčko o českém sebevědomí a důslednosti. Před válkou Klofáč v říšské radě slovy ohnivými vybízel, aby se nedával ani halěr nepřítelům českého lidu a — hned šel utrácet peníze do radničního sklepa. Nyní česká delegace svůj boj proti německé Vídní vyvrcholila — a navštěvovala tu německou restauraci dále. Katolický tisk český upozorňuje, že jest pro naše poslance ve Vídní celá řada vhodných českých restaurací, na př. »Na poště«, »Budějovická« a jiné. Kdo jde v čele české oposice, má přece svým sebevědomím předcházeti vrstvy zastupované, zvláště když změna hostinského lokálu není přece žádnou obětí. — V pardubické nemocnici zemřel 25. května dp. polní kurát Jan Mojžíš. Horlivý tento lidumil posluhoval chorým vojínům na frontě i na jiných místech s největší obětavostí, až po velkých útrapách onemocněl tyfem a po převezení do pardubické nemocnice zemřel. — Dle zprávy »Reichspostu« jeden vídeňský žid s kapitálem 6000 K začal za války nakupovati dobytek a za necelá tři léta mohl přiznati 7 milionů vlastního jmění. — Na přímluvu papežovu německá vláda udělila řadě odsouzených Belgičanů milost anebo zaměnila trest smrti za trest vězení. Sv. Otec podnikl též úspěšné kroky ve prospěch Arménů. Poláci a Ukrajinci požádali papeže, aby rozhodl v otázce cholmské; chtějí se výroku Benedikta XV. podrobiti. — Z Rumunska byly připojeny k Uhrám lesy v ceně tří miliard. — »Dolaj gramotnyje, pryč s inteligenci!« jest velice zvučným heslem bolševiků — snad na důkaz, jak moderní demokracie chce povznést osvětu. Dle varšavských listů v Rusku řadí boj nikoli proti buržoasii, ale speciálně proti inteligenci. Tedy bolševici chtějí obrodit Rusko tak, aby se vrátilo do třináctého století. — Benedikt XV. požádá súčasněné státy, aby v budoucnosti jejich váleční letci útočili pouze na vojenská zařízení a varovali se útoků na zalidněná města. — V příčině sociálních řádů křesťansko soc. sjezd brněnský ovšem trval na zásadě soukromého majetku. Ale národohospodářský spisovatel opat Šup zdůraznil, že majetku musí se užívati ve prospěch celku a že tu sociální zákonodárství má široké pole působnosti. Právě, že každá válka prospěla bohatým a nškodila chudým; proto úkolem organizovaných katolíků bude, aby se postavili na stranu chudých a spoutali ruce bohatcům, ať jsou tito kdekoli. Sjezd se vyslovil pro nucené

vyvlastňování velkostatků za mírnou náhradu. — V Uher. Hradišti konala se 1. května schůze kněžstva ze Slovácka, které prohlásilo, že stojí pevně při samostatnosti koruny svatováclavské a větve naší slovenské; navrholo, aby byl uspořádán všeobecný manifestační lidový projev celého Slovácka za naše práva.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Slavnost Božího těla v Hradci Králové konala se za krásného počasí. Theoforický průvod vedl po 9. hod. z katedrály Jeho Exc. nejdp. biskup s četnou asistencí. Družiček bylo hojně. Fanfáry s Bílé věže hlaholily ladně. Po skončení pobožnosti u čtyř vkusně upravených oltářů bylo uděleno po návratu do katedrály požehnání.

Přednáška. Městská rada v Hradci Králové uspořádá v přednáškovém sále budovy muzejní v sobotu dne 1. června t. r. o 8. hodině večer přednášku p. Dra J. V. Šimáka, profesora české university a Vyšší dívčí školy v Praze o slavném rodáku královéhradeckém V. V. Tomkovi na oslavu stých jeho narozenin, jež připadají na 31. května t. r. Ceny míst: sedadlo 50 hal., místo k stání 20 hal. Předprodej lístků převzalo knihkupectví pana B. E. Tolmana v Hradci Králové. Ve prospěch Ústřední Matice školské.

Pěvecko-klavírní tůstav Zdenky Souškové pořádá dne 6. a 13. června dva žákovské večery, začátek vždy o 1/6. hod. večer; dne 15. června o 1/3. hod. odpo. veřejnou zkoušku. Sál Měšť. Besedy. Vstup volný.

Shromáždění členů III. řádu sv. Františka v seminářském kostele sv. Jana Nep. bude konati vldp. Th. a Phil. Dr. Kapistrán Vyskočil, provinciál řádu sv. Františka z Prahy, v neděli dne 16. června o 3. hod. odpolední.

Dárek, který nepřeje si býti jmenován, daroval 400 K na zakoupení 1000 obědů pro nejchudší města Hradce Králové.

Zatčení zlodějí elektrických drátů. Je den z nich v Kuklenách nabízel ke koupi drátů za 5000 K, čímž vzbudil podezření. Z Hradce odvezen v průvodu četníka jeden elegantní cizinec, který zde žil delší čas z nepoctivého takového obchodu kavalírsky, dávaje si podvodně titul inženýra.

Počasi. Po nedostatečných přeprčkách čekali jsme vydatnější vláhu. Zatím dva mrazíky popálily značně bramborové keře a okurky jsou téměř mrazem zničeny.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Veliký požár vypukl na nádraží v Pardubicích.

Čtyřlidská vražda. Ve Výravě za Černilovem pobýval u svého otce chalupníka 24letý superarbitrováný voják Fr. Andrys. Ukradl rodičům spořitelni knížku, ale ježto stráž byla zavčas ve spořitelně od rodičů hlášena, nebyly Františkovi peníze vyplaceny. Rozjitřený surovec v noci z 20. na 21. května (prý za pomoci jedné světoběžnice) zavraždil sekerou oba rodiče a dvě sestry (14letou Annu a 22letou Kateřinu). Mrtvolu otce skryl do místa, kde měla rodina uloženou sprovissaci. Prý chtěl tak doostliti pro své chvíle zdání, jako by se dopustil zločinu nezvěstný otec. Surovec chalupu zamkl a odešel do Josefova. V obci se nevědělo o vraždě po dva dny nic. Když

však dobytek bučel hlady, sousedé chalupu otevřeli a zděšili se. Jelikož chování vrátivšího se Františka bylo podezřelé, byl ve středu v noci zatčen a již se k přisvědčení činu přiznal.

Vlastenecká solidarita a osvěta na Moštěku. (Pokrač.) Husitstvím zasažena česká solidarita rána téměř nevyléčitelná. Krvavili se husité sami mezi sebou až běda. Sekty se jen rojily, až vzniklo přísloví: „Kolik mlynářů, tolik měr, kolik farářů, tolik věr.“ A vznik každé sekty byl signálem k novým vzájemným bojům. A čím více nové sekty mluvily o potřebě reformace, tím byla demoralisace v širých vrstvách považlivější, jak jádrné, oháňné a dokumentární konstatovala řada českých sněmů. Zločinci, kteří přehli před žalářem z říše německé, byli v Čechách přijímáni ochotně za „reformované“ duchovní správce. Jaká mravní spoušť se zahnízdila právě v revolučním Broumově krátce před povstáním, konstatují dostatečně soudní současně dokumenty. Něco jiného jest pergamenový program a něco jiného praktické uplatnění téhož. A jestliže sám Luther v Německu nedlouho před svou smrtí otevřeně nřikal, že praktická morálka jeho stoupenců jest horší než jaká byla u katolíků, pak nebylo možno čekat, že do Čech lutherstvem bude zaneseno obrození lepší. Jesuité byli povoláni do Čech praktickým, sebe zapíravým křesťanem Ferdinandem I., jehož prostřednictvím stal se osvícený náš krajan Antonín z Mohelnice nejprve biskupem vídeňským a pak arcibiskupem pražským. Proč jenom p. Črha a tak velikým „mravním rozhodčením“ se obořil na tento řád? Nevědomost sice hříchu nečiní, ale kdo má nevědomost zaviněnou a přes to snaží se docela poučovati, dopouští se těžkého přestupku proti rozumu svých posluchačů. Jesuitům sluší děkovati za to, že namáhavou a obětavou prací povznegli v Praze vysokoškolská studia v době, kdy husitská universita uboze živořila a kdy Čeští bratři hleděli na vyšší vzdělání úkosem. Pochopitelně, proč celé řady jinochů utraktivistických a protestantských raději se stávaly žáky Jesuitů než sektářských mistrů zchátralé, od bohatů „evangelických“ hříšně zanedbané university. Jesuité jazyka českého neuráželi, negermanisovali; zato však s lutherstvem valila se k nám germanisace plným proudem, až v samé Praze vstávaly lutheránům českým vlasy nad tím, co všechno pro sebe bezohledně vymáhali lutheráni němečtí. Reformaci prováděli Jesuité na sobě samých velice přísne a nikoli „jezovitsky“; také svou nauku a své cíle nesli na světlo otevřené. Tak upřímně však si nepočínaly české sekty, které si „posvětily“ účelem své akce prostředky notoricky úskočné, zvláště když měly vyjiti na světlo se svou skutečnou věroukou. (Dokonč.)

Ledeč. Našemu vdp. děkanovi V. Vačkářovi byl propůjčen válečný kříž II. třídy za občanské zásluhy. Srdečně gratulujeme.

Holice. Dp. O. Hůlovi, kaplanu v Holicích, děkujeme srdečně za jeho velmi krásná kázání při majových večerních pobožnostech. Nechtěj Bůh sít a Matka Boží požehnání mu vyproš k další blahodárné činnosti, což mu vděčně přeji otitelé Mariánští.

Vánoční jesle

dříve než poříďte do svého kostela, vyžádejte si nabídku od odborníka. Jan Lošan v Brandýse n. Orli. dodává ze své umělecké dílny nádherně provedené jesle za přiměřené ceny a výhodných podmínek.

Hoblovací stroj

v chodu se nacházející prodá továrna nábytku Skuherský, Hradec Králové.

5. číslo

ARCHY

vyšlo.

Obsahuje: R. Stupavský: Biblické ženy. — Fr. Dohnal: Problém Krista v moderní krásné literatuře. — Jar. Hruban: Z cyklu lyriky „Addolorata“. — Kard. J. E. Manning: Antikrist čili Nynější krise sv. Stolce ve světle proroctví. — Jos. Hanák: Myšlenkový vývoj Anatola France. — Eug. Kl. Kletus: Svítání do tmy. — Em. Masák: Jako hrůš v poli. — Frant. Zýbal: Sláva na výsostech Bohu. — Okna (obsahují příspěvky Fr. Dohnala, M. Pavličkové, dr. Fr. Odvalila, E. Masáka, K. D. Lutinova, dr. Fr. Hrachovského a Otty Lazara). — „Archiv literární“ obsahuje: Vilém Bitnar: Nedostatky české literatury katolické. — V. Bitnar: Technika básnických překladů K. Dostála-Lutinova. — Dr. Otto Stehlík: Z doby Douchovy.

ARCHY vydává Družina literární a umělec. v Olomouci, Dol. nám. 17.

Roční předplatné 11 K.

(Kdo doplácí po 31. červenci, platí 14 K.)

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukásku se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Prodá se moderně stavěný dům-villa

v okolí Chrudimě (les a voda vzdáleny 10 minut) se šesti obytnými místnostmi a bohat. přislouženstvím: verandou, prádelnou, kolnou, konírnou, seníkem, rozlehlým dvorem a vzrostlou ovocnou zahradou. V domě jest elektrické osvětlení a vodovod. Cena K 40.000 včetně pasiv. Bl. sd. Marie Pavlátová, Chrudim I./34.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jidelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísední znalec o. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Poděkování.

Vzácná, dojemná a milá účast při pohřbu našeho **Vincenta Příbika** hojivě ztlížila bolesti zkrúšeného srdce. Vzdáváme díky nejupřímnější prostými slovy našeho lidu: Zaplať Pán Bůh!

Otec, bratři a sestry.

OBNOVA

Číslo 23.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 7. června 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Osud historikův.

Po nadšených pražských slavnostech a chvalozpěvech na matku českých měst vzpomenu také, že by se měl vzdáti hold velikému dějepisci tohoto královského města, který se řadí svým významem — jak i cizinci uznávají — mezi přední historiky evropského kontinentu. Případlyť rooleté narozeniny V. V. Tomka právě na den 30. května t. r. Jak vhodná to příležitost k připojení posledního zlatého článku k řetězci skvělých národních manifestací!

Historický klub uspořádal slavnost s přednáškou historika dra. Novotného. Čekalo se, jak se Praha zachová k památce svého čestného měšťana, prvního rektora české university a národního buditele. „Česká Svoboda“ dne 31. května referuje o té počtě takto: „Slavnost se konala skoro bez účasti veřejnosti; co však překvapovalo i nepatrný počet účastníků oslavy, bylo, že král, hlavní město Praha stkvělo se při oslavě okázalou nepřítomností svého presidia, městské rady a sboru obec. starších. S několika obecními staršími byl přítomen vrchní knihovník Emier, jenž byl městskou radou k oslavě delegován, a stručně promluvil o oslavenci. Tak si vážíme památky nejlepších svých lidí!“

Tak jsme tedy pokročili od frází k racionálnímu zkumu, od limonádového romantismu k reálním postřehům, od parádních řečí k uctívání skutečné vědy. Tomek odstrčen jako žebrák. Ba docela otištěny úvahy, v nichž bičována Tomkova „suchá věda“, jako by měl vážný historik kráčet v čele křepčících básníků. Vždyť právě radikální a pokrokové živly tak často kladou důraz na ryzí vědu, zbavenou všelikých afektovaných příkras a lyrických vzdechů. Nejsme přece děti, takže z fakt od Tomka uváděných a pečlivě zdůvodněných dovedeme si snad nadšení pro skutečnou velikost a ušlechtilost vytvořiti sami.

Ovšem převážná většina nynější čtenářské obce české svůj názor na povahu českých dějin vytváří si z historických — románův a dramat. A Tomkovy dokumenty do vysněných fantomů učinily notné průlomy; odtud rozmrzení „osvěcných“. Tomkovo životní dílo jest grandiosní složkou dokladů, že všechno to, co svědčí pro skutečnou duševní i fysickou mohutnost českého národa počátkem patnáctého století, vzrostlo z ženiálních zřízení a prozíravé taktiky Otce vlasti. Jak s velikým odkazem Karlovým naložili sektáři a jak již v základě svých počtů

pobloudili, mělo by býti známo každému, kdo se nespokojí pouhou informací románovou. Válka náboženská zavinila zakrnění české kultury, ožebračila universitu, poškodila silně školství nižší. Ochromila na celá desetiletí náš průmysl a na století náš obchod. Uvolnila politický svazek zemí koruny české. Stát český na základě české církve nemohl představovati majestátní a jednotnou pevnost již proto, že i po válce husitské většina obyvatelstva zemí českých setrvala při katolicismu a že samy sekty úporně spolu bojovaly po celá dvě století. Umělecké i vědecké snahy ochably, vyšší stavy ujařmily netočíko jádro českého národa — lid rolnický, ale i země.

Takovou výslednici ovšem vážný dějepisec velebiti nemohl: ke všemu moderní romantikové zapomínají, co všechno Tomek z šetrnosti k sektářským Čechům úmyslně zamlčel a jak se srazil jasnější barvy nanášeti i na temné stíny radikálního fanatismu. Co zamlčel Tomek, to nám napověděly výzkumy Wintrový, Peškařovy, Bezoldovy, Denisov atd.

A teď všechna obrovitá práce věhlasné o badatele jako by byla nesnesitelným zatížením zdravého národního vzletu! Z racionalistů se vyklubávají blouznivci, kteří se z historie pro budoucnost nechtějí naučiti ničemu. Vždyť v Čechách se čítají překlady husitských románů (uboze slátaných od cizinců-ignorantů) s větší chutí než klasický Tomkův „Dějepis města Prahy“.

Volné listy.

Vystel vystel. Pisatel řádků těchto již několikrát chtěl dotknouti se zvláštních podob moderních českých pomníků, ale předvídal, že by se strhl křik proti klerikálům, snižujícím české umění, od úmyslu svého vždycky upustil. Naše veřejné mínění jest otrokářem lidských myslí, což jest s podivením u národa, jehož tiskové orgány nemohou si české svobodomyšlnosti ani dost vynachváliti. Kolikrát jsem na mysl přemítal, jak jest možno, že někdo z českých odborníků nepovstane a nepokáře onen zkažený vkus, kterým se ty které české pomníky tak křiklavě vyznačují. Až konečně přihlásil se hrdina, dr. Vratislav Kučera; druhý neméně veliký podiv — že není odborníkem. Z toho jest zřejmo, že naši odborníci buď podřimují Homérovým spánkem anebo vžili se v cizí vzory tak, že neslyší hesel o českém svérázu.

V I. čísle „České Svobody“ dr. Vratislav Kučera napsal: „Na holešovické části Hlávkova mostu jsou umístěny skupiny žen. Populární popis lépe je vypodobní nežli podrobně správný popis. Nos mají jako cibuli, ústa jako vrata a nohy jako špačky. Odkud se vzaly ženy tohoto zevnějšku? Mají to býti nám, cizincům, nebo potomkům doklady pro to, jak vypadala česká žena na začátku dvacátého století? Vždyť by to nebyla pravda! Tedy mají nás poučovati, jak by měla česká žena vypadati, a mladé matky měly by putovati k těmto sousoším, aby rodily podobné děti? Zdály by se nám, pravím vám, hrozně a nikoli krásné. Proto zmíněné sousoší nejsou dílo české, nýbrž přinesené k nám z ciziny, která nemě se obdivuje hrubé a surové síle a v ní vidí své nedostupné prvenství. Ale tato kultura nesrovnává se ani s mravní kulturou našich praotců ani s dumavou povahou slovanskou. Ani moderní Rodin není přece Metzger. (Metzger jest sochařem německým, pozn. pis.)

Týž pocit jsem měl, když jsem stanul na Vyšehradě u hrobu Třebízského. Socha nad ním jest zdaleka nápadná. Když přijdete poblíž, pozorujete postavu nepoměrně tenkou a vysokou. V prostém životě vypadá tak mladý čahoun s dětským hrudníkem a neohrabaně velikýma nohama a rukama, ale zajisté má též aspoň přiměřeně tenký krk a nevelikou hlavu. Socha však má svalnatý krk athleta a hlavu velikou s chorobně unaveným výrazem v tváři. Je jiná, rozhodně jiná, nežli všechny ostatní, ale spočívá krása v pouhé jínosti?“

Tolik aspoň z úvahy p. dra. Vrat. Kučery. Že mluví trpkou pravdu, přisvědčí každý, kdo si pražské pomníky pozorně prohlédl. A k souhlasu s p. pisatelem není potřebí znaleckého odborného smyslu pro vnímání a posuzování estetické, nýbrž stačí vytríbenější mysl každého českého vzdělance. Když se člověk na příklad postaví u sochy Třebízského, bije do očí nesouměrnost tělesná; a co se týká výrazu obličeje, nemožno se za celý svět domysliť, kam symbol míří. Obličej ten vnucuje představu spiritistického media v transu.

Mohlo by se také dosti mluvit o masivu pomníku Palackého a bylo by lze nadhoditi otázku, zda Šalounův Hus shoduje se s českou představou, ale dnes toho pomíjíme. Dr. Vratislav Kučera má tedy zásluhu, že vystřelil prvý a ukázal uměleckým cechovníkům, že jsou v Čechách ještě lidé, kteří nebeží stádně za heslem a nepřisahají slepě na vkus, českému myšlení a citění násilně vočkovány. Řádky p. dra. Vrat. Kučery podstatně jsou odporem proti zvyklosti, která krasocit u nás diktuje, potlačující samostatný úsudek. Zašustil v noci pták ve hnízdě. Hafan to uslyšel a zaštěkal, všichni hafani ve vesnici rozštěkali se po něm a nevěděli proč. Tak to vypadá často s veřejným míněním.

Stejná mýtička všem. Není potřebí vykládati, jak Čechy a Morava postihovány jsou obilními a dobytčími rekvisicemi. Český národ koná svou povinnost a rolníci napínají síly své nejvyšší měrou. Jestliže však s vládních míst od rolníků požadují se vždy nové dávky, nebylo by

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Slovní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.878.

nic jinak než spravedlivě, aby se rekvirovalo všude stejně a aby mezi cislajtánskými zemědělci nebylo činěno rozdílu. Když však novinové zajištěné zprávy spolu s ústními svědectvími příšlých vojinů vypravují o tom, jaká stáda dobytka posud lze spatřovati v Tyrolsku, pak dvojí toto měřítko křičí. Odejmu-li se na příklad rolníkovi z třiačtyřiceti kusů jenom tři od počátku války, potom třeba se ptáti, z jakých právních důvodů tato šetrnost vůči Tyrolanům vyvěrá. Budoucnost českého zemědělství jest již ohrožena, a ne-sáhne-li válečné hospodářství do krajín, kde jest posud hojně dobytka, a budou-li další břemena dobytčí rekvisice vkládána na bedra rolníků v Čechách a na Moravě, pak jest jisto, že katastrofa zemědělská v těchto zemích jest neodvratná.

Jest tedy povinností našich národních zástupců, aby na vládě důrazně a rozhodně dožadovali se stejného měřítka pro všechny zemědělce. Nelze připustiti, aby dobytčářské hospodářství v jedné zemi bylo zničeno a jiní aby vyvázli z války bez obětí.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna sejde prý se 25. t. m., nebo v červenci. Do té doby chce ryt. Seidler sehnati vládní většinu. Počítá ovšem s Poláky, kterým prý se dostane zase jistých slibů. Místopředseda Polského kola Kendzior však prohlašuje, že dokud nebudou splněny sliby hr. Buriana a ryt. Seidlera, dotud nemůže býti řeči o vstupu Poláků do vládní většiny. — Z jihoslovanské strany se prohlašuje, že vláda a Němci musí se podrobiti tomu, že sněmovna bude rokovati nejen o rozpočtu a daních k účelům válečným, nýbrž především také o politických událostech poslední doby. — V pražské »Bohemii« dr. Titta radí k nejostřejšímu protičeskému a protislovanskému postupu v Rakousku. Jinak prý Rakousko ve spolku s Německem a spolek sám nemůže obstáti. Tak Rakousko musí obdržeti náter německý — Praha musí zůstat hlavním městem německým — do českého území mají býti vysíláni úředníci němečtí, češtiny znalí atd. — Na schůzi maďarské strany neodvislosti prohlásil známý učenec a sociolog maďarský Oskar Jaszi, že jestliže jeho strana usiluje o neodvislost Uher, nemůže potírati stejné snahy Poláků, Čechů a Jihoslovánů (ovšem bez újmy nedotknutelnosti Uher) a může si jen přát, aby národové monarchie dostali ústavu, která nejlépe odpovídá jejich tužbám. Dosud je viděti, že dualismus je bez výjimky jen vzájemnou pomocí rakouské reakce a uherského junkerstva. Zrušení tento dualistický spolek bylo by vděčnou úlohou a ještě vděčnější, postavit na jeho místo spolek nový, spolek národů rakousko-uherských. — Posl. dr. Lodgman v »Pr. Tagbl.« ve svých úvahách o krajském zřízení uvádí, že »právo změnit soudní okresy připojováním nebo odlučováním jednotlivých obcí, přeložení sídla úřadu atd. přísluší ministru spravedlnosti, který je však vázán dobrozdáním zemského sněmu. Dle toho, když sněmu je znemožněno dobrozdání pronésti, měl by ministr čekat, až se tak státi bude moci, neboť zemský sněm jako zákonodárný sbor prvního řádu je instancí jistě vyšší než ministr, který musí respektovati zákon. Němci však myslí obráceně. — V květnu zabavena byla uherskou vládou celá letošní sbírka na nadějně slovenské

Velmi výhodné a naprosto bezpečné sáročení kapitálů
 skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2 % dluhopisy
 Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny

Živnostenské banky filiálky
v Hradci Králové,
 která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce
 za podmínek co nejvýhodnějších.

gymnasium na Březové v obnosu 16.400 K a sběratelé pokutování. Pak prý dle prohlášení minister. předsedy dr. Wekerleho nemaďarští národové v Uhrách požívají tolik volnosti, jako žádní »jinorodci« ve státech jiných! — Čeští delegáti zahraničního výboru na pozvání jednali s ministrem zahraničním hr. Burianem hlavně o účelnosti svolání delegací a také posl. sněmovny. Rovněž Jihoslováné byli u hr. Buriana. — Předseda poslanecké sněmovny dr. Gross tvrdí, že by rád viděl svolání parlamentu, že však dosud není ani tolik jisto, bude-li v nejbližším týdnu svolána konference předsedů proto, že jsou pořád ještě strany, které svolání parlamentu nepovažují za včasné a konečné že není úplně jasné stanovisko vlády. — V uherské posl. sněmovně hr. Št. Tisza schvaloval sice hospodářský spolek s Německem, Uhersko však musí z něho míti zvláštní výhody. K tomu min. předseda dr. Wekerle ještě dodal, že nejen suverenity nýbrž i disposiční právo Uher musí býti za všech okolností zajištěny. — Třetí německá ofensiva ukončena a třeba se obrniti znovu trpělivostí a klidem — ozývají se hlasy německé. — Na italské frontě mimo činnost dělostřeleckou nic významnějšího.

Kulturní jiskry.

Abiturienti českých středních ústavů zajistí před svým odchodem z ústavu budou pamatovati hojnými příspěvky na Ústřední Matici Školskou, držice se chvalitebného zvyku již po desetiletí ustáleného. Kancelář Ústřední Matice Školské v Praze I., Husova tř. č. 3 již nyní přijímá záznamy na diplomu a na požádání zašle složní listy poštovní spořitelny na zaslání peněz.

Požadavky křesť. soc. dělnictva na Moravě. K brněnskému místodržiteli dostavila se deputace, vedená Msgrem Šrámkem. Rozvinula se konference za přítomnosti náčelníka zem. hospodářského úřadu Wernera. Šrámek zdůraznil všeobecnou touhu křesť. soc. dělnictva, jakož i celé strany po míru. Pak téměř všichni členové deputace tlumočili nejpalčivější požadavky v příčině výživy lidu. Zejména žádáno dodržení nesnížené dávky mouky a cukru. Deputace prohlásila, že jest nezbytno, aby státní správa podporovala dělnické požadavky mzdové, stanovila slušné příspěvky v nezaměstnanosti a postarala se o zvýšení drahotních přídávků. Deputace také se ohradila proti uzákonění pracovní povinnosti. Místodržitel projevoval za konference ochotu vyhověti těmto i jiným přáním našeho dělnictva dle možnosti. Všecky požadavky deputace opakovány i zvláštním pamětním spisem, jež předložil místodržitelství i ústředním úřadům ve Vídni.

Kdo vedlval Itálii do války? Skutky a výzvy dosavadní promluvily o tom již velice výmluvně. Nyní však se ozval hodně zřetelně sám semita Nathan, velmistr zednářské lože a starosta Říma. V řeči své, vysvětlující »zásluhy« zednářstva o válku, prohlásil: »Všecky síly zednářstva byly vynaloženy na povzbuzení země, aby brala činnou účast na boji civilisace proti barbarství a pokroku proti reakci.« — Ale když už byla válka vyhlášena, bohatí křiklouni zednářští se schovali do bezpečí jako dodavatelé a čachráři. Do fronty však poslání katolíci, kteří do poslední chvíle varovali před loupeživým přepadem rakouských hranic.

Rozmanitosti.

V Brně uspořádal dva koncerty tenorista Karel Burian. Vzdá-li se důstojný hold jeho umění, nelze nic namítati. Ale při tom právě nyní v době tak horlivého národního demokratisování se nemá zapomínati, jak se Burian chová k Národ. divadlu a jak pro větší gázi (ač mu bylo v Čechách placeno dost) se obrací zády k českým uměleckým podnikům. Po prvním brněnském koncertu několik mladíků a slečinek snažilo se vypřáhnouti koně z kočáru, do něhož usedl Burian se třemi dámami. Na domluvu policie nadšenci toho »demokratického« projevu nechali, ale zatím poplašili koně tak, že se rozběhli tryskem, až hrozila usednuvším osobám smrt na dlažbě. — V minulých dnech na nádraží v Mödlingu u Vídně zkazilo se zcela 190 centů jedlé řepy, která byla zaslána z prostějovské sladovny do vídeňské nemocnice. — Jelikož pacifistická agitace v Americe silně se rozmohla, omezila americká vláda svobodu slova, některým listům ztížila poštovní zásilky. Nově vydaný americký zákon dovoluje docela porušování listovního tajemství a tresce vězením až doletým pobuřující zprávy proti armádě, loďstvu, ústavě a hvězdnatému praporu. Proti sdružením, která chtějí dosáti politických, sociálních či národohospodářských reforem násilím, ustanovuje jiný zákon trest vězení až do 10 let. — »Arbeiter-Zeitung« píše, že Kirschnerovu cukrovaru v Mladkově bez vědomí cukerní ústředny bylo přiděleno 150 000 centů uhlí, ačkoli cukrovar má nárok nejvýše na 35 000 centů. Vinu tohoto přehmatu přičítá zmíněný list čachrářsko-výdělečné akci německoradikálního poslance Hummera; táže se, co se stalo s přepočteným uhlím. — Horlivý zastánce jihoslovanských práv biskup dr. Ante Mahnič napsal do »Slovence« úvodník o politice chorvatských katolíků; z článku však bylo víc než tři sloupce censurou vyběleno. Tak sděluje židovský »Prager Tagblatt«. Patrně tedy, jak ve

**Neivyšší
 vítězství —
 i nad válkou samou —**

**Je úspěch osmé
 válečné půjčky.**

likou moc mají biskupové. Ale právě po-
židovštělý tisk potouchle píchá, proč prý
hierarchie neuspíší mír. — Bývalý soci-
alistický ministr ukrajinský Kovalevský
zpronevěřil veliké peníze a prchl; i. čer-
vna byl zatčen ve vile u Jeničesku a do-
praven do Kyjeva. — Dne 29. května na
pokyn turinských vojenských úřadů byl
zatčen pro podezření ze zrady ředitel so-
cialistického deníku »Avanti« Serrati. Bu-
de pohnán k zodpovídání za řeč, kterou
prý byl lid štván; ředitelství listu bylo
prozatímně svěřeno poslanci Morgarimu.
— Valná hromada Zemské jednoty gre-
mií knihtiskařských pro království České
usnesla se dne 26. května pro stoupající
drahotu tiskařských potřeb přiraziti k do-
savadním cenám za veškeré práce tiskař-
ské od 1. června nových 25 proc. a od
1. srpna dalších 25 procent. — Ve Vidni
v domě rudolfsheimského okresu naleze-
na mrtvola 15letého Jindřicha Infülrta,
ježž vlastní matka týrala bestiálně po 8
měsíců tak, až tělo na kost vyhublé čet-
ným ranám podlehlo. Matka zatčena. —
V roce 1913 obnášel v Praze počet živě
naroděných dětí 3274, v r. 1917 však se
narodilo takových již jen 1716. — Ve Fran-
cii jako jinde. Jakmile tam byla uveřej-
něna vyhláška o bezmasých dnech, stoupla
okamžitě cena náhradních potravin.
— Valečný soud pařížský odsoudil žurna-
listu Rapaporta, obviněného z energických
projevů mírových, k šesti měsícům žaláře
a 200 franků pokuty. — V Olomouci ze-
mřel nadšený průkopník hnutí cyrilomet-
hodějského, ušlechtilý a skromný mece-
nás prelát Dr. Jan Pospíšil. Co měl, rozdál
většinou za své 56leté kněžské činnosti
ochotně za živa na církevní a národní
účely, takže jeho testament obsahuje řadu
menších odkazů na dobročinné účely. —
Čeští židé, kterých před válkou bylo po-
skrovnu a jichž počet za války se smrští
nápadně, hodlají vydávati »proti šíření
antisemitismu« — deník. Kdo to bude
platit? Ten náklad přece neunesou židé
čeští. A jaké pak šíření antisemitismu?
Tohle slovo by mělo vlastně vymizeti.
Vzniká snad nepříznivá nálada proti židům
pro jejich semitský původ? Ale myslí-li
jistí lidé, že jest potřeba hájiti proti denní
zkušenosti a zdravému rozumu nepokřtěné
kořistníky, poctivci soudí jinak. Židé
nejrůznější »národní příslušnosti« starají
se — jak patrně — v přední řadě vždy
o sebe a při tom přihlíší se jim pokřtě-
ných pomocníků vždycky dost. — Sbírký
na »České srdce« již převýšily dva mili-
ony korun, což jest zjevem potěšujícím.
Ale suma ta daleko nemůže vyhověti ná-
lehavým potřebám. K drobným obětavým
dárčům musejí se hlavně přidružiti občané
ti, kteří za války velice zbohatli. — Pa-
desáté ročníce úmrtí proslulého budi-
tele národního Fr. Sušila, o jehož záslu-
hách nedávno jsme se rozepsali, vzpomí-
nají skoro jen listy katolické. Zato však
radikální tisk český loni vřelými články
vzpomínal cizince Martina Luthera, jehož
dílo přispělo valně ke germanisaci v krá-
lovství českém.

Různé zprávy.

**Praktický zisk upisovatelů VIII. váleč-
né půjčky.** Na východě boj s mocnými
soupeři skončen, nyní padne rozhodnutí
na západě — zrodí se úplný, zabezpečený
mír. Tudíž VIII. válečná půjčka jest vy-
pisována ve znamení palmové větve. Ta-
ková pevná naděje jest mocnou výzvou
k upisování. Ale k této pohnutce druží
se jiný podnět, hmotně velice výnosný.
Po materiálovém odzbrojení na frontě
východní bude kupcům k dispozici množ-
ství nahromaděných důležitých předmětů
spotřeby: od knoflíčku ke košilím až k
automobilu, od hřebíku až k mlátičce, od
kelímku barvy až k polním drahám. Vše
je tu v nesmírném množství. Toto skladiš-
tě bude nabídnuto především pouze u-
pisovatelům VIII. půjčky; důležitou okol-
ností při tom jest, že úpisý válečné půjč-
ky při placení jimi budou počítány za

cenu, odpovídající ceně upisovací. Tak se
stane válečná půjčka pro upisovatele ve-
líkým úspěchem a nad to umožní žádou-
cí mír.

Moravská agrární a průmyslová banka
filialka v Chrudimi přijímá přihlášky na
VIII. rakouskou válečnou půjčku a sp. jené
s tím transakce nejkulturněji vyřizuje.

Sdružení katolické mládeže v král.
Českém ustavilo se v Praze dne 16. května. Byl
to radostný svátek katolické mládeže české, neboť
docílila jednota celé práce organizační. Dostavilo
se 160 delegátů dosud stávajících frakcí organisa-
ce. Schůzi řídil Msgr. Vaněček, referát o přípravných
pracích měl p. Fr. Matoušek z Dobrušky a
programovou řeč p. V. Chlumský, sekretář. Obě
důkladné referáty přijaty nadšeným potleskem.
Celé jednání provánuto bylo radostí z dosažení
jednoty, nálada byla povznesená; také stanovy
přijaty a volby vykonány jednohlasně. Předsedou
zvolen Ant. Novák, roln. syn, místopředsedy Běla
Pešínková, lit. učitelka a V. Malý, roln. syn, po-
kladní Teresie Trojanová, sekretářem V. Chlum-
ský, ostatními členy výboru: J. Zvoníček, St. Gab-
riel, Karel Kuča. Členové ústředního výboru bu-
dou kooptací pracovníků z jednotlivých diecézí a
odbor. organizací rozmnoženi. — Večer konala se
v Zemském svazu ve Spál. ulici přátelská schůzka,
kdež po přečtení dopisů a krásných proslovch
pp. J. Krejčího z Hrazan a faráře Záruby noví i
starší pracovníci uvítali Sdružení nadšenými slovy
a navzájem se k práci povzbudili. Za nadšeného
zpěvu národních písní účastníci kol půl 12. hod.
potěšení a s novou chutí k práci se rozešli. Zdar
Bůh! — S tímto novým Sdružením katol. mláde-
že, jež je nyní jedinou organizací katol. mládeže
v Čechách, splynuly dosavadní organizace všech-
ny, jak Sdružení české katol. mládeže (v Hradci),
tak i Sdružení venkov. mládeže (v Praze). — Jed-
notlivé skupiny mládeže obraťte se za účelem
sjednocení o informaci na: Sekretariát Sdružení
katol. mládeže v Praze II., Spálená ul. č. 15.

Církevní věstník.

Svěcení na kněžství. V neděli v 7 hod.
ráno posvětil Jeho Exc. nejdp. biskup v
katedrálním chrámu 16 jáhnů na kněze.
Účast věřících, zvláště příbuzných a přátel
svěcení, byla při posvátných úkonech
veliká.

Z ruského zajetí vrátil se v tyto dny
a prodává karanténu v Bzenci na Moravě
dp. Jan Ježek, bývalý kaplan hořický, jenž
se dostal do zajetí při pádu Přemyslu.
Vraceje se po přestálých útrapách zdrav,
posílá všem přátelům a známým pozdravy
upřímné.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při
veškerých obchodech bankovních a uhelných.
Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Ze záložní nemocnice. Den 4. června
t. r. zůstane všem vojínům v milé paměti.
Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Doubrava
navštívil chrabré vojíny, aby těm, jež v
ohni a palbě nepřátelské stáli, udělal svá-
tost sv. biřmování a ostatní aby návštěvou
potěšil. A vojíni, těšíce se na příchod vele-
kněze svého, činili se, aby slavnost ta vy-
dala se co nejskvěleji. Chvojím a květi-
nami vyzdoben byl hlavní vchod, jakož i
koridory, leskem zazářila kaple nemoc-
niční. V 7 hodin zazněly fanfáry, zvěstu-
jící příchod arcipastýřův. U slavobrány u-
vítán byv nejdp. biskup staničním velite-
lem p. generalmajorem Friedlem, velitelem
nemocnice p. vrch. štáb. lékařem Kropáč-
kem, primářem p. Dr. Heřmancem a míst-
ním dp. kurátem Kordulem ubíral se arcip-
astýř špalírem vojínů ku kapli, kdež slovy
upřímnými uvítal arcipastýře jedn. dobrov.
četař p. Kučera. Po mši sv., při níž hrála
nemocniční kapela, uděleno bylo sv. biřmo-
vání v kapli a v nemocničním pokoji. Po
posvátném úkonu měl nejdp. biskup ú-
chvatnou promluvu. Za vzácnou návštěvu
jménem nemocných a personálu slovy ne-
hledanými, zato však upřímnými vzdala
díky al. Májoval. Hymnou rakouských ná-
rodů byla celá posvátná slavnost ukon-
čena. Po té arcipastýř navštívil všechny

nemocniční pokoje, kde každého nemoc-
ného vlídně osloviv, a každým přátelsky
rozmlouval. Vzácná návštěva zanechala
v srdcích všech účastníků dojem nehy-
noucí.

**Opatření k ochraně veřejného klidu a
pořádku.** Úřední list prohlašuje: Pozoro-
váno bylo, že obcemi procházejí různí po-
dezřelí živlové, jako udánlivé z válečného
zajetí v Rusku uprohlí, v pravdě však
osoby práce se šutí, ba i životu i ma-
jetku nebezpečná individua, jež z bázlivosti
obyvatelstva těžce, nacházejí u tohoto pod
zámlinkou válečných útrap nejen přístřeší,
nýbrž i obživy. Kromě těchto bývá ven-
kov obtěžován též zájezdy neméně záškod-
ných »spiritistů« a »duchafů«, kteří za
značné odměny peněžité i na potravinách
pořádají nesmyslné schůzky, při nichž těží
z důvěřivosti přítomných. Konečně trpí
venkovské obyvatelstvo i nočním potulo-
váním mládeže s harmonikami a taneční-
mi zábavami bez povolení do ranních ho-
din prodlužovanými, jsouc tak v odpočinku
svém bezohledně rušeno. Z důvodu těchto
ukládá se obecním úřadům, aby ve své
obci nepřistojnosti tyto netrpěly, s veške-
rou rázností v zjištěných případech vystu-
povaly, kde jich zakročení s výsledkem se
nepotká, pomocí nejbližší četnické stanice,
případně zdejšího úřadu se dovolaly. C. k.
četnictvo se současně k horlivému spolu-
působení poukazuje.

Vydražování předmětů nezbytné potřeby.

(Rozdíl dražby a oferty.) Zdejší výnosem
ze dne 12. dubna 1918 č. 20.439 bylo u-
vedeno ve všeobecnou známost nařízení
veškerého ministerstva z 11. března 1918
č. 94 ř. z. o záporě dražeb předmětů
nezbytné potřeby. C. k. ministerstvo orby
oznámilo výnosem ze dne 24. dubna 1918
čís. 15.678 následující: Aby se při použití
nařízení veškerého ministerstva ze dne 11.
března 1918 ř. z. č. 94 o dražbě předmětů
nezbytné potřeby zamezily pochybnosti,
zjišťuje se k ujasnění pojmů dražbu cha-
rakterisujících, že při tomto způsobu u-
zavírání smlouvy uspořádá dražitel sou-
časným přibráním širšího kruhu nabízečů
konkurenci za tím účelem, aby vešel v
smlouvu s tím, kdo mu do určité lhůty
nejvýhodnější podmínky (ceny) pro ob-
chod, jenž se má uzavřít, poskytne. Od
těchto dražeb nutno rozlišovati prohlášení
ochoty uzavřít smlouvu, učiněná neurči-
tým osobám, kterými se nepřistihly ještě
žádné určité výkony, tak zvaným vypsa-
ním oferty. Takováto činnost nespadá sa-
mozřejmě do rámce zákazu dražby. Chce-li
tedy majitel pozemků svého zboží (na př.
dřeva, ovoce) se zbaviti, zůstane mu to
volno i tehdy, vzdá-li se dotyčného zboží
způsobem prodeje věci nadějně za paušální
obnos, poněvadž dle citovaného nařízení
stíhá zákaz toliko shora naznačenou draž-
bu. Zamýšlí-li majitel zboží vzdor tomu
uzavřít prodej na způsob dražby, musí se
ovšem podrobiti všem předpisům stanove-
ným v nařízeních; musí tedy zažádati ob-
zvlášť o povolení k dražbě, ustanovené
v § 4. a spokojiti se dále s obmezením,
obsaženým v § 6., že se vyvolací cena musí
vztahovati na určitou jednotku míry a vá-
hy. Taktéž musí býti srozuměno, když ve
prospěch státu propadne přebytek vyplý-
vajících nad nejvyššími cenami uvedenými
v § 7. O tom v základě výnosu c. k. místo-
držitelství z 5. května 1918 č. 154.206 R-
5642 ai 1918 vědětí dávám všem intere-
sentům. C. k. místodržitelství rada.

**Obchodní, živnostenská a průmyslová
ústředna v Hradci Králové** konala 29. kvě-
tna výroční schůzi svého výboru. Po schvá-
lení zpráv přednesena zde resoluce podaná
p. c. r. Arnoldem z Třebechovic stran u-
rychleného a spravedlivého rozdělení zboží
pro lidové osázení, jež přijata po krátké
debatě s doplňkem p. Lederera z Králové
Dvora a p. Fejtka z Jaroměře, aby metrové
zboží dodáno bylo okresním oděvním ne-
konfekcionovaně. Rovněž schválena reso-
lucce podaná taj. Drem Viškovským, žáda-
jící, aby Potravní svazy v Čechách byly
oněm v jiných zemích rakouských co do
přídelů postaveny na roveň. Při volných

návrzích upozornil představení na otázku doplnění českého odborného školství průmyslového a podal v té příčině speciální návrh, který po krátké debatě přijat s doplněním p. tov. Sochora ze Dvora Králové n. Lab.

Votivní mírová socha. S neočekávaným zájmem setkal se úmysl postavit v katedrálním chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Králové votivní mírovou sochu Božského Srdce Paně; během několika dní sešlo se na dobrovolných přispěvích 1.700 K. Pořádá to má být památka trvalá, bude postavena z kararského mramoru od vynikajícího českého sochaře Vosmíka; ježto však potřebná cena sebraný obnos ještě mnoho převyšuje, prosíme čitatele Božského Srdce Spasitelova o další podporu, aby příspěvky své zasílali městskému děkan-skému úřadu. Případně lze odevzdati pověřeným sběratelkám anebo i administraci »Štítu« nebo »Obnovy«. Jména všech dobrodinců budou později uveřejněna a v pamětní knize zapsána. Máme každý v nynější těžké době vroucí prosby k Bohu, nuže obětujeme něco na vyslyšení jich na zmíněný vznešený účel k větší účel Spasitelově, k okrášení našeho památného velechrámu a pro věčnou památku na nás, aby tak jako před 200 lety v době moru postavena byla socha Matky Boží od zbožných Hradečanů na náměstí, tak i letos v době velice vážné postavena byla od nás socha Božského Srdce Paně.

Na jub. městském dívčím lyceu a reál. ročním gymnasiu bude se konati zápis do I. a III. třídy dne 1. července od půl 8. do půl 10. hod. dopoledne. Žákyním, které přestupují na lyceum nebo reál. roční gymnasiu ze školy měšťanské, se doporučuje, aby byly totošní příležitosti ke vstupu do III. třídy, ježto přechod do třídy IV. působí žákyním měst. škol pro různost učebních osnov značné obtíže. — Do I. ročníku vyšší školy pro ženskou povolání hospodářská bude se zapisovati rovněž dne 1. července od 8—12 hodin dopoledne.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3³/₄ %.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. Eskompt účtů a směnek.

Jeho Exc. nejdp. biskup Th. Dr. Josef Doubrava návštěvou v posádce josefovské. V úterý dne 28. května zavítal v časných hodinách raních v průvodu sekretáře dra Cibulky nejdp. biskup královéhradecký do Josefova k návštěvě raněných a nemocných vojnů i zajateckého tábora. Ač zájezd tento vešel v širší známost teprve poslední dny a platil hlavně nemocným a raněným vojnům, použily vojenské kruhy i úřady civilní s občanstvem této příležitosti, aby nejdp. arcipastýř osvědčily svou úctu, takže se tento den rozvinul ve slavnost prvního řádu a to opravdovou srdečností a oddaností provanutou. Uvítán byv J. Exc. u vchodu chrámového důstojnickým sborem s místním vojen. velitelem gen. št. z Leskoschků v čele, správcem o. k. okr. hejtmanský Ruthem, polními kuráty i civilním duchovenstvem, vedeným bisk. vikářem Seidlem, parkmistrem Trazlerem s měst. radou a obec. zastupitelstvem, zastupoval místních úřadů civilních, učitelstvem se školní mládeží a spojky, kázal arcipastýř v prostorném, vkusně vyzdobeném, civilním obyvatelstvem a vojskem naplněném chrámu Páně v obou zemských jazycích, načež následovala mše sv., při níž chrámový sbor za řízení ředitele kůru Čápka zdařile přednesl vhodné skladby. Následovala návštěva nemocnic a zajateckého tábora. Radost bylo zřít ve zraclích pobledlých trpících v síních nemocničních, když s nimi nejdp. arcipastýř, pln účasti s boly

jejich, mile promlouval a je těšil i povzbuzoval, a nejedna tvář stápla se v slzách pohnutí, když J. Exc. neváhal jako pravý pastýř zajít i do isolační nemocnice. V táboře zajatců ruských a italských navštíveny obě rozešlé nemocnice. Lze si představit, jaké pohnuté scény odehrály se na těchto místech utrpení. Svoji návštěvu zakončil J. Exc. májovou pobožností v kapli posádkové nemocnice, kde dojemně promluvil k četně shromážděným nemocným a raněným s ošetřovatelkami, a prohlídkou vojenského hřbitova, spojenou s pobožností za padlé i zemřelé hrdiny, na niž účast brali též vojen. staniční velitel a přední hodnostáři vojenští, starosta města i polní kurátí.

Dar. U příležitosti své návštěvy v Josefově věnoval Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava ve prospěch raněných a nemocných vojnů větší obnos. Vznešenému darci odplatí Bůh pevným zdravím!

Notice. Na Boží Tělo odbyla se zde velkolepá a v každém směru důstojná manifestace pro státoprávní postavení českého národa a proti krajským hejtmanským a nynějšímu vládnímu kursu vůbec. Mluvil poslanec Žďárský, Jaroš, Křofáč a spisovatel Dyk, poslední zvlášť břitce a parádně. Neslyšeli jsme rušivého tónu a podán tu důkaz, že to v Čechách bez obvyklého štvání proti katolické církvi také jde. Jen p. městopředseďa posl. sněmovny začal s Bilou Horou, jako většina našich řečníků, když hledají začátek nebo ztratili konec. Nato jsme již v Čechách zvyklí a divíme se, jak může si někdo myslit, že my katolíci t. zv. dragoňady schvalujeme. Ony byly, byly však i na druhé straně, nejen protireformace počínala si násilně, ale i protestanti a ti by teprve byli ukázaní, čeho jsou schopni, kdyby v tom zápasu nebyli podlehlí, nýbrž zvítězili. O tom by ovšem dnes nikdo nemluvil, protože český národ byl by bezpochyby protestantský a německý, o čem by se jistě t. zv. česká protestantská šlechta s hr. Thurnem a Mansfeldem v čele se svým kalvínským králem zasadila. Vždyť víme, co uměla Kalvínova konsistoř v Želově; umučení Serve, Gentilis a j. a j. jsou toho důkazem. Jediný odpor proti protestantskému učení trestal se smrtí. K čemu však chodit tak daleko? Jména žalařovaného hr. Lobkovic nebo umučeného Jana Sarkandra i u nás jsou známa. Jestliže protestantům českým nedostačoval ani majestát císa. Rudolfa, pak svou snášlivost nejlépe dokumentovali. Odsuzujeme, co bylo před třemi sty lety, jako by naši předkové asi odsoudili, co děláme my, ale viděti český národ jen v tehdejších jeho živlech protestantských a ne katolických, kteří byli v převaze a mluvili o dragonádách katol. a ne protestantských, to není historie, to je tendence. Ferdinand byl i od protestantů uznávaným českým králem. Jestliže tito od něho se odvrátili a došli si do Falcka pro Jiřidicha, to nebyl čin vlastenecké péče o lepší budoucnost národa, nýbrž osobní msta Němce hr. Thurna, kterému Ferdinand úřad jeho odebral a který měl — bohužel — tak rozhodující a neblahý vliv na protestantské české stavy. Kdyby Thurn byl zůstal purkrabím Karlšteinským, snad by dlouholetá bouře nebyla začala v Čechách. Ferdinand nahražoval nepohodlné osoby jinými a to je uznaným a i dnes praktikovaným právem každého nového systému. Fridrich nebyl by jednal méně brutálně s pány katolickými, kdyby je byl do své moci dostal, t. j. kdyby byl býval zvítězil. Kruté pronásledování poražených odsuzuje dnes každý Čech, ale posuzuje střízlivě dobu a její poměry, chce-li psát nebo mluvit pro historii a ne pro ulici.

Předved válečného zajatce. Hermína Tolbolkova, žena panského zahradníka v Jeřicích, t. č. válečného zajatce v Rusku, navázala intimní poměr s jakýmsi uprohlým ruským zajatcem. Ten jí namluvil, že by ji učinil šťastnou, kdyby všechen svůj mo-

vitý majetek prodala a s ním odjela do Ruska. Svobodnou že by s ním na hranicích nepustili, ale ji, vdanou, že snadno s ním pustí stráž přes hranice. Důvěřivá a nevěrná tato žena uposlechla; nábytek, peřiny, mužovy šaty, prádlo, své a dětské šatstvo asi za 2000 K rozprodala a s dobrodružným Rusem se třemi dětmi z Jeřic přehla. Ve třech dnech však z tohoto od vážného výletu vrátila se s hladovými a bledě ošacenými dětmi nazpět. Láska se zajatým Rusem neměla dlouhého trvání; jemu zalíbily se více obrázky našich bankovek než svůdná tvář nevěrné ženy, rodilé Slezanky z Bielice. Ponechav si všechny její peníze, zradu ji opustil a s ubohými dětmi ji nechal na holičkách. Dnes bydlí podvedená u své tchýně v Třeboveticích, kam s dětmi přišluší, a jest na obtíž obci. Po nevěrném milenci pátá desetiletí.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Přispějte aspoň 1 korunou české měně v Trutnově k umoření dluhu, vdanou oích na Narodním domě. V jubilejním roce 20letého zápasu o jeho udržení projeví tento, pro každého tak nepatrnou a velice potřebnou podporou svoji uctivost za hrdé a vytrvalé hájení práv našich i národního majetku. Přispěvky přijímá a kvituje Klub vlasteneckých přátel v Trutnově, jakož i administrace tohoto listu.

Slavnost na Sv. Hoře u Příbramě. Dne 9. t. m. slaví se 186 výročí korunovace milostné české Pauly Marie. Zavítá k ní již v sobotu večer nejdp. arcibiskup pražský. V ueděli bude ráno slavnostní kazání, poctifik. mše sv. a slavnostní průvod s milostnou soškou. Odpoledne o 4. hod. kazání a poctifik. požehnání.

Vápenopískové cihly,

vápno bílé i stavební dodá v každém množství „Tegula“ společnost s r. o. na výrobu vápenopískových cihel Hradecký Král. Továrna na Slezském Předmostí, proti stanici dráhy. Telefon: Cihelna č. 55, kancelář č. 37.

Paramenta, kostelní náčiní atd. dodává nejlevněji odborný závod **JOSEF VEND,** Jabloné nad Orlicí. Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou. V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Hoblovací stroj

v chodu se nacházející prodá továrna nábytku Skuherský, Hradec Králové.

Vánoční jesle

dříve než pojdíte do svého kostela, vykádejte si nabídku od odborníka. Jan Staněk v Brandýse n. Orlicí. dodává ze své umělecké dílny nádherně provedené jesle za přiměřené ceny a výhodných podmínek.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK, pasíř a ciseleur, stálý přísekný smalec o. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 14. června 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Za podmínek v oficiálním prospektu uvedených

**upisujte osmou daněprostopou
rakouskou válečnou půjčku:**

5½% umořitelnou státní půjčku,

upisovací kurs K 92·50 resp. s ½% náhradou

K 92— netto,

5½% pokladní poukázky

splatné dne 1. března 1924,

upisovací kurs K 96— resp. s ½% náhradou

K 95·50 netto.

Veškeré podepsané ústavy poskytnou upisovatelům na jejich event. přání za výhodných podmínek zápůjčku na zástavu válečných půjček dřívějších aneb jiných cenných papírů a jsou ochotny při větších úpisech 75% upisovací hodnoty upisovatelům na levný úrok kreditovati.

**Upisovací lhůta počíná dnem 28. května 1918
a končí dnem 2. července 1918.**

Vlastenecký a hospodářský význam půjčky
budiž každému pobídkou k účasti co největší!

Agrární záložna,
Česká banka filiálka,
Česká průmyslová banka filiálka,
Diskontní společnost,
Královéhradecká bankovní jednota,
Okresní hospodářská záložna,

Spořitelna Králohradecká,
Všeobecná úvěrní společnost,
Záložna,
Záložní úvěrní ústav,
Živnostenská banka filiálka,

vesměs v Hradci Králové.

Církev a válka.

Dějiny svědčí zřetelně, že žádná mezinárodní moc neučinila pro nekrvavé vyrovnání velikých politických sporů tolik, co katolická církev, pokud Vatikán mohl dodatí svému pacifismu zvláštní důraz i fysickým tlakem na sváříci se representanty států. Jestliže se myslelo, že mírotvorem se stane nyní internacionála soc. demokratická, jsou důvěřivci ze svého klamu vyléčení častými zprávami o bojovnosti socialistických sdružení v celé řadě států.

Prohlašovalo se, že bolševici přivodí mír nikoli frázemi, ale velikým činem. Když však v Rusku se začalo s rozpouštěním pluků, němečtí i jiní socialisté veřejně se zřikali přátelství s demokraty ruskými. Bolševici pak zahájili vražednou válku domácí, červené gardy řádily krutě mezi pokrevenci. Nyní došlo v Rusku k novým nuceným odvodům — a znova se ozvaly ve státech jiných projevy socialistické nevole proti bolševikům. Na té straně tedy palmy míru nehledejte.

Vatikán pro mír činí tolik, kolik může a kam až sahá jeho vliv — tolik okleštěný mocnými faktory protikatolickými.

Vynikající protestantský učenec berlínský dr. Harnack (jehož vědecká činnost jest dobře známa i v Čechách) proslovil v Bukurešti 14. dubna t. r. památnou řeč o poměru křesťanství k válce. Posluchačů bylo na 2000, mezi nimi i gener. polní maršálek Mackensen.

V přednášce své Harnack pravil: „Také papeže postavila válka před ohromné obtíže, před obtíže, které jsou choulostivé pro jeho osobu a ještě více pro jeho úřad jako pastýře národů. Nesmí se zapomínati, že papež sídlí v hlavním městě země nám nepřátelské, že jest rodem sám Ital a kolem sebe má skoro jen ty rádce, kteří jsou národními příslušníky dohody, že vidí svůj krb rozdělený — u centrálních mocí a jejich protivníků. Právě nyní jest hodno obdivu, jak se vynasnažil o spravedlivou neutralitu a ve své těžké situaci politice dal takový směr, aby zabránil trvalým škodám mezi věřícími jednotlivých národů.“ Francouzští biskupové se mu odměnili s pařížským arcibiskupem v čele špatně, když zahájili prudký útok na německé katolíky; Tito však odpověděli důstojně a v duchu vpravdě křesťanském. Harnack ještě doložil: „Zatím přes tuto poměrnou šarvátku nacionálně smýšlejících katolíků lze očekávati, že katolická církev díky moudrosti svého správce vyjde z nesnáží světové války bez pohromy, ano posílena.“

Tak mluví rozhodný protestant. Mnoho katolíky pokřtěných lidí u nás smýšlí jinak; rádi by podstrčili nacionální výbuchy některých skupin do bilance katolické církve, ačkoli před válkou titíž radikální pomluvači po továrnicku vyráběli fráze, že katolicismus znamená oslabení národního citu. — Nyní snad konečně radikálové nahlédnou, že — má-li se obnoviti snesitelné národní soužití — musí se i nacionalismus podrobiti kontrole spravedlnosti. Poznává se, že nacionalismus, má-li prospívati opravdově a trvale, musí býti regulován zákoníkem Božským, pravidly uloženými v evangeliu a těmi lidmi, jichž východiskem k mezinárodní akci jest opravdová láska k bližnímu.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudimí.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Píseň, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složení listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Oddělení pro zboží.

Nedočkavci u nás měli by věděti, že papež ani nesmí v okamžicích tolik kritických plýtvati slovy a že jest potřebí, aby se vyjádřil veřejně o určitých případech a na určité adresy jen tehdy, je-li aspoň skrovná naděje na úspěch. Jinak by se dobrá věc spíše poškodila než podporovala. Ze světových mocností jediný Vatikán se může pochlubit, že usiloval o mír nezištně a z lásky k veškerenstvu.

Kupte si cenné knihy poučné!

Jádro křesťanské sociologie.

Napsal Dr. Fr. Reyl. Stran 364. Cena K 6.—.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 259. Cena K 3.12.

Index a věda.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 210. Cena K 2.68.

Světlem k Bohu.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 468. Cena K 7.20.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Politický přehled.

Němci do poslední chvíle doufali, že je většina parlamentu pomocí Kola polského zaručena — a najednou všechny tyto naděje zmařeny usnesením parlamentní komise Polského kola na schůzi v Krakově. Polský klub zmocněn totiž vyjednávati s parlamentními skupinami, které by ho podpořily proti atentátu na nedílnost Haliče. Poněvadž pak vláda Seidlerova zaujala vůči polské otázce stanovisko přímo nenávisné a poněvadž ostrým způsobem otrásla základy zachování smíru mezi národnostmi za války, žádají Poláci v zájmu státu odstranění vlády dra Seidlera a co nejrychlejší svolání říšské rady, protestující proti všem choutkám, aby se vládlo bez parlamentní kontroly. A v zápětí na protest Poláků jako první obět krise odstupuje ministr vnitra Toggenburg, jenž podepsal oktroje — ministrem vnitra ustanoven policejní ředitel vídeňský ryt. Gayer. Zároveň pre-

sident úřadu pro výživu lidu Lud. Paul jmenován v témže odboru ministrem. Čtyři císařské listy provázejí tuto změnu v ministerstvu. Dle všeho odstoupí brzy celé ministerstvo Seidlerovo. — V pruském sněmu znova zamítnuta vládní předloha o rovném volebním právu 235 proti 164 hlasům. — Vídeňská Reichspost protestuje proti maďarským plánům připojení Dalmácie k Chorvatsku a Bosnu a Hercegovinu k Uhrám, a prohlašuje, že jediné možné a správné řešení jihoslovanské otázky jest Velkochorvatsko. — V Petrohradě došlo nedávno k velikému projevu ve prospěch obnovení carské vlády. — Severoamerický prezident Wilson navrhuje americkým státům vzájemnou záruku neodvislosti. — Ministerský předseda uherský Wekerle s předními politiky chorvatskými jedná o jihoslovanské otázky — vládě uherské protiví se totiž program velkochorvatský. — Německý tisk z Čech toužebně si přeje, aby ryt. Seidler neodcházel a odejde-li, nesejde se prý ani říšská rada. O ministerské krizi a o osudu říšské rady bude definitivně rozhodnuto teprve koncem tohoto nebo začátkem příštího týdne. — Minist. předseda Seidler 13. t. m. radil se i se zástupci Českého svazu. — Hr. Burian jedná zase tento týden v Berlíně o prohloubení a rozšíření spolkové smlouvy s Německem. — Dne 9. června zahájili zase Němci útok u Noyonu, načež Francouzové přešli k protiútokům. Podél řeky Oisy postoupili prý Němci do poloviční vzdálenosti mezi Noyonem a Compiègnem, o který nyní Němcům jde. Cítí se, že stojíme v předvečer nejdůležitějších událostí. — Na italském bojišti pokračuje dělostřelba; jednotlivé italské výpady odrazeny. V Jaderském moři torpedovaný rak.-uherský dreadnought »Sv. Štěpán« se potopil.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Výprava dánského badatele Rasmusena do Gronska již jest skončena. Učenec vrátil se s družinou 25. května. Dne 6. dubna 1917 cestovatelé vydali se z Thule na četných saních k severnímu pobřeží. U mysu Nortonu našli ještě skladiště jedné výpravy z r. 1875; maso se udrželo v zmraženém stavu dobře. U Dradonpointu počaly pěší pochody, trávající celé měsíce. Za krátko rozdělila se výprava na dvě části. Nedostatek potravin byl stále citlivější, až konečně srovnání všichni tažní psi. Někteří členové výpravy zhynuli. Rasmussen přivezl velikou sbírku gronské květeny, pořízenou švédským botanikem dr. Wulffem, který na výpravě zemřel. Rasmussen vyšetřil kartograficky Gronsko až na severní špičku a zjistil, že rozšíření Eskymáků dále se podél západního pobřeží a nikoli — jak se do té doby za to mělo — ze severu. — MUDr. Hugo Bayer, který studoval na českém gymnasiu v Rychnově n. Kn., vynalezl proti chorobám plícním vibroinhalaci, která záleží v tom, že jest vhnán do plíc rytmický proud stlačeného vzduchu, nasycený rozemíženým mlékem. Někteří lékaři vídeňští, kteří se snaží soustřediti boj proti tuberkulóze do vlastních rukou, fanaticky se staví proti přitlačení velké státní podpory na tuto metodu. Ale

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

prevádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Eskont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Bloční listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Zárovň účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.273.

snulém ztrácel dobročinný spolek sv. Vincence výborného a neunavného pracovníka. Fischer byl katolíkem velice uvědomělým. Nespokojil se plněním obvyklých náboženských povinností. Pilně studoval učené rozpravy o otázkách víry a také vlastním perem propagoval katol. apologii. Modlil se častěji i breviář, takže žalmy uměl nazpaměť. Rovněž tak v paměti podržel celé stati z „Následování Krista“ a jiné literatury náboženské. Vroucí víru svou vyznával při každé příležitosti neohroženě. Když byl v aktivitě, prezident Kobrě mu zakázal nositi nad eucharistickým Kristem nebesa. Fischer však s vlídnou rozhodností odpovídal, že ve výkonech své konfese nedá si od nikoho něco zakazovati. Když Kobrě seznával stále lépe ušlechtilou povahu katolického horlivce, dal mu nedlouho nato úplnou satisfakci a projevoval mu velikou přízeň. Ale praktické následky srážky pro volnost obřadního úkonu již potrvaly; svědomitěmu a bystrému právníkovi stížen postup tak, že skončil svou soudcovskou kariéru titulem zemského rady. Zato od papežského stolce mu byl propůjčen záslužný kříž „Pro ecclesia et pontifice“. — Pohřeb konal se za veliké účasti v úterý na hřbitov poučovský. V katedrálním chrámu vykonal výkrop sám J. Exc. nejdp. biskup, který v obsažné a tklivé promluvě konstatoval, že zvěčnělý byl apoštolem milosrdné lásky k bližnímu přes 40 let; podporoval chudé, sbíral almužny, navštěvoval horlivě nemocné. Nadšení pro pomoc trpčím plynulo z náboženství; láska k Bohu, osvědčovaná křesťanským životem, stala se lidumilovi zdrojem lásky k bližnímu. Snášel při své obětavé práci tento vincencián a mariánský sodál dosti mnoho trpkostí. Přislůbnou odměnu za dobré skutky však nemohl přijmouti zde; tu mu udělí věčná Pravda, která řekne: Pojďte požehnaní Otce mého!... Pak vedl kondukt s asistencí vsdp. prelát M. Musil. — Odpověď: sladce, duše šlechetná! Kdo vyplní tvé místo?

Na c. k. gymnasiu bude před prázdninami zápis žáků do I. třídy dne 28. června a 1. července vždy o 8. hod. ranní. Hned po zápisu přijímací zkoušky.

Uprázdňená nadace pro studující univerzity. Dle místodržitelského výnosu ze dne 25. února 1918 č. 13 A 260 ai 1918 m. č. 44635 obsadí se dnem 1. října 1917 „Tomkova nadace“ s ročním požitkem 210 korun. Nadace ta určena jest pro chudé posluchače všech světských fakult c. k. české university a sice v I. řadě pro ty, kteří jsou v Hradci Králové zrozeni a v II. řadě pro ty, kteří do Hradce Králové přišli a s dobrým prospěchem studují. Nadaci tuto propůjčuje c. k. místodržitelství v Praze na základě praesentace městského zastupitelstva v Hradci Králové. Žádosti, řádnými doklady opatřené, přijímá purkmistrovský úřad do 30. června 1918 v podacím protokole. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Váša Přihoda (koncert v měst. divadle, sobota 8. června) je sympatický, skromný mladý umělec jehož virtuózní hra připravila nám krásný požitek. Předností jeho je vedle bohaté vyspělé a propracované techniky a čisté hry v dvojhmatech i jemných, jasných flageoletech vroucí, měkký tón mocně vyznačující bohatost citu zaníceného adepta uměleckého vavřínu. Přednesené skladby, z nichž hlavně uvádíme Dvořákův koncert A moll a Paganiniho koncert D dur s kadeucí Sauretovou, prokázaly dostatečně jeho výbornou školu a svědomitou přípravu a naplnily každého z nás upřímnou radostí, že máme o jednoho opravdového, snaživého umělce českého více. Nadšený potlesk donutil mladého virtuosa k přidávání nových kusů. Mladistvá pianistka sl. R. Přihodová v poctivé snaze po přesnosti obstarala doprovod všech dísel programu. Číslo houslová doplnil konc. p. K. Sýkora, o jehož tenoru středního rozsahu a přednesu písní nelze dobře podati přesného úsudku, ježto

leccos, co snižovalo stupeň jeho výkonů, možno přičísti na vrub indisposice, vzniklé z únavy cesty a spěchu, s nímž doběhl z nádraží takřka přímo na koncertní podium. — C.

Povolání porotců pro III. porotní období u c. k. kraj. soudu v Hradci Král.: J. Baše Boleš, J. Cvikýř Nakořany, J. Goldman Police n. M. A. Hariman Bačetín, J. Hanyš Habrová Městská, J. Hlaváček Přikoz-Doudleby, Š. Hostovský Hronov, F. Holoubek Rychnov, F. Janě Libčany, J. Kánský Třebechovice, R. Kleiner Hor. Adersbach, J. Knapp Dvůr Králové, Ar. Kraus Vel. Poříčí, J. Kratochvíl Kostelec n. Orli, H. Kohout Třebechovice, A. Leisaner Ruprechtice, L. Lorenz Jaroměř, D. Mautner Rokytice, J. Martinec V. Poříčí, F. Mencák Sedlice, A. Merta Liberk, F. Meissner Pěkov, V. Merk Holohlavy, F. Morávek Roudnice, Al. Němeček Josefov, Ad. Netti Dvůr Králové, V. Pecháček Jablonné, L. Popper Dol. Teplice, F. Ringel Hejtmánkovice, A. Růžicka Jaroměř, O. Schlein Dvůr Králové, J. Seyfried Kukleny, K. Souček Česká Metuje, V. Staudé Dědov, J. Vlačíha Třebechovice. Náhradní porotcové z Hradce Král.: J. Císař, A. Jeřábek, Rud. Karel, V. Krotký, A. Nádvorník, J. Pavelka, J. Tolman, A. Tyrycht, V. Vaněk.

Nákup koní pro vojenskou správu koná se v Hradci Králové dne 20. června v 9 hodin ráno.

Směrná cena na selata t. j. mladá prasátka do 10 kg živé váhy. Na základě § 27. lit. c. cis. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. usnesla se c. k. úřadovna pro zkoumání cen v Hradci Králové ve schůzi dne 26. dubna 1918 ustanoviti pro obvod c. k. krajského soudu královéhradeckého směrnou cenu na selata t. j. mladá prasátka do 10 kg živé váhy. Cena ta stanovena byla 20 K za 1 kg živé váhy a to jak pro přímý nákup u pěstitele tak i pro nákup na trzích od téhož a jest právoplatná, ježto c. k. místodržitelství proti této ceně nemá námitek. Pro obchodníky s prasátkami přiznána k této směrné ceně na výlohách režijních a na zisku přírážka 10%, t. j. 2 K při 1 kg.

Nález. Dne 7. června odevzdány na polic. úřadě nalezené stříbrné hodinky.

Pelapený luňák. Onen uprchlý ruský zajatec, o němž psáno v předešlém čísle t. l., že podvedl ženu panského zahradníka H. Tobolkovou, byl dne 7. t. m. zatčen v Hradci Král. od strážmistra p. Boh. Dvořáka. Chlapík provedl tolik chytrých podvodů, že by z toho byly dvě detektivky. Měl po ruce několikrát šaty, vydával se za poručíka, vylákal velké peníze od několika dívek. Potloukal se po Pardubsku, navštívil Světí; všude, kde cítil příležitost k vymámení peněz, byl hned na místě a žil kavalírsky. Dvakrát již prchl ze žaláře. Při předběžném přelícení vystupoval velice sebevědomě, ba drze. Ale protože předloženy dokumenty zcela výmluvné, na konec se přiznal. Nyní své drápy z pevné sítě nevyškubne.

Všelicos. Suchem jest Hradecko zmoženo tak, že potoky vysychají a velké luční plochy vyhlízejí jako vypálené. No vými mrazíky počátkem měsíce leckde pomrzly švestky; nyní ovoce padá suchem. Ve vzdálenějším okolí byly větší nebo menší srážky, u nás na dešť se čeká marně. — Na trhu dne 5. t. m. ukradla jedna žena kramářce 6 klobouků. Okradená však ztrátu zpozorovala a pronásledovala ne poctivou osobu do třídy 18. pluku, kdež vyrovnala spor pravicí a klobouky si odnesla. — Marii Barešové odňato bylo oprávnění k vykonávání babičství. — Nesmyslné pověsti o pohnutých „hrůzách v Hradci“ roznášely se minulý týden na Pardubsku. — Drahota všech životních potřeb stoupá silně. Vepřové se kupuje až za 60 K. Uhlí je veliký nedostatek. Na vozy naložené uhlím mládež vyskakuje a rozebírá často značné množství. Nyní již tak činí také chudé ženy. Tíseň veliká všude. Je-

nom uprchlíci, kterých jest ještě na okrese dost, nemusejí si na nic stěžovati.

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Oubislavice. Dne 9. června konala se v chrámu Páně zdejší primice vlp. Jos. Mádle, rodáka zdejší farnosti. Tichá jindy osada naše pod starobylým Kumburkem oživila v ten den měrou nevidanou. Nejen domácí, ale i z celého okolí lid spěchal, aby přítomen byl slavnosti primice, která již velmi dávno zde se nekonala. V domě p. novosvěcence krátce promluvil jakož v kostele slavnostní kázání pronesl vsdp. kanovník a profesor Magre Dr. Fr. Šule z Hradce Králové. S největší pozorností naslouchali všichni přesvědčivým slovům řečníkovým o významu slavnosti první mše svaté. Také okolní duchovenstvo sešlo se v četném počtu, aby doprovodilo p. primicianta na první jeho cestě k oltáři. Přítomni byli dpp.: J. Vaníček, farář ze Slatiny, V. Mrštík, děkan z N. Vsi, J. Groh, farář z N. Paky, Fr. Jirásko, prof. z N. Paky, Jos. Hanzlík, kaplan z N. Vsi, Vinc. Macek, kaplan ze Železnice a 5 pp. bohoslovců. Vlp. novosvěcence voláme ze srdce upřímného: Pánu Bůh popřej Vám dlouhá léta ve zdraví a spokojenosti a žehnej práci Vaší!

Skutek. Pan Jan Zástěra ze Skutče, učitel v Parníku u České Třebové, byl povýšen na praporčíka.

Vlastenecká solidarita a osvěta na Horicku. (Pokrač.) Jesuité v šestnáctém století politické moci neměli, což patrně již z toho, jak bezohledné surovosti byly páčány na jejich lidských právech i od osob, které nebyly svéprávné. Sektáři katolickým byrokratům v Čechách odpouštěli lehoučce, ale proti Jesuitům, kteří uváděli ve skutek morální výzvy Husovy a Chelčického, zdvihali začaté pěsti. O tom, co všecko Jesuité v Čechách přetrpěli v XVI. věku za své nejvroucnější přesvědčení a jak surovým násilníkům spláceli skutky lidumilnými a vpravdě obětavými, výmluvně poučuje monumentální dílo Al. Kroesse „Geschichte der böhmischen Provinz der Gesellschaft Jesu“. Spis ten byl pochválen od povolaného historika českého v neklerikálním „Č. Časopise Historickém“. Ale ptejme se, kolik Čechů jej vidělo, ačkoli tam pověděno tolik nového z historie národa našeho! Kdyby spis vychvaloval některého španělského anarchistu, hned by byl přeložen aspoň jeho výtah do češtiny. Ve spise Kroessově též jsou nové dokumenty, jak právě protestanté, nejfanatičtější protivníci Jesuitů, rychle u nás šířili germanisaci. (Dokonč.)

Hoblovací stroj

v chodu se nacházející prodá továrna nábytku Skuherský, Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jabloné nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Vánoční jesle

dříve než pořídíte do svého kostela, vyžádejte si nabídku od odborníka. Jan Lešman v Brandýse n. Orli. dodává se své umělecké dílny nádherně provedené jesle za přiměřené ceny a výhodných podmínek.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatné: na čtvrt roku 8 K,
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 21. června 1918.

Inseraty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Cesta k lidovosti.

Parádní ohňostroje na řečnických tribunách a v českém tisku nikdy nerozhodily tak velké hrsti demokratických jisker jako právě za této války.

Ale má-li triumfovati lidovost skutečná, každý upřímný národovec musí si uvědomiti, že k vyrovnání hor s údolími jest potřebí heroického sebezáporu a obětavé ústupnosti netoliko stran, ale i jednotlivců. A k takovým dobrovolným obětím nepovedou výzvy sebe obratnější, pokud sama vůle nejširších vrstev nezažehorí nejopravdovější tužbou po ideálních demokraticko-národních činech. Kde však místo pevných a lidumilných charakterů hnízdí prospěchářství, jsou marny všechny vnější lidové ornamenty na štítech.

Jsme svědky, jak strana prudce vytýká a zdůvodňuje vynikajícím členům strany druhé protilidovou chamtivost v době tolik povážlivé. Denuě můžeme čísti doklady o veliké neupřímnosti těch, kteří se vtírají na vynikající místa v společnostech nazývaných demokratickými. Chce-li někdo pohodlně sváděti korupci na „pobělohorskou dědičnost“, odpovídáme mu, že katoličtí Vavákové a jejich pokračovatelé zcela jinak rozuměli praktické podpoře národa než nynější pokolení racionalistické, které se neřídí ani Milíčem z Kroměříže ani Chelčickým.

Již to bylo úpadné, že v čase, kdy mohl náš národ imponovati cizincům jen ukázněnou solidaritou, Národní rada — společný to nejvyšší senát — byla odstrkována, jen aby hegemonie v národě přešla na vůdce radikální. Když se nepodařilo pokrokářům znásilniti umírněné živly v radě, daly se pokusy o znemožnění její činnosti. Volba nového předsedy se oddalovala, pasivní resistenci bylo mařeno fungování; místo plodné práce kladeny požadavky, jak se má rada přetvořiti; přestavbou se měl státí všenárodní tribunál pouhým nástrojem k umlčení těch, kdož se bránili proti despotismu radikálů. Teprve po mocném volání elementů umírněných, kde je Národní rada, ustoupili radikálové poněkud vzrůstajícímu tlaku opozice. Po předběžných poradách se ukázalo, že mimo „českou státoprávní demokracii“ všechny strany souhlasí, aby rada znovu zahájila praktickou činnost a aby v ní byla zachována rovnoprávnost všech stran. Radikální eskamotéri navrhovali některé změny, jimiž chystali do nového výboru průlom pro vpašování nových svých pomocníků, aby tak byla porušena rovnováha sil. Na př. navrhovali, aby byl výbor oprávněn rozšířiti se ko-

optací. Tak se měla dostati do areopagu radikální rada spisovatelů. A do takových oligarchických rozběhů se pustili předáci té strany, která si dává název české demokracie.

Katolické listy se zdvojeným úsilím poukázaly na veliký demokratický význam hlasovacího práva s poměrným zastoupením. Ale majitelé zastaralých mandátů na to ani slovem neodpověděli. Teprve když „Právo lidu“ důkladně buržoasí ztřeplalo a ohlašovalo příští vlády socialistické v národě, „Národní listy“ dotkly se aspoň poněkud potřeby poměrného zastoupení — k vůli záchraně svojinců. Socialistický tisk prudkými slovy často vykládal, že „česká státoprávní demokracie“ jest složena z kapitalistů a kořistníků. A hlavní orgán této „demokracie“, která chtěla pod záštitou pokrokové palby do své pevnosti vehnati většinu národa jako zajatce, odpovídal málo a to tak rozpačitě, že občané potlačené sociálně i politicky nemohli nabýti důvěry v obětavost a upřímnou lidovost té strany.

Když začala vycházeti „Česká Svoboda“, hned se proti ní ozvaly podrážděné výtky zlého svědomí. Prý takový opoziční list jest zradou na solidaritě národní, rušitelem míru. Zatím liberální ten list založen proti intrikám nedemokratické despotie. Ve 4. čísle „České Svobody“ dr. Fr. Fiedler konstatuje správně, že mezi všemi přečetnými demokratickými hlasy a projevy „řídce“ vyskytují se takové, o nichž lze říci, že propracovaly se k tak určitému názoru o demokratické soustavě, aby ji mohly vtěsnati v přesné paragrafy zákonů. Dodává, že ministerský předseda by se neodvažoval k oktroji, „kdyby byl přesvědčen, že slavnostní přísahy všech stran a národů v Rakousku na prapor demokracie jsou více než politickou deklamací.“

Zkrátka ti, kteří se nabízejí za praporečníky demokracie, hodně sice křičí, ale reální kostru svých plánů před lidem utajují, volajíce: „Napřed se k nám všichni přidejte, slibte nám naprostou poddanost; pak teprve povíme, kam a k jakým určitým cílům vás povedeme.“ A tohle není taktika demokratická. Jakým způsobem se má provésti pracná a zodpovědná likvidace dosavadních řádů, posud lid neví.

A jak hřímavý demokratický hláhol ozývá se z listů socialistických! Papírové projevy ovšem jsou nejpohodlnější a získávají sympatie duší prostých nejsnáze. Lze však říci socialistickým tribunám prostě: Nikdo vás nenutí, abyste si vypůjčovali na své domy a podniky statisíce u kapitalistů, kterých opatrně ve

svých projevech šetříte. Nikdo vám neprikazuje přijímati dobře placené kapitalistické inserty (zvláště firem německých). Nikdo také neporoučel před válkou vašim lidem, aby pracovali v těch kapitalistických podnicích, jejichž dílo znamenalo netoliko nejvýznamnější posilu milionářů, ale i upevnění byrokratismu. Proto raději méně slov, zato však více činů! A kdo projevuje zřejmou radost z bolševiků, ten sotva projeví souhlas, aby nové zastupitelstvo národa stalo se věrným zrcadlem pestrého lidového proudění opraveným volebním řádem na základě poměrného zastoupení.

Posud poletují lidových hesel celá hejna, ale faktické lidovosti, vyžadující vzájemných dobrovolných ústupků a obětí, pozorujeme velmi málo. A fráze ničeho nezaloží, ničeho nenapraví, pokud se k nim nepřidruží opravdovost.

Volné listy.

Pobělohorská dědičnost. Nedlouho tomu, co promluvil o této věci prof. Krofta a dotkla se otázky také „Obnova“. Hodně jsme se již lidí svobodomyšlných a pokrokových naposlouchali, jak rozličné nepěkné vlastnosti zdědili jsme prý po našich utištěných předcích a jak prý ta dědičnost neblaze působí ještě nyní v pozdních pokoleních. Ukáže se někde přílišná poddajnost, lokajství, neupřímnost — a již jest tu vysvětlení jako na koni, to že prý jsou všechno účiny dědičnosti a ovoce poroby, ve které žili naši předkové.

Tím způsobem vypěstěna byla v české kultuře hluchá fráse, již se ohánějí bezmyšlenkovitě četní novináři, jež dobyla si domovského práva zejména v politice a zahostila se až hrůza v tendenčních románech. Abychom po realisticku vyjádřili, jeví se v této frázi upřílišený historism.

Máme-li však zřetel ku přítomnosti a ohlédáme-li se na souvěký život národů sousedních, potkáváme se i u nich s podobnými nedostatky, jaké se vyskytují u nás — a přece u národů těch neslyšíme o žádné Bílé hoře, aniž znamenáme u nich snahu, prisuzovati chyby nějaké dědičnosti. Ti, kteří se maní této u nás zapjali, netuší ani, jak hřeší proti zdravé národní výchově, neboť přičítati ty které povahové úhony pobělohorské dědičnosti, znamená oslabovati sebezpozuávání a podlamovati sílu vůle v těch případech, v nichž slabí jednotlivci na místo boje proti doléhajícím svodům oddají se ochotně dědičnosti. Přestaňte již jednou s tím pobělohorským fňukáním a vysvětľujte mravní kazy sociální přítomností, neboť jenom tak naučíte vrstevníky správně dívati se na život a na úkoly, jichž národu našemu tolik narostlo. Jinak by se snadno mohlo státí, že leckterým lidem méně známa byla by přítomnost než minulost.

Ostatně s hlediska vědeckého tato domnělá pobělohorská dědičnost jest kusem darvinského materialismu, jehož hlasatelé v rámcu tělesného vývoje vtěsňovali také dědičný vývoj intelektuálních a mravních zjevů. Teorie jejich dnes jest již překonána a přesně se ví, že dědičností přenášejí se schopnosti a modifikace organické, vzniklé vlivem prostředí, a to ještě jen v omezeném oboru působnosti, ale nepřenášejí se duševní vlast-

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky postovní spořitelny zdarma.

Velkoobohod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.373.

nosti a pojmy, které jsou úkolem vyučování. Dobře tedy podotkl prof. Krofta, že, mohlo-li by se mluvit o neupřímnosti a skrývání, bylo by to u těch, kdož s náboženstvím svým musili se tajiti, a nikoli u těch, kteří náboženství své směli vyznávati svobodně. Než není tomu tak ani tak. Všechno mluvení o pobělohorské dědičnosti jest nesmyslným vynálezem, a jest dosti smutné, že psychologové již dávno nepoučili těch novinářův a románopisců, kteří touto zaostalostí klamou sami sebe a matou veřejnost.

Poseruhodná nápodobivost. Válečná vášeň obou velmocenských táborů mrazivě zadula také v kulturní styky a výměnu duševních plodů. Od jedné vyhazuje se francouzština a angličtina, od druhé zase očišťují se z němčiny. Nevíme dnes ovšem, jak s němčinou se rozešla čtyřdohodová literatura, ale válečné zprávy čtyřdohodové způsob německého vyjadřování si přímo zamilovaly. Rozluka v tomto oboru nejen v život nevešla, ale fysiognomie německého stylu opanovala Francouze a Angličany tak mocně, že se zdá, jakoby zprávy jejich spisoval člen velkého jenerálního stanu německého. Na příklad: »Naše vojsko ustoupilo dle plánu, napřed ustanoveného.« Nebo: »Vyčistili jsme hnízdo nepřátel.« Jindy: »Zlepšili jsme své posice«, »útok nepřítel se shroutil«, »nepřítel ustoupil v tu stranu k Tahure«, »v úseku Remešském«, »nepřítel bojoval s velikou roztrpčeností«... Všechny tyto a podobné jim fráse čítali jsme dříve ve zprávách německých, kdežto v oznámeních čtyřdohodových nebylo po nich stopy. A nyní taková ironie osudu! Prodlením války čtyřdohoda, jakkoli se němčina zrekla, na frontě jí nemůže odolati a naučila se od Němců nejen dělati pružnou frontu, ale ve svých válečných zprávách dokonce i německy myslí.

Na kterou stranu? Dr. Hrachovský na Moravě dovozoval, že po válce katolíci musí se přikloniti k socialistům, protože podstatná část programu jejich nyní přijata jest většinou občanstva. Pražský »Mír« naproti tomu přimlouvá se o spojení s agrárníky. Po našem rozumu odpovídá na otázku tuto jest předčasno, protože se dnes ještě neví, jak se utváří poměry, jejichž povaha určena bude výslednicí války. Ze zmohutní proud demokratický a že se ohlásí pilnost pomoci pracujícímu lidu, jest ovšem dnes samozřejmo. Příznakem toho jsou kromě jiného rozpravy a návrhy kolonisační.

Hlavní věcí pro katolíky však jest, aby se dovedli učiniti významnými. K takové váze mnoho by přispěl lidový katolický denník, který jest Catonovým »ceterum autem censeo«. Uvážíme-li, že veřejné mínění vzniká výhradně jenom novinami a že ta která strana mohutní hlavně rozvětveností a pohotovostí svého tisku, máme zároveň jasnou odpověď na otázku, čeho se nám tak dlouho nedostává.

Co jest platno míti třeba nejlepší myšlenky, když nedonikají v širší veřejnost a když se potkávají stále jen s těmiže známými čtenáři? Za takových okolností jednotlivci prací se roztrhejte, a přece staré předsudky, výtky a žaloby trvají ve své míře a pomalu utvrzují se v nepohnutelnou skálu.

Že jsme nedovedli poříditi denník na počátku války, kdy možnost byla nejslibnější a nejpříhodnější, musíme se dívat nyní na to, jak katolíci každodenní zprávy šmahem čtou z listů nám nepřejících a druhdy přímo nepřátelských.

Když nedávno »Mír« v této věci si povzdychl, slyšeli jsme od něho, že nechce mluvit o činitelích, kteří vzniku lidového katolického denníku překáželi. To jest stará a neblahá taktika. Kdežto v jiných stranách škodlivé chyby přetřepávají se veřejně, u nás tak mnohá střízlivá kritika se utajovala, i když měla na zřeteli nejideálnější zájem společné věci. Až skončením války všechny vztahy vůči ka-

Akciový kapitál K 120.000.000.—. Rezervní a pojištné fondy přes 40.000.000.—.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských burzách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso tažeností, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankovní transakce za podmínek co nejvýhodnějších.

tolické straně plně vystoupnou, pak velmi málo na své zásluhy budou hrdí ti, kdož tuto taktiku němoty posilovali.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 $\frac{3}{4}$ %.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. Eskompt účtů a směnek.

Politický přehled.

Ministerský předseda dr. Seidler poslední naději skládá v Poláky, že se přece k němu přikloní a pomohou mu sehnat většinu v parlamentě. Najednou však následkem snížení chlebové dávky ve Vídni a tím povstaleho rozechvění mezi vídeňským obyvatelstvem ocitá se vláda ve velmi choulostivé situaci. Vídeňská dělnická rada žádá totiž okamžité svolání říšské rady, tedy nejen soc. demokraté němečtí, ale i křesťanští sociálové němečtí volají po svolání říšské rady, domnívajíce se, že tu odstraněny budou různé nešvary, které se v otázce vyživovací zahnízdily. Dle prohlášení ministra výživy Paula nastává nyní nejméně osm krušných a těžkých neděl. Německo se sice vůči Rakousku nedávno zavázalo státní smlouvou, že převezme zásobování civilního obyvatelstva i vojska v Rakousku moukou z Ukrajiny, Rumunska atd., ale smlouvu nedodržel. Vídeňská městská rada i předsednictvo německé soc. demokrat. strany v Rakousku odmítají každou zodpovědnost za všechny následky snížení dávky chlebové. — Německý tisk z Prahy tvrdí, že německá vláda nesouhlasí s tak zvaným rakousko-polským řešením otázky polské, ministr zahraničních záležitostí hr. Burian však trvá na rakousko-polském řešení. — Uherský posl. hr. Karolyi v kritice o tak zvaném rakousko-polském řešení praví, že nemůžeme v žádném případě pomáhati vytvářeti Střední Evropu, neboť pak bychom byli poddanými jednoho národa a ztratili bychom úplně svou samostatnost. — Policejní ředitelství v Praze zakázalo sjezd České státoprávní demokracie. — V říšském zákoníku uveřejněno dne 18. t. m. nařízení, upravující hospodaření s novou sklizní, s níž jako v německé říši tak i v Uhrách naloženo bude ve smyslu přísného státního hospodářství. Zejména trvá se na zabavení všech polních výrobků od doby, kdy se oddělí od orné půdy, ve prospěch státu — na dodávací povinnosti zemědělců, nalezajících se pod státním donucením, z kterého povinnosti je v přípustné míře osvobozena jenom vlastní potřeba a potřeba hospodářství. — Vídeňská dělnická rada žádá také, aby rakousko-uherská vláda byla nejen ochotna každé chvíli vejíti ve vyjednávání o všeobecném míru bez anexí a válečných náhrad, jakož i o založení ligy národů, nýbrž aby projevila také ochotu vyzvati co možná brzy vlády nepřátelských zemí k mírovému jednání na tomto podkladě. — Vídeňský starosta dr. Weisskirchner chce za každou cenu pád ministerského předsedy Seidlera. — V západní Sibiři svrhli prý Češi a revolucio-

náři bolševickou vládu. — Maďarský list »Uj nemzedék« je pro dorozumění s Čechy. — Od neděle trvá ofensiva na celé italské frontě, od tyrolských hranic až k ústí Piavy do moře. Na severu v horách ofensiva se zarazila, zato na jihu překročily rakouské pluky Piavu. Zajatců získali naši přes 30.000, děl na 120. — Na francouzské frontě střídají se boje dělostřelecké s výpady pěchoty s obou stran na různých místech.

Rozmanitosti.

Sám liberální starosta města Lublaně dr. Tavčar dal ve schůzi městského zastupitelstva návrh, aby kníže-biskup dr. Jeglič za své národní zásluhy byl jmenován čestným občanem. Návrh přijat proti německým hlasům. Maně při tom přichází na mysl, jak ušlechtilý ten biskup byl před válkou zkorumpovaným tiskem protikatolickým tupen. — Saská sociální demokracie zaznamenává ve výroční zprávě velký pokles členstva. Kdežto v roce 1914 čítala 177.000 členů, klesl tento počet na 33.000. Do strany neodvislých socialistů vstoupilo 62.000 členů. — Rothschildovým zahradám dodávají se vagonové zásilky uhlí k vytápění skleníků. Zpravodaj »Neue Fr. Presse«, který se tam byl podívat, přímo se rozplývá nadšením, jaká kouzla od skleníku ke skleníku spatřil. Měl se však také podívat trochu na dělnická obydlí na obvodu Vídně do vlhkých sklepních bytů, aby poznal, jak žije křesťanský proletariát. Potom by mohl Rothschildovi pošeptat, že zhublé, v cary oděné děti jsou přece jen větším pokladem než tropické ovoce, které v Rothschildově umělém ráji zraje. — Jaké je katolictví mnoha křesť. sociálů vídeňských, kteří nechtějí o spravedlivých požadavcích Čechů ani slyšeti, názorně nám ukazuje MUDr. Bedřich Neumann, pluk. lékař; kolem 100 domobranců zodpovídá se před senátem zem. soudu vídeňského, že ho svedli k zneužití úřední moci a že se pletichami vyhuuli službě vojenské. MUDr. Neumann byl spojen s obchodníkem Jakubem Weisssem. — Německý vojenský úřad pro zkoumání náhražek zjistil, že z 3000 mýdlových náhražek jest 1800 prádlu škodlivých. — Jak houževnaté »politické uvědomování« v Čechách řádilo před válkou za velice nákladných voleb, jest známo. Ale na rozeřtvání lidu byly vyhazovány obrovské sumy i bez voleb. Před českobudějovickou porotou byl odsouzen k dvouletému žaláři bývalý duchovní města Třeboně Fara, který zpronevřil 107.315 K obecních peněz. Defraudant se hájil před soudem, že politická činnost a vydávání místního listu pohlcovaly velké obnosy. Fara jistě ledacos zamlčel, aby se kryl. Ale scenerie jest velice poučná. Které pak obecní a politické veličiny nyní děkují Fárovi za to, že se vyhýbají na výsluní? Spiritismus rozmáhá se silně v samé Praze. Jest to jen doslov sebevědomé racionalistické osvěty, která pyšně odkopávala náboženství a náhradu lidu dávala nedovedla. Rabin Meyer v Řezně ve svých příměích náboženských novinách radí k opatrnému a klidnému posuzování plánu židovského státu. Ani sionisté nežádají zvláštního židovského státu. Touží pouze po právu usazovati se v Palestině. To jest opravdově rabínskou moudrostí. Kdyby totiž židé u-

tvořili uzavřený politický celek, musili by těžké práce vykonávat sami, takže by obchod mohli provádět maloktělí. Ale židé potřebují pro svou finanční politiku kolem sebe celých zástupů občanů nežidovských. Socha proslulého kněze a politika dra. Kreka bude v Lublani pořízena nákladem 30.000 K dle návrhu sochaře L. Dolluara. V Bagdadu požárem zničena slavná knihovna Otců karmelitů; bylo tam přes 20.000 svazků o Mesopotamii a hlavně 2753 prastarých rukopisů arabských. — Fr. X. v č. 13. »Kmene« napsal: »Žvaň o životě, tlačeň o životě, piš o něm úvodníkové články do novin, mudruj o něm — budou ti všichni tleskat. Za půl roku jsi slavný. Jen, probuň — nenapadni tě, prostě a sans phrase (bez fráze) žítí skutečně, do slova a do písmene: to jest tvořit. Do půl roku jsi pohřben. Odvážil jsi se něčeho, co se ti neodpustí. Přišel jsi bez masky, ve svém skutečném já na maskární ples, kde každý hraje smlouvenou úlohu. A to je zločin, jehož ti neodpustí lidé, žijící z hesel o životě — pokazil jsi jim živnost.« — V Portugalsku se chystají k oslavě pětisetletého jubilea objevení Madeiry. R. 1419 byli tam bouří zaneseni portugalscí plavci; r. 1420 zmocnili se Madeiry Portugalci a brzy tam začali pěstovat cukrovou třtinu. — Pražská obec se usnesla, aby se nepropůjčovaly Žofín a jiné městské sady k pořádání slavností Českého srdce, protože se blahověle zneužívá; režie bývá velká, ale čistý zisk nepatrný. V posledním případě se utratilo při slavnosti okrouhle 150.000 K, vybráno bylo 16.000 K, ale čistý výnos byl — 1000 K. Lidumilné sprostředkování ve Vatikánu má obrovskou agendu. Papežská informační kancelář r. 1916 vyřídila na 70.000 dotazů, na jaře r. 1917 docházelo denně 200—300 dopisů. — V Sasku se objevila náboženská sekta, která šíří učení, že nový Kristus vstal z mrtvých. Původkyně nauky jest žena, která byla zachvácená náboženským šílenstvím, takže dopravena do ústavu k vyléčení. — Na den 8. července připadají stoleté narozeniny slováckého Sušila — katolického kněze a učenice dra. Andreje Radlinského, který měl jako horlivý národní buditel veliký vliv na ustálení slovenčiny. Narodil se v Oravě u Niž. Kubína. »Ostravský kraj« žádá, aby dle usnesení VII. křesť. soc. sjezdu bylo provedeno sjednocení českých stran katolických. Zcela správně! Čím dřív, tím lépe, protože čas už jest nejvyšší. — Když v neděli po politické schůzi v Sedlci na dráze hovořil posl. dr. Zahradník s lidumilným baronem Eisensteinem a vytkl, že t. zv. česká šlechta pochybila tím, že necítí s národem, prohlásil Eisenstein energicky: »Já nepatřím k české šlechtě, já patřím k českému národu«. Slova ta vyvolala bouřlivý potlesk přítomných Čechů. — Z Boskovic měli se stěhovat židovští uprchlíci dne 13. t. m. V noci předtím strážník postřehl v židovské čtvrti zvláštní ruch. Seznal též, že jeden žid zadním vchodem odnáší veliký balík; žid rancem uhodil a pelášil dále. V ranci nalezeno jemné předválečné sukno. Ráno v domě uprchlíků vykonána prohlídka; nalezeno za mnoho tisíc suken, pláten, hedvábí, nití, za mnoho tisíc potravin... Až začnou zase rekviéce, nejspěšněji by dopadly v Haliči, kde je tolik českého zboží. — Anglická vláda uvěznila pět irských poslanců. — Prvním katolickým biskupem po církevním rozkolu v Norvěžsku jest Fallice, za jehož správy počet katolíků množí se tam tak, že se jeví naléhavá potřeba (zvláště v Arendalu) větších kostelů. Mnoho konvertitů nemá místa a příležitosti k účasti na bohoslužbách.

Zprávy místní a z kraje.

Protest městské rady proti oktrojirkám.

Rada král. věnného města Hradce Králové protestuje s veškerou rozhodností proti vládním oktrojirkám, kterými bez souhlasu zemského sněmu a zcela dle diktátu německé strany má být provedeno rozdělení našeho království v část českou a německou bez jakékoliv záruky, že práva českých menšin v německou část zabraných budou respektována. Zároveň projevuje rada městská své pevné odhodlání setrvať v odporu proti těmto nařízením v každém směru a do všech důsledků.

Povyšení při c. k. okresním hejtmánství. Přednosta c. k. okresního hejtmánství p. c. k. místodržitelství rada Josef Smutný jmenován byl c. k. dvorním radou.

Jmenování. Profesory c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové jmenováni byli oviční učitelé téhož ústavu Jindřich Fiala, Jan Hezký, Josef Kubálek a Jar. Oehm.

Spis o hrdinných činech c. a k. pol. děl. pluku č. 10 (dříve č. 25). C. a k. pol. děl. pluk č. 10 v Hradci Král. připravuje vydání knihy, která má být věčným pomníkem pluku samého, jeho hrdinů, kteří padli v boji za vlast a příslušníků pluku, kteří svými chrabřými skutky rozmnožili starou slávu rakouského dělostřelectva. Aby tento spis mohl být bohatě vypraven, obrací se vydavatelstvo válečného alba na všechny, kdož zápisky z bojišť, podobanky padlých neb vyznamenaných vojinů tohoto pluku, jakž i fotografické snímky všeho druhu mají, a prosí, aby tyto pomůcky zapůjčili nebo přenechali zmíněnému vydavatelství. Rovněž tak vyprávění vážného i veselého obsahu, kresby, skizy, karikatury, novinářské zprávy atd., pokud se budou uvedeného pluku nebo jeho příslušníků týkati, přijímají se s díkem. Zvláště vyzýváme příbuzné padlého, nezvěstného a v zajetí se nalézajícího mužstva tohoto pluku, by zaslali podobanky jich na Vydavatelství válečného alba na hoře označeného pluku. Celý čistý výtěžek této knihy válečných vzpomínek případně vdovám a sirotkům padlých druhů.

Nákup rákosí vojenskou správou. Intendace c. a k. vojenského velitelství v Litoměřicích kupuje mladý, sušený rákos ku krmení koní, a platí za 1 q 16 K. Nabídky buďtež řízeny přímo na intendanci c. a k. voj. velitelství v Litoměřicích, jež také žádané bližší informace sdělí.

Tekuté hořlaviny pro zemědělství. C. k. ministerstvo orby bude i letos hleděti opatřiti pro účely zemědělské potřebné hořlaviny a to smíšený benzin, bezolovou směs a částečně benzin. V první řadě kryta bude potřeba pro výmlat a orbu, vždy na dobu as 4 až 5 týdnů. Žádosti vyhotovené na tiskopisech, jež budou dodatečně vydány, podávati jest přímo c. k. ministerstvu orby dep. XXVI. Pouze olej na mazání přiděluje oddělení minerálních olejů při ministerstvu obchodu.

Z okresní komise pro péči o mládež v Hradci Králové. Za květiny a věnečky, prodávané ve dnech 9. a 30. května a 15. června t. r. ve prospěch opuštěných a strádajících dětí zdejšího okresu, odevzdaly žákyně měst. školy dívčí celkem 1626 K 64 h. Šlechetným dárcům i horlivým a obětavým dívkám měst. školy vzdává okresní komise nejvřelejší díky.

Děk Matice Osvěty Lidové na Těšínsku. Městské rady v Hradci Králové, která dle usnesení svého ze dne 14. května 1918 věnovala v důsledku jmenování mistra Aloise Jirásky čestným měšťanem královéhradeckým ku přání jeho na místě nákladu s vyhotovením a odevzdáním čestného diplomu částku 500 K Matici Osvěty Lidové v Polské Ostravě pro Bezručovou školu a 500 K Matici Opavské v Opavě, došel od Ústředního výboru Matice Osvěty Lidové pro knižectví Těšínské vřelý děkovný příspěv, v němž se sděluje, že se daru použije na zaplacení stavebního pozemku pro velenutnou českou měst. školu ve Frýdku.

Na c. k. ústavě ku vzdělání učitelů v Hradci Králové bude zápis do I. ročníku dne 1. července t. r. od 8—11 hod. dopol. Zkoušky přijímací hned po zápise.

Zápis žáků do I. třídy c. k. reálky v Hradci Králové koná se v pátek dne 28. června a v pondělí dne 1. července vždy od 8¹/₂—10 hod. Přijímací zkoušky hned po zápise.

Kulperovo divadlo. Na den 29. června režisér a hosté divadla vinohradského sehraji v našem městě tříaktovou veselohru »Při čaji.« Předprodej lístků u p. Píši.

Vyhlaška záložny. Na oslavu svého 25-letého trvání založila záložna nadaci, jejíž požitek K 100— udělen bude dne 6. července t. r. nejstaršímu sehudlému a zachovalému členu záložny. Žádosti podány buďtež do konce t. m. v kanceláři záložny.

Blahopřání. Velect. pl. Bekové k jmenování vše nejlepšího příj. a děkují za donášené noviny ranění vojín u Červ. kříže.

Konkurs. Uprázdňeno jest 1 místo městské porodní babičky, spojené s roční odměnou K 200—. Žádosti o toto místo, doložené doklady o absolvovaném porodnickém kursu, podány buďtež nejdéle do 30. června 1918 v podacím protokole měst. úřadu v Hradci Králové. Starosta: Dr. Fr. Ulrich.

Směrné ceny na ovoce ustanovila úřadovna pro zkoumání cen v Hradci Král. takto: Třešně měkké sladké u producenta za 1 kg 1 K 20 h, ve velkoobchodě 1 K 60 h, v maloobchodě 2 K. Třešně tvrdé sladké za 1 kg u producenta 1 K 40 h, ve velkoobchodě 1 K 80 h, v maloobchodě 2 K 20 h. Višně, amrhele a pod. za 1 kg u produc. 1 K 50 h, ve velkoobchodě 1 K 90 h, v maloobch. 2 K 30 h. U producenta jahody 2 K 20 h, rybíz 1 K 30 h, angrešt 1 K 20 h, maliny 2 K; ve velkoobchodě jahody 2 K 60 h, rybíz 1 K 70 h, angrešt 1 K 60 h, maliny 2 K 40 h; v maloobchodě jahody 3 K, rybíz 2 K 10 h, angrešt 2 K, maliny 2 K 80 h.

Na trhu se prodávala husa za 80—90 K, mladší koza k chovu za 144 K, kůzle 84 K, králíček 4 K 50 h, kedlub 1 K 30 hal. Až do vyhlášky maximálních cen čtvrt kila třešní bylo za 1 K 80 h. A že jest potřebí co nejpilněji dohlížeti i nyní, aby se maximální ceny aspoň trochu dodržovaly, přisvědčí každý.

Mnoho látky odkládáme do díla přístího; třebaže se snažíme vyhověti zvláště pp. odběratelům do nejvyšší možnosti, úzký rámec listu vzdoruje naší dobré vůli. Pp. dopisovatele prosíme, aby psali vesměs stručně a obsažně.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Pardubice. Ředitelka ob. dívčí školy na Novém městě v Pardubicích sl. Marie Webrová v uznání horlivé nábožensko-mravní výchovy mládeže byla vyznamenána pochvalným dekretem J. Exc. ndp. biskupa ThDra. J. Doubravy.

Vyznamenání rohožnice. Sestry kongregace školské de Notre Dame Feliciane Jelínkové, představená Městského sirotčince ve Vys. Mýtě a Ludolfa Šimová, představená v knížecí opatrovně v Choceň, císařským rozhodnutím z 5. května t. r. obdržely válečný kříž IV. třídy za občanské zásluhy v uznání úspěšné činnosti v oboru ochrany dětí a péče o mládež v době válečné.

Javernice u Rychnova n. Kn. Dne 9. června slavila se primice vlp. Ad. Kejvala. ● 9. hod. vyšel z chrámu průvod do dol. mu bratra primiciantova. Zde promluvi tklivě vesp. vik. sekretář a děkan Fr. Kubáček z Rychnova n. Kn. Mohutný průvod s místní kapelou a dlouhou řadou družiček ubíral se za hlaholu zvonů a za zpěvu do krásně vyzdobeného chrámu

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

kdež proslovil vdp. farář Švec ze Slatiny primiciální kázání, které zanechalo hluboký dojem. Primiciální mši sv. sloužil novosvěcenec za četné asistence duchovenstva. Za precizního řízení p ředitele kůru chrámový sbor přednesl zdařile pěkné skladby. Družička Jaruška Lukášova přednesla jímavou báseň, koncipovanou od vdp. slatinského faráře. K primiciálnímu požehnání dostavily se veliké zástupy z místa i širokého okolí. Všem, kteří se o zdar církevní slavnosti zasloužili, zvláště místnímu vdp. faráři Tučkovi, patří naše vroucí díky. Panu primiciantovi přejeme, aby ho všude provázela taková láska a důvěra, jaká mu byla projevena v pokročilé a spořádané oboi naší.

Vlastenecká solidarita a osvěta na Moravě. (Dokončení.) Němečtí lutherští přivandrovalci cítili se v Čechách hned jako doma — a přibývaly jich celé houfy. Bylo ostatně zcela patrné, že v Čechách ve znamení sektářství nebude pokoje ani skutečné vskutku národní reformace. Když se lutherané spojili zevně s Českými bratry na základě české konfese a vymohli si majestát, hašteření obojí strany pokračovalo prudce — a Němci v Praze vystupovali hromadně s takovou zpupností, jaké nebylo pamětníka. Lutheranismus nesl zřejmě značku německou a protitlak tu činilo nikoli germánství, nýbrž velmoc španělská. Vytýká-li se Ferdinandům, že chtěli mít své poddané katolíky, co říci o protestantských vrchnostech našich před Bílou horou, které násilně převáděly své nevolníky k protestantismu? A což již dávno předtím bez ohledná inkvizice kališná a proti ní proující tábořská? Tábořské palcáty a ohně usmrtily netoliko statisíce českých katolíků, ale i desetitisíce kališníků. A což to fanatické husitské pronásledování Jednoty českobratrské? Jak by se bylo vedlo katolíkům v případě lutherského vítězství, bylo zcela jasno z let 1618—1620. Jestliže však zdolána veliká vzpoura oficiálních zástupců národa, pak ovšem vítěz nezačal znovu s poraženými emlovati tak, jak se dalo předtím marně skoro celé století. Nu — a znamenala Bílá hora zhoubu českého živlu? Obnovené zřízení zemské z r. 1627 stanovilo, aby český jazyk byl předním jazykem zemským a němčina aby byla do soudů a zemských desk pouze připuštěna. Nižší školy — pokud se mohly zachovati — byly výhradně české, na gymnasiích se učilo latinsky a česky. Germanisace v pravém slova významu začala teprve v druhé polovici stol. XVIII. V církvi katolické hlásalo se slovo Boží s kazatelnou i dítkám ve škole jazykem mateřským. Tedy církev naše naprosto neutila českou národnost. Ba naopak právě v době politického našeho ponižení čeští reprezentanti církve a jimi horliví katolíci starali se o záchranu českého živlu. Hrabě Jan Petr Straka z Nedabylic učinil pro český národ více než všechna protestantská šlechta česká krátce před Bílou horou dohromady. Ta nechala universitu bídně skomírat, třebaže sektářští mistři hleděli se jí vlichotiti volením šlechtických chlapečků za rektory. Straka však ve své závěti z r. 1710 napsal jazykem českým, aby se z jeho statků zřídila akademie, v níž by se »chudým šlechtickým synům národa českého« dostávalo zaopatření. A což Jirsík, Sušil a celá dlouhá řada kněžských buditelů? Kněží založili českých studijních nadací více než všechny ostatní stavy dohromady. Když r. 1830 založena Matica česká, z žádného stavu se nepřihlásilo tolik údů jako z kněžského. Zato však v XVI. století kališníci a Čeští bratři pěstovali horlivé styky s novotáři německými. Čeští protestanté pak zavolali do Čech k vrchní vládě kalvínského Němce Fridricha, který netoliko česky neuměl, ale zemi naši vydíral ve prospěch tisíců Němců, které s sebou přivedl. Poklesnutí národnosti a písemnictví po Bílé hoře ne-

má svou příčinu v katolicismu. Jak to vyhlíželo s kulturou ve všech zemích po dlouhé válce? Vždyť po husitské válce v Čechách také bylo v Čechách školství na vyhynutí skoro celé století. A ještě v XVI. věku netoliko někteří sektářští šlechtici, ale celé vesnice neuměly číst a psát. V zemi v XVII. stol. na polo vylištěné (jako po husitské válce) nemohly se dělati hned zázraky. Myslíme, že v té době Jesuité sami neuškodili národu ani tolik jako moderní hrdina Šviha a ti lidé, kteří orientálské jho nazývali pokrokem a svobodou. Kustos univerzitní knihovny pražské Jos. Truhlář sestavil katalog českých starých rukopisů, doznal: »Musíme uznati, že největší počet našich českých rukopisů pochází od Jesuitů«. Mezi knihami u Jesuitů zachovanými jest i Husova Postilla a sborník spisů Husových. (Zato Táboři zničili celou řadu proslulých českých knihoven a husitské mistři pražští »volumina (svazky) znamenitá« prodávali.) Sám Jungmann velebí zásluhy Jesuity M. Steyera o literaturu českou. Vzpomeňme ještě na Balbína, Vydru, Konstance, Jiřího Plachého, Martina Středu a jiné vlastenecké Jesuity! Musí se přisvědčiti, že národu prospěli nejméně tolik jako »Hořícký Obzor«. Kdo každý (i obranný) krok katolíků proti jinověrcům vykřikuje po celých Čechách jako zjev nejhrůznější, protivlastenecký, měl by přece s tímž lamentem vzpomínati, jak Táboři za silné pomoci cizí chasy potloukli, upálili a utopili statisíce českých katolíků, jak Čeští bratři v 30leté válce pomáhali cizáckým vpádům do Čech, jak Fridrich Falcký řádil v chrámu sv. Víta atd. Ale kde místo lásky k celému národu vládnou protikatolická tendence, tam jsou systematické zámlky. Kdo chce mřekat nynější katolíky za to, co se zde dalo před 500 nebo 300 lety, hledá hůl jakoukoli a prozrazuje, že mu na solidaritě národa málo záleží. Naším přáním však jest, aby v době tak zodpovědné hleděl si český národ svorně přítomných nezbytných a těžkých úkolů a abychom se proti národním odpůrcům postavili v šik takový, který by vylučoval každé podezření z neupřímnosti.

Chudoba a slepota s opuštností trápí venku nevidomé dívky. Pomozte jim dárkem, sbírkou, odkazem a pod. do Útulny slepých dívek Praha Kampa.

Hledá se byt

v Hradci Králové o dvou pokojích s příslušenstvím pro tříletnou bezdětnou úřednickou rodinu. Čas stěhování nerozhoduje. Lask. nab. dopisem pod adr.: St. Hrabě, soukr. úředník, Plzeň, Klatovská třída č. 46.

Obchodní akademie v Hradci Králové.

4 ročníky; právo veřejnosti; právo jednoroční služby vojenské.

Přijímají se žáci nejméně 14 let, a to:

1) Absolventi IV. třídy střední školy — bez přijímací zkoušky.

2) Žáci ze III. tř. měšťanské školy (nebo s jednorodného učebního běhu) se známkami nejméně dobrými a češtiny počtu a zeměpisu — po přijímací zkoušce a češtiny a počtu.

Školné a poplatky: Školné K 200.— ročně, zápisné K 10.—, příspěvek na pomůcky (každoročně) K 6.—; ve III. a IV. ročníku: za psací stroje K 15.—.

Zápis a přijímací zkoušky: Zápis na šk. r. 1918-19 dne 28. června, pak 29. a 30. června dopoledne, a 1. července; zkoušky přijímací 1. července o 9. hodině dopolední. Nebude-li přijat plný počet, bude dodatečný zápis a přijímací zkoušky dne 16. září o 9. hod.

Doklady: Křestní list a poslední školní vysvědčení — u žáků ze střední školy s klauzálou na odchodu.

Dvoutřídní dívčí škola obchodní: Definitivní zápis žáček již přihlášených dne 2. července. Dalším přihláškám nase již vyhověti.

Ředitelství.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám
poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách již na 150.000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spoluzemce 2 K., jež se vyplatí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** odbor, jenž poskytuje též **věno** společným v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vyplatí se tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihláшено.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let každý, jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K. je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K. ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Bližší v prospektu, jež na požádání zdarma zasiláme. — Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Král.

Dr. František Reyl, Václav Jenšovský,
předseda, jednatel.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přibory, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec c. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Hoblovací stroj

v chodu se nacházející prodá továrna nábytku Skuherský, Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Vánoční jesle

dříve než pořídíte do svého kostela, vyžádejte si nabídku od odborníka. Jan Lešan v Brandýse n. Orli. dodává ze své umělecké dílny nádherné provedené jesle za přiměřené ceny a výhodných podmínek.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 28. června 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Za podmínek v oficiálním prospektu uvedených

**upisujte osmou daněprosto
rakouskou válečnou půjčku:**

5½% umořitelnou státní půjčku,

upisovací kurs K 92.50 resp. s ½% náhradou

K 92.— netto,

5½% pokladní poukázky

splatné dne 1. března 1924,

upisovací kurs K 96.— resp. s ½% náhradou

K 95.50 netto.

Veškeré podepsané ústavy poskytnou upisovatelům na jich event. přání za výhodných podmínek zápůjčku na zástavu válečných půjček dřívějších aneb jiných cenných papírů a jsou ochotny při větších úpisech 75% upisovací hodnoty upisovatelům na levný úrok kreditovati.

**Upisovací lhůta počíná dnem 28. května 1918
a končí dnem 2. července 1918.**

Vlastenecký a hospodářský význam půjčky
budiž každému pobídkou k účasti co největší!

Agrární záložna,
Česká banka filiálka,
Česká průmyslová banka filiálka,
Diskontní společnost,
Královéhradecká bankovní jednota,
Okresní hospodářská záložna,

Spořitelna Královéhradecká,
Všeobecná úvěrní společnost,
Záložna,
Záložní úvěrní ústav,
Živnostenská banka filiálka,

vešměs v Hradci Králové.

Vlastenecký opat.

Do doby církevně-kritické spadá působení osvěceného mnicha sv. Prokopa. Tehdy ještě církevní organizace českého lidu nebyla opravdově a reálně přičleněna k velké společnosti církve římsko-katolické, třebaže rozhodující české kruhy proti právnímu významu a učitelské autoritě církve se nestavěli a zásadně ne-protestovali.

Knížata a jiní velmoži upevňovali v Čechách křesťanství, ale také zde nad církví vládli tak, že pokládali kostely, kláštery a jiné církevní instituce za své vlastní podniky, kde mohou vládnouti neomezeně. Biskup byl považován za dvorního kaplana; jeho ustanovení záviselo na libovůli dvora. Rovněž tak jiní velmoži dosazovali a sesazovali kněze na svých statcích dle libosti, kostely pronajímali nebo prodávali atd.

Staročeská církev byla napřed země-panskou, pak šlechtickou, byla národní, ale tak, že jádru národa poručnictví laiků nad duchovenstvem naprosto neprospívalo. Zlořády nejhorší se zahnízdily v těle církevním právě proto, že bylo duchovenstvo ujařmeno.

Ba i volnému rozvoji národnosti samé byla svéprávnost české církve na velikou ujmu, protože velmoži ideální rozmach inteligentního kněžstva ochromovali. Sv. Method byl nenáviděn od Svatopluka pro své reformní snahy, pro snahu o povznesení prostých vrstev a slovanskou liturgii. Podobná scenerie jevila se v Čechách. Na počátku XI. věku slovanská liturgie již skoro odumřela — a reformující klérus zažil mnoho hořkých chvil.

Jen silná individualita mohla se s úspěchem postaviti proti byrokratickému proudu. Vždyť i reformní snahy některých šlechtických knížat narazily na balvany vzdorných překážek.

Tím více jest se diviti vzácné energii velikého Čecha Prokopa, že provedl obrovité dílo národní, kulturní a obrodné. Zatím co jinde zakládali kláštery a kostely laikové, přemýšlející již předem o svém hospodářském zisku, Prokop vyhnul se předem laickým okovům tím, že se uchýlil do místa odlehlého, na poušť do lesů sázavských, kdež oddal se mnišskému životu dle požadavků římských, věnuje se modlitbě a ruční práci. Než se s učeným mnichem seznámil kníže Oldřich, pronikla sláva Prokopova daleko za jeho ústraní. Veliké davy shromažďovaly se, aby se posílily ve snahách o čisté ideály křesťanské výmluvnými slovy asketovými. Již také byl obklopen svatý muž celou kolonií horlivců, kteří pod jeho vedením oddali se životu zbožnému dle pravidel řehole basilánské a sv. Benedikta; řád sv. Prokopa měl na zvláštním zřeteli speciální potřeby země české. Vznikl jak drobnými milodary prostého lidu tak štědrostí knížete proslulý klášter. Z dobrých důvodů odmítal Prokop nabídku Oldřichovu, aby přijal berlu opatskou; bylť na opaty pohlíženo jak v Čechách tak v německé říši jako na vynikající dvořany, hotové k službě knížecí i za válečných výprav. Teprve Břetislav I. (1037—1055), který osvědčil opravdovou a široce založenou snahu o reformu ve smyslu papežské stolice, přiměl Prokopa, aby přijal opatskou důstojnost.

Slovanská liturgie nalezla v klášteře horlivou posilu. A tu sluší upozorniti na podivné křivení proudů. Slovanská liturgie znamenala ještě tehdy netoliko emancipaci od Německa, nýbrž i těsné přilnutí k papežské stolici a reformaci, jejíž ostří se obracelo proti hmotným a politickým ziskům domácích velmožů, kteří si oblibovali řády západní, jaké převládaly již v imperiu Karla Velikého. I vyšší duchovenstvo, spokojené nehodným, ale pohodlným područím, protestovalo proti slovanské liturgii. (Vždyť také blahovůli českých knížat bylo řazeno do hierarchie mnoho Němců.)

Prokopův ústav nazýván pro svůj důležitý význam arciklášteřem. Stal se

první opravdu českou akademií věd a umění a semeništem pro kněžský reformovaný ritu slovanského. Takové založení mohlo k velikému rozkvětu přivesti jen muž velice energický, autorita podmaňující. Pověst, jak světce i ďábla zapřáhl do pluhů, výrazně tlumočí slavnou tradici o Prokopově heroismu. Sv. Prokop zemřel r. 1053.

Nikoli apoštolská stolice, ale česká neslovanská politika pochovala r. 1096 slovanský klášter sázavský. Papež Innocenc III. prohlásil r. 1204 vlasteneckého opata Prokopa za svatého.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Eskompt účtů a smének.

Politický přehled.

Polské kolo ve vídeňské schůzi 22. června setrvalo na syém odporu proti dru Seidlerovi a vyslovilo mu jednomyslně a bezpodmínečně nedůvěru, žádajíc okamžité svolání říšské rady. Následkem toho ryt. Seidler s celým svým ministerstvem dne 23. června podal císaři žádost za propuštění. Císař vyhradil si však rozhodnutí a pověřil ryt. Seidlera zatímním dalším vedením úřadu. — V korunní radě dne 24. června, jež se konala v nynějším sídle panovníkově Eckartsau a za jeho předsednictví, pověřen byl dosavadní ministr orby hr. Arnošt Sylva Taroucca, aby vyjednával se sněmovními stranami o zajištění většiny v posl. sněmovně pro vyřízení zatímního rozpočtu a válečných úvěrů. Ministr orby výslovně však prohlásil, že nevyjednává za svou a pro svoji osobu, že také není předurčeným splnomocněným ministerským předsedou. Německé strany nelpí už tolik na osobě dra. Seidlera, požadují však pokračování v dosavadní politice. — Předseda něm. křesť. sociálního sdružení prelát Hauser, vrátiv se od audience, tvrdil, že ryt. Seidler zůstane a že říšská rada bude najisto svolána. — Císař přijímal parlamentníky všech stran, aby zvěděl jejich posudky o nynější situaci. — N. Fr. Presse prohlašuje, že snahou Němců musí býti, aby nebyla utvořena česko-jihoslovansko-polská většina ve sněmovně. — Německý státní tajemník dr. Kühlman na říšském sněmu 24. června nedoufal v brzký konec války. Němci musí prý si vybojovat svobodně a silně žít, chtějí míti zámořské državy a volnost na svobodném moři, vésti svůj obchod a námořní dopravu do všech dílů světa. — V bojích na hlavním toku Piavy v Itálii nastala přestávka. Nejvyšší vojenské vedení naše vydalo rozkaz, opustiti pravý břeh Piavy, kde mohutné deště a povodně zuemožňovaly bitevní činnost — v horách však (mezi Piavou a Asiagem) pokračují nejprudší boje. — Dne 26. června byli přijati císařem čeští i jihoslovanskí zástupcové. Poláci po audienci u císaře a po poradách s hr. Sylva Taruccou odjíždějí dále všecek styk s ryt. Seidlerem, který vši mocí chce se udržet u vesla. —

Výbor pravice panské sněmovny trvá stále na požadavku okamžitého svolání říšské rady. — Dle všeho ani 9. července nebude svolán parlament, jak se rozhlašovalo. — Státní tajemník německý Kühlman chtěl by přece dosíci míru dorozuměním, proti čemuž staví se hněv a odpor u stoupenců pravice, šlechticů, junkerů a liberálů, kteří věří jen německému meči. — Japonsko chystá prý výpravu do ruských území. — Na francouzské frontě ve Flandách opakuji se tvrdší útoky anglické, třeba menšího rozsahu. Za nedlouho bude prý se vši bezohledností obnoveno veliké zápolení ve Francii.

Církevní věstník.

Projev proti nej. královéhradeckému arcibiskupovi v Karlových Varech. Jak v některých listech podána již zpráva, byl nejdp. biskup královéhradecký Dr. Doubrava, meškající v Karlových Varech, také předmětem šovinistického nájezdu. K případu tomuto podáváme následující podrobnosti: »Karlsbader Tagblatt« ze dne 19. června sděloval ze sezení městského zastupitelstva, dne 18. června konaného, takto: »Pan Dr. Körbel, člen zastupitelstva, přichází s následujícím podnětem: Na své ranní procházce upozoroval, že v Karlových Varech jest biskup královéhradecký Dr. Doubrava, jenž snahy československé, směřující k zřízení státu českoslovanského a zničení státu rakouského mocně podporuje, a v jehož diecési dokonce za zdar tohoto záměru mše se obětují. Tou příčinou jest přítomnost tohoto církevního kněze tou dobou přímo na pohoršení, a podnětem k naléhavému návrhu, aby zastupitelstvo uložilo purkmistrovi biskupa upozorniti, že jeho přítomnost tou dobou není v Karlových Varech místná. Krok tento jeví se i proto naléhavým, aby Karlovým Varům nemohlo býti vytýkáno podobně, jako stalo se nyní ve Františkových Lázních, kde bohužel se opomenulo podobné opatření učiniti proti Dru. Kramářovi za jeho pobytu tamního. Purkmistr Dr. Pfeifer poznamenává k tomu, že přijetí takového návrhu by nutně vedlo k stejnému pořízení i proti ostatním Čechům, což dle jeho názoru nebylo by naprosto s prospěchem, ovšem však na nejvyšší poškození lázeňského města. Při hlasování byl naléhavý návrh všemi hlasy — až na hlas navrhovatelův — zamítnut.«

K této zprávě dodala redakce listu, že mešká-li biskup Dr. Doubrava v Karlových Varech — jež přece jsou světovými lázními — jako lázeňský host, nikdo z obyvatelstva a ani městské zastupitelstvo nemá práva jej obtěžovati...

Zvěděv o tomto případě, zaslal biskup Doubrava purkmistrovi karlovarskému Dru. Josefu Pfeiferovi následující přepis:

»Velevážený pane purkmistře! Dle zprávy v »Karlsbader Tagblatt« podán byl panem dr. Körblem v sezení městského zastupitelstva dne 15. června naléhavý návrh, v němž přítomnost má v Karlových Varech tou dobou za pohoršlivou a nemístnou byla označena. S vděčným zadostučiněním zvěděl jsem ze zprávy, že Vaše Blahorodí a vážený sbor městského zastupitelstva návrh ten, jež každý spravedlivě soudící se mnou za

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Eskont smének. — Přijímá vklady na úrok 4% a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod čili, káskem a cementem.

Zálohy účtů u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialka v Olomouci.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclav, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Píseň, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont směnek, deviz a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské říšské loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složení listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

neslýchaný insult považuje, jedním zmyslným odmítnutím po zásluze jste ocenili. Přes to jsem vzhledem k svému postavení povinen pro případ tento vyslovit své nejhlubší politování a projevit — nejmírněji řečeno — své podivení, s jakou lehkovázností pan Dr. Körbel odváží se svého návrhu. Moje spravedlnost v ohledu každém i národním a ryzí patriotické smýšlení nedaly mu zajisté žádného podnětu. Tím více tedy musí krok jeho jevit se v rozporu se ctí muže inteligenta. Že jinak neskrývám se se svou láskou k vlasti a národu — jednaje jako každý čestný muž —, nebylo mi dosud nikde ve zlé vykládáno, a smím zajisté i v Karlových Varech v srdci ji chovati a k ní se znáti.

Ponechávaje Vám, velevážený pane starosto, o tomto dopisu učiniti sdělení ctěnému sboru městského zastupitelstva, znamenám se s projevem vážnosti Vašemu Veleblahorodí oddaný Dr. Josef Doubava, biskup královéhradecký. V Karlových Varech 19. června 1918.

Za příčinou nájezdu dostává se biskupu Dr. Doubavovi důkazů úcty a sympatií nejen od přítomných českých lázeňských hostů, ale i z nejširších kruhů karlovských.

Diecézní osvědčení oddanosti nej. arcipastýři královéhradeckému. Proti násilnické troufalosti karlovského dra. Körbla, útočícího na biskupa smíšené diecése Jeho Ex. Dra. J. Doubavu, zaslali bisk. gener. vikář a kancléř jménem věřících obojí národnosti projev synovské oddanosti a neochvějné úcty.

Bohoslužby k vyprošení míru. V den sv. Petra a Pavla (29. t. m.) v katedrálním chrámu v Hradci Králové ve čtvrt na 10 hod. ráno bude připadné kázání. V 10 hod. nato bude sloužena pontif. mše sv. na vyprošení míru. Odpoledne o 3. hod. před vystavenou Nejsv. svátostí růžencem s rozjímáním, litanií k Bož. Srdci Páně s požehnáním a mírovou modlitbou.

Dvě jubilea v katedrální kapitole. Velmi blízké, dýmavé jubileum kněžské slaviti bude dne 25. července t. r. vsdp. prelát a městský děkan Mathias Musil, jenž před 60 lety (v r. 1858) byl na kněžství vysvěcen a téměř celou tuto řadu let v Hradci Králové prožil v záslužné činnosti. — Jiný člen katedr. kapitoly, Msgr. Fr. Kerner, pap. komoří a kancléř bisk. konsist. kanceláře, oslaví 70leté narozeniny své dne 4. července. Týmž jubilar prožil 47 let kněžského působení v městě našem. Oběma jubilarům srdečně blahopřejeme.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou pánové: Frant. Černý, děkan v Ústí n. Orli., vikariátním sekretářem, Adolf Brix, katecheta na gymnasiu v Lauškrone, b. notářem. Ustanovení jsou pánové: Leopold Opletal, farář ve Stěšerách, za faráře do Chodovic, Ant. Vík, farář v Chodovicích, za faráře do Stěšer, Ludvík Tůma, administrátor, za faráře v Kovanicích, Ant. Boháček, kaplan v Rokytnici, za kaplana do Věstar, Alois Jara, kaplan v Losenicích, za kaplana osobního do Grunty. Nové svěcení: Jan Macek za kaplana do Pouhova, Tomáš Respondek za kaplana do Rokytnice. V Pánu zesnulí: p. Fr. Rybář, kněz na odp. v Sedí, † 30 května (naroz. 1857, vysv. 1881), p. Alois Sedláček, V. Vln. děkan v Králové Dvoře, † 23. června (naroz. 1856, vysv. 1882).

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Větší upisovatelé VIII. válečné půjčky u živnost. banky filialky: Jul. Pokorný zde 4.000 K, V. Faltin, ředitel cukrovaru Předměřice n. L. 2.000 K, V. Baše, továrna Bolehošť 10.000 K, Bischofštejnští praebendáti Hradec Králové 3.000 K, Rich. Russ, c. k. účet. setník, pol. pošta 627 8000 K.

Sbírka prádla pro vojny, vracející se ze zajetí, hlavně mužských košil a spodků čistých, upotřebitelných, zahájena bude v městě našem v nejbližších dnech. Zajisté, že P. T. obyvatelstvo města našeho neodtáhne ani tentokrát štědrými svojí pomocnou ruku a přispěje ochotně a dle možnosti, aby sbírka v městě našem dodělala se slušných výsledků. Když by jedna každá domácnost ze svých zásob jen jednu košili a jedny spodky darovala, jak pěkný počet by se nahromaditi mohl! Dáváme to svým domů spěchajícím synům a bratřím, kteří pro zajištění naší budoucnosti strádali v zajetí a za naše příteli snášeli svízele a útrapy války. Kdož by darovati nemohl, ten ať alespoň za vytčený poplatek 12 K za každou upotřebitelnou košili a 8 K za každé upotřebitelné spodky, prádlo poskytne. Nepochybujeme však, že málo bude těch, kdož by čekali na zaplacení dobrého skutku, ale většina že zdarma a ochotně daruje potřebné prádlo pro naše z nehoštinuho zajetí vracející se vojny, což zvláštní kvitanci bude odběrateli dárci potvrzeno. Poněvadž by mohlo při zvyšující se nouzi o prádlo pro potřeby vojska do jíti k tomu, že by částečně mohlo se použiti zásob prádla lépe zaopatřených soukromých rodin, činí se opatření, aby ti, kdož přispějí k sbírce prádla hned nyní a dobrovolně tím, že darují prádlo, zůstali později osvobozeni v příčině svých zásob dobytečného druhu prádla. Poddůstojníci, kteří sbíráním prádla budou pověřeni, obdrží od c. a k. místního vojenského velitelství řádně vystavené legitimace.

Lehva ovocem. Letošního roku rozmáhá se opět povážlivě lehva ovocem, nyní hlavně třešněmi. Upozorňuje se, že úřady přenesly proti všem zdražovatelům zakrcoři a že ovoce jež bude prodáváno nad směrné ceny, zdejší c. k. komisí pro zkoumání cen stanovené a c. k. místodržitelstvím schválené bude bez odškodnění majitelů zabaveno. Směrná cena pro třešně měkké stanovená byla v maloobchodě 2 K, ve velkoobchodě 1 K 60 h za 1 kg, pro třešně tvrdé 2 K 20 h v maloobchodě a 1 K 80 h ve velkoobchodě za 1 kg.

Zásobování uhlím na zimu. Zásobování uhlím na zimu do nejvyššího množství 9 q při jedné resp. 15 q při vícero místnostech pro soukromé domácnosti je dovoleno v okrese královéhradeckém v době od 5. července do 12. října na zásobní listek vydaný obecním úřadem, jestliže se předloží prohlášení některého obchodníka,

že mu je dle vlastního přehledu možno dávané množství dodati. Ohledně bližších ustanovení poukazuje na Úřední list okresního hejtmanství ze dne 1. července 1918.

Kurs krejčovský uspořádali hodlá Ústav pro zvelebování živností v Hradci Králové v době od 15. července do 10. srpna. Kurs by vedl odborný učitel p. Josef Jermaš. Vyučování by se konalo od 8—11 hod. dopol. a od 2—5 hod. odpo. Kurs, který je kreslířský a střihácký, je určen pro pánské krejčí a krejčovské pomocníky. Přihlášky přijímají se v kanceláři Obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny v Hradci Králové, čp. 410 (dům Dra. Těžského, II. posch.).

Ochotnické divadlo. Ochotnické sdružení »Tyla« po víceleté přestávce sešlo v neděli 23. června Schnitzlerovu hru »Milkování«, jejíž hudební zpracování od Neumanna provedeno bylo u nás východočes. divadlem v předločské saisoně. Celkem pěkné provedení hry bylo rušeno hlavně nesrozumitelnou výslovností češtiny p. R. Matiejeviče, která by se jistě značně zlepšila, kdyby »mistra« věnoval jen trochu upřímné snahy své úloze. Jen jeho vinou bylo, že obecenstvo při kuse tak jemném se skoro ustavičně smělo a že i nejintimnější scény měnily se ve frašku. Druhý host, sl. R. Cellerová, která značně zvlášť ve 3. jednání upoutala zájem diváků, nevystihla správné jemného a hlubokého charakteru Kristina, nanášeje na něj mnoho ostré affektovanosti, která snad v operetě dobře se uplatňuje. Panu Dvořákovi podařilo se dobře podat úlohu starého Weirunga. Sl. B. Vydrová sešla sv. j. Mici velmi případně a živě. Na ostatních (Theodor a Biaderová) bylo viděti ještě začátečnické nedostatky, jevíci se v neurvnosti aneb prostým odflákním úlohy, ač snaha byla jistě dobrá. Hrano bylo ve prospěch U. M. Š. Buďe záhodno veřejně konstatovati výteček připadající tomuto účelu z představení tak čestně navštíveného, už proto, aby aspoň u nás nestaly se pravdivými pověsti i tiskem šířené, že p. Matiejeviči při jeho pohostinských hrách jedná se v první řadě jen a jen o vlastní kapsu a že dobročinný účel zpravidla pohotý. Ochotnické sdružení »Tyla«, které mu k tomu poskytlo příležitost, bylo by pak zbytečně zatahováno do rmutných vod. — C.

Aprovisace. Jakmile byly vyhlášeny úředně ceny třešní, veliké výklady tohoto ovoce, tolik potřebného zvláště pro děti, srovnaly se tak, že i dalekozrakému konsumentovi obtížno vypátrat hrstičku ke koupi. Zato se tu objevili zahraniční agenti, kteří jsou již se zbožím přes hory a doly. Jakým způsobem se mohla učiniti tomuto pytláčení přítrž, poučila nás léta minulá, ale — nestalo se.

Fronta na mydlo ve středu trvala od 5. hodiny ráno až do večera. Opakujeme, že se mohl poskytnouti přídel také mydlům jiným jak v Hradci tak i jinde bez velkých obtíží.

Kde je nejdráž? Z Hradce jezdí lidé nakupovat do Štýrska. Tu po nouzi ani památky, ač země hospodářsky chudší než Čechy nebo Morava. 1 kg vepřového masa stojí tam 18 K, v Hradci 44—50 K, 1 kg másla 22 K, v Hradci až 54 K — hovězího masa jest tu jako dříví, v Hradci nelze ho dostat. Vejce stojí ve Štýrsku 40 h, v Hradci 1 K — zásob k vaření nadbytek. Nedivno proto, že se už některé rodiny z Hradce zásobí z nadbytku ve Štýrsku, kde o rekvisicích nucených a častých nevědí. Svědky dotvrzeno, že ve Štýrsku rolníci z dobytka prodají pouze to, co chtějí (tak i v Tyrolsku), píse pro dobytek dostatek. To potvrzuje i dr. Pluhař v dnešní Politice! Proč jen ty ostré rekvisice vyhradně v Čechách a na Moravě?

Brandýs nad Orlicí. V paměti stávající na dlouhá léta slavnost, která se konala u nás minulou nedělí. Slavili u nás první mši sv. vlp. Jan Kopa, syn válečného p. Hrdého učitele na Sudislavi. A právě Sudislav dokázala, jak miluje p. Hrdého a ošl i jeho syna-knéze. Na přání sl. obecního

zastupitelstva byl veden průvod z Brandýsa na Sudislav, kde měl velmi krásnou a dojemnou promluvu k p. primiciantu a jeho rodičům vldp. farář Václav Veselík. Po té promluvil p. starosta Josef Dostál a dvě družičky podaly dar od obce: nádherný bílý ornát. Družička Slávinka Fikejrova přála jménem všech družek, jichž bylo na sto. Pak ubíral se průvod do farního chrámu. Po obvyklých obřadech konáno kázání a slavná první mše sv. Velmi zdařile a krásně předneseny byly zpěvy na kůru Hzením obětavého p. řídícího učitele Fr. Faltusa. Po skončení mši sv. poděkovala družička Mařenka Kroulíková. Slavnosti zúčastnili se: vldp. J. Doležel, děkan v. v., vldp. Vinc. Mencl, farář z Českých Libhavi a dp. František Beran, kaplan z Cudlavi. Účastníci, jichž bylo velmi veliké množství, rozházeli se z krásné této slavnosti s upřímným přáním: aby Všemohoucí Pán dal hojnost požehnání a zdu novému služebníku svému, zbožnému knězi Janovi.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Různé zprávy.

V boj proti drahotě. Kamkoliv se o brátíme, týž stesk, táž stíznost. Nekonečná drahota, která jako balvan leží na bedrech všech lidí. Stoupá cena zboží takřka každým dnem, za to klesá ve stejném poměru cena peněz. Nejhuře jsou na tom arci drobní lidé, odkázaní na pevný plat, který se nezvýšil, nebo jen nepatrně. Tu v rozhodné době jako na zavalitou přichází nový pomocník, který sice také nezmůže drahoty úplně, ale jistě přispěje k jejímu zmírnění. Jest to 8. válečná půjčka. V neposlední řadě byla drahota vyvolána tím, že koluje nadbytek bankovek, a vzíti tyto bankovky aspoň částečně z oběhu, znamená zmírniti drahotní tíseň. Válečná půjčka nejen že vystřebá značné množství bankovek, ale dá za ně také hotové zboží, neboť jsouce cenným papírem, jsou také zbožím, a to zbožím vítaným a hledaným. Tím pracuje válečná půjčka dvěma směry proti drahotě a kdo se zúčastní hojně u pisování, přispěje sám k potírání nynější drahoty. To jest o důvod více, abyste ze všech sil upisovali 8. válečnou půjčku!

Zvýšení duchovenských platů jest u nás posud jen na papíře, ačkoli již dávno odhlasováno sněmovnou. Místo nejnutnějších peněz k zmírnění hmotné mizerie farářů a kaplanů vidíme tu směnku, jejíž splatnost pošlňuje se do doby nedozírné. Přes to lid jest v domnění, jak se teď kněžstvu dobře vede, ačkoli kongrua nebyla fakticky po čas válečný zvýšena ani jednou. Při tom se vyžadují od kněží stále nové zodpovědné funkce, které mimo násobnou práci vyčerpávají kapsu. Jiným lidem dávají se veliké tisíce ochotně za práci mnohem menší. Vždyť přece víme, že celé zástupy funkcionářů v ústřednách (postrádajících odborného vzdělání) mají platy pětikrát až desetkrát větší a aprovisaci pohodlnější. Kurátní klérus a učitelstvo jsou na tom nyní nejhuře, ačkoli tyto dva stavy jsou zapřahány do prací svízelných, které jim přinášejí podezřívání lidu. A tak po dlouhém volání kněz a učitel mohou místo peněz čekati, že se k nim přijde pátrat, zdali jim nezbyla ještě nějaká mosazná palička od hmoždíře.

Zápis do dívčí dvojtřídní obecní školy na Král. Vinohradech, Korunní č. 4, jakož i do kursu ke vzdělání vychovatelek a do kursu ke vzdělání industriálních učitelů pro školy obecné i měšťanské koná se ve dnech 1. a 2. července t. r. Kromě toho vyučuje se hře na klavír a housle, zpěvu, němčině, francouzštině, všem druhům praktických i ozdobných ručních prací, malbě atd. Pro dívky z venkova zřízen jest pensionát. Přihlášky se přijímají den-

ně. Prospekty ochotně zasílají Školské sestry O. S. F.

Paramenta, kostelní náčiní atd.
dodává nejlevněji odborný závod
JOSEF VOND,
Jablonek nad Orlicí.
Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franco zašlou.
V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Vápenopískové cihly,
vápno bílé i stavební dodá v každém množství
"Tegula" společnost s r. o. na výrobu vápenopískových cihel
Továrna na Slezském Předměstí, proti stanici dráhy.
Telefon: Cihelna č. 55, kancelář č. 87.

Vánoční jesle

čtíve než pojdíte do svého kostela, vyžádejte si nabídku od odborníka. Jan Ložan v Brandýse n. Orli. dodává se své umělecké dílny nádherně provedené jesle za přiměřené ceny a výhodných podmínek.

Hoblovací stroj

v chodu se nacházející prodá továrna nábytku Skuherský, Hradec Králové.

Hledá se byt

v Hradci Králové o dvou pokojích s přalubstváním pro čtyřčlennou rodinu. Okamžitě stěhování vítané. Nabídky pod značkou „M. M.“ do administrace t. l

Buďte opatrným,
buďte prozíravým a hledejte svůj prospěch přistoupením ku

válečnému pojištění

VFS

Každý měsíc malá splátka — v několika letech jmění.
Vplacené obnosy nikdy nepropadají — patří vždy Vám.
Nejvyšší úrokový výnos. — Zcela nepatrné premie.
Nejlepší zaopatření rodiny. — V případě dožití a úmrtí ihned výplata pojištěného obnosu.

Premie obnáší za pojištění K 1000—
VIII. daněprostě 5½%, rak. státní půjčky:

	ročně	půlletně	čtvrtletně	měsíčně	Při předem placení premie na celou dobu pojišťovací
při 10-letém placení	K 77—	K 39.20	K 20—	K 6.80	K 635—
" 12- " "	" 63—	" 32.10	" 16.30	" 5.65	" 600—
" 14- " "	" 52.50	" 26.70	" 13.60	" 4.60	" 555—
" 15- " "	" 48—	" 24.40	" 12.40	" 4.25	" 535—
" 16- " "	" 44.50	" 22.70	" 11.50	" 3.90	" 520—
" 18- " "	" 39.50	" 20.10	" 10.25	" 3.40	" 500—
" 20- " "	" 35—	" 17.85	" 9.10	" 3.10	" 475—

Premie obnáší za pojištění K 1000—
VIII. daněprostých 5½%, pokladničních poukazů:

	ročně	půlletně	čtvrtletně	měsíčně	Při předem placení premie na celou dobu pojišťovací
při 6-letém placení	K 149—	K 76—	K 38.70	K 12.20	K 780—
" 9- " "	" 108—	" 55.10	" 28.10	" 9.50	" 720—
" 8- " "	" 93—	" 47.40	" 24.15	" 8.20	" 680—

Do 5000 K bez lékařské prohlídky.

Obligace válečných půjček všech vydání přijímají se v emčním kursu ku placení premie.

Žádné kolkové ani vedlejší poplatky. Žádná přírůžka za válečné nebezpečství, ani pro ty, kdož jsou v poli.

Přihlášky přijímají:

C. k. rakouský vojenský vdovský a sirotčí fond,

pojišťovací oddělení. Místní úřadovna pro království české v Praze-III., Šarounská ul. 7.

8. válečná půjčka a její expozitura: 8. válečná půjčka

Budějovice, Hradec Králové, Karlovy Vary, Liberec, Most, Píseň a Praha III., Rieční ul. č. 9, jakož i v Praze zřízené přihlašovací místo na Král. Vinohradech, Manesova ul. č. 49, i všichni okresní zástupci, místní splnomocněnci pojišťovacího oddělení fondu a různé banky, spořitelny, záložny a pokladny, Raiffeisenky, jakož i sběratelé fondu a peněžních ústavů. Žádejte svidění vysvětlení o kombinovaném pojištění válečné půjčky a pojištění na kapitálu v hotových penězích.

Směrná společnost C. k. v. s. živelní pojišťovací společnost „Rakouský Fénix“ ve Vídni.

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 5. července 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Centrály.

Kdo nechce býti slepý na obě oči, seznává zřetelně, že v nynějším čase právě v těch krajích, kde si osobily vyživovací centrály největší moc, jest zásobování obyvatelstva nejubožší a drahota nejtíživější. Kdyby měli v rukou aprovisaci »klerikálové«, sotva by jim bylo dovoleno tak hospodařiti dva měsíce. Ale hlavní faktoři přibírají se do centrál z opačného pólu a proto mají plno advokátů i v pohlavářech stran tak zv. lidových, i když průměrný občan žasne, jak se rozdělují produkty těžké práce rolnické i průmyslové.

Centrály jsou přímo odstrašujícím příkladem, jak by dopadal komunistický systém, o jehož prospěšnosti se před válkou tolik bájilo.

Tím vším trpí nejvíce drobný lid, který místo spekulacího cestování a smlouvání musí těžce pracovati. Soc. demokraté vědí, že v centrálách vládnou kapitalisté

A přece centrály mezi socialistickými vůdci nacházejí nejsilnější oporu. Věru žasnouti budou objektivní kritikové po válce, až budou konstatovati, že lidový parlament, v němž tolik soc. demokratů zasedá, nemohl se na praktické a úspěšné zakročení proti systému neblahých centrál. Křesťanští sociálové ve svém boji proti kapitalistickým spekulantům byli opuštěni, soc. demokraté pak své přátelství k centrálám omlouvali sofistickou až příliš podezřelou.

Jen slyšte ty advokátské hlasy! Prý odpůrcové centrál usilují, aby státní dozor nad aprovisací byl odstraněn! I nikoli — lid, jádro konsumentů, si toho nepřeje. Naopak toužíme po dozoru ještě důkladnějším, než jaký vidíme. Ale existuje skutečná a podrobná dohlídka vládní anebo parlamentní? Vždyť centrály se reprezentují jako svéprávná hospodářská republika. Jestliže se soc. demokraté tolik bojí volného obchodu, proč ve spolku s centrálami nezamezili tolik volný pokoutní obchod haličských uprchlíků? My si

přejeme, aby obchodovali volně skuteční odhorníci a to pod náležitým dozorem státu.

Soc. demokraté chlubili se častokrát, jak jejich aprovisační návrhy byly přijaty a uskutečněny. Nemají tedy tito pánové dosti síly, aby vymohli vymetení křiklavých zlořádů z ústředí? Inu — ruka ruku myje. Vídeňští pohlaváři soc. demokracie mají u centrál zvláštní výhody pro své organisace — i pro jednotlivce. Vyživovací úřad má dohled na ústředny a v tomto úřadě bezky potichu bylo umístěno tolik soc. demokratů, že tvoří 70 procent. Jestliže stát ochotně poskytl socialistické »Velkonákupní společnosti konsumních spolků« ve Vídni r. 1912 a 1914 dvě zápůjčky po jednom milionu korun, pak by také jistě vyhověl opravdové a úsilné socialistické snaze po dokonalé očistě centrál, protože by pak hospodářské poměry byly v říši zdravější a spokojenost by jen sloužila k posile státu.

Volné listy.

Nemyslíci myslitelé. Kritik Šalda opět se vzepřel znásilňujícímu veřejnému mínění prohlášením, že lidé potřebují také náboženství a umění a že již unavují neustálé výkřiky o vědě. V »Právu Lidu«, kdež jest deklamování o vědě denním chlebičkem a nočním snem, Šaldovými slovy kdosi zkoprněl. Po chvilkovém úžasu zanaříkal: »Taktor mluví český spisovatel v dvacátém století a ve čtvrtém roce války.«

S dovolením, to »dvacáté století« jest namnoze frásí, neboť není dokázáno, že by člověčenstvo množícemi se stoletími ve všem všudy pokračovalo a zbavovalo se různých zlořádů a nedostatků. Přítomná válka nejlépe svědčí, jak jest bláhovo, jménem »dvacátého století« pyšně a hrdě odsuzovati a zažehnavati různé zjevy jako zpátečnické. Co se v dvacátém století prohlásilo za vymoženosti, není všechno pravým pokrokem, a není pravda, že by pouze věda k životu postačovala, jak se mnozí domnívají. Mimo vědecké poznávání člověk žije také city, mravními a duševními vztahy, a tento druhý svět jest ještě bohatší a důležitější, než lidský obor vědní.

Jest obmezené a ztrnulé mínění, které namlouvá, že moderní člověk vystačí na všechno vědou; jest zásadní a hlubokou nevědomostí, deklamují-li se vytrvale o vědeckém náboženství a tvrdí-li se, že člověk dvacátého století přijmuti může toliko tak zvanou vědeckou morálku. Po-

vrchní a nemyslíci myslitelé nerozumují, nýbrž pouze sdružují idey, a »Právo Lidu« k tomu ještě spojuje idey nesprávně.

Nemyslí logicky lidé, kteří mluví o potřebě vědeckého náboženství, neboť máme-li vědu, nemáme již náboženství. Dva tyto pojmy mohou žiti pouze každý zvláště a nikoli jako pojem tentýž a jeden. V životě lidském stále mají platnost zásadně rozdílné hlasy: vím a věřím. A slovo věřím neozývá se toliko ve vztahu metafysickém, náboženském, nýbrž velmi často i v oboru vědním; kde lecco nemám dokázáno, musím to předpokládati a tedy věřiti.

Rovněž veliký omyl ovládá myslí racionalistů po té stránce, že často hovoří o tak zvané vědecké mravouce. Rádi bychom věděli, jakou metodou věda dovedla by sestaviti vědeckou mravouku. Věda nemůže přece nic zjistiti než vážit, měřit, vidouc a hmatajíc. Věda nemůže svými pomůckami obsáhnouti plnost života, ve kterém vedle zjevů, jež spojeny jsou příčinně a pro něž hodí se vědecká metoda, jsou obsaženy požadavky citového žití, touhy a snahy, pro něž jest cesta rozumového badání vědeckého neupotřebitelná. F. W. Foerster objasňuje, že vědecké metody rozumového badání v otázkách mravních užití nelze. Foerster se táže, »zda metodou, kterou se zjišťují a v soustavu uvádějí funkce různých orgánů v biologii, možno prozkoumávati lidskou duši a zda učenci mají právo užívati svých metod v otázkách, jež se vědeckým metodám naprosto vymykají?«

Mravouka zajisté jest té povahy, že kromě mohutnosti rozumové jest v ní potřebí i jiných sil duševních, jako citu a intuice, jejichž činnost metodou vědeckou vystihnouti nelze. Věda osvěcuje rozum, ale jest neschopna poroučeti vůli. Z toho jde, že halasy o vědecké mravouce jsou nesmyslny a že tímto trpytným pozlátkem okrašlují se jenom nemyslíci frásisté. Tak zvaná vědecká mravouka nedovede přesně rozlišovati dobro od zla, a proto ve filosofických soustavách potkáváme se s tolika jalovými mravními formulami.

A co ten úžas, že Šalda ve čtvrtém roce války žádá rozhojnění náboženství? To jest zase taková lichá pósa. Vždyť přece v tomto čtvrtém roce války jest každému bez vášní myslícímu člověku jasno, že v této válce sesula se právě kultura protináboženská, že zcela selhal moderní racionalismus, jenž nemálo desítek let před válkou lidstvu namlouval, že člověk sám sobě jest jediným zákonodárcem a že pro všechny potřeby životní postačuje věda. V tomto čtvrtém roce války jest na padrt rozbita filosofická soustava Marxova, soustava učící, že všechno dějstvo postupuje a jest určováno pouze a jediné příčinami hmotnými a že každá událost neodvratitelně se objevuje, protože právě tímto způsobem a nejnak přijíti musí. Vždyť dle tohoto ubohého determinismu tato válka zaburáceti musila, z čehož jde, že poznámka o Šaldovi vzbuzuje úvahy, které se zahrocují proti těm, kteří plující jednostranným duševním proudem, pyšně a s vysoka hledí na uvedené myšlenky Šaldovy.

Lidový domník. Toto zdánlivě všední a přece tak důležité slovo opět se u nás vynořilo, a, bohužel, nevzbuzuje tolik záj-

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoli omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

mu, kolik pro katolíky má skutečného významu. Tak často již se ozvalo, aby zase pohlceno bylo nicotou! Stihne je podobný osud i tentokrát? Studujme jen logiku těchto východů a západů a poznáme, co se prospalo do dneška, kdy jest na výsost důležité, jak v lidových vrstvách novinářsky jsme vyzbrojeni pro budoucí obraty a převraty. Čím bude katolický lid rychle a pohotově zpravován, když se rozpoutá v plné síle boj protináboženský? Pohledme ve tvář skutečnosti a zjistíme si, že venkov jest ovládán agrárními deníky. Katolíci čeští jsou sice za jedno s agrárníky v nejvyšších tužbách národních a nemají úmyslu ani po válce s agrárníky utkávati se v stranačnických bojích, ale mnoho záleží na tom, jakým směrem noviny agrární budou se bráti. Dnes aspoň vidíme, že bez ustání straní evangelikům v přítomnosti i v minulosti, a to nespravedlivě. Neběží tak o založení katolického lidového deníku, jako o jeho rozšíření, což nelze zase skutkem učiniti bez plánovitě činnosti kněžstva, které jest v podobných úkolech huací a udržující silou. Ale jak může kněžstvo toto své poslání splniti, když nemá svého organisovaného ústředí a když společnými poradami o soustavné práci se neporadí a společnou myšlenkou se nenadchne?!

Bez dlouhých řečí: katolický lidový deník jest nejnaléhavější potřebou doby a mocná organisovaná podpora jeho se strany kněžstva jest kategorickým příkazem. Kéž těmto řádkům všude se porozumí a kéž všichni si uvědomíme, že nás bude souditi budoucnost, jak jsme veliké době porozuměli!...

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

Politický přehled.

Cisár vlastnoručním listem ze dne 28. června rozhodl, aby ministerstvo Seidlerovo zůstalo nadále v úřadě a aby říšská rada svolána byla na den 16. července t. r. — Následkem toho dr. Seidler zahajuje nanovo své porady s předáky parlamentních skupin, nevyjímaje ani opozičníky. Vládě se jedná především o Poláky a německé soc. demokraty. — Ve Varšavě sešla se konečně říšská rada polská. Min. předseda dr. Steczkowski stěžoval si, že předání státní správy, politické i finanční, okupační vlády stěžují a odkládají. — Teď se hemží listy zprávami, dle nichž Čechoslováci opanovali Sibiř, že velkokníže Michal Alexandrovič svolán za cara a je s Čechoslováky na pochodu k Moskvě a že jim táhnou Japonci na pomoc. Jiné zprávy zase tvrdí, že Čechoslováci byli od bolševiků poraženi a že jsou také v boji s rakousko-německými zajatci. — Na sněmu uherském ohradil se min. předseda dr. Wekerle proti zprávám o velkých ztrátách rakouských v bojích na Piavě. Ztráty Rakušánů činí prý pouze 112.000 zajatých, mrtvých a raněných. — Plenární schůze Českého svazu z Vídně žádá celou českou veřejnost, aby vnitřními politickými spory nebyla rušena imponující jednota národa i jeho delegace. — Klub poslanců české strany agrární zakročil prý, aby vypěstěné potraviny nebyly vyváženy přes hranice, aby proto provedena byla decentralisace a pozemštění aprovisační agendy. — Klub čes. poslanců soc. demokratických navrhl, aby v poslanecké sněmovně podán byl Českým svazem návrh na obžalobu celé vlády pro porušení ústavy vydáním nařízení o krajských hejtmanstvích v Čechách. — Náhlada v Polském kole za nynějších pořadů ve Vídni je stejně radikální, jako byla v Krakově. — Po ústupu rakouských vojáků za Piavu přelili Italové na Pi-

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akciový kapitál K 120.000.000.—.

Reservní a pojištné fondy přes K 40.000.000.—.

Centrála v Praze, zal. r. 1868.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Jindřichův Hradec, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Mladá Boleslav, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradě po dobu lázeňské sezony a stála v Opatově. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směnek, inkasem směnek a čeků na všechna místa v tu- i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

avě po prudké dělostřelbě k útoku; rovněž prudce bojovalo se v horách tyrolsko-benátských. — Na frontě francouzské v jednotlivých úsecích boje neustávají.

Osmá válečná půjčka prodložena. Upisujte!

Kulturní iskry.

Slabiny vědy. Kritik a filosof »Práva lidu« Krejčí naznačil zřetelně již dříve, že cesta od marxismu ke křesťanskému názoru světovému nebyla by skokem do tmy. Dne 29. června rozvinuje své myšlenky o nedostatečnosti vědy k náplni vnitřního života. Praví: »Věda platila za nejpevnější fundament kultury a za nejvyšší autoritu ve věcech poznání... Na vědě budovali jsme před válkou pokusy o celkový světový názor, jenž z ducha současné kultury vzrostl, byl by s to, aby nahradil lidu náboženskou víru. To všecko válka změnila. Moderní věda zklamala, toť jedna z nejtrpělivějších zkušeností a pro další duševní život nejdalekosáhlejších, jež si z této doby odnese. Ne osvoboditelkou lidstva, ale novým nástrojem násilí a poroby ukázala se ta věda, na niž bylo uplynulé století tolik pyšné... Zato neměla nic pro útěchu trpícím a hladovělům než chladná fakta; jejich srdce nedovede zvednout, pro jejich smysl, zoufale bloudící v temnu dnešních strastí, nemá světla ani povznesení... Spíše než vědeckého poučení potřebuje lid dnes povznesení srdce a světla v duši. Je to proto přirozeno, že to bude hledat u jiných mocí a hodnot kulturních, když mu toho nedala věda. A dle toho bude napříště zaříditi o světovou činnost v lidu. Popularisace vědy tu nepostačí, vědecké samo neudělalo by člověka lepším ani šťastnějším. Nutno vyhovávati celého člověka a zejména jeho duševní a mravní bytosti... Ze slavená moderní kultura pravou kulturou nebyla, to ukázala tato čtyři léta války až příliš bolestně. Tato kultura vědy a technických vynálezů šla ruku v ruce s duchem kapitalismu; hověla jeho hmotářství a přezírání lidské duše... Vědomosti jsou nutny a užitečné, ale nutno je podříditi vyšším účelům kulturním a životním. Ale budou to vždy vědomosti z určitých oborů, systémy fakt, osvětlujících jednotlivé úseky přírody a života, ale nemohoucí nám říci pranic celkového a definitivního o jejich podstatě. Toť druhá věc, v níž věda zklamala: slibovala něco, čeho splniti nemůže... Nikdo na př. z nás, kdož jsme byli přítomni debatě o monismu, již uspořádala Filosofická jednota asi rok před válkou, nezapomene žalostného a trapného dojmu, jímž působil pohled na vědce, kteří se tu oddělovali vědy. My laikové žádali jasně na nich, aby nám a lidu, jenž pozbyl náboženské víry, ukázali nějakou cestu k jednotnějšímu poznání světa. Ale: my sami nic nevíme a nic věděti nemůžeme! toť byla jediná odpověď, div že nás neposlali naspět do církve!... Za hranicemi i u nás vytvořila se celá škola vědecká a filosofická, jež po-

pírá možnost dokonalého vědeckého poznání... Budovat právě na těchto vědách vzdělání lidové, bylo by proto počinání, odpovídající duchu věčerejška, ne dneška. Dnešním úkolem je spíše napravovat v kulturním životě omyly a nedostatky, způsobené příliš jednostranným kulturním rozumem experimentálních method a materialistického pojmání.

Tímto upřímným doznáním Krejčí, který sám dříve lámal kopí za monismus, liší se značně ve svůj prospěch od vlastních kolegů. Pro naše čtenáře však myšlenky Krejčího nejsou ničím novým. Po léta před válkou každý měsíc jsme upozorňovali na výroky předních myslitelů evropských o slabínách vědy. Připomínali jsme soustavně, že vědecký názor světový dosud nebyl objeven a že tedy debata o vědecké moralce naprosto jest zbytečná. Vždyť přece zhroucení takových pokusů ve Francii, Portugalsku a jinde bylo nejvážnější výstrahou. Jak se i skutečné vědecké kořisti zneužívá na škodu lidstva, svědčily výmluvně denní zkušenosti, takže modláři, klečící před sochou vědy, prozrazovali velikou neupřímnost. Dále i průměrní pozorovatelé života mohli se snadno dověditi, že závaznou vědeckou morálku neutvoří nikdo ani v tom případě, kdyby vědecký světový názor byl již na dlani, protože mysl i osvíceného inteligenta tíhne spíše k věcem osobně příjemným než k záležitostem užitečným veškerenstvu. Nač bylo poukazováno často listy konservativními, to opakují nyní radikálové, kteří nechtějí býti připočtení k trosečkářům, jimž vesla z rukou vypadla.

Útrpení církve v Mexiku. Zednářská vláda řadí tam proti katolíkům hůře než středověké hordy Hunů a jiných Mongolů. Kléru byly uloženy takové daně, jichž zaplacení vylučuje vešlikou možnost. Soldatesce dovoleno netoliko chrámy vyloupiti, ale i použití jich za místo zhýralých orgií. Kalichů použito k pitkám, sv. hostie rozházeny po zemi, chrámy znesvářeny barbarickým způsobem. Zvláštním dekretem zakázána sv. zpověď i lidem umírajícím. Tak bylo ve Spojených Státech přece dříve dosvědčeno. — Co se ohýstalo dlouho, o tom mexičtí katolíci přece věděli včas. A že bylo přímo bezhlavostí důvěřovati svobodomyšlnosti a humanitním slibům zednářů, poučovaly přece události barcelonské, portugalské a jiné. Zednářský lišák tváří se lidumilně potud, pokud ví, že by si vyceněné zuby kousnutím vylámali. To budiž poučením i pro katolíky naše, kteří se uspávají naději na jakékoli milosrdenství těch, kteří již v posledních letech manifestačně pochvalovali bezcitné mučitele barcelonské, portugalské a ruské. Až tací chvalořečníci sehvátí do svých rukou dostatečnou moc, potom nechtějí čekati pokojní konservativci trochu slitování spíše od jestřába než od takových humanitářů. Nikoli stesky, kritiky a nářky, nýbrž silná obranná organizace stane se tu nejmnější hrází proti dravým proudům. — Nyní episkopát severoamerický proti mexickým otrokářům vydal protest. Bývalo by však prospěšnější, kdyby býval před desíti lety důrazně připomenul mexickému episkopátu nezbytnou přípravu k organisované obraně. Deklamace o veřejné poctivosti a spravedlnosti ani v nejmenším nepůsobí na ty, kteří zalézají do svých skrýší jen potud, pokud není jistota své fyzické převahy.

Rozmanitost.

Jurij Delenk, jeden z mladých vůdců katolického lužicko-srbského lidu, padl jako vojenský kněz u Amiensu; bylo mu teprve 35 let. V literatuře srbsko-lužické bude zapsán svou horlivou literární prací velice čestně. — Majitelé české akciové cihelny v Zábřehu, kteří hráli v české společnosti významnou roli, prodali svůj podnik vítkovickým závodům, tedy společnosti, která germanisuje velice houževnatě. Jednotliví akcionáři cihelny byli příslušníky «České státoprávní demokracie». — Radikální český vlastenec Zíka, ředitel slezské aprovisační společnosti, posílá českým obcím se svým podpisem připsy německé. Když mu to bylo vytčeno, odpověděl 8. června ve «Slez Venukově», že společnost dopisuje německým těm obcím, které s ní korespondují německy. Ale «Naše Slezsko» odpovídá Zíkovi i jeho obhájci (českému učiteli), že obce na Opavsku, které neposlaly dosud aprovisační společnosti a obilnímu ústavu ani jediného německého dopisu, přece dostávají samé německé připsy, podepsané Zíkou. Když si na to jeden občan v kanceláři stěžoval, dostal od jednoho úředníka odpověď: «Máte v aprovisační společnosti vašeho pana Zíku; ať se o to postará, já přece za to nemohu.» Ejhle, jak se osvědčil na zodpovědném místě muž, který silně bojoval ve strachu o národnost proti «klerikálům». — V Anglii sestaven veliký sbor dobrovolnic, které pracují jako telegrafistky, šoférky, lékařky atd. V čele sboru jest miss Watsonová, která o zorganizování dobrovolnic velice se přičinila; nyní dostala titul generála brigády. — V linecké «Quartalschrift» 1917 na str. 360 napsal Msgr. Hiptmair: «Švýcarský Mořic Mura ve své knize «Deutsches Dünkelt» poznamenává: «Tito fanatické udělali Německu více škody než 10 nepřátelských armádních sborů.» Dle Všenněmců je teutonismus netoliko politickým systémem, nýbrž i náboženským kultem, symbolem víry, paugeranismus stal se náboženstvím plemenným a toto náboženství je pravým nebezpečím.» Tedy svítá stále více i zásluhou rozvázných německých katolíků. — Když vyšla v Uhrách výzva k založení velikého tiskového podniku katolického, žádalo se upsání 3 milionů korun na akcie po 26 K. Výsledek byl, že upsáno 8 milionů; nyní již valná hromada projednávala návrh na zvýšení toho kapitálu na 12 mil. korun. Nemohlo se něco podobného státi v Čechách již dávno? Při upisování akcií by ke všemu žádný akcionář ani o haléř nepřišel. Takhle jest vydán katolický lid na pospas severáku. Jestliže židé, kteří tvoří v národech rakouských tak skrovnou menšinu, právě peněžními obraty si podmanili 90 procent tisku, mohlo napadnouti katolíky dávno, že této přemoci aspoň částečně se musí čeliti také financováním časopisů, protože jest líbichem čekati zázraky Boží tam, kde lidská schopnost sama může vyvinouti činnou energii. — Universitní profesor Walkhoff z Mnichova po delším zkoumání prohlásil, že požíváním bílého chleba silně se kazí zuby, kdežto černý chléb zubům prospívá. — Holandský meteorolog C. Easton uveřejnil pojednání, jak v Evropě 80letá perioda povětrnostní se vždy opakuje; závisí to na periodě slunečních skvrn. Velice chladné zimy dostávají se vždy po 80leté periodě, takže v příštích letech by byly tuhé zimy. — Dělničtí členové anglické vlády vydali provolání, aby se válka proti Německu energicky podporovala a rozkladným živlům v národě aby se čelilo. — Posl. Bechyně na schůzi v Kolíně volal: «Váleční lichváři a keřasové z národa ven! Ale ne až po válce — nýbrž hned!» Zcela správně. Až se národní oheň rozhoří v jasný plápol obětavosti a utrpení jiuých, pak ovšem vyřídí duše také pospíší, aby se přibíhaly — k vůli dalšímu rozmnožení sobeckého zíku. Ale — uvidíme teď, jak veliké nálet charakterů se v našem

národě nalezne, kteří svou opozici proti chamtivcům za různé hmotné výhody neprodají. — «Kärntner Tagblatt» píše, že židovským novinám v Rakousku netoliko vláda popřává papíru nadbytek, ale že tyto listy dostávají miliony na podpory, aby vládu chválily. — Významnou schůzi pořádal výbor Katolického spolku českého rolnictva dne 20. června v Brně. Schválena nová úprava a doplnění programu, který má býti prohlášen na sjezdu velehradském v předvečer svátku sv. Cyrila a Methoda za příčinou letošní mírové pouti. — Na zakročení dra. Stojana, aby byly na Moravě vyplaceny těžce strádajícímu učitelstvu nezbytné nákupní přídavky, předseda ministerstva sdělil, že budou dle výnosu finančního ministerstva vyplaceny bezodkladně. — Francouzská Akademie pro vědy morální a politické zvolila svými členy kardinála Merciera, presidenta Wilsona a Salandra. — Revolucionář Hrustalev-Rosar dokazuje v senační brožůře, že nynější hlava bolševiků (semita Trockij) pracovala roku 1903 jako agent provokatér a špion ve službách ruské vlády.

Slitujte se

a zašlete dárek na osleplé vojny naší redakci neb Zemskému svazu katol. «Orla» v Hradci Králové.

Církevní věstník.

Diecésní projev synovské oddanosti nejv. vrchnímu pastýři královéhradeckému. Vaše Excelence! Nejdůstojnější Pane! Vroucně milovaný Vrchní Pastýři! V nehlubší bolesti a se spravedlivým rozhořčením od suzuje celá diecése královéhradecká jak českých tak německých věřících bohopustý útok, který se stal na Vaši Excelenci v českém lázeňském městě. Jmémem veřejného svědomí litujeme, že tak hluboko mohl klesnouti vzdělaný muž, který ten útok učinil, odmítáme veškerá lživá nářknutí v útoku tom a osvědčujeme svrchovanou úctu svému Vrchnímu Pastýři, který nemá vroucnějšího přání, jehož svědky jsme, a které Sám nedávno před celým světem vyslovil, než aby oba kmény v naší vlasti v lásce a svornosti spoly žily, a v rámci soustátí Habsburského na cestě vzdělanosti a pokroku svou cestou kráčely. A jménem půl druhého milionu srdcí katolických diecése hradecké prosíme Boha, aby Vaši Excelenci, počínajíc 16. rok Svěho biskupování v rozsáhlé diecési naší, zachoval ve zdraví a síle duševní na mnohá léta a žehnal šlechetnému působení, které dobrý anděl vlasti naší zlatým písmem zapíše do listů dějin! V Hradci Králové, dne 27. července 1918 Jmémem diecése: Dr. Jan Soukup, b. generální vikář, Frant. Kerner, kancléř.

Mírové bohoslužby konány dne 29. června v katedrálním chrámu za značné účasti věřících. Ráno měl velice případné a působivé kázání vdp. ředitel K. Keppl. Pak sloužil mši sv. vsdp. kancléř Fr. Kerner. Po požehnání zapěna papežská hymna. — Odpoledne o 3 hod. odpol. vsdp. gener. vikář dr. Jan Soukup přistoupil k oltáři, kdež vystavena Nejsv. svátost Vlp. kaplan Buryšek s kazatelny se modlil růžencem, proplétaje obvyklé prosby vhodným mírovým rozjímáním. Pak se modlil u oltáře vsdp. gener. vikář litanie k Nejsv. srdci Páně a připojil modlitby mírové Tklivá slavnost ukončena požehnáním. Odpoledne konána mírová pobožnost soudržně i v chrámu Panny Marie, k níž se dostavilo též hojně věřících.

Provinciální Redemptoristů dovoluje si velebnému duchovenstvu oznámiti změny představených v domech pražské provincie: Provincielem: R. P. Frant. Mezírka. Rektorem kolleje Pražské III-192: R. P. Frant. Schvoller. Rektorem kolleje na Červené u Litvle: R. P. Tom. Zapletal. Rektorem na Sv. Hoře: R. P. Karol Plešek. Rektorem v Obořišti: R. P. Vojtěch Štěpán. Rektorem v Brně: R. P. Frant. Polešil. Superiorem v Řísku u Olomouce: R.

P. Jan Návrat. Rektorem v Plzni: R. P. Frant. Mečíř.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Vzácná kniha o životě pol. pluku č. 18 bude bezesporně Válečné album «Naši osmnáctníci» u náhr. pr. p. pl. č. 18, na které se právě pilně pracuje. Obsah bude tento: Předmluva velitele pluku. Úvod. Panovníci ústředních mocností. Naši velitelé (u pluku v poli, u II. a III. polního praporu, vojenské velitelství u náhradního praporu). «Z minulosti pluku.» (Přehled dějin pluku ve světové válce s obrazy.) Naši důstojníci. (Sbírka podobizen.) Pantheon padlých. II. a III. pol. prapor. Stat literární. Plukovní pochod a písně. Zdravotnictví a rekonvalescentní oddělení. «Zlatá kapitola.» (Věnována k zvědnosti oněch, jež péči válečného alba «Naši osmnáctníci» přispěli obnosem K 50—.) Válečný průmysl a válečné hospodářství v doplňovací okrese pluku. (Inseráty.) Závěr. Přehledné a t. zv. krvavé mapy z bojišť a náčrtky. V zájmu úplnosti tohoto památníku zveme všechny příslušníky a příznivce pluku k součinnosti a žádáme o laskavé zaslání sušmek z fronty, skupinových obrázků, podobizen padlých, pohřešovaných, vyznamenaných, zajatých, dále kreseb, literárních příspěvků, vojenských písní, anekdot z fronty a pod. pro naše album. Obrázky a snímky z fronty budou vlastníkům opět po použití v neporušeném stavu vráceny.

Váleční vyznamenaní. Za statečné chování před nepřitelem vyznamenaní byli u dělostřelectva: V. Pražák z Nepasic, Jos. Merkl ze Skaličky, Ed. Hanke z Hradce Králové bronzovou medailí, V. Panchartek z Roudnice, Fr. Novák z Vel. Petrovic, J. Veselka z Bělé železným záslužným křížem.

Zásilký potravin z Rumunska. C. k. úřad pro výživu lidu sdělil výnosem ze dne 26. dubna 1918 čís. 50554 (G. J.) toto: Vojsku a civilním osobám armádu provázejícím jest dovoleno zaslati potraviny z Rumunska do vlasti v poštovních bedničkách do 10 kg hrubé váhy bez omezení na určitý počet takových bedniček. Obecním úřadům se tudíž ukládá, by zásilký polní pošty z Rumunska nechal neorušené dodávati adresátům. To však není na překážku tomu, by příjemci také ve příčině potravin, jež obdrželi z Rumunska, byli podrobeni všeobecným předpisům ohledně označení zásob, odběru lístků atd. a v tom směru mohli býti kontrolováni.

Vyhlaška. Zemská správní komise království Českého, smluvivši se s c. k. místodržitelstvím, povoluje dle výnosu svého ze dne 31. května 1918 č. 48505/VI obci Hradci Králové vybírati obecní přirážku 100%, ke státní dani z masa na léta 1918 až 1923, avšak s tou podmínkou, že touto přirážkou ve smyslu § 86. obecního zřízení ani výroba ani obchod postiženy nebudou a že toto povolení kdykoli může býti odvoláno. Purkmistrovský úřad král. věnného města Hradce Králové. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Okresní komise pro péči o mládež v Hradci Králové konati bude svoji valnou hromadu dne 12. července o 6. hodině odpol. v zasedací sni okres. výboru.

Okresní oděvna doporučuje všem vrstám obyvatelstva královéhradeckého vřele co nejhojnější návštěvu koncertu, který pořádá tuto neděli v sádech Dělnického domu na Střelnici Skupina svazu českých kovodělníků. Čistý výnos určen jest v dohodě s okresní oděvnou pro vánoční nadílku chudých a ohrožených dětí.

v politickém okrese, ke kterémuž účelu Okresní oděva již jistý, dosud ovšem nevyhovující obnos sebrala. Vzhledem k svrchované humanitnímu účelu nepochybu jeme, že v neděli odpoledne uvidíme na Střelnici celý Hradec.

Zápis do c. k. reálky v Hradci Králové.
Do 1. třídy přijato 95 žáků, zaměstnání 3.

Čítárna a knihovna měst. přím. musea otevřena byla v první polovině letošního roku po 35 dvouhodin. Navštívena byla 2280 osobami (1722 pány, 558 dámmi). Domů zapůjčeno 1951 svaz. knih, 16 děl předlohových a 211 jednotlivých předloh nebo sešitův. Mimo město zapůjčeno do 4 různých měst 38 svaz. knih a 5 předloh. V červenci a srpnu otevřena bude čítárna každou neděli od 10 do 12 hod. dop.

Český klub fotografů-amatérů v Hradci Králové koná v pátek dne 12. července o 8. hodině večerní v klubovní místnosti »U Urnerů« mimořádnou valnou hromadu. Na programu je volba 1 člena výboru a 1 náhradníka. Nesejde-li se dostatečný počet členů, koná se dle § 18. stanov valná hromada o půl hodiny později za každého počtu přítomných.

Městské Kleperovo divadlo. Režiséři měst. divadla na Král. Vinohradech pp. Hlavatý a Jičínský zároveň s hosty téhož divadla p. Jičínskou, sl. Šubertovou a p. Renettem, členem divadla, sehráli 29. června veselohru K. Slobody Při čaji. Salonní ten kousek odhruje delikátně oponu ženina nitra. Každá žena i sebe věrnější má prý svoji pohádku, svoje vysněné kraje, v nichž časem bloudí klame mimovolně svého chotě. Rozumný muž, ponechávaje ji při těchto ohlívkových rozmarech, stává se přátelským vůdcem jejího žití, který podržuje její soucit i lásku. Prudký odpor neb žárlivost na nic rozbíjí často klid a štěstí domova. — Tak filosofuje autor ve své veselohře, čině reka z domácího přítele a zesměšňuje žárlivého manžela. Jednotlivé osoby, zvláště zmíněný přítel domácnosti Abel (p. Jičínský) podány byly s jemnou elegancí a rutinou velké scény. Avšak i při tom lze v měřítku našich domácích sil glossovat některé výkony. Tak k vyjádření onoho jen oštěného a na dně duše dřímajícího vztahu Ley k Abelovi bylo by třeba výraznější a oduševněnější mimiky než projevila p. Jičínská; p. Hlavatý pak svého manžela zvláště ke konci poněkud překreslil. — C.

Pohřeb děkana královédvorského Aloise Sedláčka. Po krátkém utrpení dokončil pozemskou pouť svoji vdp. děkan Al. Sedláček v 63. roce věku svého, v 36. roce svého kněžství. Za 10letého působení svého ve Dvoře Králové získal si sympatií a lásky všech vrstev tamního obyvatelstva, o čemž nejlepší svědectví vydal pohřeb jeho, konaný dne 27. června. Kondukt vedl, do jemnou řadu v kostele proslovil vdp. kanovník Monsignore Dr. Šulc. Requiem celebroval vdp. vikář traktu Seidl. Z duchovenstva spolubratra doprovodili na cestě poslední: vdp. děkan Herkner, dpp. faráři Bakeš, spolužák zesnulého, Erlebach, Volf, Žďárek, Kühnel, Bergmann, Pohlreich z Hradiště, Dítě, Pohlreich z Heřmanic, polní kurát Kordule, Kovář, Jelínek, Klement, Matouš, převor Hek, Rosecký, vik. sekretář, Zavřel, Link, Horák, Kolbl; vlpp. kaplani: Kuřík, Štěpánek, Keppl, Krenk, Pich, neomysta Šulc; dpp. katecheté: Třebický, Dejl, Kadlec, Martínek, Stejkal, Motálek, Šťastný, c. k. gymn. profesor. Impozantní průvod rozvinul se od děkanství do ohrámu Páně a odtud na hřbitov. Králové Dvůr ukázal, jak dovede si vážiti kněze vlastence a lidumila, jak výstižně ve své vřele pročitěné řeči nad hrobem proslovil p. starosta města Holub, jenž po zásluze ocenil zásluhy vdp. děkana, jež týž si získal na poli charitativním a sociálním. R. i. p.

Válečné album D. R. S. C. a k. dragounský pluk »hrabě Montecuccoli« č. 8 jest nejstarším jiždeckým plukem naší slavné

armády a zároveň nejstarším plukem v celé Evropě; oslavil loňského roku třicetileté výročí svého založení. Za dobu svého trvání proslavil se nesčíslněkrát na různých bojištích evropských a v nynější světové válce opětně způsobem vynikajícím. Pluk tento připravuje vydání »Válečného památníku«, který bude obsahovati vylíčení válečných činů, příhod a pod., vyobrazení míst, podobizny všech vyznamenaných, padlých atd. v nynější světové válce. Zve všechny příslušníky pluku (i bývalé) a jejich příbuzné, aby podporovali vydání tohoto díla a zaslali podobizny padlých atd. adres jejich příbuzných, snímky a pod. na adresu: Redakce válečného památníku dragounského pluku č. 8. Pardubice, hotel Veselka.

Miletín. Jeho Výsost pan arcikníže František Salvator, zástupce protektora Červeného kříže v mocnářství jménem Jeho Veličenstva udělil dp. Vítu Štěpánkovi, kaplanu v Miletně, vyznamenání stříbrné čestné medaile Červeného kříže s válečnou dekorací s prominutím taxy za jeho charitativní činnost zvláště ve prospěch Červeného kříže.

Čáslavský střelecký pluk č. 12. Velitelství rozhodlo se k vydání podrobného památníku pluku, který se proslavil v četných bojích. Budou zde uveřejněny fotografie padlých ve světové válce se slovním doprovodem, jiné obrazy; celé působení střeleckého pluku bude zde důkladně vylíčeno. K tomu účelu jest potřebí, aby všichni ti, kteří měli v pluku své známé, drabé a příbuzné, poskytl redakci svou součinnost na nejširším podkladě. Všechny dotazy a pokyny budtež zaslány na adresu: Náhradní prapor čáslavského střeleckého pluku č. 12, dějinné oddělení, t. č. Nagykánizsa, Uhry.

Poutní místo Malé Svatoňovice. O budoucím svátku navštívení Panny Marie dne 7. července budou ranní služby Boží o 8. hod. a velké služby Boží o 10. hod. Tento pořádek se zachovává po celý rok o všech svátcích Mariánských a všech hlavních poutech. V obyčejných nedělích konají se v poutním chrámu Páně — rovněž po celý rok — pouze ranní služby Boží o půl 9. hod. Sv. zpověď kajníků slyšána jest vždy přede mší sv. Poutní chrám je i ve všední dny otevřen a přichozím důstojným pánům poskytnuta vždy příležitost, aby mši sv. sloužiti mohli. O veškeré církevní potřeby ke službám Božím

je zde postaráno. Aprovisaci však všichni poutníci musí si přinést s sebou, protože v zdejším průmyslovém kraji jeví se veliký nedostatek. Taktéž všichni, kteří v zdejších lázních na letním bytě jiná léta prodlévají, v tomto čase válečném opatřiti by si musili životní potřeby. — Duchovní správa v Úpici.

Sekretariát. Od 1. června jest ustanoven sekretář spojenecké katol. strany české. Úřaduje denně mimo neděle a svátky od 9. do 12. hod. dop. a od 2. do 5. hod. odpol. Místnosti sekretariátu jsou v Praze II, Spálená ulice 15.

Stoupenci, kteří zavítají do Prahy, nechtě neopomenou zajíti do sekretariátu. Budou srdečně vítáni. Dostane se jim tam pokynů a rovněž tajemník získá cenných informací o stavu hnutí.

Hoblovací stroj

v chodu se nacházející prodá továrna nábytku Skuherský, Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Hledá se byt

v Hradci Králové o dvou pokojích s příslušenstvím pro čtyřčlennou rodinu. Okamžité stěhování vítané. Nabídky pod značkou „M. M.“ do administrace t. l.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec c. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Hlubokým žalem zdrcení podáváme všem přátelům a známým truchlivou zprávu, že naděje naše a miláček náš

Václav Černý,

jednoroční dobrovolník a absolvent obchodní akademie,

povolán byl vůlí Všemohoucího na věčnost, padl ve věrném konání povinnosti na bojišti italském dne 17. června 1918 v mladistvém věku 20 let.

Odpočívej tiše a klidně, útěcho naše, vzdálen otčiny v neznámém kraji; nemůžeme skropiti rov Tvůj slzami vřelými, budeme vysílati k nebesům vroucí modlitby, zvláště při zádušní mši svaté, která sloužena bude v pondělí dne 8. července 1918 o 8. hodině ranní v c. k. zámecké kapli ve Smiřicích, aby za lásku k nám a obět Tvoji odplatil Tobě Všemohoucí životem věčným!

Ve Smiřicích, dne 3. července 1918.

Václav Černý,
kontrolor c. a k. cukrovaru,
Albina Černá,
rodiče.

Jan Černý,
absolvent hospodářské školy,
t. č. v ruském zajetí,
bratr.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 12. července 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Neplatná směnka.

Již u nás liberální paedagogové vypracovali »návrh na organizaci československého školství národního ve vlastním státě«. Mezi »vyučovacími předměty« není jmenováno od ctitelů Husa a Komenského náboženství — ani husitské ani českoobratrské, ani katolické. O mravouce se tam praví: »Mravouce neučí se ve zvláštních hodinách, neboť mravnost a ušlechtilá lidskost jsou nejvyšší metou výchovného a vyučovacího plánu školy národní. Jednotlivé složky mravouky buďte vhodně umístěny do čítanek, učebnic a veškeré soustavy vzdělávací, aby žádná z důležitých stránek mravních se nepomíjela nebo nedoceňovala.«

Ve »Věstníku českých profesorů« v paedagogické části (str. 220) jest otištěna zpráva o jednání v poradním sboru o reformě našich středních škol 1. května t. r. Zde čteme: »Prof. dr. Bydžovský předkládá návrh Jednoty čes. matem. a fys... Náhrada za nábož., morálka spolu s výklady o ušlechtilém životě a chování (vyučovali by češtináři nebo dějepisci) měla by ve všech 4 třídách po 1 hod. a neklasifikovala by se.« Návrh ten, přijatý od komise Jednoty českých matematiků a fysiků, zvolené pro reformu střední školy, jedná o nižších 4 třídách střední školy a jest otištěn v č. 8 téhož časopisu, str. 163—164. Zpráva o schůzi konané 8. května obsahuje i místo: »Předseda oznamuje, že spolek pp. katechetů žádá, aby směl vysílati zástupce do této ankety. Veliká většina přítomných hlasuje, aby té žádosti nebylo vyhověno, poněvadž jde o předmět, o jehož reformě se neradíme.«

Předně zdali pak jest nyní v národě výsadou pokrokového učitelstva a profesorstva příprava radikálních změn školního učiva pro celý národ? Netoliko jsou tu také paedagogové jiní, ale mají snad svá práva i strany konfesní, rodiče a jiní. Občané, kteří jsou na frontě, rovněž nesmějí býti vylučováni od spolurozhodování o přeměnách tolik důležitých. Nynější doba jest přeplněna demokratickými hesly, ale zatím v praxi kulturní oligarchie suází se postaviti českou veřejnost před dokonaný čin. Proti aktivní politice brojí se silně, ale v jiné příčině staví se narychlo český svéprávní dům od střech. Občané, kteří z urputné zášti proti četným českým konservativcům se staví proti rádnému a spravedlivému ustavení Národního výboru, mají ovšem také zájem na tom, aby i na poli kulturním byli konservativci vytlačeni ze spolupůsobení. A při tom se předkládají den co den katolictvu před oči jeho povinnosti k národnímu celku.

Oligarchie se vymluví poukazem, že národ stejně svými hlasy o nové osnově rozhodne. Ale známe již tu pokrokovou úctu k svobodnému hlasovacímu právu. Kdo se nepodrobuje diktátu bez hlesu a podnikne cokoli na obranu svého samostatného názoru, jest prohlašován buď za tupohlavce anebo občana bezcharakterního; despoticke oligarchie snaží se ho uštvati všemi prostředky, které po ruce má a svou sofistikou každou sebeobranu napadených vyličí jako — násilí.

Ty korporace, které jediným škrtem vylučují výchovu náboženskou z národního školství, jsou povinny hned při vy-

dání svého zamítavého dekretu jasně národ poučiti, jakou podstatnou náhradu schystali. Kaučukovitá slova o morální výchově neznamení nic; lid má právo nyní žádati ihned jasný a podrobný výklad morálky laické. A tu právě jest nutno konstatovati, že v té příčině bují babylonský zmatek — daleko horší než před stoletím. Všude se odporučují za Desatero náhražky jiné a podle toho, jak se rychle mění, dopadá i jejich autorita. Jestliže uesestavily opravdu autoritativní, ustálenou laickou morálku ani Francie ani Německo ani Amerika, nepodaří se to ani v Čechách. U nás zatím se formuluje řada partikulárních morálek hlavně dle střihu jednotlivých politických stran; a se změnou strany padají anebo se mění ethické zásady. Strana proti straně operuje nejrůznějším prohýbáním a kroucením zásad dle toho, k čemu právě radí chytrost za dané vnější situace. Vyjma Rusko v žádné zemi není tak pestrá sbírka životních názorů a morálních přesvědčení jako v Čechách. Nikde krystalisační osa, bez níž i podstata národnosti jest slepcem, potácejícím se v mlhách. I zcela určitým pojmem podkládá se každý rok jiný význam, pašuje se do nich jiný obsah dle toho, co radí situace.

Za půlstoletého hymnického pění o Husovi, Chelčickém a Komenském nikdo z liberálů a pokrokářů, vtírajících se na přední křesla národní, nepokusil se o úpravu české mravouky po vzoru jmenovaných vůdců. Každý totiž chtěl míti volnou ruku od případu k případu. Hned jsme slyšeli, že katolíci mají býti postaveni mimo zákon, hned zase, že se má škrtnouti čtvrté Boží přikázání; tu se houklo, že z dra. Kramáře mají se dříti řemeny, tam zas, že soukromý majetek jest krádeží. Titíž lidé, kteří zatracovali militarismus »zásadně«, velebili patnáctiletou dobu stálých husitských vojsk. Inkvisice katolická byla nemravností lidem, kterým byla krutá inkvisice kališná a tábořská něčím zcela přirozeným.

Jestliže někteří tvrdili, že není potřebí zvláštních hodin vyučovacích pro náboženství a morálku, nýbrž že má býti celé vyučování prochnuto nábožensko-morálním duchem, ptejme se jich, jak plnili tuto zásadu ve skutečnosti. Nejvyšší říkali žactvu, že pro inteligenta náboženství není potřebí anebo se snažili utratiti jinou negaci. Positivního v té věci nečinili ničeho.

Nyní občané věřící (kterékoli konfese) mají plné právo se tázati, jak nynější olympští soudcové učiní konec čiré anarchii v morálních názorech. Toť jisto, že

jest potřebí předložiti morálku pro všechny jednotlivce, všechny třídy a společnosti. Morálka ta nesmí býti ani aristokratická ani proletářská, nesmí být agrární ani městská, musí býti celonárodní. Také bude nutno věděti, které autority za ní stojí. Ovšem pak nastane velice obtížná otázka, zdali autorita lidská na vůli davů bude vyvíjeti tak pronikavý vliv jako u našich předků autorita Božská — »bázeň Boží«. Kdo jest kmotrem Pozbylem, kdo posud nepoložil ani základy k celonárodní etice a kdo posud ani zdaleka neví, kolik lidí uposlechne jeho morálního imperativu, nemá práva vylučovati ze škol to, co posud jediné dovedlo uvést v harmonický soulad mysli národa celého.

Kritikové pozitivních konfesí měli dost a dost času k studiu a k vyhláске jednotné výslednice svého prozkumu. A — národ zvláště nyní nemůže čekati ještě dalších sto let na jejich definitivní a opravdu souhlasné výměry. Doba jest velice vážná, není již času na sportovní akademické experimenty. Zatím však pánové místo nasycení duší nabízejí směnku, jejíž doba splatnosti jest neznámá, takže ji smíme nazvati směnkou falešnou.

Mathematikové a fysikové, kteří pronášejí bohorovný ortel nad konfesní výchovou sami by přece měli věděti, k čemu se zvláště nyní využívá výsledků moderního počtářství a fysiky tam, kde křesťanská mravouka jest vyhoštěna. Pokud nabízená směnka se rádně nevyplatí, potud prozíravé věřící občanstvo odloží poslušnost k diktátům inteligence, která jen slibuje.

Zatím co charakterní a důslední Jiho-slované pokračují ve svém jednání o církevní sjednocení, čeští Pozbylové a diktátoři prozrazují, že jim nezáleží ani na dočasné solidaritě národní.

Politický přehled.

Pruská sněmovna zamítla opravu volebního práva v Prusku ve smyslu všeobecného, rovného a přímého práva hlasovacího — a zavádí opravu na základě všeobecného nerovného plurálního práva. — V Moskvě zavražděn německý velvyslanec hr. Mirbach. — Na murmanském pobřeží v severním Ledovém moři přistálo vojsko anglické, francouzské a americké, chystajíc pochod na Petrohrad. — Dne 10. července jednali s místodržitelem hr. Coudenhovem četní poslanci čeští o svrchované kritických poměrech zásobovacích a důtklivě naléhali na okamžité opatření, jež je státní správa povinna učí

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské za podmínek nejvýhodnějších. —
Diskont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Šlošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.378.

K vědecké morálce. Filosof Eucken r. 1907 napsal v »Grudlinien«, že moderní etikou (mravoukou) hrozí vlastní mravnosti rozklad. Bezcharakternost, o jejíž rozšíření v dřívějších dobách nebylo takřka tušení, stává se stále hrozivější — Münsterbergovi jest mravnost něčím zcela nahodilým, která prý časem zmizí. — Filosof Fuillé, který býval nadšeným propagátorem moderní etiky, napsal konečně: »Za našich dnů mnohem více než před 30 lety popírá se mravnost sama, její realita, její potřeba a užitečnost. Shledal jsem, že na poli mravnosti jest takový zmatek ideí a že tam panuje takový zmatek citů, až se mi zdálo nemožným jasně osvětliti, co by se zvatí mohlo současnou sofistickou.« — Heliwaldovi jest základem vši mravnosti boj o existenci; prý silnější jest zcela v právu, jestliže slabšího utiskuje. — Mo-

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akiový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclav, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složitými listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

nista Draws dozrává otevřeně: »Naše mravnost visí ve vzduchu.« — Dobře napsal český učenec Fr. Mareš, že přírodní věda není povolána odpovídati na otázky náboženství a mravní závaznosti člověka. »Tato (závaznost) nespocívá na rozumovém poznání, nýbrž na citu a vůli. Mravní hodnocení jest podstatně rozdílné od rozumového poznávání, mravní absurdnost (protimyslnost) může trvat vedle jasněho poznávání a logické přesnosti. V tom věda nemůže nahraditi náboženství.«

Kdo zachrání státní potádek? Bývalí největší opozičníci — papírovi. Soc. demokraté proměnili své radikální zásady v drobnou minci — a dobře se jim při tom vede. Jak velký vliv mají soc. demokraté na hospodářství vyživovacího centrála, jest dostatečně známo. Nyní dr. Seidler v rozpacích nad nezdolnou opozicí polskou slíbil německé soc. demokracii další vybudování centrála, protože ví, jaký pedagogický prostředek pro přeměnu soc. demokratů ve stranu vládní jest nejúspěšnější.

Církevní věstník.

Provádění nařízení k novému kongruovému zákonu bylo sice již vydáno, ne však bližší instrukce, jakým postupem bude zvýšení kongruy, jež asi přijde nejdříve na řadu, a jakým způsobem rozmožnění a zvýšení služebních přídaveků poukazováno. Proto jest každé podávání fassé, vyjma nových beneficiátů, a oznamování nároku na služební přídávky předčasné. Novou fassé budou asi předávat pouze beneficiáti, nemající doplnku kongruy z náboženské matice, a oznamování o dovršení služebních let, opravňující na služební přídavek, pouze ti, kdož dosud kvinkvenátek nemají. Obě má lhůta do 31. července; proto se odporučuje opatření příslušných tiskopisů. Nároky na služební přídávky bude přistě nutno oznamovati do dvou měsíců po jich nabytí. Obmešká-li to někdo, budou mu poukazovány teprv ode dne, kdy oznámí jeho došlo na zemský pošt. úřad.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Jezeď selských opery král. čes. zem. a národ. divadla v Praze do Hradce Králové. Dne 20. července bude pořádán operní večer, při němž účinkovati budou: Emma Mitiovská (soprána), Marie Rejholcová (alt), Mirko Štork (tenor), Jan Fiska (baryton), Emil Pollert (bas) a kapelník V. Meixner. Program sestaven výhradně z oper Smetanových a Dvořákových. Vstupenky v knihkupectví p. Pláši.

Křesť. soc. spolek paní a dívek »Anetka« v Hradci Králové pořádá pouť do Malých Štábohovic dne 16. července. Odjezd ráno po 7. hod. a návrat po 6. hod. večer. Aproximace jest nutno vzít s sebou.

Odvádění syrového leje. Všeobecný nedostatek tuků v Čechách jeví se v zásobo-

vání obyvatelstva den ode dne citelnějším pročež jest nezbytné nutno, aby použito bylo veškerých prostředků, aby co nej-přísněji byly zachyceny a zužitkovány veškeré suroviny k výrobě a nastavení tuků. Syrový tuk, vytěžený z dobytka poraženého nyní ve větším množství k zásobení obyvatelstva, jest přítomně skoro je diným tukem, který na válečný margarín zpracován, jest způsobilý, aby tukovou nouzi v podstatě zmírnil, jelikož se zmenšila nejenom výroba másla, nýbrž také odvádění vepřového sádla, a domácí výroba nemá jiné tuky k dispozici. Proto musí k výrobě válečného margarínu odveden býti syrový lůj z veškerého v Čechách poraženého dobytka, jakož i z ovců, bez rozdílu, zda li jsou tyto určeny pro normální občanskou spotřebu neb pro p. mocnou akci neb pro dodávku zvláštních rozděloven. Údaje, že bylo syrového tuku pro válečné kuchyně atd. upotřebeno a že těžší se vzhledem na špatnou jakost dobytka jen skrovné množství leje, takže se nemůže odváděti, nelze považovati za žádných okolností za závažné, zvláště když zkušenost prokázala, že odvádělo se skutečně jen zcela malé množství syrového tuku k tomuto účelu, odvádělo-li se vůbec něco, kdežto ostatní množství bylo buď jednotlivými aprovisačními místy neb řezníky za přemrštěné ceny prodáváno a tím všeobecnému použití odňato. Politickým okresním úřadům bylo uloženo, aby co nejprísněji dohlížely na podniky povinné dle ustanovení min. nař. ze dne 26. srpna 1916 č. z. č. 274 k úplnému odvádění syrového tuku při porážkách dobytka a ovců a aby je bezvýjimečně přidržely k plnění jejich povinností, liknavé dodavatele přísně trestali, případně též vězením a odepřeli jim jatečné poukázky. Zároveň se výslovně podotýká, že se doposud prováděná praxe mění a že se musí ve smyslu uvedeného min. nař. také veškerý lůj, získaný z dobytka a ovců dopravených z ciziny obzvláště z Uher atd. do Čech, zcela a bezpodmínečně odváděti oprávněné firmě Karel Werfel, které válečným svazem pro olejový a tukový průmysl bylo svěřeno zpracování syrového leje. — C. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové.

Nebezpečný popel. V domě p. Petrofa naproti katedrále dne 9. t. m. večer v bytě p. Šalandy byl vybrán z kamen popel a dán do nádoby, která přikryta kusem starého oděvu. Pak světelnice osaměla. Látku však doutnající jiskry zapálily a oheň se šířil. Když rodina p. c. ficiála Hrdličky pozorovala kouř valící se do chodby, přikročeno ihned k zdolání zhooubného živu. Zamčené dveře byly vyraženy a oheň, který způsobil škodu jen nepatrnou, byl uhašen.

Nález. V neděli 7. t. m. nalezl při sbírání hub v hradeckých lesích St. Medek, žák III. třídy c. k. reálky, menší peněžní obnos. Kdo jej ztratil, nechť se přihlásí u Václ. Medka, obuvníka v Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Dobřemeno. Dne 20. června zahynul u nás panáky čeledín Josef Nosek, dobrý, spolehlivý pracovník. Při sekání řepky dostal se hlavou pod sokačku a přetržena mu mícha. Zůstaly po něm čtyři sirotky. Pohřben byl za veliké účasti lidu, úředníků i paní majitelky velkostatku. — Dne 8. července pohřbena matka 6 dětí, děl-

nice Zmítková; zemřela na zápal mozku. Muž je na vojně.

Opatovice n. L. Jeho Exc. nejdp. biskup královéhradecký udělil p. Fr. Rejtharovi, řidičmu učiteli v Opatovicích, u příležitosti odchodu jeho na trvalý odpočinek pochvalné uznání za vzorné zastávání úřadu ředitele kúru. Jest to již druhé pochvalné uznání, jež Jeho Excelenci bylo jmenováním za vzorné vedení zpěvu a hudby chrámové zasloužené přiznáno.

Slitujte se a zašlete dárek na osleplé vojny naší redakci neb Zemskému svazu katol. »Orla« v Hradci Králové.

Rozmanitosti.

Na italském bojišti dne 24. června padl polní kurát Petr Němčauský, bývalý kaplan v Přerově, byv zasažen nepřátelským granátem. — Padl tam 16. června u věku 37 let také horlivý katolický organizátor, misionář a spisovatel Josef Voňavka jako polní kurát. Zranění byli tři polní kuráti: Jos. Urban, Ad. Petrák a Václ. Ribka. — Osmdesátého roku dožil se 6. července proslulý badatel v oboru slavistiky profesor Jagič, patriarcha slovauské filologie. — V Anglii dvě největší židovská sdružení prohlásila ministru zahraničních záležitostí Balfourovi, že dohodové vlády se sice ustanovily na úplném obnovení národnosti srbské a polské, nikoli však národnosti velkých židovských společností na východě a jihovýchodě Evropy. (Snad tamějších ubohých židů padlo ve válce více než Poláků!) Balfour ochotně odpověděl, že anglická vláda učiní všecko, aby židovská otázka v oněch krajích byla rozřešena. — Zjištěny nové podvody a pokoutní řetězové obchody ve vídeňské zeleninové ústředně »Oezegur«. Obchodníkům v Singerově ulici prodáno mnoho centů bramborů po 200 K a 180 K. Úředníci Herbert a Heuer byli vydáni zemskému soudu. Pomocníky jejich byli kupec Silbermann a písařka Adela Schutzniková. — Freiburská mírová katolická instituce pro smíření národů podala švýcarské spolkové radě pamětní spis s návrhem, aby spolková rada se chopila iniciativy pro mír nebo podnikla kroky, jimiž by neutrální státy při eventuelních snahách mírových podporovala. — Ve splitském divadle měla býti uspořádána přednáška o zesnulém knězi vůdci Jihoslovanů dru. Krekovi; úřady však přednášku zakázaly. — Budapešťská policie spolu s policií vojenskou pochytila 675 haličských židovských uprchlíků, jimž se do vlasti nechtělo pro velmi pílité zaměstnání; byl u nich nalezen velký počet dopravních vysvědčení (většinou padělaných) a jiné kompromitující písemnosti. Jeden ze zatčených (rabín Samuel Knöpfelmacher z Horoděnký) měl u sebe půl milionu na hotovosti. U mnoha jiných nalezeno po 200.000--400.000 K. Kdo z uprchlíků nemohl se vykázati svým občanským povoláním, byl vypověděn za hranice. — V okrsku báňském na Slovensku byla vykonána definitivní volba biskupa evangelíků slovenských. Zvolen 208 hlasy maďarský šovinista, evang. farář budapešťský Raffay. V okrsku jest 55 proc. slovenská většina; Raffayovo vítězství bylo umožněno jen tím, že některé slovenské církevní skupiny volily s Maďary a Němci. — V Americe byl zatčen socialistický vůdce Debs, který nazval válku kapitalistickým obchodem, káral zatčení socialistky-milionářky Stokesové a varoval před vyráběním přílišného množství válečného materiálu. — V Praze byl pohán před soud obchodník papírem Lazar Beer; byl obžalován, že prodal motouz s výdělkem 300 procent. Vymlouval se na velikou reži; ale shledáno, že v obchodě platí jedné prodavačce měsíčně 50 K a druhé 70 K. Byl odsouzen k pokutě 2000 K. — Jednatel pojizerské župy Fügnerovy K. Thon pravil ve své přednášce

o vadách Sokolstva: »Svým strnulým způsobem ovládáme tělocvičnu, výbor, župu, jednotu, Č. O. S. a zpět jsme ovládáni z ústředí až po jednotlivce, píšeme si vzájemně chvalozpěvy; co dělají jednoty, je krásné a ušlechtilé, co nařizuje Č. O. S., je nejdokonalejší pod sluncem a neomylné, a nevyjdeme z té naší církve, plné dogmat a sokolského klerikalismu, jako ze začarovaného kruhu.« — Z Lysé a okolí celé vlaky ranných bramborů jezdily k Vídni ve dnech, kdy se ještě nevědělo, kdy přijdou na trh v Praze. — Vojenský biskup Bjelik ve svém podání vládě pokazuje na zhoubuou činnost volnomyslenkářských spolků v Čechách a protistátní rejdy. Klérus jest umlčován a protikněžské orgány namnoze jsou podporovány i státními orgány. Biskup navrhuje, aby veškerá činnost učitelstva byla postátněním podrobena pilnému vládnímu dohledu. Na to odpovídáme, že navrhované postátnění by pro katolictvo ziskem nebylo. Právě státní orgány podporovaly za voleb r. 1907 a 1911 silně agitaci proti kandidátům strany naší; za vrchního dozoru vlády protikatolické listy mají papíru nadbytek, ale katolické listy jsou buď zastavovány anebo zvolna hybou pro nedostatečný a velice drahý příděl papíru; dr. Seidler a jiní stejně smýšlející ministři nestanou se přes noc horlivými stoupenci stran katolických v Rakousku; profesorstvo jest většinou státní — a připravuje vyloučení náboženského učiva ze středních škol; jaké mají »privileje« klerikálové u politických úřadů, o tom možno šíře psáti až po válce. — V Římě konala se velká česká slavnost památky mistra Husa; účastnili se jí četní italští politikové a vysocí úředníci — ovšem nikoli z lásky ke křesťanství a životnímu dílu Husovu. A pak se měl papež vtírat českým pokrokářům za prostředníka mezi státem a národem. — Jakou obětavost lze čekati pro českou autonomii od českých zbohatlíků? Samy »Lidové Noviny« dra. Stránského, odbírané hlavně bohatými českými měšťáky, píší o osudu sbírek na Národní divadlo v Brně: »Uveřejněné dary svědčí o tom, že naši boháči, hlavně váleční, ani z daleka nepochopili své povinnosti. Veřejnost je zná a očekává od nich činy. Velice mnoho z nich se vůbec nepřihlásilo, a ti, kteří se přihlásili, až na několik výjimek, věnovali dary tak nepatrné, jaké věnovali také lidé středních vrstev, které válka spíše poškodila.«

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. Eskompt účtů a směnek.

Hrst vzpomínek na r. 1848.

III.

Kabinetní list císaře a krále Ferdinanda Dobrotivého ze dne 8. dubna 1848.

»Výbor Svatováclavský«, jenž zvolen byl dne 13. března 1848 na lidové schůzi v Praze, ujal se chutě práce k reaktivování zapomenutých práv národa českého a to provedl cestou aktivní politiky, obrátiv se přímo na krále.

Vypraveny byly z Prahy do Vídně dvě hromadné deputace, které králi a císaři Ferdinandovi požadavky a přání českého národa nejuctivěji přednesly. Dobrotivý zeměpán česká loyální poselstva ta nejvládněji přijal a na prosby druhé deputace té odpověděl památným svým kabinetním listem ze dne 8. dubna 1848, který v státoprávní, národní, hospodářské i sociální politice české tvoří obsahem svým úhelny kámen dalšího postupu jejího rozvoje.

Královský kabinetní list z 1848 dokazuje, že ve vážné době má národ především obracet se na krále a od něho žádati splnění svých národních práv. Po 70 letech uveřejňujeme doslovně souhrn práv, která zaručovalo královské slovo, bychom poznali, čeho se ještě domáhati.

Kabinetní list krále a císaře Ferdinanda zní doslova:

»Milý Pane z Pillersdorffů!

Abych dal Svým věrným Pražanům opětný důkaz Svého upřímného a otcovského o zem smýšlení a Svě péče o blaho království Českého, ukládám Vám, abyste vyslancům cestou přiměřenou k žádosti mně podané oznámil, jakž následuje:

1. Národnost Česká budiž položena za základ tak, že se Česká řeč ve všech větvích státní správy a veřejného vyučování s řečí Německou v úplnou rovnost staví

2. K prvnímu Českému sněmu, který se co nejdříve vypíše, buďtež povolání všichni stavové země. Shromáždění toto budiž sestaveno ze zástupců národa, zvolených na základě takovém, aby skrze ně všechny důležitosti zemské rovnou měrou byly opatřeny a co možná nejvíce občanů mohlo voliti i volenu býti: ono má míti právo, o všech věcech zemských raditi se a rozhodovati.

Pročež povolují k opakované prosbě nynějších žadatelů, aby Českého sněmu nejprve příštího následující zástupcové byli účastni:

- a) Všichni, kdožkoli posud právo měli k sněmu přicházeti, toliko že nastoupí vzhledem měst královských ta změna, že voliti má
- b) královské hlavní město Praha dvanácte zástupců ze stavu městského, každé pak z ostatních královských měst to hoto království alespoň jednoho,
- c) každé jiné město venkovské, mající nejméně 4000 duší, rovněž jednoho poslance;
- d) má-li které město venkovské, 8000 obyvatelů aneb více, může k sněmu vypraviti dva poslance.
- e) Vysoké školy Pražské má zastupovati Rector Magnificus a nad to fakultu jejich každou, rovněž jako i ústav technický vždy jeden poslanec zvláště.
- f) k zastupování všech ostatních tříd obyvatelstva, kteréž nejsou obsaženy ve člancích předeslaných, mají se z každého okresu vikariálního vypraviti dva poslanci.

K volení zástupců národních má na venku právo každý občan, který platí daň, po městech pak každý měšťan.

Kdo voliti chce, na tom se dále i to vyžaduje, aby také byl dvacátý pátý rok stáří svého překročil. Kdo však zvolen býti má, musí býti v zemi zrozen a nejméně třicet let stár,

Voliti ani volení býti nemohou tito: všechny pod opatrování postavené osoby, pak všichni bankrotníci, pokud se nevinu jejich výroky soudními neosvědčila, a všichni ti, kteříž pro zločin cti zabavující aneb pro podobný těžký policejní přestupek u vyšetřování byli a za nevinné prohlášení nejsou.

Ustanovení tato o rozmožení a o způsobě volení národního zastupitelstva mají však jen potud platnost míti, pokud o tom cestou konstituční konečně jinak nebude uzavřeno.

3. Zřízení odpovědných nejvyšších úřadů pro království České v Praze s rozšířeným okresem činnosti povoluje se.

4. Žádost o spojení zemí: České, Moravské a Slezské pod jednou nejvyšší zprávou v Praze a se sněmem společným má býti předmětem rokování na sněmu Našich říší nejprve příštím, kdežto svrchu řečené země Česká, Moravská a Slezská budou zastoupeny.

5. O zrušení soudů privilegovaných a vrchnostenských, o uvedení neodvislých

soudů okresních i veřejného a ústního jednání, jakož i o zrušení všeho poddanství mají se vydati ustanovení způsobem konstitučním od nových zemských ústavů, a o všecko to bude rovněž také Můj ministr domácích záležitostí zvláštní míti péči.

Avšak již nyní jest vůle má na tom, aby § 10. patentu o poddaných od 1. září 1781, pak oba §§ 2. a 7. patentu o trestání poddaných od 1. září 1781 na místě za zrušené považovány byly, pokud připouštějí vykonávání rozkazů vrchnostenských bez ohledu ku předloženým odvolávacím stížnostem poddaného.

O úplném odstranění roboty za náhradu jest v Méin patentu od 28 března již nařizeno.

Svobodné vykonávání všech náboženství křesťanských, jakož i židovského vedle víry katolické, kteráž se co církev státní udržuje, povoluje se.

Občanské postavení židů v Čechách, přiměřené času a poměrům místním, má se na sněmě Českém v zralé uvážení vzíti.

6. Samostatné zřízení obcí se zvláštní správou jmění obecního a svobodným volením úředníků nařídilo se již a bližší ustanovení zákonní o věci té odkazují se rovněž ke sněmu domácímu.

(Pokračování.)

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Král.

**přesídlila
do vlast. budovy,
přímo proti mostu.**

Provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářenské. Kupuje a prodává veškeré cené papíry: komunál. dlužní úpisy a zástavní listy českých a moravských bank, válečné půjčky, losy atd. Přijímá vklady na vkladní knížky a běžné účty. Obstarává úhrady válečným zajatcům.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou. V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Hoblovací stroj

v chodu se nacházející prodá továrna nábytku Skuherský, Hradec Králové.

Vápenopískové cihly,

vápno bílé i stavební dodá v každém množství „Tegula“ společnost s r. o. na výrobu vápenopískových cihel Hradec Král. Továrna na Slezském Předměstí, proti stanici dráhy. Telefon: Cihelna č. 55, kancelář č. 37.

jezdu tohoto byla česká řeč, jejíž krása, ohlednost a bohatost výchovným způsobem obecnostu byla poručena. Myšlenka těchto uměleckých zájezdů jest velmi šťastná, a přejeme pánům hojného zdaru i na místech jiných.

Město Králové. Dne 14. t. m. uspořádána byla velikolepá národní slavnost zdejším okresním sdružením »Českého srdce.« Za krásné, letní pohody na pěkném, prostorném našem náměstí manifestovalo ve velikém počtu obyvatelstvo jak z kruhů městských tak venkovských. Tím ukázalo, jakého porozumění došla tu akce »Českého srdce«, která jest jedním ze světlych bodů v temných dobách války, krásným plodem národním, zrozeným v době strádání. Přední zásluhu o zdar celé slavnosti má předseda sdružení, pan primát zdejší okresní nemocnice MUDr. Stanislav Rejthárek, který spolu s p. tajemníkem »Českého srdce« E. K. Rosolem dovedl vzletnou řečí slavnostně naladiti a nadchnouti mysl přítomných. O zábavu všech, malých i dospělých bylo velice pečlivě postarano neúnavně činným výborem. Pěkně vyjímaly se pestré národní kroje. Peněžní efekt jest skvělý, neboť obnáší několik tisíc Kč čistého výtěžku. — Takéž důleži sdělit, že zdejší okresní sdružení ujalo se s velikou péčí a obětavostí akce o záchranu českého dítěte a u místní již značný počet malých národních hostů z Prahy a uzavřeného území jak v městě samém, tak i na venkově.

Malé Svatoňovice. Na svátek P. Marie Karmelské sjely se na pouť do M. Svatoňovic z Hradce Králové spolek paní a dívek »Anežka« a mariánská družina dívek; z Josefova také značnější počet poutnic. Vzdor nepříznivým dopravním prostředkům, které letos umožňují pouze krátký pobyt u svatyně mariánské, vydala se celá pobožnost náležitě. Po příjezdu celebroidal p. kanovník dr. Reyl zpívanou mši sv., při níž přistoupi větší počet poutníků k sv. přijímání. Po té přečetl vřelou promluvu ohlasně známý kazatel P. Černý T. J. Po krátkém odpočinku vedl vp. Mimra, kaplan z Kutlery, průvod k 7 kapličkám a závěrečnou modlitbu u studánky vykonl p. kanovník dr. Reyl za asistence up. katechety Stejskala s vp. Mimry. Krásné zpěvy při mši sv. obstarala mar. družina dívek za vedení st. Šackanové. Letem utekl krásný, slunný den u milé svatyně svatoňovické a již vlak poutníky unášel k do domu, kamž ještě dorazili před prudkou bouří. — Všeobecně jsme pocítovali ztrátu předčasně zesnulého strážce svatyně svatoňovické, dp. faráře St. Hlíný, jenž dovedl tak obětavým způsobem vyhověti duchovním potřebám přibylých poutníků. Dnes je svatoňovická svatyně opuštěna a jestliže zavčas nenalezneme se vhodný zástupce dp. Hlíný, poklesne návštěva tohoto krásného místa, čehož by bylo v zájmu náboženském i národnostním jež litovati.

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Různé zprávy.

Jednota, tiskový spolek křesťansko-sociální v král. českém, svolává řádnou valnou hromadu na den 12. srpna 1918 o 10 hod. dop. do místnosti sekretariátu spojené katol. strany české v Praze II., Spálená 15, (U zlatého klasu) s tímto programem: 1. Zpráva funkcionářů za léta uplynulá. 2. Volba nového výboru. 3. Denní list strany. 4. Volné návrhy (musí býti podány 8 dní předem). Valná hromada se právooplatně usnáší bez ohledu na počet členů, kteří se do schůze dostavili. Když uplynula hodina, na již valná hromada byla svolána. V Praze, dne 13. července 1918. Antonín Havelka, administrátor a redaktor v Plzni, t. d. předseda spolku.

Všelicos. V San Francisku novou metodou se vyrábí aluminium právě tak tvrdé jako ocel; jelikož má jen jedenáctinu váhy ocele, hodí se ke konstrukci lehkých letadel. — Ve Videmu vychází od 1. t. m. německý časopis.

— Dle »Reichspostu« v 55 obcích okresu floridsdorfského nenslezly úřady ani jediného křesťana schopného ke komunističtí. Třemi komisioňáři pro brambory totiž jmenováni: Rosenbaum, Günwald a Diamant.

Okres. zastupitelstvo v Hradci Králové
vypisuje

konkurs

na místo obvod. lékaře se sídlem
v městě Třebechovicích.

K obvodu tohoto přiděleno jest 11 obcí v rozloze s rozsáhlými lesy 7417 km² majících, počítaje i město Třebechovice se 7614 obyvateli.

Služné obnáší 1400 Kč
cestovní paušál 500 Kč
Vedle toho pro r. 1918 povolen přírůstek drahotní 280 Kč
a přírůstek k cestovnímu paušálu 500 Kč

Místo obsadí se na jeden rok provisorně.

Žádosti opatřené doklady dle § 5. zákona ze dne 23. února 1888 č. 9. z. z. podány buďtež podepsanému okresnímu výboru do dne 17. srpna 1918.

Okresní výbor v Hradci Králové,
dne 15. července 1918.

Okresní starosta:
H. Srdínko.

Učně na truhlářství

ke stravě přijme K. V. Skuherský, c. a k. dvorní
továrna na nábytek v Hradci Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské
prstěny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a
znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a oiseleur, stálý přísedný znalec c.
k. zemského trestního a okresního soudu,
Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové
předměty na ukázkou se franco zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová,
Karlova ul. I., č. 12.

**Na veškeré zástavy,
které až do konce měsíce května
1918 propadly, odbývá se**

dražba

v obec. zastavárně královéhradecké

(v místnostech zastavárny) v sobotu dne
27. července 1918. (Začátek o 9 h. ranní.)

Zástavy do dražby propadlé možno ještě
před dražbou ve čtvrtek 25. července
1918 do půl 1. hod. odpolední pouze
u pokladny zastavárenské zúroko-
vati nebo vypláti.

Každý, kdo se chce vyvarovat placení dra-
žebních poplatků a sice z 1 koruny 2 hal.
mimo úrok, nechť zúrokuje lístky zástavní
do 13. července 1918 v pátek před draž-
bou a v den dražby se neúčtuje.

Správní odbor zastavárenský.

Všem,

kdož mně při dokonání 70. roku věku blahopřáli, vzdávám
srdečné, upřímné díky!

Zvláštním uctivým díkem jsem zavázán P. T. pp. b. vikářům,
kteří mně přáli jménem důstojného duchovenstva vikariálního!

Bůh odplatí všem!

František Kerner,
kanovník, kancléř.

Poděkování.

Nad čerstvým rovm nezapomenutelného, drahého otce a tchána, pana

JOSEFA ŘÍBA

vzdáváme vroucí díky vsdp. kanovníku Janu Černému za vedení konduktu a dojemnou
promluvu nad rakví v Pánu zesnulého, vsdp. rektoru semináře Dr. H. Doskočilovi, vdpp.
Jičínském, Bayerovi, Březském, Dostálově, Hlavsovi, Kolářovi, veleváženému sboru
učitelskému, velectěnému sboru pěveckému a všechněm obětavým přátelům, kteří památ-
ku přepečlivého otce našeho buď při pohřbu aneb jiným soustrastným projevem uctili.

Bůh odplatí všechněm stonásobně!

A. Říbová, roz. Kulhánková,
snacha.

Josef Říba, P. Fr. Říba,
synové.

vFs

Za roční premii K 50.000 nominálu pokladničních poukázek 30letý muž pojištěním válečné půjčky s lékařskou prohlídkou na dobu 10 let. Stejně vysokého pojištění možno nabýti, zaplatí-li se předem všechny premie složením částky **33.054 K**. Zaplatí-li se předem všechny premie, vrátí se pro případ předčasného úmrtí vedle pojištěného kapitálu ještě neupotřebená premie za zbývající dobu pojištění. Zemře-li tedy pojištěnec na př. ve čtvrtém roce pojištění, dostanou pozůstalí vedle **50.000 K** nom. poklad. poukázek ještě nad to premie neupotřebené v této době, t. j. **21.309.50 K** na hotovost, v tomto případě tedy úhrnem **71.309.50 K**.

vFs

Více než

Za K 13.20

měsíčně

můžete upsati

1000 K

pokladnič. poukázek

a

pojištěním válečné půjčky

zaopatříte svou rodinu. Po 6 letech zajistíte si, dožijete-li se toho,

hotový kapitál

1000 K.

Zemřete-li dříve, bude pozůstalým vyplaceno

1000 K v pokladničních poukázkách.

Stejnou pojištěnou částku můžete si také zajistiti, zaplatíte-li jednou pro vždy

760 K na všechny premie předem

a mimo to pro případ předčasného úmrtí zabezpečíte svým pozůstalým vrácení neupotřebených premii za zbývající dobu pojištění.

MILIARDA

opatřena byla pojištěním

vFs

MILIARDA

jest nejpřesvědčivějším důkazem významu pojištění válečné půjčky.

MILIARDU

korun uložili rozumní a prozíraví lidé v pojištění válečné půjčky.

MILIARDA

korun chrání budoucnost tisíců lidí a jejich rodin.

MILIARDA

musí i Vás přesvědčiti, že žijete po užití výhody pojištění válečné půjčky.

MILIARDA

Pojištění válečné půjčky

jest jedinou možností, aby bez lékařské prohlídky s okamžitou platností i účastníci války zajistili budoucnost svou vlastní a svých rodin.

Pojištění válečné půjčky

jest nejlepším způsobem, aby každý, i nemajetný, zajistil budoucnost svou a své rodiny.

Pojištění válečné půjčky

jest nejlepším způsobem, jak dojíti blahobytu a jmění.

Pojištění válečné půjčky

umožní každému, aby získal válečné půjčky.

Pojištění válečné půjčky

jest skutečně blahodárným zařízením! Neopomíňte se informovati!

Nové! Nové!

K 4.90

měsíčně

potřebujete na upsatí

1000 K

státní půjčky

a dostanete za to

pojištěním válečné půjčky

v případě dožití po 15 letech sám, v případě úmrtí pak dostanou Vaši pozůstalí ihned

500 K státní půjčky a 500 K na hotovost.

Stejnou pojištěnou částku můžete si zajistiti, zaplatíte-li

jednou pro vždy 620 kor. na všechny premie předem

a Vaším pozůstalým, zemřete-li předčasně, budou

vedle pojištěné částky na hotovost vráceny ještě

neupotřebené premie za zbývající pojištěnou dobu.

Žádné kolikové ani vedlejší poplatky.

Žádná přírátka za válečné nebezpečství, ani pro ty, kteří jsou v poli.

Smluvní společnost: C. k. v.ys. životní pojišť. společnost „Rakouský Fénix“ ve Vídni.

Příhlášky přijímají:

C. k. rak. voj. vdovský a sirotčí fond,

pojišťovací oddělení. Hlavní úřadovna pro království české v Praze III., Šefčíkova ulice čis. 7

8. válečná půjčka

a její expozitury:

Budějovice, Hradec Král., Karlovy Vary, Liberec, Most, Píseň a Praha III, Říčn. ul. č. 9, jakož i v Praze zřízené příslušné místo na Král. Vinohradech, Manesova ul. č. 49, i všichni okresní zástupci, místní splnomocněnci pojišťovacího oddělení fondu a různé banky, spořitelny, záložny a pokladny, Raiffeisenky, jakož i sběratelé fondů a peněžních ústavů.

Důležité pro majitele válečné půjčky!!

Na úhradu premii přijímají se válečné půjčky všech emisí.

8. válečná půjčka

vFs

vFs

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 19. července 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Jednota.

Konečně tedy české různosměrné proudy politické vstoupily v imponující jezero Národního výboru. Víme ovšem, že formální manifestace svornosti nestačí a že opravdově dobrá vůle všech stran bude hlavním faktorem solidárního českého postupu. Všecky různorodé živly v Národní výboru mají povinnost si uvědomiti velikou zodpovědnost národní, závaznost k obětem a vzájemným ústupkům ve prospěch českého celku, škodlivost oligarchických náběhů a nezadajná práva skutečné demokracie.

Ale již veřejná proklamace politické svornosti jest faktem velice potěšujícím; stává se posilou mdlým a plaší škodolibé úsměvy s tváří zarputilých protivníků československého sebeurčení.

Ovšem nejlépe by tlumočil vůli národa výbor takový, který by byl sestaven volbou se zřetelem k poměrnému zastoupení dle počtu odevzdaných hlasů. Ale nyní vnější okolnosti tu byly závadou značnou.

Konečně tedy máme tribunál, po němž volal úsilně každý upřímný národovec, stavící společnou věc národní výše než interest jedné frakce. Takto znovu zpečetěno, že od všečeských deklarací se neustupuje, ale že naopak všechny naše strany ohlašují opětovně jejich obranu.

Jest nyní otázka, jak významnou roli v této národní alianci bude hráti strana naše. Pravíme předem, že budeme platiti tolik, kolik bude znamenati naše vnitřní síla a jak bude imponovati naše organizace. Na vnější nějakou oporu nespolehejme; naděje by nás zklamala zrovna tak jako často dříve. Hlas nejlepších našich zásad bude přehlášen vřavou radikálních agitací, nepostaráme-li se sami ze všech sil, aby se ideálním tendencím dal náležitý důraz účelným seskupením jejich přívrženců.

Některé německé listy namlouvají, že záchrana katolicismu i v Čechách spočívá v rakouském politickém centralismu. Odpovídáme předně, že by byla naše víra v obrovskou sílu evangelia ubohá, kdy bychom čekali od národnostně-nespravedlivého centralismu pro dobro církve více než od milosti Kristovy a vlastního zápalu, vlastní síly. Ale zároveň stále jest msti na zřeteli, čím vlastně centralismus katolickou myšlenku v našem národě po depřel. Trvalý nářek na nedostatek českých katolických bohoslužeb ve Vídni pro 300.000 Čechů jest dokumentem hodně výmluvným. Při obsazování pražské university měl semitský kapitalista ví-

deňský větší vliv než pražský arcibiskup. V době, kdy se prázdnily semináře právě pro odkládání úpravy platů duchoven-ských, bylo přidáváno jiným stavům několikrát, ale o zlepšení příjmů kněžských uvažováno až na místě posledním. Zato však přikazováno, co má kněz činiti pro válečné úkony a jaké světské výnosy ohlašovati i odporučovati s kazatelnou. Duchovenstvo nesmělo se zastati důrazně katolického lidu, poškozovaného živly nekřesťanskými; bylo mu překáženo rozví- novati praktické důsledky, plynoucí z nauky náboženské. A při tom všemu na nepoctivé denunciaci zahájena velká řada v šetřování proti kněžím, tísněným se dvou stran; protikatoličtí agitátoři totiž v samém národě našem chytře imputovali úsilí vládní kněžstvu. Na jedné straně tuhá pouta, na druhé národní zrádcovaní.

Proto pravíme, že naši straně v české autonomii hůře se nepovede než dosud, jen když se vzchopíme k důkladně promyšlené obraně a pořídíme si dobrý deník strany.

Zatím co jiné strany nutí vývoj poměrů k podstatným opravám programů, naše stěžejní zásady nebylo potřebí měniti. Můžeme také před celým národem prohlásiti, že naše strana jediná otevřeně a beze vši potutelnosti hájila hospodářské zájmy českého lidu proti nepřipustným obchodním trikům orientálců. Pozorujeme jinde, jak se hned hartusí proti některému velkostatkáři, hned zas proti průmyslníkovi domácímu (často ovšem právem); ale k určitému označení největších poškozovatelů českého lidu nedostává se tam odvahy ani v době, kdy se tolik mluví o velkolepém sebeurčení národním. To zůstane náš chloubov, že jsme usilovali chrániti národ před nečeskými kořistníky otevřeně v době, kdy i někteří velcí radikálové se snažili docela cizí ži- vel omlouvat.

A o to musí naše strana v Národním výboru pečovati, aby sebeurčení národa českého nebylo podvázáno vlivem obrovského kapitalismu nečeského hned s počátku. O skutečnou soběstačnost hospodářskou musí se usilovati ihned zvolna sice, ale důsledně a houževnatě, aby česká svoboda nebyla planým slovem.

Kulturu naši boji se ovšem rozhodně nevyhne ani v rámci nových poměrů, jak domácí útočníci okázale naznačují. Ale pak aspoň nám nebude nutna sebeobrana na dvě fronty; katolickému knězi se umožní volný průchod k vřelému osvědčování vlasteneckého cítění. A bude-li naše organizace ve všem vzorná, pak nabudeme většího veřejného vlivu, než jaký

jsme měli dosud. Ale pracovat se musí horlivě!

Chceme českou samosprávu v oblasti državy arcidomu Habsburského, protože tento požadavek jest spravedlivý a křesťanský a doufáme, že Národní výbor spolu s Českým svazem nás konečně k realizování vroucí tužby přiblíží. Proto znovu-zřízení Národního výboru vítáme velice radostně.

Volné listy.

Potád po starých cestách. Vnitřní politika naší říše za nic na světě nemůže se zříci vyježděných svých kolejí. Vzhledem k velikým událostem státníci naši pořád capou drobnými kroky tak, že bedlivý pozorovatel jistě by se tázal: lidičky, proč se potácíte v tak malém obzoru? Tu zatlukou klínek, tam přišijí záplatu, toho přiskřípnou, onomu dají kytičku slibův, usmívají se, hrozí, utěšují a vůbec politiku ždímají tak, jako by vznešená jejich bezstarostnost byla s to, aby stačovala úkolům se všech stran naléhajícím.

Hlavní příčina, proč vnitřní politika nemůže s místa, záleží v tom, že Němci a Maďaři sami se uznali a uznání byli za národy panující, podle jejichž násilnických choutek měl slovanský lid ohýbati záda a hezky mlčeti. Duševní nedozřelost těchto vyhyčkanců jest podivuhodná, neboť nebylo věru mnoho hbitosti potřebí k poznání, že dříve nebo později musí přijíti doba, kdy kulturní a probouzející se národové slovanští přihlásí se o svá práva a všemu světu oznámí, že nechtějí býti již nedůstojnou podnožkou uchvatitelů. O živoucí a kde komu srozumitelné ideji rovnosti a spravedlnosti nechtěli ani slyšeti a zacpávají si před ní uši ještě dnes, kdy nezadržitelně proudí v národech drobných a velikých a kdy pod tlakem událostí rozhovořují se o ní také rozumnější lidé v sousední říši německé.

Právě v minulých dnech také okresní starosta vídeňský, dr. Basler, přimlouval se o spolkový stát rakouských národností, kterážto myšlenka byla jedinou možností, jak z rakouských zmatků vybrednouti. Prostřed válečného uraganu se všech stran slyšeti jest hlasy volající: pozor, Rakousku jest potřebí přestavby, nebezpečnosti dosavadní soustavy jest před branami! Jest třeba vrátiti se k základům, z nichž říše vzala svůj počátek!

Všechny rady však jsou marny. Němci a Maďaři nechtějí slyšeti, a neústupnosti jejich nelze vůbec rozuměti; jakkoli mohutné světové proudy chápe již každý průměrný politik. Jest to ukázka mravního chaosu a rozumové zaslepenosti, jejichž obdobu najdeme v neprozíravosti francouzských stavů před velikou revolucí, nebo vrátíme-li se k chorobě říše římské, kdy umírali staří bohové a kdy země se chvěla pod kroky nových plemen, hrnoucích se ke středisku lidské společnosti.

Že idea národnostní jest živelní silou, které zbytečno jest odpírati, nechápon Maďaři a nechtějí uvědomiti i sobě ani Němci, kteří mimo to své politické obzory zúžili ještě snahou, zachovati dra Seidlera, jako by jejich život spjat byl s

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 89.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bakont směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoli omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140 978

Rakouská vleklá krise, kterou Němci a Maďari dusili vždy vládní mocí, splynula dnes vlastně s krisí evropskou, jejíž podstatou jsou snahy národů po svém volném životě a boj proti politickým monopolům. Jak ubohé jest tedy mínění, že hnutí slovanských národů v Rakousku jest dílem několika jednotlivců! A ti politikové a státníci, kteří se tímto způsobem vyjádřili, dali jen na jevo neschopnost, krisi pochopiti a vyléčiti. Pravda, působí tu jednotlivci, ale ti dnes jsou mocni jen potud, pokud jsou udavateli stavu a souborných tužeb, hárajících v potlačovaných národnostech. V přítomné době stále patrněji odhaluje se kletba zlého činu. Maďari a Němci, nechtějící nikdy ani za mák slevovati se svého nadprávní a panovačství, dnes se přesvědčují, jak pravdivy jsou dějiny, když učí, že krise potlačovaných práv končí se obyčejně živelným rozřešením, jestliže včas nebylo pochopení a dobré vůle. S teorií moci našich Němců krise rakouská byla živena zahraniční politikou mocnářství, a jestliže v nedávných dnech novínář z říše dovozoval možnost dorozumění mezi Prahou a Berlínem, pak lze mu rozuměti jenom potud, pokud všenněmecký názor moci zásadně by ustoupil názoru sebeurčení drobných národů.

Politický přehled.

Ministr zahraniční hr. Burian v odpovědi své dohodě praví, že ústřední mocnosti nevyhledávají ničeho jiného, než vybojovati u nepřítele vůli k míru. Jinak rády by uzavřely mír, ale jen tehdy, kdyby vše zůstalo při starém. Zejména ostře vyslovil se ministr proti tomu, aby se dohodové státy vměšovaly do rakouských poměrů. Ze všeho zřejmo, že k míru máme daleko. — Poslanecká sněmovna sešla se zase po čtyřměsíční přestávce dne 16. července. Minister. předseda ryt. Seidler uvítán se strauny slovanské lomozem a pokřikem a také řeč jeho zanikala ve hluku. Ryt. Seidler dokazoval dvoutřetinové většině neněmeckých národů rakouských, že v Rakousku může vláda sledovati pouze německý kurs, jenž by zaručoval úplnou ochranu zájmů německých — páteří tohoto mnohotvárného státu jest prý už jednou německý národ a vždy jí zůstane — čímž naznačil, že spravedlivé zájmy neněmeckých národů nemohou býti respektovány. V této první schůzi předložen návrh poslance dra Stránského a druhý, aby minister. předseda ryt. Seidler a ministr hr. Toggenburg byli obžalováni. — Ryt. Seidler jako v posl. sněmovně podal i v pauskové podobné prohlášení. Řeč svou přednesl za naprostého chladu celé panské sněmovny. — Dne 17. července pokračovala sněmovna poslanecká v prvním čtení prozatímního rozpočtu a v projednávání pilných dotazů. — Německá ofensiva na západě opět vzplanula, jeví se rozhodným bojem o Paříž. Tentokrát boje Němců nemají takových zisků jako předešlé — postoupili prý jen o 5 km. — Z italské fronty hlášeny jsou boje u Asiaga, v údolí Brenty a na Solarolu.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnec.

Církevní věstník.

Osobní. J. Exc. nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava vrátí se dnes (19. t. m.) do Chrasti.

Diamantové jubileum Hra M. Husla na vřelé přání kapitoly a všeho ostatního duchovenstva královéhradeckého oslaví se

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akciový kapitál K 120,000.000.—.

Reservní a pojištné fondy přes K 40,000.000.—.

Centrála v Praze, zal. r. 1868.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Jindřichův Hradec, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Mladá Boleslav, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst, a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatí. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směnec, inkasem směnec a čeků na všechna místa v tu- i cizině; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

25. července v katedrále. Pan prelát jubilar dostaví se do chrámu před půl 8. hod. ráno. Následuje krátká promluva. Nato prelát bude sloužiti mši sv. Po zapění Te Deum bude udíleti požehnání.

Jubiläum ve Vol. Uhřínově. Dne 25. t. m. slaví 50leté jubileum svého kněžství vsdp. vikář Fr. Tomíček, spolusvěcenec + nezapomenutelného biskupa Ed. J. Brynychy. Byl z ordinandů nejstarší, a z celého ročníku setrval v činné službě do dneška jediný. Váženému a obecně milovanému hodnostáři srdečně gratulujeme.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Zvýšení sazeb kolkových při všeobecném hudebním. C. k. zemské finanční ředitelství v Praze upozornilo touto ze dne 14. března 1918, č. V-676 ex 1918 na to, že „Poučení o kolkové povinnosti“ obsažené v II. odstavci rejstříku A o vybraní hudebního, který jest otištěn v místodržitelství vyhlášení ze dne 22. března 1912 č. 32. z. z. neodpovídá již zavedeným zvýšeným sazbám kolkovým, jelikož kolkový poplatek pro přihlášky k všeobecnému hudebnímu a z dovolovacích listů o tom vyřazených zvýšen byl od 1. října 1916 ze 2 K na 3 K. Proto místo poplatku 2 K a 4 K, které se výše citovaném poučení jsou uvedeny, dlužno od 1. října 1916 platiti poplatky 3 K a 6 K.

Žádosti o benzín a olej na mazání pro účely zemědělské nebudtež komulovány na jednom lístku. Žádosti o benzín nutno podávati pouze u c. k. ministerstva orby, oddělení 26., žádosti o olej na mazání toliko přímo u c. k. ministerstva obchodu, oddělení pro minerální oleje. V obou případech budtež žádosti podávány pouze na žlutých lístcích, jež lze obdržeti u okresního hejtmanství.

Sbírka na národní daň českým menšinám v městě našem tento týden započala a má dosti čilý průběh. Ovšem je líto, že nepředcházela intenzivnější příprava a poučení širšího obecního. Nám na př. nebyla ani zaslána zpráva o projektované sbírce. V dnešním překotném shonu za „provisací“ a při neustálých sbírkách na různé potřebné položky, ušla mnohým důležitost sbírky na národní daň, takže ne věnovali tolik, kolik národní daň požaduje. U mnohých se ovšem ukázalo „vlasťouctví až do těch kapes“. Dojemné byly dary služek, z nichž některé věnovaly až 10 K, aneb groš chudých žen, které samy se utěšovaly, že výlohu tuto ušetří zase někde jinde. Případy tyto vyvažují zastatost majetných českých lidí, kteří ne stýchali se věnovati celé — 2 K. Po náležité informaci snad se ještě poznají a dohoní aspoň obětavost prostých žen z lidu.

Cejchmistrem v Hradci Králové jmenován dosavadní zástupce p. Vladimír Slavík. Žádosti za cejchování opatřené 2 K kolkem říditi jest přímo na c. k. cejchovní úřad v Hradci Králové.

V uznání městské rady ze dne 24. června povolán byl ředitel p. Václ. Vach jako znalec stavitelských a uměleckých památek v Hradci Králové do odboru uměleckého a osvětového. — Za starostu Dr. Zimmer.

Dámský kurs krejčovský hodlá uspořádati Ústav pro zvelebování živností v Hradci Králové v době od 22. července do 15. srpna. Kurs, který je kresliřský a střihačský, určen je pro dámské krejčí, krejčovské pomocníky a pomocnice. Přihlášky přijímají se v kanceláři Obchodní živnostenské a průmyslové ústředny v Hradci Králové čp. 410 (dám dra. Tvrzského II. poschodí.)

Dr. Nejmenovaná z Pražského Předměstí věnovala na osleplé vojny 50 K. Zaplať Bůh! Další sbírky laskavě zasílejte na Zemský Svaz Orla v Hradci Králové.

Obchodní divadlo. (Sobota a neděle odp. 13. a 14. července.) S obvyklou péčí a láskou k věci provedl Klicpera Šubrtovo historické drama Probuzení, které přes typické známky staršího původu dějem svým, líbivou snahou a touhou lidu po svobodě, mocně zaujalo a se líbilo. Ovládnutí rolí a živá souhra činily i vleklé partie snesitelnými. Hrou i maskou dobře vystiženy byly osoby Tomáš (Otta), hr. Beauvalla (Hraška), Deyma (Huňáček st.) a Millesima (Huňáček ml.) Z dam vynikla zvláště p. Petrovová (hraběnka Beauvallová) vášnivou j. mocí hry i noblesou vhodně zapadající do aristokratického prostředí. Marie st. Horákové jevila chvalitebnou snahu uplatniti se i v úloze větší; Lída st. Kozlová neměla svoje projevy duševního předráždění správně prostudovány; budice smích, zřejmě dosvědčovaly základní chybu a založení. Na některých menších pánských úlohách byla patrna záměna posledních dvou. — C.

Žné jsou v proudu, ale nestálé počasí jest zálež. značnou závadou. Hospodáři na mnoha místech stýskají, že sekáčů jest veliký nedostatek a se strojem do rozbařené pady vjížděti jest obtížno. Přezrálá a zinklá žito polehávají a v sousedství Hrázky již také vlnká zrna vousatí, jinde na poli snopy čekají na několik suchých dní již skoro dva týdny.

Pardubice. Služené katolické spolky v Pardubicích sehrály se zdarem v květnu a v červnu divadelní hry Tylovy „Matka a dcera“, „Pantofel a korda“. Divadlo bylo úplně vyproháno, účast všech krahů se svými předními representanty velká. Účinkující i dle přísné kritiky místního listu zhostili se svých úloh čestně, někteří přímo vynikajícím způsobem. Čistý výnos první hry 637 K 24 hal, druhé hry 648 K 30 hal. věnován fondy vdov a sirotek po padlých vojácích. Výbor všem o zdar zasloužilým děkuje srdečně a volá: „Zaplať Bůh!“

Nová Ves a Chotěboř. Dne 4. července byl sem uspořádán umělecký zájezd školní mládeže chotěbořské pod vedením p. ředitele Klose. Z představení a zpěvu mládeže vauulo oblažující svítání lepší budoucnosti a naděje, plápolající v srdcích mladých a dospělých, byla rázovitým příznakem duševních počtů, které nářetníkům byly připraveny. Blahopřejeme p. řediteli, jenž obstaral pečlivě část přednáškovou a divadelní a oceňujeme záslužnou práci p. katechety Drdy, jež s dítkami přednesl zpěvy vynikající nápevem i obsahem slova. Myšlenkovým ohniskem uměleckého zá-

OBNOVA

Číslo 30

Pro předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 26. července 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Bolševické křížovatky.

Kdo za skvělého průvodu demokratických hesel chystá světové převraty, má zajisté co nejprísnejší povinnost uvážiti zrale všechny okolnosti a možnost nejruznějších nehod i zklamání uprostřed revolučního víru. Nechce-li býti notorickým demagogem, má zkoumati historii převratů a — neproniká-li jeho duch záhady příliš spletité, nastává povinnost raditi se s odbornými znalci.

Ale jak si počínali Trockij s Leninem? Jako by výmluvná historie evropských revolucí byla maškarním cárem a jako by nejskvělejší vývody universitních sociologů i předních lidových politiků států jiných byly dětským žvastem. I nejvznešenější idealismus, má-li slaviti reální triumfy, musí se obezřele rozhlížeti po všech posicích řádů stávajících, než vyrazí k slibnému útoku. Tím větší opatrnosti jest potřebí mužům, kteří se chystají fysicky znásilniti za pomoci ozbrojené, většinou bezgramotné menšiny nezajímavá práva inteligentnější většiny. Přísudé diktáty bezcitných ignorantů rozhodně nemohou imponovati svobodné vůli duchů vyspělejších, uvažujících o situaci s vyššího hlediska.

Za režimu Trockého však řádila bezhlavá demagogie, která nahrazovala rozum ostřím bajonetu a úžasnými diktáty. Nyní i ti soc. demokraté, kteří do nedávna Trockého různé omlouvali, přiznávají, jak bylo pro bolševiky potřebí „nové orientace“. Zapomínají však dodati, že rozumnější orientace, které se chytají bolševici teprve nyní, jest již stará a stokrát zdůvodněná netoliko vážnými mysliteli, ale i tisícerými fakty. Kdo té orientace v Rusku při převratu nedbal, byl buď ignorant, který prospal nejméně dvě poslední století vývoje lidstva, anebo člověk úskočný, který sám v náplň svých demagogických slibů nevěřil.

Bolševici s počátku potírali zásadu vojenské obrany země a hlásali rozpuštění armád. Prý teprve mír brestlitevský jim otevřel oči, takže Trockij začal znovu organisovati vojenskou moc; před tím prý doufal, že všeobecná evropská revoluce Rusům pomůže víc než branná moc. Tážeme se, zdali byl Trockij před uzavřením míru tolik naivní či se prozradil jako notorický demagog? Jedno z dvojího.

mokratický tisk jiných mocností, nemohl býti přece ani na okamžik v nejistotě, že soc. demokraté středo- a západoevropští rozhodně se nepřidají k anarchii ruské; žádný soc. dem. pohlavár neruský neslibil všeevropským revolučním snům Trockého určité dostatečné pomoci. Tím méně proletáři jiných zemí mohli se nadchnouti, když seznali, jak Trockij úžasuou nedbalostí a neobratností promeškává vhodné okamžiky k uzavření míru výhodného. Bolševici ještě nevěděli, budou-li pardonování a jakých se jim dostane záruk — a již rozpouštěli své armády. Všeobecnou revoluci by podporovali jen ti proletářští vůdcové, kteří by se napřed důkladně smluvili o novém uspořádání poměrů a kteří by měli naději na úspěch. Trockij však svým antimilitarismem se chtěl vličititi v přízeň co nejširších nemyslivých davů a strhnouti je tak pod své komando. Vždyť i občané bez politického vzdělání nahlíželi, že jest vojska potřebí i k vůli udržení aspoň nějaké bezpečnosti i v hranicích ruské republiky. Náhlý krvavý převrat nedělá z povah zákeřných a chamtivých anděle. Tedy ta „nová“ vojenská orientace byla hodně stará pro každého, kdo rozumu nepozbyl.

Bolševici hlásali sestátnění velkostatků a pracování na nich v režii vlády. Takový převrat přece stál za důkladnou úvahou; Lenin mohl čísti celé kupy knih vynikajících národohospodářů moderních, také se mohl poučiti z historie praktických pokusů, zdali takový komunistický rozběh slibuje lidový ráj. Ostatně ptejme se kteréhokoli prostého rolníka nebo jiného drobného člověka, jak veliký rozdíl se jeví v svědomitosti práce „na obecním“, ve službě erární a — na vlastním majetku. Nadto sami ruští sociální revolucionáři šli jinou, výhodnější cestou; chtěli totiž, aby se rozdělila půda velkostatků sedlákům a uváděli své protibolševické důvody. Byl tedy pokus o realizaci bolševického plánu hříšným justamentem. Teprve když se natropily zmatky a nastalo veliké soužení zvláště v zásobování, bolševici se přichýlili k „nové“ orientaci. Již tedy Lenin se smiřuje s rozdělením půdy sedlákům a vytvořením malých zemědělských podniků.

Bolševici provolávali heslo o zrušení soukromého majetku, třeba že mohli věděti dobře, že této zásady chytí se v přední řadě kořistníci, chtějící žíti na cizí účet. Nyní již po neschetných „konfiskacích“ obracejí.

V oboru práce průmyslové slibovali stejnou mzdu pro dělníka i vedoucího úředníka. Mohlo je ihned napadnouti, že

schopní vedoucí úředníci by takto brzy vymizeli. Kdo se připravoval na vynikající místo v závodě, musil na své vzdělání platit anebo strádat; nadto bral plat u věku pozdějším než obyčejný dělník; při tom mu nešlo na mysl, proč má větší dovednost prodávati za týž peníz jako analfabeta svou práci neobratnou a ke všemu ještě na sebe přijímati zodpovědnost a svízelné starosti. Vždyť přece v samých soc. dem. organisacích západoevropských jsou úředníci placeni jinak než prostí dělníci. Když tedy ruští tovární úředníci raději šli pracovat do dílen jako pouzí dělníci, dali bolševikům „novou“ orientaci; proto Lenin 28. dubna t. r. podal návrh na reformu, která bere zřetel na hospodářské a mravní nezbytnosti moderních průmyslových podniků, které naprosto nelze vésti bez důvtipu a horlivé čilosti inteligence.

Také si bolševici konečně „vzpomněli“, že zrušení státních půjček nepůjde tak snadno, protože proti nárokům kapitalistů by se musila postaviti silná válečná moc. Trockij prohlásil, že se nebudou platiti dluhy, které udělala carská vláda. Ale — majetek té carské vlády, kterým se mohlo mnoho zaplatiti, bolševici zkonfiskovali pro účely jiné. Jelikož se tedy pozoruje, že dvou despotických demagogů a jejich námezdníků nebude poslouchati celý svět, již jeví vláda Trockého větší ochotu k placení.

Revoluce ruská valila se vpřed za průvodu hesel osvětových a pokrokových. Zatím však nejmocnější složkou a poručníky republiky bolševické stali se ignoranté, kteří netoliko potřebnému úřadování nerozuměli, ale ani dobře neznali vlastní účel svého postavení. Podporou bolševismu tedy nebyl pokrok, nýbrž neuvědomělost, zaostalost. Nyní teprve se bolševici orientují, že jest chybou činiti vydědence z profesorů, právníků a jiných inteligentů.

Ovšem že se hrdinové rozpomenou ještě na věci jiné. Jest však otázka, zdali velké národy při tak velkém pokroku vědy a při tak bohatých historických a sociálních zkušenostech mají se stávat pokusnými králíky demagogů, kteří ne navazují na faktický vývoj lidstva, ale bezcitně mámi lid tvrzením, že se musí začít od primitivní jednoduché sociální abecedy. Kdo prospal tři století, ten jim uvěří; ale uvážlivý občan vždycky odsoudí ty ctižádostivce a kořistníky, kteří činí veliké davy hříčkou svých nezapných experimentů a krutovládou hledí potlačit rozumné hlasy lidí opravdu samostatně myslících.

Jestliže sledoval aspoň povrchně soc. de-

Politický přehled.

Císař viastnoručním listem ze dne 22. července přijal žádost ministerstva Seidlerova za propuštění. Dr. Seidler pověřen, aby zatím vládl dále. — Býv. ministr bar. Hussarek, jenž je vyhlédnut za nástupce Seidlerova, naráží na nemalé obtíže; pro něj se vlastně nevyslovila bezpodmínečně ani jediná strana, nejvíce bouří němečtí národovci a Ukrajinci. Pan Hussarek o Čechách prohlásil, že ví, že nemohou spolupůsobiti, ale že počítá s opo-
sací loyální, věcnou. — Český návrh na příkázání obžaloby dra Seidlera a hr.

Dep. adresá: Alibanka.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.
Žirový účet u Rakousko-uherské banky. Číslo účtu pošt. spořitelny 140.778.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složenými listy pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

— Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

financí. V deputaci vyslané od učitelů do Vídně byl také nadučitel Mrázek, bývalý lidovopokrokový kandidát. Ten v době volání po české autonomii tlumočil ministru financí a vládě díky a uznání za její snahu pomoci učitelstvu. Prohlašoval, že vláda za odklad úpravy platů nemůže; všechna vina prý spadá na zemský výbor moravský. Ale Mrázek ani nezádal, aby vláda svolala zemský sněm, který by mohl vypomoci nejlépe a nejvhodněji. — Dryáčnickou a neapnou reklamou činí „Tiskové a vydavatelské družstvo čes. socialistů jubilejní knížce o volnomyšlenkář. profesorů dru Fr. Krejčí. Prý tento filosof jest vedle Masaryka „nejmilovanějším našim myslitelem v kruzích pokrokových a nejnenáviděnějším vysokoškolským učitelem v kruzích zpátečnických“. Zatím však nejdůkladněji vědu dra Krejčího rozebral a zkřísoval právě pokrokář dr. Chalupný. Poukázal na tak veliké omyly a nedostatky masarykovského proteženta, že se nestranní inteligenti ptali, jak takový pán smí vyučovati na universitě. Když se pokusil dr. Krejčí o obranu, odpověděl mu na vytáčky dr. Chalupný ještě přesvědčivěji. A po této prohrané kampani z protekce masarykovské kliky dostal dr. Krejčí definitivu. Jde tu tedy nikoliv o nenávisť zpátečníků, ale o to, že ani pokrokové odsouzení nepřekáželo kariéře muže, který hlásá zásady protikotlické. — Bolševismus prý znamená osvětu a pokrok. Zatím přes Štokholm se oznamuje, že nejslavnější ruský malíř Ilja Rěpin ocitl se v Petrohradě na pokraji smrti hladem. Proto přátelé pro něho narychlo shánějí potraviny za hranicemi. Bezgramotní červení gardisté zatím se obohacují netoliko loupeží, ale i vysokými platy. — V Solingách nezávislí soc. demokraté rozbili schůzi posl. Scheidemanna. Před tím vydán leták, v němž byla slova: „Scheidemann přichází ve své neuvěřitelné drzosti, aby vás přese všechno balamutil. To se nesmí státi! Soudruzi, co dělat? Je nutno obsaditi včas spolkovou místnost dělnictvem. Scheidemann za žádných okolností nesmí se dostat k slovu. Soudruzi, přestaňte o 6. pracovati a obsaďte sál, pokud můžete!“ Takhle se cvičili soc. demokraté Scheidemannovi v „propagandě volnosti“ na svých odpůrcích před válkou; nyní toutéž taktikou odpovídají svému bývalému tatíkovi, který hlásal, že soudruzi ve spojení s vládou dosáhnou zdemokratisování volebních řádů, ale — odešel s prázdnou rukou. — Policejní revise zjistila, že v Pešti přes 300.000 osob odebírá neoprávněně dvojí listky potravinové. Naši zbožní předkové byli přesvědčeni, že poctivý charakter jest větším strážcem práva než deset podpisů a dvacet legitimací nebo smének. Jestliže i při vykonání všech úředních opatření v jediném městě celé statisíce si naleznou vlastní sobecké cestičky mezi drátěnými ploty úředních výnosů, pak jest to rekord, který hlasitě volá po utvrzení Desatera nejen na papíře, ale hlavně v srdcích. — V Petrohradě byl zastřelen od dělníků „komisař lidu pro tiskové věci“ Cohan Goldstein, který býval krejčím a pak prodavačem v oděvním obchodu. Jako vrchní censor hleděl zardousiti „měšťácký“ tisk (vlastně pokrokový, protože bolševici potlačili konservativní a umírněné listy již dávno). Bolševická vláda

odňala nebolševickým listům tisk insertů, bolševičtí poštovní zřizenci odepřeli expedici těch listů, v elektrárnách bolševici překazili tomu tisku možnost noční práce. Pak na popud Goldsteinův byly odpírány redakcím umírněných listů informace o opatřeních vlády a nejvážnějších událostech; naopak úředníci a komisaři bolševičtí dávali jim informace schválně falešné, po jichž otištění Goldstein listy zastavoval a hnál redakce před soud. V čele revolučního soudu jest Zarin, naprostý analfabeta, který se ovšem řídil našeptáváním lidí chytřejších. Ujařmení ducha bylo tak nesnesitelné, že konečně sami dělníci Goldsteina zákeřně usmrtili.

Slituje se

a zašlete dárek na osleplé vojny naší redakci neb Zemskému svazu katol. „Orla“ v Hradci Králové.

Církevní věstník.

Slavnost diamantového jubilea pana prelata Mgra M. Musila měla ráz velice tklivý a povznášející. Sám J. Exc. nejdp. biskup vážil cestu z Chrasti, aby se účastnil osobně slavnosti ohlasy zasoužilého staříského hodnostáře. Ve čtvrt na 8. hod. vítala kapitola u hlavní brány nejdp. arcipastýře, jež uvedla k oltáři. Pak vyšla naproti prelatu-děkanovi Mgru Musilovi, doprovázenému dpp. kaplany a p. prof. Sobotkou (bývalým kaplanem zdejší). U oltáře promluvil k jubilarovi nejdp. biskup na thema: „Poďte, veselme se Hospodinu, plesejme Bohu spasiteli našemu.“ Tato radostná slova žalmu jubilar recitoval při modlitbě breviáře každodenně, ale zajisté se zvláštním zbožným nadšením v tento památný den. Po svém vysvěcení v tomto chrámě před 60 lety obdržel požehnání od svého otce a matky, kteří již zemřeli. Ale nyní má nestárnoucí matku sv. církve a otce v náměstku sv. Petra v Římě. Arcipastýř poprosil Sv. otce, aby jubilarovi udělil k okamžiku tak významnému apoštolské požehnání; žádosti bylo vyhověno. Nato Jeho Excel. p. prelátovi vyžádané požehnání udělil. Oslavenec oblékl se do bohoslužebných rouh a za účasti arcipastýřovy jakož i za čestné asistence celebroidal pontifikální mši sv., při níž na kůru předneseny krásné zpěvy. Po Te Deum udělil celebrant požehnání nejprve nejdp. biskupovi, potom kapitulárum a jiným kněžím a konečně společně všem přítomným ostatním věřícím. V řeči nato pronesené vzdával vroucí díky Bohu za milostivou ochranu do tak pozdní jeseně života, děkoval arcipastýři za obětavou účast na slavnosti, kaplanům za jejich horlivou podporu, všem kněžím i laikům přítomným. Načrtuv krátce běh svého kněžského působení, poznamenal, že v Hradci jest děkanem na 34. rok. Prohlásil, že vždy se snažil své povinnosti kněžské konati co nejsevědomitěji a nedati žádně ze světoných duší pohoršení svým životem lebo jiným způsobem. Přes to s bázní si připomíná, že kněžské skutky budou od Krista při posledním soudu přisuzeny než skutky laiků. Neděsí ho dlouhá doba od odevzdání duše Pánu. Až nalezne odpočinek v poustevnickém hrobě, bude brzy od lidí zapomenut, jak to bývá při

kněžích vůbec. Proto prosí přítomné, aby poznamenali při návštěvě hřbitova hlau jeho hrobu křížkem a pomodlili se za něho Otčenáš. Při prostě, srdečně řeči perlily se slzy na tvářích účastníků slavnosti. Když ještě jednou milovaný jubilar shromážděným požehnal, doprovázen byl od kněžstva spolu s nejdp. arcipastýřem z chrámu. Dojemně působilo, když pak ještě před vohodem do děkanství kromě jiných gratulantů 65letý p. ředitel Vach blahopřál oslavenoi jménem žáků prelátových z r. 1862. — Slavnosti se účastnili i kněží přesporní (mezi nimi vdp. farář Aug. Novák, bývalý kaplan zdejší), dále zástupci zdejších úřadů státních i autonomních, městské rady a škol i slušný počet jiných otitelů tichého a skromného hodnostáře. Bůh milostí svou provázej neúnavného duchovního správce i v letech dalších!

Slavnost peredunkule v seminářském chrámu Páně v Hradci Králové konána bude následujícím pořadem: Ve čtvrtek dne 1. srpna bude odpoledne v 5 hodin kázání, po něm litanie s požehnáním Nejsvětější Svátosti Oltářní. Po té bude slyšána sv. zpověď. V pátek dne 2. srpna budou slouženy tiché mše svaté v 6, 7 a v 8 hodin; při mši sv. v 8 hodin bude slavné obnovení profese členů třetího řádu sv. Františka. V 9 hodin bude kázání, po něm zpívaná mše svatá. Ráno od 6. hod. bude slyšána opět sv. zpověď. Odpoledne ve 3 hodiny bude kázání a po něm požehnání s litaniami; celá pobožnost zakončena bude ambrosiánským chvalozpěvem: „Te Deum laudamus“. Všichni věřící, kteří přijmou svátost pokání a Nejsvětější Svátost Oltářní, mohou získati plnoocené odpustky, jež lze i duším v očistci přivlastniti a to tolikrát, kolikrát vejdu do kostela a tam se na úmysl svatého Otce pomodlí. (Obvyčejně modlí se věřící pětkrát „Otče náš“ a pětkrát „Zdravas Mariae“.) Odpustky tyto získají také ti, kdož již svatou zpověď si v sobotu před tím vykonali, když svátost pokání týdně přijímají a ke stolu Páně denně chodí. Doba k získání těchto odpustků je od čtvrtka dne 1. srpna v poledne až do pátku 2. srpna do půlnoci.

Malé Svatošovic. V úterý dne 13. srpna připadá výročí pohřbu fundatisty a faráře Stanislava Hlíný. Přátelé a otitelé zemřelého sejdou se v ten den v Zálesí u jeho hrobu. O desáté hodině bude v Záleském kostele officium def., zpívané requiem a obřady u hrobu. Ostatní mše sv. možno sloužiti u Studánky v poustním chrámě. Apropisaci nutno vzíti s sebou. Za hojnou účast se prosí, též za laskavé ohlášení v okolních farnostech s kazatelnou.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

U Živnostenské banky filiálky v Hradci Králové upsali na VIII. válečnou půjčku větší obnosy dále tyto: J. Bačina, továrník v Opatovicích n. L. K 12.300, J. Hájek, mlynář v Třebechovicích K 6.000, V. Pavlík, mlynář v Opočně K 5.000, Anna šl. z Hlavácků v Hradci Králové K 4.000, Společný rolnický cukrovar v Předměstí n. L. K 10.000, Spořitelna města Chlumce n. C. K 470.000, Občanská záložna v Meziříčí K 6.000, Městská spořitelna v Lomnici n. P. K 33.000.

Bar. Tiskovému družstvu našemu v Hradci Králové na jeho účel věnoval dobrotitivě pod značkou XXX Nejmenovaný 200 K.

Operní večer. (Klipeřovo divadlo, sobota 20. července) Krásný večer připravil nám zájezd solistů Národního divadla: sl. Miřovská, Rejchleovský a pp. Štorka, Fiský a Pollerta. Hosté zapěli jednak solové arie z oper Smetanových a Dvořákových, jednak provedli tercet a kvarteta s týchž

oper, jichž přednes pro interesy byl zvlášť působivým požitkem. Posluchačstvu bylo možno dáti se unést stříbrným zvukem sopránů sl. Miřiovské, známé nám z pohostinského vystoupení v roli Mařenky při saisoně východočes. divadla, jemným, krásně vyrovnaným altem sl. Rejholcovy, lyrickým tenorem p. Štorkovým, jehož vysoké tóny bez veškeré námahy plynoucí svědčí zřejmě o bohatém daru umělcově, slibným barytonem p. Fífkovým, sýté a plné hloubky; mohlo obdivovati se mocnému, divadlem otřásajícímu i v hlubokých polohách plně se nesoucímu a zas v kvartetě dynamicky stlumenému basu p. Polertovu. Doprovod i řízení kapelníka p. Meixnera jevílo nadšení a virtuosní routinu. Častý, opakovaný a bouřlivý potlesk, donucující umělce k přidávání, byl nejlepším dokladem všeobecného nadšení a uspokojení publika, jež do posledního místa vyplnilo dům. — Představení ochotnického sdružení »Tyla« (neděle 21. července) nebylo možno našemu referentu se zúčastniti. — C.

Brahotní poměry. Vejce se prodává za 1 K 20 h. Houby se nazývaly chlebem chudých. Teď 3 hříbečky jako půl palce za 1 K 30 h. Čtvrt kila jablek za 1 K 20 h. Vychrtlý malý králíček za 50 K. Za trakař šišek a roští minulý týden bylo požadováno 24 K a — bochník chleba; jen kde jej vzít? Kdo ví, kde se obdrží za maximální ceny vždy aspoň věci nejpotřebnější, ať poradí. Wolf, Helmer a jiní veliči Němci nechť se v českých městech odtě přesevědí, co »schovává« český lid před povinnou a spravedlivou rekvisicí.

Požár vznikl v neděli 21. t. m. po 2. hod. odpo. v Malšovicích v statku »Tobišově«, který jest nyní majetkem dr. Eiselta z Prahy. Oheň zavinilo krátké elektrické spojení na dvorku. Jakmile zpozorovala mládež v městské plovárně kouř, ihned na 20 srdnatých mladíků spěchalo v plavkách k místu neštěstí, kdež se súbastnili obětavě práce záchranné. Nedbajíce velikého nebezpečnosti, vynesli z hořících místností všecko nářadí a nádobí. Za obecné pochvaly starali se i o zdolání zhozného živlu. Starší občané, kterým nehrozila škoda, většinou se omezili na »inspekce«. Hasičský sbor z Hradce přijel dosti pozdě, ale přece pomohl zabrániti dalšímu šíření požáru. Byly v nebezpečí skoro celé Malšovice. Vedle hořící stodoly totiž stála ohalupa s doškovým krytem, z níž již pro případ šíření ohně všecko vyneseno. Shořela celá stodola s obilím i stroji p. Šolce, částečně byly zachráněny zhozným živlem dvě protější budovy téhož statku. Hlavně odhodlaným a šilým mladíkům, kteří hasili i po střechách, jest co děkovati, že dravý oheň nenatropil spoust daleko větších.

Děkujeme. Za p. učitele Josefa Veitha, ve vojenské službě zemřelého, obětována 23. t. m. ve farním kostele máe svatá za účasti vlot. pl. patronky, členů sboru učitelského a jiných věřících. Po mši svaté vzpomenu p. farář v Pánu zesnulého jako milosrdného Samaritána v naší armádě, svědomitého učitele a hodného syna. Po té ověnceno jméno jeho v kapli našich hrdin a složena kytice, pl. patronkou k jeho počtě věnovaná.

Opočno. Slavnostní schůze české mládeže katolické koná se dne 2. srpna o 2. hod. odpo. v refektáři kláštera dst. OO. kapucínů na Opočně. Program: 1. Hymna Svatováclavská. 2. Zahajovací proslov. 3. Přednáška p. red. Fr. Šupky z Hradce Králové. 4. Přihlašování členů. 5. Hymna národní. Mládeži katolická! Slavnost porciunkule slavena byla vždy ve znamení duchovní obrody účastníků. Kéž hojná účast z Tvých řad slavnostní této schůzi potvrdí nutnost nové obrodné práce v duchu Kristově, k níž upřímně každého dobré vůle své. Sdružení katolické mládeže v Král. Českém v Praze II., Spálená 15.

Hrsl vzpomínek na r. 1848.

IV.

V kabinetním listě císařově z 8. dubna 1848 čteme dále:

Žádosti o svobodu tisku jest již vyhověno patentem od 15. března r. b. a od té doby vydaným prozatímním zákonem o tisku od 31. března r. b. Nový zákon o tisku předložil se budoucímu sněmu říší Naších ku konečnému rozhodnutí.

8. Prosba o ochranu svobody osobní proti libovolnému zatýkání jest vyplněna nařízením Mého ministra domácích záležitostí od 28. března 1848 a příslibem veřejného jednání.

9. Od nynějška mají v Čechách všichni ouřadové veřejní a všechny soudy obsazeny býti jedině osobami obojí řeči zemské mocnými.

10. Částečné zrušení a umeušení potravní daně jest již rozkázáno, a se strany obnovené prosby poslanců o další ulevu a možná-li, o úplné odstranění daně potravní v Praze z nejpotřebnějších potravin vůbec, zvláště pak ze chleba, žita, ze žitné mouky a z piva, počíná se již vyjednávání u úřadů zprávočních.

11. Národní stráž netoliko pro města ale i pro venkov jest povolena patentem od 15. března r. b. O jejím ozbrojení a uspořádání vydá se co nejdříve zvláštní zákon.

12. Týkáje se prosby o nový zákon vzhledem ke sbírání vojska, dána jest již přípo věd Mým kabinetním listem ode dne 24. března b. r.

13. Svobodné neobmezené právo k žádostem jest již povoleno, a právo ke shromažďování se i k zřizování spolků bude základním zákonem státu určitěji uspořádáno.

14. O důkladné vzdělání a dostatečné nadání učitelů Českých i Německých, tak též o přiměřené zřízení gymnasií a všech ústavů vzdělávacích dle nového plánu studií bude pečovati ministerium k tomu konci zřízené.

K žádosti Pražských studentův povolilo se již naprosto.

Co se týká žádosti, aby veškeré c. k. vojsko a všichni ouřadové státní na konstituci přísahu složili, tu se naději do důvěry a mírného uvážení, že vzejde přesevědcení všeobecné, že tato věc jediné v základním zákoně státním ustanovena býti může.

Ve Vídni dne 8. měsíce dubna 1848.

Ferdinand m. p.

Dle nejvyššího rozkazu uvádím toto váženým pánům poslancům Pražským ve známost s úplnou důvěrou, že v těchto nejmilostivějších přivoleních naleznou zcela uspokojující rukojemství za žádoucí vyvinování ústavy vlastenské, a že se

strany své ze vši síly o to se zasadí, ab y přispívali k upokojení myslí.

Ve Vídni dne 8. měsíce dubna 1848.

Ministr domácích záležitostí:

Svobodný pán z Pillersdorffu m. p.

Českým politikům náležá úkol, aby kabinetní list císaře a krále Ferdinanda Dobrotivého loyální a politickým způsobem zákonitými cestami hleděli uvéstí ve vhodný souhlas s poměry přítomnými.

Učně na truhlářství

Ke stravě přijme K. V. Skuherský, o a k. dvorní továrna na nábytek v Hradci Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevnější odborný závod

JOSEF VEND,

Jablone nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázk u se franko zašlou. V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítěte poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách již na 150.000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolulčema 2 K, jež se vyplatí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** ne- odbor, jenž poskytuje též **věno** de- spělým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vyplatí se tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihlášeno.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let každý, jen když též jest tělesně zdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Zaplacené 2 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Blíží v prospektu, jež na požádání zdarma zašíláme. — Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Král.

Dr. František Reyl, Václav Jenšovský předseda. jednatel.

Doba předhusitská a husitská.

Sepsal J. Sahl. — Stran 428. — Cena K 1.92. — Objednávky vyřídí Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Vážené paní

Anně Šotolové,

ochoti restaurátora v Adalbertinu.

K dnešním ct. Oaším jmeninám mnoho dobra přeje Oám

v úctě oddaný členský personál:

Josef Strejček, vrchní; Cyril Slapňok, členík, Josef Petříček, JH Kihor, pikolové.

OBNOVA

Číslo 31.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 2. srpna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Všem stoupencům spojené katolické strany české!

V poslední době proběhly novinami zprávy, z nichž se dalo usuzovati, že strana naše vyjednává se stranou agrární o splnutí obou stran, po případě že toto splnutí již se stalo skutkem. Ku těmto zprávám prohlašuje výkonný výbor spojené katolické strany české:

Vedení strany ničeho o splnutí naší strany se stranou agrární neví a také nevyjednávalo. Rovněž nikoho ku takovému vyjednávání (ku př. na Chotěbořsku) nesplnomocnilo. Své stoupence vyzýváme, aby těmto zprávám nevěřili, akci k tomu směřujících se nesúčastnili a každého odkázali na výkonný výbor strany. O každém takovém pokusu podejte zprávu sekretariátu strany (Praha-II., Spálená ul. 15), aby mohla býti učiněna případná opatření.

Za spojenou katolickou stranu českou:

Frant. Šabata, **Ervin Červinka,**
předseda. místopředseda.

Zástupcové lidu.

V čase tolik svízelném upřímní, obětaví mluvčí lidových davů měli by pracovati pro zlepšení stavu občanů strádajících co nejsvědověji, důsledně a houževnatě. Ale jak se osvědčil parlament lidový, v němž poslanci zvolení na programy demokratické tvoří velikou většinu?

Lidové masy čekaly s největší dychtivostí, jakou praktickou akci podnikne říšská rada proti křiklavým slabostem centrály, proti vzrůstající lichvě a rychlému přibývání nových válečných zbohatlíků. Zatím však obratní řečníci soustředili pozornost na takové politické záležitosti, které stejně se rozhodnou teprve později; v řečech proti rozpočtu a válečným úvěrům ozýval se výhradně pobouřený nacionalismus. Ale nejnutnější záležitosti výživy odsunuty stranou, jako by se jednalo o nějakou melioraci pozemků nebo regulaci řeky, která může čekat. A přece otázka úpravy hospodářského života jest nyní tolik palčivá, jak už nebyla po tři století.

Soc. demokratické listy přímo chrlí články proti kapitalismu, ale praktický a přesvědčivý obrys nové sociální úpravy předložiti lidu váhají. Naopak ocitne-li se v křesťanském listě sebe spravedlivější poznámka, jaké ústupky by se měly žádati od hlavních a všude známých reprezentantů kapitalismu, soc. demokrat vyskočí podrážděně, jako by ho píchla

včela do paty a protestuje proti „dema-gogickému antisemitismu“. Jaký pak antisemitismus? Křesťanský lid žádá a má právo žádati, aby opravdový antikapitalismus byl důsledný a neposkytoval výsad a imunity těm, kteří se ke křesťanskému osvětovému názoru nikdy nehlásili. I žida pokládáme za svého bližního. Ale jeli bičován bezohledně pro svou lichvu pokřtěný liberální velkostatkář, může se jen zaprodanec rozčilovati nad poznámkou o velikém kořistění občanů jiných a s velikým hlukem ukazovati na jmění církevní; faktum přece je, že církev nynější drahotní a nákupní poměry nezavinila a že naopak sami kněží trpí vzrůstající drahotou.

Spravedlivé stesky křesť. soc. poslance Jerzabka sněmovna vyslechla — a dost. A co zmůže šest českých katolických poslanců proti sněmovní opozici?

Z této scenerie vychází na jevo, že není tu chyba pouze u poselstva, ale rovněž tak mezi voliči, kteří se dali před válkou zkorumpovati od placených agitátorů protikatolického „pokroku“. Kapitalisté i vídeňští věnovali obrovské sumy na porážku našinců v zemích českých, protože věděli, jak vydatným lepem jsou peníze na lačné mouchy. Co zasela fanatická zášť protikatolická, to nyní klidí; kdo nechtěl, aby veřejné řády byly postaveny na základnu křesťanskou, vidí nyní, jak prospívá základna jiná; od katolických kruhů, zdeptaných lavinami opoziční „lidové“ agitace, neče čekati zázraků již proto, že vláda respektuje sílu jednotlivých táborů dle toho, jak velké mají zastoupení netoliko v parlamentě, ale i v politických finančních a hospodářských.

Poslanecká sněmovna za války sešla se po prvé 30. května 1917. A co tehdy pro trpící vybojovala? Již před první schůzí za vlivné podpory soc. demokratů byl sestaven návrh, aby poslanecké diety se proměnily na stálé roční platy po 12.000 K a aby se poslancům zajistila volná jízda v prvé třídě jak ve vlacích tak na lodích. A povedlo se. Poslanecký plat zvýšen o 100 procent — zato však voliči platí nyní nejpotřebnější potraviny o 1000 procent draže.

Na veřejných schůzích se křičí proti zdražovatelům a zbohatlíkům, ale titíž řečníci prosí kapitalisty o finanční podporu svých „lidových“ podniků (i u Škody, Wetzlera a jinde), přijme se milion od dra. Kranze. Soc. dem. ředitel Eldersch v elegantní ekypáži jezdí od centrály k centrále a konferuje s mocnými zbohatlíky jako rovný s rovnými, dává se si úzkostlivě pozor, aby nebyl nazván za ně-

jaké drsnější slovo pánem beztaktním. Zkrátka nikdo nezná pravé a nejvlivnější kapitalisty tak dobře jako vůdcové soc. demokracie; ale právě tito znalci úzkostlivě se vyhýbají říci svým stoupencům otevřeně plnou pravdu. A rozhokají-li se proti kapitalismu na různých sešlucích, dovedou vždy v parlamentě mrštně se odpoutati, kdykoli vědí, že by slovo včas a hromadný rozběh vedl k praktickému částečnému vyrovnání sociálních protiv. Sociální situace se utvořila dle toho, jaké zástupce si lid do Vídně vyslal, dávaje se ukolébati v krásný sen slibováním těšinských jablíček. Nyní jest tudíž naším spravedlivým požadavkem, aby se kritika davů obracela na správnou adresu a aby nebyli obviňováni z nedostatečné péče o drobný lid reprezentanti tábora katolického, které zmámení fanatické samy vykopávali se vši příkrostiti z institucí, v nichž se mohla katolická humanita co nejlépe uplatniti.

Rozmysl a správné pochopení situace konečně se dostaviti musí; a zmoudří-li voličstvo opravdově, pak vyšle do zákonodárných sborů zcela jiné zástupce, jichž demokracie se neobmezí na laciná hesla, nýbrž provede reformní činy.

Volné listy.

Národní výbor. Již před třemi roky v „Obnově“ jsme dokazovali, že tehdejší Národní rada, nemajíc autority a zmitána jsouc strannickými rejdy, má býti rozpuštěna a že má její místo zastoupiti Národní výbor, vybavený náležitými kvalitami osob a opatřený právy, rozhodovati ve smíšeném oboru působnosti. Válka a s ní ještě větší nebezpečnost nesvornosti spojily nás v jednotu, že jsme radostí již jásali. Jednota tato, bohužel, byla jen pozlátkem a rozplynula se jako mnohé dobré úmysly jiné.

„V českém táboru“, žaluje posl. Klofáč dne 9. července 1918 v Nár. Politice, „ukázaly se zas zjevy, které jsou povážlivy dnes a pro budoucnost mohou býti neštěstím. Jest to strannictví, jež především vidí jen zájem stran a pak teprve národ a jež za okamžitý úspěch strannický neleká se ničeho i když vyšší národní zájem tím trpí. Přivést myšlenku sebeurčení a státní samostatnosti k platnosti není ještě všechno. Hlavní věcí bude státní život vybudovat a samostatnost udržet. Ta prostě bez silné autority jest nemožná. A proto nechápu, proč pořád jest tolik výmluv, volá-li veřejnost po okamžitém zřízení Národního výboru.“ Tolik poslanec Klofáč. Kdyby mezi vůdci bývali katolíci, oč že by vina svalovala se na klerikály! V Praze vykonána byla slavná přísaha svornosti, a lichotili jsme si, jak hosté byli překvapeni klidnými a pohotovými slavnostmi, v nichž zračí se vnitřní síla a jednotnost národa. To však nás charakterisovalo pouze jako scénicky nadaný národ, který dovede sice kdykoli provésti okázalé výstupy, aby po chvíli zapomněl, že jimi chtěl osvědčiti silné odhodlání a důslednou životní praxi. Theatrální sklonnost, ohnivost, důvěřivost a výbušnost jsou dobré věci, ale nad nimi musí trniti opravdová bratrská družnost. Tato družnost, vyzbrojena jsouc trpkými zkušenostmi národních českých dě-

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Eskont směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.978.

jin, zejména dnes důrazně hlásá, že není a nesmí být dovoleno, aby strana stavěla se na místo národa a aby všechny národ byl považován za stranu.

Pravdu tuto obracíme také proti těm učitelům obecných a středních škol, kteří již nyní připravují protináboženský boj navrhovanými školními reformami. S hlediska politického jest to nezralost, protože s naším národem ruku v ruce jdou katoličtí Slovinci a Chorvaté a kromě nich jsou nám blízcí i katoličtí Poláci. S hlediska pak národního jest tento padělání pokrok hříšným kvasem nově: bojů, jichž národ má se chránit pro válečnou vysílenost na poli hospodářském a kulturním.

Konečně tu máme nový Národní výbor. Byl však ustaven opravdu demokraticky? Jen takový počet členů jednotlivých stran, který by byl v poměru k počtu odevzdaných hlasů r. 1911, by odpovídal přibližně skutečnému stavu tužeb národních. Zatím však strana, která netoliko nezískala r. 1911 žádného mandátu, nýbrž shromáždila vůbec hlasů počet praskrovný, stává se ve Výboru složkou rozhodující. Z občanů, kteří dříve aktivními politiky nebyli, přibrala výhradně ti, kteří holdují kulturnímu programu mäsarykovskému. Naše strana byla postavena téměř před hotovou událost. V době těžké podrobujeme se všenárodní disciplíně, ale pravíme důrazně, že budeme mít oči stále otevřeny; úlohu heiloty hrát nemíníme v době, kdy poletuje demokratických hešel jako jepic nad vodou.

Neporozumění státníků. Mluví-li k veřejnosti státník, předpokládá se samo sebou, že mluva jeho bude rozvážná, vysokých hledisek a prosta osobních vášní a národnostní podjatosti. Vlastností těchto žádání jest zejména od státníků rakouských vůbec a v přítomné době zvláště. V minulých dnech dali se do řeči ministerský předseda Seidler a bývalý zahraniční ministr hr. Czernin a odhodili poslední zbytek neustrannosti, která jest nejzákladnějším požadavkem vůči státníkům, řídicím mnohojazyčnou říší. Na místo klidu, trpělivosti, rozvahy a neustrannosti, slyšeli jsme z jejich úst vybuchovati nepadělanou německou přirozenost, která panovačností svou vůbec již jest pověstna.

Seidler zdůraznil, že se musí v Rakousku zachovat německý režim a Czernin to nejen schválil, ale hned široce a dlouze dovozoval, že říše naše musí žítí nejtěžším spolku s Německem.

»Spolek s Německem«, napsala Bohemia, »musí být tak těsný, že pro zvláštní politiku rakouskou nezbude místa.« No, a hr. Czernin to nechce jinak. Jak pak to pěkně pověděl? »Jen tehdy, jestliže v Berlíně bude přesvědčení, že jsme bezpodmínečně poctiví a že o německé zájmy se zrovna tak zasazujeme jako o svoje, jen tehdy Německo připustí, abychom při mírovém koncertě hráli na první housle.«

V myslích umělců bývá myšlenka pohyblivou cestovatelkou, a podle toho hr. Czernin ze státníka stal se básníkem,

Básnění v politice bývá však velmi nebezpečno, protože se takovým způsobem pozbývá porozumění skutečným poměrům, fysickým silám a duševním proudům. A přibude-li k neporozumění ještě nestátnická snaha, aby tříčtvrtinové většině slovanských národů v Rakousku poroučela německá menšina, pak politika taková pouští mimo zřetel pravidla práva, lásku ke spravedlnosti a stává se politikou pouhého sobectví a rozpínavosti.

Nejosudnější chybou státníků bývá neporozumění době. I z řeči Czerninovy vysvítá nepochopení toho, že jsme dospěli jednoho ze svrchovaných okamžiků, kdy jedna epocha jest zničena, aby se vytvo-

Akceový kapitál K 120.000.000.—. Rezervní a pojistné fondy přes 40.000.000.—.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tuzemských a cizozemských burzách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detache dospělých kuponů, inkasso tažeností, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankovní transakce za podmínek co nejvýhodnějších.

řila doba nová a kdy odbíjí již dvanáctá hodina, aby státníci starého režimu osvojili si novou politiku. Politikou touto jest politika národnostní, ta, která bude chránit práva svobodných národů a jejich zdravého demokratického vývoje.

Sběratelská činnost vojenského vdovského a sirotčího fondu pro válečnou půjčku.

Vdovským a sirotčím fondem bylo získáno úpisy pro 8. válečnou půjčku více než 100 milionů korun. Mimo to bylo smluvní společností fondu, c. k. priv. životní pojišťovací společností Rakouský Fénix pojištěním 8. rakouské válečné půjčky upsáno dalších 8529 milionů korun.

Z toho bylo přihláшено jen v Čechách na 8. rak. válečnou půjčku u různých bankovních ústavů zatím K 108,227.000.—.

Upisovací výsledek fondu předčí pravděpodobně výsledek VII. válečné půjčky, ježto se mohou ve smyslu zmocnění c. k. poštovního spořitelny ještě další přihlášky hromadných úpisů, jakož i z pojištění válečné půjčky dále přijímat.

Každý takto přihlášený úpis neb pojištění válečné půjčky zvýší plným upsáním, příp. pojištěním obnosem celkový výsledek VIII. válečné půjčky.

Politický přehled.

Prozatímni rozpočet schválen 26. července 215 hlasy proti 196, tedy jen nepatrnou většinou. Ministerský předseda bar. Hussarek v programovém svém výkladu v posl. sněmovně vybízel všechny k součinnosti tvrdě, že spravedlnost ke všem, ke každému národnímu kmeni a každé sociální vrstvě musí být a zůstati nejvyšší vůdčí zásadou vlády. V panské sněmovně byl bar. Hussarek otevřenější; mluvil o tom, že Rakousko musí býtí pamětlivo, že v hodnotě německého národa je prazdroj jeho kulturní moci a že se dá něco provést cestou administrativní. Co? nepověděl. — Něm. radikálové tvrdí, že jim i bar. Hussarek připověděl národněpolitické výsady. Pověstný dr. Titta jde dále, ohlašuje rozdělení zemské správní komise, které prý musí předcházeti rozdělení soudních okresů. To obě musí prý nyní Němci žádati, zejména však odvolání hraběte Schönborna a ochranu menšin. — Německá města Děčín a Liberec prou se o sídlo německého konsulátu. — Všeňemec Wichtl na schůzi ve Slovinské Bystřici troufale počítá, že válka zničí slovanské plemeno tak, že se v dohledné době nebude moci vůbec zotaviti. My Němci zničili jsme Srbsko, Černou Horu a Rusko (válka prý zničila za 4 léta nejmeně 20 milionů Slovanů), právě tak naložíme s rakouskými Slovy. Musíme zameziti přetvoření Rakouska ve stát národů. Slovy musíme rozdělit mezi Němce, Maďary, Turky, Albánce a Italy. — Císař Vilém na začátku pětiletí světové války vybízel německý národ k dalšímu boji. — V Kijevě podlehl pumovému atentátu německý generál polní maršálek šl. Bichhorn a jeho osobní pobočník šl. Dressler, osobnosti to, o nichž se tvrdilo,

že v Ukrajině zavedli německý pořádek. — Dle něm. časopisů boje Čechoslováků zasáhly již ze Sibíře do evropského Ruska. Obsazením Samary Čechoslováky sama Moskva je ohrožena. S pokroky Čechoslováků pokračuje úpadek moci sovětů. Česká vojska, operující po obou stranách Urálu, vzhledem ke své vojenské kázni a svému dokonalému vyzbrojení jsou nepřitelem, jež nesmějí nepřítel podceňovat. Ve vyloďování dohodového vojska v Archangelsku a na pobřeží mürmanském se pokračuje. Zasáhnutím poslední velmoci (Japonska) do boje začíná nové období světové války. — Po ústupu Němců v bitevním úseku na Marne přišly francouzsko-americké síly s překvapující rychlostí na zokilometrové linii k novým útokům. Němci svým ústupem zkrátili si frontu, ale tím zároveň i Francouzové. Vojenští kritikové němečtí mluví o rovnocenných odpůrcích na západě a přiznávají, že převaha francouzsko-americká den po dni vzrůstá.

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.
Půjčky. • Úvěry osobní. • Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého.
Známky úžasné kulturní dekadence odhalují se dále, třebaže moderní světlohoši vyvolávají oči o dosažení nejvyšších esthetických met. Vídeňští operetní výdělkáři vykušávají dále melodie nádherných oper klasických mistrů, aby je připoutali k textu dováděvých operet. Kare! Lafite k své operetě »Kongres tančí« použil melodií několika starších oper. Už se také chystá opereta »Heine« s podloženou hudbou Mendelssohnovou a »Jan Nestroy« s hudbou starovídeňskou. A chytrým pytlákům, lovícím v nádherných klasických hvozdech, povede se při tom líp než zesnulým geniům. Nestáci pokáráti chytré časohráte; jest přece zjevem přímo odporným, že tisíce návštěvníků divadel raději zaplatí poslechnutí strakaté operety než provedení majestátního díla klasického. Vкус davu při tolikeré příležitosti ke kulturnímu vzestupu — zplošťuje se a hrubne. — Proslulý ruský malíř Répin, jehož díla dobyla si slávy v celém světě, pod patronací bolševických zřízení již zemřel hladem. Narodil se r. 1847 v oholmské gubernii a r. 1864 vstoupil na malířskou akademii. — Prý čím větší vzdělání, tím vyšší úroveň mravní, tím ušlechtilější cit. Zatím v č. 16. »Kmen« napsal F. X. Šalda v polemice proti universitnímu profesorovi O. Rádlovi: »Kde vzít... (pravé vzdělání tvořivé), když ho nemají ani mnozí učitelé universit? Čemu může naučiti v tomto směru na př. takový Rádl, člověk osobivý, mstivý a malicherný, až Bůh brání, bez noblesy a spravedlnosti, který drze sahá na věci, pro něž nemá vůbec vnitřních orgánů, který s klidem znovu tiskne a opakuje tupé a bídné nepravdy, jež mu byly vyráceny...?« Který z obou vynikajících odpůrců jest

v právu? V čem by se mohli shodnouti čeští učenci na prospěch celého národa po krátké osobní konferenci, to zavlékají do novin, verbujíce dav proti davu a bojujíce spíše sofistickou než přesvědčivými důkazy. Slované národovci připravují k tisku »Čítanku pro mládež o minulosti a přítomnosti slovenské«. Také se připravuje tisk trojdielného slovníku slovensko-maďarsko-německého. — V přednáškách vídeňského vědeckého klubu bylo řečeno, že by se měla řečtina z gymnasií osnova vypustit, zcela, zato však latina má se stát znovu dorozumívací řečí ve vědě. Tento úkol měla ovšem latina ve středověku a přispěla k rychlé výměně myšlenek zvláště na tehdejších universitách. — V »Knihovně našeho lidu« (nákladem Benediktinské knihovny v Brně) vyšly z pera A. Skalského historické črty »Moravské elegie«. — V »Obrazárně Zvonu« vydány nově čtyři obrazy (dva Mařákovi a polychromie Úprkova a Procházkova), díla opravdu vynikající v reprodukci vzorné. — V »Cyrillu« uveřejňuje velice časovou úvahu o osudech hudební a textové Vladimír Hornof.

K vývoji válečnictví. Při srovnávání nynějšího světového zápasu u nás téměř nikdy se nebere zřetel k bystrým vývojem trojdielného díla Delbrückova »Geschichte der Kriegskunst im Rahmen der politischen Geschichte«, kdež jest potřebováno mnoho sensačních legend, které platí v naší zemi za nefalšovanou minci. Delbrück za počátek válečného umění považuje vznik taktických jednotek, v nichž množství jest sdruženo k jednotnému promyšlenému úderu. Řeckou falanx v marathonské bitvě pokládá za první počátek umění válečného; touto dala se zdolati obrovská většina nepřátel, z nichž každý bojoval dle vlastního dobrozdání. Zdokonalená falanx vedla k úspěchům Alexandra Velikého; Římané pak děkují za své velké úspěchy nad barbari kohortě, která se rovněž vyvinula na základě řecké falangy.

V době císařské již voje římské jsou strojem velice složitým a důmyslně rozčleněným; vojní stávají se zvláštním stavem, ostře odlišeným od ostatního obyvatelstva. Germánský hluboký šik byl také taktickou jednotkou; lišil se značně od falangy a hodil se zvláště k defenzivě. Germánská taktika pokulhávala za římskou; přes to však Římané naposledy podlehlí Germánům vinou svého vnitřního rozkladu. Od konce III. stol. po Kr. císařská vláda k obraně hranic užívala živlů barbarických, co zatím antický militarismus dohasínal.

Taktická tělesa, spočívající na specializaci zbraní, přestávala s úpadkem římských legií. Válečníci ovšem i pak tvořili skupiny, ale zcela volné, v nichž individuálním pohybům popřána svoboda; boj byl dlouhým řetězcem pestrých rytířských soubojů. V době Karla Velikého, kdy se tolik válčilo, užíval císař vojska dosti skrovného: své stále družiny a jízdních houfů lenníků z rozličných hrabství. Sedláci sice odváděli válečné dávky, ale ráz selského obyvatelstva byl v říši karolinské nevojenský. Proto také barbarické kmeny ze severu mohly pronikati do francie říše velice hluboko. Zajímavé tedy, že »krvavý« vladař naprosto nestál o zmilitarisování své říše. Legendy o velikých selských vojích té doby jsou poťeny; válka i za velikých vpádů maďarských spočívala výhradně na bedrech jízdního sboru těžce oděných lenníků. V samé Anglii barbarická bojovnost germánských dobyvatelů přecházela ve feudalismus a v nebojovnost širokých vrstev. Tudíž patrné, že i zde křesťanství nahrazovalo brannou moc stupňovaným důrazem na politická a sociální práva. »Branná povinnost« svobodných omezovala se výhradně na válečnou daň, z které se platili dobrovolníci. Podobně v jihoitalském státu normanském postaveno vojenství na základ peněžní.

Také v říši byzantské stala se jádrem vojska rytířská jízda. Proto trvalo tak dlouho potýkání západu s východem v křížových válkách, že na obojí straně bylo

vojska málo. Vedle rytířstva, bojujícího bez disciplíny dle individuální chuti, brala lehká jízda a pěší čeládka jen vedlejší službu. Z jádra lenních vojsk vyvinul se zvolna stav rytířský, který se uzavíral kastovní proti živlům prostějším jen znenáhla. Rytířská jízda od nynější kavalérie lišila se stále podstatně; neznala společného disciplinovaného útoku; i v rytířských řadách duchovních, kde poslušnost k představenému byla tak přísná, při bitvě jednalo se hlavně o setrvání při společném praporu. Bojovalo se podobně jako před Trojí. Svazek lenní rozhodoval skoro výhradně o tom, jak velkou skupinu bojovníků může vladař kolem sebe shromáždit. Teprve v pozdním středověku peněžitý zold přispívá k rozmnožení bojovníků o lidi najaté. Ale rytíři zůstávají jádrem vojsk dále. Konečně švýcarské kantony obnovily taktickou jednotku z pěších lehkooděnců. Divoký lid horský obnovil starý germánský hluboký šik.

Delbrück pítvá kriticky zprávy chlubitých Řeků a usuzuje, že Xerxovo vojsko čítalo jen několik desítek tisíců. Alexandrových asi 20.000 bojovníků mělo skoro číselnou převahu nad vojskem perským. Zrovna tak bojovníků Hannibalových a potom gallských (proti Caesarovi) bylo daleko méně, než jak se posud věřilo. V době stěhování národů germánské voje čítaly 10—20 tisíc dospělých mužů. Ještě menší byly voje Karla Velikého anebo rytířské řady Viléma Dobyvatele. Zástupy křížáků byly veliké asi jako naše brigády nebo nejvýše divise. Rozhodující živel rytířský vystupoval nejčastěji jen ve stovkách.

Z toho patrné, že »bojovný středověk« naprosto nebyl militaristický; již veliké závory, kterými překážela vojně papežská stolice, odnímalý silně chuť k delšímu a mocnému válčení; a pak se vědělo, že daleko výhodnější jest utéci se k rozhodnutí papežovu o sporech politických než s velkým nákladem vésti krvavé zápasy. Možná říci směle, že v pravidelných bojích středověkých suverénů dohromady nebylo tolik ztrát na mrtvých, raněných a zajatých jako za čtyři roky světové války nynější.

Služte se

a zašlete dárek na osleplé vojáky naší redakci neb Zemskému svazu katol. »Orla« v Hradci Králové.

Cirkevní věstník.

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou pánové: Frant. Tomášek, jubilar, b. vikář, děkan atd. ve Velkém Otáhmě a Jan Kuhn, jubilar, em. b. vikář, děkan atd. v Lázních Železnici. jmenování skutečnými konsist. rady a assessory.; Frant. Nožka, jubilar, b. notář, em. děkan atd. v Kyšperku, jmenován čestným konsist. radou. — Jmeno-
ván jest pan Dr. Jos. Cibulka, b. sekretář a ceremonář, spirituálem v b. kněžském semináři. — Ustanoveni jsou pánové: Frant. Zrzavecký, administrátor, farářem v Hlinsku, Jan Biskup, farář v Markoušovicích, farářem v Borové u Poličky, Frant. Hrobský, farář v Štěpanicích, za faráře do Roztok, Josef Drbohlav, kaplan v Lipnici, za kaplana do Hořic, Karel Daniel, kaplan v Hořicích, za kaplana do Lukavce, Frant. Boháč, neomysta, za kaplana do Lipnice, Jos. Falta, neomysta, za kaplana do Mladých Buků, Jan Birke, neomysta, za kaplana do Bernartic, Josef Vorlíček, neomysta, za kaplana do Chotěboře, Jos. Mádle, neomysta, za kaplana do Jičína. — V Pánu zesnul pan Václ. Houzák (V. Vuln.), farář v Žehuni, † 22. července 1918 (naroz. 1865, vysv. 1889).

Kongrua. Pozdní vydání prováděcího nařízení a instrukce o novém kongruovém zákonu znemožnily včasné uveřejnění jich. Vyjímáme z nich, že duchovní, mající doplněk kongruy a kvinkvenálky, nepodávají nyní žádných žádostí o zvýšení kongruy a přiznání nových služebních přídaveků. Obojí bude jim poukázáno prozatím z

moci úřadu. Ostatní duchovní, nemající doplněk kongruy a kvinkvenálky, předloží ihned fassi způsobem obvyklým a žádost o služební přídávky, doloženou dvěma služebními výkazy. Komu by to nebylo ihned možno — zažádejž o prodloužení lhůty na politický úřad zemský.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Pro fond vdov a sirotek odevzdáno okresní komisi pro ochranu péče o mládež na zřízení sirotčince po padlých vojácích: Z Petrovic při výplatě příspěvků vyživovacích K 17 50 ze zábavy v Ruseku 1000 K, ochotníci z Jehlice 37 K, p. pošt. mistr Gráf ze Sádové 6 K, studující v Hradci Králové 19 K, p. obecní starosta z Výravy 50 K, mládenci a dívky ze Mžan 1000 K, dívčí lyceum v Hradci Králové 120 K, při školní slavnosti v Probluzi (zatloukání hřebů) K 33 96, »Sokol« v Hradci Králové 50 K, p. Bohuslav Khom v Hradci Králové 1000 K, škola v Libranticích K 33 50. Celkem 3366 K 96 h. Úhrnem 56.690 K 10 h.

Okresní oděvna královéhradecká konala dne 23. července svou šestnáctou schůzi výborovou. K návrhu jednatele Dra. Viškovského usneseno zaříditi pro Okresní oděvnu resp. Zkušebnu potřeby v Hradci Králové samostatnou zvláštní kancelář, která umístěna bude v Živnostenském domě pod přímým dozorem předsedy Okresní oděvny a jednotliví členové výboru uvolili se každodenně střídavě v kanceláři této dozor vykonávati. Okresní oděvna doufá, že tímto opatřením vyjde vstříc jak obecnstvu tak i obchodnictvu, ježto tím umožněno vyřizování rozsáhlé agendy Okresní oděvny úplně samostatně bez ohledu ke kancelářským pracím instituce, u které dosud Okresní oděvna byla v nájmu.

Dary. U příležitosti diamantového jubilea Megra. M. Musila, pap. preláta a děkana, zaslal jeho bývalý kaplan vdp. Jos. Melichar, farář ve Vraclavi, na zřízení mírové sochy Bož. Srdce Páně u sv. Duha 60 K; chovanky pensionátu Škol. sester věnovaly výtěžek 170 K ze své divadelní hry. Srděčně děkujeme. Zaplať Pán Bůh! Sběrka obnáší již 2600 K. O další příspěvky a podporu prosíme, aby myšlenka mohla býti co nejdříve uskutečněna.

Ve prospěch vdov a sirotek po padlých vojácích pořádá c. a k. 10. pluk pol. dělostřelectva dne 4. t. m. odpoledne v důstojnickém parku zahradní slavnost, spojenou s proměšadním koncertem. — Téhož dne o půl 9. hod. večer bude koncert ve dvoraně Adalbertina ve prospěch téhož účelu. V případě nepříznivého počasí odpolední zahradní slavnost odloží se na příští neděli dne 11. t. m. Ale večerní koncert ve dvoraně dne 4. t. m. bude za každých okolností. Doufáme, že lidumilný účel slavnosti bude podporován hojnou návštěvou. — Slavnostní výbor c. a k. 10. dělostřelectvého pluku.

Dělnický kurs krojčerský, pořádaný Ústavem pro zvelebování živností v Hradci Králové, bude se konati v době od 5. do 30. srpna, a to v kreslírně zámečnické školy. Všechny přihlášené účastnice nechť se dostaví v pondělí dne 5. srpna do výše uvedené místnosti o půl 9. hod. dopol. Do kursu, který je bezplatný, přijaty budou pouze vyučené.

Včelařský kurs v Hradci Králové uspořádá místní včelařský spolek v druhé polovici srpna t. r. Kurs jest úplně bezplatný a bude rozvržen na tři, po případě na čtyři dny nedělní. Přihlášky přijímá do 10. srpna předseda spolku p. Boh. Ryba, řed. měšť. školy dívčí v Hradci Králové.

Těšné drahotní poměry vyvolaly poradu žen státních úředníků, která se odbývala

dne 29. července o 4 hod. odpo. v měst. besedě. Promluvila od srdce k srdci velice obsažně pl. A. Adla Jeřábková, choť e. k. finanč. tajemníka. Slova, osvětlující situaci tolik výrazně, byla provázena pládem přítomných. Ke konci se projevil souhlas hromadně a velice mohutně. Pak ještě p. vrch. účetní rada Obermann sdělil, co podniknuto posud v příčině ošacení a úřednického konsumu. Porada navštívena byla velice četně, počet shromážděných (s několika pány včetně) byl 235. Řečníci i řečníkovi byly vyslovovány hromadně díky a plná důvěra. Vzhledem k neudržitelným poměrům bude nová porada dnes o 4. hod. »U Urnerů« v klubu státních úřednic. Dámy se vyzývají, aby se dostavily v počtu co největším.

Ceny ovoce pro všechny obce polit. okresu královéhradeckého mimo Hradec Králové jsou úředně stanoveny za kilogram ve stálých provozovnách. (číslice první) a na trzích (číslice v závorkách) takto: Pro všechny kusy bezvadných tabulových jablek 1.42 K (1.36 K), menších 1.26 K (1.22 K); stolní jablka 1 K (94 h); hospodářská jablka včetně povídková kompotová 90 h (86 h), moštová 50 h (44 h). Pro luxusní a zvláště veliké plody jsou tyto ceny: prostředně velké nebo kazové druhy 1.60 K (1.56 K), vadné druhy 1.10 K (1.08 K). — Bezvadné tabulové hrušky 1.30 K (1.26 K), bezvadné menší kusy 1.18 K (1.12 K). Ranné hrušky až do 10. srpna 1918 včetně 1.26 K (1.20 K); hospodářské 82 h (78 h), moštové, povídkové, k vaření 52 h (48 h). — Trhané tabulové švestky 1.12 K (1.08 K), zboží střešené 82 h (72 h), slívy 1.16 K (1.12 K), ringle 1.20 K (1.16 K), mirabelky 1.56 K (1.50 K). — Za přestoupení cen jest určen trest vězení od jednoho týdne do 6 měsíců, pokud čin ten nepodléhá trestu přísnějšímu; kromě toho může býti uložena pokuta do 10.000 K. Tytéž tresty stihnou i toho, kdo k takovým předinům navádí, nebo při nich spolupůsobí.

Aprovisace. Zdejší občan, který se vrátil z Německa, vypravoval nám, že tam mohl dostati v hostincích kromě doutníků všechno za ceny daleko menší než v Čechách. Za dobrý oběd platil 3 marky.

Že živnostníci jeví snahu pro rolníky pracovati výhradně za aprovisaci, toho příčina není jen v úžasné drahotě; jedná se jim totiž také o to, aby sháněním potravin a dlouhým čekáním na frontách nematili mnoho drahého času. V Německu front není potřebí — a kdyby se odstranily u nás, uspořilo by se netoliko mnoho svízelů, ale i drahého času, kterého jest potřebí pro práci.

Bar. U příležitosti zlatého kněž. jubilea vřdp. bisk. vikáře Fr. Tomáška, os. děkana, b. notáře a velezasl. faráře ve Vel. Ouhřimě, zaslal vřdp. Josef Tesaf, duch. správce v král. české zem. polepšovně v Opatovicích n. L., na důkaz vděčnosti a neubízené úcty k svému prvému nezapomenutelnému a v pravdě otcovskému šéfovi Útulně slepých dívek v Praze-III., na Kampě 33, jednostokorunový úpis válečné půjčky. — Zaplať Pán Bůh!

Moravská agrární a průmyslová banka, filialka v Chrudimi zavedla po příkladu pražských bank počínaje 1. srpnem t. r. jednoduchou úřední frekvenci, pro strany od 8. hod. dopol. do 1. hod. odpo. V neděli a ve svátek se neúčaduje.

Různé zprávy.

Ústí výkonný výbor spojené katolické strany české konal dne 24. července za předsednictví místopředsedy p. rady Červinky schůzi. Podána zpráva o ustavení Národního výboru; zpráva vzata na vědomí. Tajemník podává zprávu o činnosti sekretariátu. Mimo to vyřizena řada vnitřních záležitostí. Ku zprávám uveřejněným před

časem v denním tisku, že naše strana vyjednává se stranou agrární o splnutí, po případě že toto splnutí již jest ujednáno, konstatováno, že nikdo nebyl ku tomuto vyjednávání pověřen a že tedy zprávy tyto jsou naprosto nepravdivy. Konečně rokováno o člancích v Čechu, jmenovitě o úvodu níku v čísle ze dne 24. července, k čemuž výkonný výbor spojené katolické strany prohlásuje, že ústředí pražské nyní všemi silami pracuje na reorganizaci strany. Že účinky nemohou se ovšem projevit ihned, ví každý zkušený pracovník. Budoucnost nejlépe ukáže nesprávnost kritiky Čecha.

Sušení zeleniny. Kedlubny a mrkev opatří se nyní poměrně snadno. Mnohá rodina nemá sklepu, aby si je na pozdější dobu uložila. Té se doporučuje sušiti je. Před sušením se zelenina v páře uvaří. Na nudle rozkrájená uvaří se v páru na brambory neb takto: Zelenina se dá na řídký plátný šat (čtverec), na zeleninu se položí poklička hrnce as 5—6litrového a cípy šatu se nad ní křížem svážou. Tento uzlík se zeleninou dá se na hrnce asi do čtvrtiny vodou naplněný a přistaví na plotnu. Poklička hrnce neprodyšně uzavře a zelenina vznáší se pak v páře, v níž se v 10 minutách dostatečně zvaří — nabude skelného vzhledu. Tak připravená se dá na lisky neb na plech a suší v troubě (pára musí unikati) neb na plotně po vaření. Ježto se musí nyní topením šetřit, bude sušení déle trvat. Tím sice utrpí zelenina na vzhledu, ale ne na jakosti. Před upotřebením se zelenina namočí na večer do vlažné vody (ostatně se dá doba dle stupně vysušení vyzkoumat), druhý den dovaří a připraví. Na suchém místě, nejlépe v plátném sáčku vislo, vydrží do jiné, a ne ztratí na chuti jako ve sklepe uschovaná.

O místo v katolickém hospodářském domě, nejraději v klášteře, žádá 39letý muž, vojen. služby prostý, který rozumí dobře chovu domácího zvířectva, pěstování obilnin i zahradnictví a zelenářství. Rozumí také dobře kuchařství, přípravě moštu, sušení zeleniny a pod. Jest enhoven samostatně vésti hospodářství. Nabídky pod značkou »Svůj k svému« do administrace t. l.

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitosti.

Kongres německých svobodných zednářů konal se v Berlíně za účasti velmistřů a delegátů uherských, bulharských, tureckých a německých. Jednáno o přátelském svazu velikých loží čtyřspolkových států — ale bezvýsledně;

byla totiž uznána bezpodmínečná autorita Velikého Orientu a mezinárodní postavení loží. Pořád marně a marně čekáme, kdy ti olympští hrdinové z Německa a z Uher promluví konečně něco o právech Čechů, Slováků a Jihoslovanů. Ale ta zednářská humanita probleskuje jenom velikými slovy. Přes to v Čechách se nalezne volnomyšlenkářských ochotných sluhů dost. — Soc. dem. Velkonákupní společnost v Praze Jaroš a spol. (ústředí soc. dem. konsumních spolků) koupila v Libni v Trocnovské ulici továrnu v ceně 375.000 K s přílehlými pozemky v ceně 160.000 K.

(Zasláno.)

Upřímné, vřelé a uctivé díky vzdávám za veškeré přelaskavé blahopřání projevy, jichž se mi u příležitosti mého nedávného Nejvyššího vyznamenání za činnost mou na poli charitativním dostalo.

Obzvlášť pak považuji za svou povinnost poděkovati vřdp. Filipu Šubrtovi, bisk. notáři a faráři v Miletíně, jemuž spíše než mně uznání za veliké zásluhy v dobrovolné péči válečné přísluší, pak P. T. císa. radovi Šimáčkovi s vysokoblahorodou pi. chotí, místodrž. radovi Kozlavskému, senátnímu presidentovi Vyšínovi s mpí. chotí, dvor. radovi Dokoupilovi, advokátu Dru. Dimmerovi, majoru Müllerovi, vrch. z. radovi Zlatníkově, b. vikářům Procházce a Sehnalovi, převoru P. Cas. Hekovi, prof. Škaloudovi, prof. P. Staněkovi, majoru Steinskému, říd. Weinzettlovi s chotí, prof. Dufkovi, vl. r. Ph. a JUDr. Seátkovi, místodrž. taj. Dru. Eisensteinovi, taj. pošt. říd. Pokornému, lesmistru Trdicovi, místodrž. komisaři Dru. Pacltovi, al. Lidušce Prokšové z Ledče n. S., patr. komisaři Rybářovi, říd. spolku křesť.-soc. v Miletíně, redakci »Štita« Dru. Kubánkovi, nadlékáři v poli, faráři Šetinovi a j. — Uznání, jež se mně dostalo, bude mi jen pobídkou, abych tím horlivěji na díle charity pracoval.

V Miletíně, dne 26. července 1918.

P. Vit Štěpánek,
kaplan a majitel stříbrné čestné medaile
Červeného kříže a válečnou dekoraci.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. 1., č. 12.

Učně na truhlářství

ke stravě přijme K. V. Skuberský, c. a k. dvorní
továrna na nábytek v Hradci Králové.

Kostelní nádoby,

kaličky, monstrance atd., klenoty, notářské
prsteny, hodiny, jídelní přibory, opravy a
znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANEK,

pasíř a oiseleur, stálý přísezný znalec o.
k. zemského trestního a okresního soudu,
Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Poděkování.

K oslavení mého diamantového kněžského jubilea dostalo se mi přčetných blahopřání ústně i písemně, tak že osobně se poděkovati není mně možné.

Činím to tedy touto veřejnou cestou a děkuji zvláště Jeho Exc. nejdp. biskupovi Dr. Josefu Doubravovi, pl. t. kapitole a ostatnímu duchovenstvu místnímu i přespolečnímu, c. k. okresnímu hejtmánství, purkmistrovskému úřadu, ředitelství c. k. gymnasia, c. k. reálky, c. k. učitelského ústavu, zdejších měšťanských i obecných škol a biskupským vikariátním úřadům.

Vzdávám vroucí díky všem za jejich pozornost a přeji jim navzájem zdraví, hojnost všeho blaha, zdu a požehnání Božího. Zaplať Vám Bůh stonásobně!

Děkanství v Hradci Králové, dne 28. července 1918.

Matěj Musil,
děkan a kanovník, jubilár.

OBNOVA

Číslo 32.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 9. srpna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Vládní směr.

V době veliké jest potřeba porozumění politice velikých linií. Vidíme-li jinde kolosální přerody, nestačí v našem státě přístipkování a látání; jest nutno pomýšleti na reformy zasahující hluboko do dosavadního neudržitelného stavu, aby nová scenerie se stala mocnou základnou přirozeného rozvoje národů rakouských.

Jestliže kdy záleželo ministerskému kabinetu vídeňskému na důvěře všech uvědomělých milovníků práva v občanstvu této říše, pak jistě nejvýmluvněji takový okamžik se přihlásil ve chvíli, kdy bar. Hussarek se stal ministerským předsedou. Jistě tento politik má zkušenost značnou a za režimu Stürgkhova se přesvědčil důkladně, pokud umělé a protiústavní potlačování svobodných a oprávněných projevů solidaritě rakouských národů prospělo. Však také Hussarek svou programovou řečí dosvědčil, že dobře naléhavé politické potřeby rakouských národů zná a že ví dobře, co by měla nyní vláda dle práva a spravedlnosti činiti.

Ale sotva dostal předseda vládní nezbytnosti pod střechu, již jedná proti vlastním slibům. Shodil masku a zahájil kurs čistě německý — a to v přední řadě proti českému národu. Namáhá se ze všech sil, aby co nejrychleji realizoval přípovědi, které byl dal Němcům tajně.

Zřízení krajského soudu v Trutnově jest činem velice siláckým; vždyť v dobách klidnějších a vládě příznivějších žádný kabinet se neodvážil uskutečnit tento nacionálně-německý požadavek, třeba že německí radikálové houževnatě o to usilovali po čtyřicet let. Nestojí tedy Hussarek o důvěru velké složky rakouského obyvatelstva, jakou představuje národ český. Jestliže dříve z Vídně se hlásalo, že věrní národové rakouští po skončení války budou odměněni, nyní sám šéf kabinetu bagatelisuje všechny obrovské oběti, které náš národ přinesl v době nejtěžší k ochraně a blahu celé říše.

Ačkoli v Čechách se ozvaly tak mohutné hlasy po svolání zeinského sněmu, Hussarek neslyší, protože o to žádají Češi. Rovněž tak moravský sněm nesmí se sejít, třeba že po něm touží tři čtvrtiny obyvatelstva; jedna čtvrtina zde představuje nejmnocnější brzdou — protože jest německá. Vídeňský parlament poslán ihned na prázdniny, jakmile skrovnou většinou 19 hlasů povolil rozpočet a válečné úvěry. A již se chlubí německí nacionálové veřejně, co všechno ještě Hussarek znojemskému diktátorovi Teuflovi slíbil. Čechů se na mínění o těch pokout-

ních požadavcích neptal. Jestliže min. předseda řekl, že „všichni národové rakouští tvoří jednu rodinu“, měl dodati, že v této rodině německí otcové posud se slovanskými dětmi jednali jako s nevlastními — a že nyní bude zahájen kurs ne pokrytý otčímský.

My čeští katolíci speciálně neměli jsme příčiny ani dříve pro povýšení Hussarkovo se rozehřívati. Nezapomeňme, že za režimu Stürgkhova baron Hussarek staral se pečlivě o to, aby záluďnými cestičkami důvěra českého lidu k duchovenstvu byla co nejvíce podkopána. Právě Hussarek rozhodoval resolutně, jak mají býti obsazeny hierarchické úřady v Čechách a na Moravě. Hussarek dělal reklamu fanatickým spisům protikatolickým tím, že proti knihám položeným vystupoval jako proti obrovskému státnímu nebezpečí, nařizoval i různé církevní úkony tak, aby duchovenstvo bylo označeno jako nejpoddanější nástroj politiky vídeňské. Za to všechno pak náš vlastenecký klérus byl od českých pokrokářů mrskán.

Dlužno ještě připomenouti, že nacionální politiku německou Hussarek pěstuje hlavně dle diktátu německých protikatolických pokrokářů. Prostý německý lid katolický jest již nacionálními štvanicemi znechucen. Můžeme zde tlumočiti svorný úsudek českých kněží v územích německých v Čechách a na Moravě. Pilní návštěvníci katolických kostelů se tam netají nejvřelejší touhou po míru, prudce protestují proti velkoněmeckému sportu politiků a přejí si žít s českým lidem v pokoji. Některé jejich výroky proti válečným štváčkům nelze reprodukovati. Úsudek našich kněží vyznívá v ten souhlasný smysl, že — kdyby nebylo houževnaté agitace radikálních učitelů německých — dnes by byl v kolaturách národnostně smíšených mezi obojí národností mír.

Nuže — Hussarkova činnost netoliko směřuje proti nezadajným právům našeho národa, ale poškozují silně smírné působení kruhů katolických, seslabuje vliv poctivých konservativců a odmítá spolupráci těch, kteří se vynasnažili upevniti rakouskou státní myšlenku cestou spravedlivé politiky. Tudíž čeští katolíci jsou nuceni na politické scéně pevně se přimknouti k těm, kteří neumdlévající hlasem reklamují pro český lid ta práva, která mu náleží jak právem lidským tak i Božským.

Nyní už jest zcela patrné, kdo podporuje český radikalismus na úkor konservatismu nejvíce; takové vládě tleskati nemůžeme.

Politický přehled.

O americko-japonském postupu v Sibiři se úředně z Ameriky prohlašuje, že vojenské zakročení na Rusi možné je pouze potud, pokud se tím prospěje co možná hodně Čechoslovákům, a pokud se tím podporují ony snahy po vlastní vládě a sebeobraně, pro jakou Rusové sami z Vladivostoku, Murmanska a Archangelska jsou ochotni přijmouti pomoc. Stejněho znění je i prohlášení japonské. Proto na návrh vlády Spojených států vláda severoamerická i japonská poslaly do Vladivostoku po jednom oddílu o několika tisících mužů, aby při obsazení Vladivostoku oddíly tyto postupovaly společně jako vojsko jednotné a dle možnosti zabezpečovaly také zemi v týle Čechoslováků, postupujících k západu. — Maďarský ministr výživy princ Windischgraetz tvrdí, že rozhodnutí války v pátém roce nezávisí tak mnoho od vojenských podniků, jako od výkonnosti naší hospodářské organizace. Poslední sousto chleba, jímž budeme disponovati, rozhodne. — Čína zakročí v Sibiři v souhlasu s Japonskem a Spojenými státy severoamerickými. — Za nynějšího ústupu armád německých z Francie maršál Hindenburg konečně také přiznává, že všichni Němci přejí si míru čestného, tedy míru dorozuměním. — Hussarkův čin — krajský soud v Trutnově — prohlašuje posl. Prášek na schůzi v Nymburce, nás Čechy sice podráždil, ale nic více. Naše doba ještě nepřišla. Nedáme se však tím vyprovokovati. Co provedl Seidler a Hussarek, to jsou poslední záchvaty v hodině dvanácté, kdy vše cítí, že je veta po německé nadvládě. — Na západní frontě celá linie Soissons-Braisne Fismes-Remeš je v trvalém ohni. Všecka tato místa drží americko-francouzští útočníci, kteří vedle tangů používají ve velkých masách leteckých útoků, chtějí rušiti zadní spojení německých vojsk, která musí při svém ústupu prováděti velké přesuny a krýti ohrožený válečný materiál. Dohodové vojsko útočí už i na severní břeh řeky Vesly. — Na italské frontě jsou většinou boje dělostřelecké. — V Rusku po zasáhnutí Japonska do války začínají postupovati daleko útočnější sbory československé. Vládě sovětů poslali Čechoslováci ultimatum, v němž hrozí úplným vyhladověním Ruska, pokusí-li se moskevská vláda vniknouti opět do Urálu a obnoviti rozpuštěné sověty.

Kulturní žisky.

Česky Národní divadlo v Brně. Národní daň pro postavení Národního divadla v Brně stanovili vůdcové národa v nezapomenutelných jubilejních dnech divadelních. Z moře nadšení celého národa zaznělo heslo: Čechy postaví s Moravou Národní divadlo v Brně, jako před padesáti lety stavěla Morava s Čechami Národní divadlo v Praze. Bude to pomník na veliké historické chvíli. Český národ dnes je oddán svým vůdcům cele, s duší i tělem. Nelze si proto představit, že by daný povělen byl splněn rychle a skvěle. Morava ukázala, že dnes musí vůle národa, projevovaná hlasem vůdce jeho, vtělit se rychle v čin, má-li národ ukázati sobě i světu,

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.878.

že je schopen obětí a činů, nejen nadšení. Čechy vždy vynikaly svou odhodlaností a obětavostí. Musí i dnes ukázati zvýšenou měrou ctnosti vlastenectví. Města, okresní zastupitelstva, obce, peněžní ústavy, bohatí jednotlivci složí svoji národní daň, která je dobrovolnou obětí, ale v dobách vážných i povinností, již se uvědomělý Čech nesmí vyhýbati, již nesmí vyměňovati desetikorunami ten, kdo dle svých poměrů má obětovati statisíce. Jde o to, aby sbírky skončeny byly čestně a rychle. Daň složití mají hlavně bohatí velikými dary.

Velehradské slavnosti letošní potvrdily, že naše ideály cyrilomethodějské mocně žijí a dále se rozvíjejí. Za účasti velice značné konala se první schůze Společnosti sv. Cyrila a Methoda a výroční akademie českoslovanských bohoslovců. Dne 30. m. m. ráno byla návštěva největší, dostavili se účastníci i ze Slovenska, Kraňska a Chorvatska. Průběh byl nadšený, dána řada nových podnětů k ideální práci. Společnost sv. Cyrila a Methoda, navazující na dobu cyrilomethodějskou a dobu Otce vlasti, chce budovati vědu a literaturu v duchu těchto nejvýznamnějších epoch českého národa. Konaly se důležité porady katolických studentů, Družiny literární, přátel koncentrace a obnovy katolického života veřejného. Velehrad zazářil znovu a lesk jeho nezmizí již nikdy.

Papež prý má jednati. Agrární i jiné listy s průzračnou tendencí poznamenávaly, že papežovy řeči mírové nestačí, jest prý potřeba, aby Vatikán přikročil také k činům. Takové kousavé výzvy ovšem jsou zúmyslnou demagogií a počítají s politikou nezralostí čtenářských kruhů. Opravdoví učitelé lidu měli by lidu vysvětliti jasně, proč papež nemůže zakročiti aktivně; demagogie však místo toho kalí vodu. Zakročiti prakticky může jen ten, kdo vládne velikou fyzickou mocí. Jsou to na př. neutrálové, byli a jsou to veliké řady soc. demokratů ve všech dílech světa. Veliký vliv na trvání nebo skončení války mají miliardáři, správní rady velikých bank a bursiáni. Teď přece pouhý projev vůle neplatí a zednářští váleční štváči nejmeně se ohlížejí na to, co v který čas radí křesťanská morálka. Nadto lidé, kteří se již před válkou co nejvíce starali, aby ne toliko politický, ale i morální vliv Vatikánu ve státech co nejvíce byl oslaben, mají nejméně práva rozkazovati, aby papež odklidil rázem to, co připravovaly předlouhou dobu živly protikatolické.

Ke konci XVIII. století, kdy papežská moc byla mnohem větší, Jakobini provedli ve Francii krvavý převrat a dali se do války se státy sousedními. A výsledkem všech hesel o bratrství a svobodě byl — veliký dobyvatel Napoleon z vůle národa. A mohl papež tehdy mezi voltairiány udělati pořádek? Když se proti Napoleonovu nezkracenému kořistnictví Vatikán energicky postavil, byl papež zavřen do žaláře.

A jdeme ještě dále. Proč pak svatí apoštolové nepřikročili k dalekosáhlým protivládním činům v době tolik zbědované politicky i sociálně? Ti přece byli nejupřímnějšími otcí svého těžce trpícího lidu. Ale věděli, že by byli prudkým vystoupením své záky jen poškodili. Jejich úkolem nebylo stavěti proti fyzické moci ozbrojenou sílu jinou a stupňovati zášť protivníků. Snažili se o vítězství nadlidskou vůlí, hleděli si podmaniti lidská srdce a slaviti tak triumf nejkrásnější. Vždyť sám jejich nejmocejší Mistr a Pán nechtěl luštití krizi mohutným zázrakem a krvavým zdoláním nejprohnanějších odpůrců; vyjadřoval se o současných poměrech mírně, aby všecko přitáhl k sobě láskou a — aby jeho poslání nebylo rozkřičeno jako politicko- a sociálně-revoluční. Vždyť beztoho proti němu lháno, že bouří lid po stránce politické.

Tedy nynějšímu papeži nezbyvá, než mluvit do svědomí. Jest suverénem — působením liberálů a jiných protikatolických živlů — pouze na papíře, takže i jeho písemný útek s věřícími jest valně omezen. Kdyby vystoupil pouze energickou proklamací, italské vojsko by ho bezohled-

ně umlčelo za půl hodiny. Nedokázali-li proti světovému zápasu něčeho Lenin a Trockým, mohou čekati od papeže mírové zázraky pouze naivní děti.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V č. 7. brněnské »Hlídky« uveřejňuje dr. Vychodil významnou úvahu o demokracii. Tolik kulturních hesel bylo v naší veřejnosti vyslechnuto s bouřlivým potleskem! Praxe však jest jiná — jakmile se začne vyžadovati trochu studia a osobní obětavosti. Prof. Jiří Polívka v »Cestě« si stěžuje na nedostatek vědeckého dorostu pro studium slavistiky na pražské universitě, ačkoli v ten obor jest finančně znamenitě postaráno. Není dostatek nástupců pilných badatelů starších. Polívka často vybízel k studiu slovanských řečí, zvláště polštiny, ale nemůže říci, že by jeho výklady byly měly úspěch. Proti požadavku druhého sjezdu federace českých studentů vysokoškolských, zdůrazňujícího nutnost zřízení stolic všech slovanských jazyků při filosofické fakultě, namítá Polívka, že — není připravených kandidátů, kteří by se mohli o tyto stolic ucházeti. Kdyby se daly důležité slovanské úkoly kulturní odnázdovat anebo vyhejslovati, byl by tu ihned pokrok přímo báječný. Vzpomeňme při té příležitosti, jak řada českých kněží pilně se zabývala slavistikou bez subvencí, bez universitní podpory obětavě na vlastní groš. — Lužický pastor Alex Löwentraut vydal r. 1917 k protestantskému jubileu spis »Svatá církev obecná«; přimlouvá se zde o spojení církve protestantské s katolickou. Praví: »Má-li církev jako lidská společnost trvati, musí být jednotně spravována. Kdyby ještě nebylo pro ni žádného jednotného vedení a vlády, věru musilo by se co nejdříve najíti.« Dle Löwentrauta jest nástupce sv. Petra hlavou církve. Protože pravda jest jen jedna, může býti i víra jen jedna. Jednotná katolická bohoslužba jest autorovi předmětem obdivu; nazývá katolickou církev tvůrkyní nové kultury křesťanské. — V 7.—8. čísle »Archy« uveřejňuje dr. J. Kratochvíl velice časovou úvahu o ruském Newmannovi — Vladimíru Solovjevovi, který se nazývá dnes právem největším a nejslovanštějším filosofem nové doby. Interessantní jest stať dra. Hejla o číselných průpovědích v knize Přísloví. J. Hanák zde dokončuje obšírnou úvahu »Myšlenkový vývoj Anatola France«. V příloze uveřejňuje V. Bitnar »Principy psychologické stylistiky«. Tolik jisto, že »Archa« v závodění s jinými českými časopisy, určenými pro inteligenci, reprezentuje se stále lépe, znamenajíc průžný vývoj, plný jaré mlszy. — »Česká hudba«, vycházející v Kutné Hoře, i tohoto roku přinesla řadu pěkných skladeb v sličné zevní úpravě. V posledním 3.—4. čísle jest Sychrův »Žalm 129.« (smíš. hlasy, solo a varhany), Bradáčovo »V starostech o Zdeňoušku« (piano) a Málkův »Tvůj obraz« (soprán a klavír). — Dr. Em. Rád! nehledí na Komenského tradičně; uveřejňuje kritické úsudky. »Bývá zvykem spojovati pesimism Komenského s životními osudy jeho samého, jeho církve a jeho národa.« Ale vna pesimismu valila se tehdy všude, v rozsáhlých krajích již před třicetiletou válkou; pesimismus zahostil se i u francouzských katolíků, kteří neměli proč vzdychati z politických událostí. Komenský kázal marnost všech pozemských věcí. »Ale z labyrintu světa neutěčeš do žádného ráje srdce. Do kterého ráje utečeš před válkou? A kdybys mohl utéci, smíš před ní prohnouti? Ne, máš k ní zaujmouti stanovisko rozhodovati se pro pravdu a pomáhati jí ze všech sil... Ani Komenský neutekl do ráje srdce; celý život pracoval a bojoval... překonával nauku o marnosti světské. Kde ji překonával, tam jest slavným mužem; kde však jí podléhal, tam nejednal správně. Jeho příliš časté vzdychání, jeho příliš výmluvné řeči o utrpení vyvolených a zvláště pohřební ton některých jeho spisů nejsou jeho předností... Jaký to vůdce, který nepřestával mluvit o umírání lidu sobě svěšeného! Kdyby poslední z jeho stáda byl umřel, neměl se Komenský vzdávati a měl mluvit o vítěz-

ství pravdy, o vítězství své Jednoty, o vítězství svého národa, právě protože měl pravdu; jak jinak by na nás dnes působily takové řeči Komenského!« — V červnovém čísle »Vychovatelských listů« jest dokončení úvahy Ad. Vaška »Logická a psychologická stránka katechetických metod« a článku »Demokratická idea«. Janovského stať »Dílo Bosovo« zde pokračuje.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a smének.

Rozmanitosti.

»Novaja Žizň« sděluje, že na 100.000 ruských státních příslušníků (velkou většinou židů), kteří se ukryli v Americe před vojenskou povinností, žádá o povolení návratu do Velkoruska (kde již nyní nehrozí bezprostřední povinnost narukování). Ale americká vláda nechce je pustiti před vykonáním válečné povinnosti ve prospěch čtyřdohody. — »Berner Bund« sděluje, že si bolševici uložili ve švýcarských bankách již osmnáct miliard. Prý »na propagandu«. Ale to by bylo trochu moc a znatelenalo by to vlastně továrnické uplácení přesvědčení. Ze Švédska zase se sděluje, že paní Bronsteinová-Trocká přivezla s sebou do Stockholmu dva miliony rublů. Podobá se tedy, že krysy, opouštějící tonoucí koráb, chtějí si mezi zuby zanést na souš něco pro vlastní zaplácení. — Pražská soc. dem. korespondence zasílá soc. dem. listům k otištění příspěvky. Habermanova »Naše Doba« projevuje o nich tento úsudek: »Nečetli jsme dosud v listech strany články korespondence, který by pojednával způsobem poučným o jednotlivých otázkách dnešního života... za to však přináší korespondence zprávy a články, které jsou zcela a vyložené nevěcné, tendenční a přispívají jen ke snižování žurnalistické úrovně tisku strany... Rozhodně nemohli bychom strpěti a nestrpíme, aby oficiálně takto byly listy strany aprovisovány věcmi, které urážejí a provokují a které vědomě se snaží podvrátiti zásady přítomné politiky strany.« — V Šaldově »Kmenu« čteme: »Řekne se: schází morálka. Ale vždyť o morálce mluvílo se tolik, stala se slovem tak často opětovaným, že se už přiči opětovati je ještě; v žádné škole, v žádné učebnici nebyla opomíjena ona morální stránka; morální výchova stala se čímsi schváleným a předepsaným. A přece takové ubohé výsledky! Kde je vada? Co máti účinek i nejlepších předpisů morálky, hlásaných velkými pedagogy a filosofy? To je jisto: je to nedostatek půdy živné, v níž morálce možno zkvétati a tu jsme u onoho odiosního, z kruhu našeho přesného myšlení tolikráte nadobro vyloučeného náboženství... Je to síla, již cítíme všude, bije na brány duše, cítíme ji v každé oné chvíli, kdy chceme poctivě rozeznávati, nejíti za heslem slepě jako ovce...« — Bolševici ohlásili světu s komickou hrlostí: »Z vůle revolučního národa krvavý car co nejšťastněji zhybnul. Ať žije rudý teror!« Předně car nebyl tolik krvavý jako dvojice Lenin-Trockij. Mikuláš také nezhybnul z vůle národa, ale z příkazu krvavých utlačovatelů většiny národa. A stala se tu justiční vražda, protože obviněný byl popraven dříve, než byl vyšetřován a než tedy mohl pronést svou obranu; zavraždění bezbranného svědčí o zbabělosti. Stylisace veřejné vyhlášky jest papouškováním výnosů francouzských Jakobinů. Obmezené dušičky místo přemýšlení slepě napodobují to co se odehrávalo před stoletím a tvrdí, že jest jim právním dokumentem. — V Holandsku, kdež tvoří katolíci menšinu, povolán v čelo vlády katolický pre-

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnářské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devís a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složeními listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

lát dr. Nolens právě ve chvílích kritických, kdy stát potřebuje nejbystřejší hlavy. Co by dělali samozvaní vůdce širých mas v Rakousku, kdyby zde kněz obdržel v ministerském kabinetu místo třebas podřízené? Nastal by pověřený strach ze ztráty „pokroku“. — 16 válečných půjček rakousko uherských vydalo dohromady 52 miliardy korun, 8 německých dosavadních vydalo 859 miliard marek. V Cislajtani samé upsáno přes 35 miliard. — V Jerusalemě byla za přítomnosti anglického generála a francouzského konsula otevřena slavnostně židovská universita. Všechny proslovy překládány do hebrejštiny. V Evropě hledí se zalichotiti židovským věřitelům kde kdo. — Mehring, jeden z vůdců německých socialistů neodvislých, kteří usilují zachovati aspoň větší díl předválečného programu strany, konstatuje, že řady jeho stoupenců řidnou. Vládní socialismus Scheidemannův dle slov Mehringových proniká jako mastná skvrna vždy více mezi široké kruhy. Ejhle, tak se osvědčil demokraticismus největších radikálů v době zkoušky nejprísnejší, kdy měl splniti aspoň část svých slibů. — Nyní došla zpráva, jak zhynul obětavý kurát Voňavka. Při přechodu Piavy k Montellu horlivě byl zaměstnan na obvažšti na říčním ostrůvku. Když nepřítel 15. června rozbil z letadel mosty, byli naši odříznuti od levého břehu. Právě když Voňavka druhý den zpočíval téžce raněného, padla mu na záda puma a roztrhala mu vnitřnosti. Políben byl 19. června na blízkém vojenském hřbitově. Na Piavě za ústupu padl také v přední frontě kurát Němčanský. Kuráti Orban, Petrák a Ripka byli raněni; tomuto odňata noha. Kurát Jos. Kříž byl zasypán zřícenou nemocniční budovou, ale zachován byl na živu. — V agrárním „Lidovém deníku“ byl tak štvavý protikatolický článek o defenestraci r. 1618, až sama protestantská revue „Kalich“ napsala, že článek obsahuje „celou řadu hrabých věcných chyb a nesprávností“. Pěkuje ta národní solidarita pokračuje! — V „Archiv für Sozialwissenschaft“ (Ergänzungsheft XIII str. 65) J. Mohr statisticky dokazuje, že v německé armádě nyní jsou zastoupeni katolíci daleko větším procentem než v počtu všeho obyvatelstva říše. Mladší ročníky, které jsou nejdéle ve válce, vykazují větší procento katolíků než protestantů. Katolíci v Prusku tvoří třetinu obyvatelstva, ale r. 1900 byla tam téměř polovice dětí katolických. Katolíci obývají většinou venkov a mají zdravější rodinný život než protestanté. Tedy také výmluvná ukázka, co vlastně zachovává národy; lutherská „reformace“ to nebyla a nepomohou ani navrhované umělé, racionalistické prostředky k vzrůstu počtu obyvatelstva. Řádná katolická rodina je štěstím netoliko pro stát, ale i sama pro sebe. Již před válkou statistické v Německu důrazně upozorňovali, že katolické rodiny tam mají větší počet zdravých dětí než rodiny jinovců a nevěrců, zdegenerované požitkářstvím, takže přirozeným vývojem bude tam brzy katolíků více než jinovců. — Bída ředitelů kůrů a varhaníků stoupá, aniž posud bylo těmto umělcům pomoheno. Naopak plno jest jich na frontě, ačkoli jiní lidé poukazem na své méně významné postavení na př. (kerci) dovedou se vojně vyhnouti. Jest-

liže státu tolik se hodily varhanové písňaly, snad by se také vláda mohla poohlédnouti po nezbytných životních podmínkách varhaníků. — Poslanec Rydlo v říšské radě podal dotaz o poměru raněných ve všech zemích rakouských. Uvedl, že dle úřední statistiky připadá na Čechy 44.893 případů, na Moravu 14.197 — na země s většinou slovanského obyvatelstva vůbec 112.427 případů, na země s většinou německého obyvatelstva 30.817. Tudíž Velkoněmci měli by zrale uvážiti, zdali Slovanstvo obětuje v těžkém zápasu méně než Německo; místo zrádcování by se vyplatila lépe střízlivá úvaha. — Záhřebský kanovník Msgr. Štěpán Korenčí daroval na národní účely 100.000 K. — Pyšná „republika sovětů“ má o cizím majetku vesměs názory originelní. Celé vagony dopisů a pohlednic, zaslaných rakouským a německým zajatcům v Rusku, byly na rozkaz bolševiků z hlavní pošty dopraveny do papírny, aby se zpracovaly na nový papír. — Ministr výživy dr. Paul dne 19. července mluvil před — sotva 30 poslanci. Taková jest starost zástupců lidu o jeho nejdůležitější existenční potřeby; nu — vždyť samým poslancům vede se líp než voličstvu. Osvícený rozum bolševický, který chtěl svým majetatem buditi úžas, chápe se nyní prostředků zcela jednoduchých, tak všedních! Pánové vyzvali dělníky, aby si po venkově loupili potraviny svobodně sami, přiznávajíc se tak, že jejich plány zásobovací prozradily naprostou neschopnost. V Moskvě po řeči Leninově a Trockého bylo usneseno: „Měšťáctvo budiž postaveno pod dozor a v praxi budiž proti němu prováděn hromadný teror!“ Tohle ovšem dokázali také Petrovští.

Slitujte se

a zašlete dárek na osleplé vojny naší redakci neb Zemskému svazu katol. „Orla“ v Hradci Králové.

Církevní věstník.

Mladé Břístě. J. Mstl. nejd. p. opatu želivskému Salesiu Roubíčkovi, vsdp. misionáři P. Jos. Stryhalovi, T. J. superioru z Prahy, veleduštojaým pápům duchovním i milým faraikům, kteří jakýmkoliv způsobem přispějí ku zdaru sv. misie, vzdává uctivé díky farní úřad v Mladém Břísti. Gilbert Křikava, farář.

Kněžský dům v Luhačovicích. Pro uvařování nedorozumění znovu připomínám, že tento dům je majetkem „Kněžského podpůrného spolku“, jehož jsem pokladníkem. Kněží, kteří se hodlají letos na delší dobu v „K. d.“ ubytovati, nechť si přivezou víno ke mši sv. a svíčku do pokoje. Složenky k zaplacení členských příspěvků dostanou členové až v září. — Leopold Kolísek, farář v Blansku

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhlavných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Na VIII. rakouskou válečnou pětiku upsali u Živnostenské banky filiálky dále: Václav Horák, Nepasice 1000 K, Ing. Alfred Sallak zde 2000 K, Ing. Jan Vobořil zde 500 K, Em. Vrátný, rolník v Černilově 500 K, Rolnická záložna Třebachovice 5000 K, Adolf Tér, obchodník v Horním Kostelci 5000 K.

Směrné přírázky pro obchod dřívím. C. k. ústřední komise pro zkoumání cen ve Vídni usnesením ze dne 2. března 1918 stanovila následující směrné přírázky pro obchod dřívím. I. Ziskové přírázky pro obchod dřívím ze stromů jehličnatých a listnatých a to pro dříví kulaté i rozřezané: a) pro velkoobchod v množstvích nad 10000 kg z nakládacího místa aneb poblíže jeho se nalézajícím místě dodání bez použití prodejního skladiště v jednotlivých sortimentech 5%; b) pro skladový obchod v množství nejméně dvouspřežního vozu ze skladové ohrady 10%; c) pro maloobchod 15%. II. Režijní přírázky pro velkoobchod: a) pro obchod dřívím z jehličnatých stromů, kulatina neb řezivo 5%; b) pro obchod dřívím z listnatých stromů, kulatina neb řezivo 10%. Dodatkem k tomu stanovila úřadovna pro zkoumání cen v Hradci Králové usnesením ze dne 25. května 1918 pro obvod krajského soudu královéhradeckého ještě následující směrné režijní přírázky pro skladový obchod a maloobchod. I. Pro skladový obchod: a) pro řezivo ze stromů jehličnatých 22%, b) kulatinu z týchž 30%, c) pro řezivo ze stromů listnatých 27%, d) kulatinu z týchž 40%. II. pro maloobchod: a) pro řezivo ze stromů jehličnatých 27%, b) kulatinu z týchž 35%, c) pro řezivo ze stromů listnatých 32%, d) kulatinu z týchž 45%. Zvýšení přírázek hlavně u kulatiny odůvodňuje se drahým dovozem a velkou režijí.

Pobožnost na Rožberku konati se bude v neděli před Nanebevzetím Panny Marie dne 11. srpna odpoledne. O půl 3. hodině je požehnání v chrámu Panny Marie a po něm je o 4. na čtvrtou kázání na Rožberku a pobožnost. — Za nepříznivého počasí je obyčejná nedělní pobožnost a kázání o 4. hod. v chrámu Panny Marie.

Středostavovská válečná kuchyně umístěna jest v Adalbertině u nájemců pp. Jos. a A. Šotolových. Vybavěti se začnou v neděli 1. září 1918 pro všechny vrstvy občanské obědy a večeře. Jídla možno odnáseti domů nebo snísti je v místnostech hostinských. Pro prvý měsíc cena obědu K 2.20, večeře K 2.20. Později budou určeny ceny jídel dle potřeby. Oo by, jež budou odebrati obědy případně i večeře, jsou povinny zaplatiti cenu předem nejmeně na celý týden u ředitele kuchyně. Přihlášky a informace lze obdržeti u ředitele kuchyně, p. inspektora A. Kochlöfela v Jungmannově tř. č. 550 v úředních hodinách od 8. hodiny ranní do 2. hodiny odpolední a outno přihlásiti se nejdéle do 15. srpna 1918.

Vídeňský zeměpis. „Reichspost“ praví, že zřízením krajského soudu trutnovského soudní úřadování se zjednoduší a „obyvatelstvo má k soudu blíže“. Zatím však z Králků do Hradce jest 65 km, kdežto do Trutnova 80 km; musí se tam jeti přes Hradec. Z Rokytnice do Hradce jest 45 km, do Trutnova skoro 60 km. I z Broumova se musí jeti do Trutnova přes Hradec. Takhle se má Němcům „zkrátit“ cesta tím, že ze dvou krajských soudů (Jičín—Hradec) vyjímá Hussarek několik okresních soudů.

Očkování. Vzhledem k vyskytnutí se případu černých neštovic v bezprostředním okolí města bude z. městský lékař p. MUDr. Zippe očkovati dne 13. srpna od 4—6 hod. odpo. v zasedací síni městského zastupitelstva, Malé náměstí, č. p. 124, II. poschodí. Ve vlastním zájmu každého, u něhož uběhlo od posledního očkování 6 roků, jest, by se k očkování dostavil. Purkmistrovský úřad král. v. n. města Hradce Králové, dne 6. srpna 1918. Starosta: JUDr. Frant. Ulrich.

Proti řetězovým obchodníkům. C. k. okresní hejmanství nařídilo policejnímu úřadu, aby předložil seznam řetězových obchodníků; tuto budou postaveni pod policejní dohled. Ovšem při tom bude co nejvíce zapotřebí spolupůsobení konsumentů. Cizí, nečeští keřasové jako by již na našem okrese zdomácněli. Přepilácejí všecko hlavně k vůli tomu, aby vyváželi za hranice; při tom se ještě vysmívají, jak ochotně se jim prodává za hrsti bankovek, jejichž faktická cena prodláním války klesá. Prodávají-li tito hrabivci člověku našemu, pak si diktují ceny úžasné anebo raději nařizují výměnu zboží. Hřích veliký páhá na národ každý, kdo přechoťně světuje své zboží drápům těch bezcitných supů, kteří mají v srdci místo křesťanské morálky násobilku. Takový tajný obchod jest ovšem pro prodávajícího velice pohodlný. Keřas postará se o dopravu sám, zaplatí hned. Ale na druhé straně plácí tisíce nuzných matek českých nad strádáním vlastních dětí. Co je cizím upírům po bídě českých davů? Nejpřisnějšího odsouzení však zaslouží ti čeští majitelé zboží, kteří zbytečně — jen z touhy po rozmnožení mamonu ochotně vycházejí keřasům vstříc. Kdyby nebylo českých přechovavců, nebylo by cizích i domácích vydělných. Řetězový obchod pojímá ve své spáry všecko prodejné; vždyť dnes i pouhý slavník se prodává po 400 K. Proto v zájmu energiického potírání lichvy s předměty nezbytné denní potřeby vyzývá se obecně, aby jména keřasů i jejich pomocníků buď písemně anebo ústně oznámilo měst. polic. komisaři p. Ant. Schafferovi.

Neštěstí. V Malšovicích dne 8. t. m. 4leté děvčátko Čechovo rozlupovalo nožem makovici tak osudně, že si vypíchlo oko. Na Novém Hradci Král. oběsila se matka čtyř nedospělých dětí.

Krádeže na Praž. Předměstí. Po půlnoci z minulého pátku na sobotu do hostince p. Součka vloudili se ze dvora zloději, vyházel oknem na ulici veškerou zásobu prádla, bot, peřiny a většinu šatstva; pak věci sebrali a zmizeli. Cena odcizených věcí již v době předválečné činila na 20.000 K. Jako hlavní pachatel jest v podezření jeden kočí, který již byl vzat do vyšetřovací vazby. Častěji v hostinci spával, se všemi místnostmi byl dobře obeznámen; soudí se, že vnikl do kuchyně, kdež sebral s rohátky klíče a pak všecko zotvíral. — Téhož téhodne ztratily se u pekárny p. Horkého dva hrnce omastku a jiné potraviny.

Úvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Chrast. Dne 15. srpna, na svátek Nanebevzetí P. Marie o 2. hod. odpol. bude přijetí sodálek do Mariánské družiny paní a dívek. Slavnostní akt vykoná Jeho Exc. nejdp. Dr. Josef Doubrava. Toto oznámení platí místo zvláštních pozvání sesterským družinám. Přihlášky na oběd přijímá do 12. srpna vlp. Jos. Křištof, kaplan v Chrasti u Chrudimě.

Oslava zlatého jubilea vesp. vikáře Fr. Tomáška ve Vel. Outími. V pondělí dne 12. srpna koná se oslava zlatého kněžského jubilea vesp. Fr. Tomáška, kons. rady a děkana ve Vel. Outími, s následujícím programem: V 10 hod. slavnostní kázání vesp. Dra. Hugona Doskočila, kons. rady v Hradci Král., býv. kaplana paně jubilantova; po té jubilejní mše sv. za asistence vikariátusního kléru. Vesp. jubilanta došla již spousta blahopřejných telegramů a dopisů, důkaz to, jaké oblibě se p. vikář těší. Ad multos annos!

Smiřičtí husité. Do »Pokroku« svornou rukou a nerozdělnou několik zdejších osvědčených jinochů sestavilo jary husitsko-vlastenecký výlev, v němž čteme tuto apostrofu na p. bohoslovce Vachka: »Je to pro Vás smutné, že slečna, která čítá při bližně polovinu let co Vy, musila Vám říci, že Hus je největší český člověk, kterého národ náš posud zrodil.« Ano — je to opravdu smutné, jak hned dokážeme, ale — ne pro p. Vachka. Slečna E. P., která s takovou energií udala výslednici svých hlubokých studií Husových spisů (ovšem i latinských) a historických znalostí tehdejší doby, musila se nutně dovědět tohle: Hus nebyl samostatným objevitelem ani jediné opoziční filosoficko-náboženské myšlenky protiřímské; všecko, čím bojoval proti katolickým theologům, měl z Viklefa a z kacířské školy Drážďanské (německé). Hus netoliko vypisoval z Viklefa myšlenky, ale překládal celé stati, takže ze spisů těch nemluví k nám český myslitel, nýbrž mistr anglický, kterého ke všemu sami Angličané nikterak nepovažovali a nepovažují za svého největšího rodáka vůbec. I proti výtkám hájil se Hus slovy Viklefovými. Ke všemu věroučné odevhlky Husovy vedly k zpátečnictví, kterého se nyní osvětáři odřikají. Ejhle tedy smiřičko pokrokový recept na vzrůst českých obrů: Statečně vypisuj, opisuj a překládej něco proti katolické církvi — a staneš se rázem geniálním českým myslitelem. Universita za Husovy veřejné činnosti pro viklefské hádky hynula již před odchodem cizinců (r. 1409). Pak bylo s u niversitním studiem a ruchem ještě hůře. Když pak viklefovcí rozbili fakultu theologickou bezprávným a násilnickým vyhnáním učených mistrů konservativních, už jen vysoké učení živořilo a potácelo se mezi životem a zánikem (hlavně pro lakotu husitské a pak protestantské šlechty) až do Bílé hory. Neprospló zuboženým profesorům po častém a málo platném žebráni ani to, že počátkem století XVII. v naději na zisk volili za rektory university ohlapečky bohatých šlechticů. Nejlepší charakteristiku sektářské university podali ti velice četní husité a protestanté, kteří dávali své synky raději na učení čilým a učeným Jesuitům. To bylo výslednicí práce Husa a jeho žáků pro českou vědu. A teď počítejme to úžasné rozbíjení, pálení a pustošení celé řady jiných kulturních ústavů v Čechách. Jestliže někdo namítne, že toho Hus nepředvídal, odpovídáme, že byl očitým svědkem velkých násilností na katolících, že sám konstatoval rozštěpení národa jako věc nevyhnutelnou a připomenul, aby se jeho stoupenci připravili k boji. Protože pak největší podporu měl v české aristokracii, nepřipadlo mu na mysl měniti radikálně řády sociální. To si provedla husitská šlechta pak sama — ale tak, že ujařmila jak lid vesnický tak husitské kněze. Také Hus naprosto neusiloval o církev národní. Sám s přáteli svými podržel latinu jak při bohoslužbách tak na universitě; nekáral Václava IV., že po smrti Zbyňkové dopomohl na prestol Arnošta z Pardubic Němci Albíkovi a po něm Němci Kunratovi z Vechty. (Byli to oba notoričtí svatokupci, ale měli od Husa pokoj, protože jako proteženti královi se viklefištů báli.) Hus neujal se ani velké myšlenky Karlovy, spojené s klášterem Emmauským; dával na jevo velikou radost, když mu někteří Němci jeho theologické řeči chválili a protestoval energiicky proti každému, kdo se ho odvažoval podezřívati, že chce v Čechách zakládati sektu, odtrženou od církve obecné. (Dokoně.)

Německé konsilium nad okresem hradečským. S jídlem roste chuť; Němci po zprávě o zřízení krajského soudu trutnovského by viděli rádi co nejdříve okres v operační síni. Nechtějí prý jest pro »ujatmené« Němce okresní soud buď v Hradci nebo Žitci anebo třebaš až v Kopanínách. Již na velké předválečné schůzi ve Dvoře Králové bylo jasné přítomnými

členky vysvětleno, že by takové rozdělení znamenalo obrovské cestovní potíže a jiné nesnáze pro samy Němce. Z mnohých osad by se musilo jíti do německého okresního soudu — přes Dvůr Králové. Z místa, odkud mají někteří Němci do Dvora 10 km musili by nyní putovati k novému svěmu soudu 62 km. A tohle prý má býti z praktických důvodů, k vůli zjednodušení. A Němci v samé »Neue Freie Presse« o to dychtivě žádají. Vhodná to ilustrace, jak touží německí nacionalové po knidném národnostním soužití!

12.000.000 K upsáno na VIII. rakouskou válečnou půjčku v obvodu hejmanství chrudimského. U peněžních ústavů v Chrudimi bylo upsáno 5 822.000 K a to u Chrudimské spořitelny 3,092.000 K, u Moravské agrární a průmyslové banky, filiálky v Chrudimi 1,300.000 K, u Občau. záložny 750.000 K, u Okresní hospodářské záložny 365.000 K a u Bankovní jednoty 315 000 K. Mimo to v Chrudimi upsáno ještě 1,700.000 K, tedy celkem 7,522.000 K, v Chrasti upsáno celkem 437.800 K, na čemž mají veliký podíl Občanská záložna a Rolnicko-živnostenská záložna tamtéž. Vysoké úpisy učinil i tentokrát tamější velko průmysl. V Heřmanově Městci u Městské spořitelny bylo upsáno 2,364 000 K, v Nalavrkách u Okresní hospodářské záložny 333.000 K, v Hlinsku 1 100 000. Spořitelny a záložní spolky v celém ohvodu hejmanství chrudimského vykázaly rovněž značnou cifru úpisů a činí tyto s ostatními drobnými a soukromými úpisy více než 300.000 K. Bylo tudíž upsáno celkem kolem 12 000.000 K, kterýžto celkový výsledek řadí se důstojně k dřívějším konečným výsledkům upisování válečné půjčky na Chrudimsku a svědčí tudíž o veliké kapitálové síle zdejšího kraje.

Chrudim. Správní rada Moravské agrární a průmyslové banky v Brně ve své schůzi ze dne 29. července t. r. jmenovala dosavadního dirigenta své filiálky v Chrudimi, p. Václ. Hofmanna, ředitelem filiálky v Chrudimi.

Učně na truhlářství

ke stravě přijme K. V. Skuherský, o. a. k. dvorní továrna na nábytek v Hradci Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VOND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko pošlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítěte poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské své pomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporu již na 150.000 korun, siskav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 41 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolnělena 2 K, jež se vyplácí bez průtahu bu zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, je si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** ne odbor, jenž poskytuje též **věno** de spělým v den jejich smrti, případně v době dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vy platí se tolik korun, kolik osob v době nárok u odboru bylo přihlášeno.

Jmnohy máše přihlášiti až do státi 18 let dívky do 16 let každý, jen když týž jest tělesně zdráv a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek p 1 K ve výše zmíněných případech povinně posky. — Bližší v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme. — Adresa sni:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové

Dr. František Reyl, Václav Jonáček
předseda. jednateL

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatné: na čtvrtroky 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 16. srpna 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

České církve.

Různá časová hesla o zuárodnění církvi pomocí poukazů na minulost mají se opírat o půdu reální; má se povědět lidu upřímně, pokud slova zakladatelů českých sekt tihla k faktické odluce a pokud vůbec se jevil mezi českými obcemi náboženskými sklon k národní emancipaci církevní.

Hus sám naprosto neusiloval, aby tvořily země koruny české zvláštní církevní ostrov uprostřed sousedních národů katolických. Již proto byl opatrný, že si toho nepřál král se svými šlechtickými milci. Vždyť příslušnost k církvi obecně pojišťovala české koruně veliké výhody a silný veřejný vliv na říši sousední. Václav IV. chtěl si uchrániti titul krále římského a císaře německého. Jednalo se také o udržení velikého českého obchodu a průmyslu, o osud pražské university atd. Ostatně Hus sám jevil nelíbenou radost, jestliže byl pochválen anebo podporován at od Angličanů nebo Němců a Poláků. Nebylo jeho snahou emancipovati církevně Čechy, ale získati i v jiných národech co možno největší počet přívrženců viklefismu. Proto také šel mistr na kostnický koncil, doufaje, že jeho propaganda i tam ponese nějaké ovoce mezi cizokrajnými theology.

Husité podobně. České katolíky pobíjeli a vyháněli, ale k Němcům, přijímajícím kalich, vedli si přátelsky. To vidíme zvláště u Táborů, v jejich vojích krátce před bitvou lipanskou bylo více cizinců než Čechů. A což ty přecháste pouti husitské tu ke koncilu církevnímu, tam zas ke katolickým delegátům anebo k papeži, aby čeští rozkolníci byli přijati za syny církve obecné! Co těch žádostí k Římu, aby zřídil arcibiskupa pro kališníky i katolíky, co těch roseb, aby cizí (většinou italsí) biskupové světili kandidáty kališné a zasílali posvěcené oleje svátostné!

A což Českobratrská jednota? Jak za kladatelům tak ani pozdějším správcům nepřicházelo na mysl učiniti z náboženské společnosti služku nacionalismu. Naopak bratři přijímali rádi do svého středu nečeské členy sekty valdenské a jevíli radost, jestliže se jim podařilo získati více členů i ze sektářů stíhaných v říši německé. Jako husité tak členové Jednoty tvrdili, že jsou částí církve obecné, kteráž jest sbor vyvolených, roztroušených po celém světě. Proto také hledali stejně smýšlející i v Orientě.

Nejnápadnější však jsou přecháste pouti Českých bratří do Vitemberka, Basileje, Štrasburku a jiných německých měst; Bratři tam hledali poučení, dle návrhů

německých theologů svoji konfesi měniti a zvláště ve Vitemberku snažně prosili, aby jejich nauka byla pochválena a doporučena. Luther sám diktoval, jakých věroučných změn jest v konfesi českobratrské potřebí, aby na prosby Jednoty mohl k ní napsati doporučující předmluvu; a Bratři hleděli se zachovati.

Českobratrská konfese nedovedla zapříti v druhé polovici století XVI. svůj ráz kalvínský. Přes to však usilovali Bratři, aby schválili jejich víru lutherští theologové sašti. R. 1571 začalo velice čilé věroučné jednání s Vitemberkem. Tam však jim bylo diktováno, jaké nové dogmatické změny jest potřebí podniknouti, zvláště v příčině názoru na význam křtu dětí. Při tom sašti theologové byli nuceni velice bděle sledovati náboženské náhledy svého světského knížete, kurfiřta Augusta. V Německu totiž v praksi vrchními správci věcí církevních byli knížata a jiní šlechtici. Dvorská kamarila osočovala theology z „kryptokalvinismu“ (tajného kalvinismu); měly tu značný vliv i dvorské dámy. Proto se němečtí doktoři chvěli bázní, aby proti nim nezakročil kurfiřt se vši přísností, až by konfesi rázu kalvínského schválili. Proto silně váhali i při českobratrské prosbě, aby bylo dovoleno konfesi vytisknouti ve Vitemberce.

Jednání bylo dlouhé a svízelné, cesty do Vitemberka se opakovaly. Plnomocník Bratři hleděl konečně získati jednotlivce, čině jim návštěvy. V zasedání profesorského sboru největší námítky činil Jiří Major; bažil totiž po úplatku, domnívaje se, že ostatní členové sboru něco od Jednoty obdrželi a jej ošidili. Konečně dána úchvaia polovičatá, když r. 1573 Cibulka pohrozil, že Bratři přestanou své jinochy posílati do Vitemberka na učení. Pak vyšla bratrská konfese (koncem února 1573) ve Vitemberce v latinském překladě. Ještě v dubnu toho roku vydali Bratři konfesi po německu.

Česká konfese z r. 1575 znamená kompromis bratrský s českým lutherstvem. Tu jest patrný vliv německý tolik, že tato konfese zvána i pravou augšpurskou. Byla fakticky konfesi německou, kontrastující silně se svým titulem.

Jestliže jinověrci udávají v druhé polovici XVI. století počet českých katolíků na 300.000, pak necht se pováží, že Česko bratrská jednota, jejíž rázovitost z části i právem se chválí, nemohla se vykazati ani polovičním počtem příslušníků, třeba že mezi šlechtou měla silnější četu stoupenců a ochránců než katolíci. Tedy patrně, že valná většina národa k Jednotě ani přistoupiti nechtěla. Milejší byla po-

hodlná konfese augšpurská. Ke všemu ještě po vydání Majestátu veliký počet Českých bratří přestupoval do řad lutherských zvláště na Moravě, kde podmínky pro samostatný rozvoj českobratrských sborů byly mnohem příznivější než v Čechách.

O českých snahách národně emancipačních u lutheránů, kteří představovali silnou většinu národa, ani nemluvíme. Jakmile byl vydán Majestát, lutherští Němci v Čechách, kteří již dříve na účet společného vyznání s Čechy si vymohli zvláště v Praze, na severu a severovýchodu Čech práva nebývalá, rozšířili svoji moc v samém středu země tolik, až jejich snáseliví čeští souvěrci silně žasli.

Nacionální politika českých církevních obcí byla by spíše vedla ke sblížení s živly románskými než k Vitemberku, Heidelbergu a Štrasburku.

Volné listy.

Kulturní pokrok? Zavraždění cara Mikuláše zaznamenaly noviny s lhostejností jako kteroukoli denní událost. Snad tu působila otupělost, vzniklá milionovými obětmi na poli válečném, snad co do kralovraždy novináři osvojili si celkový názor dějepisce francouzské revoluce Carlyla, jehož dílo, ovládajíc evropské mysl, podnes o vraždě Ludvíka XVI. hovoří způsobem studeného kronikáře.

Neběží dnes již o absolutistického mocnáře ruského, nýbrž o to, že bolševici zavraždili člověka, jenž jejich potřeštěným ideálům nemohl nikterak škodit a jenž, jak svědčí všechny okolnosti, na ruský trůn nemohl se nikdy vrátiti.

Popravu nařídil uralský sovět, a protože v sovětech působí vůdcové, kteří jsou uvědomělými nositeli revoluční myšlenky, padá na revolucionářskou kulturu bolševickou temný stín krvelačných pudův, a zároveň šklebí se tu děsná lež, vystupující z rozporu mezi krásnými teoriemi a skutky. Nikde se tak na pomoc nepřivolávají kulturní hesla a nikdy se lidé nezastírají září pokroku, jako v politických a sociálních převratech. Prapory svobody, pokroku a bratrství rozvinují se a vesele vlají ve všem lidském usilování o lepší společenský život, ale když dojde ku praktickému řešení, trísni je krví sami praporečníci, kteří zapomněvše na krásné a s nadšením rozvíjené teorie, pojednou oddávají se nejbloznejšímu zuření, katování a pomstě.

Člověčenstvo se samolibě kochá, jak vysokých vrcholů kulturních dostoupilo, pokrok, svoboda a bratrství bývají pravidelně výzdobnými slovy při všech slavnostních projevech a soukromých rozhovorech, ano kouzlo hesel těch jest tak obludivě mámivosti, že i člověk duševně prázdný musí se býti osvíceným, jen když dovede několik pokrokových slov odpapouškovati. Pojednou však z povznášejších pojmů těch zrodí se události, které hromem bijí do všech úhlů světa ideální budovy bratrství. A lidé, kteří si myslili, že do zaslíbené země jest třeba učiniti jen krůček, uděšeně protírají si oči a polekaně se táží: Kde jsme se na oně pouti octli

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Eskont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Volkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.273.

Na příklad proč vražditi (v zájmu prý svobody) člověka, jenž jsa slabochem absolutisticky vládl, ale potom byl již neškodným občanem? Známe ovšem formulí pro všechny takové případy, že prý dobrá věc vždycky žádá obětí, ale formule tato bývá často sofismatem a výmluvou z nouze. A kdybychom seřadili vedle sebe ještě jiné přčetné doklady, jejichž drsná a nelidská povaha příčí se vynášené dnešní kultuře a obsahu, jež do ní lidstvo pomyslně vkládá, měli bychom úplně jasno o tom, že vzdělanost s vrcholnými sociálními hesly svobody a bratrství strádá nedostatkem, jež můžeme označiti jako převládání rozumu na újmu mravního citění.

Bratrství předpokládá jednotu, ale tato jednota jest pravidelně mechanická, vyrozumovaná a studená, protože nevyrůstá z mravních základů. Jest přece zarážející skutečností, že všechny velké otřesy, chtějící založiti bratrství a svobodu, byly a jsou provázeny nebratrským a pustým vražděním. Filosof, jenž vznáší se vysoko nad životem, nazval by to snad dušeslovnou záhadou, ale po pravdě vězí v tom přílišná kultura rozumu a nedostatek mravní vůle.

Ve francouzské revoluci vůdcové vynikali rozvojem rozumovosti, a došlo se až k bestialitě, ač se revolucionáři chlubilí, že odhozením náboženství a ateismem nejlépe se osvědčí nová společenská a státní organizace a že nejdárnější zakotví svoboda a bratrství. Ruští bolševici pak jednak odpozovali fráse francouzské, jednak vyznávají západoevropský marxismus, jenž si představuje člověka jako mechanický pouze organism bez zvláštní podstaty duchovní a důsledně tedy beze všech vztahů náboženských.

Samo sebou se rozumí, že svoboda a bratrství neměly mravního základu ani v revoluci francouzské a nemohou ho míti ani ve světovém názoru bolševickém. Kde pracuje pouze rozum bez svědomí, ukázněné vůle a bez příkazů mravně náboženských, tam po tyranii panovníků dostavuje se tyranie reformátorů. Vědomí moci opojuje a činí pudově bezcitným. Dostojevský, líče zesurovující nauky moci, netušil, že kreslí také obraz budoucích bolševiků ve své vlasti.

Postihujeme tedy, že kulturou pouze rozumovou reformátorského díla svobody a bratrství provésti nelze. Kde k zevnějšímu reformování společenských zlořádů nepřistupuje kultura vnitřní sebekázně a lásky k bližnímu, proudící ze zdrojů mravně náboženských, tam práce reformátorů podobá se počínání Danaid, jež nabíraly vody do děravého sudu.

Pravdivá-li jest zpráva, že bolševici zavraždili ruského následníka, jenž byl ještě takřka dítětem, pak o surovosti jejich není nejmenších pochybností.

Co do nás pořád opou? Válečné zpravodajství může se chlubit zvláštnostmi, kterých soudný člověk nemůže přijmouti, leč pozbyv své inteligence. Páni píší a zpravují obecenstvo tak, jako by chtěli říci: »Eh, vždyť jest to pro vás dobré.« Vůbec ve válce představila se nám společnost, o níž se nám zdá, že přiletěla k nám s měsíce, společnost odlišná od dosavadních cest lidské logiky, společnost, která nás bičuje a mrská největšími hloupostmi a nemožnostmi. Když na příklad některý ten člověk z porážky udělá vítězství, dává na jevo, že veřejné mínění má za obyčejnou ovci. Ovšem, hlupák jest na jednom konci, člověk ženiální jest na konci druhém, a mnohý ten překrucovač skutečností má k tomu ženiálnímu člověku tak dalekou cestu, že jí neprojde za celý svůj život. A co těch ubohých frází! Na příklad

Velmi výhodné a naprosto bezpečné sábročení kapitálů

skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2 % dluhopisy
Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny

Živnostenské banky filiálky v Hradci Králové,

která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

po ústupu od Marny jeden novinář nyní napsal: »Poch a Hindenburg sobě se vyhýbali a nyní se potkali.«

Zatím poslední čtenář novin ví, že tito dva vůdcové v ofensivách a defensivách, potkávají se již od jara. Frasí a výkřutů bez míry a konce. Kdy pak tyto chřastící mozky již ustanou a kdy pak poznají, že se jim celý přemýšlejší svět hlasitě směje?

Politický přehled.

Ministrpředsední Hussarek pravil zpravodaji »Prager Tagblattu«, že válka přestane, až zvítězí rozum. Je-li však vojenské rozhodnutí světové války vůbec možné, pak padne ono jen na západě. — V pondělí konala se ve Vídni společná ministerská porada o otázkách vyživovacích, především o zaopatření armády. — Dle vyhlášky celého ministerstva rakouského dnem 10. srpna t. r. zahájilo nové ministerstvo pro lidové zdraví svou činnost. — Říšský posl. E. V. Zenker z Vídně v berlínském Tageblattu píše, že v rakouské říšské radě jest ovšem většina, ale tato je v otevřené a poctivé opozici proti stávající státní formě, nikoliv proti státu. Jen Němci drží se pevně byrokraticko-centralistického Rakouska, poněvadž očekávají od něho cestou oktrojů vyplnění svých tak zv. požadavků, což znamená nové uspořádání v duchu německé nadvlády. — Předseda Českého svazu posl. Staněk v dopisu min. předsedovi Hussarkovi žádá za brzké svolání parlamentu a delegací, což jest nutným pro bezdůvodné zdražení chleba, pro chystané nové odvody a k zahájení mírového jednání. — Dle německého tisku blíží se čechoslovácké vojsko, podporované japonským dělostřelctvem, skutečně k Moskvě. Moskva je už v rukou protiněmeckých živlů a panství bolševiků v Rusku rychle končí. Následkem nejisté situace jak v Moskvě tak v Petrohradě něm. vyslanectví v Moskvě přesídlilo do Pskova. Rakouský vyslanec také nevrátí se do Moskvy. — Císař Karel dne 7. a 8. srpna byl návštěvou na italské frontě. — Ještě jsou v proudě velké útočné boje anglických a francouzských vojsk mezi Sommou a Oisou, ještě ani v území mezi Remeši a Soissonem se nevyčerpala ofensiva francouzsko-americká, a už zahajuje dohoda novou velkou bitvu ve Flandřích. Dohodové vojsko útočí ve dne v noci, většinou jsou to frontální útoky, znamenitě podporované pancéřovými vozy. — V německém hlavním stanu konaly se porady za účastenství císaře Karla, císaře Viléma, bulharského korunního prince Borise, německých a polských politiků.

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitost.

Nová mírová akce katolických [paci-fistů jest na postupu. Prof. Lammasch a pešíský světitel biskup Fraknoi podali

návrh na meziparlamentní mírovou konferenci, do které by byli vysláni z každého parlamentu 3 členové. Návrh tento došel nadšeného souhlasu v severských neutrálních státech. Takový krok k rozluštění nejtěžší krise světa jistě by byl praktický. — Ve Španělsku konal ministerský kabinet porady o mírovém zakročení. Prý v nejbližší době dojde k diplomatické veřejné akci Španělska. — Ve Varšavě bylo zatčeno 200 obchodníků z Lodže pro řetězové obchody. Komisař jim navrhl, že budou propuštěni, vzdají-li se zboží nalezeného a vrátí-li se domů. Většina řetězáků na ten návrh přistoupila. Kdož ví, nebyl-li to větší trest než diktování několikastové pokuty. — »Lidové noviny« dra. Stránského píší o bolševicích: »Takové jsou konce marxistické sociální revoluce a vlády proletariátu. Místo tyranství šlechty nebo jiné skupiny... tyranství několika dobrodruhů, kteří dovedli na chvíli zmást vojáky a dělníky toužící po míru. Nikoli demokracie, to jest vláda všech, opět násilný režim malého procenta nad veškerým lidem. Volby do konstituanty bolševici sami prováděli podle volebního řádu, který sami ustanovili, ale když lid nevolil přes to, jak toho potřebovali, rozehnali zástupce lidu, zvolené nejobecnějším hlasovacím právem, které dosud kde bylo, bodáky a zavádějí hlasovací právo omezené a podmíněné tak, že se jen maďarské volební zřízení může měřit s tímto bolševickým oktrojem. Slibovali svobodu, rovnost, bratrství, ale sotva se zmocnili vlády, zahájili krvavou perzekuci všech, kdo nejsou jejich a nejdivočeji proti dělnictvu a mužictvu, které jich nechce poslouchati.« Věru významné, jak list moravského semity sám jest nucen sprásknout rukama nad dílem semitů ruských! To už znamená mnoho. Vždyť dr. Stránský před válkou chodil na námluvy k marxistům také. — Ze slavnosti velehradských byl zaslán Sv. otci telegrafický hold. Zprávu o slavnosti a znění telegramu uveřejnil katolický list »Corriere d' Italia«. Censor však z titulu »Čeští katolíci a Sv. otec« škrtnl slova »Sv. otec« a z věty »tisícové posílají hold Jeho Svatosti« vyběhl slova »Jeho Svatosti«. Patrně, že zednářští cenzori trpí zrovna tak malichernou úzkostlivostí jako ti byrokratičtí. Italská vláda se bojí před lidem přiznati, jak silné zástupy v zemích koruny české projevují neochvějnou úctu k nejvyšší hlavě církve. — Papež podnikl v zájmu humanity kroky, aby bývala nešťastná carevna Alexandra a její dcery byly osvobozeny a mohly opustiti Rusko. Rovněž španělský král zakročuje ve prospěch příbuzných po bývalém carovi. — Rusko-bolševický vyslanec, který má zahájiti svůj úřad ve Vídni a v Moskvě, si sestavil personál, nazývá se Kameněv, ale jmenoval se do nedávna Rosenfeld. — Dne 19. července konala se na pražské radnici valná hromada »Českého srdce«. Do výboru nebyl zvolen z kněží nebo z katolických předáků ani jediný. Zrovna tak při počátečním apelu byly katolické kruhy a listy opomenuty. A pak agrární starostové při náboženské visitaci biskupské interpelují biskupa hosta, proč prý kněžstvo a klášterníci málo pro »České srdce« činí. Ovšem katolíci podporují nuzáky daleko více než ti, kteří svůj každý dárek rozkřikují. K tomu všemu na-

šinci nezprádají ze své dobročinnosti strohé a nesnášlivé politické nitky. — Deputace kněžstva z Olomoucka odevzdala kardinálu olomouckému jménem tisíce kněží arcidiecése memorandum, v němž projeven požadavek odstranění šlechtické výsady při udělování kanonikátů olomouckých. Papežský stolec projevil s touto spravedlivou snahou souhlas, ale Vídeň nedovedla se posud s reformou spřáteliti. — V Pešti zahájila policie konečně opravdový hon na keřasy. Již bylo v nové této stíhací kampani potrestáno na 15.000 osob. — Dobré jest staré přísloví: »Od nevěry k národnímu šovinismu a od toho k bestialitě.« Vzpomeňme, jak mluvil o českém národě losvonromista Wolf, Momsen a jiní protikatoličtí nacionálové němečtí.

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3¹/₂ %
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.

spolubratry, by následovali jeho příkladu! Zaplat mu Bůh i dp. exercitátorovi!

Kongrua. Většina pomocných kněží má plnou kongruu z náboženské matice. Od těch dle dosavadní praxe podávání fasce žádáno nebylo. Plat jim byl o. k. místo držitelstvím ihned definitivně poukázán na oznámení bisk. konsistoře, ač dle odst. 3. § 1. prováděcího nařízení k zákonu ze dne 19. září 1898, Ord. List 1899 č. 35, sami toto oznámení, vlastně žádost o definitivní poukaz kongruy, podati měli. Toto oznámení svého ustanovení v duchovní správě, spojené s žádostí o přiznání plné kongruy dle zák. ze dne 28. března 1918 ř. z. č. 115, musí nyní tito duchovní, obdrževše poukaz na zvýšenou kongruu (prozatím od 1. července), podati. Ti pak, kteří mají pouze doplněk kongruy z náboženské matice, musí jako faráři poslati své upravené fasce k doplnění.

K novému kongruovému zákonu a k prováděcímu nařízení. V několika dnech vyjde tiskem a nákladem Československé akciové tiskárny v Praze (Spálená ul. 15) brožura: »Zákony a nařízení nejnovější i starší, jimiž se upravují příjmy a odpočinkové platy katol. duchovních správců a hodnostářů.« Knižka pro katol. klerus nanejvýš nutná a potřebná. Cena 3 K poštou. Objednávky přijímá: Československá akciová tiskárna v Praze II., Spálená ul. č. 15.

kých rodičů. Pochován za veliké účasti v Hradci dne 13. t. m. — Dne 9. srpna náhle skonal u věku 74 let obecně vážený p. em. stavitel Fr. Plesnivý Pohřben 12. srpna.

Ústav ku vzdělání pěstunek. Ve školním roce 1918—19 otevřen bude I. ročník soukr. ústavu ku vzdělání pěstunek pro školy mateřské s právem veřejnosti při pensionátě školských sester de Notre Dame v Hradci Králové. Zápis a zkoušky přijímací konají se dne 16. září 1918 od 8. hod. ráno. Doklady: křestní list, poslední školní vysvědčení, vysvědčení lékařské o tělesné způsobilosti. Potřebný věk 16 let musí do 15. září t. r. býti dovršen; dispens není přípustna.

V kroužku »Pěvec Heparlický« v Hradci Králové ustavilo se pěvecké kvarteto, sestávající z nejlepších hlasů sboru a navrhovalo skvostné české zpěvy od Dvořáka, Smetany atd. a započne v nejbližší době pro účely vlastenecké a dobročinné vystupovati. Přihlášky přijímá, postupně vyřizuje a projednává dir. Rudolf Stárek v Hradci Králové 294.

Peděkování. Všem, kteří poskytnutím darů, upsáním peněžních obnosů jakož i spoluprací přispěli k plnému zdaru zahradní slavnosti s koncertem, která ve prospěch vdov a sirotek pa padlých hrdinů našeho pluku pořádána byla, vzdává

čil, jenž slovy jímavými a přesvědčivými líčil význam primice a sekundice v životě kněze, poukázav na veliké zásluby páně jubilatovy. Po té celebroidal p. jubilant slavnou mši sv. za asistence vik. kléru, kolegy oslavencova vsdp. em. vikáře Kuhna, dra. Doskočila, adm. Neumana a katech. Audrického. Z vik. kléru se dostavili vdpp.: bisk. sekretář Kubánek, bisk. notář Ehl, faráři: Hvězda, Pohl, Rössler, Tuček, Kračmar, Čistěcký, Švorc, Pecháček, Vosyka, katecheta Komárek, kaplan: Míhulka, Tichý, Čech. Při obědě pronesl vsdp. bisk. notář Ehl ze Solnice vřele proctěnou a mistrnou řeč, v níž zmínil se o životě a zásluhách vsdp. vikáře Tomáška a vsdp. em. vikáře Khuna, vybízejce přítomné k bratrské, upřímné lásce.

Smířliví husité. (Dokonč.) Husitský pokus o viklefskou reformu způsobil nejtrapnější izolaci národa českého. V zemích koruny české i po vítězné 15leté válce podrželo obyvatelstvo katolické značnou číselnou převahu. Nestejnost víry pak přenášela své sváry i na pole politické, takže státní svazek zemí korunních byl silně uvolněn. Obyvatelstvo v Čechách smrštilo se asi na polovici. Ještě jedno triumfální husitské hnutí — a bývalo by po národě, protože husité povraždili daleko více obyvatelstva domácího než cizího. Jestliže někdo namítne, že Hus hrdinně skončil na hranici, odpovídáme, že v Čechách za války heroicky svou smrtí zpečetily vlastní náboženské přesvědčení tisíce a tisíce katolických kněží, řeholníků i řeholnic. Jak dlouho trvalo trápení Husovo na hranici? Hus pronesl dvě věty modlitby a když chtěl zpívat, pro plamen umkl. «A v tom mlčení hýbáše ústy a hlavu, než duši pustí, jako by člověk brzce říkáje tři nebo dva paterš (otčenáše) mohl říci.» Tak referuje Petr z Mladenovic. Katoličtí mniši však byli upalováni od husitů ve smolných sudech; u Mostu husité jednoho katolíka nespoutaného a tedy z plamene vybíhajícího vhodili zpět sedmkrát; faráře v Radči obalili slámou, kterou podpálili, takže ubožák pobíhal v trozných bolestech delší chvíli; jindy zapalovali husité věže, kostely a jiné budovy, kam se byli katolíci utekli, takže upálení zde bylo také delším trápením. — Reformace, o kterou usiloval Hus, nezdařila se proto, že k ní bylo užito prostředků naprosto nevhodných. Mezi kněžstvem husitským bujelo svatokupectví pohoršlivější, než jaké vytýkal Hus kněžstvu katolickému. Jak husitská tak katolická církev byla zbavena řádné vnohni správy a organisace a dle toho vlekla se osudná krise v obou táborech. Proto také tak brzy ustavila se proti státní církvi husitské Jednota českobratrská, veliký to vykřičník proti rozháranosti tábora kališného. — Moderní ohlavořečníci Husovi odpovídí: «Ale Hus přece chtěl poctivě...» Inu, což jest o snahu a plány. Před lety známý profesor Hron dal zhotoviti létadlo nového typu, které mělo nejlepší vlastnosti — chybička byla jen v tom, že nikdy vzletět nechtělo. Profesor dělal experiment s pouhým plátnem, ale Hus s celým národem. Co doba Karlova s ušlechtilým zancoením a s velikou námahou postavila, to doba husitská bořila bezmyšlenkovitě. A teď se stane právě u vlastníkú moderní osvěty, nepoctivou, zbytečnou a škodlivou plevell rozumný občan, který se odváží pochybovati, že by Hus byl předním národním světceem a největším českým člověkem. Dovoľte, co zbude potom na velikého učitele národů, samostatně myslícího Komenského? Co na Palackého a jiné evangelíky? Věru bylo to smutné a zahanbující, že alč. E. P. prozradila svým výrokem, jak se stará o poznání Husa. Patrně, že si nepřčetla nově vydané listy Husovy, ba ani malou brožuru univ. prof. Krofity. Jestliže ji «tolik zajímá» literatura o Husovi, nemá svou ignoranci nositi na trh. Cizáckým duchem není prosáklé rítro českého katolictva, ale byli tím duchem prosáklí viklefské, lutheráni a kalvínci. Př-

šete-li, kde který člověk vysoce Husa velebil, odpovídáme: Věříme v možnost všeho na světě, jen ne ve všeobecné vzdělání a všeobecnou chytrost. A zmylená u soudných lidí neplatí asi tehdy, kdy smířliví eskamotéři ze zastaralých a vědou odbytých předsudků chtějí vyráběti novou pravdu. Ano, dnes se nepíše rok 1718, nýbrž 1918, v němž věda pohřbila celé řetězce romantických vymyšlenin protikatolických. A člověk opravdu pokrokový měl by aspoň znáti strohé výroky Husovy proti emancipaci ženské, proti některým důležitým oborům vědy a umění. Znajíce dobré vlastnosti Husovy (zvláště jeho zbožnost, úctu k Nejsv. svátosti, Panuě Marii a českým světcům), jen neradi jsme přikročili k odbytí mladých zdejších ignorantů. Ale je také prospěšné věděti, kdo se všecko mezi «uvědomělé» otitele Husovy vtírá.

Litomyšl. Katolická jednota paní a dívek v Litomyšli sešla v neděli dne 4. srpna t. r. ve spolkových místnostech u «Černého orla» za režie vlp. Dvořáka veselohru «Lázeňská víla». Souhra, nepřehlížimeli k detailům, byla ladaá. Režie i herci, ač mnozí indisponovaní, snažili se ze všech sil zasloužiti si chvály, již bouřlivým potleskem dávalo jim na jevo rozveselené četné publikum. Zvláště sl. P. Soukupová a sl. M. Hanusová bravurní hrou i kostýmem uchvacovaly srdce všech. Na nich, i ostatních účinkujících slečnách, poznali jsme, jak slouží i vyškolenému herci, dobře-li ovládá úlohu a nepošilhává po napovědovi. Bez dobré znalosti úlohy nebyla by mohla sl. P. Soukupová rozvinouti takovou eleganci v pohybech, již bylo jí zapotřebí v roli chytré, magnetisující dektorky. Z mužských sil mile nás překvapili přirozenou a nenucenou hrou p. Štíma a p. Doležal, kteří i v krátkých úlohách podali důkaz, že rozumějí umění Thalíe. Pan Rejman osvědčil schopnost vystihnouti nejen veselé, ale i vážné, zvláště zamilované scény. Mezi těmi, kteří dovedou sobě pomoci, i když to v napovědově budce selže, poznali jsme zvláště p. Duška a p. Moláka. Z mladších sil musíme obdivovati talent p. Pluhaře, p. Nováka a p. Štefky, ač ani výkony ostatních nepodceňujeme. Pečlivá úprava malého jeviště v restaurační zahradu (zásluhu o to má náš obětavý dekoratér p. Václav Anderle) musila buditi obdiv a uznání u každého. Můžeme říci, že byl to opět jeden z oněch krásných večerů, jež jsme kdy u «Černého orla» ztrávili. A zásluhu o to mají naše katol. paní a dívky, jichž předsedkyní jest neunavná pí. F. Štancelová a rádcem ochotným vlp. Dvořák. — Radujeme se, že i v tak těžkých dobách, kdy srdce tolik bo-

lestí svírá, naše katol. paní a dívky dovedou oči zjasniti a duši k lepším metám povznésti. Dej Bůh, aby dále svorně s jednotou katol. jinohů a mužů a s ustavující se skupinou naší mládeže pracovaly na obnovení živé víry a mravnosti v rodinách i společnosti! A jestliže někdy žal nad nevědkem, jehož se dožijí, bude hroziti klidnou hladinu jejich srdce zkakliti, nechť pozvednou zraky své k Tomu, který nejlépe zná jich smahy. On posílí je tak, že utrpeníni zvětší se jen jejich láska a nadšení pro svatou věc, která zachrání pak před záhubou je samy a jiné v naší drahé české vlasti. — J. D.

== Zaopatříme ==

nově vydaný u Pusteta:

CODEX IURIS CANONICI

PII X PONTIFICIS MAXIMI
IUSSU DIGESTUS

BENEDICTI PAPAE XV
AUCTORITATE PROMULGATUS

PRAEFATIONE

PETRI CARD. GASPARRI
ET INDICE ANALYTICO-ALPHABETICO
AUCTUS

12° (LII u. 870 S.) Cena M 15.—

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové - Adalbertinum

Velké skladiště

neb dílnu pronajme ve své továrně firma **Škuker-
ský**, továrna nábytku Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablone nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.
V Praze prodej u firmy Marie Rejfarová,
Karlova ul. I., č. 12.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec c. k. zemského trestního a okresního soudu,
Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Díkůvzdání.

Nad čerstvým rovem nezapomenutelného, šlechtetného syna a bratra, pana

JOSEFA HODKA,

c. a k. poručíka 18. pěš. pluku, býv. skut. učitele
ve Vys. Újezdě,

vzdáváme vroucí, hluboce cítěné díky všem, kteří jakýmkoli způsobem náš veliký žal dobrotivě zmírniti se snažili. Zvláště pak cítíme povinnost vřele poděkovati vdpp. c. a k. kurátovi St. Kordulovi a ostatnímu důstojnému duchovenstvu, váženému důstojnictvu a mužstvu z Č. Lípy a Hradce Králové, velectěné správě zál. nemocnice Červ. kříže v Strakově akademii v Praze, slovut. zástupcům úřadů státních i samosprávných a škol, šlechtetným dárcům nádherných věnců a kytic, všem četným soucitným kondolentům. Srdečně děkujeme všem přátelům a známým, jichž tolik hojná účast byla hojivým balsámem na naše těžce zraněné srdce.

Bůh odplatí všem stonásobně!

V Hradci Králové, dne 13. srpna 1918.

Rodina Hodkova.

Za pečlivé vypravení pohřbu děkujeme pohřebnímu ústavu p. H. Richtra v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 34.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 23. srpna 1918.

„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Jedno potřebné.

Nikdy bankrot lidského rozumu nejevil obrazu tak černého a zmatku tolik bezradného jako právě v nynější době, kdy nejpyšněji prohlašována odluka lidské osvícenosti od ideí náboženských.

Vizme na př. scenerii ruských poměrů. Bolševici, kteří hlásali reformu nejradikálnější, beze všech kompromisů s řady starými, upadají v kompromisy horší než staří tyrani. Deklamátoři nejopravdovější očistí sahají k těm prostředkům, kterým vypovídali dříve boj nejbezohlednější. Skuteční zvolení zástupcové Ruska byli rozehnáni bajonety, vyjela proti nim i děla. Kritisující tisk byl potlačen, rozumně přemýšlející (i demokratičtí opozičníci) uvrženi do Petropavlovské pevnosti a jiných vězení. Bolševici propustili ze žalářů individua zahálčivá a nebezpečná všem poctivým lidem, ale popravili cara bez rádného výsledku, bez usvědčení ze zločinu; žalobníci učinili se soudci a exekutory v jedné osobě — nejnespravedlivější to „právní“ postup.

Trockij namlouval národu, že mu zjedná úplný mír — nejúčinnější to síť k lapání prostomyslných duší. Zatím však připravoval velice nezapně světovou revoluci.

O koho se opírala a opírá výhradně vláda Trockého Lenina? Nikoli o zápasníky ideální, obětavé, bez nichž každá trvalá reforma jest nemyslitelná. Hlavní kádr stoupenců Trockého tvoří kořistníci, kteří nesměřují k rovnosti, ale k ujařmení, vydírání a ochuzení lidí chtějících poctivě pracovat. Mluví se nadšeně o právech dělnictva, ale nyní hrají tam prim lidé, kteří se snaží pojistiti si bez dělnické práce osobní blaho na účet lidí příčinlivých. Vypověděn boj kapitálu, ale pracuje se velikými sumami peněžními, kavalírským placením červených gard, agitátorů a individuí zahálčivých.

Charakteristická jest nová proklamace bolševické vlády ústřední. Lenin a Trockij prohlašují, že akce sovětu lidových komisařů spočívá na solidaritě a bratrství proletariátu všech zemí; válka proti imperialismu může dosáhnouti plného úspěchu jen za pomoci internacionálních sil. Tudíž sověť lidových komisařů považuje za nutné poskytnouti pomoc „všemi možnými prostředky i penězi“ internacionálním kruhům všech zemí válčících i neutrálních. „Z tohoto důvodu sověť lidových komisařů se usnesl poukázati zástupcům za hranicemi sumu dvou milionů rublů k použití pro potřeby mezinárodního hnutí.“

Trockého naprosto zklamaly naděje, že agenti za hranicemi učiní něco pro bolševické snahy zadarmo, z čisté lásky k „demokratisaci“ ruského stříhu. Kde tedy nemluví srdce a obětavost, tam se má davové hnutí vydupati placením obratných agentů; jidášské rubly mají sloužiti k umělé přeměně davového mínění; podplacení náhončí budou dělati nyní ochotně advokáty takovému hnutí, jehož kalné proudy sami velmi dobře znají.

A takhle se má zreformovati celý svět, tak se má přivoditi ušlechtilá „revoluce srdcí“? Na jaké základně morální vlastně posud bolševici postupovali? Nemíníme svým dotazem jednotlivé organizační a sociální zásady a dekrety bolševiků. Naše otázka se týká světového názoru, kořenů duševního dějství, hlavních faktorů působících na vůli lidskou, těch zdrojů tajemných, z nichž skutky šlechetné srší pak samy jako nutné výsledky.

Nuže — tu vidíme, že vlastně bolševici duši zanedbali zcela; starou křesťanskou morálku zvrátili a snažili se ji nahraditi poukazem na vnější výhody hmotné; místo kvasu pronikajícího celé nitro poskytli chabé náhražky ve formě opakování překonaných frází Marxových. Novou morálku v pravém slova smyslu nevytvořili bolševici žádnou; naopak to, co se podobalo kamenům k stavbě nové mravouky, v záru boje sami několikrát již přeměnili — dle vnějších okolností, dle útvaru taktické situace.

Tak ovšem nezavládne v ruském lidu nikdy jeden duch. Kde je anarchie smýšlení a přání mnohem větší než zmatek na válečném poli a v sezení sovětů, tam začíná zuřiti boj všech proti všem a pěstní právo silnějšího. A takový stav znamená také hrob lásky k prospěchu národního celku; v bahně tom utápí se láska k vlasti. I tu jest viděti, že počátek všeliké moudrosti lidské jest bázeň Boží. Jedině na základě náboženském jest shoda možná.

A u nás? Čím bystřeji která strana poznává, jak by si mohla posici svých práv rozšířit a utvrditi, tím hrozí zápolení nemilosrdnější. Právě vtip uvede do pohybu zlověstné víry a zhoubné smřsti, nebude-li vůle regulována pevnými zásadami náboženskými.

Pozorujme na př., jak se vzájemně poučují soc. demokraté s agrárníky denně dlouhými, bystře psanými články. Sblížili se, porozuměli si na základě rozumových vývodů? Právě naopak; propast mezi oběma tábory se rozevírá stále do větší šíře. Obě strany vědí, že tu musí i v době

poválečné býti zachován jak stav rolnický tak dělnický a že předním účelem těchto stavů nesmí býti neustálé sváry. Vědí, že jest potřebí dorozumění. Ale způsobem nynějším ke smíru nedojde nikdy. Naopak vůdcové (zvláště ti placení) s radostí přicházejí se pochlubiti svým stoupencům, jak druhé straně uškodili. Smějí se hněvu zraněných. Ba obě školy jdou tak důsledně proti sobě, že by prohlašovaly za zrádce ty své pracovníky, kteří by přiznali, že je sokové poučili a že se jim trochu ubližovalo. Tak se blíží národ k bráně české autonomie.

Nepotvrzuje nynější stav věcí slovy hrůzavými, že na základě lidského rozumu k národní solidaritě se nedojde? Každý zároveň vidí, že zlovůle pouhými rozumovými důvody zlomiti se nedá. Kde černé příznaky nasvědčují, že jest snaha protahovati vášnivě sváry do nekonečna, kde svárlivci dohodnouti se nikdy nemíní, tam jest potřebí k ukončení boje někoho, který stojí nad stranami. Může se tím rozhodčím státi i nenadálá katastrofa, která zamíchá kartami hádajících se hráčů jako plevami a utvoří řady zcela nové bez ohledu na mínění té či oné strany. Tak to obyčejně dopadalo ve stranách přeorganisovaných, které nechtějice ustoupiti dobrovolně ani o centimetr ve prospěch živlů jiných, pojednou ztratily všecko a se zrakem vytřeštěným pádily bezhlavě do pouště.

Ale jest tu řešení jiné, tribunál nad jiné povoláný k rozsouzení pře, který se hlásí o své právo tím důrazněji, čím více se stupňuje zmatení jazykův lidských. Jest tu autorita Boží a Jeho nezměnitelná nauka; toto učení nyní může býti jediným reálním pojítkem vrstev do krajnosti rozvaděných.

Jen návrat ke křesťanskému náboženství, které dovedlo vyrovnávati i v našem národě sociální a jiné protivy znamenité a bez krveprolití již před tisíciletím, zjedná solidaritu a reformu skutečnou. To jest to jedno potřebné, před kterým si zakrývají nepřátelé křesťanského názoru světového zrak marně.

A budiž dobře rozuměno! Jest potřebí náboženství ne jako „přijatelného předmětu“ akademických debat, nýbrž náboženství poroučejícího, přísně ve svědomí zavazujícího. Budete-li o náboženství hovořiti jako dosud, český dorost se prodeklamuje ke skepsi, k pochybovačnosti, k zmatenému dalšímu „hledání“ — jako před válkou.

I nyní vidíme lehkomyšlné zjevy, podobající se rozpustilemu tanci na sopce. Tu slyšíme, že by národ „mohl některé prvky křesťanství přijati a přizpůsobiti“. Tam zas, že by „národní církev křesťanská neškodila pokroku, kdyby...“ Jiný zase milostivě by se smířil s těmi principy křesťanství, které regulují pozemské řady sociální a vedou k sbratření. Jiný eskamotér by se docela uráčil s Kristem osobně smlouvati, kdyby na jeho zavolání Spasitel k rozmluvě se dostavil.

Ale do středu takových komediantských hraček mají zahrniti důrazné otázky: „Tak si představujete vzkršení závazného křesťanství? Podaří-li se vám sestaviti nějakou kompromisní nauku, kolik lidí se pak vašemu systému podřídí ve své životní praxi? Vždyť křesťanství v zájmu dobra veškerenstva vybízí k ve-

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 83.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Rakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

likým osobním ústupkům, k sebezáporu. Pýchu lidskou nutno sraziti až k zemi, ale tato pýcha se nezalekne příkazů a zákazů některé filosofické mechanice. Jen kategorické imperativy Zjevení Božího dodělají se v obrození lidstva praktických úspěchů. Kristus nenavazoval na filosofické formulky, ale prohlašoval velebně a stručně: »Jáť pravím vám...« V chorém lidstvu jest potřeba pocitu závaznosti bezpodmínečné, lidská společnost nesmí si vybírat a s Kristem se smlouvat, ale musí se pokorně podříditi evangeliu, které jest věčně svěží a hodí se všem dobám i všem národům. A toto evangelium jediné jest s to provésti pronikavou reformu sociální svými kategorickými imperativy o lásce k bližnímu, rozkazy takovými, které nehřmí jen do uší, ale mocně rozechvívají samo svědomí.

Politický přehled.

Ve hlavním stanu německém za účastenství císařů Karla a Viléma jednáno o důležitých otázkách. Stanoveny tu však pouze základní myšlenky, jejichž vypracování zůstává však vyhrazeno podrobným poradám. To platí především o polské otázce. Poláci zvolí si prý krále.

Ústřední

mocnosti vidí prý svůj největší úkol v tom, aby přivodily čestný mír a aby neopomenuly pokusiti se o žádný prostředek, žádnou cestu, dosíci tohoto cíle. Očekává se prý proto nové mírové zakročení ústředních mocností. — Návštěva českých a polských poslanců v Lublani 17. srpna u příležitosti ustavení se jihoslovanského národního výboru a položení pamětní desky dru. Krekovi ve sv. Janě dne 18. srpna je událostí, která svým velkým významem přesahuje všechny jiné zájezdy k bratrským Slovanům. Na poradě v Lublani v otázce společné taktiky Jihoslovánů, Poláků a Čechů projevena úplná jednomyslnost všech účastníků. — Tisk ústředních mocností i dohodový píše nyní mnoho o uznání Čechoslováků jako válčící armády a jakožto spojence dohody. — Politický vůdce Slováků dr. Šrobar, lékař v Ružomberku, na rozkaz uherského ministerstva vnitra zatčen a internován v Ceglédu ve středních Uhrách. Za hlavní vinu klade se mu účast na červnových slavnostech Národního divadla v Praze. — Dle prohlášení úředního nastal již mezi Ruskem (totiž bolševickou vládou) a Anglií a Francií válečný stav. — Minister. předseda Hussarek zahájil nové jednání se stranami, na jejichž výsledku závisí, sejde-li se parlament 10. září. — Císař promínil delší tresty 24 jihoslovanským politikům, odsouzeným v Banjaluce u Sarajeva k několikaletým žalářům. — Na západě mezi Aisnou a Oisou zahájena nová velká ofensiva. — Lenin prohlašuje Čechoslováky za největší nebezpečnost.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 1/2 %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. Eskompt účtů a směnek.

Kulturní žisky.

Slabiny demokracie. Jest potřeba povahu velikých demokratických hnutí pitvati podrobně a tak se dojde k velikým překvapením. Do nedávna pěl se u nás hymny na demokracii tábořskou. Ale vědecký rozbor dokázal, že předními náčelníky Táborů byli největším dílem klehtici a že drobný lid český (i tábořský) byl nemilosrdně od tábořských bojovníků vyssáván. Nyní X. Tejřov v »Č. Svobodě« cituje z líčení Ad. Schmieda »Pařížské poměry za doby revoluce od r.

1789 až 1800« tato slova: »Byl to ostře vyhraněný egoismus, sobectví a hrabivost, jimiž nasádky nejen širší vrstvy společenské, ale všechny třídy národa a po výtce stav selský, početně nejsilnější, a jež tou měrou ovládly, že všechnu jakýkoli cit, ba i láska k vlasti a k lidskosti, byly jimi hluboko potlačeny. Vzbudí to obdiv i úžas, uvědomíme-li si, jak v celé době revoluční a za nejskvělejších deklamací o svobodě, rovnosti a bratrství, o právech lidských a lidské lásce, o obětování se dobru, velikosti a slávě vlasti ve všech téměř vrstvách se konají hotové dostihy za získáním statku a jmění, jak chladná vypočítavost na využitkování poměrů, jak hladová spekulace s neštěstím státu a bídou spoluobčanů se uplatňují. Jeden přes druhého se snažil dosíci zisků a druhého obelstít, každý se přičiňoval lovit v kalných vodách, světla blaha osobního se dodělati, sebe obohatiti a sebe povznést.

Ze světa vědeckého a uměleckého.

Dělník V. Štastný ze Žižkova požádal o patent pro svůj vynález perpetua-mobile. Prý jest ten vynález zařízen na veliké napětí elektrické energie, kterou si v pohybu stroj vyrábí sám. — Dne 31. července zemřel vynikající katolický spisovatel Jan Halouzka. Narodil se r. 1856 v Těšeticích u Olomouce. — O osobě Shakespearově napsána již obrovská literatura vzájemně se porážející. Přímou senační objev zvěstují »Gaulois« a »Journal«. Prý proslulý dramatik byl Francouz z Normandie a nazýval se Jaques Pierre. Anglická výslovnost z těch slov učinila »Šekspíra«. Teď zas vyjdou učené články proti tomu tvrzení. — V krakovském křesť. soc. »Glosu naroda« překládá Svat. Čecha »Písně otroka« M. Szukitewicz. — Zem. školní rada zakázala středoškolskému studentstvu čísti I. a II. díl Jiráskova »F. L. Věka«, který jest s tak velikou oblibou čítán i v domácnostech nejupřímnějších katolíků. Jaká jest příčina zákazu, marně se tážeme. Nu — ale svede se zase tento výnos na klerikály, kteří sami nynější cenzuru pocítují tolik. těžce. — Ze Štokholmu se sděluje, že v okolí Hodru vykopána prastará loď z doby předhistorické. V městě Sundu, kamž nález dopraven, jsou uloženy již dvě podobné předhistorické lodi. — Dr. Vlad. Hoppe sepsal knihu »Příroda a život«, v níž kolik vyvráceno, co dříve podvodně prohlašováno za mluvu exaktní vědy experimentální. Autor praví, že většina fakt, jimiž věda pracuje, prý se v přírodě vůbec nevyskytuje; ta fakta jsou od přírodopýtců — vymyšlena. »Vlastní přírodní dění jest tak vzdáleno našeho obmezeného vnímání a naší abstraktní pojmotvornosti, že veškeré naše vědomosti nejsou než řadou hypotéz (domněnek), diktovaných našimi rozumovými a imaginativními schopnostmi, toužícími po zjednodušení toho chaosu.« Tam, kde pyšní materialisté ohlašovali triumfy svého poznání, tam pro skutečné vědátory problém poznání teprve počíná. (Otázka: neplatila do nedávna za vědu zavlá zášť proti křesťanskému názoru světovému? Přežvykovaly se fráze materialistické výhradně k udolání církve a lid byl podváděn po fabricku.) Hoppe praví: »Vědy nám nikdy neposkytnou kýženého jednotného světového názoru, po němž tak prahne lidský duch, nýbrž jen řadu různorodých, ideálních a fiktivních projekcí neznámé skutečnosti.« Kolik věd, tolik námětů vesmíru. »Není mechanických, fyzikálních, chemických a biologických jevů; to jsou naše fiktivní aspekty k přehlédnutí nesmírně složité skutečnosti.« (Těmi slovy se popravuje demagogická škola Masarykova, která honosně kladla důraz na vědecký názor životní, ale — vypravovala pohádky pro velké děti. Hoppe se v díle svém sblízuje s Fr. Marešem a přichází k velikému ocenění lidské duše.) — Nákladem soc. demokratickým vyšla kniha Evžena Šterna »Socialism a imperialism«. Autor praví, že hlavní příčinou světové války jsou pro-

blémy hospodářské a světopolitické. Po-
znamenává: »Když vypukla světová válka, u nás v Čechách překvapila nás příliš, nerozuměli jsme jí a nebyli jsme na ni politicky připraveni... Snad tím byl vinen úplný nedostatek domácích politických spisovatelů, kteří by šířili rozhledy... I ve válce naše skrovná válečná literatura zabývala se buď pouze poměry vnitřními neb válkou s hlediska čistě národnostního.« K tomu poznamenává »Právo lidu«: »Odehrávají se na světovém bojišti věci, které jsou pro národ náš dalekosáhlejší než všechny husitské války i s válkou třicetiletou, ale česká veřejnost se při posuzování těchto zjevů spokojuje plochými nacionalistickými hesly měšťáckého tisku a zrádcováním každého kritického hlasu, který se tu či onde ozve.« Tak jest. Dodáváme, že husiady připravovaly české notability o rozum. Pořád jste slyšeli, co chtěl v patnáctém století (!) Hus, co nám odkázal. Ale že jest potřeba vzíti nyní za poměrů zcela změněných vlastní rozum do hrsti a že není potřeba úzkostlivě probírat, co Hus z Viklefa vypsal, to zdůrazněno nebylo; bračkářské vzdory proti klerikálům byly vynášeny nad obecný prospěch národa. A nyní ti, kteří kostnickou hranicí rozpalovali »svatý hněv« proti katolické církvi a kterým uvědomělý český katolík platil za národního zrádce, sekají hluboké poklony před rozhodnými katolíky slovin-skými, chorvatskými a polskými.

Uvěrní družstvo **ELIŠKA** v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitosti.

Ve spíšské stolici zvolila si obec Szepeszentlőrinc jednoblasně za starostu tamějšího katolického faráře Edvarda Skalického. — V Bosně a Hercegovině obnášela jindy tabáková žeň 20—35 000 metr. centů; letos však tam jest tak bohatá úroda, že vydá téměř dvakrát tolik. — Takhle maďarská vláda vychází vstříc národnostním právům. Do Djakova, kde působil veliký Strossmayer, vyhlédla si za biskupa Maďara dra. Horvátha, který ani chorvatsky neumí; tento kandidát odjel právě do bosenského Travniku, aby se tam trochu chorvatsky naučil. Chorvatské listy katolické proti takovému rozhodnutí energicky protestují. Ale co je Maďarům, »znárodnující« církve, po potřebě a prospěchu katolicismu? Ti přece potřebují v Djakovu hlavně svého maďarského konsula, politického exponenta. — Generál Foch zaslal katolickému faráři svého rodiště Ploujevanovi v Bretagni dopis, v němž projevil touhu po brzkém návratu do domova, aby poděkoval Bohu společně s těmi, kdož při strašném navštívení zůstali na živu. Foch sám pozbyl na bojišti jednoho syna a zetě. — Finský sněm se usnesl, že židé v zemi obdrží občanské právo; dodal však, že o toto právo smejí žádati jen ti židé, kteří sloužili anebo slouží v řadovém vojsku. Po 30. září nesmějí obce nenaturalisovaným židům vydávati potraviny. —

— V Itálii utvořil se ochranný svaz kněžstva, který se rozvíjí ve spolky diecéšní; i řada biskupů k němu přistoupila. Papež daroval svazu 1000 lir. — Na alenci objevila se minulý

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akiový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclav, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnářské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji — Ukládání možno bez výloh složenými listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Oddělení pro zboží.

pátek obrovská skvrna 198.000 km délky; byla tedy 15krát delší než průměr zeměkoule. Objevení velikých slunečních skvrn jest vždy předzvěstí živelných poruch, kritických dní. — Skupina bavorských kapitalistů zakoupila na Slovensku zlaté doly zursko-toplické. — Poštovní poplatky budou zvýšeny. Dopisy 20 h, dopisnice 10 h. — Na Lounsku nabídl kdosi insertem bryčky. Dostal 117 nabídek. — Nedávno zesnulý poslanec Dobernig byl synem slovinského učitele. Když se přestěhoval do Celovce, stal se protivníkem katolické církve. Když pak mu zemřela zbožná žena, oddal se úplně germanizačnímu spolku »Südmark« a odpadl od víry i formálně. V závět: ustanovil, aby bylo jeho tělo spaleno. Odpad od víry přivodil odpadnutí od národa. A Němci muže tak »charakterního« neodkopli. — V německém »Archiv für Frauenkunde und Eugenik« k vůli vzrůstu němec. obyvatelstva navrhuje Schlacht rozmnožení nemanželských dětí v nejlepších společenských třídách. Prý německá žena »má míti odvahu vzepříti se konvencím (zákonitému sňatku) a církvi, aby splnila svou vlasteneckou povinnost«. Co už všechno němečtí volnomyšlenkáři prohlašují za vlasteneckou povinnost! Ovšem ti o přírůstku mluví hlavně se stanoviska vojenského; počítají, kolik regimentů ročně národu přibývá, jako by v tom byl hlavní účel obyvatelstva. Tak daleko vede »vlastní rozum nespoutaný předsudky náboženskými«. Ale úkol společnosti jest především mravní a blaho národa nespočívá v počtu, nýbrž v síle křesťanské morálky. Vedlo se před válkou národům líp proto, že reprezentovaly obrovské masy? Kdyby návrh Schlachtův byl uveden v praxi, jedná se o to, jaké lásce by se těšily takové nemanželské děti u nevlastních otců a jaká by byla jejich výchova. Vždy lépe sto lidí spokojených než tisíc nešťastných. — V Sasku vznikla nová sekta, jejíž zakladatel (tkadlec z Heimu) dává si říkati »svatý otec« a tvrdí, že se v něm zjevuje Bůh. Své přívržence (asi 500 duší) nazývá prostě stádem. Vtírá se otázka: Pokračuje uvědomění opravdu? Sasko přece vnější kulturou tolik vyniká. — O zákonu na vyvlastnění půdy konala se v Uhách konference za předsedy ministra orby hr. Serenyiho. Jednalo se o majetek církevní a fideikomisy. V konferenci konstatováno, že kníže-primas dr. Czernoch uznal vyvlastňovací právo. Konference jednomyslně se vyslovila pro vyvlastnění půdy a to především těch velkostatků, které jsou pronajaty a jejichž majitelé dlouhou dobu sami nehospodarí. — V Japonsku se rozvířily velké demonstrace proti drahotě a válečným zbohatlíkům. Nyní má Japonsko tolik peněz a různých produktů jako nikdy jindy. Ale mají z toho něco široké vrstvy lidu? Již se ten stát zcivilisoval dle evropského vzoru zcela.

Církevní věstník.

Úmrtí. Dne 20. t. m. zemřel Th. Dr. Rom. Josef Huráň, sekretář biskupské konsistoře královéhradecké. Vynikal odborným vzděláním, byl výmluvným řečníkem a obratným úředníkem. Potřeboval-li někdo pomoci, sekretář ochotně vycházel

ven. Ve společnosti byl velice oblíbený. Již delší dobu před smrtí trpěl mnoho žaludečními vředy a jinými chorobami, které ho několikrát sklátily na lůžko. Konečně zákeřná paralyza zastřela i jeho ducha. Několik posledních dní meškal návštěvou u Jeho Exc. nejdp. biskupa v Chrasti, kdež se dostavily jeho poslední okamžiky. V Pánu zesnulý byl převezen z Chrasti do svého rodiště Cerekvice u Vys. Mýta, kdež se koná pohřeb jeho tělesných ostatků dnes o 2. hod. odpo. Dr. Huráň narodil se r. 1880, gymnasium studoval ve Vys. Mýtě, načež se odebral do české koleje v Římě. Vysvěcen byl r. 1904. Po návratu do vlasti přes dva měsíce kaploval v Lanškrouně, načež se stal r. 1905 biskupským ceremonátem a později sekretářem bisk. konsistoře. Před smrtí přijal posilu svátostmi několikrát velice zbožně. — Dne 20. t. m. zemřel u věku 41 let v Bohdašíně dlouholetý trpitel Jan Kř. Procházka, býv. katecheta červenokostelecký. Nezhojitelná choroba hlodala zvolna a zvolna vyčerpávala síly. Několik let byl tento těžce navštívený Job upoután na lůžko zcela. Jak jeho stav tělesný tak finanční byl srdcervoucím výřikem: »Smilujte se nade mnou aspoň vy, přátelé drazí!« A kdyžžli druhové spolu s konsistoi snažili se aspoň částečně setřít a chřadnoucích tvář slzy bídy. Nebohý Lazar osvědčoval heroickou trpělivost a nejzbožnější oddanost do vůle Boží i v okamžicích nejbolestnějších. Milosrdná ruka nejsvětějšího Trpitele konečně poskytla balsám na všechny rány pokorného sluhý svého a uvedla ho do sboru svých vyvolených.

Chrast. Významná chvíle nadešla pro celá okolí o svátku Nanebevzetí Panny Marie — okamžik slavnostního přijetí do nově založené Mariánské družiny paní a dívek. Kol vkusně ozdobené lourdské jesky od shromáždilo se při ranních službách Božích 150 čekatелеk, aby přistoupily po prvé k společnému sv. přijímání. Odpoledne o 1½ hod. shromáždily se soddáky v děkanském chrámu. Místní duchovenstvo uvedlo Jeho Exc. nejdp. biskupa, protektora družiny, ke dvětem chrámovým, kdež ho uvítala družička M. Řeháková něžnými slovy a podala kytici bělostných růží. Mezi tím již ladnými zvuky: »Ecce sacerdos« vítal chrám svého nejdůstojnějšího arcipastýře. Po vzývání Ducha sv. oslovil J. Excelenci ředitel družiny vlp. Jos. Křištof, načež nejdůstojnější protektor dojemně a útechyplně promluvil k čekatelkám. Přirovnal dnešní slavnostní okamžik k zářnému paprsku, jenž prozařuje dobu smutku a plní srdce všech radostnou nadějí v dny lepší, nejen pro rodinu, nýbrž i pro národ. Poukázal na dnešní svět, který nechápe často významu družiny, ba dokonce snad výsměchem zasype ty, které se hlásí ku praporu Mariánskému. S potěšením však vidí 150 českých žen a dívek, kterých nezmátl úštěpek světa. Po promluvě, jež zanechala mocný dojem v srdcích posluchačů, následovaly obřady slavnostního přijetí, jež zakončeny byly svátostným požehnáním a chvalozpěvem ambrosiánským. Ku konci slavnosti uvedl Jeho Excellence zvolené funkcionářky v jejich úřady; nato p. Marie Zdražilová, první starostka družiny, poděkovala jménem všech soddálek nejdůstojnějšímu protektorovi nadšenými slovy díky. Vzpomněla, že dnešní slavnost jest slavností celé farní osady, neb oslavuje družina Pannu přemilostnou, jež chránila a

ochránil jejich otce, manžele i bratry, kdy pod prapory válečnými hájí blaho vlasti. Dík pak nejkrásnější tlumočila J. Excelenci slibem, že užší mladou Mariánskou družinu vždy věrně státi pod praporem Královny pokoje a míru. S radostí a pohnutím přijal nejdp. arcipastýř slova díky a dodal: »Kladu krásná slova díky na oltář všemohoucímu Pánu, že dopřál mi té milosti, bych přijal vás do družiny v té osadě, kde větší část roku prodlévám. Družina, jest mi zárukou, že ženy a dívky české splní úkol svůj tím, že v užším i širším okolí budou šířiti úctu Mariánskou. Neb právě úcta Matky Spasitelovy bude základem obrození našeho.« Za zvuků družinské hymny opouštěl Jeho Bisk. Milost děkanský chrám Páně v průvodu duchovenstva i družiny. Kéž splní se o družině krásná slova, jež položila p. starostka za družinské heslo: »Dej, ať silní láskou Tvoji zvítězíme v každém boji — o Maria!«

Spolek na zakládání katol. knihoven zadá pět lidových knihoven, a sice dvě do Čech a tři na Moravu. Žádosti o ně budtež zaslány do 31. srpna 1918 na »Spolek na zakládání katol. knihoven v Praze II., Žitná ul. č. 26 n.« a v nich uvedena stanice dráhy místa, odkud se žádá. Žádati mohou katol. spolky, organizace a farní úřady. V Praze, dne 1. srpna 1918. Tom. Jos. Jiroušek, t. č. jednatel. Vlastimil Hálek, t. č. předseda.

Výťah z výroční zprávy Spolku emerit. katolického klenu, zapsané podpůrné pokladny ve Vídni, za správní rok 1917. Dle poslední výroční zprávy bylo koncem minulého (22.) správního roku pojištěno u Spolku emeritu 2204 kněží na roční důchod K 1.082.935.06, hlavní fond obnášel K 1.901.494.15, fond správní K 96.957.23, fond pro kursovní odchylky K 39.714.43, celkové jmění pak K 2.039.806.—. Na premích přijato roku toho K 101.363.48, úroků bylo K 94.010.84. Důchodu vyplaceno v roce 1917 K 31.238.47, podpory, odškodného při předčasné invaliditě a odbytného vyplaceno K 4.490.18. Správa jmění spolkového vyhovuje nejpřísnějším požadavkům bezpečnosti; jmění spolkové uloženo v hodnotách pupilární jistoty a v prvotných hypotékách. Členové představenstva vykonávali svůj zodpovědný úřad bezplatně jako všechna minulá léta. Spolek emeritů pojišťuje důchody invalidní a starobní dle šesti různých sazeb, buďto každý druh o sobě aneb dle přání kombinované a vyhovuje tak všem do oboru toho spadajícím požadavkům. Pojištění členové, kteří se stanou invalidními před uplynutím pěti- resp. desítileté vyčkávací lhůty, takže nároku na důchod nemají, obdrží zpět všechny zaplacené čistě premie i s 3%, úroků z úroků. Důst. pp. novokněží, kteří se pojistí v prvním roce služebním, jsou osvobozeni od placení zápisného. Stanovy, sazby a všechny informace lze obdržeti bezplatně u ředitelstva Spolku emeritů, Vídeň I., Rennasse 13, »Janushof«. Delegátem za diecési je vdp. děkan Jos. Kousal. Upozornění! Spolek emeritů přijímá místo hoto-vých peněz obligace rak. válečné půjčky každé emise dle denního kursu, čímž se nabízí výhodné pojišťování důchodu za premii jednotnou (jednou pro vždy). Dotyčné sazby zašleme na požádání bez platně.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Den narození Jeho Veličenstva byl oslaven v Hradci Králové důstojně. Víme všichni, za jak obtížných okolností nejjasnější panovník vládu nastupoval a jaká hora starostí mu byla údílem po celou dobu dosavadní vlády. Jenom neochvějný

hrdina a nejpěchlivější otec poddaných za takových věcí kráčí zdatně v před přes všechny překážky. Císař a král překonává dosavadní zkoušky důmyslnou energií skvěle; zato zaznívá mu vstřícný upřímný hold rakouských národů. Hradecké domy byly ozdobeny prapory. V katedrále o 9 hod. sloužil pontifikální mši sv. s četnou asistencí Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Jos. Doubrava za přítomnosti kapitoly a jiného kněžstva důstojnictva, zástupců úřadů, škol a korporací i jiných věřících. Ke konci zapěno Te Deum a rakouská hymna. Po mši sv. četní zástupcové kněžstva, škol a všech úřadů zdejších skládali loyální hold Jeho Veličenstvu do rukou p. c. k. dvor. rady Smutného v budově zdejšího hejtmanství.

Městská rada v Hradci Králové dle usnesení svého ze dne 19. srpna 1918 protestuje proti zřízení krajského soudu se sídlem v Trutnově.

Bezplatný praktický kurs Dra. Smotlacha ku poznání hub jedlých a jedovatých konati se bude v Hradci Králové 23—25. srpna v budově městského musea. Kurs je všem volně přístupný. — V neděli 25. srpna houbářská výstava v museu pro nejširší veřejnost. Houby čerstvé i konzervované.

Okresní oděvní královéhradecká úřaduje od 12. srpna t. r. v Živnostenském domě č. p. 472/II. dům.

Vyhláška. Městské zastupitelstvo v Hradci Králové zřídilo nadaci se jménem: »Královským věnným městem Hradcem Králové zřizena nadace Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. na paměť Jeho 80tých narození ve prospěch léčby churavých dětí chudých příslušníků Králové hradeckých v odborných ústavech léčebných« a věnovalo k tomu cíli jménem a v zastoupení města Hradce Králové obnos K 10.000— s tím, že komu a k jakému účelu nadace tato udělena býti má, o tom rozhodnouti přísluší městské radě v Hradci Králové dle jejího volného uvážení. Žádosti za udělení požitků z této nadace, které nyní celkem 400 K obnášejí, podány buďtež i s doklady: vysvědčením chudoby, vysvědčením lékařským a dokladem o domovské příslušnosti, nejdéle do 2. září 1918 v hodinách úředních v podacím protokole purkmistrovského úřadu v Hradci Králové. Purkmistrovský úřad královského věn. města Hradce Králové, dne 19. srpna 1918. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Z nadace J. V. císařovny a královny Alžběty pro vzdělání sirotka po chudém živnostníku Královéhradeckém, založená městskou radou Královéhradeckou, udělí se požitek na rok 1918 v obnosu 100 K. Žádosti opatřené doklady: 1. o domovské příslušnosti královéhradecké; 2. o nemajetnosti; 3. o tom, že žadatel je sirotek po živnostníku královéhradeckém, bez viny schudlém, podány buďtež u podepsaného úřadu purkmistrovského v hodinách úředních do 2. září 1918. Purkmistrovský úřad královského věn. města Hradce Král., dne 19. srpna 1918. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Pod policejním dohledem pro požadování přemrštěných cen za selata jest Fr. Souček, obchodník dobyt看em v Plotišťích n. Lab.

Notice. V neděli dne 25. t. m. odbývati se bude o půl 4 hod. odpo. valná hromada Všeodborového sdružení křesť. soc. dělnictva v dolejší místnosti měšť. školy chlapecké, při níž je účast členů všech katol. spolků místních žádouc. Bude promluveno o úkolech katolíků v době nynější a zvláště po válce. Je nutno, abyšom své protídle řady skontrolovali a k opětné činnosti po válce navzájem povzbudili.

Aprovisace v Heflicích. I v našem městě, kde jsme se s aprovisací snad nejdéle drželi a třeba s obmezením, chléb a mouku na lístky přec jen dostávaly, nebudou tyto požívány až do 1. září vydávány. Poněvadž bramborů je málo jsme poukázání hlavně na ovoce, jehož cena však vzdor velké úrodě je přemrštěná.

Za maximální cenu nelze vůbec slušných jablek obdržeti. Kuchyně válečné budou pracovati sice dále, ale nejsou již tím, čím s počátku byly. Nedostatek masa a tuku je více než citelný. Poněvadž chudým třídám dostane se slevy na chléb a jiných potřebách, žádají si toho i gářiště, kteří jsou na tom dnes ještě hůře než hmotně pracující, protože svou práci přiměřeně zdražovati nemohou. Žně chýlí se ku konci a odbývají se vzdor nepříznivému počasí a nedostatku pracovních sil celkem beze škod.

Pout do Malých Svatoňovic pořádá se z kolatury holohlavské v neděli dne 1. září 1918. Odjezd v 8 hod. ráno, příjezd o půl 8. hod. večer. Přihlášky nejdéle do 27. t. m. na děkanství v Holohlavech.

Malé Svatoňovice. Dne 13. t. m. konalo se výročí úmrtí fundatisty a faráře Hliny. V ten den ožil tichý jeho hrob, jenž je obrazem jeho života. Rázem desáté hodiny sešli se tu přátelé a ctitelé Hlinovi. Nejprve vykonány církevní hodinky za zemřelého, po nich vldp. farář boušinský sloužil slavné rekviem. Pak průvod 13 kněží ubíral se za žalmu »miserere« k hrobu Hlinovu, ozdobenému květinami a zasypané mu kyticemi. Po vykonaných obřadech bylo v chrámu Páně »Salve«. Zpěvy obstaral ředitel kůru p učitel Rájek co nejpěchlivěji Slova Písma sv. »Památka spravedlivého nepomíjí« vyplnila se u rovu kněze ve vděčné vzpomínce kněží i lidu. — Památka Hlinova žije v jeho díle, o němž 20 roků pracoval. Obnoviti účtu mariánskou u Studánky bylo jeho úkolem. V roce jubilejním 1915 dílo toto Hlina cele dokončil. Studánka přioděna v roucho nové — v roucho požehnaní. Zástupové poutníků neochabují. Z blízka i širé dále ohvátají namnoze se svými duchovními vůdci k sedmi pramenům Matky Páně. Přešel — strážce Mariánské svatyně odešel a místo dosud prázdné. Svatyně i lid v bolu lká, že druhého není. Než nezoufejme! Je někdo, kdo mocně a jistě ujme se osiřelé Studánky. K Němu osada celá, okolí širé i blízké vzhlíží s vroucí prosbou: K Jeho Exc. nejdp. biskupovi za brzké zřízení vlastní duchovní správy!

Vambeřice. Přes zprávy jistých listů, že lze Vambeřice letos navštívit, není přechod přes hranice povolen. Bez pasu cestovního nesmí nikdo do Německa a proto každé procesí je na hranicích zadrženo. Nejezděte nikdo zbytečně!

Různé zprávy.

Akciování Lázní Poděbrad započalo: Česká banka ohlašuje již emisi akcií. Tato transakce je národně i národohospodářsky tak důležitým podnikem, že nutno říci několik slov o významu Lázní Poděbrad i o jejich převodu z vlastnictví obce do majetku akciové společnosti. Léčebné výsledky těchto českých lázní jeví se zvláště přesvědčivě v tom, že Poděbrady mnohým pacientům nahradily Nauheim nebo Fran-

tiškovy Lázně a jiným zase Karlovy Vary. Jejich léčivé vlastnosti jsou takové, že jim do budoucna zajišťují světový význam, a je nesporně příkazem doby, aby intenzivní rozvoj našich Poděbrad závčas prakticky se umožnil ryze českým kapitálem. A t. č. právě úkolem akciové společnosti, jejímiž zakladateli jsou: Univ. prof. Dr. Rudolf Jedlička, říšský poslanec dvorní rada J. V. Hráský, prezident Adolf Prokůpek, předseda Občanské záložny v Poděbradech, Ph. Mag. Jan Hellich, vrchní ředitel Dr. Josef Janatka, továrník Vojtěch Kerhart, revident Jednoty založen Theodor Kratochvíl, továrník Vojtěch Zikmund spolu s Českou bankou, která transakci tuto provede Společnost utvoří se s počátečním kapitálem 5.000.000 K. Poděbradská obec postupuje celý objekt za původní předválečnou cenu a převezme z akciové jistiny K 1.000.000—. K veřejné subskripci jest vyloženo 10.000 akcií za těchto podmínek: Vydací kurs akcií činí K 420— a je nutno složit na každou upsanou akcií současně s upisovací přihláškou u České banky v Praze jako hlavního místa upisovacího, neb u jejích filiálek a expositur hotově K 220—, zbývajících pak K 200— do 14 dnů po dnu oznámení, že zakladatelům doručeno bylo konečné povolení státní ke zřízení akciové společnosti. Při upisování splacené hotovosti zúročí se 3%. Upisovací lhůta končí 7. září. Zakladatelé společnosti si vyhrazují právo provést repartici akcií po skončeném upisování. Již před zahájením emise došlo mnoho předběžných přihlášek, tak že zdar akcionování je nepochybný. Přihlášky přijímá a prospekty interestům zasílá Česká banka.

Bochníček chleba zdarma s vděkem přijmou ubohé v Útulně, chorobinci a opatrovně slepých v Praze III., na Kampě!

Nezahrnujte obalů z diplomů Ústřední Matice Školské, nýbrž obaly tyto — dnes velmi drahé — pošlete zpět Ústřední Matici Školské v Praze na zásilku dalších diplomů!

Hledá se byt

o 2 pokojích s příslušenstvím. Nabídky pod značkou „Za sprostředkování aprovisace“ do adm. t. l.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko pošlou. V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Velké skladiště

nebo dílan pronajme ve své továrně firma Skuherský, továrna nábytku Hradec Králové.

Akciování Lázní Poděbrad.

Pozvání k účasti na emisi 12.500 akcií

„Uhliště Lázní a zříděl, akciové společnosti v Poděbradech“ po K 400— nominale v kursu po K 420—, v úhrnů jmenných hodnotě K 5.000.000—.

Král. kom. město Poděbrady převezme 2500 akcií,

zbytek 10.000 akcií vyložen jest k veřejné subskripci za těchto podmínek:

Vydací kurs akcií činí K 420— a bude nutno složit na každou upsanou akcií současně s upisovací přihláškou u České banky v Praze jako hlavního místa upisovacího neb u jejích filiálek a expositur hotově K 220—, zbývajících pak K 200— do 14 dnů po dnu oznámení, že zakladatelům doručeno bylo konečné povolení státní ke zřízení akciové společnosti. Při upisování splacené hotovosti zúročí se 3%. Upisovací lhůta končí 7. září. Zakladatelé společnosti vyhrazují si právo provést repartici akcií po skončeném upisování a nedostali-li by kdo upisovacími podmínkami, posbude nároků na upsané akcie jakož i splátky event. již učiněné. Přihlášky přijímá

Česká banka v Praze a její filiálky a expositury.

OBNOVA

Číslo 35.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 30. srpna 1918.

Inzeraty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Budoucnost živnostnictva.

Ve středověku katolické státy staraly se pečlivě o to, aby netoliko každý řemeslník měl zaopatření dobré, ale aby také jednotlivci chytrou spekulací neobohatli nemírně na úkor výrobců jiných. Odtud velice přísné zákony proti velkovýrobě do zásoby, proti lichvě, proti pokoutním výrobcům, nepřijatým do cechů atd. Vždyť tehdy byla velice rázná opatření i proti vznikaní velkoobchodů, pokud tyto nesloužily v přední řadě velice naléhavé potřebě veřejnosti, širých davů. Obchodníkovi platila se více jeho námaha tělesná než talent spekulativní. Obchodník obyčejně sám výrobky zhotovil, sám na vůz naložil a s vozem přibyl na tržiště; jeho výdělky — jak dokazují pilné moderní studie historiků německých i českých — byly skrovné, dobře zasloužené. Proti lavinovým obchodům dovedly se zdvihnouti cechy energicky jako ukázněný vojenský šik.

Středověk velmi dobře dovedl oceniti základní podmínky sociálního pořádku a spokojenosti, které platí pro všechny věky. Středověk věděl, že blaho pracujících nespočívá v překotné vynalézavosti, v sensacích techniky a rychlého ukojení každého přání rozmařilých konsumentů. Tehdejší myslitelé měli zásadu, že i drobný člověk má právo na užívání existenčního minima, aniž by přicházel o svou samostatnost; bděli nad tím, aby bystřejší a podnikavější živnostníci svým talentem nadprůměrně bohatli jen potud, pokud by vážně neohrozili existenci méně obratných druhů, kteří svou chutí k práci potvrdzovali, že mají právo na slušnou výživu také.

Ovšem mezi tehdejšími a nynějšími poměry se rozevírá propast hluboká jako kráter Vesuvu. V novodobém průmyslu má hlavní slovo kapitalismus. Tovární výroba a dělba práce volají po velkých kapitálech. Kde velkých peněz není, tam malé podniky utluče kapitalistická konkurence, která leckdy na čas raději prodává s prodělkem, než by popřála samostatnou existenci méně zámožným.

Staly se různé pokusy, aby se malozivnostníkům dýchalo volněji. Vysloven požadavek, aby k samostatnému provozování živnosti byl oprávněn pouze odborník skutečně vyučený, který by způsobilost osvědčil řádnou zkouškou. Vyrojila se spousta živnostenských anket, vyvolaly se slibné opravy živnostenského řádu, sepsána kupa živnostenských resolucí atd. Ale nynější živnostník cítí, že to všechno ještě nestačí k záchraně svobody a existence malovýrobce.

Moderní technika zastavuje zlepšovací rozběhy. Slévárny, strojírna, továrny na stroje hospodářské a jiné, které jsou podniky kapitalistickými, nikdo do hrobu neuloží. A což elektrárny, plynárny, cementárny a různé laboratoře, k nimž jest potřeba netoliko obrovského kapitálu, ale i zvláštního theoretického vzdělání? Vždyť takových podniků potřebuje sám malovýrobce, nechce-li platiti obrovský peníz malopodnikateli. Celá řada živností i po válce zůstane výsadou továren. Kdo by chtěl potlačovati výrobu moderními velice drahými stroji, stavěl by se vlastně proti pokroku.

Ale jak seslabiti diktát velkokapitálu,

který se připravuje k dvojnásobnému poválečnému rozpětí? Tu nepomohou papírové protesty, různé odborné ankety a drobné přístipkářství v živnostenském řádu. Tu jest potřeba živelného, dobře promyšleného a důsledného postupu těch, kteří chtějí zachrániti slušnou výživu a svéprávnost malozivnostnictva. Radikální náprava shora nepříjde. Proto malovýrobce nezbyvá jiného než spojit se v jednotné řetězce za účelem ukázněné podnikavosti. S podniky velkokapitalistickými nutno konkurovati řádně a poctivě vedenými podniky družstevními, v nichž musí státi charakterně všichni za jednoho a jeden za všechny. Živnostenským družstvům nastává důležitý úkol, aby i za cenu počátečních značných citelných obětí se zmocňovala nejmodernějších výrobních prostředků a svědomitou přičinností přiváděla závody vlastní k rozkvětu. Kde jsou jaké peněžní prostředky vlastní, ty se musí zmobilisovati vesměs.

Při dobré vůli půjde všechno. Dokazují to úspěchy křesť. soc. svazu živnostníků v Brně. Láska k odborné organizaci stavovské vykoná divy. Mějme na mysli, že sám jedinec-kapitalista musí velice pilně počítati, nechce-li přijíti za několik měsíců po otevření podniku o všechno. Ke všemu dělníci v závodu cizím nepracují tak horlivě a starostlivě jako pracovníci, kteří jsou přesvědčeni, že čistý zvýšený zisk přináší přiměřená procenta i k zvýšení blahobytu všech účastníků.

Jestliže malozivnostníci sami budou imponovati neochvějnou energií, pak se také spíše mohou nadíti i zvýšené ochrany vládní.

Nikdy však se nesmí zapomínati na základní pravidla křesťanského socialismu; nikdy nesmí stačiti pouhá forma, nebroucí zřetel na ducha a humánní účel nových zřízení. Jinak ani sebe lepší formy nespasí. Můžeme čerpati poučení z historie. Za zlaté doby Karlovy cechy byly nejvhodnějším útlukem všech pracovníků dobré vůle. V době protestantské u nás tytéž cechy stávaly se tvrdými, nevlídnými pevnostmi živnostenské oligarchie, která utlačovala nejrozumnějšími knyfy tovaryše a překážela nejobratnějším a poctivým snaživcům v přístupu do cechů mistrovských. Kdo živnost po otci podědil, vedlo se mu dobře i při lenosti a životě rozmařilém; kdo však teprve chtěl samostatnou živnost založiti, celá léta musil prosit, uplácet a dělat ubohého sluhu mistrům dobře situovaným.

Tedy nechť žije živnostenské družstevnictví v skutku křesťanské, které má pilně na zřeteli zájmy celku! Zmocní-li se do-

savadní malovýrobci nynějších strojů a povedou-li podniky řádně, pak se o jejich pevně semknuté řady rozbijí všelike intriky různých záškodníků!

Volné listy.

Agrární denník se vybarvuje. V sobotu dne 17. srpna „lidový denník“, vzpomínaje šedesátin prof. Krejčího, napsal: „V českém duchovním životě vyvolala filosofie dra Krejčího netušených výsledků. Odboj proti zjevenému náboženství a proti jakékoli theologii, víra v mechanický vývoj světa i lidstva, hlásání zásad volného myšlení atd., toť význačné rysy filosofie dra Krejčího.“ Kromě toho agrární denník si libuje, jak dr. Krejčí proslovil 1907 na sjezdu „Volné myšlenky“ v Praze památnou řeč, v níž zdůraznil nutnost proticírkevního hnutí. A že hnutí tak zvané Volné myšlenky usiluje vyhladiti víru v Boha a v nesmrtelnou duši, jest české veřejnosti obecně známo.

Tvrzení agrárního denníku o prof. Krejčím jest venkoncem nevědecké a nepravdivé, z čehož jde na jevo, že list ve věci této poznání svých čtenářů zatemňuje. Filosofie prof. Krejčího prý „vyvolala v duchovním českém životě netušených výsledků!“ Protože prof. Krejčí jest naturalista, mohly se výsledky ty jeviti jen v lidech mělkých a nynějšího vědeckého stavu neznalých. Naturalistický materialismus, jak se jeví zejména v „Základech psychologie“ prof. Krejčího, jest překonán nejen pokrokem vědy, ale také životem samým, jež materialisticky spoutati, znamenalo by zničení všechny kulturní snahy a mravní hodnoty.

Základem psychologie Krejčího jest domněnka, že ty jevy, které nazýváme duševními, bytují jen a jen při současném vyskytování se jevů hmotných (fysiologických) v nervstvu. Jinými slovy, každý určitý jev psychický má určitý hmotný korelát v ději nervovém v mozku. Jest to známý psychofysický paralelismus, přivezený k nám z ciziny. Když bylo prof. Krejčímu vytčeno, že to nelze dokázati, odpověděl, že prý těch nervových korelátů netřeba znáti, že stačí prostě je předpokládat. Ejhle vědu, která se chlubí fakty a zatím napíše objemnou knihu na pouhém předpokladu, správněji na smyšlence. Za bojův o Wahrunda co se nazatracovali vědecké činnosti předpokladové! Představíme-li si, že Krejčí ze své neověřitelné smyšlenky odvodil všechny další důsledky, máme před sebou hustý řetěz dogmat, které předkládá profesor,

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny sdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.172.

enž se svými přívrženci brojí proti dogmatům náboženským, jež mají mnohem pevnější základy než jeho psychologie.

Prof. Krejčí na příklad na podkladě své smyšlenky odmítá tvořivou a samostatnou duševní činnost a tvrdí, že v člověku není žádného duševního činitele, jest prý pouze mrtvé dění, vlekloucí se nezměnitelnou nutností po řetězu hmotných příčin a účinků. I myšlení a rozum jsou docela nesamostatny, neboť postup logický, kde jedna myšlenka vyplývá z druhé jako závěr, není dle Krejčího určen duševní činností samou, nýbrž příčinným sledem příslušných hmotných jevů v mozku. Tedy tímto zákonitým postupem přírodním vázán jest i rozum. A aby míra nemožnosti a absurdit byla vrchovatá, prof. Krejčí popírá i všeliký impuls vůle. Vesměs tedy v člověku mechanické a nutné dění bez duševního činitele se samostatným rozumem, **volným myšlením** a **samočinnou vůlí**.

A teď si představte, prosím, mudrce z agrárního denníku, jenž s nadšením napsal řvoucí protiklad, že v učení prof. Krejčího obsažena jest víra v mechanický vývoj světa a člověka a — hlásání zásad volného myšlení. Vždyť psychologickým systémem Krejčího volné myšlení se zásadně popírá. Říkati, že filosofie Krejčího hlásá volné myšlení, jest tolik, jako poroučeti silničnímu sloupu, aby se dal do tance. Tuší-li pisatel v agrárním denníku, jaké tu spáchal ostáctví? Hodil tady frási, o jejímž významu nepřemýšlel a proto si ani neuvědomil, k jakým důsledkům vede. Kde jest mechanický nutný vývoj, tam nemůže býti volného myšlení a naopak. Ovšem jsou to »význačné rysy«, ale svým protikladem. Ostatně i prof. Krejčí jest rozpolcen a jako filosof jinak píše teorie ve svých knihách a jinak v životě jedná.

Vzpomínajíce šedesátin prof. Krejčího stoupenci jeho zdůrazňovali, jak usiluje o sociální spravedlnost a práva národa. Dobrá. Jest tedy prof. Krejčí jedním z těch statisíců uvědomělých Čechů, kteří se do volávají nepromlčeného státního práva. A čím o toto sebeurčení našeho národa pracujeme? Fysickou silou, armádami, či ideálními snahami duševními? Zajisté že mravní mocí práva, tedy vznešené toto dílo konáme duchem. A přece prof. Krejčí ve svých »Základech psychologie« učí, že nic duševního do dějstva hmotného nemůže zasahovati, nepřipouští žádného působení vůle a zamítá samostatnou tvůrčí duševní činnost. Proto proti námitkám, že duch Napoleonův řídil pohyby vojsk a vyhrával bitvy, prof. Krejčí se bráníl tvrzením, že u Napoleona myšlenky, city váhání, představy a snahy neměly na výsledek bitev žádného vlivu. Byly prý to jen hmotné děje, které by se byly odehrály i bez těch Napoleonových myšlenek, rozhodnutí, váhání a snah.

Míníce o nemožnostech těchto promluvit ještě budoucně, dovoláváme se zatím zdravého rozumu, zda možno takovou filosofii a psychologii velebiti v národě, jemuž materialismus přinesl by smrt. A psychologie prof. Krejčího jest materialistická. Všechny boje našeho národa o právo v minulosti i v době přítomné jsou příkrým a zásadním protestem proti této filosofii. A kdyby naši národní a političtí buditelé byli měli tehdy mezi sebou nějakého takového filosofa a byli se oddali jeho psychologii, byli bychom dnes národem rabů, neboť, dle Krejčího, co se děje, nutně se děje a nic duševního nemůže zasahovati do hmotného. Němci měli proti nám stále fysickou moc, a protože duševně nelze nikde zasahovati, nemožno se proti bezpráví brániti a třeba přijímati věci tak, jak jsou. Takovou psychologii mohl by vyznávat jen národ, který míní spáchat sebevraždu.

Filosofii Krejčího viní z nepravdy všechen kulturní život. Neboť kultura přece budována jest tím, že tvůrčí činnost duševní vzpírá se hmotě, kterou ovládla a zformovala dle svých zámyslův a idejí.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akiový kapitál K 120,000.000.—.

Reservní a pojištné fondy přes K 40,000.000.—.

Centrála v Praze, zal. r. 1868.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Jindřichův Hradec, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Mladá Boleslav, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradě po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatově. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu- i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

Agrární »Venkov« nezůstal za svým mladším bratrem. Dne 21. srpna v něm J. F. napsal: »... Krejčí, vyhraněný pozitivista, hledající zdůvodnění svých zásad jedině ve světě faktů, pracující metodou skoro klinickou a přírodovědnou, jak ukazuje jeho »Psychologie«. Proto staví se proti víře náboženské a důsledkům z ní vyplývajícím.« Nechávací se odpověď »Venkovu« na příště, ptáme se agrárního vedení, jak jest možno takto psáti v agrárních listech, které přece vycházejí pro křesťanský venkov a nikoli pro volnomyšlenkářskou sektu? A jaké to má spojení se slovanskou politikou? Vždyť právě v nedávných dnech agrární poslanci zajeli si do Lublaně, kdež vzpomínáno katolického kněze dra Kreka, kdež v čelo národního výboru slovinského postaven byl katolický kněz dr. Korošec a kdež utuženo bylo spojení se slovinským, po většině katolickým lidem.

== Zaopatříme ==

nově vydaný u Pusteta:

CODEX IURIS CANONICI

PII X PONTIFICIS MAXIMI
IUSSU DIGESTUS

BENEDICTI PAPAE XV
AUCTORITATE PROMULGATUS

PRAEFATIONE

PETRI CARD. GASPARRI
ET INDICE ANALYTICO-ALPHABETICO
AUCTUS

12° (LII u. 870 S.) Cena M 15.—

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové - Adalbertinum**

Politický přehled.

Jejich Veličenstva císař Karel I. a císařovna Zita odjeli s předním dvoranstvem do Drážďan vykonat nástupní návštěvu u krále saského, který jest s naším panovníkem pokrevně spřízněn. Účelem návštěvy bylo ovšem utužení vřelého přátelství, v jakém se dvůr Habsburský s dvorem Saským již od dáвна nachází. Jejich Veličenstvům schystány veliké ovace. — Hrozný konflikt německo-španělský zatím byl ochotou Německa urovnán. — V San Sebastianu konala se důležitá konference ministerských předsedů španělského a anglického. — Bolševici zavraždili také careviče, oznámivše mu předem popravu otcovu surovými slovy: »Byla to psi smrt pro toho psa.« — V Scheidemannově soc. straně propuká veliký odpor proti vůdci. Na schůzi v Jeně provoláváno, že musí soc. demokracie německá vypověděti vládě důvěru, zrušit své spojení s měšťáckými stranami a donutit vládu k stanovení válečných cílů. — Neutrální státy znovu se radí o sprostředkování míru. Mírová liga v Oděse žádá, aby byl svolán do Švýcarska mírový kongres. — Probleskují nové zprávy o chystané revizi rakouské ústavy. Ale to by byl přetěžký offšek a jeho rozloupnutí by neuspokojilo trvale nikoho. Jest tu potřebí ústavy zcela nové, státu moderně přetvořeného. — Angličané oznamují, že boje v Palestýně mají za účel proniknouti až k Damašku. — V okolí Petrohradu 15. t. m.

došlo k ozbrojenému povstání protibolševickému, které však bylo potlačeno. Válečný komisariát v Moskvě nařídil mobilisaci buržoasie ročníku 1913 a 1914, které se má upotřebiti za frontou. — Čína odpírá zasáhnouti vojensky v Sibiři, prohlášením, že její intervence není nutná. — Ze Sibíře docházejí již první zprávy japonské, které ohlašují odrazení náporů bolševického vojska. — Na západní frontě německé vojsko zvolna ustoupilo divisím francouzským a anglickým na několika místech. Posledně Němci přenechali nepříteli dne 28. t. m. bez boje trosky Chaulnesu a Roye. V týž den četné a velice prudké útoky Fochových vojsk na jiných místech byly odrazeny. — Z Albánie se hlásí veliký úspěch protiofensivy generála-plukovníka Pflanzera-Baltina, který dobyl dne 25. t. m. Berat a Fieri a dalšími pokroky pevné držení těchto míst si zajistil.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.

**Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směn.**

Kulturní jiskry.

Zodpovědná politika. Pan ředitel činohry Národního divadla Jaroslav Kvapil vydal se na politické cesty. Byl v Haliči, pak se obrátil na jih. Maďarská policie státní ve Rjece mu oznámila, že jest vypověděn z celého uherského území. Naskytá se otázka, co pan Kvapil vyjednával a za koho vlastně. Které pak »zástupy českých voličů« vyslaly tohoto volnomyšlenkáře jednat ve jménu křesťanského lidu českého? Jen ať tento taky demokrat zkusí, kolik hlasů mu dají dobrovolně sami techničtí zřizovatelé Národního divadla; víme totiž dobře, jak právě tyto občané pro něho »horují« a jak znají jeho »demokratické« smýšlení. Mluvíli se v Čechách o demokratismu tak dlouho, ať jistým pánům ani na mysl nepřijde, že národ se podřídí samozvané a samozvolené oligarchii. To bylo možno jen bolševikům v neuvědomělých a podvedených krajích Ruska. — Na druhé straně vyskytly se v »Čechu« zprávy o přípravách k novým národním směrnicím, aniž udáno, kdo akoi povede. »Český svaz« o ničem nevěděl a my jej posud považujeme za zodpovědného politického reprezentanta českého lidu. Proto jen opatrně, aby nenastal zmatek! Nepřejeme si žádných námluv pokoutních. Věříme rádi, že by němečtí radikálové po nezdařech svých výbojných plánů byli nyní k přátelskému vyjednávání ochotnější, ale činí etnost z nouze a proto jejich vládnost jest silně podezřelá.

Dvoji proudy v soc. demokracii. Stále jest patrnější, že většina soc. demokratů a taktikou frakce »Práva lidu« není ve shodě. Za příprav k hlavnímu sjezdu strany konána dne 25. t. m. konference delegátů v Plzni. Po prudké debatě přijata resoluce, v níž prohlášeno, že se při vypuknutí války mohla zvoliti ve straně aspoň taktika odporu pasivního. »Jako pro-

jevujeme mínění, že říšsko-německá sociální demokracie odbočila od zásadního a proletářského stanoviska připojením se k službám válku vedoucího státu a hlasováním pro válečné úvěry, pokládáme za povinnost vytknouti taktické pochybení zodpovědných osob z vedení naší strany, jakož i ústředního listu »Práva lidu«, jež se vyznačovalo odbočením od stanoviska pasivního odporu a podlehl duchu který byl v rozporu se zásadním hlediskem, a článkem proletářských mas. Způsob psaní, ústředního listu strany o válece, projevy a aktivní účast vedoucích osob strany na zájmech a politice válku vedoucího státu, nebyly ideově odlišny od směrnice říšsko-německé sociální demokracie. Proto schvalujeme že zastupitelstvo strany v září r. 1917 odmítlo pokračovat v této taktice a vyznačilo směrnice zásadového postupu. Schvalujeme dále, že výkonný výbor XX kraje, poslanci strany v Píseči a »Nová Dobruška« zaujali stanovisko proti oportunistickému směru ve straně, a že v zájmu strany nejen uvnitř strany, ale i nezbytnou veřejnou kritikou o žádoucí změnu v taktice a politice strany usilovali... Pro budoucnost žádáme, aby politika a taktika celé strany vedena byla v duchu zásad a proletářského citání dělnických mas.

Tudíž velká skupina Habermanova a Pikova ozvala se rázně proti taktice dra. Šmerala a jeho pomocníků.

Objednejte si

velice poutavou knihu Brynychovu

„Kříže a Kalichy“

Druhé vydání. Cena 2.50.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové - Adalbertinum.

Cirkevní věstník.

Pohřeb Dr. Rem. Jos. Huráně. V Chrástě dne 22. t. m. za účasti duchovenstva místního a okolního v 8 hod. ráno vykonal posvátné obřady Jeho Ex. nejdp. biskup Dr. Jos. Duhrava a pronesl nad rakví tklivou promluvu. Pak rakev s tělesnými ostatky zavezena do Cerekvice u Vys. Mýta. Sem přišli poslední službu zesnulému prokazat kněží z Hradce Králové jako zástupci konsistoře dále duchovenstvo zvláště z vikariátu vysokomýtského, litomyšského a vikariátu J. Klapálekem v čele a landškrounského. Odpoledne 23. t. m. o 2. hodině v chrámu měl případnou a jímavou řeč c. a k. polní kurát Fr. Brýdl, bratranec zesnulého. Připomněl, jak zemřelý výborně prospíval na studii v Římě, odkud se vrátil před 13 lety do rodné obce. Nyní se vrací znovu jako mrtvola. Ličil jeho ochotu k těm, kteří od něho různých služeb vyžadovali, skutky lásky k bližnímu a bystrost jeho ducha. Posvátné obřady vykonal za asistence více než 30 kněží gener. vikář Dr. J. Soukup jako zástupce arcipastýřův. Zpěvy provedl místní kůr velice ladně. Ještě nad hrobem gener. vikář několika srdečnými slovy se rozloučil se zesnulým. Sekretář uložen do hrobu své matky, na kterou často s něžnou synovskou láskou vzpomínal. O. v p.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pánové: P. Gilbert Cyr. Křikava, O. Praem., duchovní správce v Mladé Běliti, jmenován b. notářem, František Dvořák, farář v Chotusicích a František Světlecký, farář v Bartošovicích, obdrželi Expositorium canonicale. Ustanoveni jsou pánové: Ladisl. Tůma, farář v Malé Úpě, za faráře do Hoštince, Dr. Arnošt Šternberský, kaplan, za administrátora v Králově Dvoře n. L., P. Hroznata Sequens, O. Praem., za kaplana v Humpolci, Václ. Bartoš, kaplan v Bohdanečích, za kaplana do Žumberka, Václ. Šaidl, za II. kaplana do Čáslavě, Václ. Řeháček, kaplan v Chlumci, za administrátora do Žehuně, Hubert Kuhn, kaplan v Hostiněm, za koop. do Jedlové, Rudolf Flieder, kaplan v Libčanech, za administrátora do Hof.

Štěpanice, Jos. Hanus, neomysta, za kaplana do Loseni. e, Josef Kopa, neomysta, za kaplana do Kopidlna V Pánu zesnul: Dr. Jos. Hurán, sekretář b. konsistoře, † v Chrastě 20. srpna (naroz. 1880, vysv. 1904). Jan Procházka, katecheta ve v., † 20. srpna v Bohdanečích (naroz. 1876, vysv. 1897). Uprázdnily se: děkanství ve Dvoře Králové n. L., patron. Jeho Veličenstva královny České, od 10. července, fara v Žehuně, patron hrabě Zdeněk Kinský, od 25. července, fara Markoušovice, patron nábož. matice, od 1. srpna, fara Štěpanice, patron Otto hrabě Harrach, od 1. srpna, fara v Malé Úpě, patron. nábož. matice, od 1. září 1918.

Spiragova lidová kázání, vydaná letos v knihkupectví R. Prombergera, jsou jako všechna díla autora velmi praktická a těší se velké oblibě. Praktický jest Seznam kázání dle doby, kdy jich lze použiti. Bohatá sbírka obsahuje 62 kázání na 420 stránkách. Překlad P. Václava Červinky, katechety v Kralovicích, jest vzorový. Cena s válečnou přírůžkou K 12.50.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Zápis zavra na obecných a měšťanských školách v Hradci Králové koná se ve čtvrtek, v pátek a v sobotu dne 12, 13 a 14. září 1918 vždy od 8—12 hodin. Do obecné a měšťanské školy chlapecké zapisuje se v domě č. p. 33 na Velkém náměstí za Spořitelnou, do obecné školy dívčí v pensionátu ošate Frant. Josefa I., do měšťanské školy dívčí v Husově domě, č. p. 121. K zápisu přicházejí žáci a žákyně se svými rodiči nebo jejich zástupci a prokáží se posledním vysvědčením školním a očkovacím. Dítě, kterým není ještě plných šest roků, přijímají se pouze se svolením místní školní rady, pokud je v učebních dostatek místa. Totéž platí o žactvu z okolních obcí, jež by chtělo chodit do obecných škol zdejších. Žádosti o přijetí těchto dětí podávají rodičové hned při zápise u ředitelství školy. Při zápise přijímají se dobrovolné příspěvky pro českou zemskou komisi pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém. Přijímací a jiné zkoušky řádem školním předepsané konají se v sobotu dne 14. září o 2. hod. odpol. Nový školní rok 1918—1919 p. čne se slavnými službami Božími v pondělí dne 16. září o 8. hodině ranní.

Osobní. Pan ~~Karel Hrádel~~, virtuos na housle, po tříletém působení na městské hudební škole v Táboře, usadí se po prázdninách trvale v Hradci Králové. Panem Hrádelem, který je rodem z Nového Hradce Králové, získává zdejší hudební obecenstvo znamenitého umělce i výborného učitele.

Uprázdňování nadace. Z nadace Františky Teubnerové pro chudé, zachovalé a do Hradce Králové příslušné vdovy — nadace tato založena byla p. Karlem Teubnerem čestným měšťanem královéhradeckým — udělil se r. 1918 dvacet míst, z nichž každé jest spojeno s požitkem 41 K. Žádosti o tuto nadaci, opatřené doklady o tom, že žadatelky jsou chudé, zachovalé, do Hradce Králové příslušné vdovy, podány buďtež u podepsaného úřadu purkmistrovského v úředních hodinách do dne 20. září 1918 Vdovám, jimž nadání toto bude uděleno, vyplaceny budou požitky jeho v úhrném obnosu 820 K rovným dílem dne 23. října 1918, t. j. v den úmrtí p. Františky Teubnerové, matky zakladatele tohoto nadání, o 9. hod. dopol. v měst. důchodenském úřadě. Purkmistrovský úřad král. věnného města Hradce Králové, dne 27. srpna 1918. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Tisíce nouze o byty. V měsíce našem panuje citelná nouze o byty, takže hradečtí příslušníci nemohou nalézt vhodného přístřeší pro své rodiny. Náhlý nedostatek bytů zaviněn tím, že je v Hradci Králové usídleno mnoho cizozemců z Uher, zejména rodin vojenských osob. V Uhrách dbají úřady prospěchu vlastního obyvatelstva a nedovolují ani manželkám vojínů rakouských setrati v Uhrách návštěvou déle než tři dny. Můžeme právem očekávat, že zájmy občanstva dojdou náležitě ochrany, a že nebude nikdo nucen vystěhovati se z města k vůli tomu, aby v něm měli dosti místa cizozemci. Bezodkladná revize místních bytů musí býti ještě před počátkem zimy příslušnými orgány provedena.

»Kraji Královéhradeckému.« Pokud mylné vaše názory týkají se pouze osoby † sekretáře Huráně, necháváme je bez povšimnutí, řídíce se zásadou: Pokoj popelu jeho! Kde však »K. K.« dovolává se svědectví zesnulého svědka pro nesprávná sva tvrzení o »liknavosti kléru hradecké diecése k českému prohlášení květnovému«, poznovu opakujeme, že jsme svým časem vyvrátili nespravedlivý úsudek »K. K.« o vlastenecké vlažnosti duchovenstva jako bezpředmětný výmysl. Proto také ani Huránova informace — bylo li jaké vůbec — nemohla mylné názory »K. K.« učiniti pravdivými. Jestliže sekretář Hurán vlasteneckou horlivostí nad ostatní klérus vynikal, pak by bývalo divu, že se svým míněním nevystoupil na místech náležitých, kde by oteržené slovo bylo mělo praktický účel. Ovšem by se vyžadovalo také, aby mužné před veřejností ručil za informace. Proto raději: Pokoj popelu jeho!

Hledá se pan Jan Veselý, který upozornil tyto dny přednostu okresního hejtmantství na různé nepřístojnosti. Poněvadž adresa jeho jest neznáma a okolnosti jím uvedené jsou všeobecného rázu, žádá se, aby se do presidia c. k. okr. hejtmantství osobně dostavil a objasnění podal, ježto při nejlepší vůli nelze na povšechná tvrzení žádoucí odpověď zjednat. Úplná diskretnost jest samozřejmě zaručena.

Obmezení oprávnění míti neb nositi zbraně. Místodržitelské nařízení ze dne 20. července 1918, č. 52 z. z., jímž z důvodů veřejné bezpečnosti obmezena byla povolení míti a nositi zbraně, udělená v základě § 42. cís. patentu ze dne 24. října 1852, č. 223 z. z., budiz ve všech obcích veřejně vyhlášeno a výkon c. k. okresnímu hejtmantství v Hradci Králové oznámen. Zbrojní pasy budou přistě vydávány toliko osobám, jejichž důvěryhodnost a spolehlivost bude konaným šetřením naprosto prokázána. Bude-li zbrojní pas odepřen, jest žadatel povinen odevzdati zdejšímu úřadu veškeré zbraně, třeba by do zamítacího vyřízení žádosti podal stížnost. V případech podezření držení většího množství zbraní budou vykonány domovní prohlídky. Neoprávněné držení zbraní trestáno bude soudně.

Zásobování železničních zřizovacích tuků. Železniční zřizovací stěžovali si na to, že vylučování jsou ze zásobování tuků, z důvodu, že tuky jim příslušející mají jim dodávány býti přímo z potravinových skladů železničních zřizovatelů anebo jiným způsobem ředitelstvími dotčených drah. Naproti tomu oznamuje se, že dle nynější úpravy v zásobování zřizovatelů železničních tuků mají se tyto vyloučiti z odvětví tuků jen v případech, jde li o osoby, které jsou vskutku členy potravinového skladu, že však všichni ostatní zřizovatelé železniční, u nichž tohoto předpokladu není, mají býti tuky zásobováni z veřejného konumu.

Kontumace psů. V obci Věkoších bylo dne 10. srpna t. r. podezření vztekliny u domácího psa zjištěno. Pes byl malý, černý, krátké srsti, s bílou náprsenkou, slechy avíslé, ohon dlouhý, hladký. Obojek se známkou zůstal doma. Dne 14. srpna dopoledne pes z obce Věkoš zmizel a více se nevrátil. Za účelem utlumení a zabránění dalšímu šíření se vztekliny u psů nařizuje c. k. okres. hejtmantství v Hradci Králové dle výnosu svého ze dne 22. srpna

1918 č. 44.057, aby psi v obcích soudního okresu královéhradeckého na pevných řetězech uvázáni, neb kovovým náhubkem opatřeni a mimo to na šňůře vodění byli prozatím do konce prosince 1918. Tam, kde jest dvůr cizím psům přístupný, nařizuje se domácí psy za doby noční v uzavřených místnostech držeti, aby s cizími, v noci se potulujícími psy do styku přijíti nemohli. Psy ke krmení neb v noci odvozovati se zakazuje. Řetěz, na kterém pes uvázán jest, nesmí býti motouzem ani drátem vypraven, obojek musí býti kožený neb kovový, pevný, na krku tak utažen, aby ho pes přes hlavu nemohl smeknouti; konec obojku musí býti podržen pod záviečku neb k obojku přišit tak, aby se obojek rozepaouti nemohl. Psi nesmí býti uvázáni na výsluní a o přiměřené množství potravin jakož i pitné vody budiž majitelem postaráno. Povinností každého majitele psa jest, aby jeho onemocnění a zdravotní stav měl na zřeteli a každé jeho podezřelé onemocnění aby ihned obecnímu úřadu oznámil a psa opatřil tak, aby ne mohl utéci, osoby neb zvířata poraniti a s jinými psy do styku přijíti. Každé zaběhnutí neb ztrátu psa jest povinností majitele téhož ihned obecnímu úřadu oznámiti. Přestupky tohoto nařízení budou trestány dle ustanovení zákona ze dne 6. srpna 1909 č. 177 ř. z. Purkmistrovský úřad král. věn. města Hradce Králové, dne 25. srpna 1918. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Uvěrni ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Z Litomyšle. 13. července konala se na podnět ústředního výboru sdružených stran katolicko-národních v Čechách ustavující schůze přípravného výboru »Sdružení katolické mládeže české« v okrese litomyšlském za předsednictví dp. Důrka. Po obšírných poradách a delší debatě přikročeno k ustavení přípravného výboru, načež zvoleni byli z přítomných: za předsedu dp. Důrek, jednatele p. Rejman, pokladníka p. Doležal; do výboru p. Dušek, sl. Kučerova, sl. Vavruškova, sl. Soukupova. Nově zvolený přípravný výbor běže sobě za úkol vzkřísiti opět naši katolickou mládež k novému životu. Besídky, které pořádány jsou pravidelně každé nedělní odpoledne s pestrým programem, kde spojeno zábavné s užitečným, jako jsou přednášky, sborové písně, básně a hudební čísla tam burasů, jsou dokladem síle a zdatilosti práce přípravného výboru. Zásahu o rozkvět získali si naši duchovní, v první řadě zejména vsdp. probošt Mimra, protektor sdružených spolků katolických, který při každé příležitosti, jedná-li se o zájmy naše jakož i celé křesťanské společnosti, je vždy ochoten radou a pomocí přispěti k uskutečnění našich svatých ideálů. Se součinností všech dobrých pracovníků přípravného výboru získal si nemalých zásluh dp. Důrek, který s láskou a obětavostí k naší křesťanské povinnosti je mládeži opravdovým rádcem. Zvláště pak děkujeme bohoslovi p. Zahálkovi, který získal si též zásluhy cvičením ve zpěvu a hudbě našeho tamburašského odboru hudebního, který díky vytrvalosti všech účastníků ku pobavení a povznesení uslechtilé zábavy dopracoval se plného uznání. Děkujeme též všem edámám a pánům katol. spolků, kteří ochotně spolupůsobí při každém podniku naší organizační činnosti. S potěšením zaznamenáváme přihlášených 75 členů do místní skupiny mládeže, kterýžto počet rychle se vzrůstá. Jsouce si vědomi veliké povinnosti, pracujeme s láskou ruku v ruce k záchraně naší katol. mládeže, kteráž jedině ve znamení sv. kříže může se státi nadějí a záchranou celého českého národa. Další naší činnosti voláme: Zdař Bůh!

Kostelecká n. Orli. Operní pěvkyně Kristýna Morfova koncertovatí bude společně s pro-

fesorkou hry klavírní slečnou Ludmilou Prokopovou v Kostelecku n. Orli. ve čtvrtek dne 5. září 1918.

Různé zprávy.

Zkoušení učitelé a učitelky obecných škol přijmou se do služeb Ústřední Matice Školské. Nekolkované žádosti i s doklady jest poslati kanceláři Ústřední Matice Školské v Praze I., Husova tř. č. 3.

Upisovací lhůta na emisi 12.500 akcií Lázní Poděbrad končí již 7. září, tedy již brzy. Proto znovu doporučujeme našincům a zvláště duchovenstvu, aby se horlivě upisování účastnili a to neprodleně.

Sekta Irvingiánů má nyní velmi štědře placené agenty zvláště v severovýchodních Čechách a lapá prostomyslné duše. Ze taková náboženská společnost jenom rozmnožuje v hlavách poplašné zmatky, patrné z jádra jejího učení. Předním dogmatickým jejím článkem jest mínění o brzkém příchodu Kristově na tento svět; prý poslední soud nad veškerým lidstvem jest blížký. Irvingianismus má svou kolébku v Anglii, ale má na 8000 vyznavačů i v Německu. Před válkou se rozhazovala v Čechách spousta letáků (v cizině vyrobených) o posledním soudu. Nyní se matení lidu provádí i živým slovem. Proto nechť jsou všude katolici proti šířitelům blouznění na stráži!

Zajímavé přiznání. Soc. dem. poslanec Ebert na říšském sněmu německém 18. července prohlásil: »Ty kruhy, které u nás vystupují jako váleční poháněči a anexionisté, tvoří jen skrovnou menšinu německého národa. Vlády, parlamenty a bohužel i zástupci dělnických stran v čtyřdohodě však posud pominuli každou přípravu k míru. Stále znovu se namáhají, aby své národy nadělili na anglické vítězství a zničení německého národa vmrskali do pokračování ve válce.« Proto také dle prohlášení Ebertova německá soc. demokracie povoluje také tentokrát prostředky, žádoucí k čestnému míru (nový válečný úvér).

Protikatelický kurz. Katol. rak. posl. dr. Conci, muž rozšafný a umírněný, byl zbaven svého úřadu jako náměstek předsedy zem. výboru. Dr. Conci vrátil všecka vládní vyznamenání. Polit. úřady okresní mají dosud divné názory o katolických poslancích!

Co se najde u halábského obchodníka. Minulý týden byly zabaveny u jednoho polského uprohlíka žida v Mělníce tyto věci: pytel sladu, bedna svíček, krabice prášku na čištění kovu, sud lihu, bedna zápalek, 49 balíků velkých a 8 balíků malých zápalek, dalších 50 balíků zápalek, 10 krabic a 12 krabiček krému, 10 svazků řepních nožů, 10 kg školních sešitů, 41 balíčků bran-

dýské otkorky, 28 kg pasty na čištění kovu, 3 krabice pasty »Timora«, 3 kg Schichtova mýdla, 25 kusů toaletního mýdla, dále galanterie zboží, leštidla, železné nádoby, různé otkorky, bedna školních pouzder, emailové nádoby, cukrovinky, havraní stříbro, bedna železných dvířek do kamen, 2 pytle žita, 41 tučtů tužek atd. Zabavený se jmenuje Chaim Aufseher.

Konzervování ovoce. Toto děje se různým způsobem. Prastarý způsob jest sušení. Novější jest chlazení, což možno jen ve velkém provozování, pak chemicky salicylem, bezce Sem patří též starý způsob zavařování v přesyceném roztoku cukru v lahvičích měchýtem zavázaných. Nejrozšířenější jest však novější způsob zavařování ovoce sterilisováním ve sklenicích se skleněnou pokličkou a gumovou vložkou. Zde se horkem zárodky hniloby (bacily) umrtví, vzduch se horkem rozředí, párou ze sklenice vyžene, tak že nad ovocem ve sklenici povstane téměř vzduchoprázdňový prostor, bez zárodku působících hnilobu. Zevnější tlak vzduchu, na pokličku (víčko) sklenice působící, přimáčkne tuto na gumovou vložku, sklenice je neprodyšně uzavřena, tak že z venčí do ní bacily vniknouti nemohou. Ovoce je konzervováno na léta. Tento způsob má tu výhodu, že netřeba ovoce přecukrovati, což je nejen úsporné, ale zachová také ovoci jeho přirozenou chuť. Při ovoci normálně sladkém stačí roztok 25%. Komu sladší ovoce chutná, může si dle chuti při jídle přisladit, bude-li mít ovšem dosti cukru. Na vrch do sklenice se dá 1 celý hřebíček a asi čtverečný cm velký kousek citronové kůry a skořice. To stačí pro příchutí úplně. Sterilisuje se při 85° R asi 20–25 minut. Ovoce měkké (ringle a pod.) zmenší svůj objem při sterilisování a nevyplní pak sklenici. To se před plněním do sklenice v roztoku cukru pozorně, by nepopraskalo, napolo uvaří. Švestky a třešně možno zavářeti bez roztoku, úplně za sucha. Posypou se jen trochu cukrovou moučkou. Těch pak v zimě upotřebí se na knedlíky a buchlaninu jako čerstvých. Vydrží po léta. Jen že — není všude dostatek sklenic. V Německu jich mají dosti a poměrně levných.

Velké skladiště

nebo dílnu pronajme ve své továrně firma Skuherský, továrna nábytku Hradec Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské přetany, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec o. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karolíny Světlé, 12 n.

Díkůvzdání.

V těžkém žalu nad ztrátou drahého, nezapomenutelného syna a bratra, důstojného pána

Dr. Rom. Jos. Huráně,

sekretáře Biskupské konsistoře,

byla nám značnou útěchou a hojivým balsámem neobyčejně vřelá účast vzácných příznivců a přátel.

Děkujeme tudíž co nejvroucněji Jeho Excel. nejdp. biskupu Dr. Josefu Doubrovovi, který těžce chorému v posledních jeho dnech poskytl pohostinství na svém zámku chrasteckém, dále nad jeho rakví vykonal první obřady a pronesl tklivou promluvu.

Upřímné díky naše platí vsdp. gener. vikáři Dr. J. Soukupovi a ostatnímu četnému vld. duchovenstvu, váženému učitelstvu a velectěnému zastupitelstvu obce Cerekvice, všem šlechtným dárcům věnců a kytic a kondolentům i všem těm, kteří ho v nemoci navštěvovali a na poslední cestě doprovodili. Slov. p. MUDru J. Holečkovi srdečně děkujeme za pečlivé ošetřování.

V Cerekvici a Vys. Mlýna, dne 24. srpna 1918.

Truchlivá rodina.

OBNOVA

Číslo 36.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 6. září 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Praménky k veletoku autonomie.

Kdyby se některému národu snesly poklady polovice světa, málo mu to prospěje, nechce-li a nedovede-li jimi těžiti poctivě a skutečně charakterně. Největší říše se zřítily právě v době vysoké osvěty a při záplavě vlasteneckých řečí, když pod škraboškami vlastenců a harcovníků volnosti se skrývali kořistíci spekulanti, hadí intrikáni a obmyslní demagogové. Neupřímnost a falešná hra vůdců, demoralisace sype hustý prach ssutin na všechna líbivá hesla.

Jak se připravuje národ k sebeurčení svými skutky? Již předem se jeví příznaky ostrých domácích zápasů budoucích. Konstatovati dlužno na př. umíněnou hašteřivost pokrokaře V. Dyka, který v posledním čase až příliš dotěrně se hlal do popředí. Dyk nebyl zvolen do Národ. výboru a proto jest samá kritika. „Česká Svoboda“ v č. 15. praví, že netolerantnost Dyka svedla k tomu, že „osobní svoje politické přesvědčení postavil v Čechách jako Gesslerův klobouk s celým kultem uctívání, hrozeb a soustavných šikan, jimiž častoval všechny, kteří byli jiného náhledu, třeba jen v politické taktice, než on. Méně již veřejnost ví o jeho despotickém vystupování v redakci „České Demokracie“ před ustavením státoprávní demokracie, jež vedlo k osobnímu rozchodu Dykovu s nynějšími mladšími vůdčími živly v české straně socialistické.

Proti „České Svobodě“ utvořily se na českém severovýchodě zvláštní pokrokové-radikální „létačí výbory“, jež chodily po hostincích, čítárnách a prodejnách novin a hrozily veřejným nátlakem tomu, kdo by odbíral neb rozšiřoval ten list. Živnostníkovi hrozilo se bojkotem. „Česká Svoboda“ v čís. 6. k tomu poznamenala: „Je to dvojnásobně smutné počínání bývalých realistů a pokrokařů, kteří měli plná ústa Husa, svobody, svědomí a přesvědčení, když nabízeli svoje strany a časopisy přízni obecnstva, dnes však počínají si hůř než „svatá inkvisice“.

Samozvaná oligarchie pokrokařská poroučí již nyní despoticky živlům, které mají plány spřízněné. Jak se teprve chová ke katolíkům, lehce lze pochopiti i bez vysvětlování. Což teprve až dotěrní tyránkové stanou se pány skutečnými chytřým manévrováním na podiu a v tisku? Pak uvidíte tyranii pracujících, zpupně bezohlednou.

V čase, kdy prožívány čerstvé dojmy z manifestačních přísah, vyváželo se pod-

loudně velmi mnoho do krajů německých nikoli k dobru našich menšin, ale k prospěchu těch, na které se na schůzích hubuje. Kde hladovíci Čech nemůže obdržeti hrst, odtud cizí agenti vyvážejí centy, ba celé vagony. U řetězáků cizích učí se keřasové a keřaskové češtině. Kdož příliš na ty čachry hubují, obyčejně tak činí ze závisťi, že nemohou hrabat sami. Socialistické listy matou pojmy ironickými slovy o venkovských „křesťanských duších“. Zatím však ti selští chytráci, kteří prodávají za lichvářské ceny, dávno se s křesťanstvím rozloučili zvláště „zásluhou“ živlů městských, které se před válkou hořečně rozbíhaly po venkově s volnohýlenkářstvím, třídním bojem a nejrůznějším druhem obchodní spekulace. To přece jest jisto, že liberál v kožených je stejný jako ten v rukavičkách. Teď by tedy na jedinou socialisté křesťanských duší na venkově potřebovali mnoho a hněvají se, že jich je tam méně než před desetiletím, ačkoli sami si brousili tak často vtíp netoliko o věroučné články, nýbrž i o světe a docela o Krista samého.

Kde hledati prameny demoralisující spekulace, napovídá sama radikální „Neodvislost“, která 29. srpna píše: „Chceme-li býti spravedliví, dozněmež, že hrozná tato válečná nemoc objevila se mnohem dříve v městech, mezi těmi, kdož při vypuknutí války měli zásoby, ať už čehokoliv. Zatím, co na venku bylo možno ještě vše nakoupiti za ceny mírové, stoupaly ceny za různé zboží v městech do závratných výší, zboží nekupovali přímí konsumenti, nýbrž chytří překupníci, kteří je poschovali, aby za čas prodali je s výdělkem až 1000% ním.“

Tak se připravuje nádherný/ráj české samostatnosti, v němž se má ohráti každý poctivý Čech! Jsou tu pluky Hejslovanů, kteří by prodali všechny vymoženosti české i za malé procento osobního zisku. Nalezli snad haličtí kšeftaři u nás pomoc jen u některých nečetných jednotlivců? Samy liberální „Lidové Noviny“ v č. 224 uveřejňují z dopisu vídeňského obchodníka Davida Š. brněnskému kolegovi Aronu B. tyto řádky o Čechách: „Obchoduji nejraději s námi a my se s nimi shodneme spíš než oni mezi sebou... Arone, jak je Bůh nade mnou, kdyby snad se měl utvořit ten český stát, nezůstal bych ani hodinu ve Vídni a stěhoval bych se na Moravu. My bychom dovedli celý ten stát koupit. Někomu jinému by ho Češi neprodali.“

Takových kalných pramének do připraveného veletoku autonomie se stéká

ovšem více a jest strach, aby přípravy k zápasu politickým stran nezaujaly v řece věny zákonnosné. Rusko dává výstrahu. Stará morálka křesťanská jest zlehčena tak, jak nikdy před tím a nová autoritativní morálka netoliko národu nedána, ale vůbec v žádné straně posud neobjevena. Předváleční apoštolé protikatoličtí odkázali generaci tísněné válkou jenom chladný rozum, který se dal nyní na dráhu sobecké vypočítavosti. Několik tuctů citových afektů, jimiž pánové své vývody přizdobili, neznamená ještě žádnou morálku; a silného mravního pocitu zodpovědnosti jest potřebí každému národu, chce-li vůbec existovati; tím výmluvněji ohlašuje se potřeba pevných morálních zásad tam, kde se činí rozběh k národnímu sebeurčení.

Politický přehled.

Vyjednávání bar. Hussarka se stranami jest již téměř skončeno. Za Jihoslovany prohlásil dr. Korošec, že opoziční stanovisko jejich nelze za nynějších poměrů změnit. S Poláky a Čechy bar. Hussarek dosud nejednal. Ale už dnes se píše, že postavení Hussarkovo jest otřeseno. Vláda se totiž snaží, aby docílila vyřízení daňových předloh; dosud však pro vyřízení jich nemá potřebné většiny. — Bar. Hussarek v rozmluvě se zemským hejtmánem tyrolským pravil, že lze doufati, že válka ještě v tomto roce bude skončena a dosaženo klidu zbraní. — Ministr výživy dr. Paul pod přísnými tresty zakazuje soukromé zásobování. Chce trestati vězením každého, kdo by něco z potravin koupil nebo prodal pod rukou. — Napětí mezi Španělskem a Německem stoupá. — České duchovenstvo všech diecézí království, shromážděné v Praze dne 3. září, v uskutečnění samostatného státu československého vidí jeden ze skutků dějinné spravedlnosti Boží. České duchovenstvo uznává pouze Český svaz za oprávněna k jednání jménem národa. — Svaz českých měst telegraficky důrazně žádal ministerstvo pro výživu lidu, aby od zákazu soukromého zásobování bylo upuštěno. — I americká vláda uznává Čechoslováky za válčící moc. — Anglie, Francie a Itálie jsou prý odhodlány vyhnouti se páté válečné zimě a skončiti válku co možno ještě letos. — Na západě ustupují Němci stále. Sam něm. časopis „Voss. Ztg.“ píše o mohutnosti nepřátelských útoků na německé postavení západně od Cambrai a St. Quentin a prozrazuje, že Němci nezbytně museli tu vzít frontu zpět skokem. Hluboký klín anglický do německé linie prorazil tu tak zvanou Hindenburgovu linii v šíři 25–30 km, do hloubky 15 km. Německá postavení na této linii byla mohutně opevněna, opantčována a vypravena všemi pomůckami inženýrského a strojního důmyslu. Také v Belgii ustupují Němci. — Finanční výbor rakouské poslanecké sněmovny svolán je na 10. t. m. — Vláda španělská zrušila dočasně ústavní záruky, aby se prý předešlo různým piklům proti jednání španělsko-německému. — Velký zlatý poklad bolševické vlády (20 vozů) při dopravě do Kazaně byl ukořistěn Čechoslováky.

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Diskont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poptovni spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

Na schůzi českého duchovenstva v Praze v Obec. domě dne 3. t. m., shromážděného ze všech čtyř diecézí českého království, prohlášeno jednomyslně souručenství s národem v přičině uskutečnění samostatného státu československého. Uznán pouze Český svaz za oprávněný vyjednávatel jménem národa. — To jest i stanovisko našeho listu, jak jsme častěji zdůraznili. Každé postranní jednání bylo by nám podezřelé a nepřijatelné již proto, že by netlumilo faktickou vůli českého lidu a — že by k úspěchu stejně nevedlo. Za nějaké pokoutné a případně i neupřimé slibované drobty nesmí žádná politická strana u nás vypřahnutí z hlavní směrnice české politiky.

Konečně tedy rozhodla se Francie tak, jak žádal její prospěch. Sám fanatický nepřítel katolicismu Clémenceau, když mu bylo poukazováno na náboženské smýšlení Fochovo, odbyl volnomyšlenkářské kašpárky trefně: »Co tu chcete s politikou? Nejde přece o předsedu kabinetu, ale o nejvyššího velitele.« A nyní Fochovi holdují i Anglie a Amerika. A pak že klerikálové — zvláště ti staří — mají ztrnulého ducha a zprkenělé názory! Fochovi jest nyní 67 let.

Rozmanitosti.

Dva angličtí důstojníci vykonali na obyčejném létadle cestu z Anglie do Egypta. Cestou pouze dvakrát přistáli k doplnění zásob petroleje. — Dle úřední zprávy italské ponoukání rakouských zajatců k boji proti centrálním mocnostem mělo menší štěstí u Jihoslovanů než u Čechů. Ukrajinci chovají se tak pevně, že jich Italové ani nezařazují do slovanských táborů. Vojáci polští chovají se proti italským svodům rovněž odmítavě. V jednom polském táboru z 1300 osob mužstva přihlásilo se k legii všeho všudy jen 17 osob. 300 haličských židů v tomto táboru svoji horlivou domluvou zdrželo Poláky od boje proti Rakousku. — Zase nová tuková náhražka vylítla z hlavy čarodějné paní Chemie. Univ. profesor Schwarz doporučuje tuk chroustů, který prý jest lepší než husí. Teď se jenom jedná o to, aby chrousti tuk dodávali tak ochotně, jako včeličky med. — Podle sčítání z r. 1910 bylo v Americe tehdy přes 3,240.000 Slovanů. Mezi nimi Poláků 1,707,640, Če-

[illegible]

K posmrtné vzpomínce »Kraje Královéhradeckého« na ř konsisterního sekretáře Dr. Josefa Huráně. List »Kraj Královéhradecký« věnoval zesnulému posmrtnou vzpomínku, v níž vedle upřímného zájmu o jeho osud jest několik rysů, které zkre-slují obraz zvěčnělého i v povaze i povolání. Pieta k zesnulému ukládá nám do-plniti, pokud se týče, opraviti několika po-známkami posmrtnou vzpomínku, při-čemž nám zásadou odvěky zákon »de mortuis nil nisi bene« na rozdíl od názoru »K. K.«, jenž domnívá se, že »není in-diskresí dnes po jeho smrti« zmiňovati se o věcech, stavících nutně zvěčnělého v očích soudných lidí v křivé, nepřívznivé světlo — byt toho pisatel posmrtné vzpo-mínky neposítoval. Znali jsme zajisté i vzdělání i světový názor jeho s dostatek; že by však průměrný člověk katolický je

Eucharistický sjezd kněží v Praze. Dne 16. září, v den milé sváté patronky české, sv. Ludmily, sjede se nejdůstojnější episkopát do Prahy k poradám. Této příležitosti má být použito, aby byl po čtyřleté přestávce opět uspořádán euchar. sjezd kněží, na němž by episkopát společně s klérem vzdal hold Kristu svátostnému a při společné adoraci doporučil Božskému Srdci Jeho církev Boží a naši milou otčinu. Pro hodinu adorační tentokráté výmínečně zvolen chrám sv. Jiří. Pořad sjezdu byl takto stanoven: 1. Ráno o 9. hod. pontifikální služby Boží v chrámě sv. Jiří (J. Exc. udp. Dr. Doubrava). 2. Vystavení Nejsv. Svátosti (J. kn. M. ndp. arcipastýř). 3. Kazání corem. SSmo. (udp. prelát Dr. Podlaha). 4. Adorace. Odpůldue ve 2 hod. v letním refektáři seminářském přednášky eucharistické. 1. Vdp. kon. rada J. Ocetek: »Jak navýkati školní mládež návštěvám Nejsv. Svátosti.« 2. Vdp. vikář Tichovský: »Každý den v roce má v některém chrámě diecése býti Nejsv. Svátost vystavena — jak to lze prakticky provésti?« Zveme vroucně veledůstojný světský i řeholní klérus všech diecései k hojně účasti na letošním sjezdě. Máme věru všichni oči prositi Krista svátostného! A těch, kdož nebudou moci při nejlepší vůli přijeti, prosíme vřele, aby doma před Svátostánkem aspoň v duchu se s námi spojili a svou adorací a modlitbami ku zdaru sjezdu přispěli.

Schůzka kněží. Kněží ordinovaní 26. srpence 1893 v Hradci Králové oslavili

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudimí.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnářské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složením listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Oddělení pro zboží.

tamže své stříbrné jubileum dne 19. a 20. srpna t. r. Z 30 dostavilo se nas 17, zemřeli 2. Schůzka provázaná duchem vzájemné upřímnosti a přátelské kolegiality vyzněla k všeobecné spokojenosti všech účastníků. V pondělí dne 19. srpna na večer v 7 hod. sešli jsme se v kostele seminářském, kdež kolega Josef Strýhal, superior T. J. z Prahy, oslovil nás shromážděné případnou řečí, v níž uvažoval o těch milostech a darech, jichž se nám dostalo před 25 lety jako prvním světcům J. M. zvěčnělého biskupa Ed. Brynysa; pak modlili jsme se litanie a udělelo sv. požehnutí. Večer jsme strávili v útulné restauraci Adalbertina při večeři a přátelské zábavě. Nocleh poskytl ochotně správce bisk. kněž. semináře. V úterý ráno o půl 8. hod. konal vldp. superior druhou promluvu ke kolegům, kterou nás v srdci potěšil a k plnění všech kněžských povinností z lásky k Pánu Ježíši povzbudil. Vykonal jsme sv. zpověď a vasp. kanovník Fr. Kutnar, bývalý náš praefekt v I. roč., sloužil zpívanou mši sv. s Te Deum, při níž účastníci přistoupili společně ku sv. přijímání. Saldace byla připravena v seminář. refektáři, kdež setrváno v milém rozhovoru do 10. hod. Nato vyšli jsme do města, prohlíželi jsme nové museum obdivovali se vzrůstu města za 25 let uplynulých, v závodě Laughansově dali jsme se fotografovat. K společnému obědu zasedli jsme v Adalbertinu, při němž opět milé vzpomínky na léta studií seminářských vybavovaly se v myslích našich a střídaly se se vzpomínkami uplynulých 25 let kněžských. Velikým potěšením byla nám oběť přítomnost vasp. Kutnara, jenž s námi prožil všechny ty chvílky sjednotě od počátku až do konce. Za to jemu a P. Strýhalovi za upřímné a povzbuzující meditace náleží náš utělý dík. Jeho Excel. nejdp. biskupovi do Chrásti zaslán projev oddanosti, zaslán též některým kolegům, kteří svoji neúčast omluvili, pohlednice s podpisy. Kolem 4. hod. nastal rozchod k nádraží, k domovům. Kdož přijeli, nezbavše obtíží cesty a vzdálenosti, neželeli, potěšili se v přátelském shledání, obnovili kolegiální svazky a vykoukali též duchovní rekollekcii, s upřímným přáním opětné brzké schůzky. Súčastníci se: Al. Dostál, děkan v Čáslavi, K. Dvořák, farář v Týněšti n. Orli, Jan Groh, farář v Nové Pace, K. Kolářský, farář v Herálci, Rud. Kühnel, farář v Kocletově u Král. Dvora n. L., Jar. Malý, farář v St. Pace, Fr. Martinek, farář v Sádce, Jos. Nosek, farář v Deštné (buděj. diec), V. Paukr, katecheta v Litomyšli, Jar. Petr, farář v Častolovicích, Jos. Pohl, farář v Liberku, Jos. Polák, farář v Třebosicích, Vojt. Lebduška, farář v Chvalčích, Jos. Strýhal, superior T. J. v Praze, Jos. Váňa, farář v Ousobí, V. Veselík, farář v Brandýse n. Orli, Al. Wittich, farář v Maršově v Krkonoších.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Výkup zeleniny a ovoce v Čechách. Všem obecním úřadům! Z nařízení c. k.

úřadu pro výživu lidu ze dne 31. července 1918, č. 93.122 G. St. zabývá se a požaduje se ve zdejší polit. okresu veškerá sklizeň zeleniny a ovoce ve prospěch zeleninové a ovocné úřadovny c. k. úřadu pro výživu lidu k účelu zásobování obyvatelstva. Zabýváno jest: Zeli (bílé, hlávkové zeli), kapusta (kapusta mučnicková), listová kapusta (kadeřávek neb zimní kapusta), brukev, karotka, mrkev stolní červená řepa, brukev polní (vodnice), cibule a tykve; čerstvé ovoce a to jablka, hrušky a švestky (slivy). Za účelem řádného zachycení veškeré této sklizeň bude používáno při výkupu uvedených druhů zeleniny a ovoce »Zeleninového sdružení pro král. České a »Sdružení ovocného obchodu pro král. České. Obě tato sdružení podléhají neobmezenému dohledu c. k. úřadu pro výživu lidu. Aby bylo zaručeno pořízení celé sklizeň, přiznává se uvedeným sdružením právo vstupiti v stávající smlouvy o koupi a dodávce zeleniny a ovoce. Toto právo nevztahuje se však na smlouvy o dodávce zeleniny, které uzavřela zeleninová a ovocná úřadovna c. k. úřadu pro výživu lidu, rovněž se na smlouvy jím na rovně postavené, uzavřené dle předpisů nařízení c. k. úřadu pro výživu lidu ze dne 22. března 1917 č. 127 ř. z. Ze zabavení jsou vyjmuty: 1. Zahradnické podniky, v kterých se pěstuje zelenina pro prodej, 2. vlastní potřeby výroby, 3. v místě obvyklý maloobchod. Zasilání zeleniny a ovoce jest přípustno jen na základě osvědčení, vydaného pro každou zásilku zeleninou a ovocnou zemskou úřadovnou v Praze. — Ježto zásobování ovocem a zeleninou má značný význam, žádám p. starostu, by ihned způsobem v obci obvyklým nařízení toto ve všeobecnou známost uvedl, by výkup děl se řádně; neboť dle výsledku výkupu bude se říditi přiděl zdejšího okresu. Současně upozorňuje se p. starosta, že dle § 7. místodrž. nařízení z 10. srpna 1918 č. 61 ř. z. jsou obce povinny spolupůsobiti při provádění výkupu. Přestupky tohoto nařízení budou trestány zdejší úřadem pokutou až do 10.000 K nebo vězením až do 6 měsíců, pokud jednání trestní nebude podléhati trestu přísnějšímu. O tom v základě výnosu c. k. místodržitelství v Praze ze dne 10. srpna 1918, č. 283.994 Dept. M věděti dávám. — C. k. dvorní rada: Smutný.

Z c. a k. místního vojenského velitelství. Za účelem zjištění pro dobročinnou akci nechť neprodleně přihlásí se veškeré v obvodu okresního hejtmanství Hradce Králové bydlící rodiny gázistů z povolání, v záloze neb ve výslužbě, dále rodiny dobrovolně dle služebních poddůstojníků jakož i ve vojenském zaopatření nalézající se vdovy a sirotky po gázistech u místního vojenského velitelství v Hradci Králové. Nejlépe jest přihlásiti se osobně, kdo však učiní tak písemně, musí oznámiti: Jméno, hodnost a nynější služební přidělení otce, jméno manželky a dítěte. Neuli otec více na živu, zda-li padl neb následkem válečných útrap zemřel neb ve válečném zajetí se nalézá.

Zřízení válečného musea v budově c. a k. vojenského velitelství v Litoměřicích. Aby zachovány zůstaly oběhlé události války světové, veškeré vynikající činy naší armády, dle výtečných vojevůdců a hrdinů, hlavně z obvodu vojenského velitel

ství se doplňujícím sborům, dále činnost tvůrčího ducha v zázemí, se všemi válečnými podniky, válečným průmyslem, válečnou péčí atd. potomkům v upomínku na velkou dobu světového zápolení k studiu nových generací, přikročuje c. a k. vojenské velitelství v Litoměřicích k zřízení válečného musea, které umístěné v budově vojenského velitelství po otevření přístupné bude obecnstvu za vstupné, připadající účelům válečné péče. Ku provedení tohoto úkolu doufá vojenské velitelství, že vyvolá živý zájem u všech spolupracovníků a příznivců zmíněného válečného díla a obrací se v první řadě na ony osobnosti, jež vlastněmu obvodnímu velitelství náležely neb dosud náleží, jakož i na všechny, jež této instituci za účelem dobrým poslousiti chtějí. Každý jednotlivec může přispěti k obohacení památek na dobu velikou a k důstojnému jich utváření. Jména dárců budou vždy po čase uveřejněna. Sbírky budou obsahovati: 1. Válečné dějiny pluků (válečné album), 2. válečné obrazy (obrazy vynikajících činů, fotografie válečných postav atd.), 3. podobizny vynikajících vojevůdců, ve válce vyznamenaných důstojníků, obrazy ze života v zázemí, u doplňovacích sborů atd., 4. válečné upomínky všeho druhu, 5. pamětní medaile a odznaky, 6. válečné předměty, 7. válečné písemnictví, 8. válečné básně a písně, 9. statistická data válečného hospodářství, doplňování armády, ústroj, výzbroj atd., 10. data, modely, zařízení válečného průmyslu a techniky, 11. válečná zajetí, tábory zajatců (obrazy, brožury, zařízení), 12. válečná péče (statistická data, sbírky, péče o invalidy, vdovy a sirotky, besídky vojáků, odznaky, pamětní listy, zaloukání hřebů atd.), 13. zdravotnictví (statistická data, novozřízení a úpravy, obrazy), 14. statistická data a obrazy vojenských hřbitovů, míst zasvěcených padlým hrdinům, pomníků, 15. kořist a nálezy z bojišť, pokud správně přešly do vlastnictví soukromého, eventuálně jich fotografické snímky. — Aby sbírky ve velkém rozsahu mohly býti zavedeny a tím zároveň, aby dobrému účelu značnější prostředky přivedeny byly, nutno, by zřízen byl muzejní fond. Každý jednotlivec může přistoupiti za člena zakládajícího při složení 500 K, činného 200 K a přispívajícího ročně 5 K. Přihlášky přijímá c. a k. vojenské velitelství (válečné museum) v Litoměřicích. — C. a k. vojenské velitelství v Litoměřicích.

Zákaz samozásobení předpokládá úspěšnou péči o takové dávky, které k výživě stačí — a to bez svízelných front. Každý praští batohem o zem milerád, jakmile nebude hladem své rodiny nucen fechtovat celé míle cesty, aby kupoval za lichvářské ceny. Očekáváme tedy, že pan ministr zjedná co nejdříve fysiickou možnost zachování zákazu vydatnou aprovisační akcí.

Na c. k. gymnasiu bude zápis do I. třídy a nových žáků do vyšších tříd dne 16. září o 8. hod., dosavadních žáků dne 17. září o 8. hod. v budově Borromaea. Ostatní zprávy tamtéž na vývěsní tabuli.

Zápis žáků do c. k. reálky po prázdninách koná se dne 16. t. m. od 8—9½ hod. i do I. tř. i z měst. škol, kteří hlásí se k přijímací zkoušce do II.—V. tř. Zkoušky konají se hned po zápise. Bližší na vývěsní tabuli v budově ústavu.

Pěvecko-hudební škola Ferd. Knopra (hravivírní, na housle, zpěv a theorie hudební) koná zápis od 10. t. m. Viz inserť.

Hronovská elektrárna, společnost s ruč. obm. v Hradci Král., obdávala svou pátou řádnou valnou hromadu v Hronově dne 25. srpna 1918. Vyplácel 5% ní dividendu. Na národní a dobročinné účely pamatováno obnosem 550 K

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Pěvecko-hudební a klavírní škola

Ferdinanda Knepra

stát. zkouš. učitele hudby

Hradec Král. Jiříkova tř. 282.

Půjčovna pian.

Zápis koná se od 10. září t. r. v místnostech školních.

Školní rok začíná dnem 15. září a končí dnem 15. července př. roku.

Vyučovací předměty: Hra klavírní dle meth. prof. Jiránka, zpěv dle školy Pivodovy, hra na housle dle prof. Ševčíka. — Intonační oddělení. — Všeobecná nauka o hudbě. Příprava na konservatoř a ku státní zkoušce. Vyučovací plán pražské konservatoře.

Smířce. Zcela zbytečně napadli jste mne, velkohubí a mnohofrasovití pánové, v posledním čísle „Pokroku“. Do té vaší myšlky jste se tak zamilovali, že v ní trčíte až po uši. A z té pálenky nějak se nemůžete dostat. Netně vás asi páli. Že jste se jali učiti druhé slušnosti? Prosím vás, nedělejte to, opravdu to vypadá, jako když se dá medvěd do tance. Jen si pořádně přečtěte vlastní články v „Pokroku“ a u zřítel: kdyby se s vámi chtěl někdo mazati, že vaše všelijaké — třebaš čestné — záležitosti mohly by býti trochu propracány před soudním tribunálem. To jest jistě korunou vaší slušnosti a čestnosti, rytířové bez vady a hanby! Vami opovrhovaní jsou však nad vás příliš povzneseni, nad vás, pravím, utrhače a zlodeje dobrého jména, kteří se melete, kde koho. Ale známe vás, vy milovníci pravdy, kteří nejste schopni, abyste naučili aspoň sl. Půltrovi ličiti věc podle pravdy, jak se stala. Slečinka může býti jista, že ten svatý Jan Nep., o kterého se ona katolička otřela jest lépe zapsán u Boha než ona. Lidové mluvení praví: Kdo potupuje sv. Jana, sám brzo hanbě neujde. Co se týče sv. Bonifáce, bezpochyby ani ne víte, co to jméno znamená, ani kdo to vlastně byl a co vykonal. Taková jsou vaše tak zvaná „přesvědčení“, odposlouchaná, jimiž se při každé příležitosti oháníte. Přesvědčení, draží pánové, jest něco, k čemu se dochází po pilném studiu a vážné, zralé úvaze. Takové přesvědčení jest účtyhodno; ale to vaše déravé, jen jistým druhem fangličkářství udržované a odpočítané podle počtu lidí, jen výsměchem jest pravému přesvědčení a pravdě. Pravdě proto, poněvadž vy považujete za pravdu to, co se vám jen líbí. To, co se líbí, však náleží do oboru příjemného, ne do oboru pravdy. Zde je tedy dukladná myška. Chcete-li však pravdu znáti, vezměte si spisy Husovy, studujte je, srovnávejte, studujte dobu, poměry atd., co k tomu všechno náleží a pak teprve mluvíte o přesvědčení. To, co vy nazýváte přesvědčením, jest váš pouze zelený, nedozrálý názor a nic více. Podivno také, jak vám v uších zaléhají ti Koniášové, že se jimi neustále oháníte. Nemyslíte, že jest to strašák na hloupé lidi a malé děti? Vyhrožovat výborně znáte. Buďte však ubezpečeni, že já nejsem levičáký lžikatolík jako jste vy. Já jsem katolíkem z přesvědčení. Mne neurazí do strachu a bázně vaše vyhrožující pěst. Moje skutky jsou čestné, moje řeči přímé a nebojácné. Já s čistým štítem mohu se vám postaviti v tvář. Zda i vy tak můžete učiniti? Vy ctíte Husa? Blíže jsem jemu já v názorech než vy. Vy k němu stojíte jen v jeho chybách, totiž v odboji proti církvi. Nenalézá proto milosti ve vašich očích ten, kdo svoji církev římsko-katolickou má za matku, s ní cítí, pro ni pracuje, ten, který není zrůdou jejím jako vy. Chlubíte se věrností a láskou k vlasti? Marně se chlubíte, vaše věrnost a láska jest velmi podezřelá. Poslechněte velkého Napoleona, jak on se díval na ty, kteří zrazovali církev: „Ani mně nebudou věrnými.“ Tento velký císař Francie znal dobře povahu lidskou. Vy tak eméři a opovážliví jste, že dovolujete si vyhazovati z národa lidi, kdy kaž-

dého jednotlivce jest třeba, a působíte národní třenic, vy, kteří svým jednáním a skutky nejméně cti působíte Čechii? Od předků se učte, co byly české mravy, česká věrnost, co česká počestnost. Taková jistě nebyla jako ta vaše nynější. A Hus, pánové, ze řemenků důtky by spleti a vyhnal by vás z národa, poněvadž nálokdě z vás činí to, co činil on. Hus byl muž veskrze náboženský. Vy však se štítíte kostela, kázání, svátostí atd. Ošlivenými hroby jste, vy předstíráte mravokárce. Sebe nejprve napravujte, pak teprve začněte u jiných. — J. Vachek.

Slavnost „Českého srdce“ v Ústí n. O. Nezůstávaje pozadu za ostatními městy, uspořádalo naše město pod protektorátem okresního výboru a městské rady ve dnech 17. a 18. srpna slavnost ve prospěch této velmi potřebné, dobročinné instituce národní. Program zahajovací akademie (sobota 17. srpna) vykazoval šťastnou shodou okolností čísla, jež možno slyšeti i ve velkých městech jen při zvláštních příležitostech. Bylo to hlavně ochotné spoluúčinkování redáka ústeckého mistra houslí Jar. Kociána a skladatele mistra K. Weise, které dodalo akademii zvlášť slavnostního rázu a působilo velmi přitažlivě na daleké okolí. Mistr Kocián po bravurním přednesu Ondříčkovy fantasie na motivy z opery Prodané nevěsty byl nucen opět a opět přidávati nová čísla, jež strhovala vedle virtuosní techniky hloubkou a citovostí podání jemu vlastní k bouřlivému potlesku. Vyznačným číslem pořadu byla dále fantasie pro klavír od Fr. Spindlera, oficiála berního úřadu, též místního redáka, provedená virtuosně skladatelem. Autor, který s úspěchem dirigoval též výborně sehraný orchestr vešmés domácích sil, (Smetanova ouvertura k Hubičce a Hnilička: Slovan) i ženský sbor místního pěv. spolku Lukes (Vendier: Jen jednoukrát), vystoupil již dříve na veřejnost jako komponista klavírních piec, instrumentální osé, hudebního doprovodu k dětské pohádce „Krakonošova sázka“ a j. V poslední, velmi zdařilé skladbě projevili Spindler vyslovený lyrism, vrcholící v široce založené kantiléně, která nezustavila nikoho bez hlubokého dojmu. Sl. L. Šebestlová, absolventka konservatoře, zapěla měkkým a vyrovnaně se nesoucím hlasem Smetanovu arii Mateonky „Ach jaký žal“ a Novákovy Slovácké písně. Konečně přednes Fibichova melodramatu Vodník, jak podala jej za opravdu mistrného doprovodu skladatele K. Weise pl. M. Zajíčková, choť místního lékaře, projevil vysokou vyspělost dramatického přednesu, který pl. Zajíčková z dřívější své bohaté divadelní praxe ochotnické dokonale ovládla. Netřeba uváděti, že dvorana nové Sokolovny byla obecenstvem doslova přeplněna a že účinkující, jimž dostalo se krásných květinových darů, byli zahrnováni nadšeným potleskem. — Druhý den (neděle 18. srpna) byla dopoledne manifestační schůze, na níž promluvil říš. poslanec p. Fr. Udržal a p. Em. Rosol, tajemník Českého srdce z Prahy. Odpoledne uspořádán imposantní, slavnostní průvod, pestřící se nádhernými národními kroji, v němž byli též národní hosté ústečtí, místní sirotčí kolonie, dlouhé řady chudých dětí celého okolí, jimž dostalo se na slavnosti pohoštění a mnoho vozů jednak symbolicky vyjadřujících naše tužby, jednak vezoucích venkovské hosty. Škoda jen, že vlastní „veselice“, jež měla se rozvířiti pod širým nebem, zkažena byla nepříznivým počasím, nálada však v uzavřených místnostech tím nijak neutrpěla. Jest oprávněná naděje, že výbor slavnosti může býti spokojen s finančním úspěchem, jako na úspěch morální může býti v každém ohledu hrd. — Též neděle při hlavních službách Božích v místním chrámu P. Marie provedeno s úctou pietou „Ave Maria“ od Jar. Kociána samým mistrem. Sopranový part přednesla umělecky sl. L. Šebestlová a doprovod varhan precisně obstaral p. Fr. Spindler. Toto „Ave“ bez přechovávání lze řaditi pro jeho hloubku, něhu a umělou

kompozici k slavným skladbám Gounoda vým a Schubertovým toho druhu. Poátek tohoto duchovního koncertu vedle bohaté instrumentální mše doplnilo provedení slavného Bizetova „Agnus Dei“, jež zapěla sl. L. Šebestlová. — Š.

Křesť. soc. konsumy konají svoji schůzi dne 15. září po 10. hod. v Náchodě v místnosti katolického konumu. Program velmi důležitý.

Malé Svatoňovice. Dne 8. září budou v poutním chrámě ranní služby Boží o 8. hod., velké o 10. hod. Odpoledne o půl 3. hod. bude se konati sv. slavnost nových obrazů seimera radostí Panny Marie. Obrazy projekt val Frater Pantaleon Major z rádu sv. Benedikta. Jeon zaslány před Mariánskou studni na vdi chrámové jako drahocenné dárky poutní svatyně. Obrazy tyto, ceny umělecké, objednat zemřelý farář Hlma, jich zhotovení se však nedočkal.

O seřizování testamentů a věnování odávků ve prospěch Ústřední Matice Školské podává bezplatné a důvěrné informace podle nejnovějších ustanovení zákonných kancelář Ústřední Matice Školské v Praze L. Husova tř. č. 3

V hudebním a pěveckém ústavu

prof. Emila Polmana

započne vyučování 15. září.

Vyučuje se houslím, zpěvu sólovému, klavíru co předmětům hlavním, dále všem ostatním nástrojům běžným co předmětům vedlejším.

Zápis počne 10. t. m. dopol. od 10—12 hod. odpol. od 2—4. Eliščino nábř. č. 302. II p.

Školné obnáší do houslí 12—16 K, zpěvu, klavíru, čellu 16 K, ostatní nástroje dle počtu přihlášek.

Emil Polman,

maj. a řed. hudebního ústavu
Hradec Král. Eliščino nábř. č. 302. II p.

Velké skladiště

neb dílnu pronajme ve své továrně firma **Skuherský**, továrna nábytku Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko pošlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách již na 150.000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spoluléma 2 K, jež se vyplati bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** ne- odhor, jenž poskytuje též **de- spělým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do oboru věnného přihlásili.** Vyplati se tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihláшено.

Jinochy může přihlásiti až do státi 18 let a dívky do 16 let každý, jen když týž jest tělesně zdravý a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Blíží v prospectu, jež na požádání zdarma zasíláme. — Adresa sni:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.
Dr. František Reyl, Václav Jonášovy,
předseda. jednatel.

OBNOVA

Číslo 37. Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na pol roku 6 K.

V Hradci Král., 13. září 1918.

Inseraty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Národní církev.

Předně nutno uvažovati, jakou církev si přál Kristus. Chťel snad, aby náboženská společnost byla pouhou služkou národních zájmů anebo docela národního šovinismu? »Učte všechny národy!« Pak by idey, které mají cíl nadpřirozený a připravují pro věčnost, byly spoutány řetězy, činíce pouhé okrasné figury národním domům. Pak by však také modly nacionalismu vzrostly do takové výše, že by dusily již v počátcích každý pokus o snesitelné soužití národů. Každá národní církev by měla nutně přibroušenou buď dogmatiku anebo morálku anebo aspoň církevní zřízení dle vlastního plánu. A tu by nastala otázka, jak by takové církve upravily vzájemný poměr v zemi obývané několika národy — na př. ve Švýcarsku, Makedonii anebo v Americe.

Zásady Kristovy společnosti zahrnují lidstvo vůbec a určují poměr tohoto lidstva k Bohu, což jest hlavní účel učení Ježíšova. Jestliže toto učení prikazuje lásku i k nepřátelům, má snad býti nástrojem k rozeštvání celých národů k vůli rozdílnosti řeči a docela k potlačování národnostních práv? Právě proto bílé plémě v Evropě tolik se ve středověku zmohlo a odolávalo mongolským lavinám, že porozumělo, jak luštit národní otázku v užším slova smyslu v rámci Kristovy nauky. Právě proto, že národ národu nerval z úst jazyka, nebylo potřebí vydržovati stálá vojska a papežský tribunál považován za povolanejšího rozhodčího mezinárodních sporů než milionové armády.

Sekty, které vznikaly od XV. století v Čechách, netoliko netvořily uzavřené tvrze, ale lákaly vesměs do svého středu i Němce, tvrdíce, že jejich idey a složení platí pro lidstvo celé. Samy tehdy doznávaly, že se ani nemohou spokojiti úzkou oblastí národní, mají-li prosperovati skutečně.

A co vidíme dnes? Volá se po církvi národní, ale sami evangelíci čeští berou dlouhá léta podpory od německých souvěrců. Vytýkají-li, že my máme svou hlavu v Římě, mají ony svou hlavu ve Vídni a tucty kontrolorů v německých územích jinde.

Minulé dny obdržely všechny české evangelické farní úřady německé dopisy, jež uvádíme v plném znění:

Evangelický spolek nadání Gustava Adolfa.
Ústřední představenstvo.

Všem hlavním spolkům evang. spolku nadání G. A.

Velectění pánové!

Milí bratři!

K četným dotazům našich hlavních spolků, jak zachová se náš spolek k jim podporovaným evangelickým obcím a ústavům české národnosti, vzhledem k chování se velké většiny českého lidu za války, prohlašujeme v základě usnesení našeho kolegia, že sdílíme v našich kruzích panující rozhořčení nad Němcům nepřátelským jednáním českých směrdatných vrstev, nebudeme nadále své podpory českým evang. obcím a ústavům nabízet, avšak věrni dosavadnímu osvědčenému mezinárodnímu stavu našeho díla lásky neodebereme v naší péči se nalézajícím českým obcím a ústavům podporu,

pokud v jednotlivých případech nám tak nerozkáže jejich Němcům nepřátelské smýšlení.

V Lipsku, 1. srpna 1918.

V upřímné úctě Ústřední představenstvo evang. spolku nadání Gust. Adolfa: D. Rendtorff, předseda. D. Cordes, místopředseda. M. Krause, pokladník.

Tento oběžník sdělujeme všem našim obcím a ústavům v Čechách a na Moravě k lask. vědomosti.

Liberální veřejnost věděla již před válkou, že čeští evangelíci jsou v područí evangelické radě vídeňské — německé; vědělo se, že vyznavači Heideberského katechismu přece nejsou representanty nějaké »české víry«. Ke všemu český překlad tohoto katechismu jest pořízen češtinou přímo úžasnou — asi takovou, jakou se tiskly švabachem kalendáře v letech šedesátých. Kdyby byl pořízen katolický katechismus u nás slohem tak ubohým a zvláště tak německým pořádkem slov, nepřestávaly by liberální ústíčky.

Heideberský katechismus činí radikální škrtky netoliko do konfese husitské a českobratrské, ale i do České konfese z r. 1575. Proto také vzbuzoval počátkem století XVII. tak veliký odpor českých lutheránů. S tou »českou vírou« jest sice mnoho humbuku, ale pánové se nemíní rozkvípati k vědeckému populárnímu výkladu, co vlastně českého a opravdu pokrokového na konfesích z XVI. století v naší zemi bylo. Všude se narazí buď na Valdenské, Viklefa, Paynea anebo na Luthera, Kalvína a jiné německé sektáře. Češství v onom pestrém kacířském hnutí jevílo se hlavně v trpkém a bolestném placení účtů za akce sektářů cizích (zvláště r. 1547 a 1620).

Jestliže se neobešli čeští sektáři bez velice přátelských styků s cizinou ani v XVI. století, nikdo neporadí, jak provedou přísnou národní emancipaci nyní — v době železniční komunikace a telegrafních drátů, v čase stále se množících sňatků národně smíšených atd. Evangelíci potíže ovšem velmi dobře znají a proto by měli místo fanglickářských hesel přiznati plnou pravdu. Vídeňská církevní rada zakázala letos českým evangelíkům veřejné oslavy Husovy (dovolila jim je toliko v kostelích). Zato však nařídila, aby konali jubilejní oslavy Husovy, což se také stalo. Snílkové a fanaticové rádi troují fráze o zcela prosté církvi, která by nevyžadovala zvláštních finančních nákladů. Ale nechťejí si uvědomiti, že církev potřebovala hmotné podpory i tehdy, kdy ještě tkvěla v katakombách a že cír-

kevní společnosti nyní vesměs vyžadují značných obnosů, nemají-li zakrněti a ztratiti svůj vliv na život veřejný, který jest zdůvodněn i Písmem. Proto také evangelíci čeští poslechli evangelíků cizích i za války, aby nepřišli o hmotnou podporu cizí.

Volné listy.

Vědecká nepravda. V nadpisu tomto jest sice logický rozpor, ale vystihujeme jím stav tak zvané empirické (zkušenostní) psychologie, jak ji vykládají u nás prof. Krejčí a jeho stoupenci. Jest pozoruhodno, že agrární denníky, oslavující šedesátiny prof. Krejčího, zahrotily posudky své protinábožensky a volnomyšlenkářsky. Agrární »Venkov« učinil tak slovy, která z minulého článku opakujeme: »... Krejčí, vyhraněný pozitivista, hledající zdůvodnění svých zásad jediné ve světě faktů, pracující methodou skoro klinickou a přírodovědeckou, jak ukazuje jeho široce založená mnohodičná »Psychologie«, základní jeho dílo vědecké. Proto staví se proti víře náboženské a důsledkům z ní vyplývajícím, proto zdůrazňuje z duševních mohutností člověka především rozum a činnost rozumovou, a snaha zasahovati v tomto směru i prakticky vedla jej do organizace »Volné Myšlenky«, kde postavil svou filosofickou myšlenku do služeb emancipace českého myšlení od vlivů církevních a náboženských vůbec, klada na její místo rozumově zdůvodněné postuláty mravní, vědomí povinnosti vůči lidstvu a jeho dalšímu vývoji.«

Posudek tento jest čirá fanfaronáda. Předně Krejčí v psychologii nepracuje methodou skoro klinickou a přírodovědeckou, protože v psychologii methodou touto pracovati vůbec jest nemožno, svoji hlavní zásadu psychologického paralelismu nenašel ve světě faktů, nýbrž toliko v nedokázatelném předpokladu, a za druhé, kdyby kritikem vynášená »Psychologie« skutečně spočívala na základě vědeckých faktů, prof. Krejčí by své dílo zapíral a nejdůkladněji vyvracel snahami mravními, zdůrazňování činnosti rozumové, volným myšlením a opravnou prací kulturní. Jedno nebo druhé, ale obojí směr, vědecký a vedle něho prakticky opravný, jak je kritik o Krejčím v agrárním »Venkovu« naznačil, mají se k sobě jako oheň a voda. Kritik jednoduše sobě neuvědomil, že v psychologickém paralelismu Krejčího není místa pro sociální, politické a mravní opravy, protože psychologická soustava profesorova nepřipouští v člově-

Dep. adresa: Alibank.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bankovní směnky. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Bloční listy poštovní spořitelny zdarma.

Volkoobohod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

ku žádného samočinného duševního a volného činitele.

Každý duševně zdravý člověk pocituje sám sebe jako chtějící a uvažující osobnost, která váže pocity, city a představy v jednotu. Prof. Krejčí po vzoru německého filosofa Wundta neuznává činného subjektu, jenž tuto jednotu tvoří, nýbrž mechanické zákony ze světa hmotného přenáší v duši duševní a tvrdí, že duševní život člověka závisí na hmotných pohybech v mozku. Jednotu vědomí vysvětluje tedy svazkem představ a pocitů, které se sdružují dle mozkové mechaniky. Jest však jisto, že prof. Krejčí o těchto pohybech v mozku nic neví a že toto pojetí jeho jest kreslením obrazců na vodě. Věda nemůže dokázat, zda při myšlení nějaké pohyby mozkové jsou či nejsou, a proto tím méně lze dovoditi, že by duševní děje závisely na pohybech mozkových a bez nich že by duševní činnosti vůbec nebylo. A tak prof. Krejčí, aby se vyhnul činnému duševnímu subjektu, jímž se každý člověk skutečně cítí a uznává, zaběhl do neznáma. Skutečnost, kterou člověk sám v sobě přímo zakouší, Krejčí opustil a vybájl skutečnost, které nikdo nezná a které nezná ani on sám. A tuto mytologii v agrárním »Venkovu« nazvali methodou klinickou, přírodovědeckou a světem faktů. Zadržte smích, přátelé!

Jakmile prof. Krejčí v psychologii uvedl hmotnou mechaniku, jež spravuje se zákonem příčiny a účinku, a jež všechnu duševní činnost zákonem tímto poutá, pak z toho plynou důsledky další. Není volného myšlení, není samostatné rozumové úvahy, protože, jak již minule v »Obnově« bylo pověděno, duševní činnost nezměnitelnou nutností vleče se po řetězu hmotných příčin a účinků a postup logický, kde jedna myšlenka vyplývá z druhé jako závěr, není určován duševní činností samou, nýbrž příčinným sledem příslušných hmotných jevů v mozku. Kdo by tomu nevěřil, tady to má. Jsou lidé, kteří hlásají volnost myšlení a zároveň vyznávají filosofický názor, který volné myšlení vyvrací. (Dokonč.)

»Mír« o základech katolické politiky.
»Sebeurčovací právo národů, jak se dnes o něm mluví, nelze srovnati se základy všeobecné kultury lidstva. Úkolem lidstva jest sbratření a utvoření jedné lidské rodiny, přemrštěný nacionalism rozbíjí tento vznešený cíl. Tyto základy nesmí rušiti nikdo, kdo chce pro kulturu lidstva pracovati, tedy ani katolíci ne, jejichž úkolem jest spojovati národy v jednu rodinu. Katolíkům v politice není dovoleno pracovati proti autoritě. Počalo se smlouvat s proudem doby. Katolická politika musí býti smířlivá, která dorozuměním odstraní spory a útky. Katolická politika musí býti smířlivá i vůči Němcům v Čechách, jak to zdravý rozum velí. Kdo základy této politiky opustí, ať vyvodí z toho důsledky.«

Tot jest hlavní jádro článku, v »Míru« dne 22. srpna vytištěného. Zásady tyto povšechně jsou velmi mravní, ale nehodí se ke zkušenostem, jichž český národ ze styků s Němci nabyt. Dějiny všeho ústavního života v naší říši svědčí co nejvýmluvněji, že český národ žádal jen to, co bylo jeho, aniž čeho smířlivostí od Němců se dodělal. Naši političtí vůdcové ve všech dohodovacích akcích podávali smířlivé ruce, ale Němci panovačností vedeni dohodu vytrvale rozbíjeli. A jak Němci jsou smířliví v této válce, kde kdo pozoruje. Obecného bratrství lze dosáhnouti jenom tehdy, kdy národové mají svá práva a nejsou utlačováni, neboť jenom tím způsobem myslí jsou hotovy vzájemně se snášet a žíti v míru. Národové porobení vůči svým utiskovatelům bratrství nemohou nikdy pocítovati. Velmi pochybujeme, že by sebeurčovací právo se nesrovnávalo se základy obecné kultury lidstva. Kdyby Slováci na příklad nebyli svíráni jhem maďarské nadvlády, mohli by rozvinouti i jejichno své štěstí,

kdežto dnes kulturní jejich možnosti násilně jsou uspávány.

Co p. pisatel dí o smlouvání s proudem doby, mohlo by se vyložit způsobem několikařým. Jestliže však mluví o mocné snaha národův o vybavení z nadvlády národův utlačujících, pak nebrati zřetel k tomuto proudu doby mohl by jen takový katolický politik, jenž netuší, co se v životě děje, jak smýšlí katolický organisovaný lid a jak katolické duchovenstvo uváděno jest v nespravedlivé podzírání, že jest národně chabé a nespolehlivé

Zástavní listy a komunální dlužní úpisy Českých a Moravských hypotečních a zemských bank

doporučuje k výhodnému a bezpečnému uložení peněz

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

Zemská záruka. Sirotní ústava.
Všechné dotazy zodpovím s úctou a obratem poštou. — Telefon 87.

Politický přehled.

Státní ministr švédský projevil ochotu švédské vlády spolupůsobiti podle sil na přivodění míru. Ale není prý naprosto vyhlídek obrátiti se za tímto účelem na válčící mocnosti. —

— Zástupcové neutrálních států protestují proti hromadnému zatýkání a hromadným popravám v Rusku. — Čtyřdohoda může proti Němcům použiti na 18 tisíc tanků. — Býv. ministr hr. Czernin v N. Fr. Presse usuzuje, že myšlenka nového světového řádu, svazu států, který by zahrnoval státy celého světa, myšlenka rozhodčího soudu a odzbrojení uzrává. Také nynější ministr zahraniční hr. Burian na večírku vídeňský: žurnalistů a spisovatelů toužil po dorozumění mezi národy. — Španělská vláda rozhodla se zabráti německé válečné loďi ve španělských vodách. — Dne 10. září sešla se ve Vídni válečná hospodářská komise, aby projednala otázku ošacení lidu; téhož dne za přítomnosti minist. předsedy bar. Hussarka a ministra financí dr. Wimmera počal finanční výbor jednati o malém finančním plánu Hussarkově. — Předseda Jihošlovanského klubu dr. Korošec nevěří, že vláda chce opravdově jednat o ústavní reformě. — Společným ministrem financí jmenován býv. ministr dr. Spitzmüller. — Bar. Hussarek zástupcům říšsko-německého tisku 11. t. m. tvrdil, že neněmečtí národové v Rakousku za ochrany prý § 19 stát. zákonů mohou se vyvíjeti co nejskvěleji! — Aby překotný nepřátelský postup Němci zvolnili, navo celého území před linií Hindenburgovou zpusťovali, proměnili v pravou poušť; a když ani to nepomohlo, způsobili na celé řadě míst přelítí řeky a průplavu, hlavně v okolí Douai a před St. Quentinem. Generalisimus Foch vyhýbá se však podobným překážkám a na jiných místech útočí. — Ve finanč. výboru liknavosti opozice (scházelo 7 členů, z nichž 4 čeští) 11. září schválena 20 proti 17 hlasům daň uhlí a pak 21 proti 16 hlasům osnova o zvýšení spotřební dávky cukerní. — Na společné konferenci stran katolicko-národní a křesť. sociální v Brně 10. t. m. rozhodnuto zásadně, aby obě strany splynuly a utvořena jedna.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Eskompt účtů a směn.

Kulturní jiskry.

Akt pro zotavovací stanici ve Vídni
ve prospěch strádající a chorobné mládeže vyvolala nejjasnější císařovna svým šlechetným dopisem a návrhem, zaslaným princezně Pavle Lobkowitzové, která dle nejvyššího přání již učinila kroky k utvoření výboru.

Naše státoprávní stanovisko. Znovu jsme nuceni zdůrazniti to, co jsme ve jménu organisovaného katolictva naší diecése nejednou jasně prohlásili. Stojíme pevně při majové deklaraci. Uznáváme, že za český národ má právo jednati Český svaz a Národní výbor, nikoli však některé skrývající se veličiny, i kdyby měly úmysly velmi dobré. Jestliže slyšíme, že ve Vídni »pracuje se v tichu a skrytu o přerodu monarchie«, odpovídáme, že nyní národ nespokojí se nějakým — třeba i přiznivým — oktrojem a že chce, aby jednání se dalo veřejně a cestou demokratickou. »V tichu a skrytu« pracují nejraději zednáři. A jestliže Němci pojednou cítí ochotu k ústupkům přece, pak dělají z nouze ctnost a — přicházejí trochu pozdě. Máme strach z nalícené síly, která by se ovšem zadrhla zcela teprve v době poválečné. Proč o té akci vídeňské nebylo nic oficielního oznámeno Českému svazu? A pak skutky vlády vídeňské mluví o něčem zcela jiném než o touze po vybudování spravedlivé »konfederace států rakouských«. Jestliže katolíci jihošlovanskí tak nadšeně a houževnatě pracují pro reální sebeurčení, nezůstanou a nesmějí zůstat na této cestě čeští katolíci za nimi pozadu. Jestliže ve Vídni někdo z Čechů vyjednává, ať uveřejní své jméno a nechť prohlásí zřetelně, za koho, za jakou politickou skupinu mluví; má také povinnost dokázati, že ona skupina jej k úmlouvám splnomocnila. Jest jisto, že v případě dohody »nejlepších mužů všech národů rakouských« musilo by následovati stvrzení přestavby říše od demokratických zástupců národů. A tu pochopí každý, že Český svaz by souhlas odepřel. A katolík byl by zmrskán v každém případě. Jestliže by se plány nynější české delegace v čemkoli zhatily, strčila by se vina na »nespolehlivost a zradu« katolictva; jestliže by katolíci vůbec vymohli nějaký národní úspěch, vytýkalo by se jim pradá, že se spokojili pouhými drobty.

To teď musí míti na zřeteli každý uvědomělý katolík, že za nynější doby nejedná se o stanovisko k ústavním parlamentním debatám, ale že ohvile nejvyšší vážná vyžaduje obrovskou zodpovědnost za každé slovo a že každý chybný krůček samostatný by se nám celá staletí vytýkal jako skutek nejčernější. Českému svazu však nesmí býti poskytnuta ani záminka k žalobám, že mu katolíci kazí anebo zdržují všennárodní akci jakýmkoli krokem.

Tlumodíme takto věrně náladu a směrnicí organisovaných našich, kteří si přejí rozhodně solidární a demokratický postup proti protivníkům českých státoprávních postulátů.

Slavme obězale svátek sv. Václava.
Svátek sv. Václava přichází letos do doby vysoko vypjatých národních aspirací českých. Ideál svatováclavský, který po staletí žil v lidu českém důvěrou, že sv. Václav nedá zahynouti nám, ni budoucím. blíž se svému velikému a slavnému uskutečnění. Nechtějí to vhodnou příležitostí, abychom letošní oslavu sv. Václava spojili s touto horoucí naší vírou v samostatnost českého státu, vyjádřenou výmluvnými slovy našich národních deklarací? Václav po ven-

Moravská agrární a průmyslová banka.

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudimi.

Telefon: 48.

Akolový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont směn, devís a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládati možno bez výloh složnými listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Oddělení pro zboží.

kově pořádáme vedle okázalých církevních slavností (zvonění v předvečer slavnosti, průvody církevní, mši sv. za národ, slavnostní kázání a p.), veřejné schůze, v nichž zdůrazňujeme vlasteneckou věrnost katolického lidu ku přítomným snahám českého národa a nadšenou touhu po samostatnosti českého státu. Svátek sv. Václava nechť se stane všude důkazem vlasteneckého nadšení a hlubokého národního přesvědčení českého lidu katolického. Sekretariát Spojené strany katolické, pokud mu to bude možno, rád vyšle žádané řečnické ku této slavnosti. Mimo to na požádání zašle za menší odměnou přednášku zvlášť k tomu cíli sepsanou. Doufáme, že katolické organizace a spolky naše hojně využijí svatozávlavské slavnosti, aby manifestovaly pro svobodu českého lidu a zřízení samostatného státu českého.

Ze světa vědeckého a uměleckého.
V »Dědictví Svatojánském« vyšly jako podíl na rok 1918 čtyři knihy vzačných kvalit: »Perikopy čili výňatky Starého i Nového zákona« v úpravě dr. Sýkory a dr. Hejčla (cena 7 K.). »Paměti Františka J. Vaváka z let 1770—1816« Knihy III část 3 Vydal Jindř. Skopec. (Cena 2.50 K.). »Matka.« Kniha pro matky od K. Balíka (Cena 2 K.) »V různých barvách«, povídky J. Š. Baara. (Cena 2.50 K.) — Pilný sociolog Rud. Vrba napsal knihu »Válka a náboženství«, v které probírá v 16 kapitolách povahu nynější války světové. Cena 9 K. V komisi Fr. Řivnáče, Praha II., Prikopy. — První českou školku mateřskou založil r. 1832 v Praze na Hradě Jan Svoboda. Po něm r. 1834 zřídil takovou školku na Hradě kanovník V. M. Pešina — Čech dr. K. Weigner zvolen jednohlasně profesorem anatomie pro nově zřizovanou fakultu lékařskou v Sofii. — Na universitě v Bratislavě bude zřízena profesura slovanského práva. — Janáčkova »Jenufa« přijala k provozování měst. divadlo v Saské Kamenici a měst. divadlo v Kolíně n. R. — Chorvatský sedlák Pero Kokanovič v Čenkovu v okrese diakovském rozhodl se zříditi školu vlastním nákladem. Duch velikého Strossmayera tedy žije v diecési diakovské dále. — V Jeruzalémě zřizují Angličané vysokou školu archeologickou. — Vyzkoumáno, že cyklus maleb ze života sv. Frautiška v Assisi vytvořil Ambrogio Biondino, jenž byl netoliko proslulým malířem, ale i sochařem a stavitel. Zemřel r. 1836. — Zjištěno, že albatros dosahuje věku přes 40 let. — Katolické obrození ve Francii má nejzávažnější ohniska právě ve studech středních a vysokých škol, za nimiž stojí velká řada spisovatelů, básníků a učenců. Odtud šíří se hnutí katolické i mezi prostým lidem. Organizace katolické den co den mohutní.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitost.

Při kopání pod prastarou lipou v Žitavě ve Slezsku nalezeny zlaté mince z doby Vladislavovy. — Sdružení »Kato-

lické dítě«, které sprostředkuje vyslání katolických dětí městských do katolických rodin venkovských, zaznamenává utěšené úspěchy. Výbor chystá ještě další lidumilné akce a prosí dobrodruce o laskavou podporu hmotnou. — Proti státoprávnímu osvědčení biskupa dr. Jegliče a českého duchovenstva ostře píše orgán bursiánů »Neue Freie Presse« a deník německých soc. demokratů »Arbeiter-Zeitung«. Tyto listy řídí zlé Benedikt a Austerlitz. — Trockij-Broustein býval ve službách tajné carské policie. Nyní mu slouží nejoddaněji bývalí členové téže policie, kteří za tučný zůl snadno změnil »přesvědčení«. Církevním rádcem Trockého jest docela pop Galkin, který býval důvěrným přítelem pověstného podvodného muicha Rasputina. — Jihoslovanské pokrokové učitelstvo při patření na zmatek a nejistotu, spáchanou pedagogickými pokusy protikatolickými, učinilo významný projev. Svaz tohoto učitelstva u příležitosti oslavy svého 30letého trvání prohlásil, že kulturním základem jeho organizace jest křesťanská etika (mravouka) a že výchova není bez náboženství možná. Tato veřejně pronesená oprava dřívějšího názoru vzbuzuje úctu. — Zentfely veliký básník německý Petr Rosenger přičinil se horlivě o státní podporu projektu velké nemocnice Milosrdných bratří u Št. Hradce pro nemocné válečníky. Napsal ministru války, že dlouholetým pozorováním se přesvědčil o rozhledu, dobré a nepředpojatosti organizované služby tohoto řádu. — Ve Vídni kořistníci ketaují již i s jízdními listky. Prodávají hromadně koupené jízdenky těm, kteří se nechtějí u pokladu tlačiti, za ceny značně zvýšené. — Deník soc. demokracie říš. německé »Vorwärts« napsal: »Soc. demokracie odmítá v boji za vnitřní svobodu každou podporu od nepřítele vnějšího.« Co se má v Německu změnit, mohou změnit jen Němci sami. »Kde se máme od něčeho osvoboditi, tam se osvobodíme sami.« Tedy německá soc. demokracie stojí na stanovisku státoprávní, nikoli revoluční a internacionální, jak dříve formálně vystupovala. — Pachatelka atentátu na Lenina Dora Kaplanova je zidovka z jižního Ruska. Byla vržena do žaláře již r. 1912 pro účast na vzpouře.

— V Derby prohlásil 2. září Gomerz, že americké dělnictvo jest duší války. — Americké ministerstvo vojenství nařídilo, aby každý katolický voják americký měl na své zjišťovací známce připsanou poznámku: »Zavolejte kněze!« Tak ministerstvo vyšlo vstříc citům katolických poddaných — více než Francie. — Rakouské zednářstvo, které se udržuje tajně, jest podrobno velkoloží uherské, která má ráz politický. Proto lze se snadno dověditi, proč na volnouhleskářském sjezdu pražském se třískalo do Španělska, Portugalska a Jesuitů, ale proč se nepokázalo na politiku maďarských zednářů vůči Slovákům a Rumunům. — Vídeňský »Der neue Abend« sděluje, že za aféry bankovního švindléře Lawa francouzská vláda zřídila soudní dvůr, před kterým každý bursián a jiný zbohatlík musil se

vykázati, jaké má cenné papíry; dvě třetiny těchto papírů byly kořistníkům odňaty a prohlášeny za neplatné. Nyní však kořistníci hromadí z potu lidu pražského netoliko miliony, ale docela miliardy — protože teď jest doba »osvícenější«.

Reditel kůru

přijme se při farním chrámu Páně v Opatovicích n. Labem. — Přihlášky přijímá a bližší sděluje farní úřad v Opatovicích nad Labem.

Církevní věstník.

V bisk. kněž. semináři zahájen dne 10. t. m. nový školní rok. Jeho Exc. nejdp. biskup sloužil v seminářském chrámu o 7. hod. mši sv. s »Veni sancte.« Pak promluvil k bohoslovcům případnou promluvu.

Úmrtí. V tiché, idyllické zátíši na Huse u Nových Dvorů zavítal dp. katecheta měšťanských škol v Hronově nad Met. Vít Kaska, aby léčil zákeřný neduh plicní. Již soudil, že se vrací ztracené zdraví. Avšak Pán pokynul a odvolal věrného trpitele v zátíši věčné. O samotě téměř opuštěn, zemřel šlechtitný kněz v 47. roce svého věku dne 3. září. Pohřeb konán dne 6. září v pátek odpoledne o půl třetí z domu smutku na Huse na hřbitov v Nových Dvorech. Veškeré obřady vykonal b. vikář kutnohorský, prelát Msgr. Karel Vorlíček za asistence kons. rady prof. Dra. Jana N. Jindry, řiditele Dra. K. Truxy, c. k. prof. Stěpiny, faráře Štorka, katechetů J. Mašiny a Vrzala, kaplanů Pekárka a Zeleného. U hrobu promluvil a všem účastníkům poděkoval místní duchovní správce děkan a b. notář St. Červ. — R. I. P.

Kongrua. Žádost za přiznání trienálek a kvadrénálek podávají pouze duchovní, kteří dosud kvinkvenálek vůbec neb z náboženského matice neměli. Ostatní, i ti, kteří letos dovrší počet služebních let, na nový přídavek oprávněncí, žádati nemají. Poukazují se jim dle nejnovější praxe též z moci úřadu. Fasse se na výzvu předkládají v originále, ne v opisu, a bez místo-
držitelského doprovodu. Průkazy o obsazení kaplanek mají obsahovati pouze udání, jak kaplanka od 1. ledna do 30. června 1918 byla obsazena. Uváděti dřívější léta neb den ordinace, jurisdikce je zbytečné.

Věčné světlo. Bliží se doba, kdy kontingentuje se petrolej pro obec, z kteréhož kontingentu má se dostati část pro kostel a farní úřad. Když byl vydán výnos c. k. místodržitelství, že se má vykázati pro kostel 3 kg petroleje měsíčně, ročně tedy 36 kg, zažádaly farní úřady c. k. hejtmantství za zvláštní příděl petroleje pro kostel odděleně od obcí, čemuž bylo dohodou vyhověno; ale později bylo poukázáno, aby si duchovní správa vzala z kontingentu obce, čeho potřebuje. Z toho povstaly nepřijemnosti, protože farář požadoval podíl pro kostel i pro farní úřad. Jelikož doobází petrolej nepravdělně, musí žádati více než na město, jinak by věčné světlo vyhasnouti muselo a pak jest to bezvýznamné. Touto dávkou zbude při malé zásilce málo pro obyvatelstvo, to jest nespokojeno a příčinu toho vrhá na duchovní správu. Kdo zná nyní poměry, ví, co to znamená pro faráře; ten aby se bál vystrčiti hlavu z fary, neohroho-li se vydati veřejně v šano urážkám a vtipům. Zde jest nutno, aby duchovní vřchnost s c. k. hejtmantstvím, po případě s c. k. místodržitelstvím se dohodla, aby farním úřadům pro kostel odděleně bylo u větším množství petroleje přiděleno buď najednou nebo dvakrát k vůli výlohám dopravním u firm dle přání farním úřadem určených, aby se tak předešlo rozbrojům mezi farním a obyvatelstvem; spory k dobré pastorisaci neprospívají. Že jest petroleje dosti, dokazují u privátníků zásoby značné se výměnou; kostel výměny nemá. Doufá se, že c. k. politické úřady vyjdou příznivě farním úřadům vstříc za veškeré práce pro stát konané, aby aspoň s této strany

ušetřeny byly nemilých výstupů a rozbrojů, zvláště když již nyní v novinách se píše o menším letošním přídělu. — Farář.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Na c. k. ústavě ku vzdělání učitelů v Hradci Králové koná se zápis do I. ročníku v pondělí dne 16. září t. r. v 8 hodin ráno. Zkoušky přijímací hned po zápise. Zápis do cvičné školy koná se týž den v 8 hodin ve třídách.

C. k. školní komise pro školy obecní i měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské v podzimním období do 15. října tohoto roku. Zkoušky počnou 11. listopadu 1918.

Školní rok na obchodní akademii začíná dne 15. září. Přijímací zkoušky dne 16. září o 9. hod. dopolední; opravné a dodatečné zkoušky dne 17. září; zahájení školního roku dne 18. září o 9. hod.

Na měst. dív. lyceu, reál. gymnasiu a vyšší škole pro žensk. povolání hospodářská v Hradci Králové koná se zápis nových žáků 16. září od půl 8. do půl 10., žáků postupujících 18. září o 9. hod.

Na souhr. ústavě ku vzdělání pěstounek s právem veřejnosti v Hradci Králové koná se zápis do I. ročníku, který se letos opět otevře, v pondělí dne 16. září t. r. v 8 hodin ráno. Hned po zápise konají se přijímací zkoušky.

Všem městským a obecním třídám. K dožádání c. a k. vojenského staničního velitelství v Hradci Králové žádá se o upozornění v okrese bydlících rodin gázistů (z povolání, na odpočinku, nemocných) pak rodin dobrovolně dle sloužících poddůstojníků a konečně ve vojenském zaopatření jsoucích vdov a sirotek po gázistech, veřejnou vyhláškou neb jiným vhodným způsobem, by se neprodleně za účelem zjištění pro dobročinnou akci ministerstva války u prve uvedeného velitelství přihlašovali. C. k. dvorní rada: Smutný.

Váleční zajatci. V době poslední přihodily se případy, že váleční zajatci šli do Hradce Králové bez hlášení, opatření jsouce jen legitimací, vystavenou jich zaměstnavatelem. Jednání taková jsou v odporu se stávajícími předpisy. Obecní úřady nechť proto upozorní všechny zaměstnavatele válečných zajatců, že zajatci, dopadení bez průvodního, na přístě budou dodáni ihned do jich zajateckého tábora a že proti jich zaměstnavateli bude učiněno oznámení.

Obchodní oděva královéhradecká. Jednáno 9. září o přidělených 268 kusech košíl mužských, ženských a dětských a usneseno rozdělit je tentokrát pouze obcím, převážně dělnickým obyvatelstvem obydleným. Jelikož příděl kůže na správy obuvi jest již spotřebován, bude se nový příděl u Zemské oděvy ugovati. Pan Dr. Steinfeld oznamuje, že za dosavadní prodejnu zboží lidového osázení fy. Průšek a Veselý ustanovuje se fa. Pavel Veselý. Za nástupce přišel zaměstnaného dosavadního jednatele p. dr. Viškovského zvolen p. Pavel Veselý, obchodník modrým zbožím v Hradci Králové.

Jednota divadel. ochotníků »Klopota« v Hradci Králové oslaví 50. výročí svého trvání následujícím cyklem: V sobotu 14. září slavnostní večeř na počest Al. Jiráka, s přednáškou spisovatele Dr. Tomka, ředitele c. k. reálky v Nové Pace a za spoluúčasti slá. Jindry Macákové, koncertní pěvkyně a p. Jana Ev. Zelinky ml., hudebního skladatele z Prahy. — V neděli 15. září o 10. hod. dop. v zasedací síni okres. zastupitelstva slavnostní valná hromada. — V sobotu 21. září večer a v ne-

děli 22. září odpo. a večer Princezna Pampeliška, pohádka od Jar. Kvapila. — V sobotu 5. a v neděli 6. října Večeř a ktovek. (V. Dyk: Smuteční hosti. a K. Mašek: Dceruška hostinského. K. Tuma: Zlaté péro) — V sobotu 19. a v neděli 20. října: Na dně. Napsal Maxim Gorkij. Předprodej všech představení u p. B. E. Tolmana, knihkuppee.

Letní čas končí v noci s této neděle 15. t. m.) na pondělí.

Odešel farář z Malé Úpy. Ze vzdáleného místa naší diecése, z osady, která pod samou Sněžkou nejvýše jest položena, oznamuje se nám, která srdečně obec Malá Úpa rozloučila se s farářem svým dp. Ladislavou Tůmou. Místní spolky, školní mládež, veškeré občanstvo tak krásně dokázalo, jak upřímně oddáni byli svému duchovnímu správci, jenž s velikou obětavostí po dobu čtrnácti let s láskou oddán byl lidu, s nímž žil. V předvečer odchodu jeho dne 27. srpna téměř všichni přišli před farářovu budovu a nejvyšší dojmouti děkovali za krásné, procítěné promluvy v kostele, za útěšná slova, jež p. farář skýtal jejich nemocným, přátelské porady, za péči, kterou dítkám jejich věnoval ve škole a se slzami pravé oddanosti prosili, aby v modlitbách i na dále jich byl pamětliv. Kéž žehná a sílí jej Bůh, aby i v novém působení Hnátici vděku se mu dostalo, jenž odměnou jest práce svědomité!

Různé zprávy.

Duchovenstvo vikariátu lukavického, shromážděné v Přesticích na vikariátní konferenci dne 4. září 1918, jednomyslně projevuje odpor proti dělení staroslavného království Českého a prohlašuje se solidárním se snahami Českého svazu o zřízení samostatného státu československého. Při tom zároveň s důrazem odmítá způsob psaní některých listů českých, jimiž české kněžstvo prohlašováno jest za zrádce národa českého a vykládáno jest ze společné práce národní. »Z českého lidu jsme vyšli, s ním jíti a proň vždy, jako až dosud, pracovati chceme!«

Výkonný výbor Spojené katol. strany české konal schůzi dne 6. září a usnesl se po projednání běžných záležitostí na následujícím: 1. Dne 29. září t. r. o 2. hod. odp. uspořádán bude sjezd důvěrníků a pracovníků Spojené katol. strany české. Důvěrníci a pracovníci se vyzývají, aby se účastnili v plném počtu této, pro další postup strany, důležité schůze. 2. S povděkem přijata byla zpráva o utvoření Zemské hospodářské rady a zastoupení strany v jejím výboru. Výkonný výbor žádá své stoupence, aby účastnili se zakládání obecních a hospodářských rad, jež mají se skládati ze zástupců všech stran, a ve smyslu zásad strany v nich horlivě působili k nápravě ve věcech vyživovacích, proti lichvě a zavlékání úrody. 3. Podrobně jednáno o zákazu soukromého zásobování a usnesen rozhodný protest proti zákazu ministra výživy, kterým má býti bráněno hladovělci obyvatelstvu doplniti soukromou cestou své životní potřeby, jež státní správa nemůže zvýšiti, ani obyvatelstvu zaručiti v míře postačitelé pro život. Spojená katol. strana česká žádá sice, aby prováděn byl ve smyslu výnosu rozhodný boj proti lichvě, zavlékání úrody ve velkém a vývozu za hranice království, ale rozhodně žádá povolání činitele, aby upuštěno bylo od zákazu zásobování potravinami v zavazadlech. 4. Stejně hrozivým jeví se nedostatek uhlí, jenž v nastávající zimě a ne dostatku potravin zvyšuje utrpení obyvatelstva na nejvyšší míru. Zástupci katol. lidu důrazně žádají rozhodující činitele, aby věnovali všechnu péči svou řádnému zásobení obecněstva uhlím, neboť trpělivost lidu nelze přepínati.

Slova a skutky. »Náchodské Noviny« napsaly: »Křivopísečníky nutno nazvati

ohamtivé jednotlivce, kteří na jedné straně jsou nadšeni slovy Jiráskovy národní přisahy a volí tohoto s drem Kramářem a Kiofáčem za čestné občany, ale na druhé straně od svých prahů odhánějí chudé české lidi z měst prosící je o kus chleba za peníze, nebo o trochu brambor — a nestydí se za hamižný peníz potraviny prodat cizincům, kteří pro nás mají jen slinu a hrdé pohrdání!« — A teď ještě něco jiného. »Information« přinesla zprávu, že po tuhých zápasech dostal katolický »Svaz hospodářských společenstev v král. Českém« komisiariát válečného obilního ústavu pro ty okresy v Čechách, ve kterých jsou organizováni katoličtí zemědělci nejpočetněji zastoupeni. Dosud pro české kraje v Čechách bylo jen jediné generální komisiariátství, jež měla agrárnícká »Ústřední Jednota« v Praze. Jaký význam takový komisiariát má, je známo. Agrárníci využili svého komisiariátského monopolu v Čechách k tomu, že každému z obnosu tržní ceny za dodané obilí, slámu, seno, dobytek atd. sráželi »daň pro stranu agrární« — a uhlí a umělá hnojiva ovšem měli napřed pro sebe. Proto také není divu, že se strašně bránili, aby katolický Svaz komisiariátství dostal. »Information« dokonce oznamuje, že posl. Staněk hrozil ministru výživy Paulovi, že agrárníci zahájí pasivní resistenci při rekvizicích a nákupu obilí, bude li generální komisiariátství uděleno katolickému »Svazu«. A potom pan Prášek křičel: »Nechceme žádných koncesí!« Ovšem, ten, kdo je už má, nemusí jich chtít. Daleko ovšem by nás zajímalo vědět, zda předseda Českého svazu považuje za slučitelné se svým postavením, aby tak nepřátelsky vystupoval proti hospodářským organizacím českého katolického rolnictva. Jeť katolických zemědělských družstev v Čechách 820, agrárníckých 2000. — Tak se kladou kameny k české autonomii, tak se posiluje láska k společné věci české. Již předem se dějí přípravy k utužení rozdílu mezi pány a raby; při tom se ovšem jásavě houká o demokracii a táborském (který ostatně nebyl lepší). Sama »Česká Svoboda« v č. 13. praví o poukazu katol. zemědělců na 820 hospod. společenstev: »V době uznávající právo na poměrné zastoupení menšin požadavek katolických zemědělců po zastoupení v gen. komisiariátu Válečného obilního ústavu jistě byl věcný. Škoda, že obě strany, nemohouce se porovnat mezi sebou, učinily soudcem ve své při — Vídeň!« Kdo pak se to vlastně nechtěl porovnat? Agrárníci. Ti ať jsou voláni k zodpovědnosti za vídeňské vystoupení proti křiklavému bez právi.

Pěvecko-hudební a klavírní škola

Ferdinanda Knepa

stát. zkouš. učitele hudby

Hradec Král. Jiřikova tř. 282.

Příjmový plán.

Zápis koná se od 10. září t. r. v místnostech školních.

Školní rok začíná dnem 15. září a končí dnem 15. července př. roku.

Vyučovací předměty: Hra klavírní dle meth. prof. Jiráka, zpěv dle školy Pivodovy, hra na housle dle prof. Ševčíka. — Intonační oddělení. — Všeobecná nauka o hudbě. Příprava na konservatoř a ku státní zkoušce. Vyučovací plán pražské konservatoře.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a snovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasít a ciseleur, stálý přisedlý znalec o. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karolíny Světlé, 12 n.

OBNOVA

Číslo 38.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král. 20. září 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledno.

Roč. XXIV.

Humanita.

(14) Tímto cizím slovem nebo řeckým slovem filantropie rozumějí se po křesťanskou všechny skutky tělesného a duchovního milosrdenství. Kdysi byla víra pramenem, vodítkem a důvodem všeho milosrdného konání. Od té doby však, co se společnost odkřesťanuje, důvod ten víc a více zaniká, humánní skutky se sice konají — a snad dle potřeb časových v míře zvýšené — ale nekonají se, že náboženství tak velí, ale že slušnost káže, aby duševně choří lidé, žebráci a neduživci, po případě opuštěné žebravé děti nekazily dojem našich ulic, neb děje se tak z opatrné vypočítavosti, jež jest si toho vědoma, že zpuštělé děti, propadnou-li zločinnosti neb vagabundázi, daleko více útrat veřejnosti nadělají, než kdyby se prameny zločinnosti ucpávaly a o takové děti v ochranných postaráno bylo, aby na užitečné údy lidské společnosti vyrůstaly. Konečně i t. zv. pokrokovost tu rozhoduje, aby se nemohlo totiž moderní společnosti vyčítati, že ona v porovnání s „temným“ středověkem nic nebo málo koná.

Druhdy, co se konalo na poli charity, konalo se od jednotlivých osob, nadšených pro ideály Kristovy v naději odplaty věčné, stát byl tu pouhým divákem; dnes však, kdy přebírá církev její charitativní činnost, jež je tím menší, čím skromnější jsou prostředky, jimiž církev vládne, dnes staví stát neb samospráva sama ústavy, a to tak, že jednotlivci žádného zájmu na tom nemají, leč že hubují na rostoucí daně a přirážky. Dříve byla humanita křesťanská, dobrovolná, ze srdce tryskající, dnes je sice více organizovaná, ale nucená, uzákoněná, uniformovaná.

Poměry společenské doznaly v našem století překotných změn, obory chudinství a lidumilnosti vůbec nabyly rozměrů tak ohromných, že dobročinnost soukromá nemůže jim dostáti a musí nastoupiti pomoc celé společnosti.

Je zhoubné mínění, že milosrdné konání náleží jen těm, kdo mají k tomu prostředky, zrovna jako není na místě názor, péče o všechny potřeby chudiny že náleží státu, jenž vybírá na ně přirážky. Mají-li se podniky lidumilné dařiti, nesmí v lidstvu vyhynouti vědomí mravní zodpovědnosti, již nám ukládá křesťanství. Čím živější je toto vědomí mravní zodpovědnosti v národě, tím více zkvétá humanita, či veřejná dobročinnost, tím méně je lidí nešťastných a tím větší blahobyt i kultura. Kdyby nebylo květů, jež divoce sem tam vyrostly a lidské zraky přivábily, nebylo by ani toho, co umění za-

hradnické z těch květů vytvořilo. Kdyby nebylo vždy jednotlivců, kteří viděli svou občanskou povinnost ne pouze v odvádění daní a plnění povinností politických, nýbrž i v povznesení duševního, mravního i hmotného stavu lidu, z něhož vyšli, tak jak to zákon Boží kázal, to, čemu se říká praktické křesťanství, nebylo by humanity vůbec. Odstraniti všechnu bídu se světa, zůstane ovšem lidstvu ideálem; ale je jisto, že ono tím více se k tomu ideálu blíží, čím více snaží se soukromé lidumilství podporovati ustanovení zákonná a čím více tato se snaží doplniti a opravit, čeho soukromá dobročinnost se podjímá.

My v Čechách jsme se v ohledu dobročinnosti veřejné opozdili, nejsme však bez omluvy. Nešťastná otázka národnostní vyčerpávala povždy nejlepší naše síly, jež, obětovány práci nejušlechtlejší, mohly vykonati díla nehynoucí. Co se u jiných národů samo sebou rozumělo, o to musili jsme my bojovati; pro co jinde ani prstu pozvednouti nemusí, o to musili jsme se báti a na to své úspory obětovati. Co mohli jinde snadno na milosrdné skutky obětovati, to jsme si musili my utrnouti takřka od úst, t. j. od úst svých potřebných příslušníků a věnovati na potřeby existenci.

Světová válka vytvořila nové světové poměry; humanita nezanikla, spíše vzrostla, má však — což samozřejmo — na zřeteli skoro výlučně jen skutky tělesného milosrdenství, jež nutno prokazovati zraněným, nemocným, invalidním, osířelým, ovdovělým, padlým, kdežto na skutky duchovního milosrdenství nebylo času. Teprve rostoucí zdívočilost a zločinnost mládeže, poklesnutí mravů a rodinného života, nejistota majetku, cti a tělesné bezpečnosti, nespokojenost a otupělost mas pro vyšší vzněty lidstvo z lethargie probouzí mocným hlasem volajíc, že ani zde nelze déle nečinně přihlížeti, ale že třeba zasáhnouti. A je pozoruhodno, že i sama vláda, která k těmto duševním zjevům dosti lhostejně se vždy chovala, počíná toto nebezpečí nahlížeti a chápe se iniciativy, zvouc ke společné práci všechny činitele a interenty. Jak dalece se jí to podaří, je jiná otázka; dokud není však ukojen žaludek a všechnu naši činnost absorbují starosti o výživu, nelze si od křesťanské charity mnoho slibovati, protože není — krátce řečeno — na to času.

Od 16.—20. t. m. odbývají se ve Vídni přednášky a porady z oboru charity za finanční i mravní podpory ministerstva kultu a bude tam jednáno hlavně o úkolech křesťanské naší společnosti vůči mládeži školou posud nepovinné, školní a

škole odrostlé s praktickými vycházkami do ústavů humanitních, na jaké je Vídeň bohatá. Pisatel této stati jest delegátem diecése naší a neopomene svého času seznámiti naše čtenáře s průběhem jednání.

Kéž by umlkly hrůzy války se všemi politickými i národními roztržkami a lidstvo vrátilo se k svým pravým ušlechtilým cílům, mezi nimiž místo zajisté ne poslední zaujímá to, co je nadpisem tohoto článku a co naznačil božský zakladatel našeho náboženství, když pravil: „Milosrdenství chci a ne oběti.“

S národem!

Těchto chvilích věkopamátných každé sebe skromnější hnutí toho neb onoho národa znamená významnou kapitolu historickou. Každé národnostní memorandum, všechny resoluce toho směru budou se po staletích pečlivě kritisovati. Proto záleží na tom, aby se slyšelo všude, že naše strana postupuje na politickém kolbišti s ostatními stranami národními věrně a neochvějně ku předu.

Jestliže se vynořily zvěsti o nových smířovačkách, podotýkáme, že Němci, jsou-li vedeni citem spravedlnosti, měli na snížení času dost dávno před válkou v době velice příhodné. Stokrát zástupci českého lidu osvědčovali, že si přejí pouze rovná práva s Němci; dávali návrhy, kterými by se neubližilo skutečnému německému živlu ani v nejmenším. Ale smířovačky neměly praktického výsledku nikdy, ačkoli dělal prostředníka politik tak umírněný, bystrý a od obou táborů vážený, jakým byl Thun. Nyní se tážeme, jaké reální záruky nabídla tajemná komise vídeňská českému lidu a jaký přijatelný podklad k novým smířovačkám veřejně předložila.

Zatím jsme viděli jiné skutky reální politiky. Český sněm za celou válku ani jednou nesvolán; volalo se po státní němčině, k níž měla dopomoci rychlá emancipace Haliče. Knihy české, pokud mluvily o staré slávě zemí koruny české, byly konfiskovány. Vyobrazení odznaků těchto zemí bylo vybičeno i na desce katolického časopisu. Vzpomeňme na osud Kohnova odkazu, českých bohoslužeb a českého školství ve Vídni. Připomeňme si, jaké „pokyny“ dávány z Vídně při volbě hierarchie v českých zemích, jak se předpisovalo, co mají čeští kněží v chrámech kázati a ohlašovati. Ale nač vzpomínati ještě jiných německo-nacionalistických rozběhů? Cítíme to všichni. A kdo pitvá ty rozmachy podrobně, sezná světle, že právě český katolicismus trpěl při tom morálně nejvíce.

Popatřme na pružnou energii katolíků jihoslovanských, jichž jest méně než katolíků českoslovanských. Dle referátu „Slovenec“ terstský biskup dr. Karlín za rozmluvy o dru. Jegličovi se tázal vídeňského nuncia papežského, co se soudí v nunciatuře o lublaňském biskupovi a národním hnutí jihoslovanského kněžstva vůbec. Nuncius odpověděl: „Otáče-li se vás někdo, co myslím o tom všem, tedy vám řeknu já a praví totéž i někdo jiný, kdo je více nežli já: Buďte s biskupem a vše bude dobře.“

Byli jsme vždycky proti bezhlavému radikalismu a často jsme se vyslovili

Dop. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské na podmínkách nejvýhodnějších. —
Bakont směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Účtový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.378.

Akceový kapitál K 120.000.000.—. Rezervní a pojistné fondy přes 40.000.000.—.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských burzách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankovní transakce za podmínek co nejvýhodnějších.

proti modle bezohledného nacionalismu, která ve své zaslepenosti odmítá jakékoli poukazy na spravedlivost a střizlivou soudnost. Ale nesmíme zamítati z požadavků českých radikálů to, co se zcela dobře srovnává s právem přirozeným a se zákonem Páně. Odporem proti velkoněmeckému suazezení a našeptávání neporušujeme povinné věrnosti k dynastii, která jest přece v májovém osvědčení české delegace přiznána zřejmě.

Víme, že jest povinností katolického kněžstva a všeho katolického lidu jíti s národem zvláště v době, když trpí. Jen chytré sobectví hledělo by vyklouznouti z nepřijemnosti společného postupu v době tolik zodpovědné. Katolík musí býti odhodlán k snášení břemene dne i horka také — a trpěti s ostatními.

Při tom pamatujeme, že si nesmíme dovoliti ve chvílích historických k vůli politice roztrhávati vlastní stranu. Takový náladový sport by byl nyní zločinem. Jdeme s národem svorně všichni, ale při tom neustáváme žádati, aby se proklestila v samém národě cesta nejspravedlivějšímu a nejdemokratičtějšímu volebnímu právu, které vyžaduje poměrné zastoupení. Podle toho, jaké stanovisko která strana k tomuto katolickému požadavku zaujme, projeví, jak dalece jest její národní demokratismus upřímný. Ale má-li dojíti k radikální reformě volebního práva, jest předem potřebí národní autonomie.

Kulturní jiskry.

Prohlášení zástupců katolických stran na Moravě. V úterý — dne 10. září — sešla se společná schůze výk. výborů, zem. a říš. poslanců strany kat.-národní a českosl. strany křesť.-sociální a zástupci kat. tisku na Moravě a ve Slezsku. Účastenství bylo velmi četné a jednání trvalo od 9. hod. ranní do 6. hodiny večerní s polední hodinovou přestávkou. Předsedali střídavě dr. Hruban a msgr. Šrámek. Výsledkem porad jest toto prohlášení: Majíce na paměti zájmy českého národa a jeho budoucnosti, v němž katolický lid v našem táboře soustředěný zvláště ve směru národně-kulturním a sociálním jest složkou velmi významnou a důležitou a chtějíce přispěti k zjednodušení poměrů stranických a politických, vyslovujeme jednomyslně zásadní souhlas po sjednocení stran katolické národní na Moravě a českoslov. strany křesť.-sociální na Moravě, ve Slezsku a Dol. Rakousích na podkladě křesť. světového názoru dle zásad národně demokratických a sociálně reformních. Izolennému přípravnému zvolenému výboru z obojí strany ukládáme, aby co nejspíše ve směru programovém a faktickém vykonal přípravné práce a předložil návrhy ve smyslu tohoto usnesení ku schválení jednak výkonným výborům a jednak sjezdu důvěrníků. Dožadujeme se svorně s ostatními českými stranami vlastního československého státu, skutečně demokratického, který vlastní silou si vydobýti je český národ odhodlán, a v němž bude zaručena také plná svoboda pro rozvoj odvěké křesťanské kultury národní a sociální spravedlnost. Proti vládnímu systému vídeňskému, v němž pokračuje vláda bar. Hussarka, zaujímáme

nejostřejší opoziční stanovisko. Přejeme si utužení společného postupu se všemi katolickými slovanskými stranami v mocnářství Habsburském. Žadajíce od státu plnou svobodu pro církev, protestujeme důrazně proti všemu, co proti ní v našich zemích za války bylo spácháno. Žádáme reorganizaci Národního Výboru ve směru plně demokratickém. V těchto těžkých dobách pro výživu našeho lidu dovoláváme se od našich zemědělců lidského citu a účinné lásky křesťanské. Znova co nejdůtklivěji voláme po zakončení strašlivého krveprolévání a útrap a béd válečných, pod nimiž náš lid už téměř klesá. Schvalujeme plně zakročení předsednictva našich poslaneckých klubů proti zákazu ministra výživy a jeho krutému provádění v zemích našich a čekáme, že říšská rada vykoná tu konečně svoji povinnost, již od ní lid dávno čeká.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V Lublíně bude zřízena stádrostí polského průmyslníka Karla Jaroszyňského národní katolická universita. Mecenáš, který již mnoho peněz na národní školství rozdal, svěřil organizování této university polské mu episkopátu. — Protikatolická »Freie Schulzeitung« poukazuje, že v Rakousku působí vedle 51 tisíc učitelů 20 tisíc učitelek; přý to jest nebezpečenstvím pro školství, protože učitelky nemohou působiti tak úspěšně jako učitelé. Musí se přý vystoupiti proti »poženšťování« školství. Tedy pokrok a emancipace až po ty kapsy — dál nic! V Čechách byl kněz Vinařický první, kdož navrhl, aby se úřad učitelský svěřil i odborně vzdělaným dívkám. — Matice Cyrilo-Methodějská vydala první sešit katolické antologie z české literatury; jest zde poesie Zeyerova a podrobný obraz díla tohoto ušlechtilého romantika. Cena prvního sešitu »Pouti za sv. Grálem« jest 3 K. Celé dílo ve třech částech o 6 sešitech. Objednávky přijímá sekretariát M. C. M. v Olomouci, Dol. náměstí č. 17. — Mnichovský arcibiskup dr. Faulhaber ohlásil pátý ročník bohosloveckého studia. — Přední český básník Otakar Březina (V. Jevavý) dne 13. září oslavil své Abrahmoviny. Narodil se r. 1868 v Počátkách. Jest to umělec opravdu svérázný, vzlet jeho do vysokých sfér okouzluje. Genius rázu Březinova nepotřebuje k upoutání pozornosti pozérských gest; jubilant jest také povahou skromnou, tichou. — V c. k. záložní nemocnici č. 2 v Praze užívá se v nervovém oddělení s velkým úspěchem léčebné elektrické metody ružomberské. Kdož ve frontě ztratili řeč, třesou se po celém těle, mají křečovitě záchvaty a pod., nabývají rychle zdraví.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Politický přehled.

Rakousko-uherská vláda vyzvala vlády všech válečných států k výměně myšlenek, mohlo-li by se jednati o míru. Zároveň požádán papež zvláštní notou, aby podporoval krok rakousko-uherské vlády.

Všeobecně se v tisku soudí, že z návrhu toho nebude nic, neporhybujet přý se, že dohoda notu odmítne, že se dříve nemůže počítati s mírem, dokud německý militarismus nebude rozbit. Nota Burianova má přý také za následek novou vnitropolitickou krizi v Německu. Dle Berl. Tageblattu říšský sněm německý má dnes slovo a nesmí si je dáti déle zakazovati. — Poslanecká sněmovna rakouská sejde se konečně 1. října, přes to že německé strany naléhaly na vládu, aby zasedání odložila. Na denním pořádku jsou v první řadě finanční předlohy, nedávno ve finančním výboru projednané. — Bar. Hussarek co nejdříve počne přý zase vyjednávati se Slovy, aby si zabezpečil většinu pro nové daně. — Na staroměstské radnici v Praze dne 16. září zasedal sjezd českých okresů a měst království Českého projednav otázku, jak převésti náš lid přes nynější vyživovací krizi do nových poměrů poválečných v nepodlomené síle. Svazům čes. měst a okresů uloženo, aby v mezích své působnosti všemi vhodnými prostředky domáhaly se u příslušných činitelů splnění všech požadavků na sjezdu vytčených. — Také Japonsko uznalo úředně Čechoslováky za válčící moc. — Finský lid protestuje proti vnucení německého prince za krále finského. Dnešní sněm není více zastupitelstvem lidu a je neschopen, aby rozhodl o ústavní otázce. — Na posledních vídeňských konferencích a audiencích jednalo se o řešení jihoslovanské otázky. Hr. Tisza dále v Záhřebě, v Sarajevě a v Dalmacii agituje pro přivtělení Bosny a Hercegoviny k Uhrám. President Wilson na rakouskou notu vykládá známé již požadavky dohody o sebeurčení svobodných národů. — Na západě úsek mezi řekami Ailetou a Aisnou je ohniskem nejprudších bojů velkých mas. Francouzové, opírající se o své obrněné vozy, krok za krokem posunují svou frontu. Postup vykazují i anglické sbory na belgické půdě. Na frontě lotrinské přiblížili se Američané na 20 km k německému Metám.

Rozmanitosti.

Katolický týdeník »Český Západ« (v Plzni) byl již podruhé úředně zastaven z příčin politických. — V Rusku už zase židé mají »novou orientaci«. Protože bolševismus již se svíjí v křečích nad propastí, prohlašují, že účast židů v bolševickém komisariátě měla hlavně ten účel, aby se zabránilo násilnostem proti židovským obcím. V Petrohradě se cítili židé ve středu ozbrojených bolševiků nejbezpečnějšími, ale v minulých dnech tam zazněly takové projevy, že se židé stěhují rychle přímo do Ukrajiny. Tam se jim ovšem nestane nejmenšího příkoří, pokud tam budou německá a rakouská vojska. — Na nádraží v Praze zadržen polský žid, který odvázel ve dvou kufrech za 40000 K nití, krajk a látek. — K bernímu úřadu v Maria Tereziapolu předvolán obchodník, proč neplatí 4000 K daně. Místo něho však přišla choť, která sdělila, že muž prohrál v kartách 160.000 K, takže mu není možno zaplatiti daň. Berní komise nato upustila od své žádosti, považující prohru za polehčující okolnost. Zdalí byl onen obchodník trestán pro karban, zpráva se nezmiňuje. — Do Lurd vykonána francouzská národní pout; dostavilo se na 25.000 účastníků. Světelného průvodu se účastnilo mnoho důstojníků ze všech zemí dohody. Za Nejsvětějším kráčem francouzský generál s hořící svíci. Baldachyn nesli belgičtí vojáci. — Papež věnoval 100.000 lir ve prospěch postižených diecése benátské. — Bolševici, aby se zableskli aspoň troškou nejlacinějšího pokroku, zrušili všechny kostely, kaple a modlitebny, umístěné ve školách. — V německých listech uveřejnil protestantský polní kurát poučnou stížnost. Zval vojiny do biblických hodin a ze 4000 pozvaných se dostavili pouze dva. Požádal všechny, kteří by snad potřebovali jeho rady nebo

měli nějaké přání, aby ho navštívili. Ale za pět měsíců nepřišel ani jediný. Zato však slyšel časté stížnosti, že evangelický farář podává věřícím místo evangelia kamení patriotismu (samé horování pro vlasteneciví); prý místo říše nebeské odporučuje říši německou. Jiný pastor přímým dotazováním vojínů zjistil, že stesky kurátory zakládají se na pravdě; bylo kritizováno, že sama evangelická konsistoř souhlasí s válečnými proroky a jest zajiata proti těm, kteří touží po míru. Protestantický list »Zollern« podotýká, že by mělo evangelické kněžstvo zjednatí nápravu; k tomu dodává: »Máme-li se otevřeně vysloviti o náboženském životě vojínů vyznání katolického, pak můžeme říci, že jest mnohem lepší... Už jejich stížnosti, když delší dobu neviděli kněze a nemohli býti účastni služeb Božích, a jejich radost, když se jim toho zase dostalo, je důkazem, že jejich poměr k náboženství a duchovenstvu jest velice dobrý.« Z toho patrno, kam až se zabředne, když pro samý patriotismus z náboženství se udělá pouhá služka a příkrasa národnosti. Víra Kristova jest pojem vznešeně nadřadný, nestrpí ujařmení a jest povolána regulovati i různé rozběhy nacionální; komu jest nacionalismus nejv. šší modlou, ten konec konců prázdny frázemi škodí zdravým a činorodým vznětům národnosti samé — V Australii katolicismus jest na silném vzestupu. Katolíků jest tam 1,120.000, arcibiskupů 6 a biskupů 17. Katolíci jdou ruku v ruce s demokratickým sociálním vývojem tohoto pátého dílu světa, ale své náboženské přesvědčení všude hrdě manifestují. — Papež poslal do Bernu Msgru Lariho, aby pomáhal Msgru Maglionovi při výměně zajatců. — Orgán křesť. soc. domkářů »Naše Zadrha« počíná opět vycházeti v Chlumě u Letovic. Listu, který jest redigován velice bystře a účelně, přejeme mnoho zdu. — K budování tanků dali popud francouzští soc. demokratičtí poslanci Obriant a Preton, kteří již r. 1915 povzbudili ministra vojenství, aby podporoval studium malých tanků.

Záložna v Hradci Král., Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a smének.

Organizační věstník.

Sjezd pracovníků a důvěrníků Společnosti katolické strany české koná se dne 29. září o 2. hod. odp. »U zlatého klasu« v Praze s následujícím programem: Politická směrnice Spoj. katol. strany české. Ref. msgr. Kordač. Hospodářské instituce strany, jejich činnost a výsledek. Ref. Jos. Šolle. Organizace a tisk strany. Ref. B. Stašek. O sjednocení stran katolické v Čechách a na Moravě. Ref. Ant. Havelka. Sjezd vzhledem ku důležitým událostem doby jest mimořádného významu a žádáme tudíž o plnou účast našich pracovníků. Týž den koná se tamtéž o 9. hod. dop. valná hromada katol. zemědělců. O 11. hod. dopol. velmi důležitá členská schůze Tiskové Jednoty. — V tutéž dobu schůze širšího výboru sdružení katol. mládeže. — Večer přátelská schůzka »U zlatého klasu«.

Bar. Vdp. farář Václ. Kouba se Soutie zaslal 50 K jako prvotiny ze zvýšené kongruy na úhradu dluhu Adalbertina. Srdečný dík. Vivant sequentes!

Oslava sv. Václava a sjezd mládeže na Václavském bylo nutno pro letošek vynachat. Prosíme naši mládež, aby na tuto příležitost pamatovala r. 1919, kdy chceme tak učiniti manifestačním způsobem.

Církevní věstník.

Eucharistický sjezd kněží u hrobu sv. Lidmily v kostele sv. Jiří v Praze dne

16. t. m. měl průběh velkolepý. Sešel se celý český episkopát, velká řada jiných hodnostářů církevních a veliký dav kněží ze všech diecézí českých i z Moravy. I množství laiků přišlo se poklonit svátostnému Kristu. J. Exc. nejdp. Dr. Doubrava sloužil za hojně asistence pontifikální mši sv. Nejdp. arcibiskup-primas vystavil Největější, načež prelát dr. Podlaha kázal o úctě sv. Lidmily a sv. Václava k svátostnému Kristu. Adorační hodinou skončena slavnost dopolední. — O 2. hod. odpol. v arcib. semináři měl vřelou promluvu opat dr. Zavoral. Po něm kons. rada Ocetek dával pokyny, jak naváděti mládež k častým návštěvám Sanctissima. Věcné debaty, účastnil se arcipastýř královéhradecký, prof. Žák, farář Bartovský a jiní. Vikář Tichovský pojednával, jak prakticky zaříditi, aby Eucharistie byla vystavena v diecési po celý rok střídavě v jednotlivých farnostech. Po delší čilé debatě nejdp. arcibiskup slíbil podporu příslušné akci a ke konci poděkoval vřele horlivému kněžstvu za účast na sjezdu. Uvažili se nyní již tolik obtížné poměry, jest vzdáti všecku čest obětavosti kléru, které tak čestně a horlivě bralo účast na povznášejícím shromáždění.

K založení biskupství královéhradeckého. Před třemi sty lety (r. 1618) narodil se hospodářskému úředníku v klášteře rajhradském Václavu Sobkovi syn, jemuž dáno jméno Ferdinand. Jako student projevoval neobyčejnou bystrost. Po vysvěcení na kněze rychle postupoval v hodnostech. Císař Leopold I. Sobkovi jako opatovi pražského kláštera sv. Mikuláše propůjčil erb a titul »z Bílenberka«. Biskupem královéhradeckým byl P. Matouš Ferdinand Sobek z Bílenberka jmenován r. 1660 a po vysvěcení od kardinála Harracha s velikou slávou za průvodu četných notabilit 29. července 1665 v Hradci uvítán. Dne 10. června 1668 jmenován Sobek arcibiskupem pražským. Zemřel r. 1675.

Vyznamenání. J. V. arcibiskup František Salvator udělil vdp. Norb. Benešovi, děkanu v Humpolci, čestný odznak II. tř. s váleč. dekorací Červ. kříže.

Úmrtí v Čáslavi. Dne 18. září zemřel zde vsdp. Josef Malich, kněz jubilar, os. děkan, č. kons. rada, býv. farář na Klukách. Pohřeb v Čáslavi v sobotu dne 21. září v 9 hodin dopoledne.

M. Svatošovice. Dne 8. září zasvěcen byl poslední památník, jež si St. Hlína ve službách P. Marie u Studánky postavil — totiž 7 obrazů sedmi radostí P. Marie, jež na přechu maloval Fr. Pantaleon O. S. B. z Emmau. Zavěšeny jsou pod skleněnou střeškou na zdi kostela proti studni mariánské sedmipramenné. Dlouho přemýšlel zesnulý, jak by vlastní myšlenku poutní svatyně hluboko do srdce i duše poutníků vštípl, aby nejen na místě, ale i domů se vracející radosti P. Marie rozjímali a toto údolí slzavé v údolí radosti si proměnili. Až mu myšlenku dnes už uskutečněnou jako dříve ve studni tak teď na zdi navrhl a provedl Fr. Pantaleon, zač se mu zajisté poslední radostí P. Marie jednou odmění, jako se Hlínovi již v nebi odměnila. Ráno vykonali tu pobožnost poutníci z Náchoda za vedení kaplana Soukupa a ze Věstar za vedení faráře Jičínského. Odpoledne po různici promluvil o sedmi radostech P. Marie katecheta Řezníček z Červ. Kostelce, načež konal se průvod ke studni, kde obrazy posvětil A. Svatoš, farář na Boušíně. Po posvěcení promluvil a poděkoval zesnulému Hlínovi i všem, kdož se o dílo zasloužili, J. Vojtěch, farář z Úpice. Litaniemi a požehnáním slavnost skončila. Po 21letém působení zde toužil umírající Hlína, aby mohl žíti ještě do 60 let, aby tu mohl rozšířiti kostel a sřídit klášter. Dle své zkušenosti soudil, že jediný kněz, farář, tu v poutní sezoně nestačí, nemá-li se strhat nebo poutníky duchovně zanedbat. Po sezoně pak zase práce není. Klášter však zastal by dobře obojí. Byl by i kněžími při hranicích útulkem; v něm bychom měli exercicie, časem i výpomoc a mohly by se konati častěji misie. Byla by to sv. Hlína v Podhrančích. Doufáme, že se uskuteční.

tato myšlenka zesnulého, po níž toužil a již umíraje viděl jako svůj nesplněný sen, ale nám jako svůj testament zůstavil.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Slavnostní večer, pořádaný ku počtu Aloise Jiráska divadelní jednotou »Klicperry«, v sobotu 14. září zahájil cyklus oslav na paměť 50letého výročí založení své jednoty. Hodnotným jádrem večera byla přednáška p. Ferd. Tomka, ředitele realky v Nové Pace, který poutavou a vzletnou řečí básnického koloritu ocenil literární a kulturní zásluhy našeho nejoblíbenějšího spisovatele. Nemohl také lépe zdůrazniti jeho význam než tím, že narysoval určitými konturami kostru, prostředím a figurky tří jeho nejtypičtějších románů historických: Mezi proudy, F. L. Věk a U nás. Za velmi zajímavou a výstižnou přednášku, v níž neopomenul se zmíniti též o mohutném a působivém zasažení Jiráskově v proud národně politických vln doby nynější, odměněn byl bouřlivým, zaslouženým potleskem. Doplněk slavnostního večera, reprodukce čísel pěveckých a klavírních, podaných sl. Jindrou Macákovou a p. J. Ev. Zelinkou ml., nebyl dosti úměrný s hodnotou předcházející přednášky, poněvadž jednak indisposice sl. Macákové, jednak nevyspělost mládí p. Zelinky, plná dosud kvasícího diletantismu reprodukčního i skladatelského, nevyhověly požadavkům umělecké výše. Snad — při nepohotovosti vyrovnanějších sil — aktovka sehraná Klicperou byla by vhodnější výplň celkového rámce. — Slavnostní valná hromada, konaná v neděli 15. září dopol. v zasedací síni okres. zastupitelstva za plné účasti členstva jednoty a četné návštěvy zástupců okresu, města a různých korporací, zahájena byla starostou jednoty p. B. Tolmanem. V hodinové řeči vylíčil stručně a přec obsažně dějiny divadelního snažení v našem městě před založením ochotnického spolku i v době 50letého jeho trvání. V této padesátce činnosti jednoty sehráno přes 450 her a odevzdáno přes 44.000 K dobročinným účelům. Řečník věnoval pietní vzpomínku zemřelým členům a vynikajícím průkopníkům divadelních snah a vzpomenuv vděčně všech dosud žijících bývalých členů jednoty, navrhl jmenování spisovatele Al. Jiráska čestným členem Klicperry, což přijato s jednomyslným, nadšeným souhlasem. Nato ujal se slova intendant městského divadla, p. med. rada MUDr. Batěk, který zdůraznil kulturní význam divadla zvláště v této době, srovnal dnešní jeho působnost se snahami doby probuzenské a projevil upřímné přání hojného zdu na tomto poli působnosti. Jednatel p. Peřina přečetl pak řadu pozdravných příspěvků, z nichž z nejvýznamnějších uvádíme dopis spisovatele Al. Jiráska a vedle pozdravů spřátelených jednot z Prahy, Chrudimě, Litomyšle atd. významný příspěvek místního ochotnického sdružení Tyl, který touží po vzájemné shodě obou jednot, což kvitováno s povděkem starostou p. Tolmanem, jehož prohlášení o snaze po splnutí obou jednot přijato s pochvalou. Po srdečné vzpomínce p. Ženíška z Plzně, jehož sl. dcera jako 12letá debutovala na naší scéně v »Malém lordu«, poděkoval vřelými slovy p. Peřina starostovi jednoty p. Tolmanovi za jeho vytrvalou a úsilnou práci, kterou věnoval sepsání obsáhlé monografie, dosud v tisku se nalézající, o dějinách divadla a divadelních her různých sdružení v Hradci Králové od 17. století až po naše doby. Poděkováním všem hostům za účast na slavnostní valné hromadě ukončil pan starosta tuto intimní slavnost. —

Místní odh. Národní jednoty Dobročinné v Hradci Králové koná v úterý dne 24. září 1918 o 7. hodině večerní v míst-

nostech »Besedy« řádnou valnou hromadu s obvyklým pořadem jednání.

Zápis učeb. do kúpecké školy pokračovací při obchodní akademii v Hradci Král. jest v pondělí dne 30. září o 2. hod. odpolední. Učňové, nově do školy nastupující, přinesou své poslední vysvědčení; učňové, kteří již do školy chodili, svůj výkaz. Všichni složí po K 2 — zápisného.

Na pěvecko-klavírním ústavě Zdenky Šoněkové počalo dne 16. září opět pravidelné vyučování.

Kurs dámského krejčovství (kreslení střihů), uspořádaný ústavem pro zvelebování živností v Hradci Králové v místnostech odborné školy zámečnické, ukončen byl 13. září po šestinedělním trvání. K zakončení kursu dostavili se vedle frekvenciantek obou oddělení též pp.: tajemník Dr. Viškovský za Ústav pro zvelebování živností a prof. Hugo Pávek za městské průmyslové museum. Po případném proslovu odb. učitele kursovního p. Huňáčka pokračovaly dvě návštěvnice témuž i Ústavu pro zvelebování živností za uspořádání kursu, načež taj. Dr. Viškovský stručně odpověděl. — Kurs pro kreslení střihů zahájen byl 5. srpna za účasti 39 účastnic, z nichž vytrvalo v řádné návštěvě a obdrželo vysvědčení celkem 35, a sice 17 v dopoledním a 18 v odpoledním oddělení. Vyučováno bylo každodenně mimo neděle a svátky od 8—12 a od 2—6 hod. Vyučování vedl odb. učitel živnostenské školy pokračovací v Hradci Králové p. Fr. Huňáček, mistr krejčovský. Ode všech účastnic požadován byl výuční list. Kurs byl zcela bezplatný; pomůcky kreslířské dodány Ústavem pro zvelebování živností zdarma.

Pronájem menších dílců pozemků. Ze svých nejbližších pozemků hodlá obec královéhradecká pronajmouti svým obyvatelům za mírných podmínek menší dílce ve výměře as po 10 arech (půl měřici) k zřízení zelinářských zahrádek, aby se mohli příslušníci středního stavu a dělnictva sami zásobovati dobrou a levnou zeleninou. Přihlášky přijímá podepsaný úřad do 25. září t. r. Z purkmistrovského úřadu král. v. m. města Hradce Králové, dne 12. září 1918. Starosta: Dr. Ulrich.

Ochrana proti létadlům. Hrozí-li letecký útok neb pomine-li nebezpečí, budou dávana následující výstražná znamení: 1. Pohotovost: 3 rychle následující údery na zvon na Bílé věži, opakující se po tři minuty s krátkými přestávkami. 2. Poplach: Neustávající údery na zvon po celé tři minuty. 3. Nebezpečí minulo: Jeden úder na zvon, který v dalších přestávkách opakuje se pětikráte. Kromě toho dávana budou vojenská znamení troubením a sice při poplachu zatroubením prvých taktů vojenského signálu »Retraite« a při nebezpečí pomínulo signálu »Tagwache«. V zájmu účinné ochrany před leteckými útoky upozorňuje se, že jest nezbytné nutno v případě sestupu nepřátelského létadla, v první řadě zabrániti jeho posádce provedení oprav a opětný vzestup. O přistání létadla budiž neprodleně vyrozuměna nejbližší četnická stanice a pokud lze použití telefonu neb telegrafu budiž o tom bezprostředně učiněno oznámení c. a k. vojenskému staničnímu velitelství v Hradci Králové. Vrhane létadly proklamace buďtež sebrány a odevzdány nejbližšímu bezpečnostnímu úřadu. Obecenstvo se varuje před jich uschováváním a rozšiřováním. Tato opatření se k nařízení c. k. okresního hejtmantství v Hradci Králové ze dne 11. září 1918 číslo 47544 znova vyhlásují s dalším upozorněním, že létadla naše i německá označena jsou nyní černým v přímkách kresleným křížem v bílém poli, posud hvězdovitý černý kříž v bílém poli. Purkmistrovský úřad král. v. m. města Hradce Král., dne 12. září 1918. Starosta: Dr. Ulrich.

Zákaz nosení zbraní. Na základě nař. c. k. místodržitele pro král. České ze dne 20. 7. 1918, č. 4304 pr. týkajícího se omezení oprávnění míti a nositi zbraně, vyhlásuje se dodatkem ku článku úředního

listu ze dne 15. srpna 1918, č. 16, str. 61, následující: Míti a nositi zbraně každého druhu, bez zvláštního úředního povolení, které může býti uděleno jen z důvodů zřetele hodných, jest zakázáno. Úřední povolení míti a nositi dovolené zbraně uděluje se vydáním zbrojního pasu, který vyhotoví okr. hejtmantství. Na živnostníky a obchodníky oprávněné ke zhotovování a prodeji zbraní se hoření obmezení nevztahuje. Zbrojní pasy, jež byly již před vyhlášením tohoto nařízení v obvodu jeho platnosti řádně vydány k nošení zbraní, podrží i nadále svoji platnost a opravňují majitele jak k nošení, tak i k držení těch zbraní, jež jsou co do počtu a druhu po vydaném zbrojním pasu uveleny. Osoby, které mají zbraně nekryté platným zbrojním pasem, jsou povinny, pokud si neopatří platný zbrojní pas, uložit tyto zbraně dle min. nař. ze dne 20. srpna 1857, č. 159 ř. z. k uschování na dobu platnosti tohoto nařízení, na potvrzení u zdejšího úřadu. Dodržování předpisů těchto bude přeneseno — dle potřeb i domácími prohlídkami — kontrolováno a přestupky jejich budou dle paragrafů 32, a 40 odst. zbrojního patentu soudně, pokud se týče dle cis. nař. ze dne 20. dubna 1854, č. 96 ř. z. policejně trestány. Toto nařízení netýká se zbraní, jež patří do souboru veřejných uměleckých a historických památek sbírek. Majitelé soukromých zbraní jsou povinni předložiti úřadům v paragrafu 1. nař. uvedeným během 14 dnů přesný seznam zbraní ke sbírce náležejících. Vyhláška nabývá platnosti dnem jejího uveřejnění. Nařízením toto se veřejně vyhlásuje. Purkmistrovský úřad král. v. m. města Hradce Králové, dne 17. září 1918. Starosta: Dr. Ulrich.

Listové seno. Vojenská správa koupí každé jí nabídnuté množství listového sena, jež dodati jest do vojenských zásobáren v Terešíně a Josefově, jakož i filiálce v Pardubicích a Hradci Králové a zaplatí za 100 kg netto suchého, zdravého, nikoliv však plesnivého nebo shnilého listového sena 20 K slovy dvacet korun franko vagon nákladací stanice. Nejlepší listové seno skýtá jasan, javor, topol, jilm, lískový ořech, lipa, vinný keř, bříza a vrba. Buk, dub a akát je méně vhodné seno. Pro zaplacení směrodatná jest váha zjištěná železničním úřadem stanice vykládací. Ti, kdož se za jímají o dodávku, obdrží bližší informace u dotyčné intendace. Vojenská správa přijme důvěryhodné podnikatele za komisionáře. Úkolem jejich by bylo organisovati shromažďování listového sena na vlastní účet a odváděti je dle instrukcí daných vojenskou správou do dotyčných vojenských zásobáren. Odškodné přiznané komisionářům činí za 100 kg netto: a) při listí lisovaném do balíků franko vagon nákladací stanice: 1) dodaném s vagonovou plachtou 7 K, 2) bez vagonové plachty 5 K 80 h; b) při listí nelisovaném, volně naloženém, franko vagon stanice nákladací: 1) dodaném s vagonovou plachtou 5 K, 2) bez vagonové plachty 3 K 80 h. Bližší podmínky sdělí vojenská intendace. Osoby o místo komisionářské se ucházející nechť předloží vysvědčení o solidnosti a zdatnosti.

O českém blahobytu rozhovořil se široce »Az Este«, nejrozšířenější list maďarský, který docela namlouvá čtenářstvu, že český lid v ničem nemá nedostatku. V Hradci jest mnoho Maďarů, kteří »Az Este« čtou a ten český »nadbytek« vidí na vlastní oči. Jest jejich povinností, aby potutelné a obmyslné poznámky »Az Estu« rázně odbyli. Vždyť vědí, jaká »šlechetná« tendence vedla onoho zpravodaje k tak smělému klamání veřejnosti.

Pod policejním dohledem pro neoprávněný obchod a předražování kávové náhražky jest Jan Langhans v Hradci Král., dříve úředník u firmy Jar. Fiala, obchod uhlím v Hradci Králové.

Také mívají holoubkové. Do nedávna i kávové náhražky byly vzácností. Nyní však přibývá agentů, nabízejících slušnou

cikorku. Patrně tedy, že fluidum míru proudí již i tam, kde bývá duch nejbystřejší.

Krade se stále více, kde se co dá. Příčinou jest tu v přední řadě rostoucí bída. Ale kdo se jednou v tomto oikánském odboru vycvičil, kradě i k vůli tomu, aby se dobře poměl bez práce. Na nádraží všeobecnou pozornost vzbuzovala jedna dívka, koufící velký doutník. Měla elegantní široký klobouk a atlasovou bluzu, kolem krku zlatý řetěz. Ale punčochy na dranc roztrhané a rovněž tak roztrpencou sukni. Diváci souhlasně poznamenávali: »Tahle si jistě tu parádu ani doutník nekoupila.«

Různé zprávy.

C. k. škola pro ošetřování nemocných s českým jazykem vyučovacím v Praze. V říjnu začnou následující kursy: 1. dvouletý b. h. pro výcvik diplomovaných ošetřovatelek nemocných, žádá se věk nejméně 18 let a zpravidla absolvována měšť. škola; 2. šestiměsíční kurs pro vzdělání ošetřovatelek nemocných z povolání na sestry pro zdravotní sociální péči; žádá se absolvovaná měšť. škola a prukaz o nejméně tříleté ústavní praxi v povolání ošetřovatelském. Věk nejméně 24 let; 3. celoroční kurs v ošetřování zdravých i nemocných kojenců a péči o kojence a malé děti. Požadavky jako ad 1. Internát. Žadestí a dotazy k správě školy Praha, Ječná ul. č. 4.

Kalendář Matice Cyrilo-Metodějské na rok 1919 vyjde koncem tohoto měsíce. Bude brožovaný i vázaný v tuhých deskách s plátným hřbetem. První stojí 4.50 K, druhý 5.50 K bez poštovného. Kalendář má 12 archů, tedy 192 stran, z nichž 160 je povídek, článků a básní. Kalendář je ilustrován. Objednejte zavčas u sekretariátu MCM v Olomouci, Dolní náměstí 17. Kdo dřív přijde, ten dřív mele!

Zlodějství na drahách stále se množí. Nedávno stěhoval se chudý administrátor fary z hor Orlických do kraje bydžovské. Když nábytek zdánlivě neporušený rozbali, zpozoroval k svému úžasu, že vše hno prádlo i obuv jsou ukradeny. Než se mu z oběho nic, než co měl na sobě. K tomu ke všemu sotva nějaké náhrady se mu dostane. Opravdu poměry přímo úžasné!

Hledám byt

v Hradci Králové o 1 neb 2 pokojích a kuchyni pokud možno k brzkému stěhování. Lask. nabídky vyprošuji si pod značkou »Podsim« do adm. t. l.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko pošlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Velké skladiště

neb dílnu pronajme ve své továrně firma Skuherský, továrna nábytku Hradec Králové.

Koupí se obytný dům

poblíž nádraží Hradec Králové.

Nabídky pod značkou »Dům« do administrace tohoto listu.

OBNOVA

Číslo 39.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 27. září 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Odkaz sv. Václava.

Čím do větší hloubky pronikají historické výzkumy v letech nynějších, tím větší záři vidíme kolem ušlechtilé hlavy Dědice české země. V jakém to zmateném a tvrdošíjném prostředí jiskrné oko mladistvého vladaře zírало bystře v tvář věkům příštím!

Plným právem můžeme říci, že svatý kníže byl v širším slova smyslu tvůrcem národa českého jako významné, solidární politické složky. Pokud Václav nezasedl na knížecí stolec, vévodové jednotlivých slovanských kmenů v Čechách si vládli téměř jako suverénové, utkávali se v krvavých bojích a hledající oporu proti soukmenovcům u kmenů cizojazyčných. Ostatně v sousední říši východofrancké, třeba že tam byla daleko větší schopnost k utvoření velikého státního celku, nejevil se rovněž zájem po zaokrouhlení državy na základě jazykové příslušnosti. Přímou údiv působí, jak germánská panovníci dávají darem slovanským vládcům veliká území s obyvatelstvem germánským a jak naopak odstupují slovanská knížata říši francké na základě přátelských smluv kraje slovanské. Pozorujeme, jak Svatoopluk bojí proti slovanské liturgii, jak pronásleduje bezohledně slovanské obyvatelstvo v pokořené Panonii a jak čeští kmenové prosí hned po smrti Svatooplukově Germány, aby se jich ujali proti krutosti vlády velkomoravské.

Za takých okolností ovšem mohli český živel velice snadno utonouti v moři Germánstva — a to bez hlučných obranných pokusů. Tehdy totiž západní panovníci podmaněným kmenům jazyk násilně nebrali. Slovanské kmeny v naší zemi by se byly jednoduše průběhem času zvolna a klidně „přizpůsobily“.

To předvídal bystrý duch Václavův. Proto statečně užil i fyzické moci k politickému soustředění národa. Moc ústřední vlády vzrostla tak, že se odvážil kníže brannou mocí vzdorovati nárokům Jindřicha Ptáčníka. Zrada pokořeného Radslava ovšem měla neblahý vliv na průběh boje. Václav byl v tuhém zápasu poražen; couval do středu země. Poddal se však Jindřichovi teprve tehdy, když mocný vítěz těžce sevřel Prahu. Mírová smlouva však zajistila Václavovi celistvost země české a respekt kmenových vévodů před pražskou vládou ústřední. Z nepřitele Jindřicha stal se dobrý soused a Václav mohl pak nerušeně pracovati na utužení politické vzájemnosti kmenů v Čechách sídlících. Od té doby teprve hustěji byli nazýváni Čechy všichni Slované v české

kotlině sídlící. Před tím jméno Čechů náleželo výhradně kmeni sídlícímu ve středu země. Tak začínal národ náš vystupovati v dějinách stále mocněji jako veliká politická jednotka.

Do nedávna nebylo dostatečně doceněno Václavovo obrovité úsilí o skutečné obrození křesťanské českého národa. Lid v Čechách ovšem již valnou většinou pokřtěn byl — vlivem domácí šlechty. Ale vrchnosti staraly se většinou o změnu náboženských poměrů k vůli vlastnímu prospěchu. Stavěly si kostely v přední řadě pro sebe. Tam si usazovaly kněze, kteří k svým světským pánům byli skoro v poměru nevolníků. Šlechta si vybírala štólu a jiné církevní dávky od poddaného lidu a ženatým kněžím z toho uštěďovala dílce libovolné. Duchovní musil poslouchati výhradně velmožů, kteří sami dělali biskupy; s Římem neměl styků ani osobních ani úředních písemných. Forma českého státu byla křesťanská, ale mravy pohanské bujely pohodlně dále. Přímou úžas jímá, co všechno dovedli čeští křesťané srovnati se svým novým názorem životním.

Otroctví a obchod s válečnými zajatci (i křesťanskými), zavázanými do otroctví na Balkán, bujel dále. Velmoži žili skoro vesměs v mnohoženství (obyčejně měli dvě nebo tři manželky). Manželské svazky se rozlučovaly libovolně. Ve svátečních dnech odbyvaly se veliké trhy. Župané utiskovali a vysávali poddaný lid. Nevolníci, když viděli hříchy vrchností, věřili jen slabě nebo propadali úplné nevěře anebo dále uctívali stará pohanská božstva. Pověr velice zhoubných kvasilo všude plno. Roztahovaly se svobodně neřesti, na které jest dnes tuhé vězení.

Křesťanství formálně bylo zabezpečeno již proto, že rozhodující velmoži měli z něho veliké prospěchy — že si církevní organizaci spachtovali pro sebe. Ale křesťanské ideální v Čechách stáli před vysokými horami překážek. Nejtěžším úkolem bylo zmocniti se duší velmožů i lidu a přiměti je k praktickému životu křesťanskému. Předpokladem tu bylo přivesti vůli k sebezáporu, vzájemným ústupkům a obětavosti. A tu právě velikého obdivu zaslouží sv. Lidmila se svým ideálním zákem — vnukem Václavem. Tyto dvě svaté duše postavily se proti dravému proudu, proti houževnaté velmoci pýchy a materialismu. Právě za tuto svou statečnost byli oba umučeni.

Reková rozhodnost sv. Václava vstupuje do světla tím jasnějším, uvážíme-li, že za 68 let nato stal se mučedníkem v zápase s týmiž neřestmi sv. Vojtěch. Jak

opravdová reformace pokračovala zvolna, patrně z nápravných dekretů Břetislava I. nad krobem sv. Vojtěcha r. 1039. Ale samého reformujícího knížete a jeho velmože papež přísně káral za to, že zajaté křesťanské Poláky prodali do otroctví „jako hloupá zvířata“.

Sv. Václav byl v Boleslavi na kusy rozsekán za své zdůvodněné přesvědčení, že budoucnost a svoboda lidu českého nejlépe se pojistí činným křesťanským životem. Bylo ovšem povražděno českých reformátorů v době knížecí velmi mnoho. Ale práce jejich nebyla marnou. Mocně hořely v tradici lidu tři vzácné svíce: Lidmila, Václav, Vojtěch. A jejich plamen konečně mocně rozničil posvátný oheň v duších širých davů. Sv. Václav vévodil a chránil i po své smrti.

Charitativní sjezd ve Vídni.

(14) Jak již sděleno, odbyval se ve Vídni od 16.–20. t. m. sjezd kněží z Cislajtanie, svolaný ministerstvem pro sociální péči do domu dolnorakouského katolického svazu charitativního. Katolická dobročinnost vystřihá se názvu „humanita“, protože užívá ho i lóže, ač je humanita starší než zednářstvo a to oblíbilo si spíše řeckou filantropii, jako pro svůj nábožensko-filosofický názor přijalo místo teologie theosofii. Dolnorakouský dobročinný spolek nazývá se charitativní a svůj centrální dům ve Vídni, Währingergürtel 9, pojmenoval Karitas.

Dům není veliký, ale útulný, čistý a účelně zařízený. Je tam pomocná nemocenská kuchyně, dnes válečná kuchyně, sekretariát pro chudé dívky, pro osoby bez přístřeší, pro alkoholiky, oděvní ústav, redakce listu a kalendáře „Karitas“, péče o osiřelé děti, o katolické dělníky a dělnice. Vlastní však místnosti jsou ovšem mimo tento dům buď v klášterech nebo v najatých domech. První slouží účelům svazu; je tam malý sál se šatnou a několika pokojíky, v nichž dívky vyřizují záležitosti spolku pod vedením generálního sekretáře, mladého a pro úkol svůj zcela zaujatého muže.

Vrchní dozor vykonává výbor, v němž zasedají aristokratičtí pánové a dámy, jakož i zástupci vídeňského měšťanstva, intelligence a dělnictva a jehož duší je univ. profesor dvorní rada prelát dr. Svoboda, muž ještě poměrně mladý a pro místo své jako stvořený. Jako přední pracovníky vídeňského charitativního svazu jmenuji vedle kněží hraběte a hraběnku Marschalovu, dámu neobyčejně vzdělanou, hraběnku Wenkheimovu, Kinskou a lékaře dra. Pörnera.

Delegáty byli většinou kněží mladší, ač bylo více i nás starců; průběh byl veskrze důstojný, ba povznášející a klidný, jak se při mimopolitické debatě samo sebou rozumí. Spali jsme v semináři, jenž je u porovnání s naším hotovým palácem, neboť má pro každého bohoslovce slušný, prostranný pokojík, jakých by nenašel ani na mnohé faře pro kaplany.

Přednášky byly dopoledne dvě a večer jedna, na všechny navázány debaty, jichž se účastnilo asi 15 ze 100 účastníků a jež stály na výši doby, osvěcující poměry jednotlivých diecézí a zemí. Delegát za královéhradeckou diecézí mluvil

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bankovní směnky. — Přijímá vklady na úrok 4%, s vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Účtový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

na téma: »Zanedbaná a zločinná mládež.« Odpoledne bylo věnováno vycházkám do humánních ústavů vídeňských, takže se pracovalo od 9 do půl 9. hod. večer — jak se říká — plnou parou.

Delegátům uloženo, aby působili k odbývání kursů charitativních ve své vlasti. Na poli křesťanské charity se snad více pracovalo než mluvilo a psalo, ale i tohoto je třeba, protože se mohlo vykonati více, kdyby tato nejušlechtilější a nejpočetnější práce lidského ducha byla měla více nadšených apoštolů. Takto byla zanedbávána, protože pro politiku, národnostní a třídní boje nezbylo na ni času. Když jsem byl svědkem nadšení, vědecké kvality a jemného, důstojného chování mladých kněžských delegátů, řekl jsem si: »Není možno, aby církev s takovým kněžstvem zahynula.«

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Volné listy.

Napoleon. Prof. Krejčí drže se houževnatě své soustavy, tvrdí, že nic duševního nemůže zasahovati ve hmotné dějstvo. Bylo tedy proti tomuto determinismu ukázáno na to, co bije nejvíce v oči a v čem síla duševní zasahuje v dějstvo hmotné způsobem nejokázalejším. Byla učiněna otázka: »Tak tedy Napoleon nevyhrával bitev prozíravostí a kombinacími dle promyšleného plánu?« »Nikoli«, odpovídá prof. Krejčí v »Základech Psychologie«, »Napoleonův geniální duch nevyhrál bitvu, nýbrž výsledek byl způsoben slepým účinkováním fyzických sil.« To znamená dle psychologického paralelismu, že na sítnici Napoleonových očí vznikly obrazy nepřátelských šiků bitevních, potom vznikly v mozku jeho nějaké proměny, o nichž prof. Krejčí ovšem nic neví, proměnami těmi (nervovými korelátů) způsobeny byly pohyby svalův a mluvené a psané rozkazy. Bravo, Figaro!

Jenže Napoleon často v noci diktoval plány a rozkazy k zítřejší bitvě a nepřátelských bitevních šiků při tom neviděl, a nemohly tedy nepřátelské armády svým hmotným zjevem na sítnici očí jeho působiti.

Tato mínění Krejčího přítomnou válkou hodně sestárla. Nyní Foch a Hindenburg sedí v komnatách osmdesát kilometrů za frontou, bitevní vřava v jejich smysly nedoniká, oni nevidí nepřátelských bitevních šiků, které tedy fyzickým svým jevem v mozcích jejich nemohou působiti nervových korelátův, a — přece tito generálové řídí útoky, a dle jejich vůle pohybují se armády. Co teď s těmi nervovými korelátů? Nic jiného, než aby se jim logicky myslící lidé vysmáli a představili si pošetilosti, ke kterým »klinická a přírodovědecká« metoda Krejčího vede. Nejduchaplnější důsledek tohoto učení jest, že Němci nepotřebují Hindenburga, neboť jeho místo může zastoupiti nejhloupější Michl, Francouzi pak přestaňte velebiti Focha a na jeho místo postavte posledního a zcela »ordinárního« černošského pšáka, neboť dle Krejčího Napoleonův geniální duch nevyhrával bitev, nýbrž výsledek způsoben byl slepým účinkováním fyzických sil; vždyť myšlenky, úvahy, snahy vojevůdcovy na výsledek zápasu jsou bez vlivu. O všech úchvalách kritiků, kteří přijali »Základy Psychologie« za mohutný vědecký čin, možno říci to, co pověděno bylo v Rameauvově Synovci: »Pokud se týká mého řemesla, vyznám se v něm obstojně a to jest více, než třeba, neboť zdaž jsme v této zemi povinni rozuměti tomu, čemu učíme?«

Pozor! Nelze zjišťovati, jakými cestami bere se myšlenka a jakým způsobem přeměňuje duševní složení člověka. Obrovské události přítomné doby otráslý pak dušemi tak, že bedlivý pozorovatel má před sebou nejen hojnost podnětův, aby lidi studoval, ale aby se také důkladně poučil. Nejsou již lidé, jakými bývali; těžké údery lidských válečných obětí, tíživé starosti a hospodářská tíseň vykonávají své dílo i v myslích katolického lidu. Musili bychom se diviti tomu inteligentovi, který by toho neznamenal domnívaje se, že zůstalo všechno při starém.

Katolický politik musí si tedy dobře uvědomiti, jak katolíci dnes myslí a cítí, neboť jinak, děláje politiku dle svého napřed sestaveného plánu, jednoho krásného dne došel by poznání, že minul se cílem a katolické zájmy poškodil. Jestliže kdy, tož zajisté v této době třeba jest znáti lidovou duši a neosnovati záměrů do zásoby a bez zřetele k duševním proudům, z nichž tento válekon byl posílen a tam ten válekon byl splazen. Říká se ovšem, že povolovati moderním proudům jest slabost; ale což když ten moderní proud stal se silným společenským a politickým názorem a když napřed jest matematicky jisto, že lid by smetl toho, kdo by usiloval činiti mu překážky? Pak by se karta obrátila a slabost by se projevila u toho, kdo by chtěl hlavou prorážeti zeď. A proud nynější neznámá žádnou podstatnou trhlínu do katolických stěžejných zásad. Sám bývalý ministr zahraničních věcí, hr. Czernin, pověděl, že bývá druhdy i osudno, nechápe-li se včas živelné, lidové hnutí. Jenže pravda tato byla mu jen na chvíli diplomatickou pomůckou, když běželo o mír s bolševickým Ruskem. Tehdy totiž, jak se zdálo, vážně hovořil o demokratickém sebeurčení národů, kdežto později zase dovozoval, že v říši rakouské musí i budoucně prvé místo míti německá tradiční politika, nebo-li — abychom určitěji řekli — že Němci musí zůstati národem ovládajícím.

A právě proti těmto starým poměrům postavilo se svědomí všeho našeho národa a v něm i všech katolíků, kteréž skutečnosti musí dbáti, jak již jsme svrchu pověděli, každý katolický politik. Víme dobře, že sociální pořádek nemůže obstáti bez poslušnosti a kázně v hierarchickém pořadí úřadův, ale neméně jsme si vědomi, že zásada tato nesmí se vždycky obracet i na celé národy, když se u nich probudilo vědomí mravní důstojnosti hlavně přičiněním těch, kteří na místo, aby práva jiných uznávali, kde mohli zaslepené mocí národnostní spravedlnost zaslápávali. V rakousko-uherské říši všichni národové necítí se jako jedna rodina, toho příčinou jsou Němci a Maďari. Klasickým svědkem toho jest německý časopis, jenž napsal: »Přítomné Rakousko svým vybudováním většinu svých národův neuspokojuje. Znamená, že vládne menšina. Tím se říše neupevňuje, nýbrž rozkládá... Tento absolutistický režim, vládnoucí pod záštitou německých zástupců lidu, my Němci ještě trpce odpykáme. Zítřka přijde většina — skutečná většina — k veslu a se stejnou neústupností dá svou moc pocítiti těm, kdož budou zatlačeni v menšinu. A říše? Ze zimních křečí nevyjde.«

A takovýto německých dokladů přibývá. Zaznamenávati je všechny jest nemožno. Postačuje zajisté, když majetkem veřejnosti stává se duch, jenž psané slovo přetrvává a jenž dosvědčuje, jak staletí násilného a nepřírozeného režimu zakončují se nyní živelní nespokojeností. Nedivno tedy, že zejména v českém národě tak mocně zaznívají hesla demokratismu a sebeurčení, která pronikla do nejširších vrstev lidových a která ukládají českým snahám určitý směr a cíle.

Úloha politických poručíkův a národních utlačovatelův jest již dohrána a spousta vnitřního rozvratu dokazuje, že toto poručnictví musí zmizeti jako orgán neúčinný a zcela již odumřelý. Národové v rakousko-uherské říši dosud vládnoucí svou zaslepeností a násilnictvím

příchod demokratismu a sebeurčení uspíšili, a jsou-li hráze jejich proti zátopě slabý, nechť bijí se kající v prsa a nechť říkají: naše vina!

Jako v revoluci francouzské odepření služby nezačalo ve francouzském lidu, nýbrž ve zkažených vladařích a požitkářských a neschopných stavech, tak u nás demokratismus, usilující o sebeurčení, se připravoval a konečně vyvřel z činů národů, jejichž životním názorem jest ujařmování, a jimž národnostní rovnoprávnost jest toliko stínem a prázdným jménem.

Abychom však demokratism osvětlili ještě s druhé stránky, o úrodnou prst jemu postarala se také válka. Vojáci myslí, o mnohých věcech myslí a vrátí se domů s novým poznáním společenského a státního života. Mocní tohoto světa, kteří válku podnítili na rozmnožení slávy a moci, snadno mohou zakusiti slavností Lapithův.

Demokratismus jest tu a žádná moc nesprovodí jej se světa. Pro katolické politiky jest tedy důležité, aby s demokracií zacházeli demokraticky a mluvili k lidu jako demokrati. Každé slovo, neznějící v uších lidu demokraticky, jest neplodné a vzbuzuje nedůvěru.

Záložna v Hradci Král., Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a smének.

Politický přehled.

Vybírání »Národní daně« české zakázáno místodržitelem proto, že prý daň tato vymáhána nuceně, ve způsobu státní daně, a pro případ neplacení že pohrůžkami působeno prý i na příslušníky národnosti německé. — Dánsko-americká obchodní smlouva podepsána, čímž Dánsko obdrží ročně 52.000 tun potravin a jiných zásob a dá za to dohodě k volnému použití svůj lodní prostor; samozřejmě nesmí pak Dánsko vyvážeti zboží do ústředních mocností. — Hr. Burian po odmítnutí své noty dohodou hájí ji tvrdě, že dosaženo tak aspoň jednoho, že totiž situace na protivné straně byla prý postavena do jasného světla. — Trocký doznává sám, že Čechoslováci zmocnili se v Kazani zlatého pokladu Ruska a odvezli jej v 18 nákladních vozích. — Také Čína uznala Čechoslováky za samostatnou válčící moc. — Říšský kancléř hr. Hertling, jehož postavení je velmi otřeseno, promluvil v hlavním výboru říšského sněmu německého dokazuje, že Němci vedou válku obrannou. Doznal, že německého lidu zmocnilo se následkem dlouhotrvající války hluboké rozladění a ujišťoval pak, že Němci na konec přece vyhrají. Přiznal se také, že Němci vtrhnutím do Belgie porušili psané právo, že však obranné právo platí jak pro jednotlivce tak i pro státy. Odsuzoval Anglii, že uznala za válčící moc »sročenou« čeládku Čechoslováků. — Maďari s hr. Tiszou v čele vše možné se namáhají, aby Bosna a Hercegovina připojeny byly k zemím koruny uherské a aby Dalmacie odtržena byla od Rakouska a připojena k Chorvatsku — čímž by jihoslovanská otázka byla řešena jen na prospěch Maďarů a Němců. N. Fr. Presse tvrdí, že rakouská vláda stojí na stanovisku, že o nějakém rozhodnutí v této otázce prozatím ještě nemůže býti řeči. — Rakouští Ukrajinci, kteří byli ve státní službě v Ukrajině, jsou hromadně povoláváni zpět do Rakouska, protože neumějí rusky — a Ukrajinci ruští už si zvykli na úřadování rusky. — Mohutný zápas na francouzském bojišti zastíněn nenadále na makedonské frontě postupem srbsko-francouzsko-řeckých vojsk, zahájeným mezi řekou Černou a Vardarem;

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chudiml.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclav, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devís a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zpoží.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složeními listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Bulhaři ustoupili tu už na 80 km. Také na palestinském bojišti Turci ustupují pod tlakem anglickým. Na francouzském bojišti boje neochabují především proti St. Quentinu.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého.
Lichvářská lačnost dělá předmětem obchodu všecko. V novinách inserty lákají k prodeji kostelních rouch, kostelních nádob, soch a pod. Docela agenti obcházejí fary a kláštery s růžovými nabídkami. Pozor na tyto lidi, kteří vylákané věci pak prodávají za cenu desateronásobnou! — Letos oslavují se sté narozeniny světoznámého hvězdaře — Jesuity Secchiho, který se narodil r. 1818 v Reggiu. V XIX. století žádný astronom neubínil tolik cenných objevů v přímě sílnce a jiných nebeských těles, jako tento ředitel hvězdárny římské. — Kanovník dr. Ant. Podlaha, známý svojí horlivou snahou o rozvoj umění, začal vydávati vkusné obrázky sv. patronů českých die originálů akademického malíře Frant. Urbana. Cena obrázku jest 10 h. Objednávky přijímá vydavatel (Praha Hradčany). Počin zasloužilého hodnostáře vítáme ve lice vědecké. — Spoluredaktor »Práva lidu« napsal v Šaldově »Kmení«: »Řekne se: spadá morálka. Ale vždyť o morálce mluvilo se tolik... A přece takové ubohé výsledky! Kde je vada? Co máš účinek i nejlepších předpisů morálky, hlášených velkými pedagogy a filozofy? To je jisto: je to nedostatek pudy živné, v níž morálce možno zkvetat a tu jsme u onoho odiosního, z kruhu našeho přesného myšlení tolikráte nadobro vylučovaného náboženství. Trvám, že je nám třeba tohoto diskrétního, pohrdlivě odbývaného náboženství.« — Bolševici činí přípravy k socialistické Akademii v Moskvě. V »pálaci proletářské kultury« chtějí zříditi fakultu pro vědy sociálně politické a bude nazvána »Fakultou Karla Marxe«. Zase nový důkaz, jak Slované s velkým nadšením klaní se těm západním myšlenkovým proudům, které byly po delší zkušenosti již zamítány a potlačeny v samých místech svého vzniku. Tragický jest osud Lva Tolstého, prohlášeného za největšího svérázného myslitele ruského. Bolševici myšlenky Tolstého odkopí jako vetřák a oslavují muže, jehož nauka jest v příkrém rozporu s domácí filosofií. A pak ještě leckdos odváží se tvrditi, že v slovech a činech semitských bolševiků paprskuje — ruská duše. — Pražský Jedličkův ústav pro zmrazělé zřizuje laboratoř, kde mohou pracovati mrzáčkové, kteří se nehodí pro těžší řemesla. Za příčinou stavebního fondu ústav zahajuje dobročinnou loterii, kterou sluší podporovati. — Německí soc. demokraté pokračují dále ve změnách svých zásad. Již docela veřejně přiznávají, že lze vážně hovořiti o povolání soc. demokratů do ministerstva. Sami »Práva lidu« se diví. Poukazuje, že v Německu císař rozhoduje o obsazení nejvyšších míst a osudu říšského sněmu. Nyní místo úředníků z povolání mají býti vybráni vládní úředníci z vůdců politických stran. Bezvýznamnou jest parlamentarizace vlády bez základní změny ústavy, která by dala říšskému sněmu do rukou rozhodování o zahraniční politice, míru a válce, a jiných nejdůležitějších věcech. Svým skokem do vládního kabinetu vyloučili by se prý Scheidemannovi sami ze socialistické internacionály. — Prof. Vodák v »Čes. Strážce« praví: »Dráha naší literatury nejde hloub a hloub do demokratismu, nýbrž dál a dál od něho; demokratismu v naší literatuře postupně ubývá místo aby ho přibývalo. Naše obrozenecká literatura vycházející z lidu, milovala ho... mluvila jeho řečí; čím však blíže k dnešku, tím více lid z literatury mizel a tím více se mu literatura odcizovala, nazíráním, smýšlením, slohem, vším.« Ke konci praví Vodák o českých spisovatelích: »Jejich demokratism, pokud jest, je heslem, věrou, politickým vyznáním, nikoli však hlubokým a vroucím, bytostným sdružením s lidem samým, s jeho osudem a vším životem.« Velmi dobře! Upozorňujeme jenom na to, jak se vyklubává z českého »stáky demokratického« spisovatele šosák, jestliže jej někdy šťastný vítr zanesl do Italie nebo Paříže. Hned tu jest nějaká povídka z Italie nebo Francie, v níž autor podrobně popisuje pařížskou ulici římský Kvirinál a pod., aby se pochlubil před »hloupým« davem, jaké báječnosti viděl. A při tom v lyrice horuje pro vlast a prostý český lid. — Ve španělské Seville vystaví Jesuité velkou budovu pro universitu, spojenou s hvězdárnou. Jesuité mají na Filipinech největší hvězdárnu, na kterou dává americká vláda roční subvence. V jiných dílech světa mají řadu hvězdáren, jejich výzkumy a vědecké práce jsou v kruzích odborných vysoce ceněny.

Výborová schůze

Tiskového družstva

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové

koná se ve čtvrtek 3. října 1918 o 2. hodině odpolední

v diecézním spolkovém domě »Adalbertinum« třída 18. pěst. pluku, č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl, jednatel.

Dr. Frant. Šule, předseda.

Církevní věstník.

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou pánové: Fr. Chejnovský, děkan v Sedražicích, jmenován b. notářem, Jos. Ptáček, vik. sekretář, farář v Sedleci, děkanem. Ustanoveni jsou pánové: Jan Jirsa, katecheta ve Světlé, za faráře do Říčky, Fr. Římek, farář v Harrachově, za faráře do Poniklé, Jos. Klepl, farář v Samšíně, za faráře do Ostružna, Jos. Daněk, kaplan v Kostelci n. O., za kaplana do Chlumce n. Č., Fr. Janíček, kaplan ve Vilémově, za kaplana do Úpice, Bohumil May, administrátor v Hnátnici, za administrátora do Ohníšťan, Fr. Rais, neomysla, za kaplana do Kostelce n. O., Jaroslav Karpíšek, neomysla, za kaplana do Vilémova, Jos. Hlaváček, neomysla, za kaplana do Veliče, Jos. Šule, neomysla, za kaplana do Vojncova Městce, Jindř. Kozel, katecheta v Přibyslavi, za katechetu do Police n. M., Jos. Jitíček, katecheta v Polici, za katechetu do Přibyslavi. V Pánu zesnuli: p. Vlt. Kaska (V Vuln), katecheta škol. měst.

v Hronově + 3. září (naroz. 1871, vyav. 1894), vp. Jos. Malich (V Vuln.) jubilar, konsist. rada, em. děk. v Čáslavi, + 18. září (naroz. 1838, vyav. 1864). Uprázdnila se fara v Harrachově, patron. nábož. matice, fara v Samšíně, patron. hr. Fr. Schlicka, obojí od 1. října 1918.

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové doporučujeme co nejlépe při veškerých obchodech bankovních a uhelných. Podporujte při každé příležitosti svůj vlastní podnik

Zprávy místní a z kraje.

Slavnostní cyklus her ochotnické jednoty Klicpera zahájen v sobotu 21. září Kvapitovou Pampeliškou (opak. v neděli 22. září odpol. a večer). Bylo by obšírně obírat se tu rozbořením této pohádky, jež vedle pohádkové formy i obsahu tají v sobě mnoho symbolického, zvláště v závěru, a obsahuje scény plné zdravého humoru, zřívavé satiry i rozkošné poesie. Čerpající své náměty přímo z přírody, jejíh jevů od rozkvětu jara a žáru letního slunce až k mlhám podzimních dnů a prvním závanům zimní metelice. V tomto symbolicko-pohádkovém rámeč vsazeno množství figur, buď rázovitě pohádkových (Honza, král, prince), buď karikovaných, buď zas přirozeně kreslených (primátor, jeho syn se svým podatelným přítelem, pasáči, Honzova matka) a těm všem dominující symbolická postava Pampelišky. Pohádka vypravěna se všemi po ruce jsoucími prostředky a efekty a provedena s obvyklou u Klicpery péčí a láskou. Hlavní roli podala p. Peřinová, kterou jsme rádi uvítali opět na scéně po přestávce skoro jednoroční, s pohádkovou snivostí a tklivostí, dojmavě hloubkou prožití úlohy. Ostatní pohádkové figurky byly většinou dobře založeny a vystiženy a musil bych prostě opísevat jména programu, abych všechny vyjmenoval. Uvádím z nejzdařilejších Honzu p. Janatova, krále p. Huňáčka st., dramaticky založeného prince p. Hruškova, primátora p. Vavrušky i s jeho synem a přítelem téhož (pp. Peřina a Huňáček ml.). I drobné postavy matky Honzovy (sl. Kumpořtová) a tuláka (p. Tomek) vynikly. Scény pasáků, třeba se snaživou ohutí hrané, postrádaly místy přirozenosti. Celková souhra byla přesná a svižná, úlohy dobře nastudovány, ani díkce veršů nečinila závažnějších překážek, takže celek, spojený mezi obrazy jednotlivých aktů náladovou hudbou, vyzněl zcela uspokojivě a zdařile. — C.

Českým Pojízdním, slynoucím půvabnou krásou romantické přírody, provede v přednášce provázené 150 světelnými obrazy dne 6. října v museu p. Jan Kamenický, c. k. místodržitelský tajemník z Jičína. Předprodej listků v knižkupectví p. Piší na náměstí.

Zápis do odborné školy pokračovací pro učedníky ženské živnosti oděvnické v Hradci Králové koná se v sobotu dne 28. a v neděli dne 29. září od 10—12 hod. v měst. dívčím lyceu.

Zimní čas. Dnem 16. září skončeno bylo používání t. zv. letního času. Tím nabylo opět platnosti míst. nařízení ohledně úsporných opatření při spotřebě elektřiny, plynu a topiva; zejména platí nyní pro hostince 10. hod. a pro kavárny 11. hod. jako hodina zavírání.

Okresní školní rozpočet pro rok 1919. I. Vydaní 1. Roční služné učitelstva 861 800 K. 2. Pětiletá zvýšení 143 280 K. 3. Funkční přídávky 16 000 K. 4. Aktivní přídávky 7 020 K. 5. Náklad na ind. vyučování 25 325 K. 6. Odměny za nepovinné předměty 8 890 K. 7. Požitky substituční a remunerace směnitélné 1 695 K. 8. Učitelské konference 855 K. 9. Dotace pro okresní knihovnu učitelskou 100 K. 10. Pomůcky vyučovací a knihovny lákovské 2 559 K. 11. Roční vydání 1559 K. 12. Náklad na správu. 18. Náklad na vyučování

náboženství 31 301 K. '14. Mimořádná po-
třeba 431 870 K. Úhrn vydání 1,034.603 K.
II. Úhrada. 1. Úroky pohledávané 3.115
K. 2. Příjmy z pozemků 496 K. 3. Ze zá-
vazků jednotlivých osob, nadání atd. 21 K.
4. Školné 29.811 K. 5. Okresní školní pří-
rázky 70.400 K. 6. Přispěvek zemského
fondu 930.760 K. Úhrn příjmů 1,034.603 K.

Vylosování porotci pro porotci období,
počínající dne 7. října u c. k. kraj soudu
v Hradci Králové: Ad. Bass Žamberk, Jind.
Berman Doudleby, Fr. Čeněk Jaroměř, Jos.
Černý Plotiště, Vil. Dlabala M. Bukovina,
Fr. Douát Dvůr Králové, Jos. Dusič Černo-
kovice, Jind. Emmer Náchod, Fr. Feigl
Praskačka, Ant. Feik Hrobčice, Jos. Ha-
velka Černilov, Jos. Häusler Klášterec,
Rud. Hacker Pouchov, Jan Hrubý Nizko-
Srbská, Václ. Horák Přepychy, Lud. Jaro-
límek Josef, Jan Jarkovský Lhota Krá-
lová, Jind. Jung Dvůr Králové, Fr. Kaplan
Borovnice, Václ. Knejp Ločenice, Jan
Kučera Svobodné Dvory, Fr. Kutíčka Žďár,
Fr. Leden Nedeliště, Jos. Martinec Všeliby,
Jos. Matějka Josef, Jan Pasler Stárkov,
Ant. Petr Pěčín, Vil. Perkert Skuhrov n.
L, K. Reich Čes. Skalice, K. Renz Čes.
Skalice, Jos. Ryba Třesovice, Fr. Seykora
Kostelec n. O., Václ. Souček Svob. Dvory,
Jan Šrůtek Nizko Srbská, Fr. Štěpánek Tře-
bechovice, Leop. Vlček Náchod. Z Hradce
Králové: Jos. Hájek, Fr. Hlávka, Ant.
Hronovský, Fr. Jemelka, Jos. Juliš, Jos.
Katschner, Jos. Kleiner, Rud. Malec, Václ.
Rosa.

Objednejte si
velice poutavou knihu Brynychovu
„Kříže a Kalichy“
Druhé vydání. Cena 2'50.
Objednávky vyřídí
Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové - Adalbertinum.

Smířice. Za udatnost před nepřítelem
vyznamenán byl adm. adjunkt cukrovaru
p. Oldřich Pospíšil, c. a k. praporečkář v z.,
propůjčením stříbrné medaile.

Smířickým husitům nedají spáti naše
odpovědi; patrně tedy, že věčná historická
rozprava táhla do živého. Proti fanaticům,
kteří katolické přesvědčení drze prohlašují
buď za tupost nebo bezcharakternost anebo
docela národní zradu, bylo potřebí doká-
zati, že víme, jaké pravdy se držíme. Če-
kali jsme klidu, jak naše historické po-
známky začnou pánové »porážet«. A už
to tu máme. V čísle z 30. srpna a pak
dopisem z 6. září (přibírala se totiž k po-
moci reserva až z Rumunska) mluví se o
Koniáších (ovšem nikoli těch »sveřepých
táborských), o jidášské lži, nečistém prachu,
o trestu, jaký by měl stihnouti hlavu ka-
tolického smělce, který se odváží k sebe-
obraně, o nule a španělské vesnici. A tihle
lidé praví, že chtějí p. Vachka »upozorniti
ke slušnějšímu jednání«. (Zvláštní to čeština
čtitelů Husových!) Že duše, hořící touhou
po znásilnění katolického přesvědčení,
umějí hrubě splatit, na to není ani potřebí
přibrati k odbornému posudku Podskaláka.
Ale teď dokažte, že umíte také něco u-
šlechtilějšího a že vaše »přesvědčení«
není pavučinkou spředenou z tučových frází a
dohadů, nýbrž názorem skutečně vyzkou-
šeným. S drzostí jen pokrokářům vlastní
tvrdíte: 1. že p. Vachek se »musil dát po-
naučovat od mladičké slečinky«; 2. že to,
co jsme tvrdili, bylo dávno a tisíckrát vy-
vráceno a že 3. jidášskou lží jsme pod-
rývali slávu Husovu. Teď tedy důkazy —
beze všech postraanních vytáček a úskoků!
Uveřejněte tu historickou přednášku zmí-
něné slečny; jestliže »poučovala«
frázemi, pak to ovšem poučení nebylo, protože sku-
tečné učení má býti věčné a důkazné. Po-
vězte nám, co bylo »dávno a tisíckrát«

z našich poetických slov vyvráceno. (Igao-
rantům, kterým skutečné studium o Hu-
sovi jest pravou španělskou vesnicí, stala
se tu komická nehoda; prohlašují za věci
»dávno a tisíckrát vyvrácené«
ty historické výzkumy, které s veřejností sdělili pražští
liberální odborníci teprve před několika
lety. A dějepisci Tomek, Winter, Denis,
Krofta a Bezold mohli býti »tisíckrát«
vyvráceni jen od fantastů, kteří sotva hřbety
jejich historických spisů viděli) A nejvíce
nás bude zajímati důkaz o »jidášské lži«
o Husovi. — My zatím pravíme klidu, že
stojíme pevně při každé větě, kterou jsme
o povaze husitství napsali. A že jsme ne-
napsali více, poděkujte naší útrpnosti a
nedostatku papíru. Chcete-li však hoř-
vými výbuchy poetickou obranu proti histo-
rickým fantasiím očerniti jako bezcha-
rakternost, odpovídáme, že na to nestačí
ani lyrické hymny o Husovi ani vaše po-
hrůžky o »účtování«. Pravíme důrazně, že
po válce bude účtovat dějepisná pravda
a ta zatočí »spravedlivě«
a těmi, kteří před
Husovou sochou klekají, ale nauky Husovy
nedbají a čísti ji z původních pramenů
nechtějí.

**Filiálka Pozemkové banky v Pardubi-
cích** zahájila svoji činnost. Místnosti filiálky
jsou v Královské třídě č. 65, v domě p.
MUDra Černožského (proti hlavní poště).
Filiálka provozovati bude nejen veškeré
obchody bankovní, ale zvláštní péči věnuje
obohodům realitám, hospodářskými stroji,
jakož i se zbožím pro potřebu zemědělců.
(Viz inserát.)

Ohně v Solnici. V pátek dne 20. září
v 7 hodin večer vypukl oheň v domku,
patřícím paní A. Suchánkové, majitelce
býv. barvírny; lehl úplně popelem. Domek
nalézá se v bezprostřední blízkosti farní
budovy, jež byla i s kostelem velice ohro-
žena. Díky bezvětrí a energickému zakro-
čení zdejšího hasičského storu oheň loka-
lisován na výše uvedený domek. Jak
zjištěno, šla k večeru šletá školáčka Reš-
lova za nepřítomnosti své matky do konory,
kdež rozškrtla sirku, aby si pozýřila na
švestky. Od sirky chytly šaty v komoře se
nalézající a než mohlo býti ohni od sou-
sedů zabráněno, ocitl se celý domek v pla-
menech. Dětky ještě včas vyskákaly oknem.
Domek obývaly chudé rodiny vojína Udln-
ka, který dříve v ruském zajetí, a vojína
Rešla, jenž leží ve vojenské nemocnici;
byly téměř o veškeren majetek připraveny.
Farní úřad uctivě prosí o milodary pro
ubohé pohořelé. — Sotva že se obyvatel-
stvo poněkud uklidnilo, ohlašoval se včerní
příštla v sobotu v 15. hod. ráno na da-
leko zhoubnější požár, který zachvátil pa-
mátnou budovu »Zámeček«
z 15. století, již obývali rytířové z Vlkánova. Požárem
zničena mimo jiné bohatá knihovna a ve-
líké množství uměleckých památek ohrom-
né ceny. »Zámeček«
byl rodným domem
† zasl. ředitele semináře Mgdra. Antonína
Suchánka v Král. Hradci, jehož bratr, stat-
kář a majitel »Zámečku«
Hynek Suchánek,

dne 13. března 1918 v požehnaném věku
zemřel. K požáru dostavilo se 8 hasičských
sborů, kterýmž se podařilo k večeru oheň
uhasiti. Požár vznikl z neopatrnosti jistěho
Rusa, který prý odhodil cigaretu do slá-
my; ale dle jiné verze byl oheň ze msty
založen. Obyvatelstvo žije ve stálém stra-
chu a obavě, že nové ohně budou ještě
následovati. Kéž naše město jest ušetřeno
dalších pohrom!

**Odleženou obuv, šatstvo, prádlo s vděl-
ností přijímají v »Útulně a chorobinici«
pých dívek v Praze III. na Kampě 33.
K vyzvání sami si odnesou.**

Konkurs.

Okresní výbor v Hradci Králové obsad-
í umrtím uprázdněné místo úředníka pro

službu pokladní a účetní.

Služební požítky: Služné ročně 2400 K; př-
bytečné 20% ze služného a kvinkvenále; pěti-
leté přídavky a požítky zaopatřovací dle zákon-
z r. 1907 č. 63 z. z.; po dobu válečnou tyto
drahotní a nákupní přídavky, jakých požívají úřed-
níci státní; remunerační za vedení pokladny ne-
mocniční ročně 400 K.

Místo obsadí se na jeden rok provisorně.

Uchazeči prokázati musí absolvování obcho-
ní akademie, po případě střední školy.

Žádosti s doklady o stáří, zdraví, zachovalos-
sti, příslušnosti domovské a průkazy o dosavadní
činnosti podány buďtež okresnímu výboru do dn-
15. října 1918.

Okresní starosta: H. Srdín.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablone nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové
předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarov-
Karlova ul. I., č. 12.

Piliny ke stlan- řeziny k topení

prodává továrna nábytku Skuberský v Hradci Králové

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské
prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a
znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec c.
k. zemského trestního a okresního soudu,
Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Pozemková banka filiálka v Pardubicích

Telefon č. 116

Královská tř. č. 65 Telegraf. adresa: Pozemková

zahájila svoji činnost

- a doporučuje zejména svoje

oddělení realitní: koupě a prodej hospodářských a stavebních objektů
všeho druhu a rozsahu na účet vlastní a komisionářský, nájmy a pronájmy, úprava
statků zaokrouhlováním a zcelováním, výměnou a prodejem;

oddělení hospodářských strojů: prodej hospodářských strojů
osvědčených soustav;

oddělení pro zboží: prodej semen, umělých hnojiv, strojních olejů,
mazadel na vozy, vazeliny a pod.

Peněžní obchody všeho druhu za příznivých podmínek.

Blíží ochotně sděli

Ředitelství.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 4. října 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Svatováclavský dar.

Bez vyzvání máme všichni dobrovolně radostně a ochotně věnovati co největší záchranný dar svatováclavský Ústřední Matici Školské.

Ve chvílích nejvyš pohnutých, kdy platí všude místo slov rozhodné obětavé činy, musíme zdvojnásobiti svoji obětavost ve prospěch národa, nadějného českého dorostu. Naše mládež patří do školy české a proto jest nám pečovati, aby takové školy byly všude, kde jich jest potřeba.

Naše síla, naše energie právě nyní musí zazářiti nepoddajnou houževnatostí; nuže starejme se o průchod nezadajných práv české mládeže, abychom před celým světem manifestovali, jak si vlastní národnosti vážíme.

Jako zářivá hvězda osvědčila se a osvědčuje se zvláště nyní našemu lidu obětavá sebedůvěra.

Naše katolické kruhy, které ve dnech posledních jen utvrdily svou politickou solidaritu s ostatními stranami národními, zajisté nezůstanou v obětavosti pozadu za jinými. K jarému nadšení jest potřebí připojiti praktické činy, odpovídající náladě. Již z úcty k sv. Václavu, rekovenému sjednotiteli českého lidu, podpoříme štědrě Ústřední Matici Školskou!

Svorný šik.

Nedávné vládní pokusy o průlom do nedílnosti království Českého jen zocelily, těsněji semkly české šiky. I ti nečetní katolíci, kteří stojíce pevně při majové deklaraci, žádali pro sebe volnost taktiky, přilnuli nejpevnějším tmelem k radikálním pasivistům, nechtějícím se s Velkoněmci smlouvat.

A dobře tak! Slyšeli jsme srdečné a významné hlasy smírné německých jednotlivců: Foerstra, Bahra a jiných. Ale čekali jsme marně, která vlivná politická skupina německá otevřeně podá českému a jihoslovanskému lidu upřímně ruku k smíru. To se mělo státi hned počátkem války, jestliže jsme měli věřiti v upřímnou snahu po spravedlnosti. Nestalo se však ani roku letošního ve chvílích, které přímo po přátelském vyrovnání volaly. Co činili křesť. sociálové vídeňští ve prospěch přátelského soužití různojazyčných kmenů prakticky? Doba křičí po nejrealnějších křesťanských činech. A tu nutno zdůrazniti: Která politická strana hlásá, že chce pomoci k vítězství ideám katolickým, nechť činorodou akcí přizná, že obecná církev jest ochrannou střešou pro

všecky národy. Nechť taková strana napřed zachová Desatero a pak teprve smí se honositi, oč jest prospěšnější světu než táhory jinověrecké anebo protikřesťanské. Náboženství totiž zavazuje také činitele politické, mluví silně do svědomí i samé říšské radě.

Zatím však vidíme, že křesť. sociálové jsou nyní německým židům daleko blíže než za éry Luegrovy. Proto také český katolík, není-li mu náboženství pouhou platonickou zálibou a zdrojem k lacinému básnění, musí státi v jednom šiku s těmi krajany, kteří usilují o to, aby na zemi měla průchod v národním hnutí spravedlnost Boží. Příkladem musíme poučovati ty nečeské občany pokřtěné, kteří se staví proti sebeurčení Čechů, jak uplatniti křesťanství při velikých sporech celých národů.

Ještě důrazněji české organisované katolictvo musí rozhodnými činy poučiti veliké zástupy, jež se klanějí nekřesťanskému a vždy intrikánskému deníku „Neue Freie Presse“. Že tento list byl zachvácen velikou horečkou proti českým kněžím, jest jenom důkazem, jak naše kněžské projevy české posice posilují a jak jest vlastenecké kněžstvo na cestě nejsprávnější.

Vidíme Všeněmcům velmi dobře do karet. Nejružnější útisky i lákadla jejich měly za účel poštvti české strany proti sobě, získat mnoho českých oportunistů za laciné drobečky a vysmívati se pak většině. Náš list však již za vlády Stürgkhovy se opřel zmužile proti takovým plánům. Napsali jsme, že nechtějící katolíci vešší od vlády jako milost nějaký takový dar, který by byl zakoupen odletím lidských životů v těm Čechům, kteří s námi jedné kulturní a politické lize nejdou. Nechceme získávati srdce česká pro katolický světový názor dragonadami, ale ušlechtilým závoděním duševním; prospívá-li církev obecná tak dobře Jihoslovánům a Polákům, nebojíme se o její sílu mravní ani u nás, až bude zbavena starostlivého poručnictví — vídeňsko-německých liberálů. Jaká morální síla v katolicismu v Čechách jest, taková bude platit; více nežádáme, protestujeme pouze proti znásilnění katolických řad fysickou mocí.

Jaká „upřímná“ touha po národní spravedlnosti vedla Němce k pokusům o nové smířovačky, patrně z toho, že se našim přáním po gorlickém průlomu a jiných vítězstvích posmívali. Když nedávno Němci hnali Francouze k jihu, tázal se německý tisk cynicky, zdali ještě

Čechové budou dále naléhati na uskutečnění své autonomie. Po posledních událostech balkánských však „Neue Freie Presse“ sama napsala, že nyní bude potřeba s Čechy přátelsky promluvit a něco jim uštedřiti. Jako by nevyžadoval právní cit splnění spravedlivých požadavků za každých zevnějších okolností a jako by spolubojující a spolu se obětující Slované zasloužili ohled teprve tehdy, až fysické poměry poradí k opatrnější taktice! Kdo dělá z nouze ctnost, nastrkuje si vlídnou masku poněkud pozdě a nebudí důvěry.

Německo-židovský tisk cosi zvatlá o „husitských kněžích“ českých. Odpovídáme: Nenarážejte na kopyta různých „ismů“ to, co jest požadavkem práva přirozeného a co musí schváliti každý spravedlivý muž, ať jest katolík či evangelík anebo husita. Nás hnali k politické solidaritě i s radikály ti, kteří usilovali, aby i katolicismus český stal se poníženým komorníkem plánů Wolfových. Ale narážili jste svými čely na žulu, až jiskry z očí lítaly.

„Kde Duch Boží, tuť i svoboda“, praví Písmo. A my chceme, aby křišťálová víra Kristova svobodně k blahu každého člověka dobré vůle vtělovala své zásady ve skutky, nedávajíc se poutati ohledy na vůdce nespravedlivého nacionalismu.

Politický přehled.

Na sv. Václava dala vídeňská vláda českému národu dar: rozdělila Zemskou správní komisi na oddělení české a německé. Každé oddělení sestává z vicepresidenta, čtyř členů a dvou náhradníků a má se v oboru své působnosti raditi a usnášeti samostatně a nezávisle od druhého oddělení. Obě oddělení spojuje prezident jako předseda. Plenu vyhrazeny jsou věci představující společné záležitosti země. Jednotlivým oddělením dává se tedy právo samostatně sestavovati rozpočet všech zemských příjmů a vydání svého obvodu; rozpočet společných záležitostí sděluje plenum. Každému oddělení přikázání jsou úředníci dle národnosti. — Když se stal bar. Hussarek minister. předsedou, slíbil, že neučiní nic proti národu českému. A dnes? — Projev českých politiků z nedělní schůze Českého svazu a Národního výboru v Praze byl censurou zkonfiskován. — V konferenci klubovních předsedů dne 30. září protestovali slovanští zástupcové proti dosavadnímu postupu vlády na úkor Slovanů. — Již v prvé schůzi posl. sněmovny 1. října rozpoutala se bouře při řeči min. předsedy Hussarka. Počal s Bulharskem, přiznal, že na Balkáně je situace vážná, ale po boku Německa že bude zase dobře. Výtky u Čechů: Pryč od Německa! Protivýtky u Němců. Bar. Hussarek oznamoval také, že chystá pro národy rakouské autonomii, která prý bude jiným státním vzorem. Rozdělení Zemské správní komise v Praze je prý opatření správné. Presidentem rozdělené Zemské správní komise stal se dosavadní předseda hr. Schönborn. — Hr. Tisza na protest slovanických zástupců v Sarajevě 20. září velmi troufale vyrazil. Co chcete se Slovinci? pravil. Kdyby tato pakáž byla v rámci státu uherského, vykopel bych ji z něho. Tolik však slyšeti ještě budeme míti, abychom rozdělili všechny

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobohod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

ty, kteří provádějí podobné rejdy jako vy. Protest slovanský nazval blbinou. — Bulharsko po kapitulaci svého vojska nuceno přijati vojenské podmínky příměří, jež nadiktoval francouzský generál v Soluni. Bulharsko musí na př. neprodleně vyklidit obsazené části Řecka a Srbska, ihned demobilisovati armádu a všecku dopravu odevzdati. Dohoda obdrží volný průchod Bulharskem a obsadí místa vojensky významná. — Dohodové vojsko, proniknuvši už na plných 120 km do vnitrozemí, má téměř celou srbskou Makedonii v moci. Řecká armáda bojuje nyní po boku dohody. — Také při řeči posl. Staňka dne 2. října propukla v posl. sněmovně bouře za hlomozu českého i německého. Důrazně prohlásil posl. Staněk: Chceme frontu tří slovanských států od Gdánska přes Prahu až k Jaderskému moři. Posl. dr. Korošec zdůrazňuje, že není již žádné moci na světě, která by mohla Chorvaty a Srby odloučiti od Slovanů. Něm. křesť. sociál. dr. Mataja přiznává, že Němci musí se vzdáti svrchovanosti státu nad národy a musí cele uznati právo sebeurčení národů. — Tvrdí se, že stojíme před novým mírovým dalekosáhlým krokem Rakouska a že povoláno bude nové ministerstvo. — Němci chtějí opustit sněmovnu a ustaviti se v generální sněm. — Na západě došla anglicko-francouzská vojska města St. Quentin, boj zuří o Cambrai, Němci ustupují na různých místech. — Německému vojsku prý bude dán rozkaz, aby vyklidilo bulharské území. — Na palestinské frontě ohrožena je už i poslední obilní komora Turecka, Damašek. — Po hr. Hertlingovi bude říšským kancléřem německým badenský princ Max.

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 1/2 %
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

Kulturní Hisky.

Z resoluce pracovníků a důvěrníků Spojené strany katolické. Dne 29. září na pražském sjezdu přijata resoluce, z níž vyjímáme:

Český lid katolický, organizovaný ve Spojené katol. straně české, stojí věrně, neochvějně a nadšeně s českým národem v jednom říku v boji za dosažení československého státu, nadaného všemi právy státu suverenního. Neopustiv ani na ohvli půdu slavnostních projevů českého poselstva a národní přísahy, stojí jednomyslně i za projevem zástupců českého duchovenstva ze dne 3. září, jenž byl mu ze srdce promluven.

Vzhledem k vídeňským vládám a jejich naběhům k řešení české otázky, stojíme na stanovisku, určeném poslaneckým »Českým Svazem« a »Národním výborem« v tom přesvědčení, že německé vlády vídeňské nemají schopnosti ani neposkytují reálních záruk, že by dovedly nebo chtěly splniti české požadavky na základě přirozených práv národů na sebeurčení a svobodný vývoj. Při té příležitosti jako Češi a katolíci s politováním odsuzujeme násilné činy vlády bar. Huserka a jeho předchůdců proti českému národu i proti svobodě církve v českých zemích.

Stojíce věrně a neochvějně na půdě církve římsko katolické a inouce celým srdcem k papeži míru, Benediktu XV., žádáme své duchovenstvo, aby podjalo se řešení církevní otázky české v duchu ideje cyrillo-methodějské tak, aby skutečně bylo náboženské sjednocení Slovanstva na půdě učení církve katolické, západní církevního demokratismu křesťanského a slovanského svérázu.

Náhlá metamorfoza. Již na 5000 židů v Čechách začínalo o přeměnu svých německých přijmení na ryze česká. Z Vídně

Velmi výhodné a naprosto bezpečné sábročení kapitálů

skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2 % dluhopisy
Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny

Živnostenské banky filiálky v Hradci Králové,

která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

mnoho židů se stěhuje do Čech. Zbohatlí uprohlíci haličtí zařizují se v Čechách po domácku. Židé, kteří dříve v naší zemi mluvili výhradně německy, již se sladkou tvář se vyjadřují: »My Češi... naše česká práva... nám Čechům kyne dobrá budoucnost.« Zkrátka náhle tu bude Čechů jako hub po dešti; obchod vyžaduje metamorfosu — a skutečného smýšlení svérázného národa židovského nikdo obyčejným okem nevidí. Brzy se přihlásí ještě pánové Taussig, Lindenbaum, Singer, Rosenduft i jiní se svými půjčkami na českou autonomii a stanou se vlastenci privilegovanými.

Vpásování židů do církve římské. Čas od času socialistické listy píší uštěpačně o selských »duších křesťanských«, které buď prodávají za lichvářské ceny anebo nechťejí ze svého nadbytku měšťákovi vůbec nic odprodat. To je zvláštní, které právě listy nyní se dovolávají zásad křesťanských! Jsou to časopisy, které před válkou světový názor křesťanský ostře potíraly. Ale teď najednou zapomněly volati k zodpovědnosti a práci volnomyšlenkářskou filantropii, humanitu a altruismus. Všecka břemena válečného času má ulehčovati výhradně křesťanství.

Ale jen nemáte pojmy a nestrkejte lišáky, dravá kánata a straky tam, kam nepatří. Jest přece jen krakonoškou smělostí strkat venkovské vydraduchy — pokud se vyskytnou — do ovčince křesťanského a nemilosrdné selky paušálně líčiti jako nábožné. (Pravidelně socialistický tisk ve svých referátech a satyrických feuilletonech jména nábožných lichvářek zamlčuje — a to je hodně podezřelé. Těmže se: Učily rolníky strohému třídnímu boji katolický katechismus, kazatelna anebo katolický tisk? Uměla a úporná stavovská spekulace, trhající resolutně pouta společenské solidarity, vplížila se do vesnic z měst, z nauk protikatolických, z útěrčů neklerikálních. Ty městské ostré severáky provanuly zvláště za voleb r. 1907 a 1911 všechny české vlásky. I ti se stali bezděčnými nápovery selskému lidu, kteří bouřice proti »klerikalismu«, po vesnicích organizovali zástupy proti sedlákům.

Rolník, v němž cit zodpovědnosti před Bohem byl otřesen, odkoukal taktiku, ohytost a bezohlednost od svých městských protivníků a dával se v zápas zbraní podobnou. A bylo-li za voleb v samých nejrozšířenějších listech selských tolik nejostřejších útoků jak proti organizovanému katolictvu tak proti odpůrcům stavovským, ty papírové pumy jistě neutvrzovaly na venkově ani křesťanství ani obětavou lásku ke stavům jiným. Vždyť docela sedláci čili ve svých listech pochvaly volnomyšlenkářů. Ostatně i tohoto roku velikou hymnu zapěl nejrozšířenější selský list na dra. Krejčího, filosofického vůdce protikřesťanského názoru světového. A socialisté sami tleskali, když se popíralo Božství Kristovo, ba když docela nejdřežší ignoranti na základě ubohých citůch pamfletů převraceli na ruby nejvýmluvnější historii lhaním, že Kristus vůbec ani neexistoval. Ale teď se najednou potutelně leze ke kříži, nyní se křídí, aby se zásady popíraného Krista zachovávaly. Ke komu tak mluvíte? Své vyučence najednou neobráťte; ale z hněvu nad nezdarem svých domluv je pašerácky nestrkejte do ovčince křesťanského.

Přes to všechno, že tolik rmutu se krátce před válkou po venkově rozlilo, začalo se nápadně zdražovati při počátku války nejprve v městech, kde zvláště káva na rychlo skupována a ukrývána. Na vesnicích pak nezačali zboží úžasně přepláceti kněží, ale kšeftaři nekřesťanští. A právě tito obchodníci rychle otvírali sedlákům okénka do »růžového ráje« spekulace. S kazatelen katolických ozývaly se proti tomu protesty; ale keřasové a keřaskové kostelům se vyhýbali, nechťejíce si dáti prozpytovat svědomí.

Ale při takových okolnostech »Viedeňský Denník« a »Právo lidu«, které z něho dne 24. září pravzvláštní zprávu vypisuje, mají názory své vlastní, jaké diktovati může p. uze nemyslivý fanatismus. K nejmenovanému zřizenci přišel nejmenovaný chudý s nabídkou slámy a divil se, že dostal za 184 kg celých 92 K. Vždyť prý prodal selce (zase nejmenované) 9 metrů sena dohromady za 20 K. Prý nevěděl (!?), že je sama sláma tolik drahá, teď, kdy už válka trvá na pátý rok. A teď připojeny kárné řádky: »Selka, jež prodává litr mléka za 50—60 korun, měla to svědomí, dát chudásovi, jenž ani kravku nemá, za metr sena dvě koruny! Jsem jist, že tato selka nejbližší neděli donesla na faru mimo máslo a vejce i pěkných pár korunek na máli. A jistě se pěkně pomodlila za to, že se jí podařilo napájit poctivého chudáka.« — Tedy katechismus mluví proti pokrytství a hříchům do nebe volajícím a zdůrazňujícím vševědouce Boží, by (aspoň dle přání pisatelova) vychoval nestvůru, snažící se hačebně podváděti samého Boha!! Ovšem schází tu maličkost: důkazy a jméno oné selky. Zatím však takové venkovské ženy do kostela nechodí, ale za to navštěvují (dle potvrzení samých socialistických listů) velice dychtivě koncerty, biografy, divadla a plesy. Na kostel nedají ani haléře, ale kupují šperky, piana a starožitnosti.

Náhodou však na venkově přes všechny nevěrecké vlny uchovalo se opravdového křesťanského citění mnoho. A zbožné ženy venkovské, které se pachtí do úmoru, aby mohly svým bližším přispěti, vytvořily si správný úsudek o jedovaté jizlivosti protikatolických lhářů.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Protestant O Herpel ve své knize »Die Frömmigkeit der Kriegsliteratur« píše: »Je-li úplně náhodné, že je tolik básníků této války katolíky? Abych pouze na některé upozornil: Josef Winkler, chválou korunovaný Leo Sternberg, na kterého se nyní tím více dbá, Jakob Kneib, tento vzor básníka mravního rázu, eklektik, ale přece věrný katolík Jindřich Lersch a jiní. Jest jisto, že i křesťanský protestantismus má své básníky; jest víry hodno, že sem náleží Iva Seidel, Friedrich Lienhard a Emil Hadina, kterých si bezpečně velice vážíme. Ale právě ti nedostihují některých katolíků v ryzosti a tvořivé síle... Zůstávají otázkou otevřenu, v čem záleží tato nepochybná umělecká převaha nynějšího katolicismu vzhledem k válečnému básnictví, rovněž i druhou otázkou, co znamená taková převaha pro budoucnost.« — 1. číslo »Své rázu v zemích koruny české« jest vypraveno velice bohatě. V sešitu, přinášejícím kromě celé řady výsoce zajímavých obrazů také celostrannou barevnou přílohu, líčeny jsou první počátky svérázného hnutí, tedy

historie svérázu; bohatý materiál historický protkan poutavými vzpomínkami, které učiní z knihy současně i historii národního našeho probuzení. — V 9. čísle Výchova telakých listů vyznívá pokračování článku »Sebevýchova národa českého po válce« — V novém sešitu »Archy« jsou důležité články o filosofu Vladimíru Solovjevovi a ruském Newmanovi. V příloze (archivu literárním) uveřejněn překlad úvahy G. Lansonovy »Metoda v literární historii«. — V »Hudební revue« napsal Zitek, že opereta se stala obchodem několika rutinérů, kteří sfíci své miliony z nevědomosti lidu; obchodem, který z umění utvořil úplný průmysl, zvláště kastu kartelovaných libretistů, skladatelů a agentů. Pisatel ukazuje přímo, jak jest opereta našemu národu nebezpečná. Praví: »Není trapné pomyšlení, že právě intuitivní život má být nacákován nebezpečnými vlivy nepřátelského jeho ducha oštění a všestranné nemorálnosti operetní?« — Celá korespondence proslulého katolického básníka Frederica Mistrala (v níž jsou i dopisy českého básníka Boušky) byla uložena v Caveltovu museu v Avignoně. — V mladokatolickém časopise »Hochland« uveřejnil dr. Forster rozpravu o oprávněnosti demokracie. Praví, že k ní směřuje celý náš vývoj, celá naše kultura; demokracie jest podmínkou prosvětlový mír národů. — Léčba magnetem se zdokonaluje. V německém polním lazaretu jest umístěn zdokonalený typ magnetu hlavně k odstranění kovových třísek z oka. — Vídeňský denník »Der Friede« uveřejnil překlad dvou básní Šaldových (Chvála žebráků a Selský sv. Václav). K překladu připojena slova: »O postupujícím životě velké, nábožensky národní kultury české, o dnešním oštění, myšlení i tvoření, životě, o jehož hloubce ani sile nemůže msti Neslovan ani poněti (naše romantika je mnohem prostřednější, i je stěží ještě romantikou) — svědčí dvě básně, evropského, ano věčnostného řádu, patříci k největšímu, nejkrásnějšímu a především nejzralejšímu, co Čechové do vedli. Básník F. X. Šalda, z něhož my, Němci, ještě nic neznáme, vychovává české duchovní mláď, prostředkuje mezi ním a kulturami románskými a je dojista jeho nejvlastnější kulturní genius.«

Uvěrní ELIŠKA v Hradci Králové

Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitost.

V Dol. Rakousích nalezena u Purgstallu bohatá ložiska kamenného i hnědého uhlí. — Brněnští soc. demokraté podali u Národ. výboru žalobu na státoprávní demokracii za to, že jim byla rozbita Šmeralova schůze. — Bolševici se usnesli, aby byl dán znovu vojsku stejno-kroj; zavedli řádová vyznamenání a medaile za statečnost. — V Uhrách 38.000 živnostníků zavřelo ve válce své živnosti; zato však židovských podniků (ovšem hlavně obchodních) přibýlo. — Organ agrárníka Starostíka »Obrana venkova« napsal: »Kněžstvo v Čechách postavilo se svorně do řad národa, činí tak kněžstvo na Moravě, jehož duše cítí rovněž s národem a pro národ s jeho deklaracemi, jeho Českým svazem a proto, kdo naň vrhá pomluvy a útoky, jemu ubližuje a práci mu znechucuje. Dnes — dnes v době a okamžiku tak historickém nesmí mezi námi býti ani bojů agrárních ani sociálních ani klerikálních, dnes nechť každý má na paměti a na mysli, že jest Čechem a ničím jiným jenom Čechem a jako takový každý stojí na svém místě v řadách clevědomého národa, který po tisíciletích spěje ke své samostatnosti právní.« — V rakouských centrálech na památný židovský »dlouhý den« ve Vídni i Budapešti práce zcela odpočívala, proto-

že personál se věnoval bohoslužebným záležitostem. — V Oděse byly konány manifestačně velkolepé bohoslužby za zavražděného cara. Ruský lid (dle vídeňského »Zeitu«) praví: »Úvykli jsme si pokládati carství ruské za peklo Evropy; zdá se však, že aspoň po materiální stránce byl to pravý ráj světa.« — Dle statistiky »Reichenberger Zeitungu« měl kněžský seminář v Linci v letech mírových přes 100 theologů; nyní však jich má jen 18. V Celovci zavřen seminář pro naprostý nedostatek posluchačů. V Rottenburku (v Německu), kde dříve ročně bylo svěceno 26—28 mladých kněží, byl vysvěcen letos pouze jediný — a to invalida. V Tubinkách letos pro nedostatek kandidátů nekonány zkoušky do semináře. Polovice kandidátů za poslední čtyři léta padla. Zato však na universitách je silný vzrůst počtu posluchačů židovských, takže v celé řadě fakult křesťanští akademikové tvoří menšinu. Na vídeňské universitě celá řada akademiků docela prohlásila za svou obcovací řeč hebrejštinu. — V Uhrách křesťansko-sociální ruch jest na velikém a všestranném postupu. Na př. dělnictvo státních železničních dleň v Pešti, které bylo již dlouho v organizaci soc.-demokratické, připojilo se ve velkých masách k organizaci křesť.-sociální. Hned pak bylo docíleno odborovou akcí 20 až 27 procentního zlepšení platu. Organizace křesť.-soc. vymohla, aby všichni státní dělníci a dělnice obdrželi po 300 K na oděv a na každé dítě po 100 až 120 K. V novopeštské továrně na jutu docíleno zlepšení mzdy o 100 procent a v peštské zbrojovce o 40 procent. — Bývalý francouzský ministr Denys Cochin navštívil v Římě Sv. Otce. Prohlásil, že přichází se svolením předsedy ministerstva Clémenceaua. Papež řekl, že je vděčen předsedovi za toto svolení. Cochin napsal, že za kterékoli cesty do Říma vzdává hold náboženství, té »staré a nesmrtelné síle«, která je »průvodcem života a zárukou individuální svobody«. Dodal, že na něho učinilo mohutný dojem prohlášení Benedikta XV., který osvědčil nezlomnou vůli, aby podle svého poslání byl mluvčím spravedlivosti Boží. — Na okr. sjezd do Hrušovan jela katolická omladina s Orly. Na ověčené vozy jim házela pokroková mládež v Sobotovicích žito a pšenici, aby se prý Orli nazobali. Tedy na uličnictví obilí dost! Na zpáteční cestě již se házelo po Orlech blátem, až se koně plašili. V době tak vážné stříká jed z otravných žláz dále. Tu by měli býti voláni k pořádku v přední řadě ti, kteří ony uličníky naplnili tak slepým fanatismem a lehkomyslnou hrubostí. — Svůj prázdninový pobyt v Břežanech zakončil pražský arcibiskup otevřením nákladného sirotčince pro sirotky po padlých vojácích, jež dal zříditi vlastním nákladem. — Bartolomějskou noc dle orgánu Wolfova »Deutsches Volksblattu« prý chystali Čechové Němcům na den sv. Václava. Německý evangelický farář napsal do toho listu bédující otázku, kam schovati německé lidi »před zuřivostí české luzy«. Což Wolfův orgán pokládá Čechy za tak hloupé, aby se dopustili tak nepředložených zločinů? Jsme takovými tupohlavci, abychom nepoznali, že taková »taktika« by nám škodila nejen v Čechách, ale i v očích celého vzdělaného světa? Jak patrně nyní, Němci mohli v »Bartolomějské noci« spáti zcela klidně. Svých práv si dobudeme cestou důstojnou a účelnější. — V berlinském všenněmeckém orgánu se vyskytla tato »křesťanská« věta: »Můžeme jen prosit Boha, aby zima byla hodně dlouhá a krutá, aby krvežíznivým Anglosasům zašla chuť k vedení války.« Duše pisatelova zapomněla při své dychtivé žádosti, že by tou zimou trpěli značně také Němci. Ti nemají uhlí víc než Angličané. Kdyby měl Bůh všecko vyslyšeti, zač tak najednou »se modlí« Všeněmci, pak by Češi zmizeli s povrchu zemského jako ranní pára nad řekou. — Učitelstvo jedné budapeštské školy vyslovilo přání, aby bylo

škrtnuto z vyučovacího řádu náboženství a nahradilo se »státní mravoukou«. Table mravouka by jistě nejvíc potěšila Slováky a Rumuny; ti její sladkosti okusili tolik, že pódruhé jísti nechtějí. Návrh nepochybně vyšel z lóže zednářské, které jest za války předním paragrafem morálním ketasová spekulace — ovšem jen pro občany privilegované. — V akademickém židovském sdružení »Nehardea« v Basileji prohlásil vůdce Sionistů Jakub Klatzin: »Nejsme Němci, Francouzové... naše židovství není přestavbou němečtví... Jsme židé bez uvozovek... židé bez výhrady a bez předpokladu; jsme cizím lidem ve vašem středu a chceme jim také zůstat.« Statečné prohlášení inteligentního vlastence židovského bylo zajisté upřímné; jinde té upřímnosti jest méně. — Dne 14. září byl sesazen z úřadu ředitele německé reálky v Lublani dr. Cora, horlivý katolík a muž národnostně spravedlivý. Zavedl do školy modlitbu před vyučováním, zakoupil do učeben kříže, ve slovinských pobočkách zavedl modlitbu slovinskou a chtěl zavésti pro nižší třídy žactva slovinského slovinskou exhortu. Tím se provinil tak úžasně, že nyní ředitelem místo něho jmenován »spolehlivý« nacional dr. Swoboda. — V Portugalsku opět obnoveno spojení s Vatikánem. Uvěznění kněží puštěni na svobodu, dovolena procesí a kláštery církvím vráceny. U nás však jest dosti nemyslivých hlav, které by rády na účet celého národa odhobenou volnomyšlenkářskou horečku portugalskou přijali k pohostinnému řádění v Čechách. — Německý radikální poslanec dr. Wichtl přiznal ve schůzi »německého spolku« v Liberci: »Zavraždění následníka trůnu bylo r. 1912 Grand Orientem de France usneseno a vrah Cabrinovič (jak při procesu doznal) stál nejen ve službách »Národní Obrany«, nýbrž i pařížského Orientu; dokázáno jest, že srbský major Tankosič, který vrahovi zbraně dodal, je zednářem a že pařížské a londýnské zednářské velkolóže, jež byly původci atentátu, k tomu prostředky dodaly.« Znovu tak potvrzeno neklerikální notabilitou, kdo vlastně hnál národy do války. Ostatně řeči Gabriela d' Annunzio poučily i lidi hluché.

Vydali jsme ve velice vkusném provedení obrázky dle originálu akademického malíře Urbana:

Kristus s učedníky v Emanzích.

100 obrázků velikosti 8x10 stojí 7 K.
100 obrázků velikosti 31x35 stojí 80 K.

Druhá velikost se velmi dobře hodí za dárky k prvnímu sv. přijímání. — Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové

Zprávy místní a z kraje.

Den sv. Václava, předního patrona země české, tentokrát měl v našem městě tvářnost neobvykle slavnostní. Kostelní promluvy o našem svátku nesly se duchem vřele vlasteneckým. Na náměstí postaven krámek, ozdobený barvami národními. V sousedství tří stolky s nádhernými velikými slunečnicemi. Prodávaly zde dívky v národních krojích koláče, cukroví a ovoce ve prospěch Ústřední Matice. Dívky a mládenoci v krojích ohodili s pokladničkami sbírat národní milodary. Na balkoně domu p. Richtera vyhrávala hudba české melodie. Jedno perníkové srdce pod balkonem bylo vydraženo za 1400 K. Hudba ke konci zahrála českou národní hymnu. Listků do panoramy prodalo se obrovské množství. Na Matici vybírali pilně dívky i dohajové po ulicích ještě druhého dne. Tak vyhlázely národní projevy v den svatého křesťáka, o kterých vídeňské kruhy trousily hrůzné předpovědi. Tolik však si mohou naši přítelštíkové pamatovati, že tato důstojná manifestace českého lidu byla veskrze opravdová, upřímná, nadšená.

Večer aktovek pořádán bude Jednotou »Kliopera« v Hradci Králové 5. a 6. října o půl 8. hodině večerní. Předprodej lístků v knihkupectví p. Tolmana. — Dne 19. a 20. října uchvatné drama ruského spisovatele M. Gorkého: »Na dně«. Předprodej tímto představením počínaje bude v knihtiškárně Bratří Petinů, kteráž záznamy již přijímá.

Koncert Ady Práškové, klavírní virtuosky z Hradce Králové, absolventky pražské konservatoře, žáčky prof. Jiráčka za spoluúčinkování p. Egona Fuchse, koncertního a operního pěvce z Prahy, bývalého člena velké opery v Berlíně atd. koná se v Městském Klioperaově divadle v Hradci Králové dne 16. října o 8 hod. večerní. Na programu jsou: Chopin, Smetana, Dvořák, z Kaanů, Suk, Křička a Štěpán. Předprodej vstupenek převzal lask. knihkupec p. Fr. Piša.

Klavírní koncert Jana Heřmana, profesora klavíru při pražské konservatoři, byl slibným úvodem k nastávajícímu koncertnímu období. Vyplniti celý večer sólovou hrou je vždycky velký úkol, uvážíme-li, že obecenstvo až do vyčerpání programu musí býti uměleckým požítkem upoutáno tak, aby zájem jeho postupem nejen neochaboval, nýbrž spíše se stupňoval. Je-li úkol ten těžkým při sólovém zpěvu neb houslovém koncertu, kde umělcům pomáhá jednak hlas, živé slovo, mimika, jednak nástroj tak eminentně citový jako housle, — je nesporně daleko těžší při koncertu klavírním. Technika nástroje je tu sice momentem závažným — tu ostatně ovládá mnozí povolání —, ale nemůže působiti celý večer a pak jistě ne na všechny; silným činitelem je především, takové podání skladby, aby citová i dramatická působivost její přelita byla takřka umělcem v duši posluchačů, což při klavíru dáno je jen málo vyvoleným. Oběma těmito podmínkami vyhověla jistě hra prof. Heřmana, o němž lze říci, že pod jeho rukama klavír zpíval, úpěl, plakal a snil a zase se smál, výskal, jásal a bouřil. Vedle mistrné techniky je přednes hlavní předností jeho hry a o něm platí vše to, co uvedli jsme výše, ba možno říci, že z málo koncertů odcházelo obecenstvo tak nerado a tak plně spokojeno jako z tohoto večera. K nejpůsobivějším dílům pořadu čítám Brahmsovo Intermezzo (op. 118, č. 6) a Capriccio (op. 76, č. 2), Chopinovo Scherzo (op. 39) a Prélude (op. 28, č. 13), Dvořákovy skladby (Selská balada, Rej skřítků, Humoreska) a Smetanovy bravurně provedené České tance. — C.

Mimořádná valná hromada Všeobecného sdružení křesť. dělnictva koná se dne 13. t. m. v Hradci Králové v Adalbertinu.

Zase maďarské zpravedlivosti. Prohlášený »Az Est« sděluje, že zvláštní české peníze jsou již v naší zemi v oběhu, že všechny přípravy pro stát dle vzoru bolševického jsou již v Čechách hotovy; národní výbor jest v permanentě, jeho členové už sepsali testamenty... Patrně se tu ozývá zlé maďarské svědomí. Ale opakujeme: Maďarů jest v Čechách (zvláště v Praze a Hradci) dost; ti »Az Est« pilně čtou, ale žádný z nich neupozorní vlastní list, jakým komickým zprávám sedá na lep. Otázně — co Čechové chtějí, dovídá se »Az Est« z úst posl. Tusara. Ovšem strach zlého svědomí má oči tak velké jako lucerny.

Příspěvek k potřebě české autonomie. Vídeňská pošt. spojitelná poslala do Hradce obálku se slož. lístky pod adresou: »Družstevní knihkupe politikahe drazstva trskovehov Hradci Kralové pod ochranou so Jana Neponmokeho Königgrätze«.

Kněží. Na den sv. Václava instalován byl v Hrátnici nově jmenovaný farář dp. Ladislav Tůma. Instalační úkon vykonal v zastoupení pana vikáře vikariatu tajemník Ant. Kaška, děkan v Kostelci n. Orli, za asistence rektora semináře Dra. H. Doškučila, rodáka hrátnického, Eman. Ašigera, farář v Písečném a kanovníka Fr. Kutnara. Doprovázeli těmito pány a starosty obcí,

ubíral se nový farář za školní mládeží do útulného chrámu Páně k posvátným obřadům. Po vykonání těchto vystoupil pan instalátor na kazatelnu, vzpomenu! národního svátku českého a líčil slovy nadšenými trojí úřad, který Kristus kněžím odevzdal. Po kázání udělil sv. požehnání a nový p. farář odveden zase v průvodu do farního domu. Z velikého účastenství farníků při instalaci možno souditi, že si p. farář Tůma za krátkou dobu svého pobytu v Hrátnici srdce osadníků získal, tak že působení jeho tam hojně ovoce ponese.

Různé zprávy.

Ústřední jednota českého herectva těžce poškozena byla policejním zákazem slavností na počest jubilejních oslav Národního divadla připravovaných. By škoda, jež vážně ohrozila pensijní fondy herecké, byla aspoň částečně nahrazena, snaží se výběr dočisti nových příjmů prodejem zbylých předmětů z nekonaných slavností. Jsou to zejména obilné a všeobecně již nesené odznaky Český Lev, fotografie slavnostních dnů pražských na pohlednicích (30 druhů), satyrický časopis »Herecký večerník«, knihy a pohlednice ve válce osleplého herce Bohuslava, slavnostní pohlednice a tablo členů Nár. divadla před 10 lety. Všechny tyto předměty zasílá kancelář Ú. J. Č. H. Národní divadlo.

Radosti světa nemají ubohé dívky v Útulně a chorobinci slepých dívek v Praze na Kampě. Potěšte je, šlechetní dobrodinci svým dárkem! Adm. t. l. příspěvky přijímá a uveřejňuje.

Správné stanovisko k Římu.

V »Čes. Svobodě« 21. září p. H. silně zaútočil proti »Národu«, navrhuje, aby česká veřejnost se smířila s Římem. Pan H. mluví o »otravném semínku«, »urážce české reformace«. Vzpomíná na smysl dějin, vyrobený v dílně Masarykově, Herbenově a Macharově (ach to je historie!) a dokládá o návrhu »Národa«: »Nad tím žasneme, nad tím se rdíme.«

Odpovídáme, že nyní po tohlerých vědeckých výzkumech Novotného, Kruftových, Pekařových, Kroessových a jiných uznaných veličin žasnouti může pouze člověk obmezeného obzoru, který ustrnul ve filosofii románové lyriky a zpátečnických fantastů, kteří pyšně odsuzovali to, co si měli prostudovati.

Vždyť není pravdou ani mínění »Národa«, že »katolický Řím není a nebyl nám nakloněn«. Ve spojení s Římem národ náš plně a přirozeně rozkvétl za Karla IV. Památná »Zlatá bula« stala se nejbezpečnější baštou českých práv politických a řeč česká těšila se v cizině tak velké vážnosti jako nikdy před tím, aniž kdy po tom, jak dokázali Kalousek a Tadra. Ale na základě Zlaté buly dáno bylo Čechům dominující postavení ve střední Evropě vůbec. Že si toho nevážil Václav IV. a že i Sigmund svou lehkovážností tímto postavením otřásl, za to nemohl Řím. Za to však papežská stolice při utvrzování politických a jazykových práv země české za Otce vlasti spolupůsobila. A tehdy — jak dříve Kalousek — český stát byl »vrohováný a samostatný«.

Že v době husitské a pak protestantské římská politika nebyla příznivá českým sektářům, to bylo zcela přirozeno; ale českých katolíků si vážila dále. A obrátme list. Byli čeští sektáři tehdy k vlastní krvi, pokud si chtěla uhájiti přesvědčení katolické, snášenlivější? Vždyť přece sami husité svými cepy, hranicemi a topením popravili celé desítky tisíců katolických mučedníků, kteří se proti nim postavili do boje v otevřeném poli jako vojáci. Táboři popravovali celé zástupy kališníků a kališníci inkvizice navzájem bezohledně pronásledovali v oblasti svých držav Táboři. Za takových poměrů české státní právo ani nemohlo se utvrzovati. Proti tyranii husitské, která nenechávala nikoho v pochybnosti, že chce katolicismus brannou rukou vyhladiti v českých zemích zcela, trval v zemích přivtělených veliký odpor i povstání. Ačkoli husité získali tolik válečných triumfů, většina obyvatelstva v české koruně zůstala věrna katolicismu. A že věro- učné rozdíly nebyly české politice zábrany, to potvrdili sami kališníci, kteří Táboři netoliko fysickoou mocí konečně přinutili k solidaritě politické, ale účedně jim zakázali i jejich víru; Táboři přinuceni násilím, aby se podřídili správci husitské církve Rokycanovi

Husité viděli, že svazek zemí korun- ních byl právě sektářským hnutím značně uvolněn. Velký počet německého a katolického obyvatelstva ve Slezsku a obou Lužicích setrval i po bojích ve své nezlomené víře. Proto sami husité nabízel českou korunu vládařům německým, aby jejich prostřednictvím byla obnovena politická solidarita. — Teprve když nabídky byly odmítnuty, obrátila se pilnější pozornost k Jiřímu Poděbradskému. — Zkrátka v zemi napolo vyhladněné a silně ochuzené husitské nevedlo k politickým triumfům českého živlu, nýbrž naopak k prosbám. Při tom Čechové nijak neprotestovali proti prostřednictví — samých katolických prelátů.

A jakou nápravu v směrnicí národně-politické učinila Jednota česko-bratrská, která bývá považována za nejvlastenečtější církevní společnost českou? Její dobré vlastnosti v příměné morální reformace i jiné jsou známy obecně. Ale nerado se vzpomíná na tato fakta. Českým bratřím šlo především a hlavně o to, aby bylo získáno mnoho lidí pro jejich náboženské názory a to — ze všech národů. Proto již v XV. století přijímali rádi mezi sebe Němce (i ty, kteří se narodili za hranicemi); pěstovali čile styky se zahraničními sektáři německými. Pak si dávali svou nauku opravovat a schvalovat od sektářů zahraničních. Povolávali i na své školy některé učitele německé a posílali veliký počet svých synů na vzdělání do německých universit. R. 1547 hnali se (ovšem hlavně svými resencemi) do boje ve prospěch kurfiřta saského. Po smutném konci povstání českobratřští vyhnanci v Prusku dali si diktovati změnu své víry i svého církevního zřízení. A co tu bylo proseb, aby Luther schválil aspoň po změnách konfesi těch Bratří, kteří bydlili v Čechách a na Moravě a napsal k ní odporující předmluvu! Kdokoli byly větší obce českobratřské, tam nalézaly vlivné přijetí zástupy sektářů z Německa vypuzených, které po českobratřsku ani nevěřily.

Na Bílé hoře tekla českobratřská krev za německého kalvínce Fridricha. Nuže — co vlastně Českobratřská jednota byla češtější než čeští katolíci za Karla IV. i později? (Dokonč.)

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

**Piliny ke stlání,
řeziny k topení**

prodává továrna nábytku Skuherský v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné: na čtvrt roku 8 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 11. října 1918.

Inseraty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Správné stanovisko k Římu.

II.

O tom, jak speciálně lutherstvím německý živel zvláště při hranicích a v Praze byl posílen, není potřeby ani šfe rozkládati. Vždyť se u nás usazovali po vydání Majestátu i ti protestantští kazatelé, kteří byli z Německa od svých souvěrců vypuzeni. V Praze pohostinsky vystupovali dvorní kazatelé německých šlechticů zahraničních nikoli k vůli obnově evangelické lásky, ale k utracení ostrých protikatolických výpadů, kterými byla bičována i značná část národa českého. Padá při tom na váhu, že tito hosté zvaní i nezvaní útočili břitce i proti věročlánkům staré církve husitské, což přece nebylo podporou naší národní emancipace.

Zkrátka jmenování sektáři rozhodně neposilovali svébytnost českého živlu více než katolíci, kteří dovedli již před tím ve spojení s Římem celé půltisíciletí netoliko češství udržeti, ale i rozvíjeti a přivesti je za Otce vlasti k dominujícímu postavení ve střední Evropě.

Pisatel „zasne a rdí se“ nad možností českého kompromisu s Římem. Husité sami však se nereděli, když hned po vítězné bitvě na Vítkově smlouvali se o smír s katolickými preláty. Nerděli se, když konali smírné pouti do Basileje a Říma a když prosili katolické biskupy, aby jim světili husitské kandidáty kněžství. Nerděl se ani Rokycana, když dlouhý čas usiloval, aby mu Řím daroval berlu biskupskou. Proč to? Poněvadž husité seznávali, že jsou vlastně Římu blízko a že spojení s katolickou církví potřebují z důvodů netoliko kulturních a hospodářských, ale i speciálně národních. Nebyli přece tolik pošetilí, aby nevěděli, kde je co silně tísní.

O kterou překážku smír se rozbíjel? Národnost zde nebyla církvi žádnou závadou. Také častá česká poselství nediktovala, aby do smlouvy byla pojata slovanská liturgie. Spory se točily výhradně o různost věročlánků. Uznáváme, že husity utvrzovala v odporu síla vnitřního přesvědčení (o kalichu a přijímání dítek). Ale tatáž opravdová síla tkvěla i v táboře odporném, mnohonásobně větším. Husité žádali privilej, jaké Řím nedal a dáti nesměl ani žádnému většímu národu. Husité totiž chtěli si i jako znovu přijatí synové církve podržeti právo věroučných zvláštností a — právo vytýkati katolíkům orthodoxním kacířství. Kdyby se byla římská kurie s takovým požadavkem smířila, pak by bývala nucena povolovati změnu víry i velikým skupinám svých

příslušníků jiných. To by nebylo vedlo k zdravému individuálnímu rozvoji náboženskému, ale k rozkladu. Vždyť sami sektáři v XVI. století po trpkých zkušenostech potlačovali ve svých okrscích tříštění víry, aby nenastala čirá církevní anarchie. Jestliže se omlouvá tak často houževnatost husitská, kdo smí přísně odsuzovati důsledné stanovisko katolické? O víru tu šlo — nikoli o národnostní zášť. Oba tábory stály proti sobě upjatě a nedůvěřivě — ale oba zápasily nerady.

Pisatel v návrhu na smlouvu národa s Římem vidí »urážku české reformace«; prý národ smírem tím »vytrhl by si vlastní rukou mozek, srdce i jazyk ze svého těla, pošlapal by dědictví otců svých«. Při těchto cholerických výlevech naopak se musíme tázati, zdali mozek má ten, kdo takto mluví. Nynější Řím má trpěti za to, co se stalo před půl tisíciletím, kdy přece také inkvisice husitská pracovala bezohledně. My nevytýkáme nynějším liberálům krutosti tábořské, třebaže tito Táboři chválí Nynější katolíci však mají býti bičováni za zlořády a krutosti dávno minulé, jež nota bene zřetelně odsuzují. Přes půl století čeští politikové metají blesky hněvu do nynějšího Vatikánu, ale po celou tu dobu Vatikán našemu národu žehná.

Ale teď najednou »byli by dotčeni četní evangelíci«, kdyby národ úředně jednal s Římem. Odpovídáme, že bychom jednali o konfesi, k níž se hlásil sv. Václav, Karel IV., Milíč z Kroměříže, Tomáš Štíttný, Arnošt z Pardubic a tisíce nejzasloužilejších českých buditelů. Jednali bychom o potřebách té církevní společnosti, ke které se hlásí národ polský, chorvatský a slovinský a která jest lužickým Srbům i poznaňským Polákům nejvydatnější oporou proti germanisaci. Evangelíci však mají konfesi heidelberskou, která byla před Bílou horou po vydání české konfese (r. 1575) pronásledována jak od českých lutheránů tak od Českých bratří. Jistě by tedy čeští evangelíci popřáli konfesi ohromné většině rádné poválečné zorganizování, zvláště když jim jejich vlastní konfesi ani před válkou nynější katolíci nebrali a církevní organizování jim nezapovídali. Mají-li opravdu lásku k národu celému a zaručí-li se jim jejich práva plně, naprosto nebudou uraženi nutným a jedině účelným uspořádáním záležitostí českých údů církve obecné.

Závislost evangelíků na Vídni a německých hmotných podporách sleduje se v liberálních kruzích s přátelskou útrpností; zato však příliš okaté a nespravedlivé zasahování Vídně do věcí církevní

provincie české, našimi duchovními správci odsuzované, slouží za bič i — na nižší duchovenstvo katolické.

Jest nám věru trpké, že musíme tyto okolnosti na obranu připomínati v době tolik vážné, kdy solidarita českých stran se má co nejvíce upevniti. Doufáme však, že ti, kteří duchu českých dějin porozuměli ze skutečné historie (nikoli z románů) a kteří dovedou pochopiti i povahu situace nynější, promluví konečně otevřeně a svým souhlasem dodají váhy tomu, co má býti v naší zemi pokládáno již dávno za pravdu samozřejmou.

Volné listy.

Troucheš. Řeč ministerského předsedy Hussarka s výkřiky, jimiž byla provázena a pepřena, jest jedním z nejvýmluvnějších dokladův o neudržitelnosti poměrů, jichž nynější vnitřní státní krise dorostla. Politické a trouchní páchnoucí ovzduší zhoustlo tak, že v něm rozumně soudícímu člověku nelze již dýchat. Kde jest srdce přeplněno a kde myslí nasáklý hořkostí, udávají se výbuchy, jaké burácely a hřměly v parlamentní dvoraně vídeňské dne 1. října. Doutnající popel, ukládá-li se vrstva na vrstvu, konečně rozžhaví se do běla. Poznámký, jež sypaly se na hlavu ministerského předsedy, byť neuhlazené, měly vesměs věcný podklad a drastickou pravdou řečníka tísnily a drtily.

Ministerský předseda vlastně stal se obětí nezdravé vládní soustavy, v níž vědomě pracoval také sám. Zástupcům Českého svazu na příklad slíbil, že v době sněmovních prázdnin česko-německá otázka nebude řešena. Jak ministerskému slovu svému učinil zadost, o tom svědčí zřízení krajského soudu v Trutnově, krajského hejtmanství v Plzni, Praze a Litoměřicích, kteréž dílo korunováno bylo ještě rozdělením správní zemské komise. Za to musil spolknouti hořkou pilulku ve výkřiku poslance Stránského: »Věrolomný ministerský předseda!« Výjev tento působí trapně jednak tím, že takovou výtku možno vmetnouti ve tvář ministrovi, jednak mravními vlivy, které rozlévajíce se s místa tak vysokého, podlamují povahy v občanstvu a zlehčují dané slovo, jež ve všech mravoukách těší se posvátnosti a jež jest výraznou charakteristikou muže a člověka. Či snad jest dovoleno v politice nedbati mravních zásad? Pak nechť se ministerskému předsedovi vznáší před očima jakýkoli prorocký obraz nového Rakouska — rušením daného slova o tuto budoucnost pracovati, znamenalo by stavěti dům na písku. Správně chápaná politika musí si býti vědoma mravních mezí, v jakých má býti dosahováno cílů politických, a musí si živě ujasňovati, že jako mravní stav společenských vrstev má velikou důležitost pro utváření státních poměrů, tak s druhé strany vláda svým politickým životem že působí na mravní stav společnosti.

Když ministerskému předsedovi, horujícímu pro autonomii národů, byla vytčel na správní zemská komise jako opatření protizákonné, opáčil: »ale správné«. Jsou-li v ústavním státě zákonné předpisy, jichž nelze bez trestu přestupovati, pak nelze rozuměti ministroví, jenž

Dep. adresa: Alibánka.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4% a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobohod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.878.

Také vláda jest vázána právem a tato vázanost státu právem měla důležitý význam při sepisování moderních ústavních listin. Práva zemské naší ústavy byla tak zaručena, že rozpuštění sněmu a nahrazení zemského výboru správní komisí nelze jinak nazvat než anarchií. Právě moderní právnická škola učí, že v právu národů jest základní kmen, jenž vymyká se každé zákonodárné libovůli a vládnímu absolutismu. Jest to výtěžek veškerého dějinného vývoje národa, jak obráží se trvale, jakožto stálá podmínka jeho historické bytosti v právních institucích. Změna zemské ústavy náleží k pravomoci českého sněmu, kterýžto základní zákon byl přijat i rakouskou ústavností, a právo toto jest nezrušitelné. Vláda, jež právo toto porušila, dala na jevo, že řídí se toliko poměry moci a nikoli právními poměry mezi státem a českým královstvím. Moc nad právo — známá německá parola. Nelze tedy co do práva ústavního zemskou komisí nazvat činem správným právě tak, jako nemožno vyhlásiti vraždu za dovolenou v oboru práva trestního. Řeč ministrova necítila porodních bolestí nové doby, nýbrž pohybovala se ve starém rámci neupřímnosti a zatuchlé trouchně. Slovem, rakouští státníci ani v tomto vážném okamžiku nechtějí viděti dopředu, a nebylo a není jim dáno, aby včas chopili se záchranného díla.

Brestlitovský mír. Jméno toto nabývá čím dál smutnější zvučností a soudným říšským Němcům jest věcí, o kterou brousí vtip a podle které měří bystrozrak státníků, již toto dílo přivedli na svět. Kühlmanovi a hr. Czerninovi bude strašidelnou vzpomínkou až do smrti. Z kritických úvah, vracejících se k tomuto osudnému jménu, jak to učinil nedávno v Německu Scheidemann, vysvítá, že jméno toto bylo symbolem, pod nímž německá vojska s východní fronty valila se na západ s vítěznou jistotou. Nebylo a není tajemstvím, že předpoklady tohoto míru stanovila vojenská moc, doprovázená a posilovaná křikem Všeněmců, kterým dle pravdy, že žáby v dešti nikdy nezmoknou, mír ten jest ideálem až do dneška.

Každé jednání má svůj účel, ale každé jednání může mít také účinky, jichž nelze napřed vypočítati, ba ani tušiti. Pro nesmírnou rozmanitost a spletnost poměrů lidské konání bývá často pramenem i účinků nezamýšlených. Účinků vyhlášení války, obsazení cizích území, uzavření míru nelze nikdy napřed určit. Všechny takové události mají sice nejbližší a přímé účely, jichž původcové událostí jsou si dobře vědomi, ale nemohou vědět, zdali těchto účelů skutečně dosáhnou a nevznikne-li z toho něco nevídaného. Ba při těsném zauzlování činů diplomatických a společenského dějství může účinek nějaké historické události, jež v mysli jejích původců byla účelně determinována, přesahovati hranice lidského tušení. To přihodilo se i s Brestlitevským mírem. Přímého účelu nedosaženo, a dostavily se účinky, z nichž tyto jsou hořké. Ani jiné ovoce, které přinese ještě budoucnost, nebude zajisté sladké.

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 168.

Vklady na knížky 3¹/₂%.
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálahy.
Eskompt účtů a směn.

Politický přehled.

Nový německý kancléř princ Max Badenský představil se 5. října říšskému sněmu. V řeči své projevuje ochotu připojit se k všeobecnému svazu národů, rozřešení belgické otázky spatřuje v úplné obnově Belgie, v Litvě a Polsku mají býti zřízena lidová zastupitelstva. Princ Max chce poctivý mír pro všechno lidstvo, bude-li však nabídka ústředních mocností odmítnuta, pak prý jsou Němci odhodláni ke konečnému boji na život a na smrt. — Polská vládařská rada usnesla se rozpustiti státní radu, povolati ihned vládu, složenou ze zástupců nejširších vrstev národa, která by vypracovala volební řád pro polský sněm. — Dne 8. října ohlásil v posl. sněmovně min. předseda bar. Hussarek mírovou notu spoléhaje, že sněmovna schválí mírový krok tento. Zároveň doufá, že i při chystaném prý vnitřním mírovém ústrojení říše uplatní se svéprávní národové rakouští za svobodného svého sebeurčení. Lavice české v posl. sněmovně byly téhož dne prázdné, poněvadž čeští poslanci nemohli býti včas zpraveni o svolané již, ale odložené schůzi pražské, a že odejeli do Prahy. Rovněž i polské a jihoslovanské lavice byly velmi řídky obsazeny, což všechno rozčilovalo Němce. — Dne 5. a 6. října byly v Záhřebě porady jihoslovanských delegátů o zřízení Národního výboru Slovinců, Chorvatů a Srbů. — Situace nynější vlády rakouské pokládá se za neudržitelnou a řada politiků německých usiluje, aby byla utvořena vysloveně mírová vláda. — Něm. kancléř princ Max Badenský oznámil, že chystá zrušení polské okupace. Poláci tedy již prohlásili svůj stát neodvislým a svobodným, a zahrnují do něho i Halič a Poznaň a chtějí přístup k moři. Polské kolo vzdává hold vládařské radě polské za proklamaci o spojení všech polských zemí. Členové Polského kola odebrali se již do Krakova, aby se tam účastnili přípravných prací pro svolání Národního shromáždění. — Dr. Zahradník v posl. sněmovně 9. t. m. prohlásil: Neznáme žádného rakouského národa, ani česko-rakouského národa, známe jen národ český a moji vlastí je pouze vlast česká, ne rakouská! -- President Wilson odpovídá už Německu, vlastně táže se: 1. Přijímá německá vláda Wilsonovy podmínky z 8. ledna i pozdější potud, že by se jednání týkalo jen podrobností praktického provádění? 2. Mluví říšský kancléř v nabídce míru pouze za ony moci říše, které dosud vedly válku? Příměří nemůže Wilson dohodě doporučit, dokud ústřední mocnosti nevyklidí všechna území jimi obsazená. — Na západě Němci pod tlakem anglickým vyklidili pevnost Cambrai, ve znamení průlomových zisků bojují dále vojska francouzsko americká v Champagni a Američané v Argonách. Po pádu Cambrai celý zářez laonský ocitá se v pohybu směrem k belgickým hranicím. — V Albanii ustupují rychle vojska rakousko německá. Francouzové a Srbové obsadili tu už Elbassan a na postupu k severu zabrali Vranji, nedaleko Niše. — V Turecku nastoupila nová vláda, která prý provede dalekosáhlé reformy.

Uvěrní družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adzibertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Kulturni žiskry.

V manifestu spojených katolických stran na Moravě, ve Slezsku a Dol. Rakousích čteme: »Nová naše jednotná strana dožaduje se nadděně a neochvějnou vůlí s ostatními českými stranami československého státu skutečně demokratického. — Jako strana nejširších vrstev lidových budeme usilovat, aby veškerý život národní

proniknut a ovládn býl ideou pravé demokracie a sociální spravedlnosti. Přidáme se, aby pronikavými reformami sociálními zaceleny a zahojeny byly těžké rány hrozné války a odstraněny byly nerovnosti hospodářské a sociální.

Dějepis učitelem? Jestliže kdosi řekl, že z historie poučíme se jen o tom, že se z ní ničemu nenaučíme, pak měl po ruce velmi mnoho výmluvných dokladů. Upozornili jsme na to sami r. 1913, když bal káněti slovanští spojenci namířili děla proti sobě a tak rozstříleli palác velikých plánů, který budovali po staletí. Tehdy jsme řekli, že třebas za krátký čas nemyslivá řevnivost je svede k činu podobnému. A už to tu je.

Ale že by národ tak inteligentní, jakým
 jsou Němci, nebral si žádného poučení
 z tlustých folií vlastních velice střízli-
 vých dějepisců, to přece jenom poněkud
 překvapuje Z Berlína 7. t. m. '46 oznamuje:
 »Všenněmecké a protestantsko-konserva-
 tivní listy uveřejňují provolání, v němž se
 protestuje proti mírové nabídce.« Tedy dle
 všeho se rodí lidé výhradně proto, aby
 bojovali a bojovali na vzdory všem nejna-
 lehavějším hlasům vysoce vyspělé kultury
 míru. Je-li protest oněch patriotů zdůvod-
 něný, na to není potřeba se tázati ani dě-
 jia středověkých nebo třicetileté války.
 Pouhý pohled na přítomnou situaci stačí
 zcela. Ale vysoce učení patrioté dávají
 rozum zcela na výměnek, řídíce se jen
 planutím svého zvláštního a dlouho uměle
 pěstovaného citu.

A jiný příklad z Čech. Dne 8. t. m. měla se konati v Praze schůze Čes. svazu a Nár. výboru se členy sněmovny panské, okres. zastupitelstev a obecní samosprávy. Tu »Právo lidu« prohlásilo: »To jsou zástupcové zcela malé části českého národa, čeští notáblové . . . Do pražského shromáždění přijde zítra dvě stě důvěrníků českoslovanské sociální demokracie a české strany socialistické.« — Medvěda ještě český lid v rukou nemá, ale už se sváří bouřlivě o jeho kůži. Každý by na ní nejraději seděl sám a jiné krajany z ní resolutně vyhání. Víme velmi dobře, že nynější zástupci českého lidu (i poslanci) uzezna menší věrný obraz síly různých proudů národních. Ale »Právo lidu« ani nemuká o potřebě nejdemokratičtějšího volebního práva s poměrným zastoupením, které by nejlépe zaručilo zastoupení dle počtu hlasů voličstva. Zatím však připravovalo náhlý vpád dle taktiky bolševické. Jiné strany odstrkované ke vpádu nevyzvalo. Z toho patrně, zdali upřímně stojí o skutečný průchod vůle celého národa. Co by bylo dovoleno socialistům, měli by si dovoliti také jiní — a pak by místo českého státu nastala k potěšení Němců bolševicko balkánská mela k nevypsání. Socialisté nemusili choditi pro odstrašující příklady ani do veliké revoluce francouzské; ruští bolševici nejvýrazněji uči, že taková taktika národnímu celku naprosto neprospívá a že náhlý vpád sluší jen tomu, kdo s obecnými potřebami všeho lidu neočítí. Naučíme se konečně z temných listů historie aspoň něčemu?

Zpravidlení života bylo i heslem pokroků. Jak se zásada realizuje, patrně z různých nejasných poznámek těch lidí, kteří velebí České bratry, horují pro »ryzí církev Kristovu«, pro evangelium atd. »Ostravský denník« k službám Božím za český národ poznamenává: »Co má pánbůh (tak psáno) společného s českým státem? Kdybychom se měli spoléhat jenom na pána boha, s českým státem vypadalo by to bídně.« — Kdyby taková slova slyšel skutečný husita, rozrazil by pisateli lebku cepem na tři kusy. Husité si dávali jméno »bojovníků Božích« a i jiným způsobem dokazovali, že Bůh má s českým státem mnoho dělati.

**Jestliže by kněží v době tolik pohnuté
věřící lid v kostele na povinnost lásky
k vlastní nížm neupozornili, liberál by vy-
rukoval s přikrými žalobami.**

**Již parcelují pro sebe české království.
Nejednou jsme za války nadhodili, aby se**

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudimí.

Telefon: 48.

Akiový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Lubačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont směnek, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knihy na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno bez výloh složnými listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

vážné přemýšlelo, co i v případě české autonomie zbude z království pro skutečné ruce české. Hospodářsky silný stát musí se budovat nikoli tuctovými hesly, ale pilnou, sebezapíravou a obezřelou prací — nikoli prodáváním českých statků cizincům.

Právě 8 t. m. vídeňsko-židovská „Zeita“ uveřejňuje tento insert: „Nejpříznivější okamžik! Nejpříznivější uložení peněz! Kupte české 4procentní a 4½procentní zemské obligace! Kupte reality v Praze! Kupte akcie českých (pražských) podniků průmyslových! Pisemné dotazy pod značkou „Jistý zisk P. J. 2319“ na Rudolfa Mosse, Praha, Pítkovy 6.“ Tedy kupců se najde habaděj. Ale teď jest vážná otázka, jak velký počet českých majitelů si řekne doopravdy: „My stojíme stále pevně.“

Ze světa vědeckého a uměleckého. V 15.—16. sešitě „Ženského světa“ Vikova Kunětická uveřejňuje list, jež zaslal Jul. Zeyer r. 1896 Karol. Světlé. Tehdy Světlá se neřila do rozjímání o zázvěti a do mysticismu. Docela čtla i spisy spiritistické, což Kunětickou velice překvapilo. Zeyer pak v příčině nevěry Kunětické napsal Světlé: „Př. Kunětická ztratila svou víru se svým dítětem... Její představa o Bohu byla tak po lidsku vytvořena, že to ani jinak býti nemohlo... Pro nás lidi musí býti nihilismem první otázkou, protože jsme slabí... Boha ale neznáme, tušíme jen a nesmíme si myslit, že on musí dle zákonů našich představ býti a se řídit. To, co se nazývá odevzdáním se do vůle Boží (je to zas jen po lidsku myšleno), je velkou moudrostí. Lid mnohdy tu moudrost má, cítí vůbec přirozeněji a správněji, než my to obyčejně činíme; nedovede to říci, ale cítí lépe, co je život a smrt. Paní Kunětická se modlíla, když uběhlo její dítě umřelo. Ale myslí se; horoucí zoufalé přání není modlitbou... modlitba je něco docela jiného, než horoucí přání, prosba za vyslyšení. Paní Kunětická myslí, že víru svou ztratila navždy. Myslím, že ji někdy najde, očištěnou, zjasněnou, prohloubenou a opravdivější než byla ta, již ztratila.“ Patrně, že Zeyer se propracoval k přesvědčení středověkých mystiků „samostatným hloubáním. Sama Viková Kunětická nyní vyznává: „Dnes čtu list Zeyerův pozorně a věřím, že i můj západ bude prozářen světlem vroucího a bezpodmínečného odevzdání.“ — V Moskvě zahynulo sebevraždou z bídy 14 žurnalistů; vždyť se tam ocitlo 1800 opozičních žurnalistů bez zaměstnání přičiněním přísedního židovsko-bolševického „komisaře tisku.“ — Nová katolická universita v Lublíně již má sestavený profesorský sbor. — V „České Strážce“ dr. Em. Rádl opravuje mínění lidí, kteří vytrvale tvrdí: „Teď není na nic jiného kdy než na boj samostatnost; až ta přijde, všechno ostatní se podá samo.“ Rádl připomíná: „Žádný opravdový spisovatel neobětuje na trvalo umění politice, nýbrž bude věřiti a právem, že jedině svým uměním bojuje správně za svobodu svého národa. Žádný zbožný muž neostaví k vůli válece zbožnosti, právem bude žádati aby voják i politik uznali jeho náboženské tužby za důležité a aby podle nich upravili válku a politiku. A tento poměr platí ve všech oborech činnosti... Kulturních ideálů, lásky k pravdě, k umění, mravnosti, pracovitosti, vzdělávání lidu, zdravého společenského života, náboženského života

nelze odkládati až přijde svoboda, ani nesmějí býti pouhým prostředkem k dobývání samostatnosti, nýbrž naopak: kulturní ideály jsou prvním a nejvyšším cílem a svoboda jest jen prostředkem k tomu, abyohom plněji v nich žili.“ — Evangelioi se brání. V „Čes. Reformaci“ (č. 14.) protestovalo se proti pořádání představení „Pan farář a jeho kostelník“, protože v této frašce vystupuje evangelický farář. V Kejlich, kde se mělo představení konati, jest sotva jedno procento evangeliků. Ale „Čes. Reformace“ volá energicky: „Tedy na to je naše náboženství, aby si z něho naše mládež v nejbližším okolí Prahy dělala legraci ve prospěch Ú. M. Š.“ Pravda — farář kterékoli konfese do frašky nepatří. Ale kde si ten divadelní kus dělá legraci — z evang. náboženství? Konstatujeme, že evangelioi mají radost, jestliže před očima tisíců katolíků se pořádají představení, která netoliko zlehčují stav katolických duchovních, ale otírají se i o naše církevní zřízení. Ozve-li se proti tomu z úst katolických jen slabý protest, hned slyšíš ozvěnou posměch anebo výtku nešťálosti. — Čím dříve se probírá velice složitá otázka sebeurčení národů i u nás, tím lépe. Dr. Boh. Tomsa v „Čes. Sociálovci“ upozorňuje, že otázka sebeurčení nebyla dosud dosti kritizována. Problém jest složitý zvláště tam, kde se různé národy navzájem prostupují. Na jednoduchost realizace myšlenky národního sebeurčení „přilíš spoléháme a věříme v automatické řešení, které přineseme. V tom je neodpuštělný optimismus, kterého se dlužno zřeci a podejmouti se objasnění principu, který jest velmi spletitý.“ — Velice zajímavou publikací jest Melicharův I. díl „Za svatým Grálem“, kde se prohírají umělecké památky Karlštejna. (V komisi G. Francu v Praze I.) — V novém ročníku „Zvonu“ vychází II. díl poutavé povídky Raisovy „O ztraceném ševci“; drobnomalba povahy uzavřeného území jest zde velice zdařilá. V „Obrazárně Zvonu“ vydány nové dvě kolekce vynikajících reprodukcí obrazů českých umělců.

Mešní formuláře pod názvem

„Tres Missæ“

jichž se užívá při třech mších sv. v den Dušiček, na objednávku zasílá Družstevní knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Zprávy místní a z kraje.

Výstraha před podporováním zběhů uveřejňuje znovu c. k. okresní hejmanství. Nechtě všechny orgány ve veřejné službě postavené pomohou v pátrání po zbězích, kteří dokonce v některých krajích ohrožují i bezpečnost majetku a osob. Přísední tresty jsou stanoveny proti osobám, které by jakkoli zběhům pomáhaly; podpora zběhů i těch, kteří svému osobně své dovolené prodávají, stihá se jako zločin. Deserter za vinu i zastavení výplaty vyživovacího příspěvku pro příslušníky osoby zběhnuvší. Předpisy o hlášení cizinců jest nutno přísední plnit, při čemž jest máti pozor na předložení falšovaných (velice častých) listin o dovolené.

Městské průmyslové Museum v Hradci Králové uspořádá dne 13., 15., 17. října t. r. vždy o pul 8. hod. večer v přednáškovém sále musejním cyklus přednášek spisovatelky p. A. Kožminové: Lidové umění a průmysl v Čechách, na Moravě a na Slovensku. Přednášky budou doprovázeny světlými obrazy, jež představují lidové kroje československé a jich výšivky, lidovou keramiku, kraslův. malůvky, kraslice, hračky, řezby, liti oím, lidové stavitelství, obyčeje, zvyky a tance. Mimo to uspořádá jmenovaná spisovatelka i pohádkové dýchánky pro děti. První dýchánek bude z pohádek Kohout a mlýnek, Zlatovláska. Před tím promítány budou obrazy jízdy králů, dětských geniů slováckých. Druhý dýchánek bude mít pohádky Dvanácte měsíků, Čert a Káča a promítány budou hračky československých dětí. — Předprodej lístků v knihkupectví B. Melichara. Na pohádkové dýchánky je vstup dítkám volný.

Čítárna Palackého bude otevřena dne 15. t. m. Správu má město. Návštěvy ve všední dny od 4 hod. odp. do 8 hod. večer, v neděli a ve svátek od 9 do 12 hod. dop. Legitimace vydává kustos.

50 let ochotnické Husy v Hradci Králové, Monografie sepsaná Jiřím Tolmanem u příležitosti jubilea 50. výročí založení „Klicpery“, vyšla tyto dny tiskem a možno ji obdržeti v knihkupectví B. E. Tolmana.

Odfeknutí divadelní představení. Pro epidemii chřipkovou odkládají se projektovaná divadelní představení dne 19. a 20. října. Pravděpodobně hrát se bude v neděli 3 a pondělí 4. listopadu Přesné datum jakož i hra oznámí se dodatečně včas. Zakoupené lístky možno buď vrátiti, anebo zůstávají v platnosti pro příští představení.

Bar. Slč. Lid. Kosařová z Dobrušky vybrala na mírovou sochu 50 K a zaslala nám prostřednictvím red. „Štítu“, což tímto veřejně kvitujeme. O další sbírky uctivě prosí čtené Bož. Srdce Páně.

Zpráva o nabídnutém příměří a stoupání českého kursu způsobila v Hradci veliký rozruch. Všude se tvořily hloučky občanů radostně rokujících. Od chlapců 10letých až do stařen 80letých živě přetřásáno, že se blíží konec útlaku, že už svítí hvězda sebeurčení. Takový jest výsledek politické pedagogiky vídeňského režimu. Nechtě si vezmou záci Stürgkhovi a Czerninovi nyní třeba na celoroční politický kurs 13leté české chlapce; jakmile jim dovolí upřímně mluvit, prohlásí tyto hoši opak toho, co jim bylo do hlav přechováno. Pravda proráží i oblaka. Ale Czernin se odváží poučovati muže vyspělé, že černé jest bílým. Nikdo také nezapomíná a nezapomene, co jsme zkusili bídy a jiného strádání hmotného výhradně k vůli tomu, aby Velkoněmci mohli hlučně provolávat, jak jejich cíle jsou blízké a aby mohli hroziti Slovanům, z jejich práce a peněz stavěti svou Babylonskou věž. Vhodná chvíle k přemýšlení, kdo vlastně poškozoval rakouskou státní myšlenku nejvíce.

Základní ústavní ústav v Hradci Králové zařídil oddělení pro prodej umělých hnojiv a získal pro východní Čechy výhradní prodej Dobřanského vápeno-draselnatého umělého hnojiva, které dle posudku Rolnického lučebního výzkumného ústavu Rady zemědělské vykazuje vedle menšího množství dusíku a kyseliny fosforečné pozoruhodné množství drasla a převážnou měrou vápno. Hnojivo toto doporučuje se používat zejména v době podzimní.

Rychloběže objevil se ve středu ráno na náměstí, hledaje výpadní bránu na schodech u bisk. residence. Ale aby si spěchem nepřivodil srdeční vadu, byl zadržán od jednoho důstojníka. K závodnímu běhu došlo tímto způsobem. Chlapík asi 22letý mluvil u p. Dyntěry o jakési látece na šaty způsobem, který prozrazoval dlouhé přety a strašit touhy. Pan mistr pojal podezření; neznámého hosta zavřel v temně na klíč a spěchal pro policii. Ale náhle vrazil sklo ve dveřích a hledal ú-

kryt před úředním interviewem; vazbě však nešel.

Šubus. 6. Mjna cyrilský zpěvácký kroužek oslavil 25leté založení cyrilské farní jednoty slavnostním zdařilým večírkem ve Velké Skalici. Za předsednictví dp. faráře a slavnostního výboru pěvecký sbor přednesl pod taktovkou ctp. bohoslovce J. Vachka sbory našich českých hudebních skladatelů, které s nevšední ochotou doprovázeli na klavíru vlp. Macek z Pouchova a p. Svěška mladší z Újezdce. Program propleten byl deklamácemi a solovými partiiemi. Mladistvý zjev sl. Beranovy z Černošic s tím jejím vroucím přednesem »Dagmar umírá« ladně se vyjímal. Též sl. Jirková přednesem poutala. Lahodně nesl se zpěv sl. Motýčkové z Hradce Králové. Nemenší hřivnou přispěly též slečny Křovákové z Pouchova. Jejich přednesy prozrazovaly měkkou, jemnou a citlivou duši. Zvláště sl. Růženka s jí vlastní živostí a zápalem zhostila se svých solových partií. Celá slavnost vyzněla národním nadšením a korunována byla mohutným zapěním národní hymny »Kde domov můj«. Zajisté, že večírek byl povzbuzením všem, kteří milují ušlechtilé národní cítění a zábavu. Přejeme k další činnosti spanilomyslným a snaživým slečnám mnoho zdaru.

Jareš. Ke kázání dp. katechety několik poznámek. Vláda se snažila i kostelů využívat ke své světské propagandě, což nejbolestněji nesli právě kněží, kteří vědí, že dům Boží jest v přední řadě domem modlitby, náboženské útěchy a posily v době tolik pohnuté. Není divu, že nyní národ tak těžce zkoušený vítá, jestliže v kostele nyní naopak se ozývají slova vřelého vlastenectví; tu se mluví lidu opravdu z duše. Vzpomínáme však, jak protiklerikální živly před válkou rozhořčené a zásadně odmítaly politiku na kazatelně. Jestliže sem tam některý kněz odvážil se před volbami v zájmu společné víry (nikoli politických výbojů) připomenouti, že katolík má své přesvědčení projevovati všude a že tedy při volbách nemá podporovati notorické odpůrce křesťanského názoru světového, ozývaly se proti takovým »politisujícím kázáním« nejhloubejší protesty. Nyní však — jak patrně z novinářských článků — by zmínění kazatelé byli nadšeni, kdyby kazatelny sloužily výhradně politice. Schvalujeme, že přišlo mnoho lidí do kostela, kde se měla prosloviti řeč k počtě sv. Václava. Tento světec dávno zasloužil v Čechách větší vřelosti. V Uhrách i evangelioi slaví sv. Štěpána velice okázale. Ale k vůli sv. Václavu by byli nepřišli rozhodně »stoupenci všech stran, konfese a stavů« do kostela, který jest výhradně určen pro bohoslužby katolické. Věděli zajisté předem, že kazatel obrátí pozornost »jmenovitě k době husitské«. Necht se uváží, zdali to bylo nejvhodnější k oslavě sv. Václava, který se stal proslulým sjednotitelem národa českého právě ve stopách ideí římských, které usilovaly odstraniti usurpovanou nadměrnou církevní moc laické oligarchie šlechtické a jež přes odpor české aristokracie hleděly emancipovati náš národ z vlivů germánských. Pravda — doba husitská byla velikou, ale reformačním a národním úsilím netoliko husitů, nýbrž i katolických českých theologů, kteří se snažili věroučný rozkol v národě zameziti. Tehdejší nadšení a zápal dlužno vítati i dnes v době tolik prospěchářské. Ale ani pokrokat, který má skutečný cit pro národní celek, nebude si přátí nového bratrovražedného boje, v jakém byla naše země na polovic vylidněna. Vždyť husitské sekty vedly krvavé boje i proti sobě. Také řádný věrný Čech, horující pro osvětu, nebude žádati, aby se ničily tisícové památky staročeské kultury, aby české školství utrpělo velikých škod — a aby vůbec byl přetržen násilně zdárný kulturní i hospodářský vývoj státu Otce vlasti. Připomínáme dále, že hlubok husitské písně »Kdož jste Boží

bojovníci« neprobudí ani blanické rytíře svatováclavské ani jiné Čechy k dinorodému hájení národních práv. Vždyť tato hymna jest výtahem vojenského řádu husitského a není v ní ani jediné řádky vlastenecké. Za to slova »Bijte, zabijte, žádného neživte« obracejí se i proti lidu domácímu. Souhlasíme však, že doba pobělohorská byla pro náš národ časem dlouhého a nespravedlivého utrpení. Na Blšé hoře byli poraženi privilegovaní stavové s Fridrichem Falckým, ale potom byli o svá práva připravováni i ti čeští katolíci, kteří se vzpoury nedopustili. A nemilosrdný útlak vlekl se po tři století — až do let posledních. V Čechách rozkazovali cizáci, nad čímž se kormoutí srdce Čechů všech. Nezapomínejme však, že právě české kněžstvo katolické, které na vazovalo na dobu Karlovu a jež ani o skutečné povaze husitství nevědělo, spontánně v době probuzenské křísilo národ český, varujíc se vnášeti do českého lidu zmatky. Nyní nastala doba vzkříšení dokonalého a celý národ je zajedno v politických cílech svých. Jen ať se slyší ve Vídni, jak sofistická škola německých hofrátů působila na vůli národa! Jen ať Vídeň se dozví, že sami katolíci čeští, kteří ve všem spravedlivém se podrobovali, kráčejí za postupujícím praporem všennárodním s tím větším nadšením, čím mrazivější bylo jejich zklamání.

Již jsme obdrželi
nově vydaný u Pusteta:
CODEX IURIS CANONICI
PII X PONTIFICIS MAXIMI
IUSSU DIGESTUS
BENEDICTI PAPAE XV
AUCTORITATE PROMULGATUS
PRAEFATIONE
PETRI CARD. GASPARRI
ET INDICE ANALYTICO-ALPHABETICO
AUCTUS
12° (LII u. 870 S.) Cena K 26.—
Objednávky vyřídí
Družstevní knihupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum

Renov a. D. Ve slavnostní háv odšlo se naše město ve dnech 27. a 28. září. Konali jsme slavnost svatováclavskou. V pátek večer za přítomní šel městem lampionový průvod za hudby a zpěvu národních písní. Druhého dne vlastní slavnost konána tímto pořadem: O 10. hodině slavnostní kázání, jež přednesl Jan Havelka, kaplan v Čáslavi, na thema: »Svatý Václav vzorem katolického křesťana«. Po té sloužena slavná mše sv. za blaho českého národa. Bohoslužby se účastnily dívky v národních krojích. Odpoledne o půl 3. hod. odbývána veřejná schůze lidu v sále u Vávrů, kterou zahájil místní kaplan Fr. Anděl přivítáním přítomných. Po zapění písně »Svatý Václave« udělil pak slovo pozvanému řečníku Havelkovi. Thema použitavé jeho řeči bylo: »Český člověk a církev katolická«. Dokázal, že církev to byla, jež ptála a dosud přeje pravé svobodě, vzdělanosti, pokroku i umění a že ona to jest, která hájí i svojí existenci samostatnost národů. Ukázal z dějin, že i u nás v Čechách církev to byla, která pracovala o samostatnost národa českého jakož i jeho kulturní pokrok. Řečník vybízí k lásce k církvi i vlasti a končí přáním, aby čeští katolíci svobodní byli v samostatném a křesťanském státě českém... Při slovech těch zaznělo sálem nadšené »Kde domov můj« a schůze skončena. Pak uspořádána schůze ve prospěch Matice, jež vynesla 160 K. — Zdař Buh!

Skuteč. Zemřel zde vážený továrník p. Jan Šlemr, který se propracoval k vynikajícímu postavení z počátků nejmenších houževnatou pílí a cestou trnitou. Zesnulý byl netoliko až do smrti katolíkem velice

horlivým, ale také si získal nemalé zásluhy o hudbu chránovou. Bezmála půl století na kůru zpíval, hrál na housle a později na varhany. Pohřben se konal dne 5. t. m. Odpočívaj v pokoji, duše sice netná!

Různé zprávy.

Otázka obsazení kanonikátů v Olomouci.
Za klub katolicko-národní dostavili se dne 2. t. m. k ministru vyučování ryt. Mačeskému poslanci dr. Hruban a Kadlčák a odevzdali mu pamětní spis kněžstva arcidiecése olomoucké za úpravu obsazování kanonikátů kapitoly olomoucké v duchu demokratickém a národní spravedlnosti. Upozornili ho na veliký význam této dosud definitivně nerozřešené otázky. Ministr slíbil, že věci bude věnovati náležitou pozornost, a dr. Hruban vyžádal si, aby mu bylo sděleno písemně stanovisko vlády.

Dálkové sbírky ve prospěch trpících.
Vyzýváme soucitné nadšence, aby i letos zahájili dobrotivě ve dnech dušičkových sbírky ve prospěch slepých, sirotkův a vdov i nezaměstnaného katolického dělnictva. Bída doléhá na ohudinu úporněji než léta předešlá. Proto sbírejte v kostelech, na hřbitovech a od jednotlivců k jednotlivcům. Sebrané příspěvky přijímá: Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové anebo Zemský svaz Orla v Hradci Králové. Zasláné milodary budou vděčně v tisku kvitovány.

Persianový kožíšek

nový prodá Hana Skuherská, Hradec Král.

Dobřanské vápeno-draselnaté umělé hnojivo

v jakosti la. neb známky Superior ve vagonových zásilkách v papírových pytlech promptně dodává

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Piliny ke stlaní, řeziny k topení

prodává továrna nábytku Skuherský v Hradci Král.

Na veškeré zástavy, které až do konce měsíce srpna 1918 propadly, odbývá se

dražba

v obec. zastavárně královéhradecké

(v místnostech zastavárny) v sobotu dne 19. Mjna 1918. (Začátek o 9. hod. ranní.)

Zástavy do dražby propadlé možno ještě před dražbou ve čtvrtek dne 17. Mjna 1918 do půl 1. hod. odpolední pouze u pokladny zastavárenské zúrokovati nebo vyplatiti.

Každý, kdo se chce vyvarovat placení dražebních poplatků a sice z 1 koruny 2 hal. mimo úrok, nechť zúrokuje lístky zástavní do 5. Mjna 1918. V pátek před dražbou a v den dražby se neúčastuje.

Správní odbor zastavárenský.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 18. října 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vycenazí v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Vzkříšení.

Již spravedlivou obnovu a utvrzení českých práv nezadrží žádná síla pozemská. Ve starověku a středověku ani bezohlední dobyvatelé nebrali národům přemoženým jazyková práva. Jestliže některý podmaněný národ zmizel z listů dějin přece, pak se to stalo tichým odumíráním, dobrovolnou asimilací. Vždyť na druhé straně leckdy sami vítězové, byla-li jejich kultura skrovná, přijímali bať zcela anebo částečně jazyk vyspělejších porobců.

Co pokládali Všeněmci za nejprávnější právo pro sebe, toho nechtěli ani desetinu popřít národům slovanským, jakoby pro ně přirozené právo vůbec nepatilo. Ba docela předstírali překvapení, jak jiní si mohou činit právo na tentýž cit k lidu vlastnímu, jaký popřávají samým Němcům.

Vítězstvím spravedlivého národního sebeurčení uplatní se prakticky veliký díl zákona přirozeného, vloženého do srdcí lidských od samého Boha. Dobytím národních nezadajných práv realisuje se zřetelný požadavek bible. Ačkoli v době Kristově byla považována i v Asii řečtina za řeč nejvznešenější, užíval Spasitel tehdejšího nářečí lidu israelského. Apoštolé k různým národům promlouvali jejich vlastním jazykem.

Narazila ovšem na odpor velice energický, protože katolické kněžstvo tu jest k šíření království Božího na zemi a nikoli k obsluhování bezohledné politiky vídeňských liberálů.

To měž nyní každý katolík, každý konservativce pilně na čteteli, že milovými kroky vstupujeme nyní do poměrů pronikavě změněných. Nové formy života jak politického tak sociálního již jsou jasně na obzoru a předpovídají tak určitě jako ranní červánky východ slunce. Kdo si na některé nyní překonávané řády uvykl, ať se vystříhá zaměňovati formu za ideu. Forma nemusí býti vždycky faktickým symbolem dobra. Vždy jest pečlivě rozlišovati vnější uspořádání od skutečného stavu věcí. Nyní nastává katolíkům důležitá starost, jak se přizpůsobiti, aby naše přesvědčení mělo volný průchod i za poměrů změněných. Rozeznávejme při tom velice bedlivě a opatrně hmotu od ducha, království Boží od království pozemského. Na př. naprosto není potřebí, aby se katolické kněžstvo exponovalo pro materiální zájmy těch lidí, kteří ve chvílích nejnaléhavějších ani prstem nehnuli pro požadavky české. Duchovenstvo nyní bude mítí vážnost a ochranu výhradně podle toho, s jakým zářem bude pracovati pro ryzí idey Kristovy, pro národ a drobný lid. V tom nyní bude spočívatí výhradní síla katolická. Jinak jediný nerozvážený krok bude prudce vytýkán — i budou-

cím katolíkům nových několik století. Na beztrestné páchaní nedůsledností měli a mají privilej jiní. Katolíkové však se neodpustí nikdy ani nejmenší pochybení.

Není nás tajno, že po novém uspořádání českých věcí přikvácí na české katolíky nejedna nesnáz. Ale kritické chvíle budou údělem i — společností jiných. Při tom zdůrazňujeme, že rána od Čechů jinak smýšlejících nás rozhodně nebude tolik boleti jak rány zasazené od německých židů a jiných cizích liberálů. Jestliže národní povinnosti v dobách nejvážnějších vykonáme svědomitě, pak v českoslovanském státě dobudeme pro katolicismus příslušných práv jistě — třebaže snad později. Jako se nedalo umlčetí právo národní, nedá se udusiti ani právo církevní. A to jsme dovodili již dříve, že právě útlak národnostní poskytoval silný podpal i zámkám k boji proticírkevnímu.

Nastává vzkříšení. Přestává éra, kdy i na kazatelně apelováno, aby aspoň nějakým způsobem poskytl oporu centralismu nečeskému. Knězi bude umožněno volněji a určitěji aplikovati křesťanskou nauku na život praktický. Rozvoj katolictva našeho bude tím radostnější, že za nových poměrů národ jasněji se přesvědčí o lásce apoštolského stolce k českému živlu; o vzájemné přízni bude lze mluviti podrobněji, určitěji.

Cyrlomethodějské kněžstvo, jež přejalo ideální národní úsilí od kněží buditelů, neopustilo český lid v době krušné a půjde s ním rukou v ruce i do nového nádherného jitra, zrozeného slzami nadšení. Postup státoprávního vzkříšení našeho již nikdo nezastaví.

Tragedie národa.

Každý upřímný Čech uvědomuje si právě nyní hluboce a podrobně, bylo-li spravedlivě pro vzpouru privilegovaných českých tříd (nikoli všech) držeti v jařmu celý národ po tři století.

Události pobělohorské jsou krvavou ironií předpokladů. Protestantští stavové zdvihli se k odporu za vůdcovství politiků německých. Spojovali se jak s Němci rakouskými tak s lutherány říšsko-německými. Při vzpouře udávány mezi hlavními důvody události v německých městech Broumově a Hroboch. A přes to po Bílé Hoře pokutováno bylo právě českými, odušeli tresty jak katolíci prostí tak i ti čeští stavové, kteří v době kritické rozhodně odmítali vládu Fridricha Falckého.

Samo jádro českého národa proti zákonitě vládě bouřiti se nechtělo; naopak čeští nevolníci nedlouho před Bílou horou bouřili se proti svým protestantským vrchnostem. Za války ždímal a utiskovala šlechta vzbouřená netoliko rolníky, ale i měšťany.

Dva zajímavé momenty! Ferdinand II. r. 1619 vyhotovil revers, jímž se zavázal zachovávatí svobody české a tedy i Rudolfův Majestát. Když však tato důležitá listina byla odevzdána českým direktorům, ti ji vrátili nerozpečetěnou s výslovným podotknutím, že adresa na ní jest nesprávná; vždyť prý se v ní neuznává vznešenější postavení dvou vyšších stavů, kteří jsou na adrese postaveni na roveň

— měštům. Toto zatajení příznivé listiny před národem možno nazvati nejlehkomyslnější národní velezradou. Na druhé straně právě kardinál Khlesl krátce před tím radil dvoru úsilně, aby se vyrovnal s Čechy v dobrotě. Ale dvorská strana válečná Khlesla pronásledovala tak, až byl zatčen a uvězněn v Tyrolsku.

Bylo tedy potřebí tlačiti až k zemi celý národ z příčin politických a konfesionálních? Vždyť obrovská část lidu trvala v sektářství z přinucení šlechty. Uvědomělý odpor náboženský byl místy tak podivný, že protestantští sedláci v některých místech projevovali vděčnost Jesuitům za to, že se od nich naučili Otčenáši. Nejvíce šířili v Čechách protestantství právě Němci, jichž po Majestátu do naší země přibývalo valem. Naopak vojenskou pomoc vídeňské vládě poskytl Poláci.

Bylo tedy nějaké vážné příčiny potlačovati po zdolání vzpoury český živel — i katolický?

Přes tři čtvrtiny země propadly konfiskaci (nečítáme-li statků královských a církevních). Za provinilce byl prohlášován i ten, kdo pouze pod železným tlakem okolností nedávno odváděl berní nařízenou od direktorů a nebo je o něco písemně požádal.

Do roku 1627 (tedy hodně dlouho) nebyla připuštěna spoluvláda českých sněmů, jakkoli přece nebylo strachu, že pozůstalí stavové katolíci způsobí politické otřesy. Kancléř Zdeněk Lobkovic již r. 1421 spolu s císařskými komisaři pobral všechny královské listiny na práva a svobody markrabství moravského a zavezl je do Vídně. Rádcové Ferdinandovi nawrhovali, aby král hleděl ustáliti neomezenou moc dvora, kterou právě drží; až si Čechové uvyknou na protistavní stav, nechť jej potvrdí výslovnými zákony; ale nechť se zatím přípravy k absolutismu tají před Čechy vládě věrnými, protože prý ty změny nedají se provésti veřejně najednou.

Katolíci stavové byli určitými příznaky žalostné změny dotčeni velice bolestně. Rada zemská r. 1624 ohradila se proti porušování českých práv. Napsala, že bývalí rebelové jsou potrestáni; celé království jest obsazeno věrnými obyvateli, kteří doufali, že ještě větších svobod za svou věrnost zaslouží. Jiní pak sice pochybili, ale nyní již jsou docela smířeni s králem a na milost přijati.

Obnoveným zřízením zemským r. 1627 všemu stavu městskému ponechán na sněmu pouze hlas jediný. Stavům zakázáno pojednávati o záležitostech, které by nebyly pojaty do královských proposic. Do té doby pouze sněmy udělovaly obyvatelské právo v koruně české, ale od roku 1627 stačilo svolení vladařovo, aby cizozemci se zakupovali v Čechách svobodně, bez ohledu na stanovisko sněmů. Moc zákonodárná v právu občanském i trestním vyhrazena panovníku samému. Podobné zřízení vydáno r. 1628 pro Moravu.

V německých zemích říše přece byli před r. 1620 také rebelové, ale jakkoli byli udoláni fysickou mocí, veliká práva jim byla vrácena. U nás bylo jinak.

Jestliže rádcové dvora měli na mysli opravdovou, ideální reformaci v duchu katolickém, měli se postarati, aby katolickým poddaným bylo polehčeno tuhé jeho nevolnictví. Rolnickému lidu aspoň zvolna se měla vraceti ta práva politická a sociální,

Ze světa vědeckého a uměleckého. Dr. M. Kronenberg v »Naturwissenschaften« kritizuje domněnku, dle níž historický materialismus Marxův byl vytvořen materialismem přírodovědným, tvrdícím, že všechno ve světě je výkonem hmoty. Marx však v »Kapitálu« rozlišuje výslovně na př. práci stavitele od včelí poukazem na

Opak muž charakterní a obětavý, i když má osobní moc velice vynikající, může se státi dobrodincem milionů. Vždyť ve starověku i řada samovládců vynikla otovnou péčí o státní celky. To mějž na zřeteli každý, že nikoli sama vládní forma jest spasitelná, nýbrž ta síla, která poctivě a obětavě usiluje všecka kolečka vládního stroje říditi k dobru celku.

Kdo hledá nejvyšší nápravu ve formě, nechť napřed zajistí, že ředitelé nového režimu pozбудou každého tajného sklonu k sobectví, pomstě atd., čili že jejich povaha stane se novými poměry rázem andělská. Ale který člověk do této chvíle dovede podrobně prozkoumati srdce i ledví svého bližního?

V Rusku se jásalo nad triumfem bolševismu jako nad vítězstvím nejslibnějšího nového evangelia. Ale apoštolé jeho působili rozčarování svým počínáním již před uzavřením míru brest litevského.

Nyní se poznává, že bolševici sice dovedli mnoho zbořiti a že popravují desateronásobně víc než carská vláda; ale místo nových obstojných směrnic hospodářských a kulturních noví vládcové stále se udržují hlavně z fondu nastřádáního vládou carskou — byt velice chybující. V Petrohradu jest vytlučena dlažba, všude jsou likvidační obchody, výprodeje všeho druhu, aby majitelé zachránili aspoň holý život; s koupennými věcmi ke všemu špekulují lichváři. Samo dělnictvo rychle prohá z Petrohradu, kdež nenalézá výdělků, takže téměř polovice obyvatelstva zmizela. Dělnictvu sice bolševici mzdu značně zvýšili, ale cena nejnútnejších potřeb zvýšena ještě více. Jen rozmnožení výroby by m hlo dělnictvu prospěti, ale ta právě ohabuje. Proto bolševici snaží se udržeti věrnost dělnictva olupováním měšťanstva o to, co ještě zbylo.

Dělnická třída v Rusku nestačí ani na zvelebení vlastního stavu, natož na řízení vrstev jiných. Již sám delegát ústředního výboru kovodělníků napsal v „Izvěstích“: „Dělný lid, chce li se zachránit od protirevoluce a hladu, musí pracovat, pracovat.“

Dávno by revolučně komunistická vláda byla v troskách, kdyby neobratní sobci v zájmu blaha veřejného odstoupili. Ale — už tam je proletářská aristokracie, které se vede hmotně velmi dobře; a ta dobrovolně nepovolí. Nová forma neodstranila sobectví, nezměnila lidské přirozenosti; spíše chamtivěům, kteří před tím neměli ničeho, značně přispěla a jejich osobní spády posílila. Ovšem hodiny neobratné a tolik kruté správy budou přece jen brzy sečteny.

Uvěrni ELIŠKA v Hradci
družstvo Adalbertinum Králové
 přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitosti.

Pokud velitelství francouzských vojsk spočívalo v rukou zednářských, potud Francie prohrávala. Jakmile se ujal vrchního komanda katolík, začínal obrat. I jiné okolnosti potvrdily, že zednářství jest neštěstím republiky. Zkušenost tedy vedla k veliké přeměně myslí; katolicismus podmaňuje si ve Francii i duše. Zednáři ovšem se hněvem necítí. Na sjezdu v Tomsu vydali provolání, v němž praví: „Zákon o rozluce církve a státu stál se posměchem, osoby republikou vládnoucí sklánějí se před berlou, beznáboženské školy jsou opuštěny.“ Proto prý jest potřeba odstraniti kněze z armády a potlačiti klerikální propagandu. Tedy vlastně zednáři projevují strach před celým národem. Jestliže hlásali pravdu a dle pravdy národ občastenili, nač potřebují občany skutečně uvědomělé nutiti útiskem k setr-

vání v zednářském ráji? — Sám volno-myšlenkář K. Pelant napsal v „České Stráži“: „Co dnes bolestně znechucuje cestování po Slovácku, je ne nadvláda, ale absolutní vláda židů... Všude, kde na Slovácku vydáte peníze, putují do židovy kapsy. Kupců, trafiků, řezníků, hostinů, všude, kde koluje peněz, sedí žid a považuje Slováka za svůj poplatný a robotný lid... A při tom chová se co nejzpuštěněji, pohrdá lidem, považuje ho za naprosto bezcenného tvora, za nižší řád živočišný.“ V Čechách pokrokaři se odvažovali namlouvat, že nás těsné spojení se židy obrodí. Ale zatvrzele mlčeli o tom, co dělá ke kulturnímu povznesení lidu křesťanského žid tam, kde jest opravdovým pánem. — Když za vpádu Rusů do Gorlice prchly všechny úřady i se starostou, ujal se opuštěného lidu katecheta Swieykowski. Počínal si tam svědomitě a moudře, že byl jmenován později vládním komisařem. Ale na zlomyslné udání bylo s ním zavedeno trestní řízení; byl však osvobozen. Nyní se katecheta svého úřadu vzdal, aby se mohl věnovati více svému vlastnímu úkolu. Ale láska obyvatelstva k obětavému muži jest tak veliká, že městské zastupitelstvo se rozhodlo požádati biskupa, aby katecheta zůstal nadále ve svém zodpovědném úřadě. — Vídeňská ovocná centrála zrekvirovala v Čechách švestky po 35 K. Horší zboží nabízela pálenkám; jedné moravské firmě nabídla vadné švestky cent za 240 K — tedy skoro sedmkrát dražší než koupila. — V Haliči a polském království byla zahájena energická akce, aby pozemky a jiné reality nepřecházely z rukou polských do židovských. Svaz zemědělců v Lublíně zřídil zvláštní občanský soud, jenž má zakročiti proti těm, kdož by prodali svoji půdu cizincům. — Jak dlouho se drželi soc. demokraté Erfurtského programu z roku 1891! I když věda a zkušenost do této dogmatiky činila nejsilnější průlom, byl Erfurt stále modlou. Ale za překotného běhu událostí r. 1914, kdy se měl socialistický radikalismus prakticky osvědčiti a regulovati poměry ve prospěch lidu, usnesením z 4. srpna soc. demokraté stali se stranou vládní a v tomto měsíci jejich předák Scheidemann jmenován Excelencí. — Za jediný den brněnská censura zabavila katolickému „Hlasu“: 1. Kolínskou resoluci, kterou v „Rovnosti“ propustila, 2. zmínku o omezení jízdy, zaslanou c. k. koresp. kanceláři a ve všech jiných listech propuštěnou a 3. zmínku o manifestě, která byla ve všech ranních listech propuštěna. — Spojená strana lidová na Moravě zahájila rozsáhlou tiskovou akci pro vybudování velké tiskárny a velkého lidového deníku v Brně. — Úpisovací akce podílů Zemědělské družiny na Moravě má úspěch velice radostný. Na ustavující schůzi družiny upisovali katoličtí rolníci 100—150 podílů. — V audienci u Jeho Veličenstva nový vrchní rabín se vyjádřil, že židé nejsou jen společností náboženskou, ale zvláštním, sounáležitým národem, který má právo na svůj vlastní židovský stát. Na otázku, zdali se chtějí židé do tohoto státu vystěhovati, odpověděl vrchní rabín záporně; prý židé chtějí dále zůstat tam, kde jsou. — V neděli 6. října bylo úředně rozpuštěno představenstvo okresní nemocenské pokladny v Berouně. Shledalo se, že se penězi přímo plýtvalo. Představenstvo a úředníci svého času byli zvoleni za stranu národně-sociální. — Americký státní tajemník Lansing prohlásil o mírovém jednání: „Až přijde chvíle k vyjednávání účtů, nezapomeňme, že, jako přísná spravedlnost bez milosti jest nekřesťanská, je milost, rušící spravedlnost, stejně nekřesťanská.“ — Dne 11. t. m. v pražské kavárně „Nizze“ prodali tři keřasové vagon cukru za 250.000 K. Ale kontrolor zpozoroval chytrou manipulaci s šekem a chlapíky zatkl. — Soc. demokraté koupili v Moravské Ostravě hotel Quittnerův a sousedící pozemky; zřídí tam vlastní tiskárnu a místnosti organizační. Tedy peněz dost.

Zprávy místní a z kraje.

Jan Fr. Hostivít Pospíšil. Dne 8. t. m. uplynulo 50 let od smrti vlasteneckého nakladatele Pospíšila. Narodil se r. 1785 na kutnohorském předměstí Cechu. Vyučil se v Kutné Hoře knihtiskařství; pak přelšel k magistrátu jako písař a posel úřední. R. 1808 stal se majitelem knihtiskárny v Hradci Králové; energickou přičinlivostí povzněl se z počátků skrovných tak, že od r. 1818 se stal nakladatelem českých knih. Byl k tomu pobádán zvláště profesorem bohosloví Zieglerem a pak Kliperou. Publikace hradecké i sličnou úpravou brzy nabývaly chvalné pověsti v celých Čechách. Bral do nákladu zvláště spisy Kliperovy a některých kněží. V nádherné úpravě vydal r. 1823 „Roráte“ (adventní zpěvy). R. 1833 vydal Komenského „Orbis pictus“. Zřídil si vzorné knihkupectví. R. 1826 přejal i jednu tiskárnu pražskou a později pardubickou, kterou přemístil do Chrudimě. Hlavně však se věnoval královéhradecké činnosti nakladatelské, již se vzdal teprve r. 1856, ponechav si jen knihkupectví. Svou podnikavostí, obětavostí a ušlechtilou povahou získal si zvláštní vážnost netoliko občanstva ale i úřadů. V letech třicátých byl hospodářským dozorcem obce královéhradecké a téměř do smrti zastával úřad školního dozorce. Památka agilního vlastence, který tolik přispěl k uvědomění českého lidu, září i nynější generaci skvěle a přitažlivě.

Pondělní obrovská manifestace dala poprvé za nynější války vnějšku města ráz ryze český. Každý, kdo nebyl nucen rozstíhati český prapor na nejnútnejší prádlo, ozdobil jím svůj dům. K velikým davům, kupícím se o 10. hod. na náměstí, promluvíli tři řečníci s balkonu domu p. Richtera. Protestováno proti vyvážení potravin a uhlí z království českého, protože tím náš lid nesmírně strádá. Položen důraz na státoprávní naše požadavky. Prohlášeno, že v české autonomii se uplatní všeobecné tajné právo hlasovací jak mužů tak žen a to s poměrným zastoupením dle počtu hlasů. Zapěny vlastenecké písně. Pak se zástupy klidně rozházely. Kolem poledne veliké řady české mládeže (mezi nimi dívky v národních krojích) procházely městem za zpěvu českých písní. Průvod učinil zastávku před radnicí a místnostmi okresního výboru, provolávaj státoprávní hesla. Tak český lid i v Hradci hromadně a upřímně tlumočil náladu všech českých vrstev, dokazuje manifestačně, že nás nedovedly žádné kličky ani hrozby „přeučiti“.

Úmrtí. Ve zdejší ústavu pro hluchoněmé zemřela v noci na den 17. t. m. ctih. sestra Anoulla Třísková zákeřnou chřipkou. Pohřeb v neděli dne 20. t. m. o 2. hod. odpol. na hřbitov poučovský. O. v p.

Královéhradecká bankovní jednota zvyšuje svůj závodní kapitál. K účasti lze se přihlásiti ve směnárně jednoty v Hradci Králové na Velkém náměstí do 15. listopadu t. r. Podíl členský činí 500 K s příplatkem 25 K. Súčastniti se možno libovolným počtem podílů.

Vyhlaška o jednoduché úřední frekvenci c. k. berního referátu a berního úřadu v Hradci Králové. Výnosem c. k. zemského finančního ředitelství v Praze zavádí se jak u berního referátu tak u c. k. berního úřadu v Hradci Králové jednoduchá úřední frekvence od 8 hodin ráno do 3 hodin odpoledne během zimních měsíců počínaje dnem 16. října 1918 do 30. dubna 1919, což se u veřejnou známost uvádí.

Vyhlaška. Vzhledem k stížnostem, že v některých domech chodí se na půdy, do ohlívků, dřevníků, skládek atd. se svíčkami a lampami, čímž vzniká nebezpečí, že uložené tam hořlavé předměty snadno mohly by se vznítiti a požár způsobiti, zakazuje se dle § 5. zákona ze dne 25. května 1876 č. 45. z. z. svícení na půdách, ve ohlívkách, dřevnicích, skládkách atd. svíčkami nebo lampami. Při svícení na půdách, ve ohlívkách, dřevnicích atd. smí býti používáno pouze zastlených luceren. Starosta: JUDr. František Ulrich.

Chřipková epidemie v posledních dnech řádila ještě více než týden předešlý. Ve střední části i škola pro umělecké zpracování kovů. V Rudofinu jsou všichni chovanci nemocní. V semináři z teologu nebyli dotčení pouze tři. A s ošetřováním chorých byla největší potíž. Nedostávalo se ani léků ani přiměřených potravin, takže pacienti po všech marných krocích správy ústavu raději se léčili dobrovolným hladem. Podobně jest tomu ovšem jinde. Vždyť se uedobývá v našem městě nejnutnějších potravin ani pro zdravé. Zdejší lékaři nevyházejí z kola a přes všecku dobrou vůli nemohou všem onemocnělým posloužit. Úmrtnost jest tak veliká, jaké není pamětníka.

Dobřenič. Na neděli 13. t. m. byl okraden pravděpodobně cikány p. Václ. Klucký, domkář a cestář v Dobřeničích. Ukradli jemu i dcerám peníze, oděv a obuv. Zůstal jim téměř jen deníček, který svlékli večer. Policejní pes p. o. k. strážmistra Dvořáčka z Hradce Králové šel po stopě přes Pravy až do zádušního lesa, kdež nalezeny stopy dvou ohňů a stanů. Též noci ukradeno p. Walterovi, tesáři, 10 slepic. Jistě týmiž pachatelé.

J. Jaremba se s námi sděluje, že dp. katecheta kázal zcela katolicky; před tím bylo známo jen tolik, že bude kázati vlastenecky. takže davy shromážděné byly lidmi dobré vůle. V tisku byl smysl řeči valně znetvořen. Konstatujeme s uspokojením. Pokud se týče jádra historických otázek, není na škodu, že jsme uveřejnili (po několika škrtech) klidné a věcné vývody p. dopisovatele, který vlastně nepolemisoval s p. kazatelem, ale v zájmu dobré věci výhradně s novinářskými vývody a s tím, co si jistá část veřejného mínění dle vlastní tužby v myslí vytvořila. Na to bylo potřebí odpovědět.

Vamberk. Bolesně dotkla se srdcí našich zpráva o odchodu p. katechety Fr. Komárka. Působiv prvních 6 let v městě našem na měšťanských školách, odchází, je povolán za profesora na gymnasium

do Králové Dvora. S odcházejícím ztrácí mládež výborného a vzorného katechetu, místní duchovenstvo milého, vpravdě zbožného a vysoce vzdělaného spolubratra. Přejeme p. katechetovi hojně zdaru i v novém působení a tolik lásky od studentů, kolik dostalo se mu již od mládeže naší, která zachová dobrého svého vychovatele vždy ve věčné paměti.

Některé dopisy byli jsme nuceni pro nával látky odložit do čísla příštího.

Pořádejte Dušičkové sbírky!

Orelský den pořádá 3. listopadu ve Vel. Poříčí náhodský okrsek Orla. Dopoledne slavné služby Boží s kázáním; pak cvičitelský kurs. Odpoledne pokračování cvičitelského kursu a porada delegátů bratrských jednot. V 8 hod. večer slavnostní akademie. — Přihlášky z jiných okrsků buďtež adresovány konumu »Svépomocie ve Vel. Poříčí u Hronova n. M. Tamtéž se hlase o oběd a nocleh, jakož i o vstupu do akademie. Jest žádoucí, aby se účastnili Orelského dne bratři a sestry v počtu co největším.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notařské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec c. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha t. 979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Paramenta, kostelní náčiní atd. dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablone nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Piliny ke stlání, řeziny k topení

prodává továrna nábytku Skuherský v Hradci Králové

PODĚKOVÁNÍ.

Nevýslovný bol, kterým nás zkroutil náhlý skon předobrého a drahého otce a manžela, pana

FRANTIŠKA HODKA,

byl značně zmírněn projevy vpravdě křesťanského soucitu duši šlechetných.

Děkujeme tudíž vřele zvláště vld. duchovenstvu, slov. p. MUDru. L. Tvrzskému, velectěným pp. živnostníkům, obětavým pp. dárcům věnců a kytic.

Vroucí díky naše ráčtež přijmou všichni, kteří jakoukoli útechou dobrotivě poskytl balsám na ránu palčivou. Bůh odplatí stonásobně!

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 14. října 1918.

Rodina Hodkova.

Pohřebnímu ústavu p. H. Řichtra děkujeme za pečlivé vypravení pohřbu.

Královéhradecká bankovní jednota

zvyšuje svůj závodní kapitál.

K účasti lze se přihlásiti ve směnárně jednoty v Hradci Králové na Velkém náměstí do 15. listopadu t. r.

Podíl členský činí 500 K s příplatkem 25 K. Súčastníci se možno libovolným počtem podílů.

Jednatelský výbor.

OBNOVA

Číslo 43.

Předplatné: na čtvrt roku 3 Kč
na půl roku 5 Kč

V Hradci Král., 25. října 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Státní komando v církvi.

Protestantští privilegovani stavové vyslovili v XVI. století pravidlo: »Či kraj, toho i náboženství.« Proto docházelo ihned k nucené přeměně konfese poddaných na celém panství, jakmile bylo zakoupeno sektářem. Kdykoli katolický dvůr na sněmu usiloval nějak zarazit protestantskou propagandu, hned pánové rozčileně upozorňovali, že »se tu svědomí dotýče« — a že vláda nemá práva utiskovati náboženské přesvědčení. Všecko hezké — ale chybička byla v tom, že svéprávný občan začínal teprve měšťanem a že tedy svědomí nevolníků bylo »méně cenné«; vrchnosti se vůbec divily, jak se opovažuje »otroubený a okoptěný« sedlák vůbec reklamovati šetrnost pro své vlastní přesvědčení.

Ale vrchnosti katolické zvláště v II. polovici XVI. století následovaly příkladu vrchností protestantských.

Bylo potřebí zvláštního nátlaku k udržení katolického živlu?

Nejsilnější oporou každé konfese jest příkladná morální úroveň a kulturní uvědomělost. A tu scházelo velmi mnoho právě sektářům. Sektářská universita živořila po vydání Majestátu hůře než před tím, takže mistři hleděli si pomoci k nejnutnějším příjmům volbou šlechtických chlapečků za rektory. O řádné vzdělání sektářského kněžstva v Čechách vůbec nebylo postaráno; a jestliže duchovní správcové — nevolníci laických vrchností — sami z ignorance trousili nauky nejspornější, tím menší náboženské vzdělání měli poddaní, kteří byli většinou analfabety. Když si zřídili lutherští s Českými bratry společnou konsistoř, nebylo jejich svárům kouce. A při tom stále více do popředí vystupovaly ty sektářské proudy, které neupřímnému konfesnímu kompromisu odporovaly. Čeští bratři, jichž existenční podmínky a politický význam udržovala hlavně šlechta, rychle se přizpůsobovali zvláště na Moravě zvykům i zlovykům lutherských, takže chtěli dobrovolně rušiti poloprázdné sbory. Podivně se čte, jak často sněmy stýskaly na vzrůstající demoralisaci lidu, přivoděnou zlými příklady stavů privilegovaných. A ještě více překvapuje, že po samé bělohorské katastrofě na mnoha místech sedláci holdovali bezuzdnému karbanu. Lid katolický nebyl lepší tam, kde mu scházeli řádní duchovní správcové. Zato však Jesuité netoliko svou učeností a životem zcela bezúhonným, nýbrž i apoštolickou námahou pontali k sobě stále větší počet duší, prováděli reformaci fak-

tickou a důslednou. Zkrátka katolictvo nemusilo se tehdy báti, že bude zdoláno převahou morální a kulturní jiných náboženských společností. Ke všemu rychlé přibývání sektářských cizinců v Čechách rozčilovalo domácí katolíky, jichž bylo přece více než Českých bratrů. Když pak sektářští emigranti pomáhali cizincům při jejich vpádech zemi českou ochuzovati, roztrpčenost katolíků proti sektářům jen se stupňovala.

K záchraně katolické državy tedy nebylo zapotřebí dragonád. A kdyby bývali Jesuité po Bílé hoře postupovali zrovna tak jako před ní, byli by bez politické pomoci získali většinu země stejně.

Po válce třicetileté ovšem mravní úroveň českého lidu stoupla: pevně a jednotně řady církevní vykonaly tu práci obrovskou. Ale bylo potřebí přihlížeti i k jiným duševním potřebám českého lidu. Mělo se přesně navázati na dobu Karla IV. To se nestalo — ani nebyla podniknuta příslušná studia, jaký vývoj byl v Čechách násilně přerušen husitstvím a jiným sektářstvím.

Struny svatováclavské silně zvučely dříve i mezi husity a protestanty. Sv. Václav a Otec vlasti byli osobami posvátnými, nedotknutelnými i sektářům. Ale po Bílé hoře obával se vládní režim, aby zevrubným poučováním lidu o druhé polovici XIV. století neoživil vzpomínku na velikou sílu a slávu češství.

Populárních, nepotřebnějších spisů pro uvědomění českého lidu vycházelo velice málo. A kdo se odhodlal vnášeti do lidu plné světlo přece, měl co činiti s překážkami nejtěžšími. Aristokracie zmohla se tak, že udávala tón i ve městech; ale cizí šlechtici, kteří se v Čechách zakoupili, ani nerozuměli kulturním potřebám ujařmeného lidu. Za války samé hrál hlavní roli v naší zemi velemocný vévoda fridlanský Albrecht z Valdštejna, který byl šlechticem domácím. Ale nebylo v něm ideálního zápalu ani národního ani náboženského. Byl to sobecký spekulant, těžící z příznivé »konjunktury« výhradně pro sebe. Žil honosně, vydávaje obrovské sumy na zevnější lesk svého dvora. Podobně si vedli i později šlechtici jiní; vyhýbali se velikým berním jak správním tak válečným, uvrhující obrovské kontribuce na drobný lid. A při tom velice tísnivé náklady válečné nesly hlavně země české.

Kněžstvu po dvou stoletích znovu propůjčena práva politická. Ale v praxi zvláště za Leopolda a Karla VI. byl politický vliv kněžstva velice skrovný, třebaže tehdy luštěny důležité otázky církevně-politické. Do očí padá úsilí vlá-

dy, aby na místa hierarchická v Čechách byli dosazováni nečeští urození, kteří lidu nerozuměli. Tím se porušovala zásada církve katolické zřejmě. V době josefinské stlačována práva papežova a omezována volnost církve nejvíce. Dle vládního nátlaku měl býti hierarcha v přední řadě nejoddanějším státním úředníkem a pak teprve knězem. Netoliko vláda poroučela, jak se mají vypravovati pohřby, ale snažila se docela »upravovati« i bohoslužby v kostele a — dogmatiku.

Tím větší etí zaslouží vlastenecké kněžstvo nižší, které ani v dobách nejtěžších nezapomínalo na vlastní účel církve a na národní úkoly české inteligence.

Stát po Bílé hoře prospěl církvi velice málo; zato však rozvinulo hojnost záminek k výpadům proti katolické církvi. Pokud se v Čechách katolicismus morálně povznese, děkuje za svůj rozvoj síle vlastní a ideálnímu zápalu českého lidu.

Volné listy.

Poplach. Před několika ještě týdny bylo právo národnostního sebeurčení Němcům a Maďarům požadavkem, před kterým utíkali a na něj pouštěli hrůzu a proklínání. Dnes smýšlení jejich rázem se změnilo tlakem událostí, jichž nelze odvrátiti nebo změnit.

Tyto konce půlstoletého fyického úsilí jsou nejpatrnějšími dny v dějinách Evropy a jeví se ve dvoji různé tvárnosti. Cokoli jest zdeptaného a černého násilí, cokoli jest radostného oddechu a jasnosti svítání, to tady stojí vedle sebe. Na jedné straně ustrašený poplach dosavadních utlačovatelův a na druhé straně politická a národnostní svoboda utlačovaných. Jest slyšeti mnoho zatracování a nářku, ale právě tak křičel zkažený pohanský Řím, když měl býti smeten s povrchu země a když měl ustoupiti nové organizaci a spořádanému životu.

Pohybujeme se v samém toku bouřlivých událostí, pozorujeme věci příliš blízké a proto nemůžeme vystihnouti pravého významu a příčin jednotlivých složek; nicméně však hlavní obrysy jsou před námi a lze již chápati hlavní hnutí, vládnoucí směr a vřelý úmysl. Válka počatá za cíli imperialistickými změnila zásadně a podstatně svůj směr, neboť podmaňovací dílo její jest rozbito a z hromobití děl zaznívá na konci osvobozovací hymna národnostní, o níž největší zásluhu má president Wilson, jenž jest bdělým strážcem práv a spravedlnosti a jehož mírové podmínky svědčí oběma nepřátelským táborům. Této dvoji směrnicí Wilsonových podmínek zachytil se uherský ministerský předseda Wekerle, jenž prohlásil: »Pokud jde o otázku národnostní, zaujmeme při

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobohod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

duání o mír hledisko, že povšechné zády se stanoví na podkladě všeobecného práva, aby mezi státy jsoucími ve spolku krodů, byly učiněny úmluvy, kterýchž nik bude užito nejen u nás, nýbrž také zemích dohody.» Jinými slovy chtěl (eherle Hci toto: »Povšechné zásady lidskostiních práv provedeme si sami doma.« To jest hledisko maďarské, ale hledisko ostatního světa jest jiné. Maďarské vládě, která Slovákům, jichž jest půl milionu, nedopřála ani jediné měštnské školy, nikdo neuvěří, že by se v maďarské národnosti dostalo spravedlivosti. Nelze věřit přece tomu, kdo co do skládání s právy národů přehrodesoval svého Herodesa. Po všech těch nabídkách a laskavých návrzích, jimiž mají býti lované uspání, dnes již ani kohout neukrhá, protože se tu daly na pochod ejiny.

Nejbližší události budou opravou smluv roku 1815. Mapa Evropy bude předělena, a národové napřed musí býti svobodní, aby se mohli dotazovati sami sebe, aby se mohli účastniti světového spolku, jehož uznáním úkolem jest, na vždycky zhladiti militaristický absolutismus nynějších vládních soustav. Ať již poplach jest jakékoli podoby a jakéhokoli způsobu, ať jest to mužný odpor, ať kdákání slepic, jedno jest jisto: maďarská a německá vláda dohasínají v konečném svém žimbu.

Demokracie. Zprávy o tom, že Socialistická rada při demonstraci proti vývozu otravin z Čech a Moravy vymkla se velení Národního výboru, překvapily každého, kdo již byl přesvědčen, že národ jest svorným celkem. Socialistická rada vlastními letáky rozhodovala již o formě českého státu a napovéděla, že 14. října itane se vrcholné politické a státní rozhodnutí. Jak jsme již řekli, Socialistická rada (sociálně-demokratická a národně-sociální) pokusila se porušiti národní jednotu svým diktátem. Zřejmo, že Socialistická rada nechápe pravého demokraticismu. Demokracií není toliko třída pracující. Kdyby tomu tak bylo, pak demokracie, jako aristokracie, byla by vedením a vládnutím jedné třídy nad ostatními sociálními třídami. Taková demokracie pak nesměla by se chlubit bojem proti státu aristokratickému, neboť by to bylo dostati se z louže pod okap. Demokracií pravou rozumíme takové uspořádání státu, kde všem jsou přístupny všechny úřady a hodnosti bez rozdílu rodu, a kde rozhoduje jen schopnost a nikoli předkové a bohatství. Všichni občané, ať náležejí té či oné sociální třídě, bohatí nebo chudí, rolníci, dělníci, řemeslníci, učitelé, kněží, lékaři, úředníci, všichni mají též politická práva, a žádná třída nemá své zvláštní výsady, tedy ani třída dělnická. Demokracie tedy jest vláda všech ve prospěch všech a není to vláda většího počtu dělníků ve prospěch jejich. Jest tedy potřeba, aby se těmito zásadami řídila česká Socialistická rada.

„Reichspost“ do pamětníku.

Jest věru časovou sensací, jak se nyní začíná vídeňská »Reichspost« dojemně starati o budoucnost českých katolíků. Ráda by vynalezla kouzelný proutek, který by aspoň peněkd sblížil cesty naše a křesť. sociálů vídeňských.

Marná námaha — víme dobře, odkud pramení lítost nad tím, že čeští katolíci na poli politickém jdou družně s jinými stranami národními.

»Reichspost« odpovídá resolutně, že veliká práva chceme zde u nás z rukou národa, ale nikoli jako milostivý dar z kruhů vídeňských. Jestliže české kněžstvo nezíská lásky a důvěry národa vlastním úsilím a svědomitou prací, pak vídeňská protekce mu naprosto neprospěje; o tu nestojíme.

Jestliže »Reichspost« předstírá starosti o rozvoj katolicismu v Čechách, mohla bez dlouhých řečí odhaliti své katolické srdce podporou českých bohoslužeb ve Vídni. Vždyť vídeňský Čech má také nesmrtelnou duši jako Němec. Ale ani obrovskému počtu vídeňských českých dětí nebylo popráno učiti se náboženství v jazyku mateřském.

Vy jste, pánové, prováděli takové politické rejdy, jako byste chtěli dokazovati, že úkolem církve není zrovnoprávnění národů; vy jste si nepřáli, aby církev utvořila z národů opravdovou rodinu.

Dobře jste pozorovali ujařmení českého života za vlády Stürgkhovy. Zdali pak jste učinili nějaké kroky, aby mohl český lid promluvit o svých bolestech svobodněji aspoň v době, kdy pořádány v naší zemi veliké loyální manifestace? Měli jsme na ústech zámky tak tuhé, že jsme se s vámi nemohli upřímně dorozuměti ani po dobrem. A nyní, kdy němý konečně promluvil, má vám projevovati vděčnou přichylnost?

Stoupenci »Reichsposty« v národuim shromáždění Němců ve Vídni postupovali ruku v ruce s dr. Adlerem a Wolfem, ačkoli věděli, že politika těchto pánů křesťanská není. Ba ještě něco více. Spojili se s Wolfem k nespravedlivému tažení proti nezadajným právům českým. Zato však my spojili jsme se s živly liberálními k vůli realizaci spravedlivé věci národní, zdůvodněné křesťanstvím.

A nechť »Reichspost« se neodvažuje mluvit za opravdové katolíky německé. Právě z uzavíraného území v Čechách i z Vídně dochází nás dosti věrohodných zpráv, jak němečtí katolíci praktičtí, kteří zbožně chrámy navštěvují, soudí o nacionálním šovinismu německém a jak hovoří o jeho propagátorech.

Kdyby na vídeňské radnici vládl režim protestantský, prospěla by ta okolnost utvrzení českého katolictví více než družina Weisskirchnerova. Při dosavadním stavu a tendenci vídeňské radnice české radikální živly obmyslně splétají katolicismus s vídeňstvím a s útočením na německý nacionalismus spojují výpady proti »klerikalismu.« Vám máme, pánové, co děkovati, že do nedávna u nás i kněz nejvlastenečtější, mající ducha pružného a ideálního, byl pokládán za zkonatělého skřence a za třtinu chvějící se před vídeňskými politickými diktáty. Ale my nejsme synové nevolnice, nýbrž svobodní. A »kde Duch Boží, tu jest i svoboda.«

»Reichspost« je zajisté známo, že za válek dřívějších lidé těžce poškození si mohli aspoň nad svým strádáním hlasitě zaplakati. Kdo by se však byl odvážil v letech 1914—1916 zaplakati, hrozila mu denunciacce. A při tom ještě jste vynucovali nadšené projevy našeho lidu pro takové akce, které znamenaly naše ponížení. Ještě nyní se snažíte organisované katolíky české přiměti k změně fronty denunciacce.

Na takové zjevy nezapomíná národ uvědomělý nikdy. Kráčí-li české katolictvo vstříc okamžikům kritickým, pak si aspoň postýská svobodně jazykem mateřským. A byť by zavládl s počátku drsný vír, počtvá katolická práce pro národ přece jen dojde brzy uznání; vždyť povahu a tužby jádra českého lidu známe. S vámi proti národnímu celku našemu žádných kompromisů neuzavřeme. Přejeme vám, abyste se poznali a polepšili.

Politický přehled.

Císař Karel manifestem ze dne 16. října zve národy rakouské, aby prostřednictvím národních rad, složených z říšských poslanců každého národa, vybudovali z Rakouska stát spolkový. Z úpravy té vyňati jsou Poláci, město Terst, kterému s okolím dostane prý se zvláštního postavení. Tato úprava netýká se také zemí koruny uherské. — Naproti tomu Národní výbor odmítá veškeré jednání znovu-

zřízení vnitřních poměrů rakouských. S Vídní není pro český národ žádného jednání o jeho budoucnosti. Otázka česká stala se otázkou mezinárodní a se všemi otázkami světovým společně bude řešena. Pro nás není jiného řešení otázky české, leč naprostá státní samostatnost a neodvislost vlastní českoslovanských. Národní výbor protestuje proti živému namlouvání maďarskému, že slovenští naši bratři uechtějí s Čechy tvořit státní celek. Slováci, umlčováni maďarským násilnictvím, nemohou svobodně projevit, co je jejich přáním. — Konečně došla Wilsonova odpověď Rakousko Uhersku. Preident Wilson krátce prohlašuje, že československá národní rada je ve skutečnosti válčící vláda, vybavená náležitou autoritou, řídití vojenské a politické věci Čechoslováků, že tedy pouze tato národní rada česká, jakož i jihoslovanská jsou jedinými soudci nad tím, čím se strany rakousko-uherské vlády lze upokojiti nároky v jejich přáních a právech. — Mezi Němci rakouskými a Maďary je hrozné rozladění, že vláda rakousko-uherská, chce-li opravdově brzký mír, musí jednati s československou vládou, i ve Francii úředně uznanou. — Německo na americkou notu ze 14. října odpovídá, že úpravu podrobností k vyklizení obsazených území přenechá Wilsonovi na vůli, že varuje se dle možnosti ničení soukromého majetku a že nová vláda předložila právě říšskému sněmu zákon, kterým mění se ústava říše v tom směru, že k rozhodnutí o válce a míru je třeba souhlasu lidového zastupitelstva. — Čeští členové panské sněmovny (11 osob) dne 21. října ohrazují se proti novému uspořádání Rakouska v císařském manifestě naznačenému. Český národ klade svůj osud s klidem do rukou příští mírové konference. Naproti tomu býv. ministerský předseda hr. Clam-Martinic jménem konservativní šlechty z Čech prohlašuje, že až do posledního dechu zachovají dynastii věrnost, že tu věrnost přenesou i na chystaný svaz národů rakouských. — Zástupci Českého svazu po odpovědi Wilsonově na notu rakousko-uherskou odjeli do Švýcar, aby se tam uradili s Čechy zahraničními. — V konferenci klubovních předsedů padl návrh hr. Buriana, aby parlament zvolil stálý výbor 26členný, jenž by byl dle vzoru německého v neustálém styku s vládou. — Když bar. Hussarek v poslan. sněmovně dne 22. října jal se vysvětlovati císařský manifest jako 21. října v panské sněmovně, opustili čeští, jihoslovanskí i polští poslanci zasedací síň, takže bar. Hussarek mluvil jen k Němcům. — Jihoslovanská Národní rada vyhlásila v Záhřebě neodvislost jihoslovanského státu. Záhřebský vojenský velitel nabídl bánovi vojenskou pomoc, ale bán Mihajlovič, který se přiklonil k Národní radě, tuto pomoc odmítl. — Francouzi objevili se náhle na Dunaji u Vídně, kde se stýkají hranice srbské, rumunské a bulharské. Po vyklizení Albanie nastává vyklizení Černé Hory a Srbska.

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Iskompt účtů a směnek.

Kulturní listy.

Ustavení českoslovanské strany lidové v Brně dokonáno dne 21. října. Poslédi bude výbor rozšířen o zástupce uherského Slovenska. Usneseno vyslati zástupce strany do Švýcar.

Národní soběstačnost? Jen ve všem upřímnost a největší důslednost v realizování národně-hospodářského programu. Pořád se jen mluví o nutné parcelaci velko- statků, která ovšem za jistých podmínek

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filiálka v Chrudim

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupe a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

dělení pozemkové.

Vklady { na knížky na běžný účet

určuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno ve výloh složením listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle

Oddělení pro zboží.

byla by pro národ a zvláště drobný lid prospěšná. Panské ratejny nemohou být prohlašovány za dobré sociální zřízení. Ale — záležitosti neméně důležité a nebezpečnosti ohrožující naše národní svébyti bezprostředně — unikají vlastenecké kontrole. To přece ví každý český inteligent, že šlechta peněžní jest mocnější než aristokracie pozemková. Jestliže semitští finančníci docela za války vytvořili kartel na skupování rakouských listů a tím na ujařmení svobodného veřejného mínění, pak tu slyšíte mluvu velice srozumitelnou. A již ve Vídni i v Praze se tvoří milionářská družstva na zakoupení českých akcií, na pohlcování českých domů, podniků průmyslových a jiných českých nemovitostí.

Kdo to prodává takovou koupěchtivou horečku? To přece nejsou čeští klerikálové, ale rozhodní cizáci. Zvýšená poptávka po českých papírech má svůj důvod spíše ve spekulaci politické než v peněžní. Až se v Praze usadí celý pluk cizích milionářů, pak dálejte — svéráznou českou politiku! Hodnoty české prodávají se na cizí burse. A tolik pamatujeme, že kapitalistická internacionála bude mítí přes všechna demokratická hesla obrovskou moc i po válce. Finančníci velmi dobře vědí, jak „uklidňovatí“ svědomí i lidových — demagogů. Již nyní se má pečlivě zaznamenávatí, kteří čeští boháči prodávají zbytečně své reality a akcie lidem cizím.

Obkládáným státem odvažovaly se nazývatí všenněmecké listy plán státu československého. Vždyť prý by tu nebyl ani přístup k moři. Dobrákům těm odpovídáme, že mnohem menší stát srbský se vyvíjel dobře i bez moře. Byl v maličké republice San Marino hlad? A Švýcarsy přece přes to, že nejsou státem ani přímorským ani zemědělským, jsou země květající. Za Karla IV. český stát ovládal vše celé střední Evropy, v níž právě Praha byla nejdůležitějším střediskem obchodním. Ale páni najednou přešli z extrému do extrému. Vždyť nyní chtějí mítí „Deutschböhmen“, stát netoliko vnitrozemský, ale docela rozkouskovaný. Ale jen když samostatnost! Všenněmecká logika žene se vpřed klikatí nými úžasnými.

Sebeurčení obvodů německých jest na programu jako přisný a suchý německý rozkaz. Podstatné proti této zásadě nenařítá ničeho ani náš národ, který dobře ví, že i po válce bude sousediti s Němci. Ale je tu závažná okolnost, že Všenněmci, kteří usilovali obrátí Slovany o zbytky jejich práv na základě moci fyzické, vyslovují nyní — právě nyní strohý diktát. Při tom však neřekají, jaká práva patří Čechům vídeňským.

Odpovíme tolik! Pro skutečné usedlé Němce platí přiměřené právo. Ale nikoli pro notorické renegáty. Při tom jest potřebí všude dobře rozlišovatí krev germánskou od krve semitské, která byla nejsilnější materiální oporou německých Arijcův. Dále jest potřebí prozkoumatí, v kterých místech

Němci stali se živlem vládnoucím prostředky umělkovanými na úkor živlu českého. Národní práva, která byla zatlačena chytrou machinací a bezohledností, nejsou ještě promlčena. Čím déle české menšiny v krajích smíšených snášely útlak, tím spíše mají nyní právo na satisfakci. Jestliže nyní dohoda žádá vydání Elzaska Lotrinska, mají Čechové právo žádati pro volný vývoj vlastního živlu ta území, kde pouze cizí kapitál a pohružky přitlačily k zemi nezadájná práva česká. — A konečně: nyní nezbyvá jiného než jednati co nejrychleji s českým národem dle pokynů Wilsonových; ať již zástupcem Čechů jest jmenován kdokoli, dříve nebo později Němci do kyselého jablka kousnouti musejí.

Uvěrni **ELIŠKA** v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Rozmanitosti.

V Mariboru od 1. ledna do polovice října přešlo 56 domů do rukou slovinských; ovšem slovinský kurs bude stoupat ještě více. — Vzácnou a překvapující houževnatost vyvinula protestantská konservativní strana říšsko-německá. Dne 17. října oznámeno z Berlína, že ve zvláštním svolání vyzývá k dalšímu válčení všemi silami. Prý žádný nepřítel nesmí vstoupiti na německou půdu. Východní a západní hranice musejí být zachovány. „Všecky pracovní síly do služeb vlasti; všichni zbraně schopní na frontu!“ Protestanté nejednou všelijak kritisovali katolickou zповěd. Teď však je patrné, že by jim neškodilo, aby sami také jednou důkladně zpytovali své svědomí. A který vlastně klerikarismus je silně militaristický? — Ruští popové zakazují nevěreckým bolševikům pohřeb církevní, což jest přirozeno; ale bolševici jsou toho mínění, že jim musí sloužiti i bohoslužba. Proto na př. v Moskvě vyhnali popa s kazatelny a sbili jej tak, že sotva zůstal na živě; pak ho uvěznili. — Jak židé učinili německý tisk loutkou v rukou kapitalismu, patrné i v našich zemích z toho, že firma Mercyho dědicové, mající ve svém majetku „Prager Tagblatt“ a zakoupivši nedávno moravsko-ostrovský „Oesterreichische Morgenzeitung“, koupila nyní i „Olmützer Tagblatt“ s tiskárnou a domem za 1,300.000 K. Dosavadní antisemita Em. Ulrich, který vedl dříve „Olmützer Tagblatt“, stal se nyní zřizovatelem židovsko liberálního podniku a přejal vedení „Oesterreichische Morgenzeitung“. Peníze mají posud úspěchy báječné i při formování charakterů. — Neutrální státy Holandsko, Švýcarsko, Španělsko a Norvéžsko navrhly

správě Nobelovy mírové ceny ve Stockholmu, aby letošní mírová cena byla udělena papeži Benediktovi XV. — Představenstvo říšsko-německé soc. demokracie prohlašuje, že německý národ nikdy se nepodřídí míru znásilnění a porážce; představenstvo vybízí tudíž všechny německé muže a ženy, aby vlast neopouštěly. Když se však mluvilo v Německu o znásilnění národů jiných, byla chápavost oněch páňů poněkud jiná. — Patrné, že pyšné technické pokroky nevedly bez náboženství k blahu, ale k žalostnému vytrestání lidstva. Rozum bez silné vůle k dobrému, bez pocitu zodpovědnosti před Bohem — zklamal v době nejkrušnější. To předvídal dobře proslulý ruský spisovatel Dostojevski, který v „Bratřích Karamazových“ o moderních lidech napsal: „Chtějí se zaříditi spravedlivě, ale zamítuvše Krista, skončí tím, že zatopí svět krví, neboť krev žádá krev; a ten, kdo vytasil meč, od meče zahyne. A kdyby nebylo zaslíbení Kristova, vyhubili by se navzájem až do posledních dvou lidí na světě.“ — Sdružení křesť. soc. poslanců německých se usneslo: „Podřízení německých oblastí v Rakousku živlu cizonárodním odmítáme bezpodmínečně a pro vždycky.“ Tak — papírová resoluce „rozluštila“ problém okamžitě v okamžiku, kdy hovoří děla, jejichž hlas byl pro Německo do nedávna zcela rozhodující. Proč se pánové ještě před měsícem silně horšili na ty, kteří nesouhlasili s nadvládou německých menšin nad velikými národními většinami? — Při lidovém hlasování ve Švýcarsku konečně po 50letém boji přijato všeobecné hlasovací právo s poměrným zastoupením. — V českých lázních „léčil se“ uherský bursovní magnát tak důkladně, že za jediný den utratil ve společnosti, přizvané k osvěžení mysli, 94.000 K. Měl tedy jistě nemoc velice těžkou, když byla tak nákladná. — Při mírovém jednání musí se zahrnouti do debaty i dvoumilionový odkaz arcibiskupa Kohna na českou universitu. Ty peníze náležejí českému národu a sama kapitula olomoucká zřekla se jich ve prospěch českého lidu, když jí byla podstrkávána část z tohoto velkolepého odkazu. Spravedlnost proráží nebesa.

Zprávy místní a z kraje.

Poděkování. Ředitelství Rudolfiny se sborem Školských sester vroucně děkuje za velikou účast při pohřbu ctih. sestry M. Ancilly Třeskové, jakož i za všechny tklivé projevy soustrasti. Zvláště děkujeme vesp. kanovníkovi dr. Fr. Reylovi a ostatnímu veled. duchovenstvu, ctih. Škol. sestrám z pensionátu i z jiných ústavů, váženému učitelstvu, dobročinnému komitétu dam a všem šlechetařům duším, které náš bol zmírňiti se snažily. Buh račíž odplatiti stonásobně!

Ceny již rychle klesají. Zvěsti o míru zalehly do lihovářských doupat jako provětrávající severák. Již před 14 dní ve Vídni cívka nití, která dříve prodávána po 40 K, byla nabízena za 10 K. Metr hedvábi poklesl o 30—45 K, vlněné látky o 60—70 K Černá mouka zlacíněla o 8—10 K na kilogramu. Čaj, který nebylo možno dříve dostati, pojednou se ocitl na trhu. A nyní přibíhá zprávy o nových proměnách. Právě zvláštní politika bavlónských ústředí zavinila, že i řádné firmy obstarávaly si suroviny za drahé peníze podloudně. Nyní se poznává, že tisíce centů suroviny jest nashromážděno a pouze malá část uvolněna pro textilní výrobu. Zásoby se musejí rychle vrhnouti na trh. Zrovna tak v hedvábnickém odboru. Vždyť nyní

Knihy, časopisy, hudebniny

kdekoliv vydané neb oznámené opatří Vám v době nejkratší

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum

na skladě má: **papír kancelář., obchod., dopisní, dále všechny potřeby kancelář., tužky barevné a levné tužky inkoustové.**

dvýcarské firmy zaplavily naši zemi výhodnými nabídkami. — Ovšem klesání cen všeho poschovávaného zboží bude pokračovati. Ptá-li bychom si, aby se všecko zlevnilo také na Hradecku, kde posud za koušime tiseň největší. Necht' zbohatlíci pamatují, aby se důkladně nepořezali břitvou vlastní lakoty.

Berlínská mapa národností v Evropě vystavena ve skříní p. Pavelky jako doklad zbožného německého práni. Na př. silně vyznačena německá menšina v Praze, ale po české menšině ve Vídni ani pa mátky. Lužičtí Srbové zmizeli zcela, zato však jihlavský něm. ostrůvek značně rozšířen. Oblast Poláků v Německu zužena, ale přidáno území Albáncům. Také italské osídlení v Tyrolsku se smrštelo, ale něm. ostrůvky v Krajině vyznačeny nápadně atd. Divíme se věru, že v samém Berlíně, kde jest tolik učenosti, mohla vyjít tak nepoctivá mapa národností. Ten kus papíru německé propagandě naprosto neprospěje, protože se jím uvědomělé občanstvo nezmate.

Skryté poklady. Včera ráno chudá žena prosila p. Bauma, aby jí prodal aspoň několik kostek cukru pro nemocné dvě děti. Byla odbyta. Uplakaná žena oznamovala své pořízení ženám jiným. Ve chvíli došla na c. k. hejtmanství řada žen, žádajíc o zakročení. Jeden úředník dostal se s žadatelkami do obecního místnosti p. Bauma, kdež nalezeno na devět metrů cukru, který pak byl na listky rozprodáván. — Tvrdí se, že v našem městě jsou velice pečlivě ukryty veliké zásoby kůže; kdo ví něco určitého, má to hned oznámiti na příslušném místě, aby pověsti byly vystříhány konstatováním skutečnosti.

Omezení dopravy.

S platností od 20. října jezdí na níže uvedených tratích tyto vlaky:

Kyšperk-Hradec Králové-Praha sevzáp.

8 ³⁵	3 ³⁰	odj. Kyšperk	př.	11 ¹⁷	12 ⁴²
12 ¹¹	6 ¹⁵	př. Hradec Král.	odj.	8 ⁰⁰	10 ¹⁸
2 ³⁰	6 ⁴²	odj. Hradec Král.	př.		10 ⁰⁸
9 ²⁸	11 ³⁶	př. Praha sevzáp.	odj.		5 ⁴⁰

Pardubice-Hradec Král.-Josefov-Jaroměř

9 ³⁵	3 ⁵⁰	odj. Pardubice	př.	8 ⁴⁴	1 ³⁵	8 ⁵⁵
10 ¹²	4 ²¹	př. Hradec Král.	odj.	7 ⁵¹	12 ⁵⁰	8 ¹⁸
10 ³⁸	4 ³¹	odj. Hradec Král.	př.	5 ⁴⁸	7 ⁴⁷	12 ⁵⁸
11 ¹⁴	5 ⁰⁰	př. Josefov-Jar.	odj.	4 ⁵⁰	7 ⁰¹	11 ⁵⁰

Pardubice-Praha st. nádr. a zpět

3 ⁵⁵	7 ⁰⁶	7 ³⁹	odj. Pardubice	př.	8 ⁵⁷	4 ³⁸	12 ²⁵
7 ⁰⁶	11 ⁰⁹	11 ⁰⁰	př. Praha st. dr.	odj.	5 ³⁸	1 ⁰⁰	9 ²⁵

Pardubice-Čes. Třebová-Vídeň st. n. a zpět

9 ¹⁰	4 ⁵⁰	9 ¹⁵	12 ²⁵	odj. Pardubice	př.	3 ⁴¹	6 ⁵⁶	7 ²⁷
11 ¹⁸	7 ⁰⁶	10 ⁵⁵	2 ³⁸	př. Č. Třebová	odj.	2 ³⁰	5 ³⁰	5 ⁴⁵
			2 ⁵⁸	odj. Č. Třebová	př.	1 ⁴⁰	9 ¹¹	5 ³³
			2 ⁰⁴	př. Vídeň st. n.	odj.	3 ⁵⁶	12 ⁰⁶	6 ⁴⁰

Želiv. Dne 17. října zemřel po krátké nemoci člen praem. kanonie Želivské dp. Česlav Václav Uhlíř (vysvěcený r. 1913). Pohřeb konal se 19. října v Želivě.

Za† Jos. Astrem. Dne 18. t. m. sáhla smrt ledovou svou rukou na horlivého kaplana v Úpici dp. Josefa Astra. Povolán byl na věčnost v 34. roce pozemského života. V zesnulém ztrácel církev zbožného a věrného sluhy Božího, zbožní jeho rodiče svého drahého jedináčka a vzorného syna, z jehož vznešeného povolání čerpal tichou radost a útěchu v jeseni svého života. Kež dobrotivý Bůh naplní srdce jejich zmužilostí a silou, aby tento přehorlý kalich bolu vypili s trpělivostí starozákonního Joba! V zemřelém ztrácel též vdp. farář úpický snaživého a pracovitého pomocníka, s nímž žil v upřímném přátelství. Kolegové z bisk. hradeckého semináře ztrácejí v něm milého druha; jeho velikou pílí, bystrost v úsudku, nevšední nadání pro učení se cizím jazykům, jeho podivuhodný přehled v starší i současné světové literatuře dovedli oceniti zvláště ti, kteří s ním navázali užší přátelství. Kež sladce se Ti dřímá v posvátné půdě malebného českého kraje!

Za† Antonínem Kopplem. (Píše Alois Stan. Novák.) Antonín přišel do Říma v roce 1909 ještě se šesti kolegy, kteří měli prodělati rok filosofie na Propagandě. Byl Antonín oblíben pro svou milou povahu a zvláště pro lehkou výbušnost smíchu, kterou zapaloval všeobecně veselí, jehož bylo třeba kolegům teskněm a vzpomínáním na vzdálenou vlast. Bylo to v prvních přednáškách, kdy Antonín neznaje dosud s kolegy italsky, dal se profesor Corti mu, roztomilému dědečkovi, do velikého smíchu pro jeho výslovnost latiny. Smích Antonínův strhl za sebou celou českou kolej, takže profesor Corti tázal se nejprve italsky, co je k smíchu, potom latinsky. Váš nikdo z Čechů neodvažoval se českou latinou odpovědět. Smích byl podle možnosti dušen dlaněmi, rukávy a i »salami« soprány. Když vyšli filosofové na ulici, teprv vybuchli, jakmile pohlédli do smějící se tváře Antonínovy. Chodil jsem s Antonínem ve »file«, která nehonosila se velikou rychlostí, za to ale učeností. Na procházkách věčným Římem, melancholickou kampaň otvírali jsme si navzájem srdce svá a úzce k sobě přituli, ač regule zakazovaly »amicitias particulares«. Svým humorem, kterého jsem měl nazbyt v prvním pobytu ve věčném Římě, ustavičně jsem jej dráždil ke smíchu. Váš z jara roku 1913 usnul na jeho rtech všecken smích a všechna veselost. Moneignore rektor sdělil mu šetrným způsobem, že mu náhle zemřel otec. Tenkrát Antonín zavřel se do ticha své cely a mnoho asi plakal. Když přišel zase ke mně do řady, marně snažil jsem se jej rozveseliti. Jistě tenkrát ještě netušil, že tak brzy půjde za tatínkem. Než jednou přece podatilo se mi přitele rozesmát a to z celých plic. S kolegou Michálkem, jenž je nyní kurátem na jižním bojišti, dali jsme dohromady italské divadlo na počest boдрého kolejiho sluhy Angela Bisi. Já složil dva italské kuplety, z nichž jeden jsem přednesl před a druhý po divadle. Viděl jsem Antonína v křečovitém smíchu. Rok nato rozloučil se Antonín s kolejí, Římem a se mnou. Poslal jsem po něm rodičům růžence, medailky a obrázky. Potom mi z domů psali, jak ve smíchu vypravoval Antonín v Ústí tatínkovi o svých kupletech. Neviděli jsme se tři roky. Antonín působil boдрivě v Králově Dvoře, kde měl na starosti i italské uprchlíky z Tridenta a Istrie. V Ústí shledal jsem se s Antonínem v roce 1917 jako s rekonvalescentem. Pohovořili jsme si spolu, vzpomínali na pobyt ve věčném Římě; Antonín vzpomínal zvláště na svou první mši svatou, kterou obětoval v podzemí velehřamu sv. Petra na hrobě prvního kormidelníka lodičky církve svaté a na mé verše, které jsem při primiční hostině jemu a kolegovi Michálkovi na počest přednesl. Když jsme se loučili, vše jsme si stiskli pravice a toužebně uniklo s našich rtů: »Na shledanou!« Ano, shledám se s Antonínem, až pojedu Ústím, avšak budu musít jít za ním na hřbitov. Snad vzpomenu si, až budu stát nad jeho čerstvým rovem, na verše, které jsem přednášel v Římě o jedné primiční slavnosti a kterými jsem později v Praze zdobil své primiční obrázky v pozmeněném znění, které v čase minulém uvádím:

Byl's knězem, byl's i obětí,
kterou jsi dnes již dokonat,
zvadl's jak růže v poupěti,
když's hojný plod nám sliboval.

Jak kmen jsi stál, jež bouře plen
z kořenů v pláni vyvrací, —
ba stál jsi dál již nalomen
vinice Boží při práci.

I jako rekonvalescent chabého zdraví působil horlivě na vinici Páně, až smrt udusila poslední jeho dech v hrudi, na rtech, které kdysi tolik se usmívaly.

Týniště n. Orli. Dne 12. října otrásla Týnišťskou farností neočekávaná zpráva — pan farář zemřel. Bylo ovšem známo, že

ohuraví ohřípkou, avšak tak smutný a rychlý následek její nikdo neočekával. Byl zapotčen sv. svátostmi umírajících od svého kaplana a zemřel o půl 4 hod. odp. Pohřeb se konal 16. t. m. ve středu ráno za imposantního účastenství všech vrstev kolaturníků, pokud nebyli zlou nemocí též upoutáni na lůžko. Jelikož váde v okolí řádila chřipka, nebylo možno všem okolním kněžím buď pro zaměstnání v duchovní správě nebo pro nemoc vlastní účastníci se pohřbu. Avšak přece 21 spolubratří z blízka i z dále doprovázelo jeho tělesnou schránku. Průvod pohřební vedl a krásnou promluvu v kostele měl vdp. vikar, sekretář děkan Kaška z Kostelce n. Orli, u hrobu pak poděkoval vdp. vikář Kaplan z Cuslavi a pan farář Petr z Častolovic zejména Jeho Jasnosti uroz. panu hraběti Leopoldu ze Sternberků panu patr. komisi Němcovi, úřednictvu, zastupitelstvu města Týniště a obci přifařených. Duchovní správa děkuje všem, kdož buď osobní účastí neb písemně smutek svůj nad úmrtím pana faráře Karla Dvořáka na jevo dali.

Koldín a školení. Obecní zastupitelstvo s p. správcem veikostatku v čele stalo se příkladem všem uvědomělým Čechům, jakým způsobem mohou uctít památku svých spoluobčanů, padlých ve světové válce za císaře a svoji vlast. Postavili v Koldíně na památném Hradišti překrásný kříž od chvalné známého mistra Rayla z Chocně. A v neděli dne 13. t. m. byl slavným způsobem posvěcen. Za nlaholu zvonů, střelby z hmoždíků a ladných zvuků místní kapely seřadila se mládež školní se svými pp. učiteli, pak místní spolky, nepřehlédná řada družiček, duchovenstvo s vdp. vikářem a radou Jos. Kaplanem z Cuslavi, vdp. notářem a farářem Hnátkem, vdp. děkanem Komárkem z Chocně, vdp. farářem Veselým z Potátny a místními dvěma kaplany, pak sl. obecní zastupitelstvo s p. správcem v čele a veliké množství věřícího lidu z blízka i z dále. Ubírali se k památnému Hradišti, kde vztýčen nový kříž. Tam bylo kázání a pak svěcení, které vykonal vdp. vikář. Po skončených obřadech zapěl místní sbor pěvecký a hudba zahrála »Kde domov můj?« Ke konci poděkoval vdp. notář Hnátek všem účastníkům. Hlučoce dojatí rozházeli se účastníci do svých domovů s prosbou na rtech, aby Pán Bůh nám mír uděliti ráčil!

Komunální dlužní úpisy, hypoteční zástavní listy české i moravské

prodává za výhodných kursů
pokud je má ještě v zásobě

ČESKÁ BANKA
filiálka v Hradci Králové.

Piliny ke stlání, řeziny k topení

prodává továrna nábytku Skuherský v Hradci Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.
dodává nejlevnější odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy sdarma. — Hotové předměty na ukásku se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. 1., č. 12.

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Králové, 31. října 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v p. lednu.

Roč. XXIV.

Vítězná velepíseň.

Již celý měsíc kouzelné fluidum neochvějně naděje pronikalo všechny naše cévy. Duši zachvívala hřejivá melodie, která den ze dne sílila, blaholila mocněji, až zahřměl grandiosní akord, který rozezvučel k písni jásavé duše milionů.

Pukla tedy přece blanická skála, která byla začarována po tři věky. Prapor svatováclavský zavlál majestátně, drahokamy koruny svatováclavské rozzářily se tak, že oslepily naše protivníky jako letní slunce ve svém zenitu. S ohlušujícím rachotem zřítíla se velká lavina do stanů našich utiskovatelů.

Vy šlechtěné duše našich buditelů a mučedníků — patřte z nadoblačných výšin, že vaše práce nese konečně tak vonné květy a tak zdárné plody, jakých jste se velkým dílem samy neudály. Nebylo bludné proroctví velikána Komenského, že správa českých věcí českému lidu se vrátí. Uvědomění, rozšířené historickými úvahami Balbinovými, udržovalo vlastenecký zápal až do dne velikého vzkříšení. Mohutná díla Palackého a Tomka rozzála vysoké majáky, kterých nedovedla zastříti ani nejhustší křídla temných nocí. Posvátný zář, šířený Riegrem, neuhaslí vídeňské ledy. Statečnost Havlíčkova i v dobách nejkrušnějších byla českou chloubou a platila nám za vzor energické sebeobrany. Tyršova a Fügnerova organizace fyzických čet byla i za války praktickým návodem k junáckému srazu za říše národní sebeobrany.

Obětavé duše četných kněžích-buditelů nezmlkly ani na hřbitovech. Naopak — když již nad jejich rovy vzrostly vysoké stromy, hlasy jejich slévaly se v čím dál tím více mohutnější, volající ke vzkříšení.

Svědomitá práce starých českých učitelů a profesorů stala se pro český dorost zlatodolem.

Drobní řemeslníci, tovaryši a jiní dělníci ne nadarmo za vůdčích povelů inteligence tužili své síly v besedách a ochotnických jednotách. I jejich horlivé sbírání na Matici přináší nyní netušené úroky.

Zbožné a pracovitě staročeské rodiny rolnické stávaly se zárukou, že následující generace osvědčí sílu těla i charakteru.

Ano — právě z těch posvátných hrobů vzrostly nám nyní mohutné stromy života s ovocem nejsladším, jehož již nestřesou zběsilé úder mrazivých severáků.

Konečně jsme pány ve vlastním domě, vláda nad českými věcmi spočívá v ru-

kou našich. Houževnatá velkoorganizace na mrzačení českých charakterů, mající své centrály ve Vídni a v Berlíně, zřítíla se s velkým rachotem. A nad jejími troskami hlaholí obrovským, jásavým sborem naše vítězná velepíseň jitřní.

Tvář Medusina.

V řeckém bájesloví vypravuje se o hrozné obludě Meduse, která sídlila v místě, odkud nejčastěji na obzoru se objevují bouřná mračna. Měla tvář budící hrůzu; oči vypoulené, jejichž zběsílým pohledem živoucí bytosti zkameněly, jakmile na obludu pohleděly.

Takové příšery patřili jsme ve tvář v době válečné. Čím více národ český byl nucen obracet k moderní obrovité Meduse zrak, tím ledověji mrazilo nás v žilách. Osud náš byl tím žalostnější, že Medusa chtěla, aby zkameněl bleskem oka jejího národ kulturně vyspělý.

Příšera leckdy se nutila do záludného úsměvu; prohlašovala, že potoky krve tekou pro blaho rakouských národů; lhala, že Češi bojují pro dobro své vlasti a na ochranu vlastního majetku. Zatím však zřídila systém drancovací a otrokářský.

Za vlasy jsme byli vláčeni k dělům, abychom si vybojovali ještě větší ujaření.

Kostely svatokrádežně byly oloupeny o posvátné předměty; ze zvonů zbyly nám umíráčky, snad aby odzvonily vládě nesnesitelné. Politické úřady na veliké pohoršení duchovenstva i lidu snažily se z far a kostelů učiniti své filiálky. Jen zvláštní energii kléru jest co děkovati, že státní polyp svá chapadla neroztáhl více.

Předstírala se ochrana náboženství, ale v praxi zaváděno modlářské klekání před státním centralismem. Desatero převracelo se na ruby a při tom se ještě žádalo, aby kněží takovou metamorfosu posvátné nauky s kazatelen podporovali. Těžko vyliciti, jak hořké chvíle prožívali pod bezohledným tlakem kazatelů křesťanské morálky. V katakombách měla církev větší svobodu než pod „ochranou“ Vídne a Berlína.

Kteří rodiče si poplakali nad ztrátou synů, musili se obávatí kriminálů. Vždyť i nejnešťastnější matky byly nuceny vyvěšovati při rakouských vítězstvích „k vůli projevu radosti“ prapory. Po nejpřírozenějším citu lidském bylo šlapáno bezohledně. Při tom státní hospodářství bylo propachtováno soukromým kořistníkům.

(Dokonč.)

Politický přehled.

Velikou událostí dne jest, že Rakousko-Uhersko žádá o separátní mír. Tomu předcházelo odstoupení ministra zahraničních záležitostí hr. Buriana a jmenování jeho nástupcem hr. Andrássyho, zase Maďara. Hr. Andrássy prostřednictvím rakousko-uherského vyslance ve Štokholmu 28. října odpověděl vládě Spojených Států amerických na její notu ze dne 18. října žádaje o separátní mír a okamžité příměří na všech frontách. — Národní výbor vydal 28. října první zákon: Státní formu určí Národní shromáždění s československou Národní radou v Paříži. Prozatím platí dosavadní zákony a nařízení — všechny úřady podřízeny jsou prozatím Národnímu výboru. — V jednom provolání vybízí Národní výbor český lid, aby zachoval všude ukázněnost — v jiném utěšuje lid, že všecmu péči o výživu vzal nyní do svých rukou, potraviny nesmějí se dále ze země vyvážeti, takže je naděje, že výživa lidu se zlepší. — V Praze velitelství vojenské moci i policejní ředitelství ocitlo se v rukou Národního výboru, kterýž převzal i agendu místodržitelství, ujal se též řízení zemské správy. Podobně po venkově všechna správa přechází zatím v moc okresních národních výborů. — Ve Vídni bylo ustaveno rakouské likvidační ministerstvo s profesorem Lammaschem v čele, jehož úkolem je, aby předalo Národním výborům různá odvětví správy. — V Uhrách po odstoupení ministerstva Wekerlova arcivévoda Josef pověřen, aby vyjednával s politiky uherskými, jak by se odstranila krize. — Národní výbor nařízením z 29. října zrušuje dosavadní militaristickou a vojenský dozor závodů a současně povolává tyto závody do služeb Československého státu. Zároveň všechny umělecké a historické památky a prameny přikazují se ochraně Národ. výboru a nesmějí se vyvážet. — Býv. místodržitel Coudenhove na cestě z Vídne v Táboře zadržen a Sokoly dopraven do Prahy, kde ho převzali členové Národ. výboru. — Gener. konsul něm říše dostavil se do Národ. výboru v Praze, blahopřál ke zřízení českoslovan. státu a děkoval za vzornou bezpečnost příslušníků říše německé. — Německá říše 29. října uzavřela své hranice proti bývalé říši rakousko-uherské. — V Ukrajině roste občanská válka, hlavně v gubernii pultavské. — Město Rjeka za souhlasu rakouských úřadů a uherské vlády vydáno Chorvatům. — 28. října strhly se v Pešti velké demonstrace, při nichž bylo 8 lidí zastřeleno a 60 těžce raněno. — Ministerstvo války požádalo Národní výbor jihoslovenský, aby poslal své zástupce do Pulje a Kotoru, kteří by se snažili zažehnatí hrozné chování námořníků. — Jako v Čechách stal se obrat klidně i na Moravě. — Na italské frontě učiněn průlom do řad rakouského vojska, jež se bouří a chce domů. Francouzské vojsko vkročilo už na půdu uherskou, z čehož mezi Maďary poplach. Od Galace a Brailly blíží se k uherským a bukovinským hranicím armáda americká a francouzská.

Rozmanitost.

Československá strana lidová na Moravě oznamuje, že chce soustřediti všechny občany, snažící se, aby českoslov. stát byl

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednotá v Hradci Králové. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnářské za podmínek nejvýhodnějších. — Rakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

Aktiový kapitál K 120.000.000.—. Reserovní a pojištné fondy přes 40.000.000.—.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských burzách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detache dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankovní transakce za podmínek co nejvýhodnějších.

vybudován na základech opravdu národně-demokratických; snaží se spravedlivě vyrovnati třídní rozpory cestou sociální reformy a šířiti křesťanský idealismus v myšlení i konání, jímž bychom se řídili i v politice mezinárodní. Budou svolány krajské konference strany, aby brzy byl svolán ustavující sjezd strany. — V Praze polští uprchlíci nepřestávali v keřasování, ač již dávno měli býti v Haliči. Židovský poslanec Reitzes však projevil o ně velice citlivou péči; dotazoval se českých poslanců, jaká bezpečnostní opatření pro ty obchodníky byla učiněna. — Vídeňský starosta Weisskirchner v okamžiku kritickém projevil rozmysl; prosil posl. Tusara, aby se z Čech dovážely do Vídně potraviny. Poukázal na to, že ve Vídni žije 300.000 Čechů. Když se jednalo o české školství v tomto velkoměstě, radnice na veliký počet Čechů zapomněla. — «Našinec» vybízí, aby se zřídila samostatná česká pojišťovna pro kostely, zvony, farní budovy a majetek církevní vůbec. — Ve Vídni na velké schůzi židovské přijato bylo usnesení, aby byli židé v Rakousku uznáni za národ a aby se jim pojistila domovina všude, kde žijí. Tedy by se měla tím spíše pojistiti domovina Čechům vídeňským a liueckým. — 19. října zemřel bývalý mladočeský poslanec V. Březnovský u věku 75 let. — V Australii zakázáno vyvěšovati rudý prapor, ačkoli do nedávné doby tento díl světa platil za socialistický. — Ve vých. Slavonii v minulých dnech se nacházelo na 10.000 zběhů, kteří svými výpady z lesů sužovali obyvatelstvo značně. — Dne 14. října skončil jediný syn básníka Jar. Vrchlického Jar. Vrchlický-Frida, úředník pražské odbočky Váleč. obil. ústavu. — Uhlobaroni Weinmann a Petschek vyvázeli až do konce Rakouska denně z Čech do Německa tolik uhlí, že by Praha pouhým tím jednodenním vývozem byla zásobena na 10 dní. — Do Oděsy přeneseno sídlo katol. biskupa v Saratově, jež carská vláda nepustila do oblasti, kde tvořily katolické duše nejhustější síť

Z charitativního sjezdu.

(14) Referáty rozděleny byly na vídeňském sjezdu na tyto čtyry skupiny: 1. Pojem a ohraničení charity, její zlaicisování, charita a duch. správa, organizace charity. 2. Péče o mládež, její vybudování, péče o mládež před školou, poručnictví, péče o školní mládež, o mládež škole odrostlou, vojenská organizace mládeže. 3. Péče o nemocné. 4. Péče o chudé.

Odpoledne byly návštěvy ústavů a výklad o nich. V pravém smyslu slova uchrvátily řeči hr. Marschallové a pak řeč univ. prof. Svobody. Řečnice posluchače přímo elektrisovala, poněvadž cítila a znova před námi prožívala každou svou zkušenost, po čas války ve voj. nemocnici zláskanou. Ukázala, jaké mají býti ošetřovatelky v nemocnicích a jaké nejsou: řeholní si vychovává a dobře vychovává církev, ale pro světské měly by býti kurzy nejen pro fyzické jejich uschopnění, ale i nábožensko-mravní. Když ukazovala, jak ona to dělá ve své nemocnici, mimo- volně musil si člověk vzdychnouti: «Proč není v této válce tak obětavých duší více?» Řečnice postavila proti modernímu

poměru staré a dokázala, že tyto nebyly dokonce horší oněch. Zamítá přílišné pěstování sportu na škodu duševní a mravní výchovy. Socialismus pracuje sice proti alkoholu a nikotinu, stará se o intelektuelní stránku své mládeže, ale mravní za- nedbává.

Prof. Svoboda pravil: Kristus žijící, učící, trpící žije, nčí a trpí v církvi dále; proto musí církev v duchu Kristově pracovati na poli katol. charity, jež dues není jen ctností, ale nutností a proto od duch. správy nerozlučitelnou. Duchovní správce je vtělená charita a dům «Charitas» centrálou, která nebere, ale dává. S t. zv. vnitřní misí protestantskou můžeme spolupracovati, paralelně s ní jíti, ale ona nemusí nám býti vzorem, protože i jejím vzorem byl Kristus.

V celé charitě jsou tři směry: 1. moderní zednářský bez pojmu zla a dobra, odporující užití místo školy lásky, 2. protestantský a 3. katolický, jenž zplodil ony heroy, kteří samy sebe prodávali v otroctví, aby bližní z něho vykoupiti mohli. Jestli stát dnes charitu organizuje, cítí jen nutnost toho, co církev již dávno dělala skrze sv. Vincence Paul, sv. Frautiška Sal., Petra Kanisia, Hofbaura, Bosca a j. Farář nemůže záležitosti kat. charity sám obstarati, musí míti pomocníky, krátce organizaci; musí však znáti potřeby a poměry na své osadě, poměry charitativní jinde, musí najíti pramen, z něhož by pro práci na své osadě čerpal a nejlepších prostředků k dosažení cíle užil. Maria a Marta musí spolupracovati, Kristus tuto za její snahu a péči o domácnost a hmotné potřeby nekáral, nýbrž jen láskyplně poučil. Stavme pyramidu zdola; nečekejme, až přijde cizí pracovník na osadu nebo dokonce až nepřátelé nás předejdou. Kdo má na osadě katol. organizaci, vybere si snadno několik dobře smýšlejících, poradí se s nimi a nejnnutnější zařídí. Po učení v tom směru podal nejvhodnější biskup Kepler.

Dům vídeňský má svou čítárnu, v níž jsou vyloženy noviny, brožury a knihy, které charitativní svaz pro Dol. Rakousy již vydal a vydává, něco, nač již dávno bylo pomýšleno i v Adalbertinu, třeba k tomu pro válku nedošlo.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 1/2 %.

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Eskompt účtů a směn.

Kulturní jiskry.

Ohlasy doby Karlovy. Napsali jsme, jak po Bílé hoře mělo se navázati na dobu Karlovu a to s jemným pedagogickým taktem. Památka Otce vlasti byla přece posvátná i těm českým předákům, kteří nebyli smýšlení římského. Hus nazýval Karla IV. «světlem knížat» a «císařem svatých pamětí». Podobně lutherští mluvili o Karlovi s úctou.

V českém lidu v hrozných dobách pobělohorských tradice karolinská byla ve- lice živá, třebaže vídeňská vláda se stra-

chovala, aby národ nepoznal Karlův věk v celé jeho slávě.

Vřelý cit českého lidu však nebylo možno stlumiť. Jaké pocity vyvěřely z ne- znamné tra-lice v době tuhého absolutismu a nehlubší národní sklíčenosti, ukázalo se r. 1804, když byla hrobka Karlova v Sva- tovítském dómu otvírána. Současný očitý svědek líčí, jak obrovské množství lidí prondilo do velehchrámu. Pokračuje neu- mělým slohem: «Já jsa jeden z prvních dolů pustěných, hned jsme náhle vyzvedli viko od truhly Karla IV. Zde spatřivše Karla v tykřtovém, pěkně červeném, ještě dobře zachovalém plášťku ležet, na hlavě korunu ze dřeva silně pozlacenou, též ta- kově žezlo v pravé ruce a říšské jablko pod nohama, padli jsme na kolena a po- modlivše se, počali někteří kvílet i nář- kati. až se jim srdce usedala; jeden pak z nich volal povýšeným hlasem: «Karle, ach Karle, vstaň a pohlédni na své opu- štěné, docela utlačené Čechy.» Když lid nahoře v kostele čekající toto zvolání z krypty uslyšel, dal se i on do kvílení a zvolávání těch neb jim podobných slov, takže policejní komisar, dozor v kostele mající, všemožně se vynasnažiti musel, aby v chrámu Páně ticho zjednal. Po na- stalém utišení hleděl si pak skoro každý na svou památku, v největší počestnosti konsinek od Karlova plášťku utřihnout, což jsem i já tak učinil.»

Zde promluvalo české srdce upřímně; povinností vlády bylo porozuměti struně zvučící, pochopiti význam vzdechů tolik tklivých a dle toho zaříditi svou činnost výchovnou. Ale — nestalo se.

Dušíčky. Velikou útechu a duševní po- vznesení přinášeji církevní výzvy k mo- dlitbám za duše zemřelých a stále připo- mínání, že z hrobů raší život nový, krás- nější. Takto se připomíná také vítězství ducha nad hmotou, takže dušičkové slav- nosti jsou duševním osvícením všech za- rimoucených. Katolická nauka o duších v Pánu zesnulých a vzkříšení vrhala světlé paprsky i do srdcí, toužících po národním osvobození. A ejhle veliké divy! Domní- vali jsme se ještě nedávno, že letošní Du- šíčky budou nejsmutnější. Zatím však bo- lest nad obrovským počtem obětí války tolik jest zmírněna jarem našeho osvobo- zení! Modlete se tudíž vroucně za duše staročeských buditelů, za duše vojínů-mu- čedníků, za všechny, kteří útrapám doby této podlehli. A prostě Boha, aby nový život, který českému lidu vzešel, přetrval vítězně bouře všechny.

Rozdíl v porobě. Ať se Čechové spojo- vali s říší východofranckou dobrovolně či z přinucení, zachovali vždy svou národní osobitost. Na jazyková práva jim nikdo nesahal; poplatek placený za hranice byl skrovný, takže v hospodářském životě ná- roda sotva jej bylo cítiti. Ale za nynější světové války Vídeň hrubě porušovala naše jazyková práva a vysávala z nás všecku hospodářskou mizu kategorickými rozkazy. S Franky sblížoval v prastaré době české kmeny nátsk avarský. Vladař Samo vtiskl západní normy do Slovanstva právě proto, aby Slované jako silná po- litická složka vzdorovali lépe národnímu ujařmení. Dočasný avarský suprenát sice ukládal Slovanům řadu povinností, ale poskytoval jim ochranu, když se zapletli v boj s jinými národy. Ve světové válce však nám byla ukládána povinnost, aby- chom až do vysílení bojovali ve prospěch zájmů říše cizí, k podpoře světovládých cílů Berlína. A pak prý německý národ měl úlohu, aby vnesl vyšší kulturu a mo- rátku do střední a jižní Evropy.

Spravedlivost základem státního pořá- dku. Zuovu opakujeme, že organisování katolíci již před válkou a za války tím důrazněji upozorňovali na potřebu všeob. práva hlasovacího s poměrným zastoupe- ním. Nehledíme-li ani k tomu, že takové právo jest nejdemokratičtější, má nám všem záležeti na tom, aby se z voleb vy- mýtila úplatná demagogie a rozčilující scény, rozdělující stoupence různých poli- tických stran na tábory nesmířitelné. Po- žadavek hlas. práva s poměrným zastou-

pením nyní proklamují také soc. demokraté. I na velikolepé všenárodní manifestaci slavnostně prohlásil řečník Beneš ten požadavek, což kvitujeme s uspokojením. Jiné strany však posud chodí kolem toho postulátu zamklé a opatrně. A přece jen praktické činy jsou a budou svědectvím, do jaké míry kdo pro opravdovou demokracii horuje.

Společnost sv. Cyrila a Metoděje v Praze, která si vytkla za účel oživit katolickou aktivitu ve vědě, literatuře a umění, konala dne 28. října v Praze valnou schůzi. Konstatováno, že překlad »Summy« sv. Tomáše »contra gentiles« vyjde v »Dědictví sv. Prokopa.« Dán podnět k filosoficko-apologetické terminologii a k sepsání Psychologie. V Olomouci konána historická konference, kdež zvolena redakce k sepsání populárních českých dějin. Tamtéž uspořádán informační kurs sociální; usneseno, aby se vydávala revue sociální a sociální knihovna. Nutno svolati konferenci katolických spisovatelů pro mládež a soustředit je kolem našich časopisů pro děti. O biblické konkordanci pracuje Ant. Špale, katecheta ve Slaném.

Ze světa vědeckého a uměleckého. Hudební skladatel Fr. Pícka 18. října pádem se schodů se těžce zranil a zemřel. — Vyšel kalendář »Student« pro katolický dorost. Cena 80 h. Zasilá edice Nový život v Prostějově. Nový časopis pro středoškolské studentstvo bude se nazývati »Jitro.« Objednávky řiďte na katolickou ligu akademickou v Praze II., Voršílská ul. 1. — Záhřebský arcibiskup dr. Bauer odstoupil chorvatsko-slavonskému eráru pozemek šesti jiter a 1184 sáhů k založení lékařské fakulty a stavby zemské nemocnice v Záhřebě. — Františkán P. Klemens Minařík v Uherském Hradišti dokončil právě obsáhlou práci o učeném provinciálovi Sannigovi (1637—1704). Pramenů jest použito kriticky z 10 archivů. Rukopis však teprve nyní začne se sázeti. — Sociální buditel italských katolíků Josef hr. Toniolo zemřel. Byl nejprve profesorem národního hospodářství v Modeně a pak v Pisě. Psal významné úvahy do několika časopisů. S hr. Medago-Albanim založil r. 1889 společnost pro sociální vědy »Unio Cattolica.« Když Pius X. započal velikou sociální akci, vypracoval Toniolo stanovky pro italský lid, spolek a stal se prvním jeho předsedou. Toniolovy bystré úvahy dobyly si pozornosti daleko za hranicemi italskými. — Číslo 2. »Obrazárny Zvonu« přináší dva kolorované obrazy (Marákův a Brandejsův) a otisky dvou sochařských prací (Vosmíkovy a Poppovy).

Katolickému obyvatelstvu král. v. n. města Hradce Král.

Národ československý má zajisté mnoho vážných příčin vděčen býti Všemohoucímu Bohu: Bliží se dlouho kýžený mír; plní se jeho staletá tužba po samostatnosti! Srdce každého Čecha velí, aby vzdal Hospodinovi vroucí díky a prosil o požehnání pro zdárný vývoj národa. Za tou příčinou budou konány v pátek dne 1. listopadu 1918 o svátku Všechn Svätých v katedrálním chrámu Páně

slavné bohoslužby

v tomto pořadu:

O 9. hodině vyzvánění všemi zvony.

O půl 10. hodině **slavnostní kázání** prof. Dra. G. Domabyla.

Po něm **národní hymna** na slova básníka K. Legera.

O 10. hod. **mše sv.**, sloužená nejdůst. arcipastýřem Th. Drem. Jos. Doubravou.

Při mši sv. zpívány budou písně: Bože, co's ráčil a chorál sv. Václava.

Po mši sv. **promluva** nejdůstojnějšího arcipastýře.

Na konec slavné **Te Deum**, po němž chorál sv. Vojtěcha: Hospodine, pomiluj nás a národní hymna obecná »Kde domov můj«.

Slavné služby Boží za kynoucí mír a za zdar státu československého. Vážné přičiny vybízejí nás, abychom z hloubi srdcí svých vzdali Bohu vroucí díky. Na obzoru kyne mír a ustavuje se samostatný stát československý, jemuž za pomoci Boží patří jest rozkvět nejdárnější. Za tou příčinou pořizuje se takto:

I. Pro katedrální město slavné bohoslužby v chrámu katedrálním dle pořádku výše uvedeného.

II. Pro diecési služby Boží podobným způsobem dle poměrů místních.

Z Biskupského Ordinariátu dne 30. října 1918.

Slovo na uvážení. Jestliže kdy, zajisté v době, kdy součinnost všech k blahu vlasti a národa jest žádoucí, trpce se do týká, když z nedostatku náležité informace útočí se proti lidem dobré vůle jako by k zájmům vlasti, jež ovládly dnes každé poctivé srdce české, byli uvešmávi a neteční. Něco podobného přihodilo se s prohlášením občanských členů panské sněmovny ze dne 21. října o součinnosti s národním výborem, v němž byly postrádány podpisy některých pairů, zvláště podpis nejd. Th. Dr. Jos. Doubravy, biskupa královéhradeckého, a využito této okolnosti k ostrým výpadům zejména proti jeho osobě. Informovali jsme se v této záležitosti a můžeme s veřejností sdělit, že církevní tento hodnostář vyzván, aby prohlásil souhlas svůj s projevem občanských pairů, bez průtahů tak již 19. října učinil, o čemž i národní výbor z předsednictva zmíněného sdružení byl náležitě zpraven. Že souhlasný list Jeho Milosti nedošel na příslušné místo včas, zaviněno jediné průtahem pošty a stětnutím se zvláštních okolností, jež však nejdůst. panu biskupovi nelze za vinu klásti. Zmiňujeme se o této záležitosti, ujišťující ze zkušenosti, že biskup královéhradecký vždy a všude jistě ochoten jest k součinnosti, jež směřuje k dobru vlasti, a jako zde právem předpokládati lze, i k dobru církve. (Korespondenci s dr. Fořtem v této záležitosti jsme měli v rukou)

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Zprávy místní a z kraje.

Ve chvílích radostného spojení. Když se v pondělí po našem městě rozneslo, že československá suverenita jest již hotovou věcí, neměl jásot konce. Hromadně odhazovány odporové masky a svěrací kazajky, do nichž nás vídeňský centralismus až do té chvíle nutil za pomoci sobeckých kořistníků jako smyslu zbavený. K večeru nastal v městě hotový roj, jakého nejme pamětníky. Čestní důstojníci i prostí vojáci utrhnali si kokardy a šlapali po nich. Ozdobovali se barvami českými a slovenskými trikolorami. Nastaly jásavé průvody po městě i za velikého shluhu občanstva venkovského. Na náměstí byly pronášeny prudké řeči proti maošce Vídní. Zavlály na domech prapory české i trojbarevné. Objevily se praporky a odznaky americké. Za velikého vzrušení přikročeno k odstraňování rakouských orlů ze státních i jiných budov. Mládež s velikým výskáním vrhala tyto odznaky zhroucené moci do Labe. Druhý den dívky procházely městem ustíhováni hvězdičky na výložkách českých důstojníků, kteří se ochotně podrobovali této operaci. Mládež odnášela z kasáren, nemocnic a jiných budov tabule s německými nápisy. Po ulicích procházely zástupy civilistů i vojnů s českými písněmi. — Hned také ustavena nová politická, správní i vojenská moc. Dvornímu radovi Smutnému a komisaři Trykarovi zakázáno další úřadování; posláni na dovolenou. Učiněno opatření, aby dráha fungovala dobře

ve prospěch okresu a aby se nevyvážely potraviny do nečeských oblastí. Také včasné postaráno, aby nezmizely obloky a jiné důležité životní potřeby, které do té chvíle byly pod správou vojenskou. — Předpolední obrovská slavnost národní zanechala dojem grandiosní nezapomenutelný. Školy zavřeny, aby i všechna mládež brala živý podíl na obecném nadšení. Seřadily se mohutné řady s prapory, odznaky, standartami. Mládež mávala obrovským počtem praporků papírových. Tisícové davy za příznivého počasí shromáždily se před budovou krajského soudu, na jejíž balkon vstoupili řečníci a notability z města i okresu. Veliký jásot se rozvůčel, když na balkon vstoupil jeden nadporučík se slovenským praporem v ruce spolu s místním vojenským kurátem. Na Bílé věži trubači hráli národní hymnu, na náměstí se ozývaly zpěvy a národní melodie kuklen-ské kapely. Řečníci různých politických stran vyjádřili slovy nadšenými svou radost nad osvobozením českého lidu, oznámili hlavní body nového řádu a povzbuzovali ke svornosti. Pak se hnul obrovský průvod za zpěvu přes Malé náměstí k odborné škole a kolem městského parku k okresnímu domu. Kráčela školní mládež se svými profesory a učiteli, členové kapitoly i jiné kněžstvo, školové v krojích, živnostníci, dělníci, rolníci, vojáci, úředníci atd. Z venkova jak mládež tak inteligence a lidu byl v průvodu počet neobyčejně veliký a v obrovském tlumu všude jásavé výkřiky, zatím co z domů máváno šátky na pozdrav. — Veliký den, na který jsme čekali dychtivě po tři věky, rozdupal vnu-cované škrabošky do silničního prachu a odkryl licoměrnost dřívějších vynucova-ných manifestací rakouských.

Okresní národní rada jest nyní v našem okrese (ve spojení s ústřední národní radou zemskou) naším úředním pádem, jemuž podléhají na okrese všechny úřady. Vyzýváme všechny, aby plnili rozkazy nové vlády přesně a radostně v zájmu národního celku. Zachovejte pořádek a pak pořádek zachová nás

Vyhlička. K příkazu Národního výboru nařizuje se, aby mládež pod 18 let od 6. hod. večer zdržovala se doma a nevycházela. Policii jest uloženo, aby nad úmto příkazem bděla s plnou přísností. Rodiče a pěstouni číní se osobně zodpovědnými za zanedbání tohoto příkazu, nehledě k nemilým následkům, kterým vydají v šanc své děti a své světence. Purkmistrovský úřad král. v. n. města Hradce Králové, dne 30. října 1918. Starosta: Dr. Ulrich.

Přednáška »O Slovácích v československém státě« v Klieperově divadle dne 31. října o půl 8. hod. večerní bude míti pan prof. Dr. Al. Kolísek, zástupce uherského Slovenska.

Přednáška PhDr. Karla Absolona, badatele v podzemních světech slovanských, o Přímoří a Dalmacii, provázenou světelnými obrazy prvotřídní jakosti, uspořádá klub fotografů amatérů v Klieperově divadle v první polovici listopadu Datum oznámeno bude plakáty.

Sociální politika. Výsledky všeobecného sprostředkování práce okresními ústavy jevíly se ve III. čtvrtletí t. r. v obvodu zemské centrály práce pro východní Čechy sídlem v Hradci Králové takto: Počet přihlášených pracovních míst 3 098, počet přihlášených uchazečů 2 923 Umístěno 2 223 osob (mužů 865, žen 1 247 a učňů 111). Proti loňskému roku klesl počet přihlášených míst o 344, počet přihlášených uchazečů klesl o 1 485 a počet docílených umístění o 348. — Dle oborů povolání připadá: I. na maloživnost: míst 282 a umístění 155. II. na čeleď hospodářskou a dělnictvo zemědělské: míst 1 079, uchazečů 1 146 a umístění 797. III. na čeleď domácí: míst 1 185, uchazečů 960 a umístění 777. IV. na dělnictvo tovární a průmyslové: míst 214, uchazečů 285 a umístění 190. V. na nádeníky: míst 196, uchazečů 154 a umístění 157. VI. na ostatní povolání: míst 42, uchazečů 52 a umístění 36. VII. na učně: míst 150, uchazečů 176 a u-

místní 111. — Zvlášť příznivých výsledků dosáhly tyto okresní ústavy: Hradec Král. 241, Pardubice 187, Náchod 175, Mýto Vys. 133, Chrudim 124, Ném. Brod 105, Chlumec n. C. 90, Jaroměř 89, Polička 74, Jičín 72 atd. Nezaměstnaných textilních dělníků bylo umístěno 167, podnikům válečného průmyslu dodány 144 náhradní pracovní síly. Konečně umístěn v uplynulém čtvrtletí 151 válečný invalida.

Pro české srdce. Prosím hradecké paní, kterým někdy zbude chlebový lístek, aby jej nenechaly propadnout a chléb za něho mi poslaly. Chci jej jménem všech dárkyň zaslati najednou Českému srdci. Doufám, že bychom mohly tímto způsobem zaslat do Prahy vždy ve 14 dnech aspoň 10 bochníků. České srdce také prosí o šatstvo. Jistě najdeme doma nějaký kousek, třeba jen punčochy, bačkorky, sukni nebo šátek, cokoli a jakékoli. Sejde-li se toho mezi námi koš, pomůžeme poněkud zmírniti pražskou bídu. Král. Hradec se vyznamenal při sbírce národní daně ze všech měst nejvíce. Tudíž pokračujeme. — Ela Mikalová Urbanová, Jungmanova 479, II. posch., proti učitelskému ústavu.

Skruté poklady. Maďaři neměli v našem městě již v pondělí žádného stání. Veliký počet rekonvalescentů již v pondělí večer hnul se k nádraží přes všecko zdržování důstojnictva. Ve středu se stěhovali jiní. Při tom však chtěli si odnésti novou obuv a pěkné obleky. Jiní chtěli si vzít na památku mnoho kůže a jiných potřebností. Bylo jim v tom zabráněno. Nyní zvlášť Adalbertinum si oddechne. — K zprávě o prodeji cukru u p. Bauma lojálně poznamenáváme, že onen cukr nebyl zbožím potutelně skrývaným; bylo to zboží pod úřední závěrou, umístěné v obvyklém místě skladiště. Pí. Baumová rozhočně tvrdí, že u ní v krámě v onen den vůbec žádná placená matka dvou dětí nebyla. Snad tedy byla matka zklamána jinde. Uvedli jsme jen to, co se tvrdilo obecně a nyní uvádíme na pravou míru.

Za + Josefem Tichým. Stavil jsem se u dobrého kolegy Josefa v Ústí, když jsem na začátku října jel z Hradce z první kvínkvenální zkoušky. Zastal jsem jej v kaplance skloněného nad dogmatikou, neboť i on měl jeti do Hradce druhého dne ke zkoušce. Jel, zdravý se vrátil, aby brzo na to ulehl a nepovstal více. Po pětidenním utrpení tiše dokonal 21. října a dnes patří již na Toho, jehož vlastnosti před několika dny studoval. Dnes stojí před nebeským zjevem Mariiným o níž traktát »De immaculata conceptione« právě studoval, když jsem jej navštívil. Josef byl horlivý a oblibený, o čemž svědčil všeobecný pláč celé osady při jeho pohřbu, jenž se konal v Ústí ve středu dopoledne. V truchlivých okamžicích pohřbíval jsem i já jednu obět zákeřné chřipky. Dojat stál jsem nad hrobem, jako bych stál nad hrobem drahého svého přítele Josefa. Al. St. Novák.

Notice. Hoř. Obzor otiskl na adresu židovských spoluobčanů článek, v němž jim vytýká sice jejich národní hříchy, že bydlíce v Čechách, nikdy s českým národem necítili, naopak nepřátelsky se k němu chovali, s nepřáteli národa se spojovali, ale vyzývá je, aby se nyní, kdy nebudou se mít na koho spoléhati, obrátili. Tato poslední výzva je zrovna tak zbytečná, jako vše ostatní je pravdivé a to proto, že chytrý židovský národ sám nejlépe věděl, s kým má držeti, — kdo byl totiž právě

při moci, kteroužto zásadu počíná uplatňovati i dnes v Čechách, když houfně u měcká jména počestuje. Bude-li to však obrácení Šavlovo, to jest bude-li upřímné a nezištné, vzejde-li z toho národu českému též prospěch, když se v něm trvá? Celý článek nese se tónem nad míru opatrným a dokazuje, že dopisovateli Obzoru kapitál i v demokratickém státě imponuje; to však bylo by nám věci naprosto lhostejnou, kdyby zrovna tak bezohledně jako k židům ohleduplně nezaújal stanovisko proti katolické církvi, v níž vidí příčinu poroby českého národa, nepravdu, od historiků tolikrát odbytou, jak od nehistoriků stále opakovanou. Snad doba Karla IV., v níž český národa prožíval svůj zlatý věk a kdy církev byla váženou, byla pro národ neštěstím? Snad ona vyvolala národnostní a občanské rozbroje za neschopného Václava IV.? Snad přivedla nešťastné rozhodnutí na Bílé Hoře, kde byl poražen německý luterán a zvítězil katolík, který než byl zvolen, potvrdil majestát Rudolfa? Dopisovatel napsal tuto významnou větu, která by mohla vyvolati jinou diskusi a vážnou interpelaci katolických členů v národním výboru, kdyby byla vyšla s vážnější strany. Píše: »Lid český bude se snažiti, aby se po dosažení své samostatnosti s církví katolickou vyrovnal.« Vidíte, p. dopisovateli, vy snad nepatříte do tábora socialistického, ale čeští socialisté jsou opatrnějšími diplomaty než vy. Nedávno napsalo »Právo lidu« asi tuto větu: »Právě ve světové válce jsme se přesvědčili, že lidu občanská morálka nestačí, a že mu je třeba náboženství.« Snad mnohý z pánů, co zasedají v nár. výboru, smýšlí jako vy, ale žádný se tak nediplomaticky nevyslovil. Dokonč.

Českému Orelstvu! Všude, kdekoliv je toho zapotřebí, dejte se okamžitě k dispozici okresním národním výborům a pečujte dle sil svých o klid, pořádek a kázeň. sami ovšem vzorem a příkladem předcházejíce.

Různé zprávy.

Všem známým, bratrům i sestrám tělov. odboru »Orla«, zvlášť semicko-řerovskému odboru oznamuji, že jsem se vrátil do vlasti. Bratři, ani v zajetí jsem se nikdy nestyděl za kříž Kristův. Ale také Bůh mi poskytoval ochranu. Proto i vy setrvejte neochvějně při svém přesvědčení a Bůh vám požehná. Nezapomeňte na tě-

lovické odbory a ovište všude, kde jen trochu můžete, aby přišla naše činnost do pravidelných kolejí!

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám
poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách již na 150.000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolulákem 2 K., jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** odbor, jenž poskytuje též **věno dospělým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili.** Vyplatí se tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihláшено.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 16 let každý, jen když též jest tělesně zdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Bližší v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme. — Adresa zni.

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.
Dr. František Reyl, Václav Jenšovský,
předseda, jednatel.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dobývá nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablone nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Piliny ke stlání, řeziny k topení

prodává továrna nábytku Skuberský v Hradci Králové

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasit a ciseleur, stálý přísečný znalec o. k. zemského trestního a okresního soudu, Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Vroutí díky vzdávám jménem rodiny své všem, kteří náš nezměrný bol svoji účastí při pohřbu našeho milého nezapomenutelného syna, bratra, švakra a strýčka, velebného pána

Josefa Tichého,

kaplana v Ústí n. O.,

zmírniti se snažili. Zvlášť díky povinni jsme vdp. Františku Černému, děkanu a dp. Josefu Tužínovi, I. kaplanu v Ústí n. O., dp. kazateli ThDr. C. Antoninu Mikanovi, kaplanu z Brandýsa n. O. a ostatnímu duchovenstvu pohřbu se účastnivšímu, slečnám Kalousovým, ošetřovatelkám v nemoci, slovutným lékařům p. MUDru. Zajíčkovi a p. MUDru. Velebilovi a p. prof. MUDru. Kittlovi z Prahy za obětavé léčení, p. Petru Kociánovi, fidelet kůru a sboru pěveckému za dojemné zpěvy, sl. městské radě, p. okres. starostovi, sl. c. k. úřadům, velect. sborům učitelským všech škol s mládeží školní se účastnivším, všem přátelům a známým a vůbec všem, kteří v tak hojném počtu drahého zesnulého na poslední cestě jeho provázeli. — Zaplat Bůh!

KBEL, v. říjnu 1918.

Josef Tichý, otec, za celou svoji rodinu.

Knihy, časopisy, hudebniny

kdekoliv vydané neb oznámené opatří Vám v době nejkratší

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum

▼▼▼▼

na skladě má: papír kancelář., obchod., dopisní, dále všechny potřeby kancelář., tužky barevné a levné tužky inkoustové.

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 7. listopadu 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Svobodné vlasti.

Svobodo zlatá,
bleskem jsi nad hory vzplála,
vítězná, svatá,
v dáli co obzor rděl se krvavý;
sevrěna věky, z hrobu jsi nesmrtelná vstala
u břehu Vltavy.

Zlábala's čelo
národa polibkem teplým ...
„Volní jste!“ znělo —
„strhněte robství svého znamení,
svobodni jděte k budoucna výšinám světlým,
k životu vzkříšení!“

Věky co dávné
v pýše své stavěti chtěly,
příští tvé slavné
v nicoty vrhá temné hlubiny!
„Byli jsme, budeme!“ vítězně ve kraj zní celý
srdcí tep jediný.

Vladimír Horuof.

V Praze, 29. října 1918.

Upozornění.

Národní výbor v Praze je tak sestaven, že v něm má zastoupení pět politických stran, totiž: Agrární, státoprávně demokratická, sociálně demokratická, národně socialistická a naše.

Výbor tento je vzorem Národních výborů okresních, proto v nich má býti zastoupeno také těchto pět stran.

Upozorňujeme tudíž, aby se příslušníci naší strany hlásili o zastoupení v Národních výborech okresních. Kdyby tak nečinili, mohlo by se zdáti, že se štítíme práce, nebo snad že chceme likvidovati, jak se psalo nedávno, nebo docela že snad spořádaný stát československý ani nechceme. Toto všecko by nebylo ani ke oti naší ani k prospěchu národa, kteréhož prospěchu si z plna srdce musíme přát všichni.

Ve vážné chvíli.

V zemích českých jest doba velikého přerodu, na nějž dychtivě čekal náš národ po tři věky. Prožíváme tedy okamžiky radostné, ale pamatujme, že operace, která se provádí, jest dílem vyžadujícím nejúzkostlivější opatrnost a svornou přísluhu všech organizací národních. Národní rada v Praze i okresní výbory jsou zaměstnány prací horečnou, někdy i vysilující. Jeví se v těchto korporacích svědomitá péče, aby přechod do nových poměrů byl vykonán bez osudných společenských otřesů.

roda vyzýváme našince, aby i nadále zachovali praktickou národní solidaritu a podporovali klidnou reformu řádů ze všech sil. Pamatujme, že máme nyní novou, lepší vrchnost, než byla ta, která nás hnala k nezměrným obětem za účelem povznesení živlu cizího. Velezrádcem národním stal by se člověk, který by se opovážil lehkomyšlným odbočením od cesty společné rušiti veliké dílo, které nám slibně kyne po tolikých hořkých obětech.

Ovšem naše strana katolicko-národní touží, aby její program získal co nejvíce stoupenců a byl také v širokých oblastech realizován. Je toho potřebí i v zájmu národa celého, protože naše zásady vedou k opravdové společenské solidaritě. Ale pamatujme, že jest nutno napřed zjednatí ustálené a klidné poměry politické; jest potřebí upravití a zkyptiti takovou půdu, na které by vzrůstalo sítě naše přirozené a vzbuzovalo v nejširších vrstvách našeho lidu silnou důvěru. Politická samostatnost českého národa jest také významným bodem našeho programu, a nám jest vítáno, že v tom směru s námi spolupracují horlivě strany jiné.

Mějme dobře na zřeteli obecnou náladu! Nezapomínejme, jaké hořké chvíle jsme zažili všichni pod hegemonií Vídně! Nezapomínejme, co všecko vytrpěli naši vojáci ve službách cizích, jsouce nuceni bojovati proti dohodě v době, kdy nám byla rvána z rukou práva nezadajná. Tito trpitelé nikdy by neodpustili krajanům, kteří by lehkovážnou „strašnickou“ umíněností rušili budování samostatného do-

léčení a sklíčení potěšiti. Naši vojáci musejí přijíti do příbytku jasného, vlídného, klidného a teplého.

Byli jsme vlázeni k posluhování zájmům Berlína, Vídně a Budapešti. Při tom zvlášť bolestně se nás dotýkalo cizinecké úsilí, abychom ve prospěch německé panovačnosti dávali k dispozici i své síly morální. Proč bychom s plnou ochotou a jaro energií nesloužili dobru národa našeho, který byl tak dlouho utiskován? Jest naší povinností podporovati přirozený vývoj dějinné spravedlnosti. Žádají tak od nás netoliko Čechové žijící. Do svědomí nám mluví kněží-buřitelé, Rieger, Bráf, Sušil, Jirsík a Brynych.

Jestliže lehkovážnost nebo přílišné sebevědomí jiné strany národní v těchto choulostivých okamžicích připraví nám nějaký ústrk pomíjivého dosahu, nedávejme se vyprovokovati k nenávistné odvetě. I nyní sice jest možno sekati do těla církve, ale duch bude lépe ušetřen než pod železnou hegemonií Vídně. Pro nás jest rozhodující a nejvyšší potěšitelno, že mravní ponižování českého katolictva nenabude již takového rozsahu jako za režimu Stürgkhova. Jestliže jsme trpěli mnoho pro Vídeň, také něco uneseme pro svůj národ. Až se poměry uklidní zcela, aspoň budeme moci poukázati na to, že jsme národní stráž konali obětavěji než leckterý kritik našeho počínání.

Nezapomínejme, že v zájmu všennárodním i jiné strany jsou nuceny ukládati si sebezápor, aby byl československý stát dobudován řádně k uspokojení většiny národa. A všichni opravdoví vlastenci celé věky budou vděční těm nynějším činitelem, kteří nový velkolepý hrad národní stavěli s horlivostí a obětavostí nejpřímější.

Máme ovšem, že našinci účastní se do této chvíle práce všennárodní horlivě. Napsali jsme však těchto několik povzbudných slov přece — a to za tím účelem, aby státoprávní činnost našich přátel netoliko neochabovala, ale k blahu českého lidu se stupňovala.

Napuňme všechny síly k upevnění a zmohutnění československého státu!

Politický přehled.

Slovenská Národní rada dne 30. října veřejně prohlašuje, že slovenský národ jest částkou národa československého. — Němci vídeňští touží po tom, aby Američané a Angličané byli už ve Vídni a udělali tu pořádek. — Národní výbor zřídil v Praze k řádnému hospodaření cukrem v území Československého státu zvláštní Československou komisi cukerní. — Uherská vláda, v jejíž čele stojí hr. Karolyi, vydala vojákům na všech frontách rozkaz, aby okamžitě složili zbraně. Zároveň táž vláda z obavy před Srby prosí, aby anglické a francouzské vojsko obsadilo Uhry. — Podmínky kapitulace turecké jsou: vydání Dardanel, Cařihradu, všech válečných lodí, všech posádek atd. — Rakouská fronta na Piavě útokem hlavně anglické pěchoty, obrněných vozů a dělostřelectva byla rozražena a plně poražena. Přes 300 000 zajatců ocitlo se v rukou italských a přes 2200 děl. — Pražský německý tisk uznává konečně,

než pochovat stáletou nenávist a podati Čechům ruku ke společné práci. — Národní výbor vybízí k dalšímu placení do-savadních daní, neboť včasné získávání hotových prostředků zabezpečí finanční rovnováhu státu Československého a za-ručí klidný a zdárný jeho vývoj. — Pod-mínky, jež byly uloženy monarchii ra-kousko-uherské, ihned splněny a protokol o příměří podepsán v sobotu. — Císař Karel, aby nemusil podepsati příměří, složil vrchní velitelství armády. — Císař Vilém prohlásil, že se dobrovolně nevzdá trůnu, ježto prý nemůže Německo v oka-mžiku uzavření míru vydati dohodě. Jeho poděkování mělo by prý za následek úplnou anarchii. — Čeští delegáti dr. Kra-mář, F. Staněk, Haberman, Klofáč, A. Ka-lina, dr. Šámal, ředitelé bank Svoboda a dr. Preis vrátili se už ze Švýcar do Prahy. — Národní výbor vypsal půjčku národní svobody ve výši 1 miliardy; provedou ji banky za nominální cenu a svěří ji na pevný účet spolku všech českých bank a banky ružomerské. — Československá prozatímní vláda, zvolivši prozatímně za své sídlo Paříž, ustavila se takto: T. G. Masaryk presidentem vlády, předsedou minist. rady a ministrem financí. — Ed. Beneš ministrem zahranič. záležitostí a ministrem vnitra. — M. Štefánik ministrem války. Ministerská rada ustanovila pak zástupce své: Š. Osuského v Londýně, L. Sychravu v Paříži, L. Borského v Ří-mě, K. Perglera ve Washingtonu a B. Pavlu v Rusku. — Maďari obsazují na Slovensku, co se zabráti dá. Vojsko musí přísahat na maďarský stát, zdráhající se slováčtí vojáci jsou postříleni, nebo pře-loženi do Sedmihrad. — Uherská vláda zakázala průvoz Mackensenových vojsk do Německa, čímž přes 100.000 mužů s dě-lostřelectvem a vším materiálem (500 lo-komotiv a 50.000 vagonů) přejde do rukou dohody. — Brněnská radnice — dosud německá — přešla do českých rukou. — Na západě prolomili Američané frontu německou před Beaumontem na 25 km hloubky, Sedan a pevnost Montmedy jsou ohroženy. V Belgii ztratili Němci Gent. —

Záložna v Hradci Král., Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3½%.
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

Tvář Medusina.

II.

Dlouhověkým posláním říše rakousko-uherské byla obrana křesťanstva a zá-padní kultury proti hordám tureckým. Čechové založili říši tuto přijetím Ferdi-nanda I. za krále mimo jiné též proto, aby Morava byla uchráněna před turec-kými vpády. Zajímavé jest čísti, jak Habs-burkové v XVI. století v diplomatických listinách líčí krutost, lstivost a jiné ne-hezké vlastnosti Turků.

Ale za světové války stal se k vůli protestantsko-liberálnímu Berlínu z ra-kouské říše věrný spojenec Turecka. Z Čech odváženo do mongolských krajů vý-chodních veliké množství zboží, aby Turci odolávali — i statisícům katolíkům. Odzna-ky zemí koruny české nesměly se ve-řejně objevovati v naší zemi nikde; zato však při státních slavnostech vlály v če-ských městech se střechem hrdě prapory tu-recké. Věru, že kamenělo úžasem oko če-ského katolíka, když zpozorovalo, jak spo-kojeně se usmívá nad takovou aliancí oko hlavy Medusiny.

Jazyk Medusin hleděl českému lidu namluvit, že ve válce se hájí i katolický názor světový. Zatím však nejšlechetnější katolíci kněží jihoslovanských byli netoliko žalářováni, ale i mučeni, jestliže si dovo-lili jedinou větou projevit zásadu sv. Petra, že více sluší poslouchat Boha než lidi a

že zákon Boží jest cennější než rozkazy vídeňských liberálních kořistníků.

Hadí vychytralost prozradila Medusa při konfiskaci a »čištění« české literatury. Potlačovala knihy, svědčící o veliké poli-tické síle českého živlu v minulosti; ale při tom si brala za záminku, že v dlouhé řadě těch svazků jest nepříznivě psáno o církvi katolické. Snažila se tak velikou část svého řádění připsati na účet kato-lictva; a vědělo se přece, že katolíci ne-potřebují se brániti proti brožurám a kni-hám, jichž obsah již dávno upadal v za-pomenutí. Inkvisice Medusina jistě se jen potají cynicky usmívala při vzpomínce, že svým neomaleným postupem jen dělá reklamu i bezvýznamným spisům proti-katolickým. Protestovali jsme proti takové »pomoci«, pokud nám vůbec bylo cen-surou dovoleno.

Vídeňská vláda tvrdila, že není možno učiniti rázně přítrž pokoutnímu lichvář-skému velkoobchodu, ačkoli přece obrov-ské zásoby zboží, hromaděné v železnič-ních vagoněch, daleko suáže daly se kon-trolovati než ranečky drobného lidu. Zato však táž vláda honila četníky k prohle-dávání tlumoků a uzlíků chudých matek, jimž děti doma plakaly hladem. Jestliže byla v katolickém listě umístěna zpráva o milionových podvodech zločinců zcela bezcitných, censura vyběhla buď celou zprávu anebo aspoň jméno nekřesťanské-ho pachatele. Zato však na vládní rozkaz byly nuceny české listy pranýřovati české selky, které prodaly maslo nebo jiné po-traviny o 2—3 K draze. Uveřejněna plná jména a spolu tresty prisouzené.

Nejodpornější bylo, jak vláda vynu-covala na lidu »nadšení« pro zjevy, které znamenaly pro nás těžký útisk. Slavnost-ní průvody, holdy na hejtmanstvích, při-kazované oslavné řeči atd. byly pravými orgiemi přetvářky. Kdyby byl někdo nutil k jásoť nad vlastním ponížením Vše-němce, byli by hněvivě přetrhávali i železné těžké řetězy. K tomu časopisům našim byly vnucovány frázovitě obrany kapitalistických sobců, umístěných v cen-trálních.

Ta pěst, která nám vytrvale hrozila, svědčila tak výmluvně o zlém svědomí, o strachu před spravedlivou sebeobranou lidu ujařmeného.

S největším odporem vzpomíná český lid, jak byl vydáván na pospas úplatkář-skému úřednictvu, které pod křídly dvoj-hlavého orla veřejně a cynicky přestupo-valo ta aprovisační a jiná státní nařízení, jejichž zachovávání jiným občanům přísu-ě nařizovalo. Braní úplatků bylo tak hro-madné a nestoudné, že lid netoliko přestal věřiti v jakoukoli státní spravedlivost, ale pochyboval, zdali jeho státní poručníci vůbec mají nějaký lidský cit. Když jsme se dověděli, že ze zásob Červeného kříže v Praze se přižívovala i hraběnka Marie Coudenhovová, pak jsme teprve seznali, proč chamtiví úředníci při hejtmanstvích věděli, že jsou nesesaditelní.

Věru — pokud rakouské voje šly ku předu, měnili jsme se v kamenné sochy před tváří Medusinou, která místo polito-vání nám se pošklebovala. Občanská prá-va byla potlačována téměř zcela. Teprve v době, když se civilnímu občanstvu sta-hovaly s těla košile, aby vojáci na frontě nepomrzli, přišlo osvobození. Vojsko, »há-jící majetek státních příslušníků«, bylo

poráženo a »obhajovaní« poddaní si od-dechli při pomyšlení, že již je Berlín pře-stane drancovati.

Ale pohled zelených očí Medusiných vryl se nám do paměti tak, že nám z mysli do smrti nevymizí.

Rozmanitosti.

Již 29. října k službě Národ. výboru v Praze se přihlásili gener. vikář Pícha, biskup dr. Sedlák a opat Zavoral ve jménu ostatního českého kléru. — V lednu to-hoto roku přešlo ve Vídni 76 domů do židovských rukou. — V Kunčicích na Moravě dobře působí ústav pro vyléčení alkoholiků. Institut byl založen od kněze B. Konaříka již v době předválečné; týž kněz jest správcem ústavu. Tato léčebna jest nejlepší v zemích bývalého Rakouska. — Jen chytře na to! Dle zprávy podané národ. výboru pořádal 3. t. m. ve střed-níci Čechách na venkově židovský úřed-ník německo-židovského cukrovaru veřej-nou schůzi o československém státě. Cito-val cosi z Havlíčka, ale na konec začal štváti dělnictvo: »Den pomsty nadešel. Dělníci, teď máte sedláky v rukou; teď jim dejte cítiti svou pěst!« Ale výzva ta byla přijata mrazivě a to právem. Dělnic-tvo nehodlalo se bít za zájmy německo-židovského cukrovaru. »Venkov«, který dne 6. t. m. tuto zprávu publikuje, zcela zbytečně zatajuje zatím jména, zvláště když tvrdí, že o takovém židovském bol-ševismu má také zprávy odjinud. Pytlem největší hlouposti by byl praštěn každý Čech, který by hodlal prováděti sociálně-osvobozovací boj pod komandem židov-ským. — Arcibiskup ispanhanský v Persii Msgr Jakub Em. Sonntag za vraždění křesťanů v Umci padl za obět kurdským tlupám. — Za války se shrnul do Vídně abnormální počet cizích židů, kteří ihned se starali o trvalé usazení. Proto na př. v červnu tohoto roku bylo tam ohlášeno tolik nových židovských živností (výlučně obchodních), že »Oester. Volkspreste« vy-plnila přes půldruhého sloupce uveřejně-ním jmen nových živnostíníků. — Z Ruska navrátilo se již přes 700.000 zajatců. — Při nepokojích v Ústí n. Lab. bylo požá-rem i jiným způsobem zničeno zboží za 40 milionů korun. — Dr. Bedřich Adler, který 21. října 1916 zastřelil hr. Stürgkha, byl propuštěn na svobodu. — Za vídeň-ských nepokojů židovský soc. demokrat dr. Elbenbogen ostře útočil v národním shromáždění proti dynastii, protože — prý vydala Čechům na pospas Němce v ze-mích sudetských a na jihu Jihoslovánům. — Dne 4. listopadu přiletl k Praze dvoj-plošník, který přistál u Žižkova. Z úplně nového aeroplanu vystoupili šikovatel Po-lanecký a četař Starec, kteří pomocí léta-dla zběhli z Fischamendu.

Kulturní jiskry.

Výbor Ústřední Matice Školní adresoval Národnímu výboru pamětní list, v němž se čte: Vítajíce vděčně, že území českého státu vzrostlo o československé stolice hornouherské, prohlašujeme, že Ústřední Matice Školní rozšíří v příhodnou dobu činnost svou i na toto území podle pří-služných zákonů, nikterak se ovšem ne-

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Rakont směnek. — Přijímá vklady na úrok 4% a vyplácí veškeré vklady bez jakého-koliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny sdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Účtový účet a Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.373.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Finálka v Chrudim.

Telefon: 48.

Akciový kapitál 18 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filiálky: Praha, N. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, V. Meziříčí, Olomouc, Přerov, Opava, M. Ostrava, Třebíč a let. ex. lázně Luhačovice

Peněžní obchody bankovní a směnárské všeho druhu. — Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont smének, devis a účtů. — Úhrady do ciziny a poukazy válečným zajatcům. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí. — Obchodní místo c. k. rakouské třídní loterie.

Oddělení pozemkové.

Vklady { na knížky na běžný účet

úrokuje co nejvýhodněji. — Ukládání možno be. výloh složnými listky pošt. spořitelny, jež banka na požádání zdarma zašle.

Oddělení pro zboží.

vzdávajíc práv a povinností, které jí nepochybně i budoucně zůstanou k českým školám i menšinám národním v zemích koruny České, a které vzrostou péčí o školství české mimo hranice českého státu. Poněvadž pak se právě staly opět pokusy, aby byly od českého státu odtrženy kraje české, slezské i moravské, jichž většina českých škol je Ústřední Maticí školskou založena, vybudována, ba doposud i vydržována, důvěřujeme pevně, že se Národní výbor postaví rázně na odpor proti těmto nezákonným a zločinným snahám, jež ohrožují samo trvání českého státu a bezpečnost jeho přirozených hranic, připravují českým školám a jejich dětem úplný zánik a záhubu, jako by na výsměch slavnému heslu lidské společnosti velké dnešní doby o sebeurčení národním.

Pozdě! České listy poznamenávají k podpisu nejdp. biskupa královéhradeckého (na prohlášení českých členů panské sněmovny): „Pozdě, ale přece.“ Taková slova mohou uváděti k domněnce, že arcipastýř připojil podpis teprve dodatečně, po jakémisi váhání. Pravdou však jest, že Jeho Bisk. Milost podepsal ihned, jakmile byl o prohlášení a celé té záležitosti uvědoměn. Jestliže podepsání bylo konstatováno v časopisech později, za to přece arcipastýř nemůže. Biskup podepsal zrovna tak bezodkladně jako párové ostatní.

Stíny. Upřímným vlastencům záležeti má na tom, aby se předem upevnila československá věc společná; pak teprve přijde na řadu luštění otázek podrobnějších a záležitostí jednotlivých stran. Měli jsme ve dnech nejvážnějších důstojným klidem a vzájemnou tolerancí imponovati veškeré cizince. Ale ukázaly se stíny zcela zbytečné, které naprosto neznamenají v těchto chvílích reálního prospěchu pro stát československý. Dne 3. t. m. stržen v Praze sloup s Mariánskou sochou — prý aby se odklidilo znamení hanby a potupy českého lidu. Zatím jen umělkovaná zlovolná tradice snažila se udržovati mínění, že mariánský sloup jest vztýčen na znamení českého ujařmení. Socha postavena na poděkování a památku ochránění Prahy před loupeživými cizinci r. 1650 (tedy 30 let po bělohorské katastrofě), jak ostatně napovídá sám starožitný nápis. K této soše putovala celá procesí českého zbožného lidu, který se stavěl proti germanisaci zrovna tak opravdově jako strany radikální.

Socha není výrazem dvojakosti náboženských ideí. Hus vroucně Pannu Marii ctí a učil, že Rodička Boží za nás v nebi oroduje, jsouc bytostí povýšenou i nad anděly. Kdo chtěl dáti na jevo své rozhořčení speciálně proti útlu Habsburského rodu, měl v Praze příležitost ukázati prstem na zcela zřejmé světské památky po této dynastii. Rádi bychom věděli, jak by se tvářili evangelici nebo židé, kdyby z hněvu proti kterémukoli absolutismu někdo ničil jejich pomníky náboženské, aniž by si dříve získal jejich svolení. A nota bene — jsou v Praze stavby a místnosti, které nám připomínají nejúpornější a rafinovaně promyšlenou germanisaci moderní a vydíráctví ze samé doby válečné. Jestliže Habsburský rod ujařmoval i české katolíky, pak se má také trochu promýšlet i o zjevech a znameních, které vydaly českou zemi na pospas zcela neschopnému cizinci Fridri-

chovi Falckému. Kdo proti vůli samého protestantského lidu ráčil bezohledně v národním domě Svatovítském, jistě nejevil k národním citům více šetrnosti než dynastie triumfující.

Pochopujeme snadno veliké rozčilení širých davů proti vídeňskému režimu, jak se jevil v posledních letech. Vzkypění vášně jest lehce vysvětlitelné; ale rána, která byla mířena při stržení sloupu proti Vídní, sekla vlastně do těla českého.

Jest to věru nápadné, že národnostní roztrpčení radikálů se obrací výhradně proti památkám a ústavům katolickým. V Emauzích se usídlila i řada Čechů. Ale hned se lhalo, že aférou Červ. kříže jest zkompromitován tento klášter, který tolik vykonal pro raněné vojiny a živil denně zástupy české chudiny. Hned zas tam hledána zbytečně radiotelegrafická stanice, jindy zase ukryté zásoby. Stavěny stráže jak u kláštera emauzského tak u Jesuitů, jako by se jednalo o nebezpečné spiklence. Ale domy pověstné přechováváním cizáckých keřasů a jiných vydíradů měly pokoj.

Ve vážných okamžicích zajisté nemá míti průchod dráždění zcela zbytečné. Jestliže čeští katolíci horlivě spolupracují s jinými národními stranami na budování československého státu, není přece potřeba buditi pověrečnou bázeň před pomníky a ústavu katolickými. Raději dávejme dobrý pozor na chytrácké cizáky, kteří finančními spekulacemi již nyní se snaží český majetek rozchvacovati. České katolictvo ukládá si v zájmu národního celku disciplinovaný sebezápor. Jest tedy potřeba, aby se mírnily i strany jiné. Při tom prohlašujeme, že nedáme se vyprovokovati ničím k vypáchnutí ze společného postupu národního, protože si přejeme, aby Bílá hora byla odčiněna úplně.

Zároveň se tážeme, zdali pochmurné zjevy musily se seskupiti v mračna tak temná, kdyby byli v čas v organizaci katolické pracovali horlivě ti, kteří byli v přední řadě k tomu povoláni. Jaké obrovské sumy z pokladu církevních vydávány lidem, kteří s katolickou církví necítili! Ale katolický tisk byl Popelkou, odkázanou na podporu lidí drobných. Organizaci prováděli chudáci na vlastní účet. Není tedy vina pouze na radikálech. — Tolik však můžeme říci, že stranické provokace v okamžicích historických nevycházely — ze strany naší.

Dobrodinec českých kostelů. Poznamenali jsme v době nejkrušnější nejednou, že dobré snahy duchovenstva českého jsou bržděny nikoli pouze inkvisitory a denuncianty německými; s trpkostí vzpomínáme, jak i lidé domácí buď ze sobectví anebo fanatické mstivosti číhali na příležitost k pokoutnímu udavačství. Zvláště však zarazí, jakým dobrodinec kem se stala i firma, která v době předválečné se udržovala hlavně pracemi kostelními. Varhanářský závod Josefa a Antonína Mölze v Kutné Hoře denuncoval bisk. konsistoř královéhradeckou, že chrání před rekvisicemi píšťal velikou řadu varhan zbytečně. V udavačském listě vypsal, v kterých městech by se měly píšťaly rekvirovati dodatečně. Tak „podporovala“ firma záchrannou akci kněžstva. Inu — z rekvisic měla značný užitek; doufala, že po válce v oloupených kostelích získá restaurací varhan značný výdělek znovu

Nyní pak dochází zpráva, že tatáž firma odebrala neoprávněným způsobem píšťaly z varhan ve farním chrámu vřetatském. Přehmat byl tak smělý, že jí bylo uloženo, aby co nejdříve dodala píšťaly náhradní. — Takové jednání necht si dobře intereseři zapamatují!

Ze světa vědeckého a uměleckého. Sv. Jan Nep. byl prohlášen za blahoslaveného r. 1721 a za svatého r. 1729. K pádným dokladům, že Jan byl ctěn jako světec dávno dříve, přistupuje ukázka „Kancyonálku aneb písní křesťanských“ z r. 1709. Tam jest na str. 307 vytištěna píseň k sv. Janu Nep., v jejíž druhé sloce čteme slova: „Oči mé se pozdvihují, svatý Jene Nepomucký, tě patrona spatřuji...“ Zlomyslný výmysl, že českému lidu vnutili úctu svatojanskou Jesuité, měl by býti v zájmu pravdy a občanského pokoje potírán také od inteligence laické. Mariánský sloup, zřícený vinou falešné tradice, zajisté jest výstražným připomenutím. — Letos oslavuje se třistaletá památka narozenin panslavisty-misionáře Jiřího Křížanice. Tento dominikán narodil se r. 1618. Stal se knězem záhřebské diecése a konal daleké cesty po slovanských krajích. Za druhé návštěvy Ruska byl odsouzen na 16 let do vyhnanství na Sibiř do Tobolska. Teprve po velkém naléhání osobních přátel byl Křížanice propuštěn. Ve Vilně vstoupil do řádu dominikánského. Za obléžení Vídně od Turků r. 1683 nalezl pode zdi města smrt. Křížanice byl horlivým průkopníkem sjednocení Slovanstva v lůně katolické církve. Sepsal řadu významných spisů filosoficko-náboženských. Vytvořil zvláštní kompromisní řeč slovanskou, aby se jeho literaturě rozumělo mezi všemi Slovany. Dobrovský sledoval akci Křížaniceovu s živým zájmem. Na Rusi ocenil význam tohoto panslavisty v polovici minulého století Bezsonov. Později vznikala v nejrůznějších končinách Slovanstva celá pestrá literatura o Křížaniceových snahách. Slavista-jubilant prof. Jagič (80letý) za této války napsal o Křížaniciovi důkladnou úvahu; v předmluvě praví: „V této vážné době, která sama sebou smutně nalaďuje člověka, bylo mi jako lékem na rány, uvažovati o krušném životě trpitele za veliké idey... Jeho hlas byl hlasem „volajícího na poušti“ k veliké škodě těch, jimž byl určen; ale i po dvou stech a padesáti letech dochází úcty, uznání a ohlasu u všech rozumných lidí, kteří měli příležitost čísti jeho spisy. Počet jeho ctitelů se nezmenšuje, ale roste.“ — Nákladem Velehradské akademie vyšlo kritické dílo známého badatele Fr. Snopka: „Die Slavenapostel. Kritische Studien, zugleich als Replik gegen meine Rezensenten.“ Vyšlo v Kroměříži. Cena 20 K. Autor obrací se proti německým hanlivým vymyšleninám o díle sv. Cyrila a Methoda. — Pražský „Hlahol“ chystá na den 30. listopadu a 7. prosince provedení Dvořákovy „Sv. Ludmily“. — Do ministerstva veřejných prací ve Spojených Státech byla povolána slč. Anderseuová z Chicaga jako viceministr. Jest druhou předsedkyní amerického národního svazu ženských spolků odborových a členem výkonné rady mezinárodního sdružení obuvnického. — Dnem 10. listopadu vstoupí v život instituce Spojené katolické strany české: „Lidová škola katolická Štítný.“ Bude jejím úkolem poučovati naše stoupence o zásadních otázkách našeho programu politického, sociálního a kulturního; časová témata se budou probírat s hlediska světového názoru křesťanského. Z té příčiny uspořádá škola „Štítný“ ročně několik kursů. První kurs bude sociálně-politický ve dnech 10. listopadu — 22. prosince. Dne 10. t. m. bude přednáseti JUDr. J. Nosek: „O některých principech finanční politiky v československém státě.“ Přednáška v místnostech „Zlatého klasu“ (ve Spálené ulici) v I. posch. Legitimace lze bezplatně obdržeti v knihkupectví Československé tiskárny; též v knihkupectví Kotrbové anebo Franclové. — Sbírka zákonů a nařízení státu československého vychází v řeči české a slovenské.

— V haličské vojenské nemocnici v Samboru zemřel vynikající sochař český Bohuš Lauda u věku 35 let.

Ohlášení.

Zemská moravská životní pojišťovna

(hlavní zástup. v Praze) předala pro kraj královéhradecký zastoupení p. Ant. Plockovi v Hradci Králové (proti hlavní poště). Zájemníci račtež si ohledně zaslání sazeb na jméno zástupce dopsati.

Zprávy místní a z kraje.

Slavné bohoslužby za zdárný vývoj českého národa, jež konány v katedrálním chrámu královéhradeckém o Všeoh svatých, byly velikolepou manifestací věřícího lidu. Účastnily se jich úřady a učitelské sbory se školní mládeží, katedr. kapitula s ostatním kněžstvem a tak obrovský počet katolíků jiných, že byl prostranný vele chrám přeplněn. — O 9. hod. ráno až do půl 10. hod. vyzváněno všemi zvony, pokud je rakouská rekvisice na věžích hradeckých ponechala. Pak vystoupil na kazatelnu vřdp. konsist. rada Dr. Gustav Domahyl, který přirovnával český národ k církvi bojující, trpící a vítězné. Rozvinul obraz české slávy za Karla IV., odsuzoval kruté spory, které pak zavládly v našem národě. Vylíčil utrpení, jaké bylo údělem českého lidu po bělohorské katastrofě. Nadšeně pozdravil nynější ohvli vzkříšení, k níž jsme se propracovali za těžké války velikým utrpením; český lid zkusil za boje toho nejvíce. Naznačil cesty, po nichž máme postupovati zdárně k dalším metám zářivým. Vhodně připomínal, že nebude li Hospodin stavěti domu, marně pracují, kteří jej budují. Ke konci apeloval na svornost celého národa. Promluva vřele vlastenecká, provanutá duchem evangelickým, uchvátila srdce přítomných. — Po skončení kázání zapěno »Kde domov můj« s kostelním textem básníka K. Legera. Pak přistoupil k hlavnímu oltáři nejdp. arcipastýř Dr. Josef Doubrava. Zahlaholily písně »Bože co's ráčil« a »Sv. Václave« sborem tak mohutným, jakého není v Hradci pamětníka. — Po mši sv. nejdp. biskup vyslovil v tklivé a srdečné promluvě radostné city, jaké ovládají veškerá srdce českého lidu při červánkách míru a dosažení národní samostatnosti. Projevil přání Božího požehnání rozvoji národnímu. Nato zapěno »Tě Boha chválíme« a celá povznesla se slavnost ukončena národní hymnou.

Přednáška prof. Dr. Kolíska »O Slovensku v československém státě« v Kileperově divadle. V době radostných událostí zažili jsme pravý svátek vlasteneckého nadšení při přednášce prof. Dr. Kolíska dne 31. října. Dlouholetý, osvědčený propagator slovenské myšlenky, Dr. Kolisek uvedl ve své vzletné přednášce přesvědčivé důvody pro zdar prohlášení československého státu připojením dehtaného dosud kmene slováckého. Přednáška obsahově velmi cenná získala uhlazenou svou formou i vřelým přednesem srdce všeho posluchačstva, takže projeveno bylo přání, aby přednášky podobného rázu byly uspořádány i v jiných českých městech, protože o Slovensku poměrně velmi málo je v širší veřejnosti známo. Přednáška Dr. Kolíska měla i po stránce materiální pěkný úspěch, protože vynesla slovenskému »Českému srdci« téměř 900 K čistého zisku.

Čestní členové města Hradce Králové. Ve schůzi městského zastupitelstva, 29. října konané, jmenování byli jednomyslně čestnými měšťany města Hradce Králové: Dr. T. Masaryk, dr. K. Kramář, Fr. Staněk, G. Haberman a V. Kiofáč.

Šťastí. Vážený mistr truhlářský p. Fr. Třasák jest stížen bolestnou ránou Dobrý 25letý syn jeho Bohumil vrátil se z ruského zajetí se zdravím podlomným, jelikož prožil útrapy veliké. Upadl do těžké ne-

moci a po zaopatření sv. svátostmi dne 6. t. m. skonal. Pohřeb koná se z domu smutku (Pětidomí č. 411) dne 10. t. m. o půl 4. hod. odp. na hřbitov kuklenský. Živá soustrast s truchlící rodinou jest v našem městě obecná.

Dary duchovenstva královéhradeckého Národnímu výboru. 5000 K dal nejdp. biskup Th. Dr. Josef Doubrava. Po 100 K členové kapitoly: Dr. Jan Soukup, Megre Fr. Kerner, Dr. Frant. Reyl. Po 50 K: děkan Mat. Musil, kanovníci Antonín Hrubý, Jan Černý, Fr. Kutnar, Dr. Fr. Šulc; profesoři theologie Dr. Gustav Domahyl, Dr. Jan Jindra, Dr. Hugo Doskočil, prof. Veverka, kaplani Jan Brabec a Josef Buryšek. Po 40 K: Dr. Bedřich Augustin, vicerektor; Dr. Jos. Cibulka, spirituál; Vlad. Sekera, ředitel. Po 30 K: Dr. Jos. Slabý, profesor; Jiří Sahula, katecheta; Karel Keppl, ředitel; Václav Gyurkovicz, vicerektor. Po 20 K: Fr. Hrubý, protokolista; Fr. Dostál, katecheta. Po 10 K: Václav Bayer, archivář; Jos. Kozák, vikarista; J. Veselý, vikarista. Celkem darováno 6160 K.

Na dušičkové sbírky laskavě přispěli: Po 1 K dp.: V. Ehl Solnice, Šorm Kaňk. 1 K 60 h Šusta Boskovic. 2 K A. Böhm na Pleši. Po 3 K dp.: Ulrich Suchdol, Havel Pardubice. Po 5 K dp.: Juřena Č. Třebová, Baborovský Kartouzy, Pospíšil Vilémov; farní úřady: Rtýuě, Lovčice. Po 10 K: Čtenáři »Štítu« Jaroměř, F. Svátek Hrádek, dp. J. Sedláček Hall, farní úřad Vinoh. 15 K dp. J. Zelený Sedlec. Po 20 K: Vldp. P. Rozinek Skalka, dp. J. Kalhous z Kostelce n. O. k uctění v boji padlého bratra. 26 K 40 h farní úřad Pouchov. Po 30 K: dp. F. Chládek Paka, farní úřad Kuněti. e. 32 K farní úřad Bělá u Přel. 40 K dp. F. Kulhavý Smrdov. 50 K F. K. v Hradci Král. Memento vyvěscenů z r. 1893. 55 K Všeob. sdružení Holice. (Pokračování ve »Štítě«.)

Lichva — s národními odznaky. V těchto dnech radosti nad uskutečněním dávné tužby českého národa chce každý radost svou zevně ukázati nošením národních barev. Trapaš však působí, že se za odznaky žádají lichvářské ceny. Tak bylo od pisatele požadováno za trojbarevnou, as 25 mm širokou stužku (červená stužka přišitá k modrobílé) v délce 10 cm — 2 K 50 h. Byly to stužky předválečné, vždyť se ve válce ty modrobílé ani vyráběti nesměly, a průmysl ten dávno již stojí. Dříve by byla taková stužka stála asi 10 h. Že by se z ceny 2 K 50 h něco věnovalo na národní účely, neoznamuje žádný nápis, ani to nebylo kupci ústaře řečeno, když proti vysoké ceně se vys ovil.

Biskupská tiskárna a všechny ostatní podniky Tiskového družstva ruší účty svoje v poštovní spořitelně. Platy konati jest u pokladny podniků anebo poštovní poukázkou.

Podporujte půjčku národní svobody!

Josef Hlavsa ř. Dne 6. t. m. dotrpěl nechanický farář. Narodil se r. 1858 v Byzdovci a vysvěcen na kněze r. 1883. Ve faráři Hlavsovi ztráci kolátura silnou individualitu, muže pozitivního a na všechny strany přímého. Jest obecně známo, že dlouholetý duchovní správce nechanický hájil spravedlivé věci vždy otevřeně a do krajnosti. Svým věřícím byl horlivým otcem duchovním a charakterním jednáním imponoval přátelům i protivníkům. Pohřeb zvěčnělého se koná v sobotu o 10. hodině dopoledne. Odpočítej tiše a blaže, duše šlechtná!

Žebul. Dne 21. října t. r. zemřel v Žehuňi tamní administrátor dp. Václav Řeháček. Byl převezen do N. Bydžova, kdež ve čtvrtek 24. října byl uložeu do lůna

české země, kterou tolik miloval. — Vzpomínky naše, Václave milý, za tebou letí. Byl jsi druhem milým, knězem svědomitým, od lidu všeho milovaným. Škoda, že's nedočkal se velikých dnů nynějších! R. i. p.

Jičín. Křesťan. soc. jednota »Záchrana« v Jičíně konati bude v pondělí 11. t. m. o půl 8. hod. večer ve svých obvyklých místnostech v hostinci »u Hlaváčů« proti gymnasiu členskou schůzi s přednáškou Dra. Alfonse Neubauera »O dějinném významu znovuzřízení československého státu«. Bratři a sestry, přijďte v hojném počtu a přiveďte hosty s sebou!

Pardubice. Všem, kteří se zasloužili o zdar posledního divadelního představení »Ona něco ví«, sehraého katol. spolky, vzdává výbor uctivý dík. Čistý výnos 742 K 72 h odevzdán fondu vdov a sirotků po padlých vojnech.

Kutná Hora. Dne 3. listopadu t. r. zde zemřela a dne 6. listopadu na hřbitově Všeoh Svatých pohřbena byla paní Marie Vrabcová, rozená Brynychová, vdova po oficiálu, sestra zemřelého nejdp. biskupa Eduarda Jana N. Brynychy.

Sv. Kříž. (Svěcení nového hlavního oltáře.) Krásná slavnost konala se u nás dne 27. října. Byl posvěcen nový oltář, na který věnoval zvěčnělý rolník p. Vojtěch Švec ze Suché obnos 8000 K. Firma J. Krejčík jej mistrně zhotovila, o postavení jeho však ve válečné době se postarala světoznámá firma p. B. Mudrocha z Prahy. Pěkně se vyjímá starožitný svatostánek a obraz nalezení sv. kříže sv. Helenou, po strauách sochy věrovestů slovanských sv. Cyrilla a Methoděje, nad nimi odznaky evangelistů, nahoře pak odznaky Sv. Trojice, kolem níž je krásná skupina andělů. Přiměřeně k oltáři byla i kazatelna p. Mudrochem vkusně opravena a pozlacena, takže celý nový oltář činí na každého překrásný dojem. Tento oltář slavnostně posvětil za hojné účasti věřících i družiček kolem oltáře vřdp. Frant. Stejskal, děkan z Něm. Brodu, který jako bývalý zdejší duchovní správce ochotně svěcení to převzal. Po posvěcení oltáře měl vřdp. světitel krásnou promluvu, v níž vzpomenui zvěčnělého dárce a dojemně líčil význam oltáře a povinnosti naše k němu. Místní farář poděkoval vřdp. světiteli i p. Mudrochovi a věřící vyzval k milodarům na další opravy. Nato byla slavná zpívaná mše sv. se zpěvy ke všem sv. patronům. Celá slavnost pak byla ukončena národní hymnou »Kde domov můj«. Věchni farníci radují se z nového oltáře a zajisté lásku k němu též skutky dokáží. Všem, kdož zdaru oslavy přispěli, platí: »Zaplať Bůh!« Firmu p. B. Mudrocha lze každému co nejlépe doporučiti. Krásná její práce doporučí se sama sebou!

De volebního okresu náchodského. Politický klub křesťansko sociální v Náchodě odbýval dne 3. listopadu ve Vel. Pořící svoji valnou hromadu, kteráž se usnesla sděliti katolické veřejnosti následující: 1. Politický klub křesť. soc. v Náchodě zahajuje opět své činnosti; 2. volá všechny staré a zve nové členy pod prapor spojených stran katolických; 3. ukládá všem členům a stoupencům, aby rozvíjeli ve svém obvodu vydatnou činnost organizační a agitační, zvláště aby všude měli zastoupení v obecních Národních výborech. Kde by to našim delegátům bylo odpráno, budiž to oznámeno Politickému klubu, který bude zastoupení na patřících místech reklamovati. 4. Veškerá podání písemná, jakož i přihlášky za členy budtež řízeny na adresu: Politický klub křesť. soc. v Náchodě, peněžní na br. Jana Kováře v Hronově. Za výbor: J. Středa, jednatel, Jan Kovář, předseda.

Piliny ke stlání, reziny k topení

prodává továrna nábytku Skuherský v Hradci Král.

OBNOVA

číslo 46.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 15. listopadu 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Vytrestané kukačky.

Vzpomeňme »morálního rozčilení« Czer-
a a jeho vládních stoupenců — a viz-
co »patriotismus« centrálních mocí
na! sám.

Dnes už jest zcela jisto, že vlády, kte-
re představovaly jako protektorky kon-
tatismu, zanášejí do ruských hnízd
taččí vejce, aby rozvířily demagogic-
anarchii.

Vilém II. se Scheidemanuem a za ú-
lé podpory Rakouska rozdmýchoval v
ku bolševismus. Obě vlády věděly, že
i v Rusku jsou smýšlení německého
vyhledávají úsilně příležitost k po-
ě nad slovanskou zemí, v níž byla je-
svoboda poněkud okleštěna. Bolše-
é hnutí povzneslo židovské obmyslné
nty k úloze vůdčí — a rozvrat pak
rychle v plném proudu.

Centrální moci jásaly, že bolševismus
bavil gigantického nepřítele; radovaly
ím více, že na rozvratu měly samy
podíl. Vilém II. dopomohl Leninovi
ho druhým k návratu do Ruska přes
necko. Panovník, který tak často bral
no Boží nadarmo, smál se jízlivě, jak
ývalé carské říši křesťanské živly jsou
ány a vybíjeny notorickými nevěrci.
etoliko v Německu, nýbrž i v Ra-
sku zřízeny zvláštní školy pro výcvik
citných agentů, kteří by byli ochotni
židáské groše rozbíjeti vlastní zemi.
škol těch povolávání ruští zajatci, z
hž nejschopnější propouštění k pod-
nické práci domů. Jedna Leninova
římne demokratická« proklamace byla
ela vyhotovena v c. k. dvorní (!) a
tní tiskárně vídeňské. Zatím Scheide-
nn tvrdil muziku ve Stockholmě.

Zkrátka bolševici a centrální moci —
na ruka, jen aby nenáviděný slovanský
el byl co nejvíce oslaben. Teď už lehce
chopujeme, proč Lenin s Trockým si
řinili tak nápadně při jednání o mír,
č rozpouštěli vojsko tak brzy a — z
ých příčin váhali s rozhodným slovem
dlouho, až ztratilo Rusko všecku svo-
du rozhodování. Byla to ničemná hra,
rá dělala dojem předchozí tajné úmluvy.

A jak se chovala rakouská vláda k bol-
ikům doma? Nařizovala vojenským
rátům, aby poučovali vojíny o zhoub-
ch následcích bolševismu. Zkrátka za-
ovala oheň na cizích střeších, ale
na schystávala stříkačky. Při tom však
ovala o to, aby se v Rusku nedově-
i, jak se u nás o bolševismu soudí. V
tických okamžicích totiž naši censoři
tali konservativnímu tisku nepřívětivé
ky o zločinech Trockého. Inu — bylo

výhodno, že rakouský orel měl zobáky
dva; jedním zpíval sousedskou a druhým
syčel — jedním podával mandle a dru-
hým trhal. Jazyk mluvící o spravedlivosti
byl rozeklaný; byl naplněn jedem morál-
ky pohansko-barbarské.

Středostátní kukačky se domnívaly, že
mláďata vylihnoucí se z vajec vpašova-
ných do Ruska způsobí zhoubný poprask
jen za hranicemi. Ale pojednou mladé ku-
kačky se rozlétly i do Německa a do ně-
meckých krajů Rakouska. Ti, kdož pod-
palovali cizí střechy, pozdě seznali, jak ta
hra s ohněm jest nebezpečná. Požár pře-
skočil i na střechu německé. První vysla-
nec bolševické vlády ruské v Berlíně Jo-
fe žil tak rozmarile, až se zdálo, že mu
pranic na sociálních poměrech Německa
nezáleží. Chytrý semita uspával tak bdě-
lost německých úřadů. Zatím dle pokynů
vyslancových celé bedny bolševických le-
táků (německy tištěných) zaváženy z Ru-
ska do Německa. Když se stráž na Rýně
probudila a rychle hnala Joffea za hra-
nice, bylo již pozdě. Revoluce vzplanula
tím snadněji, čím obtížněji se loučil Vilém
se svým trůnem.

Zase nové poučení, že křesťanská mo-
rálka má platiti všude a vždýcky i za
války — a že předivo obmyslných poli-
tických čachrů naposledy ovine a zaškrtí
hrdla samých původců.

Jen zvolna!

Děcko, které se teprve učí chodit, má
býti od svých pokrevenců podpíráno; ne-
má se na něm žádati, aby slabou ručkou
pracovalo a rozdávalo do umdlení. Zrovna
tak nemůže českoslovanský stát, který
ještě netrvá ani tři neděle, uspokojiti na-
jednou všechny tábory a hartusící žádosti.

Radikálové vyrazili s povely tak ve-
líkého dosahu, jako by se měla státi česká
republika majetkem jen pokrokářské části
národa — ovšem i při daňové povinnosti
všech konservativců. Komu záleží na u-
pevnění dlouho čekaného svobodného ú-
tvaru politického, má se přece v zájmu
národního celku mírniti; každý si má
aspoň v nejkritičtější době přechodné u-
ložiti trochu sebezáporu, aby netrhal so-
lidarititu hned v počátcích radostného stát-
ního přerodu.

Vnitřní veliké proměny nelze prováděti
náhlým oktrojem, diktátem jednoho stavu
nebo jedné politické skupiny; zvláště ta-
kové náhlé převrasy jsou nepřipustny,
zkracuje-li se jimi povážlivě právo stran
jiných. Vždyť by se tak zlehčilo fakticky
heslo demokratisace, jež tak zvučně hlaholí.

Priznáváme ochotně, že za hranicemi
se přičinili o vysvobození českého národa
nejrázněji mužové pokrokoví. Ale ti zajisté
nevolali po volnosti proto, aby byla v zemi
na troskách vídeňského centralismu zří-
zena radikální oligarchie anebo despotická
diktatura. Proklamace těchto zasloužilých
mužů naopak povzbuzují k svornosti,
k součinnosti všech, k demokratisaci o-
pravdové.

Upřímný demokrat, kterému záleží
na národní ukázněnosti, soudí takto: Pro-
nikavé změny sociální a kulturní v novém
politickém útvaru právoplatně směji v de-
mokratické republice prováděti jen ti zá-
stupci, které k tomu povolali voličové na
základě všeobecného hlasovacího práva
s poměrným zastoupením. Jen tak mohou
míti nové řady dostatečnou a trvalou au-
toritu; vnucené diktáty však se ocítají
na půdě sopečné, protože občané, přiškrcení
obmyslným lasem, nedovedou se smí-
řiti s ujařmením.

Naše veřejnost byla překvapena prud-
kým rozběhem pražského pokrokového
učitelstva, které konalo 4. listopadu schůzi
v Městanské besedě pražské. O kněžích
se tam mluvilo jako o římských popech,
tmářích a nevlastencích. Voláno, aby kněží
byli ze škol vypuzeni, aby se odstranil
z učebních síní kříž a aby tam přestaly
modlitby. Žádána všeobecná povinnost
základního vzdělání občanského a pro u-
čitele vyučovací svoboda na veřejných
školách. Na druhé straně však — nepří-
pustnost konfesijních škol soukromých
jako náhrady škol veřejných. (Tedy státní
a učitelský monopol výchovy, ať už se
tím potírá individuální svoboda jakkoli.
K tomu ještě »Nár. listy« dne 10. t. m
uveřejňují tyto dotazy z kruhů student-
stva středoškolského: »Bude náboženství
v dohledné době učiněno též nepovinným?
Bude místo něho přednášena praktická
morálka?«

Najednou tedy všeho moc. Onomu ne-
dočkavému studujícímu mohly »Nár. listy«
odpovědět stručně a správně ihned. Je-
likož posud není objeven vědecký světový
názor, nelze zbudovati ani vědeckou, au-
toritativní morálku. Ale i kdyby se to
v dohledné době podařilo, nastane otázka,
kolik lidí bude mítí pocit bezpodmínečné
závaznosti ke kategorickým imperativům
lidského rozumu.

Pražské učitelstvo upozorňujeme, že
jsme se varovali v těchto pohnutých dnech
všelikého zbytečného dráždění stran jinak
smýšlejících, věduce, že československý
stát je pro všechny. Za války nejednou
jsme veřejně konstatovali, jak těžce trpí
učitelstvo všecko. Kdyby měla naše ozvěna
odpovídati tónu pražské schůze učitelské,
rozvířil by se svár přímo zhoubný —
k posměchu vídeňských protivníků.

Učitelstvo dobře ví, že škola není jen
pro jeden stav, ale pro celý národ. Jaká
tedy bude povaha školy, o tom rozhodne
národní většina.

Dále vážní mužové bez rozdílu stran
a přesvědčení souhlasí v názoru, že nyní
morální výchova bude mítí ještě těžší a
důležitější úlohu než před válkou. Kdo
tedy volá, aby náboženská morálka byla
v střídána mravoukou světskou, má svaton
povinnost ihned určitě ohlásiti obsah a
formu morálky nové. Jednotnou a účinnou
mravouku laickou posud nedali národu
francouzskému ani nejbystřejší jeho my-

Dep. adresa: Alibánka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota
• Hradci Král. Velké nám. č. 30

Provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakého-
koliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.273.

slitelé. Sami čeští soc. demokraté dle příkladu soc. demokratů jihoslovanských klouí se k názoru, že přece jenom mravní pravidla mají vytrysknouti z půdy náboženské. Pražské pokrok. učitelstvo však vyhání školní děti z jednoho stanu, aniž by zřídilo určité a závazné morální přístřeší nové. Vždyť přece i o základních bodech světské mravouky paprskují u nás názory nejrozdílnější. Ale národ bude míti právo žádati důkladné a jasné vysvětlení na každém, kdo horuje pro výchovu vůle na základě bezkonfesijním. Necht' si tedy každá strana vytýčí jen takové úkoly, které může řádně a důsledně provést.

Jest přece otázka, zdali rodiče dítek — kteří přece také trochu práva na školu mají — budou souhlasiti s některými moderními pokusy, jejichž směrnice se bude měniti každý druhý rok. A chce-li míti dvacetiletý pedagog ve škole úplnou vyučovací a výchovnou svobodu při vzdělávání dětí cizích, snad čtyřicetiletým rodičům týchž dětí ve svobodném státě také se dovolí spolurozhodovati o směru školní výchovy.

Proto jen zvolna! Nevyvolávejte zlých duchů v době nejméně příhodné. Vždyť nebylo nikdy tolik potřebí svorného souzítí všeho občanstva jako nyní — v době dalekosáhlého přerodu a velice choulostivých operací celého tělesa národního! Napřed vyslechněte hlas většiny národa!

Politický přehled.

Trůny padají: Císař Karel prohlášením ze dne 11. listopadu vzdává se trůnu a současně sprostil úřadu svou rakouskou vládu. Zatčen nebyl, od cesty do Švýcar upustil a rozhodl se pro pobyt v Erkartseu. — Zároveň odstoupili císař Vilém a korunní princ Vilém Bedřich a se štábem a dvorem prchli pryč do Holandska. — Také saský král sesazen revoluční vojenskou a dělnickou radou. — Král bavorský se svými dcerami a princem Ruprechtlem prchl z Mnichova. — Sesazení dále velkovévoda oldenburský, brunšvícký, výmarský a hessenský atd. Země sesazených vládařů stávají se republikami za vedení vojenských a dělnických rad. — 18 podmínek, dohodou Německu na diktovaných, přijato. Podmínky ty týkají se především vyklizení obsazeného území, Elsaska a Lotrinska, vydání děl, strojních pušek a letadel, lokomotiv, vagonů a automobilů, vydání zkonfiskovaných zlatých pokladů a zajatců atd. Príměří potrvá 30 dní. Následkem přijetí těchto 18 podmínek zastaveny boje na francouzské frontě. — Francouzové jsou velice na Němce rozhořčeni, že německé listy se zlým úmyslem rozšiřovaly vyhané zprávy o tom, že ve Francii vypukla bolševická revoluce, že president Poincaré prchl z Paříže a že generalisimus Foch musel se vzdáti velitelství atd. — Maďari nemohou se spráteliti s bezpodmínečnou kapitulací, kterou jim dohoda nařídila a proto všemožně překážejí především československému vojsku, pak srbskému a rumunskému vojsku, které osvobozuje své pokrevní bratry na uherské půdě. Docházejí kruté zprávy, že Maďari vraždí slovácké obyvatelstvo, že střlejí do českého vojska, vracejícího se do vlasti, a na severozápadní hranici vyslali docela dvě divise, aby zahnali české pluky, které zatím pronikají do Slovenska, zabírajíce ho pro československý stát. Skalice je zatím hlavním městem obsazeného území. Srbové postupují od jihu do Maďarska a Rumuni dali uherské vládě ultimatum, v němž žádají okamžité předání 17 komitátů. — Dne 12. listopadu pochovali ve Vídni poslaneckou sněmovnu. Před lavicemi poloprázdnými prohlásil předseda dr. Gross, že se musí počítati se skutečností, že Rakousko se rozpadlo a že na jeho místo vstoupila řada národních států. Přijat pak návrh odložití schůzi tuto a neurčovati dne pro příští schůzi. — Dne 12. listopadu národní shromáždění německo-rakouské ve Vídni prohlásilo re-

publiku, při čemž rudí socialisté za výkřiků: »Chceme republiku komunistickou«, »Chceme republiku socialistickou« strhli prapory německo-rakouské, zaútočili proti parlamentu, nastala střelba, nato hrozny poplach, ale o život nepřišel nikdo. — Dohoda bude prý požadovat vydání císaře Viléma z neutrální půdy. — Co nejdříve odcestuje potravinová komise do býv. Rakouska, poté do Polska a na konec do Německa, aby zjistila bezprostřední potřebu potravin v těchto zemích. — Pravidelné vojsko království rumunského v síle asi 8 divísi vtrhlo čtyřmi průsmyky na uherskou půdu. — Vyslanectví ruské bolševické vlády vypovězeno ze švýcarského Bernu. — V Lublani je naprostý klid za pomoci 3000 Čechoslováků; Jihoslovanský národní výbor tlumočí proto národu československému vřelý dík. — Císařský zámek v Jedlové u Pešti zpustošen maďarským vojskem, které tu býv. císaře i s rodinou chtělo povraždit. Ti však smrti unikli útekem.

Podporujte půjčku národní svobody!

Kulturní jiskry.

Československá strana lidová na Moravě (spojená katolicko-národní a křesťansko-sociální) s ústředím v Brně (pod předsednictvím Ms. Jana Šrámka a dra. M. Hrubana) ohlásila tento program: 1. Žádáme ustavení československého státu na základech národně-demokratických a sociálně-reformních. 2. Žádáme všeobecné, rovné, tajné a svobodné hlasovací právo pro muže a ženy s poměrným zastoupením menšin a to do všech sborů zákonodárných i samosprávných. 3. Jsme v zásadě pro ústavní formu republikánskou. 4. Žádáme svobodnou církev ve svobodném státě, ochranu a svobodu svědomí pro všechna vyznání, katolickou školu pro katolické dítky (dle zásad J. A. Komenského). Církevní statky, jež jsou dobrovolným darem našich předků, budtež církvi ponechány k plnění jejího kulturního poslání. 5. Žádáme částečné vykoupení velkostatků a velkopodniků, aby se poskytla malému člověku půda a výživa. 6. Žádáme zachování soukromého vlastnictví, poněvadž komunismus by způsobil úpadek pracovitosti a novou nerovnost. 7. Žádáme svobodu shromažďování a tisku. 8. Nejsme pro bezohledný třídní boj, nýbrž pro loyální vyrovnání příkrých protiv na základě křesťanské lásky, spravedlnosti a lidskosti. 9. Za potřebný základ ideálního vývoje národa pokládáme odkaz cyrilomethodějský, o jehož zachování budeme pracovati. 10. Jsme proti militarismu a neplodnému velkokapitalismu.

Maďarská politická škola »uvědomovala« Slováky tak jako had prarodiče v ráji. Ve vládním »Obzoru«, vydávaném v jazyku slovenském, ještě 20. října čtou se slova: »Proti celistvosti Uhorska ani jeden Slovák sa nepostaví. Tisíc rokov žijeme tu s Maďarmi v dobrom a v zlom ako verní bratia... Ba sa ohradujeme proti snahám českých zločejov, ktorí si nás Slovákov bez nášho dovolenia vysvojiť chcú. Protestujeme proti české krádeži... svorne chceme žít s Maďarmi aj na budúce.« — A taková »morálka« chtěla zalátati dlouholeté maďarské zločiny.

Ústavní casa. Dne 11. t. m. shromáždila se anglická dolní sněmovna, v níž proslulý ministerský předseda Lloyd George prohlásil, že jest ukončena nejkruťší válka; dodal: »Není nyní kdy mluvit, naše srdce jsou plna vděčnosti, pro kterou není slov. Navrhují tudíž okamžité odložení sněmovny, abychom v kostele poděkovali i Bohu za osvobození z veli-

kého nebezpečení.« Nato zastupitelé gigantické moci anglické ubíralo se i do chrámu.

Organizační věstník.

Konference důvěrníků z okresu Město n. M. odložena byla na den listopadu o půl 2 hod. odpo. v místu Besedy u Surováků na náměstí. Projevy o hojnou účast všech našich důvěrníků.

Schůze ústředního výkonného výboru jené katolické strany české konala se pondělí dne 4. listopadu v místnostech středí. Novou úpravou počtu členstva rodního výboru bylo nutno vykonati volby do této instituce, při nichž zvoleni: Msgr. dr. Kordač, univ. profesor, G. Mazanec, adjunkt finanční prokurátor, Method. Zavoral, opat kláštera na Strah. Ervín Červinka, hosp. rada, J. Pospišil, inženýr v Karlíně, J. Šolle, tajemník Z. Svazu. Mimo to obsazena byla celá řada různých komisí v Národním výboru a rodní radě. Na schůzi přijat byl rozhoj projev nad smutným násilím, jímž památná socha mariánská na Staroměstském náměstí byla zničena a zneuctěna. Projev teprve přednesen bude na kompetentních místech.

Církevní věstník.

Msgr. M. Musil †. Andělská duše, která se s tělesnou schránkou svojí loučila 13. t. m. před 10. hodinou dopoledne. Pochován archidiákon, papežský prelát a říkal skromně: »Přijde smrt a vezme všechny tituly«. Již ty své tituly složil ležícím, ale před tvář Boží vzhlédl v rouhu posvěcující milosti, kterou si ponechal. Je byl život této duše bílý, taková byla sn. Klidně učinil za jasného rozumu poslední pořízení; skrovné úspory rozdělil hlavně na účely církevní a dobročinné, dal se opatřiti sv. svátostmi, požehnal kaplana a pak soustředil svou pozornost zcela na věcem posledním a k Ježíši, k jehož ohvě dříve každodenně při časném vstávání zpíval: »Ach, můj nejsladší Ježíši!« Jásal myšlenky bývaly denním chlebem jeho duše od rána až do tmy, dosvědčila ohvě smrtelné horečky, když se již duch zaslal. V blouznění rozdával chudíně z pokladny spolku sv. Vincence. Větché ry sloužily celou mši sv. od Kyrie až do lemissa. Ruce gestikulovaly při »Dominus vobiscum« i jindy zbožně a správně. Když při pozdvihování spojené ruce vztýčil ohvě nad hlavu, oči se pootevřely a zářily takovou extasí. Potom umírající kmet měl ještě čtvrt hodiny souvislé kázání o Nejsv. srdci Páně. Několikrát vzdychl: »Klanějte se!« Posledním jeho slovem bylo »Chvalte«. Při nedávném diamantovém jubileu pokorně vyznal zasloužilý hodnostář, že se s báží přiblíží k nejvyššímu Soudci. Nyní již se nestraňuje; Kristus jistě přivítal věrného, dlouholetého služebníka svého tak, jak se vítají světoi. — Msgr. Musil narodil se r. 1834, vysvěcen 1858. Děkanem královéhradeckým byl od r. 1884. Pohřeb konati se bude v sobotu 16. listopadu o 9. hodině ráno z děkanství. Ave, anima pia!

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pánové: Jan Vašíček, farář v Bärnwaldě, za faráře do Vítkovic, Ant. Vrtička, polní kurát, za faráře do Ohnišťan, Fr. Fiedra, polní kurát, za faráře do Studnice, Gothard Šrp, kaplan ve Věstarech, za koop. do Ném. Rybné, Fr. Solníčka, kaplan v Nov. Bydžově, za administrátora do B. Třemešné, Václav Prokeš, koop. ve Šlapánově, za administrátora do Harrachova, Al. Nožička, administrátor v Ostružně, za administrátora do Samšiny, Otokar Dejl, katecheta ve Dvoře Králové, za katechetu do Světlo n. S., Fr. Pech, neomysla, za proz. katechetu do Králové Dvora n. L., Fr. Jelínek, katecheta v Kostelci n. O., za katechetu do Pardubie, Fr. Mráz za zatím. katechetu do Pardubie, Fr. Letfus za zatím. katechetu do Náchoda, Ladisl. Böhm, polní kurát, za kaplana do Nov. Bydžova. V Pánu zesnuli: Karel Dvořák (V Vulu), farář v

VIII. emise akc. kapitálu Moravské agrární a průmyslové banky.

Valná hromada akcionářů Moravské agrární a průmyslové banky ze dne 26. března 1918 rozhodla se zvýšiti akc. kapitál z K 18.000.000— na K 36.000.000— vydáním 45.000 kusů nových akcií; z nich zatím se státním schválením vydáno bylo 20.000 kusů a akciový kapitál dosáhl tak výše K 28.000.000—, rezervní fondy K 6.000.000—, kdežto dalších 25.000— nových akcií emise VIII., předpokládajíc státní schválení, banka vydává tímto k veřejnému upisování za těchto podmínek: Na 3 staré akcie emise I.—VII. připadá 1 akcie nová po K 400— jmenovité hodnoty, která účastní se na zisku od 1. ledna 1919. Cena nových akcií stanoví se pro majitele starých akcií obnosem K 600—, z čehož K 200— nutno sležiti hned, zbytek pak při přidělení, při čemž ze splátek do 31. prosince 1918 nahradí se úrok 3 1/2%, kdežto z nedoplatku od 1. ledna 1919 bude počítán úrok 5%.

Nové akcie, které nerozoberou staří akcionáři, budou nabídnuty novým upisovatelům za kurs K 650— při stejných úrokových podmínkách.

Upisování děje se v době od 7. do 25. listopadu 1918.

Pláště starých akcií, případně stvrzenky na přidělené akcie VII. emise předkládají se v této době za účelem vykonání upisovacího práva u pokladen ústavu v Brně a filiálce v Praze, Boskovicih, Břeclavě, Holešově, Chrudimi, Kroměříži, Mor. Ostravě, Ném. Brodě, Olomouci, Opavě, Prostějově, Přerově, Třebíči, Těšle, Uher. Brodě a Val. Meziříčí.

V BRNĚ, 7. listopadu 1918.

Moravská agrární a průmyslová banka.

Týništi, + 12. Hjna (nar. 1869, vysv. 1893). Ant Keppl, kaplan v Poděbradech, + 16. Hjna (nar. 1889, vysv. 1914), Václav Řeháček, administrátor v Žehuni, + 21. Hjna (nar. 1881, vysv. 1904), Josef Astr, kaplan v Úpici, + 21. Hjna (nar. 1884, vysv. 1910), Jos. Tichý, kaplan v Ústí n. O., + 21. Hjna (nar. 1888, vysv. 1916), Robert Vala, kaplan v Č. Třebové, + 21. Hjna (nar. 1881, vysv. 1905), Josef Vomočil, kaplan v Chotusicích, + 22. Hjna (nar. 1886, vysv. 1910), Jan Prax (V Vulo), deficient v Praze, + 22. Hjna (nar. 1867, vysv. 1890), Eduard Jarolímek, exposita v Stříteži, + 22. Hjna (nar. 1886, vysv. 1913) Uprázdnila se fara v Bärwaldě, patron hrabě Nostitz-Rhienek, od 1. Hjna, fara v Týništi, patron Leop. hrabě Sternberg, od 17. Hjna b. r.

Nové ustavení Jednota českoslov. duchovenstva slibuje zdárnou činnost jak ve prospěch církve tak vlasti. Zaručuje nám to vhodně zvolený výbor. Srdečně jednotu zdravíme.

Zvony rekvirované pro válečné účely nebyly všechny upotřebeny; zvláště z rekvise druhé nalézá se množství zvonů ve skladištích vídeňského arsenálu a u židovské spol. slévačské fy. pro měkké kovy v Pešti. Bylo by záhodno, aby patronátní úřady zakročily u Národního výboru státu Československého, by zbylé zvony byly za rekvirované ceny vráceny zpět, odkud byly vzaty. Tak možno ještě mnohou cenou památku domácího významného zvonářství zachrániti. Zároveň budiž zakročeno, aby vídeňská sběrna kovů (vlastenecká ústředna pro nákup kovů ve Vídni) vrátila vyfildené předměty uměleckého slévačství, které umístila ve svém musejním oddělení, zpět do Československa, kde byly sebrány. B. D.

Uvěrní ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum
přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Zprávy místní a z kraje.

Všem obecním úřadům! Dle nařízení vojenského velitelství v Praze ze dne 6. listopadu 1918 čís. praes. 144 dopl. ref. jest povinnou všechno mužstvo ročníků 1900—1873 v zápolí se nalézajících, do území československého státu přihlásit se, okamžitě se přihlásiti za účelem soupisu u nejbližšího doplňovacího neb domobraneckého okresního velitelství. Nenalézá-li se v místě pobytu doplňovací (domobranecké) okresní velitelství, budiž přihláška vykonána u obecního úřadu. V přihlášce budiž uvedeno: 1. pluk, sbor, oddíl atd., 2. jméno a příjmení, 3. rok narození, 4. domovská obec, politický okres, země, 5. národnost, 6. jakou službu vykonával přihlášený před

28. říjnem t. r., resp. v jakém poměru se nalézal, 7. adresa. Všechny přihlášky vykonané u obecních úřadů budiž zaslány přímo nejbližšímu doplňovacímu (domobraneckému) okresnímu velitelství. Přihlášené mužstvo budiž poučeno, aby vyčkalo dalších pokynů v místě svého pobytu a každou změnu svého bydliště oznámilo u doplňovacího (domobraneckého) okresního velitelství neb u obecního úřadu, u kterého se přihlásilo.

Upozorňuje se, že budou nejdříve povolána k vojenské službě mužstva v letech 1900—1882 narozená. Mužstvo do sboru národní obrany již zařazené zůstane zatím v této, budiž ale dotyčným velitelstvím národní obrany ve smyslu tohoto nařízení u nejbližšího doplňovacího (domobraneckého) okresního velitelství přihlášeno. Mužstvo ročníků 1900—1873, jež před 28. říjnem t. r. službu v zápolí, v oblasti československého státu opustilo, jest povinno se na svá stanoviště navrátiti. Tato kategorie mužstva jest od přihlášky ve smyslu tohoto nařízení vyjmuta. Nařízení o propuštění ročníků starších budou závčas vydána. Úřadující vrchní okresní komisař: Pacovský. — Vyhláší se! Purkmistrovský úřad v Hradci Králové, dne 9. listopadu 1918. Starosta: JUDr. Frant. Ulrich.

Obrovská manifestace svobody pořádána v našem městě v památný den 8. listopadu, kdy dříve český lid vzpomínal na své ponížení. S domů vlálo množství praporů a přecházela okna byla ozdobena praporky malými. Ráno promluveno o významu Bílé hory v Klicperově divadle a na Střelnici. Pak se na náměstí seskupil obrovský tábor lidu. Zbývající zvony na věžích hradeckých se rozjásaly tak slavnostně, jako by chtěly zároveň vyjádřiti radost, že byly uchráněny před německou rekvizicí. Táboru se účastnily všechny školy, všechny úřady, Sokol v stejnojmenné i jiné spolky, kněží, vojsko naše i slovanští zajatci atd. Dlouhá řada praporů vlála nad tak velikým množstvím lidu, jaké snad se na hradeckém náměstí nikdy nesešlo. Sbor pěvoč. Nepasických pod ozdobeným balkonem krajčského soudu zapěl ladné několik vlasteneckých písní. Předseda okres. výboru p. Černý pronesl srdečnou vlasteneckou řeč, v níž kladl důraz na národní svornost. Přítomné davy slavnostně slibovaly podporu národní svornosti. Pak se tábor klidně rozešel.

Českému srdci na výzvu uveřejněnou v místních listech věnovali dosud: p. prof. Veverka 1 bochník, pl. Malá 4 bochníky, pl. Seifertová rukavice, klobouk, 5 kusů šatstva, střevíce, bochník, sl. Pospíšilová punčochy, 2 kusy prádla, sl. Nadějová ohlapecské šaty a 1 halenku, sl. Stránská sukni a halenku, sl. Malá sádek mouky, sl. Janská máslo, sl. Vocásková jablka a mrkev. Další dary přijímá Českému srdci ihned zasílá Eila Mikanová, Jungmannova tř. 479 (proti učitelskému ústavu).

Na čestné oběd laskavě přispěli po 2 K dp.: Rejzek Nymburk, A. Kunt

Jaroměř, J. Filip Cerekvice, J. Černý Lišnice, V. Hojsa Prosek, R. Šarapatka V. Prčice, F. Jirásko N. Paka 3 K dp. A. Symon Nasavrky 3 K 60 h dp. J. Strnad Slivenec 4 K dp. V. Lachman Borovnice. Po 5 K dp.: T. Brázda D. Újezd, J. Pivoňka Bojanov, V. Dědek Obora, Katol. jedn. Česká Skalice, J. Votoček Rožkopov. Po 6 K dp.: F. Kratochvíl Radboř, F. Pašek Domašín. 10 K dp. J. Dědek Mrtník. 20 K dp. F. Novák Želiv. 30 K dp. V. Hák Žumberk. Farní úřady: Velim 10 K, Mlýnský 15 K, Kostelec n. Orli 100 K, Žlunice 80 K, Týniště n. Orli 90 K, Roveň 33 K 10 K, Chrudim 50 K, Mikulovice 21 K 30 h, Slatiny 7 K, Vyšehrad 10 K, Světlá 10 K, Heřm. Městec 40 K, Hradec Král. 45 K, Radnice 2 K, Zvol 10 K, Okrouhlice u P. 1 K, Roveň 66 K 70 h, Sloupnice 10 K, Rosice 34 K 56 h, Soutice 8 K 50 h, Kyšperk 25 K, D. Chvátiny 5 K, Loukov 2 K, Poniklé 18 K 30 h, Křesetice 10 K, Voděradý 55 K, Kočetice 10 K, Sedlčany 46 K 75 h, Maichovice 2 K, Javornice 20 K 3 h, Křešín 10 K, Skuteč 40 K, Hostomice 3 K 70 h, Mutějovice 1 K, Libáň 8 K, Bystřice 6 K 20 h, Polička 63 K 40 h, Nížkov 30 K. (Pokračování ve »Štůtce«.)

Dr. Karel Absolon bude přednášet v městském Klicperově divadle ve středu 20. t. m. a sice odpoledne o půl 3. hodině při snížených cenách o Idriji, Postojně a Triglavu, večer o půl 8. hodině při divadelních cenách o Přímoří a Dalmácii. Obě přednášky budou provázeny prvotřídními kolorovanými světelnými obrazy. Předprodej lístků obstará knihkupectví Fr. Píši na náměstí.

Soupis pohledávek proti rakouskému státu. Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové vybízí tímto všechny zájemce svého obvodu, kteří mají jakékoliv pohledávky proti rakouskému státu, aby se ve vlastním zájmu neoprodleně přihlásili v její kanceláři a předložili příslušné doklady.

Boty vojenské opravené, celé z kůže, do práce, možno si zakoupiti na městském policejním úřadě.

Truhláře všech odberů umístí Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové.

Vydali jsme ve velice vkusném provedení obrázky dle originálu akademického malíře Urbana:

Kristus s učedníky v Emauzích.

100 obrázků velikosti 8x10 stojí 7 K.

100 obrázků velikosti 31x35 stojí 80 K.

Druhá velikost se velmi dobře hodí do dárky k prvnímu sv. přijímání. — Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové

Rozloučení uprchlíků v Třebohovicích. Konečně jsme se zbavili v pondělí ráno haličských židů. Ale rozloučení nebylo právě lehké. Hosté odnášeli do vlaků značné zásoby velepotřebného zboží. Jeden z nich docela nakládal metrů svíček. Proto začaly sváry a tahanice. Israelité spustili nátek a křik, jako by jim někdo na život sahal. A v rozčilení uklouzla jednomu uprchlíkovi upřímná předpověď: »Počkejte, však takhle ve svornosti nesetrváte. My se už o to postaráme.« — Všecko možno. Židovské peníze dělaly v samém Rusku divy rozkladu; a teď jest jmenů židovského ještě více.

Deštná. Dne 7. listopadu zemřel dp farář z Deštné na Rychnovsku Jos. Bišič u svých rodičů v Humburkách u Nového Bydžova. Narodil se r. 1881, vysvěcen r. 1906. Těžkou chorobou srdce přivodil si jako polní kurát v poli. Duše milá, dobrá. Pohřbil jej 11. listopadu za účasti 13 kněží Vincenc Rameš, vikář na Metlianech. Nad rakví promluvil Fr. Solouška, administrátor v Bílé Třebové. — Odpočívej v pokoji!

Česká Třebová. Jest to neuvěřitelné a přece pravda! Epidemie, zasahující tak nešťastně do řad kněžských, vyžádala si za obětí toho, o němž podle jeho tělesných sil bychom se byli domnívali, že předtíže

nás všechny. Dp. Robert Vala, horlivý dělník na vinici Páně a populární pracovník ve veřejném životě vůbec a katolických spolicích zvláště, jest mrtev! Po osmidenním těžkém utrpení zesnul v Pánu dne 22. října v České Třebové. Dne 25. října se konal slavný jeho pohřeb. Účast věřících ze všech kruhů byla opravdu obrovská. Kondukt vedl bývalý chef zesnulého, děkan ústecký Černý, requiem celebroval rudoltický farář Fiala. Mimo to byli přítomni: farář Paukert z Oldřichovic, kaplani čermonínští Novák a Kaube, kteří přišli kolik hodin cesty pěšky, katecheté Sokol z Vys. Mýta, Pavlišta a Kožený z České Třebové. V pohřební řeči v děkanátním chrámu Páně líčil Labskotýnecký kaplan Rohleder v Pánu zesnulého jako ušlechtilého člověka, nadšeného Čecha a výtečného kněze, jehož odchodu jest želeť co nejvíce a jehož památka měla býti co nejlépe oceněna. Zesnulý spolubratr byl převezen drahou do svého rodiště Zňátek na Moravu a dne 27. t. m., v neděli odpoledne pohřben na tichém hřbitůvku ve Věčenicích. Rodné zemi jej odevzdal konsistorní auditor a farář náměstský, Rich. Tenora za přísluhy arcikněze z Náměště a P. Karla ze St. Brna. Až do Věčenic doprovodil jej malý hlouček věřících z České Třebové a nad jeho hrobem jménem duchovní správy a celé farnosti českotřebovské věnoval mu kaplan Rohleder poslední vzpomínku. Zaplať Bůh všem! Vzpomínejte na duši zvědnělého ve svých modlitbách!

Půjčka „národní svobody“. Moravská agrární a průmyslová banka filiálka v Chrudimi přijímá přihlášky na právo do 25. t. m. vyloženou k upisování půjčky „národní svobody“.

Orelská slavnost ve Velkém Poříčí dne 3. listopadu zdařila se velkolepě. Ráno byla slavnost chrámová, kde měl krásné kázání vsdp. prof. dr. G. Domaby z Hradce Král. V kázání vylíčil slavnou dobu české země až po Bílou Horu a potomní strasti a rozháranost v národě. Ukrutnou nynější válkou přivoděné slavné vzkříšení národa českého vylíčil tak tklivě, až posluchačstvo rozchevčím elzelo. Případným apelem na Orly a výzvou k svornosti kázání zakončil. Nato sloužena mše sv. Odpoledne pak byla schůze Orelská. — Večer byla slavnostní akademie za četné návštěvy obecnstva. Postrádáno bylo duchovenstvo. Akademii zahájil pěkným proslovem br. Alt, jenž vybranými slovy a pěkným přednesem své řeči uchvátil obecnstvo. Z br. Alta se vyvine dobrý řečník a bylo by záhodno, aby svůj talent hojně uplatnil. Cvičení s kužely sester náhodských i ovičen sester poříčských s praporky a bubínky provedeno velice obratně. Výkony se obecnstvu velice zamlouvaly. Také po každém oddílu ozýval se nadšený potlesk. Skvělými čísly v akademii byly výkony br. Matouška z Brna a br. Alta z Poříčí. Br. Matoušek v cvičení šermu ukázal se pravým mistrem. Výkony jeho byly bezvadné. Také cvičení br. Alta byla provedena pružně. Akademie byla protkána básněmi v duchu časovém, národním. Přednášely zdařile sestry Orlice. Aktovky nastudovány pečlivě. Bylo viděti, že herci jsou častými hostmi prken divadelních. Mezi jednotlivými čísly koncertoval ředitel kůru s p. kapelníkem. Poslechli jsme skvělá koncertní čísla. Při akademii vy. ráno bylo na sirotky po legionářích 20 K. Slavnost potrvála dlouho do noci. Ještě žádoueno, aby takových slavností se v Orelstvu konalo více, aby naše pospolitost se více upevňovala. Bratři a sestry, všude se tužte!

VIII. emisí akcí Moravské agrární a průmyslové banky v Brně koná se od 7. do 25. t. m. za podmínek obažených v insertu t. č. a úpisy přijímá v dle ostatních uvedených míst filiálka v Chrudimi.

Notice. (Dokončení) Prohlásil sice jeden předák, že český národ s papežem promluví, ale v tom my nic zlého nespátujeme, naopak přejeme si toho, neboť jsme přesvědčeni, že papežská stolice se nikdy nestavěla proti zdravému duchu nové doby

a ochotně požadavkům, nepřicháím se základní víře křesťanské, vyhověti hleděla, jak dokazují t. zv. uniti, jakož i že světová válka vytvoří takové poměry, jimž bude se třeba i katolické církvi přizpůsobiti. Budeli ohtiti národ český t. zv. národní církve v tom smyslu, aby měl přímý vliv na volbu biskupů a kněží, národní řeč bohoslužebnou, zrušení celibátu a patronátu a p., pak to považujeme za nejmenší překážku dohody s Římem, zrovna jako jsme na druhé straně přesvědčeni, že nechá raději celý národ odpadnouti, než by přistoupil na národní církve, jež by nestála na půdě křesťanské. Pánové v Praze jsou si lépe vědomi vážnosti doby než my venkované, kdy přejímají takovou zodpovědnost na bedra svá a proto žádného ne napadlo pouštěti předčasně do vzduchu prskavky, jimiž by se hned s počátku vnesl boj do nového českého státu, jenž bude mít jednak jiných starostí až nad hlavu, jednak bude potřebovati svornosti v národě k ohromným úkolům svým více než kdy před tím. Český stát, resp. jeho kormidelníci budou mít něco jiného na práci než vyvolávat protikřesťanským názorem kulturní boj v křesťanském lidu, zvláště na Moravě a Slovači. Náboženství není kabát, jež možno národu svléci a v okamžiku jiným nahraditi a co bude za padesát let, z toho už ani nořického dopisovatele hlava bolet nebude. O poměru států ku katolické církvi nebude rozhodnuto v Praze, nýbrž na jevišti světa, jako ona sama je institucí světovou. A že rozluka církve od státu nikde církvi neublížila, je viděti nejlépe na Americe, ovšem v předpokladu, že občané, kdož rozluku provedli, jsou opravdu svobodomyšlní, kteří mají svobodu nejen pro sebe a stejné smýšlejší, nýbrž pro každého občana ve státě. Církve se svou vnitřní elementární silou nejen v Americe udržela, ale dokonce čestně udržela ba v mnohém ohledu i vůdčí roli převzala. Myslí-li dopisovatel z Hořic takové vyrovnání, tož s Pánem Bohem! To církve nezaučí, nanejvýš na český stát uvalí pár milionů nových daní za práce, které kněžstvo dnes koná zadarmo. Trochu podvodu se záhy odkryje, zvláště dostanou li se matriky do takových rukou jako v Uhrách. Český stát při nejmenším moudře vyčká, jak se poměry jinde budou vyvíjati, aby se svým separátním pochodem v Evropě neisoloval a zbytečně o sympatie nepřipravoval. Poláci také zakládají stát, ale oni s Římem se nevyrovnávají a také jim ten přátelský poměr u nikoho neškodil. Proto myslím, že páni v Praze vyčkají a hořický dopisovatel ať na to tak nespěchá.

Rozmanitosti.

Vůdce německo-rakouské soc. demokracie dr. Viktor Adler dne 11. t. m. zemřel. Narodil se r. 1852 v Praze, kdež byl jeho otec obchodníkem. V dělnickém hnutí začal pracovati od roku 1880. — Zvláštní

názor projevil dr. Viktor Adler krátce před smrtí. Jakožto zahraniční stát. sekretář Německo-Rakouska odevzdal dne 8. listop. českému zmocněnci ve Vídni Tusarovi „nejostřejší protest“ proti porušení „německého území v zemích sudetských.“ Tedy poražení Němci, kteří se snažili oloupiti nás i o tu trošku jazykového práva, která nám za války zbývala, chtějí býti dále pány v naší nedílné vlasti a snaží se houževnatě oddělit velkou část Čech, v níž by mohli tísniť naše menšiny více než dříve. — Dle referátu „Čechas“ došlo k pokusu, aby se vytvořil pro české evangelictvo pomocný spolek „Jeronymovy jednoty“, ale nezdařilo se. Evangelici augšp. vyznání tvoří pro sebe zvláštní podpůrný spolek „Evang. Matici.“ Proto „Českoobr. Hlas“ velice stýská a dodává: „To je výsledek těch mnohých schůzí po Čechách pro spojení čes. evangeliků!“ Nyní se ovšem jedná o to, zdali konečně budou odmítnuty podpory německého Gustav-Adolfského spolku. Jestliže některým byl solí v očích mariánský pražský sloup, jméno „obyvatele Gustava Adolfa již vlasteneckému sluchu lahodí?“

Kostelní paramenta

prapory a bohoslužebné náčiní v nejvýhodnějších cenách nakoupíte u doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA

Nový Hradec Králové, Čechy.

Starší nábytek

židle, křesla, pohovky prodá továrna nábytku Škuberský, Hradec Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborné a levné provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísezný znalec zemského trestního a okresního soudu, Praha 1.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franco zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Piano dobré

prodám. Adresu sdělí administrace t. l.

Poděkování.

Nad čerstvým rokem drahého, nezapomenutelného syna, bratra a švakra, pana

Bohumila Třasáka,

vojína 30 zeměbr. pluku,

vzdáváme vroucí, hluboce citěné díky všem, kdož v těžkých okamžicích krutý náš boj zmírňiti se snažili.

Zvláště děkujeme vdp. kurátovi St. Kordulovi, slov. p. MUDru. L. Bařkovi, váženému p. G. Stoklasovi a celému Sokolu královéhradeckému, obětavému kroužku tam-burašskému a šlechetným dárcům kytic. Upřímné díky naše platí všem velice čestným účastníkům pohřbu z místa i širého okolí (zvláště ze Svobod. Dvůrů) a všem soucitným kondolentům. — Bůh odplat stonásobně!

V Hradci Králové, 11. listopadu 1918.

Rodina Třasáková.

Pohřebnímu ústavu p. J. Elsnera děkujeme za pečlivé vypravení pohřbu.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatné: na čtvrt roku 8 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 22. listopadu 1918.

„Obnova“ vychází se lůně.
pátek v poledne.

Roč. XXIV

České katolické veřejnosti!

Naríkáme, že nemáme lidového deníku. Přikročíme už jednou k činu! Přes noc se uskutečnil náš drahý, československý stát, přes noc se rozpadává Rakousko a najednou, dříve než se nadějeme, přivalí se mocná vlna neli kulturního boje, tedy aspoň řešení kulturních otázek a najde nás i náš lid nepřipravené a zmatené.

Dnes hltá náš lid ne tisíce, ale statisíce denních novin, a ty jistě vočkují nenávisť k církvi a náboženství, nedáme-li svému lidu do ruky list dobrý, křesťanský. Jaké noviny, taková osada, takový národ!

V Německu a v Uhrách každé město o 20.000 katolicích má už svůj katolický deník a život katolický tam kvete a slí, církev katolická je tam respektována a útoky na ni jsou zjevy ojedinělými nebo neznámými. V Uhrách za měsíc sebrali katolíci letos na tiskové účely 3 miliony a v brněnské diecési milion. Tuto zářivou obětavost okázal především drobný lid! A což jen u nás v Čechách není už duší nadšených a obětavých?

Milený náš národ už dospěl k svým cílům, o nichž snil tolik set let. Nedo- pustíme, aby s mety jeho nezměrného štěstí byl odláčen do propasti svůdných, ale zrádných hloubek a nebezpečí!

Vybudujeme levný deník, který by do duše národa vléval neochvějnou lásku k naší vlasti a spolu k víře svato- václavské!

Vybudování takového lidového de- níku na pevných základech vyžaduje o- všem zdravý podklad finanční, veliký pe- něžní fond. Je potřeba k založení listu statisíc. Doufáme, že s pomocí Boží a o- bětavostí naší katolické veřejnosti je uspi- šíme. Tento fond upisujeme s obětavostí, která je hodna drahého pokladu, který chceme hájit a zachránit a neporušený předat věkům budoucím. Jest čas, bratři, abychom již ze sna povstali!

Ale nejvyšší čas! Darované část- ky přijímá a kvituje „Hospodářská druž- stevní jednota“ v Praze II., Spálená ulice č. 15.

Výkonný výbor spojené katol. strany.

Poznámky.

Dr. Beneš v rozmluvě s drem. Hruban- em konstatoval, že zvláště hlavní orgán francouzských katolíků „Journal de De- bats“ byl získán pro československou pro- pagandu ve Francii; tento list prokázal československé radě v Paříži velké služ-

by v její horlivé práci pro zmezinárodně- ní československé otázky. Paříž byla za- chráněna zásluhou českých legionářů. Tito hrdinové bojovali pod prapory, které jim darovaly francouzské paní smýšlení katolického; byl na praporech vyší ob- raz Bož. srdce Páně. V době, kdy padlo 40.000 českých reků, čtyřdohoda se našemu národu poklonila a slavnostně slíbila do- pomoci nám k samostatnému státu. Tedy možno říci, že pod prapory Božského srdce se bojovalo i za českou svobodu. Jelikož legionáři ochotně takové prapory přijali, přiznali, že jim nejde o boj proti katoli- cismu, ale o lepší los všeho lidu českého. Lze si tedy snadno vysvětliti, proč sami pokrokoví organisátoři českého živlu za- hranicemi neohlašují boj katolickému pře- svědčení, ale povzbuzují k svornosti a lásce všechny české skupiny.

Jestliže se dříve říkalo, že r. 1866 ně- mecký učitel porazil rakouského kantora, byla to tendenční a nejpádná fráze. Ostat- ně jest přece známo, že vrchní velení na straně rakouské neměl kantor, nýbrž pro- testant; ale ani tomu nelze přičítati hlav- ní vinu na nezdaru. Nyní by se však mohlo směleji říci, že rozhodný katolík Foch porazil protestanta Hindenburga a že povalil hlavní fysickou oporu prus- kého lutheranismu — Viléma II. Faktum jest, že tento lutheranismus pádem císař- ství stržil zranění takové, z jakého se již nevzpamatuje. Vzpomeňme při tom, jak evangeličtí duchovní v pruském území netoliko překypovali militaristickými řeč- mi, ale jak docela žádali vládu, aby jim dala do rukou pušky k boji v první linii. A přece velmi dobře věděli, že Německo se nechce spokojiti pouhou obranou své říše, nýbrž že má v úmyslu bezohledný útlak jiných národností daleko za hrani- cemi.

Válka také zlomila vaz politické moci a bezohlednému tlaku ruského pravoslavlí. Zhroucením carské kamarily padla nej- silnější opora státní církve ruské.

A tu si má každý střízlivý politik u- vědomiti, co znamená zánik tak tvrdých dvou politicko-církevních velmocí pro bu- dounost katolicismu. Prusové utlačovali krutě národnost polských katolíků, pře- padli zákeřně a sužovali barbarsky kato- lickou Belgii, nedbali smírných hlasů ka- tolíků francouzských a italských. Odpo- vědi pruské vlády na mírové noty Vati- kánu byly obojetné, neupřímné. Berlín spojil se s Turkem na ujařmení národů katolických. O tom ani nemluvíme, že centrální mašinerie na útlak neněmeckých národů katolických v Rakousku nalézala se fakticky rovněž v Berlíně; vždyť přece

Habsburská říše byla satrapí, nevolnicí Berlína.

A nyní obraťme list. Vatikán hned od počátku války usiloval vytrvale a důsled- ně o vyrovnání národních a hospodář- ských bojů cestou křesťanského doroz- umění. Ani rafinovaným nepřátelům pa- pežství nepodařilo se dokázati, že mírová akce papežova má za účel nějaké pozem- ské prospěchy anebo že není upřímná. Při tom Vatikán s velikým úspěchem staral se o zmírnění bolestí a břemen těch lidí všech národů, kteří válkou byli krutě postiženi. Morální význam papežské stolice tedy silně vystoupil do popředí. Nově se tvořící jihoslovenský stát i Pol- sko budou říšemi rázu katolického. V Uhrách odpor proti nadvládě kapitalistic- kých semitů jest provázen pružným ka- tolickým uvědoměním. Na rozvalinách pruského junkerství a carismu hlásí se o větší svobodu živel katolický, jemuž zvláště v bývalém carství ruském kyne veliká budoucnost. Katolíkům ulevilo se značně v samém Rumunsku, Francii, Por- tugalsku a jinde. Wilson uznává velice blahodárny význam církve obecné.

Zkrátka světová šachovnice po době kruté zkoušky jeví pro katolicismus situ- aci daleko příznivější než r. 1914. Před- válečné hodnoty přehodnocené ztratily svou slávu právě proto, že v tvrdé zkouš- ce neobstály, kdežto katolicismus ze svých stěžejných zásad nemusil škrtati nic a o- svědčil důslednost v hájení přirozeného zákona.

I kdyby tedy leckde zodpovědní ne- přátelé naši na nějaký čas církvi znási- nili, nezadrží vítězný rozvoj církevního celku. Náš stát bude sousediti s rozhod- nými katolíky na všech stranách; proto vnucený protikatolický oktroj by měl trvání jen krátké a solidaritě národní obce celé naprosto by neprospěl. To nechť mají na pilném zřeteli již nyní ti, kterým svěřena správa mladého našeho samostat- ného státu.

Politický přehled.

V prvé schůzi Národního shromáždění československého v Praze dne 14. listo- padu dr. K. Kramář prohlásil úředně čes- koslovenskou republiku a současně pro- volal T. Masaryka prvním presidentem nové republiky. V téže schůzi zvoleni ak- lamací členy vlády: dr. K. Kramář před- sedou, dr. E. Beneš ministrem zahraničí, soc. demokrat G. Habermann ministrem vyučování, katolík dr. Hruban ministrem bez odboru, český socialista v.ácl. Klofáč zemské obrany, agrárník K. Prášek země- dělství, státoprávní demokrat dr. Al. Ra- šín financí, agrárník F. Staněk veřejných prací, soc. demokrat dr. Fr. Soukup práv, státoprávní demokrat dr. Ad. Stránský obchodu, český socialista J. Stříbrný poš- a telegrafů, Slovák dr. V. Šrobár zdravot- nictví, Slovák dr. M. Štefánik války, ag- rárník A. Švehla vnitra, čes. socialista dr. B. Vrbenský zásobování, agrárník dr. I. Zahradník železnic, soc. demokrat dr. L. Winter soc. péče. — Ve druhé schůzi Ná- rodního shromáždění 15. listopadu pro- testovali slovenští poslanci proti zběsilému řádění Maďarů na Slovensku. Dr. Kramář přečetl vzkaz ministra dra Beneše, aby národ československý stejně jako dosud

Dep. adresa: Alibanka.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakého- koliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobohod uhlím, koksem a cementem.
Žirový účet u Rakousko-uherské banky. Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

i nadále zachoval klid a pořádek, který za hranicemi tolik imponuje. V téže schůzi podány návrhy o zrušení šlechtictví, titulů a řádů, o osmihodinové době pracovní a o zavedení náhradních platidel. — Diplomatičtí zástupci bavorské republiky u ministerského předsedy dra Kramáře blahopřál jménem bavorské vlády k utvoření československého státu a doufá, že obě sousední země co nejdříve se sblíží na pevné základně politické i hospodářské. — Ve třetí schůzi Národního shromáždění v Praze schválen návrh zákona o náhradních platidlech, jimiž má býti čeleno dnešnímu nedostatku peněz. Vydáním jich je pověřena Zemská banka, která bude oprávněna vydati poukázek za 100 milionů korun na krátkodobé půjčky. Dále provedeny volby do 14 výborů: zahraničního, branného, školského, právního, železničního, zemědělského, zásobovacího, imunitního, petičního, živnostenského, kulturního, technického, zdravotního a do zemského správního. — Československá vláda zaslala prezidentu uher-ské republiky hr. Karolyimu notu, v níž se protestuje proti násilnostem, páchaným Maďary na Slovácích a českých vojácích. — Vůbec proti neoprávněnému zasahování Maďarů na Slovensko. — Postup Italů na Lublaň a do Kotoru srbským vojskem zadržen a také město Rijeku na zakročení francouzské musí Italové vyklidit. Francouzské vojsko obsadí i nejdůležitější strategické body v Dalmácii. — Maďari protestují u vrchního velitele východních armád v Soluni proti obsazení jižních Uher srbským vojskem. — Sedláci v německých krajích Čech nechtějí nic na výživu obyvatelstva odváděti a němečtí úředníci daných rozkazů neposlouchají. — Na konferenci spojenců v Paříži schválen návrh předběžného míru. — Velký kongres mírový sejde se prý v lednu ve Versailles a bude míti hlavní stan v Paříži. — Italové jsou proti odevzdání býv. rakousko-uherského loďstva Jihoslovánům — sami by rádi všecko. — Maďari podnikají vojensky, politicky a diplomaticky všechny kroky, aby svou moc nad Slovenskem prodloužili aspoň o několik neděl, aby vše, co se dá, v rychlosti odvezli, zemi vydrancovali a ji pak vyloupenou hodili nové vládě.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 1/2 %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - ěskompť účtů a směnek.

Kulturní jiskry.

Půjčka národní svobody. Jestliže náš národ půjčil z přinucení obrovské sumy ve prospěch Vídně a Berlína, nechť nyní půjčuje s radostnou ochotou dobrovolně ve prospěch vlastního samostatného státu. Záruka tu jest nejjistější, protože ji poskytuje netoliko československá republika, ale i celá vítězná dohoda, jež nás věrně chrání. Budiž tedy nově vypsána půjčka předním a nejdůležitějším hospodářským činem. Vždyť i pro dílo míru jest potřebí v mladém státu obrovských peněžních nákladů. Dokazujte své vlastenectví prakticky!

Před nezbytnými úhly. Tisku organizovaného katolictva dávají nyní události důkladnou satisfakci. Naše časté předpovědi jsou splněny. Vytrvale jsme poukazovali, kam poměry spějí a jak vynucují pilné budování katolické soběstačnosti. Upozorňovali jsme, že spoléhání na ochranu byrokratických hofrátů jest netoliko nedůstojné, ale i marné a docela pohoršlivé. Jestliže se jednalo českému duchovenstvu v přední řadě o získání důvěry katolického lidu, pak jen škodili dobré věci katolíci nepřející lidové organizaci, kteří před ministerskými fraky či-

Velmi výhodné a naprosto bezpečné sáročení kapitálů
 skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4 1/2 % dluhopisy
 Živnostenské banky, jež možno obdržeti u pokladny

Živnostenské banky filiálky
v Hradci Králové,
 která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce
 za podmínek co nejvýhodnějších.

nili zbytečné úklony. Ministři k privilegiu konservativcům byli samý sladký úsměv, ale jádra věřícího lidu škodili bezohledně. Prostí katolíci zvláště při volbách cítili na vlastní kůži tu »nestranost a šetrnost« rakouských úřadů nižších i vyšších ke katolickému přesvědčení.

Nuže — nyní hofráti jsou smeteni se svých křesel jako plevy. Ještě v posledních dnech páchali nepravostí proti lidu českému a proti Desateru vůbec. Zůstane po nich neblahá památka po celá staletí. O koho se tedy nyní budou opíratí takykatolíci, kteří v zájmu osobního pohodlí se mračili na obrannou organizaci prostého lidu katolického? Jak se nyní vyhnou demokracii, přejí-li si upřímně záchranu křesťanského názoru světového?

Byli mezi konservativci opatrní zalezláci, kteří na veliký převrat v Rakousku nechtěli věřiti ani v době, kdy Němci na západní frontě již po dva měsíce ustupovali. Proto 28. října tak udivené oči! Někteří z nich nedovedou se vpraviti v nové poměry ani teď. Smířují se sice s faktem, že macešská Vídeň přestala Praze rozkazovati, ale nějak pomalu si zvykají na myšlenku, že nyní žijeme v demokratické republice. Kde dříve rozhodovala výsada rodová, majetková či jiná neudržitelná, tam nyní jsou rozhodující prostí mužové z lidu anebo inteligenti, kteří se vyvinuli vynikajícími schopnostmi za podpory demokracie.

Kdo nyní v národě nejvíce platí? Jsou to ti mužové, kteří před válkou nejhorlivěji pracovali mezi prostým lidem. Dle toho se také utvářila fyzická síla jednotlivých stran. Jestliže zalezlák namítne, že se vyvinuli i občané, kteří lid vedou cestami nesprávnými, právem se ho tážeme, proč tedy v pravý čas nevyšel ze zápečí, aby na schůzích varoval důvěřivé občany před demagogií? Ani soukromá kritika ani veřejné stesky nepomohou, nepřiloží-li se ruka k pozitivnímu dílu.

Konservativní lid se bránil, prosil snažně inteligenci o pomoc. Ale narážel na neochotu a sobectví. Kdo z lidí výše postavených v soukromé rozmluvě ujišťoval o svém konservativním smýšlení, před veřejností oněměl. Tací zbabělci musejí býti připraveni na to, že prostý lid nyní je bude volati k zodpovědnosti a že se jich zeptá důrazně, na čí stranu se veřejně přikloní.

Dobře mějme na zřeteli, že velikým proměnam není ještě konec; ty teprve začínají, ať již zalezláci za vraty kritisují a vrtí hlavou jakkoli. Kdo jsi dobrý, vstup odhodlaně do veřejné arény a připrav se na oběť! Korunu odnese jen ten, kdo aspoň před dvanáctou hodinou začne pilně pracovat. Nežli taková »ochrana«, jakou byla vídeňská, raději žádná; nežli mravní ponižování, raději katakomby. Jest již promeškáno velice mnoho; co nechtěli luštiti zalezláci, to řešili naši protivníci. A jest nejvyšší čas, aby nám nebyla vyrvána z ruky iniciativa i v jiných důležitých akcích, které vzhledem k situaci jsou velice naléhavé.

Mají na spěch. Republika německo-rakouská zdá se míti také ministerstvo zbytečných záležitostí; jinak by neměla tak na spěch s trháním Čech a Moravy, které přece mírových jednání nepřetrvá.

Prováděcím nařízením ze dne 8. listopadu («Státní zákoník» čís. 3) se německým štátsrátem nařizuje, aby krajský soud v Trutnově ihned činnost svou započal; nařízením téhož data zřizuje se vrchní zemský soud pro německé Čechy, nařízením ze dne 9. listopadu přikazuje se »provincie Sudetenland« obvodu vrchního zemského soudu v Liberci, nařízením z téhož dne přikazují se jižní Čechy a Morava k obvodu vrchního zemského soudu ve Vídni s vyloučením okresu novobystřického, který se přiděluje k Linci. Ostatní německé okresy jižních Čech přidělují se krajskému soudu v Kremži a okresy moravské krajskému soudu ve Znojme. Jiných starostí páni ve Vídni nemají? Minulý týden byli němečtí úředníci v Praze německým národním výborem v Liberci vyzváni, aby se odebrali ihned do Liberce, chtějí-li býti německým státem převzati. Myslíme, že si to rozmyslí. Vědí přece, že doba německých justamentů se starým Rakouskem neslavně zašla — a že poražení si nesmějí drze poroučeti. Dříve německá pýcha vytrvale hlásala, že o právu národů rozhodnou děla. Nuže — rozhodnutí toto již tu jest. Proč tedy Všeněmci tak horečně vyhledávají rozhodnutí jiné?

Ty mrtvý, nevstávej! Překvapující pověst letí po českých demokratických nivách. Prý »historická šlechta česká« hodlá vydupati »konservativní stranu republikánskou«. Tiskovým orgánem se jí má státi »Hlas národa«. Zodpovědní nepřítel katolického lidu českého docela již pichlavě prorokují, že katolické voličstvo bude vtaženo do šlechtických sítí. — Ať jest jakkoli, odpovídáme zcela rázně: »Ty mrtvý, nevstávej a lež! Vždyť konservativnímu živlu neprospeješ.« »Historická šlechta« chovala se k českému lidu nešetrněji než aristokraté, kteří se zakoupili v Čechách nedávno. Jest žalostno vzpomínati, jak šlechtické rody, žijící z české práce několik století, chovaly se k češtině. Páni hrabata a baroni těžce dovedli ze sebe vysoukati několik nepodařených českých vět i v reprezentativních shromážděních. Když katoličtí organizátoři lidové snášeli největší ústrky, historická šlechta byla klidna a utrácela veliké obnosy ve Vídni. Když rakouská vláda jednala za války s českým lidem tak bezohledně jako s válečnými zajatci, historická šlechta založila ruce. Ve chvílích, kdy se mluvilo o československém samostatném státu již se vši určitostí, historická šlechta zapomněla uveřejniti svůj souhlas.

Jestliže si aristokracie myslí, že úkolem konservatismu jest zachrániti rodové výsady, tituly a erby, pak jest na velikém omylu. Organizování katolíci pracují pro společenskou solidaritu, neusilují o příkrý třídní boj, ale svorně si přejí zlidovění veřejných řádů. Naše strana nebyla a není závislá na nějakých almužnách bohatců, ale tkví zdravými kořeny v jádru pracujícího lidu českého. Půjďme vpřed vlastní silou, protože by se vypůjčené opěrné berly zlomily dříve, než by se došlo k prvé radostné etapě. Historická šlechta měla dost a dost času k pozorování, jak čeští katolíci soudí o charakteru Clam-Martini-cové a Czerninové. Naskytla se jí přechoasto příležitost k obraně českého živlu u dvora. Zatím však tato šlechta odhazuje černožluté stuhý teprve ve chvíli, kdy ne-

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Hilálka v Chrudimi.

Telefon: 48a řidičství,
48b směnárna.

Akciový kapitál 26 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, Píseň, N. Brod, Uher. Brod, Boskovic, Břeclava, Holešov, Kroměříž, M. Ostrava, Olomouc, Prostějov, Píseň, Opava, Telč, Třebíč, Val. Meziříčí a letní expositura Lázně Luhačovice.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu.

Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont směnek, devis a účtů. — Úhrady do ciziny. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na bezvý účty

úrokuje co nejvýhodněji.

vidí vyhnutí. A konečně — nevěděla již dávno, jak jest potřeba u nás konsolidace živlů konservativních? Proč tedy v době nejtěžší nepodala za války utiskovaným organisacím katolickým ruku? Páni věděli, že by náš lid nesnesl aristokratického poručíkování a že by žádal, aby šlechtici pracovali jako živel rovnocenný a nikoli vrchnostenský. Odtud ta váhavost.

Protestujeme se vši rázností proti potutelnému podezřívání, že by se mohl stát katolický lid volebním materiálem aristokracie. Jestliže by slíbil pomoc některý hraběcí kanovník, snad by nepřekvapilo. Ale politické organisace strany naší jsou opravdoví lidé a demokratickou směrnicí zachovají i v době, až jiní takylidovci budou hledati protekci u plných pokladen orientální šlechty finanční.

Ze světa vědeckého a uměleckého.
Proslulý český lékař a universitní profesor dr. Maixner odebere se 1. ledna na trvalý odpočinek. Jeho místo zaujme dr. Hynek. — V „Českém čtenáři“ vyšel z pera dra. V. Dvorského pečlivý časový spis „Území československého národa“ (s 11 praktickými náčrtky). Tamtéž vydán spis Purkyňův „Uhlí a geologie jeho ložisek“ (s 27 vyobrazeními). Čtenář poučí se zde o hlavních druzích nerostných paliv, jejich chemických a fyzikálních vlastnostech, jakož i o původu uhlí. — Syndikát českých spisovatelů vyjednával s českými nakladateli, aby autoři obdrželi honorárem 10 proc. úhrnné tržebné ceny vydání. (Na př. vydali nakladatel knihu v 1000 exemplářích po 5 K, činil by honorář 500 K.) Ale nakladatelé, kteří vydělávají leckdy přes 30 procent, ve svém přípisu označili neobratně požadavek autorů jako „řetězový obchod“. — „Českého slovníku bohovědného“ vyšel sešit 44., kde se dospělo ke slovu „Carnoldi“. Tudíž i k dokončení první polovice díla tak vysoce důležitého zbývá ještě času mnoho. Vydání díla tak nákladného by měla zajisté podporovati horlivě i laická inteligence, poněvadž slovník znamená značné obohacení české vědy vůbec. — V „Brožurách české státoprávní demokracie“ vyšel instruktivní spis dra. A. Krofky „Bílá hora“, poučující o příčinách a následcích bělohorské katastrofy vážné a poctivě.

Schůze našich pracovníků.

V neděli, dne 17. listopadu konala se v Hradci Králové v Adalbertinu, jak oznámeno bylo, schůze našich pracovníků, aby se uradili, jak pracovati dále. Schůzi ve 2 hod. zahájil a první referát, o organisaci, přednesl Megre, dr. Šula. Po rozhovoru o tomto předmětu usneseno organisovati dále a to důkladněji než před válkou, poněvadž toho nynější poměry a prospěch našeho národa československého žádá; za tím účelem usneseno dále, aby se diecéšní organizační komitét scházel opět pravidelně a aby byl zřízen sekretariát, jenž by měl celou práci stále v evidenci.

Následoval referát kanovníka dra. Reyla o demokracii. Po rozhovoru o tomto předmětu byla jednomyslně přijata následující resoluce:

Okresní důvěrníci a pracovníci, shromáždění na konferenci v Hradci Králové dne 17. října 1918,

vítají s povděkem demokratické zřízení československé republiky, chovající pevnou naději, že v demokratickém řádě bude plně šetřeno nezadatelných lidských práv všech státních občanů na svobodné sebeurčení, na svobodu svědomí, život, čest a majetek dle naprosté spravedlnosti, která je nepopíratelně základnou pro každé společenské zřízení.

Vycházejíce z tohoto předpokladu pronásíme odůvodněný protest proti podaným návrhům dra. Boučka na reformu manželství a dra. Krejčího na bezodkladné odstranění náboženského vyučování ze škol. Vidíme v těchto dvou návrzích pustý bolševismus na poli svobody svědomí, protože nikdo není oprávněn vtírat se do práv křesťanských manželů na nerozlučitelnost manželské instituce, která je základem státu, a nikdo nemá práva zakazovati rodičům náboženskou výchovu svých dětí. Škola nesmí býti politikum a rejdištěm hrstky nezabohů, nýbrž musí zůstati štěpnicí mravnosti, která jediné je možnou na zásadách křesťanské mravovuky.

Ohrážujeme se co nejhoroucejší proti vržené pochodni náboženských svárů, které před 300 lety přivedly vlast naši na pokraj záhuby.

Zapřisaháme Národní shromáždění, aby si neosobovalo právo rozhodovati o věcech tak dalekosáhlých a ponechalo rozhodnutí řádně zvoleným zástupcům lidovým. Každý oktroj roztřepuje i v demokratické republice a dle našeho názoru nesmí býti svobodným pouze stát, ale i občanům musí býti zaručena ochrana před útoky na duševní statky.

Organizační komitét diecése královéhradecké v Hradci Králové, dne 17. října 1918.

Z volných návrhů zejména třeba připomenouti ten, aby pokud možno nejdříve byl v Hradci Králové, jako bývalo v době míru, řádný kurs, na kterém by se probíraly zejména časové a palčivé otázky, aby všichni řádní a pracovníci řešili tyto otázky stejně.

O schůzi samé třeba podotknouti, že byla navštívena nad očekávání četně, takže malá dvorana Adalbertina byla přeplněna, že bylo přítomno mnohem více laiků než duchovních, kteří v neděli dostavili se nemohli a že mnozí vykonali dalekou cestu, takže za to zasluhují dík obzvláštní. Nadšení v našich pracovnících válkou neochablo, nýbrž poměry novými vzpruženo jest, a Bůh bude dojísta práci vytrvalé, obětavé a usilovné také žehnat. K otázkám, jaké budou poměry naše v novém státě, odpovídáme: Budou takové, jaké je dá Bůh, a jaké si je uděláme také sami. Proto chopme se s Boží pomocí pilné práce, pracujme, bojujme, po případě také trpme v jednotě a svornosti, a Bůh bude naší práci žehnat jistě. Vyburcujme všechny spolky, jednoty, organisace, skupiny k novému životu a k čilé práci.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Církevní věstník.

Spolek emeritů. Delegát tohoto spolku za královéhradeckou diecési obrátil se na správní radu s dotazem, jaký právní poměr členů nastane rozlukou. Dostalo se mu odpovědi: Smlouvy uzavřené v staré rak. monarchii zůstanou v platnosti i po rozluce a zřízení samostatných států a nároky pojištěných členů nejsou v žádném směru ohroženy. Správa učiní kroky, aby se činnost spolková rozšířila i na samostatné státy a spolek postaven byl nejen

na basi mezinárodní, ale i mezinárodní. Solva utrpíme poklesem cenných papírů takových ztrát, aby to účinkovalo i na pojištěné, zvláště když jmění spolkové uloženo je též v cenných papírech českých i moravských. Není tedy pro členy československého státu žádné příčiny k znepokojení.

Jednota katol. duchovenstva československého. Ustavující schůze výboru konala se dne 14. t. m. »U zlatého klasu« v Praze a zvoleni: předsedou farář a spisovatel Baar z Ořechu, místopředsedou prof. v. v. a spisovatel Xaver Dvořák z Prahy, prvním jednatelem děkan Krojher z Ledenic, druhým kaplan Žižala ze Smíchova, pokladníkem farář Polívka z Hřivic a redaktorem časopisu jednoty, jehožto první číslo vyjde ještě letos v prosinci, administrátor Havelka z Plzně. Ustaveny byly různé pracovní komise, které vstupují okamžitě v činnost. S Moravou, Slezskem a Slovenskem bude v nejbližších dnech navázáno jednání o zřízení Svazu veškerého československého kléru.

Onemocnění. V pátek 15. listopadu onemocněl vážně pan kancléř Monsegr. Frant. Kerner. Ošetřujícím lékařem mu byl nařizen čtyřbedlní úplný klid, který i čtení dopisů vylučuje. Prosíme o memento.

Zprávy místní a z kraje.

Vymaření cen předmětů ve výkladech. Ve smyslu platných předpisů nařizuje se za účelem zamezení předražování nutných životních potřeb a umožnění kontroly veřejnosti toto: 1. Veškeré předměty potřeby ve výkladech a obchodech buďtež ihned opatřeny cenami, za něž jsou prodávány, a to tak, aby cena byla zvenčí zřetelně viditelná a nemohl vzniknouti omyl v příčině předmětů, jichž se ceny týkají. 2. Ceny musí býti buď přímo na předmětech uvedeny neb musí býti zvláštní ceník ve výkladech upevněn, v němž předměty na skladech jsou v souvislosti s jich cenami zevrubně se vyznačují. 3. Z povinnosti označení cenami jsou vyjmuty předměty luxusní, na př. klenoty, květiny, parfumy a pod.; ostatní veškeré zboží podléhá této povinnosti. 4. Každý obchodník nechť provede rozvahu a po odečtení kupní ceny, režie a přiměřeného zisku, stanoví ceny předmětů, jež má na skladě. 5. Ustanovení toto nabývá ihned platnosti a stiháno bude okresní správou politickou Národního výboru národním pranyřem a pokutami. Purkmistrovský úřad král. věn. města Hradce Králové, dne 15. listopadu 1918. Starosta: Dr. Fr. Ulrich.

Vyhláška. Na základě výnosu Okresního výboru v Hradci Králové ze dne 14. listopadu 1918 zrušuje se svého času vydaná vyhláška o zákazu zdržování se mládeže po 6. hodině večerní na ulici. Purkmistrovský úřad v Hradci Králové. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Příslušníci 2. praporu polních myslivců! Dostavte se ihned všichni z ročníků 1873—1900 do Hradce Králové (do Vodičkových kasáren) v zájmu naší vlasti. Vaší přítomnosti jest nutně zapotřebí! Poručík K. Matějčík, t. d. velitel.

Koncert pí. Marie Calmy Veselé a Phdra. Václava Štěpána pořádá zdejší odbor Českého srdce ve středu dne 27. listopadu o půl 8. hodině večer v Městském divadle Klieperové. Pořad sestává z písní od A. Dvořáka, V. Nováka, Vycpálka, Štěpána a rozkošných bajek Křižkových: O neposlušných kozlotech a o jeřábu a volavce. Klavírní část večera obsahuje Novákových cyklus Můj máj, Sukovy skladby op. 7. a Dvořákovy Pastické náladky (3). Předprodeje ujal se laskavě knihkupec p. Píša.

Východočeské divadlo v Hradci Králové zahájí sezonu 8. prosince. Předplatné vypráno na 20 představení. Předprodej lístků bude v divadle.

„Nadání zaleženého stát. úředníkem.“ a sbory profesorskými stát. úřadů v Hradci Králové ve prospěch sirotka neb opuštěného dítěte, příslušného do Hradce Králové udělí se pořítek za rok 1918 v obnosu 120 K. Nárok na pořítek tento má: 1.

chudý a mravní sirotek, nemající žádného z rodičů, bez rozdílu pohlaví a náboženského vyznání, pokud nepřekročil 14. rok věku svého; 2. kdyby takového nebylo, opuštěné dítě chudé a mravní, bez rozdílu pohlaví a náboženského vyznání, pokud nepřekročilo 14. rok věku svého. Žádosti, opatřené doklady o chudobě a listem křesťanským neb výtahem z matriky, podány buďtež do 20. listopadu 1918 u purkmistrovského úřadu v Hradci Králové. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Bety vojenské opravené, celé z kůže, do práce, mohou si zakoupiti na měst. policejním úřadě v Hradci Králové i osoby z jiných obcí okresu královéhradeckého.

Doporučujeme redicím a příznivcům školních dětí V. ročník dětského časopisu „Kvítky“. — Bližší v insertu.

Nový Bydžov. 24. listopadu slaví sedmdesáté narozeniny Josef Pospíšil, dosavadní konsistorní rada, osobní děkan, lužický farář n. o. Narozen r. 1848 v Novém Bydžově, ztrávil všechna kněžská léta na vikariátě novobydžovském, jež posléze sám jako vikář řídil. V Lužici mají na bývalého faráře památku kostel, jež vlastním nákladem dal opravit a vymalovat. Kněží vikariátu novobydžovského mají na bývalého vikáře vzpomínku jako na představeného dobrého, spravedlivého a skromného. K sedmdesátce upřímně gratulujeme a voláme: Deo propitio adhuc multos annos!

Bychovsko. V Černikovicích u Solnice zemřela 19. listopadu na epid. chřipku a zápal plic pl. Frant. Novohradská, vdova po říd. učiteli a matka Jana Novohradského, faráře místního, v pozhnaném věku 79 let. Jak farář tak jeho sestra jsou upoutáni na lože, byvše rovněž zachvázeni zákeřnou chřipkou. Pohřeb otihočné stařenky koná se v pátek dne 22. listopadu v 10 hod. R. i. p.

Rozmanitost.

Proti nezkrotné zpupnosti pruské belgický kardinál Mercier postavil se rázně; řekl bruselskému gener. guvernérovi Linsingenovi: „Vaše moc sahá až ku prahu mého svědomí.“ Pruský gener. guvernér ve Varšavě zakázal německým úředníkům a ošetřovatelkám zpovídati se polským kněžím a účastniti se kterýchkoli polských bohoslužeb. V Rakousku zase činil se nátlak na polní kuráty, co mají kázati. Tak vypadala „ochrana církve“ od státu. Bylo to odporné mravní ponižování, které škodí úkolu církve více než vhnání křesťanstva do katakomb. Nyní nejenom katolíci belgičtí ale i jiní si promluví hlasitě o té „vládné podpoře“, jakou měla církev u středostátů. — V samých „Lidových Novinách“ 8. listopadu vysloven podiv, že teprve po bezohledném roztržení mariánské sochy pražské následuje vysvětlení, proč byla zřízena. Pisatel praví dále: „Tam vede falešné heslo ulice, nečelí li se mu včas. Přistihl jsem v neděli dav, kterak ztrýznil Čecha, jenž u poraženého sloupu projevil politování. Dnes snad není už životu nebezpečno říci, že je sloupu věčná škoda. Bylo to krásné umělecké dílo... Nenahlížím, proč by mariánský sloup nebyl mohl zůstat tam, kde byl. Znak poroby? Téměř tři sta let chodili mimo porobení. Není to příčina dosti veliká, aby se nyní při jeho pohledu hrdost a sebevědomí volného občana zdvojnásobilo?... Svoboduá Francie nebojí se pomníků absolutismu. A Courbet, malíř, jenž za komuny dal skáceti sloup vendomský, byl republikou odsouzen k útratě náhrad

za jeho znovuvztyčení. Vztyčte znovu sloup, ač-li to technicky možné.“ — Po schůzi v Berouně dne 3. t. m. vyčetl v nádražní restauraci rolník Sudík bývalému agrár poslanci Špačkovi, že prodával kilo bramborů po 2 K. Špaček to sice doznal, ale opáčil, že sám Sudík prodával kilo po 1.50 K. — Prof. Masarykovi byl zadržován plat od té doby, kdy bylo vyhlášeno zabavení jeho jmění. Ale když se dověděla rakouská vláda, že spolusoudcem Rakouska bude Masaryk, paní Masaryková obdržela zadržovaných 50.100 K ihned. Tak vyhlíží rázní odpůrcové „velezrádců“ ve skutečnosti. Ovšem nyní již ty tisíce šibenic, na nichž viseli slovanští vlastenci, ničím neodčiní. — Jakmile se začal Wilson oslavovati v českých zemích veřejně, ihned přispěchal obratný Leopold Fischel k pražskému magistrátu s žádostí, aby svůj hotel „U arcivévody Štěpána“ směl nazývati „Wilson“. Ale žádost obratného spekulanta byla zamítnuta. — Pchorský starosta Kohout prodal své obilí německému agentovi za 26.000 K. Když však úplně nové tisícovky tento vlastenec chtěl ve Slaném uložit, byly mu vráceny, protože byly vesměs falešné. — Vláda rakouská katolíky vyssávala, jak mohla; ale jestliže žádaly katolické organizace za ochranu proti notorickému násilnictví, zbaběle couvala před nespravedlivými útočníky. Když se vyživovací plány vládní hatily, chytala se ovšem Vídeň všeho, co se jí zdálo přispívati k zvýšení dodávek. Proto přes odpor agrárníků přikla katolické ústředně družstevní účast na správě „Váleč. obilního ústavu.“ Vládní despocii totiž docházel dech. Ale — již třetí den po prohlášení české samostatnosti agrárníci prosadili, aby naše strana byla zbavena spolurozhodování o otázkách vyživovacích; jejich nátlakem komisionářství Zemského svazu bylo zrušeno. Nad tím činem vyslovujeme živé politování právě v zájmu solidarity národní. Jest věru trapným zjevem, že v době, kdy každá strana má odsunouti své stranické zájmy k vůli blahu celku, prozrazují někteří šovinisté silný egoismus, který národní svornosti neprospívá. —

O místo hospodyně

proší representace schopná 39letá paní, osamocená, mající celé zařízení do domácnosti. Na výši platu nehledí a může nastoupiti ihned. Nabídky pod značkou „Nový domov“ do admin. t. l.

Starší nábytek

stůl, křesla, pohovky prodá továrna nábytku Škubertův, Hradec Králové.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Svědomitá a plná

hospodyně,

která úmrtím paní faráře přišla o místo, proší o podobnou službu novou. Nejlepší vysvědčení po ruce. Adresu sdělí administrace t. l.

Piano dobré

prodám. Adresu sdělí administrace t. l.

Kostelní paramenta

prapory a bohoslužebné náčiní v nejvýhodnějších cenách nakoupíte u doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA

Nový Hradec Králové, Čechy.

Přijala bych místo

za hospodyně

nejraději do mlýna, dvora anebo do hostinské živnosti. Jsem starší, representace schopná, pracovitá a výborná kuchařka. Nehledím na plat, ale na dobré zacházení. Nabídka pod značkou „Druhý domov“ do administrace t. l.

Kupte katolickým školním dětem k sv. Mikuláši a k Ježíšku vhodnou četbu:

úplný V. ročník oblíbeného obrázkového dětského časopisu

„Kvítky“.

V zásobě jest ještě mnoho set výtisků. Sešity jsou většinou s barevnou obálkou, na níž jest též četba s obrázky.

1 úplný výtisk poštou 1 K 10 h (80 h a 20 h na poštovné, obal a dodavné od peněz).

Na 10 placených 1 výtisk nádvakem. Objednávky při předem zaslaném obnosu vyřizuje vydavatel

P. František Svatek v Hrádku, p. Nechanice v Čechách.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách již na 150.000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý člen se zavazuje, že uplatí při úmrtí spolulce 2 K, jež se vyplátí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** ne- odbor, jenž poskytuje též **věno** dospělým v den jejich sňatku, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí 45 h, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vyplatí se tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihláшено.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let každý, jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Záplata 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Bližší v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme. — Adresa ani:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové. Dr. František Reyl, Václav Jenšovský, předseda, jednatel.

Knihy, časopisy, hudebniny

kdekoliv vydané neb oznámené opatří Vám v době nejkratší

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum

na skladě má: papír kancelář., obchod., dopisní, dále všechny potřeby kancelář., tužky barevné a levné, tužky inkoustové.

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 29. listopadu 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Ruce k dílu!

Katolickému lidu českému nastává generální zkouška z opravdovosti, horlivosti a obětavosti. V těžké době bylo by hříchem spoléhat na Boží zázraky tam, kde můžeme mnoho zachrániti vlastní prací.

Jak by mohla a směla od jiných skupin čekati činnorodé přátelství a pomoc strana taková, která by sama o své dobro nepečovala? V národě zaujmeme nyní postavení takové, jaké si vlastní silou vysloužíme. Sebe lepší program, sebe šlechetnější úmysly málo nám vlivu a moci získají, nebudeme-li imponovati číselným, ukázněným množstvím a opravdovým úsilím.

Abychom před českou veřejností něco znamenali jako šik dobře spořádaný a uvědomělý, potřebujeme k své reprezentaci v přední řadě pečlivě vedený

lidový denník strany.

Takový podnik vyžaduje obrovských finančních nákladů, které však straně přinášejí znamenité úroky. Israelité ze všech národů pochopili moc tisku nejlépe, proto do tiskových podniků v samém Rakousku vložili za půl století celé miliardy. Nikdo pak nemůže říci, že se tím ochudili anebo že cokoliv svou tiskovou herečkou ztratili.

Naše strana v samých Čechách však čítá více duší než jest všech židů v nynější republice československé. Bylo by tedy

nesmazatelnou hanbou,

kdybychom neměli ani jediného denníku vlastního. Krajské listy daleko k dostatečnému uvědomění lidu nestačí. Předně na výtky a návrhy nepřátelských stran jest potřebí odpovídati ráz na ráz. Dále katolický lid má právo poučiti se o skutečné povaze i denních událostí a jejich pravém vztahu k církvi.

Hlavně zde však padá na váhu, aby katolický lid byl soustavnějším způsobem o svých právech i bolestech poučován. Odrazil-li nejmilejší některou lež list krajský, jest to rána se erou do vody. Jen hrstka čtenářů se přesvědčuje o nepoctivosti protikatolického tisku.

Rozletí-li se však naše obrany do celé země denníkem pečlivě vedeným a imponujícím, pak se stávají útočníci opatrnými a nedovolují si demagogii tak smělou jako dříve.

Pamatujme, že i v jiných stranách českých jest mnoho lidí dobré vůle, kteří si rádi přečtou vážné úvahy strany naší. Tito

lidé velkým dílem právě proto uvázli ve skupinách jiných, že se jim nedostalo náležitého poučení naším tiskem.

Za války vídeňský Moloch pohltil

milliony katol. jmění českého

na škodu českého lidu, na ponížení katolicismu a na zmohutnění židovstva. Nuže, nemáme nyní svatou povinnost, abychom tím, co zbývá, podpořili vydatně obranný katolický list?

Vliv katolictva francouzského stoupl právě za války silně právě proto, že tam zmohutněl katolický tisk. Nebyli bychom hodni prvokřesťanů, kteří za svatou ideu i své životy kladli, stydět bychom se musili před svatými patrony českými, kdybychom déle váhali učiniti k posile katolicismu to, co k podpoře svých zájmů činí dávno všechny strany jiné.

Porádejte od 8. do 15. prosince schůze k podpoře katolického tisku!

Sbírejte na katolický denník!

O letáky si pište Sekretariátu Československé lidové strany v Praze II., Spálená ulice č. 15.

Opora státu.

Každému upřímnému vlastenci má nyní záležeti především na tom, aby se upevnily všechny složky, kterých jest nutně zapotřebí k plnému životu svéprávné republiky. Jsou i v našem národě skupiny, které dovolují mladému státu živoriti, ale odpírají mu pomoc k mohutnému rozvoji sil; předkládají celou řadu požadavků, ale o vlastních povinnostech slyšeti nechťejí.

Za takých okolností musí býti ústřední vládě vítána každá strana, která osvědčuje bezpodmínečnou lojalitu a která neříká, že vstupuje do služeb národního celku jen za jistých výhrad a — na výpověď.

Mezi nejupřímnější vlastenecké skupiny právem lze řaditi naši stranu, nazývanou nyní československou lidovou. Když se o samostatném státě československém mluvilo již hlasitě, hned jiné strany oznamovaly své výhrady a požadavky. Jedna docela hlásala, že chce republikánskou samostatnost výhradně k vůli tomu, aby ovládala v novém státě všecko.

Připravovalo však pro arénu nového státu nějaké výbojné plány organisované katolictvo? Vždyť jsme přece předem věděli, zdali vůbec něco můžeme získati fyzicky. Protivila se nám lepkavá „ocarina“ Vídně, která za almužnu zevnější podpory vyžadovala veliké zaplacení a docela morální ponižování církve. Této

„záštity“ hleděli jsme se zbaviti za každých okolností, protože Vídeň tyranisující by nikdy nedovedla získati srdce a vůli širých českých mas pro zásady katolické. Bojovali jsme proti vídeňskému poručnictví rázné, aniž jsme po střeších rozhlašovali, jakou odměnu a náhradu nám musí národ poskytnouti. Katolíci byli první, kteří za války pobízeli národní strany k politické jednotné akci; katolíci také projevili nejživější zájem pro československou samostatnost zcela obětavě, nezištně, volajíce: Nechť se dá předem celému národu to, co mu plným právem patří! Pak ať se luští záležitosti další.

Tímto svým stanoviskem nezískali jsme hmotně ničeho; mírnili jsme svou kritiku i nad tím, že naše strana vzhledem k číselné síle jest velice slabě v Národním výboru a vládě zastoupena.

Nuže — české živly státotvorné, horující pro opravdovou jednotu československého státu a pro klidné soužití občanů rozdílně smýšlejících, jsou nuceny projevit zasloužené uznání ideálním národovcům katolickým.

Vzpomínejme dobře! Katolické kněžstvo v Čechách stálo v čele ruchu obrozenského v době, kdy nám byli vnucováni hierarchové němečtí a kdy na vlastenectví byl kriminál.

Rovněž v pohnutém roce 1848 katolické kněžstvo české netoliko rázností, ale i velikou obětavostí a utrpením dokázalo, že stojí na svém místě a že chápe úkol doby.

A což nyní? Kněžstvo zajisté za války nevystavělo si z bíd lidské paláce bláhobytu. Ačkoli macešská Vídeň se snažila nejružnějším způsobem tlumiti přirozený cit českého duchovenstva, ačkoli vysílala inkvisici německých hierarchů, náš klérus neponechal duši národa v nejistotě.

Nuže, jestliže se duchovenstvo a katolíci vůbec osvědčili v době tolik obtížné, každý přece nahlédne, že dovedou prospěti národu našemu daleko více v době národní volnosti, kdy dvě hlavy rakouského orla přestávají slídit po každém volnějším hnutí národního katolictva. Z toho také vysvítá, že by špatně svému národu sloužil ten, kdo by zahajoval zbytečné sváry s katolictvem. A ještě hůře se postará o dobro státu tohoto taková politická skupina, která je schopna proti českému lidu katolickému spojovati se s bohatými živly nečeskými (zvláště semitskými). Jest věru dosti poučné a výstražné, že v mladém svobodném státě čeští katolíci jsou nuceni napínati všechny síly, aby pro sebe zachránili aspoň kus práva sebeurčení a — aby nebyli utlačeni hůře než lidé, kteří vytrvale a cynicky český živel poškozovali.

Kdož mají upřímnou péči o dostatečné upevnění české republiky, prozrazují vážné starosti nad tím, že rozsah našeho státu ještě vlastně není pevně vymezen a ozbrojenou mocí zajištěn; nemalé nesnáze působí též ta okolnost, že otázka německá v našem státě jest ještě cele otevřena. (Při tom se vlastně v naší zemi poprává Němcům a německým židům větší volnost než českým katolíkům.) Klid českého státu ohrožují otázky sociální a jiné. Nynější naše provisorní vláda úzkostlivě pozoruje mínění a nálady pražské ulice. Nemá však se chovati zcela přátelsky ke katolictvu, které všechny prospěšné

Dep. adresa: Afbibanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Bankovní směnek. Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

 Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Účtový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.978.

akce ústřední správy republikánské podporuje? Práva přecetného katolictva nemají se přezírat z té příčiny, že našinci nechodí křičeti o svých požadavcích na ulici.

Jest potřebí, aby náš stát obdržel také sankci vydatnější, trvalejší, než jest náhlá nálada davů, která se měnívá často i z osobních a hmotných příčin. Jsou tu statisčové davy katolické, které chtějí slyšeti, v jakém poměru jest existence a povaha našeho státu k zjevenému náboženství. A jestliže kněz nadšenými slovy dokáže věřícím, že náš stát jest dílem Boží spravedlivosti, pak získává nejpevnější opory státu.

Někdo namítne, že jsou tu také náboženské rozběhy jiné; ano — a některé z nich mají ledacos prospěšného. Ale uvažme, mají-li ty pokusy autoritativní závaznost a zdali mohou směřovat s nadějí na účinek ohlašovatí kategorické imperativy. Jsou tu posud problémy, tvořící látku k diskusi, nikoli k realizaci pozitivní společnosti náboženské nové. Jenom naše církev se přihlašuje s naukou ucelenou a i v podrobnostech zcela určitou. Jest tudíž pro stát velikou výhodou, jestliže kterákoli určitá konfese jej podepře vlastní nadšenou úchvalou. Který stát vůbec bez takové sankce dlouho se udržel?

Nechť má každý na zřeteli, že v Čechách vznikne v příčině morálních zásad největší zmatenice, bude-li naše církev pronásledována. Kde se teprve hlasuje, který požadavek nezadáného práva přezračeného má míti veřejnou platnost, tam bývá počátek konců. Stát potřebuje občanů ideálních, nábožensky založených, důsledných. Proto nemá předčasné poměry velice spleťtí a obtížné komplikovati ještě více předčasným válečným tažením proti občanům tvořícím jádro národa. Katolictví v době, kdy železné prsty Vídně i naší zásluhou jsou utaty, stává se velice významnou oporou mladé republiky naší.

Politický přehled.

Zástupci Ukrajinců žádají o politické i hospodářské jednání s vládou československé republiky. — Bavorská vláda diplomatickými akty dosvědčuje, že Německo a Rakousko-Uhersko vyprovokovaly světovou válku. — Ve schůzi jihoslovanské Národní rady v Záhřebě všemi hlasy proti hlasu selského vůdce Radiče schválen návrh dalmatské Národní rady, aby vládařtvim nad státem sjednocených Chorvatů, Srbů a Slovenců pověřen byl srbský následník trůnu, který svolá do Sarajeva státní radu a bude jmenovati první vládu dvanáctičlenou a dále 7 guvernérů: pro Srbsko v Bělehradě, pro Černou Horu v Cetyni, pro sloviuské země v Lublani, pro Vojvodinu (uherské stolice Bačka a Banát a chorvatský Srém) v Novém Sadě, v Záhřebě pro Chorvatsko, v Sarajevě pro Bosnu a Hercegovinu a ve Splitu pro Dalmacii. — Němci se dohodli s Jihoslovany o hranici v Korutanech. — Nejméně 700.000 anglických, francouzských, italských a srbských vojáků soluňské armády táhne Rumunskem na Moskvu, aby Rusko vyčistili od bolševismu. — Definitivní smlouva mírová bude podepsána až za několik měsíců, prý koncem února. — Ve schůzi Národního shromáždění v Praze 26. t. m. ministr zásobování dr. Vrben- ský sdělil, že se situace zásobovací lepší. Ve vojenských skladištích a uprchlických táborech je prý nadbytek oděvů, z čehož dodá se nejen pro lidové ošacení, nýbrž i jihoslovanskému státu za různé náhrady a vedle toho sníží se prý ceny o 40—70 procent. Ministr pro sociální péči dr. Winter chce zavést pro případ nezaměstnanosti podporu z prostředků veřejných a chystá osnovu zákona o zabavení bytů. Ministr veřejných prací Staněk prohlásil, že hlavní příčinou nynějšího nedostatku uhlí jsou Němci a Poláci, kteří hospodářce našimi doly v pávni severočeské a karvinské odpirají nám uhlí. — V Rusku

překvapeno při návratu domů na půl milionu německých vojáků, proti nimž tlačí se zase vracející se ruští zajatci. — Ministr železnic prohlásil, že je nucen asi na 14 dní omeziti provoz železniční pro nedostatek uhlí. — V Národním shromáždění prohlásil soc. dem. Pik, že z Rakouska podniká se vpád do Čech, že zejména na západě a severu přepadány jsou rakouskými gardami vlaky s českými cestujícími, že jednotlivé vozy byly úplně vykradeny, cestující a zejména vojsko vracející se z front ohrožováni na životě. — Na Slovensku zase naše vojsko postupuje; obsadilo opět Trnavu. — Poláci podnikají všechny kroky, aby od Slovenska odtrhli severovýchodní třetinu Oravské stolice, ježto prý právem sebeurčení náleží k Polsku; místní obyvatelstvo nechce však o takovém řešení ani slyšet. — Předáci němečtí navrhuji, aby pražská německá universita i technika přeloženy byly do Litoměřic. — Maršálek Foch chystá se zakročit v Německu za účelem udržení klidu. — Armádní vichní velitelství dalo vojsku do Německa vstupujícímu rozkaz, aby netrpělo bolševických rad vojáků a dělníků a jejich členy zajalo. — Lužičtí Srbové prohlásili Lužici za samostatný stát. — Rumunské poselstvo zajelo do Prahy, aby navázalo přátelské styky s naším národem. — Na rozkaz francouzského generála měli Maďari odzbrojit a internovat armádu Mackensenovu; leč Maďari ujišťují, že nemají takové moci. Udělali však s Němci dobrý obchod: vyměnili si totiž dodávku slezského uhlí z Němce, když Mackensena nechají volně projeti.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 1/2 %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.

Eskompt účtů a směnek.

Kulturní jiskry.

Se zločinů k lidskému soudu! Stále jasněji se poznává, jak hříšně byly balamuceny národy ve světové válce svými vojenskými štáby i vládami. Co sloužilo k obohacení nebo slávě jednotlivců, to líčeno s odpornou lícovností jako namáhavá a obětavá práce k blahu národů. A srdce křesťanské přímo trne, jakých zločinů se dopouštěli žoldnéři válečných štváčů, aby svých cílů dosáhli.

Tu musí křesťanství hodně hlasitě a zřetelně prohlásiti, že ve válce není všechno dovoleno. Vždyť již ve Starém zákoně byli přísně od Hospodina trestáni ti, kteří za války se dopustili přehmatů zbytečných. Sám král David odbyl si velice těžký trest za to, že z hříšného sobectví postavil Uriáše do přední řady. Konečně můžeme poukázati na lidský cit samých pohanských válečníků. Roku 70. po Kr. dověděli se římsí vojáci, že v obleženém Jerusalemě jedna hladová žena vlastní dítě upekla a část ho snědla; tu dle současného dějepisce Josefa Flavie někteří tomu nevěřili, jiní se toho hrozili, většina však tím zuřivější nenávistí proti národu tomu zanevřela. Caesar pak (velitel římského vojska) z toho před Bohem se omlouval.

Jestliže tedy sami pohanští bojovníci trnuli nad zločinem, který byl vyvolán hladem, nelze žádnou sofistikou omluviti hanebná zvěrstva, jaká páchali v nynějším osvíceném století důstojníci pokřtěni, zvláště když zločiny pro tvárnost vojenské situace neměly pražádného významu. K soudu musejí býti povoláni i ti kancléři, státní tajemníci a vladaři, kteří o hanebnostech věděli anebo se o nich přesvědčiti měli — a přece mlčeli.

Zvláště mají býti přísně souzeni ti, kteří tak často brali jméno Boží nadarmo, aby byli poddaní svádění k mínění, že

se těm lidem jedná jen a jen o spravedlivou obranu. Hofráti, kteří v době obecné bídy hromadili pro sebe miliony, musejí býti voláni k zodpovědnosti. Tito sobci budou nuceni jmenovati své spoluvinníky.

Právě katolíci různých států, kteří byli nejvíce drancováni a od vyřídících obelháváni, mají v přední řadě právo chytout pevně za límec i za vlasy vysoké pány a nepustit jich dříve, pokud všechno důkladně nevysvětlí.

Světský soud má odpouštět jenom tomu, kdo projevil dostatečně lítost a upřímnou snahu o zadostiučinění. A ve středověku dosahoval odpuštění jen takový vladař, který smyl svůj zločin velkým — často veřejným — pokáním. Kde však co slyšíme o kajícínosti válečných štváčů a zbohatlíků v bývalých středostátech?

Lidé, kteří odpovídali mírumilovnému papeži elegantními poklonami, radili se o dalším svém postupu s židovskými miliardáři, na nichž úplně hmotně záviseli. A velikým zločinem i proti vlastnímu lidu bylo, že se nežádalo o příměří již dva měsíce dříve, kdy se stejně vědělo, že k mocné ofenzivě již se středostáty nevzchopí. Aspoň zemlené voje se mohly zvolna a klidně do svých domovů vrátiti. Rakousko mohlo míti již mír na jaře — ale Berlín nesusouhlasil. A k zakrytí pruské lačnosti znovu se bralo se vši drzostí jméno Boží nadarmo.

Nyní svět vidí, kam se dospělo, když se státy emancipovaly z vlivu papežského zcela. Chceme soud — tím přísnější, čím výše byly postaveny osoby, jež měly volnost v rozhodování. Čekáme na soud také proto, aby ještě jasněji vysvětlil rozdíl mezi morální mocí Vatikánu a povahou fyzické moci synů světa tohoto.

Kdo vlastně vedl válku? Zločinná péra úplatných individuí snažila se lid balamutiti, že válku chtěli kněží. (Snad proto, aby se jim drancovaly kostely a kapsy?) Ale teď už vidí každý, kdo nejochotněji na válku půjčoval, aby shraboval lichvářské úroky — a kdo v přední řadě mohl učiniti konec krveprolití dávno dříve. — Jen malý obrázek! Jakmile se začalo ve Vídni jednati o převrat, dům Rothschildův odmítl stručnými přírady několika arcivévodům půjčky, které byl slíbil několik dní předtím. Podobně prodělal změnu i „patriotismus“ jiných židovských bankéřů. Tu se naskytá otázka, kdo vlastně v Rakousku vládl. A druhá otázka: Nemohli Rothschild et comp. zavřítí své pokladny již roku 1915? Tu by bývalo rázem po válce.

K pastýřským listům „episkopátu rakouského“. Měla-li vláda právo strkati všechny biskupy rakouské pod jednu střechu centrální, poučuje nás historie korunních zemí. Ve státě českém bylo založeno biskupství r. 973 a arcibiskupství r. 1344. Karel IV. r. 1365 vymohl na papežské stolici, aby pražští arcibiskupové vykonávali po všechny časy budoucí práva stálého legáta (splnomocněnce) papežského netoliko ve třech diecích provincie pražské, nýbrž i v biskupství rezenském, bambernském a míšeňském. Na základě práv získaných v říši cizí arcibiskup Jan z Jenštejna r. 1381 nařídil, aby ve jmenovaných diecích byl slaven svátek sv. Václava jako den zasvěcený. — Zato však Vídeň i s Rakousy náležela ještě za věku Poděbradova k diecesi pasovské. Biskupství bylo založeno ve Vídni teprve roku 1468; arcibiskupství teprv r. 1722, kdy se Vídeň zmohla na útraty země české. Které tedy arcibiskupství s hlediska historického je starobylejší, významnější? Neznamenal episkopát český více než episkopát německých zemí rakouských? Jestliže však Vídeň již v minulých stoletích úsilně dopomáhala na stolec sv. Vojtěcha a Arnošta německým šlechticům, pak se o všem přednostní právo snadno promlčelo. Ale jisto jest, že episkopát provincie české měl a má právo na své vlastní společné pastýřské listy (zvláště ty, které se dotýkají politiky) bez ohledu na to, co chce proklamovati episkopát zemí německých.

Církevní věstník.

V Jednotě katol. duchovenstva zorganizováno je české kněžstvo. Předsedou Jednoty je J. Š. Baar, farář a spisovatel v Olomouci, místopředsedou Xav. Dvořák, profesor a spisovatel v Praze, I. jednatelem Fr. Krojher, děkan. Přihlášky a dopisy adresovány buďtež na II. jednatele J. Žitálu, kaplana v Smíchově, příspěvky na pokladnici Fr. Polívku, faráře v Hlivičích (pošta v místě). Činní členové platí 20 K, příspívající 40 K ročně, zakládající 200 K jednou pro vždy. Zápisné 3 K. V zájmu stavu jest organizovati se ve vikariátní skupiny. V prosinci začne Jednota vydávati svůj časopis.

Komutace. Kdo z P. T. pp. farářů by komutoval? Farnost na privátním patronátě v českém městě se dvěma kaplanskými místy systemisovanými, ve vysoké českomoravské, v krásné, velice zdravé krajině, hodinu od dráhy, škol dosti. Obyvatelů přes 5 tisíc, 150 měr polí, luk pronajatých, pěkná zahrada, kostel, fara, paramenta v nejlepším pořádku, 9 metrů dříví deput. etc. Komutant by šel na faru rovnocennou, ale může býti bez kaplana. Nabídka pod značkou »N. N.« do redakce tohoto listu.

Válečné půjčky. Divím se, že o osudu válečných půjček tak málo se píše vzduchu, že oběh s nimi je tak čilý. Kdo zaplatí dluhy Rakousko-Uherska? Jugoslavia a Polsko žádají spíše náhradu za válečné pohromy a nechtějí o vál. půjčkách slyšeti; česká republika řekne, že první čtyry byly uzavřeny bez české delegace — a tak kdo? Berní šroub bude na to slabý a tak nezbude bezpochyby než odpis kapitálů a v tom ohledu jsou dva směry; první žádají naprosté smazání, finanční kruhy navrhuji krom konverse, t. j. snížení kupónů též snížení kapitálů, ale tak, že by toto přišlo k místu jen u půjček v rukou soukromých, kdežto u nadací, sirotčích, chudinských, humanitních atd. fondu kapitál by zůstal celý a obnos tento nahradil by se z daně válečných zbohatlíků. Tolik snad můžeme s důvěrou očekávati, že válečné půjčky nestihnou osud horší, než ostatní obligace. Dnes nikdo ještě nic neví a kdo ví, nepoví. Úplným odpisem válečných půjček vzalo by mnoho peněžních ústavů za své a toho musí se vládoucí kruhy v zájmu i státních financí vyvarovati. Huť je na tom beneficiát, který většinou obnos lombardoval; ten musí dopláciťi diference mezi úrokovou mírou, jež po válce půjde spíše nahoru než dolu a mezi úrokem, za nějž válečné půjčky jistojistě konvertovány budou. Již dnes žádají peněžní ústavy od beneficiátu zaplacení úroků do konce r. 1918, protože ani Vídeň ani český stát depouovaných kuponů neproplácí; ovšem budou jim úroky vráceny, jestliže budou v plném obnosu vyměněny, jinak zaplatí diference beneficiát, což může při upsaných 20 tisících vystoupiti na 400 K. Nezbude beneficiátům nic jiného než obrátiti se na sněm, aby jim diference byla z náboženského fondu, který se má zříditi, hrazena a odůvodniti to tím, že k upisování byli nuceni; výsledek bude ovšem při dnešním a budoucím stavu věcí víc než problematický.

Uvěrní ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědi a poskytuje výhodné půjčky.

Zprávy místní a z kraje.

Ze zemské centrály pro sprostředkování práce v Hradci Králové. Hromadně vrací se mobilisovaní vojáci i dělníci do svých domovů. Jest proto srovnávaně vážným a naléhavým příkazem jak sociálním tak národním, aby čeleno bylo nezaměstnanosti a všem vracějícím se osobám aby bylo opatřeno přiměřené zaměstnání. Zemská

centrála žádá proto důtklivě pp. zaměstnavatele, aby veškerá uprázdněná místa neprodleně ohlašovali nejbližšímu okresnímu ústavu pro sprostředkování práce. Větší objednávky pracovních sil možno učiniti též přímo u zemské centrály pro sprostředkování práce v Hradci Králové (telefon č. 46). Rovněž vybízejí se všechny osoby prací hledající, zejména demobilisovaní bojovníci, dělníci a invalidé, pokud práci přijmouti mohou, aby se osobně přihlásili u nejbližšího okresního ústavu pro sprostředkování práce, který další zařídí.

Pohledávky proti rakouskému státu. Obchodní, živnostenská a průmyslová Ústředna v Hradci Králové upozorňuje, že přihlášky pohledávek z dodávek a prací živnostníků a obchodníků za úřady starého rakouského státu mimo stát československý nutno opatřiti doklady nejlépe v ověřeném opisu. Na pohledávky ze státních půjček se tyto přihlášky nevztahují. Přisloušní věřitelé přihlastež se za účelem přihlášky o potřebné formuláře.

Koncert mistra Fr. Ondříčka pořádán konečně po dvojím odložení v neděli 24. listopadu. Koncertní období, jež tak slibně bylo zahájeno koncertem prof. Heřmana, bylo neočekávaně dlouho přerušeno epidemií chřipkovou; také poslední události válečné a politické, jež staly se tak významnými v dějinách našeho národa, nebyly bez vlivu na tuto stagnaci. A tak po delší době sledujeme se na podiu koncertním s mistrem Ondříčkem, jehož koncert následují nyní ekoro překotně za sebou před zahájením sezony Východočeského divadla 8 prosince koncerty: písňový Calmy Veselý a Dr. Štěpána (středa 27. listopadu) Ševčíkova kvarteta (neděle 1. prosince) a sonatový večer primaria Českého kvarteta Hoffmanna spolu s prof. Heřmanem u klavíru (středa 4. prosince). — Nedělní houslový koncert předvedl nám nestárnoucího takřka mistra Ondříčka ve formě velmi svěží, která vedle přednesu Dvořákovy Sonatiny vynikla hlavně v podání Lalovy Španělská symfonie. I když sledy času, jež neúprosně vpřed kráčeje, v poslední době krutě postihl mistra ztrátou milované choti, jsou zjevný na jeho věku, přec vteřiny ton hry a zářivá minulost tohoto předního našeho virtuosa získává mu veškeré sympatie občanstva. Partnerka jako slečna Gusta Doubravská projevila bohaté nadání měkkou a přesně rytmisovanou hrou, která sice v klavírním doprovodu byla již značnou předchozí, zato však v sólových číslech — ne tak v Sukově Idylle, jako v Smetanově Polce F dur — působila dojmem málo výrazným, postrádajíc žádané force brillant. Koncertu přítomni byli též naši slovaští hosté a bratři Dr. Rudo Markovič, Dr. Ján Brežný a redaktor Dušan Porubský, kteří uvítání byli před zahájením koncertu nadšeným potleskem. Po vyčerpání programu zahrál mistr Ondříček, vycházející většic citům veškerého posluchačstva, naši krásnou hymnu »Kde domov můj«, zřejmě jevíci lyrickou, měkkou duší českou s takovou nelíčenou pietou, že strhl občanstvo k nové bouři potlesku, jímž po každém čísle hojně byl odměňován. — Referát o písňovém koncertu M. Calmy Veselý a Dr. Štěpána uveřejněn bude v čísle příštím. — C.

O bratrském Slovensku promluví v pondělí 25. listopadu v Klieperově divadle slovaští hosté: poslanec a předseda Národní rady slovenské Dr. Rudo Markovič, Dr. Ján Brežný a redaktor Dušan Porubský

za účasti, která se vymykala i mimořádným zjevům. Dobře hodinu před započetím přednášky bylo divadlo úplně obsazeno. a při jejím zahájení v pravém slova smyslu přepláno, takže množství lidí po marných pokusech vniknouti do vnitř musilo odejti a nepořízenou. Po představení hostů předsedou okres. Národního výboru J. Černým ujal se slova Dr. Brežný, který jasnými a výstižnými rysy v lahodně se poslouchajícím svém dialektu vyložil kulturní, hospodářskou a politickou situaci Slovenska. Nejhlubším dojmem působilo líčení drastického a barbarského způsobu, jímž Maďari snažili se oloupiti a olupovali lid slovácký a jeho statky duševní a politické práva. K ostrému projevu spravedlivého hněvu nutily epizodky z dob politických voleb, jež na počátku své řeči uvedl Dr. Markovič. Týž řečník líčil dále vývoj událostí v Novém Městě od prohlášení svobodného státu československého, jež mělo v záplati přirozený výbuch dávno tajemného záští proti maďarským tyranům, potlačeného tak beztáhlě protitím nevinné krve, až do příchodu české pomoci, jež zavedla v město i okolí naprostý pořádek, a ukončil snažnou výzvou k brzké a účinné pomoci. Třetí řečník, redaktor Porubský, nastínil výraznými slovy duševní převrat na Slovensku, jež přivoděn byl hlavně krutým postupem maďarských činitelů proti kultuře slovácké. Studenti vypuzeni z domáclích škol našli útočiště v městech českých, z nichž po Praze hlavně Hradec Králové může se honositi největší účastí na této pomocné akci. Poukázav na přerodné snahy této mladé inteligence a na vzájemné styky, jež pěstovali poslanci čeští a předáky slovenskými před válkou i za ní, ukončil pevným ujištěním vřelé přehylnosti a lásky lidu slováckého k bratrskému národu českému, vytknouv zvláště jeho neochvějnou věrnost, kterou povždy zachová k svému československému státu. — Nadmíru jímavé řeči všech tří řečníků, provázené projevy hněvu a nelibosti nad nelidským jednáním Maďarů a odměněné nadšeným potleskem ukončil doslov prof. Filipa o českoslováckých snahách a péči o jednotlivce v městě našem. Nato zapěny hymny Hej Slované a Kde domov můj. Posluchačstvo hromadně doprovázelo pak hosty za zpěvu písní ke Grand Hotelu, kde rozloučil se jménem svých druhů Dr. Markovič se shromážděním, vřelými slovy děkuje za projevení sympatií. — C.

Doporučujeme rodičům a příznivcům školních dětí V. ročník dětského časopisu »Kvítiky«. — Bližší v insertu.

Dobrotivost. 10. t. m. ve veřejné schůzi mluvil u nás o českém samostatném státě p. Beneš, soc. demokrat z Hradce Králové. Dobré i mylné dohromady. Sliboval každému 20 korun pole z vyvlastněných šlechtických a církevních velkostatků. Církev bude odloučena od státu. Kdo kněze potřebuje, bude ei ho platit; tím se však církvi a náboženství neškodí, obzvláště ženy se o náboženství nemusí bát. Soc. demokracie chce také vyvlastnění válečných zbohatlíků a progresivní vyvlastnění všeho majetku, lidové soudy, milici, svobodu tisku a slova, zlidovění školy. Musí se zachovat ukázněnost, ale buržoasie (boháci) musí vyplniti dělnické požadavky, aby se zabránilo bolševismu! (V tom vidíme vyhrůžku.) Pan farář dí, že rozlučka církve od státu po způsobu americkém by se zamlouvala. Každá jiná je ožebračení církve a překážkou v její činnosti. Demokratičtější úpravu

■ Mikulášské dárky ■

nabízí Vám naše knihkupectví, které má ve velkém výběru: knihy obrázkové, ilustr. pohádky, cestopisy a romány, alba na dopisnice, památníky, moderní papíry v obálkách i kasetách, modlitebni knížky a obrazy svatých.

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

voleb biskupů a více mateřštiny do sv. obřadů Řím snadno povolí. Církev bránila válce, pokud mohla. Zejména papež, jenž ještě r. 1917 učinil mužný návrh; jednotliví biskupové a kněží byli právě tak spoutáni rakouskou vládou jako socialisté. Za to, co činila něm. křesť. sociální strana ve Vídni, církev nemůže. Řečník se nezmínil, co se stane se židovským kapitálem a zda bude vyvlastněno jmění i milionářů socialistických. Pan Beneš se rozčilil. Proti židovskému kapitálu nemluvil, protože prý to by bylo konfesní štvání. Co zdědili někteří socialisté, nelze jim brát! Tedy pravlivátní sociální důslednost! Socialistické mu mil' náři, který nota bene sám mluví o rovnosti, nesmí se nic vzít, ale šlechticům jejích. Šlechtictví ano. Rozdělování církevního majetku katolického (tedy nikoli privatního) jest v pořádku; ale dotaz na miliony soukromých židovských držitelů jest — konfesní štvání. Což pak žok židovského laika, naplněný zlatem, jest nějakým náboženstvím? — Odpověď na divné vysvětlení řečníkovo pan předseda faráři nedovolil; prý řečník musí domů. Také nepustil faráře k slovu, když se chtěl brániti proti poštministrowi; tento pán totiž usiloval, aby duchovní správce nebyl zvolen do okres. nár. výboru. — Tedy socialisté mají zcela zvláštní názory o svobodě slova. A kdo to přece tolik mluví o potřebě demokratisace veřejných řádů? Zdejší katolici aspoň měli příležitost seznati, komu vlastně tací lidovci slouží.

Krajský sjezd důvěrníků, pracovníků, kolportérů spojené katol. strany a předsedů všech našich spolků i duchovenstva kraje náhodského (okres Náhodský, Novoměstský, Opočenský, Polický, Českoskalický, Jaroměřský a Královédvorský) bude se odbývati v neděli 15. prosince o 10. hod. dopol. v nádražní restauraci ve Václavioch. Pořad: 1. Revise důvěrníků. 2. Zpráva situace. 3. Rozprava o našich úkolech. 4. Volné návrhy a dotazy. 5. Volby do krajského výboru. 6. Přihlášky do Polit. klubu katol. národního v Náhodě. — Na sjezdu bude referovati zástupce výkon. výboru spojené strany katol. v Praze. Pro účastníky bude sloužena mše sv. o 9¹/₄ hod. v kostele ve Václavioch. Vážnost doby vyžaduje, aby účast ze všech míst našeho kraje byla nejúplnější. Na shledanou! Svolavatelé: J. V. Kovář. Fr. Matoušek. J. Štěda.

Moravská agrární a průmyslová banka filiálka v Praze jest úpisovacím místem Fondu ve prospěch pozůstalých po českých legionářích a možno proto sbírky na tento fond odváděti u chrudimské filiálky téže banky.

Česká menšina v Trutnově jest název pěkného, právě vyšlého ilustr. spisku, vydaného ve prospěch Národního domu. Řídě se případným motem o svornosti z »Čechova příchodu« od Zeyera, v čele spisku umístěným, pojednává o Čechích v Trutnově a národnostních poměrech tamních, o spolecích, školství, Národním domě, časopisech, ústavě peněžním, o české knihovně a bohoslužbách. Velmi vhodně připojeny jsou statě: z minulosti Trutnova a procházka městem. Kdo zajímá se o českou menšinu trutnovskou, nachází tu mnoho zajímavého a časově poučného. Spisek za pouhé 2 K zasílá Društvo českého Národního domu v Trutnově. — Odporoučíme jej české veřejnosti v zájmu věci dobré co nejvšeteji!

Vzájemný poměr českých konfesi. Piše Jiří Saha. Stran 79. Cena 1 K 40 h. V tomto obsažném spise jsou srovnány věrohodné články vyznání katolického, Husova, kalického, Chelického, českobratrského, dále konfese augšpurské, společné konfese českých protestantův, Českých bratří a heidelberské. — Spis, vydaný v omezeném počtu výtisků, zasílá pouze za hotové administrace »Časových Úvah« v Hradci Králové. Za nynějších poměrů nejlépe jest zaslati 1 K 40 h poukázkou.

Paramenta, kostelní náčiní atd.
dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franko zasílou.
V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová,
Karlova ul. 1., č. 12.

Starší nábytek

židle, křesla, pohovky prodá továrna nábytku
Škuberský, Hradec Králové.

Kostelní paramenta

prapory a bohoslužebné náčiní v nejvýhodnějších cenách nakoupíte u doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA

Nový Hradec Králové, Čechy.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec zemského trestního a okresního soudu,
Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

0 místo hospodyně

proší representace schopná 39letá paní, osamocená, mající celé zařízení do domácnosti. Na vyšší platu nehledí a může nastoupiti ihned. Nabídky pod značkou »Nový domov« do admin. t. 1.

Kupte katolickým školním dětem
k sv. Mikuláši a k Ježíšku
vhodnou četbu:

úplný V. ročník oblíbeného obrázkového dětského časopisu

„Kvítky“.

V zásobě jest ještě mnoho set výtisků. Sešity jsou většinou s barevnou obálkou, na níž jest též četba s obrázky.

1 úplný výtisk poštou 1 K 10 h (90 h a 20 h na poštovné, obal a dodavné od peněz).

Na 10 placených 1 výtisk nádavkem. Objednávky při předem zaslaném obnosu výtiskuje vydavatel

P. František Svatek v Hrádku,
p. Nechanice v Čechách.

Svědomitá a pilná

hospodyně,

která úmrtím pana faráře přišla o místo, proší o podobnou službu novou. Nejlepší vysvědčení po ruce. Adresu sdělí administrace t. 1.

Poděkování.

V hlubokém zármutku a bolu nad úmrtím naší milované, nezapomenutelné dcery, sestry, švakrové a snoubenky, slečny

ELLY RUSSOVÉ

v těžkých dnech našeho utrpení byly nám nemalou útěchou nesčetné projevy soustrasti (sdělené osobně i dopisy), přehojná účast při pohřbu a skvostné květinové dary.

Děkujeme za to vše,

jakož i za všeliké jiné uctění památky předrahé zesnulé.

Náš uctivý dík patří též panu Dru. Bařkovi, který se vzácnou svědomitostí zdravotní stav nemocné zlepšiti se snažil.

Konečně děkujeme pohřebnímu ústavu H. Richtra za svědomité vypravení pohřbu.

Rodina Russova.

Přetěžký kříž, který spočinul na bedrách našich dne 19. listopadu t. r. úmrtím naší nezapomenutelné, obětavé matičky, paní

Františky Novohradské

pomohla nám po Bohu nésti láska Váš všech, kteří jste ústně nebo písemně nám projevili soustrast v zármutku tak těžkém a kteří jste v tak obrovském počtu doprovodili naši drahou v Pánu zesnulou na útulný hřbitůvek černíkovický. Není mně nemocnému možno všem jednotlivě poděkovati, ač bych si toho z té duše přál a proto tak činim aspoň touto cestou.

Uctivý dík vzdávám vysokorodé hraběcí rodině z Kolovrat za projevy soustrasti, účast při pohřbu a darování překrásného věnce, vřelý dík můj náleží vdp. bisk. notáři a děkanu Václavu Ehlovi za obětování zádušní mše sv., vdp. Josefu Rösslerovi za překrásnou, jímavou pohřební řeč, vdp. Ferd. Audrickému za církevní výkrop v chrámu Páně, dpp. Frant. Machačovi, Ferd. Tichému, Jiljímu Hůlkovi za asistenci.

Vděčností jsem zavázán vážené rodině p. řidícího Jos. Vašátky za mnohé služby lásky a za překrásné pohřební zpěvy; velect. sboru učitelskému v Černíkovicih a Třebešově. S pohnutím vzpomínám účasti milé mládeže školní, konečně děkuji všem milým přátelům farské babičky, kteří vyplnili do posledního místečka náš kostelík, ve svém středu chovající tělesné pozůstatky v Pánu zesnulé. Všem volám z celého srdce: Zaplať Pán Bůh a uchráň Váš bolu tak zdrcujícího!

V ČERNÍKOVICÍCH, 22. listopadu 1918.

Za přibuzenstvo:

Jan Křt. Novohradský, farář.

OBNOVA

Číslo 49.

Předplatné: na čtvrt roku 8 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 6. prosince 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

J. XXIV.

Vítejte nám!

Předvoj československých legionářů, našich osvoboditelů, přibyl do Prahy za velikého jásotu obyvatelstva.

Tiskneme vřele ruku všem těm velezasloužilým krajanům, kteří gigantickou prací a obětavostí získali českému lidu nadšené a čínorodé přátelství dohody. Legionáři osvědčili se jako bystří diplomaté a organizátoři; stali se rekovnými lvy a obětavými mučedníky zároveň. O jejich sevřené šiky rozrazil si Prušák tvrdou lebku tak krvavě, až vztekle vyl. A právě tato česká statečnost vzbuzovala vděčné pocity dohody. Z české krve, prolévané ve Francii, nevzrostly tragické slzičky, nýbrž vysoké keře libodechých růží. Proto v Čechách místo elegií ozývá se velepíseň triumfální.

Naši hrdinové statečností, námahou a energickou vytrvalostí vysoce překonali reky thermopylské. Idea pro právo dala duším orlí křídla a zocelila svaly v nerovném zápase.

Zajásala Francie nad českými sokoly, ale ještě větší jásot zahlaholil po českých nivách, když k nám zalétly zvěsti o rekovnosti, těšící se slávě světové.

Srdečně vítáme chrabré strážce českého práva. Naším úkolem jest, abychom to, co tak statečně vybojováno, zachovali a upevnili.

Všechno — pro katolický denní tisk!

Nebudiz jedné farnosti, jednoho spolku a organizace, v níž by se nerozvířila činnost pro náš deník.

Z té příčiny o nedělích dne 8. a 15. prosince uspořádána bude celá řada schůzí, v nichž vyložena bude současná situace a potřeba tisku. Spolky, organizace pište si pro řečníky buď svým organizačním komitétům nebo přímo do sekretariátu strany! Mimo to žádáme a ukládáme všem našim spolkům a organizacím, aby utvořily tiskové odbory, do nichž by vyslaly několik nejčilejších svých členů, jež by si vzaly za úkol sbírat dary pro deník a agitovati pro jeho rozšíření. O způsobu agitace budou dány později pokyny. Pro nejbližší dobu žádáme:

1. Necht' ustavené tiskové odbory přihlásí se v Sekretariátu Československé strany lidové v Čechách (Praha, Spálená 15), a obdrží odtud letáčky.

2. Ať pilně sbírají peněžité příspěvky mezi svými a hnutí našeho přáteli. Každý ať věnuje peníz odpovídající jeho hmot-

ným prostředkům. Každá koruna, každý haléř má pro nás cenu a přinese užitek stonásobný.

3. Sebrané dary necht' jsou zaslány na Hospodářskou družstevní jednotu v Praze, Spálená ul. 15, jež jest pověřena sbíráním příspěvků.

4. Při zasílání příspěvků necht' jsou vyznačeny adresy dárců, jimž obnosy budou zvláštní stvrzenkou kvitovány.

5. Sběratelé jednotlivci, již z lásky k věci chopí se naší akce a seberou alespoň od pěti dárců obnos 1000 korun, obdrží první ročník deníku úplně zdarma.

Přátelé, učinite všechno, co jest ve vaší moci, pro uskutečnění našeho deníku. Bůh zdař naše podnikání!

Sekretariát Československé strany lidové v Čechách (Spálená 15).

Škúdcové lidové republiky.

Ani jediný mladý státní útvar nemůže se přiměřeně upevniti, jestliže si neuloží jednotlivé politické, kulturní anebo sociální skupiny na čas jistý sebezápor pro blaho celku.

Každý uvážlivý Čech se jasně přesvědčuje, že nikdy nebylo potřebí české svornosti v tak veliké míře jako ve dnech nynějších. Němci v českých zemích, třebaže tvoří několik politických skupin, stojí proti nám v sevřeném a velice bojovném šiku. Na Slovensku spojili se Maďari s židy k fanatickému výboji. Od jihu, západu i severu Němci zahraniční pozoruji dychtivě vývoj českých událostí, aby ve vhodné chvíle mohli zasazovati mladému našemu státnímu ústrojí krvavé rány. V těchto napiatých okamžicích čekáme na příjezd presidenta Masaryka a jeho nejhorlivějších spolupracovníků, kteří zajisté mají právo přijíti do země spořádané, plné ideálního snažení. Kdo by se nyní odvažoval bořiti lehkomyšlně tak veliké jejich dílo, na které jsme čekali po tři století, nenalezl by před soudem dějin prázdné omluvy.

Jest potřebí důrazně připomenouti: Jestliže se náš národ podvolil k tolika strastem a obětem, když byl vyssáván a ujařmován ve prospěch cizáků, má projevit aspoň část trpělivosti v době radostného politického přerodu.

Aprovisační mizerii podědili jsme po Rakousku. Česká vláda nemůže dělati náhle zázraky; přes to však, pokud jest v její moci, poměry se poněkud lepší. Ale lidé, kteří za rakouského režimu napomínali ke klidu, houkají na národní vládu jako na zlovolnou čeleď; ozývají se do-

cela hlasy: »S takovou republikou jděte na měsíc, dejte si pokoj s takovým osvo- bozením!« Víme, že jest nouze bolestná ale vláda sama v příčině lichvářů nen vševědouce. Proto podávejte trestní doku- menty — a pak teprve kritisujte!

Jakmile zavanul jary dech svobody, hned si radikální živly řekly: »Tato vol- nost musí platiti jen pro nás! Jestliže konservativci byli za války utiskováni, nyní k vůli rozpětí našich perutí je stís- níme ještě více! Na př. v jedné škole na Orlickém pohoří hned po prohlášení české samostatnosti vynesl pan řídící všechny kříže, jako by cit českého věřícího lidu byl ubohou zaprášenou pavučinou a jako by škola byla výsadním majetkem fanatic- kého pokrokaře. Co by byl dělal pan pe- dagog, kdyby byli katolíci z jeho příby- tu vynesli obraz Husa anebo Žižky? Osadníci náhodou poučili pana řídícího energicky, že jsou katolíky a že nedovolí, aby pokrokářský paša zaváděl volno- myšlenkářský »pořádek« svémocně, bez čekání na rozhodnutí kompetentních in- teresentů. Takových pokusů ve školách, naplněných katolickými dětmi, bylo více (na př. ve Vranovicích u Prostějova). I jinde však katolický lid roztrpčeně dal na jevo, že to pokládá za násilí na poplat- nictvu — na jádru českého lidu.

Ale pokračuje se plnou parou proti svobodě katolického lidu dále. Volno- myšlenkář dr. Bartošek, Houser, Laube a Zemínová podali v Národním shromáždě- ní návrhy: »I. Školy obecné, měšťanské, od- borné, ústavy učitelské, školy střední a vysoké nesmějí být ani ve vlastnictví, ani ve správě klášterů neb církevních korpo- rací. (Podotýkáme, že takové školy jsou i u nás ve vlastnictví a správě konfesních korporací evangelických a židovských — a katolíci, tvořící přece konfesní většinu, jinověrcům jejich správu a vlastnictví přeji.) II. Uvedené korporace nesmějí za- kládati nebo spravovati školy mateřské ani jakékoli pensionáty pro žactvo toho neb onoho pohlaví. III. Školy, ústavy a pensionáty, dosud církevními institucemi vydržované nebo řízené, nesmějí přivede- ny býti ve správu jednotlivců neb sou- kromých korporací, nýbrž buďte vzaty ve správu státní a řízeny dále v duchu ne- církevním anebo, zjistí-li se jejich zbyteč- nost, zrušeny.«

Tu jest vysloveno hodně zřetelně, ja- kou svobodu vlastně volnomyšlenkářsko- socialistická družina pro katolíky chystá. S takovou tyraní náboženského přesvěd- čení nebude souhlasiti ani Masaryk ani Wilson, v jehož Spojených Státech kato- lická svoboda se těší obecnému respektu. Kdo naléhá na zavedení výchovy necír- kevní, má velikou povinnost předem ohlá- siti, jaký nový názor životní bude zákla- dem pro novou výchovu. Zatím jest zná- mo tolik, že vědecký názor životní neob- jevili ani volnomyšlenkáři, takže tu schází jakýkoli podklad pro skutečnou vědeckou morálku — jak přiznávají sami čestí uni- versitní profesori.

Před válkou naši přítelíčkové říkali: »Kdo chce náboženskou výchovu, ať si ji platí sám, ať si zřizuje konfesní školy za vlastní peníze.« Nyní však ani tohle ne- má býti katolictvu dovoleno. Ale český katolický lid by byl zbabělým rabem, zasluhujícím posměchu, kdyby nechal po svých právech šlapati tak bezohledně.

Dep. adresa: Albibanka.

Telefon číslo 88.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Král. Velké nám. č. 30**

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské na podmínkách nejvýhodnějších. —
Bakont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakého-
koliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet a Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.878.

Takové návrhy stupňují důraz otázek: Jakým právem se staví dr. Bartošek do pozice poručníka nad většicím lidem českým? Snad takové zaskočení katolictva má být důkazem žádoucí demokratisace? Vždyť malá skupina dráždí miliony věřícího lidu českého, samo jádro národa náhlým oktrojem, aniž by se čekalo, co promluví skuteční zástupcové lidu, zvolení všeobecným spravedlivým hlasováním.

A již také výbor spolku pražského učitelstva odporučuje učitelským sborům v Praze, aby odmítli vyučování kostelním písním. Zároveň se činí návrhy na odstranění vyučování náboženství ze škol. Tudiž katoličtí rodiče se táží, jak má být o náboženské potřeby jejich dětí postaráno, jestliže se výchova náboženská ze škol státních vyloučí a zároveň školy konfesní se zruší.

Nikdo nedovede zastříti, že se tu jedná o promyšlené tyranisování katolického lidu. Až by se naši nepřátelé ocitli na vítězném pochodu v etapě jedné, budou pokračovati dále.

Již také probleskla zpráva, že se svátek sv. Jana Nep. zruší a za sváteční den se prohlásí šestý červenec. Je tak náhlá potřeba právě této změny? Dosud náboženské svátky ustanovovaly církev. Nyní však mají právo volnomyšlenkáři prohlásiti sváteční den Husův snad na důkaz, že jsou sami zodpovědnými nepřáteli kardinálních zásad Husových, pozitivního životního díla mistrova? Tu se přece také jedná o to, co tomu řeknou lidé věřící a jak se takový svátek bude slaviti — v krajích národnostně a nábožensky smíšených. Každý přece uzná, že otázky rázu tak choulostivého nutno odložit na dobu zcela jinou.

Nyní potřebuje československé ústředí všech sil národních — tedy i katolíků. Strany, které chtějí katolíky připravit o práva, jež jim náležejí v našem státě přes tisíc let, jsou nepřáteli skutečné lidové republiky; kdo chce z katolíků dělati vydědence, pracuje ve prospěch cizáckých orientálců a hledá fysickou oporu jinde než v českém lidu. Tužby a záchvěvy ryzí české duše nelze studovati na velkoměstské dlažbě a despotické oktroje nejsou známkou demokratického ducha.

Konstatujeme důrazně, že katolíci nedali podnětu k svárlivému víření. Neprovolávali na prahu české samostatnosti, že pokrokaři nesmějí učiti katolické děti. Nevyháněli z úřadů českých občany protikatolického smýšlení, nežádali, aby se omezila svoboda jinověrců. Svou snášelivostí velice platně přispěli k ustavení nové formy vládní v okamžicích nejtěžších.

Kdo však myslí, že dobrá vůle vlastneckých duší konservativních jest projevem slabosti, jest na velikém omylu. Varujeme důrazně před zbytečným drážděním věřícího lidu, který svoje práva dobře zná. Varujeme před předčasnými despotickými diktáty v zájmu naší drahé republiky. Jen škůdcové společné věci české odvážiti se mohou k znásilnění nejmohutnější konfese české. To přece dovedou pochopiti sami radikálové; na nich spočívá v přední řadě zodpovědnost za vývoj událostí. Proto na bdělou stráž a k moudré rozvaze!

Politický přehled.

President Wilson na společné schůzi kongresu prohlásil v poselství, že doufá, že k formálnímu ujednání míru dojde smlouvou na jaře. Jedná se o mír nejen pro Ameriku, nýbrž také pro ostatní národy světa na podkladě spravedlnosti všem. Otázka návratu Ameriky k míru je otázkou hospodářské a průmyslové obnovy. Po podepsání příměří přestalo se zbrojiti, suroviny se uvolnily a přišly opět na obecný trh. Sebe větší odškodné samo nestačí, aby uchránilo Belgii a severní Francii na léta od bezmáčejné újmy. Musí být učiněno více. — Ctyřdohoda prý v

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akciový kapitál K 120,000.000.—

Reservní a pojištné fondy přes K 40,000.000.—

Centrála v Praze, zal. r. 1868.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Jindřichův Hradec, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Mladá Boleslav, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stála v Opatii. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem smének, inkasem smének a čeků na všechna místa v tu- i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

na podmínkách co nejvýhodnějších.

nejbližší době prohlásí, že německé části Čech patří k Československé republice. — Na schůzi kongresu oznámil president Wilson svůj úmysl odebrati se osobně na mírovou konferenci, při čemž demokratičtí senátoři bouřlivě tleskali, republikánští však mlčeli. — Rusové uherští obrátili se na Slovaky s návrhem, aby byli připojeni k Československému státu. — Dohoda uzavře mír s Německem teprve tehdy, až národní shromáždění rozhodne definitivně o státní formě a vládní moci Německa. — Francouzské vojsko začíná obsazovati Uhry. — Rakousko-německá vláda vyzvala býv. císaře Karla, aby ihned opustil Rakousko. — Tvrdí se, že širiteli bolševismu v Polsku jsou v první řadě židé. — Ve schůzi Národního shromáždění 3. t. m. zrušeno šlechtictví, přídomky i se všemi výsadami pro oblast Československé republiky. Zákonem tímto odnímá se zároveň státu právo udíleti tituly a řády, ale ovšem vysokým školám ponechává se právo udíleti akademické hodnosti dle dosavadní praxe i nadále. — Další 3 poslanci slovenští Matúš Dúla, předseda Národní rady slovenské, dr. Lud. Bazovský a Vil. Paulini složili poslanecký slib. — Před budovou sněmovní demonstrujícím nezaměstnaným osobám slíbili ministři Kľofáč a dr. Winter, že i propuštění vojini do konce roku budou dostávat svoji podporu. — Dne 4. t. m. po půlnoci přijeli do Prahy první legionáři čeští, z italské i francouzské fronty, zatím pouze několik důstojníků s plukovníkem Husákem v čele. — V neděli několik německých důstojníků snažilo se v Praze svým chováním a velkoněmeckými odznaky vyprovokovati české obecnstvo; byli však včas důrazně zadrženi. Úředně zjištěno, že provokátérství toto bylo se strany německé připraveno. — Jako přípravy k mírovému kongresu jsou nyní porady v Londýně, pak přijdou teprve porady v Paříži a po nich vlastní mírový kongres. — Německo-rakouská vláda notou odevzanou československému vyslanci ve Vídni protestuje proti obsazení Mostu. — Školský výbor Národního shromáždění 4. t. m. usnesl se, aby byla zřízena v Brně vysoká škola zvěrolékařská. — President Masaryk je na cestě z Curychu do Prahy. — Maršál Foch nařídil Maďarům, aby ihned vyklidili Slovensko, jež patří k Československé republice. — Německá Mackensenova armáda v Sedmihradsku a v Uhrách složila 4. t. m. zbraně. — Dle zpráv z Ameriky pravil president Wilson, že Čechoslováci přirostli mu zvláště k srdci. Společně na národ ten i pro budoucnost, že bude tvořiti základnu příští střední Evropy. Zbude-li mu jen trochu času, navštíví prý zcela jistě Prahu. — Po Mostě, kde na radnici úřadují Čechové, obsazen i Duchcov vojskem naším a všechny úřady převzaty tu do správy Československého státu. Vojenským obsazením Kaplice bylo dokončeno vojenské obsazení jižních Čech československým vojskem až po zemské hranice. Boj o Kaplici byl prudký, účastnilo se ho vedle páchoty i dělostřelectvo.

Kulturní hlasy.

Na rozvojení Slováků. V židovské tiskárně Sig. Winttra v Trnavě byl vytištěn štvavý leták proti Čechům, který

pak od židů byl šířen mezi lid. V letáku čtou se slova: „Češi nás chcú ošálit... Vzali by nám slovenský jazyk a slovenského ludu prácu a ešte aj živnosť by nám nedali, lebo oni sami nemajú. Slovensko by hladovalo pod českým panovaním. Nechceme žiadne utlačenia.“ — Ale štvavá slova málo zmohla, pretože Slováci dobre vedú ze zkušenosti, jakou lásku k slovenčině a svobodě slovenského ludu osvědčovali židovští majitelé výčepů a jiných obchodů předlouhý čas. Slováci již nezmate nikdo. — V Ružomberku na obrovském shromáždění ludu Andrej Hlinka s jinými řečníky povzbudil Slovaky k věrnosti k československé republice. Lid byl tak nadšen, že radostí slzel. Na chytré námluvy Karolyiovy odpověděli dne 29. listopadu katolické „Slovenské Ludové Noviny“: „My jsme dnes už volní, slobodní. Zkřikneme: Toť je naša československá republika! V nej sami budeme rozprávät s ludmi, ktorí sú naši bratia, a nie cudzí ludia. Pane Károlyi, Slováci Vám neuveria... Dnes je už koniec Vášmu otrokareniu. Poďte pozrieť, od Prešpurka až po Košice zvučí, ba čo, spieva to všetko slovenčinou. Preč, preč s Vami pokušitelia!“

Na schůzi českých polních kurátů v Praze dne 26. listopadu gen. superior Msgr Voneš výstižnými slovy charakterisoval bankrot rakouského lžipatriotismu. Od soudil chování zavišého nepřítele našeho národa, bývalého pol. vikáře Bjelika. Věnoval tklivou vzpomínku četným padlým kurátům. Následující řečníci líčili utrpení, jaké připravovali českým kurátům němečtí důstojníci. V resoluci nato přijaté vzdán upřímný hold české republice; kuráti prohlašují, že odvraceli od našeho národa pohromy, odvážně reklamující práva českých vojáků za okolností jakýchkoli. Bjelik však snížil se ve své nenávisti ke všemu českému až na denuncianta a tím nemálo přispěl k perzekucím, jimž národ náš za světové války tolik trpěl. Kuráti prohlašují, že vždy budou věrně plniti povinnosti vůči vlasti a národu svému. — Při schůzi té bylo vybráno na české legionáře přes 1000 K.

Výborová schůze

Tiskového družstva

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého
v Hradci Králové

koná se v úterý 10. prosince 1918
o 2. hodině odpolední

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinum“
třída 18. pět. pluku, č. 300 — I. v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rejl,
jednatel.

Dr. Frant. Šule,
předseda.

Církevní věstník.

Záchrana zvonů. Aby byly zachráněny a kostelům opět vráceny odebrané zvony, pokud nalézají se ve vojenských skladištích, podala bisk. konsistoř žádosti na československou vládu a na zemský památkový úřad v Praze, jakož i na českého vyslance ve Vídni Vl. Tusara. K prohlédnutí, zjištění a rozřídění zvonového materiálu navrženo zřízení zvláštní komise; aby pak této umožněn byl vyřešený úkol, vyzvala bisk.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialka v Chrudimi.

Telefon: 48a Řiditelství,
48b směnárna.

Akciový kapitál 26 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, Plzeň, N. Brd, Uher. Brd, Boskovic, Břeclav, Holešov, Kroměříž, M. Ostrava, Olomouc, Prostějov, Přerov, Opava, Telč, Třebíč, Val. Meziříčí a letní expositura Lázně Luhačovice.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všech druhů.

Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont směnek, devis a účtů. — Úhrady do ciziny. — Koupě a prodej cenných papírů, valut a mincí.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na účty na běžný účet

— úrokuje co nejvýhodněji. —

konsistof prostřednictvím vikariálních úřadů všechny úřady tamní, aby jí podaly dvojmo výkazy zvonu, jež při rekvisici nebyly rozbity, nýbrž celé odebrány, s udáním průměru, váhy, letopočtu, nápisu, jména zvonařova, případných ozdob atd.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 1/2 %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.

Eskont účtů a směnek.

Zprávy místní a z kraje.

Živnostenská rada v Hradci Králové ve svých schůzích probírala aktuální otázky dne a učinila usnesení: 1. V otázce drahoty a lichvy odmítá se výtky, jako by drahoty a lichva vznikla jedine vinou obchodnictva a živnostnictva. Hlavní vinu na těchto poměrech zavinila okolnost, že živnostnictvo a řádný obchod byly takřka po celou dobu války z válečného hospodářství vyloučeny a jejich místo zaujaly živly nesvědomité, nezkušené, nezodpovědné a celá ta soustava válečná a byrokratická ve vídeňských ústřednách. Jako odpomoc navrhuje: Zřízení okresních komisí cenových a okresních komisí pro potírání lichvy, složených z konsumentů a živnostníků, zrušení ústředí, uvolnění zboží a tím uvolnění soustavy, uvolnění materiálu a zboží ve vojenské správě se nalézajícího a co možno rychlé organizování dovozu z ciziny. 2. V otázce veřejného zásobování žádáme zrušení obecních aprovisačních prodejen. Aprovisace svěřena buď živnostnictvu a obchodnictvu pod řádnou kontrolou. 3. Souhlasíme s 8hodinovou dobou pracovní a se zavedením nedělního klidu. 4. Souhlasíme s všeobecným rovným, přímým a tajným právem volebním do obcí i do sněmu, ale s poměrným zastoupením. 5. Žádáme pro živnostnictvo pojištění proti nezaměstnanosti. Vyšetřování nechť vedou komise složené ze zaměstnavatelů i zaměstnaných. 6. Žádáme za zrušení celních drahek vůbec, ale pro dobu přechodnou nechť se zřídí v Hradci Králové, jako středisku obchodním a průmyslovým, hlavní celní úřad. Ústředna obchodní a průmyslová vybudována buď v obchodní a živnostenskou komoru. 7. V poválečném hospodářství, v němž otázka úhrady válečných dluhů, úprava valuty a rozhodnutí o válečných půjčkách musí být co nejrychleji řešeny, tu se stanoviska živnostenského navrhuje: I. Úhrada válečných dluhů rozdělena buď na dvě generace, neboť generace nynější po dosavadních ztrátách na krvi, zdraví a majetku, též zmenšením pracovní schopnosti, by uhrazení celého břemene dluhu, který by pohltit téměř celý národní majetek, naprosto nesnesla. II. Úhrada válečných dluhů dějí se konfiskací velkostatků té šlechty, jež jakým koliv způsobem zavinila neb prodlužovala válku. Dále všeho majetku, jehož po bitvě bělohorské dle historického šetření neoprávněné bylo nabyto. III. Dávka z majetku buď stanovena od 10 000 K a to progresivně od 5 až do 90%, dle výše majetku. IV. Zumožnit nový příliv bankovek a

cenových papírů z ostatních zemí bývalého Rakouska k nám, zavedením náhradních platidel, povolením vývozu zboží prozatím jen výměnou za zboží. V. Naříditi soupis a deponování válečných půjček a všech cenných papírů bývalého Rakousko-Uherska u berních úřadů, aby zjištěno bylo množství těchto papírů v našem státu. Po provedeném soupisu nechť rozhodne se teprve o jich osudu. Ovšem přejeme si, by válečné půjčky veřejných fondů, společenstev, sirotčí peníze nemoc. pokladen byly dle možnosti v plné hodnotě vyplaceny. VI. Sestátnění dolů, lesu, bank, drah a velkých průmyslových závodů a dále, aby banky výhradně zabývaly se peněžními záležitostmi a nikoliv obchody se zbožím.

Poměr k obchodní komoře liberecké.

Jelikož Liberec strhl na sebe svémocně veškerou správní i hospodářskou moc v t. zv. Deutschböhmen, uzavřela se tamní obchodní a živnostenská komora vůči národně české oblasti i formálně a oficiálně, jako byla vědomě a skutkem po celou dobu svého trvání hluchá vůči českým zájmům. Od politického převratu zadržela vše, co bylo určeno pro český průmysl a živnost; přes to se však až do dnes nevzdala spojení s jistými kruhy českými, kde by to bylo německé věci na prospěch. K rozplynutí všech pochybností žádáme všechny členy, gremia, společenstva a ostatní korporace, aby každý připsal liberecké komoře a jiných institucí bez výjimky a hned doručili Ústředně, která obstarává pro českou oblast liberecké komoře jako dosud agendu poradní. Převzetí správních funkcí (záznam známek, vzorků) bude opatřeno v nejbližší době. Obchodní Ústředna je zastoupena ve všech příslušných komisích československou vládou zřízených a bdí bedlivě nad hospodářskými zájmy své oblasti.

Vývoz a dovoz. Interesenty exportní upozorňujeme především, aby požádali ihned o povolení dovozu resp. vývozu zboží, které mají v cizině zakoupeno nebo zajištěno, resp. které by v nejbližší době mohli vyvézt. Ústředna žádosti sprostředkuje a dodá proti zaslání obnosu 1 K potřebné formuláře. Kdo má zájem na vývozu resp. dovozu do Jugoslaviie, přihlaste Ústředně ihned druh i množství zboží, aby mohlo být již v nejbližší době předmětem vyjednávání o dovozu resp. vývozu. Ústředna bude udržovat s Jugoslavií trvale přímé styky svými zástupci.

Plicní choroby — tuberkulóza — léčí se ambulantně od nynějška dvakrát v týdnu, v pondělí a ve čtvrtek od 11—12 hod. dopol. v dosavadních místnostech spolku pro nemocné plicními chorobami v Živnostenském domě, v ulici Čelakovského. Léčení vede p. MUDr. J. Vanický; chudí dostanou i léky zdarma.

Výšší textilní škola průmyslová má být zřízena v Hradci Králové dle návrhu podaného 4. t. m. drem. Preistem a soudr. ve s. hůzi Národního shromáždění v Praze.

Koncert Marie Calmy-Veselé a PhDr. V. Štěpána (Klipeřovo divadlo, středa 27. listopadu). Vystoupení této dvojice na koncertě, pořádaném královéhradeckým odborem Českého srdce, patří k význačným zjevům naší koncertní scény. PhDr. Calmy-Veselá je pěvkyně vysoké technické výšlosti, krásně se nesoucího hlasu širokého

rozpětí; počásí její působí však mohutněji při lehčím genu, jak nejlépe se ukázalo při písni Štěpánových a při přednesu Křičkových bajek, v jejichž interpretaci měla obzvláštní štěstí. PhDr. Štěpán je umělec obdivuhodné hudební inteligence, kterého po prof. Heřmanovi lze jmenovati nejlepším naším klavírním virtuosem. Bylo také zajímavým zjevem večera, že poměrný ohlad přijetí, který vauul publikem při přednesu prvních písní, zmizel úplně po vystoupení Dr. Štěpána, jehož přednes Dvořákových Poetických nálad rázem zaujal. A zájem od čísla k číslu rostl, přenesl se i na pěvkyni a dosáhl koncem koncertu hlučně projevovaného nadšení, při čemž nelze upřít, že větší podíl potlesku náležel Dr. Štěpánovi. — Vzpomínky, jež odneslo si posluchačstvo z tohoto krásného večera, zvlášť z mistrných reprodukcí klavírních skladeb Dvořákových, Novákových a Sukových, vyvolají jistě u většiny touhu po opětném vystoupení Dr. Štěpána v příštím období; umělec byl u nás celkem málo znám, čímž jedině lze omluviti skrovný poměrně zájem, který o koncert se jevil. — C.

Světlákov kvarteto (neděle 1. prosince), zavítavši k nám po uplynutí válečných let, jichž útrapám neušli ani dva členové jeho (Lhotský a Moravec), jsouce přiděleni k vojenské kapele v Praze, provedlo kvarteto Bendlovo F dur op. 119, Brahmsovo a moll, op. 51, č. 2., a Dvořákovu Es-dur op. 51. Podání všech bylo velmi skvělé, ač hledíme k jemnosti vypracování dynamiky neb k svěžesti a hloubce přednesu. Umělci, jichž výkony byly odměňovány živým potleskem, přidali Dvořákův valčík A dur. — Již několikrát z těchto míst bylo poukázáno na to, že zájem pro komorní hudbu v širších kruzích je poměrně malý a že měl by být povzbuzován a šířen častějšími koncerty toho druhu. Nadějeme se, že v nastávající době, která ukládá osvětovým a kulturním snahám tolik úkolů, tato péče o vypěstění širokého zájmu pro hudbu ušlechtilou, v níž komorní zaujímá jistě primát, nebude zase odsunuta do pozadí, nýbrž že povolanými činiteli systematicky bude pěstována. Konkrétní návrhy mohla by vypracovati komise sestavená z odborníků, která rozhodovala by o výběru programů, pořádala instruktivní přednášky, uveřejňovala články v tom směru a činila svoje dispozice při různých náhodných slavnostech veřejných, jichž pořádání bylo a jest přenecháno dosud pouhé náhodě. Pak zájem o ušlechtilou hudbu, jejíž význam jako kulturního činitele nikdo nepopře, značně by stoupl a večery komorní a koncertní byly by opravdu uměleckými svátky nejen několika vyvolenců, nýbrž neširších vrstev. — Referát o sonatovém koncertu Hoffmanově a Heřmanově odkládáme pro nedostatek místa opětně do čísla příštího. — C.

Schůze invalidů konala se dne 4. t. m. v Hradci Králové. Po zvolení předsednictva promluvil delegát z Prahy o potřebách a organizaci československých invalidů. Nato p. dr. Ulrich vysvětlil vznik a vývoj »Východočeského ústavu pro péči o invalidy« a praví, že ortopedický ústav jest připraven k činnosti, takže jej budou moci brzy sami invalidé převzít. Promluvil zástupce stran socialistických a strany naší. Zvolen též přípravný výbor pro organizaci invalidů na Hradecku.

Místní organizace »Československé strany lidové« v Hradci Králové pořádá v neděli dne 8. prosince o 2. hodině odpolední ve dvoraně Adalbertina schůzi, na níž promluví: 1. Dr. Ludvík Okáň, děkan v Uh. Skalici a poslanec »Národního shromáždění«: »O poměrech na Slovensku a budoucnosti cirkve«; 2. kanovník dr. Fr. Šulec: »O tisk«; 3. redaktor Fr. Šupka: »O našich nejbližších úkolech«. Hosté jsou vítáni. Legitimace lze vyzvednouti v »Družstevním knihkupectví« v Hradci Králové a u předsednictva místních katol. spolků.

Východočeské divadlo zahájí v Hradci Králové sezonu 8. prosince; odpol. o 3. hod. dávatí se bude »Světláček«, večer o půl

8. »Noc v bastile«. Dne 9. prosince ve prospěch rodin padlých legionářů »Směry života«.

Poděkování. Loučíc se s panem kurátem St. Kordulem, vyslovujeme mu vřelý dík za všechny služby prokazované všem vojínům netoliko chorým ale i jinak trpícím. Nezapomeneme na jeho krásné, útěšné řeči při pohřbech, na obětavé a neúnavné pomáhaní těžce postiženým, na tklivé pobozhnutí v nemocniční kapli a na všechny skutky humanitní. Bůh Vám zaplať! — Vděční vojáci.

Rychlost pošty. Expres. dopis o úmrtí preláta Musila, daný v Hradci Králové na poštu, došel do Kratonoh u Dobrušky — za tři dny; v tomto případě za 7 hodin po pohřbu.

Ohromné dědictví dle pověsti připadlo slečně na děkanství po zemřelém děkanovi Musilovi v Hradci Králové; ve skutečnosti však přidávala tato ze svého služného na stravu, takže její úspory jsou pryč a z celého dědictví dostalo se jí několik kusů starého nábytku, který jí dávno náležel — po její tetě. Tedy to je to dědictví 80 000. Před 10 lety byla na děkanství spáchána tajemná krádež; možná, že tehdy z toho dědictví něco se ztratilo. K věci té se ještě vrátíme. Slečna Neubertová nemá dnes ani tolik, co by jí stačilo na půl roku k slabé výživě. Zatím tolik dle pravdy.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Notice. Schůze koná se v neděli dne 8. prosince o 2. hod. odpo. u »Dontů«. Řeční p. Mrkvička z Hradce Králové.

Poléška. (Za Mansvetem Jakubičkou.) V neděli dne 1. listopadu uložili jsme zde za mrazivého vau severáku do rodinné hrobky vřelé a milující srdce kněze Miloslava Jakubičky za účasti četného obecnstva. Pamatuji se spolužáci gymnasté na tichého a pracovitého studenta, jenž chtěl již jako student vstoupiti do řádu dominikánského. Rodiče zbožnému jeho přání nepřáli, bojíce se, aby nemusili se rozloučiti navždy s milovaným synem svým. Proto Miloslav vstoupil do pražského semináře, jež dokončil v roce 1906. Po dvouleté činnosti ve správě duchovní povolán byl knížetem Schwarzenbergem na hrad Orlik nad stříbropěnnou Vltavěnkou za zámeckého kaplana a archiváře hradního archivu, o němž mi P. Jakubička sdělil, že je větší než pověstný archiv třeboňský. Celých deset let věnoval Miloslav archivu, který vzorně uspořádal. Mimo práce archivářské zabýval se i hvězdářstvím a spisovatelstvím. Známé jsou jeho dějiny řádu dominikánského v Čechách, jemuž byl stále nakloněn a jehož člen vdp. Jindřich Šaip, podpřevor, pronesl vřelou pohřební řeč nad rakví a sám svého přítele k poslednímu odpočinku doprovodil a uložil. I já vzpomínám znovu a znovu na sympatického, usmívavého Miloslava, jež jsem o prázdninách prosil, aby mi v archivu vyhledal a zapůjčil dějiny italských šlechtických rodin Colonna a Massimi, jichž jsem potřeboval k chystanému historickému dramatu »Eufrosina«. Kolik obětavých duší kněžských akcila v letošní jeseni ta strašná epidemie chřipková, která novou silou a téměř setrvačností plní naše hřbitovy tělesnými ochránkami právě těch nejmohutnějších, z nichž jedním byl i Mansvet Jakubička, vpravdě sacerdos mansuetus, na jehož náhrobek hodil by se nápis opata Calmeta: »Legit, scripsit, oravit«. Byl přikladem kněze zbožného, svědomitého a vzdělaného. Měl svatou sloužil celé tři čtvrti hodiny se zbožností světců; důvěrníci nikdy nevynechal a růženec jako člen III. řádu dominikánského modlil se denně. Za

tichých, hvězdných nocí sedával u svého hvězdářského dalekohledu a celou duši svou nořil do sfér planetárních, v nichž hledal ozvěnu svého zkoumavého ducha a jimiž viděl kráčet majestátně Tvůrce nebe i hvězd.

„Z údolí slz a pláče, jitřní zory záře
když rodila se v ohni na východním nebi,
Ty's navrátil se svatých věcnou v domovinu
a jako Boží rek jsi klesl u oltáře.
Dotlouklo srdce o hruď, jazyk o ponebí,
a Otci Tvůrci tělo, duši Bohu Synu
obětí krví čistou i Ty's v lásce vrátil,
když Všemohoucí dny Tvé mezi námi zkrátil
a Tebe přijal v nebe mezi jasné hvězdy,
by's za nás prosil, vzpomínal nás vezdy.“

A. S. Novák.

Různé zprávy.

Pro záchranu českých invalidů. Tito potřebují pravidelného příjmu renty invalidní, rozšíření této renty na členy rodin a vyživovací podpory pro své rodiny. »Družina českých invalidů ze země koruny svatováclavské« Praha II., hotel Zlatá husa, poskytuje právní ochranu, podporu v nemoci a nezaměstnání, podporu chudých rodin invalidů a pro případ úmrtí. Čleuský příspěvek obnáší 6 K, zápisné jednou pro vždy 1 K. Řádně vyplněné přihlášky buďtež ihned zaslány na sekretariát. Z jednotlivých obcí pošlete příspěvky a členské přihlášky hromadně. Získejte všechny invalidy ve své obci za členy! Veškerá korespondence buďtež adresována: Sekretariát družiny českých invalidů v Praze II., hotel Zlatá husa.

Česká banka v Praze zvýší s výhradou státního schválení svůj akciový kapitál na K 20.000.000.—. Podmínky této předběžné subskripce jsou: Bude vydáno 10.000 nových akcií po K 400.— j. h. v kursu po K 475.— pro akcionáře. Akcionářům přísluší právo přednostní na odebrání nových akcií tak, že na 4 akcie dosavadních emisí I.—V. upsati mohou 1 akcií novou. Akcie nepřevzaté dosavadními akcionáři přiděleny budou jiným upisovatelům za kurs K500.—. Upsati lze u filiálky v Hradci Králové. Akcie budou mít nárok na dividendu od 1. ledna 1919; do té doby budou splátky na ně složené úročeny 3 1/2 %. Upisovací přihlášku nutno učiniti nejpozději do 10. prosince 1918 a složit zároveň K 175.— resp. K 200.— na každou upsanou akci; zbytek pak do 14 dnů po vyzvání.

Rozmanitosti.

Na mostě českobudějovickém v Kanovnické ulici byl v noci z 10. na 11. m. přeražen železný kříž a vrchní jeho polovice vhozena do stoky. Násilí na mariánském sloupu pražském tedy nalezlo ozvěnu. Zvláštní, že takové surové činy se výhradně páchají proti příslušníkům nejčtenější obce náboženské lidu československého. Takové zločiny jsou ovšem prašpatnými projevy národního ducha a vlasti nepomohou. — Naši vojáci vraceli se z Ruska s velikými obavami před násilnostmi. Ale na nádraží v Lublině byli překvapeni slavným polským uvítáním. Hudba polských legionářů vyhrávala národní písně. Na všech dalších větších stanicích zpívány české a polské národní písně. Všude volali Poláci: »Na zdar Čechům!« — 54. leté výročí úmrtí Karla IV., slavného obnovitele a zvelebitel samostatného státu českého, připadá na den 29. listopadu t. r. — Všude by se měly zakládati černé knihy válečných lichvářů, aby váleční zbohatlíci nevpluli do utěšeného přístavu míru zrovna tak příjemně jako lidé vydrancovaní. Lichvář nezaslouží rovných občanských práv s občany čestnými díve, pokud svůj lup nevrátí. — V metropolitní kapitule pražské jest dosud 6 kanovníků národnosti české a 6 německé. Kapitula se nyní usnesla, aby na příště bylo 8 Čechů a jen 4 Němců,

jak to odpovídá číselnému poměru národnosti. — V Ukrajině usnesla se donská gubernie, aby bylo zavedeno školní vyučování náboženství všude tam, kde bylo za revoluce zrušeno. — Kněz-profesor dr. Ondřej Lutz byl jmenován ředitelem státního gymnasia v hornorakouském Ober-Hollabrunnu. — Ministr národní obrany V. Klobáček dne 16. m. m. na Žofíně pravil: »Jen v klidu můžeme dojíti splnění i všech přání vnitřních. K cíli můžeme dojíti my socialisté jen od etapy k etapě, aby dílo naše bylo trvalé.« Dne 17. m. m. na Žofíně v programové řeči prohlásil: »Náš socialismus nesmí býti destruktivní jako v Berlíně; on musí tvořit.« — Německému říšskému kancléři zaslal poslanec Knirsch jménem německé národně-socialistické strany dělnické v německé části Čech telegram, v němž projevuje přání, aby při volbách do ústavodárného shromáždění německého národa měla také účast německá část Čech. Na táboru lidu v Teplicích řekl soc. dem. poslanec Seliger, že na mezinárodní mírové konferenci bude rozhodovati mezinárodní dělnictvo a nikoli pánové, kteří slíbili Čechům československý stát. Němci v Čechách přidávají se k německé sociální republice a rozhodnou o svém osudu sami. Ovšem že takové smělé projevy jsou nepokrytou zradou našeho československého státu. S Knirschem a Seligrem si musí československá vláda při nejbližší příležitosti důkladně pohovořiti. Připomínáme jen tolik, že na mezinárodní konferenci jistě nebudou rozhodovati ti němečtí socialisté, kteří se Všeněmci o závod usilovali o porobu slovanských národů.

Paramenta, kostelní náčiní atd.

dodává nejlevněji odborný závod

JOSEF VEND,

Jablonec nad Orlicí.

Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukásku se franko zašlou.

V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Přijme se úřední sluha.

Plat 1200 K, příbytečné 240 K ročně, kromě drahotního přídatku a remunerace za čištění úřadoven. Písemné vlastnoručně psané nabídky ženatých uchazečů ve stáří 20–30 let s doklady o stáří, zachovalosti a zdravotním stavu přijímá Zemská centrála pro sprostředkování práce v Hradci Králové, č. 439 do dne 11. prosince t. r.

Kostelní paramenta

prapory a bohoslužebné náčiní v nejvýhodnějších cenách nakoupíte u doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA

Nový Hradec Králové, Čechy.

Starší nábytek

Středo, křesla, pohovky prodá továrna nábytku Škuberský, Hradec Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a snovulacení odborné a levné provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ošeleur, stálý přísedící znalec zemského trestního a okresního soudu, Praha 4-979, ul. Karolíny Švédké, 13 n.

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 13. prosince 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Lide československý!

Katolické kněžstvo tvé zorganizovalo se v Jednotu československého duchovenstva a jako takové mluví k tobě, svému milovanému národu.

Stáli jsme vždy věrně k tobě v dobách dobrých i zlých, s tebou jsme se radovali a s tebou jsme i trpěli. Nemohli jsme ani jinak; jsme přece krev z krve tvé, kost z kostí tvých.

Dnes, kdy padla monarchie a vzniká tvá lidová republika, — jež jest bližší duchu Krista, hlásajícího rovnost a bratrství a lásku všech ke všem, — tvé kněžstvo stalo se upřímně a radostně občany republiky a vyzývá i tebe, věřící svůj lid, abys rovněž tak učinil.

Lide československý! Stal jsi se dnes svým vlastním vládcem v státě svém, nabyl jsi zase ztracených práv, ale s nimi vzešla ti i povinnost, hájiti statků svých nejdražších Ty sám! Takovým bez odporu jest tvé cyrilometodějské dědictví, tvá svatováclavská víra. Kněžstvo tvé — jako Bohem povoláný strážce náboženství — vyzývá tě vroucně, abys bránil víry své nade všecko. Co jsi přijal od svých otcův, zachovej nezkráceně svým dětem. Zachovej si posvátnost svazku manželského a svým dětem katolickou výchovu školní. V rodině spokojenost a v dětech pozhřebání! Tvé skromné, ale jediné štěstí pozemské.

My pak se své strany v této historické době slavnostní slibujeme tobě, svému drahému lidu, že ze všech sil se přičiníme, aby i v oboru církevní správy „vláda věcí tvých“ vrátila se k tobě, že budeme tobě obětavě a věrně sloužiti, že se vynasnažíme, aby tvůj jazyk mateřský zahlaholil opět ve svaté bohoslužbě naší jako za dnů sv. Cyrila a Metoděje, že budeme uprostřed tebe těšiteli nemocných, útočištěm nešťastných, otci sirotků a po slovech sv. apoštola Pavla „všem se stane vše“.

Tím však bolestněji dotýká se nás, že v listech českých, že s tribun řečnických i na táborech lidu způsobem nejhanebnějším jsme tupeni, očerňováni a podezříváni v citu svém nejryzejším. Proto pozvedáme hlasu svého, abychom mrzké osočování odmítli s rozhořčením a naprosto!

Slyš lide československý! Tvému katolickému kněžstvu živým slovem i tiskem vrhá se ve tvář urážka, že za války se prohřešilo proti svým národním povinnostem.

Na tuto krivou obžalobu před Bohem a svým svědomím slavně prohlašujeme, že nikdo z nás nekonal víc, než co konati musil, právě tak, jako všechny ostatní složky a vrstvy národa.

Na svých farách máme dosud uschované haldy výnosů, rozkazů a vládních předpisů, kterými nás nutili od ministra až k četníku, konati to, co jsme konali; předložíme je každému k volnému nahlédnutí.

Jako celý český národ byli jsme i my sevrěni byrokratismem vládním a jako všechny stavy i my poslouchali jsme pasivně, t. j. s odporem a neradi.

Jako se nevytýká českému rolníku, že odváděl rakouskému státu obilí a dobytek, jako není český dělník štván za to, že vyráběl děla a náboje, jako se netupí

český učitel, že učil žáčky zpívat „Zachovej nám, Hospodine“, jako český železniční úředník není pranýřován proto, že vypravoval celé vlaky vojenské, tak právě nesmí býti smýkán blátem ulice český kněz proto, že konal, co se mu poručilo.

Žádný český kněz nekonal prohlídek po domech, nerekviroval po českém venkově násilnickým způsobem posledního kila obilí ve službách Vídně, nikdo z nás za určitá procenta neagitoval horečně pro válečné půjčky. Český památkový úřad — dr. Jerábek a dr. Herain — musí povědět pravdu o zvonech a varhanách, a pak se ukáže, že kněžstvo dobrovolně nevydalo ani jediného zvonku, ale že všechny byly násilím, t. j. vojenskou asistencí odebrány.

České ženy musí promluvit, kdo jim pro vyživovací komise psal rodinné výtahy ne jednou, ale třeba pětkrát a kdo je v těch komisích šikanoval nejhnusnějším způsobem. Na svých farách neznali jsme úředních hodin. Časně ráno a pozdě v noci sloužili jsme každému, kdo našich služeb potřeboval.

Český kněz psal vojákům žádosti za osvobození a dovolenou, posílal jim na frontu noviny a knihy, plnil jejich přání a rozkazy. Český kněz získal si nevyrovnatelné zásluhy jak péčí o raněné v lazaretech tak péčí o pozůstalé tak péčí o slovanské zajatce, na něž v širé naší veřejnosti vrstev národa tak vroucně pamatováno.

Každý, kdo zavadil o nějaký podnik válečný, byl královsky honorován; vedle svého stavovského platu bral i diety a

Jednota československého duchovenstva v Praze,

dne 27. listopadu 1918.

Předseda:	Místopředseda:	I. jednatel:	II. jednatel:
Jindřich Š. Baar,	Xaver Dvořák,	František Krojher,	Jan Žižala,
farář a spisovatel v Ořechu.	profesor a spisovatel v Praze.	děkan a poslanec v Ledenicích.	kaplan na Smíchově.

Pro malého člověka.

Nezapomínejme ani na okamžik, že do budování našeho státu vyžádá si ještě mnoho námahy a obětí. Občané, kteří mnoho trpěli a posud si nemohli zajistiti obstojnou existenci, mají právo na přiměřenou podporu.

Ale čím se nejjistěji pomůže drobným živnostníkům, dělníkům a invalidům po tak velkém hospodářském vyčerpání? Snad penězi? Dnes nevíme, co budou platiti vídeňské bankovky zítra. A hodnota válečných úpisů? Odborníci mluví o ní pesimisticky; vybízejí k neprodlenému radikálnímu řezu, dokazující věcně, že odklad jenom naši hospodářskou situaci poškodí.

Obrovský počet strádajících občanů však touží po uspokojení dostatečném. Nutno se tedy připravit na veliký přerod sociální v polním hospodářství. V samém programu naší strany se čte: „Žádáme částečné vykoupení velkostatků a velkopodniků, by se poskytla malému člověku půda a výživa.“ Tento požadavek neozýval se nikdy tak důrazně jako ve chvíli nynější. Vyvlastnění ovšem se nesmí provésti jednoduchým zabráním; ale při tom nechť dlouhá řada nových země-

platy jiné; řada lidí různým způsobem se obohatila.

Naše dlaně však jsou čisté, neboť my jsme za války zchudli. My nejsme ani keřasi ani židé ani váleční zbohatlíci, abychom se musili bát soudu svého národa. Aby se odvrátila pozornost od jiných, nesmí být kněžstvo jako obětní beránek vydáváno spravedlivému hněvu na popas. Katolické kněžstvo má i své mučedníky protiválečné!

Máme-li padnout, tedy se ctí a nikoli beze ctí. Nechodíme na veřejnost ukazovat svoje bolesti a rány a buditi lacinou soustrast. Když zvedneme třísku, nekřičíme, že jsme se prací pro vlast a národ strhali.

Štít československého kněžstva katolického je čistý a my věrni tradicím kněžských buditelů v osudových chvílích šli jsme se svým národem, v jehož všech vrstvách stály naše kolébky. Pozdravili jsme nadšeně a radostně novou dobu, která nadešla vlasti — a jak doufáme — i církvi.

Nechceme rušiti tak nutnou dnes svornost v národě. Právem silnějšího však a pod heslem svobody bráti si čest nikým nedáme. Před tvář celého národa všem, jichž se to týče, prozatím varovně voláme: „Co nechcete, aby vám jiní činili, nečinite jim!“ Český kněz dovedl si zachovati mnohem pevnější páteř proti Vídni než muozl a mnozí, kteří se chlubí svou statečností a vlastenectvím, o čemž veřejnosti podáme důkazy.

Zatím nechceme sáhnouti po této zbraní v zájmu národní kázně. Proto znova, ale naposledy prosíme: Vezměte si naše statky, naše práva, naši práci, třeba i naše životy, ale nesahejte na naši čest!

dělců se neocitne v podruží různých komendantů! Jest potřebí nových zcela svobodných držitelů půdy!

Socialisté navrhuji, aby na vyvlastněné půdě byla práce sesocialisována, aby tam bylo hospodářství prováděno společensky. Dělnictvu by se zajistila slušná mzda, byt a právo na odběr produktů v stanovených cenách; čistý zisk by se rozdělil mezi spolupracovníky. Statek by se nerozdělil jednotlivcům, ale stal by se podnikem družstevním. Na pohled takové řešení vyhlíží pěkně; ale jest otázka, jak by hospodaření dopadalo v praxi. Pracoval by dělník tak pilně a staral by se tak svědomitě jako na pozemku soukromém? Jest zajištěno, že by hospodářství toho způsobu vyneslo na slušnou výživu? Snad — až by produkty zemědělské tovární dělník platil draze než v době normální. Zemědělec by se ocitl v nerozborné závislosti na různých organizacích politických, které by ustanovovaly své správce a jiné úředníky. Nebyli přechasto z továren vyháněni dělníci od spoludělníků sdružených v silných, sebevědomých organizacích? Nyní by takový útlak pokračoval na venkově.

Má-li opravdu půda posloužiti bezzemkům podstatně, pak z chudších učíte se

bevědomé zemědělce samostatné. Bude-li jedna milostivá vrchnost vystředána vrchností jinou, pak se problém agrární prospěšně a definitivně nerozřeší. Na hospodářství polní naprosto nelze bráti měřítka podniků průmyslových.

Na druhé straně agráři nemají mnoho chuti k dělení velkostatků v rozsáhlejší míře. Právě, že má býti vyvlastněna jen ta půda, která se k účelu tomu hodí anebo ty nesouvislé pozemky, jež pro celkový výsledek pronikavé zemědělské výroby nemají ceny rozhodující. Půda se prodá těm, kdož si ji zaplatí anebo se zaváží, že z půdy na dluh koupené budou platiti úroky. — Tu se ovšem jeví málo vůle k radikálnímu řezu, který jest rozhodně nutný, nemá-li dojiti k žalostným sociálním zmatkům a bouřlivým výjevům. Sobectví bohatců neučiní žádné nápravy; kdo se měl dlouho velmi dobře, jest povinen dobrovolně a co nejdříve ustoupiti v zájmu blaha dlouholetých přečetných vydělcův.

Také se hlásí vždy mocněji palčivá otázka drobného živnostnictva. Jestliže by naznačená socialisace v zemědělství neprosperovala, živnostenská sdružení jsou v době nákladných strojů továrních nutností. Co se zatím připravuje? Netoliko banky a soukromí kapitalisté, ale i agráři vrhají se na velké podniky průmyslové. Dějí se zkrátka velké přípravy, aby kapitalismus v průmyslu nabyl ještě větší moci než před válkou. Stát však musí dbáti o to, aby z průmyslu neměli největší užitek lidé stíhající pohodlně kupony a čtoucí pohodlně, jak stoupají akcie. Vláda se musí postarati závčas, aby nikoli spekulanti, ale lidé skutečně pracující rozhodovali výhradně v průmyslových podnicích. Povinností státu ovšem také jest postarati se o velké množství továrních dělníků, kteří se o práci v průmyslu hlásí.

Daleko potřebnější a naléhavější úkoly mladé republiky nastávají než kulturní boje. A tyto sociální úkoly nutno řešiti neprodleně a energicky, nemá-li stoupati bída a nespokojenost, která by oslabovala celý stát.

Politický přehled.

President Masaryk s ministrem zahraničním Benešem dne 7. prosince přibyli do Paříže, odkud kolem 17. t. m. zavítají do Prahy. Po svém příchodu do Prahy svolá prý president Masaryk československý parlament, ve kterém podá zprávy o politické situaci, o poměru československé republiky k sousedním státům, německému Rakousku, Německu a Rusku. — President Wilson dne 12. t. m. vstoupil v Brestu za velkolepého uvítání na půdu francouzskou. Wilson nebude prý osobně přítomen při mírovém vyjednávání, bude však ve styku s vůdčími osobnostmi spojenců. Wilson ohlásil papeži, že jej 25. prosince ve Vatikánu navštíví. — Na schůzi žen v Londýně prohlásil minist. předseda Lloyd George, že rozsudek musí dopadnouti tak, aby císařové, králové a korunní princové na všechny věky věděli, že tento trest by neodvratně dopadl na jejich hlavu, kdyby na zemi uvalili takové ohavnosti. Národové musejí také věděti, že nesmějí beztrestně zahajovati válku. — Válečné německé lodi

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

Akciový kapitál K 120.000.000.—

Reservní a pojistné fondy přes K 40.000.000.—

Centrála v Praze, zal. r. 1868.

Filialky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Jindřichův Hradec, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Mladá Boleslav, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatově. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu- i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

budou na mírové konferenci rozděleny mezi jednotlivé státy čtyřdohody a sice v poměru ztrát, které jednotliví spojenci utrpěli. — Ohraničující císař pro české vojsko na Slovensku byla minulého pátku mezi maďarskou vládou a dohodovým velitelstvím východní armády Franchetovy ustálena. Maďari však si přes to ponechali ještě hodně slovenské země Slovensko pouze u Děvína by sahalo k Dunaji; Prešpurk, Košice a více měst odtrženo od Slovenska. — Ve schůzi Národního shromáždění v Praze 10. t. m. vzdán nejdříve hold památce našeho dra. Fr. Lad. Riegra ve výročí stých jeho narozenin. V téže schůzi vyřízen zákon o podpoře nezaměstnaných od 15. prosince 1918 do 15. února 1919. Dle toho kdo jsou odkázáni na mzdu nebo službu a na nemocenské pojištění, mají nárok na podporu v nezaměstnanosti rovnou nemocenskému příspěvku, zvětšenou však o 1 K denně pro manželku a každého člena rodiny. — Dále schválena osnova zákona o ukládání všeobecné daně výdělkové. Zatím zrušena přechodně pouze některá ustanovení o této dani, aby mohla býti co nejrychleji předepsána za ukládací období 1918—19. Zároveň schválen návrh, aby učitelstvu obecných a měšťanských škol vyplácen byl dále drahotní přírůstek tak, jako jest státnímu úřednictvu zaručen až do konce června 1919. Také zrušeno císař. nařízení o rozšíření branné povinnosti na 18. a 19. leté a od 42. roku do 50. V téže schůzi 10. t. m. požádal minist. předseda Národ. shromáždění, aby především byl vyhlášen na Slovensku zákon, který by uspořádal prozatím všechny věci, jež nutno uspořádati — aby totiž po odchodu maďarských úřadů nenastala na Slovensku anarchie. Jinak vláda naše ve zvláštním svolání zaručuje svobodný vývin lidu slovenského v každém duševním i hmotném ohledu, svobodný vývin slovenské řeči a užívání její ve všech úřadech. — Tvrdí se, že čtyřdohoda nebude s německou vládou vyjednávati tak dlouho, dokud tato vláda bude složena jen ze zástupců socialistických stran, protože socialisté samotní ne-representují německý národ; jinak že podmínky mírové budou Němcům v pevné formě předloženy. — Do dnešního dne neuznala čtyřdohoda uherskou lidovou republiku, aniž vyslala do Uher své diplomatické zástupce. Dle prohlášení delegace francouzské a americké armády stane se Pešť velkým táborem dohodových vojsk. — Československým vojskem obsazena dále města: Teplice, Šanov, Mariánské Lázně, Žatec, Vrchlabí, Litoměřice, Tannwald s okolím, očekává se co nejdříve ob-

sazení Liberce (odkudž už německá vláda prchla), Trutnova, Chomutova. Do Ústí n. L. povoláno německým Nár. výborem a okres. hejtmánem české vojsko na pomoc proti pouličním bouřím; po zjednání pořádku vztýčen i tu na radnici český prapor. — Na Slovensku postupuje naše vojsko rychle vpřed; obsazena nově důležitá města Nitra a Turčanský Sv. Martin. I na vydání Prešpurku se Maďari připravují.

Kulturní jiskry.

K situaci na Slovensku. Maďaronské podvody neustávají; od židů placení agenti roznášejí po dědinách celé nůše letáků a plakátů, v nichž se tvrdí, že Češi chtějí vzíti Slovákům jejich jazyk. Podvodníci při tom říkají: »Tieto letáky a plakáty posielajú vám pán Juriga a pán Tománek z Prešporka.« Katolícké »Slov. Ludové Noviny« dne 5. t. m. protestují energicky proti nové léece a volají: »Nech žije náš nový československý stát a v ňom naša slovenská slobodienka!« V témž čísle dr. Fer. Jehlička, kněz a universitní profesor (bývalý slovenský poslanec), píše, že opouští svoji stolic, aby se mohl věnovati cele slovenskému lidu. Poznamenává o Maďarech: »Práve teraz útočia na mňa zúrivo a pozbavujú ma chleba, ponevác som sa opovážil do týchto novín články písať, v týchto novinách československú republiku odporúčať, presidenta Wilsona a Masaryka pochváliť... Nech žije Wilson a Masaryk! Nech žijú bratia Češi!« Dr. Jehlička interpelujícím profesorům v Pešti 25. listopadu jasně vyložil své národní stanovisko. Nyní na žádost slovenské kněžské rady organizuje bohosloveckou školu slovenskou. Svě katedry pešťské zřekl se 2. prosince.

Ze světa vědeckého a uměleckého. V č. 3.—4. »Sborníku historického kroužku« dokončuje C. A. Straka svou důležitou historickou stať: »Švédové na Strahově a obležení Prahy r. 1648.« Tamtéž pokračuje Fr. Teplý v článku o účastenství jindřichohradeckých na českém povstání. — Čiňanka Marta Hoa Huig, která studovala lékařství v Londýně, byla jmenována vedoucí chirurgičkou v Alexandrijské nemocnici v Brightoně. — V Mnichově učenci hodlají zříditi badatelský ústav pro hospodaření teplem. Prvním předmětem jejich zkoumání bude taková úprava staveb domů, v nichž by se dlouho udržovalo teplo bez zbytečného mrhání topiva. — Dr. Al. Kolisek vydal spis »Slováci do státu československého«, v němž dokazuje nutnost a výhody politického spojení Slováků s Čechy.

Co se bojíte, malovládci? Někteří projevují obavy, na jaká skaliska bude nyní vržena lodička česko-katolické svobody. Na to odpovídáme, že za režimu rakouského naše katolictvo užilo již jářma až příliš dost. Národní vláda však slibuje uvolnění pout, naprosto protestuje proti zotročení svobody. Česká vláda odsuzuje rozhořčeně třistaletou pobělohorskou porobu; a teď by snad měla zaváděti strohý útlak jiného druhu?

Nač se báti těch, kteří posud všude mluví o svobodě? Vizte, že náboženské společnosti mnohem menší nijak se nebojí násilí. Na př. židovští Sionisté nemohli platiti v Čechách za výsadní českou stranu národní; vždyť hlásali otevře-

Dop. adresa: AlbiBanka.

Telefon číslo 88.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek co nejvýhodnějších. — Eskont směn. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem. Žirový účet u Rakousko-uherské banky. Číslo účtu pošt. spořitelny 140.378.

Moravská agrární a průmyslová banka

Telegramy: Agrobanka.

Filialka v Chrudimi.

Telefon: 48a říditelství,
48b směnárna.

Akciový kapitál 26 milionů korun.

Centrála v Brně.

Filialky: Praha, Plzeň, N. Brod, Uher. Brod, Boskovice, Břeclava, Holešov, Kroměříž, M. Ostrava, Olomouc, Prostějov, Píseň, Opava, Telč, Třebíč, Val. Meziříčí a letní expositura Lázně Luhačovice.

Peněžní obchody bankovní a směnárenské všeho druhu.

Financování podniků. — Zálohové úvěry obcím a městům. — Eskont směnek, devis a účtů. — Úhrady do ciziny. — Koupé a prodej cenných papírů, valut a mincí.

Oddělení pozemkové.

Oddělení pro zboží.

Vklady { na knížky na bezvýročet

úrokuje co nejvýhodněji.

ně, že jejich ideálem jest Palestina a měli obcovací jazyk německý. A ejhle, jaký útěšný telegram obdržela národní židovská rada pražská z 2. listopadu t. r. ze Stockholmu! »Profesor Masaryk, president Československé Národní rady, podal sionistickým organisacím americkým tyto informace: Židé obdrží rovnoprávnost jakožto občané nového státu československého. Vyslovuje své plné sympatie sionismu, jsa přesvědčen, že toto hnutí, jež není nikterak šovinistické, přivodí regeneraci veskerého Židovstva.« A pak by se měl báti katolíků velikého trestu za to, že vyznává tu víru, kterou měl před tisíciletím sv. Václav a po něm jiní ušlechtilí dobrodinci lidu českého?

Pozorujte a vizte, zdali české úřady nespravedlivě zkřivily jediný vlas odvážlivým cizáckým lichvářům a keřasům, kteří tolik českou zemi zdrancovali! Ještě 12. m. m. oznamoval »Venkov«: »Halič je dávno a dávno klidna, polský lid, který musil trávit mimo svou vlast, se také do ní už dávno vrátil. Jen polští židé zůstali zde na obtíž státu, který jim vyplácí dosud podpory (!) a jako metla obyvatelstva, kterému svým čachrářstvím se stali skutečnou pohromou jako hejna kobylek. A jak se zdá, nechce se jim vůbec domů, naopak žádají o prodloužení pobytu a o další vyplácení podpor! Obrátili se v té věci na českého vyslance Tuzara ve Vídni... Československý stát naopak musí s největší energií a bezohledností zakročit, aby tento živel vrátil se co nejdříve tam, odkud přišel. Cifra — 18.000! — těchto lidí na půdě československého státu dosud čachrujících jest úžasná.« Tyto řádky jsou při nejmenším důkazem, že československý stát chová se i k cizincům nejvyšší snášlivě. A teď by snad měl pronásledovati české řeholnice, které za války při obsluze nemocných tolik se obětovaly a strádaly? Měl by snad vyháněti české Milosrdné bratry a sužovati kněze, kteří poskytovali umírajícím krajanům na jejich požádání pomoc tělesnou i útěchu duchovní?

Na celé řady domácích lichvářů, kteří prodávali pokoutně za obrovské peníze české produkty do ciziny, lid si prstem ukazuje. Ale posud ani jediný z těch dobrodinecků nemůže naříkati, že byl ztrestán českým soudem bez řádného úředního výsledku. A což ti výdělkáři z pověstných centrál? Procházejí se po českých krajích zcela klidně. Uhlobaroni, kteří prodávali uhlí za ceny báječné, rozmnožují svůj kapitál dále. Proč by měli býti trestáni chudí kaplani, kteří se zadlužili, aby nezemřeli hladem, ačkoli konali služby těžké a lidu prospěšné?

Naše katolické organisace prohlásily v době těžké a nebezpečné solidaritu s národem. Bylo však naléháno, aby speciálně ještě kněží jako stav hromadně projevovali souhlas s českými deklaracemi. I to se stalo. Ale nejen to. Katolický český tisk v době persekuce první uveřejnil výzvy, aby se národní strany spojily proti persekuci. A teď snad by na kurátní duchovenstvo měly srážeti blesky národního hněvu snad za to, že proti jeho vůli vídeňská vláda vnucovala do českých krajů německé hierarchie? Vždyť také českému úřednictvu stavění v čelo Němci. A do celá když dle vídeňského rozkazu železniční úředníci a zřízcenci ve službě mezi

sebou mluvili výhradně německy, nebyli za to národními soudci káráni, nýbrž litováni.

I pro nás má svítit slunce lepší doby — a to tím spíše, že se můžeme opírat i o veliké síly vlastní.

Organisační věstník.

Krajský sjezd důvěrníků, pracovníků a kolportérů naší strany a předsedů všech našich spolků, duchovenstva i našich žen kraje náhodského (Náhodsko, Novoměstsko, Opocensko, Policko, Českoskalicko, Jaroměřsko, Královédvorská a Úpice) bude se odbývat v neděli dne 15. prosince t. r. o 10. hod. dopol. v restauraci ve Václavcích. Program: 1. Revise důvěrníků. 2. Zpráva situace. 3. Rozprava o našich úkolech. 4. Volné návrhy a dotazy. 5. Volby kraj. zastupitelstva. 6. Přihlašování za členy Polit. klubu. — Na sjezdu bude referovati zástupce Výk. výboru strany a člen Nár. shromáždění inž. B. Pospíšil z Prahy. Pro účastníky bude sloužena o 9¹/₂ hod. mše sv. v kostele ve Václavcích. Dostavte se jak muži tak ženy či dívky ze všech míst!

Schůze organisace »Českoslov. strany lidové« v Hradci Králové měla úspěch skvělý. Veliká dvorana Adalbertina byla horlivými účastníky z města i okolí zcela naplněna. Ovšem bylo živě litováno, že se nemohl dostavit poslanec »Národ. shromáždění« dr. Okánek. Zpráva, že musil slovenský řečník odcestovat rychle do Uher. Skalice, došla tak pozdě, že nebylo možno uvědomiti o tom širší veřejnost včas. Rovněž tak zmařena přednáška dra. Okánika v Hradci dne 11. t. m., jelikož bylo přikázáno, aby okamžitě odjel na Slovensko jako župan. — Dr. G. Domahyl zahájil schůzi vřelým uvítáním, načel nejdr. arci pastýř povzbudil přítomné srdečnými slovy k čilé práci a organizaci. Magre. Dr. Fr. Šule promluvil o důležitosti katolických časopisů a knih. Odporoval podporu projektovaného deníku. (Při schůzi přihlásila se velká řada abonentů a na milodarech pro deník vybráno 123 K). Redaktor Fr. Šupka nadšeně promlouval o úkolech organisace věřícího lidu. Poukázal, jaké útlisky na nás již spáchány a jaké se ohystají; my se však dovedeme brániti. Všecky řeči vyslechnuty s velikým zájmem a hromadnou pochvalou. Ke konci zvoleno předsednictvo místní politické organisace.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3¹/₂ %

Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy. - Eskompt účtů a směnek.

Zprávy místní a z kraje.

V okresním národním výboru v likvidační schůzi usneseno, aby z 57.000 K, uložených v půjčce svobody, bylo věnováno 80.000 K fondu okresní komise pro péči o mládež, 20.000 K fondu pro potírání tuberkulózy a 7.000 K Českému srdci pro vánoční ašliky místní národce —

Okresní výbor byl praktickou školou agilních pracovníků a úspěšným poradním sborem mužů, kteří dobře poměry v okrese znají. Byl také pojišťovatel záklopkou proti výbuchu přehřáté páry, pečuje o zmírnění sociálních protiv. Uvidíme, jak takovou instituci nahradí Praha zcela.

Vyhláška o pronájmu obecních tržních poplatků. Městská obec Královéhradecká zadá cestou ofertního řízení pronájem vybírání tržních poplatků a) o tržích výročních a týdenních a b) o tržích dobytčích na novém dobytčím tržišti v Hradci Král. na dobu od 1. ledna 1919 do 31. prosince 1919 do 6. hod. odpol. Oferty podány buďtež v obálce spolu s vadím v částce 10%, oferované sumy, které připojeno budiž mimo obálku. Městské zastupitelstvo vyhrazuje si právo přijati ofertu bez ohledu na nejvyšší podání. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich, v. r.

Ofertní řízení na vybírání dávky z kořalky a lihovin. Městská obec Královéhradecká zadá cestou ofertního řízení za podmínek, u podepsaného úřadu purkmistrovského v hodinách úředních k nahlédnutí vyložených, na dobu od 1. ledna 1919 do 31. prosince 1919 vybírání dávky z kořalky a lihovin (8 hal. z 1 litru) dle pravidel schválených Zemskou správní komisí království Českého ze dne 20. listopadu 1914 č. 123.660/VI. Zapečetěné oferty buďtež úřadu purkmistrovskému odevzdány nejdele do 15. prosince 1918 do 5. hod. odpol. K ofertám budiž ve zvláštní obálce připojeno vadium 10%, nabídnuté sumy. V ofertě budiž prohlášeno, že oferent podmínky zná a jim se podrobuje. Městskému zastupitelstvu je vyhazena úplná volnost rozhodnouti, zda-li a kterou z podaných ofert přijme aneb zda-li da přednost vybírání těchto dávek nebo některé z nich ve vlastní režii. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Patř ve 180 světelných obrazech R. Špillara předvedena bude v přednášce klubu fotografů amatérů v pátek dne 20. prosince v městském museu. Předprodej lístků v knihupectví p. Fr. Piší.

Koncert Karla Hoffmanna a Jana Heřmana. (Klicperovo divadlo, středa 4. prosince.) Dva opravdoví umělci, virtuosoové na svůj nástroj sešli se k provedení sonátového programu. Sólové hře prof. Heřmana obdivovali jsme se při jeho klavírním koncertu; Hoffmann, primarius Českého kvarteta, znám je již dlouho jako mistr svého nástroje, mající vedle toho veškerého poshopení potřebné pro komorní hudbu. Na tomto večeru však představili se oba umělci zcela v nových úlohách — Hoffmann jako solista a Heřman jako jeho mistr v doprovodu. Uchvátili Hoffmann svou skvělou technikou a vřelostí přednesu, platí to neméně o průvodu prof. Heřmana, který začastu upoutával pozornost posluchačstva větší měrou než houslista. Důvod nespočíval snad v tom, že by chtěl hrou svou nějak vyniknouti, nýbrž naopak — zájem soustřeďoval se právě v té úměrnosti, s níž podřizoval se tento mistr klavíru požadavkům a výrazu dynamiky, kantileny i houslových pasáží a v jisté delikátnosti, která obestírala všechna i nejbrilantnější místa klavírního partu. Dva souběžné koncerty, zcela oprávněné k samostatnosti a přec tak dokonale se podřizující a vzájemně pronikající! Našli se mistři a přátelé. Nelze se tedy diviti, že přednesené skladby měly v jejich podání dokonalé formy pronikavý úspěch. Po Dvořákově sonátě F-dur op. 57. přístupného a typického rázu následovala známá Beethovova sonata A dur op. 47, věnovaná R. Kreutzerovi, tak vděčná pro oba umělce po stránce technické. Sonata A dur Césara Francka, strhující každou větou, plná bouřné vášně i milostné vášně vznětů, korunovala program. Schubertovo Rondo, přidané po nadšeném potlesku, bylo novou ukázkou obdivuhodného umění vánoční dvojice. — C.

Schůze. Česká státoprávní demokracie pořádala dne 8. t. m. schůzi v Grandhotelu. Soudce dr. Matoušek z Prahy pravil, že naše republika nesmí býti jen socialistická

Socialistou nemůže býti úředník ani kapitalista. Při dělení pozemků nemělo by se nic odnímati hospodářům, kteří dlouho na svých pozemcích pracovali. Socialistů Benes prohlásil, že velkostatky se mají rozdělit a pronajmouti. Kdo by špatně hospodařil, nechtě jest z dílu vykázan. Dr. Matoušek soudil, že statky se mají sestátniti. Abychom se zbavili ťživých dluhů, nutno učiniti radikální řez do válečných dluhopisů; válečným zbohatlákům se nemají úpisy vypláceti. Když Benes řekl, že republika jest výhradně dílem socialistickým, soudce dr. Matoušek pádnými důkazy vysvětlil, že členové nynější české státoprávní demokracie mají o to zásluhu mnohem větší. — Na schůzi téže strany 2. t. m. hovořilo se různě o otázkách náboženských — dle stupně vyspělosti. A tak se také ozval z úst inteligentových povzdech, proč se mají děti počítile učiti o neposkvřeném počtí. Pana kritika (jehož úkolem jest studium o houbách jedlých a jedovatých) by mohl poučiti ehlapec z obecné školy, že radikálové vlastně uznávají neposkvřené počtí lidí všech, protože nevěří v dědičný hřích. Otírají se v tak vážné době katolíci na veřejných schůzích o věročláanky jinověrců? Něktěrym lidem jest národní solidarita trnem v oku.

Nový Bydčov. Dne 30. listopadu konána tu veřejná schůze lidu, svolaná Dělnickou radou. Vedle jiných řečníků, jichž řeči byly

Kupa III.

Kdo pronásí v naší republice proti lidem jiného přesvědčení nepoctivé pomluvy, prozrazuje, že se mu jedná nikoli o dobro republiky, ale o výlev msty.

Jako věrní příslušníci a spoluvůdce samostatného československého státu, nijak nemíníme omlouvat faktické přečinu kněžstva druhé národnosti proti českému právu. Dokázali jsme to na př. energickým odsouzením hrubého výpadu Helnerova. Ale jest zvláštní, jak jisti lidé slídí po strašidle velezrady výhradně v klášterech, jako by neviděli nadbytek podezřelých zjevů jinde. Nafoukne se bublina německého klášterníka jako Zepelin, aby při prasknutí potřísnila a zraula kněžstvo vůbec.

Emauzský P. Alban byl odsouzen velikášskými kletbami protikatolických žalobců dříve, než byl vyslechnut. Večerník. Práva lidu z 6. prosince byl větším dílem věnován přísnému ortelu nad Albanem a nad jiným kněžstvem na základě — vymyšlených pomluv. Psáno na př. že byly nalezeny u opata „důležité dokumenty“; byl zatčen jako „politický agitátor, úkladník“. Alban po německoradikálních provokacích pražských židovských!) „upadl v důvodné podezření“. Opat byl přítelem, rádcem a pomocníkem arcivévody Františka Ferdinanda a Viléma II. „Pracoval v porozumění s tajnou státní policií.“ Čeští klerikálové „byli rákušáci až do posledního dne“. Alban „měl v Emauzích jiskrovou telegrafii“. Byl „representantem konopištské politiky“.

Tyto i jiné lži jsou propleteny nespravedlivým osočováním kněžstva českého, aby každý chápal, kam vlastně vášnivě články míří. Jaký „právní cit“ vedl ruku vášnivou, patrně předně z toho, že opakována bezdůkazná obvinění, proti nimž se Alban již před tím přesežně ohradil. Nato přišla věčná obrana benediktina P. Met. Vojáčka, který uvedl dokumenty o pravém opaku toho, co tvrdil „Večerník“.

Nejvýrazněji však byla lhavost útoku odražena tímto prohlášením správy kláštera v „Nár. listech“ ze dne 8. t. m.:

Po 10.000 korunách zaplatí níže podepsaná správa kláštera emauzského každému, kdo řádně dokáže: 1. že kdy přístroj pro telegrafii bezdrátovou v dílnách kláštera zdělán neb v některé z budov klášterních zřízen byl; 2. že byly kdy udělány plány „na přeměnu kláštera ve velkou pevnost s cimbuřmi, opatřeními i dělovými střilami atd.“; 3. že opat Alban s „provokacemi“ minulých dnů jest nějak v jakémkoli spojení; 4. že opat Alban kdys byl viděn mimo Prahu neb (vyjma den posledního „ratu“) v Praze v civilním úboru; 5. že spisovatelka T. Červenková-Dvorská byla kdy sekretářkou neb něčím podobným u opata Albana; 6. že opat Alban kdys v Konopišti byl neb od dubna 1903 jakýmkoliv způsobem se zvěčnělým následníkem trůnu obcoval; 7. že opat Alban kdys s císařem Vilémem „přímé neb nepřímé styky měl“. V Praze, dne 6. prosince 1918.

Pisatel „Večerníku“ se o velikou odměnu nepřihlásil a uic neodvolal. Zato však, když Alban byl propuštěn na svobodu, psalo „Právo lidu“ 10. prosince o „povědeném páteru“ a vyslovilo mínění, že „výslechem a procesem mohl býti získán cenný materiál“. A přece pisatel sám dobře ví, že by nebyval Alban propuštěn, kdyby se byla dala dokázati aspoň pětina žalob socialistických.

Výslovně pravíme, že nám nejde o osobu; ale upozorňujeme, jak lhavými výtkami mělo býti v nevážnost uvedeno i české vlastenecké kněžstvo. Ovšem že naši národní nepřátelé aťary té využítokují zrovna tak jako židé využítkovali událostí haličských.

Lidé, kteří dávali návrh i na vyhnání

českých řeholníků z kláštera, byli slepi k rejdmům cizích orientálů v Praze; nedali poslehu k náhlému protikladu lichvěřských místností. Hájili bolševiky, ohrožující české legie i náš mladý stát.

Katolický politik Šrámek ve své vlastenecké řeči olomoucké ohradil se důstojně proti útlaču katolického lidu. Ale jeho řeč v liberálním tisku byla překroucena a lhalo se, že Šrámek vyhrožuje vnitřní revolucí. Liberálové zamlčeli nejvýznamnější vlastenecká slova českých poních kurátů, zamlčují celou řadu jiných republikánských projevů kněžských, ale z vynucených obranných slov ihned spřádají národní zradu. Při tom hodně vyzývavě se ohlašují pouta na ruce katolické svobody, zatím co proti židlům zřejmě rozkladným pánové bojí se vystoupiti.

Tohle rozhodně není práce pro upevnění mladé republiky a k rozmnožení nadšení katolického lidu. Pravíme tak důrazně a varujeme před dalším dráždním včas.

Již jsme obdrželi

nově vydaný u Pustata:

CODEX IURIS CANONICI

PII X PONTIFICIS MAXIMI

IUSSU DIGESTUS

BENEDICTI PAPAE XV

AUCTORITATE PROMULGATUS

PRAEFATIONE

PETRI CARD. GASPARRI

ET INDICE ANALYTICO-ALPHABETICO

AUCTUS

12° (LII u. 870 S.) Cena K. 26.—

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum

Rozmanitost.

Maďarský socialista Bokányi na veliké schůzi dělal posluchačům laskominy slibováním, že církevní statky budou rozděleny. Zástup však na ta slova mlčel. Když však řečník rychle se přehoupl na hovor o jiném předmětu, ozývaly se roztrpčené otázky, co bude s židovskými miliony? Pan řečník se ocitl v zrcích rozpacích a odpověděl neurčitě, že prý i s těmi se udělá pořádek. Zkrátka jako u nás tak jinde. Socialista v Čechách mluví široce o konfiskaci církevního jmění katolického. Jestliže se ho zeptáte na budoucí osud necírkevního, privátního kapitalismu židovského, odpovídá, že protestuje „proti konfesnímu (!) štvání“. — Volná Myšlenka zahájila znovu svoji činnost. Již byla též přijata volnomyšlenkářská deputace některými „mírnými“ řadou členů „stavodárného shromáždění“. — Maďaři rozloučili se s Prahou jako vybarvení zákešní bandité. Na hradě pražském v místech chytře volených podstrčili několik ekrasitových granátů; jinde skryli ruční granáty. Stačila malá neopatrnost — a nejkrásnější část hradu vyletěla do povětří. — Socialistický „Vorwärts“ prudce se ozývá proti demagogickému bolševismu Spartakovy skupiny německé soc. demokracie. Jestliže se prý nyní mluví o šestihodinové době pracovní, brzy radikálové smějí mluvit o nulté době. Poučevadž však Němci válkou zchudli, jen pilná práce pomůže jim z bída; k tomu musí přispěti každý na svém místě. — Švihova národní zrada jest nyní potvrzena dvěma důkazy novými. V kalendáři léta státní policie Viktora Chuma zaznamenáno, jaké obnosy vypláceny Švihovi. Sam pol. inspektor Charvát potvrdil, že Wiener bylo konfidentské jméno Švihovo. — Slavný vojevůdce Foch toužil velice po klidném životě na svém venkovském sídle v Anglii. Je vášnivým lovcem a hudebníkem; těší

se tedy na změnu své životosprávy — daleko od válečného pole. — Na schůzi křesť. sociálů ve Vídni posl. Kuntschak důkladně posvítí na „katolictví“ zhroutěného Rakouska. Armádní velitelství bylo rejdištěm židovstva a podobně zázemí bylo doménou židovskou. Křesťanští mužové byli na frontě pobíjeni a katolické ženy byly v zázemí od židů vykořisťovány. — V bavorské republice stal se ministerským předsedou polský žid Eisner. — „Nár. listy“ o jedné schůzi národního shromáždění napsaly, že „výtečná kuchyně ve sněmovním přízemku způsobila, že mluvíci neměli posluchačů“. Posl. Slavíček nazval národní shromáždění „stolní společností“. — „Reichspost“ konstatuje, že všechny státní sekretariáty a úřady v nové republice něm.-rakouské jsou obsazeny židy. Táže se: „Německé Rakousko či Palestina?“ — Němečtí soc. demokraté teprve nyní — po císařském krachu — se rozčilují nad proľhaností Vilémovou. Uvádějí, jak německá vláda trousila největší lži o skutečných příčinách války. Ale toto pozdní kárání jest hodně podezřelé. Má odvrátit pozornost od jiné okolnosti. Státní archivy berlínské jsou úplně v moci soc. demokratů. Ale soc. demokraté z nich neuveřejnili ještě ani řádky, ačkoli Bavorsko odhalilo krvežíznivost Berlína již zcela jasně. Soc. demokraté berlínští totiž by těmi dokumenty neradi odhalovali vlastní válečnou politiku, která tak ochotně spolupůsobila s Vilémem Krvavým. — V české republice dne 25. listopadu byl skonfiskován v Č. Budějovicích katolický „Hlas lidu“ pro několik řádek o tom, jak židé chystají se peněžními prostředky vyvolati v našem státu zhoubné zmatky. — „Pinokrevné“ Maďary měl uherský stát v čase válečném za ministry. Oskar Jászi jmenoval se dříve Jakobovics, z Grüna se stal Arnošt Garami, z Kohua Kunfi, z Veigelsberga Ignatus, z Krammera Kéri. Židé si dali jména maďarská a hned byli u kormidla. — Do československé republiky poslal žid Eisner z Bavorska za diplomatického zástupce žida Weisse. — Jihoslovanský organisovaný lid katolický rozhodl se pro republiku; pravoslavní Srbové však se vyslovili pro monarchii Karađorděvičů. — V Drslavicích u Uher. Brodu skupina katolické omladiny přichystala na den 24. listopadu představení ve prospěch národních účelů. Když už všecko připraveno, tu dle smluveného plánu vrazili do místnosti pokrokářsko-socialističtí vojáci (dlíci tu na dovolené) s křikem: „U nás nesmí hrát omladina!“ Rozbořili jeviště a vyházeli je ven. Účinkujícím spílali a ohrožovali je bajonety. — V českých listech vyskytla se tendenční zpráva, že vídeňský arcibiskup Piffl začal agitovati pro monarchii; hned k tomu připojovány pichlavé poznámky i — proti katolíkům českým. Zatím však sám arcibiskup prohlásil, že na té pověsti není zbla pravdy; zároveň křesť. sociálové vídeňští prohlásili, že jsou také pro republiku. Z jakého kaliště takové jedovaté zprávy se rodí, snadno lze uhadnouti. — Proti zástupcům národního výboru, vyslaným do Mariánských Lázní, nejdrzejí se stavěli tamější židé, kteří vlastně vedli všenněmeckou místní oposici.

Různé zprávy.

K nářezí o náboženských ovčácních. V ministerském výnosu se praví, že není dovolen jakýkoli nátlak na žáky, aby se účastnili bohoslužeb. Ale není přitom řečeno, že jest zakázáno ve škole jakkoli nářezati na žáky, aby do kostelů nechodili. Jestliže se mluvílo toliko o svobodě svědomí, má tato svoboda býti chráněna opravdu.

Národní ústav. Jest naší úsilnou snahou, abychom v době nejbližší rozsah listu přiměřeně rozšířili. Čtením pročte

Agitujte pro svůj lidový deník!

o laskavou trpělivost. K dnešnímu číslu přikládáme slzotvorné listky. Kdo již předplatné zapravil, nechť uschová pro dobu pozdější. Není potřeba dříve vykládati, že finance listu v této době jsou kritické. Nežádáme pro Obnovu milodarů; upozorňujeme však, že se nám pomůže pro přitomnou chvíli značně, jestliže odběratelé, kteří platí až v lednu, použijí složených listků k zaplacení neodkladně, již v tomto měsíci. Raďte na složených listcích označiti známým způsobem, že peníze mají býti sdělovány poštovní spojitelnou v Praze.

Chudoba a slepota s opuštěností trápí venku nevidomé dívky. Pomozte jim dárkem, sbírkou, odkazem a pod. do Útulny a chorobince slepých dívek Praha III., na Kampě.

Věhlas. Zemská rada katolíků za pomoci farních úřadů a katolických spolků rozhodla se zřizovati farní skupiny pomocného demobilizačního výboru; tyto místní skupiny budou pečovat o přetřeslé a ošacení těch, kteří ve válečné službě strádali a jsou zbaveni nejnútnejších potřeb životních. — Kde Němci v Litvě a na Běle Rusi ustoupili, tam v patách vpadli bolševici, kteří páchají loupeže a vraždy, zapalují celé obce. Deputace postižených požádala tedy ve Varšavě o vytvoření silné polské armády na ochranu. — Známá jest, co zkusil katolický profesor a proslulý spisovatel Foerster v Mnichově za své pacifistické snahy a výzvy, aby Němci pamatovali na rovnoprávnost a sebeurčení německých národů; bylo mu zakazováno učit na universitě. Nyní veliký muž má satisfakci. Odkrývá však páchnoucí dutiny berlínského militarismu dále. Dal sám podnět k bavorskému uveřejnění dokumentů o původcích války, aniž by býval o to požádán z ciziny. Chce, aby německý národ poznal plnou pravdu. — V Arménii turecká povaha se «vyznamenal» znovu za této války. R. 1915 na svém ústupu před Rusy Turci povraždili na milion Arménů. Když se ruská fronta vinou bolševismu zhroutila, obsadili Turci znovu celou zemi a vraždili Armény po desetitisících. V Baku na př. zavražděno 30.000 Arménů, v četných městech arménský živel byl do poslední duše vyhuben. A s mongolskou čeládkou, která tak hrozné surovosti páchala na arménských křesťanech, spojily se Berlín a Vídeň. — Jménem všech biskupů v Německu kardinál Hartmann poslal do Berlína obrněný protest proti vytlačování církve ze školy; oznámil, že nezadatelné své právo bude církev hájiti do posledního dechu. — Holandský vyslanec v Petrohradě Oudendyk přibyl do Londýna, kde řekl dělnictvu, že

bolševismus znamená konec civilizace. Ruské továrny jsou zničeny a bez cizího kapitálu nemohou se vzchopiti, tak že dělné třídy ruské nikdy na tom nebyly hůře než nyní. Když vyslanec opouštěl Petrohrad, řádl tam hladomor. — Čeští evangelíci konají ve dnech 17.—18. t. m. svůj generální sněm, na němž se chtějí odřici dosavadních konfesi augšpurské a helvetské, potom chtějí spojití obě církve v jednu a dáti jí nové jméno: církev husitská nebo českobratrská. — Rakouská vláda dle příkladu maďarské hleděla zaplácnout veřejné mínění maltou úplatků. Rozhodla se utvořiti propagační fond, do něhož mělo ministerstvo financí přispěti obnosem 25 mil. K. Byrokrat Chlumecký odcestoval již do Švýcarska, dal si vypláceti 50 000 K a začal upláceti švýcarské i francouzské listy prozatímními zálohami. Nové peněžní prostředky však už mu nedošly — nastával již převrat. A takové demoralisující dílo bylo placeno i z peněz vyždímaných na Slovanech.

Kupte si cenné knihy poučné!

Jádro křesťanské sociologie.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. Strán 364. Cena K 5.—.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 259. Cena K 2.60.

Index a věda.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 210. Cena K 2.40.

Světlem k Bohu.

Napsal Dr. J. Novotný. Str. 468. Cena K 6.—.
Objednávky vyřídí

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.**

Vydali jsme ve velice vkusném provedení obrázky dle originálu akademického malíře Urbana:

Kristus s učedníky v Emauzích.

100 obrázků velikosti 8x10 stojí 7 K.

100 obrázků velikosti 31x35 stojí 80 K.

Druhá velikost se velmi dobře hodí za dárky k prvnímu sv. přijímání. — Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Kostelní paramenta

prapory a bohoslužebné náčiní v nejvýhodnějších cenách nakoupíte u doporučené fy.

JOSEF NEŠKUDLA

Nový Hrádec Králové, Čechy.

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám
poskytuje dobročinný spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž, založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil na podporách již na 150.000 korun, získav 676 členů.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spoluzemce 2 K, jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil. Lékařská prohlídka zdarma.

Při spolku trvá od r. 1911 **věno** odbor, jenž poskytuje též **věno** despotým v den jejich sňatku, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili. Vyplatí se tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihláшено.

Jinochy může přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 16 let každý, jen když tž jest tělesně zdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Bližší v prospektu, jež na požádání zdarma zasiláme. — Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. František Reyl, Václav Jenšovský,
předseda, jednatel.

Kupte katolickým školním dětem
za dárek k Ježíšku
vhodnou četbu:

úplný V. ročník oblíbeného obrázkového dětského časopisu

„Kvítky“.

V zásobě jest ještě mnoho set výtisků. Sešity jsou většinou s barevnou obálkou, na níž jest též četba s obrázky.

1 úplný výtisk poštou 1 K 10 h (90 h a 20 h na poštovné, obal a dodavné od peněz).

Na 10 placených 1 výtisk nádvkem. Objednávky při předem zaslaném obnosu vyřizuje vydavatel

P. František Svatek v Hrádku,
p. Nechanice v Čechách.

Starší nábytek

stidle, křesla, pohovky prodá továrna nábytku
Skuherský, Hradec Králové.

Kostelní nádoby,

kalichy, monstrance atd., klenoty, notářské prsteny, hodiny, jídelní přístroje, opravy a znovuzlacení odborně a levně provádí

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur, stálý přísežný znalec zemského trestního a okresního soudu,
Praha I.-979, ul. Karoliny Světlé, 12 n.

**Knihy, časopisy,
hudebniny**

kdekoliiv vydané neb
oznámené opatří Vám
v době nejkratší

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum

na skladě má: **papír
kancelář., obchod.,
dopisní, dále všechny
potřeby kancelář.,
tužky barevné a levné
tužky inkoustové.**

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Král., 20. prosince 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Kníže pokoje.

Právě nynější zmatený vír jest bezděčným ale významným svědectvím, že jediné Kristus dovede utišiti vlny silně hlučící. Za války volalo se po míru, ale nyní se šíří zápas duševní, kypí stranické vášně. Znovu se osvědčuje významný výrok Ezechielův: Pokoj, pokoj — a není pokoje. Bouře vnitřní mívá smutnější následky než zápas fysický.

Situace jest výmluvným svědectvím, že osvícenost rozumu daleko nestačí k zažehnání společenských nesnází. Sok soka poučuje v novinách stále podrobněji, ale místo dorozumění vášeň zloby jen stoupá. Uvědomělost dává se do služeb chytráctví, výmluvnost dává se koupiti organisací demagogie; místo sebezpytu a vůle k dobrému jsme svědky kousavých sofismat a úhořích výkřutů. A kdo ze zápasníků povalen, místo dobrovolného polepšení chraptí ještě pod patou: „Počkej, za tohle schystám odvetu.“

Prohlásilo se: „Začneme všechno budovati na základech zcela rozumových, bez ohledu na názory náboženské.“ Ale vědecký světový názor posud neexistuje. Není tudíž možno sestrojiti vědeckou morálku. A při tom všem jsou nuceni i nepřátelé křesťanství přiznati, že pevná mravouka, tvořící žulové, důsledné charaktery, jest pro dobré uspořádání společnosti věcí důležitější než veliká osvícenost.

Chorobu nynější vyléčí pouze kategorické imperativy Kristovy, zákoník takový, před jehož vyšší autoritou svárlivci by se sklonili svorně. Přichází pravý Kníže míru, sám Ježíš, který místo fysického potírání vojů dovedl si podmaniti duše.

Jedině ten, který se nám po prvé zjevil jako děcko v betlemských jeslích, dá nám (dle vlastního slibu) pokoj, jakého svět dáti nemůže přes všechny pokroky lidského ducha. Prorok Isaiáš předpověděl o časech triumfujícího Krista: „Bydliti bude vlk s beránkem a rys s kozlátkem bude ležeti.“ Kristus učinil z Šavla beránka Pavla, na samém kříži napravil srdce zločincovo. A jen Kristus může utišiti i vášně doby nynější. Do duše vane soulad právě před jesličkami, před svatostánkem. Kéž Kristus zavítá do srdcí všech! Lidem dobré vůle bude údělem vnitřní pokoj, který uklidní i víry zevnější.

Válečné půjčky.

Ministr dr. Rašín se vyjádřil, že naše republika nemá chuti přijímati válečné půjčky na svůj účet.

Nyní jest ovšem zcela jasno, že půjčky směřovaly výhradně k utvrzení germánských bašt a že byly nástrojem k rdousení Slovanstva. Měl by tedy zaplatiti účet živel německý. Ale zároveň jest jisto, že prohlášení i českých úpisů za papíry bezcenné by těžce zranilo široké vrstvy českého národa; odnímalaby se v mladém republice chuť k jakémukoli šetření.

Uvažme, že valná většina českých půjček byla vyžádána z českého lidu násilně. Půjčovaly veliké řady těch, kteří se báli, že jinak budou vládnuti do fronty. Sami vojáci upisovali, aby tak dosáhli jisté úlevy. Na válku upsány peníze sirotčích fondů, studentských nadací, různých pojištění a pod. Správcové příslušných pokladen neptali se svých klientů na souhlas.

Ubožáci byli by potrestáni tedy za vládní nátlak a ochotu svých patronů, kterým se nic zlého nestane. Armádní dodavatelé (i čeští) pevně drží pod zámkem peníze, které nashromáždili právě z úpisů — a my nepozorujeme praktických náběhů k donucení těchto zbohatlíků, aby nesli v přední řadě finanční následky zhroucených vládních slibů.

Majitelé zadlužených pozemků mohli si všechny dluhy uplatiti lehce. Průmyslníci zvyšovali ceny svých výrobků. Vyrojila se celá hejna nových kšeftářů, kteří nebyli řádnými obchodníky, vydělávajících miliony. Ti by si mohli nyní klidně užívatí plodů své „práce“, protože vydělávali statisíce a upisovali jen tisíce. Ale což zvláště starší občané, kteří platili potraviny desetkrát draze a státu půjčili téměř všechny úspory, uložené pro čas nehorší? Což soukromí úředníci a učitelé, kteří ani pense nemají? A jak se pomůže nevinným pojištěncům? Jedná se i o církevní fondy, z nichž se živí i zástupci živnostníků a které slouží také k účelům charitativním. K tomu fondy pensijní, invalidní a jiné velice potřebné!

Ovšem Rakousko mělo prohlásiti státní úpadek již dávno, protože odnikud nesvítala naděje na splacení množících se dluhů. Má-li se cena peněz přiměřeně zvýšiti, jest ovšem potřebí radikálního řezu. Nutno vydati nové papírové peníze co nejdříve, aby naše valuta byla ustálena. Velikým věřitelům, kteří berou z půjček obrovské peníze bez práce, musí se úroková míra snížit. Jest potřebí odebrati válečným zbohatlíkům nadměrné zisky. (Vždyť berní úřady mohou snadno zkontrolovati, co měli lichváři před válkou.) Nechť se také zavede progresivní daň z majetku. Ožebračeným ubožákům, kteří se chtějí věnovati zemědělství, má se poskytnouti půda z velikých latifundií.

Ale prosté škrtnutí válečných úpisů by znamenalo žalostné ochuzení statisíců lidí zcela nevinných. Otázka půjček musí býti rozřešena co nejdříve — ale spravedlivě.

Politický přehled.

Provázen loďstvem Spojených Států, 30 torpédoborců a 10 obrněnými křižníky, přistál prezident Wilson 13. t. m. v Brestu na půdě francouzské. Uvítání bylo se všech stran velkolepé. Z Brestu zajel Wilson do Paříže, kde rovněž slavně přijat. V pařížské radnici vyložil prezident Wilson, že Spojené Státy vstoupily do války, protože věděly, jak hluboké rány utržily velké právní zásady, ale i proto, že zásady ústředních mocností právě tak urážely srdce, jako porušovaly ony právní zásady. — Na půjčku Nár. svobody upsalo 191.410 upisovatelů celkem 1048.431.100 K. Poněvadž státní správa převezme jen 500 milionů, nebude možno uspokojiti všechny upisovatele plnou částkou. — Německý maršál Mackensen konečně s celým svým štábem v Pešti odzbrojen a internován. — Ve schůzi Národního shromáždění československé republiky 17. t. m. byl vyřízen zákon o ochraně lesů. Dle toho zákona nesmí býti provozována těžba v porostech pod 60 let v lesích tvaru vysokého; v lesích středních a nízkých nad 20 let starých. V lesích vysokých do

50 ha smí se vykáceti 60. díl, v lesích přes 50 ha pouze 80. díl. V lesích nízkého tvaru do 50 ha rozlohy 20. díl, přes 50 ha 30. díl veškeré rozlohy. — Bar. Beck a dr. Ellenbogen, zástupci státní rady německo-rakouské, vyjednávali v Praze s československou vládou ve věcech finančních, aby totiž vláda naše převzala záruku nové půjčky 24 miliard K. Vyjednávání se zatím nezdařilo. — Československým vojskem obsazeny dále v Čechách Karlovy Vary, Děčín, Podmokly, Cheb, Falknov, Chomutov, Duchcov, Jablonné, Frýdlant, Liberec a Trutnov, na Moravě obsazeny jižní moravské hranice s městy Mikulovem, dále Znojmo, Fryšava, Šanov atd., z Dol. Rakous do správy české se dostaly Poštorná a Hlohovec. Na Slovensku rychle postupuje vojsko československé, které už také zabralo důležitá místa Ružomberk, Liptovský sv. Mikuláš atd. — Zástupce vrchní lidové rady polské v Poznaňsku přijel úředně do Prahy, aby oznámil vládě naší republiky utvoření této národní organizace polské v Poznaňsku, a odevzdal ministerskému předsedovi dru Kramárovi adresu poznaňského sněmu. Poláci poznaňští vřele cítí s naším národem, Poláci haličští zabírají nám české Těšínsko a severní pruh Slovenska. — Naše československé vojsko v Itálii složilo v Padově 8. t. m. slavnostní přísahu československé republice za přítomnosti italského krále a účastenství všeho obyvatelstva. — Do Čes. Budějovic už přijel z Itálie hrdinný 39. pluk v plné výzbroji. — Po krvavé srážce s husary u Maitichova na Slovensku došlo 16. a 17. prosince k vážné bitvě u Steredu. Maďari napadli tu naši posádku — bojovalo se strojními puškami a děly — byli však poraženi úplně. — Dohoda obsadí celé Uhry: rumunská armáda obsadí Uhry až k Tise, srbská k Dunaji, uherskou nížinu obsadí vojsko anglické a francouzské. Uherské pošty a telegrafy jsou v rukou Francouzů. — V Bulharsku nastaly hladové bouře. — President Masaryk na cestě do Prahy přijat byl 18. t. m. v Padově králem italským; do Prahy přijede v sobotu o 1 hod. odpo. — Velitelství italské žádá 100.000 franků ve zlatě jako pokutu za urážku a útoky na české a italské legionáře ve Wörglu a Linci. — Obsazování německých míst v Čechách, na Moravě a ve Slezsku pokračuje; i Opava jest už v moci české. — Americká vláda vysílá do střední Evropy poselstvo, které nestraně vyšetří poměry hospodářské a spravedlivě rozdělí pak potřeby životní a takové, jež Amerika může dodat. Praha je prvním místem, kam poselstvo zavítá.

Kulturní jiskry.

Dr. Fr. Mareš o povaze národního ducha.
V 20. čísle „Cesty“ jsou uloženy tyto Marešovy výklady: „Proti živočišnému pudu individualisace staví se u člověka pud k duchové pospolitosti, který se projevuje potřebou duchového obcování lidí, tak nezbytnou, jako je potřeba chleba... Pud duchové pospolitosti slouží city a vůle, z nichž pocházejí božské ctnosti, víra, naděje a láska. Těch jest dalek pud individualisace, pud beznadějný, ježto je stále porážen činitelem nade všechny jiné

iracionálním, smrti. Od smrti zachráně člověka jen duchová pospolitosť. Duchem žije člověk život neobmezený smrtí. Duch předků žije v nás, jejich moudrost mluví k nám a naši řeči... Pud pospolitosti poutá člověka se všemi lidmi a zavazuje ho povinnostmi k nim... Cit mravní závaznosti ke všem lidem je svědomí... Mnoho mluvilo se u nás nedávno o svědomí a odpovědnosti. Prohlašovali — jedině my jsme odpovědní, nikoliv oni; a jsme odpovědní jen sobě a svému svědomí! Jako by svědomí bylo něčím soukromým, individuálním... Svědomí je podmínka pospolitého života. Člověk čistého svědomí žádá si, aby mu do něho každý viděl. Řekne-li: jsem odpověden Bohu, jako by řekl: všem lidem... Na výši duchové pospolitosti a jednoty povznáší lid jeho nejlepší synové, proroci, svatí, kteří mu zvěstují pravdy, jež on sám jen tušil, kteří vzbuzují jeho odhodlání k dílu, po němž on jen toužil. Každý národ má své svaté. A nám od pradávna sv. Václav značí duchovou jednotu myslí... Láska k národu jakožto mravní osobě vyššího řádu nesmí se zvrhnouti v národní sobectví. Jako není jednotlivec sám sobě účelem, tak ani národ. Neboť i národ jakožto mravní osoba jest povolán za dělníka na všelidském božském díle. Jestliže národ svou individualnost pokládá za tak cennou, že ji vnucuje jiným jako dobrodiní, tedy se snižuje na živočišný stupeň, stává se z mravní osoby a dělníka božího individuem, nehodným duchového společenství s národy... Mysl člověka klade si nevyhnutelné otázky po životě a smrti, po počátku a konci světa, po smyslu a účelu života, otázky plné smyslu a oprávnění, na které však není určité odpovědi, ač přece odpověď je naléhavě hledána, ježto na ní záleží, co tedy máme činit. Proto dává si každý člověk odpověď sám, podle svého ducha; každý má svou víru, svou metafysiku. Právě tak i národ má svou metafysiku podle svého ducha. Příkre vyvrcholený, bezohledný individualismus hebrejský připravoval zrození velké mravní osoby, která ho překonala. Individuum má velikou cenu, jakožto základ mravní osoby; aby však tou se stalo, musí sebe překonati, zapřít, obrodit se v duchu a pravdě; jen tak může se státi účastným duchové pospolitosti. Takový asi smysl má nejvyšší příkaz Ježíšův, v němž jest zákon, jenž praví: Miluj Boha nade všem — a bližního jako sebe samého.

Ze světa vědeckého. Pověstný monista Haeckel bral jméno vědy nadarmo i při nejodvážnějším básnění. Přírodopyslec Fleischmann proti Haecklovi napsal: »Vývojová theorie není květem nýbrž nutným zlem zoologie;« jest prý budovou fantastickou. — Ve Vídni zfalšovány některé lihoviny methylalkoholem; několik lidí, kteří se takových lihovin napili, náhle oslepli. — Slovinský Františkán P. Marko Šot byl promován na doktora práv »sub auspiciis plebis«. Ježto všechna studia vykonal s vyznamenáním a císařská hodnost již pominula, byla mu uchystána pocta lidová. — Nyní se hlásí o slovo nezbytná časová potřeba, aby naše inteligence věnovala dvojnásobnou pozornost jazyku francouzskému. Zvláště úředníci v obchodních domech nechť se rychle přiučují, protože v brzké době nastane nejčilejší

kontakt obchodů naší země s Francií. — Jaký dorozumivací jazyk si nyní vybere osvobozené Slovanstvo? Nebylo by pro slovanské národy ctí, aby korespondovali, na konferencích a schůzích užívali řeči neslovanské. Náš národ jest ze Slovanů kulturně nejvyspělejší a činí most mezi Severo- a Jihoslovany. Nebylo by tedy odvážno žádati, aby naše řeč v rodině Slovanstva stala se výsadní. — Zemřel universitní profesor dr. Fr. Čáda. Hlásal, že lidský rozum může pozuávati jen do určité výše; dochází ve filosofii k pravdě podobnosti, aniž by došel k plnému jasnu. Učil své žáky volnému myšlení v nejlepším slova smyslu. Každou otázku probral nestranně po všech stránkách, ponechávaje volnost, aby domyslili zcela samostatně. Přesvědčením byl katolík, ale při přednáškách nesměšoval důkazy vědecké s pravdami Zjevení, drže se přísně svého speciálního učitelského úkolu. Při učencích jiného názoru životního tak úzkostlivé objektivnosti nevidíme. Čáda nemiloval laciných afektů, vypočtených na popularitu, ale učil akademiky vážné duševní práci.

Náš lidový deník. První číslo vyjde již kolem 23. t. m. Měsíční předplatné obnáší 3 K, roční 36 K. Předplatiti možno v administraci v Praze II, Spálená ulice čís. 15 anebo prostřednictvím Družstevního knihkupectví v Hradci Králové. Peněžitě dary na deník sbírejte a zasílejte dále, ježto takový podnik zvláště nyní vyžaduje obrovských výloh.

Reforma manželství. Kdo touží po pokroku skutečném, má pilně přihlížeti k davové zkušenosti; nemá zaváděti takové novoty, které v jiných zemích naprosto národům neprosperovaly. V Americe, Francii a jinde přední sociologové stále hlasitěji poukazují na zhouby, jaké v národech za sebou přivlekla rozluka manželství. Sám americký prezident Roosevelt, přehlížeje úžasnou statistiku rozluk, prohlásil otevřeně: »Stanovisko církve katolické, že manželství je nerozvížitelné, považuji za správné a budeme nuceni k němu pracovati.«

Jestliže již staří národové dávno před Kristem rozluku zakazovali, pak jejich odpor pramenil z dlouholeté zkušenosti; nechťeli se oslabovati zvlášť záhubnou. A jaké byly názory našich předků? Netoliko katolíci, ale i sektáři zavrhovali manželskou rozluku. Hus učil, že manželství jest svátost; svazek manželský jest nerozlučitelný; překážky manželství má stanoviti církev. Zrovna tak vyznávali za války i po ní husité. O překážkách manželství a rozvodu rozhodovala husitská konsistoř — a to dle pravidel církve katolické. Chelčický napsal, že manželství má původ z Boha a jest nerozlučitelné. Čeští bratři shodovali se s tímto svým patriarchou a ve své konfesi z r. 1525 prohlašovali manželství za svátost. Nechť se tedy uváží, kdo vlastně bere jméno husitů nadarmo.

Uzákonění rozluky všude značilo rozvrat tisícových rodin. Dítka buď přicházely o matku nebo otce. A kde jest rozvrat nejprirozenějších skupin ve státě, tam také bují rozvrat národa. Rozluka z 90 procent znamená poškození žen — a to zvláště nemajetných. Je-li možno téměř každému muži uzavřítí sňatek nový,

rozvedená matka rodiny zůstane opuštěná. Proto jest pozoruhodno, že byla zamítnuta žádost dr. Alice Masarykové o přibrání žen k poradě o Boučkovu návrhu ve výboru právním.

Je-li dle dra. Boučka sňatek obvyčejnou smlouvou občanskou, odpovědí mu lidé věřící, že se tu nejedná o obchod zboží ani o koupi pozemku, nýbrž o dobrovolné a v příčině českého dorostu velice zodpovědné sblížení duší. Katolíkům pak nemůže býti lhostejno, začne-li republika bagatelisovati církevní sňatek tak, jako by bez potvrzení laických úředníků (třebas i nevěreckých) neznamenal právně nic.

Nová puma. Dne 10. t. m. dr. Bouček a soudruzi podali návrh na tento »doplněk« článku I. § 303 tr. z. o přečinu rušení náboženství: »Přečinu tohoto se však nedopouští, kdo přítomen jsa bohoslužebnému obřadu, ať v kostele nebo mimo něj: a) knězi zneužívajícímu tohoto obřadu k politickým výpadům strannickým nebo osobním urážkám, připomene jeho pravé poslání a nepřipustnost jeho počínání, nebo b) po skončeném bohoslužebném obřadu vyloží přítomným důvody, pro které za to pokládá, že vývody knězovy byly nesprávné. — Návrh pánové odůvodňují tvrzením, že prý hlavně katolíci kněží zneužívají kazatelen k účelům politickým.

Předně lži, demagogickou lži jest pomluva o stranickém politisování našeho kněžstva na kazatelkách. Kněžstvo pomlouváno tak již dříve, aniž podány důkazy.

Ale čtěte pozorně mezi řádky návrhu! Takový »doplněk« by praktickým prováděním vyháňel věřící z kostela ještě více než dříve vynucené zpívání rakouské hymny. Radikální konfidenti vžlycky by hlů naši; každá zmínka proti nevěře by byla záminkou k slovní oposici. Proti-křesťanské živly by brzy učinily kostel místem fanatické »debaty«, ba v chrámech by byly hotové schůze fanatických živlů — před svatostánkem. Jak by se po kázání pak měla sloužit klidně mše sv., to nechť uváží každý rozumný člověk! Místo starosti o zlepšení aprovisace a republikánskou solidaritu radikál přemýšlí, jak by katolíci ani v kostele neměli pokoje.

Organisační věstník.

Bratři a sestry!

Závažné důvody volají nás, abychom opět se sešli na zemském sjezdu naší strany. Především to žádá organisační řád naší, dále dlužno svolati sjezd, aby pro změněné poměry vypracoval a schválil řádný program strany a organisační řád a zvolil nový výkonný výbor, který by pevnou a ráznou rukou vedl celou stranu k vítěznému postupu. Z těch důvodů svoláváme:

Zemský sjezd Československé strany lidové

do Prahy na dny 5. a 6. ledna 1919, který konati se bude v dolejší sále na Žofíně s následujícím programem:

V neděli dne 5. ledna o 2. hod. dopol.:

1. Zahájení sjezdu předsedou strany p. Fr. Šabatou, rolníkem a starostou. 2. Volba předsednictva sjezdu. 3. Zpráva o činnosti strany. Ref. B. Stašek. 4. O politickém postupu strany. Ref. iuž. B. Pospíšil. 5. Činnost hospodářských institucí strany. Ref. J. Šolle. 6. Tisk strany. Ref. Ant. Havelka. 7. Finance strany. Ref. JUC. J. Šindler. 8. Ustavení pracovních komisí.

V pondělí dne 6. ledna o 9. hod. dopol.:

1. Zahraniční politika. Ref. dr. G. Ma-
zanec. 2. Hospodářská politika. Ref. F. Jukl.

Dep. adresa: Alibibanka.

Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnárenské za podmínek nejvýhodnějších. — Řekont smének. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Velkoobchod uhlím, koksem a cementem.

Žirový účet u Rakousko-uherské banky.

Číslo účtu pošt. spořitelny 140.278.

3. Daňová politika. Ref. dr. F. Nosek. 4. Sociální politika. Ref. dr. F. Reyl. 5. Kulturní politika. Ref. msgr. dr. F. Sulc.

Též dne o 2. hodině odpolední:

1. Ženské hnutí. Ref. učitelka B. Peřínková. 2. Organizační řád. Ref. B. Stašek. 3. Volba výkonného výboru a náhradníků.

Přátelé! Čeká nás na sjezdu práce velká a vážná, a proto třeba, abyste co nejhojněji sjezdu se účastnili a ku sjezdu vyslali pracovníky zkušené a našemu zásluhám a našemu programu věrné, kteří opravdu chtějí pracovat ve prospěch naší věci.

Dle organizačního řádu nechť ku sjezdu vyšle každá místní organizace bývalé české strany křesťansko sociální jednoho delegáta. Přihlášky delegátů ku sjezdu zaslány buďte sekretariátu Československé strany lidové v Praze, Spálená 15. Přihláška musí být vyhotovena a podepsána od našeho důvěrníka, případně od farářského úřadu. Po došlé přihlášce zašle sekretariát delegátu legitimaci, bez níž nikdo na sjezd připuštěn nebude. Sekretariátu buďtež zaslány též žádosti o noclehy.

Návrhy ku sjezdu strany, zvláště pokud se vztahují ku programu a organizačnímu řádu, buďtež poslány nejdéle týden před sjezdem výkonnému výboru Československé strany lidové v Praze, Spálená 15.

Na shledanou ve zlaté, slovanské Praze!

Výkonný výbor Československé strany lidové v Čechách.

Fr. Šabata, předseda.

K zemskému sjezdu Českoslov. strany lidové v Praze 5. a 6. ledna 1919. Vyzýváme důtklivě všechny místní organizace a spolky křesť. soc. resp. katolické, by se svými delegáty účastnili zemského sjezdu. O legitimaci si pište přímo do sekretariátu „Českoslov. strany lidové“ v Praze-II., Spálená 15. Organizační komitét diecéšní v Hradci Králové.

Ústí výbor „Diecéšního komitétu organizačního“ v Hradci Králové konal zasedání dne 16. t. m. Pojednalo o návrhu organizačního řádu „Československé strany lidové v Čechách“ i jejího programu. Vysloven byl zásadní souhlas s oběma návrhy a přijaty pozměňovací návrhy k některým bodům. Vypracována též kandidátní listina pro volby do výkonného výboru strany za oblast královéhradeckou. Reaktivován sekretariát komitétu a tajemníkem byl jmenován ředitel Bisk. knih-tiskárny Stan. Beneš.

Ze sekretariátu „Diecéšního komitétu organizačního“ v Hradci Králové. 1. Oznamujeme na jiném místě znovuzřízení sekretariátu, sdělujeme, že kancelář jeho jest v Hradci Král., Adalbertinum. I. poschodí. Úřední hodiny: 8—12 dopol. 2—6 odp. 2. Všechny žádosti o schůze, resp. řečníky, z míst oblasti komitétu královéhradeckého buďtež řízeny na sekretariát do Hradce Král. a to nejméně 3 týdny předem. V žádosti třeba uvéstí předmet o němž by měl řečník (řečnice) promluvit a jaký účel schůze sleduje (zda agitační či informativní). 3. Za účelem prozkoušení

zdejší evidence žádají se krajské a okresní výbory organizační, aby sem do konce tohoto roku oznámily, zda a kdy konaly předloží konferenci důvěrníků a zaslaly seznamy členu výboru krajského, případně okresního.

Přednášky. Redaktor Fr. Šupka z Hradce Král. přednáší o povinnostech katolíků v naší republice dne 22. t. m. v Kameničkách u Hlinska, 29. t. m. v Ronově u D. a ve Žlebicích.

Krajský sjezd důvěrníků ve Václavicích dne 15. t. m. vydatil se přes nepříznivé počasí nad očekávání skvěle. Dle listiny přítomných zastoupen byl celý kraj 200 důvěrníky, s nimiž dostavilo se přes 100 hostů, mládeže obou pohlaví a žen. Sjezd zahájil jménem svolavatelů p. F. Matoušek z Dobrušky. Do předsednictva zvoleni: předsedou vikář Salický z Police, místopředsedou p. Kovář Jan z Hronova, zapisovatelem p. Paštálka z Babí u Náchoda. Zprávu o situaci hnutí, národa a církve, jakož i o pracích Národního shromáždění poslal p. posl. inž. B. Pospíšil z Prahy, který ve dvouhodinové řeči důkladně o všem pojednal. V debatě projednána též otázka dělby a vyvlastnění velkostatků, rozlučka církve od státu a jiné aktuální záležitosti. Usneseno podati jménem zastoupených voličů protest ku předsednictvu Národního shromáždění v záležitostech pokusů o vyvolání kulturního boje. Resoluce přijata zdurazuje pak zvláště potřebu sociální práce pro drobný lid a dělnictvo, jakož i právo, aby míst. zbytečných kulturních úkonů věnovala se prozačnické vládě naše otázkám výživy, obživení, topiva a svítiva a pod. Do krajského org. výboru, který povede org. práci do schválení nového org. řádu strany, zvoleni: krajským důvěrníkem p. Kovář Jan z Hronova, jednatelem p. Matoušek F. z Dobrušky; členy: Maršík V. ze Starého Města, Ducháč Josef ze Šonova, Čandara Václ. z Provoze, Vaněk Čeněk z Police, Lokvenc Cel. z Úpice, Plachta J. z České Skalice, Rykrt Boh. z Jaroměř. Náhradníky: Mojžíš Č. z Červ. Kostí, Rada Jan z Krčína, Buřil Václ. z Mezitří, Alt Fr. z Velkého Poříčí u M. Zastupce duchovenstva jmenuje si jejich stavovská org. Akce tisková byla ihned zahájena; sbírka vynesla přes 150 K. Důvěrníci vzali na sebe povinnost kolportáže nového deníku listu a provedení akce upisovací jež při známé obětavosti našeho kraje jistě přinese hojně úspěchu. — První krok org. byl učiněn. Na našich důvěrnících nyní bude, aby znovu uchopili se organizování našeho katolického lidu a svou obětavou a usilovnou prací pomáhali vybudovati lidovou naši stranu v mohutný tábor křesťanského lidu, jemuž patří budoucnost. Zdať Bůh nové této práci naší!

Krouha. V neděli dne 8. t. m. večer konala se v Krouně veřejná schůze spolková katolických zemědělců, na níž o nynějším našem postavení promluvil p. Lácha. Účast na schůzi, ač bylo ošklivé počasí, byla velká. Přišlo i hojně evangelíků s pastorem. Na schůzi bylo promluveno o nynějším palčivých otázkách, týkajících se katolíků a vůbec lidí věřících. K několika výzvám místního faráře, přeje-li si kdo slovo, nikdo se nepřihlásil, tak že schůze vyzněla manifestací. Na deník strany vybráno 80 00 K. Do skupiny mládeže přihlásilo se 50 členu.

Uvěrni družstvo ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Zprávy místní a z kraje.

Východočeské divadlo. (Repertoire od 10. do 17. prosince.) Z oper provedeny Rusalka (pátek 13. prosince), Prodaná nevěsta (neděle 15. prosince večeř) a Massenetův Werther (úterý 17. prosince). K operní produkci můžeme konstatovati, že byly provedeny některé žádoucí úpravy, ač všem závadám dosud tím odpomoceno není. Také počet členu orchestru rozmožněn a doplněn vlastními silami (violoncello dosud schází — zato dechy jsou dobré), přibrán sbormistr (druhý kapelník), rozmožněn počet pánu a dam ze zboru, což však dosud jeví se jen číselně. Orchester ve zmíněných operách zněl slušně — jen v Prodané jevil kolísavost, snad vlivem únavy po odpoledním představení. Ze solistu kromě starých sil vynikli pl. Charvátová j. h. (Rusalka a Mařenka) a p. Fiala, jemuž zvláště arie v Prodané úspěšně se povedly. Sympatické a význačné jsou jeho výskyty. Massenetův Werther jevil daleko pečlivější nastudování než při loňských novinkách. Výhodou je ovšem, že opera nemá větších sborů, soliisté (pp. Fiala, Svojsík, pl. Kramperová a sl. Šenhavová) projevíli vkus a uplatnění svého umění. K doplnění operního referátu připojuji velmi zdařilé provedení baletních vloček v Prodané pl. Knittlovou, sl. Vojáčkou a p. Luskenovem. Angažování pl. Knittlové pro balet jest výhodným tahem ředitelství. Lze se nadíti, že nebude svým uměním tolik skrbliti, jako to činila sl. Vojáčkova. Opereta uvedla se Suppého komická operou Donna Juani (středa a čtvrtek 11 a 12. prosince). Hudba s melodickými ariemi a bohatým vypracováním komparsů a instrumentace činí náběh operní, zato však děj — směsice to vážnosti a směšnosti začasté ubohé — je velmi chatrný, zvláště když na nejslabší místo je nalepena Marsellaisa, což dlees je urážlivé a neohutné. Antikvita ta vytažena na světlo jaksi v náhradu za vídeňský a pešíský operetní brak, ale myslím, že mohla zůstat v klidu odpočívat. Stačí známi z operety se sl. Stříbrnou v čete vyhověli úplně svým obtížným partům. Ze starého repertoáru dávána Polská krev (neděle 15. prosince večeř). — Činohra: Wildeova hra Ideální manžel (úterý 10. prosince) předvádí nám život a figurky vybrané společnosti anglické v tak zv. „London Season“ (květen, červen, červenec), kdy nejbohatší a nejvznešenější rodiny zůstávají v Londýně a oddávají se všem potěškům, jež té doby hudba, umění, výstavy, sport a j. jim poskytují. Též parlament je v plném proudu. Jeho vlivný a vynikající člen lord Chiltern je hlavní osobností kusu. Bezmezná láska jeho choti Gertrudy, jež činí z něho ideálního chotě, způsobí konflikt, který vyvolán je objevením se prohnaté dobrodružky Mrs Cheveley. Poklesek z mládí — prodání kabinetního tajemství — má zničit kariéru i štěstí Chilternova. Tomu zabrání věrný přítel rodiny lord Goring, který vše uvede opět v pravé koleje. Výstižné líčení mravů a zvyku společnosti londýnské i výborné pozorované všeobecné poznatky psychologické spolu s hřítkými paradoxy tvoří hlavní přednost kusu. Dialogy snad unavovaly, ale na tom, myslím, vinu mělo vleklé tempo souhry. Úspěch byl na straně dam, zvláště sl. Klokotské a E. Petzové. Tato angažovaná po odchodu své sestry Klemy, které všichni rádi vzpomínáme, nemá sice její vybrané jemnosti, ale jeví pronikavý, slibný talent. O hře p. ředitele Jeřábka napsal jsem svého času už dost a nyní psátí o ní nebudu. Nemůžeme se totiž dále častovati tak vybranými slovy, jako mne potil tento reprezentant

Vánoční dárky

nabízí Vám naše knihkupectví, které má ve velkém výběru: **Umělec, výrobky japonské, knihy obrázkové, ilustr. pohádky, cestopisy a romány, alba na dopisnice, památníky, moderní papíry** v obálkách i kasetách, **modlitebni knížky a obrazy svatých.** — Neopomente si prohlédnutí výkladní skříně!

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

divadla při poslední naší rozmluvě... Šobotního představení veselohry Paní stará od W. Somerseta Maughama nemohl jsem se účastnit. Vleci v noci, komedie od Tadense Ritnera (pondělí 16. prosince) činí nárok na poutavou kriminální historiku, ale je jí jen v 1. aktu. Jim končí zájem o kus a další děj postrádá efektního spádu. Poměr mezi romantismem a drsností života, líčený v dalších scénách, nedosahuje onoho stupně zajímavosti, jakého by divák vyžadoval. Úspěšně hráli sl. Klokotská, Petzová, pp. Hurt a Hubáček. — C.

Všem obecním úřadům! Zdejšími nařízením byly všechny obec. úřady vyzvány, by dbaly toho, by veškeré zboží v obchodech vyznačeno bylo cenami. Ježto bylo konstatováno, že právě v poslední době rázem ze všech obchodů vyznačování cen zmizelo, vyzýváme p. starostu, by způsobem v oboi obvyklým vyzval všechny obchodníky znovu k přesnému zachovávání zdejšího nařízení, které v zájmu obecního kupujícího jest vydáno. Neuposlechnutí nařízení bude přísně trestáno. Úřadu její vrchní okresní komisař: Pacovský. — Nařízení toto veřejně se vyhláší! Purkmistrovský úřad v Hradci Králové, dne 12. prosince 1918 Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Činnost »mrtvé ruky«. Z chudinského církevního fondu udělena byla místním chudým v Hradci Králové vánoční nadílka 983 K, do okolí bylo rozdáno 462 K. Z nadace p. biskupa E. Brynychy udílí se na štědrý den místním chudým 80 K, z nadace p. biskupa Dra. Doubravy k vánočním svátkům udělí se 2 sirotkům 80 K a místním chudým 400 K. Uvádíme jen vánoční podpory z veřejného církevního majetku, které ovšem daleko nevystihují všechno milosrdenství, které se »mrtvou« rukou chudým prokazuje.

MUDr. Bedřich Drož, vrátiv se z váleč. substituce ve Žďáru na Moravě, počne opět po Novém roce ordinovat ve svém ústavu pro fysikální léčbu a roentgenologii (ve vile pl. M. Klumparové) v Hradci Králové. Blíží v inserátě v dnešním čísle.

Přednáška prof. Zábranského o T. G. Masarykovi byla založena na zcela mylném názoru na nynější situaci. Dle našeho názoru není teď vhodno strkati do popředí scenerii různých bojů, které mívá nynější prezident Masaryk kdysi v minulosti jako profesor. Zato však dlužno ceniti nynější zásluhy Masarykovy o založení samostatnosti československé. Když se však minulost prof. Masaryka nešikovně zkrešluje ze všelijakých, snadno průhledných důvodů, pak může vším právem volati prezident Masaryk: »Od přátel mi pomoz, Bože, od nepřátel pomohu si sám!«

Povinné placení franka v hotovosti za zapsané zásluhy poštovního všeho druhu. Pro dobu nynějšího nedostatku známek zavádí se od 20. prosince 1918 až na dále povinné placení franka hotovými za zapsané zásluhy všeho druhu. Psaní doporučená, psaní cenná, balíky a poukázky nesmějí se tudíž od 20. t. m. již vypláceti známkami a zapsané zásluhy (průvodky), které by strany samy snad známkami frankovaly, budou poštovními úřady z nutných důvodů kontrolních až do dalšího nařízení odmítány.

Dar. Šlechtnou nejmenovanou dávkou věnováno bylo na tisk a pro místní organizaci 100 K. — Srdečný dík!

Demobilizační výbor pro podporu nezaměstnaných v Hradci Král. byl ustaven dne 16. t. m. Předsedou zvolen starosta věkošský J. Černý. Výbor skládá se ze 3 zaměstnavatelů, 3 zaměstnanců a z referenta okres. hejmanství. Usneseno požádati ministerstvo pro soc. péči, aby byl výbor rozšířen ještě o dva členy, z nichž jeden by zastupoval zaměstnance duševní a druhý průmysl kožařský. Účelem této korporace jest, aby za součinnosti sprostředkovatelské práce odpomáhala nezaměstnanosti demobilizovaných, měla přesnou evidenci nabídek a poptávek po práci v okrese a nezaměstnaným poskytovala podpory. Jak-

mile dojdou bližší instrukce ministerstva pro soc. péči, zahájí demob. výbor svoji činnost. Prozatím obrací se s výzvou na všechny zaměstnavatele, aby nepropouštěli dělnictvo, ba naopak, aby snažili se i vraceti se vojínů umístiti, a apeluje též na veřejné činitele, zvláště obce, aby podnikaly různé pomocné stavby a opravy, přičemž by mohly svým nezaměstnaným poskytnouti možnost výdělků a samostatné obživy.

Úmrtí. Dne 16. t. m. byl požit ben na Pouchovské dlouholetý správce plynárny Jos. Štětka. Byl to úředník svědomitý, duše přímá, šlechtná. Komunální záležitosti sledoval bystře a předpovídal různá finanční zklamání občanstva, která se skutečně do stavila. Srdečná povaha získala mu mnoho přátel.

Jablonec n. Orli. Náš milý farář Fr. Syehra, jenž již delší dobu vážně byl churav, odebral se dne 4. prosince t. r. k léčení do okr. nemocnice v Hradci Král., kdež bohužel již 9. t. m. v noci na rakovinu žlučníku a ochrnutí srdce náhle zemřel. Výkrop v Hradci Králové vykonán dne 10. t. m. za účasti gener. vikáře Dra Soukupa a jiných 8 spolubratřů, z nichž 3 kollegové. Pan Dr. Domabyl ochotně opatřil vše ku pohřbu a převezení mrtvoly. Nato převezena mrtvola jeho do Jablonce n. Orlicí. Dne 12. t. m. po církevních obřadech a sborových zpěvech a impozantním průvodu kol náměstí, po kázání a slavném rekviem byly tělesné ostatky pohřbeny na místním hřbitově. Pohřbu se účastnili: Veškerá školní mládež se sborem učitelským, místní spolky s prapory a hudbou, městská rada a celé obecní zastupitelstvo s purkmistrem Jos. Luxem v čele, dále ředitelstvo a výbor občanské záložny, jejíž dlouholetým revisorem v Pánu zesnulý byl. Pak 28 kněží. Vikariátní sekretář Fr. Černý, děkan z Ústí n. Orli. vedl kondukt a měl zpívané rekviem. Pohřbil Ant. Vich. bisk. vikář z Těchonína. Farář na odpočinku v Jablonci n. Orli. Josef Neškudla jménem osady jako rodák a přítel v Pánu zesnulého se s ním u hrobu rozloučil. — Veliká účast na pohřbu byla svědectvím, že kolatura věčně dovedla oceniti horlivé

služby zesnulého na vinici Pánsk. Ave; anima pia!

Za ě Janem Hejtmánkem. Dne 16. t. m. byl pochován v Bystrém u Poličky M. gre Jan Hejtmánek, dlouholetý vikář, osobní děkan a farář. Vynikal šlechtnou a v pravdě bratrskou povahou; byl výtečným rádcem duchovenstva a jeho těšitelem. Nikdo nepřišel mu nevhod, každému spolubratru obětavě pomáhal. Zemřelo zlaté srdce kněžské; odešel ryzí vlastenec, který s radostí uvítal osvobození své vlasti. Odešel v nadhvězdnu říší, aby přijal za dobré činy odměnu. V myslí naší krásná památka ulečtilého kmeta setrvá až ke hrobu. Odpočivej blaze, duše bohumilá!

Paramenta, kostelní náčiní atd.
dodává nejlevněji odborný závod
JOSEF VEND,
Jablonec nad Orlicí.
Nabídky, návrhy, výkresy zdarma. — Hotové předměty na ukázkou se franco zašlou.
V Praze prodej u firmy Marie Fejfarová, Karlova ul. I., č. 12.

Kostelní paramenta
prapory a bohoslužebné náčiní v nejvýhodnějších cenách nakoupíte u doporučené fy.
JOSEF NEŠKUDLA
Nový Hradec Králové, Čechy.

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 3 1/2 %
Půjčky. - Úvěry osobní. - Zálohy.
Eskompt účtů a směnek.

MUDr. Bedřich Drož,

odborný lékař pro fysikální a roentgenovou léčbu, léčí ve svém koncesovaném

ústavu pro fysikální terapii a radiologii (roentgenování)

v příjím. vile pl. Marie Klumparové

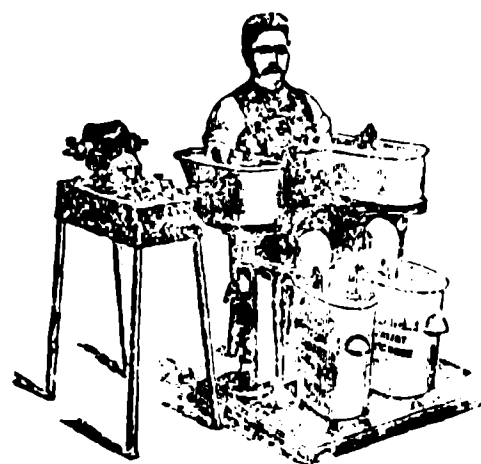
různé nemoci nervové, obrny a ochrnutí, neurasthenii, hysterii, migrény, ischias a jiné neuralgie, impotenci; choroby srdce a cév, zejména arteriosklerosu, asthma, poruchy zažívání (ochablost ž. trávicího, vleklá zácpa atd.), poruchy výměny látek (dém. (Gicht), cukrovku, otýlost, bledničku); reumatismy svalové i kloubové, tuhost a nepohyblivost kloubů, kontraktury svalové, následné stavy po vyknutích a zlomeninách; zkriveniny páteře (zvýšený bok, zvýšená lopatka); různé choroby kůže a vady pleti (kožní rakovinu, lupus, lišej, lupenku, bradavice, „ohnivé skvrny“, smahy, červeň nosu, chloupky v obličeji atd.)

Elektrotherapie. Hydro-elektrické lázně. Elektrolyza (zejména k účelům sklerolytickým a kosmetickým). Kauterizace. Jont forens. Franklinizace. Arsenizace (léčba proudu vysoké frekvence a vysokého napětí). Léčba antioxyd. Masáž ruční a elektrická. Vibrace. Léčba světlem zejména modrým a paprsky ultrafialovými. — **Thermopenet. a c.** (diatermie). Léčba horkým vzduchem. Léčba pomocí medikamentů, pohybového aparátu a redresujících přístrojů. Léčba gymnastika. Fysikální orthopaedie. Léčba radielem (emanací radiovou): lázně radiové, lázně radium-kataforetické (celkové i částečné) Lázně perli, uhličité, kyslíkaté a medicínální. Léčba inhalacemi. Léčba amrslou kyselinou uhličitou.

Roentgenizace: roentgenogramy (snímky), diaskopie (prosvěcování těla lidského), léčba paprky Roentgenovými (roentgenoterapie).

Prospekty zašlou se na požádání.

V ústavní laboratoři koná se určování a měření radioaktivity tekutin, látek pevných i plynů, pramenů, sedimentů a plynů pramenitých, elatin, hornin, minerálů atd.

Hydroelektrická lázeň čtyřkomorová dle Dra Schnée-a.

Ordinace

od 8—12 hod. dopol.
a od 2—5 hod. odpol.

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatné: na čtvrt roku 3 K.
na půl roku 6 K.

V Hradci Králové, 27. prosince 1918.

Inserty počítají se levně.
„Obnova“ vychází v pátek v poledne.

Roč. XXIV.

Vánoce míru.

Vítejte vánoce míru!

V zahradách bolesti

vykvetly vaše bělostné květy,
zroseny svatými slzami matek a žen . . .

„Pokoj buď na zemi!“

hlaholí zvony v nadhvězdě světy,
v dáli co zmirá poslední zápasu sten.

Ze hlubin bouřlivých virů

rodí se nový věk,

zářící láskou betlemské nivy,
bratrství píseň zní, které nás naučil Bůh;
obrozen bolesti,

touží duch lidský v onen kraj snivý,
písní kde o lásce zajásal pozemský luh.

Vítejte vánoce míru!

Bělostným květem svým

zlibejte slzy, zahojte rány,
poselství betlemské zvěstujte národům všem,
tábory válečné

proměňte v lásky blažené stany,
hymnou ať věčného pokoje zaplesá zem!

Vladimír Hornoj.

Slavný den.

Triumfálním byl vjezd presidenta Masaryka dne 21. t. m. do Prahy. Nadšené vítání nynějšího náčelníka státu jest zároveň davovým dokumentem, jak velká přetvářka od českého lidu se žádala, když byly vynucovány u nás válečné půjčky a hromadné projevy rakouského patriotismu. Praha byla svědkem tak velkolepé slavnosti, jaké české dějiny neznají. Právě předchozí nejtěžší útisk vídeňský vyvolal bouře jásavých ovací, nesoucích se vstřícně ženíálnímu osvoboditeli. Všecka práce v sobotu v Praze odpočívala i obchody byly zavřeny. Ulice byly ozdobeny záplavou praporů a věnců. Zářily elektrické svítilny a plynové flambóny. Přes nepříznivé počasí od časných hodin ranních bylo hemžení na ulicích a náměstích jako v úlech. Zaznívala hudba, řadili se Sokolové, vojáci, spolky, žactvo atd. Nad hlavami davů třepotaly se praporky a fábory.

Vlak s presidentem a jeho družinou přijel na pražské nádraží za hřímání děl, hlaholu zvonů po 1. hodině odpoledne. Dr. Kramář v uvítací dvoraně pozdravoval presidenta vřelými slovy a vyzval jej, aby byl nejlepším strážcem národní jednoty. Masaryk byl až k slzám dojat a slíbil další spolupráci. Pak provolávána presidentovi od shromážděných bouřlivě sláva. Pak vítal dr. Kramář vzácné hosty zahraniční. Ve dvoraně nádražní vítal spisovatel Al. Jirásek. V odpovědi pravil president, aby se spojili všichni k společnému vybudování pravé české demokracie.

Následoval pozdrav apoštol. administrátora arcidiecése pražské dra Jos. Doubavy, který přistoupiv s biskupem drem

Sedlákem, gen. vik. Píchou a zástupcem litoměřického biskupa kan. Šelbickým, pravil: „Slovutný pane presidente! Přicházím v tento významný den pozdravit Vaši Slovatnost jménem českého episkopátu, důst. duchovenstva a katol. lidu českých diecézí. Pozdrav tento spojuje s vřelým přáním, aby Bůh žehnal snahám Vaším k pravému zdaru a rozkvětu vlasti a národa. Spolu opět ujišťuji, že my biskupové, duchovenstvo a lid katolický, věrní jsouce odvěkým tradicím, součiniteli chceme k tomuto zdaru a rozkvětu národa a vlasti.“ President odpověděl: „Děkuji vřele za pozdravný projev a doufám, že rozkvět demokratické republiky bude také ke zdaru katolické církve.“

Následovaly uvítací řeči zástupců evang. církve a vysokých škol.

Za velkého jásotu a potlesku zástupů kráčel president špalírem skloněných praporů a standart k automobilům, určeným k jízdě slavnostní. Průvod zahájila jízdní četa sokolská s trubači. Povozy presidentův byl ozdoben květinami a zelení; statiscové davy pozdravovaly velkého vítěze při triumfální jízdě Prahou. Na Staroměstském náměstí u balkonu radnice prohlásil dr. Šámal: „Dnes smyta jest hanba (pobělohorská) a pout zbavená Praha vítá Vás, pane presidente, ve svém středu.“ Masaryk v odpovědi pravil: „Nezapomenu nikdy, že jsem vyšel z lidu. Náš stát musí býti demokracie.“

Při vjezdu na most Svatopluka Čecha vypálena pozdravná salva letenské baterie.

Po skončení jízdy odebral se president do Národního shromáždění, kdež za velikých ovací složil slib. Večer na hradě v sálech budovy třetího nádvoří konán

raut, při němž byly presidentovi představeny notability politické, církevní a vojenské. Z duchovenstva byli přítomni biskupové Dr. Josef Doubrava a Dr. Sedlák, opat Zavoral, převor Hamrsmíd, velmistř Vlasák, posl. Stojan, prelát Bařina, ministr dr. Zahradník, prof. Šrámek, Kolisek děkan Krohier a j. v. — Po rautu uspořádána presidentovi skvělá serenáda pražských pěveckých spolků.

Konečně tedy úřaduje jednomyslně zvolený náčelník vlády původu občanského; hodnosti té dosáhl nikoli tradiční výsadou, nýbrž obrovitou a svízelnou prací, kterou se podařilo odstraniti dlouholeté ujařmení.

Osvědčil se jako veliký politik i jako důmyslný organisátor branné moci české za hranicemi. Zprávy, které s počátku o jeho činnosti byly rakouským režimem do Čech propouštěny, nebudily dojmu rozsáhlé a dobře promyšlené akce. Obávali jsme se tudíž, že Masarykova činnost zahraniční nejvýše přiosťří persekuci českého živlu v naší zemi. Čekali jsme osvobození výhradně od velikých armád ententy. Ale v létě tohoto roku věrohodné zprávy zvěstovaly, že Masaryk akcí velice agilní získal našemu národu veliké sympatie dohody a že hlavně jeho přičiněním zorganizovány veliké voje českých legionářů, které měly veliký podíl na zadržení německé laviny v samé Francii.

Tedy i čeští katolíci nyní projevují srdečně vděčnou úctu k muži, který realisoval a vyvrcholil to, k čemu se nesly vřelé tužby kněží buditelů a jiných českých katolíků pronásledovaných pro hájení českého práva. Radujme se nad zdarem díla osvobozovacího tím více, že našiinci jak v Čechách tak na Moravě a Slovensku jsou uvědomělými spolutvůrci samostatnosti československého státu. Přejeme svému presidentovi, aby po překonané obrovité námaze a velikých strastech vládl klidně a úspěšně k zdaru celého národa.

Politický přehled.

Dne 19. prosince jednalo se v Národním shromáždění o vládním návrhu prozatímního rozpočtu na první pololetí r. 1919. Slovy ministra Rašína: V našem státě musí každý pracovati, v našem státě nesmí býti ani lenochů, ani lidí živých na státní útraty — cítili se přítomní socialisté dotčeni a proto bouřili. Ministr dr. Rašín prohlásil, že mluvil jen o lenoších a ne o dělnících a důrazně opakoval: Každý musí býti živ z vlastní práce, nikoliv na cizí útraty. Na výkřik soc. dem. Austa: Celá třída byla napadena — odvětil ministr bystře: Nepatřím k žádné třídě, jsem občanem československé republiky. Dobře uvedl dr. Rašín, že v budoucnosti bude velmi mnoho záviseti na tom, mnoho li převezmeme na státním dluhu, daleko více však bude záležeti na tom, jak upravíme svou valutu. Minister. předseda dr. Kramář také důrazně prohlásil, že sice Němci budou u nás požívatí plné národní, kulturní i hospodářské svobody a všude ve svých obvodech dojdou plného práva u úřadů ve své mateřštině — ale republika naše je a bude českou a ochrana našich menšin bude nyní přední úlohou státu. Ostře od-

soudil dr. Kramář výtržnosti z poslední doby v některých městech; proti nim se postaví vláda celou svou vahou a všemi prostředky. Němci budou zrovna tak plnoprávními občany demokratického státu jako my, nebudeme je v ničem tisknouti, ale nezhádáme žádné zvláštní župy pro Němce, aby tam byli pány a aby se tam nesmělo mluvit česky. Také o židech se zmínil minister. předseda. Někteří židé chovali se výtečně, jiní však jednali strašně. Varujme se naproti nim každého násilí a nelámejme si hlavu židovskou otázkou; židé si ji spraví sami s podmínkou, že budeme co možná silný a zdravý národ. Především je nám zapotřebí klidu. Nic nám tak neprospeje, jako naše vnitřní ukázněnost v utrpení, klid a pokoj při našem převratu. — V téže schůzi schválen návrh finančního výboru, aby prezident měl ročně 500.000 K a stejný obnos na výdaje s úřadem spojené. Min. předseda bude mít plat 70 000 K a jednotliví ministři po 60 000 K. — Wilson prohlásil, že založení Svazu národů pokládá za nepostradatelné pro zachování míru. Anglický min. předseda Lloyd George k tomu dodává, že státy ovládané bolševiky nebudou 10 let připuštěny do Svazu národů, kterýžto Svaz bude prý prozatím omezen na státy dohody. — Poláci nabízejí nyní Ukrajincům vyjednávání o sporná místa. — Při triumfální své cestě z nádraží v Praze na hrad zastavil se prezident Masaryk ve sněmovně, aby tu složil slib. Ve slavnostní schůzi Národního shromáždění oslovil předem presidenta Masaryka předseda Nár. shromáždění Tomášek v delší vzletné řeči, nato přečetl ministr dr. Zahradník poselství minister. předsedy italského Orlanda o chvále a úctě k národu českému. Potom prezident Masaryk slíbil na svou čest a svědomí, že bude dbáti blaha republiky a lidu a šetřiti zákonů. — Po odstoupení Pašiče ustaveno nové ministerstvo Jugoslaviie s předsedou staroradikálem Stojanem Protičem; náměstkem jeho jest Slovinec dr. Ant. Korošec. — Dne 22. provincie na hradě pražském, obklopen ministry, členy Národního shromáždění a zástupci cizích států, přednesl prezident Masaryk své první poselství, v němž především jedná o zahraniční činnosti české, o našem vojsku, které nám vlastně vybojovalo svobodu, o uznání nás spojenci, o našich nejbližších úkolech. O Němcích praví, že vlastně jsou přistěhovalci, kdežto jen my Češi jsme vytvořili náš stát a proto máme plné právo na bohatství našeho území. Musíme pak pracovati uvnitř poctivě a rozumně.

Kulturní jiskry.

Ze světa vědeckého a uměleckého.
Dne 19. t. m. dočkala se v Národním divadle premiéry Förstrova opera »Nepřemožitelní«. Libreto sepsal skladatel sám. — Předsednictvo Svazu katolických učitelů v Německu (čítajícího na 24.000 členů) vysloveno se pro zachování náboženské školy. — Zesnulý dr. Čáda býval spolupracovníkem katolické »Hlídky«. — O poměrech na Slovensku napsal »Český úředník«: »Do lidu nelze pro začátek vnášeti bojů stranických, nelze káceti sloupů mariánských, nelze katolického kněžstva vylučovati z práce národní. Je u nás v Čechách málo lidí, kteří vědí, jakých obětí pro lid je schopen kněz národně uvědomělý, co vše vytrpěl každý vlastenecký slovenský kněz od biskupů a konsistencí. A kdo nevěří, jen ať si prohlédne museum v Turč. Sv. Martině, tuto bohatou pokladnici slovenské kultury. Skoro vše snesl jediný slovenský kněz, chudý preňčovský farář Andrej Kmet! A o utrpeních kdo nevěří, ať si v některé knihovně vyhledá ročníky zaniklých časopisů katolické moderny českomoravské: po léta ukládal jsem v nich zprávy o křivé cestě uvědomělého slovenského duchovenstva.« — Ve spise »Volkskirche und Christenthum« píše J. Müller: »Takto

způsobila povodeň vzdělání, jež zaplavila v předešlém století všecko bez výběru vyučováním, literaturou, tiskem i přednáškami, takové zpuštění lidské bytosti, že ho dohlédnouti nelze. Tak užíral nadbytek požitků, osobní, duševní i tělesné vyčerpání v dekadenci. Tak přivodil mohutný vzmach technické činnosti mdlobu tvoření uměleckého, zpracování všech někdejších uměleckých výtvorů bezslohovost a přebytek duševních podnětů pustou libovůli života: všecko to jako příznaky barbarství, jež tím mocněji se vzrývá, čím méně je poznáváme. Ano, trpíme na »vzdělání«. Prameny života našeho namnoze jsou zasypány. Možnost »vzdělání se« je nevyčerpatelně mnohonásobná. Víme vše — ale nedokážeme ničeho! Arci mluvíme tu o živlu čistě duchovním a duchovém...« — »K obraně proti tlaku zevnějších pohrom« chce spisovatel Stefan Žeromski seskupiti všechny polské literární pracovníky v »Literární akademii polské.« Slavný romanopisec obrací při tom zřetel i na poměry hmotné, prohlašuje: »Třeba pracovati o emancipaci literární tvorby od vlády a diktatury knihkupců, nakladatelů, vydavatelských spolků a příležitostných mecenášů.« — V příloze bohatě vypraveného 11.—12. čísla »Archy« jsou cenné vzpomínky L. Bitnara na Zeyera, dále rozbor Kamarýtova sonetu eucharistického a ocenění Markova překladu Schillerovy balady. — Nákladem »Národa« (Praha II., Mariánská 3) vyšel I. díl informativní publikace »Jsme svobodni!« Cena 3 50 K. Líčí se zde první dni české svobody po 300leté porobě; text provázen řadou ilustrací. — Počátkem příštího škol. roku bude otevřena v Záhřebě technika. — Před válkou v roce 1913—14 bylo na českých gymnasiích a reálkách 21.995 žáků, na lyceích 1378 žákyň. Ve škol. r. 1917—18 bylo na gymn. a reálkách 25.497 žáků a na lyceích 1774 žákyň. Celkový přírůstek za léta válečná byl tedy 3898 studujících. — Nákladem »Naší Omladiny« v Nové Říši u Mor. Budějovic vyšel I. ročník spolkového rádce vůdců sdružení venkovské omladiny »Hvězdy«. Cena 4 K.

Učitelskou sběrnou válečných půjček zřídila pokroková učitelská organizace spolu s radikálními profesory dobrovolně. Sprostředkovala i úpisy žáků. Sběrna ohlašovala veřejně úspěchy podniku. Správcové za svou činnost brali provizi. Pojednou nyní — kdy všecko jest pobouřeno proti dobrovolným agentům úpisů, páni vracejí část honorářů. Dovedeme pochopiti těžké postavení učitelstva za války. Víme, že se neagitovalo pouze k vůli osobnímu zisku. Ale právě ti pánové, kteří velice horlivě sbírali peníze pro rakouskou vládu i po baráncích, nemají nejmenšího práva odsuzovati kněze přikované k některým státním službám, za které se neplatilo ani haléře.

V poslední vůli dra Fr. L. Riegera čteme: »Národu mému přeji z té duše, aby sebe sama nikdy neopouštěl v malomyslnosti ani nezpyšněl v domýšlivosti... přeji mu, aby, dbaje vždy jen rady mužů ve všem čestných a skutky vlasteneckými osvědčených, nedbal na slova zvučná a hesla jalová, jeho samolibosti lichotící, jakáž pronášejí často lidé nezralí, mravnosti pochybné, anebo sobcové, zisku, populárnosti a moci politické žádostiví...«

Přeji si dále, aby národ můj nikdy nespouštěl se suah ideálních, křesťanských, věčných to pravidel cti, práva a lidskosti, aby především nikdy se nespouštěl požadků práva aniž klonil se k násilí, byt by okamžité opouštění spravedlnosti slibovalo chvilkový úspěch... Konečně přeji si, aby národ můj dusil v sobě vše možné hřích závidi, u nás bohužel dosti častý... Hřích ten býval od věků Slovanům nejhojnějším pramenem nesvornosti, podkopáním vši autority, ano pramenem ujařmení od jiných aneb aspoň závadou tvorby mohutných organizací. Ke konci volá Rieger prorocky: »Nechť se spouští víry ve spravedlivé vyšší řízení osudů národů!« — Neoblomná naděje staříckého patriarchy splněna právě v roce stého výročí Riegrových narozenin.

Svoboda. V Hořicích usnesla se socialistická schůze žen, že má býti obecní zastupitelstvo rozpuštěno. (Ačkoli česká státoprávní demokracie má v Hořicích více členů než obě socialistické organizace dohromady a jakkoli tam také je organizace naše, socialistické ženy rozhodly samy.) Když bylo na den 17. t. m. svoláno obecní zastupitelstvo, socialisté žádali, aby resignovalo. Radnice chlácholila poukazem, že se má právě jednati o drahotných přídavicích obecních zaměstnanců. Učiněna tedy dohoda, že se projednají pouze ty předměty, s nimiž všechny strany budou souhlasiti. Druhý den však zástupcové social. organizací vyzvali znovu k rozpuštění zastupitelstva. Ředitel Jan Dobeš upozornil, že takový rozkaz příčí se zásadám demokratismu. Marno všecko. Jelikož se proslychalo, že schůze bude zmařena násilím, starosta ji odvolal a svolal pouze městskou radu. Když došlo k jednání, shromáždil se před radnicí veliký zástup dělnictva, který žádal bezodkladnou resignaci; městské radě nepomohlo ujištění, že do 8 dnů dá odpověď na podanou žádost. Když radům zástupci socialistů ohlásili, že neručí v případě zdráhání za bezpečnost obce, členové zastupitelstva pod tím nátlakem resignovali. Dělnické strany žádaly pak ihned dosazení 30členné správní komise, do které by se ponechala česká státoprávní demokracii třetina mandátů. — Dr. Schieszl byl sám zastancem 8hodinové doby pracovní. V parlamentě však dne 19. t. m. mu bylo bráněno svobodně promluvit o všech stránkách a následcích předlohy. Socialisté místo věcných odpovědí na vývody o obtížích nastávajících uzákoněním návrhu — rozčileně pokračovali. Po řeči hrnuly se na členy české státoprávní demokracie pohružky. Když spisovatel Dyk prohlásil, že jeho strana se hrozeb nebojí, hned kolem něho bylo klubko rozčilených socialistů; Aust pozvedl pěst. Dyk vytlačen od lavic socialistů do středu sněmovní síně, čímž zabráněno fyzickému násilí. Právě v té rozčilující chvíli přišla na galerii velká deputace slovenská, která měla podívanou málo povzbuzující. — Druhý den odvážil se v Národ. shromáždění dr. Rašín říci: »V našem národě nesmí býti lenochů ani lidí, živených na státní útraty.« Socialisté hned ohnivě a rozčileně volali, že ministr nazývá dělníky lenochy, ačkoli přece dr. Rašín ani jednou větou nedal k takovému domnění podnětu. Dr. Rašín na socialistické pro-

Dop. adresa: Alibanka.
Telefon číslo 83.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Král. Velké nám. č. 30

provádí veškeré obchody bankovní a směnarenské za podmínek nejvýhodnějších. — Bankovní směnek. — Přijímá vklady na úrok 4%, a vyplácí veškeré vklady bez jakéhokoliv omezení. — Složní listky poštovní spořitelny zdarma.

Volceobohod uhlím, koksem a cementem.

Úrovní účet u Rakousko-uherské banky.
Číslo účtu pošt. spořitelny 140.978.

testy odpověděl jednoduše a správně: »Každý v našem národě musí býti živ z výtěžku své práce, nikoliv na cizí útraty.« Socialisté znovu hlučně odporovali, načež ministr odvolal se na celou sněmovnu, že neurazil dělníků. Nastala váda. Aust volal, že byla napadena celá třída. Jestliže svoboda slova jest pronásledována v samém provisorním českém sněmu, jak má vyhlížet republikánská volnost jinde? — Dne 29. listopadu na vršovické radnici dali soc. demokraté pilný návrh, aby se poděkovalo celé zastupitelstvu. Tuto výzvu doprovázela galerie výkřiky a pohružkami, že budou členové zastupitelstva stlučeni, vyhozeni, pověšeni. Terorem tím byl vynucen pilný návrh na odstoupení. »Nár. listy« k tomu poznamenávají: »Zvítězil moment osobní, nevysazovali se insultům a výhrůžkám ulice, proti příkazu veřejné povinnosti neopouštět svého místa.«

Vhodným dárkem je kniha »Dějiny duše« sestry Terezie, francouzské karmelitky, která žila v letech 1873—97. Je to tklivý svěživotopis, psaný živě, zajímavě a slohem lahodným. Líčí v něm vzdělaná, duchaplná zbožná řeholnice na přání svých představených vnější i vnitřní svůj život. Kniha je vydána ve prospěch sirotčince ve Slatinanech u Chrudimě. Objednávky vyřizují Školské sestry O. S. F. na Král. Vinohradech, Korunní tř. čís. 4. Cena 4 K 50 h. poštou 5 K. — Týmž nákladem vyšla po druhé známá »Svatá hodina« Gemmy Galgani. Cena 40 hal., poštou 45 h.

Uvěrni ELIŠKA v Hradci Králové
Adalbertinum

přijímá vklady na úrok dle doby výpovědní a poskytuje výhodné půjčky.

Organizační věstník.

Pamatujte všichni na zemský sjezd Československé strany lidové, který se bude konati ve dnech 5. a 6. ledna 1919 v dolejší sále na Žofíně! Agitujte, aby i z naší diecése byl hojně obeslán v době tolik zodpovědné!

Ústřední valná schůze (V. Hléská konference) Orla Československého koná se v sobotu dne 5. ledna 1919 v sále Ochra novny »Zdislavy« v Brně, na V. deňce č. 82, o 10. hodině dopolední s tímto pořadem: 1. Cíle Orla v Československé republice. 2. Reorganisace Orla. 3. Volba Ústřední Rady Orla. Z každého odboru Orla pošlete aspoň po jednom zástupci na konferenci! Také každý okresek může vyslati zástupce. Oznamte laskavě jeho plnou adresu kanceláři Ústřední Rady Orla v Brně, Nořá ul. č. 8 do 1. ledna 1919. Do téže doby pošlete také svoje případné návrhy. Účast všech odborů nutná! Zdař Bůh! V Brně, 20. prosince 1918. Ústřední Rada Orla Československého. Od nádraží brněnského možno jeti elektrickou drahou po trati č. 1 až k »Modrému lvu« a pak po trati č. 2 na Vídeňku.

Ženský katol. list »Jitřenka«, jež musila býti na čas zastavena, bude opět vycházeti, počínaje 10. lednem příštího roku, v Hradci Králové. List tento se těšil hojným sympatiím v kruzích našich žen a bude i na dále statným průbojníkem programu Československé strany lidové ve hnutí ženském. Doporučujeme list tento co nejlépe. Přihlášky adresujte na: časopis »Jitřenka« v Hradci Král. (Adalbertinum).

Cirkevní věstník.

Správa pražské arcidiecése. Zodpovědný úřad apoštolského administrátora pražské arcidiecése byl od Sv. otce propuštěn nejdp. královéhradeckému biskupovi dru. Jos. Doubravovi.

Vánoce, svátky míru, tentokrát byly slaveny v Hradci radostněji než léta předešlá. Do obou chrámů zdejších spěchaly velké zástupy věřících poklonit se Jezulátku. V katedrále slavnou mši sv. půlnoční i božihodovou celebroval nejdp. arcipastýř. Na Boží hod celý kraj pokryl se rouškou sněhovou.

Zprávy místní a z kraje.

Oslava. V den příjezdu Masarykova do Prahy bylo ozdobeno naše město četnými prapory v barvách národních i států přátelských. Zdejší posádka konala slavnost s přednáškou dr. Zábranského.

Vyehodočenské divadlo. (Repertoire od středy 18. do pondělka 23. prosince). Nejvýznamnější událostí bylo nesporné pohostinské vystoupení sl. K. Morfově a M. Prokopové v Thomasově opeře Mignon (sobota 21. prosince, reprisa pátek 27. prosince) v úlohách Filiny a Mignon a v Prodané nevěstě (neděle 22. prosince odp.) v rolích Mařenky a Háty. Opery Mignon úspěšně použito bylo jako slavnostního představení na počest příjezdu presidenta prof. Masaryka do Prahy. Po vhodném proslovu intendanta divadla MUDra Batka provolalo obecenstvo milovanému presidentovi trojnásobnou Sláva a pak zahrál orchestr národní hymny Kde domov můj a Nad Tatrou sa blýská. Představení samo skvostným podáním pěveckých partů obou vynikajících hostů vymklo se daleko z úrovně obyčejných večerů, působilo svým povzneseným rázem nejen na ostatní solisty (pp. Fiala, Svojsík, Horský), nýbrž i na orchestr a ostatní ensemble, takže poprvé v sezoně odnášeli jsme si dojem skoro plného uspokojení a požitku. Bohaté nadání, rozpjetí hlasové i dynamické vypracování přednesu sl. Morfově, jež uplatnila se zde zvláště v dokonalé koloratuře, ocenili jsme již loni při jejím výkonu v Libuši; neméně zajímavou postavu herecky i hlasově vytvořila tato umělkyně ve své Mařence. Vedle ní velice zaujala sl. Prokopová krásným mezzosopránem, plně a dojemně se nesoucím v hloubkách a vyrovnaně znějícím ve výškách. — V operetě dávaná Piskáčkova Slovácká princezka (středa 18. prosince). Hudba je sice založena na motivech slováckých písní, děj však zpracovaný na látce cizí používá i jiných sujetů příliš otřepaných a známých z různých »slágrů«, takže ocenění celku nezádá si mnoho za svými libivými originály. Hrubé, dvojsmyslné vtipy druží se k nezaplně leckdy kresbě slováckého života a konečná apotheosa Slovače je zrovna tak přilepená na předcházející dějovou věchohuť, kde ocitá se čirou náhodou i pohádka o Šípkové Růžence, jako Marselaisa v poslední uvedené Donné Juanitě, až na to, že humor francouzské operety je aspoň rázovitý a zdravý. V neděli 22. prosince večer Sidneyova Gejša z loňského repertoaru. — V činohře sehrány Čekanky, veselohra od F. X. Svobody (pátek 20. prosince) a Dvě ukolébavky, obraz ze života od Gabriely Preisové (pondělí 23. prosince). Obou představení nebylo možno se mně zúčastniti. Vánoční repertoire: Ve středu 25. prosince odpol. Slovácká princezka, večer Messengerova opereta Dvě myšky, ve čtvrtek 26. prosince odpol. Andranova opila Panenka (novinka), večer Mussetova hra lásky Se srdcem divno hrát. —C—

Nález. Po schůzi ve dvoraně Adalbertina nalezen menší peněžitý obnos. Rovněž tak před svátky v Družstevním knihkupectví; majitelé nechť se přihlásí v knihkupectví v Adalbertinu.

Bychov n. Kn. Dne 16. t. m. skonal zde u věku 61 let vážený zdejší měšťan p. Jan Kalis, hodinář a zlatník. Byla to duše ulečtilá, dobrosrdečná a přímá. Zesnulý byl konservativcem staročeského typu; katolické přesvědčení si zachovával vždy neochvějně. Skonu jeho želi četná řada oddaných přátel.

Poděbrady. »Pod noviny« dne 21. prosince se posmívají, že již teď nebude po-

třebí v Čechách Duchu Svatého. Inu — každý myslí jinak. Na př. některým občanům, kteří spekulují, jak by si naplnili prázdnou kapsu, zcela stačí duch židovský; ale jak ten duch prospívá národním našim zájmům, viděli jsme dobře za války. Pisatel také dří, že církev ztratí své »ohromné« statky. Teď se jenom jedná o to, co by z toho měli poctiví a pracovití občané. Z těch statků se živily a živí celé davy laisů. Až se jejich správy ujme orientální kapitál, nevíme, jak lidé nemajetní pochodí. Souhlasíme, že národ za války »dřen byl bez nože«; ale mezi těmi vysávanými lidmi bylo i kněžstvo, kterému se nepatrně zvýšil plat teprve tehdy když už bylo postaráno několikrát o zřízení státu. Kněží sami lid nedřeli; zato však radikální agenti pro válečné půjčky, kteří z peněz sebraných dostávali pěkné provise. Jestliže pravíte, že všeliká moc je z lidu, povězte, kolikrát vlastně lid fakticky vládl v zemích přeplněných demokratickými hesly. Samozvanci přihlašovali se v čelo obyčejně dříve, než sám lid rozhodl. A došlo-li k volbám, rozhodoval teror anebo kapitál. Máme příklad na veliké revoluci francouzské, na Portugalsku, Rusku, Mexiku atd. Tedy jen neohřívát bezmyšlenkovitě zeli z Erfurtského programu, jehož vyznavači tolik prosluli terorem. Jestliže vyznáváme se sv. Pavlem, že jsou možnosti zřízeny od Boha, to přece jen prospěje klidnému vývoji republiky. Katolci nepomáhají si násilím k ministerským křeslům. Zato však samozvaní despotové, kteří od lidu zvoleni nebyli, poroučejí na všechny strany a vymýšlejí návrhy zákonů na útlak svobody katolického lidu. Jestliže za války »školská se dusila«, jen ať poukáže pisatel na pravé viníky. Duchovenstvo nenapěchovalo školní síně vojenskými setninami a nevolalo učitele na vojnu. To byli občané zcela jiní, kteří byli komandováni z luthersko liberálního Berlína. Pozorujeme-li zuřivé boje i mezi českými radikály, věru nevíme, který duch ty tábory smířil, má-li úcta k Duchu Sv. přestat. Pořád se ti lidé poučují rozumem, »le rozvrat jest stále větší.« Kněžstvo vládlo, bez jeho vůle nic se nestalo, lze pisatel se vši smělostí. Bylo-li tomu tak, proč pak duchovenstvo nemohlo ani jedinému židovi překaziti jeho válečné křesly? Proč bylo velikými pohružkami nuceno vydávati zvony a varhanové píšťaly do skladu Weissova? Proč bylo tolik kněží žalářováno, věšeno anebo aspoň o fary připravováno? Také četníci, kteří přicházeli kontrolovati kněžská kázání, nebyli posíláni do kostelů od biskupů. Jeden haličský uprchlík měl větší moc než tři biskupové. Taková byla ta vláda kněží. Napsal-li pisatel v titulu »Ty mrtvý lež«, měl dvě slova první vynechat; pak by býval jeho článek označen případně, protože jest opravdu snůškou lži.

Různé zprávy.

Váleným odběratelům. Prosíme znovu, aby zaslaných složenek bylo laskavě použito k zaplacení všech nedoplatků ještě tohoto roku. Ti, kdož si počechali spis »Vzájemný poměr českých konfesí« (cena 1.40 K), nechť zašlou rovněž dlužný obnos neprodleně. S potěšením možno nám sdělit, že příští ročník »Obnovy« již od prvního čísla začne vycházeti ve zvětšeném rozsahu a nové úpravě. — Srděčně děkujeme všem, kteří při nás věrně stáli v čase nejváželnějším a prosíme, aby nám přezřeli zachovali i v roku budoucím. Získávejte nové odběratele našemu listu v době tolik vážné! Všem milým přátelům vroucně přejeme šťastný Nový rok — klidnější a spokojenější, než byla léta předešlá! — Redakce a administrace »Obnovy«.

Kontrasty. Po debatě o 8hodinové době pracovní (v Nár. shromáždění) vyslovily »Nár. listy« živé politování, jak se čeští zástupcové chovali netečně. Mluvil výborný socialistický řečník jako referent, podáváje pečlivou, věcnou zprávu. Ale »měl posluchačů málo, socialisté obou

